

NORDHORDLAND TINGBOK

nr. 41

1743 - 1748

1743: 1

I/n N/omine J/esu

Johan Garmann Deres Kongl/ig Maj/este/ts Sorenskriver udi Nordhorlehn Gjør hermed Vitterlig at [.....ning] af Høyædle og Welbaarne H/er/r [Etatz Raad] og Constituered Stiftbefalingsmand [Jonas] Lymes ergangne Ordres under 5te Febr: 174[3 blev] Retten til et extra Tings holdelse satt paa Tingstædet Walstrand for Mielde Skibbreede d/en 26de [Febr:] :ej: (ejusden anni = samme år) hvor Retten i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Rasmus Smith af de til den/n/e For[retning opnevnte]te Laug Rettes Og Meddomsmænd blev fr[.....] 1. Niels Aaseim, 2. Guttorm Hundhammer [3. Blom, 5. Rasmus Reista 6. Anders Aaseim 7. Ole [.....] 8. Thomas Reistad.

Søfren Saxe producerede et af ham udi den Tid hand var Constituered Foged herudi Nordhorlehn udfærdigede Skriftlige Stevnemaal dateret 8de Febr: sidst afvigte udi den til dette extra Ting indstævnte Delinqvent Sag, hvilcken Sag Comparenten med Kongl/ig Maj/este/ts Foged Rasmus Smithes Minde og forevidende er opdragen til Doms for Underretten at udføre, det forhen omm/el/te Stevnemaal forlangede bem/el/te Saxe oplæst og Acten tilført. N:B: som saaledis lyder.

Hvorefter Delinqventen fri og løs for Retten blev fremstillet sam/m/e Stevne Maal at anhøre.

Stevne Vidnerne Johannes Lagstad af Hossanger Skibbreede og Magne Hatland i ditto Skibbreede fremstode for Retten og under Eed afhiemlede at de med 14 dages Varsel haver forkyndet Delinqventen Mons Olsen Haugsberg dette i rette lagde Stevne Maal, hvilket Delinqventen selv tilstoed.

Dernest anviiste Citanten og udi Retten de udi Stevnemaalet om/m/elte Reede Pænge, som Delinqventen fra Bonden Ole Rødland skal have staalet bedragende sig til den Summa 21 rdr 2 mrk 14 sk, ligeleedis det udi Stevne Maalet omrørte Sølv bestaaende af Et par Skiørte Spender, og et par Bore Spender, hvilket Sølv af Lensmanden Niels Hanistvedt og 2de Mænd nemlig Joen Kleppe og {Niels} Peder Fosdal

1743: 1b

følgelig bem/el/te Lensmandens Skrivelse til Citanten af 14de Febr: nestleeden er vurderet for 1 rdr 2 mrk, den udi Stevne Maalet Soldater Under Mundering som Delinqventen i lige Maade [.... h]ave borttaget havde Comparenten ikke tilstæde, saasom hand [.....] havde føyet Anstalt til dessens Afhændelse til Leegs [Manden] Ole Rødland, paa det erm/el/te Under mundering paa sit b[.....] kunde Være beroende ifald Soldaten den til Hans Maj[/este/ts tiennis]te kunde behøve.

Dernest Vilde Citanten allene fore[.....]d Delinqventen Mons Olsen Haugsberg eller hands beskick[ede fors]var Lensmanden Johannes Ascheland udi Sagen [.....] at erindre, da Comparenten derefter Reserverede s[ig sin yde]rmere Indsigelse udi Sagen, saavel til De indste[vnte Vid]ners førelse om skulle ernødiges, som og til I Rette [.....]er Delinqventen.

Citanten til[spurgte] derpaa Delinqventen følgende Qvestioner 1. Om hand ikke [.....] sine fødder da hand udbrød sig af Arresten [hos Lensmanden] Niels Hannistvedt, hvortil Delinqventen [svarede] for beenene med en spiger for bol[ten men] da hand gick ud for Dørren med en af de Vagthavende, da den anden laae inden for og sov, løb hand bort da hand fik Spigeren bort af bolten. 2. Om hand ikke da hand saaledis af Arresten var undviget strax derefter forføyede sig til forbem/el/te Gaard Rødland og sam/m/e stæds udi Opsidderens

Oles boe efter at hand havde udbrecket Vinduet paa sam/m/e huus og der bortstaaet om Natten de herudi Retten anviiste Pænge og Sølv samt den omtalte Soldater Mundering. hvortil bem/el/te Delinqvent bekiendte, at hand efter Udbruddet af fængselet som ungeferlig \for/ En Maanedes tiid skeede forføyede sig til sine Forældres Huus paa Hannisdahl og de andre Opsiddere paa sam/m/e Gaard, og derefter til Gaarden Rødland, hvor hand Natte tiider Udtog Et Vindue af bem/el/te Ole Rødlans boe med en Kniv, og efter hand i boen Var indkom/m/en med sam/m/e Kniv opbrød en Kiste med Laas for hvorudi hand fore fandt disse Pænge og Sølv {Pænger} Spender som herudi Retten er ført, Villige tilstoed hand udi sam/m/e boe at have funden den omm/el/te Soldater Mundering, som hand tillige med de oft bem/el/te Pænge borttoeg, og sam/m/e Vey gick bort med udaf Vinduet, derfra gick hand bort sam/m/e Nat og dagen derefter holdte sig i Skiul paa Gaarden Rivenæs udi en Udlade, og mod Aftenen begav sig til Gaarden

1743: 2

Fogstad i Arne Skibbreede, hvor hand sam/m/estæds i Tancke at faae sig nogen Mad med en Øxe opbrød en boe dør, men som Gaardens Opsiddere væntede hands Kom/m/e og des aarsage der havde lagt sig, fick hand ey noged til bytte, hvorfor hand af frøgt at blive greben begav sig udi floren at hviile sig, hvor hand sam/m/estæds blev paagreben, og til sin forrige Arrest paa Gaarden Hannistvedt af bem/el/te Fogstads Opsiddere henbragt.

Den for Delinqventen anordnede Forsvar Johannes Ascheland fremstillede sig for Retten, og da hand har anhørt Delinqventens frivillige og utvungne Tilstaaelse om sit begangne Tyverie og Forseelse, kunde hand til hands forsvar ey frembringe andet, end *sobmittere (submittere = underkaste) Sagen til en Naadig Dom.

Citanten Søvren Saxe loed tilføre at som den indstevnte Delinqvent herfor Retten unød og utvungen har tilstaaet fri villig at have begaaet de Misgierninger som hand til dette Ting sigtes og søges for, saa siuntens Comparenten uforgribeligst at det Var unødigt til at føre de indstevnte og nerværende Vidner i den/n/e Sag, hvilcked hand dog til Rettens Nermere behagelige Eragtning Vil have indstilled hvilcked Retten bevilgede og for billig eragted da Vedkom/m/ende udi Stevnemaalet omrørte Vidner Var tilstæde, og udi Delinqventens Udsiigende og forklaring havde ey noget at erindre. Ydermeere forestillede Citanten at da det af det allereede udi Sagen passerede tilstreckelig erfares at Delinqventen har begaaet det indstevnte Tyverie efter at hand af sin Arrest Var escaperet saa vel som og at hand haver giordt Indbrud paa 2de Stæder, thi bliver Citantens endelige og Korte Irettesættelse i den/n/e Sag saaleedis at mehr bem/el/te Delinqvent Mons Olsen Haugsberg til Velfortientd Straff for disse af ham ulovlige og grove Misgierninger følgelig Lovens pag: 1016 6te bogs 17 Cap: 38 og 39 art: saa og den Kongl/ig Forordning [af] 4de Martij 1690 bør straffes med Galgen. hvilcked alt Comparenten til Rettens paafølgende Dom henstillede, ligesom hand og declarerede det hand intet videre udi Sagen at erindre eller tilføre.

Dom/m/en bliver i Morgen Klocken 8te afsagt, da Tiiden saa langt ud paa Aftenen formedelst Reysens seene befordring \til Tinget/ ey sam/m/e tillader.

1743: 2b

D/en 27de blev Retten igien satt med sam/m/e Eedsorne Laug Rettes og Meddoms Mænd, hvor følgende

Dom blev afsagt!

Da den indstevnte Delinqvent Mons Olsen Haugsberg for Retten utvungen in totum har tilstaaet Sigtelsen, nemlig saavel at have brudt de Jern hand var fængsled med som og

undviget sin Arrest, og derefter paa Gaarden Rødland om Nattetiider først giordt Indbrud udi Opsidderen Ole Rødlands Huus og der opbrecked en Kiste, hvorudi hand har fundet og bortstaalet en Pung Pænge hvis summa var 21 rdr 2 mrk 14 sk tillige 2de Par Skiørte og bore Spender tilsam/m/en vurderede for 1 rdr 2 mrk, samt en hos bem/el/te Ole Rødland som Leegsmand bevared Soldater Under Mundering, og Natten der efter igien opbrecked paa Gaarden Fogstad atter et Huus i Tancke sam/m/e at bestiele, hvilckedt alt bem/el/te Delinqvent Ved Tyve Kosternes frambringelse til Tinget {hand} uden Unseelse og Forandring har tilstaaet saaledis at Være tildragen og af ham begaaet;

Thi kiender og døm/m/er Vi her ved for Rett at Anklageren bem/el/te Ole Rødland i følge Forordningen dat: 19de Maij 1741 nyder det bortstaaene tilbage, som herudi in natura er præsentered, tillige at den ham til forvaring betroede Soldater Mundering bliver hannem paa Anfordring hos Citanten udlevered, ligesom og Vii samtlig for Rett eragter og døm/m/er at Delinqventen bem/el/te Mons Olsen Haugsberg som ey aleene efter de forhen ergangne Domme er befunden i Tyverie, men end og har brudt ud af Jern og Fængsel, og siden giordt Indbrud paa 2de Stæder og med \nyt/ Tyverie forseet sig, bliver i følge Deres Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste Lov 6te bogs 17 Cap: 39 art: og Forordningen af 4de Martij 1690, sig selv til Velfortient Straf og andre til Afskye, straffed med Galgen, og hans Hovedlod om hand nogen haver til Kongen at Være forbrudt.

Johan Garmann Deres Kongl/ig Maj/este/ts Sorenskriver udi Nordhorlehn Giør hermed Vitterligt at A/nn/o 1743 d/en 1ste Martij blev i følge Høyædle og Welbaarne H/er/r Etatsz Raad og Constituered Stiftbefalings mand Jonas Lymes Resolution paateigned Skipper Søvren Røgens til bem/el/te H/er/r Etatsz

1743: 3

Raad indgivne skriftlige Requisition dat: 24de og 25de Febr: begge efter hinanden saalydende :NB NB NB NB, Et extra Ting satt paa Gaarden Herlevehr i Herløe Skibbreede beliggende, nerværende Ved Retten de tiltagne og af Fogden til den/n/e forretning opnevnte Laugrettes Mænd sc: (altså) 1: Niels Michelsen Volle 2. Anders Halstensen Nedre Tveten 3. Anders Andersen Yttre Bragsted 4. Arne Simensen Fløgsand 5. Paul Andersen Rong 6. Jaen Rasmusen Rong 7. Ole Olsen Rong 8. Anders Johannesen Rong. {En extra Rett}

Hvor da for Retten Comparerede bem/el/te Skipper Søvren Røgen hiem/m/ehørende udi Christiania som forhen har ført Skibet Emanuel kaldet, der ved uløckelig hændelse og stormende Veyerlighed d/en 10de Febr: nest avigt *Røsoe (Røsøe) Skierrene Ved Herlevehrs Landet er foruløcked og strandet, og begierede af Retten, i henseende Veyerliget Var godt, Retten da Vilde tillade en Syns og besigtelses forretning maatte tages over det oven melte foruløckede Skibs Vrag, samt tillige over detz biergede Inventarium at forfatte en Registrations Forretning saavidt skee kunde, hvilcket hannem af Retten blev tilladt og accorderet, hvor efter Laugrettet, da andre Mænd til den/n/e Forretning ey var nerværende tillige med Skipperen og Styrmanden Johannes Rasmusen Rafn forføyede sig til Vraget, og der sam/m/estæds oversaae saavel hvad Tilstand Vraget og detz indehavende Ladning Var udi, som og hvormeeget af Skibets Reedskab og Inventario der paa Land var bierged, hvilcket alt bem/el/te Laug Rettes Ved mig Sorenskriver Johan Garman beskreven given besigtelses og Registrations forretning nermere udviiser der lyder saaleedis.

Og som dagen ey Videre tillod blev den/n/e dags forretning opsatt til i Morgen.

D/en 2den Martij blev Retten igien med sam/m/e Laug Rettes satt paa bem/el/te Stæd.

Hvor Skipperen Søvren Røgen histerede for Retten sin StyreMand Johannes Rasmusen Rafn og Isach Larsen Bech som med ham og 2de børn paa Skibet blev allene i behold og Live, for Retten at declarere hvorledis Uløcken var tildraget sig med hands forhen førende Skib Emanuel som d/en 10de Febr: her ved Landet ved *Røsoen (Røsøen) strandede samt under Eed om alt fra den tiid hand løste fra Bergens Vog indtil den/n/e dag passeret er at gjøre fuldstændig

1743: 3b

Forklaring, da hand inden Retten tilstaaer at hans holdte journal siden den Tiid er af Søen bedervet og ey til Oplysning for nogen kand tiene.

Hvorefter Styrmanden bem/el/te Johannes Rasmusen Rafn efter at Eeden blev ham forelæst og af Retten advaret at Vogte sig for Meened, Corporlig for Retten med opragte fingre avlagde sin Eed, om alt at udsiige sin Sandhed, hvorefter hand forklarede følgende at begge journalerne ere fordervede og sønderkom/m/en med Skibets Uløcke, saa at hver dag ikke kand Repeteres fra den Tiid det gick ud fra Bergen og til Søes, mens de nøyeste hovedposter som kand erindres, efterfølger Skibets Contra\i/re Reyse siden det gick ud fra Christiania afvigte Aar 1742 d/en 8de 8ber (October) og til den 21de Nov: da det kom ind til Bergen er tilforn gjort forklaring om udi Bergen, mens fra den 22de Nov: til d/en 20de Dec: haver Vi ligget paa Bergens Vog for Skibet at Reparere og i standsette, naar Veyret sam/m/e tillod hvor vi da blev klar og seilfærdig, imidlertid havde Vi omløbendes og ustadigt Veyr tillige indfaldt Juule høytiiden saa vi den 28de Dec: halte fra Vogen til Toldboden for at blive klar, hvor vi da gick derfra 1743 d/en 2den Jan: med en SW: Vind til en havn kaldet Holmen, hvor der en dag tilforn var kom/m/ed en Engels Mand som laae dermed os, imidlertid havt hver dag variables og stormende Vind af en S:O omløbende til NW: med Snee Lynild og torden Veyr d/en 27de Jan: blev Veyret lidt bederlig med S:O Vind, hvor Vi gick til Seigl og Engels Manden med, *avangerede (avanserede) saa til Strushavn kaldet, hvor Vinden kom os imod af en S:S:W og maatte gaee der til Havn, hvor Engels Manden kom tillige med, og fore fandt Vi der 4re skibe som længe for Juul der var ankomne, og ligget lige saa for Contraire Vinde, imidlertid har havt der i havnen stormende og omløbende Veyr, d/en 8de Febr: da Luften blev klar og Vinden blæste af en N:O med godt Veyr Resolverede Vii tillige med 2de Bergens Skibe og Engels Manden at gaee til Seigls, hvor Vi og kom Vel under Seigl Klocken 8te om Morgen, Kl. 1 om Eftermiddagen kom Vi til Søes af *Karsfiorden (Kors-) tillige med de andre Skibe, og gjorde Vi da Lodtzen klar, som fore fra os, hvor Vi da satte Vores Cours Vest og seigled dermed hen 4re glas, hvor da Luften blev gandske overtrukken, Klocken 5 blev det gandske stilt, hvor Vi da efter Girning fra Landet 3 Miile, og Strøm/m/en satte

1743: 4

os sterck Nord efter, Imod Klocken 8te første Vagten begyntes fick Vi Vinden af en S:S:O og strax derpaa gick til S:S:W og begynte da Vinden haardt at tiltage til 6 glas var ude i første Vagten begynte Veyret meer og meer at tiltage, hvor Vi pranget sterk bide Vind Vest over for at kom/m/e fra Landet, Veyret toeg da saa haardt til at Vi Ville revet Vores Mertz seyl, mens maatte tage dem ind og beslaae og bierge dem strax, og Vinden gick paa en S:W med store Søer imod os. Hunde Vagten gik vi med 3 Underseigl til 4re Glas Var ude, derefter begynte Veyret da meere at tiltage og maatte Vi da tage focken ind, og laae Vi da med 2de Underseigl til dag Vagten begyndte, derefter var Vi og nød til at tage Vores store Seigl ind og beslaae, hvor da Vinden gik paa en WS:W. med sterk Storm og haardt Veyr med Hagle-Byer, d/en 9de ejusdem om Morgen da dagen kom havde Vi Engels Manden efter ud og laae

med os hen, Formiddagen Veyret det sam/m/e, Eftermiddagen fick lidet af Landet at see imellem stercke byer, men strax tildecket igien med Regn hagel og Sne, som Continuerte Pladtfodten og 1ste Vagt med skreckeligt Veyr til Klocken 12 om Natten, da hunde Vagten begyndte sprang Vinden paa en W:NW hvor Vi da under Gebelst fick en Størtning ind efter om Styrbord siide, og sloeg Vores eene Kahyt-Vindue ind, hvorpaa Vi strax Resolverede med stoer Møye og Hasard for den store Søe som gik at faae Skibet *forde Vind om og at lægge S:W over, som Vi og fick, 4re Glas var ude passeret os Engels Manden forbie, som laae imod os N: over, strax derefter klarned lidt af fick Vi Landet at see med stor bedrøvelse udaf de store Søebrendinger som gik derpaa, og uden for Var Havet det sam/m/e og kunde Vii ikke see nogen forskield det jo over alt var som lug og brand, hvorpaa Vi strax satte Vores store Seigl Fock og Store Mertz Seigl til endskiøndt Vinden Var meget sterk og kunde dog ikke hielpe os, Vii saae Guds store Vreede og døden for os og det Var Mørck og kunde ingen Obning see paa Landet, Klocken 4re om Morgen d/en 10de ejusdem kom Vii over et stort Grundbreck hvor Vi misted Vores Jolle baad, og strax derefter kom Vii paa et stort Skier hvor Skibet stødte, fick da en stor Størtning agter ind, saa at roret med Agter deelen i Kahyten gick i støcker, tillige blev Victualien (Victualia = fødevarer, provialt) med andet blev Spolered, i sam/m/e Størtning dreyed Skibet paa Siiden om, og Agter deelen Vænte til Landet om, Hvor der da Var rundt omkring Skier og Klipper braadt og brand, som Var forskreckelig at see, og blev da Seiglerne i det sam/m/e back paa Masten, strax paakom et forskreckelig Grundbreck om bagbord, som toeg os alle Mand over bord, og dislige Store baaden og hvis videre som Var løst paa decket, Vii efterlevende som Gud være lov! blev i behold, da Vi kom paa Skibet og blev af sam/m/e Søe igien paa decket {igien} indslagen, kom os igien noget for, skiøndt Vi nesten Var halv døde, eftersaae Vi hverandre

1743: 4b

da der manglede os 6 Mand der ved sam/m/e sidste Størtning Var omkomne, og Var da Skibet over sam/m/e skier gandske ind under Landet indkom/m/en da Klocken efter Vores tanke Var halv fem om Morgen, og drev derefter i et huul strax derved og kom fast, som enhver maae forundres over hvorleedis Vi over det tørre Land kunde kom/m/e, men det Var Guds beskiermelse at Vi efterlevende blev Ved Live biergede, endskiøndt Vi fornam ingen folck maatte Vi dog holde os Ved Vraget efterdi Vi ikke kunde kom/m/e i Land til at bierge Livet imidlertiid saae Vi med Ynck Styrboer siden og Under Raaer Merse Raae Nocker alt at Være i støcker brecked og Seiglerne der under mesten deel borte, tillige med Styrbords Ancker afbrekked paa Skaftet og Krydset borte, Klocken 10 formiddag kom der folck til os over Land paa Øerne og kunde ikke kom/m/e til os med nogen baad hvercken uden eller inden om, formedelst den store Søe som stoed paa Land, mens bierged dog os samtlig een for een paa Vores *besans (mesan) Ra/a/e med Tøn/n/er om Livet og blev saaleedis bragt paa en Øe kaldet Røsøen som ligger yderst Ved Herlevehr kaldet hvor Vraget og nu er beliggende, paa sam/m/e Øe er ingen Huuse mens et langt støcke til en anden Øe hvor folck boer, sam/m/e dag Efter middag fick Skipperen samled folck tilsam/m/en og gjorde en Stillatze at kom/m/e om bord paa Vraget, for at bierge noged af Inventario som skeede med stor Møye, om Natten satte Skipperen folck af sam/m/e Land at holde Vagt paa Vraget, d/en 11te ditto om Morgen betiids fick Skipperen ligeleedis som tilforn samled en Mængde folck tilsam/m/en at bierge Seigl Ancker og Tover og andet af Inventario, og derefter fick Stænger og *Raer (Raaer) end tillige med detz behør, og alle Masterne aftacklede af alt det som var derpaa Og sam/m/e lod bringe paa Land, ligeleedes foranstaltede hand folck, sam/m/e at holde Vagt over, d/en 12te ditto om Morgen fore Vi omkring paa Landet med folck at eftersee og faae bierged det meeste som derpaa Var opslagen og paa Land dreven, og derefter

haver Vii tillige med Skipper og de fra Landet ordinerede Vagtholdere sam/m/e til den/n/e Tiid paa beeste Maader tilseed og bevared;

Skipperen bem/el/te Søfren Røgen tilspurdte de for Retten Compare/re/nde og forhen medhavende Søe folck nemlig Styrmanden Johannes Rasmusen Rafn og Kocken Isach Larsen Bech om de noget paa ham eller hands Comando som Skipper har noget at udsætte eller paa ancke, at hand jo i alle Maader har udviist yderste fiid som en Retskaffen Søemand fra Reisens begyndelse og indtil {Rey} Skibets foruløckelse, eller om noget

1743: 5

den/n/em til den/n/e Tiid har mangled af det som efter Søe Coutume tilkom/m/er, hvor til Styrmanden tillige med Kocken bem/el/te Isach Bech svarede, de ey ringeste havde at klage over ham, men at hand i alt har opført sig som en søerfaren Mand eigner og anstaaer, hvilcked Skudsmaal skipperen og meddeelte Styrmanden og bem/el/te Isach Bech, at de i alt har Væred ham og hans Comando horig og lydig.

Derefter blev og Kocken Isach Larsen Bech for Retten frem kaldet, som ligeleedis under Eeds aflæggelse forklarede, at alt hvis nestbem/el/te Styrmand Johannes Rasmusen *Bech (Rafn) udi hans Paahør og nøye Agtpaagivende for Retten har declarered, det alt i Sandhed saaledis at forholde sig, fra den Tiid det nu foruløckede Skib til Bergen ankom og til den/n/e Tiid det nu som Vrag her {Viid} Ved Stæden er indkom/m/en og er beliggende.

Dernest frem stillede bem/el/te Skipper Søfren Røgen, de 6 Mænd som først ankom til Skibet efter at det Var foruløcked, for tillige af dem at antage Deres forklaring hvad Tilstand hand her paa Landet indkom udi, og om dem er Vidende som stedse Ved bergningen har Været nerværende og over det bergede har holdet Vagt om noget Videre end den forfattede Registrations forretning udviiser til den/n/e Tiid er forefunden paa Land opdreven

Bem/el/te bergings folck navnlig 1. Johannes Joensen Herlevehr 2. Johannes Nielsen 3. Peter Nielsen 4. Peter Olsen 5. Jacob Paulsen 6. Jacob Andersen alle paa Herlevehr boende frem stoed for Retten og tilstoede at fra den \tiid/ Skibet som Vrag indkom paa Røsøen og de for at bierge de overblevne folck og Skibets inventarier \til Vraget ankom/ har alting lige efter Styrmandens og Kockens nestbem/el/te forklaring i alt saaledis forholdet og tildraget sig, og blev da en hver i Ed tagne at giøre forklaring om noget dem Vidende imedens de har holdt Vagt er bortkom/m/ed i henseende Skipperen savner et sønder brudt Ancker en store Racke og et Æselhoved, hvorpaa Johannes Joensen forklarede under Eed at ham Vidende ey noged er frakom/m/en af Skibets bergede Inventario undtagen et sønder brudt Ancker som Natten til Tisdag Ved stormende Veyr imedens Peder Olsen havde Vagt blev udtagen, dog formeener hand med de øvrige at sam/m/e under Vraget er henkom/m/en og kand findes naar Vraget engang optages, om de

1743: 5b

øfrige manglende Poster Veed hand ikke at give ringeste Efterretning ligesom ey noged Videre end hvis Registrations Verket ham Vidende er berged eller funden, under Eds aflæggelse var alle de øvriges Udsiigende den sam/m/e som nest bem/el/te Johannes Joensen har forklared at ingen Veed noged meere end førermelte Registration indeholder at Være paa Land kom/m/ed eller bierged;

Og som Videre til dette forhør ey blev fornøden af Skipperen at spørge efter undtagen at Styrmanden og Kocken skulle tilspørges om noged Videre var bierged end forermelt som begge under forrige Eds Aflæggelse inden Retten Declarerede dem Vidende ey var skeed, blev dette forhør sluttet.

Derefter gjorde for ermelte 6 Bergnings Mænd inden Retten sin Paastand at nyde saavel Bergeløn som Videre Dag og Natte Løn for at have det biergede Godtz i opagt og Varetægt, men som ingen accord af Skipperen forud skeede og de her for Retten fremstillede 6 Mænd alle paa Herlevæhr boende som for ermelt inden Retten har declareret at de af Skipperen bleve forlangede at hielpe sig til at bierge Skibets inventarium med Videre haver efter h....lte Skipperens forevidende foruden nogle Mænd fra *bergen (Bergen) om Søndagen d/en 10de Febr: taget til Skibet og berged nogle Kister med Videre smaat tøy i Kahyten staaende, om Mandagen derefter antog sam/m/e 6 Mænd 18 \Mænd/ til sig saa de i alt vare 24 Mænd som ved bergningen Var behielpelig foruden 8te erfarne Matroser fra Bergen som til Aftacklingen bleve af Skipperen antagne, om Tisdagen derefter Var ikkun de oft bemelte 6 Mænd paa Herlevæhr til hvilcken tiid alt godtzet blev paa Land oparbeydet, for hvilcken Deres Umage og Arbeyde i den Værende Tiid de paastode 60 rdr: paa deres Anpart allene, foruden Deres Vagtpænge Nat og Dag indtil den/n/e Tiid som hver Mand for et Etmaal paastoed med 3 mrk pro persona, hvorefter Retten tilspurdte dem om de ey for ringere Vilde lade sig accordere, hvortil samtlige svarede med mindre ey at lade sig nøye, hvorpaa Skipperen igien paastoed at som Skibet stoed paa Grunden fast og ingen baader eller dislige fahrtøyer behøvedes til biergningen paa Landet hvor Godtzet blev fra Skibet henbragt Vilde hand formeene de ey Videre burde have end en Raisonabel Dagløn for hver Dag de udi bergnings Arbeydet forbleve \og/ Vilde saavel de 6 Mænd som Skipperen lade det ankom/m/e paa Rettens Eragtning hvorvidt Deres paastand kand gielde, som ligeleedis skal falde i fald billig accord ey til førstkom/m/ende Mandag kand indgaaes eller treffes hvilcken Anstand udi Rettens Kiendelse saa Vel Skipperen som de 6 Herlevæhrs Opsiddere forlangede, da de med hinanden paa bæste Maade agtede at indgaae forliig.

1743: 6

Dernest forlanged bem/el/te Skipper Søvren Røgen at det forliig som af ham og Styrmanden Johannes Rasmusen Ravn tillige med Kocken Isach Larsen Bech er indgaaet efter Deres gjorde Paastand nemlig straxen at blive entleediget fra Deres Opagt og Varetegt ved Vraget og detz biergede Inventarium, maatte her udi Retten protocolleris at Være følgende, det nemlig saavel Styrmanden som Kocken foruden at nyde sin efterstaaende halve Hyre hver for sig i følge af Lovens bydende endnu nyder for Deres til den/n/e og efterkomne tiid saa længe Vrag Godtzet her ved Stæden forbliver mod det sam/m/e af dem bevares og i Agt tages endnu ¼ hyres forhøyelse, som siunes at medbringe billighed paa begge Sider, først i \hvis/ henseende bem/el/te Styrmand og Isach Larsen Bech lader alle sine pretentioner for Umage og Ophold til Leverancen skeer af Vragets Inventario og Ladning hensvinde, mod det Skipperen bem/el/te Søvren Røgen indestaar ham tillige med Isach Larsen den belovede halve og fjerdedeel hyre;

Forinden den beram/m/ede Tiid ankom at decision og Eragtning skulle falde udi Bergnings folckenens Paastand om Bergeløn/n/en producerede bem/el/te Bergnins folck et ved mig Skriftlig forfatted og med Skipper Søvren Røgen indgaaet forliig af begge Parter under den/n/e Dags dato undertegned saaledis lydende.

Og da Videre Ved dette extra Ting ey blev for Retten tractered, forlangede Skipper Røgen Acten at Vorde sig mod betaling beskreven extraderet, som ligeleedis af Retten blev ham tilstaaet.

A/n/o 1743 d/en 29de Martij blev i Anledning af foregaaende Foranstaltning Retten satt til et Almindelig Vaartings holdelse med Arne Skibbreedes Almue paa Tingstædet Steenestøe i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Rasmus Smith, og de Retten betienende Laug Rettes Mænd sc: (altså) 1. Michel Sognstad 2. Johannes Herland 3. Stephen Blindem 4. Ole Hetlebach alle forhen i Eedtagne og 5. Carl Erichsen Teigland 6. Iver Nielsen Tuenes 7. Ole Monsen Herland 8. Berge Halstensen Joerdahl paa afvigte Aars Høste Ting nye Antagne

Hvor da til Publication blev fremlagt følgende Kongl/ige Forordninger og Documenter.

1. Deres Kongl/ig Maj/este/ts Allernaadigste givne Bestalnings Brev til Fogden Rasmus Smith at Være Foged over Nordhorlehn og Wosse Fogderie udi afg/aaen Johan *Smithes Stæd dat: Fridrichsborg d/en 11te 7ber 1742.

2. Skatte Forordningen for Aar 1743 dateret Christiansborg Slott d/en 12 Nov: 1742.

3. Et trøgt Kongl/ig Patent om høyeste Rett i Dan/n/emarck for Aar 1743 dat: Christiansborg d/en 12te 8ber 1742.

4. Forbud paa hingsters, Hesters og Hoppers Udførsel i Norge dat: Christiansborg d/en 10 Jan: 1743.

5. Forordning angaaende Tyverie, som begaaes Ved at afskiere Man og Rumpe af andres Heste paa Marken eller andenstæds dat: 26 8ber 1742.

1743: 6b

6. Cam/m/er Collegii udstædde Placat om de Oppebørsels betientere og Cautionister samt andre Persohner udi Norge som til Hans Kongl/ig Maj/este/ts Cassa er blevne nogle og til deels anseelige summer skyldig. dat: 9de Jan: 1743.

7. Ligeleedis Cam/m/er Collegii Placat om Oppebørsels betientere udi Dan/n/emarch som til Deres Maj/este/ts Cassa ligeleedis ere blevne anseelige summer skyldige at om nogen kand opdage Rente Kam/m/eret noget til Regræs skal angiveren derfor nyde 10 pCto dat: 9de Jan: 1743.

8. Placat angaaende at ingen Skipper udi Dan/n/e/mark eller Norge, maae udi sit fahrtøy fra Nye Aar 1743 have hem/m/elige eller fordulte Luger etc: dat: Christiansborg d/en 12te Nov: 1742.

*7. Rescript til Etatz Raad Lyme angaaende Ober Rettens Skrivere ey skal Ved Vidløftige Skrift fornerme nogen tillige og om andre Betientere som Skrivers Tieniste forretter hvilket Rescript som er dateret 8de Martij 1743 Verboterus udi Pantebogen er indført Pag:

*8. Skifte forvalterne udi afg/aaen Sorenskriver Tønders Sterboe udstædde Proclama til alle Creditores og Debitores dat: 10 Dec: 1742 og udi Pantebogen folio 238 verboterus indført.

9. Vice Biskop Thanches udgivne børselsæddel til Fabian Larsen paa ½ løb Smør og ½ Tønde Malt udi Gaarden Tuenes Tvedt, tillige med bem/el/te Fabian Larsen[s] Revers paa Gienpart børselsæddelen begge dateret d/en 16de Martij 1743.

10. Com/m/erce Raad Gartners Udgivne børselsæddel til Johannes Danielsen paa 18 Mark smør 1/8 Kande Malt udi Gaarden Flagtvedt dat: 28de febr: 1743 den/n/e børsel seddel fattedes Revers.

11. Karen Frimans udgivne børselsæddel til Johannes Monsen Blindheim paa 1 p/un/d Smør og 16 Kander Malt udi Gaarden Tellevigen dat: 26 Jan: 1743.

12. Elsebe Schiøttes udgivne børselbrev til Niels Steffensen Øcaas paa 2 b/ismer/pund 6 Mark Smørs Leye udi Gaarden Rødland dat: 27 Martij 1743 herved følger Revers af sam/m/e dato.

13. Halvor Nielsen og Giertrud Anders Datters udgivne Skiøde til Marcus Monsen Borge paa 12 Mark Smør og 8te Kander Malt dat: 28de Nov: 1742 udi Gaarden Arnetvedt hvilket Skiøde udi Pandte bogen fol: 238 verboterus er indført. dog mangled formedelst manglende Pandte Register attest.

14. Publ: et skiftebrev forrettet paa Gaarden Bircheland d/en 23de Febr: 1743 efter afg/aaen Margrethe Larsdatter. extraheret i Pandtebogen fol: 237.

15. Publ: et Skiftebrev forrettet paa Gaarden Arnetvedt d/en 13 Nov: 1742 efter *efter afg/aaen Erick Mogensen extrah: i Pante bogen fol: 237.

16. Ditto forrettet paa Gaarden Indre Hordvig d/en 17 Nov: 1742 efter Brithe Jens Datter og udi Pantebogen fol: 238/ ejusdem extraheret.

17. Ditto forrettet paa Gaarden Bruraas d/en 16 Nov: 1742 efter Niels Olsen extraheret i Pantebogen fol: 238.

18. Ditto forrettet paa Gaarden Indre Arne d/en 12 Nov: 1742 efter Erich Joensen extraheret i P: Bogen fol: 238.

19. Ditto forrettet paa Gaarden Toft d/en 17de april 1742 efter Marthe Jens Datter extraheret i Pantebogen fol: 237.

20. Ditto forrettet paa Gaarden Dahle d/en 2den april 1742 efter Mons Hansen extraheret i P: bogen fol: 237.

21. Rasmus Gregoriusen og Stephen Jensen Tofts udgivne børselseddel til Rasmus Thomesen paa 18 Mark smør udi Gaarden Hylche dat: 29 Martij 1743 herved følger Revers.

1743: 7

D/en 30te Martij blev Retten igien satt med sam/m/e Laug Rettes Mænd.

Hvor da til Publication blev fremlagt følgende documenter

1. Deres Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigst givne bestalning til mig som Sorenskriver udi Nordhorlehn dat: Christiansborg Slott d/en 21 Dec/embris 1742.

2. Marcus Monsen Borges udgivne børselbrev til Niels Johannesen Arnetvedt paa ½ løb Smør og ½ Tønde Malt i Gaarden Arnetvedt dat: 29 Mart/ij 1743 herved følger Revers paa Gienpart børselsæddelen ej: dat:

3. Ole Erichsen Eichaas, Lars Erichsen Flachtved, Ole Halstensen Aalmaas paa egne og Ane Erichsdatters Veigne udgivne Skiøde til Carl Erichsen Teigland paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt udi Gaarden Teigland dat: 29de Martij 1743 og udi Pante bogen fol: 238 indført.

4. En Contract oprettet imellem Giertrud Andersdatter og Niels Johannisen om at føde for hende 1 Koe og 6 smaler med Videre efter dens Indhold som findes udi Pante bogen fol: 238 sam/m/e er dat: d/en 30 Martij 1743.

5. Carl Erichsen Teigland og Anne Jansdatters udgivne Skiøde til Daniel Rasmusen Aalmaas paa 18 Mark smør og 6 Kander Malt udi Gaarden Aalmaas dat: 30te Martij 1743 og udi Pantebogen fol: 239 ordlydende indført.

6. Carl Erichsen Teigland, Jan Erichsen Aalmaas, Lars Erichsen Flackvedt, Ole Erichsen Eichaas, Daniel Aalmaas, og Ole Aschildsen Hoplands udgivne Skiøde til Ole Halsteensen Aalmaas paa bruget indbereignet det hand selv har Arvet, En halv Løb Smør og 12 Kander Malt udi Gaarden Aalmaas dat: d/en 30te Martij 1743 og udi Pante bogen fol: 239 ordlydende indført.

7. Ole Monsen Rødland paa egne og umyndiges Niels Michelsen og Anne Michelsdatters Veigne Lars Kieland, Mons Michelsen Tuenes paa egne og Myndtlings Veigne Ole Michelsen paa egne og Myndtlings veigne, Lars Michelsen Røscheland, Michel

Monsen Tuenes alle Sælger til Anders Larsen under Skiøde Deres felles tilhørende Jordepart udi Gaarden Indre Songstad, der skylder 1 p/un/d Smør og 8te Kander Malt, sam/m/e er dat: 30te Martij 1743 og udi Pante bogen fol: 239 ordlydende indført.

Og da ej Videre til publication blev fremlagt ey heller nogen Sager efter Paaraab udi Rette fremført, forlanged Fogden Smith Restancerne for dette inde værende Aars 1ste termin Skatter maatte for almuen oplæses som befandtes at Være 393 rdr 1 mrk - Ligeledis forlanged den Constituerede Foged Søfren Saxe at Restancerne for afvigte Aar 1742 maatte oplæses for Almuen som beløber sig af Skatter Engesletter og Grundskatter i alt til den summa 31 rdr 1 mrk 6 sk ligeledis Restancen over Hans Kongl/ig Maj/este/ts Andel i Korn Oste og fiske Tiende som i alt beløber 1 rdr 3 mrk hvilke trende forfattede Restancer af Retten bleve undertegnede og forseigled.

A/nn/o 1743 d/en 1ste April blev almindelig Vaarting holdet med Mielde Skibbreedes Almue paa Tingstædet Wallestrand, hvor Retten i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og Rasmus Smith og samtlig saavel af forrige som nye opnevnte Laug Rettes Mænd blev framholdet 1. Johannes Johannesen Øfstemielde 2. Jens Johannesen Haugsberg 3. Mons Einersen Øfste Mielde 4. Niels Monsen Nore Revem Nye antagne 5. Michel Johannesen Nordre Wefle 6. Lars Jensen Jersta 7. Siver Monsen Prestun 8. Gudmund Simensen Wefletvedt,

Og blev for dette Skibbreedes Almue saavel Fogedens som min bestalning oplæste, samt de Kongl/ig Allernaadigste Forordninger og Rescripter publicerede som for hen Ved Arne Skibbreede under Fol: 6 et 7 er mentionered tillige med Proclama efter Sorenskriver Tønder.

1743: 7b

1. Publiceret En Transport udgivet af Hendrich Mathiesen til Sorenskriver Johan Garman paa Fendrich Christopher Rafns i Aaret 1741 d/en 26de Julij udgivne \Pante/ Obligation stoer 30 rdr, sam/m/e Transportes dato er 4de Marti 1743 hvilcken ordlydende i Pantebogen fol: 239 findes indført.

2. Et Skiøde udgivet af Karen Friman S/a/l/ig/ Johan Garmans Encke paa hovedgaarden Nedre Mielde og Gaarden Aaseim med alle de der tilhørende Huuser og Pertinentier til hændes Sønn Sorenskriver Johan Garman dat: 23de Febr: 1743 og udi Pantebogen fol: 239 ordlydende indført.

3. Giert Gielmeydens udgivne bœxelsæddel til Anders Simensen Niaasta paa 18 Mark Smør og 9 Kander Malt udi Gaarden Niaasta dat: 8de Martij 1743 herved fuldte en Gienpart bœxelsæddel af sam/m/e dato.

4. Ditto H/err Giert Gielmeydens udgivne bœxelsæddel til Haldor Rasmusen Hakenes paa 9 Mark Smør og ½ Waag Næver udi Gaarden Hachenes Haugs Mensal tilhørende dat: 28 Dec: 1742. herved fulte en Gienpart af sam/m/e dato.

5. Publ: et Skiftebrev efter afg/aaen Ole Jensen paa Gaarden Watle d/en 11 Junij 1742 og udi Pantebogen fol: 240 saavidt Jordegotzet angaaer extraheret.

6. Ditto Skiftebrev efter Anne Erichsdatter forrettet paa Gaarden Rødland d/en 12te Junij 1742 extraheret udi Pante bogen fol: 240.

7. Ditto Skifte brev efter Jens og Ole Tostens Sønner forrettet d/en 12te april 1742 og udi Pante bogen fol: 240 extraheret.

8. Ditto Skiftebrev efter Marithe Anders datter forrettet paa Gaarden Wefle d/en 11te april 1742 extraheret udi Pantebogen fol: 240.

D/en 2den April blev Retten igien satt med sam/m/e Lau Rettes Mænd og blev til Publication fremlagt følgende documenter

1. En bøkelsæddel udgivet af Hans Joensen Hansdahlen, Ellef Lohne Johannes Rongve, Ole Børtvedt paa egne og Myndtlingers Veigne, {udgiv} til Rasmus Johannisen paa 20 ½ Mark Smør 13 7/8 Kande Malt udi Gaarden Ronve dat: 1ste april 1743.

2. Iver Olsen Røschelands udgivne bøkelsæddel til Aschild Iversen paa 2 p/un/d 1 ½ Mark Smør udi Gaarden Røscheland dat: 1ste april 1743.

3. Commerce Raad Gartners udgivne bøkelsæddel til Johannes Michelsen paa 1 p/un/d og 3 Mark Smør udi Gaarden Søre Watle dat: 3 Dec: 1742.

4. Apolonia S/a/l/ig/ H/er/r Otthe Edvartzens Enckes udgivne bøkelsæddel paa sin Søn Edvart Otthesens Weigne til Elling Monsen paa 1 løb 12 Mark Smør udi Gaarden Rønhofde dat: 13 Dec: 1742.

Dernest blev af Ting gaarden 3de gange udraabt om nogen Videre for Retten havde Sager at fremføre, men da ingen frem kom, blev Restancerne for inde værende Aars 1ste termin for Almuen tilkiendegivet som beløber 238 rdr 4 mrk 5 sk. Ligeleedis forlanged Søfren Saxe at Restancen for afvigte Aar 1742 maatte oplæses som beløb sig 82 rdr hvorimod Almuen ey havde noget at erindre, ligeleedis blev og Restancerne for Kongstienden oplæst som beløb 11 rd 9 mrk 12.

1743: 8

For sam/m/e Skibreede blev til sidst publiceret et

Skiftebreev forrettet paa Gaarden Wefle efter afdøde børn Ole, Lars og Søgni Olsdatter og Kari Olsdatter dat: 11 Nov: 1742 extraheret udi Pante Protocollen fol: 240.

A/nn/o 1743 d/en 4de April blev almindelig Vaarting holdet med Hossanger Skibbreedes Almue paa Tingstædet Hoshofde i Over værelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged, og de Retten betienende saa vel gamle som nye Laug Rettes Mænd sc: (altså) 1. Haldor Fotland 2. Ole Møes 3. Sefind Fotland 4. Jørgen Nore Øfstues 5. Aamund Søre Øfstues 6. De nye ere Niels Hermundsen Holme 7. Mons Nielsen Miøs 8. Anders Larsen Miøs,

Hvor indeti Retten alle de Kongl/ige ordres Rescripter og Forordninger bleve som Ved nest forrige Tingstæd publicerede og Almuen tilkiendegivet. Dernest blev til Publication frem lagt

1. Michel Steens udgivne Skiøde til Niels Olsen Hoele paa 18 Mark og ½ faaer som er halvdeelen udi Gaarden Fugledahl dat: 6te Aug: 1742 sam/m/e er verboterus udi Pantebogen fol: 240 indført.

2. H/er/r Giert Gielmeydens udgivne bøkelsæddel til Ole Joensen *Møen (Mo) paa 1 p/un/d Smør og ½ Mæle Korn udi Gaarden Kallesta dat: 8 Martij 1743 herved fulgte Gienpart bøkelsæddel.

3. Publ: et Skiftebrev efter Joen Joensen Fieldscholnes dat: 18de Junij 1742 og udi Pante bogen fol: 240 extraheret.

4. Publ: Marithe Johannes datters udgivne bøkelsæddel til Knud Sieursen paa 1 p/un/d 15 Marcker Smør og 8 Kander Malt udi Gaarden Haugstvedt sam/m/e bøkelsæddel

var med Enckens Laværges fortrøgte Zignet forseigled og datered 4de april 1743 herved fulte Revers.

5. Berge Blechelies paa sine Myndtlings Veigne udgivne bøxelsæddel til Knud Johannisen paa 14 Mark Smør og 8 Kander Malt udi Gaarden Søre Bysem dat: 4de April 1743.

6. Publ: et Skiftebrev efter Stephen Halsteensen passeret paa Gaarden Øfre Rachnæs d/en 9de Nov: 1742 og udi Pantebogen fol: 240 ekstrahered.

7. Ditto efter afgangne Kari Mathias datter paa Gaarden Lastad d/en 3 Nov: 1742 og udi Pante bogen fol: 240 ekstrahered.

8. Ditto efter Herbor Aschids datter paa Gaarden Gielvig dat: 17 Nov: 1740.

9. Ditto efter Iver Olsen paa Gaarden Langeland forretted d/en 16de april 1742.

10. Ditto efter Anne Josephs datter paa Gaarden Herland d/en 13de Julij 1742.

11. Ditto efter Anne Johannes datter paa ditto gaard af 13 Junij 1742.

12. Ditto efter Mons Monsen paa ditto Gaard af 13 Junij 1742.

13. Ditto efter Mons Jacobsen paa ditto Gaard af 23 Junij 1742.

14. Ditto efter Anne Monsdatter paa ditto gaard af 29 Junij 1742.

15. Ditto efter Agotthe Monsdatter paa ditto Gaard af 30 Junij 1742.

16. Ditto efter Gudmund Andersen paa Gaarden Nonaas dat: 9 Nov: 1742.

17. Ditto efter Michel Johan/n/esen paa Gaarden Litland dat: 14 aug: 1742.

18. Ditto efter Mons Monsen paa Gaarden Herland dat: 13 Jul: 1742.

1743: 8b

Og som ingen Sager til dette Ting Var indstævnedes ey heller nogen videre udi Rette at fremføre noget, blev Restancerne for dette Skibbreedes Almue oplæste som beløber 220 rdr 1 mrk Ligeleedis forlanged Søfren Saxe Restancerne for afvigte Aar oplæste som beløber 97 rdr 1 mrk 8 sk og Tienden 1 rdr 3 mrk 3 sk.

A/nn/o 1743 d/en 5te April blev almindelig Vaarting holdet med Echangers Skibbreedes Almue paa Tingstædet Hoshovde i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged, og De for dette Aar opnevnte Retten betienende saavel gamle som nye Laug Rettes Mænd, sc: 1. Niels Johannesen Esem 2. Fuuse Washelle 3. Magne Andersen Bjørge 4. Ole Olsen Esem de nye 5. Mons Tøresen Øfre Echenes 6. Johannes Børgesen Yttre Eide 7. Lars Iversen Øfre Echenes 8. Anders Magnesen Øfre Echanger,

Hvor da for Retten bleve alle de Kongl/ige Forordninger og Rescripter oplæste som Ved det første Ting Ved Arne Skibbreede. Derefter blev fremlagt til Publication

1. Et Skiftebrev efter Ole Nielsen forretted paa Gaarden Yttre Hindenes d/en 2 Martij 1742.

2do. Et ditto efter Brithe Andersdatter forretted paa Gaarden Tvedten d/en 5te Nov: 1742.

3tio. Anders Mathiasen Bjørndahls udgivne Skiøde til Lensmanden Magne Esem paa 18 Mark smør og 12 Kander Malt udi Gaarden Bjørndahl dat: 5te April 1743 og udi Pantebogen fol: 240 ordlydende indført.

Ole Knudsen Farrestvedt frembragte en stor bjørne feld, som hand i afvigte Aar 1742 i Steenslands Marcken udi Modahlen haver fældet for hvilket skud hand ey har nødt Betaling efter Forordningen som hand nu paastaaer og forlanger.

4. Karen Friman S/a/l/ig/ Johan Garmans Enckes udgivne Bøxelsæddel til Halver Nielsen paa 1 Spand Smør og 1 Mæle Malt udi Gaarden \Sandvigen i/ Echanger dat: 17de 8ber 1742.

5. Ditto hændes udgivne bøxelsæddel til Niels Aschidsen Nibe paa 1 Spand Smør og 1 Mæle Malt udi Gaarden Sandvigen i ditto Skib/breede dat: 28de Junij 1742.

D/en 6te ejusdem blev Retten igien satt med sam/m/e Laug Rettes Mænd og blev til Publication fremlagt

1. Ragnilde Iversdatters udgivne Skiøde til Iver Nielsen paa 1 p/un/d Smør 12 Kander Malt udi Gaarden Røe dat: 5te April 1743 og udi Pantebogen fol: 241 ordlydende indført.

2. Brithe Aamundsdatter og Iver Nielsens udgivne Skiøde paa 1 p/un/d 7 1/9 Mark Smør udi Gaarden Indre Hindenes til Aamund Nielsen dat: 5te april 1743 og udi Pantebogen fol: 241 ordlydende indført.

Og som Videre ey blev udi Rette fremført efter at der af Tinggaarden 3de gange blev derefter spurdt, fremlagde Fogden Smith sin for Dette Skibbreede forfattede 1ste termins Skatte Restance som for Almuen blev oplæst og beløb sig 218 rdr 1 mrk 12 sk, ligeleedis forlanged Søvren Saxe Restancerne for afvigte Aar 1742 som beløb sig 90 rdr 1 mrk 12 sk Restancerne for Kongetienden beløber 11 rdr 2 mrk.

1743: 9

A/nn/o 1743 d/en 18de April blev Almindelig Vaarting holdet med Herløe Skibbreedes Almue paa Tingstædet Alvestrømmen, hvor Retten i Overværelse af Deres Maj/este/ts Foged og de Retten for dette Aar betienende Laug Rettes Mænd blev fremholdet Sc: 1. Johannes Baarsen Kaalevog 2. Jaen Thomesen Kraagaas 3. Udi Ole *anderdahls Stæd som er svag blev i stæden antagen Niels Michelsen Wolle alle gamle Laug Rettes Mænd, 4. af de nye Laug Rettes Mænd Anders Olsen Kleppe 5. Anders Tøresen Follesø 6. Ole Michelsen Kraagaas 7. Niels Larsen Floervaag 8. Jens Larsen Kaalevog,

Og blev sam/m/e tiid for Retten publicered alle de Kongl/ige Ordres Placater og Anordninger som ved første Tingstæd for Arne Skibbreede fol: 6 blev anteignede og anført.

1. Derefter blev til Udslettelse aflyst Ingebor Maria Knagenhielms udgivne Pante Obligation dat: 18de Dec: 1737 til Stadtzhauptmand Jan Von der Velde som d/en 14 Nov: 1742 er efter bem/el/te von der Veldes qvittances Udviis indfriet.

2. Publiceret H/er/r President Christian Krogs udgivne Pandte Obligation paa Capital 3400 rdr til H/er/r Cancellie Raad Hendrich Angel dateret 30te Sept: 1741 og udi Pantebogen fol: 211 ordlydende indført.

3. Aflyst Fyhrværcker Friderich Haches udgivne Pante Obligation til Pastor Spismacher udi Bergen paa Capital 500 rdr dat: 30te Nov: 1740 og efter Panthaverens Paateignede Qvittances Udviis d/en 7de Jan: 1743 indfriet og betalt saa intet paa Gaarden Strømsnes hæfter.

4. Ligeleedis aflyst bem/el/te Haches udgivne Pante Obligation til Obrist Lieutnantinde Bärenfelds paa Capital 50 rdr dat: 5te Jan: 1741 og indfriet efter hændes paateignede Qvittering d/en 14de Dec: 1742.

5. Bem/el/te Fyr Værcker Haachs udgivne Skiøde paa Gaarden Strømsnes skyldende 1 p/un/d 12 Mark Smørs Landskyld samt 1 Mæle Korn eller Malt tillige med der paa staaende Huuse bygninger et: (etc.) til Mad/a/me Ossia de Fine dat: 11 Dec: 1742 og udi Pantebogen fol: 242 ordlydende indført.

6. Deres Kongl/ig Maj/este/ts Skiøde for Arnold Meyer paa 1 Løb Smør udi Gaarden Hennøen, udi Herløe Skibbreede for hvilcken er givet 200 rdr dat: 18de Sept: 1742 og udi Pantebogen fol: 242 indført.

7. Arnold Meyers udgivne børselsæddel til Mons Nielsen paa 8 Mark Smørs Leye udi Gaarden Henøen dat: 10de April 1743 herved fulgte Revers ej: dat

8. Ditto udgivne børselsæddel til Halver Michelsen paa 16 Mark Smørs Leye udi ditto Gaard dat: 20 Dec: 1742 ligeleedis Revers ej: dat

9. Ditto udgivne børselsæddel til Christian Olsen paa 16 Mark Smør udi ditto Gaard dat: 20 Dec: 1742 med Revers ej: dat

10. Mons/ieu/r Peter Christian Krogs paa sin faders President Krogs Veigne udgivne børselbrev til Peder Olsen paa 1 p/un/d Smør 8 Kander Malt udi Gaarden Bærland dat: 19 Jan: 1743 herved følger Revers ej: dat

1743: 9b

11. Assessor Lausens udgivne børselsæddel til Mons Pedersen Harchestad paa 18 Mark fiskes Leye udi Gaarden Tielstad, Jomfrue Birgitte Lillianschiold tilhørende dat: 2den Jan: 1743 hermed følger Revers ej: dat

12. Ditto hans udgivne børselsæddel til Hans Nielsen Stuure paa 18 Mark Smør og 9 Kander Malt udi Gaarden Huusebøe dat: 12 Dec: 1742 med Revers ej: dat

13. Peter Krogs paa sin faders Veigne udgivne børselsæddel til Thomas Jansen paa 1 p/un/d Smør og 1/3 (1/5?) huud udi Gaarden Kraagaas dat: 14 Dec: 1742 med følger Revers ej dat

14. Anders Tvetens børselsæddel til Anders Olsen Røesetter paa 12 Mark Smør 1/6 tønne Malt udi Gaarden Røesetter dat: 4de April 1743 med Revers

15. Jens Larsen Kochs børselbrev til Ole Nielsen Leervig paa ½ løb Smør og ¼ Tønne Malt udi den beneficerede Klockergaard Leervigen kaldet dat: 18de Martij 1743 med Revers ej: dat

16. Mons Olsen Tostensviig udgivne børselsæddel til Lars Monsen paa 12 Mark fiskes Leye udi Gaarden Tostensvig dat: 5te febr: 1743.

17. Ditto Mons Olsen Tostensviig oprettede dispensation blandt sine 2de Sønner og Ene Datter hvorleedis hands efterladte Midler i Arv efter hands Død skal ansees og modtages dat: 5te Febr: 1743 og udi Pantebogen fol: 243 ordlydende indført.

18. Karen Frimans udgivne børselsæddel til Ole Michelsen Gustad paa ½ Løb Smør og ½ Tønne Malt udi Gaarden Gustad dat: 22 Dec: 1742.

D/en 19de ejusdem blev Retten igien satt med sam/m/e Laug Rettes Mænd hvorda til Publication blev fremlagt følgende documenter

1. Skiftebrev holdet paa Gaarden Toschen d/en 2 Martij \1743/ efter afgangne Giertrud Halversdatter og udi Pante bogen fol: 243 extraheret.

2. Skiftebrev holdet paa Gaarden Iden d/en 30te Maj 1742 efter Anne Marie Michelsdatter og udi Pante bogen fol: 243 extraheret.

3. Ditto holdet paa Gaarden Mitsioe d/en 1ste Junij 1742 efter Syneve Olsdatter extraheret udi Pante bogen fol: 243.

4. Ditto holdet paa Gaarden Schurtvedt d/en 28de Febr: 1743 efter Kari Magnes Datter extr: udi Pantebogen fol: 243.

5. Ditto efter Jens Andersen holdet paa Gaarden Kaursbøe d/en 1ste Martij 1743 og udi Pantebogen fol: 243 extraheret.

6. Rasmus Nielsens udgivne børselsæddel til Gudmund Michelsen paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt udi Gaarden Rifschaar dat: 18de April med Revers ej dat

*5. (7.) Blev efter H/er/r Jens Brunns skriftlige begier inden Retten opbuden til børsel de 3de Gaarder sc: Kaalaas, Haland og *Nordre som nu er øde liggende om nogen sam/m/e til børsel Vilde antage, Da derom kunde Vedkom/m/ende adressere sig til Mad: S/a/l/ig/ H/er/r Hans Meyers Encke, som udi Landskyld og børsel tilbyder sig at giøre Moderation, hvortil den til stæde værende Almue for nerværende Tiid ey viste nogen losthavere.

For Retten fremstillede sig Mons Bastesen og Knud Andersen begge Leylændinger paa Gaarden Rifschaar under No 102 i Herløe Skibbreede beliggende med Weemodig forestillelse det Deris paa

1743: 10

boende brugs tilhørende bondehuuser ved uløckelig Vaade Ild Natten til Mandagen d/en 22de 8ber afvigte Aar 1742 blev lagt udi Aske, hvor intet Huus blev til Overs undtagen en floer som Opsidderen Encken Brithe Tomisdatter tilhørte for hvilcken de øvrige bondehuuser tillige blev opbrendte, tillige med alle Deres indhøstede Avl af Høe og Korn, saa de i yderste Armod derover er geraaden, og som de 2de Opsiddere Knud Andersen og Encken Brithe Tomisdatter ey har Været mægtig at Vedblive eller opbygge Gaarden med nye Huuser igien, har de for Juulen begge frasagt sig Deres Jordebrug, men som den 3die Leylænding Mons Bastesen agter at Vedblive sit brug og sam/m/e efter Leylighed Ved bygning see istandsatt, den tilstæde værende Ejere for den fierdepart i bem/el/te afbrente Gaard Rasmus Alvem og inden Retten lover at see brugets tilhørende Huuse opbygte, som og (af?) den tredie fierdepartis Ejere, der alle ere umyndige, Ved Deres Formyndere vel nøye i agttager, er Deres indstændige begier at efter dette Tingsvidnes erholdelse om Uløckens Tildragelse, for samtlige saavel Opsidderen Mons Bastesen som de øvrige Ejere maatte allerunderdanigst skee Ansøgning om Skatte frieheds Erholdelse efter Skatte forordningen, ligesom de af den tilstæde værende Almue og Laugrett forlangede Deres sandfærdige Vidnisbyrd om deres Udsiigende og forestillelse i alt saaleedis forholdt sig, hvortil samtlig Laug Rettet enstem/m/ig svarede at det disverre saaleedis i alt forholdt sig, hvorfor dette Tingsvidne under Rettens fulde forseigling bliver de ansøgende meddeelt.

Mons/ieu/r Saxe æskede udi Rette den fra sidste Høste Ting mod Magdelie Niels Datter opsatte Leyermaals Sag men som hun ikke mødte hand og selv tilstoed at Stevnemaalet Var mislighed udi Reservedede hand sig med Continuations Stevning at faae Sagen til nestkom/m/ende Som/m/erting til paakiendelse incam/m/inered og til sam/m/e Tiid forlanged Sagen opsatt.

Dernest fremstillede sig for Retten Søvren Saxe og gav tilkiende at da forrige Sogne Præst til Mangers Præstegield afgangne H/er/r Hans Meyer ikke forinden hand Ved døden afgick meddeelte Comparenten nogen attester, betræffende Leyermaal udi Egteskab eller forbuden Leed og Sabathens modvillige Overtrædelse med Kierkens forsøm/m/else udi ditto Præstegield for sidstleeden Aar 1742, hvilcke omrørte attester Comparenten til belæg Ved

hands paa afgangne foged Smeds Sterboes Veigne allerunderdanigst aflagde Reegenskab for Nordhord og Wosse Fogderie Kongl/ig Oppebørsler for sam/m/e Aar uforbigiengelig behøvede.

I saadan Anledning tilspurdte bem/el/te Søvren Saxe den gandske Tingsøgende og nerværende Almue 1mo Om den/n/em Var Vitterlig at nogen Egtegift Mand herudi dette Skibbreede for saavidt deraf under Mangers Præstegield henhører udi Aaret 1742 haver beganget Leyermaal enten udi Egteskab eller forbuden Leed, 2do Ligeleedis om Almuen Vidste om nogen i sam/m/e Aar og Skibbreede imod hands Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigste forordning af dato 12 Martij 1735 haver overtraad Sabaten med Kirkens forsøm/m/else og derfor burde bøde,

Til hvilcken 2de Qvestioner, saavel Lensmanden som Laug Rettet og den nerværende

1743: 10b

Almue enstem/m/ig svarede, at aldeelis intet af det omspurdte i Aaret 1742 i Herløe Skibbreede er forefaldet eller sig tildraget haver.

Comparenten Søvren Saxe var dette Almuens Svar og udsigende beskreven begierende, som Retten bevilgede.

Diedrich Andersen Knappen indleverede paa H/er/r Assessor Johan Lausens Veigne en skriftlig forfatted Stevning af 20de Martij 1743 saalydende NB med de 2de StevneVidner Anders Hansen Hopland og Diedrich Andersen Knappens Paateigning sam/m/e lovlig at Være forkyndt mod Contraparten Lensmanden Anders Tvedten.

Stevningen blev for Retten lydelig oplæst, hvorefter Lensmanden bem/el/te Anders Tveten for Retten fremstoed, og vedtoeg lovlig Stevnemaal,

Dernest fremlagde bem/el/te Diedrich Knappen paa Citantens Veigne en beskikkelses forretning til Lensmanden Anders Tvedten af 5te Julij 1742 med bem/el/te Anders Tvetens paateignede Erklæring og besvarelse af 6te ejusdem, hvilcken beskikkelse af Raadstue Tienere i Bergen d/en 24 Aug: sam/m/e Aar er Sorenskriver Tønder forkyndet saaleedis hvor paa hand ey første gang, men d/en 5te 9ber 1742 har givet sin Erklæring saaleedis lydende, som hand til Rettens Oplysning har Villdet lade insinuere, ligeleedis fremlagde hand paa Citantens Veigne en brev til Skifteforvalterne udi afgangne Sorenskriver Tønders Sterboe af dato 28de 9ber 1742 med bem/el/te Skifteforvalteres Erklæring at Remitteres til den Constituerede Sorenskriver Johan Reutzes besvarelse som tillige under 13de Dec: 1742 af ham og Jens Holches ved paateigning fandtes beskreeved, nok frem Viiste hand at den udi Stevningen ommelte Laugtings Dom er paa nyt taget beskreven hvorfor hand paastaaer af Lensmanden betaling, og som af bem/el/te Diedrich Andersen ey fleere documenter blev i Rette lagt blev Sagen til Procedur foretaget.

Og af Diedrich Andersen Lensmanden tilspurdte om hand imod de indleverede documenter havde noget at erindre, hvortil Lensmanden som i alt haver paaført alle de i Rette lagde documenter, erklærede sig for Retten det hand Vel haver efter Assessor Lausens forlangende modtaget Laugtingsdommen til Vaartinget i Aaret 1742 for sam/m/e til Publication at over levere Afgangne Sorenskriver Tønder, men sam/m/e fra ham ey bekom/m/ed tilbage, ligesom hand og aldeelis ey kand tilstaae at have Væred drukken den tiid tinged var om/m/e, paa hvilcken tiid han/n/em bem/el/te Laugtings Dom kunde tilleveres, det og efter hans formeening forinden sam/m/e blev publiceret til Tinge ey kunde leveres ham, ligesom hand og med Eed agter at purgere (rense) sig det hand aldrig siden den tiid har faaed eller bekom/m/ed fra S/a/l/ig/ Sorenskriveren den omstevnte Dom, hvorfor hand til neststundende Vaarting, da hand agter saavel at faae indstevnet Vidner om hands Ædruelighed ved Tinget da Dom/m/en blev overleveret, som Ved Eed at fralægge sig den ikke har været udi hands

Værge siden den af ham til S/a/l/ig/ Sorenskriveren blev af ham overlevered, forlanger Sagen opsatt, da hand ved

1743: 11

Contra Stevning agter saavel til Vidners førelse som Eeds Anhørelse at indkalde Citanten H/er/r Assessor Lausen; og som hands forlangte Opsættelse siunes rimelig opsættes Sagen til nestkom/m/ende Som/m/erting.

Hans Andersen Hesdahl haver Ved mundtlig Stevnemaal Ved Stevne Vidnerne Helje Esbetvedt og Ole Scharpnæs ladet til dette Ting indkalde Lensmanden Anders Tveten fordi hand med Skiolds ord har begiegned ham d/en 1ste Martij 1743 udi Deres samling paa Gaarden Røsetter,

Den indstevnte Anders Tveten mødte for Retten Vedtoeg lovlig at Være stevnet, og inden Retten declarerede det hand udi en slags Ubesindighed og et liidet Ruus havde sagt de ubeqvems Ord, de hand aldeelis ey kunde eller burde tilstaae, da hand ey andet end all godt søm/m/eligt og anstændig Veed at siige om ham, det hand og publique ham nu erklærer for, og som Citanten Hans Andersen hermed er fornøyet og ey vil Videre til satisfactions Erholdelse paaføye ham nogen Udgifter, haver de begge med haandreckning indgaaet, at leve som skickelige folck herefter eenige og kierlige og at de Ord som er falden blandt dem som utalte skal af dem indbyrdes og andre være forglemte.

Johannes Christiansen Toschøen haver Ved mundtlig Stevnemaal ved Stevne Vidnerne Helje Esbetvedt og Ole Schorpenes ladet til dette Ting indkalde Knud Michelsen Tosche for Skioldsord som hand haver talt afvigte Høst,

Den indstevnte Mødte ikke hvorfor Stevne Vidnerne fremstode og tillige gav tilkiende det de under sam/m/e Sag tillige havde indstevnet Rasmus Aamundsen Taasche og *Michelsen til Vidne at føre om den/n/e Sag men da de tilkiende gav de ey under falsmaals bøder havde indstevnet bem/el/te Vidner bliver Sagen til nye Stevnemaal afviist.

Publiceret Peter Christian Krogs udgivne bøkelsæddel til Hans Jacobsen Gripen paa 9 Skilling udi Jord udi Gaarden Myrtvedt dat: 18de April 1743.

Mad/a/me S/a/l/ig/ Gunder Gundersen Fissers Encke har til dette Ting indstevnt Niels Øfre Kleppe formedelst hand nedstleeden høst skal have hugget Huuse Tøm/m/er og sam/m/e soldt endskiøndt hand 2de gange tilforn formedelst ulovlig Skovhugster er bleven giordt paamindelse. derom at lide dom til undgiældelse med Erstatning for Processens Omkostning.

Den indstevnte Niels Øfre Kleppe mødte ikke, hvorfor Stevne Vidnerne Niels Michelsen Wolle og Anders Halsteensen Nedre Tvedt for Retten fremstode og ædelig med opragte fingre afhiemlede Stevnemaalets forkyndelse saaleedis det de med 14 dages Varsel haver i hands eeget Hus og i hans Kones paahør til dette Ting indstævnet ham at

1743: 11b

møde Citantinden Mad/a/me Gunder Fissers Encke for den ulovlige Skaughu[g]st bem/el/te Niels Øfre Kleppe paa hændes tilhørende Gaard har forøvet, og som bem/el/te efter 3de ganges Paaraab ey var tilstæde forlangede Procurator Otthesen paa Citantindens Veigne at Laugdag maatte han/n/em forelægges, som Retten bevilgede ham hvilcken Laugdags forelæggelse Citantens fuldmægtig forlanger sig beskreven meddeelt.

Ditto Mad/a/me Fisser Contra Gudmund Nedre Kleppe

Formedelst hand nestleeden Høst skal have nedhugget et stor Master Tree enddog hand var forbuden sam/m/e at røre, saa og skal hand have sagt at dersom hand havde Vist at hand ikke skulle have faaet sin Noed indsatt i Citantindens fiske Noed, da skulle hand vist hvad hand Vilde have giordt med hændes Node mand, og at hand nemlig Gudmund inden 3 Aar skulle maged det saa, at hun nemlig Citantinden ey skulle faae sin Noed i Søen.

Gudmund Nedre Kleppe mødte ikke, hvorfor Stevne Vidnerne {h..} Niels Michelsen Volle og Anders Halstensen Nedre Tvedt under Eed afhiemlede, det de med 14 dagers Varsel haver i hands fraværelse i hans eget Huus og Kones Paahør indstevnet bem/el/te Gudmund for den/n/e Rett at møde Citantinden fordi hand har uden hændes Minde nedhugget et Mastertræe for Videre har de ey af den indførte Stevning indkaldet ham i Rette for,

Udi den/n/e Sag *erindredrede Procurator Otthesen om Laugdag.

Afsagt

Den indstevnte som lovlig er indstævnet forelægges Laugdag til nestholdende Som/m/erting.

Ditto Contra Michel Nedre Kleppe!

Som er stevnet for skyldige og Resterende bog giæld 4 rdr 2 mrk 7 sk samt 6 (5?) Aars Landskyld og 3die tage tilsam/m/en 3 rdr 4 mrk 8 sk i alt 8 rdr 15 sk.

Den indstevnte mødte ikke hvorfor Stevnevidnerne Niels Michelsen Wolle og Anders Halsteensen Nedre Tvedt fremstode og under Eed afhiemlede det de med 14 dages Varsel i hans eeget Huus og i hands fæste Piges paahør haver indkaldet bem/el/te Michel Nedre Kleppe at møde Mad/a/me Fisser for pligtige Landskyld for 5 aar samt Resterende boggiæld.

Bem/el/te Otthesen erindrede om Laugdag.

Afsagt

Den indstevnte som lovlig er indstævnet forelægges laugdag til nestholdende Som/m/erting.

Dernest blev paaberaabt om nogen fleere Sager til dette Ting var indstevnede hvortil efter paaberaab ingen indfandt sig.

Dernest loed Arnold Meyer under skriftlig forfatted document freedlyse sin Gaards tilliggende Herlighed efter det ham efter Kongl/ig Skiødes dat: 1742 Erhvervelse for Gaarden Hennøen med videre efter detz indhold som udi Pantebogen fol: findes indført.

Ole Pedersen fremkom for Retten og lod tinglyse sin Pænge Mangel til En Løb Smør udi Gaarden Schurtvedt som hands fader Peder Knudsen Toschen efter Skiøde dat: Bergen d/en 25 Aug: 1734 har Været eyere for sam/m/e skiøde er sam/m/e Aar d/en 13 8ber Til Tinge publicered, hvorefter

1743: 12

hand som ælst igienlevende Sønn efter afgangne sin fader formeener sig at Være Odelsberettiged, og i den henseende her ved lader lyse sit forfald af Pænge mangel om hvilket Comparenten Ting attest forlanger.

Restancerne for den/n/e 1ste termins Skatter beløber sig for dette Skibbreedes Almue 268 rdr 1 mrk 1 sk, for afvigte Aars Skatter beløber Restancerne sig i alt 178 rdr 4 mrk 9 sk Restancerne for Kongetienden for sam/m/e Aar 10 rdr 1 mrk 5 sk; hvilcke tings Vidner alle af Retten bleve attesterede og forseiglede.

D/en 19de April blev Retten til almindelig Vaartings holdelse med Radø Skibbreedes Almue satt paa Ting stædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Retten administrerende Laugrettes Mænd sc: 1. Arnold Meyer, 2. Johannes Quidsteen 3. Anders Strømme 4. Anders Søre Wetaas 5. Niels Lunde 6. Clement Røsnes 7. Johannes Indre Tauløe (Taule) 8. Østen Lunde,

Hvor da for dette Skibbreedes Almue ligeleedis blev publicerede alle de Kongl/ig Allernaadigste forordninger og Rescripter som Ved nestforrige Ting holdet med Herløe Skibbreede.

Dernest blev til Publication fremlagt

1. Arnold Meyers fredlysning for Hennøe Gaards Herligheder ligesom for nestforrige Skibbreede Almuen blev bekiendt gjort.

2. Ole Nielsen Indre Sæbøes udgivne Skiøde til Knud Nielsen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør 1/5 deel faaer dat: 19de April 1743 og udi Pante bogen fol: 243 ordlydende indført.

3. Mons Boges som formynder for Ole Olsen Johannes Olsen Schielanger paa egne og umyndiges Anne, Maria og Helje Olsdøttre samt Stephen Olsens Veigne, Christian Schielanger paa egne Veigne Jan Knudsen Helle paa egne og Syneve Olsdatters Veigne Deres udgivne Skiøde til Mons Tørrisen paa 9 Mark Smør 12 Kander Malt udi Gaarden Kaalstad dat: 19 April 1743 og udi Pantebogen fol: 243 ordlydende indført.

4. Knud Aamundsen Soltveidt, Ole Larsen Hopland og Ole Monsen Luren Deres udgivne Skiøde til Magne Monsen paa 11 67/70 Mark Smør og 11 67/70 Kande Malt udi Gaarden Indre Sylte dat: 16 Dec: 1742 og udi Pantebogen fol: 243 indført.

5. H/er/r Hans Evertzen Meyer udgivne bøkelsæddel til Erich Nielsen paa 8 Mark Smør og 9 Kander Malt udi Gaarden Nordre Morchen dat: 4 Jan: 1743.

6. Frue Margrethe Storm udgivne bøkelsæddel til Hans Johan/n/esen paa 18 Mark Smør og 18 Kander Malt udi Gaarden Tollishaug dat: d/en 6 Mart: 1743 her med fulte Revers ej: dat:

7. H/er/r Hans Meyers udgivne bøkelsæddel til Halver Christiansen Morchen paa 4 ¼ Skilling eller 25 ½ Mark Smør udi gaarden Namtvedt dat: 26 Dec: 1742.

8. Ditto Meyers udgivne bøkelsæddel til Ole Larsen Østrem paa 22 ½ Mark Smør og 15 Kander Malt udi Gaarden *bratte Taule* (Brattetaule) dat: 31 Majj 1742.

9. Ditto Meyers udgivne bøkelsæddel til Anders Olsen Haaland paa 9 Skilling Jord udi Gaarden *Kitsætter (Kjeset) Mangers Præsteboel tilhørende dat: 31 Majj 1742.

10. Ditto Meyers udgivne bøkelsæddel til Johannes Andersen Nordmorchen paa 9 Mark Smør og 4 ½ Kande Malt udi Gaarden Nordmorchen dat: 19 Dec: 1742.

1743: 12b

11. Agneta S/a/l/ig/ Cap. Peter Hofmans udgivne bøkelsæddel til Peter Andersen Ascheland paa 18 Mark Smør og 7 ½ Kande Malt som til hartkorn (Betegnelse for rug, kveite og dels bygg) er Reduceret til 6 3/8 Sætninger (Setting = kornmål) udi Gaarden Ascheland dat: 18 april 1743.

12. Peder Hofmands udgivne bøkelsæddel til Erich Knudsen Helle paa 18 Mark Smør 10 kander Malt udi Gaarden Yttre Helle dat: 13de Dec: 1742 med hosfølgende Revers ej: dat:

13. Elsebe Schiøttes udgivne bøkelsæddel til Hans Gundersen Nordvig paa 12 Mark Smør og 8 Kander Malt udi Gaarden Grindem dat: 21 Aug: 1742 med hosføyed Revers ej: dat

14. Arnold Meyers udgivne bøkelsæddel til Johannes Knudsen paa 1 p/un/d Smør 16 Kander Malt udi Gaarden Marøen dat: 10de April 1743 med Revers ej dat

15. Ditto Meyers udgivne bøkelsæddel til Anders Nielsen paa 1 p/un/d Smør og 8 Kander Malt udi Gaarden Marøen dat: 10de April 1743 med Revers ej dat

16. Com/m/erce Raad Gartners fæstesæddel paa *bøe vogs* (Bøvaags) Huuse Grund, til Arnold Meyer for hvilcken til Grundeleye skal betales 3 rdr Aarlig dat: 12 8ber 1741.

17. Publiceret et Skiftebrev forrettet paa Gaarden Indre Sylte d/en 25 Majj 1742 efter afgangne Ragnilde Olsdatter og udi Pante bogen fol: 244 extraheret.

D/en 20de ejusdem blev Retten igien med sam/m/e Laug Rettes Mænd satt

1. Publiceret et Skiftebrev forrettet paa Gaarden Hoele d/en 22 Majj 1742 og udi Pante bogen fol: 244 extraheret efter afdøde Rasmus Monsen.

2. Ditto forrettet paa Gaarden Tiore d/en 21 Majj 1742 efter Brithe Monsdatter extrah: udi P: bogen fol: 244.

3. Ditto forrettet paa Gaarden Wildanger efter Ingebor Gregusdatter d/en 25 Majj 1742 extrah: udi P: bogen fol: 244.

4. Ditto forrettet paa Gaarden Kaalstad efter Ragnilde Johan/n/esdatter d/en 26 Majj 1742 extr: udi Pb: fol: 244.

5. Ditto paa Gaarden Hole efter Aslach Olsen d/en 14de April 1742 og udi P: bogen fol: 244 extraheret.

6. Jan Olsen Hatten og Johannes Olsen Notenes paa Deres Myndtlingers Veigne udgivne Skiøde til Joen Knudsen paa 11 Mark Smør 5 ½ Kande Malt dat: 20 April 1743 og udi Pantebogen fol: 244 indført.

7. Knud Gielmeydens udgivne bøkelsæddel til Erich Nielsen paa 1 Løb Smør udi Gaarden Sletten dat: 14 Jan: 1740 med Revers ej dat

8. Peder Hofmands udgivne bøkelsæddel til Lars Olsen Indre Helle paa 18 Mark Smør og 10 Kander Malt udi Gaarden Yttre Helle dat: 20 April 1743.

Og som ingen Sager til dette Ting Var indstevnede fremlagde fogden Smith sine for 1ste termin forfattede Restance over de Kongl/ig allernaadigste Skatter som beløber 215 rdr 3 mrk 10 sk Restancerne for afvigte Aars Skatter beløber 65 rdr 3 mrk 4 sk Restancerne paa Tienden 8 rdr 1 mrk 5 sk.

1743: 13

Dernest fremsadte Søvren Saxe til dette Skibbreedes Tingsøgende og nerværende Almue, de selv sam/m/e tvende Spørsmåler ang/aaende Leyermaal og Sabbathens Overtrædelse etc, som for Herløe Skib/breede findes Specialiter anførte. Hvortil af Lensmanden, Laug Rettet og Almuen enstemmig blev svaret lige det sam/m/e, som Herløe Skibbreedes Almue udsagt og forklaret haver, nemlig at slet intet af det omspurte her i Radøe Skibbreede afvigte Aar 1742 er forefaldet,

Comparenten forlangede det passerte beskreven som han/n/em ikke kunde nægtes, Men at saaleedis inden Retten er tilgaaet bekræftes under min Haand og samtlig Vores forseiglinger.

A/nn/o 1743 d/en 22de April blev Retten til almindelig Vaarting holdet med Alenfit Skibbreedes Almue paa Tingstædet Alvestrømmen i Overværelse af Deres Maj/este/ts Foged og de Retten betienende Laug Rettes Mænd sc: 1. Knud Schare 2. Ole Lie 3. Lars

Monsta 4. Hans Monsta 5. af de nye Laug Rettes Mænd Bendix Tofting 6. Johannes Aamundsen Tofting 7. Stephen Knudsen Langenes 8. Peder Hoversen Nesse.

Hvor da for Retten bleve alle de Kongl/ige Forordninger og Rescripter publicerede som for de forrige Tingstæder.

Dernest publicered følgende documenter

1. Obristinde Helvig Bugs S/a/l/ig/ Møllerups Enckes udgivne Pante Obligation dat: 1ste Febr: 1737 til Auctions Directeur Bendix Ernst Manich paa Capital 100 rdr hvor Gaarden Fladøen er sat til forsickring hvorom Videre under fol: 245 udi Pante bogen sees.

2. Bem/el/te Obristinde Møllerups Enckes udgivne Pante Obligation dat: 10de April 1737 til bem/el/te Creditor Bendix Manich paa Capital 100 rdr med sam/m/e Underpandt vide Pante bogen fol: 245 ordlydende indført.

3. Knud Simensen Fosses udgivne Skiøde til Arne Simensen Fløgsand paa 1 p/un/d 4 Mark Smør 18 2/3 Kande Malt udi Gaarden Indre Fosse dat: 18 April 1743 og udi Pante bogen fol: 244 ordlydende indført.

4. Hans Mongstad, Jens Jacobsen Mongstad paa sin Myndtlings Veigne Aamund Totland Ole Monsen Sporcheland begge paa Deres Mundtlingers Veigne udgivne Skiøde til Niels Larsen paa 9 Mark Smør og 6 Kander Malt udi Gaarden Nesse dat: 22de April 1743 og udi Pante bogen fol: 244 indført.

5. H/er/r Anders Daaes Mageskifte paa Gaarden Stoerøxe skyldende 3 Løber 18 Mark Smør til Johan Garman dateret 16 Sept: 1733 og udi Pantebogen fol: 245 ordlydende indført.

6. Niels Larsen Nesse[s] Odels Lysning til en endeel Jordegøtz udi Gaarden Søre Nesse efter documentes Videre indhold som udi Pante bogen fol: 245 findes ordlydende indført.

7. Biskop Bornemans udgivne bøkelsæddel til Soldat Ole Nielsen paa 18 Mark Smør og 15 Kander Malt udi Gaarden Erstad Bergens bispe stoel tilhørende dat: 20 Nov: 1742 med Revers ej dat

8. Magne Michelsen Hauchaas og Mathias Olsen Brørvig paa Deres Myndtlingers Veigne udgivne bøkelsæddel til Anders Olsen paa 16 (18?) Mark Smør udi Gaarden Sieurset dat: 9 Martij 1743 med Revers ej dat

1743: 13b

9. Et Skiftebrev dat: 2den Nov: 1742 efter Marithe Olsdatter forretted paa Gaarden Nore Eicheland og extraheret udi Pantebogen fol: 246.

10. Ditto et Skiftebrev dat: 12 Martij 1742 efter Aslach Hansen paa Gaarden Indre Fosse og udi Pantebogen fol: 245 extraheret.

D/en 23de ejusdem blev Retten med sam/m/e Laug Rettes Mænd satt hvor da til Publication blev fremlagt

1. Ole Pedersens Odels Lysning til en halv Løb Smør og 18 Kander Malt udi Gaarden Isdahl og udi Pantebogen fol: 13 indført.

2. Mathias Haberdorfs udgivne bøkelsæddel til Erich Haldorsen Fyllingen paa den Jordepart og brug i Gaarden Østegaard som hands formand Thomas Haaversen i lang Tiid brugt haver dat: 22de febr: 1743.

3. Com/m/erce Raad Thomas Von der Lippe paa sin Søster Frue Knagenhielms Veigne udgivne bøkelsæddel til Peder Nielsen paa ½ løb Smør og ¾ deel Tønde Malt udi Gaarden Alver dat: 22 Nov: 1742.

4. Jacob Tvedtens udgivne børselsæddel til Knud Johannisen paa 18 Mark Smør og 12 Kander Malt udi Gaarden Soltveidt dat: 22 april 1743 paa den medfølgende Gienpart børselsæddel har Knud Johannisen Reverseret sig at føde for sin Moder Brynilde Magnesdatter 1 Koe og 2de Smaler tillige at lade hænde nyde Underholdning i hendes Alderdom begge er daterede d/en 22de April 1743.

5. Erich Fosse og Niels Larsen Næsse begge som formyndere Deres udgivne børselbrev til Niels Stephensen paa 18 Mark Smør og 12 Kander Malt udi Gaarden Søre Nesse dat: 22 April 1743 med hosfulte Revers ej dat.

Søvren Saxe havde paa afgangne Fogden Smiths Sterboes Veigne til dette Ting Ved mundtlig Stevnemaal ladet indkalde Mons Hansen og Siri Hansdatter for begangne Leyermaal med hin anden da de begge Vare tienendes paa Gastgiever Stæden Alvestrøm/m/en alt til Leyermaals bødgers Udreedelse efter Loven.

De indstevnte mødte ikke, hvorfor Stevne Vidnerne Knud Schare og Besse Schare under Eed afhiemlede det de med 14 dages Varsel haver indkaldet begge de indstevnte for begangne Leyermaal med hinanden at møde for den/n/e Rett, begge bleve stevnemaalet udi eget paahør forkyndet.

Citanten forlanged de indstevnte til neste Ting at møde.

Eragted

De indstevnte forelægges begge til Som/m/erting Lavdag da efter Sagens beskaffenhed Deres Sager skal blive paakiendte.

Fogden Smith haver paa Justitiens Weigne Ved mundtlig Stevnemaal indkaldet Gudmund Berrefjord fordi hand har nægted fløttning afvigte Aar da Krud og Kugler til de Norderste Regimenter skulle henføres, og da een anden i hans stæd blev leyd har hand ey Vildet betale 1 mrk som Knud Soltveidt for sin giørende fløttning burde have,

Den indstevnte mødte ikke hvorfor Stevnevidnerne Besse og Knud Schare fremstode

1743: 14

og under Eed afhiemlede det de med 14 dages Varsel har indkaldet bem/el/te Gudmund Berrefjord til dette Ting at møde fordi hand har nægted at betale 1 mrk til den som fløttningen har aflagt afvigte Aar paa hands Veigne.

[Eragted]

Den indstævnte forelægges Lavdag til nestkom/m/ende Som/m/erting at svare udi Sagen og efter beskaffenhed blive paadønt.

Flere Sager Vare ey til dette Ting indstevnede hvorfor Restancerne for afvigte Aars Skatter bleve oplæste som beløber sig 109 rdr 1 mrk 10 sk for indeværende Aars 1ste termins Skatter beløber sam/m/e til 268 rdr 1 mrk 3 sk.

Anno 1743 d/en 25de April blev Retten til et Almindelig Vaar ting holdelse med Lindaas Skibbreedes Almue satt paa det sædVanlige Tingstæd paa Giestgieveriet udi Kelstrømmen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Retten betienende Laug Rettes Mænd sc: 1. Peder Joensen Oraas paa Ole Kielstrøm/m/ens Weigne 2. Knud Hauge 3. Jan Treeland 4. Aamund Lille Hovde 5. Halver Nedre Schodven 6. Anders Michelsen Refsdahl 7. Arne Olsen Tvetheraas 8. Jacob Jacobsen Tveteraas i stæden for Ole Olsen Holmen.

Og blev da for den/n/e Skibbreedes Almue alle de Kongl/ige ordres og befalinger som Ved de forrige publicerede

Ved dette Ting er foruden de forrige publicered en Kongl/ig Anordning hvorleedis det Ved Universitetet i *Khvn (København) skal forholdes med de unge Studerende, som agter at reyse Udenlands, for Deres Studeringer Videre at fortsætte dat: Christiansborg Slott d/en 15de Martij 1743.

Dernest blev til Publication frem lagt følgende documenter

1. Ole Lagesens udgivne Pante Obligation paa 65 rdr 4 mrk til Mad/a/me Grethe S/a/l/ig/ Johan Foermans Encke hvorudi Gastgiever Stæden og Videre Debitoris Ejendeele er til Underpandt satt Creditoren nest Henrich Paasche som der udi har priorite for 90 rdr bem/el/te Obligation er dateret Bergen d/en 13de febr: 1743 og udi Pantebogen fol: 246 ordlydende indført.

2. H/er/r Grøgaards udgivne bøkelsæddel til Fuuse Nielsen paa 1 Spand Smør og 1 Mæle Korn udi Gaarden Litlaas, Lindaas Præste boel tilhørende dat: 8 April 1743 med hosfølgende Revers ej dat

3. Raadmand Niels Nagels udgivne bøkelsæddel til Johannes Olsen paa 13 ½ Mark Smør 1 ½ Skieppe Malt dat: 20 April 1743 udi Gaarden Førland.

4. Lars Pedersen Monsta, Christian Nielsen, Gaute Magnesen, Ole Jacobsen Leervogen og Anders Olsen Steenoe (Steine i Gulen?) paa Deres Myndtlingers Veigne udgivne bøkelsæddel til Lars Hansen paa 1/4 løb Smør udi Gaarden Leervogen dat: 19de febr: 1743 - med Revers ej dat

5. H/er/r Cancellie Raad Baggers udgivne bøkelsæddel til Joen *Mognesøn paa 12 Mark Smør 4 Kander Malt 12 Mark fiskes Leye udi Gaarden Østrem dat: 21de Jan: 1743 med hosfølgende Revers ej dat.

1743: 14b

6. H/er/r Torgus Grøgaards udgivne bøkelsæddel til Kasten Bastiansen paa ½ Vog fisk og 1 Mæle Korn udi Gaarden Kaarsøen Lindaas Præsteboel tilhørende dat: 28 Nov: 1742.

7. Publicered et Skifte brev forretted paa Gaarden Grimstad d/en 21 April 1742 efter Michel Halsteensen og extraheret i Pante bogen fol: 246.

8. Ditto Skifte brev forretted paa Gaarden Aadneland d/en 27 aug: 1742 efter afdøde Siri Olsdatter extraheret i Pantebogen fol: 246.

9. H/er/r Otthe Syndbyes udgivne Skiøde til sin Sviger Moder Mad/ame Johan/n/e Christine S/a/l/ig/ H/er/r Niels Schiøttes efterladte Encke paa 1 p/un/d Smør 1 Mæle og 4re Kander Malt i Gaarden Øvre Houchaas for hvilcken Jorde part med paastaaende Huuse er betalt 45 rdr: sam/m/e er dateret d/en 13 8ber 1742 og udi Pantebogen fol: 246 ordlydende indført.

D/en 26de ejusdem blev Retten igien satt med sam/m/e Laug Rettes Mænd hvor til Publication blev fremlagt

1. H/er/r Torgus Grøgaards udgivne bøkelsæddel til Lars Gregoriusen Oxnes paa 16 ½ [Mark] Smør eller ¼ Vog fisk og ½ Mæle Malt dat: 22 Jan: 1743 med hosfølgende Revers.

Og som ingen Sager til dette Ting Var indstevnede blev Restancerne over De Kongl/ig Allernaadigst paabudne Skatter for Almuen oplæste som beløber sig for inde Værende Aars

1ste termin 335 rdr: 4 mrk 3 sk. Restancerne for afvigte Aar beløber 105 rdr 5 mrk 12 sk
Kongetienden 42 rdr 3 mrk 12 sk.

A/nn/o 1743 d/en 29de April indfandt jeg mig paa Gaarden Sætnes i Gulens Skibbreede i Anleedning af foregaaende Skriftlige Stævnamaal dat: 17 april 1743 saaleedis lydende for at tage Leylænding Anders Sætnes forhen brugte Bonde Huuser under lovlig taxation,

Til sam/m/e Forrettning mødte den paagiældende Anders Sætnes og erklærede for Retten at uagted hand ey havde Nødt Stævnings Tiid efter Loven Vilde hand dog gierne Vedtage at møde til Gienmæle Ved besigtelsen for *deved (derived) *dissnarere (des snarere) at faae Forrettningen fuldført ligesom hand og forhaabede derived udi medgaaende Omkostninger at blive noget soulagered (Av eng. solace = oppmuntre, trøste. Soutenere/sutenere = hjælpe, understøtte);

Til bem/el/te Forrettnings fremholdelse mødte Citantens fuldmægtig Søfren Saxe og med de af fogden Rasmus Smith opnevnte besigtelses Mænd sc: Jetmund Rørtvedt, Ole Kielboe, Mons Reinen, Hans Nord Gulen, Sieur Oppedahl og Hans Virchesdahl forfare alle de bruget tilhørende Huuser. hvor da et hvert Huuses brøstfældighed blev efter seed, samt hvad til dessen Reparation og i standsættelse Vilde medgaae, paaskiøn/net.

1. Blev Stue huuset som er 8te Alen lang efterseed, hvorpaa fattedes En toervald 8 sk 2 Voger Næver 1 mrk 8 sk en halv Tylt troe 8 alen lang 1 mrk tvende Torvalds Kroge 2 sk, til sam/m/e at føre til stæden og forarbeyde paa sin eegen kost 2 mrk.

2. Dernest blev Laen efterseed som befindes at være af ham med nyt til bygt en Svale som er i god Stand, paa Laen i sig selv fattes 2 Tylter Huun tilsam/m/en for 2 mrk En Torvald 11 alen

1743: 15

lang som koster 11 sk, til sam/m/e at bringe paa Stæden og forarbeyde 1 mrk 8 sk hvorved sam/m/e Huus kand bruges i Lovfør Stand.

3. Floren befandtes i slet Tilstand, hvorfor til sam/m/es i Standsettelse af Mændene blev paaskiøn/n/et at Ville medgaae 1 ½ Tylt tim/m/er 9 alen lang á 1 rdr 3 mrk en halv tylt Sper 6 alen lang á 2 mrk støcket 2 Torvalder 12 alen 1 mrk 8 sk, Toe Tylter troe á 3 mrk Tylten 8 Voger Næver á 12 sk Vogen 3 Tylter Huun á 12 sk Tylten 6 torvalds Kroger 6 sk til sam/m/e at bringe paa Stæden og forarbeyde i alt 2 rdr 3 mrk.

4to Befandtes et Smale Huus i forsvarlig Stand.

5. En Mad boe ligeleedis i god Stand.

6. Noch befandtes paa den eene siide af Stuen en af Leylændingen selv opbygget Skygge eller liden Lade som af Mændene blev taxered for 2 rdr: som igjen til Afdrag paa Aaboden bliver at decourtere.

7. Noch fandtes et got og forsvarligt Nøst som er 15 alen lang og 9 alen breed som af Leylændingen er opbyggt i stæden for et andet som Var mindre, og af Ælde blev nedrevet, men som bem/el/te Leylænding Anders Sætnes paastoed at det Nøst som nu er paa Stæden af ham maae blive bortfløttet, da det er større end til Gaardens brug og hand derimod vil forbinde sig til at opbygge et nyt og forsvarligt Nøst, taxerede Mændene at til sam/m/es opbyggelse Vilde medgaae til Materialier og Arbeyds Lønn i alt 6 rdr;

Hvorved Citantens fuldmægtig Var fornøyet naar hand inden Aarets Udgang skaffer det ovenmelte Nøst paa Stæden og udi forsvarlig Stand. ligesom hand forlangede at da hand ey videre havde ved den/n/e forrettning at erindre uden at de til besigtelsens forrettningen

medgaaende Omkostninger maatte bereignes, samt at forretningen derefter maatte blive ham beskrevet meddeelt, anføres sam/m/e saaledis.

For Stempled Papir og forretningens beskrivelse med forseiglings Pænge og en dags forretning paa Aastæden 3 rdr 5 mrk 12 sk, Laugrettes Mændene 1 rdr 2 mrk fløttning Pænge fra og til Stæden 3 mrk fogden for Mænds opnevning 1 mrk - tilsam/m/en 5 rdr 5 mrk 12 sk, hvilcket alt tillige med de for Citanten foraarsagede Udgifter til sin fuldmægtig som ey paastoed meere end 1 rdr 3 mrk den ind stævnte Anders Sætnes inden 15 dage efter den/n/e Aaboeds forretnings lovlige tagne beskrivelse og forkyndelse som i alt beløber til den summa 20 rdr 3 mrk 7 sk udreder under Videre adfærd efter Loven.

A/nn/o 1743 d/en 29de April blev Retten til et almindelig Vaarting holdelse med Gulens Skibbreedes Almue sat paa Tingstædet *Schieljehavn i Overværelse af Deres Maj/este/ts Foged, og de Retten for dette Aar betienende Laug Rettes Mænd. sc: 1. Jacob Johannesen Haue, 2. Jetmund Jacobsen Rørtvedt 3. Knud Rasmusen Yttre Mittun 4. Ole Pedersen Kielbøe alle af de forrige udtagne 5. Hans Persen Norgulen 6. Sjoer (Sjur) Andersen Nedre Opdahl 7. Hans Olsen Wirchesdahl 8. Mons Rasmusen Øfre Opdahl nye eedtagne Laug Rettes Mænd.

Hvor da for dette Skibbreedes Almue alle de Kongl/ige ordres og befalinger bleve publicerede som Ved de forrige Ting stæder.

Dernest blev frem lagt til Publication følgende documenter

1. Michael Tønders forrige Sorenskriver over Nordhorlehns udstæde Auctions Skiøde dat: 10 Sep: 1742 til Mathias Pedersen paa 12 Mark Smør udi Gaarden Merchesdahlen for hvilcken er givet 20 rdr sam/m/e er udi Pante

1743: 15b

bogen fol: 246 ordlydende indført.

2. Mathias Pedersens udgivne Skiøde til Hans Hendrich Didichen paa 12 Mark Smør udi Gaarden Merchesdahlen dat: 11 Sept: 1742 og udi Skiøde Protocollen fol: 246 indført.

3. Magdalene Sal/ig Arnoldi de Fines udgivne Skiøde til Hans Jordeman paa 2 p/un/d 6 Mark Smør udi Gaarden Neerdahl dat: \Frøsetter/ d/en Sept: 1742 og udi Pantebogen fol: 247 indført.

4. Ingebor S/a/l/ig/ Lars Pedersens udgivne børselsæddel til Ole Pedersen paa ½ løb Smør udi Gaarden Wasvigen dat: 29 April 1743 med hosfølgende Revers ej dat

5. Abel Lems S/a/l/ig/ Rector Mønichens udgivne børselsæddel til Peder Hansen paa 1 p/un/d Smør og ½ spand fisk dat: 31 8ber 1742.

6. Cancellie Raad Bagers udgivne børselsæddel til Lars Joensen paa 22 ½ Mark Smørs Leye udi Gaarden Bremnes Bergens Laugstoel tillagt dat: 8de Dec: 1742 med hosfuldte Revers ej dat

7. Biskop Bornemans udgivne børselsæddel til Claus Olsen paa ½ løb Smør udi Gaarden Henrichsbøe Bergens bispestoel benaadet dat: 2 Martij 1743 med hosfølgende Revers ej dat

8. H/er/r Thomas Som/m/ers udgivne børselbrev til Paul Josephsen Lille Nordahl paa ½ løb Smør udi Gaarden Nyeham/m/er Evenvigs Mensal tilhørende dat: 25 april 1743 med Revers ej dat

9. Christen Mullers som Laugværge paa Encken Syneve Indre Øens Veigne udgivne børsbrev til Ole Joensen paa 18 Mark Smør ¼ Deel faar udi Gaarden Stevnebøe. dat: 20 Dec: 1742 med Revers ej dat

10. Hans Sørensen Lind paa sin Myndtling Søren Ludvigsen Lems Veigne udgivne børsbrev til Joseph Josephsen paa 2 p/un/d 6 Mark fisk udi Gaarden Grimen dat: 19 Martij 1743 med Revers e. d.

11. Hans Hansen Miømens udgivne børsbrev til Peder Olsen paa 13 Mark Smør udi Gaarden Aadneland dat: 19 April 1743.

12. Henning Ramsdahls udgivne børsbrev til ditto Peder Olsen paa lige brug 13 Mark Smør udi ditto Gaard Aadneland dat: 19de april 1743.

D/en 30te ejusdem blev Retten igien satt med sam/m/e Laug Rettes Mænd og blev til Publication fremlagt

Joens Joensen Randahls udgivne børsbrev til sin Sønn Joens Joensen paa 1 p/un/d Smør udi Gaarden Randahl dat: 29de april 1743 med hosfølgende Revers ej d.

Dernest blev de indstevnte Sager paaraabte og som befandtes at der af bem/el/te Sager en af Laug Rettes Mændene var implicerede fravigede Ole Kielbye Retten og i hands Stæd igien antaget Ole Tongdahl udi Mons Rasmusen og Sieur Andersen Stæd blev antaget Niels Olsen Slere og Iver Josepsen Frøsetter.

Fogden Rasmus Smith haver til dette Ting ladet indstevne Lensmanden Peder Henrichsbøe med skriftlig Stevnemaal dat: 29de Martij indeværende Aar fordi hand en Søndag paa *Evneviigs Kierke gaard skal have slaget Bonden Ole Kielbye, Stevningen Lyder saaledis som for Retten blev forkyndet og oplæst,

Derefter blev stevnemaalet af de 2de Stevnevidner Cornelius Lunde og Jørgen Reinersen Undahl under Eed afhiemled det de med Varsel efter Loven haver indkaldet Lensmanden til dette Ting at møde for

1743: 16

den Sag Stevningen indbefatter, ligesom og de indstevnte Vidner sc: Mons Rasmusen Reinen, Sieur Andersen Opdahlen, Jacob Michelsen Kielbye og Torchild Aslachsen Nyeham/m/er der tillige med Lensmanden Peder Henrichsbøe alle møder vedtager lovlig Stevnemaal.

Lensmanden Peder Henrichsbøe blev tilspurdt om hand Vilde tilstaae den over ham giorde Sigtelse for at spare Vidners førelse, men da hand sam/m/e fragick og ey vilde tilstaae, forlangede fogden at de indstevnte Vidner maatte fremkaldes og afhøres.

Vidnerne som forklarede det de forhen havde hørt Eeden oplæse blev desuden givet nøyagtig formaning at Vogte sig for meeneed forklarede under Eed med opragte fingre hvad den/n/em om den/n/e Sag Var Vidende,

Det første Vidnes Udsiigende nemlig Mons Rasmusen Reinen, Var at hand 2den Søndag i Advent efter Preedicken holdet udi *Evneviigs Kierke haver hørt Lensmanden med skiels Ord har begiegnat Ole Kielbye, ligesom hand og har tilspurdt bem/el/te Ole Kielbye om hand Vilde gaae hands Lensmands Embede fornere, da skulle adskillige Trudslers overkom/m/e ham, derpaa spurde Ole Kielbye om hand Vilde slaae ham, som da ey skeede, derefter gik de tilhaabe til Kierke gaarden og da de kom i Kierke Leedet sloeg Lensmanden bem/el/te Ole Kielbøe udi Hovedet med sin Stock, hvorimod Ole Kielbøe ey tog til Modværge,

De 2de andre Vidner Sieur Andersen Opdahlen og Jacob Michelsen Kielbye[s] udsigende Var ligesom nestforrige Vidne, som og begge saae at Lensmanden slog Ole Kielbøe i hovedet med sin Stock paa bem/el/te Tiid og Stæd,

Det 4de Vidne sc: Torchil Aslachsen Nyehammer forklarede det hand ey havde seed hand slog ham, men allene det hand 2de gange havde skued Ole Kielbøe fra sig, dog ikke faaed ham til Jorde, dog hørte hand der var Trette og Kiv mellem dem angaaende hands Embeedes fornermelse, med Videre skiendsord;

Derefter blev atter den paagiældende Peder Henrichsbøe frem kaldet og tilspurdt om hand ey vilde efter Vidnernes Overbeviisning tilstaae at hand havde slaget Ole Kielbøe, men hand Vedbleev sam/m/e at benægte,

Fogden gjorde derefter følgende Paastand at efter som de 4re førte Vidner enstem/m/ig haver forklaret at de havde seed Lensmanden slaae Ole Kielbøe med sin Stock i hovedet i Kirke Leedet paa den omvundne helligdag, at hand da efter Lovens 6te bogs 7 Cap: 8 art: 9 Cap: 18 art: bør bøde for sin forseelse, saa og for helligbrøde. og derpaa begierede Dom til Deres Kongl/ig Maj/este/ts Bøders betaling,

hvorefter følgende Dom blev afsagt og forkyndet.

Da den indstevnte Lensmand Peder Henrichsbøe haver med saa ubetænksom og overiilende Hidsighed forgrebet sig paa bonden Ole Kielbøe og med Stavshug paa Kierke gaar-

1743: 16b

den overfaldet ham og slaget ham i hovedet, efter de 3de Vidners eenstem/m/ige Udsigende og Eedelige forklaring, kand Retten ey andet uagtet den paagiældende Peder Henrichsbøes Vedholdende dristige benægtelse, end efter bem/el/te Vidners aflagde forklaring og Overbeviisning, {end} i følge af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Lov 6te bogs 7 Cap: 8 art: for Stavshug tilfinde den indstevnte Lensmand Peder Henrichsbøe at udreede 3de 6 Lod sølv fremdeelis fordi hand paa Kierkegaarden haver slaget og forstyrret Kierke freed efter Lovens ditto bogs 9 Cap: 17 art: at udreede 3de 15 Lod Sølv og fordi hand paa en helligdag sam/m/e Slags Maal har forøvet da tillige at bøde efter ditto Bogs og Capitul 22 art: 3de Lod sølv, som i alt beløber 33 rdr, hvilcke Bøder alt inden 15 dage efter den/n/e Doms Lovlige forkyndelse under Adfærd efter Loven bør udreedes.

Consul Butau i Bergen havde til dette Ting \ved/ et skriftlig Stævnemaal af 29 Martij 1743 paa sin Sviger Moders Mad/a/me Stabels Veigne ladet indkalde bem/el/te sin Sviger Moders Landbonde paa Gaarden Sættnes nafnlig Anders Balsersen saavel til Confirmation og stadfæstelse paa den af Citanten Ved fogden Sieg/neu/r Rasmus Smith paa bem/el/te Anders Sættenesses Eyendeeler gjorde seqvestration som og til den Resterende Landskylds betaling med Videre, forerm/el/te Stævnemaal indleverede Søvren Saxe paa Butaus Veigne i Retten med begier sam/m/e maatte Vorde oplæst saaledis lydende.

Anders Sættenes mødte og Vedtoeg Lovlig Stevnemaal samt for det bem/el/te Stevning indeholder at møde til dette Ting.

Dernest fremlagde Comparenten den i stevnemaalet ommelte Seqvestrations forretning af dato 28 Martij 1743 som ligeleedis for Retten blev oplæst af den/n/e Indhold - dernest blev fremlagt en Reigning ikke alleniste over seqvestrations bekostning udstæd og qvittered af fogdens fuldmægtig Jacob Lange dat: 6te april 1743 stoer 9 rdr 4 mrk 12 sk mens end og en bereigning over Resterende Landskyld fra 1737 til 1743 beløbende 7 rdr 3 mrk 4 sk, hvilcke hand ligeleedis forlanged oplæst og i Acten indraget. Dernest Vilde Comparenten allene andhøre hvad den indstevnte Anders Sættnes imod stevnemaalet og de for Retten indleverede documenter haver at siige og tilføre,

Hvorpaa Anders Sættnes svarede at mod Reining forfatted over Landskylden havde hand ey noget at siige, men da hand befrægter fleere Omkostninger end allerede skeed er Vil med gaae, begierer hand den/n/e Sag opsatt til førstkom/m/ende Som/m/erting, da hand inden den tiid agter hos sin Ejere at afbetale sin Skyld tillige med de der af dependerende og foraarsagede Omkostninger, og saaleedis i fald den/n/e dilation ham forundes rette for sig [i]? mindelighed.

Søvren Saxe i henseende til Anders Sættenes slette Tilstand og for nogenleedis at see ham soulagered (Av eng. solace = oppmuntre, trøste), og spared fleere Omkostninger og udgifter accorderede Anders Sættnes den begierte Opsættelse til Næste Ting, allerhelst hand tilbyder at rette for sig i Mindelighed dog Reserverede Comparenten Citantens lovlige Paastand og Irette settelse til næste Ting i fald Anders Sættenes ikke efterkom/m/er sit her for

1743: 17

Retten gjorde Løfte, med at indfinde sig hos sin Jordrot saavel for den paastevnte Landskyld, som og Processens Omkostning saavidt som til den/n/e Tiid er medgaaen.

Eragted

Den af Anders Sættnes forlangte og af Søvren Saxe paa Citantens Veigne accorderte Opsættelse, tilstæder Retten, da Sagen til nestkom/m/ende Som/m/erting udsættes,

Til dette Ting fremkom ey fleere Sager efter paaberaab hvorfor fogden med Restancerne over de Kongl/ige Skatter for 1ste termin blev oplæst som beløber 285 rdr 1 mrk 5 sk. Restancerne for afvigte Høste skatter beløber 69 rdr 3 mrk 3 sk Restancerne for Kongetienden beløber 18 rdr 2 mrk 10 sk.

A/nn/o 1743 d/en 3die Maij blev Retten satt til et almindelig Vaartings holdelse med Sartor Skibbreedes Almue paa Tingstædet Schoge udi Nerværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Retten for i Aar betienende Laug rettes Mænd sc: 1. Rasmus Bielcherøen 2. Ole Waage 3. Hans Waage 4. Lasse Berge 5. Nye Laug Rettes Mænd Ole Olsen Glesnes 6. Jens Thomesen Nedre Børnes 7. Iver Jacobsen Windnes 8. Mons Monsen Algerøen,

Og blev for dette Skibbreedes Almue alle de Kongl/ige Ordres og Rescripter oplæste som ved de nestforrige Tingstæder.

Dernest blev fremlagt følgende documenter til Publication

1. Helje S/a/l/ig/ Hans Thodes udgivne Skiøde til Michel Larsen paa 2 p/un/d 6 Mark fisk udi Gaarden Næssie dat: Bergen d/en 17de april 1743 og udi Skiøde bogen fol: 247 ordlydende indført.
2. Publiceret et Skiftebrev forretted d/en 25de Junij 1742 paa Gaarden Tosøen (Tøsøen) efter afdøde børn Michel Jacobsen og Marithe Jacobsdatter extraheret i Pantebogen fol: 247
3. Ditto forretted d/en 25 Junij 1742 paa Gaarden Landeraae efter Ole Hansen extraheret i P: b: fol: 247
4. Ditto af 26 Junij 1742 paa ditto Gaard Landeraae efter Lars Olsen og Kone Botelle Nielsdatter extraheret i Pante bogen fol: 247
5. Ditto dat: 27 Junij paa Gaarden Eide efter afg/aaen Anne Ellingsdatter extr: fol:
6. Ditto dat: 29 Junij paa Gaarden Dahle efter Lars Olsen extr: fol: 247

7. Ditto dat: 27 Junij sam/m/e Aar paa Gaarden Algerøen efter Marithe Nielsdatter extr: f: 247
8. Ditto dat: 30 Junij ej: an: (ejusdem anni = samme år) paa Gaarden Hamre efter Wincens Endresen extr: fol: 247
9. Ditto dat: 3 Julij ej: an: paa Gaarden Nipen efter afdøde barn Ingebor Ulversdatter extr: fol: ej
10. Ditto dat: 5 Julij ej: an: paa Gaarden Nore Biørøen efter Niels Hansen extr: fol: ej
11. Ditto dat: 9 Julij ej: an: paa Gaarden Agottnes efter Marithe Monsdatter extr: fol: 247
12. Jean Von der Lippes udstæde bøkelsæddel til Jacob Andersen paa 12 Mark Smørs Leye udi Gaarden Bielcherøen dat: 26 April 1743.
13. Lars Torsen Schoges Skiøde af 3die Majj 1743 paa 1 p/un/d 6 Mark fisk udi Gaarden Schoge til sin Sønn Thore Larsen for 28 rdr vide Pante Protocollen fol: 247
14. Peder Endresen Hamres bøkelsæddel til Ole Monsen Ham/m/ersland paa 1 p/un/d 3 Mark fisk i Gaarden Ham/m/ersland dat: 3 Majj 1743 med Revers ej dat
15. Michel Larsen Dahle og Mons *Monsens Algeraaen Deres bøkelsæddel til Ole Erichsen paa 2 p/un/d 6 Mark fisk i Gaarden Nesse dat: 3 Majj 1743 med Revers ej dat
16. Ole Iversen Tøsøens bøkelsæddel til Johannes Olsen paa 1 p/un/d 6 Mark fisk i Gaarden Aase dat: 3 Majj 1743 med Revers ej dat
17. Peder Endresen Hamres bøkelsæddel til Jonas Joensen paa 2 p/un/d 6 Mark fisk udi Gaarden Ulvesetter dat: 3 Majj 1743 med Revers ej dat
18. Peder Endresen Hamres bøkelsæddel til Ole Olsen paa 1 p/un/d 16 Mark fisk udi ditto Gaard Ulvesetter dat: 3 Majj a: ej med Revers

1743: 17b

19. Mons Monsen Algerøens bøkelsæddel til Ole Jensen paa 2 p/un/d 6 Mark fisk udi Store Sangolt dat: 3 Majj 1743 med Revers ej dat
20. H/er/r Edvardt Londemans udgivne bøkelsæddel til Mogens Jensen Eide paa 2 ½ skilling Jord udi Gaarden Knapschaug dat: 16 Martij 1743 med Revers
21. Ditto H/er/r Londemans udgivne bøkelsæddel til Erich Erichsen Knapschaug paa 6 Mark Smør ¼ Vog fisk dat: 27 april 1743 med Revers ej dat
22. H/er/r biskop Bornemans udgivne bøkelsæddel til Halver Monsen paa ½ fierding Torsk udi Gaarden Tellenes Bergens bispestoel tilhørende dat: 25 april 1743 med Revers ej dat.

D/en 4de ejusdem blev Retten igien med sam/m/e Laug Rettes satt, hvor da til Publication blev fremlagt følgende documenter

1. Mons Jensen Knapschogs udgivne bøkelsæddel til Erich Jensen paa 14 Mark fisk udi Gaarden Noreide dat: 3de Majj 1743 med Revers
2. Willum Tielles bøkelsæddel til Mons Willumsen paa 1 p/un/d fiskes leye udi Gaarden Tielle dat: 3 Majj 1743 med Revers.
3. Jens Thomesen Børnes bøkelsæddel som Laug Værge for Ingebor Thomasdatter til Casten Andersen paa 4 ½ Mark Smør udi Gaarden Leerøen dat: 3 Majj 1743 med revers
4. Ole Iversen Tøsøens udgivne bøkelsæddel til Niels Gundersen paa 1 p/un/d 6 Mark fisk udi Gaarden Aase dat: 3 Majj 1743 med Revers
5. Søfren Michelsen Goltens udgivne bøkelsæddel til Holjer Nielsen paa 1 p/un/d fisk udi Gaarden Mittvedt dat: 3 Majj 1743 med Revers

6. Peder Endresen Hamre som Laværge for Marithe Lars Datter Leerøen Jacob Andersen Bielcherøen og Mons Monsen Kalestad Deres udgivne Skiøde til Casten Andersen paa 11 7/10 Mark Smør udi Gaarden Leerøen dat: 3de April 1743 og udi Pante bogen fol: 248 ordlydende indført.

7. Niels Nielsen Strøm/m/e og Niels Nielsen Landeraaes udgivne børselbrev til Ole Torgiersen paa 1 p/un/d fisk udi Gaarden Landeraae dat: 4de Maj 1743 med Revers

8. Malene Pedersdatter Nore Biørøen og Niels Pedersen Nore Biørøen paa sin Myndtling Ingelev Nielsdatter udgivne børselsæddel til Einer Pedersen paa 5 5/8 deel Mark fisk i Gaarden Nore Biørøen dat: 4 Maj 1743 med Revers

9. Hans Simensen Schoge og Brithe Monsdatter Baches udgivne børselsæddel til Anders Michelsen paa ½ Vog fisk udi Gaarden Warøen dat: 4 Maj 1743 med Revers

10. Mons Knudsen Golten paa Encken Lucie Michelsdatters Veigne og Mons Olsen Leerøens udgivne Skiøde til Søfren Michelsen paa 16 2/5 Mark fisk udi Gaarden Golten dat: 4 Maj 1743 og udi Skiøde bogen fol: 248 indført

Dernest fremstillede sig for Retten Procurator S/igneu/r Johan Reutz paa Kongl/ig Maj/este/ts forrige byefogd udi Bergen S/igneu/r Niels Myhres Veigne og gav til kiende at hand i Anledning af de ham tilstillede Anteignelser udi hans allerunderdanigste aflagde Reegenskab for *Aret (Aaret)

1743: 18

1733, har ladet indkalde her for Retten Bundemanden paa Gaarden Store Sangolt Ved Navn Peder Monsen for at tilstaae og attestere hans passerede qvitterings Rigtighed af 14 Dec: 1742 angaaende de ham overleverede Midler og effecter som han/n/em udi Aaret 1732 paa hans Gaard er bleven frastaalen af de sam/m/e tiid udi Bergen oppedagede og attraperede samt Condemnerede Tyve Marie Røger, Petriche Jonsdatter og fleere bedragende sig tilsam/m/en efter den derover holdte Auctions forretning 59 rdr 51 sk Sam/m/e Qvittering producerede Comparenten og begierede den i dette Tingsvidne inddragen og lyder saaleedis. Qvittancen indføres.

Peder Mognsen Store Sangolt fremstoed derpaa i egen Persohn for Retten, tillige med bem/el/te Qvitterings Attestantere Lensmanden Knud Tøsoen (Tøsøen) og Peder Olsen Hagenes, som alle i almindelighed ikke alleene tilstoed sam/m/e Qvitterings Rigtighed i alle Maader, men bem/el/te Peder Monsen Store Sangolt, declarerede end og ydermeere i særdeelighed at have faaet fuldkom/m/en og upaaklagelig fornøjelse for de bem/el/te effecter og detz summa 59 rdr 51 sk i alle Maader saa hand for sig og sine Arvinger ingen slags præntention derpaa i nogen Maader haver eller have kand.

Procurator Reutz begierede derpaa et lovsikkert tings Vidne under Rettens fulde forseigling udstæd og sig beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Udi den Sag som efter forrige Tiltale her for Retten er bleven indstevnt af Knud Larsen Telle Contra Ole Monsen ibidem for nogle Expressioner som den indstevnte efter det udfærdigede Stevnemaals formeld skulle have ladet falde imod Citanten og hvorved hand formeener sig at Være bleved fornermed, møder for Citanten Procurator Johan Reutz som den der er bleven formaaed til at gaae udi Rette for ham dog som Vedbør paa Citantens eeget An og Tilsvær i fald det skulle befindes at Sigtelsen ikke tilfulde bliver oplyst og for det 1ste fremlagde den i Sagen sidst i Sagen ergangne Kiendelse saavel for den indstevnte som Vidnerne som fandtes paateigned for Vedkom/m/ende d/en 17de passato lovlig at være forkyndt, hvilcket og stevne Vidnerne som er tilstæde sc: Knud Tøsoen (Tøsøen) og Peder Olsen Hagenes eedelig

afhienlede det de lovlig med 14 dages Varsel har indkaldet efter den fore lagde Kiendelse saavel Ole Monsen Tælle og Vidnerne udi den/n/e Sag under falsmaals straff.

Ole Monsen blev 3de gange paaraabt men hvercken selv eller nogen paa hans Veigne mødte; De indstevnte Vidner sc: Arne Michelsen og Jens Johannisen Nipen mødte for Retten.

Derefter frem stoed Arne Michelsen og efter at han/n/em formaning Var givet at Vagte sig for Meeneed, med opragte fingre aflagde sin eed det hand saavidt hand kand mindes Vil Vidne alt hvad hand om den/n/e Sag er Vitterlig. og forklarede følgende

1743: 18b

At Knud Olsen Telle kom udi hans Stue og sagde at Sorenskriver Tønder skulle have sagt at hand skulle gaae til Ole Monsen og tage 2de Mænd til sig og beede om forliigelse, derefter fulte hand og hans Cam/m/eraad Jens Johannisen ham op i Knud sin Stue, Hvor hand loed hændte Ole Monsen ind og begyndte at tale til bem/el/te Ole om forliig, og da bød Knud bem/el/te Ole 4 rdr i forliig for den Sag ham Ved Dom var tilfunden at betale ham 8 rdr for. Ole Monsen Vilde ey paaagte hans tale, Videre skeede ey i hans Huus, der paa gik Vidnet Arne Michelsen hiem, hvorefter Ole Monsen fulte strax med, derpaa kom Knud Telle i Vidnets huus, hvor bem/el/te Knud begynte at tale atter med Ole Monsen om forliig, og bød ham atter 4 rdr men Ole Monsen paastod 6 rdr, hvor til Knud svarede Vilde hand ey modtage de 4re rdr skulle hand indtet faae, siden saae Vidnet at Knud Telle toeg Ole Monsen om Halsen og hørte ham siige Du er min gode Venn, og kørte hinanden og under en smilende Mund sagde Ole Monsen du er en HundUnge og en Trollunge, og derpaa skiød hand til Vidne, Videre Veed hand ey udi den Sag at forklare;

Jens Johannisen Nipen fremstoed dernest og med opragte fingre forklarede Det hans Vidnesbyrd udi den/n/e Sag Var ligesom det nestforrige Vidnes Udsigende, da hand hvercken Vidste at tage noget fra eller legge dertil.

Procurator Reutz tilspurdte begge Vidnerne om de under Deres aflagde Eed kand sige eller forklare, at Citanten den omvudne Tiid med nogen slags haardhed Onskab eller utilbørlighed begiegnede Ole Monsen i Ord eller Gierninger, hvorved hand kunde tage Anledning til de omvundne Ord 2. Om Ordene tiere end engang blev Repeterede, og 3tio om de kand forklare noget Vist hvad enten sam/m/e Ord skeede af lystighed eller om de bleve talte af Alvorlighed eller Hidsighed,

Til det første af Citantens fuldmægtig Procurator Reutz fremsatte Spørmaal svarede Vidnerne, Det de ey ringeste kunde formerke noget som kunde til haardhed Onskab eller utilbørlighed hvercken i Ord eller Gierning hensigte men at de begge smilede, til den anden Qvestion svarede Vidnerne, det de ey meere end engang hørte ham siige de omvundne Ord; til den 3de Qvestion Referede de sig til Deres forrige Udsigende nemlig ey at have seed dem uden leende og lystige og hvercken før eller efter mens de Var den tiid sam/m/en hørt noget Vredagtigt eller hidsigt talt.

Procurator Reutz Referede sig derpaa til Stevnemaalet de afhørte Vidner og Lovens 6 bogs 21 Cap: 1 art: og indstillede derefter Sagen under Rettens Dom i forventling at siden Ordene Ventelig ikke af den indstevnte kand undskyldes at Være brugt til nogen slags søm/m/elig lystighed eller Recllerie og end mindre Være applicable paa Knud Telles Opførsel imod ham den paastevnte Tiid, da hand inted andet har søgt end at forliige sig med den indstevnte angaaende den ergangne Dom, som hand den tiid formeente sig beføyet for Laugtings Retten at indstevne, og alt saa indstillede hand om ikke Ordene med en taalelig Pænge Mulct til de fattige bør forsones, ligesom hand og Ventede at den/n/e Processes Omkostning

1743: 19

nogenleedis bliver ham erstattet.

Dom

Af de førte Vidner er de Expressioner Ole Monsen Tielle har brugt til Citanten Knud Olsen Tielle nemlig at nevne ham for Trolld og HundUnge saaleedis i alt udtydede at de ey mindre kand ansees at Være i Hidsighed eller Vreede taledede, end de kand kom/m/e Knud Olsen Tielle til nogen slags Nackdeel eller præjudice, men heller da saadanne Ord blev taledede at begge søgede efter hinandens Wennskab, Ved det Citanten Knud Tielle proponerede Forliig, som den indstevnte Ole Monsen blev anmodet om at accordere, lige som Vidnerne til de af Citantens fuldmægtig fremsatte Qvestioner i alt har declareret det ey ringeste Tegn til Vreede paa enten af Siiderne enten for eller efter Ordene blev taledede yttred sig, men heller under Venskabs samtale at Være leende og lystige. Hvorfor den indstevnte Ole Monsen bør herved for Citantens Sigtelse Være befriet, og Processens Omkostning paa begge Sider Være ophævet.

Flere Sager Var ey til dette Ting indstevnede hvorfor de af Fogden frem lagde Restancer for Retten bleve oplæste og attesterede og beløb dette Aars 1ste termin sig til 129 rdr 1 sk. Restancerne for afvigde Aar beløber 7 rdr 1 mrk 15 sk. Restancerne for Tienden sam/m/e Aar 1 rdr 5 mrk 10 sk.

A/nn/o 1743 d/en 6te Maij blev Retten til et Almindelig Waartings holdelse med Schiolds Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Møllendahl i Overværelse af Deres Maj/este/ts Foged og de Retten betienende Laug Rettes Mænd, sc: Niels Olsen Schage 2. Ole *Størresen (Størksen) Lund 3. Niels Olsen Rødland 4. Niels Monsen Hauckeland Nye Laug Rettes Mænd 5. Mons Nielsen Rødland 6. Mons Olsen Yttre Hope 7. Johannes Arnesen Store Tvedt 8. Lars Nielsen Hornes,

Hvor da for dette Skibbreedes Almue paa sam/m/e Maade bleve publicerede alle De Kongl/ige Ordres og Rescripter som Ved de forige Tingstæder.

Dernest blev fremlagt følgende documenter til Publication

1. Herman Moritzens udgivne Skiøde dat: 22 Sept: 1742 paa et Vaan huus med tilhørende Pertinentier bestaaende paa Gaarden Møllendahl til H/er/r Assessor Jaen Von Der Lippe for summa 150 rdr vide Skiøde Protocollen fol: 249.

2. Samtlige Formyndere for afg/aaen H/er/r Jens Mariagers børn Deres udgivne Skiøde til Assessor Von der Lippe paa Gaarden Lieland skyldende 2 løber Smør 1 Tønde Malt og 2de faar dat: 3 8ber 1742 og udi Skiøde Protocollen fol: 248 indført.

3. Borgemeester Mathiesen paa afgangne Sorenskriver Tønders Sterboets Arvingers Weigne udgivne Transport af dato 15 Martij 1743 paa en af Herman Wulf udgivne Pante Obligation dat: 26 Jan: 1737 som *: 15 og 16 Junij paa Herløe Tingstæd er publiceret paa Capital 100 rdr og derfor Pandtsatt Gaarden Toft i Herløe Skibbreede beliggende, som ey sorterer under dette Tingstæd, hvorfor den og til sam/m/e Ejere Frue Ædel Holbergs igien af Retten extraderes, for af sit behørige Stæd at blive publiceret.

1743: 19b

4. Johan Reutz som Constituered Sorenskriver udi Nordhorlehn hans udgivne Auctions Skiøde paa Alvøens Krudvercker med paastaaende bygninger med Videre efter

detz indhold til Kiøberen Andreas Garman dat: 31 Dec: 1742 og udi Skiøde bogen fol: 249 indført.

5. Andreas Garmans udgivne Skiøde dat: 2den Jan: 1743 til Christopher Garman paa Alvøens Krudverck med paastaaende bygninger og erhvervede Privilegier lige efter detz Indhold som ordlydende i Pante bogen fol: 250 findes indført.

6. Publiceret et Skiftebrev dat: 29 8ber 1742 paa Gaarden Sædahl efter afg/aaen Marithe Iversdatter extraheret i Pantebogen fol: 250.

7. Ditto Skiftebrev dat: 30 8ber 1742 paa Gaarden Sædahlen efter afg/aaen Brithe Pedersdatter og hendes afg/aaen Sønn Niels Halversen extrah: i Pantebogen fol: 250.

8. Ditto dat: 7 Martij 1742 forretted paa Gaarden Nedre Bircheland efter Simon Larsen extrah: i Pantebogen fol: 250.

9. Assessor Von Der Lippes udgivne børselbrev paa endeel Mølle grunde og Engestøcker beliggende ved Aarestads og Møllendahls Elv dat: 20 Nov: 1741 til børselmanden Hans Schram som Videre i Skiøde Protocollen fol: 250 findes tilført.

10. Ditto Von Der Lippes udgivne børselbrev til Iver Andersen Songstad paa ½ løb Smørs Leye udi Gaarden Møllendahl, samt givne Frihed til 8te Kiørs \og hæstes/ Græsning i Aarestads Udmarck for hvilcket Aarlig skal gives 3 rdr dat: 4 april 1743 med Revers ej dat

11. Ditto Von Der Lippes udgivne børselseddel til Lars Hansen paa 18 mark Smørs Leye udi Gaarden Gillestad dat: 29 April 1743.

D/en 7de ejusdem blev Retten igien med sam/m/e Laug Rettes Mænd sat og blev følgende documenter fremlagt til Publication

1. En Transport udgivet af Herman Nyensted d/en 29 8ber 1742 til Morten Olsen paa Debitor Sieg/neu/r Hans Schrams udgivne Pante Obligation dateret Bergen d/en 17 Julij 1741 og Publiceret for Schiolds Skibbreede d/en 2 Sept: 1741 paa Capital 300 rdr, hvilcken bem/el/te Transport udi Pante bogen fol: 250 ordlydende findes indført.

2. H/er/r Assessor Londemans udgivne børselsæddel til Mons Stephensen Dolviigen paa 1 p/un/d ¾ Mark Smør udi gaarden Dolvigen dat: 24 april 1743 med Revers ej: dat

3. Assessor Von der Lippes udgivne børselbrev til Niels Asbiørnsen paa ½ løb Smør udi Gaarden Leervigen dat: 29 April 1743.

Videre fremkom ey udi Rette da der blev efterspurdt om nogen havde Sager, anmelded sig ey nogen hvorfor Fogden med sine over De Kongl/ige Skatters 1ste termin forfattede Restance fremkom til at blive oplæst og af Retten attestered der beløber i alt 447 rdr 3 mrk 14 sk, Restancerne for afvigte Aar 520 rdr 10 sk, Kongetienden for afvigte Aar 15 rdr 4 mrk 11 sk.

1743: 20

A/nn/o 1743 d/en 10de Julij blev Retten satt paa Tingstædet Beernes Tangen til almindelig Som/m/erting med Hossangers Skibbreedes Almue, hvor Retten i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de 8te Laugrettes Mænd sc: 1. Sefin Fotland 2. Jørgen Øfstus 3. Niels Holme 4. Anders Møes 5. Mons ibidem 6. Aamund Øfstus 7. Ole Møes 8. Haldor Fotland blev administrered,

Til Publication blev fremlagt følgende documenter

1. Cam/m/er Collegii udstødte Placat under 6te Maj 1743 hvor efter alle Deres Maj/este/ts Indkomster Ved Forpagtninger og Consumptioner til høystbydende bliver til offentlig auction d/en 19 7ber indeværende Aar den høystbydende bortsoldt.

2. Etatz Raad Lymes Skrivelse til Fogeden Smith under 13 Junij h: a: (hujus anni) hvorefter 160 Tønder Korn tilbydes Almuen i heele Fogderiet til forstreckning for 10 mrk 4 sk pr. Tønde at betale naar Deres leylighed er til sam/m/e at betale hvilcket fogden proponerede dette Skibbreedes Almue, men ingen anmeldet sig paa den Maade at modtage Kornet in natura, da Priiserne for nerværende Tiid er ringere hos Kiøbmændene hvor de efter leylighed kand nyde Kornet paa Credit.

3. Deres Kongl/ig Maj/este/ts udgivne Bestalning under 1 Dec: 1742 til Vice Laugmand Claus Bagger.

4. Matthias Brørvig paa egne og umyndige Mons Asschilsens Vegne, Erich Bastesen Døvigen, Anders Kaland som Værge for Knud Olsen og Brithe Olsdatter, Magne Rom/m/erem som Værge for Jacob Knudsen, Mons Tveten paa egne Veigne, Mons Strømme som formynder for Brithe Jonsdatter samtliges udgivne Skiøde til Johannes Joensen paa 10 mark Smør udi gaarden Hesjedahl dat: 5te April 1743 og udi Skiøde bogen fol: 251 ordlydende indført.

D/en 11te ejusdem blev Retten igien med sam/m/e Laug Rettes Mænd beklædet og fremkom til Publication

1. Jacob Nielsen Kaapperdahls udgivne Skiøde til Berge Larsen Øfre Rachnes paa 14 Mark Smør 4 Kander Malt udi Gaarden Øfre Rachnes dat: 11 Julij 1743 og udi Skiøde bogen fol: 251 ordlydende indført.

2. Aschild Tørresen Søre Røsseland paa sin Myndtling Ole Olsens Veigne hands udgivne bøkelsæddel til Ole Johannesen Mielstad paa 22 ½ Mark Smør og 11 Kander Malt udi Gaarden Mielstad dat: 10de Julij 1743 med hosfølgende Revers.

Fogeden Smith frem stillede endeel fra Sundhorlehns fogderie fra Fogden Heiberg indsændte og derudi Haranger paagrebne Landstrygere, til examen hvorfra

1743: 20b

de ere ankomne, og hvorhen de agted sig, for derefter at erfare hvorleedis de kunde Være at ansee, begierede en efter anden for Retten at blive fremkaldet for nermere at gjøre Deres forklaring, hvorpaa for Retten blev frem ført

1. En Mands Persohn som angiver sit Navn at være Ole Colbeensen, og fød udi Alten Sognet i Findmarken og siger at Være henimod 40 Aar, af \faderen/ Colbeen Evertsen som Ved Søen udi Hytte Var boende, hvor hands fader nermest handled med Talvigs Kiøbmænd, hand forklarer til sin fuldvoxen Alder at have Væred i Findmarken, og der efter begived sig til Bergen, hvor hand for en 9 aars Tiid kom under det gevorbne Compagnie Ved Bergens fæstning, og stoed der som Soldat i 6 aar, hvorfra hand siiger at have faaed pass som Under Officerer der bragte ham fra Woss har modtaget og leveret Lensmanden sam/m/estæds, fra Bergen forreyst igien til Find/marken og udi sam/m/e Bøygdt opholdt sig indtil 3 Uger efter Juul inde Værende Aar, da hand tillige med sin Kone Inger Tørres datter og Ole Pedersen og hands Kones broder Ole Tørresen som i dette følge er med paagrebne med en baad reyste Norden fra og hidefter, under Weis har de faret Gaarder imellem og ey opholdt sig videre end paa Sundmør som snarest hos sin Kones Morbroder som er en Huusmand og Ved Navn Ole Schiøt, hvor hand blev af H/er/r Stevlin Reutz 14 dage for Pintzedag blev tillige med de andre 3 som udi \følge/ med han/n/em Vare bleve til Alters antagne, hand forklarede dernest at have hørt sam/m/e tiid af bønder derpaa Stæden at den nye foged til fogderiet skulle Være

ankom/m/en fra Sundmør reyste hand om Stadt til Søes, og til sist kom ind i Masfiorden i Gulens Skibbreede, hvor hans baad blev efterstaaende paa Gaarden Hausdahl, og opholdt sig 2de dage der, der kom til dem en aldrig Mand navnlig Erich og en Kierring ved Navn Kari som hand forklarer ey forhen at have seed, og sagde at ville reyse landveyen over til Woss, og som de udgav sig for at Viide Veyen, hvor hand med sit følge Var ubekiendte paa, sloge de følgeskab med hinanden og kom sam/m/e dag de reyste fra Hausdahl til en Gaard Haucheland kaldet i Gulens Skibbreede, hvor fra de andre dag reyste til Gaarden Nipen i Echanger Skibbreede ungefær 3 fie-

1743: 21

ring Veys, hvor de og den Natt forbleve, derfra reyste de feyl og kom til Rom/m/erems Sætter i bem/el/te Echanger Skibbreede, laae der i en gam/m/el boe om Natten, derfra til Gaarden Rommerem, hvor de leyede en Karl med sig at følge til *Boelsta Ørnen* (Bolstad Øren) og laae i den g/am/l/e/ Postgaard Natten over, gich derfra op til Wasenden paa den sam/m/e siide, hvor en Mand som førde Veed satt dem over udi sin baad paa den anden Siide til en Gaard som hand ey veed Navngive, som er ungefær 1 ½ fierings Vey, derfra igien til en Gaard lige op fra Evangers Kirke, hvor de 3de Natten forblev, og arbeydede imidlertiid den gamle Mand som i følge var med ham 2de Veevskeeder, hvorfra de igien fore op til en Gaard Lund kaldet og forblev der et par dage og dis imidlertiid forfærdigede en stor Kaabber Kiedel som hand sagde Manden selv tillagde Kaabberen til, imidlertiid kom til Gaarden atter 2de Karle navnlig Niels og Jacob Olsønner som skal være brødre og havde med sig 2de ladde Gevehrer og hver sin Skreppe paa Ryggen, deponenten med sit første følge gick derfra, og efterlod de 2de nye komne efter sig, og kom til en Gaard en fiering Vey derfra, hvor de forefandt igien de sam/m/e 2de Karle som de sist skiltes fra, paa den/n/e Gaard laae de alle Natten over, og i lysningen blev alle af Lensmanden Blomberg med en Under Officier og medhavende Soldater paagrebne, og henført til Wangen, hvorfra de under sam/m/e Vagt bleve bragte til nærmeste Lensmand udi Wasvern navnlig Niels Horvey, som igien bragte dem til Lensmanden Niels Han/n/istvedt \her/ udi Hossanger Skibbreede paa Lensmandens eegen Gaard, derfra bleve de igien med Vagt fra Lensmanden nedførte til Søen, men hvor mange Mand der til Vagt vare udsændte fra bem/el/te Lensmand Vidste hand ey at giøre forklaring om, Lensmanden forblev paa Gaarden og siden skulle efterkom/m/e, da de vare komne til Søen gick Vagten i nøstet for at udsætte baaden og lode alle Arrestanterne staae med en Mand af de Vagthavende uden for, hvilcken Mand imidlertiid kiøbte af en af de 2de brødre en skreppe; hvorpaa Ole Tørresen begav sig paa flugten, ham fulte strax derpaa den g/am/l/e/ Erich som sidder paa Woss, og til sidst deponenten selv, som omsiider oven paa Backerne samlede sig igien, hvor de raadsloge at gaae til Woss for at eftersøge deres Koner, som de Vænted at møde dem.

1743: 21b

Derfra toeg de Veyen over fieldet ned til Søen hvor de leyed sig en baad *til (i)? Grytaen; og reyste saa Post Veyen op til Dahle i Arne Skibbreede og derfra op til Woss og seenere til Hardanger udi en Dahl hvor de alle 3 bleve paagrebne og henbragte til districtes Capitain, som \ville/ fortsændte dem med 6 Mand til Woss, men da de paa Haranger Skoven Vare opkomne vilde Vagten tillige med de 3 Arrestanterne lægge sig til hviile, og ved saadan leylighed undløb atter deponenten tillige med Ole Tørresen, og begav sig igien lige over fieldet til Haranger igien, hvor de efter at være til Søes nedkomne toge de en gam/m/el baad som stoed Ved en Lie og oversatt sig paa den anden siide, hvor hand ner Ved Provste gaarden fick fornem/m/e at hans Kone tillige med 3de andre Qvindfolck sc: Beate Pedersdatter Kari

og Svendskens Kone Vare paagrebne, sam/m/estæds bleve deponenten og Ole Tørresen atter grebne og henførte til Lensmanden og derefter til Fogden paa Lyse Closter, som omsiider har hidladet Dem under Arrest henføre, Videre Vilde hand ey efter formaning og tilspørsel tilkiendegive, men da hand blev nermere tilspurdt om sin fødsel stæd, da hands Ud mæle røvet ham (Udmæle/dialekt røbet ham) fra falt hand atter sin første Udsigelse og sagde at Være fød i Rom/m/erige og opaled i Findmarcken og i alt fandtes at Være ustadig i sin Usagn.

2. Dernest blev frem stillet Ole Pedersen som angiver sig at Være fød paa en Gaard Bøloom kaldet ved Christiania ved Aggers kircke som efter hands beretning skal Være 1 ½ Miil der fra, paa sam/m/e Gaard skal hands fader Været Huusmand, men som hand blev overtydet straxen at hand sagde Løgn igientoeg hand sine Ord, og sagde at Gaarden Bøloom laae i Eneback Sogn hvor hands føde stæd var, og at hands fader Peder Andersen og Moder Ingebor Søren Datter begge Vare Huusfolck under sam/m/e Gaard, hvor hand hos sine forældre har Været indtil for en 17 eller 18 Aar da hand med Kiøbsvenne reyste som dreng til Sverrig, hvor hand kom i Egteskab med sin foregivende Hustrue Beate Christophers Datter og efter at hand saaleedis var gift reyste til Salten med sine Værførelde, som i Sverrig Var ankomne for at besøge Deres Sønn som i Ham/m/erdahls Sogn i Vermeland er boende, hvor de siden i Talvigen ved Locke fiorden har erneered sig med fiskerie, hvor de opholdt sig 1 Aars Tiid, og reyste saa hist og her i Landet

1743: 22

indtil de til sidst fra Find/marken 3 Uger efter Juul reyste Søer efter med Ole Tørresen og Ole Colbeensen med sin Kone Inger Tørresdatter tillige med deres 4re umyndige børn alle udi en Complot og paa en baad ligesaa Kontra langs efter, indtil de kom til Molløe Sundet hvor hands foregivende Hustru Beate Pedersdatter med hvilket Navn hand kalder hænde forloed ham med 3de børn efter sig da der haver Været ueenighed mellem dem, siden foregiver hand allene med de 3de børn at være paa en liden baad indreyst for at eftersøge sin Kone, og omsider Kom til Bergen derfra igien reyst til Boelsta Øren, hvor hand spurde at hans Kone med de andre skulle være henførte her udi Hossangers Skibbreede til Lensmanden, hvor hand kom til Lensmanden og spurde efter bem/el/te sin Kone og medbragte sine 3de børn, og forblev saaleedis sam/m/estæds indtil hand fik høre hvorleedis udfaldet vilde blive med hans Kone; naar Tinget sam/m/e stæds skulde holdes.

3. Bem/el/te Ole Pedersens Kone Beate Peders datter bevidnede og forklarede i alt deres Reyse fra Molløen til Masfiorden at Være ligesom den første angrebne Ole Colbeensen forklared haver, indtil de \med Kari og Inger og et barn/ kom paa Vos hvor de blev tilladt at reyse til Bergen, men toeg Veyen over Hardanger fieldet indtil de omsiider igien bleve alle ved Provstegaarden i Østensøe (Øystese) Skibbreede paagrebne, og saaleedis efter at de 3de overløbne Mænd kom til dem og bleve henbragte til fogden løbte de alle bort og atter igien paa engang attraperede og saaleedis med hinanden bleve indførte til Bergen for at hidføres til Hossanger Skibbreedes Lensmand, efter Tilspørsel tilstoed hun at have havt omgiengelse med Ole Tørresen, alt i Tancke gandske at Ville forlade sin gamle Mand som har været *knarvurren i mod hænde, og derfor Vilde saaleedis separered sig at hun for sig og sine eene medhavende barn kunde tilvinde sig føde og Næring; Videre tilkiendegav hun ikke at noget paa Veyen og udi Selskab var passeret, undtagen at en navnlig Kari skulle i druckenskab udi et bryllup udi Hardanger taled nogen utilbørlige {Ø}redsels Ord (Trudsels? Ord).

4. Dernest blev frem stilled den saa kaldede Ole Tørresen foregivende sig at Være fød udi Altens Sogn udi Find/marken af alder 20 aar hans fader Tørres Knudsen og Moder Lisbet Olsdatter som i Altens Sogn paa Gaarden Vasdahlen skal være boende ved Talvigens havn, hvor hand siger at have Væred hos sin forældre indtil paa en 2 aars Tiid da hand

antoege Tieniste hos Ambtmanden udi Find/marken Kelsen, hvilcken Tieniste hand qvitterede afvigte Høst og reyste til sine forældre, derfra igien 3de Uger efter Juul reyste med Ole Colbeensen som Var hans Svoger og hans Søster {Beathe} Inger Tørresdatter, tillige med Ole Pedersen hans

1743: 22b

Kone Beathe og 4re børn, nord efter til baads hvor hand af Ole Colbiørnsen blev overtalet at hidkom/m/e til Stiftet som et beedre Stæd at ernere sig, paa Veyen har de Gaard for gaard været oppe, og paa Sundmør hos H/er/r Stevlin Reutz bleved til Altars antagne, paa den medbragte Attest hand fra sin Sogne Præst H/er/r Jan Falch skal have ført med sig, fra Sundmør har hand med sam/m/e Geleyde untagen Ole Pedersen som de forlode efter sig med hans 3de børn faret Veyen langs ad indtil de til Masfiorden ankom og satt baaden derefter [fra]? sig, paa Veyen forklarer hand at den som paa Voss er anholdet kom til dem i en baad ved Stadt landet med sig havende en *Kelling (Kjærring) navnlig Kari, som for sig selv i en aparte baad fulgte lige til Matzfiorden hvorfra hand til Wos med sit følge Marcherede, og paa deres reyse \tour/ i alt kom overeens med de forriges udsiigende; saavel om de 2de drenge de paa Lunde fandt for sig, som om deres Undvigelse og hæftelse igien paa alle Stæder; desuden tilstoed hand det hand haver falskelig angivet sit Navn for birke dom/m/er Landberg at Være Ole Pedersen, samt at Være 30 aar, tillige og at Være gift med Beathe Tørresdatter, som alt er skeed Ved hands foregivende Kones Overlæg det hand nu ganske Ved at udsiige Sandhed vil have forandret, men i øfrigt tilstaar sin forklaring som for birke dom/m/er Landberg er afsagt.

5. Blev fremkaldet Inger Tørres datter som siger sig at Være gift med Ole Colbeensen og fød udi Find/marken i Altens Sogn ved Wasdahlen hvor hændes forældre skal Være boende, og tiendt hos Provsten sam/m/estæds hos Provsten H/er/r Jan Falck hvor hændes Mand bem/el/te Ole Colbeensen bekom hænde til Ægte, reyste derfra 3 Uger efter Juul efter hændes Mands Overtalelse formedelst Armod sør efter til baads, og saa Veyen langs ad lige efter de forriges forklaring og angivelse, som lige i alt er overeenstem/m/ende med Ole Colbeensens udsagn og de øvriges i sam/m/e Selskab Værendes forklaring da aldeelis ingen forandring om Tildragelsen paa Reyserne blev af hænde tilkiendegivet, undtagen hun ey vidste hvad enten hændes Mand havde Været i Kongens Tieniste eller ey, da hun ey haver Været længere gift med hand end siden forleeden Høst.

6. For Retten blev histered en Kone der sagde sig at Være Encke navnlig Kari Olsdatter forhen gift med Jørgen Nielsen som i Bergen har Været boende og Været Matros som for en 6 aars tiid skal Være død, har derefter Væred i Bergen for *Ame (Amme?) hos forrige Provianters forvaltere Holsrod for 1 ½ aars Tiid siden, reyste derfra til Sundmør for 1 aars tiid siden, for at see efter sit barn paa Sundmør som der er forblivende

1743: 23

siger forinden hændes Afreyse fra Bergen at Være kom/m/ed i bekiendtskab med Erich Larsen som nu er fastgreeben og anholdt paa Woss, /: bem/el/te Erich Larsen har i 2de Aar stædse Væred i selskab med hænde, og undertiiden Været fra hænde og igien kom/m/ed tilbage til hænde, indtil de omsiider reyste tilsam/m/en til Sundmør og der opholdte sig hos hands folck Vinteren over, i Tancke de skulle som rette Egtefolck blive til hinanden sam/m/en Viede fra Sundmør Vilde bem/el/te Kari med bem/el/te Erich Larsen reyse til Woss for at finde sine Ven/n/er sam/m/estæds boende paa Gaarden Fenne, under Veis forefandt de en baad hiddenfor Stadt, med de forhen afhørte landløbere, og saaleedis hver med sit Selskab, og udi sine baade bleve samlede i Masfiorden, hvorfra de med hinanden fulte op

til Woss; under Veis sagde Comparenten ey at have enten selv begaaet noget Lastværdigt eller seed de andre udi det andet Seelskab, som sagde sig at Være fra Find/marken at begaae noget usøm/m/eligt. paa Gaarden Lund forefandt hun med de andre de 2de unge drenge, som begge havde ladde Gevæhre, hvad Videre paa Reysen om deres friegivelse af Lænsmanden saa vidt som de Vare Qvindfolck, og Videre Deres Reyse tour til Hardanger og deres Paagribelse der paa stæden og hidbringelse hid kom/m/er i alt med de forriges Udsiigende gandske over et.

Fremdeelis tilspurte Fogden bem/el/te Kari Olsdatter om hun ey var med Johannes Arnesen og Erich Larsen da de Aaret 1741 Juule Tiider formedelst Tyverie blev paagrebne af Sognepræsten afg/aaen H/er/r Hans Meyer, hvor Erich Larsen eschaperede fra dem, hvortil hun svarede at have Været med sam/m/e Tiid, Videre blev ey af hænde til kiende givet.

7. Atter blev fremkaldet en Mandspersohn ved Navn Niels Olsen der foregiver at Være fød i Sands Sogn i Ryfylche Fogderie af Alder 23 aar, hvor hand fra sin barndom har hos sine forældre været og derefter i Tieniste hos bønderfolck, indtil hand for en 9 aars tiid reyste til Bergen og strax derpaa reyste til Nordlandene til et Stæd Helland kaldet hvor hand 4 aar i Tieniste har Været, og derefter paa Waage ligeleedis 4 aar derfra igien henreyst til Bergen, hvor hand forleeden Som/m/er og Høst med Arbeyde paa bryggen hos Willatz Brochs og Jordan tillige og [hos]? andre Kiøbmænd har ernered sig, indtil hand silde paa Høsten igien reyste Nord efter til Stadt for at antage Tieniste hos en Mand Bersvend kaldet boende paa Gaarden Aarvig, hvor hand til Terskning og Arbeyde og senere paafulte fiskerie var leyd, indtil hand omsiider forloed sin Tieniste ved Pintze

1743: 23b

Tiider, hvorfra hand landevæyen til Woss tillige med hans broder som hos en anden Mand dog ner Ved sam/m/e stæd hand tiente vilde søge til Bergen for atter at henreyse til Nordland ellers forklarede hand at i henseende de ey fik saa stor Lønn som de Vilde unveeg de begge deres Tienister imod deres Husbonders Vidende, da hands broder Jacob Olsen tillige borttoeg 2de Gevæhre med Krud og Kugler og saleedes røm/m/ede bort, Veyen lige frem, baade til Lands og Vands og omsiider kom ind i Masfiorden, og toege Veyen over til Woss, paa Bolsta Øren forklared hand at have skudt sit Gevehr af tillige og hans broder, og ey ladde dem igien forinden de kom/m/e forbie Evanger da de med Krud Kugler og Hagell satt {der} for deres børser, paa deres Reyse fra Masfiorden har de tilforn kom/m/ende udsagt, at som de fornam det foranmelte Selskab i forveien var passeret Vilde de som indtet pass havde dermed undskylde sig at være efter den/n/em udsændte; og omsider med selskabet blev samled paa Gaarden Lund, hvad Videre om deres Undvigelse paa alle stæder forhen er forklared indtil de kom til Gaarden Hannistvedt er i alt lige lydende med de forriges forklaring, Efter at de 3de \Mandfolck/ af den for omm/el/te Complot vare fra Hanistvedt deserterede, sagde deponenten og hands broder at de Vilde eftersætte de 3de undvigte, da de skulle Være store Skielmer, og Vilde hielpe dem sam/m/e at eftersøge, Ved sam/m/e Leylighed løb begge brøderne bort ned til en Gaard Olsnes kaldet, hvor de toeg en baad og paa den anden Siide satt sig over til en Gaard Langhelle, hvor de efterlod baaden uden at belægge den i land, derfra forklarer hand at have taget Veyen over fieldet til Hardanger, hvor de paa en Gaard som af 4re Opsiddere beboes ankom og blev tilspurdte om Pass, og da de ey sam/m/e kunde frem viise bleve de af 2de Mænd til Lensmanden hen bragte og anholdte, og forefandt der de andre Qvindfolck tillige med Ole Tørresen, siden er med deres {Paagr} Reyse tour Lensmand imellem fortfaerd til fogden hvorfra hand tillige med de andre hid til Stæden er transporterede

Fogden tilspurdte Deponenten, hvor hand havde faaed den sølvskee og andet smaatt linntøj som Lensmanden Blomberg paa Wos fandt hos ham da de var blevne paagrebne hvortil hand

svarede, det hands broder sam/m/e fundne koster i sin Tieniste Nord paa havde staaet, som hand overle-

1743: 24

verede ham {til forvaring} og deelte helften med ham.

8. Den Anden Broder Jacob Olsen sagde det hverken hand som er tyve Aar gam/m/el ey heller hands broder har været til Guds bord, men ligesom hands broder forklared at Være fød i Sands Sogn i Ryfylche fogderie, har fra sin Ungdoms syvende Aar tient paa en Gaard Dorteland i Syldalen en 9 Aars Tiid, og derfra begivet sig til Bergen hvor hand i Tieniste hos Jaen Von der Vehr 2de Aar har Været siden arbejdet i byen hist og her et Aars Tiid, indtil hand med sin broder afvigte Høst mod Juule tiider reyste til Stadt og kom i tieniste hos en bonde Mand Ved Navn Ole Strand, og der imod Pintze tiider forblev udi Tieniste, indtil hand tillige med sin broder borttog endeel Vahre som 2de sølv skeeder med linn klæder en sølv Ring, 2 rdr 5 mrk 6 sk udi Pænge 2de Kister \2 børser/ og 1 baad alt Husbonden ovenm/el/te Ole Strand tilhørende, og dermed tillige med hans broder bortreyste Veyen lang til Masfiorden og til Woss hvor hand blev med de øfrige paagrebne, hans udsigende om deres bortrømning fra Lensmanden Niels Hannistvedt accorderer i alt med broderens udsigende, untagen derudi at hand tillige med hands broder efterat de over fieldet vare nedkomne i Samnanger paa en Gaard Grunnevaagen kaldet, haver hand Natte tiider kom/m/ed ind udi et Huus, hvor dørren stoed paa klem og der af en Kiste hvor Nøglen stoed udi borttaget en liden Eske med noget meer en toe Rixdaler udi, og en liden sølv Sølje og noged lidt mad, og derpaa strax begivet sig lige til Hardanger hvor hand med de øfrige er bleved paagreben

Og som Jacob Olsen haver Vidnet over sin ældre broder Niels, det hand saavel ved Stadt som seenere i Samnanger haver været med viidere udi begge de begangne Tyverie blev Niels Olsen atter for Retten indkaldet til Confrontation og tilstoed hands broders Udsigende at Være saaleedis i Sandhed;

9. Dernest fremkom en Mands Persohn angivende sit Navn at Være Lars Svendsen, som siger at Være af Alder 33 aar, og fød udi Vester Jyllen og Jesene Herret i Sverrig beretter og at have Været i Tieniste hos Baron Kyller Major ved Gvarnisons Regimentet i Jytteborg, og boende paa Herregaarden Semsholm i bem/el/te Jessene Herret, hvilke Tieniste hand som Arbeids Karl og fiskere har staaet, men formedelst hands haarde Medfart, undviget fra Herres Tieniste og taget Veyen til Norge, hvor hand uden for Christiania

1743: 24b

i Aggers Sogn for en 3de Aars tiid ankom og har saavel med sit Skredder Arbeyde som at binde noed erneered sig en Som/m/er over, om Vinteren derefter opholdet sig udi Pebberviigen, hos en Mand navnlig Simen Larsen, Vaaren derefter reyste hand til Ringerige og af sam/m/e profession som før er melt ernæred sig, hvor hand sam/m/estæds har overtalt et Qvindemen/n/iske navnlig Ane Halversdatter med hvilcken hand agted at kom/m/e i Egteskab, men formeedelst de besværlige Tiider ey har kundet fuldføre deres Ægteskab, med hvilcket qvindfolck hand har begivet sig forleeden Aar over Stangefieldet igien/n/em Leerdahlen og Veyen langs over til Woss, hvor hand indtil 14 dage for Kyndelsmisse indeværende Aar har forbleved deels hos Præsten og andre hvor hand kunde bekom/m/e lidt arbejde, der fra igien henreyst i Grafens (Granvins) Sogn i Hardanger, \og der/ ligeleedis brugt sit Skredder Arbeyde paa Gaarderne Eie hos Ole Rongstuen, dernest hos *Raasmændene (Rådsmann/gardsstyrar) paa Grafens Præstegaard tillige hos alle Opsidderne paa Espeland, hos Præsten afg/aaen H/er/r Hans Frorop og andre adskillige stæder der omkring i bem/el/te Præstegield, siden 5 Uger i Øfiorden, derfra igien til Ullensvang og til

sist hos Provsten Gielmeyden hvor hand atter forbedred og bandt Noeder, hvorfra hand til betinget Arbeyd hos Lieutenant Tausen vilde hengaae og paa Veyen blev af Lensmanden paagreben og med de andre omløbende hen bragt til fogden over Closter Godtzet hvorfra hand omsider er hidført; ellers til kiende gav hand ey at Være med noget Pass forsiunet fra Sverrig,

10. Det med nestbem/el/te Lars Svendsen med fulte Qvinde Men/n/iske Anne Halvers Datter blev der efter fremstilled *forretten (for Retten), som siger sig 40 aar gam/m/el og fød paa Ringerige og forhen været gift med en Arbeyds Mand navnlig Hans Jensen, der for en 3 aars Tiid til høsten er bortdød, er for 1 ½ aars tiid kom/m/ed i Kiendskab med Lars Svendsen og forleeden Aar reyst over Stangefieldet igiennem Leerdall og der efter til Woss og Videre til Hardanger, hvor hun med spinding og Tvinning har seed at erneere sig hænde mangler og pass eller attest om sit forhold, om hændes Reyser og Ophold paa adskillige

1743: 25

Stæder har de stedse Væred i Nerværelse hos hinanden og omsider bleved udi Hardanger begge paagrebne, og som melt hidbragte for at examineres.

Fogden Smith forlanged den/n/e holdte examination sig ved en extract af Protocollen beskreven meddeelt som bevilged blev.

Formedelst den lange examination som silde ud paa Aftenen i Gaard Varede, blev Retten igiensatt i dag d/en 12te Julij hvor da endeel paa stævnte Sager blev foretagne til incamination

1. Blev publiceret Niels Hanistvedts udgivne Gavebrev til sin datter Anne Nielsdatter paa 18 Mark Smør og 18 Kander Malt udi Gaarden Øfre Kleppe, dat: 12 Julij og indført udi Skiødebogen fol:

Dernest forestillede fogden Smith det hand Ved Mundtlig Stevnemaal her til dette Ting havde ladet indkalde Niels Johannesen Bircheland, Ole og Mons Løttvedt, Asschild Vahre og Lensmandens Dreng Mons Vemonsen Vahre, hvilcke Vare tilsagde som Vagt at følge 5 støcker paa Woss angrebne og til Lensmanden her i Hossanger Skib[breede] Niels Hannistvedt nedbragte Landstrygere, som fra dem paa Veyen da de skulle transporteres til Bergen er bortløben derom at gjøre deres forklaring hvorleedis dermed er tilgaaed, og hvordan de for deres mislig paapasselse kand blive at ansee.

Alle de indstevnte mødte for Retten og Vedtoeg lovlig Varsel hvorefter Mons Løttvedt for Retten frem stoed og forklarede det hand med de øvrige 4re Vagthavende bleve af Lensmanden Niels Hanistvedt befalede at gaae for i Veyen med de paagrebne 5 Arrestantere, som ey var bundne eller fængslede ned til Søen, hvor Lensmanden havde tilsagt dem at en Mand skulle kom/m/e dem til Hielp, imidlertiid efter de Vare nedkomne til Stranden gik de \fire/ ind i Nøsted for at udsætte baaden, og den 5te Mand blev ude staaende blandt Arrestanterne, imidlertiid undveeg først de 3 arrestantere, og derefter de 2de som sagde at Ville sætte efter dem for at indhænte de 3de som først løbte bort, saa de alle hver sin Vey bortkom, hvorefter de over en fiering Vey leedte efter dem, men da de ey kunde finde dem igien føyed de fuldkom/m/en Anstalt rundt om Øen at de skulle see over alt at attrapere dem, og strax derpaa \hand med de 3 mand/ sam/m/e dags Aften tillige med Lensmanden indreyste til Bergen for at tilkiende give fogden deres Undvigelse, Videre forklarede hand at førend de 2de sidste Arrestantere bort løb kom Lensmanden til dem, og i hands Nerværelse undvigte de 2de andre som tillige satt efter dem,

De 4re øvrige indstevnte sc: (altså, d.v.s.) Niels Johannesen Bircheland Ole Løtvedt, Aschild Vahre og Mons Vemonsen Vahre gjorde en ligelydende forklaring som Mons Løtvedt for den/n/em har udsagt, og samtlig beklaged sig det de ikke med større Manskab Var forsiuned, ey heller at arrestanterne

1743: 25b

Vare vedbørlig fængslet eller bundne da de bleve dem over leverede, Videre havde de ey at fremføre til deres Undskyl[d]ning uden de bad at blive den/n/e Gang for deres forseelse, som af enfoldig Taabelighed er skeed, pardonerede.

Fogden forestillede at eftersom de samtlig enstem/m/ig har tilstaaet deres Efterladenhed udi at paapasse de hos sig havende Arrestanter og de disformeedelst først de 3de og siden de 2de sidste fra dem er bortløbne, saa nest at Reservere sig sin tiltale til Lensmanden Niels Hanistvedt for sin slette foranstaltning Ved at see dem ved større Vagt forsterket og Mangel af hands eeget følgeskab fra sit Huus til Stranden /: Paastoed hand at disse 5 navngivne Vagthavere for deres Efterladenhed med nogen Mulct til Sognets fattige bliver anseet, andre til excempel for Eftertiiden.

Ditto Contra Anders Nielsen Kleppe, Anders og Mons Herland fordi de Vare tilsagt til Vagt og følge med de forhen navngivne Mænd og ikke har Vildet mødt, bem/el/te 3de indstevnte mødte og Vedtoeg lovlig Stevnemaal.

Anders Nielsen frem stoed og foregav det hand i Lensmandens eeget Huus af Lensmanden selv blev tilsagt at følge med de hos ham henførte Arrestanter, men da hand foregav ey at være god derfor skjøndt ikke at give Lensmanden billig Aarsag derfor blev hand tilbage og fulde med de Mænd som om Natten holdt Vagt over dem, Videre havde hand ey at undskylde sig med,

Dernest fremstode Anders og Mons Herland, begge tilstoede at de begge betiids om Morgen blev af Lensmanden tilsagde at følge med Arrestanterne til Bergen, men formeedelst de siuntes for den Umage at Være befriet i henseende de 2de gange forleeden Aar havde gjort deres fløttninger, bleve de begge tilbage uden at lyde ordre og pladt ud svarede ney til Lensmandens dreng som derom gav dem Varsel.

Fogden paastoed over disse 3de Personer som selv har tilstaaet at have nægtet at møde, at de for saadan deres ulydighed med en anseelig Mulct til Sognets fattige Vorder tilfunden.

Ditto Contra Lensmanden Niels Hanistvedt

Efter Skriftlig Stevnemaal for forsøm/m/else udi sit Embeeds Pligt med de ham tilbragte 5 arresterede Landstrygeres befordring at lide Dom.

Stevningen dat: 22de Junij h: a: (hujus anni = samme år) saaleedis lydende blev for Lensmanden Niels Hannistvedt oplæst, og af ham vedtaget lovlig at Være forkyndt.

Fogden tilspurdte den indstævnte Niels Hanistvedt hvor mange Mand hand afsændte Arrestanterne fra sig med og om de med baand og fængsler vare bundne samt om hand selv fulgte for disbeedre at have opsiun med dem, dernest hvor mange Vagtholdere der med Arrestanterne fulde da

1743: 26

de fra Lensmanden paa Woss blev ham overleverede, hvortil hand svarede at da Arrestanterne fra ham til Søes bleve dimitterede for Ved baad at transporteres til Bergen, Var der ey fleere end 5 Mænd, som fra han/n/em modtoeg bem/el/te Arrestanter uden ringeste hæftelse enten paa Hænder eller fødder, tillige besvared hand at de fra Voss ankomne 5

arrestantere Vare med 5 bønder og 3 Soldater og en Under Officeer alle med deres børs og Værger bevarede, Dernest blev ham tilspurdt hvorfor hand ey forsterckede beedre Vagten med fleere folck, helst da hand havde 7 Mænd om Natten at holde Varetægt over dem, og hand af disse 7 Mænd kunde taget fornøden Mandskab i de udeblivendes Stæd, hvortil hand svarede at i fald hand havde faaet samled alle de hand havde tilsagt nemlig 8te Mand formeente hand sig fuldkom/m/en at Være betrygget; men da ved Retten er bleven oplyst at de 3de Mænd har gandske undslaaet sig for at medfare efter Tilvarsling og derom meddeelt Lensmanden Underretning, formeened fogden det hand burde med 3de andre Mænd i deres Stæd af de som om Natten stoede Vagt og Vare nerværende seed sig forsiuned.

Fogden forlangede den/n/e Sag udsatt til neste Ting, for imidlertiid den/n/e Lensmandens forsøm/m/else og anden i hans Embeede viiste slette Opførsel for Den høye Øfrighed til nærmere foranstaltning har andraget.

Udi Sagen indstevnt af Fogden Smith mod de 5 Vagtholdere
er følgende Dom afsagt.

Af den forklaring samtlige 5 Vagtholdere inden Retten har aflagt, erfares ey mindre deres slette Conduite som Uforsigtighed i at medtage, skiondt efter Lensmandens Ordre, saa mange Arrestantere og det uden at Være med baand eller Jern *budne (bundne), da de i den stæd burde anseed sig i mod saa mange snedige og listige Landløbere alt for faae og svage, og des aarsage heller opgebet større Assistance af forsterckende Mandskab forinden de havde Vovet sig af Lensmandens Huus at udtage og der efter Videre at henbringe bem/el/te 5 Arrestantere til Bergen;

Alt saa for den/n/e deres forseelse som kand ansees en stor deel af Eenfoldighed at Være begaaet, i henseende de efter all muelig fliid saavel selv som ved andre har føyet Aastædet til de undvigte Arrestanteres Eftersættelse, bliver en hver for sig tilfunden til dette Sogns fattige Skole Casse at udrede 2 mrk danske som inden 15 dage efter den/n/e doms lovlige forkyndelse under Adfærd efter Lov bør betales.

Ditto afsagt udi Sagen Contra de 3de Mænd

Da de herfor Retten 3de mødende Mænd sc: Anders Nielsen Kleppe Anders og Mons Herland selv har tilstaaet at have betiimelig faaet Varsel af Lensmanden Niels Hanistvedt, om at medfølge de

1743: 26b

5 attraperede Løsgiangere for sam/m/e til Bergen at indbringe, og dog af Modvillighed bleved tilbage med ugyldige paaskudder og reene Negtelser forhen afvigte Aar at have aflagt fløttninger, og desaarsage ey den/n/e sinde Vilde indfinde sig, bliver en hver for saadan Deres Overhørighed og frievillige forseelse, hvorved adskillige Uleyligheder er foraarsaged, herved tilfunden til Sognets fattige Skole Casse at betale Pro persona 1 rdr som 15 dage efter Dom/m/ens forkyndelse under Lovens Tvang bør udredes.

Til dette Ting er ey fleere Sager indstevnede, hvorfor til sidst fogdens Restancer over Skatterne for Almuen blev forkyndet og forseigled beløbende sig 326 rdr 2 mrk 13 sk Restancerne for afvigte Aar beløber 71 rdr 1 mrk 10 sk over Tienden beløber Restancerne over Tienden 1 rdr 14 sk.

Sam/m/e Dag som Var d/en 12te Julij blev Retten igien til et almindelig Som/m/ertings holdelse med Echangers Skibbreedes Almue satt paa Ting stædet Bernes Tangen i Overværelse af Deres Maj/este/ts Foged og de Retten betienende Laug Rettes Mænd. 1. Ole Esem 2. Magne Biørge 3. Lars Echne 4. Anders *Echong (Echanger) 5. Niels Ese 6. Fuuse Vassel 7. Mons Echne 8. Johannes Eie.

Og blev for dette Skibbreede publiceret Rente Kam/m/erets Placat om Auctions holdelsen over alle forpagtninger Nordenfields.

D/en 13de ejusdem blev Retten igien med sam/m/e Laug Rett satt og fremkom til Publication.

1. Aamund Lies paa sine egne og medsælgere sc: Kari Vadsel og Syneve Hansdatters Veigne udgivne Skiøde til Niels Sieursen Biørge paa 8 Mark Smør 2 $\frac{3}{4}$ Kande Malt dat: 12 Julij 1743 og udi Skiøde bogen fol: 251 ordlydende indført.

2. Magne Esem's udgivne børseddell til Lars Olsen paa 18 Mark Smør og 12 Kander Malt udi Gaarden Biørndahl dat: 13 Julij 1743 med Revers ej dat.

Lensmanden Magne Esem haver paa Justitiens Weigne til dette Ting indstevnet ved Muntlig Varsel Knud og Anders Lille-Ourdahl for Skiendsord de har havt imellem sig paa en Helligdag da de reyste fra Kiercke, til Vidne er indstevnet Johannes Hemvigen af Hossanger Skibbreede og Anders Molen, som begge møder lige som og en af Hoved Mændene navnlig Anders Lille Ourdahl som alle Vedtager Lovlig Stevnemaal, men da Knud Ourdahl ey møder fremstoed stevne Vidnerne Knud Molvig og Knud Schaar og under Eed afhiemlede det de med 14 dages Varsel haver i hands eeget Huus og udi hands Kones Paahør indstevnet ham til dette Ting at møde udi Rette for de skiølds[ord] hand har brugt mod Anders Ourdahl paa en Helligdag, og derfor at betale Helligdags brøde.

Fogden forlanged at eftersom den udeblivende ey møder som lovlig er indstevnit han/n/em forelæggelse til neste Ting maatte forelægges som Retten bevilgede, da Vidnerne tillige haver at møde dog paa den skyldiges bekostning.

1743: 27

Johannes Aschevig haver Ved mundtlig Varsel indstevnet Ole Johannesen Toft med Stevnevidnerne Ole Heltvedt og Knud Biørndahl til at møde sig udi Rette til dette Ting for nogle ulovlige Ord hand paa afvigte Vaarting paa Tingstædet Hoshofde af han/n/em skal Være talte, til Vidne udi den/n/e Sag er ligeleedis indstevnte under Lovens falsmaal Ole Ese og Mons Yttre Eide som begge tillige med Ole Toft møder og Vedtager Lovlig Stevnemaal

Hvorefter det første Vidne Ole Ese fremstoed og med opragte fingre aflagde sin eed og Vidnede følgende, det hand paa nestleeden Vaarting havde hørt Ole Toft at have sagt til Citanten Johannes Aschiig naar hands Grander kiøber Korn, kiøber hand Sølv og fører det i *..... paa sin Grandkone, ligeleedis hørde hand og at hand havde beedet ham at gaae ud for Dørren med ham da hand toeg sig selv i skiegget og sagde at Vilde plucke ham saa smaae som hand Viiste i at plucke sig selv i Skiegget. Derpaa skiltes de fra hinanden da Ole Toft fulte Vidnet op til Hoshofde. Videre Viste hand ey at forklare.

Det andet Vidne Viste ey heller videre at forklare uden at hand efter det første Vidnes Udsagn havde hørt ham tale med de plumpe Ord, men ey hvercken at have hørt eller seed at Ole Toft havde truet ham med at Ville plucke ham saa smaae som forrige Vidne har forklaret, Videre sagde dette Vidne ey at have fornum/m/ed nogen Ueenighed hvercken før eller siden,

Ole Toft sagde og tilstoed det hand Var lidt beskiencket og ikke kunde erindre hvad hand havde talt, og om saa imod hands Villie skal være talt Vilde hand herved have det afbeedet da hand i ringeste Maade ey har noged at sige paa Citanten uden all ære og godt;

Citanten tilstoed for Retten det hand ey heller kunde sige \sig/ frie for jo at Være noget beskienckt.

Under Sagens Drift fremstoede de for Retten og med haand reckning forligte sig ey at Vilde have noget videre mod hin anden, men at Ole Toft skulle til ham betale de anvænte Omkostninger, hvorfor den/n/e Sag forlanges at blive ophævet og ey Videre til Doms at beforders.

Fleere Sager Vare ey til dette Ting indstevnede hvorfor Fogden med sine Restancer over de Kongl/ige Skatters 1ste og 2den termin blev oplæste beløbende sig 345 rdr 5 mrk 6 sk Restancerne for afvigte Aar beløber 82 rdr 4 mrk Smaae tiende: 10 rdr 2 mrk 11 sk.

A/nn/o 1743 d/en 15de Julij blev Retten til almindelig Som/m/ertings Holdelse med Arne Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Steenestøe i Overværelse af Deres Maj/este/ts Foged, og de Retten betienende Laug Rettes Mænd sc: 1. Michel Monsen Songstad 2. Ole Hetlebach 3. Iver Nielsen Tuenes 4. Ole Monsen Herland 5. Berge Halstensen Joerdahl 6. Karl Erichsen Teiland 7. Stephen Blindem 8. Johannes Herland,

Hvor til publication fremkom ligesom

1743: 27b

Ved nestforrige Tingstæder Rente Kam/m/erets publication til auctionen over de Kongl/ige Contributioner.

1. Publiceret Ludvig Rasmusen udgivne Pante Obligation til afg/aaen Jochum Friils Sterboe paa Capital 450 rdr 2 mrk 1 sk hvorudi adskillige Ejendeele ere givne til Underpant og forsickring som nermere udi Pante bogen fol: 251 findes ordlydende indført sam/m/e er dateret d/en 19de april 1743.

2. Erich Larsen Indre Arne paa egne og Myndtlings Kari Erichs Datters Veigne, Lars Erichsen Aaseim Johannes Erichsen Indre Arne og Knud Monsen Tangeland Deres udgivne Skiøde til Aamund Andersen paa ½ Løb Smør og ½ Huud udi Gaarden Indre Arne dat: Wallestrand d/en 1ste April 1743 vide fol: 251.

Comerce Raad Thomas Von Der Lippe haver Ved Skriftlig Stevnemaal dateret Bergen d/en 23de Martij 1743 til dette holdende Som/m/erting for Arne Skibbreedes Almue indstævnet Knud Christiansen Reebslager, hvilket stevnemaal udi Rette blev produceret og forlanget at blive oplæst som saaleedis lyder om Stevningens forkyndelse giver Stevnings Mændenes Paaskrift og paateigning fuldkomne Visshed, saavel her for hands sidste boepæl i Sandvigen at Være skeed som og udi Trundhiem hvor hand skal have sit Ophold, men da hand ey heller nogen paa hands Veigne mødte blev stevnevidnerne Berent Jacobsen og Erich Isachsen frem kaldte, som med *med Eed bekræftede deres Paateignings Rigtighed at Være skreved paa bem/el/te Stevnemaal.

Videre blev udi Retten fremlagt En af Knud Christiansen udgivne Obligation til Citanten paa Capital 39 rdr 13 sk dat: Bergen d/en 6te Martij 1739 Tinglyst d/en 9de april nesteften, Dernest en Obligation udgiven af Knud Christiansen til Anders Trellegaard paa Capital 40 rdr dat: Bergen d/en 8de Dec: 1732 og til Citanten transporteret d/en 9de Junij 1740nock en

ved mig Sorenskriver Garman beskrevnen givne extract af 17 febr: over hvad der udi den/n/e Sag forhen er passeret, udaf Nordhorlehns Justitz Protocoll, med 2de Reigninger hos føyed den eene dat: 2 Junij 1740 og den anden dat: 26de april 1741, den sidste beraabende sig paa den første begge med behørig stempeld Papier forsiunede og saaleedis lydende;

Tillige blev og inden Retten declarered Ved Citantens Tienere at Borgemester Mathiesens Udeblivende ey kunde hindre Sagens fremgang da Commerce

1743: 28

Raaden derom med Borgemester Mathiesen Var foreened at den Post og præntion med Sterboen skulle være ophøret, hvorfor ey heller nogen paa hands Weigne møder efter Stevningens Indhold,

Dernest havde hand inden Retten at udbede for sin Principal bem/el/te Com/m/erce Raad Von Der Lippe at Knud Christiansen til nestholdende Høsteting maatte forelægges Laugdag, hvorfor følgende blev

Eragted

Den indstevnte Knud Christiansen, som ved sin paateigning i Trundhiem dat: 31 Majj 1743 har Vedtaget Lovlig til dette Som/m/erting at Være, naar sam/m/e udi Steenestøe for Arne Skibbreedes Almue blev af Stiftbefalings Manden beram/m/ed, indstevnet, forelægges paa lige Maade Laugdag til nestholdende Høsteting naar sam/m/e efter Øvrighedens foranstaltning har Vorden paabudet, da enten selv eller Ved fuldmægtig at svare udi Sagen, eller efter befindende Rigtighed af de fra Citanten indkomne documenter og Oplysninger paa hands Siide udi Sagen at Liide Dom.

D/en 16de ejusdem blev Retten igien med sam/m/e Laugrettes Mænd satt og fremlagt til publication følgende documenter

1. Evert Hansen og Catharina Albersdatters oprettede testamente med hinanden om deres halve boeds lod til længstlevende at bortgive dat: Sandvigen d/en 3 Majj 1743 og udi Pante bogen fol: 252 ordlydende indført.

2. Anders Larsen Maarvigen, Anders Hitland og Johannes Teyelands udgivne Skiøde til Lars Andersen Mølcheraaen paa 18 Mark Smør og 9 Kander Malt udi Gaarden Mølcheraaen dat: 15de Julij 1743 og udi Skiøde bogen fol: 252 ordlydende indført.

3. Brithe Johan/n/es datter, Iver Andersen Anders Andersen og Anders Weeseters udgivne Skiøde til Ole Andersen paa 19 ½ Mark Smør 6 ½ Kande Malt udi Gaarden Indre Songstad dat: 15 Julij 1743 og udi Skiøde bogen fol: 252 ordlydende indført.

4. Marithe Lars Datters udgivne bøkelseddel til sin Sønn Johannes Johannesen paa 1 p/un/d Smør 12 Kander Malt i Gaarden Echaas dat: 16 Julij 1743 med hosfølgende Revers.

5. Christen Hansen Martman paa Myndtlingen Inger Lusie Mørches Veigne hands udgivne bøkelsæddel til Marchus Johan/n/esen paa 18 Mark Smør og ¼ Tønde Malt udi Gaarden Aasem dat: Bergen d/en 8de Majj 1743.

Stadztz hauptmand Jaen Von Der Velde Loed Ved Birckedom/m/eren Mons/ieu/r Zacharias Feester advare inden Retten

1743: 28b

advare alle og enhver, som har kasted med Noed paa hands Ejendoms Grunde i Øfre eids Vandet, at de sig derfra efterdags entholder, saafremt de Vil undgaae den tiltale og Straf Loven Dicterer.

Sager til dette Ting bleve ey efter Paaraabning Incam/m/inerede, hvorfor fogden forlanged de forfattede 2de termins Restancer oplæste og af Retten attesterede som beløber 414 rdr 12 sk Restancerne for afvigte Aar 16 rdr 4 mrk - Tienden 1 rdr 3 sk.

A/nn/o 1743 d/en 17de Julij blev Retten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Mielde Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Wallestrand i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de 8te laug Rettes Mænd, 1. Niels Monsen Røvem 2. Mons Einersen Øfstemielde 3. Lars Jensen Gierstad 4. Sieur Monsen Prestu 5. Johannes Johannesen Øfstemielde 6. Jens Johannesen Haugsberg 7. Gudmund Simensen Wefletvedt 8. Michel Johannesen Wefle,

For dette Skibbreede bleve de sam/m/e ordre som ved de forrige Tingstæder publicerede

1. Karen Frimans udgivne børselsæddel til Anders Gundersen paa $\frac{1}{2}$ løb Smør $\frac{1}{4}$ Tønde Malt udi Gaarden Espevold dat: 19 Nov: 1742.

2. Assessor Londemans udgivne børselsæddel til Simon Andersen Veaae paa $\frac{1}{2}$ løb Smør og 6 Mark Smør og $\frac{1}{4}$ [Tønde] Malt i Gaarden Litton (Litun) Phanøe Præsteboel tilhørende. dat: 14 dec: 1742 med hos følgende Revers ej dat:

Anders Bastesen og Clemet Bastesen som Ejere for 18 Mark Smør 1 $\frac{1}{2}$ kande Malt i gaarden Søre Wefle/ som efter Skiftebrev forretted d/en 20 Junij 1740 efter afg/aaen Sieur Olsen Deres afg/aaen fader Baste Olsen arvelig tilfalt, lader inden Retten tilbyde leylændingen Aschild Andersen, om hand sam/m/e vil afhænde Dem, da bem/el/te brødre Anders og Clemet er til sinds sam/m/e at sælge, og derfor efter forordningen tilbyder ham først bem/el/te Jorde brug, leylændingen som Ved Retten var nærværende kunde til fulde ey herpaa erklære sig da hand siuntes Godzet blev noget høyt opsatt for ham, at saaledis Deres tilhørende Jorde brug leylændingen tilbudet er, forlanged begge Comparenterne en extract af Protocollen om.

Til dette Ting Var ey nogen Sag indstevnet hvorfor fogden med sin forfattede Restance over Skatternes 2de terminer bleve oplæste og forseglede beløbende sig 326 rdr 1 mrk 10 sk Restancerne for afvigte Aar beløber 65 rdr 6 sk Tienden 9 rdr 2 mrk 15 sk.

1743: 29

Fogden Smidt tilspurdte Almuen om nogen Vilde antage det anbudne Korn for 10 mrk 4 sk Pr Tønde, hvortil ingen Vilde beqvem/m/e sig da de formeenede for dyr Priis at bekom/m/e det.

Anno 1743 d/en 23de Julij blev Retten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Herløe Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Alvestrøm/m/en udi Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de Retten betienende Laug Rettes Mænd sc: 1. Jan Thomesen Kraagaas 2. Anders Olsen Øfre Kleppe 3. Anders Tønnisen Follesøe 4. Jens Larsen Kaalvaagen 5. Ole Michelsen Kraagaas 6. Niels Larsen Floervaag 7. Ole Andersen Erdahl 8. Johannes Baarsen Kaalevaag,

Og fremkom til Publication som Ved de forrige Tingstæder

1. Kongl/ig Placat om Viidere benaadning for dem som Ertz Gange opdage, og hvorleedis med de berg Verkerne underlagde eller her efter underlæggende Circumference Skove skal forholdes dat: Fridrichsborg d/en 20 Junij 1743.

2. Borgemester Mathiesens udgivne transport til Frue Gran paa Herman Vulf Christensens til afg/aaen Sorenskriver Tønders udgivne Pante Obligation dat: 26 Junij og publiceret 15 og 16 Julij sam/m/e Aar paa Capital 100 rdr sam/m/e transport er dat: 15 Martij 1743 og udi Pantebogen fol: 252 ordlydende indført.

*2. Mad/a/me Danchertsen og Arnold Meyers oprettede forenings Contract om Torvskieren og Videre frieheder med deres hos liggende Gaarder dat: 17 Julij 1743 Hvorom videre i Pantebogen fol: 253 findes ordlydende indført.

3. Verckpage Kroghs fredlysning for Asch, Hops, Hanevig Aasbøe Davanger Søre Hauland og Raufnangers Skove at ey nogen til Upligt derudi maae hugge vide Prot: 253 dat: 22 Julij 1743.

4. Birche dom/m/er Zacharias Fæsters udgivne bøkelsæddel til Jacob Olsen Haatoft paa 1 p/un/d Smør og 1 Mæle Malt udi Gaarden Nedre Tvedt dat: 16 Julij 1743 med Revers ej dat

5. Ingenieur Officer Krogs udgivne bøkelsæddel Paa sin faders Veigne til Mons Nielsen Langeland paa 1 p/un/d 7 ½ Mark 1/3 Huud udi Gaarden Fosse. dat: 26 8ber 1742 med Rev: ej dat

6. Til Udslettelse blev i Rette lagt Lensmanden Anders Tvedtens udgivne Pante Obligation til Ole Halversen og Johannes Monsen Frechau, \dat: 26 Jan: 1737/ da sam/m/e med paateigned Qvittance af Ole Halversen er indløst, hvorom vide Pante Prot: fol: 76.

7. Johannes Knudsen, Ole og Michel Joensens beviiser at Johan/n/es Jonsen Herlever har købt deres Anpart i Qvalesunds Gierdet for den summa 6 Rxd Vide Prot: 253 Ligeleedis Lasse Nielsens beviis til ditto Kiøberen i bem/el/te Eiendeel dat: 13 Dec: 1742.

1743: 29b

D/en 24de Julij blev Retten igien satt til Sagetings holdelse med sam/m/e Laug Rettes Mænd.

1. Blev Publiceret Lensmanden Anders Tvedtens udgivne Skiøde til Singn/eu/r Herman Staal paa Alversunds Kircke med under liggende Godtz og tilhørende pertinentier dat: 24 Julij 1743 og udi Skiøde bogen fol: 253 ordlydende indført.

Dernest fremstillede sig 2de Opsiddere paa Gaarden Aasebøe som udi Herløe Skibbreede er beliggende og udi Matriculen under No 63 anført at skylde 2 p/un/d 6 Mark Smør, navnlig Jørgen Axelsen og Niels Nielsen og med Veemodig Klage indberettede det begge Deres brugs tilhørende Bonde Huuser /: undtagen en Lade som de begge har havt til brug, Ved uløckelig Vaade Ild Natten til Onsdagen d/en 19de Junij inde værende Aar bleve lagde udi Aske til sam/m/e at bære Vidnesbyrd om medbragte de foruden det noksom for alle er bekiendt, deres nærmeste Grande Peder Christensen Schortvedt og Lensmanden Anders Tvedten som paa Gaarden nest der Ved Var nerværende da Uløcken skeede, ligesom de og tilkiende gav at Justitz Raad og Ambtmænd over Smaaleehnernes Ambt Henning Frimann er Deres Jordrott og Ombudsmand, alt i den Tancke Ved erhverved Tingsvidne allerunderdanigst at giøre Ansøgning om Skatternes befrielse for de 2de Aar Deres Kongl/ig Maj/este/ts Skatte forordning Dicterer og forlanged saaleedis dette Tingsvidne beskrevet meddeelt; hvorefter Laug Retted blev tilspurdt om den/n/e tildragelige uløckelig hændelse var den/n/em bekiendt hvortil de eenstem/m/ig svarede, det disværre efter Comparenternes

Andragende saaleedis forholdt sig hvorfor dette Tingsvidne under Rettens fulde forseigling vorder udstædet.

Derefter blev paaraabt om nogen Sager Var ind stevnede, hvor til ingen efter paaberaab indfandt sig.

Fogden Moverte ved dette Skibbreede sam/m/e Qvestion som ved de forrige Tingstæder om nogen vilde af Deres Maj/este/ts Korn tage mod forstreckning for den Priis 10 mrk 4 sk Pr Tønde, hvortil ingen indfandt sig sam/m/e for erm/el/te summa at antage.

Dernest blev de forfattede Restancer over Skatterne

1743: 30

Almuen tilkiendegivet at beløbe 353 rdr 8 sk Restancerne for afvigte Aar beløber 71 rdr 2 mrk 2 sk Restancerne af Tienden beløber 3 rdr 2 mrk 9 sk.

Sam/m/e dato blev Retten paa sam/m/e Tingstæd satt til allmindelig Skatte og Sagetings holdelse med Radø Skibbreedes Almue i Overværelse af Deres Maj/este/ts Foged og de 8te Laugrettes Mænd, sc: Johannes Quidsteen, 2. Anders Strømme 3. Anders Wetaas 4. Niels Lunde 5. Østen Lunde 6. Clement Røsnes 7. Johannes Indre Taule 8. I stæden for Arnold Meyer som er fraværende blev antaget Ole *Voxdolle (Vågstaule) som Retten i forrige Aar har betient.

Til Publication fremkom de sam/m/e Kongl/ige Ordres som Ved nestforrige Tingstæd.

1. Publiceret et Skiftebrev dat: 5 Jan: 1743 efter Michel Ingebrichtsens Qualem vid: Prot: 254

2. Joen Michelsen Qualen paa egne og Myndtlings Veigne, Ole Michelsen Risnes og Michel Michelsens udgivne Skiøde til Hans Olsen Kaartveidt paa 22 Mark Smør udi Gaarden Kaartveidt dat: 24 Julij 1743 og udi Pante bogen fol: 254 ordlydende indført.

3. Frue Storms udgivne børselseddel til Ole Joensen paa 18 Mark Smør og 15 Kander Malt i Gaarden Helleland dat: 16 Junij 1743 med Revers.

4. Ditto hændes udgivne børselseddel til Niels Gudmunsen paa ½ p/un/d Smør og 16 Kander Malt udi Gaarden Øfre Vaagenes dat: 12 Julij 1743 med Revers:

5. Elsebe Schiøttes udgivne børselseddel til Rasmus Rasmusen paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt udi Gaarden Grindem dat: 15 Junij 1743 med Revers.

6. Mad/a/me Meyers udgivne Børselseddel til Rasmus Knudsen paa 4 skillings Jord eller 1 p/un/d Smør udi Gaarden Nordre Solem Mangers Præsteboel til hørende dat: 10 Julij 1743.

7. Agnete S/a/l/ig/ Hofmans udgivne børselseddel til Guttorm Ascheland paa 18 Mark Smør 7 ½ Kande Malt udi Gaarden Ascheland dat: 21 Julij 1743.

8. Frue Storms udgivne børselseddel til Ole Nielsen paa 1 p/un/d Smør 8 Kander Malt udi Gaarden Øster Solem dat: 9 Julij 1743 med Revers.

9. Elsebe Schiøttes udgivne børselsæddel til Mons Knudsen paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt dat: 15 Junij 1743 med Revers ej dat

10. Mad/a/me Meyers udgivne børselseddel til Lars Haagensen paa 4(?) ½ Mark Smør og 9(?) ¼ Kande Malt eller 11 ¼ Mark Smør udi Gaarden Nordre Morcken dat: 15 Maj 1743.

11. Bryning Ehlerts udgivne børselsæddel til Johannes Johannesen paa ½ løb Smør udi gaarden Daland dat: 10 Dec: 1742.

D/en 25de ejusdem blev Retten igien til Sagetingets holdelse satt med bem/el/te Laug rettes Mænd,

Hvor da til dette Ting Singn/eu/r Arnold Meyer Ved Mundtlig Varsel har ladet indstevne Aadne Nielsen Waagenes fordi hand har paa hands nu tilhørende Gaard Hennøens tilhørende Øøe for nogle Aar opsatt et fiskehuus som hand formeener den indstevnte ey har faaed Tilladelse at opsætte, og derfor har Ved Lovlig Beskickelse vilde formaae ham sam/m/e i Mindelighed af hands tilhørende Grund at afflømme, men da hand der til ey har Været at beqvem/m/e er Citanten foraarsaged over sam/m/e at erhverve Dom til Grundens røddig giørelse.

Den indstevnte Aadne Nielsen Waagenes mødte for Retten og Vedtoeg Lovlig stevnemaal forklarede dernest at {have opsatt} for en 8te aars tiid at have tillige med sin Sønn Ole Arnesen opsatt et lidet fiske huus paa Hennøens underliggende Øe Kierkøen kaldet, hvortil hand har erholdet Wullert Danchertsens mundtlige Tilladelse, men ey derpaa erholdet nogensinde skriftlig Tilladelse eller frelse seddel derpaa ligesom hand og inden Retten tilstaaer aldeelis ingen fæste at have udgivet mindre aarlig at have udgivet nogen Afgift, hvercken for de forrige Aar eller siden Citanten for Gaarden Hennøen er Vorden Ejere. Paa beskickelsen har den indstevnte ey heller tilkiende givet at hands Sønn Ole Arnesen har Været Participant udi bem/el/te opbyggede fiske Huus forinden nu sam/m/e inden Retten Vorder declarered; Videre havde hand ey at fremføre til sin befrielse, undtagen at hand omsiider igien fra faldt i stæden for Wullert Danchertsens forlov haver hand ikkun bekom/m/ed hands Moders Mad/a/me Danchertsens Gesels tilladelse navnlig Magne Knudsen, saa at hand ey agter Videre at søge Beviis om den Tilladelse hand forhen har sagt Var forundt ham enten hos Wullert Danchersen eller Gesellen men forlanged Sagen den/n/e sinde sluttet.

Citanten paastoed dernest at efter den inden Retten aflagde Aadne Nielsens Tilstaaelse ey at have af Ejeren bekom/m/ed Tilladelse om fiske huusets Opbygning paa Hennøens underliggende Grund, hand da Ved Dom maae tilfindes straxen at røddig giøre Grunden samt efter Lov at Mulcteres og for den/n/e Processes Omkostning at tilfindes at betale fuld Erstatning.

Dom afsagt

Da den indstevnte Aadne Nielsen Waagenes inden Retten har tilstaaet ey at have noget skriftlig Beviis af Vedkom/m/ende rette Ejere om at opsætte det fiske Huus paa den saakaldede Hennøens underliggende Kierkeøe, ey heller derfor til forrige eller itzige Ejere aflagt første fæste eller aarlig kiendelse, og saaleedis udi en 8te Aars tiid Ladet sin fiskeboe paa frem/m/ed Grund henstaae /: dog ey at Være af Citantens formeend eller Grundens rette Ejere bleved tiltalt derfor /: da i henseende saadan hands tiltagne frihed er utilladelig, den indstevnte ey heller efter mindelig Advarsel om at bortflømme fiske boeden ey har retted for sig, bliver hand nu af Retten tilholdet, straxen at bortflømme fiske boeden og saaleedis Tomten efter Citantens paastand at røddig giøre, samt at erstatte Processes Omkostning med 2 rdr, som alt inden \15 dage efter/ den/n/e Doms Lovlige forkyndelse bør efterkom/m/es og udreedes under Videre adfærd efter Loven.

Videre Sager Vare ey indstevnede hvorfor Restancerne for inde Værende Aars 1ste og 2den termins Skatter bleve attesterede der beløber 282 rdr 3 mrk - Restancerne for afvigte Aar beløber 44 rdr 3 mrk 14 sk - Tienden 7 rdr 3 mrk 10 sk.

D/en 26de ejusdem blev Retten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Alenfit Skibbreede satt paa Ting stædet Alvestrømmen i Overværelse af Deres Maj/este/ts Foged og de Retten betienende Laug Rettes Mænd sc: 1. Knud Schare 2. Mons Storoxe 3. Stephen Langenes, 4. Peder Nesse 5. Johannes Toftinge 6. Bendich Toftinge 7. Lars Monsta 8. Iver Storoxe;

Hvor da de sam/m/e Kongl/ige Ordres som ved nestforrige Tingstæd blev publicerede

1. Commerce Raad Lyder Schultz og Sorenskriver Johan Garmans udgivne Mage skifte til Christopher Garman paa 1 løb 2 p/un/d 10 Mark Smør udi Gaarden Watne, dat: 3 Julij 1743 og udi Skiøde bogen fol: 254 ordlydende indført.

2. Anne Jacobs Datter Jacob Sieursen Elsaas paa egne og Myndtlings Veigne Ole Sieursen Herland og Aschild Sieurssets udgivne bøkelseddel til Siver Magnesen Mundahl paa 2 p/un/d 10 ½ Mark Smør Leje udi Gaarden Echeland dat: 6 Febr: 1743 med hosfølgende Revers.

D/en 27de ejusdem blev Retten igien satt med sam/m/e Laug Rettes Mænd og blev da publicered

Anders Johannesen Hemvigen, Børge Halversen Lechnes og Rasmus Olsens udstædde Skiøde til Lars Johannesen Lechnes paa ½ løb Smør udi Gaarden Lechnes dat: 26de Julij 1743 og udi Skiøde bogen fol: 254 ind[ført]

1743: 31b

Søfren Saxe indfandt sig for Retten og æskede den opsatte Sag udi Rette Contra Leyermaals begiengerne Mons Hansen og Siri Hansdatter, hvorpaa Comparenten producerede den paa sidst holdte Vaarting afsagde Laugdags forelæggelse i den/n/e Sag hvilcken hand for de indbemelte Sagvoldere med 14 dages Varsel lovlig har ladet forkyndt,

De indstevnte mødte ikke hvorfor Stevne Vidnerne som forkyndet haver Lavdags forelæggelsen for Siri Hans Datter sc: Lars Nepstad og Hans Aadderaas for Retten frem stoede og under Eed afhiemlede Laugdags forelæggelsens lovlige forkyndelse nemlig for 14 dage i Præstens H/er/r Bruns Huus hvor hun udi Tieniste er sam/m/e i hændes eeget Paahør har forkyndet, dernest fremstode ligeleedis Stevne Vidnerne Besse Schare og Anders Bøchevold og under Eed afhiemlede det de i dag 14 dage siden haver udi hands Huusbondes Jochum Smithes Huus hvor Mons Hansen tiener haver forkyndet den/n/e Laugdags forelæggelse, og til Svar bekom/m/ed ey at Vilde møde om end 6 Karle hændtet ham, og at hand aldeelis ey Vilde tilstaae Leyermaalet af han/n/em at Være begaaet,

De indstevnte mødte hvercken selv eller ved andre paa deres Weigne efter at de 3de gange bleve paaraabte.

Citanten Saxe Replicerede at som de indstevnte Leyermaals begiengere Mons Hansen og Siri Hansdatter ikke efter givet Lovlig Stevnemaal og forelæggelse har vildet møde og svared udi Sagen, hvorover de selv har giordt sig skyldig udi alt hvad de sigtes og søges for, saa

paastoed Citanten Dom udi Sagen uden Videre Opsættelse til Leyermaals bøders Udreedelse efter Lov, ligesom hand og declarered indtet Videre udi Sagen at have at erindre.

Dom afsagt

Da Leyermaals begiengerne Mons Hansen og Siri Hansdatter efter Lovlig indstevning til nestleeden Vaarting imedens de begge paa Gastgiever Stædet udi Alvestrøm/m/en opholdt sig ey har mødet, ey heller efter Laugdags forelæggelse og dessens Lovlige forkyndelse til dette Ting indfinder sig, og saaledis ved deres modvillige Udeblivelse gjør sig aldeelis skyldige udi Søgemaalet, tildøm/m/es begge i Anledning af Deres Maj/este/ts Lovs 6te bogs 13 Cap: 1 art: for saadan deres øvede Løsagtighed, nemlig Mands Persohnen bem/el/te Mons Hansen at betale 24 lod sølv og Qvinde Men/n/isket Siri Hansdatter 12 lod sølv, og stande begge Aabenbare Skrifte og i dessens Mangel at straffes paa Kroppen, hvilket alt inden 15 dage efter den/n/e Doms Lovlige forkyndelse bør fuldbyrdes og efterkom/m/es.

1743: 32

Efter seenist fra afvigte Vaarting forelæggelse udi Fogden Smithes Contra Gudmund Berrefiords Sag, møder bem/el/te Gudmund Berrefiord for Retten og Vedtager Lovlig Stevnemaal, har selv tilstaaet ey at have Været hiem/m/e den tiid hand Var tilsagt, men ey betalt den Mand som Var for hannem leyd, og formeener at hand haver ey nødig at betale den 1 mrk som for hannem er udgivet til den Mand, som er gaaet i stæden, i henseende hand derefter har gjort Tingfløtning med fogden afg/aaen Jaen Smith: som er en anseelig Tiid henimod et halvt Aars tiid, Videre havde hand ey til sin Undskyldning at fremføre.

Fogden gav tilkiende at eftersom den indstevnte Gudmund Berrefiord har tilstaaet at Varsel i hans fraværelse for er skeed hand og ikke har noget til sit forsvar, saa paastoed hand at hand ey allene de for ham udlagde Pænge til den som i hans Stæd blev leyd sc: 1 mrk mens end og blive tilfunden at betale de til stevnemaal gjorde og herefter giørende Omkostninger, hvorefter fogden Var Dom begierende. hvorefter saaledis blev

Dømt

Da Gudmund Berrefiord ey mindre kand end med saadan blott undskyldning \undskylde/ at have et halvt Aar derefter aflagt Tingfløtning, for hvilcke han/n/em er efter Skatte forordningen tillagt 4 sk Pr Miil, da frie fløtning derimod til Deres Maj/este/ts Tieniste i andre Tilfælde ey betales noget for, kand Retten ey andet end tilfinde ham for saadan Paastaaende Negtelse til den Mand der for han/n/em er leyd at betale 1 mrk danske samt for de med gaaende Omkostninger til Stevnings Mændene 2 mrk for {Umage og} Tidsspilde ved Stevningens forkyndelse og afhiemling, hvilket alt tillige med de videre foraarsagede Omkostninger, den instevnte bør betale 15 dage efter den/n/e doms lovlige forkyndelse.

Dernest blev Restancerne oplæste som beløber for de 2de indeværende Aars Terminer 351 rdr 5 mrk 10 sk - Restancerne for afvigte Aar beløber 48 rdr 1 mrk 13 sk.

A/nn/o 1743 d/en 29de Julij blev Retten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Lindaas Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Kielstrøm/m/en med efterfølgende Laug Rettes Mænd sc: Peder Joensen Aaraas 2. Jon Jacobsen Treeland 3. Aamund Nielsen Lille Hofde 4. Halver Iversen Nedre Schodven 5. Anders Michelsen Revsdahlen 6. Arne Olsen Tveteraas 7. Knud Michelsen Houe 8. Jacob Jacobsen Tveteraas.

Og blev de sam/m/e Kongl/ige ordres her oplæste som Ved de nestforrige Tingstæder.

Fogden tilspurdte den tilstæde Værende Almue om nogen Vilde Modtage det anbudne Korn for den Priis af 10 mrk 4 sk [Tønden] hvortil ingen indfandt sig.

1743: 32b

D/en 30te ejusdem blev Retten igien satt med sam/m/e Laug Rettes Mænd til publication blev fremlagt.

1. Henrich Jansen Stevelle udgivne Skiøde til Ole Jacobsen Solen paa $\frac{1}{2}$ Løb Smørs Leye udi Gaarden Leervogen dat: 25de Maj 1743 og udi Skiøde bogen fol: 254 ordlydende indført.

2. Hendrich Olsen Haadnelands udgivne Skiøde til Iver Olsen Haadneland paa 12 Mark Smør og 6 Kander Malt udi Gaarden Haadneland dat: 26 April 1743 og udi Skiøde bogen fol: 255 ordlydende indført.

3. Elling Magnesens udgivne bøkelsæddel til Anders Nielsen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør 18 Kander Malt og $\frac{3}{8}$ deel støcke faaer udi Gaarden Kaland dat: 18 Junij 1743 med Revers ej dat

4. Ingeborg S/a/l/ig/ Lucas Steens udgivne Skiøde til Mons Iversen Wabøe paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør og $\frac{1}{2}$ Tønde Malt udi Gaarden Vabøe dat: 9 Julij 1743 og udi Skiødebogen fol: 255 indført.

Sager til dette Ting bleve ey udi Rette fremført.

Erich i Børrelen haver Ved mundtlig Varsel ladet indstevne Isach i Langøen paa sin Sønn Mons Larsens Veigne, saavel for de hos bem/el/te Isach Langøen udestaaende Tieniste Lønn for ham og hands Kone der sam/m/e tiid Var udi Tieniste hos ham, som og for en Koe hand har soldt ham og ey efter forening derfor betalt ham de Resterende Pænge 2 rdr 8 sk som i alt beløber med den Resterende Lønn som allene er 4 rdr 3 mrk, til den summa 6 rdr 3 mrk 8 sk,

Den indstevnte mødte ey hvorfor Stevne Vidnerne Jacob Erichsen Wigene og Mons Sættre fremstoede og under Eed afhiemlede det de med 14 dages Varsel haver Lovlig indstevnet Isach i Langøen udi hands eeget Huus at møde Citanten her udi Rette for skyldige 2 rdr 8 sk samt paa hands Sønns Veigne Mons Larsen Aaraas for indeholdte Lønn for ham og hans Kone imedens de Vare udi hands Tieniste.

Eragted

Den indstevnte Isach Langøen som Lovlig Varsel har bekom/m/et, forelægges til nestkom/m/ende Høsteting Lavdag, da efter Sagens beskaffenhed skal paakiendes hvad Rett medfører, hvilcken forelæggelse Citanten haver at tage beskreven og sam/m/e Lovlig seer forkyndet.

Restancerne for indeværende Aars 1ste og 2den termin beløber 494 rdr 3 mrk 15 sk, for afvigte Aars Skatter 68 rdr 5 mrk 7 sk.

1743: 33

Restancerne over Kongetienden beløber for afvigte Aar 30 rdr 2 mrk 3 sk.

A/nn/o 1743 d/en 31 Julij blev Retten satt til almindelig Som/m/ertings holdelse med Gulens Skibbreedes Almue paa Tingstædet Scheljahavn i Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de tilnevnte Laug Rettes Mænd sc: 1. Jetmund Rørtvedt 2. Knud Mittun 3. Hans Noer Gulen 4. Hans *Ørchesdal (Hans Olsen Virkesdal) 5. Sieur *Oodahl (Sjur Andersen Nedre Oppedal), 6. Mons Reinen 7. Ole Kielbye 8. Jacob Haue,

Og blev da for dette Skibbreedes Almue alle de Kongl/ige ordres som Ved de forrige Tingstæder oplæste.

1. Publicered Deres Kongl/ig Maj/este/ts Confirmation for Ingebor afg/aaen Lars Pedersen Buchlens paa et Gastgiæberie udi Schieljahavnen under Bergens Stift dat: 28de Martij 1743.

2. Niels Jeegers paa Anna Helena Frørop S/a/l/ig/ fogden Jens Lems Veigne udgivne bøkelsæddel til Ole Sieursen paa 13 ½ Mark Smør og 6 Kander Malt udi Gaarden Eide Kaldet dat: 25 Majj 1743 med Rev: ej dat

3. Hans Sørensen Lems udgivne bøkelsæddel paa sin Myndtling Søren Ludvigsen Lems Veigne til Østen Johannesen paa 18 Mark Smør udi Gaarden Sande dat: 19de Martij 1743 med Rev: ej dat

4. Assessor Jacob Steensens udgivne bøkelsæddel til Gregorius Erichsen paa ½ Løb smør udi Gaarden Hiertaas dat: 20 Majj 1743.

5. Publiceret et Skiftebrev forretted paa Gaarden Laeide (Laueide/Løveid i Masfj.) efter Kari Johannesdatter dat: 27de Majj 1743 udi Panteb: fol: 255 extra/heret.

6. Ditto Skiftebrev forretted paa Gaarden Hoxver efter Dordi Stephens Datter dat: 29 Majj 1743 udi P: b: f: 255 extrah:

7. Ditto forretted paa Gaarden Holsøen efter Kari Rasmusdatter dat: 27 Majj 1743 udi P: bog: fol: 255 extraheret.

Fogden efter tilspørsel om nogen Vil modtage det tilbudne Korn for 10 mrk 4 sk [Tønden], hvortil ingen indfandt sig uden at de siutes Priisen Var noget høy.

D/en 1ste Augustij blev Retten igien satt med sam/m/e Laug Rettes Mænd til Publication fremkom

1. Abel Lem S/a/l/ig/ Mag/iste/r Rector á Mønichens udgivne bøkelsæddel til Johannes Johannesen paa 18 Mark fisk udi Gaarden Nore *Glaære (Glavær) dat: 20 Junij 1743 med Revers ej dat:

Den opsætte Sag imellem Sieg/neu/r Jacob Buttau og Anders Sættenes blev ved Søvren Saxe æsked udi Rette, hvorpaa be/mel/te Saxe loed tilføre at som Anders Settenes endnu ikke har indfunden sig hos sin Jordrott Citantens Sviger Moder Mad/a/me Stabel for at betale sin Resterende Landskyld med Videre eller paa anden billig Maade har seet hænde i dette tilfald nogen leedis fornøyed, uanseed Sagen til den Ende paa sist holdte Vaarting blev bevilged Anstand, saa var Citanten Ved Comparenten saa meget beføyed til sin Sviger Moders skades forebyggelse

1743: 33b

denne sinde Sagen til Doms at procedere, og i den henseende bliver hands Irettesettelse saaleedis, At den indstevnte Leylænding Anders Sættnes ey allene maae blive tilfunden at betale til sin Jord Ejere den paastevnte Resterende Landskyld 7 rdr 3 mrk 4 sk alt efter den forhen producerede og af Anders Sættnes her for Retten *begiede (begierde) Specielle Reignings Indhold, mens endog den/n/e processes forvoldte bekostning, saa vel med den paa

Anders Sættenesses effecter gjorde Arrest følgelig den seenist paa Vaarting i rettelagde og derover forfattede Reigning stoer 9 rdr 4 mrk 12 sk med meere som til Sagens Videre Anhængig giørelse og Incamination i alt 2 rdr tilsam/m/en 11 rdr 4 mrk 12 sk, ligesom Comparenten forhaabede at den forberørte paa Anders Sætteneses giorte sequestration tillige Vorder kiendt lovlig i alle maader, Videre sagde Comparenten ikke at have udi Sagen at erindre, mens paastøed sluttelig Dom efter Lov.

Den indstevnte Anders Sættenes som Sagen er paagiældende blev 3de gange paaraabt men hvercken selv eller Ved andre lod møde til Gienmæle udi Sagen, hvor for Sagen til Doms blev optaget, og saaleedes afsagt

Dømt

Da den til nestleeden Vaarting indstevnte Anders Sættenes for Retten sam/m/e tiid har tilstaaet af sin Jordrot eller den paa hændes Veigne Com/m/itterede fuldmægtig Consul Butau rigtig at Være debitered for sin resterende Landskyld efter den i Rette producerede Bereigning, hand og ikke efter Rettens seenist paa Vaartinget forundte dilation og bevilgede Anstand har efter giorte Løfte seed Sagen med sin Jord Ejere til mindelig Afgiørelse Componered, og saaleedis bekom/m/ed sine sequestrerede Ejendeele fra Arrest og hæftelse Relaxerede, bliver herved ey allene den passerede Arrest og sequestrations {Ejendeele} forretning Ved Magt kiendt og Confirmeret, men end og Debitor erm/el/te Anders Sættnes efter de i Rette lagde beviiser tilfunden at betale efter den anførte Resterende Landskylds bereigning de pligtige 7 rdr 3 mrk 4 sk, som og at erstatte Citanten de til den/n/e Gields indfordring forvoldte og medgaaende Omkostninger med sequestration og Videre forfølning i alt den summa 10 rdr 5 mrk 8 sk, hvilket alt inden 15 dage efter den/n/e Doms Lovlige forkyndelse bør udreedes, og af debtors sequestrerede Godtz /: i fald nøyagtig betaling paa anden Maade ey præsteres :/ Vorde efter Lovens Medfør udsøgte.

Fogden Smith haver til dette Ting med mundtlig Stevning Ladet indkalde Niels Jørgensen Sandnes til bøders betaling for begangne Leyermaal med Qvindemen/n/isket Helge Magnesdatter Riisnes, Ligesom bem/el/te

1743: 34

Helge for sine bøder er indstevnt.

Den indstevnte Niels Jørgensen mødte og vedtoeg Lovlig Varsel ligesom hand og tilstøed med Helge Magnes Datter at have havt ublue og leegomlig Omgiængelse,

Qvinde Men/n/isket Helge Magnesdatter mødte ey hvorfor Stevne Vidnerne Lensmanden Peder Henrichsbøe og Johannes Ramberg fremstøede og under Eed afhiemlede det de med 14 dages Varsel har indkaldet hændes udi hændes eget paahør paa Gaarden Frøsetter hvor hun til tieniste er antagen.

Fogden begierede den udeblivende Lavdag forelagt til neste Ting.

Eragted

Den udeblivende forelægges Lavdag til nestholdende Høsteting, for da at anhøre den over hændes af Niels *giørgensen (Jørgensen) gjorde bekiendelse.

Videre Sager fremkom ey efter Paaraabning for Retten

Hvorefter Knud Stephensen Haucheland fremviiste et {biørne} fell, som hand afvigte Høst har aftaget en biørn, hand udi sin eegen paaboende Gaards Udmarck har fældet, hvilket hand med Fuuse Rasmusen Botnen og Niels Biørnekleps Vidnesbyrd bekræfter, forlanger efter forordningen at nyde betaling.

Restancerne for indeværende Aars 1ste og 2den termin beløber 463 rdr 1 mrk 10 sk -
Restancerne for afvigte Aar beløber 35 rdr 3 mrk 15 sk - Tienden 15 rdr 3 mrk 11 sk.

Jørgen Andfindsen og Mons Johannesen begge Opsiddere paa Gaarden Sandnes beliggende udi Gulens Skibbreede og under Matriculens Nomer 139 anteignet at skylde udi Skat 1 løb 9 Mark Smør hvilcke Gaard til Lindaas Præsteboel er beneficeret, frem stode for Retten og med Sorg indberettede det begge deres brugs tilhørende bonde huuser, undtagen deres floer og Lader, Ved uløckelig Vaade Ild Natten efter S/anc/te Hans dag d/en 25 Junij \h: a:/ bleve lagde udi Aske, hvor om Laug Retted blev tilspurdtt om deres udsigende medførte Sandhed, hvor til saavel den tilstæde Værende Almue som samtlig Laug Retted enstem/m/ig svarede det sam/m/e uløckelige Tildragelse alle noksom var bekiendt, hvorpaa Comparenterne forlangte sig meddeelit Tingsvidne som bevilget blev.

A/nn/o 1743 d/en 5te Aug: blev Retten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Schiolds Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Møllendahl i Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de 8te Laug Rettes Mænd 1. Niels Schage 2. Nils Rødland, [3.] Mons Yttre Hope 4. Johannes St/o/re Tvedt 5. Niels Haucheland 6. Ole Lund 7. Mons Rødland 8. Lars Hornes,

Og bleve de sam/m/e forordninger oplæste som Ved de forrige Tingstæder.

1743: 34b

1. Placat angaaende den frem/m/ede Speile og SpeilGlas paalagde forhøyelse Told som aldeelis ophæves dat: 13 Julij 1743.

2. Placat hvorved den friehed, som Undersaatterne i Norge efter Placaten af 7de Julij 1741 hidindtil haver Været forundt med at indføre frem/m/ede Korn Vahre imod mellem Rigs Tolds betaling med Videre fra 1 Aug: dette Aar Lesserer dat: 16 Julij 1743.

3. Placat angaaende den Ved Saugerne i Norge hidindtil i Svang gaaende Overskuur og at de saugbrugende ey udi rette Tiid Leverer deris Eedelige Angivelser paa den aarlig Skiørsel til fogderne dat: 16 Julij H: a:

4. Et Kongl/ig Skiøde for Wolert Danchertsen paa Gaarden Steene af Landskyld 2 Løber Smør, 2 Tønder Malt og ½ Huud, for summa 3030 rdr Courant dat: 21 Nov: 1741 og udi Skiøde bogen fol: 255 ordlydende indført.

5. Sorenskriver Johan Garmans udstædde Auctions Skiøde til Kiøberen Johan Kahrs paa Gaarderne Slettebache af Skyld 1 p/un/d 12 Mark Smør med dens paastaaende bygninger og tilhørende Inventarier, Øvre Natland skylder 1 Løb 18 mark Smør og 1 huud med Inventario dat: 28de Junij 1743 og udi Skiøde bogen fol: 256 ordlydende indført.

6. Ditto Auctions Skiøde udstædt til bem/el/te Kiøber Johan Kahrs paa Gaarden Nedre Natland skyldende 1 Løb Smør 2 Mæler Malt og 1 Huud med tilhørende pertinentier dat: 28de Junij 1743 og udi Skiøde bogen fol: 256 indført.

7. Carel von der Vehrs udgivne Skiøde til Sieg/neu/r Søvren Thode paa Gaarden Kiøchelvig med alle dens underliggende Jorder og paastaaende Huuse dat: 31 Jan: 1742 og udi Sk: b: fol: 257 indført.

8. Raadmand Hans Risbrichs Odelslysning paa samtlige fraværende og umyndige Odelsbaarne og berettigede til Grafdahls Gaard og underliggende Godtz, deres /: nemlig afg/aaen H/er/r Capitain Wolquardt Risbrichs, afg/aaen Anne Kristine Walters, Majorinde

Margrethe Storms og egne børns :/ veigne, hvorom Videre udi Skiøde bogen fol: 257 findes ordlydende indført.

9. Karen Frimans udstædde bøkelseddel til Niels Rasmusen paa 2 p/un/d 15 ¼ Mark Smør udi Gaarden Øfstun dat: 5te Majj 1743 med Revers ej: dat:

Fogden tilspurte Almuen om nogen Vilde antage Korn 10 mrk 4 sk Pr Tønde hvortil ingen indfandt sig for sam/m/e at modtage.

10. Jens Rennords udgivne bøkelsæddel til Niels Olsen paa 2 p/un/d Smør og ½ Huud udi Gaarden Øfre Totland Bergens Kors Kierke beneficeret dat: 30 Majj 1743 med Revers ej: dat

11. Et Skiftebrev passeret paa Gaarden Lilletvedt d/en 18 Majj 1743 efter Anne Lars Datter og udi Skiøde bogen fol: 257 indført.

1743: 35

D/en 6te ejusdem blev Retten igien med sam/m/e Laug Rettes Mænd satt, og fremkom efter paaraab ingen Sager.

Publiceret Niels Hansen St/o/re Tvedts udgivne Pante Obligation stoer 39 rdr til Creditor Guttorm Michelsen dat: 5 aug: 1743 og udi Pante Protocollen fol: 257 ordlydende indført.

Restancerne for 1ste og 2den termin beløber 651 rdr 1 mrk - for afvigte Aar beløber Restancen sig 169 rdr 5 mrk 11 sk - Tienden ligeleedis for sam/m/e Aar, 13 rdr 1 mrk 13 sk.

A/nn/o 1743 d/en 8de Aug: blev Retten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Sartor Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Schauge i Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de tilnevnte Laug Rettes Mænd: sc: 1. Ole Rasmusen Waage 2. Hans Hansen ibid: 3. Rasmus Iversen Bielcherøen 4. Lasse Berge 5. Iver Jacobsen Winnenes 6. Jens Thomesen Børnes 7. Mons Algerøen 8. Ole Glesnes,

Og blev for dette Skibb/reede/s Almue alle de Kongl/ige Ordres og Rescripter oplæste som ved nestforrige Tingstæd. - Dernest publicered

1. Mons Nedre Goltens udgivne Skiøde til sin Sønn Ole Monsen paa 27 Mark fiskes Leye udi Gaarden Golten dat: 8de aug: 1743 og udi Skiøde bogen fol: 257 ordlydende indført.

2. Carl Erichsen Sollesvigs paa sin Myndtling Willum Thorsens Veigne udstædde bøkelseddel til Ole Knudsen paa 3 Mark fiskes Leye udi Gaarden Sollesvig dat: 31Majj 1743 med Rev: ej dat

3. Mad/a/me Wessels udstædde bøkelseddel til Ole Kaarsen paa 15 Mark Smør udi Gaarden Glesnes dat: 2 Majj 1743.

1. Skifte brev forretted d/en 8 Majj 1743 efter Syneve Michelsdatter paa Gaarden Teele udi Skiøde bogen fol: 257 extreheret

2. Ditto forretted paa Gaarden Leerøen d/en 6 Majj 1743 efter Michel Andersen ext: fol: 257.

3. Ditto paa Gaarden Sæhle efter Winsjians Albrechtsen d/en 7 Majj [1743] ext: fol: 257.

4. Ditto paa Gaarden Gietanger efter Siri Holjersdatter dat: 9 Majj 1743 extrah: fol: 258.

5. Ditto paa G/aarden Kobbeltvedt efter Kari Anders Datter dat: 11 Majj 1743 extrah: fol: 257.

6. Ditto paa G/aarden Worland efter Ole Albrichtsens dat: 15 Dec: 1742 extr: f: 258.

D/en 9de ejusdem blev Retten igien satt med sam/m/e Laug Rettes Mænd.

1. Publicered Ole Hansen Schoges udgivne bøkelsæddel til Johannes Siversen paa 36 Mark fisk udi Gaarden Nordvigen dat: 8 aug: 1743 med Revers.

2. Andfind Monsen Trengereides udgivne Skiøde til Mons Andfinsen paa ½ Vog 4 ½ Mark fisk udi Gaarden Trengereide dat: 8de aug: [1743] og indført udi Skiøde Protocollen fol: 258.

3. Engel Bildøens udgivne bøkelsæddel til Hans Engelsen paa 1 p/un/d fisk udi Gaarden Bildøen dat: 8de aug: 1743 med Revers.

1743: 35b

4. Willum Michelsen, Jens Ulvesund og Mons Thomesen og Søvren Goltens udgivne bøkelsæddel til Jacob Thomesen paa 1 p/un/d fisk i Gaarden Midtvedt dat: 8de aug: 1743 med Revers.

5. Assessor Steensens udgivne bøkelsæddel til Lars Michelsen paa den Part i Gaarden Dahle som afgangne Lars Olsen sidst beboet og brugt haver skyldende 1 Vog 9 Mark fisk - dat: 27 Julij 1743.

6. Biskop Bornemans udstædde bøkelsæddel til Jacob Torchildsen paa ½ fiering Torsk udi Gaarden Tellenes bisepe stolen beneficeret dat: 27 Julij 1743 med Revers.

7. Michel Tørresens udg: bøkelsbrev til Mons Willumsen paa 1 p/un/d fisk i Gaarden Thælle dat: 8 Aug: 1743 med Revers.

8. Biskop Bornemans udgivne bøkelsbrev til Hendrich Anbiørnsen paa 1 fiæring Torsk udi Gaarden Nore Echerhofde dat: 20 Julij 1743 med Revers.

Sager til dette Ting Vare ey ind stevnede hvorfor fogden fremkom med Restancen over Skatterne og forlangte sam/m/e attesterede og beløber sam/m/e for indeværende Aars 1ste og 2den termin 127 rdr 2 mrk 6 sk.

Fogden tilspurdte inden Retten om nogen Vilde modtage det Korn Deres Maj/este/ts tilhørende for den summa 10 mrk 4 sk [Tønden] men deres Svar Var det sam/m/e som Ved de forrige Tingstæder at de i den/n/e Tiid siuntes Priisen Var for høy.

A/nn/o 1743 d/en 30te 7ber (September) blev Retten til Almindeligt Høstetings holdelse med Schiolds Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Møllendahl hvor Retten udi Overværelse af Deres Maj/este/ts Foged og de Retten betienende Laugrettes Mænd blev administrered sc:

1. Niels Schage 2. Niels Rødland 3. Mons Yttre Hope 4. Johannes St/o/re Tvedt 5. Niels Haucheland 6. Ole Lund 7. Mons Rødland 8. Lars Hornes.

Og blev da følgende Kongl/ige Anordninger publicered.

1. Forordning angaaende nogle som forbyder at tilhandle sig bønder Godtz udi Norge, af de under Deres Embeeder henhørende bønder dat: Fridrichsborg d/en 31 Julij 1743.

2. Forordning angaaende adskillige extraordinaire Paabudde udi Norge Fridrichsborg d/en 23de Aug: 1743.

3. Johan Kahrres udgivne Pante Obligation til Sieg/neu/r Berent Freuchen paa Capital 300 rdr dat: 28de Julij 1743 og udi Pantebogen fol: 258 ordlydende indført.

4. Ditto Johan Karses udgivne Pandte Obligation til Sieg/neu/r Berent Freuchen paa Capital 400 rdr dat: 28 Julij 1743 og udi Pantebogen fol: 258 ordlydende indført.

1743: 36

5. Cancellie Raad Knud Gielmeydens udgivne Skiøde til Knud Zachariasen paa 3 1/6 løb Smør udi Gaarden Unneland med andre dertil efter Skiødets formeld: hen hørende Pertinentier dat: 19 7ber 1743 og udi Skiøde bogen fol: 258 ordlydende indført.

6. Arne Olsen Øfre Totlands udgivne Skiøde til Niels Larsen Ulsmoe paa halv deelen udi Birchelands Kierke med tilhørende Pertinentier dat: 17 april 1743 og udi Skiøde bogen fol: 259 ordlydende indført.

7. Jacob Bochs udgivne bøxelsæddel til Niels Karelsen paa ½ løb ½ p/un/d og ½ Huud udi Gaarden Nødtvedt dat: 6 Maj 1743 med Revers ej dat:

D/en 1ste 8ber blev Retten igien satt med sam/m/e Laug Rettes Mænd da følgende documenter bleve publicerede

1. Aflyst Herman Moritzens udgivne Pante Obligation stoer 150 rdr efter den paateigning Creditor Madtz Torman (Forman?) d/en 22 7ber 1742 har giort sam/m/e er lige leedis udi Pante bogen udstrøgen fol: 184.

2. Ole Pedersen Hauchelands udgivne Skiøde til Mad/ame Garman paa Et Stue Huus med Videre staaende paa Pladtzen Kraagenes som under Gaarden Fiøsanger er beliggende dat: 19de Junij 1743 og udi Skiøde bogen fol: 259 indført.

3. Jacob Bynes og Paul Sandahl begge som formyndere deres udgivne bøxelsæddel til Antonius Mathiasen paa ½ Løb Smør 3 ¾ Mark udi Gaarden Schiold dat: 1 8ber 1743 med Revers ej dat:

4. Salamon Nielsen Hopes bøxelsæddel til Ole Pedersen paa 21 Mark Smør og 12 Kander Malt udi Gaarden Haucheland dat: 1 8ber 1743 med Rev: ej dat

5. Assessor Von Der Lippes udgivne bøxelsæddel til Ole Larsen Holmefjord paa 2 p/un/d 15 Mark Smør udi Gaarden Samdahl dat: 20 Junij 1743 med Revers ej dat:

6. Paul Dolvig, Mons Rasmusen, Iver Paulsen Bynes og Ole Rasmusen alle formyndere for Ingebor, Marithe, Siri og Kari Rasmus Døttre Deres udgivne bøxelsæddel til Ole Rasmusen paa 16 ½ Mark Smørs Leye udi Gaarden Sædahl dat: 30 7ber 1743.

7. Ole Larsen Schiold, Lars Rasmusen Ulsmoe paa egne og myndtling Joh: Halversens Veigne Rasmus Tvedt Værge for Ane Halversdatter deres udgivne bøxelsæddel til Mons Mathiasen paa 1 p/un/d 2 Mark Smør udi Gaarden Sædahl dat: 30te 7bris 1743. med Rev:

8. Karen Friman S/a/l/ig/ Garmans udgivne bøxelsæddel til Michel Iversen paa ½ Løb Smør ¼ Huud udi Gaarden Bircheland dat: 28 7ber 1743.

1743: 36b

D/en 3die ejusdem blev Retten igien satt til Sagetingets holdelse.

Johannes Larsen haver Ved skriftlig Stevnemaal dat: 17 7ber 1743 som med Procurator Simon Cramers Paateigning findes Consiperet indstevnet til dette Ting Andfind Baatelsen Forpagter paa Gravdahl for den Sag stevnemaalet Videre om formelder,

Citanten med de indstevnte Vidner for Retten Comparerede men da Andfind Baatelsen ey selv heller Ved fuldmægtig indfandt sig blev Stevne Vidnerne Elling Lampe Under *Meeter (Måler) i Bergen og sam/m/estæds boende og Peder Tollachsen Vægter sam/m/estæds og under Eed afhiemlede Stevnemaalet paa følgende Maade det de med 14 dages Varsel Lovlig har indkaldet Andfind Baatelsen udi hands eeget paahør og Huus at møde Johannes Larsen herfor Retten efter den skriftlige Stevnings Indhold som saaleedis er lydende.

Og blev da saaleedis

Eragted

Den indstevnte Johannes Larsen som Lovlig Varsel har bekom/m/ed og dog ey møder forelægges \Lavdag/ til nest holdende Vaarting at møde og at høre Vidnernes Udsigende.

Og som ingen fleere Sager til dette Ting Var indstevnede frem kom fogden med de sædvanlige Tingsvidner af Retten at faae attersted

1. Om Veyens længde fra Mielde gaard 3 Miil til dette Ting stæd tillige om Skydspængerne af Sorenskriveren var betalt som i alt befandtes Rigtig.

2do Om der udi Sør Eides 2de uvisse silde Voger og en sildevog med Dolvig, Dolvig en halv sildevog med Søreide Bjørndahls og Hetlevigens Madhops Silde vog noget var fisked for inde Værende Aar hvor til de eenstem/m/ig svarede intet at Være fisked {saa} det Var en stor Samvittighed om bem/el/te Vaagers Ejere eller besiddere desformedelst skulle obligere til at skatte noget.

3tio Om Gaarden Unneland siden dens Aftag i nogen slags Maader er bleven forbedret, hvortil de svarede at den/n/em ikke nogen forbedring derpaa siden den tiid Var Vitterlig og bekiendt, men at skaden heller Aarlig aars formeeres og tiltager.

4to Blev Almuen paa 10 Qvæstioner tilspurdt om forandring paa Skatte Matriculen eller Hans Maj/este/ts Eget beholdne og beneficerede Godtz om Vrag er funden, om Sauger hvor af Skattes bør findes om Huusmænd findes, om Peber sven/n/e om 6te og 10de Pænge om Volds bøder om forlovs Pænge paa det beneficerede Godtz om første bøkler er faldne paa Deres Maj/este/ts Godtz hvor til alle enstem/m/ig svarede Ney.

1743: 37

Dernest blev opnævnt Laug Rettes Mænd for tilkomne Aar af nye Laug Rettes Mænd 4re 1. Johannes Nesse, 2. Jens Aadland 3. Halver Øfstus 4. Lars Larsen Søraas, af de forrig i Eedtagne Laug Rettes Mænd indsættes 5. Mons Schaaldahl 6. Ole Riple 7. Ole Scheye 8. Hans Magnesen Søre Gillestad, de nye ind satte tilsiiges herved betiimelig at avlægge Deres Laug Rettes Mænds Eed.

Restancerne for inde værende Aars skatter beløber 478 rdr 4 mrk 15 sk.

A/nn/o 1743 d/en *5te 8ber blev Retten til et almindeligt Høstetings holdelse satt med Sartor Skibbreedes Almue paa Tingstædet Schoge i Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de Retten betienende Laug Rettes Mænd sc: Ole Rasmusen Waage 2. Rasmus Iversen Bielcherøen 3. Hans Hansen Waage 4. Lasse Lassesen Berge 5. Iver Jacobsen Vindenes 6. Jens Thomesen Børnes 7. Ole Olsen Glesnes 8. Mons Monsen Algerøen,

Og blev da for Dette Skibbreedes Almue begge De Kongl/ige Allernaadigste forordninger oplæste som Ved nest forrige Tingstæd Møllendahl.

D/en *5te ejusdem blev Retten igien satt med samme Laug Rettes Mænd og frem kom følgende documenter til Publication.

1. Iver Jacobsen Vindenesis udgivne Skiøde til \Erich/ Michel/sen Landeraae paa 4re Jordeparter dat: 5 8ber 1743 og udi Skiøde bogen fol: 259 indført.

2. Niels Olsen Agotnes udgivne Skiøde til Peder Michelsen paa 16 11/18 Mark fisk udi Gaarden Agotnes dat: 4de 8ber 1743 og udi Skiøde bogen fol: 259 indført.

3. Lasse Lassenes Berge[s] udgivne bøxelbrev til Ole Hansen paa 11 ¼ Mark Smør eller 22 ½ Mark fisk udi Gaarden Trengereide dat: 4 8ber 1743 med Rev:

4. Peder Michelsens udgivne Bøxelsæddel til Niels Olsen paa 1 p/un/d 7 ½ Mark fiskes Leye udi Gaarden Agotnes dat: 4 8ber 1743.

5. Assessor Steensens udgivne bøxelsæddel til Lars Erichsen paa 13 ½ Mark Smør udi Gaarden Hamre dat: 25 7bris 1743.

6. Mad/a/me Wessels udgivne bøxelsæddel til Erich Joensen paa 11 ¼ Mark Smør udi Gaarden Glesnes dat: 1 8ber 1743 - e: R:

Søvren Saxe gjorde Spørmaal til den tilstædeværende Almue om hand har oppebaaret af Biørøens Opsiddere meer end 2 mrk i huusmands Afgift for Aar 1742 hvortil enstem/m/ig blev svaret ey meer derfor Var oppebaaret ey heller meere fordret. derpaa blev Tingsvidne begieret.

Lige Leedis tilspurdte bem/el/te Saxe om der Ved Hochelsundet eller andenstæd der udi Egnen og Grændserne fandtes nogen saadan/n/e Huuser eller anden leylighed, at det sam/m/estæds og Ved Waroeholmen og Fuglesundet for Juulen i Aaret 1740 fundne og biergede Skibs Vrag derudi kunde have bleved bevaret og Conserveret, saa at sam/m/e Vrag ikke som udi den nestpaafølgende Vinter

1743: 37b

skeede igien af havet kunde udtages og bortskylles, hvorpaa den gandske Almue gav til Giensvar At paa det omspurte Stæd Hochelsundet eller derom kring findes aldeelis ingen saadan/n/e Huuser eller andre Værelser hvorudi det forberørte Strand Vrag kunde giem/m/es og forvares Allerhelst siden at den Ved dette Stæd boende Almue, ikke haver andre Huuser ved Søn bestaaende end gandske smaae Nøster, hvorudi de neppe kand faae deres smaae fiske baader indsatt, ikke heller sagde de Var der nogen Leylighed hos borger Manden Jonas Ravert at faae Vraget hos ham indlagt saasom hand ikkuns besidder smaae Huuse, hvilcke hand høylig til sit Nærings brug og salterier paa den tiid af Aaret da Vaarfisked af Sild og Torsk just indfaldt behøvede, saafremt hands gandske Velfærd og Handelskab ikke desformedelst pladt skulle blive spilt og Ruinered Ellers forklarede Almuen angaaende Vragets Udtagelse af landet, formedelst det sterke Veyr og høye floegang ligesom de forhen paa Høstetinget Aar 1742 om den/n/e handel udsagt haver, herom Var Comparenten Tingsvidne begierende.

Sager til Dette Ting var ey indstevnede.

Hvorfor fogden til sine Reegenskabers belæg forlangede følgende Tingsvidner attesterede

Det første om alle Laxevog og silde Voger at intet derudi er fisked hvis beløb i fald den efter examinations forrettningen skulle betales opløb til 30 rdr 68 sk, men Laug Rettes enstem/m/ige Svar var at indeværende Aar 1743 icke er fisked saa meeged at der af kunde betales den dags løn som derpaa er anvendt mindre hvad Skade der paa deres Garn skeed er,

2do Om Veyens Længde fra Bergen til Schoge at Være 2 Miil og at skydspængerne er betalt 4 [sk] Pr Miil.

3tio At Gaarden Brattenborg er øde liggende og svares allene Engeslette skatt af med 3 mrk.

4to Restancerne over de Kongl/ige Skatter er 40 rdr 2 mrk 14 sk.

5to Til de frem satte 10 qvæstioner som for Schiolds Skibbreede af fogden blev frem satt er dette Skibbreedes Svar ligeleedis faldet at aldeelis ey noget til Deres Maj/este/ts interesse inde Værende Aar er fore falden.

For nestkom/m/ende Aar 1744 opnevnte Laug Rettes Mænd er følgende Ole Olsen Eje 2. Hans Hansen Algerøen 3. Niels Lerøen 4. Mons Goltén som er af de gamle Laug Rettes Mænd 5. Ole Pedersen Hidzøen 6. Michel Tommesen Arrefjord 7. Johannes Rasmusen Tøssøen 8. Peder Erichsen Nippen.

A/n/n/o 1743 d/en 10 8ber blev Retten til Almindelig Høstetings holdelse med Gulens Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Schieljehavn i Overværelse Deres Maj/este/ts foged og de Retten betienende Laug Rettes Mænd, Jetmund

1743: 38

Rørstvedt 2. Knud Mitthun 3. Hans *Nordgolen (Nordgulen) 4. Hans *Ørchesdahl (Virkesdal) 5. Mons Reinen 6. Sieur *Opdahen (Opdal) 7. Jacob Hauen 8. Ole Kielbye,

Hvor de begge Kongl/ige forordninger som Ved de forrige Tingstæder bleve publicerede

1. Gregorius Knudsen Wiig[s] udgivne Skiøde til Lasse Iversen Øfre Lie paa ½ Løb Smør udi Gaarden Kielle vold og Liehaugen dat: Biøndahl d/en 22 Junij 1742 og udi Skiøde Protocollen fol: 260 indført.

2. Pub: et Skiftebrev forretted paa Gaarden Lille Matre efter afg/aaen Anne Rasmus Datter dat: 31 aug: 1743 extraheret i Skiøde bogen fol: 260.

3. Klockeren Christopher Parelii udgivne børselsæddel \til/ Hans Jetmundsen Rørtvedt paa halvdeelen i Klockergaarden Lie af skyldt 1 p/un/d 3 mrk Smør og 9 Mark fiskes Leye dat: 18 7ber 1743 med Rev:

4. Lars Biørnsen Nore Gulens udgivne Skiøde til S/igneu/r Jan Jansen Meyer paa 2 p/un/d 6 Mark Smør udi Gaarden Nore Gulen dat: 28 Majj 1743 og udi Skiøde bogen fol: 260 indført.

5. Magdalene a Mönichens udgivne børselsæddel til Elling Monsen paa 1 p/un/d Smør udi Gaarden Svardahlen dat: 10 7ber 1743 med Revers ej: dat

6. Magdalene á Mönichens udgivne børselsæddel til Baatel Halversen paa ½ Løb Smør udi Gaarden Orchnes dat: 4 Majj 1743 med Revers ej: d:

7. Peder Hansens udgivne Revers til Abel Lem at holde sig børselsæddelen af 31 8ber 1742 i alt efter rettlig dat: 30 Julij 1743.

D/en 11te ejusdem blev Retten igien satt med sam/m/e Laug Rett og frem kom til Publication følgende documenter

1. Niels Monsen med Curator Hans Pedersen Nordgulen og Lars Biørnsen som Værge for Anders Monsen Deres udgivne Skiøde til Anders Monsen paa 18 Mark Smør i Gaarden Tvedt dat: 10 8ber 1743 og udi Skiøde bogen fol: 261 ordlydende indført.
2. Stephen Nielsen med sine 2de Sønner Aamund og Fuuse Rasmusens Deres udgivne Skiøde til Lars Stephensen paa 1 p/un/d Smør udi Gaarden Lille Matre dat: 10 8ber 1743 og udi Skiøde bogen fol: 260 ordlydende indført.
3. Iver Jacobsen Frøsetters udgivne Skiøde til Ole Andersen Lille Slire paa 1 p/un/d Smør udi Gaarden Lille Slire dat: 10 8ber 1743 og udi Skiøde bogen fol: 260 indført.
4. H/er/r Thomas Som/m/ers udgivne bøkelsæddel til Iver Christophersen paa ½ Løb Smør 9 Mark fisk udi Gaarden Nevedahl dat: 30 7ber 1743 med Rev: ej dat:

1743: 38b

5. Ditto H/er/r Som/m/ers udgivne bøkelsæddel til Hans Josephsen paa ½ Løb Smør udi Gaarden Westervig Evindvigs Præste bolig tilhørende dat: 30 7ber 1743 med Revers ej dat:
6. Anne Helene S/a/l/ig/ Lems udgivne bøkelsæddel til Ole Johannisen paa 3 skilling buggieldt eller 18 Mark Smør udi Gaarden AndVigen dat: 10 Maj 1743 med Rev: ej dat:
7. Ditto hændes udgivne bøkelsbrev til Per Larsen paa ½ løb 4 Mark Smør udi ditto Gaard Andvigen dat: 10 Junij 1743 med Rev:

Fogden haver til dette Ting for fortiilig Sam/m/en Leye ladet indstevne Ole Josephsen Kielbye med sin Hustrue Ane Finds Datter at lide Dom til bøders betaling.

De indstevnte møtte ikke.

Mons Rasmusen og Sieur Andersen Oppedahl som Stevnevidner frem stode og Eedelig afhiemlede det de i hans Huus haver ind stevned ham med 14 dages Varsel.

Fogden forlanged de indstævnede at for[e]lægges Lavdag.

Eragted

Den indstevnte Ole Josephsen forelægges til nestholdende Vaarting Lavdag.

Lensmanden Peder Henrichsbøe haver paa Justitiens Veigne indkaldet til dette Ting Knud Aamundsen Trodahl for udi sit Ægteskab begangne Leyermaal med sin halv Søster Marithe Michelsdatter hændes datter Marithe Bertelsdatter Holmaas til at lide Dom;

Den indstevnte Knud Aamundsen Trodahl mødte og Vedtoeg Lovlig Stevnemaal, tillige og for Retten utvungen tilstoed at have begaaet Leyermaal med sin halv Søster datter Marithe Bertelsdatter, tillige gjorde hand følgende Bekiendelse at da hand Var Ung Karl og stoed under Gevehr i Deres Maj/este/ts Tieniste haver hand besvangret Siri Jacobsdatter som var en huusmandsdatter under Totlands Leyermaal beliggende, dernest har hand 2de gange udi sit Egteskab med Dordi Nielsdatter Mattre første gang begaaet Leyermaal med *Pien (Pigen) Syneve Andersdatter Duesund ligeleedis en Huusmands datter den Anden gang med Pien Kari Sevads datter Kietteland og nu i sit Tredie Egteskab da hand til Egte haver Dordi Olsdatter Haugsdahlen, med ovenmelte Marithe Bertelsdatter som efter forig gjorde bekiendelse er hans Søster datter.

Fogden Rasmus Smith som af ind stevnte Knud Aamundsen Trodahls bekiendelse her for Retten

1743: 39

har fornum/m/ed at hand En gang som ugift og 2de gange som egtegift Mand forhen og foruden dette Leyermaal saa grovelig har forseeet sig, saa agted hand nødig at lade tillige indkalde Marithe Bertels Datter som formedelst sin barselsæng hun nu ligger udi, til dette Ting ey kunde til Confrontation blive indstevnet eller møde, forlangte derfor Sagens Udsættelse deels til nærmere skriftlig Continuations Stevnings Udstædelse til en extra Rett, deels og at eftersøge hvad beviiser og Dom/m/e over ham forhen kand Være passeret, og dernest at faae for Delinquenten et forsvar beskicked.

Eragted

Den forlangte Udsættelse til extra Ting naar sam/m/e paabydes, bliver efter fogdens forlangende bevilged, i hensigt saavel til Continuations Stevnings Udtagelse som Videre beviisers Eftersøgelse og Defensørs Udnævnelse af Vedkom/m/ende Øfrighed.

Fogden fremkom med de sædvanlige Tingsvidner til sine Reegenskabers belæg saavel Ved Skydtzen *af (at)? fra Schoge til Schieljehavn er 7 ¼ Miil, saa og om de 10 Qvæstioner var den/n/e forandring allene at Lensmanden Peder Henrichsbøe har betalt udi Bøder 33 rdr.

Restancerne for indeværende Aars Skatter beløber 144 rdr 1 mrk 15 sk Selv Ejer Mandtallet blev og for Almuen oplæst og ey af Almuen modsagt.

Til Slutning blev Laug Rettes Mænd opnevnt for tilkom/m/ende Aar af de ælste 1. Mathias Aslachsen Nappen 2. Hans Jørgensen Qversøen 3. Ole Johannesen Nørland 4. Ole Einersen Risnes af de unge er 5. Ole Herlovsen Nørland 6. Anders Olsen Steine 7. Niclas Iversen Indre Mittun 8. Lars Nielsen Strømme, som tilholdes betiimelig at indfinde sig hos Laugmanden at aflægge deres Laug Rettes Mænds Eed.

A/nn/o 1743 d/en 14de ejusdem blev Retten igien til Almindelig Høstetings holdelse med Lindaas Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Kiilestrøm/m/en i Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de beskicked Laug Rettes Mænd. 1. Peder Joensen Nøraas i stæden for Ole Lagesen 2. Jan Jacobsen Treeland 3. Aamund Nielsen Lillehovde 4. Halver Iversen Nedre Schodven 5. Anders Michelsen Refdahl 6. Arne Olsen Tveteraas 7. Knud Michelsen Haue 8. Jacob Jacobsen Tveteraas i stæden for Ole Holmen der har forfald.

1743: 39b

For dette Skibbreedes Almue blev de 2de Kongl/ige forordninger oplæst som Ved de forrige Tingstæder. Dernest publicered

1. Lars Vendelsens udgivne Skiøde til Christen Jørgensen Mossing paa halve parten i Gaarden Sæfrøen som er den Søre deel i bem/el/te Gaard dat: 23 Sept: 1743 og udi Skiøde bogen fol: 261 ordlydende indført.

2. Rasmus Hansens udgivne Skiøde til Magne Rasmusen Lechvold paa 18 Mark Smør og 6 Kander Malt og 18 Mark fisk i Gaarden Lechvold udi Skiøde bogen fol: 261 indført.

3. Skifte brev forretted efter Ole Olsen paa Gaarden Spiøtøen d/en 5 Julij 1743 og udi Skiøde bogen fol: 261 indført.

4. Ditto efter Ole Olsen paa sam/m/e Gaard d/en 4 Julij a e (Anno ejusdem = samme år) forretted og udi Skiøde bog: fol: 261 ekstraheret.

5. Ditto efter Botele Magnesdatter paa Gaarden Monsta dat: 28 aug: 1743 og i Skiøde bogen fol: 261 extraheret.

Den 15de ejusdem blev Retten igien med sam/m/e Laug Rettens Mænd [satt] og blev publiceret

1. Michel Michelsens udgivne Skiøde til sin Sønn Besse Michelsen paa 1 p/un/d 6 Mark Smør udi Gaarden Knarvigen dat: 15 8ber 1743 og udi Skiøde bogen fol: 262 ordlydende indført.

Klockeren til Lindaas Gield Niels Bager som anordnet Curator i afg/aaen H/er/r Niels Schiøttes Sterboe haver Ved mundtlig Stevnemaal ladet indkalde Ole Lagesen her for Retten at tilsvare ham Præstens og Kierkens Tiende for Aar 1739 som Sterboen efter afg/aaen H/er/r Niels Schiøtte udi Naadsens Aaret burde tilfalde og hannem til forpagtning efter Vice biskop Thanches ordre Var Accorderet, og efter Sagens beskaffenhed derfor at lide Dom.

Den indstevnte mødte ikke hvorfor Stevne Vidnerne Knud Hauge og Ole Haugs Myr fremstode og under Eed forklarede det de for 14 dager siden Var udi Ole Lagesen[s] huus og fra Niels Bager forkyndte Stevning om de for forpagtnings Afgiften for Præste og Kierke tiende pligtige Pænge til S/a/l/ig/ H/er/r Nielses Sterboe, men ey fandte ham selv der i Masfiorden var hen reyst, men dog for hands Hustrue forkyndte Stevningen Paateignet blev tilkiendegivet det bem/el/te Ole Lagesen

1743: 40

Var undeveys fra Byen men ey ankom/m/en.

Citanten Niels Bager producerede udi Rette sin skriftlig forfattede Reigning dat: 14de 8ber 1743 over de udi Stevnemaallet ommelte forpagtnings Afgift hvis summa er 29 rdr 1 mrk 5 sk og lyder som følger - og som ey Videre herpaa kunde prosederes forlangte Citanten Opsættelse til næste Ting.

Eragted

Den indstevnte Ole Lagesen som Lovlig er indstevnt forelægges til nest holdende Vaarting Lavdag at møde Citanten udi Rette for at tilstaae eller fragaae hands indgivne Reigning, og efter Sagens beskaffenhed at lide hvad Lov medfører - hvilcken forelæggelse Citanten tager beskreven og i rette Tiid Lovlig for han/n/em seer forkyndt.

D/en 16de ejusdem blev Retten igien satt til Sage tingets holdelse.

Anders Pedersen IndLyren haver Ved mundtlig Stevnemaal ladet indkalde Ole Rasmusen indreLyren fordi hand en 8te dags Tiid for Som/m/ertinget indeværende Aar skal have skieldet ham for en Tyv og Morder at møde sig udi Rette til dette her holdende Høste ting og derfor at lide Dom, samt at anhøre de under Lovens falsmaal indstevnte Vidner sc: Ingebor Joens Datter og Ingebor Gudmunds Datter Deres Eedelige forklaring om denne Sag,

Den indstevnte Ole Rasmusen mødte ikke men lod Ved sin Sønn til kiende give, det hands Alderdom og Svaghed i at holde Ved Sængen hindrede ham at møde til Tinge, hvorfor Stevne Vidnerne Jacob Tveteraas og Iver Treeland fremstode og under Eed afhiemlede det de med 14 dages Varsel har indkaldet Ole Rasmusen IndLyren og i hands eeget Huus for Retten at møde Citanten Anders Pedersen for de skiolds Ord hand har brugt mod ham at kalde ham en Morder og Tyv.

Anders Pedersen IndLyren forlangte at hands Vidner som begge Vare over 60 Aar maatte afhøres, da hand var befrøgtende begge kunde Være affældige i fald sam/m/e til dette Ting ey

skeede, hvorfor bem/el/te 2de Vidner for Retten bleve fremkalte, og Eeden den/n/em forelæste med formaning at Vagte sig for MeenEed.

1743: 40b

Først fremstoed Ingebor Gudmunds Datter som nesten er blind og af en anseelig Alder og for Retten forklarede det hun for en 8te Ugers Tiid da hun hos Anders IndLyren kom for at beede om noget til Livs Ophold var hun ude paa Marcken og hørte at Ole og Rasmus begge kom af Marcken og skiendte paa hinanden og da de kom hjem i Gaarden hørte hun Ole sagde til Anders du er en tyv og en Morder hvorpaa Anders skiød til Vidne, derefter tilspurdte Retten hænde om hun ey Vidste hvor af Skiendsmaalet Var kom/m/ed og om Anders ey havde igien talt Ole nogle Ord til hvortil hun svarede aldeelis ey at Viide hvoraf Tretten Var kom/m/ed men at Anders havde igien sagt til ham hands Sønn Var en Markestyv, Videre havde hun ey at melde.

Det andet Vidne fremkom som ligeleedis Var af en høy Alder og undskyldte sig hændes Hukom/m/else sloeg hende feyl dog aflagde sin Eed med opragte fingre og Vidnede følgende det hun hørte nogle talte neden for Kiercken {og kom} hvem sam/m/e Var Vidste hun ikke derefter stoed hun ude for dørren, da Ole og hands Sønn tillige med Anders kom ind i Gaaren, hørte hun Ole kalte ham for en tyv og en Morder hvorefter hun strax gick ind i Huuset uden at høre meere paa deris tale undtagen at Anders igien sagde at da hand satt sin Sønn paa Jorden gjorde hand han/n/em til en tyv. Videre sagde hun ey at Viide om Sagen, ellers Var Vidnet udi sin Udsiiigende meeget frøgt som og end meere eenfoldig,

Og som Videre i den/n/e Sag ey kunde formedelst Ole Rasmusens Udeblivelse foretages forlanged Citanten han/n/em maatte Laugdag til nest holdende Ting forelægges.

Eragted

Da Vidnernes Udsiiigende over Ole Rasmusen er formedelst deres aldrig og skrøbelige Tilstand bevilged inden Retten at føres uagted Ole Rasmusen har ladet sit Forfald af Svaghed gived inden Rette tilkiende, forelægges den Udeblivende Ole Rasmusen til næst holdende Vaarting Lavdag at svare til Vidnernes Udsiiigende og efter Sagens beskaffenhed at anhøre Dom hvilcken Lavdags forelæggelse Citanten tager beskreven og Lovlig seer forkyndt.

1743: 41

Rasmus Olsen har indstevned Anders Pedersen for Skiolds Ord hand for 8te Dager for Som/m/er tinging har talt til ham som utilbørlige, Vidner i sam/m/e Sag Var indkaldet 2de Mænd Lars og Anders i Lyren som alle møder og Vedtager Lovlig Stevnemaal,

Men som de forinden Sagens Videre drift fandt sig paa begge sider skyldige i at have begiegneth hin anden med utilbørlige Skiends Ord, Vedtoeg begge her for Retten at Vilde foreene sig saa enhver Vilde tage sine Ord til siig og saaleedis gjøre Afbigt hver for sin forseelse ligesom og de belover som skickelige og freedsom/m/elige Grander og Naboer at leve med hin anden i all Eenighed og Kierlighed og at denne Sag med all anden foregaaende Trette og Ueenighed herefter skal Være aldeelis død og magtesløs

Mons Knudsen \Staaberg/ haver Ved mundtlig stevnemaal indkaldet Christen Willumsen Waagen for Slagsmaal og Skiends Ord hand har overfaldet ham med.

Den indstevnte mødte ikke hvorfor stevne Vidnerne Peder og Thomes Ones frem stode og under Eed afhiemlede det de ved hans huus har forkyndt ham stevning fra Mons Knudsen for en 3 Uger at møde ham i Rette fordi hand har slaget ham med en Aar over Ryggen og

sam/m/e afslaget samt med Skiolds Ord beegnet ham tillige er og Vidner under Lovens falsmaal af dem indkaldet nemlig Mathies Michelsen Uthauen og Peder Rasmusen Eie som begge møder og forlanger tillige med Citanten Deres Vidnesbyrd maae afhøres,

Dette første Vidne Peder Rasmus/en Eide frem stoed efter at hand med Eed sit udsigende bekræftede forklarede følgende, at da hand \for en 6 á 7 uger/ stoed og arbeydede paa sit Nøst ner Ved Søen saae hand Christen Willumsen fare i en baad og landet tvert over en liden Wiig, hvor hand da gik af baaden og gick ind udi Mons Knudsens Nøst og af hans baad toeg en Aare og derefter af Nøsted et halvt borse Skud derfra hvor Citanten mødte ham, og da hand paa det nærmeste Var kom/m/ed ham sloeg bem/el/te Christen Villumsen Citanten saa haardt over Ryggen at Aaren i første Slag sprang i støcker, og med det overblevne støcke truet ham dog ey at slaae ham Videre men kasted sam/m/e støcke efter ham, ligesom hand

1743: 41b

og hørde ham skielde ham med de Ord du Tyvs Mage tør du tage fadt paa en Mand, dernest blev Vidnet af Retten tilspurdt om hand havde seet at Citanten enten havde taget til Modvæрге eller igien skieldet ham ud, hvortil hand svarede hvercken at have hørt eller seed noget usøm/m/eligt paa bem/el/te Citanten[s] siide at Være begaaet, Videre vidste hand ey at forklare hvoraf Tretten Var begyndt.

Det andet Vidne frem stoed dernest nemlig Mathies Michelsen og under Eed forklarede at have staaed paa en hau noget længere fra end det første Vidne og der fra at have seet saavel Christen Willumsen Waagen at kom/m/e til lands med baaden som deraf at steegen paa land og indgaaet i Citantens Nøst og af hands baad udtaget en Aare hvormed hand efter at have gaaed lidt ud fra Nøsted en halv borse Skud sloeg Citanten over Ryggen saa at Aaren gick tvers over, ligesom hand og truet ham med støcket og kasted sam/m/e efter ham, dog havde hand ey hørt ham tale de Skiolds Ord forrig Vidne har sagt, da hand længere Var borte staaende og ey kunde høre uden en bulder iblandt dem, men ey at \Citanten/ haver taget til Modvæрге,

Citanten beklaged sig at hand havde faaed et stort slag af ham da hand Var uden trøye, og begierede at hands Contrapart derfor maatte lide for sin grove Medhandling fuldkom/m/en Straf efter Loven.

Eragted

Den indstevnte Christen Willumsen som Lovlig Varsel har bekom/m/et forelægges til nestholdende Vaar ting Lavdag at svare udi Sagen, og efter dens befindende Omstændigheder at anhøre Dom hvilcken forelæggelse i fald Citanten sam/m/e ey tager til forkyndelse beskreven, Deres Maj/este/ts Foged til Videre Action paa Justitiens Weigne Reserverer sig at udføre.

Fogden forlangede at de sædvanlige Tingsvidner til hands Reegenskabers belæg af Retten maatte attesteres, ligesom Ved nestforrige Ting stæd om Skydtzen og de 10 Qvestioner tillige med Odelsmandtallet som i alt befandtes Rigtig.

Restancerne over De Kongl/ige Skatter for indeværende Aar beløber 301 rdr 5 mrk 9 sk.

1743: 42

Til sidst blev og for tilkom/m/ende Aar følgende Laug Rettes Mænd opnevnt, nemlig af de gamle og forrige som Retten har administreret 4re støcker 1. Lars Monsen Indre Lyren 2.

Jacob i Niøten 3. Magne Rasmusen Lechvold 4. Niels Michelsen Østrem af de nye Laug Rettes Mænd 5. Anders Pedersen Indre Lyren 6. Magne Olsen UdLyren 7. Niels Joensen Niøten 8. Ole Thomesen Solen som alle tilholdes betimelig at aflægge Deres Laug Rettes Mænds Eed.

A/n/n/o 1743 d/en 18de ejusdem blev Retten til almindelig Høstetings holdelse med Herløe Skibbreedes Almue satt paa Ting stædet Alvestrøm/m/en udi Nerværelse af Deres Maj/este/ts foged og de Retten tilforordnede Laug Rettes Mænd, sc: 1. Johannes Baarsen Kaalevog 2. Ole Andersen Erdahl 3. Ole Michelsen Kraagaas 4. Niels Larsen Floervog 5. Jens Larsen Kaalevog 6. Anders Thom/m/issen Follesøe 7. Anders Olsen Øfre Kleppe og 8de Jan Tomisen Kraagaas,

Og blev for dette Skibbreede de 2de sam/m/e forordninger oplæste som Ved de nest forrige Tingstæder - dernest publicered

1. Et Kongl/ig Skiøde for Gunder Fæster paa Avelsgaarden Strudshavn og tilliggende Gastgiever Huus p: p (præter plura = med mere) dat: 24 Martij 1740 og udi Skiøde bogen fol: 262 indført.

2. Cicilia S/a/l/ig/ H/er/r Claus Munchesbergs udgivne Pante Obligation dat: 28 Sep: 1734 til Siegn/eu/r Gunder Fisser paa 890 rdr blev til aflysning i Rette lagt efter den paateigning af 8de 8ber 1743 som udi Pantebogen fol: 262 findes tilført.

3. Gunder Fissers udgivne Pante Obligation stoer 500 rdr blev ligeleedis Ved Creditor Berent Gundersens paateignede Quittance af 2 8ber 1743 til Udslættelse af Pante bogen antaget vid: Pante bogen fol: 213.

4. Cicilia S/a/l/ig/ Gunder Fissers udgivne Pante Obligation til Jørgen Assersen Hiort udi Eggersund paa Capital 1258 rdr 1 mrk 3 1/3 sk dat: Bergen d/en 18 7ber 1743 og udi Skiøde bogen fol: 262 indført.

5. Zacharias Fæsters udgivne bøkelsæddel til Lars Monsen Espeland paa ½ Løb Smør og ½ Tønde Malt udi Gaarden Holme dat: 8 Julij 1743 med Rev:

6. Et Skiftebrev forretted paa Gaarden Bragstad efter Anders Andersen dat: 20 Julij 1743.

7. Et ditto forretted paa Gaarden Øfre Dahle d/en 30 7ber 1743 efter Ingebor Joens Datter.

1743: 42b

D/en 19de ejusdem blev Retten igien til Sagetingets holdelse satt med sam/m/e Laug Rettes Mænd til Publication blev fremlagt

1. Frue Krogs ne (= født) de Knagenhielms udgivne bøkelsæddel til Peder Hansen paa ½ Løb Smør udi Gaarden Hopland dat: 3 Julij 1743.

Assessor Von Der Lippe Contra Rasmus Helt

Assessor Von Der Lippe haver Ved Skriftlig Stevnemaal dat: 23 7ber 1743 indkaldet Rasmus Helt at møde udi Rette for det Stevningen indholder som blev oplæst og lyder som følger.

Den indstevnte mødte og svarede selv udi Sagen og Vedtoeg lige efter sin paateigning af Stevnemaallet, at Lovlig Varsel Var han/n/em meddeelt,

Derefter blev fra Citanten insinuered Rasmus Heltes Pante forskrivning dat: 16 jan: 1732 og den 26 Aprilis sam/m/e Aar publicered paa Capital stoer 250 rdr med Resterende Renter

fra 16 Jan: 1738 som for Retten blev oplæst hvorudi til Underpant og forsickring er satt 2de hands 2de Gaarder Nore Selle og Notnes med paastaaende bygninger og under liggende Herligheder alt efter bem/el/te Obligations Indhold saaleedis lydende,

Dernest blev og fremlagt Citantens Assessor Von Der Lippes Opsigelse dat: Bergen d/en 26 febr: 1743 med Citati Rasmus Heltes egen hændige paateigning at Obligations summen lovlig han/n/em er Vorden opsagt d/en 7 Martij 1743 som lyder saaleedis, ligeleedis blev og fremlagt \Reigning over/ de til Processen med gaaende Omkostninger som til Opsigelsen Stevning med Videre Sagens procedur i alt Var formeret til summa 4 rdr 4 mrk 12 sk som Citanten under Sagens Paadøm/m/e forvæntede Erstattning for sam/m/e Reignings dato er af 16 8ber 1743. og saaleedis paa sin Siide æskede Dom til Obligationens og de paaløbende Renters Indfrielse og Betalning.

Den indstevnte Rasmus Helt havde imod de i rette lagde Søgemaals documenter ey ringeste at indvende da allting havde sin Rigtighed med sam/m/e uden hand begierede endnu nogen dilation til nest kom/m/ende Sommer, hvilket Citanten Ved sin fuld-

1743: 43

mægtig ey kand bevilge men som før er melt æskede Sagen til Doms.

2do Aflyst Rasmus Heltes udgivne Pante Obligation dat: 28de april 1732 og d/en 25 Julij sam/m/e Aar publicered paa Capital 100 rdr efter som Creditor Assessor Lausen d/en 6te 7ber 1743 har quittered vid: 149 udi Pante bogen.

3tio Aflyst Rasmus Heltes udgivne Pante Obligation dat: 9de febr: 1741 og d/en 14de April sam/m/e Aar til tinge publicered paa Capital 36 rdr 3 mrk 8 sk efter som Creditor Anders Andersen Dischingthun ved paateigned Quittering af dato 14 Debr: 1743 sam/m/e har extraderet vid: Pante Protocollen fol: 199:

Dom afsagt

Imellem Assessor Von Der Lippe og Rasmus Helt

Da den indstevnte Rasmus Helt ey allene Ved sin egen hændige Paateigning paa Citantens Lovlig gjorde Opsigelse afvigte 7de Martij haver Obligered sig den opsagde Pante Obligation paa Capital 250 rdr med paaløbende Renter til forfalds Tiiden rigtig at betale til Obligationens Ejere Welædle H/er/r Assessor Jaen Von Der Lippe, men end og nu for Retten imod Søgemaals documenterne ey har noget i ringeste Maade at indvænde, uden at forlange længere dilation til sin pligtige Gields Afbetaling, Saa tilfindes den indstevnte Rasmus Helt 15 dage efter denne Doms Lovlige forkyndelse at indfrie og betale til Assessor Von Der Lippe sin til bem/el/te Citantens formand udi Egteskab nu afg/aaen Hendrich Hendrichsen d/en 16 Jan: 1732 \udgivne/ og d/en 26 Febr: indeværende Aar opsagde Pante forskrivning lydende paa Prioritered Underpandt udi Gaarderne Nordre Sælle og Notenes med deres underliggende og tilhørende Herligheder, med Capital 250 rdr Courant med Resterende skadesløse Renter fra d/en 16 Jan: 1738 til nøyagtig Betalning skeer efter Pante forskrivningens Tilhold, samt udi Processens Omkostning at betale 4 rdr 1 mrk 8 alt under Lovlig Nam og Excecution udi ovenmelte pantsatte og Mentionerede Gaarder og deres underliggende Herligheder Ved Rettens Videre befording efter Loven.

Publicered Assessor Lausens udgivne bøkelsæddel til Jacob Nielsen Kaursbøe paa 18 Mark Smør 1/8 tønne Korn udi Gaarden Kaursbøe dat: 11 8ber 1743 med Rev: ej dat:

Lars Monsen Torsvigen Contra Brithe Thomesdatter gift med Ole Michelsen Gausta. Lars Monsen Torsvigen haver Ved mundtlig Varsel ind kaldet Brithe Thomesdatter for Koe Leye men Veed ey

enten hvor mange Aar det er for denne Tiid siden hændes Afg/aaen Mand som formynder for hands Hustrue er ham pligtig ey heller hvem hand fleere for sin præntion skal søge end sin formynders Encke, som nu af ham er indstevnt har desuden ey stevned meer end et Vidne udi den/n/e Sag nemlig Mons Revschar, men som dette Stevnemaal gandske er uefterrettlig og mangel haftig afviises sam/m/e til nyt Stevnemaal Da Citanten haver med tilstreckelige beviiser og Lovlig Stevnemaal [at]? gjøre Sagen rigtig anhängig aller helst stevne Vidnerne ey heller kand give Retten oplysning hvorfor de har stevnet.

D/en 21de ejusdem blev Retten igien satt og paaraabt om nogen havde fleere Sager i Rette at fremføre hvortil ingen andmelte sig.

Dernest blev de sam/m/e 10 questioner for dette Skibbreede forelæst som ligeleedis som Ved nestforrige Tingstæd blev besvared, ligeleedis om Skydsens betaling, Odels Mantallet blev og Examinered hvoraf 2de Gaarder Øfre Tvedt og Røsetter udgaaer.

Restancerne for inde Værende Aar beløber 278 rdr 3 mrk 14 sk.

Laug Rettes Mænd for tilkom/m/ende Aar blev opnevnte 1. Niels Magnesen Fromrei 2. Michel Heigernes 3. Niels Michelsen Møsche 4. Jacob Monsen Toft som forhen haver lagt deres Eed, af de nye og unge er Lars Michelsen Nore Haaland, 6. Ole Joensen Berland 7. Rasmus Michelsen Fausanger og 8. Ole Ellingsen Fausanger som alle tilsigtes deres Laug Rettes Mænds Eed at aflægge.

Radø Skibbreede

D/en 21de 8ber blev Retten til almindelig Høstetings holdelse med Radø Skibbreede satt paa Tingstædet Alvestrømmen udi Nerværelse af Deres Maj/este/ts Foged og de tilnevnte Laug Rettes Mænd sc: Johannes Quidsteen 2. Anders Strøm/m/e 3. Clement Røsnes 4. Anders Søre Wettaas 5. Niels Lunde 6. Johannes Taule 7. Udi Arnold Meyers Stæd Anders Ystesøn Aschelund 8. for Ysten Lunde i stæden {for} Johannes Rasmusen Frutaule,

For dette Skibbreede bleve de 2de Kongl/ige forordninger oplæste som ved de forrige Tingstæder. dernest publicered

1. Frue Storms udgivne børsbrev til Michel Andfindsen paa ½ p/un/d Smør 11 ½ Kande Malt udi Gaarden Helleland dat: 19 Junij 1743 med Rev: ej d

2. Ditto hændes udgivne børsæddel til Mons Christiansen paa 18 Mark Smør og 12 Kander Malt udi Gaarden Sæbdahl dat: 10 Jan: 1743 med Rev: ej dat

3. Elsebe Schiøttes udgivne børsæddel til Mons Knudsen paa 18 Mark Smør og 12 Kander Malt udi Gaarden Grindem dat: 15 Junij 1743 med Rev: ej dat.

4. Et skiftebrev forrettet paa Gaarden Hole efter Kari Rasmusdatter dat: 22 Julij 1743 - og udi Skiøde bogen fol: 263 extraheret.

5. Ditto forrettet paa Gaarden Søre Vaagenes dat: 23 Julij 1743 efter Anne Johannes datter extraheret i Skiøde bogen fol: 263.

D/en 23 ejusdem blev Retten igien satt med sam/m/e Laug Rettes [Mænd]

1. Publicered Jens Johannesen og Ole Indre Sæbøes udgivne børsæddel til Magne Monsen paa 16 Mark Smør udi Gaarden Hole dat: 21 8ber 1743 med Rev: ej dat:

Sager til dette Ting fremkom ikke efter Paaraab hvorfor fogden med de sædvanlige Tingsvidner frem kom hvortil som Ved de forrige Tingstæder blev svaret.

Restancerne for de Kongl/ige Skatter beløber 120 rdr 2 mrk 12 sk.

Laug Rettes Mænd for tilkom/m/ende Aar blev opnevnt af de forrige og gamle 4 støcker 1. Anders Johannesen Biørcheland 2. Jens Joensen Biørcheland 3. Jacob Olsen Kartvedt 4. Mons Namtvedt af de unge ligeleedis 4 støcker 5. Mons\en/ Thomes Bircheland 6. Niels Knudsen Biørcheland 7. Peder Christensen Indhelle 8. Michel Erichsen Øfre Qualem hvilcke sidste tilholdes betiimelig at aflægge deres Laug Rettes Mænds Eed efter Loven.

A/nn/o 1743 d/en 24 8ber blev Retten til Almindelig Høstetings holdelse med Alenfit Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Alvestrømen i Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de Retten tilnevnte Laug Rettes Mænd sc: Knud Scharre 2. Mons Storoxe 3. Stephen Langenes 4. Johannes Tofting 5. Peder Nesse 6. Bendix Tofting 7. Lars Monstad og 8de Iver Storoxe

For dette Skibbreede blev ligeleedis de sam/m/e forordninger som ved forrige Ting stæder publicered

1. Publicered et Skiftebrev *forred (forretted) d/en 29 Junij 1743 efter Siri Jons datter paa Gaarden Espeland:

2. Ditto forretted efter Kari Andersdatter d/en 1 Julij 1743 paa Gaarden Scharre og udi Skiøde bogen fol: 263 extraheret.

3. Biskop Bornemands udgivne børsæddel til Michel Olsen paa 1 ½ p/un/d Smør og ½ Tønde Malt udi Gaarden Smørdahl dat: 2 Martij 1743 med Rev: ej dat.

1743: 44b

D/en 26de ejusdem blev Retten igien satt med sam/m/e Laug Rettes Mænd og til Publication frem lagt

1. Assessor Londemans udgivne børsæddel til Peder Halsteensen paa 1 Løb Smør udi Gaarden Honningsdahl Bergens Lectorat tilhørende dat: 3 Julij 1743.

2. Kari *Haagenes (Haagensdatter) med Laværge Ole Seelvold Christian Haaversen Fosse paa egne og Myndtling Gunilde Haagens datter Og Ole Andersen Hillands udgivne Skiøde til Knud Andersen Soltveidt paa 1 p/un/d 6 mark udi Gaarden Soltveidt dat: 25 8ber 1743 og udi Skiøde bogen fol: 263 ordlydende indført.

Formynderen for Guri Jacobsdatter Lars Yttre Giervig lader inden Tinge opbyde sin Myndtlings Arve Capital 16 rdr 1 mrk 6 sk som hænde efter hændes Moder Marithe Birges Datter Hesdahl ongefær for 2 Aars tiid siden er tilfalden om nogen sam/m/e mod sickert Pandt paa Rente Vil antage, men da ingen dertil anmeldte sig forlanged hand bem/el/te Pænge som udi en Pung Var nedlagt maatte inden Retten forseigles og han/n/em til forvaring igien tilbage leveres.

Formynderen for Marithe Jacobs Datter Hans Isdahl oplod paa lige Maade sin Myndtlings Arve Capital 16 rdr 1 mrk 6 sk tilfalden efter Moderen Marithe Birges Datter Hesdahl for 2 aars tiid siden, men da ingen bem/el/te Pænge Mod Renters svarelse ey sam/m/e Ville antage blev Pungen hvorudi sam/m/e Var beliggende forseigled og formynderen tilbage leveret.

Ole Pedersen haver Ved Skriftlig Stevnemaal ind kaldet Marcus Jensen Lax for Gield efter Stevnemaalets Indhold dat: 7 8ber 1743 som saaleedis er lydende.

For Retten Møtte Citanten og den indstevnte Marcus Lax og Vedtoeg Lovlig Stevnemaal.

Citanten indleverede et indlæg under 23 8ber 1743 som saaleedis er lydende. Hvorimod den indstevnte Marcus Lax gandske og aldeelis benægtede ey at Være Vidende om den/n/e Stevnemaalets indbefattende fordring ligesom hand og paa sin Hustrues Veigne sam/m/e declarede og forlangede beviiser udi Sagen maatte frem lægges, Citanten blev af Retten tilspurdt om hand eller

1743: 45

hands Hustrue haver noget beviis for det Laan hun for saa lang tiid har giort Marcus Lax \eller Hustrue/ hvortil Citanten og hans Hustrue Giertrud Michelsdatter svarede aldeelis intet beviis at have, ligesom og at det Var en 8te Aars tiid siden hun quittede sin Tieniste fra den indstevnte Marcus Lax. og at kraved Tiid efter anden i hændes Tieniste som Varede en 5 Aars tiid blev buuden i øfrigt Vilde Citanten til sit Indlæg Referere sig.

Den indstevnte Vedblev sin forrige benægtelse og til kiende gav at den/n/e Sag for 4 á 5 Aar for han har Væred paa stevnt men i Mangel af beviis bleven tilintet giort som og Citantens Kone Giertrud Michelsdatter tilstoed. hvorfor Marcus Lax forvæntede for dette ubeviislige Krav aldeelis at Vorde frietagen ved denne Rettens Kiendelse og udi Sagen ey Videre havde at svare, hvorfor Sagen til Doms optages hvormed Citanten og Var fornøyet, da hand ey Videre udi Sagen \havde/ at siige.

Hvorfor Sagen til Doms Afsiigelse til i Eftermiddag opsættes.

Dernest blev fremkaldet Stephen Jacobsen Levestads Creditorer som inden Retten beedigede deres udi bemelte Stephens boe d/en 20 7ber indgivne Pretentioner, og frem kom Mari Elsaas og med Eed bekræftede at hun i reede Pænge haver laandt Stephen 4 rdr og sam/m/e endnu Rester, ligeleedis beedigede Arne Elsaas sin indgivne Krav at Være 2 rdr ligeleedis under lige Eed bekræftede Ole Svindahl sin fordrings rigtighed at Være 1 rdr 2 mrk for Landskylds Rettighed af en tilhørende Jordepart som hand har paa hands Veigne oppebaaret og igien bør Være Ansvarlig for.

Flere Sager efter paaraab blev ey i Rette frem ført.

Dom afsagt imellem Citanten Ole Pedersen og Marcus Lax

Da Citanten Ole Pedersen ey har i ringeste Maader ved Lovlige Beviiser legitimeret sin efter Stevnemaalet søgende Prætention paa sin Hustrues Giertrud Michelsdatters Veigne, henrørende af de pænge bem/el/te hands Hustrue Giertrud Michelsdatter for 14 Aars tiid siden skal have laandt til Citantens Marcus Laxes Kieriste, hvis summa tillige med efterstaaende Lønn og videre skal opløbe til 16 rdr 4 mrk, det og af Citantens Hustrue erm/el/te Giertrud Michelsdatter er tilstaaet at denne omtvistede Sag for 4 á 5 aars tiid siden skal Være forhen paastevnt og anhängig giort

1743: 45b

men ey paakiendt eller til endebragt, formodentlig enten for Kraves Ælde eller Mangel af beviis, hvorfor Retten tager denne Sag \der i saa lang tiid har henstaaet/ udi Vedbørlig Consideration enten at tilstæde eller paalægge Eed \udi/, da den søgende efter Lovens 1ste bogs 14 Cap: 5 art: bør sit Søgemaale lovlig beviise, og Alt saa kiender og døm/m/er for Rett at den sigtede Marcus Jensen Lax bør for Citantens Sigtelse aldeelis Være frietagen og sagisløs befunden.

Dernest frem lagde fogden til sine Reegenskabers belæg de sædvanlige Tingsvidner og blev paa de fremsatte 10 Qvestioner det sam/m/e svart som Ved Radøe Skibbreede undtagen at Stephen Jacobsen Levestad udi sit Ægteskab med qvinde Mennisket Mari Joens Datter Schotsund har forseet sig med Leyermaal.

Ligesom og at Ting skydtzen rigtig er Vorden betalt. Odels mandtallet blev oplæst og uimodsagt bleven, Restancerne for indeværende Aar blev oplæst og beløber sam/m/e 167 rdr 3 mrk 15 sk.

For tilkom/m/ende Aar blev opnevnt følgende Laugrettes Mænd sc: Hans Olsen Monstad 2. Ole Stephensen Lie 3. Anders Joensen Elsaas 4. Arne Andersen Elsaas som alle forhen har aflagt deres Eed 5. Halver Ellevsen Mundahl 6. Lars Olsen Nepstad 7. Jacob Sieursen Elsaas og 8. Hans Atterraas hvilcke sidste tilsigges betiimelig at avlægge deres Laug Rettes Mænds Eed.

A/nn/o 1743 d/en 28de ejusdem blev Retten til Almindelig Skatte tings holdelse med Hossangers Skibbreedes Almue satt paa Ting stædet Bernes Tangen i Overværelse af Deres Maj/este/ts Foged og de Retten tilnevnte Laug Rettes Mænd sc. Sephen Fotland 2. Jørgen Øfstues 3. Niels Holme 4. Anders Møs 5. Mons Møs 6. Aamund Øfstues 7. Ole Møs 8. Haldor Fotland

Og blev for dette Skibbreede begge de sam/m/e Kongl/ige Ordres oplæste som Ved de forrige Ting stæder. - Dernest publicered

1. H/er/r Giert Gielmeydens udgivne bøkelsæddel til Haldor Nielsen Kallevig paa ½ Løb Smør udi Gaarden Kallevig Haugs Præsteboel beneficeret dat: 3 April 1743 med Revers ej dat

D/en 29 ejusdem blev Retten med sam/m/e Laug Rettes Mænd satt og frem lagt følgende documenter

1. H/er/r Jonas Mechelborg paa Assessor Steensens Veigne udgivne bøkelsæddel til Christen Johannisen paa 1 p/un/d Smør ¼ Tønde Malt i Gaarden Tvedten dat: 24 8ber 1743.

2. Niels Jacobsen Klevlands udgivne bøkelsæddel til Eilef Andersen Klevland paa 1 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Klevland dat: 28 8ber 1743 med Rev: ej dat

1743: 46

3. Marcus Heljesen Kleppes udgivne Pante Obligation stoer 40 rdr til Johannes Olsen Hemvigen dat: 28 8ber 1743 og udi Pante protocollen fol: 263 ordlydende indført.

4. Aamund Andersen Hopland Erich Olsen Ryland og Ole Baarsens udgivne Skiøde til Ole Nielsen Kleveland paa 23 ¾ Mark Smør 16 ½ Kande Malt udi Gaarden Rachnes dat: 29 8ber 1743.

Fogden Rasmus Smith fremstillede for Retten en iblandt landstryger følge paagrebne Persohn som Ved et paa Vaas d/en 5te Julij indeværende Aar paa Vangens Tingstæd over ham holdte forhør og examination har givet sit Navn af Ole Erichsen Grove, og Ved paagribelsen hos ham befunden sessions Pass paa sam/m/e Navn dat: 23 Junij 1734 efter hvilcket hand skal have tient for Soldat ved det første Bergenhuusiske Regiment under Capitain Svanes Compagnie i 12 aars tiid, men som Fogden er kom/m/ed i Erfaring at hand sig det første Navn falskelig har paataget, og skal have et andet Navn, til den Ende er hand her for Retten bleved fremstilled for saavel om hands rette Navn som hands bedrifter at giøre nermere forklaring.

Fogden tilspurdte ham 1. Hvad hands rette Navn er hvortil hand svarede hands rigtige Navn er Erich Larsen fød paa Gaarden Løpen i Rødve Skibbreede og Sundmørs fogderie. 2. Hvad Alder hand havde Resp: (Responderede = svarte) at hand siste Pintze Dag Var 57 Aar og at hands fader boede i Løben og kaldes Lars Erichsen, dernest om hand er gift og hvad hans Hustrue heeder og hvor sam/m/e nu opholder sig, R: hans første Kone svared hand er Berthe Sieursdatter fød udi Gurschen da hand i Sands Kiercke af S/a/l/ig/ Peder Holberg blev Copulered, hos sam/m/e skal hand have Væred 10 Aar og afled med hænde Et barn som er dødt, men for en 13 aar siden siiger deponenten at have formeedelst Utroeskab \i Egteskabet/ Ved Øfrighedens Minde og tilladelse skilt sig af med hænde da hun udi sit Egteskab 2de gange med Leyermaal forsaae sig, der nest blev hand tilspurd om hand i all den tiid var fra hænde, hvortil hand svarede stedse hos sin broder Jacob Pedersen som er hands Stivbroder boende paa Gaarden Stølene i Sands Sogn {stedse} har opholdet sig, ligesom han/n/em er Vidende at den forrige Kone endnu er i live Ydermeere blev ham tilspurd om hand nu er paa nyt

1743: 46b

igien indladet udi {nyt} Egteskab, hvor til hand svarede, for et Aars Tiid siden at Være af H/er/r Stevlin Reutz udi Sands Kiercke sam/m/en vied med Kari Ols Datter som her ved Retten er til stæde og stedse Væred i følgeskab, {og} \da hand/ bleve med hænde i Bergen bekiendt og med hænde reyst til Sundmør hvor de i et Aars tiid Var tilsam/m/en hos deres broder erm/el/te Jacob Pedersen, Fogden tilspurdte ham om hand ey havde Væred i bekiendtskab med Johannes Arnesen der er udi Alenfit Skibbreede Arrestered, og med han/n/em begaaed Tyverie, hvortil hand svarede at hand ey kiendte ham, men siden dog tilstoed at hand kiendte ham og først kom i Kiendskab med ham noget over et Aars tiid siden paa en Gaard Birchelands Vogen kaldet i Radø Skibbreede, hvor hand siden Var i selskab i en 14 dages tiid med ham, paa bem/el/te Gaard laae deponenten svag \8 dage/ og bem/el/te Johannes Arnesen sam/m/e stæds opholdt sig, derfra reyste med ham til byen, hvor de skiltes fra hinanden. Dernest blev ham og tilspurd om hand ey Var med Johannes Arnesen og Kari Olsdatter da de aaret 1741 juule tiider formedelst Tyverie bleve paagrebne af Sogne Præsten H/er/r Hans Meyer, hvortil hand svarede sam/m/e tiid at have Væred i Bergen og ey udi deres følgeskab {sam/m/e Tiid} var nerværende, men strax derefter fick spurning om at Johannes Arnesen og Kari Olsdatter den Tiid var paagrebne og hos H/er/r Hans Meyer andholdte, Videre Vilde hand ey tilstaae i ringeste Maade at have forseed sig herudi districtet.

Fogden histerede Kari Olsdatter tillige for Retten og Confronterede sam/m/e \med ham/ for Retten, tilspurdte hænde om det ey Var den sam/m/e som kaldes Lars\en/ Erichs{en} hvor til hun svarede jo, {og hand} at det er den rette Erich Larsen som herfor Retten er staaende, med sam/m/e sagde hun ey at Være Copulered men havde tængt sig at kom/m/e i Egteskab med hannem, {men} sagde \derhos/ at have Væred med ham paa Sundmør hos hands folck indtil de reyste derfra Søer efter {efter} Pintzedagene dette Aar, hun blev atter tilspurd om Erich Larsen ey Var med sam/m/e tiid da hun og Johannes Arnesen blev af H/er/r Meyer paagrebne

hvortil hun som forhen svarede at Erich Larsen sam/m/e tiid Var tilstæde da Johannes Arnesen tre dage Var forhen paagreben, men da de paa Gaarden Nordang i Radøe

1743: 47

Skibbreede var tilsam/m/en sagde Konen i hvis Stue de Vare samlede at der kom 5 Mand paa Gaarden, du kand stige ud for dørren, og da de kom ind den eene dør gik hand ud den anden dør og saaleedes bortkom, til hvilcken declaration hand tilstoed at det Var saaleedis saa vel at hand blev advared som at hand den anden dør undkom, dog sagde hand at igien kom paa Gaarden da vagten var bortgaaen med Kari Olsdatter, hænde blev og tilspurdt, hvor hun blev kiendt med Johannes Arnesen hvortil hun svarede udi Birchelands Vogen at have Væred i følge og bekjendtskab med hinanden men i byen skiltes fra hinanden, og ey hvercken for eller efter har kiendskab om hans bedrifter.

Til Slutning sagde begge Deponenterne at all Johannes Arnesens Udsigende og beskyldning over dem Var usandferdig og Løgnagtig.

Fogden forlangede det passerende inden Retten maatte blive sig beskrevet meddeelt. som bevilged blev.

D/en 30te ejusdem blev Retten igien satt med sam/m/e Laug Rett og oplæst følgende documenter

1. Michel Steens udgivne bøkelsæddel til Anders Christophersen Opheim paa 18 Mark Smør ½ Tønde Malt i Gaarden Tirrevold dat: 5 Aug: 1743.

2. Ole Langelands udgivne Skiøde til Elling Olsen paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Langeland dat: 29 8ber 1743 og udi Skiøde bogen fol: 263 indført.

Sam/m/e Tiid tilspurdte afg/aaen foged Johan Smeds Sterboes fuldmægtig Søvren Saxe dette Skibbreedes meenige ting søgende Almue hvor Arvingen Ingebor Aslachs datter som for nogle Aar siden tilfaldt 21 rdr udi Arv paa den beneficerede Gaard Faugsdahl her i Skibbreedet sig opholder og udi hvad tilstand hun for nærværende tiid befindes paa det Comparenten derefter kunde Viide at affordre for Løvs Pengene efter Loven hvortil samtlig svarede hun er paa Gaarden Vesetter i Mielde Skibbreede og udi en meget slet tilstand saa hun Ved at tigge sit brød søger Underholdning hvorom Comparenten forlanged Tings vidne sig meddeelt.

Fogden Smith frem lagde ligeleedis de sædvanlige tingsvidner som befandtes Ved examinationen rigtig.

Restancerne for indeværende Aar beløber 96 rdr 11 sk.

Laug Rettes Mænd for tilkom/m/ende Aar blev opnevnt følgende 1. Niels Olsen Hole 2. Niels Larsen Aaseim 3. Johannes Knudsen Tveidten 4. Sefre Ingvoldsen Nore Møching alle af de forrige og gamle tillige med Johannes Wemmundsen (Låstad) af de Unge da Skibbreedet ey flere kunde udreede er 6. Fuuse Nielsen Hole 7. Torchild Monsen Øfstues og 8. Eilef Olsen Fetie som tilsiiges deres Eed betimelig at erlægge.

1743: 47b

D/en 30te ejusdem blev Retten til høste tings holdelse med Echanger Skibbreede satt paa Tingstædet Bernes Tangen i Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de tilnevnte Laug

Rettes Mænd sc: Ole Ese 2. Magne Biørgen 3. Mons Echnes 4. Anders Øfre Echanger
5. Niels Esem 6. Fuuse Wassel 7. Lars Øfre Echnes og 8. Knud Yttreide i stæden
Johannes Yttre Eide,

Og blev for dette Skibbreede begge de Kongl/ige Ordres oplæste som Ved de forrige
tingstæder.

1. Aflyst Lars Brynildsens udstædde Pante Obligation udgivet d/en 15 Junij 1739 til
Jaen Andersen Lutz paa Capital 23 rdr efter Creditors paateignede quittance Vide
Pantebogen fol: 152.

2. Lars Brynildsens udgivne Skiøde til Assessor Johan Lausøn paa 18 Mark Smør 7
½ Kande Malt og 1/6 Deel faar dat: 1 Julij 1743.

3. Skiftebrev forretted d/en 4 7ber 1743 efter Ole Ellevsen paa Gaarden Aattestad,
extr: Pante Prot: fol: 264.

D/en 2 Nov: blev Retten igien satt med sam/m/e Laug Rettes og fremlagt til publication
følgende documenter.

1. H/er/r Jonas Mechelborg paa Assessor Steensens Veigne udgivne børselsæddel til
Ole Larsen Helland paa 9 Mark Smør 1 ½ Vog Næver udi Gaarden Almelie Ham/m/ers
Presteboel tilhørende dat: 16 8ber 1743.

2. Jaen Von der Veldes udgivne børselsæddel til Johannes Andersen paa 1 p/un/d 6
Mark Smør i Gaarden Nedre Helland dat: 9 7ber 1743.

3. Gudmund Johannesen Eisnes, Ole Bochesteen, Johannes Sættre Johannes Ourdahl
og Seffin Fotlands udgivne Skiøde til Siver Olsen Fæten paa 9 Mark Smør udi Gaarden
Fæten dat: 2 9ber 1743 og udi Skiøde bogen fol: 264 ordlydende indført.

4. Ole Jacobsen Toft og Magne Andersen Biørges udgivne Skiøde til formynderne
Ole Olsen Echanger og Knud Aschelan paa Randi og Brithe Ericsdøttres Veigne paa 6 ½
Mark Smør udi Gaarden Toft dat: 2 Nov: 1743 og udi Skiøde bogen 264 ordlydende indført.

5. Sieur Olsen Fætens udgivne tilladelse til Gudmund Johannesen Indre Eisnes om en
Sæterleye udi hans Udmarck Feeten for hvilcken Aarlig 2 mrk skal svares dat: 2 Nov: 1743.

1743: 48

Dernest blev Sagerne paaraabt.

Fogden ophævet Sagen mod Anders og Knud Lille Ourdahl da de i mindelighed har foreenet
sig med ham.

Mons Steffensen Bernes Ole Stephensen Bernes og Anders Nielsen Bernes haver Ved
mundtlig Stevnemaal indkaldet Lars Nere Echanger til dette Ting {indkaldet} at møde udi
Rette for at giøre Rigtighed for den Arv de formeener sig at tilkomme efter deres beeste fader
Niels Echanger som for en 9 á 10 Aar Ved Døden skal Være frafalden, tillige og at frem
viise hvad Skifte breve eller andre beviiser der kand Være passeret hvor efter deres Arv
kand Vorde udsøgt,

Til Stevne Vidner udi den/n/e Sag har Magne Olsen Esem og Ole Hendrichsen Eisnes Været
antagne som Ved Eed med opragte fingre afhiemlede Stevnemaalet, at have fra Citanterne
forkyndet paa Gaarden Echanger forestaaende Stevning udi Lars Echangers Hustrues paahør
og det med Lovlig Varsel, tillige og for Resterende og pligtige 13 mrk til Mons Stephensen.

Den indstevnte Lars Echanger mødte og Vedtoeg Lovlig Stevnemaal, og forklarede det
Citanterne for den/n/e tiid aldrig haver paafordred rigtighed for den deres formeentlig

tilhørende Arv efter afdøde Niels Echanger som udi hans Huus i en 15 Aars Tiid Var en krøbling og sam/m/e stæds døde, efter sam/m/e afdøde Mand sagde den indstevnte ey noget Skiftebrev at Være bleved udfærdiget, eller paa Arvetompten kom/m/ed, men Vel at Registrering haver Ved Mænd efter afg/aaen Sørenskriver Tønders Anstalt bleven holdt, lige som hand og *declarede (declarerede) at hvad Ejendeele der kand Være efterladne er endnu i hans Huus beroende, som naar udfindes hvormeeget og hvorudi sam/m/e beroer skal hand naar liquidation skeer for den Underholdning hands fader afg/aaen Niels Echanger har nødt i hands Huus fuldkom/m/en gjøre Arvingerne reede og Rigtighed for det over skydende, Citanterne Var ligeleedis forlangende at den paaberaabte Skifteforretning maatte kom/m/e for Lyset, hvorefter deres præntion disbedre kunde oplyses, eftersom det nu for alle Var ubekendt hvorudi Arven Var beroende, og alt saa forlanged Sagen indtil Videre udsat.

1743: 48b

Eragted

Den forlangte Opsættelse bevilges Parterne til nestholdende Vaarting, da Citanterne haver fuldkom/m/en udi afg/aaen Sørenskriver Tønders Sterboe at paaeske Skiftebreevet til sin søgende Arv Lovlig at see Legitimeret, og i dessen Mangel nøyagtig beviis at frem skaffe om bem/el/te Skifte brev udi den indrettede Sieg/neu/r Protocol ey er indført, da deraf at tage et rigtig Udtoeg.

Niels Kleppe haver ved mundtlig Stevnemaal indkaldet Helge Wadsel for tilkom/m/ende Tieniste Lønn for et halvt Aar, forfalden for 9 aars tiid siden,

Den indstevnte mødte ikke hvorfor Stevnevidnerne Mons Eichnes og Anders Eichnes fremstode og under Eed afhiemlede det de med lovlig Varsel forkyndte paa hands Gaard Wassele udi Helge Vasseles \Kones/ Paahør Stevning fra Niels Kleppe for skyldige halve Aars Tieniste Lønn,

Citanten forlanged den udeblivende Laugdag maatte forelægges.

Eragted

Den indstevnte *Niels Kleppe* (Helge Vassel) som lovlig Varsel har bekom/m/ed forelægges Laugdag til nestholdende Vaarting.

Fleere Sager efter paaraab bleve ey i Retten inCaminerede hvorfor fogden med de sædvanlige Tings Vidner fremkom som af Retten blev attesterede.

Restancerne for dette Skibbreede beløber 175 rdr 4 mrk 8 sk.

Laug Rettes Mænd for tilkom/m/ende Aar blev opnevnt følgende. først af de gamle og forrige udnevnt. 1. Gudmund Johannesen Eisnes 2. Børge Johannesen Yttre Eisnes 3. Ole Nielsen Øfre Echanger 4. Johannes Knudsen Øfre Echanger 5. Ole Nielsen Lie af de nye 6. Erich Olsen Fyllingsnes 7. {Lars} Iver Johannesen Høyland 8. Ole Hansen Svindahl som tilholdes betiimelig at avlægge Deres Laug Rættes Mænds Eed.

D/en 6te Nov: blev Retten til almindelig Høste tings holdelse med Mielde Skibbreedes Almue satt paa Ting stædet Wallestrand i OverVærelse af Deres Maj/este/ts foged og de Retten tilnevnte Laug Rettes Mænd, sc: 1. Mons Rivenes 2. Niels Revem 3. Lars Giersta 4. Sieur

1743: 49

Prestun 5. Johannes Øfste Mielde 6. Michel nore Wefle 7. Gudmund Wefletvedt 8. Jens Haugsberg,

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Ordres oplæste som Ved de forrige Tingstæder.

1. Publicered H/er/r Gert Gelmeydens udgivne bøkelsæddel til Erich Giersta paa $\frac{1}{4}$ tønne Malt og $\frac{1}{2}$ p/un/d Smør udi Gaarden Giersta dat: 4 Nov: 1743 med Rev:

2. Zacharias Fæsters udgivne bøkelsæddel til Simen Sieursen paa 9 Mark Smør og $\frac{1}{2}$ Vog Neever i Gaarden Niaastad dat: 16 Julij 1743 med Rev: ej dat

D/en 7de ejusdem blev Retten igien satt med sam/m/e Laug Rettes Mænd fremlagt til Publication

1. Skiftebrev forretted paa Gaarden Stoeche d/en 23 7ber 1743 efter Giertrud Anders datter, extraheret saavidt Jordegodtzet angaar udi Pante bogen fol: 265

2. Brithe Monsdatter og Jens Olsen Garnes udgivne Skiøde paa 1 p/un/d 21 Mark Smør og 10 Kander Malt udi Gaarden Waatle til Helje Monsen dat: 6 Nov: 1743 og udi Skiødebogen fol: 265 indført.

3. Karen Friman S/a/l/ig/ Garmans udgivne bøkelsæddel til Niels Stephensen paa $\frac{1}{4}$ Løb Smør og $\frac{1}{4}$ Tønne Malt i Gaarden Blom dat: 14 8ber 1742.

4. H/er/r Giert Gielmeydens udgivne bøkelsæddel til Mons Magnesen paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør og $\frac{1}{2}$ Tønne Malt udi Gaarden Heggebøe dat: 10 8ber 1743 med Rev: ej dat.

5. Ditto hands udgivne bøkelsæddel til Knud Rasmus og Jens Vesetter paa *paa 1 p/un/d 7 $\frac{1}{2}$ Mark Smør udi Gaarden Vesetter dat: 10 8ber 1743 med Rev: ej d:

Michel Olsen haver Ved mundtlig Stevnemaal indkaldet til dette Ting sin Broder Ole Olsen Soelberg fordi hand har udsulted en qvige som hand lovede for hannem forsvarelig at føde, for sam/m/e at gjøre han/n/em fuld Erstatning efter Sagens befindende Omstændigheder til Vidner haver hand og indkaldet Mons Heggebøe og Johannes Soelberg, som for Retten skal forklare i hvad ringe og slett Tilstand den Var da den fra Ole Olsen blev over levered til Johannes Soelberg, og om alt at give vedbørlig Efterretning.

Den indstevnte Ole Olsen Soelberg mødte og Vedtoeg lovlig Stevnemaal forklarede dernest at have fra sin broder Michel Olsen antaget paa foster afvigte Høst en Citanten tilhørende Qvige, den hand belovede ham forsvarelig til Vaaren at fremføde uden noget Vederlag eller betaling derfor i ringeste Maade endten at fordre eller tage, og haver hand all den tiid sam/m/e Qvige paa foster hos han/n/em Var bestaaende, giordt all sin fliid

1743: 49b

forsvarlig sam/m/e at føde, har og givet det all fornøden foring saa det ey har fattes at det jo har faaet sin fuldkomne pleye, indtil det 4 Uger efter Paaske indeværende Aar blev Ved Johannes Soelberg efter Citantens begier affordred og afhændtet.

Citanten forlangede de indstevnte Vidner maatte afhøres, og fremstoed det første Vidne

Mons Heggebøe og under Eed forklarede at da hand af Citanten var ombeedet at antage den Qvige, som hos hands broder Ole Olsen Soelberg paa foster Var bestaaende, og deraf for Eftertiiden svare ham Leye, gik hand ind i Ole Olsens Floer, da bem/el/te Ole løste Qvigen frem paa Gulvet da den Var i saa slett og ringe Tilstand at hand ey trøstet sig sam/m/e at modtage, ligesom og at bem/el/te Qvige Var saa udsultet at det faldt ned paa Knærne paa Gulvet i floeren, hvorefter Vidnet gick bort og ey Vilde modtage det, men sagde Ole Olsen Aarsagen dertil som før er meldt,

Det andet Vidne Johannes fremstoed ligeleedis og under Eed forklarede det hand af Medynck efter Citantens indstændige begier, toeg Qvigen af Ole Olsens Floer da den Var saa meeget usel og elendig at hand med 3 Men/n/isker til sig maatte med stor Umage faae Qvigen udi sin floer indsætte, hvor den i 14 dage med all tilsium blev paapased indtil den paa Marcken selv kunde udkom/m/e, men efter 14 dages forløb derefter fandt hand bem/el/te Qvige ved en brecke død og nedfaldet, lige som hand og forklarede at hunger og Suldt derudi havde Været Aarsag da utøy og luus fandtes i Mængde paa den, Videre havde hand ey at siige udi den/n/e Sag, uden at hand i den Tiid Qvigen Var i hands Værge har i alt seed den til gode, da den spiste med stor Graadighed saa snart foret kom den for.

Citanten forklarede dernest at i henseende Qvigen Var saa usel og ringe er ey noget enten af Kiødet eller Huden kom/m/ed ham eller nogen til Nøtte, hvorfor hand paastoed dens Verdie, som hand i ringeste Maade paastoed med 3 rdr maatte ham ved Dom tilkiendes af Ole Olsen at Vorde ham betalt, som og den/n/e Processes Omkostning skadisløs.

1743: 50

Dom afsagt

Da den indstevnte Ole Olsen haver selv for Retten tilstaaet at have fra sin broder Michel Olsen modtaget en Qvige paa foster, som efter Vidnernes forklaring haver Været saa ringe og udsultet at den ey har kundet længere leved uagted den med Tilsium og foring bedre end forhen har Væred udi Johannes Soelbergs Værge tilseed, som og at bem/el/te hands broder Michel Olsen for at bruge all Middel til at see sin Qvige Conservered har Væred nød at hensætte den til bem/el/te Johannes Soelbergs beoagtning Alt saa bliver her ved for Rett kiendt og dømt at Ole Olsen som ey beedre har havt Omsorg og Tilsium med den ham paa foster betroede Qvige, end lade *ham (den) Ved Hunger udsultes, og saaleedis Væred Aarsag til at Citantens Qvige for Tiide har Crepered, skal til Citanten betale Qvigens Verdie med 3 rdr eller og give ham i Stæden lige saa god Qvige som til den Verdie den bort døde har Været da den til foring hos den indstevnte Ole Olsen blev hensatt, samt i processens Omkostning at erstatte og betale 1 rdr som alt inden 15 dage efter den/n/e Doms Lovlige forkyndelse skal udreedes og betalees under Medfart efter Loven.

Fleere Sager Var ey til dette Ting indstevnede hvorfor fogden med de sædvanlige Tingsvidner fremkom og forlanged sam/m/e af Retten attesterede.

Restancerne for indeværende Aars skatter beløber 94 rdr 1 mrk 8 sk.

Laug Rettes Mænd for tilkomne Aar blev opnevnt af de forrige og gamle 1. Johannes Rongve 2. Ole Rødland 3. Ole Johannesen Søre Hartvedt 4. Johannes Gierstad af de nye 5. Erich Eide 6. Rasmus Eide 7. Ole Olsen Nore Veaae 8. Arne Andersen Meele som tilsiiiges at avlægge deres Laug Rettes Mænds Eed udi rette Tiid.

A/nn/o 1743 d/en 8de Nov: blev Retten til Almindelig Høstetings holdelse med Arne Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Steenestøe i Overværelse af Deres Maj/este/ts Foged og de Retten tilnevnte Laug Rettes Mænd sc: 1. Michel Songstad 2. Ole Hetlebach 3. Ole Herland 4. Iver Tuenes 5. Carl Teigland 6. Berge Jordahl 7. Johannes Horvigen i stæden for Stephen Blindem 8. Johannes Herland,

For dette Skibbreede bleve begge de 2de forordninger oplæste som Ved de nestforrige Tingstæder.

1743: 50b

Dernest fremlagt til Publication

1. Johannes Johannesens udgivne bøkelsæddel til Anders Johannesen Stanghelle paa ½ Løb Smør i Gaarden Stanghelle dat: 7 Nov: 1743 med Rev: ej dat

2. Skiftebrev forretted paa Gaarden Seim d/en 23 Febr: 1743 efter Thomas Larsen vide Prot: fol: 265.

3. Skiftebrev holdet paa Gaarden Bredsten d/en 4 8ber 1743 efter Ole Larsen vid: Prot: fol: 265

4. Ditto holdet paa Gaarden Nore Toppe d/en 5te 8ber 1743 efter Marithe Nielsdatter vide Prot: fol: 265.

5. Ditto holdet paa Blindem d/en 5te 8ber 1743 efter Anders Olsen vid: Prot: fol: 265.

D/en 11 *8ber (9ber) da almindelig Høsteting med Arne Skibbreedes Almue blev holdet paa Tingstedet Steenestøe blev fra Citanten Commerce Raad Thomas Von Der Lippe udi Rette frem lagt en sub dato 15 Julij sidstleeden beskreven givne Laugdags forelæggelse for sin Debitor Knud Christiansen Reebslager af Sandvigen som befandtes at Være ham lovlig forkyndt udi Trundhiem d/en 6te 7ber nest efter baade Ved eegen samt Vidners Paateigning som lyder som forhen i Acten er tilført undtagen Paateigningen saaleedis lydende, hvilcken forelæggelse efter foregaaende Paaraab om nogen paa Knud Christiansens Veigne møder, blev oplæst og forkyndt men da ingen paa Knudt Christiansen[s] Veigne mødte Leverede Citanten sit af 8de hujus skriftlig forfattede Indlæg saa lydende, hvorefter hand æskede Dom udi Sagen, samt Erstattning over de medgaaende Omkostninger, som efter en aparte forfattede bereigning af sam/m/e dato beløber 7 rdr 3 mrk 6 sk, og som Citanten ey videre havde udi Sagen at erindre uden som før er melt efter sit Indlæg at paastaae final Dom blev følgende
Dom afsagt.

Da den indstevnte Knud Christiansen Reebslager udi Sandvigen, saa vel Ved Sagens første incamination som Videre procedur for Retten har nødt Lovlig Varsel, hvilcket \den producerede/ extract{en} af det forhen i Sagen passerede nocksom udviiser, som og nu Sagen Ved nyt Stev-

1743: 51

nemaal og forelæggelse er forfrisket og atter til doms forefalden har Vedtaget Lovlig Stevnemaal efter de egenhændige paateigninger Stevningen som forelæggelsen udviiser, og dog Ved Sagens paaraab ey nogensinde enten selv eller Ved fuldmægtig har til sin Befrielse i ringeste Maade svaret noget udi Sagen, Ved hvilcken sin Udeblivelse hand aldeelis har gjort sig skyldig udi Citantens Søgemaal;

Saa tilfindes den indstevnte Knud Christiansen ey allene til Citanten Commerce Raad Von der Lippe at indfrie og betale 2de Pantekrivninger den første af ham udgived til Anders Bertelsen Trellegaard d/en 8de Dec: 1732 som d/en 10de April 1733 er publicered men til Citanten d/en 9 Junij 1740 \transportered/ paa Capital 40 rdr med forfaldne Renter fra d/en 8de Dec: 1736, den Anden til Citanten bem/el/te Commerce Raad Thomas Von der Lippe d/en 6te Martij 1739 og d/en 9 April sam/m/e Aar tinglyste og af ham udstædde Panteforskrivning stoer 39 rdr 13 sk med forfaldne Renter fra d/en 6te Martij 1739 til Betaling erlægges, begge lydende paa prioriteret Underpandt i Huus og Meubler som i Sandvigen efter Obligationernes Indhold skal Være beroende, men end og til fulde betale efter Citantens producerede liquidation Reigning dat: 2de April 1741 den fulde Balance med 74 rdr 1 mrk 13

sk med Rente fra sam/m/e Stevnings dato til nøyagtig betaling præsteres, Hvilcket alt tillige med de forvolte Processes Omkostninger, som efter Lovlig formeret bereigning beløber 7 rdr 3 mrk 6 sk, Citanten haver af sit til forsickring givne Pant at udsøge Ved Rettens Videre befordring, saa Vidt sam/m/e tilstrecke kand, og for det manglende at holde sig til andre Debtors effecter i hvor de findes, som alt 15 dage efter den/n/e Doms Lovlige forkyndelse under Adfærd efter Lov bør udreedes.

Fogden Smith haver til dette Ting efter Reebslageren Samson Ellingsens Angivelse ladet indstevne ved mundtlig Stevnemaal Ole Larsen i Sandviigen fordi hand d/en 23 aug: sistleeden skal have slaget Angiveren med Videre, til Vidne er under falsmaal indstevnt Niels Knudsen Agotthe Olsdatter og Karen Joensdatter alle i Sandvigen boende, Ole Larsen at lide Dom til bøders Udreedelse, lige saa er og Angiveren Samson Ellingsen indstevnt at møde for saavel at fremføre hvad Klagemaal hand har mod Ole Larsen, som og i fald noget i Sagen kand forefalde som han/n/em kand paagielde.

1743: 51b

De indstevnte saa Vel Parterne som Vidnerne bleve paaraabte men ingen mødte, hvorfor Stevnevidnerne Michel Jensen Seim og Niels Johannesen Arnetvedt fremstoede og under Eed afhiemlede det de med Lovlig Varsel har til dette Ting forkyndet i Ole Larsen og Samson Ellingsens Huuse forestaaende Stevninger i begge deres Huustruers Paahør da de Indstevnte begge Vare fraværende, og for Vidnerne i deres egne huuse og Nerværelse har oplæst Stevningen under deres falsmaal at møde her for Retten at aflægge deres Vidnisbyrd.

Fogden forlanged de udeblivende Laugdag forelagt.

Eragted

Da hvercken Parterne eller de under falsmaal indstevnte Vidner møder skiondt enhver lovlig Varsel har bekom/m/ed forelægges de indstevnte Laugdag til nestholdende Vaarting og det under Lovens falsmaal, hvilcken forelæggelse Citanten haver at tage beskrevet og i rette Tiid Lovlig seer forkyndt.

Fogden Smith haver Ved mundtlig Stevnemaal indkaldet Helje fløttmand i Sandvigen for hand d/en 2 Julij sistleeden skal have slaget Kiøbmanden Bartol Richs Tiener Rasmus Hauchaas derfor at lide Dom til bøders betaling.

Den indstevnte mødte ikke, hvorfor Stevne Vidnerne Michel Jensen Seim og Niels Johannesen Arnetvedt frem stoede og edelig afhiemlede at have med lovlig Varsel indkaldet bem/el/te Helje og taled med ham da de forkyndte Stevningen i hands eeget huus, for den Sag stevningen indeholder.

Fogden erindred om Laugdag at møde til Vaartinget for at anhøre Vidner som til sam/m/e tiid kand vorde indstevnt.

Eragted

Den indstevnte forelægges til Vaartinged Laugdag at anhøre de Vidners Udsigende som Citanten til Sagens Oplysning agter at indstevne hvilcken forelæggelse tages beskrevet og i rette Tiid bliver at forkynde.

Fleere Sager Vare ey til dette Ting indstevnede hvorfor fogden med de 10 Qvestioner til dette Skibbreede frem kom som lige som Ved de forrige blev besvaret lige som og at Skydtzpænge efter forordningen er for Sorenskriveren betalt som tilstaaet blev og at fra Wallestrand hid til Ting stædet er $\frac{3}{4}$ Miil.

Dernest blev Almuen og Laug Rettet tilspurdt om Gaarden Dahle siden dens Aftag i nogen Maade er bleven forbedret

1743

saaleedis at den igien noget kand paalægges, hvortil de enstemmig svarede: At Gaarden siden dens Aftag aldeelis intet er bleven forbedret, Men disværre af den der saa sterck

*forfirindende (forbirindende) Elv end nu iidelig aftager, hvilcket attestered blev.

Restancerne for indeværende Aars Skatter beløber 58 rdr 1 mrk.

Laug Rettes Mænd for tilkom/m/ende Aar blev opnevnte af de gamle 4 sc: 1. Anders Hole 2. Johannes Iversen Tuenes 3. Joen Jorteland 4. Ole Selvigen af de nye 5. Marcus Bastesen Gaupaas 6. Ole Hansen Qvamme 7. Gregorius Johannesen Mioldem og 8. Ole Jensen Lille Tuenes som alle tilsiiges betiimelig deres Laug Rettes Mænds Eed at erlægge.

Dend 18de Dec/em/br/is/ blev paa det ordinaire Tingstæd *Schiellihavn (Scherjehavn), for Gullens skibbr/eede j Nordhordlehn, holden Een Extra Rætt, j følge af Hans Excellence, H/er/r Stift befahlings mand Møinichens ordre og foranstaltning, under dato 12 Nov/em/br/is/ sidstl/eeden og blev Rætten sam/m/e tiid Administrered j H/er/r Sorenskriver Johan Garmans lovlige forfald, af mig Procurator Claudius Emanuel Barth, som dertil, j Velbem/el/te Sorenskriver Garmans forfald, af Høybem/el/te Hans Excellence H/er/r Stiftbefahlingsmanden er beskicked og Constituered, følgelig dend mig derom tillagde ordre og Constitution, datered 14de hujus.

Og blev Rætten sam/m/e tiid, med efterskrevne af Kongl/ig Maj/este/ts foged S/igneu/r Rasmus Smit dertil opnæfnte Edsorne Laug Rættes Mænd betiendt Naf/nlig Giedtmund Jacobsen Rørtved, Ole Pedersen Kielby, Jacob Johansen Houge, Hans Pedersen Nord Gullen, Mons Rasmusen Øfre Oppedahl, Hans Olsen Virckesdahl, Siur Andersen Nedre Oppedahl og Nickklas Iversen Indre Mithun.

Og det til Een Sags afhandling, som Procurator Johan Reutz efter ordre paa Justitiens Veigne, haver Ræist, Contra de 2de Delinqventer af Gullens skibbr/eede Naf/nlig Knud Aamundsen Traadahl og Maritte Bertelsdatter Holmaas.

Hvor da først for Rætten blev oplæst Hans Excellence H/er/r Stiftbefahlingsmand Møinichens ordre og bevilgning, til den/n/e Extra Rættes holdelse, tillige med dend mig som Dom/m/er tillagde ordre og Constitution j Sorenskriver Garmans lovlige forfald den/n/e Sag at afhandle. Hvilcke Documenter eet efter andet her indføres.

Derpaa fremstoed da for Rætten paa Actor Procurator Johan Reutzes Veigne, Lensmanden af Gullens skibbr/eede Peder Hendrichsbøe, som j Rætten fremlagde, det for den/n/e Sag udstædde Stevnemaal, som hand sagde for de indstevnte 2de Delinqvent[er], Lovlig at være forkyndt, dattered 19 Nov/em/br/is/ 1743. som for Rætten blev oplæst og her indføres.

Derpaa frem kom da for Rætten de 2de Indstevnte Delinqventer, Knud Aamundsen og Maritta Bertelsdatter, som tilstoed, at dend oplæste stevning er dem Lovligen forkyndt.

Liggesaa møtte og for Rætten Lensmanden af Lindaas skibbr/eede Michel Hundven, som gav tilkiende, at hand af Hans Excellence H/er/r Stiftbefahlingsmand Møinichen til Defensor for disse indstevnte og nu for Rætten nærværende 2de Delinqventer, er beskicked og til dend ende og for at ligitimere sig til sam/m/e, j Rætte lagde hand Høybem/el/te Hans Excellence h/er/r Stiftbefahlingsmands ordre, som ham fra fogden var tilstilled, datt: 19 Nov/em/br/is/ 1743. som blev oplæst og her indført.

Lensmanden af Gullens skibbr/eede Peder Hendrichsbøe, j Rætte lagde Actor Procurator Reutzes skriftl/ige Indlæg datt: 14 Dec/em/br/ris/ 1743. tilligge med de derudj paaberaabte 2de bilagger Litr: A og B, som for Rættten blev oplæst og her indføres.

1743: 52b

1743

Delinqventen Knud Aamundsen Trodahl, blev derpaa af Rættten tilspurd, om hand tilstoed dend bekiendelse, som hand forhen paa Høstetinget d/en 11 Oct/o/b/ris/ sidstl/eeden haver aflagt, der nu for ham blev oplæst, Dertil hand svarede, at hand tilstoed sam/m/e j alle maader, og at det saaledes forholder sig, som af ham forklaret er, Nembl/ig at hand j medens hand har været j Ægteskab, har begaaet 3de Lejermaaler, foruden det hand begick, da hand Var ungkarel, og at det sidste Var med hans halv Søsters Maritta Michelsdatters Datter /: der var fuld Søster til ham paa Moders side, thj de havde En Moder sam/m/en, men icke fader :/ Naf/nlig Marithe Berthelsdatter, sagde dernest at være gam/m/el 50 Aar, har hidindtil boed paa Gaarden Traadahl, som S/a/l/ig/ Peder Hofmand er tilhørende.

Dernest blev dend indstevnte og for Rættten nærværende Marithe Berthelsdatter tilspurd om det forholder sig saaledes, som af Knud Aamundsen forklaret er, Hvortil hun svarede, at hun icke kand nægte for, at det jo saaledes j sandhed forholder sig som af bem/el/te Knud Aamundsen forklaret er, thj hun er Datter til dend forbem/el/te Maritta Michelsdatter, som var halv Søster /: og endnu er j live :/ til forbem/el/te Knud Aamundsen, har og med bem/el/te Knud Aamundsen, imedens hand var j Ægteskab med hans nu levende hustrue, haft leggemlig omgiengelse med ham til barne apling, og derefter j nestafvigte høst fød Een Datter; forklarede ellers at have tiendt bem/el/te Knud Aamundsen j 4re Aar som tieniste piige, og var hun ved Alder 28: Aar. Rættten tilspurdte hende, om hun icke har haft kundskab om at bem/el/te Knud Aamundsen, saavel uden som inden sit Ægteskab, forhen har begaaet adskillige Læiermaaler. Respond/erede ja hun var derom vitterligt; Men hendes ungdoms daarlighed og eenfoldighed har været aarsagge til den/n/e skam/m/eligge gierning; hvorforre hun indstillede sin Sag til Rættten og j øvrigt vil forvendte at Kongen som Een Naadig og mild Landsens fader, lindrer hendes straff og icke lader hende efter fortieniste straffe.

Delinqventen Knud Aamundsen svarede paa Rættens tilspørgelse, det hand indted til sin befrielse eller undskyldning kand frem førre, men alleene indstillede sin Sag til Rættten og j det øvrige udbad sig Kong/ens Høye Naade at motte bevises ham.

Deris beskicked forsvar Michel Hundven Lod tilførre, det hand har anhørtd bem/el/te 2: Delinqventers forklaringer, deraaltsaa Døm/m/er dem selv, for deris begangne forseelse, hvorforre hand icke finder noget til deris frelse og forsvar at fremsætte for dem, uden Allerunderdanigst at Submitere den/n/e Sag til Hans Maj/este/ts Allernaadigste for godt befindende og til Een Naadig med handling, liggesom hand og indlod Sagen til Doms.

Paa Actors Veigne paastoed Peder Hendrichsbøe, sagens Expedition og Een Endelig Dom. Og som ingen af Parterne j Sagen noget videre havde at forrestille, saa blev af mig, tilligge med det forbem/el/te Laug Rætt, saaledes for Ræt

Kiendt, Dømbt og Afsagt.

Procurator Johan Reutz, som beskicked Actor, har for den/n/e Extra Rætt, til Justitiens handt hævelse, følgerig dend ham desangaaende givne ordre og Constitution, ved skriftl/ig Stevnemaal, datered 19 Nov/em/b/ris/ sidstl/eeden \j Continuation af hvis forhen j Sagen Passered er,/ Ladet indkalde Een bunde Mand af Gullens skibbr/eede, Naf/nlig Knud Aamundsen Trodahlen, som sig icke alleeniste j sit Ægteskab, med 3de af ham begangne Lejermaaler haver forseet og forsyndet, men end og nu, da hand bem/el/te Knud Aamundsen, saaleedis j sidt Ægteskab begick det 3de Lejermaal, har Aflet Eet *baren (barn) med hans

halv Søster Datter Marithe Berthelsdatter, hvilket Qvinde Mæniske bem/el/te Procurator Reutz som Actor ved forbem/el/te sin udfærdigede

1743: 53

1743

Stevning, tillige med barne faderen, her til den/n/e Rætt haver indkaldet, for Dom efter Sagens beskaffenhed og Lovens bydende, at anhørre, til vel fortient strafs lidelse og undgiældelse j Den/n/e grove og meget syndige gierning, har de forbem/el/te 2de Indstevnte, som efter lovlig given Varsel, her for Rættens ustocket og ublocket blev frem stilled, tillige med deris beskikkede forsvar, hver for sig tilstaaet, og rendt ud gandske utvungen, frivillig bekiendt, Nembl/ig Manden Knud Aamundsen, at hand, j medens hand var j Ægteskab med hans første S/a/l/ige/ hustrue, har begaaet 2de Lejermaal, og atter j hans nu værende Ægteskab, begaaet det 3de Lejermaal, med hans halv Søster Maritta Michelsdatters Datter Naf/nlig Maritta Bertelsdatter; desuden erfahres og at bem/el/te Knud Aamundsen, forinden hand kom j Ægteskab og j medens hand var ungkarel, har begaaet Eet Lejermaal og aflet baren. Den/n/e Hans bekiendelse om barne afling 3de gang j hans Ægteskab, bestørkes og stadfæstes med dend Indstevnte og Sag givne Maritta Bertelsdatters egen bekiendelse og fri villige tilstaaelse, som hun inden Rættens efter Prot/ocollens udviis har aflagt, Nembl/ig at hun ej alleene er Datter af Maritta Michelsdatter, som er Virckelig Halv Søster til dend indstevnte og forbem/el/te Knud Aamundsen men end og at hun haver haft Legemlig omgiængelse med bem/el/te Knud Aamundsen, som er hendes Moder broder, til barne Afling og om siider, derefter fød Eet pige baren.

Efter saadan Sagens beskaffenhed og dend undskyldning de indstevnte med forsvar har fremsadt, der icke kand validere eller fri tagge dem fra dend straff Lovens over dem Dicterer, j den/n/e saa grove og betydelige Sag, eller bliver taget j nogen Consideration, saa vorder, følgelig Actors jrettesettelse og paastand j den/n/e Sag, saaledes for Rætt Kiendt, Dømt og afsagt. At dend Indstevnte Knudt Aamundsen *Tordahl (Trodahl) /: som icke alleene udinden sit Ægteskab 3de gange haver begaaet Lejermaal; men end og forinden hand kom j Ægteskab har aflet Eet baren, hvorved hand følgelig Lovens 6 Bogs 13 Capt: 24 Art/cel har paa draget sig Døds Dom, Nembl/ig at midste sidt hoved, men end og Ved det sidste og af ham j hans Ægteskab begangne 3de Lejermaal, aflet Eet baren med hans Kiødelige halv Søsters Datter Maritta Bertelsdatter, og alt saa følgelig Ovenbem/el/te Lovens 6 Bogs 13 Capt: 14 Art/icel samt 3 Bogs 18 Cap/i/t/el/ 9 Art/icel, ded 2de Post, bør at miste sidt hoved, [/:] for at hand ved saadan sine Øvede misgierninger, om hand hafde 2de Liv, haver forbrudt Dem :/ bør følgelig de Oven Alligerede Lovens Art/icler at miste sidt Liv og hans hoved med sværdet at af hugges. Ligesaa bør og Maritta Bertelsdatter Holmaas, som tverdt imod Lovens 3 Bogs 18 Capt: 9 Art: 2de Post, har handlet og afled baren med sin Moders broder Knudt Aamundsen, j følge oven bem/el/te Lovens 6 Bogs 13 Capt: 14 Art: at midste sidt hoved ved sverdet, og bør bæggens deris læggemer, følgelig forordningen af 9 Aug/usti 1737: j ald stilhed j Kircke Gaarden nedgraves. Hvad sig de Ovenbem/el/te 2de Delinqventers Hoved Laader angaar, da bør sam/m/e, følgelig Sagens beskaffenhed og Lovens bydende Hans Maj/este/ts Cassa at være hiem falden.

1743

1744

(1744: 53)

Anno 1744 d/en 13de Febr: blev paa det ordinaire Tingstæd paa Gaarden Møllendahl {holdet paa Gaarde Møllendahl} et extra Ting satt i anledning af Deres Excellence Stiftamtmand Mönichens Skriftlige ordre dat: 18 Jan:

1744: 53b

indeveerende Aar, hvor Retten blev administreret og frem holdet af mig Deres Kongl/ig Maj/este/ts Sorenskriver og de for dette Aar udnevnte Laug rettes Mænd sc: Hans Magnesen Giellestad, 2. Ole Rippe, 3. Ole Scheye 4. Halver Øfstus 5. Mons Fanetoft 6. Niels Bircheland 7. Lars Søraas 8. Jens Aadland. Mons Fanetoft og Niels Bircheland besidder Retten for Johannes Nesse og Mons Scholdahl der begge har forfald af Svaghed, for inden Retten at faae paadømt en Sag formeret af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Rasmus Smith mod Qvinde Mennisket Anne Margrethe Ditlevs Datter.

Ovenmelte Deres Excellences bevilning om Extra Tingets holdelse blev af fogden i Rette lagt som saaleedis er lydende.

Dernest producerede Fogden det i Sagen mod bem/el/te Qvinde Menniske Anne Margrete Ditlevs Datter udtagne skriftlige Stevnemaal dat: 22 Jan: indeværende Aar, \som/ med Tægtedagens berammelse og forkyndelse Ord efter andet er saaleedis lydende.

Den indstevnte Ane Ditlevs Datter blev for Retten fremført og forelæst Stevnemaalet, Stevnemaalet Vedstoed bem/el/te Ane Ditlevs Datter at Være sig lovlig forkyndt som desuden Stevne Vidnernes eedelige Paateigning udviiser.

Procurator Hans Otthesen som beskicked Defensor for bem/el/te Ane Ditlevs Datter haver formaaet Jacob Gise at frem lægge udi Rætten sin Constitution som Defensor udgivet til ham af Deres Excellence á Mönichen d/en 18de Jan: 1744 samt hands paa Qvinde Menniskets Veigne forfattede Skriftlige Indlæg som begge er af saadant Indhold, da hand forlanged paa Sieg/neu/r Otthesens Veigne som lader lyse sit Forfald ved en paakom/m/ende Reyses forhindring, at Vorde for Retten oplæste.

Fogden fremlagde et inden Bergens byetings Rett d/en 28de 7ber 1743 over hænde med fleere holdte examination, som i alt med hændes Udsigende blev Confereret, og fandtes ordlydende her for Retten uden nogen forskiold {herfor Retten} af hænde tilstaaet; Fogden tilspurdte hænde om hun har Været i flock og følge med nogen paa disse Grænser hvortil hun svarede ney, men stædse har reyst med sit barn eene omkring paa Landet, og erneeret sig med at forhandle Synaaler og Knappenaaler med salver og dislige smaae Sager som hun hos en og anden har udtaget og igien har betalt de hun ligeleedis vedstoed sin forrige Tilstaaelse hvorleedis hun havde faadt det falske pass

1744: 54

Anden declaration havde hun ey enten paa sig selv eller nogen at giøre da hun sagde inden byetinget gandske og aldeelis at have gjort sin sandfærdige forklaring den hun her inden Retten gandske har igientaget, og derfor ordlydende i denne Act vorder indlem/m/et.

Fogden indlagde det Ved Paagribelsen befundne falske pass under det Navn Hans Randulf som foged over Saltens fogderie i Nordlandene af 11 Maj 1741, men som den nuværende foged afvigte høst har Været udi Bergen hvor dette pass han/n/em er bleven fore Viist og paateignet at Paset af ham ey er udgivet og at hands Navn er Søfvren Randulf hvilket alt saaleedis er lydende.

Hvorefter fogden stillede under Rettens Skiøn hvorleedis \hun/ som en Løsgiangere har omstripped Landet tilbragt sig et urigtigt og falsk pass samt med sin Leegekonst enfoldige

folck bedraget for saadan sin Gierning og forhold kand blive til Straff at ansee og eftersom
\\hd:/ (hand) af Loven ey finder anden end den 3die bogs 21 Cap: 16 art: om Løsgiengeres
Straff over hænde at Allegere indstiller Fogden Sagen under Dom.

Defensor Hans Ottesens skriftlig forfattede Indlæg som i Retten er fremlagt blev der efter
oplæst som saaleedis lyder.

Hvorefter Sagen som sluttet paa begge Parternes Siide bliver til Doms befordred. og
saaleedes af os samtlige

Dømt.

Da den indstevnte Ane Margrethe Ditlefs Datter haver Ved sin aflagte bekiendelse saavel
inden Bergens byetings Rett d/en 28 7ber 1743 som og for denne bevilgede extra Rett
tilstaaet og bekiendtgiort hist og her udi Stiftet at have omløbet uden nogen Viss Tieniste
som et frisk Menneske hos brave folck at antage, men stædse som en løsgienger seed Ved
ringe kiøbmandskaber og udgivne legedomme at tilbringe sig føde og livsophold paa en
utilladelig Maade ja end og tilvendt sig et aldeelis og urigtig og falsk Pass, hvorved mange
forekom/m/ende kand Være blevne Detrauderede, da i henseende hændes Fængsel neesten i 5
Maaneders Tiid har Vedvaret under Bergens arrest Huus, som eragtes for den meeste Straff
hændes ulovlige Omgang Meriterer,

Kiender og Døm/m/er Vi hermed for Rett, at foruden den Straff bem/el/te Ane

1744: 54b

Margrete Ditlefsdatter Ved fængsel har udstanden, endnu straffes paa Kroppen med 8te dages
fængsel paa Vand og brød, og siden inden 8te dage efter at Øvrighedens Pass bliver hænde
meddeelt begiver sig heraf Stiftet til de Stæder i Jarelsbergs Grevskab hvorfra hun har
tilstaaet sig at være kom/m/en, hvor hun paa en ærlig og Lovlig Maade kand see sig med sine
hænders Arbejde erneeret og opholdet.

Vaar tinget Pro Anno 1744

Anno 1744 d/en 5te Martij blev efter foregaaende Tingberammelse Retten satt til Almindelig
Vaartings holdelse med Arne Skibbreedes Almue i Overværelse af Deres Kongl/ig
Maj/este/ts Foged og de Retten tilnevnte Laug Rettes Mænd 1. Joen Jorteland 2. Ole
Selvigen 3. Johannes Tuenes 4. Anders Hole 5. Ole Tuenes 6. Marcus Bastesen Gaupaas
7. Ole Hansen Qvame 8. Gregorius Mioldem,

Hvor da for dette Skibbreede Almuen følgende Kongl/ige Forordninger og Placater bleve
publicerede

1. Patent om høyeste Rett i Dan/n/emarck for Aar 1744 dat: Fridrichsborg d/en 11
8ber 1743.

2. Anordning angaaende paaske fæstens holdelse for tilstundende Aar 1744 dat:
Christiansborg d/en 15de Nov: 1743.

3. Placat om de enroullerede Søefolcks indkaldelse fra frem/m/ede Stæder og deres
derudi givne frihed og forskaansel fra all Straff dat: 15de Nov: 1743.

4. Forordning om den Norske Post taxt: dat: Christiansborg d/en 13 Dec: 1743.

5. Placat hvorved de friheder som Undersaatterne i Norge efter Placaten af 7 Julij
1741 have Været forundte aldeelis Vorder ophævet dat: 7de Jan: 1744.

6. Forordning angaaende idømte Pænge bøders-Indrivelse, og hvorleedis den skyldige naar deres betaling ey erholdes kand bør straffes paa Kroppen med Videre dat: 6 Dec: 1743.

7. Rente kam/m/eretz Rescript om en deel Reegenskabs betientere udi Norge som er bleven Deres Maj/este/ts Casse en anseelig Pænge sum/m/a skyldige udi deres betienings Tiider, hvorefter enhver anbefahles at give Efterrettning om sam/m/e betientere er eyende noget Godtz da sam/m/e at angive mod belønning derfor af 10 Pr/ocen/tum dat: 11 Jan: 1744.

8. Ditto Rescript om Reegenskabs betienterne i Dan/n/emarck hvis Indhold i alt er det sam/m/e dat: 11 Jan: 1744.

9. Placat angaaende hvorleedes med det unge Mandskab i Norge som fra Land Læggene til frem/m/ede Stæder Deserterer skal forholdes Christiansborg dat: 31 Jan: 1744.

1744: 55

10. Forordning angaaende hvorvidt den Nordske Almue tillades Jagt og Skytterie dat: 5te Jan: 1744.

11. Forordning om Skatternes Paabud i Norge for Aar 1744 dat: 19 Nov: 1743.

12. Deres Excellence Stiftamtmand Mønichens ordre til Fogden om Grændse Comissionens Skatt og Ligning paa fogderiet som skal udreede den summa 455 rdr 1 mrk 1 ½ sk, som straxen skal udbetales dat: 20 Febr: 1744.

Dernest blev til Publication fremlagt

1. Sorenskriver Andreas Jessens udgivne Skiøde til afg/aaen fogeden Smits Encke Birgitthe Margrethe og hændes umyndige Søn Niels Severin Smith paa Gaarden Yttre Hordvigen dat: 6 Nov: 1743 og udi Skiøde bogen fol: 265 ordlydende indført.

2. Aflyst Zacharias Feesters udgivne Pante Obligation til afg/aaen Sorenskriver Michael Tønder efter Madame Mathiasens quittering dat: 18de Julij 1743 vide Pante Protocollen fol: 194.

3. Bircke Dom/m/er Zacharias Fæsters udgivne Pante Obligation til Warnes Hosevinchel stoer 200 rdr, hvorfor til et prioritered Pant er satt Haugs Præstegields Kiercker nemlig Haugs hoved kircke Mielde Brudvig og Gierstads Annexer dat: 30te Jan: 1744 og udi Pante protocollen fol: 265 indført.

D/en 7de ejusdem blev Retten med samme Laug Rettes Mænd satt og Sagerne foretagne.

Fogden Smith æskede udi Rette den Ved sistholdte Høsteting forelagde Sag Contra Helje Fløttmand i Sandviigen.

Procurator Otthesen mødte for den sigtede Helje Fløtman som aldeelis ey Veed sig skyldig i det paastevnte SlagsMaal hvilcket formodentlig heller ikke hannem paa nogen slags Maade skal overbeviises, og saaleedis benægter hand in totum Sigtelsen.

De indstevnte Vidner Henrich Kilenbech og Peter Paap blev paaraabt men mødte ikke, Lensmanden Peder Arnetvedt som Stevningen for den/n/em lod forkynde, forklarede bem/el/te Vidner at have exciperet forum, og om de skulle aflægge noget Vidnesbyrd i denne Sag vilde de i byen ved deres rette Værne ting \ sam/m/e / aflægge.

Fogden forlangede Sagens Udsættelse til neeste Rett at hand imidlertiid fornevnnte Vidner for deres rette forum kunde lade indstevne og afhørt.

Eragted

Den forlangte Udsættelse til Vidnernes examination Ved deres rette forum bevilges til nestholdende Som/m/erting.

Fogden Smith æskede udi Rætte den Ved afvigte Aars Høsteting udsatte Sag Contra Ole Larsen Strandsidder udi Sandviigen.

Den indstævnte og forelagde Ole Larsen mødte for Retten tillige med de fore lagde Vidner.

1744: 55b

Ole Larsen sagde for Retten at Samson Ellingsen sloeg ham først fordi hand Vilde skue hands baad ud paa Søen, og have sin baad i Land, hvorpaa hand igien sloeg ham med en Aare foregivende at Være lidt drucken og ubesindig.

De indstævnte Vidner Giert Giertsen boende i Sandvigen tillige med Giertrud Jacobs Datter mødte til deres Vidnesbyrds Aflæggelse, og forklarede {efterde} med Corporlig Eed følgende, først fremstoed

Giert Giertsen og forklarede at hand var Ved fieren da Samson Ellingsen kom ned hvor hand saae at bem/el/te Samson Ellingsen toeg en Aare af sin eegen baad som hand holdt i Veyret og vilde slaae Ole Larsen, og i stæden for at slaae ham satt hand Aaren for Ole Larsens brøst som stoed i sin eegen baad, som laae Ved siden af hans der laae nermere Landet, og trøcket ham saa sterck at hand faldt ned i baaden, hvorpaa Ole toeg {i} fast i aaren og sam/m/e beholdt hos sig, men af det hand skued ham blev Oles baad løs og drev ud paa Søen, hvorefter Ole med sam/m/e Aare saa sig atter nermed til Samsons baad og efter at hand længe havde trued ham sloeg hand til ham over Ryggen, hvorpaa Samson sprang ud af sin baad [\:] hvorved fulgte nogen hamp som kom i Søen :/ og til Oles baad hvor hand fick fatt i Ole Larsens Haar men dog icke fick ham af baaden udi Søen til sig, men saaleedis drog hinanden udi Haaret, Videre havde hand ey [at] forklare end at de fra hin anden skiltes ad.

Det andet Vidne Giertrud Jacobs Datter blev derefter frem kaldet, som i alt Vedblev det forrige Vidnes Udsiigende som i alt var over eensstem/m/ende.

Fogden indstillede at eftersom Vidnernes Udsiigende gaaer ud derpaa at Samson ligesaavel har slaget Ole Larsen som den anden ham og de saaleedis i SlagsMaal er lige skyldige begierede hand Sagen til neeste Rett udsatt at hand til den tiid tillige kunde lade indstevne Samson Ellingsen som efter indvarsling ey i dag haver mødt, og over dem begge tillige paastaae Dom til SlagsMaals bøders Udreedelse efter Loven.

Eragted

Den forlangte Udsættelse til nestholdende Som/m/erting bliver her ved bevilget, i henseende {til} Sagen mod Samson Ellingsen ved Stevnemaal tillige kand Vorde anhängig giort til paafølgende Doms Slutning, da Parterne begge haver at møde.

1744: 56

Til dette Ting Var ey fleere Sager indstevnede.

Hvorfor Fogden til sine Reegenskabers belæg forlangede Restancerne attesterede og forseglede og beløber Restancen for afvigte Aars sidste termin sig 7 rdr 4 mrk 9 sk. for indeværende Aar 1ste termins Skatter beløber 272 rdr 5 mrk 1 sk.

Anno 1744 d/en 10de Martij blev Retten til Almindelig Vaartings holdelse med Mielde Skibbreede satt paa Ting stædet Wallestrand i Overværelse af Deres Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rettes Mænd sc: 1. Johannes Gierstad 2. Ole Rødland 3. Ole Søre

Hartvedt 4. Johannes Rongve 5. Rasmus Eide 6. Ole Nore Veaae 7. Erich Eide 8. Arne Meele,

Hvor da for dette Skibbreede alle de Kongl/ige Forordninger Placater og Ordres bleve oplæste som Ved det forrige Tingstæd for Arne holdet. dernest publiceret

1. Anders Bastesen og Clemet Bastesens udgivne Skiøde til Capitain des armes Ole Wefle paa 18 Mark Smør 1 ½ Kande Malt udj Gaarden Søre Wefle dat: Bergen 19 Febr: 1744 og udi Skiøde bogen fol: 266 indført.

D/en 12te ejusdem blev Retten igien med sam/m/e Laug Rettes Mænd satt hvor da til Publication blev fremlagt

1. H/er/r Haberdorpha udgivne børselsæddel til Besse Tørresen paa ¼ Løb Smør 1/16 Tønde Malt og ¼ Faar udi Gaarden Stocche dat: 12 Dec: 1743 med hosfølgende Revers ej dat.

2. Skiftebrev forretted paa Gaarden Watle efter Brithe Sieurs Datter d/en 29de Febr: 1744 og udi Skiøde bogen fol: 266 extraheret.

3. Lars Olsen Horvigen, Johannes Johannesen Øfstemielde, Mons Andersen Flactveds paa egne Myndtlinges og Enckes Veigne Deres udgivne Skiøde til Johannes Tostensen paa 37 17/18 Mark Smør 8 35/81 Kande Malt udi Gaarden Waattle dat: 10 Martij 1744 og udi Skiøde Protocollen fol: 266 ordlydende indført.

Aad Knudsen Huusmand boende ved Haugs Kiercke haver Ved mundtlig Stevnemaal til dette Ting ladet indkalde Marithe Olsdatter der i Wiigen opholder sig udi Ane Menzis Huus fordi hun med ærrørige beskyldninger haver Søndagen for Tacksiiigelsens fæst begiegnnet ham udi Vidners paahør som tillige af ham er indstævne og er Mons Einersens Øfstemielde og Ole Rødland;

Citanten tillige med Vidnerne møder herfor Retten, men som Marithe Olsdatter ey møder blev Stevne Vidnerne Rasmus Magnesen Hausberg og Brynild Øfstemielde fremkaldede, der under Eed afhiemlede

1744: 56b

det de for 14 dage siden med Lovlig Varsel har indkaldet Marithe Olsdatter at møde Citanten Aad Olsen for de Tyvagtige beskyldninger hun har ved Tacksiiigelse fæstes Tiider tillagt ham, nemlig at beskyldte Aad Olsen for en Tyv, da de og har udi hændes eeget Paahør udi Anne Mentzis Huus forkyndet bem/el/te Stevning hvortil hun svarede ey at kunde eller Ville fragaae de beskyldninger hun havde gjort over Citanten, da hun bad de sam/m/e Stevne Vidner med Contra Stevning igien Ville indkalde Citanten Aad Olsen tillige med Anne Mentz til Vidne udi sam/m/e Sag.

Eragted

Den indstevnte og ey mødende Marithe Olsdatter forelægges her ved til nestholdende Som/m/erting Laug dag til at beviise den beskyldning hun for Stevne Vidnerne har tilstaaet at Være af hælde gjort over Citanten Aad Olsen, og i øfrigt efter Sagens beskaffenhed at stande til Rette og anhøre Dom.

Læns Manden Johannes Ascheland haver paa Justitiens Veigne indstevnet Ecken Marithe Jens Datter Rongve for begangne Leyermaal med Soldaten Rasmus Johannesen Kalleklev som Ved seeniste Udmarch er udgaaet i Deres Maj/este/ts Tieniste derfor at lide Dom til bøders betaling,

Den indstevnte Marithe Olsdatter mødte ikke, hvorfor Stevne Vidnerne Rasmus Haugsberg og Aschild Larsen Dahltvedt fremstode og under Eed afhiemlede det de lovlig til dette Ting har indstevnet Marithe *Olsdatter (Jensdatter) for sit begangne Leyermaal med Soldaten Rasmus Johannesen.

Fogden Rasmus Smith forlangede at den ude blivende til næste Rætt maatte fore lægges Laugdag.

Eragted

Den udeblevne Marithe Jens Datter som Lovlig Varsel til dette Ting har bekom/m/ed forelægges Laugdag til nestholdende Som/m/erting.

Fleere Sager Var ey til dette Ting indstevndt hvorfor Restancen for afvigte Aar blev oplæst, der beløber 49 rdr 1 mrk 8 sk for indeværende Aars 1ste termins skatter beløber sum/m/en 245 - 4 - 10.

A/nn/o 1744 d/en 14de Martij blev Rættten til almindelig Vaartings holdelse med Echangers Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Bernes Tangen i overværelse af Deres Maj/este/ts Foged og de Rættten tilnevnte Laug Rættes Mænd 1. Gudmund indre Eisnes 2. Børge Yttre Eisnes 3. Ole Nielsen Øfre Echanger 4. Johannes Knudsen Øfre Echanger 5. Udi Ole Nielsen Lies Stæd som har forfald er Niels Johannesen Esem 6. Iver Johannesen Høeland 7. Erich Olsen Fyllingsnes 8. og Ole Hansen Svindahl

Og blev for dette Skibbreedes

1744: 57

Almue alle de Kongl/ige Ordres Rescripter og forordninger oplæste som Ved de nestforrige Tingstæder.

Dernest blev fremlagt til Publication

1. Stifts Provst Peter Mathias Thanches udgivne bøkelsæddel til Ellev Erichsen paa 1 b/ismerpund Smør 1 ½ Mæle Malt udi Gaarden Heggernes dat: 27 Jan: 1744 med Revers ej: dat.

D/en 17de ejusdem blev Rættten igien med samme Laug Rættes Mænd satt hvor da fremkom følgende til Publication

1. Berge Halversen Lechnes Aschild Halversen Sieurseth og Anders Nielsen Aases udgivne bøkelsæddel til Joen Nielsen Myhr paa 18 Mark Smørs Leye udi Gaarden Heltvedt dat: 14 Martij 1744 med Rev: ej dat

2. Biskop Bornemans udgivne bøkelsæddel til Ole Monsen Echanger paa 1 p/un/d Smør 8te Kander Malt og 1/6 deel faaer udi gaarden Echanger dat: 14de Jan: 1744.

3. Aamund Nielsen Næses udgivne Pante Obligation til Magne Esem og Magne Biørge for Capital 20 rdr dat: 14 Martij 1744 og udi Pantebogen fol: 266 ordlydende indført.

4. Et Skiftebrev forretted paa Gaarden Biørsvig d/en 4 Nov: 1742 efter afdøde Børge Olsen og Brithe Andersdatter, extraheret i Skiøde bogen fol: 266 saavidt Jordegodtzet angaaer.

5. Ole Olsen Esem paa egne og Myndtlings Veigne Lars Olsen Nepstad Ole Kleveland Johannes Storseth og Anne Olsdatters udgivne Skiøde til Iver Olsen Esem paa 10 1/8 Mark Smør 4 ½ Kande Malt udi Gaarden Esem dat: 16 Martij 1744 og udi Skiøde bogen fol: 266 ordlydende indført.

6. H/er/r Giert Gielmeydens udgivne Skiøde til Mons Erichsen Hinnes paa 18 Mark Smør og 18 Kander Malt udi Gaarden Hauge dat: 7 Jan 1744 og udi Skiøde bogen fol: 267 ordlydende indført.

Fogden Rasmus Smith haver paa Justitiens Weigne til dette Ting ladet indstevne Lars Knudsen Enestrand for begangne Leyermaal udi Ægteskab med Qvinde Mennisked Botele Monsdatter Sletten, ligesom og Qvinde Mennisked Botele Monsdatter Sletten saavel at anhøre Leyermaals begiengerens Tilstaaelse, som hændes Angivelse over ham.

De indstevnte mødte begge for Rættén. Qvinde Mennisked Botele Monsdatter angav Egtegifte Manden Lars Knudsen Enestrand at have havt Leegemlig og ublue Omgængelse med hinde, og være af hannem bleved besvangred, Ligesom Leyermaals begiengeren Lars Knudsen Enestrand tilstoed sit begangne Leyermaal med Botele Monsdatter at være alt for meeget skeed, og saaleedis i Sandhed forholdt sig.

1744: 57b

Fogden forlangte den Sag udsatt indtil en Registrations og Vurderings forretning over Leyermaals begiengerens tilhørende effecter kand indrettes til Øvrighedens Approbation, hvorefter hands Dom kand falde.

Eragted

Den forlangte Udsættelse bevilges i følge af Deres Maj/este/ts Allernaadigste forordning dat: 6 Dec: 1743, paa det den fornødne Efterretning om Leyermaals begiengerens Lars Knudsen Enestrands tilhørende boes Tilstand kand erhverves ved Registrations og Vurderings forretningens forfættelse som til Videre Approbation bliver at insinuere høyere Øvrighed, hvorudover Sagen til nestholdende Sommer ting bliver udsatt.

Fleere Sager fremkom ey udi Rætte efter paaraabning hvorfor Restancerne blev oplæste og beløber Skatterne for afVigte Aars sidste termin 98 rdr 3 mrk 6 sk. Restancen for indeværende Aar beløber 227 rdr 1 mrk 14 sk.

Hossanger Skibbreede

D/en 17de ejusdem blev Retten satt til almindelig Vaartings holdelse med Hossanger Skibbreedes Almue paa Tingstædet Bernes Tangen I Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de Rættén tilnevnte Laug Rættés Mænd sc: 1. Niels Hole 2. Niels Aaseim 3. Johannes Tvedten 4. Udi Sefre Møchins Stæd er Anders Hannistvedt 5. Johannes Lostad 6. Fuuse Hole 7. Torchild Øfstues og 8. Elling Fittie,

Hvor da for dette Skibbreede alle de Kongl/ige forordninger Rescripter og Ordres bleve publicerede som Ved nestforrige Tingstæd.

Dernest fremlagt til publication

1. Aamund Rasmusen Grove og Knud Sieursen Fielschoel Mageskifte til Berge Hanistvedt paa Gaarderne Hannestvedt og Gaarden Møching der af en liden Andeel som videre udi Skiøde bogen fol: 267 findes indført.

2. Ole Nielsen Klevelands udgivne bøkelsæddel til Lars Monsen Rachnes paa 23 $\frac{3}{4}$ Mark Smør 16 $\frac{1}{2}$ Kande Malt udi Gaarden Rachnes dat: 17 Martij 1744 med Rev: ej: dat:

D/en 19de ejusdem blev Rættén igien satt med samme Laug Rætt.

Publicered Aschild Herlands udgivne bøkelsæddel til Johannes Aschildsen Herland paa 7 1/5 Mark Smør 7 1/5 Kande Malt udi Gaarden Herland dat: 18 Martij 1744 med Revers ej dat:

Sager til dette Ting var ey indstævne hvorfor Restancerne bleve attesterede og beløber afvigte Aars Restance 40 rdr 5 sk. Restancerne for indeværende Aars 1ste termin beløber 241 rdr 10 sk.

Dernest blev taget Tingsvidne om Gaarden Lastad siden det skeede Aftag er noget forbedret saa der igien kand noget paalægges, hvortil de *indstæm/m/ig (enstemmig) svarede den heller er bleven ringere end beedre Ved det store Vandløb,

1744: 58

Anno 1744 d/en 6te April blev Rætten til almindelig Vaartings holdelse med Gulens Skibbreedes Almue satt paa Ting stædet Schieljehavn i Overværelse af Deres Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd 1. Mathias Nappen 2. Hans Qversøen 3. Ole Nørland 4. Ole Risnes 5. Ole Herlevsen Nørland 6. Lars Nielsen Strøm/m/e, 7. Anders Olsen Steine 8. Nicholaij Iversen Mittun

Og blev for dette Skibbreede alle de Kongl/ige Ordres og Forordninger oplæste som Ved de forrige Ting stæder.

Dernest seenere Kongl/ige ordre

1. Kongl/ig Rescript og forbud at ey noget skib fra Levante eller Mesina maae formedelst den befrøgtende Contagion (Kontagium = smitte) og Pæst tillades at kom/m/e med sine folck eller Vahre udi Land og paa Vores havne, tilskrev er Stiftamtman Mønicen d/en 10 Jan: 1744.

2. Forordning angaaende de Sager, som angaaer forseelser og forbrydelser imod de om Skov og først Væsenet (forstvesenet) i Norge giorte Anordninger samt Skov betienternes forseelser i deres Embede, hvorleedis og hvor sam/m/e skal paatales og forfølges dat: 26 Febr: 1744.

Dernest blev fremlagt til Publication

1. Catharine S/a/l/ig/ Mag/is/t/e/r Stabels udgivne {Skiøde} \Bøxel Sæddel/ til Peder Aslachsen paa 12 Mark Smør udi Gaarden Svaberg dat: 3 7ber 1743 med Revers ej: dat.

2. Anne Helene Frorops udgivne bøkelsæddel til Joen Monsen Andvigen paa 1 p/un/d 6 Mark Smør udi Gaarden Andvigen dat: 22 7ber 1743 med hosfølgende Rev: ej: dat

3. Ditto hændes udgivne bøkelsæddel til Jon Johannesen paa 1 p/un/d 6 Mark Smør udi Gaarden Biørcheland dat: 14 8ber 1743 med Rev: ej dat

Dernest blev til publication frem lagt et skiøde udgivet af Hans Ericson i Bergen d/en 18 Dec: 1743 til Erich Iversen, men da sam/m/e ey paa rette sort Stempeld Papier var skrevet, men paa et støcke 24 sk Papier, blev sam/m/e anholdet og leveret fogden til paatale efter forordningen.

D/en 7de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd og blev til publication fremlagt

1. Ole Rasmusen Dahles udgivne Skiøde til Iver Jørgensen paa 1 p/un/d 4 ½ Mark Smør udi Gaarden Dahle dat: 6te April 1744 hvilcken ordlydende i Skiøde protocollen fol: 267 er indført.

2. Abel Lem S/a/l/ig/ Rector Møinichens udgivne bøkelsæddel til Anders Balsersen udi Gaarden Sellevog paa 1spand Smør dat: 24 Nov: 1742.

3. Magdalene S/a/l/ig/ Mønichen S/a/l/ig/ Arnoldus de Fines udgivne bøkelsæddel til Johannes Endresen paa 1 p/un/d Smør udi Gaarden Bransdahlen dat: 23 Dec: 1743 med Rev: ej dat.

1744: 58b

Fogden æskede udi Rætte den Ved sitholdende Høsteting opsatte Sag Contra Ole Josephsen Kielbye for fortiilig Sam/m/enleye.

Den indstevnte Ole Josephsen Kielbye mødte ikke, og som Stevne Vidnerne ey heller mødte til at afhiemle Laugdags forelæggelsen bliver Sagen til nestholdende Ting atter efter Citantens forlangende opsatt.

Fleere Sager fremkom ey udi Rætte efter Paaraabning, hvorfor Fogden til sine Reegenskabers belæg fremlagde Restancerne for afvigte Aars Skatter der beløber 27 rdr 1 mrk 3 sk for indeværende Aars Skatter 277 rdr 4 mrk 15 sk.

Fogden tilspurte Almuen om de 2de Eides Qværner ikke har Været opbyggt eller i brug siden 1732 og for nerværende tiid af den anseende og beskaffenhed at de ey meer kand opbygges eller bruges til nogen Nøtte efter denne dag, ligesaa at udi Frøsetters Laxekast dette Aar ikke det ringeste er bleven fisked, saa at desformedelst inted til Skatt der af kand svares.

Om hvilked Almuens forklaring fogden til sit allerunderdanigste Reegenskabs belæg Var Tingsvidne beskreven begierende at Vorde meddeelt.

Lindaas Skibbreede

A/nn/o 1744 d/en 9de April blev Rætten til almindelig Vaartings holdelse med Lindaas Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Kielstrøm/m/en i Overværelse af Deres Maj/este/ts Foged og de Retten tilnevnte Laug Rættes Mænd sc: 1. Lars Indre Lyren 2. Jacob Niøten 3. Magne Lechvold 4. Niels Østrem 5. Ole Thomesen Solem 6. Anders Pedersen Indre Lyren 7. Magne Olsen Yttre Lyren 8. Niels Joensen Nøten.

Og blev for dette Skibbreedes Almue oplæste alle de Kongl/ige Forordninger og Rescripter som Ved det nestforrige Tingstæd.

D/en 10de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd - og blev frem lagt til publication

1. Et Skiftebrev forretted paa Gaarden Hauge efter Kari Stephens Datter dat: 30 aug: 1743 udi Skiøde protocollen fol: 267 extraheret.

2. Michel Brachøen, Erich Olsen Møchisvold, Jacob Wigene Anders Michelsen Lindaas Deres udgivne Skiøde til Jacob Michelsen paa 22 Mark Smør udi Gaarden Spiøtøen dat: 10de April 1744 og udi Skiøde bogen fol: 267 ordlydende indført.

3. Anders Michelsen Refsdahls udgivne bøkelsæddel til Elling Larsen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør og 18 Kander Malt udi Gaarden Funnebust dat: 13 8ber 1743 med Rev: ej dat.

Den opsatte Sag indstevnt af Mons Knudsen Staaen Contra Christen Willumsen blev paaraabt efter den

1744: 59

forelæggelse som paa afvigte Høsteting skeede, men ingen af Parterne mødte, {som} formedelst det indfaldende haarde Veyr, hvorfor Fogden forlangte Sagen til nestholdende Ting udsatt, da denne Opsættelse tillige med nye Lav dags forelæggelse bliver Parterne forkyndte.

Eragted

Formedelst det forfald den indstevnte og forelagde Christen Willumsen kand have af det haarde Veyr der hindrer ham her for Rættten at møde, bevilges \Sagens/ Udsættelsen til nestholdende Som/m/erting, da den indstevnte til sam/m/e Tiid forelægges Lavdag, som atter i Lovlig Tiid bliver hannem at forkynde.

Rasmus Olsen IndLyren Contra Anders Pedersen

Denne Sag blev paaraabt efter forelæggelsen men som *Anders Pedersen* (Rasmus Olsen)? {Ved} som \er/ Sønn til Ole Rasmusen fremkom paa sin Faders Veigne der er sænge liggende og Declarerede at de Ord hands \fader/ havde talet til Anders Pedersen Vare af Ubesindighed talte hvortil hand ey Vidste ringeste Rætt og Skiel da vilde hand derfor give sin faders Ole Rasmusens forlangende og begier til kiende, {derfor} at hands *Abbigt (Avbigt) til Anders Pedersen maatte udi Protocollen ind føres, paa hvilcken hand ey uden altt søm/m/eligt og anstændigt Veed at siige, og som Anders Pedersen hermed i alt Var fornøyet, og tilstoed selv at Være med den fraværende Ole Rasmusen foreenet om den/n/e Sag, forlangte de begge den/n/e Sag maatte ophæves og henfalde.

Klockeren Niels Bager Contra Ole Lagesen

Efter forrige Tiltale og forelæggelse mødte Ole Lagesen i Kielstrøm/m/en for Rættten og Vedtoeg ey allene Lovlig stævnemaal og forelæggelse udi den Sag Klockeren Niels Bager som anordnet Tilsiums Mand udi afg/aaen H/er/r Niels Schiøttes Sterboe har indstevnet ham for, men end og efter den producerede Citantens Reigning, i alle Maader tilstoed at Være Afg/aaen H/er/r Niels Schiøttes Sterboe pligtig for Tiende Oppebørsler den sum/m/a 29 rdr 1 mrk 5 sk, hvilcken Reigning hand ved examination og Eftersiun i alt approberede og i Ringeste Maader ey modsagde Søgemaalets

1744: 59b

rigtighed, men i alt fandt sig skyldig til sam/m/e summa at betale.

Citanten Niels Bagger fremstillede sig for Rættten og forlangte i henseende Sagen er tilfulde Ved Citati eegen Tilstaaelse tilstaaed, saa des aarsage indtet Videre kand mangle til Doms erholdelse, vilde hand Ved Sagens paadøm/m/e ydmygst have erindret det Ole Lagesen tillige med de omtvistede Pænge 29 rdr 1 mrk 5 sk, maatte og erstatte og betale de paa Processen andvænte og medgaaende Omkostninger nemlig for Stevningen og forelæggelsens forkyndelse Ved 2de Mænd Dom/m/ens bekostning samt Videre kost og Tæring hvilcke hand i alt ey høyere Vilde bereigne end 3 rdr, da hand i øfrigt vilde ydmygst insinuere Sagen til Doms, dog med Reservation i fald Videre omkostninger skulle medgaae, han/n/em da sam/m/e at Vorde ligeleedis godtgiort,

Op som Parterne ey Videre havde udi Sagen at erindre blev følgende

Dom afsagt.

Da den indstevnte Ole Lagesen inden Rættten har Vedstaaed til afg/aaen H/er/r Niels Schiøttes Sterboe at Være efter den af Klockeren Niels Baggers som beskicked Tilsiums Mand udi bem/el/te Sterboe, hands forfattede Reigning ret pligtig Giæld skyldig for den for Aaret

1739 oppebaarne Kiercke og Præste tiende af Østrem Sogn udi Lindaas Gield den sum/m/a 29 rdr 1 mrk 5 sk, som og i alt tilstaaer fordringen og Søgemaalets Rigtighed, bliver her ved for Rætt kiendt og dømt, at den indstevnte Ole Lagesen til Sterboens Curator Niels Bagger ey allene bør betale Reiningens indeholdende summa af 29 rdr 1 mrk 5 sk, som er afgiften for den oppebaarne Præste og Kiercke tiende, som bem/el/te Niels Bagger af Skifte Rætten er befuldmægtiget at indrive og incassere men end og for den \hid indtil/ forarsagede Processes Omkostning til Citanten erlægges den summa 3 rdr, hvilcket alt inden 15 dage efter den/n/e Doms Lovlige forkyndelse bør udreedes under Medfart efter Loven.

1744: 60

Fleere Sager frem kom ey udi Rætte. hvorfor de sædvanlige Tings Vidner til fogdens Reegenskabers belæg blev til attestation fremlagde. og beløb afvigte Aars skatter 88 rdr 1 mrk og for inde Værende Aars 1ste termin 345 rdr 2 - 10 sk.

Anno 1744 d/en 13de April blev Rætten til Almindelig Vaartings holdelse med Herløe Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Alvestrøm/m/en Udi overværelse af Deres Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd sc: Michel Heigernes 2. Niels Fromrei 3. Niels Midschio 4. Jacob i Toft 5. Rasmus Michelsen Fusche 6. Ole Ellingsen Store Fusche 7. Lars Michelsen Haugland og 8. Ole Joensen Berland,

Og blev for dette Skibbreedes Almue alle de Kongl/ige Forordninger Rescripter og Befalinger oplæste som Ved de næstforrige Ting stæder.

Dernæst blev fremlagt til Publication

1. Herman Staals udgivne Skiøde til S/igneu/r Gert Henrich Schriver paa Gaarden Nesse skyldende 5 p/un/d fisk med tilhørende Laxevaager og all anden Herlighed saavelsom Krem/m/er og borgerleyed Blom vogen kaldet med alle tilhørende Huuse etc dat: 20 Martij 1744 og findes sam/m/e udi Skiøde Protocollen fol: 267 ordlydende indført.

Leylændingerne paa Gaarden Nesse Var Ved skiødets Publication tilstæde, og mod skiødet enstæm/m/ig protesterede det de som Leylændinger formeente deres Paaboende Jord burde dem efter Forordningen først Være tilbuden førend den til en frem/m/ed er bleven bortsoldt.

2. Assessor Johan Lawsens udgivne børselsæddel til Ole Nielsen Bøe paa 18 Mark Smør $\frac{1}{4}$ Tønne Malt $\frac{1}{4}$ Faar udi Gaarden Schintved dat: 2 April 1744 med Rev: ej dat.

3. Ole Olsen Idens udgivne børselsæddel til Ole Olsen Wichebøe paa 9 Mark Smør og 6 K: Malt udi Gaarden Vichebøe dat: 4de April 1744 med Rev: ej dat.

4. Rasmus Heltes udgivne børselsæddel til Iver Mathiesen paa 3 Mark Smør udi Gaarden *Løngøen dat: 24 M: 1744.

5. Ole Michelsen Gausta, Ole Tosviigen Johannes Simensen *Folleshaugs (Tolleshaugs) paa deres Myndtlingers Veigne udgivne Skiøde til Isach Olsen Nordang paa 13 $\frac{1}{2}$ Mark Smør 4 $\frac{1}{2}$ Kande Malt og 3/16 faaer dat: 5 aug: 1743 og udi Skiøde bogen fol: 268 indført.

1744: 60b

6. Ottho Nevermans udgivne børselsæddel til Knudt Johannesen paa 18 Mark Smør og $\frac{1}{2}$ Vog fisk udi Gaarden Fløen dat: 2 april 1744.

7. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Refschaar d/en 23 8ber 1742 efter Arne Nielsen som i Skiøde protocollen fol: 268 er extraheret.

8. Frue Justitz Raad Ingebor Marie Kroghs udgivne Skiøde til Hans Jacobsen Gripen paa 1 ½ Løb Smør udi Gaarden *Muurtvedt (Myrtveit) dat: 18 Dec: 1743 - og udi Skiøde bogen fol: 268 indført.

Mod Skiødet No 1 er fremlagt Diedrich Conradt Balleurs udstædde protest dat: 13 april 1744 som ordlydende udi Skiøde protocollen fol: 268 findes indført.

Ligeleedis blev til publication fremlagt Daniel Morups Protest imod Gert Schrivvers bekomne skiøde af Herman Staal dat: 13 april 1744 som udi protocollen fol: 268 ordlydende findes indført.

Christen Montagne paa Velbaarne frøcken Birgitthe Lillianschiolds Veigne som hænder Curator haver Ved skriftlig Stevnemaal dat: 6te febr: 1744 indkaldet Margrethe S/a/l/ig/ Abraham Wessels Encke for Sagen stevningen indeholder som saaleedis er lydende.

Procurator Hans Otthesen mødte paa Mad/a/me Wessels Veigne og forsaavidt Stevnemaalets Lovlige forkyndelse angaaer havde hand derimod følgerig hands paateigning intet at excipere, men i henseende til Sagen i sig selv da paastoed hand at H/er/r Raadmand Montagne som beskriver sig for Frøcken Birgitthe Lillianschiold[s] Curator først bør i rette lægge lovlig Adkomst hvorefter høybem/el/te Frøcken sig det paastevnte Ejendom kand tilholde og dernæst at fremkom/m/e med lovlig fuldmagt fra Jordholmens itzige og rette Grunds Ejere, thi forinden saa skeer kand hand ey skride til Videre forsvar, som hand ellers i alle lovlige tilfælde toeg sig Reserveret.

Paa Raadmand Montagnes Veigne forlangte Diedrich Andersen at Sagen til nest holdende Som/m/erting maatte udsættes, for at faae besvaret hvad Procurator Hans Otthesen i Rætten har ladet tilføre.

Eragted

Den forlangte Opsættelse bevilges Citanten for at besvare Procurator Hans Otthesens protestation, og indsigelse mod Sagens begyndelse til nest holdende Som/m/erting da de Requirerde documenter tillige Vil blive af Citanten at fremlægge udi Rætten.

S/igneu/r Giert Henrich Schriver haver Ved skriftlig Stevnemaal dat: 18 Martij 1744 indkaldet Brite Sieursdatter og Marie Nielsdatter for Sagen Stevnemaalet indeholder som lyder saaleedis N N ligesom og efter Stevnemaalets indhold til Vidne i sam/m/e Sag \indstevnet under falsmaal/ Barbro Peersdatter og Brithe Johannesdatter, til Vedermæle i bem/el/te

1744: 61

Sag Ole og Guttorm Næsse og Johannes Næsse paa sin Myndtling Anne Johannes Datters Veigne til at anhøre Vidnernes Udsigende.

{Alle} de indstevnte mødte for Rætten og Vedtoeg Lovlig Stevnemaal og fremstoede Brithe Sieursdatter og tilstoed at hun tillige med Marie Nielsdatter kasted paa taget en steen hvor ved endeel pander paa Citantens Nøst blev i tu slagne hvornest blev tilspurdt om nogen havde instigered hænde der til, hvor til hun svarede at hun for Spøgerie skyld da hun gick med nogle Lam der forbie kasted en Steen paa Taget, men aldeelis ey af nogen at Være der til skyndet eller tilraadet, hvilcket Marie Nielsdatter og forklarede at hun sam/m/e tiid og Aften ligeleedis kastede {ligeleedis} for løst skyld {en} steen paa taget og paa sam/m/e

Aften da Brithe Sieursdatter kasted Panderne i tu paa Taget, men forklarede ey at Være ombeedet af nogen at forøve denne Gierning, men gierne Vil oprette all Skaden.

Derefter blev Vidnerne fremkalte og efter at Vedbørlig formaning Var dem givet at Vogte sig for Meeneed fremstoed

Barbro Peders Datter og under Corporlig Eeds Aflæggelse Vidnet følgende. At hun om Aftenen da hun tillige med det andet indstevnte Vidne kom roende forbie Blomvogen saae hun Brithe Sieurs Datter kasted ofte Steen paa Citantens tilhørende Nøste Tag saa at Panderne gick i støcker og nogle falt ned paa Jorden og at de havt hørt et par børse skud førend de kom til Land at de kastede paa Pande Taget ligesom med Steen og at da de kom i Land og talede dem til gick de fra Nøsted og da de spurte dem hvorfor de sam/m/e Gierning forøvede svarede de dem slet og nægted Gierningen, ligeleedis forklarede Vidnet at denne Allarm nesten i en halv Tiime førend de kom til Lands Var hørt og fornumed af dem, og at de saa en stor Mængde Var i tu slagen og nedfalden,

Det andet Vidne Brithe Johannes Datters Udsigende Var i alt med det nestforrige Vidne over eensstem/m/ende som under Eed sam/m/e tillige forklarede.

Hvorefter Citanten forlangede at de 2de Mænd Niels Michelsen Wolle og Baste Knudsen Tvedt som var begierte at tage Skaden udi Øjesiufn som han/n/em af de indstevnte Tieniste Pier er tilføyed, maatte avlægge deres forklaring hvorleedis de forefandt det bedervede Tag, hvortil de forklarede at dagen efter Skaden Var skeed ankom Citanten til dem og begierede de skulle følge med ham og besee

1744: 61b

Skaden, som de befandt saaleedis at Være at nesten 3die deelen af Panderne paa Nøsttaged Var i tu slagen og nedfalden paa begge Siider, og at der laae imellem lægterne store Steen som de formeener panderne er slagne i tu med, ligesom at Muuren under sam/m/e Nøst skal være bleven udreven nesten saa stort som en Karl kand kom/m/e der igien/n/em, og ansaae de Skaden med Panderne at faae hiem og tilkiøbte kunde taxeres for 6 rdr.

Otthesen paa Giert Scrivers Veigne sagde at som det baade med de 2de sigtede Personer Marie og Brithes egen tilstaaelse og fuldkom/m/eligere med de afhørte Vidners forklaringer er beviist at de har begaaet en Voldsom Gierning, saa efterdi de Vel ikke kand være synderlig eyende til de Vedbørlige bøders Udreedelse paastoed hand at de til exempel for andre ligesindede onskabs Men/n/isker Vorder hendømt i Visse Aaringer at arbeyde i Bergens Manufactuur Huus, og at deres Husbonder Ole og Guttorm Næsse Vorder tilfunden at oprette Citanten den ham tilføyede Skade som hand i det mindste bereigner sig til 8 rdr foruden hvad hand ellers har savnet af fiske Reedskab udi sit Nøst, det hand dog ikke for noget Vist kand bereigne, og at de tillige tilfindes at erstatte ham den/n/e forvolte Processes omkostninger i det minste med 5 rdr. - og hvorom Dom ærbødigt paastaaes.

Mod det i Sagen passerende havde de indstevnte ey noget at fremføre hvorfor Sagen optages til Dom til i Morgen formiddag.

Da Rættten dagen d/en 14de med sam/m/e Laug Rætt var satt blev følgende

Dom afsagt.

Da de af Citanten Gert Henrich Schriver indstevnte Piger Brithe Sieursdatter og Marie Nielsdatter inden Rættten har tilstaaet at Være skyldige udi Sigtelsen, Ved det de samme har kasted Tag steene i tu paa Citantens Nøstetags, som ey af Vanvare men af løstighed uden dertil af nogen at Være forleedet foregives at Være skeed, det og af de indstævnte og afhørte Vidners eedelige forklaringer fuldstændigere er dem overbeviist, Nemlig at bem/el/te Vidner længe førend de kom til Lans hørte bem/el/te Tieniste Piger ey med een men med fleere og mange steene neesten i en halv Tiime forøvede denne utilbørlige Gierning Ved Steenkastelse

paa Taget, saa at Skaden er bleven saavel af Vidnerne anseed som af de 2de Mænd taxered for 6 rdr:

Altsaa efter de indstævntes eegen Tilstaaelse og vidnernes yderligere forklaring og Overtydelse, Kiendes og Døm/m/es herved for Rætt At i hænseende begge som Tieniste folck efter Lovens 3die bogs 21 Cap: 1 art: ey maae med deres forseelse føre deres Husbonde skade paa, men selv bør lide for hvis de brudt haver, bør saa vel Brithe Sieursdatter som Marie Nielsdatter som begge ligeskyldige i denne Gierning efter Lovens 6te bogs 9 Cap: 6 art: ey allene betale til Citanten Gert Hendrich Schriver den taxerede Skade med 6 rdr og de paa Sagen foraarsagede Processes Omkostninger med 1 rdr, men end og for denne Voldsomme og af dem forøvede forsætlige Gierning og forseelse hver for sig at

1744: 62

betale sine Volsbøder efter sam/m/e articul 60 rdr, og i dessen Mangel sam/m/e pænge bøder at forsone efter Forordningen dat: 6 Dec: 1743 {med Arbeyde at forsone} udi det Spinde huus {hvor} {paa hvad stæd/} og saalænge Stiftsbefalings Manden sam/m/e behager at determinere og fastsætte.

Michel Halversen Hielmen haver Ved sin fuldmægtig Procurator Claudius Emanuel Bart til dette Ting Ved skriftlig Stevnemaal dat: 11 Martij 1744 indkaldet Rasmus Helt for Sagen Stevnemaallet indeholder og saaleedis er lydende, hvorefter Sagen blev foretaget og den paastevnte Rasmus Helt paaraabt, men som hand hvercken selv eller Ved fuldmægtig mødte blev stevningen af de 2de Stevnevidner Diedrich Andersen Knappen og Anders Hansen Hopland lige efter deres paateigning paa stevnemaallet eedelig afhiemled.

Procurator Bart Comparerede {...} for Citanten og i Rætte lagde dernæst den i stævnemaallet paaberaabte Originale Obligation dat: 20 Dec: 1743 paa Capital 300 rdr, og som den indstævnte efter lovlig givne Varsel ey nu for Rætten møder, saa Maatte Comparenten nødsageligst begiere Laugdag for den indstævnte til forestaaende Som/m/erting.

Eragted

Den lovlig indstevnte og ey mødende Rasmus Helt forelægges Laugdag til nestholdende Som/m/erting, at svare til Sagen, og efter sam/m/es beskaffenhed at anhøre Dom, hvilken forelæggelse Citanten tager beskreven og i lovlig tiid seer han/n/em forkyndet.

Fleere Sager efter paaraab fremkom ey udi Rætte.

1. H/er/r Gert Gelmeydens udgivne børsæddel til Ole Knudsen Horvigen paa 1 p/un/d Smør ½ Tønde Korn i Gaarden Sieurdahl med Rev: ej dat dat: 4 Martij 1744.

2. Peter Krogh paa sin fader Justitz Raad Kroghs Veigne udgivne børsæddel til Anders Gregoriusen paa 1 p/un/d [Smør]? 8 Kander Malt i Gaarden Beerland dat: 10 April 1744 med Rev: ej dat.

Dernæst fremkom Fogden med Restancerne og sam/m/e af Rætten forlangede attesterede og beløb afvigte Aars skatter 28 - 4 - 12 indeværende Aars 1ste termins skatter beløber 274 rdr 5 mrk 9 sk.

En specification paa endeel Laxe og silde Voger hvorudi for Aar 1743 indtet er fisked udi hvis summa er andsatt for 21 rdr 80 sk, som ligeleedis af Rætten blev attestered saaleedis at udi sam/m/e deels slet inted er fisked og deels saa gandske lidet at ikke den bæste Vog har kundet stopped deres garne slid eller fortæring, meget mindre at for indeværende Aar 1743 af nogen Vog kand skattes samt at Floervogs Mølle er øde og for værende tiid ubrugelig.

Radøe

D/en 14de April blev Rætten til Vaartings holdelse med Radøe Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Alvestrøm/m/en Udi Over Værelse af Deres Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte

1744: 62b

Laug Rættes Mænd sc: Anders Biørcheland 2. Mons Namtvedt 3. Jens Biørcheland 4. Jacob *Gartvedt (Kartvedt) 5. Thomes Monsen Biørcheland 6. Niels Knudsen ibid 7. Peer Christiansen *Sor Helle (Sør? Helle, men ved utnemninga kalla Peder Christensen Ind Helle) og Johannes Matiesen Inhelle i stæden for Michel Erichsen *Nere Qualen (Ved utnemninga kalla Øfre Qualem) som er syg

For dette Skibbreede blev alle de Kongl/ige Ordres og Rescripter oplæste som Ved det nestforrige Tingstæd.

Dernest blev frem lagt til publication

1. Margrethe Risbrichs S/a/l/ig/ Major Storms udgivne børselsæddel til Ole Christophersen paa 1 p/un/d Smør 20 kander Malt udi Gaarden Helleland dat: 19 Martij 1744 med Rev: ej dat

2. Biskop Bornemans udgivne børselsæddel til Niclas Monsen paa 21 Mark Smør 1 kvarteer Malt udi Gaarden Soltvedt bispestolen beneficeret dat: 23 Martij 1744 med Rev: ej dat.

D/en 15de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rættes Mænd sat hvor da

1. Arnold Meyers Confirmation paa det ham, af Etatz-Raad Jonas Lym, som Constituered Stiftbefalings Mand over Bergens Stift givne Privilegium, paa et Krem/m/er Leye udi Bøevogen i bem/el/te Bergens Stift dat: 19 Julij 1743 og udi Skiøde protocollen fol. 268 og 269 ordlydende indført.

2. Aflyst Arnold Meyers Pante Obligation dat: 28 aug: 1733 til Oberformynderne i Bergen efter det producerede Afkald dat: 7 Maj 1742 med Oberformyndernes paateigning.

3. Aflyst ditto Meyers Pante Obligation dat: 20 Dec: 1736 udgivet til Sorenskriver Tønder paa Capital 60 rdr som til hands Sterboe mod Mad/a/me Mathisens paateignede Quittance af 27 Maj 1743 er betalt.

Sager til dette Ting fremkom ikke hvorfor de sædvanlige Restancer bleve attesterede og beløber sam/m/e for afvigte Aar 20 rdr 2 sk for indeværende Aar 229 rdr 2 mrk.

Udi Bogens Laxevog skadt lagt for 32 sk svarede Laug Rættet intet for 1743 at Være fisked udi.

D/en 16de ejusdem blev Retten til Vaartingets holdelse med Alenfit Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd sc: 1. Arne Elsaas 2. Ole Lie 3. Hans Monsta 4. Anders Elsaas 5. Lars Olsen Nepstad 6. Jacob Sieursen Elsaas 7. Halver Ellefsen Mundal 8. Hans Odderaas,

Og blev for dette Skibbreede alle de Kongl/ige Forordninger ordres og Rescripter oplæste som Ved de nestforrige Tingstæder.

Dernæst blev til publication fremlagt

1. Commerce Raad Von Der Lippes udgivne bøkelsæddel paa sin Søster Frue Knagenhielms Veigne til Arne Hansen paa $\frac{1}{2}$ løb Smør og $\frac{1}{4}$ Tønde Malt udi Gaarden Tvedt dat: 9 April 1744.

1744: 63

Lars Søre Echeland som tilsatt Curator for fraværende Anders Olsens tilfaldne fædrene og Mødrene Arv i alt beløbende til 26 rdr 5 mrk 10 sk lod inden Tinge opbyde sam/m/e hos ham beroende Capital om nogen sam/m/e paa Rente vil laane mod sicker Pandt, i henseende ingen fra forrige lovbydelse som inden Tinge skeede d/en 3 Dec: 1734 har sig hos ham indfunden, men som ingen af Almuen Vilde sam/m/e til Renters svarelse antage forlanged hand at ovenm/el/te summa 26 rdr 5 mrk 10 sk maatte under Rættens forseigling blive ham indtil Videre foranstaltning og forvaring {blive} tilbage levered.

D/en 17de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rættes Mænd satt og blev til Publication fremlagt

1. Et Skiftebrev dat: 23 Jan: 1743 efter afdøde Christi Olsdatter forretted paa Gaarden Soltvedt extraheret udi Skiøde bogen fol: 269.

2. Ditto dat: 3 aug: 1742 efter Ingeri Olsdatter forretted paa Gaarden Kionne udi Nærøens Skibbreede og Yttre Sogns fogderie extrah: udi Skiøde protocollen fol: 269.

3. En Contract oprettet imellem Encken Lisbet Magnes Datter og Halver Aamundsen Alver om hændes Ophold for Livstiid dat: 16 april 1744 og udi Skiøde bogen fol: 269 indført.

4. Berge Joensen Qvamme Mons Joensen Tveidten Anders Hansen Hopland og Ole Sandersen Dahles udgivne Skiøde til Jens Thomesen Aase paa 30 Mark Smør 20 Kander Malt i Gaarden Noraase dat: 16 april 1744 og udi Skiøde bogen fol: 269 indført.

5. Herman Staals udgivne Pante Obligation til Mad/a/me Cathrine Osia de Fines stoer 50 rdr dat: 26 7ber 1743 og udi Pante Protocollen fol: 270 ordlydende indført.

Sager blev efter Paaraab ey i Rætten frem ført.

Hvorfor de sædvanlige Restancer bleve til attestation fremlagde, og beløb afvigte Aars skatter 23 rdr 2 mrk 1 sk for indeværende Aar 1ste termin Skatter 246 rdr 5 mrk 14 sk.

Sartor Skibbreede

D/en 21de ejusdem blev Rætten til almindelig Vaartings holdelse med Sartor Skibbreedes Almue paa Tingstædet Schoge i Overværelse af Deres Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd 1. Niels Leerøen 2. Hans Algerøen 3. Ole Knudsen Eie i stæden for Ole Olsen Eie som er svag 4. Mons Knudsen Nedre Golten 5. Johannes Rasmusen Tøsøen 6. Peder Erichsen Nipen 7. Michel Arrefjord og 8. Ole Pedersen Høsøen,

Og blev for dette Skibbreede alle de Kongl/ige ordre Rescripter og forordninger oplæste som Ved de forrige Tingstæder.

Dernest blev til Publication frem lagt

1. Hans Jochum Jordans udgivne bøkelsæddel til Hans Hansen paa 1 p/un/d fisk udi Gaarden Syltøe Kors Kierken beneficeret dat: 15 april 1744.
2. Margrethe S/a/l/ig/ Wessels udgivne bøkelsæddel til Ole Olsen Glesnes paa 15 Mark Smør i Gaarden Glesnes dat: 10 april 1744 med ligelydende Gienpart ej dat
3. Jens Rennords udgivne bøkelsæddel til Niels Nielsen paa 1 p/un/d 6 Mark fisk udi Gaarden Fiereide Korskirken Sognepræst beneficeret dat: 4de Ap: 1744 med Rev:

1744: 63b

4. Skiftebrev dat: 22 8ber 1743 efter afgangne Kari Hansdatter forretted paa Gaarden Søre Lie.
5. Ditto forretted paa Gaarden Kallestad efter Mons Monsen d/en 23 8ber 1743.

D/en 22de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd og blev til publication fremlagt.

1. Peder Olsens udgivne Skiøde til Anders Andersen paa 12 Mark Smør 6 Mark fisk udi Gaarden Søre Echerhoft dat: 21de April 1744 og udi Skiøde bogen fol: 270 ordlydende indført.
2. Brithe Monsdatter Michel Michelsen - paa egne og umyndiges Veigne Hans Nielsen Rasmus Michelsen og Iver Larsens udgivne Skiøde til Mons Michelsen Bache paa 33 3/5 Mark fisk udi Gaarden Bache dat: 22 april 1744 og udi Skiøde bogen fol: 270 indført.
3. H/er/r Christen Tundboes udgivne bøkelsæddel til Ole Endresen paa 3 Voger Raafisk udi Gaarden Schove dat: 28 Martij 1744 med Rev: ej dat
4. Ole Hansen Schoges paa egne og MedEjeres Veigne udgivne bøkelsæddel til Hans Vinciensen paa ½ Løb Smør i gaarden Nordvig dat: 21 april 1744 med Rev: ej dat
5. Rasmus Iversens udgivne bøkelsæddel til Mons Nielsen paa ½ p/un/d Smør udi Gaarden Bielcherøen dat: 21 April 1744 med Rev: ej dat:
6. Jens Thomesen Børnes paa sin Myndtling Malene Michels Datters Veigne udgivne bøkelsæddel til Mons Michelsen Waage paa 9 Mark Smør udi Gaarden Leerøen dat: 22 april 1744 med Rev: ej dat
7. Johan Raverts Odels Lysning og Pænge Mangels Lysning til en 3die part udi Gaarden Ham/m/elsund dat: 22 Jan: 1744 vide Skiøde protocollen fol: 270.

Kirsten S/a/l/ig/ Benjamin Nevermands Encke haver ved mundtlig Stævnemaal indkaldet til dette Ting Grethe S/a/l/ig/ Mathis Rasmusens Encke boende paa Pladtzet Sollesvig kaldet for Resterende 7 rdr 5 sk som paa Reigning hænde tilkom/m/er derfor efter Sagens beskaffenhed at lide Dom til Pængenes betaling og de paa Processen anvænte bekostninger,

Den indstevnte Grethe S/a/l/ig/ Mathis Rasmusens Encke mødte hvercken selv eller Ved fuldmægtig, hvorfor de 2de Stevne Vidner Winciens Tøssøen og Peder Olsen Hagenes frem stode og under Eed afhiemlede det de meer end for 14 dage haver indkaldet Grethe S/a/l/ig/ Mathis Rasmusens Encke for denne Rætt at møde Citantinden for den fordring af 7 rdr 5 sk som {under} af Reignings Sager dependerer, da de med hænde selv og i hændes eget Huus forkyndte Stævningen.

Citantinden som er sænge liggende fremsændte sit skriftlige

1744: 64

Indlæg af 20de April 1744. som saaleedis lyder.

For Citantinden forlangede Wintzien Tusøen at den lovlig indstevnte og ey mødende Grethe Sollesvig til næste Ting maatte forelægges Laugdag til nestholdende Som/m/erting.

Eragted

Den Lovlig indstevnte og ey mødende Grethe S/a/l/ig/ Mathis Rasmusens Encke forelægges Laudag til nestholdende Sommering at svare udi Sagen for den pretention Citantinden har formeret mod hende, og efter Sagens befundne Rigtighed at anhøre Dom, hvilcken forelæggelse tages beskreven, og i Lovlig Tiid bliver at forkynde.

Til dette Ting Var ey fleere Sager udi Rætte incam/m/inerede hvorfor Fogden med de sædvanlige Tings vidner fremkom som blev attesterede, Restancer for afvigte Aar Var intet for dette skibbreede, for indeværende Aar 1ste termin 112 rdr 2 mrk 8 sk.

Schiolds Skibbreede!

D/en 27de April 1744 blev Rætten til almindelig Vaartings holdelse med Schiolds Skibbreede satt paa Ting stædet Møllendahl i Overværelse af Deres Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd, sc: Hans Magnesen Giellestad 2. Ole Knudsen Rippe 3. Mons Nielsen Scholdahl 4. Ole Larsen Scheije 5. Jens Hansen Aaland 6. Halver Nielsen Øfstue 7. Johannes Erichsen Nesse og 8. Lars Larsen Søråas,

Hvor da de sam/m/e forordninger Rescripter og befalninger blev publicerede som Ved de forrige Ting stæder.

Dernest blev frem lagt til Publication

1. Mons Monsens udgivne Skiøde til Mad/a/me Giertrud S/a/l/ig/ Danchersen paa Gaarden Fantoft skyldende 1 Løb Smør 2 skilling i Pænge dat: 4 Dec: 1743. - og ordlydende i Skiøde Protocollen fol: 270 indført.

2. Aflyst Hans Schrams udgivne Pante Obligation til Herman Niensted dat: 17 Julij 1741 som Ved Transport af 29 8ber 1742 er transporteret Morten Olsen men d/en 18 april 1744 Creditor afbetalt Vide Pantebo: 218.

3. Hans Schrams udgivne Pante Obligation til biskop Borneman paa 300 rdr dat: 26 ap: 1741 med afbetalte Renter til d/en 26 April 1744, vide Prot: fol: 271.

4. Ditto hans udgivne Pante Obligation til Biskop Borneman stoer 200 rdr dat: 25de April 1744 som udi Pante bogen fol: 271 er indført.

5. Johan Kahrsses freedlysning over Nedre Natlands Skov dat: 27 April 1744 - og indført fol: 272.

6. Aflyst Johan Kahrsses udgivne Obligation stoer 400 rdr til Berent Frøchen efter den paateignede Creditors quittance af 10 Febr: 1743.

7. Johan Kahrsses udgivne Skiøde til biskop Borneman paa Gaarderne Øfre Natland skyldende 1 Løb 18 Mark Smør og Slettebache

1744: 64b

1 p/un/d 12 Mark Smør med hvis Videre pertinentier dat: 10 8ber 1743 som ordlydende fol: 272 findes tilført.

8. Biskop Bornemans freedlysning for Gaarden Slettebaches Skov dat: 25de April 1744 vide fol: 272.

Procurator Johan Friderich Kramer mødte for Rætten og frem lagde een mod Ole Thoersen Kjøen under 16 Martij nestleeden for borgermand Christen Milbach udstædde Stævning hvilken hand begierede afhiemled.

Den indstevnte Ole Thorsen Kiøn mødte ikke ey heller nogen paa hans Veigne, hvorfor Stevningen blev oplæst og stævne vidnerne Ole Haugsdahl og Lars Myhrdahl fremstode og under Eed afhiemlede det de meer end med 14 dages Varsel har indkaldet Ole Torsen Kiøn her for Rætten at møde for den skyld han/n/em efter Stevnemaalet er Citeret for som for han/n/em i hans Huus og eeget paahør blev forkyndt.

Kramer dernest anviiste Original Obligation hvilcken hand for derefter og indtil Som/m/ertinget ankom/m/er begierede med Rættens paateigning tilbage, samt erindrede om Laugdag for den indstevnte til anstundende Som/m/erting.

Eragted

Den indstevnte og ey mødende Ole Thoersen Kiøn forelægges til nestholdende Som/m/erting Laugdag, da efter Sagens beskaffenhed at anhøre Dom, hvilcken forelæggelse Citantens fuldmægtig tager beskreven, og i lovlig Tiid seer forkyndt.

Sieg/neu/r Berent Frøchen mødte for Rætten og frem lagde een mod Johan Bucholt under 11 april 1744 udstædde Stevnemaal som hand for Rætten forlangede oplæst.

Berent Frøchen mødte begierende at Johan Bucholt(?) maatte tilspørges og questioneres om hand havde noget imod paastevnte Capital og Renter at siige uden at dens Indhold udi alt er rigtig.

Den indstevnte Johan Bucholt mødte persohnlig for Rætten tilstoed rigtig at være Debitor efter Obligation for 1000 rdr tillige med de af Capitalen Voxende 3 aars Renter, som hannem Lovlig og i rette Tiid er bleven opsagt,

Berent Frøchen begierede Udsættelse til i Morgen paa det Obligationen in originali kunde frem lægges, og der efter maatte Dom nyde, ligesom den i Stevnemaalet paaberaabte Opsigelse.

Eragted

Den forlangte Opsættelse bevilger Rætten til i Morgen

1744: 65

formiddag da Dom i Sagen efter de documenter som i Rætte fremlægges skal afsiiges.

Procurator Claudius Emanuel Barth som fuldmægtig paa Assessor Jaen Von der Lippes Weigne mødte for Rætten og producerede en skriftlig Stævning under dato 3die April indeværende Aar mod Karen Joensdatter afg/aaen Rasmus Rasmusen Øhlbergs Encke for Sagen stævne Maalet inde holder som saaleedis er lydende.

Den ude blivende blev 3de gange paaberaabt, men da hverken den indstevnte enten selv eller Ved fuldmægtig mødte for Rætten blev Stevne Vidnerne Lars Myrdahl og Niels Ulsmoe fremkalte som under Eed afhiemlede - det de for 14 dage siden har i hændes eeget Huus og paahør forkyndt den i Rætte lagde skriftlige Stævning at møde Citanten for dette beram/m/ede Ting som her for Schiolds Skibbreede holdes.

Procurator Bart paa Citantens Veigne i Rette lagde der næst den i Stævningen paaberaabte Originale Obligation dat: 2 april 1738 og publiceret d/en 14 Julij sam/m/e Aar, tillige med den i Stævningen paaberaabte Originale Revers paa Capital 26 rdr dat: 23 Febr: 1739, og som den indstevnte efter paaraabelse ey møder eller for sig møde lader, saa paastoed Comparenten at hun til først forestaaende Som/m/erting maatte Vorde gived Lavdag.

Eragted

Den lovlig indstevnte og ey mødende Karen Joensdatter forelægges til nestholdende Som/m/erting Lavdag, da Sagen efter de fra Citantens indkomne documenter vorder paadømt, sam/m/e fore læggelse tages beskreven og i lovlig Tiid bliver at forkynde.

1. H/er/r Assessor Londemans udgivne bøkelsæddel til Mogens Stephensen Ramnung (Ravnanger?) paa 2 p/un/d Smør udi Gaarden Dolvigen dat: 8 Jan: 1744 med Rev: ej dat

2. Mons Rasmusen Knappen og Abel Rasmusen paa Mons Larsens umyndige børns Veigne deres udgivne bøkelsæddel dat: 9de Junij 1743 til Ole Rasmusen Søviggen paa 6 $\frac{3}{4}$ Mark Smør 1/24 deel faar i Gaarden Søviggen med Rev: ej dat.

D/en 28de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rættes Mænd satt paa sam/m/e Tingstæd.

Da Procurator Simon Kramer fremlagde Magister Holbergs skrivelse under 28de april inde værende Aar hvis indhold er saaleedes, og tillige fremstillede de 2de Tienere paa Gaarden Lie ved Navn Mons Anbiørnsen og Christian Halsteensen som til et Tingsvidnes erholdelse blev forlanget eedelig at gjøre

1744: 65b

deres forklaring om den uløckelig Vaade Ild \paa/ hands Ejende Gaard Lie udi Febr: Maaned dette Aar er overkom/m/ed, fremstoed Mons Anbiørnsen og Christian Halsteensen og efter at de havde aflagt deres Corporlige Eed Vidnede følgende at udi Febr: maaned inde Værende Aar blev en Ild paa Gaarden Lie beliggende i Schiolds Skibbreede udi Nordhorlehns fogderie under Matriculens No 11 der skylder i Skatt 1 Løb 1 p/un/d 12 Mark og i Landskyld 1 Løb 1 Huud, silde paa Aftenen antændt, hvorved Et Vaanings Huus som bestoed af een Stue, et kiøcken og et sænge kam/m/er, bønder Huusene en Melcke Stue en borge Stue, et Ildhuus og en floer eller fæ huus, desligeste deels huusgeraad af Sølv og Thinn samt Kaabber og alt foer til Creatuurene som paa floren Var beliggende, item en Kuffert med Linnen alt sam/m/en blev opbrendt og lagt udi Aske, og at Gaarden som den/n/e uløckelige hændelse er overgangen den tiid Var Magister Holberg tilhørende, om deres Udsiigende blev det tilstæde Værende Laug Rætt tilspurdt, om det ey saaleedis i alt forholdt sig, som og om det ikke Var dem Vidende at denne Vaade Ild Var Gaarden Lie overgangen, hvortil Laug Rettet enstem/m/ig svarede det i alt saaleedis forholdt sig som *Vidnerne under Eed inden Rætten har forklaret, hvorm Procurotor Kramer et Lovskicked Tings Vidne Var begierende sig meddeelt som bevilged blev.

Berent Frøchen loed i Rette frem lægge de ved Sagens opsættelse \paaberaabte/ Originale documenter nemlig Johan Bucholts Pante Obligation dat: 5te April 1738 som d/en 14 8ber sam/m/e Aar er publiceret som saaleedis er lydende, ligesom den udi Stevningen paaberaabte Opsigelse under dato 7 Majj sidstleeden som med Opsigelses Mændenes Paateigning lyder saaleedis, hvorefter hand i kraft af sin i Gaarddag gjorde Paastand æskede Dom i Sagen hvorfor følgende

Dom blev afsagt

Da Debitor Johan Bucholt efter indstævning for Rætten selv har tilstaaet efter sin Pante Obligation til Sieg/neu/r Berent Frøchen som Obligationens itzige og rette Ejere at Være skyldig den summa 1000 rdr med Resterende 3de Aars Renter forfalden d/en 5te April nestavigt, som hannem d/en 7 Majj sistleeden Aar lovlige er Vorden opsagt men ey til denne Tiid afbetalt.

Alt saa kiendes og døm/m/es for Rætt at den indstævnte Johan Bucholt 15 Dage efter denne Doms lovlige forkyndelse ey allene indfrier og betaler til \Citanten/ Sieg/neu/r Berent

1744: 66

Frøchen som til Ægte har bekom/m/ed Sophia Von der Velde sin til Stads Hauptmand Jaen Von der Velde under dato 5te April 1738 udstædde og d/en 14de 8ber sam/m/e Aar til Tinge publicerede Pante forskrivning lydende paa prioritered Pandt udi Debtors iboende Huuser hos staaende Mølle og tilhørende Nøster med hvis Videre Obligationen indbefatter med den summa Et Tusind Rixdaler Dansk Courant med opvoxende skadesløse Renter til betaling skeer, men end og udi Processens Omkostning at betale 4 rdr alt under Lovlig Nam og Excecuion udi ovenm/el/te pandtsatte Ejendeele efter Obligationens Indhold Ved Rættens Videre Befordring efter Loven.

Kari Svend datter haver Ved mundtlig stevnemaal ladet indkalde Brithe Michels datter som opholder sig paa Gaarden Nedre Titlestad hos sine forældre sam/m/e stæds boende fordi hun afvigte høst haver skieldet hænde for en Taske og at hun havde Vel forskyldt at hændes hals skulle omvries, til Vidner udi sam/m/e Sag er indstevnt Brithe Titlestad og Barbro Titlestad begge boende paa sam/m/e gaard, men som hvercken den indstevnte Brithe Michels Datter ey heller de indstevnte Vidner mødte efter 3de gange sam/m/e bleve paaberaabte, bleve Stevne Vidnerne Ole Haugsdahl og Lars Myhrdahl fremkalte som under Eed afhiemlede Stevnemaalet paa følgende Maade, det de længere end for 14 dage siden Var paa Gaarden Titlestad udi Brithe Michels datters Forældres Huus og der i \hændes/ paahør forkyndte Stævningen at møde Citantinden Kari Svens datter udi Rætte for de Skiolds Ord hun har begiegned hænde med, ligesom og indstævnet Vidnerne her for Rætten at forklare hvad de om Sagen havde hørt og Var Vidende, men ey at have brugt de Ord i Instævningen til Vidnerne at sam/m/e under Lovens falsmaal skulle møde, hvorfor denne Sag til nytt Stevnemaal afviises.

Dernest publicered Hans Monsens udgivne Pante Obligation til Ole Bleege paa Capital 200 rdr dat: 13 april 1743 som udi Pante protocollen fol: 272 ordlydende findes indført.

Fleere Sager blev ey udi Rette frem ført hvorfor Restancerne bleve attesterede og beløb afvigte Aars Skatter til 111 rdr 2 mrk 2 sk for indeværende Aars 1ste termins Skatt 486 rdr 3 mrk 6 sk.

Anno 1744 d/en 9 Junij indfandt jeg mig i følge af Ejerne for Gaarden Dahle under 12te Martij indeværende Aar gjorde Requisition og Ansøgning til Deres Excellence Stiftamptmand Christian á Mønicen om en aftsags

1744: 66b

Forrettning maatte paa Aastæden og den til skade komne Gaard Dahle i Arne Skibbreede foretages, som Ved høystbem/el/te deres Excellences Stiftamptmandens Resolution under 23de ejusdem er de Ansøgende bevilget som ord til andet er saaleedis lydende, til hvilcken forrettning Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Rasmus Smith haver opnævnt 6 uvillige Mænd som gandske ey ere enten Ejerne eller Opsidderne paa bem/el/te Gaard Dahle beslægtiged hvis Navne ere, 1. Michel Monsen Tuenæs 2. Johannes Iversen Tuenæs 3. Johannes Gregoriusen Tuenes 4. Anders Olsen Hole 5. Ole Jensen Tuenes 6. Gregorius Johannesen Mieldem, Til forrettningen Var Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Rasmus Smith tilvarsled, men da hand i Kongl/ige Forretninger paa Waase Vaartinget Var hindred Ved denne Forrettning at bievaane haver hand paa sine Veigne Constituered Lensmanden Peder

Arnetvedt som er nerværende og producered Fogdens hannem tillagde ordre under 29 Majj indeværende Aar.

Ligeleedis haver Ejerne bekom/m/ed om forrettningens holdelse fuldkom/m/en Varsel af hvilcke og er nerværende Johannes Johannesen Aschelands og Anders Nielsen Helle og Ole Johannesen Dahle paa sine og de umyndiges Veigne ligesom og Com/m/erce Raad Gartner Ved sin paateigning under 2den Junij dette Aar ligeleedis har Vedtaget at være uden Videre Varsel fornøyet med hvad som Ved forretningen af Rættens Middel lovligheds behandles.

Hvorefter jeg med de samtlige Eedsorne Laug Rættens Mænd Ved Geleide saavel af Lensmanden Peder Arnetvedt som paa Deres Kongl/ig Maj/este/ts Fogeds Veigne mødte, som og de tilstæde værende Ejere og samtlige Gaardens Opsiddere betiimelig forføyede os efter Anviisning i Udmarcken, og der besaae den store Skade Elven nestleeden Høst havde tilføyed deres bæste og nærmeste Udmarck hvor Elven paa begge Siider igiennem løber, ey allene Ved det sam/m/e haver taget usædvanlige overløb og gandske borttaget paa nogle stæder mangfoldig stor Engebond med Skov og marck begroet, som i længde og bredde er nogle tusinde Alen, men end og paa den overblevne Marck opskøllet saa stor Mængde Steen Sand og gamle Træer, som silde har anseelse nogen sinde at blive igien oprøddet, ligeleedis forefandt Vii foruden at Veyerne hvor qvæget drives Var gandske udtagne at Elven ved sit usædvanlige løb støder paa adskillige Stæder hvor det er at befrøgte Marcken med tiiden udtages, aller hælst den saaleedis er situeret, at der ey findes anden Grund derunder end rund Steen og Sand som Ved Elvens force lættelig kand undergraves,

Efter at Udmarcken paa

1744: 67

begge Siider af Elven saaleedis Var igien/n/emgaaet og af os beskued begav Vii os tilbage for at tage i beskuelse den Skade Ager og Eng paa bem/el/te Gaard Var ved bem/el/te Elve brud tilføyed, og da forekom os ey allene store Engeslætter af ulige bredde men i længde den gandske Mark igien/n/em at Være paa begge Siider Elven gandske borttaget og en halv alen nær en Leylændings Huus, tillige med Agere som efter Opsiddernes forklaring kunde ansees til 2 Tønder Sæd, men end og de bæste og frugtbareste Markestøcker der er af stort begreb og Streckning at Være med en Mængde Sand og paa nogle Stæder til en halv Alens højde som og Steen og træer gandske bederved og overskiuldt, og som Vii efter den forlangte og af fogden givne Efterretning og Udtog af Matriculen erfarer at den/n/e beskadigede Jord for Laxeskyld er i Landskylds \taxten/ andført, maae Vii og forklare at Elven Ved de nye tagne Giænger og Udfald paa mange stæder Vil spille og hindre fiskens Opløb saa fiskeriet bliver til ringe Nøtte; hvorfor Vii samtlig efter nøyeste tagne betragtning og Overlæg skøn/n/er og taxerer denne Gaarden Dahle over gaaende og ved Elve brud til føyede Skade til Een Løb Smørs Aftag udi Skatte skyld, og udi Landskyld proportionaliter lige derefter, saa i Stæden for 4 Løber 1 p/un/d 12 Mark Smør som bem/el/te Gaard Dahle efter sist gjorde Aftag passeret d/en 4de Julij 1725 tilforn Var ansatt og taxered for, bliver ikkun igien 3 Løber 1 p/un/d 12 Mark som Laylændingerne bør og kand taale at skatte og landskyld af, og som den erlidte Skade saavel inden som uden Gierds har strecked sig ligemeget til alle Gaardens Leylændinger, forlangte Ejerne tillige med de samtlige Opsiddere, at denne aftagne eene Løb Smørs Leye, som Allerunderdanigst forhaabes af Deres Kongl/ig Maj/este/ts allernaadigst Accorderes at Vorde Gaardens skyld aftaget, maae efter enhver Jord brugendes Anpart saaleedis som det førend det forhen allegerede Aftag skeede, saaleedis til Moderation og eftergivelse udi Skatt og Landskyld Reparteres og Lignes, at alle efter sit forrige brugs størrelse nyder lige godt, dog at dette nu gjorde Aftag bliver det forrige uvedkom/m/ende, og at de herefter efter bægge Affældings forrettningerne nyder Lindring i Skatt og anden jordrottelig Rættighed, hvorpaa den/n/e Udreigning og Species aftag for en hver skeede,

nemlig for de 4re Opsiddere Ingebrigt, Iver, g/amme/l Johannes og Johannes den yngre aftaget enhver 10 2/7 *skilling Mark Smør udi Skatte skyld og proportionaliter udi Landskyld, for de 3de Mænd Ole, Michel og Lars Knudsen hver 5 1/7 Mark Smør for Johannes Simensen og Niels Knudsen hver 7 5/7 Mark Smør som i alt beløber 1 Løb.

Til sluttning blev Laug Rætted tilspurdt, om denne saavel forhen som nu til skade komme Gaard

1744: 67b

forvæntes at kom/m/e enten i forrige eller bædre stand, saa at aftaget igien kunde ophøre og saaleedis til Skatters svarelse igien paalægges hvortil sam/m/e svarede, at der til inted Haab paa en lang tiid kunde have, da mand snarere befrøgter sam/m/e forverres end forbedres.

Og som Lensmanden Peder Arnetvedt og de tilstædeværende Ejere ey havde Videre at erindre Ved forretningen {at erindre}, blev sam/m/e sluttet. At saaleedis af os samtlige besigtiget vurderet og aftaget er bevidner Vii under vores hænder og hostrøgte boemerker.

Anno 1744 d/en 10 Junij indfandt jeg \mig/ med de af fogden opnævnte Laug Rættes Mænd sc: 1. Michel Monsen Tuenes 2. Johannes Iversen Tuenes 3. Johannes Gregoriusen Tuenes 4. Anders Olsen Hole 5. Ole Jensen Tuenes og Gregorius Johannesen Mioldem paa Gaarden Sædahlen beliggende i Nordhorlehns Fogderie og Arne Skibbreede for sam/m/estæds at tage i Øyesium den Skade bem/el/te Gaard afvigte Aar Ved Elvebrud har taget, og det i følge saavel Ejernes gjorde Ansøgning som Deres Excellences Stiftamtmand Mönichens givne Resolution under dato 3die April inde værende Aar; Om denne forretnings holdelse Var saavel Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Rasmus Smidt tilvarsled som paa sine Veigne har beskicked LensManden Peder Arnetvedt som ved forretningen møder, som og \Ejerne/ Ole *Reist (Reistad) og Besse Børdahl som Ved deres Leylændinger gav tilkiende at have forfald og ey desaarsage kunde møde.

Hvorefter Vi til besigtelsen forføyet os paa Marcken og ansaae Elven paa adskillige stæder havde udtaged nogle smaae støcker Jord samt og paa 2de Stæder udreevet af en ager saameeget som en Vog korns sæd, tillige og gjort en liden Ager ganske ufrugtbar og paa Visse Stæder overskøllet Engen med Sand, og bortaget 3de broer hvorved Veyen er bleven disvanskeligere, alsaas skønner Vii samtlige at i henseende denne jord tilforn har været temmelig god, saavel i Korn som høe, dette Aftag, skiondt Skaden som nu er overkom/m/en behøved meere at {slutte aftagen} Redresseres med (Redressere = gjenoprette, sette i fornyet stand), dog ikke bliver meere end 3 Mark Smør, saa i stæden for Gaarden Sædahls Skatteskyld forhen efter Matriculen har Været 1 Løb 9 Mark Smør, bliver den herefter ikkun 1 Løb 6 Mark Smør hvoraf Vi skønner Leylændingerne bør skatte af, hvorefter og Landskylden bør *Regleres (d.s.s. regulere) efter og blev da for de 3de Opsiddere Thomas Nielsen Erich Nielsen og Niels Knudsen af hvers brugende Jorde part 1 Mark Smør Skatteskyld og ligesaameeget i Landskyld aftaget. Af denne gaard er efter Matriculens Indrættelse ey noget Aftag skeed, ligesom det ey for nerværende Tiid af os kand forhaabes at denne gaard som har anseelse Ved Elve brud meere at for-

1744: 68

Værres kand igien kom/m/e i den stand, at dette Aftag kand ophøre og igien til Skatt paalægges,

Lænsmanden paa Fogdens Veigne havde i ringeste Maader ey noget at erindre, hvorfor Forretningen sluttes og af os med Vores hænders Underskrift og fortrøgte boemerker stadfæstes.

A/nn/o 1744 d/en 29de Junij indfandt jeg mig paa Gaarden Steensland beliggende Yderst i Moedahlen udi Echanger Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie for sammestæds i følge af Deres Excellence Stiftbefalingsmand á Mønichens givne Resolution paateigned bem/el/te Gaards Opsidderes indgivne skriftlige Requisition dat 5 Martij 1744 som begge saaleedis ere lydende, at tage udi Øjesiun den erlidte Skade bem/el/te Jord Steensland afvigte Aars Høst 4 á 5 Uger for Juul Ved et overmaade Vandløb er Vorden tilføyet og overkom/m/ed, til sam/m/e forretnings holdelse Var Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Rasmus Smith tilvarsled, men formeedelst andre Embeeds forretninger Var ey Ved denne forretning til stæde, men paa sine Veigne Com/m/ittered Lensmanden Magne Esem saavel at møde herpaa stæden, som og at opnevne forstandige og uvillige Laug Rættes Mænd, efter det udi Rætte Ved bem/el/te Lensmand Magne Esem fremlagde brev dat: 29 Maij sistleden Efter hvilcken opnevne følgende Laug Rættes Mænd sc: 1. Lars Nielsen Nedre Echanger 2. Michel Hansen Nedre Echanger 3. Anders Magnesen Øfre Echanger 4. Lars Iversen Indre Eichnes 5. Erich Christensen Yttreeide og 6. Christen Sieursen Indre Eide paa Aastæden mødte med hvilcke jeg tillige med Lensmanden forføyede os ud paa Marken og der ansaae at bem/el/te Gaard Steensland som i Matriculen udi Skatteskyld er ansatt for 2 ½ p/un/d smør og udi Landskyld ½ Løb Smør merkelig Ved 2de store Elve, som igiennem 2de dale, hvor imellem Gaarden ligger, har sit Udfall, er beskadiget i det begge Elve paa 2de Sider gandske har udrevet anseelig \god/ stor Græs mark, og taged nye passage nermere ind paa deres Huuse saa det storligen er at befrøgte, at i henseende den Engebond ved Elven som forhen har Væred høyer end den nu efter liggende og ligesom heldet ned fra Elven, hvilcket enddel i Elven efter staaende store Træer og nogle støcker Mark som nu er igien/n/em skaaren kand udviise, det da Vil blive Væntelig marken meer og meer Vil undergraves og bortages, efter \som/ Elven paa mange stæder er neesten ligesaa høy som den over bleven slettemark, som dog ikke har andet end sand og stor Rund steen under sig, og som denne Gaard ey allene er langt fraliggende Søen, men end og besværlig at komme fra og til, deals formeedelst Sne og field skreer, deals og at den \tilhørende/ birke skov ey er opsidderne til nogen Nøtte, i henseende da til de afgaaende Contributioner og Udgifter ey deraf kand ud

1744: 68b

Vænde noget i Pænge, altsaa efter nøyeste tagne betragtning og Eftersøgning om Gaardens gandske beskaffenhed kand vi ey andet end taxere den erlidte og Gaarden Steensland overgangne Skade i det ringeste til 18 Mark Smør, som fra forrige MatriCulens Beløb Vil afgaae, saa i stæden for 2 ½ p/un/d Smør bliver nu igjen 1 p/un/d 18 Mark Smør hvoraf Leylændingerne bør og kand for nerværende Tiid skatte af, og som Landskylden endnu er 6 Mark Smør mindre end Skatteskylden, siunes os derudi ey aftag bør skee, men at sam/m/e ligesom forhen haver sit forblivende og \bør/ Landskyldes af \En/ ½ Løb Smør, og blev da de paa den gandske Gaard aftagne 18 Mark Smør i 3de lige parter paa de 3de Opsidderes brug til afgang Repartered (Repartere = fordele, utligne) saa i stæden for enhver tilforn har skattet af 20 Mark Smør svares nu ikkun Skatten af 14 Mark Smør, hvilcket Vi efter Leylændingernes egen Villie og Paastand som alle havde Væred i Skaden lige meeget deelagtige, skiønnede at Være rettest og billigst.

Lensmanden paa Fogdens Veigne havde herimod ey noget at erindre.

Af denne gaard er ey noget Aftag siden Matriculens indretning forhen skeed, ligesom Vi efter den forhen gjorde beskrivelse ey kand formode at denne Gaard nogensinde kand kom/m/e udi den Stand at dette Aftag kand ophøre, og saaleedis til Skatters svarelse igien noget at Vorde paalagt. Hvorfor denne forretning bliver sluttet og af os samtlige med Vores Underskrift og forseiglinger stadfæstet.

A/nn/o 1744 d/en 30te Junij {indfandt jeg mig} i følge af Deres Excellence Stiftamptmand Mønichens skriftlige Resolution dat: 6 Martij inde værende aar paateigned Opsiddernes indgivne Klage over deres paa boende Gaard Farrestvedt Ved Vandløb og Elvebrud er bederved NB NB indfandt jeg mig tillige med de af Lensmanden paa fogdens Rasmus Smithes Veigne opnevnte Laug Rættes Mænd sc: Lars Nielsen Nedre Echanger Michel Hansen Nedre Echanger Anders Magnesen Øfre Echanger, Lars Iversen Indre Eichnes, Erich Christensen Yttreeide og Christen Sieursen Indre Eide paa Gaarden Farrestvedt, beliggende i Moedahlen i Echanger Skibbreede og Nordhorlehns fogderie, for sam/m/e stæds at tage i Øjesiun den Gaarden formedelst Vandløb og Elvebrud overkomne Skade, til denne forretnings holdelse Var Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged Rasmus Smith betiimelig gived Varsel og Efterretning, men Ved Lensmanden Magne Esem lod tilkiende give ved

1744: 69

andre Embeeds forretninger at have forfald og desaarsage i sit Stæd beskicked Lensmanden benevnte Magne Esem at Være Ved forretningen tilstæde, og som denne Gaard er af Deres Maj/este/ts beneficerede Godtz og Rectoratet eller Ham/m/ers Mensal tillagt er ligeleedis Assessor Steensen tilvarsled, men derfor Ved sin paateigning under 2den April inde værende Aar undskyldet sig som saaleedis lyder.

Hvorefter Vii samtlige tillige med Lens Manden forføyede os ud paa Marken og først ansaae øverst Ved Elven at Marken var udrevet i et støcke ved halvanden hundrede Alen i længde og i bredde 6, 7, á 8 Alen, lige som og neden fore at 12 á 13 {k....} Agere som i alt kunde af os taxeres for 4 Vogers sæd deels var udtagne deels og paa mange stæder 1 Alen dybt nedsiunkede og igiennemgravede, som og desuden \af/ de{n} tyckeste og bæste Markestøcker, som Ved Elven paa en anden kandt Var beliggende deels bortagne, deels og Ved Sandbacker over skiulte ja gandske under Vand siulte, som Vi ey kand see nogen sinde bliver at forbædre, i henseende Marcken er gandske jevn og næsten en halv alen lige saa \lav/ med den store forbie løbende Elv, som Ved sit Udbrud paa den nye men nu bortagne Jord har gravet sig langt dybere i sit Løb, saa det storlig er at befrøgte at denne Gaard som har en sandig Grund, meer og meer Vil Ved Elve brud beskadiges, hvorfor Vii samtlige efter nøyeste betrackning over det beskadigede, og eftersiun paa det over blevne skionner og vurderer denne Gaarden Farrestvedt ved Elvebrud overgangne Skade til 18 Mark Smørs Aftag udi Skatteskylden og 12 Mark Smør og 2 Voger Nævers Aftag udi Landskylden, saa at i Stæden oftbenevnte Gaard for hen i Matriculen har Væred ansatt for 1 ½ Løb S/mør bliver den nu ikkun 1 Løb 18 mark Smør og i stæden for 1 Løb Smør 12 Voger Næver i Landskyld bliver den nu ikkun 2 p/un/d 12 Mark Smør og 10 Voger Næver hvoraf Leylændingerne bør og kand taale at skatte og Landskyld af, hvilcket Aftag de ansøgende 5 Leylændinger som udi Skaden ulige har Væred deelagtige forlangede alle at blive efter deres brugs stoerhed lodtagne udi, da de indbyrdes imellem sig selv vilde foreenes og tilligge hinanden efter Skadens stoerhed saa meeget at brugene som forhen kunde blive lige gode, allerhælst sam/m/e forhen har Væred smaae Parter og endnu ved den/n/e siste Skade blevne ringere, hvorfor Vi fra Aschild og Oles brug aftog for enhver 4 ½ Mark Smør udi Skatteskyld og udi

Landskyld 3 Mark Smør og En halv Vog Næver, fra Gulack den ældre og Gulach den yngre og Niels for enhver udi Skatteskyld 3 Mark Smør og udi Landskyld 2 Mark Smør 1 p/un/d Næver, saa at de 2de første skatter \hver/ nu ikkun af 1 p/un/d Smør og landskylder af 15 Mark Smør 2 ½ Vog Næver

1744: 69b

og de 3de siste Skatter hver af 15 Mark Smør og Landskylder af 10 Mark Smør 1 ½ Vog Næver, hvilket alt vi til nermere Kongl/ig Allernaadigste Approbation Allerunderdanigst henstiller, ellers maae vi tilkiendegive at paa denne Gaard ey noget Aftag for hen efter seeniste Matriculs Indretning er skeed, og at vi for nerværende tiid ey kand formode sam/m/e Ved forbedring kand kom/m/e i den stand at dette Aftag kand ophøre og igien til Skatters Svarelse paalægges.

Mod forretningens Slutning havde Lensmanden ey Videre at erindre, hvorfor Vi sam/m/e med Vores Underskrift og forseiglinger stadfæster.

Anno 1744 d/en 1ste Julij ifølge af Deres Excellence Stiftamptmand Mønichens givne Resolution dat: 6 Martij indeværende Aar og derudi givne Bevilning om en Aftags forretnings holdelse indfandt jeg mig tillige med de af Lensmanden Magne Esem paa Fogden Rasmus Smithes Veigne opnevnte Laug Rættes Mænd sc: Lars Nielsen Nedre Echanger Michel Hansen Nedre Echanger, Anders Magnesen Øfre Echanger Lars Iversen Indre Eichnes, Erich Christensen Yttreeide og Christen Sieursen Indreeide paa Gaarden Moe beliggende udi Echanger Skibbreede og Nordhorlehns fogderie, for samme stæds at besigtige og taxere den Skade ermelte Gaard Ved Vandløb afvigte Aars Høst kort for Juul er tilføyet. Til denne forretning haver Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Rasmus Smith havd fuldkom/m/en Varsel, men Ved Lens Manden Magne Esem som af ham paa sine Veigne Constituered, giver sit forfald formedelst andre Embeeds Sager tilkiende ey at kunde blive nerVærende, ligeleedes Var og denne Gaards Allernaadigst benificerede Ejere Assessor Steensen denne beram/m/ede forretning bekiendtgjort, som Ved sin paateigning har undskyldet sig at bivaane sam/m/e,

Hvorefter Vii samtlige efter Leylændingernes Anviisning først toeg i Øye siun de Udslætter som et anseelig støcke fra Gaarden er beliggende, og da forekom os at et meeget stort støcke Mark hvorpaa tem/m/elig godt Græs tilforn har Væxet deels ner Ved Elven Var gandske bortaget deels og med tyk grov Sand og steen over skiuldt som paa mange stæder er muuelig at faae afført og bort røddet, ligesom og deres Vey til Sætter stølen paa et stæd i særdeelighed gandske Var udrøddt, saa at det bratte field igien gjør Veyen ufarendes forinden stort Arbeyde med Mining og {b.d}hængende broer anvendes og paakostes; hvortil de øvrige Gaarder som fra 2de Dale har sin Gange Vey derpaa

1744: 70

faaer Contribuere, derefter begav vi os paa deres indhægnede Mark og ligeleedis ansaae hvad Skaden der sam/m/estæds kunde ansees for og da befandtes endeel smaae støcker og kanter mark at Være nær Elven udreven, og faae Stæder nogen fiin Sand at have overdekt Jorden, som med Arbeide og tiid igien kand staae til forbedring hvorfor Vii efter nøyeste Overlæg og Eftersiun skiønner at den deel i Gaarden Moe, i sær hvad Udslætten angaaer hvorpaa langt beedre Græs falder end paa de øvrige Stæder inden for, som ey kand staae til forbedring, at sam/m/e som er bleven Gaarden til Svæckelse og forringelse ansees og

taxeres for 6 Mark Smørs afgang udi Skatteskylden og udi Landskylden 5 1/7 Mark Smør 1 p/un/d 6 6/7 Mark Næver, saa at i Stæden for ermelte Gaard Moe i Matriculen tilforn i Skatteskyld har Væred andført for 1 Løb {Smør} 12 Mark Smør bliver den nu 1 Løb 6 Mark Smør og udi Landskyld 1 Løb Smør 6 Voger Næver, bliver den nu 2 p/un/d 18 6/7 Mark Smør og 5 Voger 1 p/un/d 17 1/7 Mark Næver, og som Skaden for de 4re Gaardens Opsiddere næsten ligemeget har strecked sig til alle, forlangede de samtlige at nyde efter deres brugs \lige/ stoerhed ligeleedis lige lod og andeel udi Aftaged som de indbyrdes forsickrede at blive foreenede om, og afgaaer da hver Opsidderes brug som i Skatte skyld haver Væred 21 Mark Smør 1 ½ Mark Smør bliver igien 19 ½ Mark og udi Landskyld som har Væred 18 Mark Smør 1 ½ Vog{er} Næver ligeleedis af hver Mands brug 1 2/7 Mark Smør 7 5/7 Mark Næver bliver igien 16 5/7 Mark Smør og 1 Vog 1 p/un/d 4 2/7 Mark Næver hvor af samtlige 4re Opsiddere kand hver for sin Andeel og Jordepart taale at skatte og landskyld af;

Af denne gaard er siden Matriculens indrætning ey noget aftag skeed, ligesom Vi ey heller kand siunes at dette gjorde Aftag formeedelst Gaardens \formelte/ forbedring kand kom/m/e i den Stand, at samme kand ophøre og paa nydt til Skatters svarelse paalægges,

Lensmanden Magne Esem som tilstædeværende paa fogdens Veigne havde ey noget at erindre til forretningen, hvorfor sam/m/e af os sluttes og med Vores Underskrift og forseiglinger stadfæstes.

Anno 1744 d/en 1ste Julij i følge af Deres Excellence Stiftbefalingsmand á Mønichens ergangne Resolution dat: 30te April indeværende Aar indfandt jeg mig tillige med de af Lensmanden Magne Esem paa Fogdens Rasmus Smithes Veigne opnevnte Laug Rættes Mænd sc: Lars Nielsen Nedre Echanger Michel Hansen Nedre Echanger Anders Magnesen Øfre Echanger, Lars Iversen Indre Eichnes Erich Christensen Yttreeide og Christen Sieursen Indreeide paa Gaarden og Aastæden Otterstad beliggende udi Echanger Skibbreede og Nordhorlehns fogderie, for sam/m/estæds at tage udi

1744: 70b

Øjesiun og beskuelse den Skade som bem/el/te Jord efter Opsiddernes Andragende Ved Vandløb og Elvebrud afvigte Aars \høst/ er tilføyed og overkom/m/ed, Til denne Forrettnings holdelse er deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Varsled, som paa sine Veigne har formedelst hindring af andre Embeeds forretninger Constituered Lensmanden at bivaane forretningen, som efter sam/m/e Ordre ligeleedis møder Ved forretningen Comparerede ligeleedis alle Gaardens Ejere tillige med de umyndiges Børns Værger som paa deres Myndtlingers bæste havde indseende.

Hvorefter Vi samtlige forføyede os først ligefra Søen op til Huuserne hvor mange slettemarke støcker med høye Sand bancker var opfyldet men paa nogle stæder med tyndere Sand skiulte som i sin Tiid kand blive at forbedre, dernest forekom os Ved Elven at en lang og høj backe Var gandske udbrudt alt indtil Huuserne saa det høylig behøves at næsten alle Gaardens Huuser for sickerheds skyld og den forvæntende fare at Sanden derunder skal udbryde maae {paa et andet Stæd} forfløttes og opsættes paa et andet stæd udi deres Eng hvorved noget af Græsningen og spildes, efter at Vi saaleedis havde igien/n/emgaaed Engen, begav Vi os til Udmarken hvor ligeleedis en høj backe Var udbrødt og gjort Veyen noget Vanskelig, ligesom og paa deres Udslætte Elven har opskøllet Sand deels fiin og deels med store steen sam/m/en blandet, og paa Visse stæder paa Kanterne gandske bortaged Marcken, da efter saadan forefundne og Gaarden overgangne Skade, kand Vi, som meere har henseed

til det overblevne end bortagne, ey andet skønne og ansee, {skøndt Skaden høyere burde behøve} end Aftaged ikkun bliver for den heele Gaard 6 Mark Smør og det formeedelst den beleylighed af skov som herved findes, hvorved Opsidderne kand søge nogen Hielp til sine Udgifter og Underholdning, saa i stæden for Gaarden Otterstad efter Matriculen har udi Skatteskyld Væred ansatt for 1 Løb 1 p/un/d [Smør] bliver den nu 1 Løb 18 Mark S/mør, og i stæden den udi Landskyld har Væred anført for 1 Løb Smør 2 Mæler Malt bliver den nu 2 p/un/d 19 ½ Mark Smør 1 Mæle 10 ½ Kande Malt, hvor af Leylændingerne kand og bør skatte og landskyld, og som der for denne gaard er herved en snees Ejere blev aftaged for en hvers Opsidder efter Skadens stoerhed saaleedis ligned at af Opsiddernes Ole Olsen og Johannes Johannesens brug blev for enhver aftaged 2 Mark Smør i Skatteskyld og 1 ½ Mark Smør ½ Kande Malt udi Landskyld saa at enhvers overblevne brug bliver udi skatt at svare af 22 Mark Smør

1744: 71

og udi Landskyld 16 ½ Mark Smør ½ Kande Malt af de 2de Øvrige Opsiddere Anders Monsen og Niels Erichsens brug blev for enhver udi Skatt aftaged 1 Mark Smør og udi Landskyld ¾ Mark Smør ¼ Kande Malt, saa deres brug for hver bliver 23 Mark Smør hvoraf skattes skal og 17 ¼ Mark Smør 5 ¾ Kande Malt hvoraf landskyldes bør,

Til sluttning maae Vi herved forklare at denne Gaard Otterstad som formedelst foranmelte \Herlighed af/ Skov til Aftag saa ringe er taxered ey Ved \formelte/ forbedring kand formodes at kom/m/e i den stand at dette nu gjorde Aftag igien kand ophøre og til Skatters svarelse igien paalægges, ligesom det ey heller kand udfindes at denne Gaard forhen noged har væred aftaged,

Lensmanden Magne Esem havde ey noged mod forretningens sluttning at tilføre, hvorfor sam/m/e af os med Vores Underskrift og forseigling stadfæstes.

A/nn/o 1744 d/en 3die Julij i følge Deres Excellence Stiftsbefalings Mand á Mønichens givne Resolution under dato 23 Martij indeværende Aar paa Ejeren Helje Vadsels ingivne Ansøgning under 19de ejusdem indfandt jeg mig tillige med de af Lensmanden Magne Esem paa Fogden Rasmus Smithes Veigne opnevnte Laug Rættes Mænd sc: Lars Nielsen Nedre Echanger Michel Hansen Nedre Echanger, Anders Magnesen Øfre Echanger, Lars Iversen Indre Eichnes, Erich Christensen Yttreide og Christen Sieursen Indre Eide paa Gaarden og Aastæden Egemoie beliggende i Hossanger Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie under Matriculens No 8, for sammestæds at holde en Siuns og taxations forretning over den Skade sam/m/e Gaard Ved Vandløb og Elve brud afvigte Aars Høst er foraarsaged og tilføyed, til denne beram/m/ede forretning er Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged Rasmus Smith tilkaldet, som formeedelst andre forretninger ey selv møder, men paa sine Veigne har frem sændt Lensmanden Magne Esem som er nerværende, ligeleedis Var og tilvarsled Ejeren Helje Wadsel som selv Var i fløttning og af os selv og Lensmanden til varsled at møde her i dag betiimelig, hvorefter Vi og har udsatt forretningen i Tancke hand omsiider skulle kom/m/e, men som hands Tilstæde blivelse endnu mangler, har Vi begyndt forretningen, og ladet os af Opsidderen og enAnden og nermeste Gaards Paaboer Lars Eie gjort Anviisning paa den Skade ermelte Gaard Ved Vandløb er Vederfaret, hvor os forekom Ved Elven at en tem/m/elig stor Ager tillige med 2de smaae Ager Støcker Var Deels med grov sand over skiuldt deels af Elven igien/n/em graven og ned siunckede samt efter tiiden bliver gandske ufrugtbar, hvorved 2de Vogers sæd bliver spildt, ligesaa forefandt Vi og at en stor backe var udrevet og gandske paa 2de stæder bortagen, et an-

seeligt stort stöcke af bredde og Vidde, ligesom og at Elven som har et sneevert og smalt Udløb udi høyt Vand foraarsaged enten af Snee eller umaadelig stort regn kand overskiölle den største deel af Ager og Eng som gandske slett er situered, hvorfor Vi skionner efter nøyeste Overlæg at denne Gaarden over gangne Skade med 9 Mark Smørs aftag udi Skatteskyld bør ansees og 7 1/5 Mark Smør 1 4/5 p/un/d Næver udi Landskyld, saa at det øvrige hvoraf Skattes kand bliver 1/2 Løb {Mark} Smør, og 1 p/un/d 4 4/5 Mark Smør og 2 Voger 1 1/5 p/un/d Næver hvoraf Landskyldes bør, og som denne Gaard desuden er til fields høyt op liggende fra Søen og meeget ringe af Høe og Korn kand Vii ey ansee dette aftag som formeedelst Vandløb er foraarsaged Ved nogen anden slags forbeedring kand nogensinde ophøre, hvorved sam/m/e til Skatters svarelse noget igien kand paalægges, ligesom det ey heller kand udfindes at denne Gaard efter Matriculens Indrættning noget forhen er Vorden aftaged og som den jord for nerværende Tiid ellene bruges og beboes af en Opsiddere Vil dette Gaardens Aftag komme sam/m/e til gode saavel i Skatt som Landskyld naar Deres Kongl/ig Maj/este/ts denne Vores holdte Affældings forretning Allernaadigst Approberer, Ejeren Helje Wadsel fremstillede sig som omsiider ankom til stæde og blev ham om alt det passerede inden Rættten gived Efterrettning, hvortil hand svarede i alt at være dermed tilfreds, men forestillede at det Vil blive befrøgteligt at gaarden Leylændings Viis formeedelst dens Ringhed og besværlighed kand Vorde beboed, da dens nu paaboende Leylænding haver allerrede des formeedelst frasagt sig gaarden.

Lensmanden paa fogdens Veigne haver efter tilspørsel til forretningens følge ey noget at erindre, hvorfor sam/m/e sluttes og af os med Vores Underskrift og forseiglinger stadfæstes.

Anno 1744 d/en 4de Julij i følge Deres Excellence Stiftbefalings Mand á Møinichens falne Resolution af 23de Martij indeværende Aar paa Opsidderne og tillige Ejerne paa Gaarden Møgster deres indgivne Memorial forfatted d/en 17de Martij sam/m/e Aar, indfandt jeg mig tillige med de af Lensmanden \M: E:/ opnevnte Laug Rættes Mænd sc: hvilcke fogden dertil Ved skriftlige Ordre {sam/m/e} har anbefahlet sc:, paa Gaarden Møgster beliggende i Hossanger Skibbreede og Nordhorlehns fogderie, for sammestæds at besigte

den Skade Elven ved sit Udbrud og Overløb har foraarsaged. Til forretningen Var Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged tilvarsled men ved Lensmanden Magne Esem som paa hands Veigne er beskicked at møde giver sit forfald tilkiende nemlig af Embeds forretninger at Være forhæfted, hvorfor Vii samtlige efter de 3de Ejeres Anviisning toeg først udi Øjesiun den Skade bem/el/te Gaard Ved Søen og udi deres slætte (slotte) marck er tilføyed hvoros forekom at et tem/m/eligt langt og bredt stöcke Mark Var af en backe udfaldet som og en Nøste Grund som bliver for Situationens Skyld besværlig at faae igien bebyggt, dernæst begav Vi os lige derfra igiennem deres Eng og erfarede at Elven paa 2de stæder havde taget nye Veye og iidelig over løber et anseelig stöcke Marck foruden det som allereede er gandske bortaget, og med store Steen overdecktet en deel pletter Jord, efter hvilcken beskaffenhed Vi toeg i Eftertanke Gaardens bonite i andre tilfælde saavel med Ager og Skov og beleylighed Ved Søen, og da ikke efter skadens storhed kand skionne andet end 3 Mark Smørs Aftag udi Skatteskylden kand Være tilstreckelig efter som andre Gaardens tilliggende Herligheder kand oprette den øvrige Skade som nu skeed er, imidlertiid maae Vii tillige giøre denne

forklaring at paa Visse stæder af Marcken sees tegn til at større Skade Ved Elvens Løb og Undergravelse kand forarsages, hvor for den Skyld Gaarden nu er ansatt for nemlig i stæden for 1 Løb 18 Mark Smør i Skatteskyld som den i Matriculen {til Skatters Svarelse} er anført for ickun at blive 1 Løb 15 Mark Smør, kand ey andet end blive faststaaende, da Vi ey seer noget Tegn til Gaardens eller Skadens forbedring, hvorved dette Aftag kand Lessere og igien paalægges, lige leedis er og udi Landskylden proportionaliter efter Skatteskylden aftaged 2 2/5 Mark Smør 4/5 Kande Malt, saa at Gaarden Møgster her efter bliver til Skatters svarelse 1 Løb 15 Mark og til Landskylds Ydelse 2 p/un/d 21 3/5 Mark Smør 1 Mæle 11 1/5 K: Malt, og som de 3de Ejere inden Rætten forlangede at dette gjorde Aftag af 3 Mark Smør{s aftag} maatte kom/m/e dem alle til gode, i henseende alle af deres Jordeparter har havt tab, med forsickring de indbyrdes derom Vilde foreenes, haver det dermed sit forblivende at alle i det aftagne participerer ligesom de alle lige meeget i Jorden er eyende; Af denne Gaard er ey siden Matriculens indrættning noged aftaged, lige som det ey kand forhaabes Gaarden forbedres meere til Skatters paalæg, Til forretningen havde Lensmanden paa fogdens Veigne ey noged Videre at erindre, hvorfor den/n/e forretning sluttes og med Vores Underskrift og forseiglinger stadfæstes.

1744: 72b

Gjør Vitterlig at Anno 1744 d/en 3die Aug: indfandt jeg mig tillige med Ole Monsen Taangedahl, Iver Josephsen Frøsetter, Sieur Hansen Haasteland, Sieur Monsen Haasteland, Ole Johannesen Nørland, Ole Herlovesen Nørland samtlige Eedsorne og tilforordnede, samt til denne forretning opnevnte Laug Rættes mænd i følge af Ejerne for Gaarden Lille Matre deres under 7de April inde Værende Aar gjorde Requisition og Ansøgning til Deres Excellence Høy Velbaarne H/er/r StiftbefalingsMand Christian á Møningen om en Aftags forretning maatte paa Aastæden og den til skade komne Gaard Lille Matre i Gulens Skibbreede foretages, som Ved høystbem/el/te Deres Excellences StiftbefalingsMandens Resolution under 10de Aprilis er de ansøgende bevilget, begge deele nemlig Ansøgningen og Resolutionen er et efter andet saaleedis lydende.

Til hvilcken forretning Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged Rasmus Smit Var til Varsled men Ved LensManden udi Gulens Skibbreede Peder Henrichsbøe gav tilkiende Ved Embeeds forretninger at Være forhæfted denne forretning at bivaane, ligesom bem/el/te Lensmand producerede fogdens hannem tillagde ordre under 29 Maij sistleeden paa sine Veigne Ved forretningen at Være tilstæde - som er af denne Indhold.

Ejerne \Johannes Olsen/ for \en Part udi/ denne Gaard fremstode dernest og forlangede forinden forretningen blev begyndt, at skaden for dem alle maatte oversees og beskues uagted de 2de nemlig Lars og {Stephen} \Iver/ allene havde giordt derom Ansøgning, som desaarsage skeede at dend \som/ 3die Ejere og opsiddere tillige ey formeedelst Svaghed og sygdom {ey} kunde følge med sine Naboer sam/m/etiid da suppliquen blev forfatted, som med dem tillige formeedelst erlidte Skade høylig er trængende at Skaden taxeres til allerunderdanigst forvæntende allernaadigste Moderation i Skatterne.

Hvorefter Vii da samtlige ved Geleide saavel af LensManden Peder Henrichsbøe som paa fogdens Veigne Constituered som Gaardens Ejere, ansaae den skade Gaarden aldt inden Gierds udi Ager og Eng var tilføyed og forekom os da at en meeged stor høy og lang backe fra øverst og til nederste af Elven Var gandske udbrødt hvorpaa \4re/ Agere af anseelig stort Begreb blev bevidned at have lagt og endnu Ved de efter liggende smaae støcker gav Visse

tegn ey at have været saa ringe hvis Værdie blev taxeret for 1 ½ Tønde Udsæd, ligesom og den {sidste} skaugs Elven hvor truelig god Eng har Voxed gandske at Være

1744: 73

tillige med 2de fæe huuse {gandske at Være} udtagne og udfaldne og som den/n/e gaard er større farlighed og Skade undergivet, ved det Elven har taget nye passage og støder paa den over blevne halve backe som er gandske Smal, og allereede igien/n/em sam/m/e har giordt Udbrud, kand Vii som forefinder den gandske jord at Være sandig ey andet slutte den jo med tiiden Vil Ved Elvens storhed forringes og aftages, og derfor skionner at denne allereede Gaarden Lille Matre overgangne skade ey ringere kand vurderes end for 18 Mark Smørs Aftag udi Skatteskyld og 18 Mark Smør ¼ faar udi Landskyld, saa i stæden Gaarden Lille Matre tilforn i Matriculen har Væred andført 1 Løb Smør i Skatteskyld bliver den nu ikkun 2 p/un/d 6 Mark Smør og i stæden den tilforn til Landskyld har Væred beregnet til 1 Løb Smør 1 faar bliver den nu 2 p/un/d 6 Mark Smør ¾ deel faaer, hvoraf Vii skionner Opsidderne kand og bør skatte og landskyld af. og som den erlidte Skade har strecket sig til alle dog med ulige Tab for sam/m/e, blev for enhver Opsidder følgende Repartition \giord/ efter at enhvers jordeparter blev tagne udi Øjesiun og efter Skadens befundne Storhed aftaget Lars Stephensens brug 12 Mark Smør udi Skatteskyld, saa hand nu ikkun for eftertiiden skatter af 1 p/un/d Smør, af Iver Hansen og Johannes Olsens Jordeparter som i Skaden lige lodtagne blev aftaget, for enhver 3 Mark Smør saa enhver af dem nu bør skatte af 15 Mark Smør, efter hvilcket aftag i Skatte skylden, Landskylds Oppebørslerne for enhver proportionaliter bør Regleres og for Eftertiiden oppebærges i fald itzige Ejere sam/m/e deres Jordeparter enten til leye eller ved *Sall (Salg) skulle afstaae eller bortsælge.

Af denne Gaard er siden Matriculens Indretning ey noget Aftag forhen skeed, ligesom Vii ey hæller efter ovenstaaende gjorde forklaring kand formode at denne Gaard nogen sinde kand kom/m/e i den stand at dette gjorde Aftag kand Lessere og til skatters Svarelse igien noget paa lægges.

Til forretningen havde LensManden ey noget Videre at erindre hvorfor sam/m/e af os sluttes og med Vores Underskrift og forseiglinger Vorder stadfæsted.

1744 d/en 4de Aug: i følge af Leylændingerne paa Gaarden Store Matre, deres under 15de Aprilis nestleeden gjorde Requisition og Ansøgning, til Deres Excellence høy og Welbaarne H/er/r StiftbefalingsMand Christian á Mønicen om en Aftags forretning maatte paa Aastæden og den til skade komne Gaard Store Matre i Gulens Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie som ved høybem/el/te Deres

1744: 73b

*Deres Excellence og Stiftbefalings Mandens Resolution under 15de ejusdem er de ansøgende efter Ejerens skriftlige Recom/m/endation bevilget begge deele nemlig Ansøgningen og Resolutionen er et efter andet saaleedis lydende indfandt jeg mig med sam/m/e Laug Rættes paa Aastæden og Gaarden Store Matre for at besigtige den paaklagede Skade sam/m/estæds.

Til denne forretning Var Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged Rasmus Smith tilvarsled som loed Lensmanden for Gulens Skibbreede Peder Henrichsbøe paa sine Veigne møde efter den han/n/em skriftlige givne og tillagde Ordre under 29de Majj sistleeden, hvis indhold er følgende.

Ligeleedis haver denne Gaards itzige Ejere Mad/ame Birgithe Margretha afg/aaen Foged Johan Smeds Efterleverske tillige med sin Lauværgе Welædle H/er/r Kam/m/er Raad og Stiftamptskriver Heiberg bekom/m/ed fuldkom/m/en Varsel som deres paateigning under 25de aprilis indeværende Aar udviiser der saaleedis er lydende.

Hvorefter Vii samtlige tillige med Lensmanden forføyede os til den indhægnede Marck og der af Opsidderne loed os anViise den skade Elven Ved Udbrud og Overløb nestleeden Høst har tilføyet deres bæste Marck neer Elven, og forekom os da at ansee at Opsidderen Sieur Olsens Jordepart som gandske ner Elven er beliggende stoerlig er bleven formindsket og bederved, Ved det {Marcken} Elven op igien/n/em har udtaged et meeget langt \og bredt/ stöcke Eng hvorpaa det bæste Græs har Voxed, da det øvrige som ligger paa en høy backe og er meeed steenig, er gandske tørt og ufrugtbar, foruden at Elven og paa den ringe og øvrige slette marck har gravet sig under Jorden som paa Visse stæder allereede er siunlig ved Tiiden meer og meer enten at Vil udfalde eller nedsiuncke.

Dernæst forføyede Vii os til Udmarcken og ligeleedis beskuede sam/m/e Ved Elvens forarsagede Skade at Være bleven meeed formindsket i sær hvor de 3de Elver som nedfalder af 3de høye Bierger sam/m/enløber og støder tilsam/m/en, der og med sit overmaade store Vandløb har bortagit 2de Udlader og bortreevet den Engebond hvoraf høet til sam/m/e skulle indsamles, ligesom Elven og paa mange stæder har udtaged Veyene hvor igien/n/em deres Qvæg stædse tilforn har gaaed saa det øfrige og længst fraliggende af Udmarken bliver denne Gaard til ringe eller ingen slags Nøtte, hvorfor Vii samtlige efter nøyeste betragtning og tagne Underrettning om Gaardens gandske beskaffenhed skionner og kiender, at denne Gaarden Store Matre overgangne og Ved Elvebrud og Vandfald forarsagede Skade ey ringere kand Redresseres med end 18 Mark Smørs Aftag udi Skatteskylden og

1744: 74

1 p/un/d Smør udi Landskylden, saa at Gaarden Store Matre som efter Fogdens Udtog af Matriculen har skyldet udi Skatt 2 p/un/d 18 Mark Smør og 1 Løb Smør udi *Skatteskyld (Landskyld) bliver nu ikkun 2 p/un/d Smør udi Skatt og ligeleedis 2 p/un/d udi Landskyld hvoraf Vi skionner Leylændingerne kand taale og bør skatte og landskyld af, og som denne skade meest har strecked sig til den eene Opsidder Sieur Olsens brug der baade inden og uden Gierds har tabt af sin Jordepart bliver hands brug aftaget 12 Mark Smør i Skatteskyld og 16 Mark i Landskyld saa hand nu herefter kom/m/er at skatte af 21 Mark Smør og landskyld af ligesaa meget nemlig 21 Mark Smør, af Mons Halversens brug som efter forestaaende forklaring haver udi Udmarken taget skade aftages 6 Mark Smør udi Skatteskyld og 8 Mark \Smør/ udi Landskylden, saa hand nu herefter bør skatte af 1 p/un/d 3 Mark Smør og landskyld af ligesaameget nemlig 1 p/un/d 3 Mark Smør.

Af denne Gaard er siden Matriculens indrættning ey noget Aftag skeed, ligesom Vii ey heller kand formode at denne Gaard nogensinde kand komme i den stand saaleedis at dette Aftag kand ophøre og igien til Skatters Svarelse noget paalægges.

Lensmanden som af Fogden befuldmægtiged havde til forretningens følge ey noget at erindre hvorfor sam/m/e sluttes og af os med Vores Underskrift og forseiglinger bekræftes.

Anno 1744 d/en 5te Aug: indfandt jeg mig tillige med de samme Laug Rættes Mænd i følge af Ejerne for Gaarden Indre Haugsdahlen deres under 7de April indeværende Aar gjorde Requisition og Ansøgning til Deres Excellence Høy og Welbaarne H/er/r StiftbefalingsMand Christian á Møinichen om en Aftags forrettning maatte paa Aastæden og den til skade komme

Gaard Indre Haugsdahlen i Gulens Skibbreede og Nordhorlehns fogderie foretages, som Ved Høybem/el/te Deres Excellence Stiftamptmandens Resolution under 10de ejusdem er de ansøgende bevilget, begge deelee nemlig Ansøgningen og Resolutionen er et efter andet saaleedis lydende.

Til denne forretning er Deres Maj/este/ts Foged Rasmus Smith betiimelig indvarsled, som formeedelst andre Embeeds forretninger giver Ved Lensmanden Peder Henrichsbøe sit forfald tilkiende, ligesom hand Ved forretningen efter fogdens hannem tillagde ordre under 25 aprilis sidst leeden paa hands Veigne Comparerer.

Hvorefter Vii samtlige forføyede os efter Ejernes Anviisning ud paa deres indhægnede Marck og besaae fra nederst til øverst deres paaboende Gaard Indre Haugsdahlen at Være langs Elven gandske beskadiget, Ved det Elven har ey allene udbrudt breede og lange Ager og Engestøcker som med det overblevne af stor Værdie kand have Væred at ansee men end og gandske

1744: 74b

bortaget 2de Lader fulde af Høe og Korn tillige med 2de fæe huuser ligesom Vii og erfarede at nogle smaae støcker Agere igien staaer af de som er halv udbrødt og efter Opsiddernes forklaring blev bevidned i alt at have væred 17 agere med smaae og store hvis Udsæd i alt blev beregnet til 3 ½ Tønde havre Korn, tillige og at tem/m/elig god Engebond som under Agerne tilforn har ligget at Være gandske bortaged desuden haver Elven Ved sit nye og usædvanlige Løb til stopped det gamle Udløb og gravet sig dybt under den nye Jord som ey er andet end sandig og sam/m/enblandet med steen, saa mand disværre kand frøgte denne Gaard tager end større Skade. Dernæst begav vii os længere op paa Marken og strax Ved huuserne besaae at en meeged dyb Grøft ligeleedis Ved Vandfald fra fieldet, under hvilcked Huuserne paa Gaarden er beliggende, Var foraarsaged, som og havde spildtet trueligt godt støcke Marck, derfra forføyede Vii os til Udmarcken, hvor Elven ligeleedis havde giort siunlig og stor Skade, deels i at oprive Torven med paastaaende Træer, deels og at overskiølle endeel Udmark med tyk og grov Sand, hvorfor Vii efter nøyeste Grandskning og tagne Underretning om Gaardens gandske beskaffenhed skønner og kiender at denne Gaarden Indre Haugsdahlen overgangne Skade i det ringeste til ½ Løb Smørs Aftag udi Skatteskyld bliver at ansee og til 1 p/un/d 6 6/7 Mark Smørs 6 6/7 K: Malt Aftag i Landskyld, saa i stæden for Gaarden Indre Haugsdahlen udi Matriculen tilforn har Væred andført for 1 Løb 2 p/un/d 6 Mark Smør udi Skatteskyld bliver den nu ikkun 1 Løb 18 Mark Smør og i stæden den findes andført for 1 ½ Løb Smør \2 M: Malt/ udi Landskyld bliver den nu ikkun 1 Løb 5 1/7 Mark Smør 1 Mæle 5 1/7 Kande Malt hvoraf Gaardens paaboende Ejere bør og kand taale at skatte og landskyld af, og samtlige Ejerne var forlangende at dette Aftag paa enhver efter deres Skades storhed maatte lignes blev sam/m/e nøyere efterseed og denne Specielle Udreigning for enhver giort, af Ole Michelsens brug som tilforn har skatted af 1 p/un/d 14 Mark blev aftaged 7 Mark Smør bliver igien hvoraf hand bør skatte 1 p/un/d 7 Mark Smør af Aamund Olsens brug som tilforn har skatted af 1 p/un/d 7 ½ Mark aftaged 7 ½ Mark bliver igien 1 p/un/d Smør hvoraf Skattes bør, af Ole Nielsens part 1 p/un/d 7 ½ Mark aftaged 11 ½ Mark S: bliver igien 20 Mark Smør af Mons og Andersens brug 1 p/un/d 1 Mark Smør aftaged for dem begge 10 Mark Smør bliver igien 15 Mark Smør hvoraf samme bør skatte, efter denne gjorde Repartition bliver og Landskylden for eftertiiden at ligne efter, og som Ejerne Var alle til stæde Værende bleve de tilspurdte om de

1744: 75

ey ved denne Ligning og gjorde deeling Var fornøyet hvortil de enstem/m/ig svarede det efter enhvers Slige Skade ey nærmere kunde træffes;

Af denne Gaard er siden Matriculens Indrætning ey noget Aftag skeed, og maae Vii efter gjorde forklaring end ydermeere give tilkiende, det Vii ingen forhaabning har at den/n/e Gaard kand blive at forbedre saaleedis at dette gjorde Aftag kunde ophøre, og derefter til Skatters svarelse igien paalægges.

Lensmanden Peder Henrichsbøe havde til forretningens følge ey noget at tilføre, hvorfor sam/m/e af os sluttes og med Vores Underskrift og forseiglinger stadfæstes.

Som/m/ertinget Pro 1744!

Anno 1744 d/en 7de Aug: blev Rættens til almindelig Som/m/ertings holdelse med Gulens Skibbreedes Almue satt paa Ting stædet Schieljehavn i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rættens tilnevnte Laug Rættens Mænd som fol: 58 findes tilført at have ved Vaartinget satt Rættens for dette Skibbreede.

Hvorefter til Publication blev fremlagt.

1. En Kongl/ig forordning og forbud paa alt frem/m/ed Papiirs Indførsel i Norge dat: 2 Junij 1744.

2. Tilkiende givet den/n/e Almue at Halsnøe Klosters Gaard og Godtz samt derunder liggende Leedinger Tiender og Grundelejer Ved offentlig Auction skal bortsælges paa de Tiider og Stæder Stiftbefalings Manden á Mønten forud bekiendtgjør.

3. Kongl/ig Rescript tilsændt Stiftamtmand á Mønten af 17 Julij 1744 om at ingen af Almuen paa Landet maae nedreyse som Supplicanter med mindre de paa deres Memorialer faaer Stiftamtmandens paateigning, da Straffen i Vidrige fald er for Mandfolckene at kom/m/e i Citadellet Fridrichshavn og for Qvindfolckene at indsættes i Spinde huuset paa Christianshavn.

4. Hans Erichsens udgivne Skiøde til Erich Iversen paa ½ Løb Smør udi Gaarden Egemo dat: 19 Jan: 1744 og udi Skiøde Protocollen fol: 273 indført.

5. Jacob Olsen Birchnesses Afkald til sin Stivfader Hans Jørgensen Quidsøen for de 3de Arvelodder han/n/em er tilfalden med sin Hustrue Brithe Jetmunds Datter i alt beløbende til 62 rdr 3 mrk 12 sk dat: 7 Aug: 1744.

6. Skiftebrev forretted paa Gaarden Tvedten d/en 16 Junij 1744 efter Anne Erichsdatter som udi Skiøde protocol: fol: 273 findes extraheret.

D/en 8de ejusdem blev Rættens igien satt med sam/m/e Laug Rættens Mænd hvorda til publication blev fremlagt følgende documenter

1. Et Skiftebrev forretted paa Gaarden Laeide d/en 27de Maij 1743 efter afg/aaen Kari Johan/n/es Datter som udi Skiøde protocollen fol: 273 er extraheret.

1744: 75b

2. Karen Friman S/a/l/ig/ Johan Garmans udgivne børselsæddel til Jacob Hansen paa ½ Løb ¼ Tønde Malt i Gaarden Høviigen dat: 26 Martij 1744.

3. Ditto hændes udgivne børselsæddel til Knud Johannesen paa ½ Løb 9 Mark Smør udi Gaarden Høviigen dat: 26 Martij 1744.

4. Ole Andersen Laeide, Anders Hellestvedt og Jacob Riises udgivne Skiøde til Ole Larsen paa 10 Mark Smør udi Gaarden Laeide dat: 8de Aug: 1744. udi Skiøde bogen fol: 273 ordlydende indført.

Dordi Ols Datter boende paa Gaarden Troedahlen i Gulens Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie histerede sig for Rættens Mænd at erholde et sandfærdigt Vidnisbyrd, hvorleedis hendes Opførsel og forhold saavel da hun var ugift som senere efter at hun kom i Egteskab med Knud Aamundsen Troedahl, har været, og om nogen kan give hende andet skudsmaal end det som er et skickeligt Menneske anstændigt og søm/m/eligt, hvortil Almuen svarede at som hendes forhold Liv og Levnet har været dem alle bekendt at have været ærbar søm/m/eligt og skickelig, kan de ey andet end meddeele Comparenten Dordi Olsdatter dette skudsmaal nemlig over alt i bøygden og i Meenigheden for et skickeligt og ærbar Qvinde Menneske stædse saa vel førend hun blev gift som efter hun i Egteskab med søn/el/te Knud Aamundsen Troedahl har været indkom/m/en har passeret, hvorom Comparenten forlangede sig et Lovskicked Tingsvidne beskrevet meddeelt, som bevilget blev.

Fogden Smith forlangede atter Sagen Contra Ole Josephsen Kielbye opsatt til neste Ting.

De paa Gaardene Store og Lille Matre som og paa Indre Haugsdahlen d/en 3die 4de og 5te aug: h: a: passerede Aftags forretninger er for den tilstædeværende Almue oplæst, som derefter enstem/m/ig Contesterede at fornevnte Gaarder Virkelig er overgaaen en saadan Skade som forretningerne indbefatter hvilcket under Rættens forseigling stadfæstes.

Dernæst blev fremlagt Restancerne for 1 og 2den termin beløbende sig til 415 rdr 10 sk.

Lindaas Skibbreede!

1744 d/en 10de Aug: blev Rættens til almindeligt Som/m/ertings holdelse med Lindaas Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Kielstrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rættens tilnevnte Laug Rættens Mænd som ved Vaartinget var til stæde og fol: 58 findes anteignede,

For dette Skibbreede blev de Kongl/ige ordres og breve oplæste som ved nest forrige Skibbreede oplæste og publicerede.

1744: 76

Dernæst blev fremlagt

1. H/er/r Grøgaards udgivne børsæddel til Ole Hansen paa ½ Vog fisk og 1 Mæle Malt udi Gaarden Ulføen dat: 5te aug: 1744 med Revers ej dat:

2. Skiftebrev forretted paa Gaarden Fielsende d/en 14de Junij 1744 efter afgang Anne Ivers Datter vide Skiøde protocollen fol: 273.

3. Ditto forretted paa Gaarden Hauge dat: 13de Junij 1744 efter Ingebor Anders Datter vide Sk: P: fol: 273.

D/en 11te ejusdem blev Rættens igien satt med sam/m/e Laug Rættens Mænd. og blev da fremlagt til publication

1. Brynning Ehlerses udgivne Skiøde til Ole Jørgensen paa 12 Mark Smør i Gaarden Monsta dat: 10de Aug: 1744 og udi Skiøde bogen fol: 276 ordlydende indført.

2. Anne Helena S/a/l/ig/ Lems udgivne børsæddel til Joen Rasmusen paa 19 ½ Mark Smør udi Gaarden Rebnor dat: 15 Julij 1744 med Rev: ej dat

Den paa sist holte Vaarting opsatte Sag indstevnt af Mons *Knusen (Knudsen) Staaberg Contra Christen Willumsen Waagen blev paaberaabt hvorefter begge for Rættens mødte som tilstode at forrelæggelsen lovlig for dem Vare forkyndte.

Derefter {blev} Christen Willumsen for Rættens fremstod, og blev tilspurdt om hand tilstod Citantens Sigtelse som Ved de afhørte Vidners Udsigende og bekræftelse er ham overtydet, hvortil hand {tilstod} svarede hand ingenlunde kunde fragaae jo at have Slaget Citanten over Ryggen med en Aare saa at sam/m/e gick i støcker, hvilket hand foregav at Være givet Aarsag til, dernest blev hand af Rættens tilspurdt om Citanten toeg til Modværge, eller havde først eller sist slaaet ham, hvortil hand svarede Ney, men Ved Ord gav ham allene Aarsag saaledis med Aare slag at overfalde ham;

Mons Knudsen gjorde derefter sin paastand, at i henseende Sagen tilfulde Var oplyst og af Christen Willumsen selv for Rættens tilstaaet, forvæntede hand efter Sagens Beskaffenhed Dom udi Sagen tillige med Erstatning for de til Sagens Udfør anvendte Omkostninger som hand til 9 mrk beregnede.

Fogden bad at de af Sagen flydende SlagsMaals bøder Ved Sagens Paadøm/m/e maatte blive erindrede.

Hvorfor Sagen til Doms Afsiigelse bliver optaged. vide fol: 77.

Jens Østrem Waagen haver Ved mundtlig Stevnemaal ladet indkalde Ole Olsen Rebnor at møde for Rættens for den Beskyldning bem/el/te Ole Olsen Rebnor har tillagt ham nemlig at have staalet Sild af hans Garn i nestforløben Vaarfiske Tiid Ved Kyndelsmisse tiid, til Vidner udi denne Sag haver Citanten og ladet indstevne Erich Østrem og Ditlom Bersvig.

Den indstevnte Ole Olsen mødte for Rættens og tilstod af de 2de Mænd Mons Nielsen Sættre og Jacob Erichsen Wiigene lovlig

1744: 76b

at Være til dette Ting indstevnet for den Beskyldning Citanten udi Stævningen melder af ham skal Være skeed, den hand fragaaer ey saaledis at forholde sig nemlig at have beskyldt Citanten Jens Østrem at have staalet Sild af hans Garn, hvorfor hand forlangte at de mødende Vidner Erich Østrem og Ditlom Bersvig maatte afhøres.

Hvorefter Vidnerne fremstode og efter at {Eedens aflæggelse} behørig formaning Var dem givet om at Vagte sig for Meneed aflagde sin Corporlige Eed at Ville Vidne Sandhed i denne Sag saavidt dem Var Vidende.

Derefter {fremstod} Erich Østrem Vidnede følgende at da Vidnet tillige med Ditlom Bersviig og Jens Østrem udroede seendt ud paa Aftenen mod Solens Nedgang til en Vog Qualvig kaldet roede de ind om Ole Olsen Rebnors Garn som laae under Vandet fuldt med Sild og af sam/m/e nedsiunckte til Bunds, kom den indstevnte Ole Olsen Rebnor og sagde til dem alle Tree, det er ey Vel gjort af Eder Østre Mænd at i skal fare inden om mine Garn og stæle Sild af mine Garn, thi paa det sam/m/e Land i satt det første Øre burde i satt det siste Øre, hvorpaa Citanten svarede dette Ord skal du gjøre mig lige for og derpaa skiød ham og det andet indstevnte Vidne Ditlom Bersviig til Vidnesbyrd. Videre havde hand ey at frem føre noget Vidnisbyrd om.

Det andet Vidne Ditlom Bersvig forklarede under Eeds Aflæggelse det nestmelte Vidnes Udsigelse i alt saaledis at forholde sig, og saaledis i alt med det første Vidne var eenstem/m/ig.

Ole Olsen Rebnor sagde derpaa ey at have directe beskyldt Citanten Ved at navngive ham, som Tyv for at have staalet Silden af hans Garn, men som hand efter Vidnernes forklaring formerker at Vidnet Erich Østrem selv er en opsiddere paa Østrem vilde hand formode hands Vidnisbyrd ey blev anseed, i henseende Sagen i fald hand havde sagt de Ord, Var ham selv

paagiældende, ligesom Ole Olsen Rebnor gandske for Rætten Declarerede Citanten tillige med de øvrige Østrems beboere frie for at ey at have rørt hands Garn for deraf at bortage Sild. hvorfor hand paastoed for den/n/e Sigtelse at friekiendes.

Citanten begierede en liden Tiid maatte forundes at de nermere kunde kom/m/e til foreening som blev ham forinden Tinget sluttes forundt.

Derefter histerede Citanten sig for Rætten og tilkiendegav at være med Ole Olsen Rebnors gjorde Declaration fornøyet, ligesom og gandske og aldeelis at Være med hinanden foreenede

1744: 77

saaleedis at de herefter i all freedelighed og Kierlighed med hinanden Vil leve og ey at have uden allt godt paa hinanden at siige, ligesom hand forlangede denne Sag aldeelis maatte ophæves og henfalde.

Udi Mons Knudsens Sag Contra Christen Willumsen Waagene
Dømt.

Da den indstevnte Christen Willumsen Waagene haver Ved sin eegen inden Rætten gjorde Tilstaaelse, om at have slaget Citanten Mons Knudsen Staaberg med en Aare over Ryggen saa hardt at sam/m/e er i støcker gaaet, i alt bekræfted de afhørte Vidners eedelige forklaring og aflagde Vidnisbyrd og saaleedis i alt gjort sig efter Søgemaalet skyldig udi Sigtelsen kiendes og døm/m/es hermed for Rætt, at den indstevnte Christen Willumsen Waagen bør efter Lovens 6te bogs 7 Cap: 8 art: udreede til Deres Kongl/ig Maj/este/ts sine slagsmaals bøder med 18 lod Sølv eller 9 rdr og erstatte til Citanten Mons Knudsen Staaberg de til denne Sags Udfør hidindtil anvendte og *paa paagaaende Omkostninger med 9 mrk Danske, hvilcke alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige forkyndelse bør udreedes under Adfærd efter Loven.

Et forliig imellem Jon og Ole Rebnor blev frem lagt til publication dat: 11 aug: inde værende Aar hvorudi Jon Larsen gjør Afbigt for nogle Nergaaende Ord hand til Ole Olsen skal have talt.

Fleere Sager Var ey til dette Ting indstevnede.

Fogden fremkom med Restancerne for de 2de terminers Kongl/ige Skatter sam/m/e beløber 492 rdr 1 mrk 11 sk.

Herløe

D/en 12te ejusdem blev Rætten igien satt til almindelig Som/m/ertings holdelse med Herløe Skibbreedes Almue udi Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged de Rætten for dette Aar tilnevnte Laug Rættes Mænd, som paa fol: 60 findes navn givne,

Og blev for dette Skibbreede de Kongl/ige forordninger oplæste som ved de nestforrige Tingstæder

Dernest blev fremlagt til publication

1. Frue Justitz Raad Ingebor Maria Krogs udgivne forpagtnings Contract til sin Søn Ingenieur Peter Christian Krogs paa Hops Gaard og under liggende Godtzetz Intraders Oppebørsel dat: 1 Junij 1744 vide fol: 274.

2. Mette Bangs Arv og Giølds fragaaelse efter sin afdøde Mand Hendrich Albrict Schumacher dat: Bergen d/en 5te 7ber 1743 undertegned tillige af hændes Laværge Matz Revdahl vide Prot: fol: 273.

3. H/er/r Niels Legangers udgivne børselsæddel til Hans Andersen paa ½ Løb Smør 1 ½ kvarter Malt udi Gaarden Hestenes dat: 15 Majj 1744.

4. Rasmus Heltes udgivne børselsæddel til Iver Nielsen paa 18 Mark fisk udi Nordre Sæhle dat: 6 Martij 1744 med Rev: ej dat

5. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Solem i Radø Skibbreede efter Mari Ellings Datter d/en 6te Junij 1744 vide Prot: fol: 275.

1744: 77b

[6.] Skiftebrev forrettet paa Gaarden Taasche d/en 4de Junij 1744 efter Gudmund Olsen vide Skiøde Pr: fol: 274.

[7.] Ditto forrettet paa Gaarden Rong d/en 4de Junij 1744 efter Jacob Thomisen vid: Sk: P: fol: 274.

D/en 13de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd hvorda til Publication blev fremlagt

1. Hans Jensen Rylands udgivne Skiøde til Peder Olsen Eggeland paa 6 ¼ skilling udi Gaarden Eggeland dat: 5te Majj 1744 og udi Skiøde bogen fol: 274 ordlydende indført.

2. Ditto hans udgivne Skiøde til Mons Johannesen Eggeland paa 3 ¾ skilling udi Gaarden Eggeland dat: 5te Majj 1744 og udi Skiøde protocollen fol: 274 ordlydende indført.

3. Birgithe Elisabet S/a/l/ig/ Herman Staals gjorde Erklæring at Edevart Luth er hændes Laværge og at Giert Hendrich Schriver for eftertiden ey bør som forrig angivne Laværge melere sig noget med det hændes boe er tilhørende endten ved Indtægter eller Udgifter at foretage eller behandle sam/m/e findes udi Skiøde protocollen fol: 274 indført.

Procurator Claudius Emanuel Bart indleverede udi Rætten en Ved sidst holdte Vaarting Afsagde Lavdags forelæggelse som blev oplæst tillige med Stevnevidnernes paateigning den 24de julij saaledis lydende.

Den forelagde Rasmus Helt mødte ikke,

Stevne vidnerne Diedrich Andersen og Jacob Olsen Tvedten afhiemlede Lavdags forelæggelsen lige efter deres paa forelæggelsen skriftlige paateigning.

Procurator Barth lod derpaa tilføre at omendskiøndt den indstævnte Rasmus Helt efter lovlig givne Varsel og Lavdags forelæggelse nu ey møder saa er dog søgemaalet lovlig afbeviist med den forhen paa Vaartinget producerede Originale Obligation i slig Anledning paastoed Comparenten Dom efter Stævnemaalets formæld saa vel paa den paastævnte Capital som Resterende Renter fra Obligationens dato samt Erstattning for i bragte processer Bekostning efter Reigning som Comparenten i Rette frem lagde med 15 rdr 2 mrk 10 sk.

Eragted

Sagen optages til Dom til i eftermiddag.

Procurator Claudius Emanuel Barth indleverede en skriftlig stevning af 11te Julij inde værende Aar Contra Rasmus Helt forfattet paa Citanten Jan Gudmunsen Gielmens Veigne for en pænge summa af 60 rdr og er stevningens Indhold følgende. - som blev oplæst.

1744: 78

Den indstævnte Rasmus Helt mødte ikke efter paaberaab.

Stevne Vidnerne Diedrich Andersen og Jacob Olsen Tveten fremstode og eedelig afhiemlede Stevnemaalet lige efter deres paa Stevnemaalet skriftlige paateigning.

Procurator Bart dernæst i Rætte lagde det udi Stævningen paaberaabte forlig hvoraf sees at den indstevnte Helt retmæssig er pligtig til Citanten den summa 60 rdr som bem/el/te Helt inden Rætten paa Høstetinget d/en 25de 8ber 1741 har tilforpligtet sig 4re Uger dernæst at betale til Citanten, og som indstevnte Helt ey nu for Rætten møder saa paastoed Comparenten Lavdag for ham til nestholdende Høsteting.

Eragted

Den lovlig indstevnte og ey mødende Rasmus Helt forelægges til nestholdende Høsteting Lavdag at svare udi Sagen, hvilcken forelæggelse Citanten tager beskreven og i lovlig Tiid for han/n/em haver at forkynde.

Procurator Barth mødte paa Raadmand Montagnes Veigne som Curator for frøcken Birgitthe Lillianschiolds og æskede den fra Vaartinget udsatte Sag Contra Mad/a/me Wessel udi Rætte.

Hans Otthesen Nideraas paa Mad/a/me Wessels Veigne gav ved Skrivelse under 22 Julij h: a: sit forfald tilkiende, ey at kunde møde.

Barth dernæst paa H/er/r Raadmand Montagnes Veigne i rette lagde en Extract af Frøcken Lillianschiolds til ham indløbne 2de Skrivelser hvorudi hun om den/n/e Sags Udførelse mod indstevnte Mad/ame Wessel begierer hands assistance, Comparenten anviiste og tillige Vel bem/el/te Frøckens 2de Originale breve som med extracten blev Conferede. Ligeleedis fremlagde Comparenten og en Extract af Skifte brevet passeret efter afg/aaen Ambtmand Lillianschiold og d/en 16 Nov: 1705 slutted hvoraf sees, det frøcken Birgitthe Lillianschiold arvelig er tilfalden foruden adskillige andre Gaarder de 2de Gaarder Nedre og Øfre Kielsta hvorunder den saakaldede og nu om disputerede Jord holm sorterer, og dernest Ville afvarte om det indstevnte Vidne møder og hvad forklaring hand om det paastevnte kand forklare.

Det indstevnte Vidne Ole Ørgesen mødte for Rætten og under Corporlig Eed forklarede at have 14 Aar beboed Jord holmen efter en ham af S/a/l/ig/ Abraham Wessel meddelt forpagtnings Contract, og derfor i forpagtnings Afgift aarlig givet og ydet til Abraham Wessel da hand levede 20 rdr og ligesaameget til hands efterladte Encke hvert Aar.

Bart indstillede til Rætten om den forlangte Udsættelse kand Procurator Otthesen bevilges.

Eragted

Den af Procurator Hans Otthesen under Missive forlangte

1744: 78b

Udsættelse til anstundende Høsteting bliver af Rætten han/n/em bevilget.

Procurator Johan Friderich Kramer indleverede udi Rætte en skriftlig forfatted Stevning paa Citanten Giert Hendrich Schrivvers Veigne Contra Mons Nielsen Dahle Niels Aamundsen Dahle Ole Nielsen Blomvog og Knud Olsen Blom for Sagen stevnemaalet indeholder som lydelig for Rætten blev oplæst. og saaleedis lyder.

Men som paa denne Stevning findes tillige en beskickelse og ey Vedkom/m/er at meleres som et aparte document udi Stevningen afviises sam/m/e til nyt Stevnemaal.

Procurator Johan Friderich Kramer indleverede udi Rætte paa Giert Hendrich Schrivvers Veigne en skriftlig forfatted Stævning under 23de Julij indeværende Aar Contra Ohle Johansen Christen Olsen Guttorm Simensen Dirich Michelsen og Johannes Nielsen Nasse for Resterende Jordrottelige Rettigheder med Videre Stevnemaalet indbefatter sam/m/e er følgende Indhold. - og for Rætten blev oplæst.

Procurator Kramer maatte foruden hand kunde faae Stevne Vidnernes Afhiemling betale 2 mrk.

Stevnevidnerne Dirich Andersen Knappen og Jacob Olsen Tvedten fremstode og under Eed afhiemlede det de efter den paateigning som paa stevnemaalet findes skreven haver forkyndet Stevnemaalet.

Procurator Bart mødte paa de 5te indstævnte Mænd paa Gaarden Nesse som forundrer sig høylig over at Citanten Sieg/neu/r Schriver Vil Udsøge fra dem Landskyld og Videre Rettigheder af deres paaboende Gaard siden det endnu ikke er afgjort hvad enten Sieg/neu/r Schriver der til lovlig bliver Ejere eller ikke, thi vilde Comparenten for det første paa bem/el/te sine Principalers Veigne fornem/m/e hvad Citanten agter at tilføre, da hand Videre til Søge Maalet skal explicere sig.

Procurator Kramer producerede Citantens Reigning af 23de julij sistleeden hvorefter ham tilkom/m/er 8 rdr 4 mrk 7 sk dernest Legitimerer Citanten sig berettiget til Ejendom/m/en efter her inden Rættens d/en 13de April nestleeden publicerede Skiøde hvormed Kramer indlod Sagen til Doms under paastand benevnte 8 rdr 4 mrk 7 sk at blive tilkiendt saavelsom 4de Pænge efter Lovens forskrift og anvænte bekostning 6 rdr.

Proc: Bart Replicerede at omendskiøndt derudi den producerede Reigning fleere er Debiterede end stevnt saa overlod hand sam/m/e i sin tiid til Rættens paakiendelse, men for nerværende Tiid fandt sig beføyet paa sine Principalers Veigne Copie af den i Rette lagde Reigning og Sagens Anstand til næste Ting. udbad sig da hand med sin yderligere Demonstra-

1744: 79

tion vilde indkom/m/e.

Kramer protesterede paa Dom siden Søgemaallet er reendt og fordringen ubenægtet.

Bart paa de indstevnte tilstaar aldeelis ikke søgningens Rigtighed, men haaber at Rættens paalægger Citanten sam/m/e med lovlig beviis at Legitimere.

Kramer vedblev sit forrige og saalænge de indstevnte ey med Quittering gotgjør Søgemaallet at Være afbetalt, saa gielder Vel ikke Sieg/neu/r Barthes løse forrestillelse til Ophold.

Bart forsickrede sig ey med Rættens at Vorde overiiled, men henbøde at nyde den begierte Udsættelse paa det hands principaler kand erholde tiid paa lovlig Maade at forsvare sig imod Citanten som de aldeelis ikke erkiender for deres Rette Ejere.

Eragted

Den forlangte Anstand udi Sagen til nestholdende Høsteting bliver de indstevnte Gaarden Nesses Opsiddere bevilget for til sam/m/e Tiid paa lovlig Maade at forsvare sig.

Procurator Johan Reutz i Rætte lagde paa Citanten Valentin Fasgers Veigne en skriftlig forfatted Stevning under 29 Julij sistleeden Contra Giert Hendrich Skriver for Sagen stevnemaalet indbefatter som saaleedis er lydende.

Kramer mødte for den indstevnte som for lang tiid har stilled ordre at paastevnte fordring 39 rdr 3 mrk 7 sk af hans Svoger Sieg/neu/r Ludolf Kramer skulle Clareres, da hand nu ikke Veed hvad enten det er efterkom/m/ed eller ey maatte hand neml/ig Kramer begiære Udsættelse til Næste ting da hands Principal imidlertid om ey forhen skeed er skal rette for sig i mindelighed og der med henskiød sig under Lovens beskiærmelse.

Procurator Reutz for Citanten producerede den paastevnte Revers in originali og som deraf befindes, at søgemaallet er rendt og klar, saa forhaabede Comparenten det hand og kraftigst paastoed at den indstævntes forestillelse til Ophold ey i mod Loven ey bør eller kand blive at Reflectere paa, men hand protesterede paa Dom udi hovedsagen, og for processens

bekostninger udi alt med 5 rdr medbereigned Skydtz Procurator sallerium Rættens Gebyhr
Stempeld Papier og det Videre som hand formoder uden Afkortning Rætten bevilger.
Sagen optages til Doms til i Eftermiddag!

Opsidderne paa Gaarden Kielsta navnlig Arne Jacobsen, Ole Rasmusen Torchild Monsen,
Michel Christensen, Lasse Nielsen og Mons Pedersen haver Ved mundtlig stevnemaal til
dette Ting ladet indkalde Hans Magnesen Eide fordi hand haver skaaret Torv udi en Øe paa
deres Leyemaal beliggende imod alle deres til ham gjorde forbud, hvilcken af ham forøved
Gierning ved S/anc/te Hans dags Tiider indeværende Aar er skeed, derfor at lide Dom.

Bart paa Hans Magnesen Eides Veigne mødte og lod tilføre at hands Principal ikke har
brugt Videre i Mark Skov eller

1744: 79b

Eng end den ham meddeelte bøkelsæddel udstæd af Velbaarne Frøcken Lillianschiolds
Curator Raadmand Montagne dat: 26 Majj 1742 giver han/n/em tilladelse til, og altsaa
forundrer sig over at hands Contraparter som tillige er Velbem/el/te frøcken Lillianschiolds
Leylændinger ikke tillige har indkaldet hænde som deres Ejer til Processen, i slig
Anleedning protesterede Comparenten mod dette stevnemaals fremgang.

Eragted

Da denne Sag Dependerer af Ejendoms trætte hvortil Ejeren i følge Lovens 1 bogs 4 Cap: 1
art: bør til Vedermaale lovligen indkaldes, og sam/m/e at være skeed udi Stevningen ey findes
afviises Sagen til nyt Stevnemaal.

Udi Sagen indstevnt af Michel Halversen Gielmen Contra Rasmus Helt

Dom afsagt.

Da den indstevnte Rasmus Helt saavel efter Stevning som forelæggelse, der begge inden
Rætten er afhiemlede lovlig at Være forkyndt, ey har i ringeste Maade modsagt Søgemaalet
og saaleedis udi sam/m/e gjort sig skyldig foruden den i Rette lagde og af ham udgivne
Obligation samme klarlig beviiser Kiendes og dømmes hermed for Rætt at den indstevnte
Rasmus Helt ey allene bør indfrie og betale til Citanten Michel Halversen Gielmen sin
Udgivne Obligation dat: 20de Dec: 1743 med Capital 300 rdr med Resterende Renter fra
Obligationens dato til betaling skeer, men end og for medgaaende og forvolte Processes
Omkostninger at erstatte og betale den summa 10 rdr hvilcket alt 15 dage efter den/n/e Doms
lovlige forkyndelse bør udreedes under Adfærd efter Loven.

Valentin Fasmer Contra Giert Hendrich Schriver

Dom afsagt.

Da Procurator Johan Friderich Kramer som fuldmægtig paa Giert Hendrich Schriters Veigne
ey har modsagt det i rette producerede Søgemaals document, hvor efter denne Gield
fuldkommen er afbeviist, Kiendes og døm/m/es hermed for Rætt at bem/el/te Gierdt Hendrich
Schriver bør indfrie og betale til Citanten Valentin Fasmer ey allene sin efter Revers dat: 21
Dec: 1743 tilkom/m/ende og pligtige Gield med summa 39 rdr 3 mrk 7 sk men end og i
Processens Omkostning betale 5 rdr som alt 15 dage efter den/n/e Doms lovlige forkyndelse
bør udreedes under Adfærd efter Loven.

Fogden frem lagde de 2de termins Skatter for indeværende Aar som opløber til 311 rdr 4
mrk 13 sk.

Radøe

Anno 1744 d/en 14de aug: blev Rættten satt til almindelig Sommertings holdelse med Radøe Skibbreedes Almue paa Ting stædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rættten tilnevnte Laug Rættes Mænd, 1. Anders Børcheland

1744: 80

Jens Børcheland, Thomas Monsen ibidem, Niels Knudsen Børcheland Mons Namtvedt, Jacob Kartvedt, Peder Helle, og Michel Erichsen Qualem,

For dette Skibbreede blev de Kongl/ige Ordres ligeleedis publicerede som Ved de forrige Ting stæder.

Dernest fremlagt til publication

1. Frue Margrethe Storms udgivne børselsæddel til Anders Aasbensen paa 18 Mark Smør 20 ½ Kande Malt udi Gaarden Neretvedt dat: 8 April 1744 med Rev: ej dat

2. Commerce-Raad Gartners udgivne børselsæddel til Jon Olsen paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt udi Gaarden Bøe dat: 14de Martij 1744.

3. Birgitta Margrethe S/a/l/ig/ foged Smiths udgivne børselsæddel til Anders Johannesen Qvalem paa 18 Mark Smør og 10 Kander Malt udi Gaarden Yttre Helle dat: 23 Julij 1744.

4. Margrethe Risbrich S/a/l/ig/ Major *Storms (Storms) udgivne Pante Obligation til Frue Edel Holberg for 400 rdr, hvorudi endeel Gaarder er pantsatt som tillige med Obligation er udi Skiøde protocollen fol: 275 ordlydende indført, Obligationen paa hvilcken Renterne til d/en 29 aug: 1743 er afbetalt, findes dat: d/en 29de aug: 1738.

5. Ditto hændes udgivne Pante Obligation til Frue Edel Holberg for Capital 100 rdr dat: 30te Dec: 1741 hvorudi endeel Gaarder er pantsatt som udi Skiødebogen tillige med Obligation fol: 275 ordlydende findes indført.

6. Friderich Cramers udgivne Pante Obligation til Conrad Rosentreeder for Capital 200 rdr for hvilcken summa 2de Gaarder tillige med endeel løsøre gives til forpandtning som af Skiøde Protocollen fol: 275 sees hvor sam/m/e ordlydende er tilført sam/m/e Obligation er dat: d/en 1 8ber 1743.

Procurator Claudius Emanuel [Barth] i rette lagde paa Citanten Borgemeester Danchert Fasmers Veigne en skriftlig forfatted Stevning under 11 Julij sidstleeden Contra Johannes Quidsten for Sagen Stevnemaalet indeholder som saaleedis er lydende.

Til Vedermaele udi Sagen Var ligeleedis indkaldet Anders Nielsen Heggøen,

De indstevnte blev paaraabte og mødte Procurator Johan Reutz paa Johannes Quidstens Veigne for den udeblivende Anders Heggøen afhiemlede Stevnevidnerne Diedrich Andersen og Jacob Olsen Tvedten Stevnemaalet under Eeds Aflæggelse at Stevningen Var ham lovlig forkyndt lige efter deres paa Stevnemaalet teignede paateigning.

Procurator Bart dernest for Citanten indleverede hands skriftlige forestillelse og Deduction over Sagen af den/n/e dags dato tillige med de derudi 3de paaberaabte bielager Lit: A: B: C: hvornest hand vilde ervarte hvad de indstevnte til deres forsvar agter at frem føre.

1744: 80b

Procurator Reutz mødte paa Johannes Quidstens Veigne som høyligen maae beklage sig over, hvorleedis en Øvrigheds mand i Bergen under Navn paa hands for 14 Aars afdøde Hustrues Veigne med haarde og empfindtlige beskyldninger baade udi Stevning og Indlæg for en offentlig Almue og Rætt bliver beskyldet for, ligesom hand offentlig skulle begaaed

Utroeskab og Arvesvig efter sin afgangne Hustrue, da hand dog derudinden finder sig at Være gandske frie og uskyldig, ligesom hand og fastelig forhaaber at Citanten han/n/em saadant aldrig skal kunde overtyde, thi toeg hand sig Reserveret saadan/n/e belastelser imod Vedkom/m/ende i beleylig tiid lovlig at paatale, og ikkun den/n/e sinde hvad hoved sagen betræffer kortelig forestillede, at hand aldrig nogen sinde har Væred Vejerlig at avlægge den Eed som afg/aaen Sorenskriver de Fine ved Eragtning udi Skiftebrevet haver paalagt ham om Niels Heggøens Præentions Rigtighed, men er villig som færdig endnu at opfylde sam/m/e Skifte Rættens Eragtning, og da dette er alt hvad som hands afgangne Hustrues Arvinger eller Citanten til den usvækkede Decisions Opfyldelse endnu kand forlange, saa forhaabede hand at Rætten til den/n/e Sags Afgiørelse sam/m/e hands tilbudne Eed Conform Skifteforretningen antager. Til ydermeere Beviis at de udlagde 60 rdr forlængst til Creditor er betalt producerede hand Niels Heggøens Quittering af 12 Maj 1734, og i saadan Leylighed holdt Comparenten uforuden at indlade sig i nogen Vidtløftigere Procedur imod Citantens forsætt, thi det er Vel saa at Johannes Qvidsteen til den/n/e tiid ey har aflagt den Eed som Skiftebrevet om/m/elder, men Qvæstio bliver hvis skyld det er at sam/m/e til den/n/e tiid endnu ikke er opfyldet, Vil Citanten eller hands fuldmægtig indvænde, at Johannes Qvidsten burde have indkaldet Veedkom/m/ende paa sin eegen bekostning til Eedens Aflæggelse da forestillede Comparenten derimod 1mo at Skiftedecisionen sam/m/e ikke egentlig exprimerer (uttrykker) og 2do da Var det efter Comparenten[s] uforbigribelige Meening Arvingernes Pligt som Søgemaal mod modsagde, og som de der pængene agtede at erholde, at udæske sam/m/e Eed. Og alt saa bliver det Citantens eegen skyld at Niels Heggøen formeedelst at hand imidlertid ved døden er afgaaen, ey kand opfylde Skifte Rættens Kiendelse paa sin Siide, og saaledis uden Videre til det i Rætte lagde Tings vidne som i ingen Maade kand gravere Johannes Qvidsteens Sag indlod Comparenten den/n/e Sag til Rættens paadøm/m/ende med Paastand, at Johannes \Qvidsteen/ imod den af ham andbudne Eeds aflæggelse for Citantens doblerede Søgemaal udi alt Vorder frie funden, og at nyde Erstatning for

1744: 81

paaførte Proces.

Bart Replicerede at naar Rætten efter seer de i {Sagen} Rætten indkomne Papiirer og sam/m/e tager i Overveyelse med den af den indstevnte nu andbudne Eed; saa udfindes nok deraf, hvor betænckeligt det Vil blive at tillade ham Sagen og Sigtelsen med Eed at fralægge sig, thi Comparentens Principal kand aldeelis ikke dermed være tiendt, da her i Sagen paa Citantens Siide er saa tydelig og fuldstændig Beviis til hands Søgemaals bestørkelse, og naar den til Vedermaale indstevnte Anders Nielsen Heggøen, som nu ey for Rætten møder frem kom/m/er med sin forklaring og forestillelse, tager Comparenten sig Reserveret Sagen Videre at oplyse, og i slig Anleedning ikkun nu begierede Lavdags forelæggelse for bem/el/te Anders Nielsen Heggøen til nestholdende Høsteting. Comparenten holdt det meeget merkverdigt at den indstevnte Johan/n/es Quidsteen som ved sin antagne fuldmægtig har Declareret at Være Villig Eed at avlægge, at hand da ikke selv nu for Rætten personlig Comparerede.

Reutz svarede at saasnart Rætten har kiendt i Sagen om hands andbudne Eeds Antagelse, skal hand indfinde sig persohnlig, og endnu for at Menagere Citanten bekostninger uden nogen Varsel til førstkom/m/ende Høsteting.

Eragted

\Sagen/ Optages til Papiirernes Eftersiun til i Efter middag Klocken 3 og blev da følgende Eragted!

Den indstevnte og ey mødende Anders Nielsen Hegøen forelægges Lavdag til nestholdende Høsteting for da at avlægge sin forklaring udi denne Sag, hvorefter da Sagen, i fald sam/m/e nermere illustreres, skal Vorde paakiendt, hvad enten den indstevnte Johannes Quidsteen som til sam/m/e Tiid forelægges persohnlig at møde bør admitteris til den anbudne Eeds Aflæggelse eller ey.

Procurator Johan Friderich Kramer indleverede udi Rættten en skriftlig Stævning dat: 22de Julij sistleeden paa Citanten Jacob Ravns og egne Veigne som begge ere Intressentere udi Søgningen Contra Arnold Meyer, for Sagen Stevnemaaleet indbefatter som saaleedis er lydende.

Den indstævnte Arnold Mejer blev paaraabt men mødte ikke hvorfor Stevne Vidnerne Niels Sæbøe og Gregorius Sæbøe frem stode og under Eed afhiemlede at Stevnemaaleet lovligh Var udi Arnold Meyers Huus og udi hands Hustrues paahør bleven forkyndt lige efter den paa Stevningen tilførte paateigning.

Procurator Kramer producerede den paastevnte Revers in originali og erindrede om Lavdag for indstevnte Meyer til høstetinget.

Eragted

Den indstevnte og ey mødende Arnold Meyer forelægges Lavdag

1744: 81b

til nestholdende Høsteting.

Publiceret et Skiftebrev forretted paa Gaarden Sæbøe d/en 5 Junij 1744 og udi Skiøde Protocollen 257 extraheret.

Og som ingen fleere Sager frem kom udi Rætte fremlagde Fogden Restancen for de 2de termins Skatter som beløber 146 rdr 2 mrk.

Ahlenfit

D/en 17de ejusdem blev Rættten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Ahlenfit Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rættten tilnevnte Laug Rættes Mænd, hvis Navn fol: 62 findes tilførte.

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige ordres oplæste som Ved de forrige Tingstæder.

Dernæst blev fremlagt til Publication

1. Jacob Olsen Tvedtens udgivne børselsæddel til Rasmus Johannesen Spurcheland paa 2 p/un/d 4 Mark Smør udi Gaarden Nedre Qvame dat: 3 april 1743 med Rev: ej dat

2. Børge Grødtvedts udgivne børselsæddel til Aamund Arnesen Grødtved paa ½ Løb Smør ½ faar udi Gaarden Grødtvedt dat: 11 april 1744 med Rev: ej dat

Magne Isdahl som beskicked Værge for Myndtlingen Marithe Nielsdatter Hielmetvedt for begge de Arver hænde saa Vel efter faderen Niels Joensen d/en 23 Martij 1741 som efter Søsteren Anne Nielsdatter d/en 18 Junij 1742 efter skiftebrevernes udviis er tilfalden i alt til den summa 18 rdr 1 mrk 6 2/3 sk frem kom for Rættten med oven staaende summa og tilbød om nogen af Almuen mod Renters Svarelse og sufficent Pandt \ bem/el/te Pænge / Vilde laane, men som ingen anmeldede sig forlangede hand erm/el/te summa som udi en pung Var

nedlagt maatte forseigles og sig til bevaring til bage gives, ligesom og af Rætten at Vorde meddeelt et Beviis at denne Opbydelse som melt af han/n/em som Værge inden Tinge Var skeed.

D/en 18de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd og blev da publicered.

1. Karen Frimans udgivne bøkelsæddel til Balser Colbeensen paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør og $\frac{1}{2}$ Huuds leye udi Gaarden Seim dat: 17 aug: 1744 med Rev: ej dat:

Fogden gav tilkiende at her udi dette Skibbreede er en Gaard kaldet Fischesetter No 40 deraf den eene Part, som opsidderen Rasmus afvigte Aar er fraløben, og er frue Stiftamptskriver Svanhielms tilhørende, hvilcken for

1744: 82

dette Aar ligger øde, og skatterne deraf ey bliver hos frue Svanhielm efter {formodning ved} paaforthing at erholde, den hand begierede Almuens og Lav Rættes tilstaaelse om hand ikke baade paa siste Vaarting og dette Som/m/erting den gaarde part har opbudet om nogen den for skattens svarelse har Vildet antage, men sig ingen der til endnu har indfunden hvortil den tilstæde værende Almue tillige med Lavrættet svarede, at fogden paa begge Tingerne har opbudet bem/el/te jordepart, og at ingen endnu er kom/m/en paa Jorden.

Efter paaraab fremkom ey nogen Sag for Rætten hvorfor dette Aars 2de termins Skatter blev attestered at beløbe 248 rdr 3 mrk 1 sk.

Hossanger!

1744 d/en 19 aug: blev Rætten til Almindelig Som/m/ertings holdelse med Hossangers Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Bernes Tangen i Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd sc: 1. Seffin Fotland, 2. Niels Aaseim 3. Niels Hole 4. Fuuse Hole 5. Ellev Fittie 6. Torchild Øfstues 7. Johannes Lasta (Låstad) og 8. Sefring Møching.

Og blev da for dette Skibbreede alle de Kongl/ige ordres og befalinger oplæste som Ved de forrige ting stæder.

Publiceret et

Skiftebrev dat: 27 Junij 1744 efter Ole Pedersen vid: Skiøde Prot: fol: 275.

D/en 20de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd og blev publicered

1. Skiftebrev forretted efter Joen Erichsen Nore-Røslund dat: 20 aug: 1744 og udi Skiøde Protocollen fol: 275 extraheret.

2. Joen Olsen Moen og Ole Olsen Kallestads udgivne bøkelsæddel til Joh: Johannesen Moen paa 11 $\frac{1}{7}$ Mark Smør 5 $\frac{1}{2}$ K: Malt udi Gaarden Moen dat: 19 aug: 1744.

3. Niels Hanistvedts udgivne bøkelsæddel til Johannes Olsen paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør $\frac{1}{2}$ faar udi Gaarden Wahre dat: 20 aug: 1744 med Rev: ej dat

4. Publicered 2de Aftags forretninger den 1ste holdet paa Gaarden Møgster d/en 4 Julij og den 2den paa Gaarden Egemoe d/en 3die julij 1744.

Sager til dette Ting blev efter Paaberaab ey udi Rætte fremført hvorfor fogden fremlagde Skatte Restancen for indeværende Aars 1 og 2 termin som beløb 269 rdr 1 mrk 2 sk som blev attestered.

Echanger!

1744 d/en 20de Aug: blev Rætten til Almindelig Som/m/ertings holdelse med Echangers Skibbreedes Almue satt paa Ting stædet Bernes Tangen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd sc: som paa fol: 48 findes paa afvigte Aars høsteting at være opnevnte.

Og blev for dette Skibbreedes Almue de Kongl/ige ordre og forordninger oplæste som Ved de forrige Ting stæder.

1744: 82b

Dernest publicered

1. Lars Hansen Gaupholms udgivne bøkelsæddel til Joen Eisnes paa 18 Mark Smør udi Gaarden Indre Eisnes med Rev: dat: 20 Aug: 1744.

2. Erich Haldorsens udgivne Skiøde til Knud Knudsen Yttre Eichnes paa 18 Mark Smør 7 ½ Kande Malt og 1/8 deel faar udi Gaarden Fyllingen dat: 9 Febr: 1743 vide Skiøde Protocollen fol: 276.

3. Skiftebrev forretted paa Gaarden Elvig d/en 18 Junij 1744 efter Niels Joensen vide Prot: fol: 275.

4. Ditto forretted paa Gaarden Otterstad d/en 1 Julij 1744 efter Ole Johannesen vid: Prot: fol: 275.

D/en 21de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd blev publicered

1. Ole Erichsen Elvigen og Mons Knarvigens udgivne Skiøde til Lars Stephensen paa 1 p/un/d 16 Kander Malt udi Gaarden Elvigen dat: 21 aug: 1744 som udi Skiøde protocollen fol: 276 ordlydende er indført.

2. Niels Knudsen Elvigs udgivne Skiøde til Hans Stephensen Elvig paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt udi Gaarden Elvig dat: 21 aug: 1744 som udi Skiøde protocollen fol: 276 ordlydende er indført.

3. Blev 4re Aftags forretninger publicerede som paa Gaarderne Steensland, Farrestved, Otterstad, og Moe d/en 28 og 30 Junij som og d/en 1 Julij 1744 ere forrettede.

Sager til dette Ting blev ey udi Rætte incam/m/inerede hvorfor Restancerne for de Kongl/ige Skatter 1ste og 2den termin beløbende til 322 rdr 4 mrk 10 sk blev af fogden forlanged attesterede.

Mielde

1744 d/en 24de Aug: blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Mielde Skibbreede satt paa Ting stædet Wallestrand i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd som findes Navngivne fol: 50,

Og blev for dette Skibbreede de Kongl/ige Ordres oplæste som Ved de forrige Ting stæder.

D/en 25de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd og blev publicered

1. Skiftebrev forretted paa Gaarden Blomdahl d/en 8de Junij 1744 efter Anne Larsdatter vide Prot: fol: 276.

2. Com/m/erce Raad Gartners udgivne bøkelsæddel til Einer Monsen paa 18 Mark Smør ½ faar udi Gaarden Rivenes dat: 3 april 1744.

Sager til dette Ting var ey indstevnt eller i Rætte fremført.

Fogden fremlagde Restancerne som for 1ste og 2den termin beløber 277 rdr 2 sk til Attestation.

Arne Skibbreede

Anno 1744 d/en 26 Aug: blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Arne Skibbreede satt paa Ting stædet Steenestøe i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten

1744: 83

tilnevnte Laug Rættes Mænd sc: Joen Jorteland 2. Ole Selvigen Johan/n/es Tuenes, Anders Hole, Ole Tuenes, Ole Hansen Qvame, Gregorius Mieldem Haldor Nielsen Indre Arne i stæden for Marcus Bastesen Gaupaas som har forfald og ey selv kand Være tilstæde, For dette Skibbreede blev alle de Kongl/ige Ordres og forordninger oplæste som Ved de forrige Ting stæder.

Dernæst blev frem lagt til Udslættelse

1. Knud Christiansens udgivne Pante Obligation stor 40 rdr dat: 8 Dec: 1732 efter Creditors paateignede Quittance af 17 Martij 1744.

2. Ligeleedis aflyst Knud Christiansens udgivne Pante Obligation til Com/m/erce Raad Von der Lippe stor 39 rdr 13 sk efter Creditors paateignede Quittance af 17 Martij 1744.

3. Publicered Christence Christophersdatters udgivne Pante Obligation stoer 26 rdr 2 mrk til Commerce Raad Von der Lippe dat: 17 Martij 1744 vid: P: 277.

4. Aflyst Henrich Anthon Cramers udgivne Pante Obligation stoer 132 rdr til Myndtlingerne Henrich Jansen og Margrethe Jansdatter dat: 23de Jan: 1740 efter den gjorde paateigning af 13 Julij 1744.

5. Henrich Anthon Cramers udgivne Skiøde til Claus Bischoff paa sit Huus staaende i St/o/re Sandvigen dat: 10 Junij 1744 som ordlydende i Pante og Skiøde Protocollen fol: 277 er indført.

6. Claus Bischoffs udgivne Pante Obligation til Myndtlingerne Henrich Jansen og Margrethe Jansdatter for Arve Capitalen 132 rdr dat: 13 Julij 1744 som udi Pante Protoc: fol: 278 findes ordlydende indført.

7. Johannes Johannesen Aschelands udgivne Skiøde til Sorenskriver Johan Garman paa Gaarderne Stanghelle skyldende 2 p/un/d Smør ½ Tønde Malt, Weaæ skyldende 2 p/un/d Smør dat: 28 Martij 1744 som udi Skiøde Prot: fol: 277 findes indført.

8. Anders Nielsen Helles udgivne Skiøde til Sorenskriver Johan Garman paa Gaarden Bochesteen skyldende ½ Løb Smør dat: 25 Martij 1744 vid: Prot: fol: 277.

9. Sorenskriver Garmans udgivne Odelskiøde til LensManden Johannes Ascheland paa Gaarden Kaasta skyldende ½ Løb dat: 28 Martij 1744. vid: Prot: fol: 278.

10. Sorenskriver Garmans udgivne Odelskiøde til Anders Nielsen Helle og Mons Nielsen paa Gaarden Helle skyldende 1 Løb Smør 1 huud og 1 tønne Malt dat: 25 Martij 1744 vide Prot: fol: 278.

11. Anders Nielsen Helles udgivne Odelskiøde til Mons Nielsen til hands paaboende Jordepart i Gaarden Helle dat: 18 Majj 1744 vid: Prot: fol: 278.

1744: 83b

12. Niels Andersen Helle, Anders Nielsen paa egne og Myndtlingers Veigne Mons Yttre Sognstad Kari Nielsdatter med Laværge Johan/n/es Øfstemieldes (Som laugværge? eller på egne veigne?) udgivne Skiøde til Niels Nielsen Helle paa 18 Mark Smør 12 K: M: ¼ Huud udi Gaarden Helle dat: 8de Majj 1744 som udi Skiøde Protocollen fol: 277 findes indført.

13. Niels Andersen Helle, Niels Nielsen, Anders Nielsen paa egne og Myndtlingers Veigne Kari Nielsdatter med Laværge Deres udgivne Skiøde til Mons Nielsen Yttre Sognstad paa 36 Mark Smør 12 Kander Malt udi Gaarden Yttre Sognstad dat: 8 Majj 1744 vid: Prot: fol: 277.

14. Niels Andersen Helles og Niels Nielsen Helles Contract og transport at Odels Rættten til en hvers tilkiøbte Jordepart som Ved Mageskifter er skeed skal herefter følge nu Værende Ejere dat: 8 Majj 1744 vid: Prot: fol: 277.

15. Skiftebrev forretted paa Gaarden Echaas d/en 17 Julij 1744 efter Kari Niels datter vid: P: 279.

16. Ditto forretted paa Gaarden Indre Haarvigen d/en 18 Julij 1744 efter Erich Fusesen vid: P: 279.

17. Ditto forretted paa Gaarden Rødland d/en 11 Majj 1744 efter Halsten Olsen vid: P: fol: 279.

Procurator Johan Friderich Cramer i Rætte Lagde paa Citanten Lambert Neuenkirchers Veigne en skriftlig forfatted Stevning Contra Anthon Kramer for en Gields Fordring efter Stevnemaalets Videre indhold som saaleedis lyder.

Den indstevnte blev paaraabt 3de gange men mødte hverken selv eller Ved fuldmægtig, hvorfor Stevne Vidnerne Anders Aamunsen Vagtmand i Bergen og Tyge Jensen ligeleedis fløttmand i Bergen fremstoede og under Eed afhiemlede det de meer end for 14 dage oplæste denne Stevning {mod} Contra Anton Cramer udi hands eeget Huus og i hands Kones Paahør, hvis Navn de ey Veed at tilkiendegive.

Procurator Cramer derefter producerede en han/n/em under 28 April nestleeden fra Bergens byes andordnede Kalsmænd Jan Lytchen og Ove Strangesen meddeelte Attest hvorved Søgemaaleet til Overflød Legitimeres og siden den indstevnte ey møder, saa begierede hand han/n/em forelagt Lavdag til nest holdende Høste ting, imidlertid toeg hand sin Principal Reserveret enten udi Debtors effecter eller udi hands Persohn at søge Sicherhed.

Eragted

Den lovlig indstevnte og ey mødende Anthon Cramer forelægges til nestholdende Høsteting Lavdag at svare til Sagen, hvilken forelæggelse Citanten tager beskreven og i lovlig tiid seer sam/m/e forkyndt.

1744: 84

Procurator Johan Friderich Cramer indleverede paa sin Fader Procurator Johan Simon Cramers Veigne som fuldmægtig for Clarche S/a/l/ig/ Bastian Gierdings Opbuds boes

Veigne en skriftlig forfatted Stevning af 18 Julij 1744 Contra Ahasverus Jeeger for en Gield efter en paa Sterboens Veigne forfatted Debets Reigning efter Stevnemaalets Videre Indhold som saaleedis er lydende.

Ahasverus Jeeger som selv ey mødte lod i Rette frem lægge sit under dags dato skriftlig forfattede Indlæg tillige med de 3de derudi paaberaabte documenter.

Procurator Cramer forlangede til nestholdende Høsteting Sagen opsatt, for til sam/m/e tiid at besvare og eftersee de {t} i Rætten fremlagde documenter.

Eragted

Den forlangte Opsættelse til nestholdende Høsteting bliver af Rætten bevilget.

D/en 27de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd og Publicered

Et Skiftebrev forretted paa Gaarden Melcheraaen d/en 18 Julij 1744 efter Lars Asbjørnsen vid: Prot: fol: 279.

1. Johannes *Hallans (Må vera Johannes Johannesen Herland) udgivne børselsæddel til Mons Nielsen (Må vera Mons Nilsen Herland, nr. 60) paa 1 p/un/d 3 Mark Smør i Gaarden *Halland (Er ein gard i Mjelde sk.r. Må vera Herland som ligg i Arne sk.r.) dat: 26 aug: 1744 med Rev: ej dat.

2. Johannes Monsen Blindem Niels Jonsen Reista med de øvrige Medarvinger og formyndere samtlige deres udgivne skiøde til Rasmus Nielsen paa 13 ½ Mark Smør og 6 Kander Malt udi Gaarden Myrdahl dat: 26 aug: 1744 som udi Skiøde protocollen fol: 279 ordlydende findes indført.

3. Rasmus Nielsen Blindem med de øvrige Medarvinger deres udgivne Skiøde til Johannes Monsen Blindem paa 1 p/un/d 7 ½ Mark Smør og 21 Kande Malt udi Gaarden Blindem dat: 26 aug: 1744 vide Prot: fol: 280.

4. Oplæst de 2de Aftags forretninger som d/en 9de og 10 Junij 1744 paa Gaarderne Dahle og Sædahlen er forretted som af Rætten blev attesterede.

Sager til dette Ting fremkom ey udi Rætte.

Hvorfor Restancerne for 1ste og 2den termins Skatter beløbende 366 rdr 3 mrk 5 sk blev attesterede.

Schiolds Skibbreede

1744 d/en 28de Aug: blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Schiolds Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Møllendahl i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd som fol: 64 findes tilførte og Navngivne.

For dette Skibbreede bleve de Kongl/ige Forordninger og ordres ligeleedis publicerede som ved de forrige Tingstæder.

Dernest blev frem lagt til Publication

1. Assessor Von der Lippes udgivne Pante Obligation til Ole Nielsen Smøraas og Michel Nielsen Kismund for 200 rdr dat: 8 Junij 1744 vide Prot: fol: 280.

1744: 84b

2. Aflyst Jean Lermøns udgivne Pante Obligation stor 180 rdr til Hans Bovitz dat: 21 Martij 1742 efter Creditors Paateignede Qvittance d/en 18 Aug: 1744.

3. Publicered Jaen Lermonts udgivne Pante Obligation til Jacob Boch for Capital 250 rdr dat: 20 Aug: 1744 vide Prot: fol: 280.

4. Ole Størchersen Lund paa egne og Svogeres Veigne tillige med Stephen Mitthuns udgivne Skiøde til Lars Michelsen Sølen paa 6 Mark Smør 1 Kande Malt i Gaarden Sølen dat: 28 aug: 1744 vid: Prot: fol: 280.

5. Stephen Olsen Sættres udgivne bøkelsæddel til Niels Andersen paa 1 p/un/d Smør ¼ huud udi Gaarden Ham/m/ersland dat: 26 Jan: 1743 med Rev: ej dat.

6. Skifte brev forretted paa Gaarden Smøraas d/en 18 Majj 1743 efter Ole Johannesen vid: Prot: fol: 280.

7. Ditto forretted paa Gaarden Hordnes d/en 3 Julij 1744 efter Johannes Rasmusen vid: P: fol: 280.

8. Ditto holdet paa Gaarden Sølen d/en 29 Junij 1744 efter Anders *Osen (Olsen) vid: P: fol: 280.

Procurator Johan Friderich Kramer æskede paa sin Principal Christen Milbachs Veigne Sagen Contra Ole Torsen Kiøn udi Rætte, og frem lagde den Ved sidst holdte Vaarting afsagde Laugdags forelæggelse saa lydende.

Den indstevnte og forelagde Ole Toersen Kiøn mødte for Rætten.

Procurator Kramer producerede den indstevntes Obligation paa Vaartinget anviist hvor paa den indstevnte under Sagens drift har betalt Renterne til nestleeden 11te april og paa Capitalen 5 rdr, saa Citanten ikkun Rester 14 rdr 5 mrk 9 sk for hvilke hand paastaaer Dom tillige med Rente fra benevnte 11te April og til betaling skeer, saavel som bekostning 7 rdr 2 mrk hvori Comparentens sallarium er bereigned for 2de gange her at Comparere med Skydtz og fortæring.

Ole Thorsen Kiøn tilstoed efter sin udgivne Obligation at Være ret vitterlig Gield skyldig den summa sam/m/e indeholder, naar de tiid efter anden afbetalte 9 rdr paa Renterne og Capitalen decourteres, ligesom hand og er færdig og Villig efter leylighed den øvrige Rest at betale, ombeedende allene det ey paa engang hos ham maatte udæskes.

Kramer Vedblev sin forrige Paastand, og derefter forvæntede Dom, da den indstevnte siden med hans Principal kand affinde sig.

Dom afsagt.

Da den indstevnte og selv mødende Ole Thorsen Kiøn

1744: 85

her for Rætten har tilstaaet den Gield hand til Citanten Christen Milbach efter Pante Obligation er bleven skyldig, naar de tiid efter anden afbetalte Pænge summer der fra afkortes, saa den øfrige summa han/n/em paa Capitalen Rester endnu bliver 14 rdr 5 mrk 9 sk, kiendes og døm/m/es hermed for Rætt at bem/el/te Ole Thorsen Kiøn ey allene indfrier sin udgivne Pante Obligation dat: 11 april 1740 som d/en 29de april nestfølgende Aar er publicered med de paa bem/el/te Obligation Resterende 14 rdr 5 mrk 9 sk tillige med de deraf gaaende Renter fra 11te April nestleeden til betaling skeer, men end og at erstatte og betale Citanten Christen Milbach Processens Omkostning med 6 rdr som alt 15 dage efter denne doms lovlige forkyndelse bør udreedes under Medfart efter loven!

Aflyst Clamer Eberhard Moritz udgivne Pante Obligation dat: 7 Majj 1735 til Assessor Von der Lippe efter Creditors paateignede quittance af 10de Aug: 1744.

Sager til dette Ting fremkom ey fleere udi Rætte

Hvorfor Restancerne for indeværende Aars 1ste og 2den termin blev oplæst som beløber 598 rdr 5 mrk 8 sk.

Sartor Skibbreede

1744 d/en 31 Aug: blev Rættten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Sartors Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Schoge i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rættten tilnevnte Laug Rættes Mænd som fol: 63 findes tilførte og navngivne, For dette Skibbreede bleve de Kongl/ige Ordres og forordninger oplæste som Ved de forrige Tingstæder.

Dernæst fremlagt til Publication

1. Margrethe S/a/l/ig/ Abraham Wessels udgivne bøkelsæddel til Knud Aamundsen paa 12 Mark Smør udi Gaarden Hom/m/elsund dat: 23 Majj 1744 med Rev: ej dat.

2. Skiftebrev forretted paa Gaarden Nordeide d/en 13 Majj 1744 efter Erich Jacobsen vid: Prot: fol: 280.

3. Ditto forretted paa Gaarden Lerøen d/en 9de Majj 1744 efter Rasmus Nielsen vid: Prot: fol: 280.

4. Ditto forretted paa Gaarden Algerøen d/en 13de Majj 1744 efter Marithe Stephens Datter vid: P: fol: 280.

5. Ole Monsen Telles udgivne Skiøde til Grim Olsen paa 1 ½ p/un/d fisk i Gaarden Telle i Tellevogen dat: 31 aug: 1744 vide P: fol: 280.

6. Thomas Stephensen Algerøens udgivne Skiøde til Paul Hansen Schoge paa 4 p/un/d fiskes leye udi Gaarden Noretvedt dat: 31 aug: 1744 vid: Prot: fol: 280.

7. Engel Hansen Bildøen Ole Olsen Eje og Iver Michelsen Kaartvedts udgivne bøkelsæddel til Ole Nielsen paa 1 p/un/d fisk i Gaarden Maarland dat: 31 aug: 1744 med Rev: ej dat.

8. Michel Jensen Algerøens udgivne bøkelsæddel til Michel Michelsen paa 14 Mark Smør i Gaarden Algerøen dat: 31 aug: 1744 med Rev: ej dat.

1744: 85b

9. Lars Thomesens udgivne bøkelsæddel til Niels Larsen paa ½ Vog fisk udi Gaarden Berge dat: 31 aug: 1744 med Rev: ej dat.

10. Mons Knudsen Golten og Michel Knudsen Bachens udgivne bøkelsæddel paa 2/6 eller 1/3 Part udi Laxevaagen Texle til Erich Pedersen dat: 31 Aug: 1744.

D/en 1ste 7ber blev Rættten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd og blev publicered

1. Et Skiftebrev forretted paa Gaarden Mitfielde d/en 14 Majj 1744 efter Kari Nielsdatter vide Prot: fol: 281.

2. Margrethe S/a/l/ig/ Abraham Wessels udgivne bøkelsæddel til Lars Iversen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør i Gaarden Trelleviigen dat: 9 Majj 1744 med Rev: ej dat.

Sager til dette ting blev efter paaraab udi Rætte ey frem førte.

Restancerne for dette Skibbreedes Almue for 1ste og 2den termin beløber 130 rdr 4 mrk.

Anno 1744 d/en 4de 7ber i følge af den forrig Constituerede Stiftbefalings Mand og Etatz Raad Lymes skriftlige ordres under 29de Majj afvigte Aar tillagt Deres Kongl/ig Maj/estets Foged Rasmus Smith, og mig Sorenskriver Johan Garman som førend denne Tiid til Efterlevelse ey har kundet bleved efterkom/m/ed, dehls formedelst andre Embeeds Forretninger, deels og de ordinaire Ting reyser, haver jeg tillige med de af Fogden Rasmus Smith opnævnte ædsorne Laug Rættes Mænd sc: Hans Monsen, Jacob Giise, Rubbert Haucheland, Lars Myrdahl, Lars Øfre Fyllingen og Niels Øfre Fyllingen indfunden os paa den Østre Side af Sydnes nu kaldet Nye Lundgaard for sam/m/e stæds at skyldsætte dette Rødnings Pladtz inden og uden Gierds samt at tage sam/m/e under Vedbørlig Siun og omstendelig beskrivelse alt efter den forrige og nu ved døden afgangne Foged Johan Smed og S/a/l/ig/ Sorenskriver Michael Tønder tillagde Ordre af 1 dec: 1741 som fogden til den Ende producerede for Rætten at oplæses og i Acten at indrages. som saaleedis lyder.

Til denne forrettning holdelse er Deres Excellence Stiftbefalingsmanden Christian á Mønichen givet Efterretning ligesom Ejeren Mad/a/me Wesel efter Tilvarsling selv er tilstæde, hvorefter Vii samtlige i fogden Rasmus Smiths overværelse forføyede os ud paa Marken og sam/m/estæds toeg i betragtning først at Pladtzet nu Ny \Lun/gaard kaldet Ved Rydning og forbedring kom/m/ed i tem/m/elig god Stand, og end beedre kunde forvæntes i fald sam/m/e Ved Munstringens holdelse hvorved den største Mark paa de bedste Aarsens tiider nedtræes og med liiner igien/n/em skieres for Batalionen som sam/m/e stæds ved General Munstringen holder exerciise \ey blev beskadiget/ ligeleedis toeg vi og fornøden Efterretning *hormeeget derpaa sam/m/e Pladtz

1744: 86

kand avles og fødes, og da saae Vi aldeelis ingen Ager opbrudt, men at all Avlingen bestoed udi at holde Creatuure som efter den paaboende Forpagters tilstaaelse ey Var fleere i Tallet end 6 Kiør og 1 hæst, ligesom hand og forklarede at hands beester maatte nesten den heele Som/m/er indbindes og fores i Mangel af Udmarck, paa hvilcken hans beester ey længere end 14 dage kunde nære sig, Men maae til de øvrige beester hand holder kiøbe Høe og berm fra byen, hvorpaa Vi besaae det indkomne Høe i Laden, og forefandt sam/m/e ey at Være føde til fleere end de angivne 6 beester og 1 hæst, ligeleedis oversaae Vi Udmarcken som Alle de 3de Pladtzer har fællis med hinanden, og kunde ey andet skønne formedelst dens Ringhed end jo forpagterens forklaring medførte Sandhed om Creatuurenes korte Ophold og føde, hvorfor Vii efter nøyest tagne Efterretning om dette opryddede Pladtzets gandske bonite og beskaffenhed skønner at sam/m/e Pladtz Nye Lungaard kaldet kunde i fald Munstringen sam/m/e stæds ey holdtes hvorved Græsningen spildes taxeres for 2 p/un/d Smørs Skatteskyld og ligesaameget i Landskyld, men i Vidrige fall ikkun for ½ Løb Smør i Skatte og Landskyld bør ansees.

Dernæst forføyede Vi os til det nestliggende og mellemste Pladtz Mithus kaldet som saa vel i størrelse som bonite Var ringere og ligeleedis oversaae Marken hvorpaa ingen Sæd saaes men ligeleedis af en forpagter bruges og slaes Høe af til at fore 6 Kiør og 1 hæst efter Opsidderens eegen Tilstaaelse, og haver det sig, formeedelst den ringe Udmark sam/m/e Pladtz tillige med de 2de øvrige Pladtzer haver til fællis, af lige beskaffenhed som nest ovenmelt er, det hand om Som/m/erne maae bruge Høe Avlingen til de 6 Kiør og 1 hæst hand indbinder i floren, ligeleedis til de øvrige Creatuure hand over det Tall holder maae kiøbe foring, hvorfor Vii taxerer dette mellemste Pladtz Mittun kaldet for 1 p/un/d 6 Mark i Skatteskyld og ligesaa meeget i Landskyld.

Ligeleedis forføyede Vii os derfra til det yderste og nest liggende Pladtz Berge kaldet, som i bonite og størrelse er lidt beedre, hvoros ey heller forekom nogen Sæde Jord, men allene Engebond, hvor af vi skønnede at 7 beester og 1 hæst kunde fores skiondt Forpagteren ey

tilstoed meere end 6 Kiør og 1 hæng, med hvilcken Pladt den sam/m/e Mangel findes ved Udmærken som Ved de 2de ovenstaaende forretninger findes tilført hvorudover Opsidderen ligeleedis foraarsages med meere hæng at forsiune sig end Pladtet frembringer til de øvrige Kiørs foring, hvorfor Vii efter nøyest tagne Efterretning og betragtning skønner at dette Pladt Berge kaldet kand i Skatt ansettes for ½ Løb Smør og i Landskyld ligesaameget.

Efter at *at forretningen saaleedis var fortfaerd l...d(?), indstillede Justitz Raad Carbiner sig paa sin Sviger Moder Mad/a/me Wessels

1744: 86b

Weigne, og tilspurdte samtlige Laug Rættes Mænd, om dem alle ey Var til fulde kundbart at disse 3de nu skyldsatte og taxerede Pladtzer udi bem/el/te hands Sviger Moders Mad/a/me Wessels Tiid, efter at sam/m/e efter ergangne Dom/m/e hæng Var tilfunden, er blevne indhængnede og Aar efter andet lige til dette Aar opryddede og forbedrede, hvortil de eenstem/m/ig svarede at det saaleedis rigtig forholder sig at Mad/a/me Wessel Aar for Aar med største Omkostning har til denne tiid seed det røddet og forbedret.

Fogden som mod Forretningen ey noget havde Videre at erindre, begierede sam/m/e beskrevne meddelt, for den paa sine høye Stæder til nærmere Anstalts forvæntelse at insinuere,

Og bliver altsaa denne Vores Forretning med samtlige Vores Underskrift og forseiglinger stadfæstet.

Høstetinget Pro Anno 1744

Anno 1744 d/en 5te 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse med Gulens Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Scheljahavn i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd som paa fol: 58 findes tilførte

Og blev da for dette Skibbreede publiceret et Kongl/ig Rescript angaaende de Ved Søe Lægderne enroullerede Mandskab hvorudi forbydes de under Land Læggerne sorterende Mandskab den forhen bevilgede frifart dat: 7 Aug: 1744.

Dernest publiceret

1. Kierke Værgeren Hans Jochum Jordans udgivne børselsæddel til Tørger Olsen paa ½ Løb Smør ¼ Tønde Korn udi Gaarden Hoxver Kaars Kirke Mensal tilhørende dat: 29 Maj 1744.

D/en 6te ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd og blev da til publication frem lagt

1. StiftamptMand Christian á Møinichens udstædde Auctions Placat det Deres Kongl/ig Maj/este/ts tilhørende Godtz Halnø Klosters kaldet Ved Auction paa Bergens Raadstue d/en 20 Jan: 1745 skal bort sælges, sam/m/e er dat: d/en 15 Sept: 1744.

2. H/er/r Thomas Som/m/ers udgivne børselsæddel til Claus Lassesen paa ½ Løb og 6 Mark Smør udi Gaarden Kløvtvedt dat: 6 Aug: 1744.

3. Birgithe Heiberg afg/aaen foged Smithes Enkes udgivne Skiøde til Jørgen Tronsen paa 18 Mark Smør udi Gaarden Furrebotten dat: 28 7ber 1744 vide Prot: 281.

4. Sorenskriver Johan Garmans udgivne Auctions Skiøde til Ole Ellingsen paa 2 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Slengesoel dat: 6 8ber 1744 vide Prot: fol: 281.

5. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Nørland d/en 6te 8ber 1744 og udi Skiøde prot: fol: 282 extraheret.

6. Torgier Olsen og Lars Torgiersen Totlandsdahlsens udgivne Skiøde til Johannes Olsen paa 12 Mark Smør udi Gaarden Nørland dat: 6 8ber 1744 vid: Prot: fol: 282.

1744: 87

7. Rognild Monsens udgivne Skiøde til Johannes Olsen Aadneqvam paa 12 Mark Smør udi Gaarden Aadneqvam dat: 6 8ber 1744 vid: Prot: fol: 282 ordlydende indført.

8. Ole Lagesens udgivne bøkelsæddel til Iver Jørgensen Kringle paa 12 Mark Smør udi Gaarden Hope dat: 4 Majj 1742.

9. Anne Helena S/a/l/ig/ Lems udgivne bøkelsæddel til Jacob Hansen paa 1 p/un/d Smør udi Gaarden Dusen (Duesund) dat: 18 Julij 1744 med Rev: ej dat.

10. Hans Jochim Jordans udgivne bøkelsæddel til Niels Nielsen paa 1 pund og $\frac{1}{4}$ Tønde Malt udi Gaarden Soleim dat: 20 Jan: 1742 bem/el/te Godtz er Kors Kirken i Bergen tilhørende.

11. Ingebor Busch S/a/l/ig/ Lucas Steens udgivne bøkelsæddel til Anders Olsen Sleere paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør udi Gaarden Sleere dat: 21 8ber 1743.

12. H/er/r Matthias Stabels udgivne bøkelsæddel til Willum Monsen paa $\frac{1}{2}$ Løb og 6 Mark Smør udi Gaarden Knarvigen dat: 28 April 1744.

13. Ole Lagesens udgivne bøkelsæddel til Arne Arnesen Furrebotten paa 24 Mark Smør udi Gaarden Hope dat: 7 Junij 1742 med Rev:

14. Anne Helena S/a/l/ig/ Lems udgivne bøkelsæddels {udgivne} til Iver Torchelsen Kiellevold paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør udi Gaarden Kiellevold dat: 20 Junij 1744 med Rev:

15. Karen Friman S/a/l/ig/ Johan Garmans udgivne bøkelsæddel til Hans Olsen paa 16 Mark Smør i Gaarden Tvedten dat: 6 8ber 1744 med Rev:

16. Birgithe Margrethe S/a/l/ig/ Smeds udgivne Skiøde til Sieur Knudsen paa 18 Mark Smør $\frac{1}{4}$ faar udi Gaarden Store Mathre dat: 28 7ber 1744 som udi Prot: fol: 281 ordlydende er indført.

17. Ditto hændes udgivne Skiøde til Niels Haagnesen paa 18 Mark Smør og $\frac{1}{4}$ faar udi ditto Gaard Store Mathre dat: 28 7ber 1744 vide Prot: fol: 281.

Sager til dette Ting Var ey indstævnte

Hvorfor fogden fremkom med de sædvanlige Tingsvidner til sine Reegenskabers belæg som bleve attesterede og bestoed sam/m/e udi 9 quæstioner

Det andet Tings Vidne Var om Eydes Qverner og Frøsetters Laxe Vog at sam/m/e er uopbygte og ubrugelig, og at lidet udi Frosetters Laxe Vog var indeværende Aar fisket hvoraf skattes kand,

Odels Mantallet blev ligeleedes attestered,

Restancerne blev iligemaade oplæste som beløber 144 rdr 1 mrk 6 sk.

Dernæst blev til nestkom/m/ende Aar følgende Laug Rættes [Mænd] opnevnte, af de gamle 1. Rasmus Nappen 2. Hans Hansen Dahle 3. Sieur Hansen Hausteland 4. Sieur Monsen Hausteland af de Unge 5. Jetmund Hille 6. Otthe Kogsøen 7. Truls Qvernøen 8. og Hans Vestervig. som alle tilholdes betiimelig at aflægge deres Laug Rættes Mænds Eed.

Lindaas

D/en 8de ejusdem blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse med Lindaas Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Kielstrøm/m/en, Udi Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd som fol: 58 findes tilførte,

Da den sam/m/e Kongl/ig Ordre som Ved nestforrige Tingstæd blev publicered.
Dernest publicered

1. Ole Bleege's udgivne bøkelsæddel til Marcus Bensen paa 17 Mark Smør 25 K:
Mald i Gaarden Øfretvedt dat: 3 8ber 1744.

1744: 87b

2. Ditto hands udgivne bøkelsæddel til Ole Larsen paa 12 Mark Smør 20 Kander
Malt i Gaarden Øfretvedt dat: 22 Majj 1744.

D/en 9de ejusdem blev Rætt'en igien med sam/m/e Laug Rætt satt og fremlagt til Publication.

1. Birgithe Margrethe Heiberg S/a/l/ig/ fogden Smithes udgivne Skiøde til Sieur
Halsteensen paa 12 Mark Smør udi Gaarden *Bingaasen (Ringås?) dat: 28 7ber 1744 vide
Prot: fol: 282.

2. Ditto hændes udgivne Skiøde til Ole Andersen paa ½ Løb og 2 Mark Smør udi
Gaarde[n] Haadnequam dat: 6 8ber 1744 vid: Prot: fol: 282.

3. Ditto hændes udgivne Skiøde til Peder Arvesen paa 1 p/un/d 1 1/3 Mark Smør udi
ditto Gaard Haadnequam dat: 29 aug: 1744 vide Prot: fol: ej:

4. Ditto hændes udgivne Skiøde til Anders Haldorsen paa 1 p/un/d 23 ½ Mark Smør
udi Gaarden Haadne dat: 6 8ber 1744 vide Prot: fol: ej:

5. Ditto hændes Skiøde til Bodel Olsen paa 23 ½ Mark Smør udi Gaarden Haadne
dat: 6 8ber 1744 vid: P: fol: ej:

6. Ditto hændes Skiøde til Jon Haldorsen paa 23 ½ Mark Smør udi Gaarden Haadne
dat: 6 8ber 1744 vid: Prot: fol: ej:

7. Ditto hændes Skiøde til Iver Haldorsen paa 23 ½ Mark Smør udi Gaarden Haadne
dat: 6 8ber 1744 vid: Prot: ej:

8. Ditto hændes skiøde til Jacob Halvorsen paa 23 ½ Mark Smør udi ditto Gaard
Haadne dat: 6 8ber 1744 vid: Prot: fol: ej:

9. Ane Margrethe S/a/l/ig/ H/er/r Krogs udgivne bøkelsæddel til Anders Nielsen paa
17 ¼ Mark Smør og 11 ¼ Kande Korn udi Gaarden Schouge dat: 2 7ber 1742 med Rev: ej
dat.

D/en 10de ejusdem blev Rætt'en igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd. Sager til dette
Ting Vare ey indstævned,

Fogden Rasmus Smith tilspurte Laug Rættet og tilstæde værende Almue hvorlænge den
halvegaard Syslaach som af Corporal Heggem (Heggen) har Været beboet og under
Matriculens No 47 i Lindaas Skibbreede er indført af Landskyld ½ Løb Smør 3 Meeler Malt,
har Været øde liggende, og om de Veed til hvem bem/el/te Corporal Heggem som her fra
bøigden er bortfløttet har betalt sin Landskyld og hvormeeget Aarlig for den tiid hand
sam/m/e brugt haver og endelig om nogen haver løst den til bøkse at antage, da billige
Conditioner skal blive accorderede

Samtlige Almuen og Laug Rættes Svar Var at oven melte brug i Syslach længe har lagt øde
indtil Corporal Heggem med Fogden Jessens Tilladelse i en 7 Aars tiid brugte sam/m/e mod
Skatternes Svarelse, siden den Tiid har den atter lagt øde, dog med Fogden Smithes
Tilladelse af 2de bønder brugt for Skatterne uden nogen Landskylds betaling; 2do er det
dem alle ubekiendt at nogen Landskyld i mans Minde er deraf Svaret, og endelig for det 3die
indfandt sig ingen med Erklæring sam/m/e at Ville bøkse den, men Johannes Halversen
Kaardahl erbyder sig

at kiøbe den, og derfor byder 9 rdr og ey meere, i henseende Gaardepartens huuse deels er borte, deels og nedraadnede.

Fogden forlangede Tings Vidnet beskreven og under Rættens forseigling attestered.

Restancerne for indeværende Aars Skatter beløber 338 rdr 5 mrk 12 sk.

De øvrige Tingsvidner som Odels Mandtalet og om de 9 quæstioner bleve ligeleedis attesterede,

Tiende-Restancen beløber 26 rdr 3 mrk 4 sk.

Laug Rættens Mænd for tilkom/m/ende Aar blev opnevnte af de gamle og forrige 1. Gudmund Andersen Hopland 2. Jetmund {Jetmunsen} \Michelsen/ Hopland 3. Joen Larsen Rebnor Af de nye som skal antages 4. Bertel Gudmunsen Østrem 5. Ole Larsen Hopland 6. Niels Hansen Dyrnes 7. Ole Pedersen Rebnor og 8. Daniel Larsen Rongeveer som alle tilholdes betiimelig at avlægge deres Laug Rættens Mænds Eed.

Herløe

D/en 12te ejusdem blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse med Herløe Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættens Mænd som fol: 60 findes navngivne,

Og blev for dette Skibbreede lige leedis publicered den Kongl/ig Rescript, og Stiftamtmand Møinichens placat om Halnø Klosters Godtz som Ved Auction skal bortsælges

Dernest blev frem lagt til Publication

1. Birgitthe Margrethe S/a/l/ig/ Smeds udgivne Skiøde til Lens Mand Anders Tvedten paa 18 Mark Smør og 18 Kander Malt udi Gaarden Grips Gaard dat: 12 7ber 1744 vid: Prot: fol: 282.

2. Ditto hændes udgivne Skiøde til bem/el/te Anders Tvedten paa ½ Løb 1 ½ kvarter Malt og ½ faar i Gaarden Haatoft dat: 12 7ber 1744 vid: Prot: fol: 282.

3. Zacharias Fæsters udgivne bøkelsæddel til Anders Tvedten paa En Laxe Vog ved Holme gaards Land tillige og bevilning paa Ørte Kasted ved sam/m/e Land og Elv, hvoraf skal svares 2 rdr sam/m/e er dat: 4de Maj 1742.

4. Peter Christian Krogs udgivne bøkelsæddel til Rasmus Monsen paa 1 p/un/d Smør 8 Kander Malt udi Gaarden Beerland dat: 11 8ber med Revers ej dat

5. Ditto hans udgivne bøkelsæddel til Anders Larsen paa ¼ Løb 1 ½ M/æle Malt ½ faar udi Gaarden Hanevig dat: 30 Nov: 1743.

6. Ditto hands udgivne bøkelsæddel til Johannis Larsen paa 12 Mark Smør 1/3 huud 4 Kander Malt udi Gaarden Øfre Ravnanger dat: 29 Dec: 1743 med Rev: ej dat.

7. Assessor Lausens udgivne bøkelsæddel til Niels Kaursbøe paa 6 Mark Smør udi Gaarden Kaursbøe dat: 1 8ber 1744 med Rev: ej dat.

8. Niels Wichebøes udgivne bøkelsæddel til Ole Hansen Dahle paa 6 ¼ Mark fisk udi Gaarden Dahle dat: 4de Aug: 1744 med Rev: ej dat

D/en 13de ejusdem blev Rættten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd og blev fremlagt til Publication

1. Birgithe Margrethe S/a/l/ig/ foged Smeds udgivne Skiøde til Halver Sieursen paa 18 Mark Smør og 9 Kander Malt $\frac{1}{4}$ faar / udi Gaarden Haatoft dat: 1 8ber 1744 vide Prot: fol: 283.
2. Ditto hændes udgivne Skiøde til Michel Hansen paa 18 Mark Smør 9 Kander Malt $\frac{1}{4}$ faar udi ditto Gaard Haatoft dat: 1ste 8ber 1744 vid: Prot: fol: 283.
3. Ditto hændes Skiøde til Jacob Hansen paa 18 Mark Smør og 18 Kander Malt udi Gaarden Gripsgaard dat: 1 8ber 1744 vid: P: fol: 283.
4. Ole Michelsen Tosche, Willum Knudsen Husebøe og Iver Erichsen Husebøe Deres udgivne Skiøde til Knud Michelsen Tosche paa 4 $\frac{3}{16}$ Mark Smør udi Gaarden Tosche dat: 12 8ber 1744 vid: Prot: fol: 283.
5. Bem/el/te 3de Sælgeres udgivne Skiøde til Gudmund Michelsen paa 4 $\frac{3}{16}$ Mark Smør udi Gaarden Tosche dat: 12 8ber 1744 vid: Prot: fol: 283.
6. Anders Nielsen Aadlands udgivne Skiøde til Niels Andersen paa 1 p/un/d Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Aadland dat: 13 8ber 1744 vide Prot: fol: 283.
7. Formynderen Ole Nielsen Blom paa sin Myndtling Christi Anders Datters Veigne udgivne Skiøde til Ole Andersen Schortvedt paa 2 $\frac{7}{9}$ Mark fisk i Gaarden Dahle dat: 12 8ber 1744 vid: Prot: fol: 283.
8. Friderik Tofts udgivne Skiøde til Niels Andersen paa 2 $\frac{7}{9}$ Mark fisk i Gaarden Dahle dat: 12 8ber 1744 vid: P: fol: 283.
9. Stephen Erichsen Aagenesses (Angenesses) udgivne bøkelsæddel til Ole Monsen paa 12 $\frac{3}{4}$ Mark fisk i Gaarden Wiig dat: 12 8ber 1744 med Rev: ej dat
10. Ole Andersen Schaartvedts udgivne bøkelsæddel til Niels Andersen Dahle paa 8 $\frac{1}{7}$ Mark fisk i Gaarden Dahle dat: 12 8ber 1744 med Rev: ej dat

D/en 11de ejusdem blev Rættten igien med sam/m/e Laug Rættes Mænd satt.

Procurator Bart æskede udi Rætte den Ved sidste Som/m/er ting opsatte Sag Contra Madame Margrethe S/a/l/ig/ Abraham Vessels

Otthesen mødte paa indstævnte Mad/a/me Wessels \veigne/, hvis S/a/l/ig/ Mand Abraham Wessel har fæsted Jordholmen, hvorom Comparenten til beviis fremlagde Citantindens Moder Frue Zidsels Kaases fuldmægtig Christen Nielsen Sesds fæste Seddel dat: Bergen d/en 21 8ber 1692 hvoraf sees at Jordholmen skal Være til Wessels brug og Nøtte saalænge den aarlige grundeleye med 4 mrk danske Vorder betalt, og at saadan Leye er bleven betalt indtil 1727 bem/el/te Aar indbereigned derom frem lagde hand Frue Assessor Lausen Anne Magrethe Lillianschiold originale quitteringer de datis 2 Martij

1744: 89

1725 og 7de junij 1727 som begge paa et Papier er teignede, men at Grundeleyen siden den tiid ikke er Vorden betalt har ey Voren S/a/l/ig/ Wessels eller hands efterladte Enckes skyld, saasom det har Voren dem ubekiendt hvem der Var bleven rette Arving til Jordholmen, og til dismeere Sickerhed paa Mad/a/me Wessels Siide har hun til Citantindens fuldmægtig Jan Jespersen udstædet sin beskickelse, og derved tilbuden de sædvanlige og til den tiid nemlig d/en 6 8ber 1736 Resterende Grundeleyer, hvilcke hand ey har Vildet modtage som hands givne Svar paa beskickelsen udviiser, hvilcken Comparenten producerer. Af alt kand da den Respective Rætt noksom erfare, hvor aldeelis uskyldig Mad/a/me Wessel Ved Proces er bleven antasted, saasom hun aldrig nogensinde har gjort Veegerlig den Vedbørlige og omforenede Grundeleye at afbetale, den{ne} \hun/ ogsaa erbyder sig Villig mod Vedbørlig

Quittering uden Modsiigelse dom eller lovmaal at betale, thi hvad Citantinden Vil forhøye Grundeleyn til saa stor summa, som hænde selv lyster kand vel ikke blive nogen lov for Mad/a/me Wessel, desuden er Jordholmen ikke andet end en Steen klippe, hvoraf ingen Contributioner bøxel landskyld eller andet deslige er Vorden ydet eller bør ydes uden for saavidt Grunden hvorpaa Kræm/m/er Huusene er opsatt paa, det falder og af sig selv at den forening som om Grundeleyes betaling er skeed, da huusene fra første tiid blev opsatt bør uryggelig staae Ved Magt, thi ellers naar det skulle staae til GrundeEjeren at forhøye leyn efter eeget tække eller forcere den som Grunden har eyet at bortage hands opsatte bygninger, da kunde en Mand som ikke havde dis større Kræfter snart Ruineres, hvilket aldrig kand agtes Conform eller have minste Sam/m/enhæng med Lov og Rætt, i saadan Anledning Mad/a/me Wessel paastoed at Vorde Sagesløs og i alt friefunden for Citantindens Tiltale, og at Vorde *istattet (erstattet) for ibragte Processes Omkostning i det minste med 8te Rixdaler for 2de Reyser til tingstædet.

Barth paa Citantindens Veigne Replicerede at den i rette lagde og saakaldede frelsesæddel, ikke kand Være noget beviis for indstævnte Mad/ame Wessel til Jordholmens frie og ubehindrede brug, eller give hænde Magt sam/m/e mod anseelig Aarlig Afgift igien at bort forpagte, hvilket hun aldrig med nogen beviislig tilladelse kand formaae at gotgiøre, saaleedis efter eeget behag over Citantindens Ejendom at raade, og derpaa opsætte og lade opsætte hvis bygninger hun til sin eegen fordeel agter fornøden, i des anledning Referede Comparenten sig til det i Sagen udstædde Stævnemaal og den derudi indførte Paastand, hvorefter Comparenten paastoed Dom til Jordholmens som Citantindens rettmæssige Ejendoms Ryddiggjørelse, samt leye af Holmens brug i det minste 10 rdr Aarlig, fra den tiid Citantinden der til Var bleved Ejere, og endelig paastoed Comparenten erstatning for den/n/e Processes Omkostning i det minste med 12 rdr.

Otthesen Referede sig til sit forrige, hvorved Sieg/neu/r Barthes

1744: 89b

Paastand finder sin besvarelse, ellers tilstaaer ikke Mad/a/me Wessel at have opsatt utilladelige bygninger, men allene holdt huuserne Ved lige og i brugelig Stand, lige som det og kand Være Citantinden in different og uvedkom/m/ende paa hvad Maade Mad/a/me Wessel sig af sine eyende Huuse Vil benøtte, saalænge hun ikke er befunden uvillig den om forenede Grundelye at erlægge.

Barth Refererede sig til sin forhen gjorde forestillelse.

Sagen optages til Dom til i Eftermiddag.

Giørt Hendrich Schriver haver Ved skriftlig Stevnemaal dat: 24 7ber 1744 indkaldet til dette Ting Mons og Niels Dahle Ole Nielsen og Michel Blom for Sagen Stævnemaalet indeholder som saaleedis er lydende.

Derefter blev de indstævnte paaraabt paa hvis Veigne Procurator Bart mødte, og declarerede det de aldeelis ikke Veed sig ringeste skilling eller skillings Værd at Være pligtig til Citanten, hvorfor de høylig forundrer sig over at Citanten Vil indrage dem i unødige Proces og Vidløftighed, Vilde altsaa ervarte, hvad Citanten til sit Stævnemaals Legitimation agter at fremsætte, da Comparenten under alle Lovlige reservationer til sine Principalers Sags Tarv tager dem alle lovlige forbeholdenheder Reserveret.

Schriver Replicerede derimod, at saasom disse indstævnte har benøttet sig af hans Ejende Land, da paastaaer hand at hand bør ydes, saavel som andre Ejere Afgift eller saakaldede Lands Lod, og henstiller altsaa til den høy Respective Rætt hvad den finder for gott.

Barth Replicerede at dersom løs snack i Rettergangen skulle staae til troende, da behøvedes intet beviis, som Loven utrykkelig befaler, at den der sigter bør sin Sag lovlig at beviise

hvilket ikke her er skeed, des anledning forsickrede Comparenten sig at hans Principaler for Schrivens tiltale aldeelis Vorder frie og Sagesløs funden, og de tillagt Erstattning for ubeføyet ibragt Processes Omkostning.

Schriver svarede Hvad Beviis egentlig Mons/ieu/r Bart forlanger, da begieres at disse indkaldede maae selv overhøres, hvad de ere pligtige at betale, altsaa Referer hand sig til sit indgivne Stevnemaal, ligesom og at erstatte ham de forvolte Processes Omkostninger da de ey med mindelig betaling har indfundet sig.

Barth Vedblev endnu som før paa de indstævntes Veigne at benægte søgemaalets Rigtighed.
Sagen optages til Doms til i Eftermiddag

Giørt Hendrich Schriver æskede udi Rætte Sagen Contra Nesses Opsiddere som Ved sist holdende Som/m/erting blev

1744: 90

udsatt, begge mødende Parter forlangede Sagen atter udsatt til nestholdende Vaarting.

Lars Monsen fremstoed for Rættens og tilkiendegav at have med Muntlig Stevning indkaldet sin Verbroder Ole Monsen til dette Ting fordi hand i Martij Maaned inde værende Aar har undsagt ham enten at giøre eller tage skade, og sætte Ild paa Huus og Gaard, til Vidner i sam/m/e Sag er indstevnt Elling Lampe og Peter Tollachsen efter Citantens eegen Siigelse.

Stevnevidnerne er Diedrich Andersen og Baste Knudsen fremstode og afhiemlede under Eed at have indstevnet Ole Monsen til at anhøre Citantens Lars Monsens godvillig mødende Vidner Og at svare til de Skiolds Ord som skal Være talte til ham, og erstatte Processes Omkostning, men Vidnerne er ey af dem indstevnte, da deres Navne ey blev dem tilkiende givet.

Barth mødte for den indstævnte som høylig forundrer sig over at Citanten saa slett har incam/m/ineret sin Sag, thi hverken navngiver hvad enten Sagen skal tracteres til Tingsvidne eller til Doms ey heller findes i hans stævnamaal at de indstævnte Vidner som Forordningen om Vidners førelse utrøckelig befaler, saa fremt Stevnemaalet skal holdes for gyldig, at de under deres falsmaals bøder ere indvarslede deres Eedelige Vidnesbyrd at avlægge, og over alt dette er der og siden de paastævnte Ord skal Være udtalt som Comparenten paa den indstævntes Veigne aldeelis nægter og modsiiger at have udsagt forbigaaet 2de Ting hvor Sagen efter Lovens 1 bogs 13 Cap: 22 art: samt bem/el/te bogs 14 Cap: 1 art:, hvilket i fald Processen skulle holdes lovlig, Sagen da uden Ophold til første Ting burde væred indkaldet og Vidne ført, thi ellers er Lovens forskrift at Vidner paa ens Mund ikke kand gielde naar det Vorder modsagt, af disse Omstændigheder finder da Comparenten sig beføyet at protestere mod dette Stevnemaals frem gang, samt Vidners førelse i denne Sag, allerhelst siden Stevne Vidnerne, Ved stevnemaalets forkyndelse ikke har navn givet hvem Vidner i Sagen skal Være, for Vænted da Stevnemaalet som ulovligt afviist og tilsiide satt.

Eragted

Da i følge Forordningen om Vidners førelse da Ord i Stevningen ey er indført at Vidnerne under Lovens falsmaal er indstevnte, ey heller Vidneres Navne for den indstævnte Ole Monsen er navngivne, afviises Sagen til lovligere \og nyt/ Stevnemaal.

Dom udi Schrivens Sag Contra de 4 Mænd paa Dahle og Blom
Citanten Giørt Henrich Schriver har Vel Ved Stevnemaal af 24de 7ber nestleeden indkaldet Mons og Niels Dahle Ole Nielsen

1744: 90b

og Michel Blom, for endeel fordeelagtige \Silde/ fiskerier, som de med Intressentere paa diverse Tiider og Stæder skal have indeværende Aar giort paa hans foregivne og eyende Land under Gaarden Nesse sorterende, hvis Importance hand til summa 288 rdr bereigner af hvilcke hand efter Lov som Jordrott paastaaer sin retmæssige Lanslod, Men da Citanten mod de indstævntes Nægtelse ey noget at Være til bem/el/te Citanten Giert Hendrich Schriver skyldig, hvercken har beviist fiskerierne af dem at Være skeed paa hans tilhørende Land, ey heller Allegered Lov hvorefter Lanslod skal oppebæres og blive ham tilhørende, frikiendes de indstevnte for Citantens Søgemaal, og Processens Omkostning paa begge Sider ophæves.

Dom udi Sagen Contra Mad/a/me Wessel

Citantinden Frøcken Birgithe Lillianschiold Ved hændes Curator H/er/r Raadmand Christen Montagne udi det for denne Sag udstæde Stævnemaal af 6te febr: 1744 søger Vel Ved Dom *af (at) faae indstævnte Mad/a/me Wessel tilfunden at røddig giøre En holm Jord holmen kaldet herudi Herløe Skibbreede og Nordhorlehns fogederie beliggende, fordi indstevnte Mad/a/me Wessel uden Citantindens Minde og bevilning eller fæstesæddel sam/m/e holm med paastaaende Huuser bortforpagter, og ellers at svare Citantinden en tilstreckelig Leye af foromrørte holm for den tiid sam/m/e har Væred Citantindens Ejendom. Nu har Vel Citantinden Frøcken Birgithe Lillianschiold med den i rette lagde extract af Skiftebrevet efter hændes afg/aaen Fader Cancellie Raad og Ambtmænd Jonas Lillianschiold som d/en 16 Nov: 1705 er sluttet, beviist sig berettiget til Gaarden Kielstad hvorunder Jordholmen er soreterende, men indstevnte Mad/ame Wessel beviiser derimod med den af hende producerede Fæstesæddel udstæd af Citantindens Moder frue Zidsele Kaases fuldmægtig Christen Nielsen Sæd d/en 21 8ber 1692 til indstævnte Mad/a/me Wessels afgangne Mand Abraham Wessel at Være berettiget til Jordholmens brug imod aarlig Afgift og Grundeleye 4 mrk, ligesom Mad/a/me Wessel i det øvrige, da hun har fornum/m/et at Citantinden Birgithe Lillianschiold Var Jordholmens Ejere Ved beskickelse af 8de 8ber 1736 har adresseret sig til hændes nemlig Citantindens fuldmægtig Johan Jespersen og hannem Grundeleyen fra 1727 /: til hvilcken tiid sam/m/e efter indstevnte Mad/a/me Wessels foregivende til Assessor Lausens Frue Anne Magrethe Lillianschiold skal Være betalt, og hvilcket hun nemlig Mad/a/me Wessel Vil deducere med de 2de frem lagde Quittinger fra bem/el/te frue Lausen :/ til 1736 som Var Gaars Grundeleye enpresenteret, hvorved den indstevnte Mad/a/me Wessel ikke har Væred uvillig til Grundeleyens

1744: 91

Erstattning, altsaa kand eller bør Citantindens Paastand i denne Post ikke komme i Consideration, men indstevnte Mad/ame Wessel kiendes herved berettiget imod den Accorderede Aarlige Afgift 4 mrk sam/m/e Øe eller Holm Jordholmen kaldet efter frølse sæddelens formeld fremdeelis at bruge og sig deraf benøtte som hun bæst Ved og kand. Derimod som indstevnte Mad/a/me Wessel ikke har beviist til Citantinden Jomfrue Birgithe Lillianschiold eller hændes Ordre at have betalt Grundeleyen fra d/en 16 Nov: 1705 da Ejendommen Citantinden arvelig blev tilhørende, indtil nerværende Aars Udgang som er 39 aar, Saa tildøm/m/es Mad/a/me Wessel 15 dage efter denne doms lovlige forkyndelse under Medfart efter loven samme Aars Resterende Grundeleyer til Citantinden Frøcken Birgithe Lillianschiold at betale Aarlig med 4 mrk, som gjør tilsam/m/en 26 rdr, og derfor søge sin Regres hos Vedkom/m/ende til hvem hun Grundeleyen har betalt, og samme uden lovlig Legitimation har oppebaaret. Processens Omkostning ophæves paa begge siider.

Publicered Ole Nielsen Tioraas udgivne bøkelsæddel til Lieutnant Jacob Olsen Lansvig paa 3 sk eller 18 Mark Smør udi Gaarden Lansvig dat: 14 8ber 1744. med Rev: ej dat

Lendsmanden udi Herløe Skibbreede Anders Tvedten mødte for Rætten og gav tilkiende at hand d/en 14de April indeværende Aar har taget til sig et lidet drenge barn af Navn Peder Tronsen g/amme/l 4 aar som er barnefødt paa Gaarden Asch i Herløe Skibbreede, af Christen Medlidenhed sam/m/e drenge barn, som baade er fader og Moderløs, at opfostre og i hans Christendom at lade oplære, begierede at den tilstæde værende Almue Ville give tilkiende om nogen af den/n/em er bekiendt at sam/m/e barn Peder Tronsen enten efter fader eller Moder er noget i Arv tilfalden, hvortil Almuen med Laug Rættet enstem/m/ig svarede, det bem/el/te umyndige barn ey ringeste Arv er tilfalden, og at Lens Manden haver udviist stor Medlidenhed da hand modtog sam/m/e i yderste fattigdom,

Lensmanden forlangede dette Tings vidne beskreven og under Rættens forseigling stadfæsted.

Sager til dette Ting kom efter Paaraab ey udi Rette

Hvorfor de sædvanlige Tings Vidner bleve af fogden til attestation fremlagde 1. Et Tingsvidne over de Laxevogter

1744: 91b

hvor udi for indeværende Aar er fisked med en speciel bereigning hvor meeget en hver Vog i skatt kand ansees som i alt beløber 17 rdr 5 mrk udi de øvrige i Examinationen andførte Laxe og silde Voger er gandske indtet fisked, saa at ingen Skatt ey deraf kand bereignes.

Restancerne for indeværende Aars skatter beløber 237 rdr 1 mrk 6 sk.

Odels Mantallet blev ligeleedis oplæst.

Restancen for den Kongl/ig Korn tiende beløber 10 rdr 3 mrk 11 sk.

Derefter blev til nestkom/m/ende Aar følgende Laug Rættes Mænd opnevnte, af de gamle 1. Mons Tosviigen 2. Niels Jacobsen Rong 3. Ole Olsen Rong 4. Peder Michelsen Blom af de nye 5. Michel Olsen Turøen 6. Friderich Nielsen Toft 7. Anders Paulsen Toft og 8. Ole Klementsens Rong.

Radøe

D/en 15de ejusdem blev Rætten satt til almindelig Høstetings holdelse med Radøe Skibbreede paa Tingstædet Alvestrøm/m/en i Over Værelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Retten tilnevnte Laug Rættes Mænd som fol: 80 findes tilførte undtagen Thomas Jacobsen Børcheland i stæden for Thomas Monsen Børcheland som er svag, Og blev for dette Skibbreede de Kongl/ige ordres oplæste som Ved de nest forrige tingstæder.

Dernæst fremlagt til Publication

1. Birgithe S/a/l/ig/ foged Smits udgivne Skiøde til Ole Monsen Tosvigen paa 18 Mark Smør 10 Kander Malt udi Gaarden Udhelle dat: 29 aug: 1744 vide Prot: fol: 283.

2. Ditto hændes udgivne Skiøde til Rasmus Aamundsen Toschen paa ½ Løb Smør 20 Kander Malt i ditto Gaard Udhelle dat: 29 aug: 1744 vid: Prot: fol: 283.

3. Ditto hændes udgivne Skiøde til Lars Olsen paa 18 Mark Smør 10 K: M: i ditto gaard dat: 29 aug: 1744 vid: P: fol: 283.

4. Ditto hændes Skiøde til Erich Knudsen paa 18 Mark Smør 10 K: M: udi ditto Gaard dat: 29 Aug: 1744 vid: P: fol: 283.
5. Ditto hændes Skiøde til Halver Michelsen Hennøen paa 18 Mark 10 K: M: udi ditto Gaard Udhele dat: 29 aug: 1744 vid: P: fol: ej
6. Cancellie Raad Gielmeydens udgivne børsæddel til Michel Zacariasen paa 1 Løb Smør udi Gaarden Sletten hvorpaa Reversen tillige er teigned dat: 11 Dec: 1743.
7. H/er/r Rennords udgivne børsæddel til Torber Iversen paa ½ Løb og ½ Tønde Malt udi Gaarden Wettaas. dat: 2 8ber 1744 med Rev: ej dat
8. Magrethe S/a/l/ig/ Major Storms udgivne børsæddel til Ole Østensen paa 1 p/un/d Smør 12 Kander Malt i Gaarden Nødtvedt dat: 23 7ber 1744 med Rev: ej dat
9. H/er/r Willum Frimans udgivne børsæddel til Lars Monsen paa 2 p/un/d 10 Mark Smør udi Gaarden Kaalaas dat: 8 8ber 1744 med Rev: ej dat
10. Ditto hans udgivne børsæddel til Ole Andersen paa 1 p/un/d 3 Mark i Gaarden Indre Morchen dat: 10 8ber 1744.

1744: 92

11. Ditto hans udgivne børsæddel til Hermund Monsen paa 1 p/un/d Smør 1/3 Tønde Malt udi Gaarden Hadland Mangers Kirke tilhørende dat: 8de 8ber 1744.

Procurator Bart producerede forelæggelse {for} og Rættens forafskeedigelse for den forelagde Anders Nielsen Heggøen.

Anders Nielsen Heggøen mødte efter forelæggelse, og tilstoed paa sin Faders {Veigne} Niels Olsens \Veigne at have/ anmeldet og fordred hans Krav udi Johannes Qvidsteens Sterboe, da skiftet efter bem/el/te Johannes Qvidsteens afdøde hustrue d/en 29de Junij 1730 holtes.

Bart Replicerede til den til Vedermeele indkaldedes forestillelse, agter uformøden at indlade sig i nogen Procedur med ham, siden hand der allene har Været et sændebud paa hans faders Veigne ikke om Kravets Rigtighed eller urigtighed kand Være bevust, efterdi faderen som Hoved Mand og Creditor forlængst Ved døden er afgaaen, uden først at efterleve Skifte Rættens Eragtning betræffende de omstævnte 60 rdr, hvilke hand aldrig kunde modtage eller an/n/am/m/e, forinden den ham paalagde Eed blev efterkom/m/ed, og som saadan Eeds aflæggelse ey af ham er bleved præstered, saa er øyensynlig deraf at udfinde at Kravet ikke har medført paalidelig Rigtighed og at hans Samvittighed har holdt ham til bage saadant mod hans beedre Vidende at præstere. Siden den indstevnte og Sag givne Johannes Qvidsteen nu for Rætten Comparerer, saa Vilde Comparenten afvarte hvad hand til sit forsvar agter at frem føre.

Johannes Qvidsteen forklarede at have Laandt de pænge føre Skiftet blev holdet, og i alt Referede sig til hvad hans Procurator Johan Reutz for hen i Sagen har ladet tilføre.

Bart derpaa lod tilføre, at den i det producerede Skiftebrev afsagde Eragtning tilholder indstevnte Johannes Quidsteen, og Anders Heggøen følgerig deres tilbud, med Eed at bekræfte fordringens Rigtighed, til hvilcken Ende Midlerne som der for blev udlagt in sequestro blev hensatt indtil Rættens Kiendelse blev opfyldt, nu foregiver Vel indstevnte Johannes Quidsteen for længst og i Aaret 1734 efter en der for meddeelt Quitting som i Rætten er produceret at have betalt de omtvistede 60 rdr endskiøndt Quittingen ikkun lyder paa 6 rdr, saa har jo den indstevnte Johannes Quidsteen der ved overtraad den forbem/el/te Skifte Eragtning der til dato staaer usvæcked og tvert der imod handled, i det hand af egen Myndighed og uden selv og Niels Heggøen først inden Tinge med Eed at bekræfte Kravets Rigtighed, hvilcket de hverkelig var pligtig at efterkom/m/e og indkalde den S/a/l/ig/ Kones Arvinger sam/m/e at anhøre forinden de kunde have Magt over

Pængerne som Var satt in sequestro efter eeget Tøcke at disponere, thi det Var aldeelis ikke Arvingernes pligt at indkalde dem, men deres Pligt der pængerne Vilde have.

1744: 92b

Og som saadan af dem, nu i saa lang tiid ikke er vorden efter kom/m/ed, Niels Heggøen som foregives at skal Være den som Pængerne skal have udlændt nu og allereede for 9 aar ved døden skal Være afgangne, og altsaa ikke forinden sin død med Eed har bekræftet sit Kravs Rigtighed, men acquiescered med Skifte Rættens Eragting, altsaa Refererede Comparenten sig paa sin Principals Veigne til det for Sagen udstædde Stevnemaal og den Paastand hand udi ingivne Indlæg har fremsatt, samt til hvis Videre udi Rette lagt er, og derefter paastod Dom, saavel betræffende Hovedsagen som erstatning for i bragte Processes Omkostninger, som Comparentens Principal har Været nødtvungen til for at bringe Sagen til Endskab, siden ingen mindelig forening har Været at træffe, i det minste med 16 rdr og som under den/n/e Sag mueligens Verserer hands Maj/este/ts bøder saa overlod hand til Fogden som nu Ved Rætten Var nerværende, om hand behageligst finder for gott nogen Paastand der om at fremsætte.

Paa Procurator Barthes tilspørsel blev af Anders Nielsen Heggøen tilstaaet at der er 9 aar siden hans fader Niels Heggøen er død.

Johannes Quidsteen Vedblev og Referered sig til det Svar hans procurator paa hans Veigne haver tilført og submitterer Sagen til Rettens Kiendelse, lige som og at aflægge den anbudne Eed.

Bart protesterede i kraftigste Maade mod den andbudne Eeds antagelse og derom Referede sig til den om Eeds Aflægelse udstædde Allernaadigste Forordning.

Eragted

Sagen optages til Doms til i Morgen formiddag

D/en 16de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rættes Mænd satt

Og blev da følgende Dom afsagt udi

Johannes Quidsteens og Anders Nielsen Heggøens Paahør

Denne Sag er af følgende beskaffenhed. Udi Aaret 1730 d/en *19de Junij da Skifte blev foretaget paa Gaarden Quidsteen i Radøe Skibbreede og Nordhorlehns fogderie, efter sam/m/estæds Afg/aaen Anne Nielsdatter, har Niels Heggøen Ved hans Sønn Anders Nielsen fordret Resterende reede laandte Pænge 60 rdr hvilcken Prætention af Enckemanden \indstevnte Joh: Quidsteen/ som rigtig er til staaet, men af den afgangne Kones Arvinger /: skifte brevet siger Enckemandens Arvinger, men sam/m/e maae Være en Mis skrivelse :/ gandske fragaaet og benægted.

1744: 93

I saadan beskaffenhed og efterdi Enckemanden har loved Gieldens Rigtighed med Eed at bekræfte, har Skifte forvalteren decideret at Udlægget skulle staae in sequestro indtil baade Debitor og Creditor haver giort deres tilbudne Eed, og saaleedis har de den/n/e Sag henhvilet uden at enten Creditor eller Debitor eller den afg/aaen Kones Arvinger \sig/ derom til minste har moveret, indtil d/en 30 7ber 1732 da Arvingerne Ved skriftlig Stevnemaal lod indstevne Creditor Niels Heggøen og Enckemanden Johannes Quidsteen til Høste tinget som holtes paa Brudeknappen d/en 21 og 22 Nov: sam/m/e Aar for at anhøre Vidner om fordringens beskaffenhed, og fra bem/el/te d/en 22 9ber da det saaleedis paasøgte Tings Vidne er obtineret, har Sagen uden Videre forfølning atter henstaaet indtil d/en 11 Julij indeværende

Aar, da Borgemeester Danchert Fasmer, som Ved Transport under 30 Aug: 1734 af Mons Tiore Elling Dahle og Johannes Kaalaas paa deres egne og øvrige Medarvingers Vegne er bleven overdraget deres Prætentioner til Enckemanden Johannes Quidsteen og Niels Heggøens Sønn Anders Nielsen ovenm/el/te fordrende 60 rdr Concernerende, Ved Stevnemaal søger Johannes Quidsteen for den/n/e Rætt, for at faae han/n/em Ved Dom tilfunden at betale Citanten borgemester Fasmer de berørte 60 rdr og tillige Processens Omkostninger at erstatte, ligesom hand og til Vederløse og doms liidelse efter beskaffenhed har indstevnt Niels Heggøens Sønn, Anders Nielsen. Udi sam/m/e Paastand Continuerer Borgemeester Fasmer i hans producerede Indlæg af 14 aug: sistleeden, og formeener sig dertil bestørket af det forhen Allegerede og i rette lagde Tingsvidne, {og} efterdi hverken Niels Heggøen eller Sønn Anders Nielsen og Enckemanden ikke strax og til første ting efter den ergangne Skifte Rettens decision har indkaldet den S/a/l/ig/ Kones Arvinger, og med Eed bekræftet fordringens Rigtighed etc. Herimod har indstevnte Johannes Quidsteen for Retten den forbem/el/te 14 aug \og 15 hujus/ erklæret sig Villig til den af hannem anbudne og af Skifte Rätten paalagde Eed at deponere, og i øvrigt formeener, at det ey er hans men hans afg/aaen Kones Arvingers Pligt paa deres bekostning som har modsagt Søgemaalet, han/n/em til Eedens Aflæggelse at indkalde med Videre. Imod saadan anbudne Eeds Antagelse har Citanten Borgemeester Fasmer d/en 15 hujus for Rätten protesteret, og ellers Vedbliver hans forhen gjorde Paastand. Nu befindes Vel af forom/el/te og i Rette producerede Skiftebrev, at Enckemanden bem/el/te Johannes Quidsteen, da Arvingerne fragik fordringens Rigtighed, har anbudet hans bekræftelses Eed, og at sam/m/e er baade han/n/em og Creditor {Niels

1744: 93b

Heggøens Sønn Anders Nielsen} af Skifte Rätten paalagt, men hvad enten {Niels Heggøen} \Creditor/ og Enckemanden paa deres side og bekostning skulle indkalde den afg/aaen Kones Arvinger for at anhøre saadan Eed, eller Arvingerne dem til Eedens Aflæggelse paa deres bekostning skulle indstevne, er ikke udi den ergangne Decision omrørt, ligesom ey heller nogen Viis tiid inden hvilcken Eederne skulle deponeres er fore lagt, men at Skifteforvalteren allene simpliciter (likefrem) har satt det for de fordrende 60 rdrs gjorde Udlæg in sequestro, indtil Eeden Var aflagt. Og saaleedis kand det ikke, som Citanten Vil formeene, imputeres Enckemanden Johannes Quidsteen eller afdøde Niels Heggøen til last, eller \de/ ansees skyldig udi at Eeden ikke betiimelig af den/n/em er bleven aflagt, ligesom det og ikke kand betages indstevnte Johannes Quidsteen i saadan leylighed og beskaffenhed, endnu efter tilbud at aflægge den ham af Skifte Rätten paalagde Eed, allerhelst da hverken hand eller Niels Heggøen i det producerede tingsvidne er overtudet noget som giver minste formodning om Urigtighed paa deres siide.

Men døm/m/es for Rætt at indstevnte Johannes Quidsteen bør admitteres til bekræftelses Eed om de af Niels Heggøens Sønn Anders Nielsen i Skiftet efter Johannes Quidsteens Hustrue Anne Nielsdatter d/en 29 Junij 1730 fordrende 60 rdr, og hvilken Eed hand Johannes Quidsteen til første ting i Citanten Borgemeester Fasmers lovlige tilkaldelse, persohnlig for Rätten /: om hand trøster sig der til :-/ bør aflægge saaleedis: At hand sam/m/e 60 rdr forinden hans Kones død Virkelig af Niels Heggøen til laands havde bekom/m/ed, der paa intet til Niels Heggøen, i den afg/aaen Kones levende live, eller siden hendes død til Skiftet blev foretaget, har betalt eller afdraget, og at derunder ikke Verserer noget, som i aller minste Maade kand præjudicere hans afgangne Kones Arvinger i deres Arve Rætt, eller Citanten Borgemeester Fasmer i deres Stæd. Og naar saadan Eed af Johannes Quidsteen er aflagt, bør hand for Citanten borgemeester Fasmers tiltale i denne Sag aldeelis Være befriet, ligesom hand og for Processens Omkostninger frie kiendes. Men saafremt Johannes Quidsteen ikke til

den fore lagde Tiid, ikke enten trøster sig til, eller efterlader saadan Eed at præstere, til døm/m/es hand herved til Citanten Borgemeester Fasmer at betale, ey allene halvdeelen af de paastevnte 60 rdr som er 30 rdr, uagted at hand til afdøde Niels Heggøen har betalt de af ham fordrende 60 rdr, men end og udi Processens bekostning 10 rdr, ligesom hand og i dette

1744: 94

sidste tilfælde tilfindes til Justitz Cassen at betale 1 rdr 3 mrk 12 sk og til neste hospital for denne gang ligeleedis at bøde 4 rdr og en lige summa til Justitz Cassen, hvilcket alt bør af Johannes Quidsteen udreedes inden 15 dage fra den tiid hand Eeden er paalagt at præstere under excecution efter Loven til hvilcken Ende Citanten borgemeester Fasmer Dom/m/en for hannem lovlig haver at lade forkynde. Hvad angaaer afdøde Niels Heggøens Sønn Anders Nielsen, som efter Citantens Tilstaaelse, allene paa hans faders Veigne har anmeldet Præntionen i Anne Nielsdatters Sterboe, og ham ingen ulovlig Omgang er overtydet, saa kand hand og ey til nogen Straff efter Citantens Paastand ansees, men hand bliver her med sagisløs funden.

Dernest blev fremlagt til Publication

1. H/er/r Willum Frimans udgivne børsæddel til Christian Gregorisen paa $\frac{3}{4}$ Parter af sin faders brug udi Gaarden Udsylte der til sam/m/en skylder 16 Mark Smør 21 $\frac{2}{13}$ Kande Malt, dat: 6 8ber 1744 - med Rev ej. d:

2. Michel Hielmens udgivne børsæddel til Knud Rasmusen paa 18 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Indre Helle dat: 16 8ber 1744 med Rev: ej dat

3. Gudmund Erichsen Kolaases udgivne børsæddel til Erich Gudmundsen paa 29 $\frac{1}{4}$ Mark Smør udi Gaarden Kaalaas dat: 15 8ber 1744 med Rev: ej dat.

4. Hans Alversen Sæbøes udgivne Pante Obligation til Berge Olsen Soleim for Capital 12 rdr, for hvilcke endeel i hans paaboende Gaard Yttre Sæbøe er pantsatt dat: 16 8ber 1744 som ordlydende i Pante protocollen fol: 283 findes indført.

D/en 17de ejusdem blev Rætten igien satt hvor da ingen Sager fleere fremkom udi Rætte.

Fogden fremlagde sine sædvanlige Tingsvidner som hand af Rætten forlangede attesterede, Angaaende de 9 Questioner som ligeleedis som Ved det forrige Tingstæd blev besvared. Silde og Laxe Vog skatten beløber 1 rdr 2 mrk i de øvrige er intet fisked. Restancerne for indeværende Aar betalt 93 rdr 3 mrk 11 sk. Tienden for dette Aar bel: 13 rdr 1 mrk 8 sk.

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar blev opnevnt af de gamle 1. Niels Søre Haugchland 2. {Ande} Hans Indre Tiore 3. Knud Nedre Qualeim 4. Niels Olsen Haugland af de nye 5. Magne Knudsen Bøe 6. Hans Hansen Tvedt 7. Hans Olsen Daland og 8de Anders Simensen Indre Sæbøe, som alle tilsiiges betiimelig at avlægge deres Laug Rættes Mænds Eed.

Ahlenfit Skibbreede

D/en 19 8ber 1744 blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse med Ahlenfit Skibbreede satt paa Tingstædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 62 findes tilført undtagen Lars Quam/m/e som i Arne Elsaas stæd der er svag

1744: 94b

er antagen,

For dette Skibbreede bleve de sam/m/e Kongl/ige Ordres oplæste som Ved de nestforrige tingstæder

Dernæst Publicered

1. Brithe Jacobs datter og Jacob Olsen Tvedtens udgivne Skiøde til Jacob Sieursen Elsaas paa 6 4/7 Mark Smør 6 4/7 Kande Malt og det fra enhver, dat: 10 8ber 1744 vid: Prot: fol: 284.

2. Rasmus Olsen Lechnæses Afkald til sin formynder Ole Rasmusen Fylinge for sin oppebaarne Arve Capital dat: 12 8ber 1744 vid: Prot: fol: 284.

D/en 21de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rættes Mænd satt og blev paaraabt om Sager til dette Ting Var indstevnt hvorpaa ingen fremkom eller anmeldede sig.

Fogden forlangede de sædvanlige Tings vidner attesterede ligesom for de forrige Skibbreeder,

Og blev angivet at Nesses 2de Qværner kand betale 32 sk og Kongsøen udi Engeslette skat 1 rdr udi de øvrige efter Examinationen andførte Silde Vaager er ey noget fisket hvoraf kand skattes.

Restancerne for indeværende Aars Skatter beløber 140 rdr 3 mrk 13 sk.

Dernæst blev opnevnt Laug Rættes Mænd for tilkommende Aar af de gamle, 1. Aschild Herland 2. Jacob Kaapperdahl 3. Lars Echeland af de nye 4. Anders Olsen Tvedten 5. Hans Olsen Nesse 6. Lars Schaar 7. Anders Ryland og 8. Elling Titland - som alle advares betiimelig at aflægge deris Laug Rættes Mænds eed.

Fogden Rasmus Smith tilspurte Laug Rættet om nogen iblandt dem er sindet den Ødepart udi Gaarden Fischesetter som Opsidderen Rasmus for 2de Aar er fraløben og frue Svanhielm skal Være tilhørende, enten at bøxle imod Visse aarlig accorderte Landskylds frihed eller paa anden Maade bruge den for skatten for tilkom/m/ende aar samt om de Veed om nogen i dette Aar har slaget noged af Gaardens Græs Avl, Laug Rætted svarede det de ey Vidste nogen som for nerværende tiid sam/m/e for bøxel Vil antage, lige som og det er dem bekiendt at ey nogen haver slaget Høe derpaa men at sam/m/e har lagt øde i Aar - fogden forlanged dette beskreven.

Hossanger

D/en 22de ejusdem blev Rætten til almindelig Høste tings holdelse med Hossangers Skibbreede satt paa Tingstædet Bernes Tangen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd som paa fol: findes andførte

Og blev da for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ig ordre oplæste som Ved nestforrige Tingstæder.

1744: 95

D/en 23de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd

Og blev til Publication fremlagt

1. Et skiftebrev forretted d/en 22de 8ber 1744 efter afdøde Siri Pedersdatter Aaseim vide Prot: fol: 284.

2. Lars Knudsen *Titland (Må vera Litland), Johannes Andersen Nordaas Niels Sieursen Gotland og Gudmun Sieursen Gotlands Udgivne Skiøde til Elling Aschilsen Litland paa 11 3/7 Mark Smør 3 17/21 Kande Malt udi Gaarden Søre Møching dat: 23 8ber 1744 vide Prot: fol: 285.

3. Elling Aschilsen Litlands udgivne bøkelsæddel til Mons Olsen Møching paa 16 Mark Smør 5 1/3 Kande Malt i Gaarden Søre Møching dat: 23 8ber 1744 med Rev: ej dat

4. H/er/r Jonas Mechelborg paa Assessor Steensens Veigne udgivne bøkæl sæddel til Peder Olsen Svennem paa 13 ½ Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Svennem dat: 16 8ber 1744.

D/en 24de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd og som ingen Sager blev fremført udi Rætte forlangede Fogden de sædvanlige Tingsvidne maatte Vorde attesterede

1. Om Gaarden Lastad som er aftaged er noget forbedred, hvortil blev svared at den snarere er forverred end forbedred.

Restancerne for indeværende Aars Skatter beløber 65 rdr 2 mrk 9 sk.

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar blev dernest opnevnt af de Gamle 4re Magne Hatland 2. Baste Grimstad 3. Niels Svinnem 4. Elling Bysem af de nye 5. Ellev Høviigen 6. Joen Høvigen 7. Ole Ladstad og 8. Børge Hannistvedt. som tilsiiges betiimelig at avlægge deres Laug Rættes Mænds Eed.

Echanger

D/en 26de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rættes Mænd som paa fol: 56 findes andført satt paa Tingstædet Bernes Tangen da Almindelig Høsteting for Echanger Skibbreede blev holdet,

Og blev da de sam/m/e Ordre oplæste som Ved nestforrige Ting stæder Dernest fremlagt til Publication

Birgitthe Magrethe S/a/l/ig/ Smeds udgivne Skiøde til Iver Johannesen paa 1 p/un/d Smør 16 Kander Malt i Gaarden Høeland dat: 25de 7ber 1744 vid: Prot: fol: 284.

D/en 28de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og blev da fremlagt til Publication

1. Birgithe Magrethe S/a/l/ig/ Smeds udgivne Skiøde til Stephen Iversen paa 1 p/un/d Smør 16 Kander Malt i Gaarden Høyland dat: 25de 7ber 1744 vide Prot: fol: 284.

2. Ditto hændes Skiøde til Halvor Olsen paa 1 p/un/d Smør 16 Kander Malt dat: 25 7ber 1744 v: P: f: 284.

3. Marie Anders datter Anders Totland, Mons Romerem Niels Erichsen og Ole Olsen Elvigs udgivne Skiøde til Ole Olsen Otterstad paa 15 Mark Smør 5 Kander Malt i Gaarden Otterstad dat: 27 8ber 1744 vid: Prot: fol: 285.

1744: 95b

4. Elling Olsen Eisnesses Odelslysning til 2 p/un/d 6 Mark Smør skatteskyld udi Gaarden Eisnes som nu bruges og beboes af Gudmun Eisnes dat: 27de 8ber 1744 vid: P: fol: 285.

5. Knud Lille Ourdahls udgivne bøkelsæddel til Johannes Johannesen paa 9 Mark Smør 3 Kander Malt i Gaarden Otterstad dat: 27 8ber 1744 med Rev: ej dat.

6. Jens Aase paa sin Myndtling Ingebor Magnes datters Veigne udgivne bøkelsæddel til Niels Fuusesen paa 9 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Biøndahl dat: 27 8ber 1744 med Rev: ej dat

7. H/er/r Grøgaards udgivne bøkelsæddel til Ole Erichsen Svindal paa 9 Mark Smør ½ Mæle Malt udi Gaarden Svindahl dat: 19 8ber 1744 med Rev: ej dat

8. Jan Von der Veldes udgivne bøkelsæddel til Ole Knudsen paa 12 Mark Smør udi Gaarden Helleland dat: 19 8ber 1744.

9. Ellev Erichsen Heigernesses givne Afkald til Magne Sieursen Rom/m/erem for hans Hustrues tilfaldne Arv dat: 27 8ber 1744.

10. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Sætre d/en 11 Julij 1744 efter afg/aaen Christi Sætre vid: Prot: fol: 285.

Corporal Iver Almelie haver Ved Mundtlig Stevnemaal indkaldet under falsmaal Rasmus Øfre Helland Lars Moe Niels Otterstad og Anders Johannesen Nummedahl til at avlægge Vidnisbyrd om det Løfte Ole Larsen Almeli haver gjort dem, at afstaae Jorden for Iver Almelie naar hand fra Deres Kongl/ig Maj/este/ts Tieniste hiemkom, til Vedermæle haver hand ligeleedis indstevnt Ole Larsen Almeli til at anhøre Vidnernes Udsiigende.

De indstevnte møtte alle hvorefter hand forlangede de indstevnte Vidner Eedelig maatte afhøres - hvorpaa det første Vidne

Rasmus Øfre Helland som tillige med de 3de øvrige Vidner personlig møder, frem stoed og under Eed forklarede det Ole Larsen kom til sig paa hands Gaard 3 Uger for afvigte Aars Micheli, dog om nogle faae dage seenere Vidste hand ey til fulde, og talede med ham om at Ville bøkse Gaardeparten Almeli som Citantens Fader Var fradød, hvortil hand svarede hvem reyser med dig til Ejeren, jeg har ingen Leylighed i den/n/e Uge at følge med dig paa Citantens Veigne at høre om Ejeren ey Vil lade Jorden staae nogen Tiid ubøkled, hvortil hand svarede det kand ey hielpe jeg faaer reyse til den/n/e helgen thi jeg meener at faae Lars Moe eller Niels Otterstad med mig, thi hand befrøgtede at Jorden til frem/m/ede kunde bortleyes, og derfor intil Corporalen hiemkom vilde ikkun bøkse den, da hand sam/m/e igien til Citanten Vilde afstaae mod den udlagde bøkels igiengivelse, Videre havde hand ey at Vidne,

Det 2det Vidne fremstod dernest navnlig Lars Moe og ligeleedes under Eed forklarede at da hand \sc Ole Larsen/ sam/m/e dag nedkom

1744: 96

til Vidnets Huus og Vilde reyse til Jordeyeren for at bøkse bem/el/te Part i Almeli forlangede hand at Vidnet skulle følge med ham, svarede Vidnet ey at have Leylighed, da hand befrøgtede at Citanten efter sin Hiemkomst Vilde trage efter Jorden, hvor til hand svarede ham lige som det nest forrige Vidne har udsagt.

Det 3die Vidne fremstod ligeleedis og eedelig forklarede det hand sam/m/e dag var i Lars Moes Huus hvor Ole Larsen indkom, og da hand blev forlanged at følge med ham, undskylte hand sig lige som det nestforrige Vidne ey at have Leylighed at følge med ham, og hørte hand Ole Larsen sagde at naar Citanten hiemkom/m/er skal hand afstaae Gaarden Videre havde hand ey at udsiige.

Det 4de Vidne Anders Johannesen Num/m/edahl forklarede under Eed at hand bem/el/te Ole Larsen kom til ham paa Gaarden Num/m/edahl med sam/m/e begier som til de forrige Vidner at følge ham til Ejeren men da hand undskyldte sig derfor, sagde hand de sam/m/e Ord at Ville afstaae Gaarden til Iver naar hand hjemkom og paastod det Videre havde hand ey at føre Vidnesbyrd om.

Citanten forlangede dette Tingsvidne beskrevet, meddelt.

Niels Rasmusen Kleppe haver Ved muntlig Stevnemaal indkaldet Helje Wadsel for et halvt Aars tieniste Lønn som hand hos hannem har til gode, da hand i Aaret 1732 var udi hands tieniste som bonde Karl og tiener, {der for at li} og paastaar den Accorderede Lønn som for et halvt Aar beløber i Klæder og pænge 3 rdr, ligesom hand og paastaar dom til bem/el/te halve aars Lønns betaling og med gaaende Processes Omkostninger.

Den indstevnte Helje Wadsel fremstod og Vedtoeg Lovlig Stevnemaal, og forklarede det hand til Aars tieniste havde antaget Citanten Niels Rasmusen Kleppe, men at hand i utiide Var mod hans Villie gaaed af hans tieniste, og saaleedis bleven forleegen Ved det Niels Rasmusen ey skaffed nogen i sit stæd igien, af hvis Aarsage hand har til denne tiid indeholdet Lønnen for den tiid hand havde ham i Tieniste som kand Være et halvt Aars tiid,

Niels Rasmusen dertil svarede at formeedelst Leylighed fore faldt ham Ved at den Jordepart i Gaarden til bøxel blev Leedig Vilde hand med sin Kone see sig med et levestæd forsiuned og desaarsage Var nødtvungen at fraviige sin Tieniste ligesom hand tilstoed ey at have sin hosbondes Minde til at fraviige hands Tieniste, ey heller at have \faaed/ dertil hands tilladelse.

Begge de indstevnte forlangede for Rætten at blive forligte, som de straxen erklærede at Være ved det Helje Vadsel betaler Citanten 2 rdr og forlanger Sagen dermed maae vorde ophævet.

Fleere Sager fremkom efter Paaraab ey udi Rætte hvorfor fogden fremlagde de sædvanlige Tingsvidner for af Rætten at blive attesterede.

Restancerne for de Kongl/ige Skatter beløber 146 rdr 5 mrk 8 sk,
Tienden 3 rdr 12 sk.

1744: 96b

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar blev opnevnt af de gamle 1. Lars Nielsen Nedre Echanger 2. Michel Hansen ibidem 3. Peder Monsen ibid, 4. Magne Iversen \Fyllingsnes/ 5. Lars Halversen \ibidem/ af de Nye 6. Anders Hagesætter 7. Anders Hegernes og 8. Magne Olsen Hindenes som alle tilsiiges betiimelig at avlægge deres Laug Rættes Mænds Eed.

Mielde

1744 d/en 30te 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse med Mielde Skibbreede satt paa Ting stædet som er bleven anordnet at holdes paa Gaarden Nedre Mielde i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd som paa fol: 50 findes anførte.

Og blev da de sam/m/e documenter publicerede som Ved de forrige Tingstæder.

D/en 2 *8ber (9ber) blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd undtagen at Anders Sundland blev antagen i stæden for Ole Olsen Veaae som har faaet forfald,
Og blev de til Publication fremlagt

1. H/er/r Giert Gelmeydens udgivne bøkelsæddel til Ingebrict Larsen paa 1 p/un/d Smør 4 Kander Malt udi Gaarden Tielland dat: 8de 8ber 1744 med Rev ej dat

For Rætten frem stoed Jacob Lange og producerede en ham d/en 29 8ber inde Værende Aar af Procurator Johan Reutz givne skriftlig fuldmagt ey allene til at incaminere en af bem/el/te Reutz paa Kongl/ig Maj/este/ts foged over Sund og Nordfiords fogderie Hans Thies Nagel indstevnt Sag imod Mad/a/me Apolonia S/a/l/ig/ H/er/r Otthe Evertzens for endeel af Gaarden Gierstad oppe baarne Landskylds Rettigheder med Videre til 1739 aars Udgang, men end og sam/m/e Sag til endelig Doms paafølge at udprocedere, dernest producerede hand det udi Sagen d/en 1ste 8ber 1744 udstædte skriftlige Stevne maal som saaleedis lyder.

Den indstevnte Mad/a/me {Svars} Edvartsens blev 3de Gange paaraabt men ikke mødte tillige indfandt sig ey heller Gulich Johannesen Giersta, hvorfor Stevne Vidnerne LensManden Johannes Ascheland og Johannes Michelsen Søre Ascheland fremstode, og under Eed \forklarede/ at de med meer end 14 dages Varsel haver i Mad/a/me Edvarsens og Gulich Johannesens Paahør lovlig forkyndt den i rette lagde Stevning og for hvers boepæl.

Dernest frem lagde Comparenten udi Retten Lars Jensen Gierstads Landskylds bog hvorudaf erfares at indstevnte Mad/a/me Otthe Edvartzen til 1739 Aars Udgang har oppe

1744: 97

baaret Landskylds Rettighederne af Gaarden Gierstad, ligesom og den indstevnte og mødende Lars Jensen Gierstad i Rætten frem lagde den ham af bem/el/te Mad/a/me Edvartsens d/en 13de April 1733 meddeelte bøkelsæddel paa ½ Løb Smørs skyld udi bem/el/te Gaard Gierstad, med forklaring at hand derfor udi første bøkse haver givet 7 ½ rdr.

Ydermeere frem lagde Jacob Lange Procurator Johan Reutzes udi Sagen d/en 29 8ber forfattede skriftlige Indlæg med derudi paaberaabte documenter og bielager fra Lit: A til Lit: G inclusive. med begier at udi den/n/e Act af det producerede Skiftebrev maatte blive indragen saavidt som med rød Kride findes insignerede, og Videre udi Indlægget paaberaabt, dernæst Reserverende sig Videre Paatale for de af Mad/a/me Otthe Edvartsen fra 1726 til 1739 aars Udgang af Gaarden Gierstad oppe baarne første bøkser, og begierede at de ude blevne maatte forelægges Lovdag til næste Rætt.

Eragted

Den Lovlig indstevnte og ey mødende Mad/a/me Apolonia S/a/l/ig/ H/er/r Otthe Edvartzen forelægges Lovdag til nestholdende Vaarting, til hvilcken Tiid den under \Lovens/ falsMaal indstevnte Gulich Johannesen forelægges at møde til sin forklaring at avlægge, under den Straf forordningen dicterer om Vidners Udeblivelse. hvilcken Citanten tager beskreven og i Lovlig tiid seer forkyndt.

Fleere Sager frem kom ey efter Paaberaab udi Rette hvorfor de sædvanlige Tingsvidner bleve attesterede.

Restancerne for indeværende Aars skatter beløber 89 rdr 2 mrk 13 sk.

Tiende Restancen beløber (beløb manglar)

Publiceret et skifte brev forretted paa Gaarden Løftaas d/en 25 Aug: 1744 efter afg/aaen Brithe Ivers datter Vid: Prot: fol:

Dernæst blev Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1745 opnevnte følgende af de {gamle} \Nye/ 1. Erich Hauge, 2. Michel Dahltvedt 3. Mogens Schaar 4. Rasmus Haugsberg af de Gamle 5. Jens Yttre Brudvig 6. Joen Schaftun 7. Ole Blom 8. Holjer Blom.

Arne Skibbreede!

D/en 3die Nov: [1744] blev Retten satt til almindelig Høste tings holdelse med Arne Skibbreede paa Tingstædet Nedre Mielde i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd, hvis Navne fol: 83 findes anteignede,

For dette Skibbreede bleve de Kongl/ig ordre oplæste som ved de forrige ting stæder.

Publiceret

1. Commerce Raad Gartners udgivne bøkelsæddel til Lars Knudsen paa 149/1984 tønne Lax udi Gaarden Dahle dat: 2 Junij 1744.

1744: 97b

Procurator Kramer producerede Laug dags forelæggelse for Anthon Cramer som fra sidstholdte Som/m/erting er forelagt.

Den forelagde Anthon Cramer blev 3de Gange paaraabt, men hverken selv eller Ved fuldmægtig møder, hvorfor de 2de Mænd Thyge Jensen Boested og Anders Aamundsen fremstoede og Eedelig afhiemlede at have efter deres paateigning paa Lauvdags forelæggelsen Lovlig forkyndt forelæggelsen for Anthon Cramers Hustrue navnlig Cassi, og i hands eget Huus.

Procurator paastoed Dom siden den indstevnte hverken efter Stevnemaal eller Lavdags forelæggelse, har frem ført ringeste indsiigelse, Kravet er ellers beviist Ved Bergens byes andordnede Kalsmænds Attest, Ved Dom forvænter hand paa Citantens siide, foruden hoVed Capital 63 rdr 2 mrk Rente fra søgningens Dato tillige med skadesløs bekostning efter special Reigning den hand producerede.

Sagen optages til Doms til i Morgen formiddag

Procurator Cramer Contra Asverus Jeeger.

Procurator Cramer forlanger at den opsatte Sag fra sidst holdte Som/m/erting Contra Asverus Jeeger, maae endnu til Vaartinget udsættes, da der Væntes mindelig forliig kand træffes, hvilcket af den indstevnte er tilbuden.

Sagen udsættes paa Citantens forlangende til næste Ting

Procurator Johan Friderich Cramer indleverede udi Rette en under dato 26 Sept: 1744 skriftlig forfatted Stevning paa Citanten Elen S/a/l/ig/ Taanings Veigne Contra Ahasverus Jæger for skyldige 12 rdr 5 mrk 8 sk efter Reigning,

Den indstevnte Ahasverus Jeeger mødte ikke hvorfor Stevne Vidnerne Thyge Jensen Boested og Anders Aamundsen begge i Bergen boende frem stode og eedelig afhiemlede Stevnemaallet efter den Paateigning som af dem findes underskrevet paa Stevningen.

Procurator Cramer derefter producerede under Lit: A den indstevntes eegenhændige Paateigning paa udstædde Reigning, først for 12 rdr dat: 27 Febr: 1737 og siden for 9 rdr dat: paafølgende 3die junij hvorpaa findes teigned d/en 7 Julij 1738 at Være betalt 10 rdr, Under Lit: B

Citantindens specielle Reining Conform med Lit: A, undtagen en Tønde byg an/n/am/m/et d/en 10 Jan: 1738, hvilket bør tillægges allegerede haandskrift, saa stevnemaalet i alt er legitimeret, sluttelig fremlagde hand sub: Lit: C: den indstevntes brev til Comparentens fader dat: store Sandvigen d/en 31 Jan: nestleeden, og er den derudi begierte Oplysning under paafølgende 25 Febr: han/n/em tilsændt, da nu Citantinden tilfulde har oplyst paastevnte Kravs Rigtighed, saa findes uforuden Videre Paastand at fremføre, end allene at forvænte Dom efter stevnemaalet, dog paastoed Cramer Lavdag for den indstevnte og ey mødende til anstundende Vaarting.

Eragted

Den Lovlig indstevnte og ey mødende Ahasverus Jeeger forelægges Lovdag til nestholdende Vaarting hvilcken tages beskreven og i rette Tiid bliver at forkynde.

D/en 4de ejusdem blev Retten igien satt med sam/m/e Laug Rettes Mænd.

Dom afsagt udi Sagen indstevnt af Lambert Neunkirken Contra Anton Kramer Foruden at den indstevnte Anthon Kramer hvercken efter Stevnemaal eller Rættens forelæggelse har mødet med nogen slags Indsigelse mod Søgemaalet, {haver hand} \men/ Ved sin besvarelse til de 2de Bergens byes anordnede beskickelses Vidner, hvis Attest i Rette af Citanten er produceret, haver Approberet den af Citanten formerte Reignings saldo med 63 rdr 2 mrk, og saaleedis gjort sig som Debitor skyldig udi Søgemaalet.

Thi kiendes og døm/m/es for Rætt, at den indstevnte Anthon Kramer ey allene bør betale til Citanten Lambert Neunkirken Capitalen med summa 63 rdr 2 mrk, med paaløbende Renter fra Søgningens dato d/en 5 Aug: indeværende Aar til betaling præsteres, men end og i forvolte Processes bekostning betale, indbereignet Dom/m/ens indløsning, 7 rdr, som alt 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse bør udreedes under Medfart efter Loven.

Dernest publicered

1. Ole og Berge Bruraas og Mons Telvigs udgivne Skiøde til Ole Rasmusen paa 18 Mark Smør 9 Kander Malt udi Gaarden Søraas dat: 3 Nov: 1744 vid: Prot: fol: 285.

2. Anders Monsen Sognstads udgivne Skiøde til Ole Monsen Herlan paa 27 Marker Smør udi Gaarden Herland dat: 3 Nov: 1744, vide Prot: fol: 285.

3 og 4. Anders Nielsen Helles Mageskiøde med 18 Mark Smør 1 Mæle Malt og ¼ huud i Gaarden Helle med 1 p/un/d smør 1/3 huud og 1/24 Tønde lax i Gaarden Waxdahl som Niels Nielsen tilforn har Været eyende vid: Prot: fol: 285.

5. Anders Rasmusen Hetland og Daniel Rasmusen Almaas deres udgivne bøkelsæddel til Ole Ludvigsen paa 18 Mark Smør udi Gaarden Nore Melcheraaen dat: 3 Nov: 1744 med Rev ej dat

*7. Jens Michelsen Indre Taqvams udgivne bøkelsæddel til Niels Jensen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør i Gaarden Indre Taqvam dat: 3 Nov: 1744 med Rev: ej dat

8. Anne Monsdatters udgivne bøkelsæddel til Knud Monsen paa 1 p/un/d 7 Mark Smørs Skatteskyld i Gaarden Indre Arne dat: 3 Nov: 1744 med Rev: ej dat

9. Birgithe Magrethe Schiøttes udgivne bøkelsæddel til Ole Joensen Haarvigen paa 1 p/un/d Smør 16 Kander Malt i Gaarden Morvigen dat: 27 8ber 1744 med Rev: ej dat

10. Anders Olsen Holes Odels Lysning til 12 Mark Smør 6 Kander Malt udi Gaarden Søre Kleppe og til 12 Mark Smør 1/6 huud i Gaarden Indre Arne dat: 31 8ber 1744. vid: Prot: fol: 285.

11. Hans Jochim Jordans udgivne bøkelsæddel til Mons Danielsen paa ¼ Løb Smør ¼ Tønde Malt i Gaarden Søre Toppe dat: 9 8ber 1744 med Rev. ej dat.

12. Afløst *Tregorius/ (Gregorius) Johannesen Mioldems udgivne Pante Obligation til Peder Arnetvedt paa Capital 40 rdr dat: 13 Nov: 1737 som af Pante Protocollen dags dato er udslettet.

Sager til dette Ting Var ey indstevnede hvorfor de sædVanlige Tings Vidner bleve forseglede.

Restancerne for indeværende Aars skatter beløber 145 rdr 5 [mrk] 8 sk.

Tiende Restancen beløber 3 rdr 2 sk.

Dernest blev opnevnte for tilkom/m/ende Aar følgende Laug Rættes Mænd af de gamle 1. Johannes Gregoriusen Tuenes 2. Johannes Monsen Taqvam 3. Mons Magnesen Yttre Arne 4. Johannes Monsen Yttre Arne af de nye 5. Niels Olsen Hauland 6. Iver Magnesen Qvamme 7. Jens Nielsen Tuenes og Ole Michelsen Tuenes som alle tilholdes betiimelig at aflægge deres Laug Rættes Mænds Eed.

Sartor

1744 d/en 30 Nov: blev Rætten til almindelig høstetings holdelse med Sartors Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Schoge udi OverVærelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne som paa fol: 63 findes tilførte Og blev da følgende Ordre oplæste som Ved de {2de} forrige Ting stæder.

StiftamptMand Mønichens Skrivelse til fogden angaaende de Militaires og Enrouleredes befrielse for LeyerMaal skal strecke sig dat: 6 Nov: 1744.

1. Auctions Skiøde udgivet af Sorenskriver Johan Garman til Hans Ravel paa Gastgiever stædet Lochøen dat: 2 Julij 1744 vid: Prot: fol: 286

2. StiftamptMand Mønichens udstædde Privilegium til Hans Ravel paa Kræm/m/erleyet udi Gaarden Lochøen. dat: 11 Junij 1744.

3. Peter Bruuses Odels Lysning til Gaarden Søretoft dat: 28 Nov: 1744.

4. Biskop Bornemans udgivne bøkelsæddel til Anders Nielsen paa ½ fiering Torsk udi Gaarden Strøm/m/e dat: 10 aug: 1744.

1744: 99

5. Jaen Von der Lippes udgivne bøkelsæddel til Ole Biørnsen paa 1 p/un/d Smør udi Gaarden Bielcherøen dat: 9 April 1744 med Rev: ej dat

6. Biskop Bornemans udgivne bøkelsæddel til Mons Gulichsen paa ¼ Torsk i Gaarden Ebersvig dat: 20 Nov: 1744 med Rev:

7. Ditto hands bøkelsæddel til Anders Andersen paa 2 p/un/d 6 Mark fisk udi Gaarden Waage dat: 9 8ber 1744 med Rev:

8. Ditto hans bøkelsæddel til Rasmus Andersen paa ¼ Torsk i Gaarden Folnes dat: 9 8ber 1744 med Rev:

9. Edvart Londemans udgivne bøkelsæddel til Ole Olsen Fiære paa Sex og En halv, En fierde deel, Mark Smør i Gaarden Sichenstad dat: 27 Nov: 1744 med Rev:

Fogden som satt for Kongens Rætt og an/n/am/m/ede Kongens Skatter begierede og at jeg som Ved andre forretninger Var fraværende udi et andet Værelse skulle indkom/m/e for at stille den Uroelighed som begyndtes iblandt endeel af Almuen udi Tingstuen, og beklagede Fogden sig at en bonde Ved Navn Ole Salmonsens Søretøft baade førend hand kom frem med sin Skatt og efter hand havde leveret sin Skatt brugte en uskickelig Mund og ikke hverken med Ord eller trusel Vilde tie, saa at fogden som hverken havde Lensmand eller skaffer tilstæde maatte staae ud fra bordet for at Ville føre ham ud af dørrn da hand gjorde Modstand, hvoraf dette Voxte end uroelighed blandt Almuen, og i det sam/m/e fremkom Hans Nielsen Schøge som end meere opvakte Almuen til Oprør og fik saa Vel Lavrættet fra deres sæde som endeel af Almuen ud paa dørrn, hvilcket hand begierede udi Protocollen ind ført til den Ende at hand derfor til enhver kand have sin lovlige tiltale paa Kongens egne Vegne.

Almuen svarede at Aarsagen Var Repartitionen paa Skrivertolden som hand siuntes burde paa heele Gaarden udgives og ey af enhver Opsiddere i sær efter deeres brugs ulighed, hvorpaa Ole Salmonsens Søretøft trættede, som da blev slaget et slag af fogden, hvorpaa hand med de andre følgede {efter} ud af Stuen.

D/en 1ste Decembr/is blev Rættten igien med sam/m/e Laug Rætttes Mænd satt
Og blev frem lagt til publication

1. Et skiftebrev forretted paa Gaarden Midtvedt d/en 10 7ber 1744 efter Wilhelm Ulvesen vide Prot: fol: 286.

2. Rasmus Iversen Bielcherøens Skiøde til Iver Rasmusen paa 1 p/un/d Smør udi Gaarden Bielcherøen dat: 30 Nov: 1744 vide Prot: fol: 286.

3. Knud Assersen Kaursslands udgivne Skiøde til Asser Knudsen paa ½ p/un/d Smør og ½ Pund fisk i Gaarden Kaurssland dat: 1 Dec: 1744 vid: Prot: 286.

1744: 99b

4. Ole Olsen Eije og Engel Hansen Bildøens udgivne bøkelsæddel til Samuel Jansen paa 1 p/un/d fisk i Gaarden Morland dat: 1 Dec: 1744 med Rev: ej dat.

5. Peder Endresen Hamre og Mons Knudsen Goltens udgivne bøkelsæddel til Anders Johan/n/esen paa 2 p/un/d 6 Mark fisk dat: 1 Dec: 1744 med Rev

6. Jens og Iver Windenesses udgivne bøkelsæddel til Ole Larsen paa ½ Vog fisk i Gaarden Angeltvedt dat: 1 Dec: 1744 med Rev: ej dat:

7. Ole Olsen Moevigs udgivne bøkelsæddel til Ole Nielsen Schaalevig paa 21 Mark fisk i Gaarden Schaalevig dat: 1 Dec: 1744 med Rev:

8. Stephen Erichsen Agaatnesses udgivne bøkelsæddel til Johannes Olsen paa 1 p/un/d 3 Mark fisk i Gaarden Agaatnes dat: 30 Nov: 1744 med Rev: ej dat

9. Brithe Jen[s]datter og Johannes Jacobsens udgivne Skiøde til Jens Andersen paa ½ Vog fisk og 1/6 deel i Wennøen som og 12 Mark fisk og 1/18 (1/16) deel i bem/el/te Ejendeele dat: 1 Dec: 1744. vide Prot: fol: 287.

10. Anne Larsdatter og Lars Iversens udgivne Skiøde til Ole Iversen paa 13 ½ Mark Smør 4 ½ Kande Malt udi Gaarden Tøssøen dat: 1 Dec: 1744 vide Prot: fol: 287.

D/en 2den ejusdem blev Rættten igien satt med sam/m/e Laug Rætttes Mænd.

Sager til dette Ting Var ey ind stævned og ey fremkom i Rætte.

Og blev de sædvanlige Tings Vidner af fogden fremlagt til Attestation.

Restancerne for inde Værende Aars skatter beløber 33 rdr 2 mrk 3 sk.

Kongs Tienden 4 rdr 3 mrk 13 sk.

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar blev opnevnt af de gamle 1. Niels Steensland 2. Ole Hansen Schoge 3. Michel Kaartvedt 4. Ole Thomesen Algerøen af de nye 5. Knud Hamre 6. Johannes Telle 7. Ole Olsen Landeraa 8. Ole Nielsen Folnes som tilsiiges betiimelig at avlægge deres Laug Rættes Mænd Eed.

Schiold

1744 d/en 3die Dec: blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse med Schiolds Skibbreede satt paa Tingstædet Møllendahl i Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 64 findes tilførte untagen at Lars Olsen Riple er i stæden for Ole Knudsen Riple som er syg og fraværende,

Og blev da for dette skibbreede alle de Kongl/ig Ordres Rescripter og befalinger oplæste som Ved det nestforrige Tingstæd.

Kongl/ig Skiøde til Simon Johannesen paa 1 pund 12 Mark Smør 1 Tønde Malt i Gaarden Yttre Mitthun dat: 10 7ber 1744 - vid: Prot:

Deres Excellence Stiftamptmand Mønichens givne *Consitution (Constitution) til Ole Olsen Haugsdahl om at Være LensMand for Schiolds Skibbreede dat: 3 Nov: 1744 vid: Prot:

1744: 100

Consistorial Raad Gielmeydens udgivne bøkelsæddel til Niels Nielsen Borge paa 18 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Espeland dat: 22 8ber 1744 med Rev: ej dat.

Cancellie Raad Gielmeydens udgivne bøkelsæddel til Ole Nielsen paa ½ Løb udi Tongeland dat: 23 Majj 1744.

Jaen Von der Lippes udgivne bøkelsæddel til Halver Andersen paa ½ Løb Smør udi Gaarden Øfstebøe dat: 20 Martij 1744.

Marithe Monsdatters udgivne Skiøde til Johannes Johan/n/esen paa 1 p/un/d 9 Mark Smør udi Gaarden Lone dat: 20 April 1743 vide Prot: fol: 288.

D/en 4de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd og frem lagt til Publication

1. Magister Holbergs udgivne Skiøde til Knud Zachariasen paa Gaarden Lie skyldende 1 ½ Løb Smør med det øvrige inventario for hvilket alt er givet 400 rdr dat: 2 Dec: 1744 vide Prot: fol: 288.

2. Karen Jonsdatter afg/aaen Rasmus Øhlbergs Enckes udgivne Skiøde til Ulrich Diedrichsen paa hændes Huus med Videre bestaaende paa Aarestads Grund, dat: 30 Nov: 1744 vide Prot: fol: 288.

3. Brithe Mons Datters udgivne Skiøde til Peder Knudsen paa 18 Mark Smør ¼ Tønde og 1/16 Huud i Gaarden Schiold dat: 3die Dec: 1744 vide Prot: fol: 288.

4. Arne Johan/n/esen Nedre Totland Johannes Arnesen Store Tvedt, Michel Arnesen Totland Lars Olsen Riple og Mons Haagensen Yttre Hopes udgivne skiøde til Niels Arnesen Nedre Totland paa 1 p/un/d 23 ¼ Mark Smør 7/16 huud udi Gaarden Nedre Totland dat: 4 Dec: 1744. vid: Prot: 288.

5. H/er/r Rennords udgivne bøkelsæddel til Ole Arnesen paa 2 p/un/d ½ huud udi Gaarden Øfre Totland dat. 14 Febr: 1744 med Rev: ej dat

6. Jaen Von der Lippes udgivne bøkelsæddel til Mons Nielsen Gossen paa ½ Løb Smørs Leye udi Gaarden Haaland dat: 6 Majj 1744.

7. Assessor Steensens udgivne bøkelsæddel til Lars Larsen paa $\frac{1}{2}$ Tønde Malt i Gaarden Præstuen eller Hoverstuen dat: 10 Febr: 1742.

8. Assessor Londemans udgivne bøkelsæddel til Lars Larsen paa 2 p/un/d 6 Mark Smør udi Gaarden Hoverstuen dat: 3 Febr: 1742 med Rev: ej dat.

Hans Excellence og StiftsbefalingsMand Christian á Mønicen lod Ved sine fuldmægtiger Sieg/neu/r Jens Stabel og Lorentz Rodvit bekiendtgjøre at da ham under den/n/e dags dato af en fattig forpagters Encke navnlig Giertrud S/a/l/ig/ Ole Pedersens der beboer en af Mad/a/me Wessels forpagtnings Gaarder navnlig Nyegaard beklageligst og Veemodigst for ham har andraget hvorleedis hun dagen efter hændes Mands bort død af Ejeren bem/el/te Mad/a/me Wessel er bleven søgt med tilsiigelse om Udkastelse fra den/n/e hændes S/a/l/ig/ Mand til forpagtning overdragne Gaardepart, alle-

1744: 100b

ne paa fundament for Resterende forpagtnings Afgift 12 rdr 12 sk der dog ikke førend anstundende Aar 1745 Ved Paasketiider er forfalden, Vel ikke i anden hensigt end den/n/e at af en anden større og anseeligere Afgift kand Være budet, uagted at Enken Giertrud S/a/l/ig/ Ole Pedersens har tilbudet og Ville præstered sufficient og tilstreckelig Caution for hvad Mad/a/me Wessel i saa Maade maatte tilkom/m/e, altsaa Ville Velbem/el/te Deres Excellence StiftbefalingsMand á Mønicen i henseende at dette Skibbreedes Ting som nu holdes er det hvorunder bem/el/te Forpagtnings Gaard sorterer og henhører herved have Kongl/ig Maj/este/ts foged Sieg/neu/r Rasmus Smith som Rætten nu præsiderer alvorlig anbefahled at hand i Conformite af Deres Maj/este/ts Lov og Allernaadigste forordninger seer den/n/e fattige Enke i mueligste Maade assistered og om forundiges hos H/er/r Stiftbefalings Manden i følge forordningen af 19 aug: 1733 seer Vedbørlig forsvar for hælde beskicked og besørged paa det ikke de rige og mægtige skulle Ved nogen tiltagen Myndighed undertrække de fattige og fortrænckte da hans Excellence ey heller paatvivler at Stædetz Sorenskriver som Competent Dom/m/er jo observerer hvad hans Eed og Embedes Pligt medfører.

Publiceret

Jaen Von der Veldes udgivne Skiøde til Johan {Berent Stichvech} \Wachlav/ paa 1/5 Part udi Fulbrender eller Stampe Møllen bestaaende ved Aarestads Elv dat: 31 8ber 1744 vide Prot: fol: 289.

Maren Jaen Von der Lippes udgivne bøkelsæddel til Johan/n/es Vatlof paa 1/5 Part paa den Grund ValckeMøllen er bestaaende Ved Aarestads Elv dat: 5 Dec: 1744.

D/en 5te ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd
Og blev publicered

Salemon Nielsen Yttre Hopes udgivne bøkelsæddel til Niels Monsen paa 1 Løb 6 $\frac{3}{4}$ Mark Smør udi Gaarden Schiold dat: 5 Dec: 1744 med Rev: ej dat

Procurator Blechingberg mødte for Rætten paa Citanten Clamer Moritzens Veigne og producerede en skriftlig forfatted Stævnemaal under 13 Nov: 1744 Contra Jan Bucholt for Sagen Stevnemaalet indeholder som saaleedis er lydende.

Den indstevnte Jan Bucholt mødte ikke hvorfor Stævne Vidnerne Lars Myrdahl og Halver Øfstus frem stoede og eedelig afhiemlede det de meer end med 14 dages Varsel har indstevnt Jan Bucholt at møde til dette Ting efter den i rette lagde skriftlige Stevnemaal, da hand i sit eget Huus selv igien/n/em læste stævnemaallet.

Procurator Blechingberg for Citanten til Søgemaalets Legitimation i Rætte lagde extract af Skiftebrevet efter Anne Donnichen af 22 aug: 1743 og anviiste bem/el/te Skifte brev til Conference, og der efter begierede forelæggelse for den indstævnte siden hand ikke møder.

Eragted

Den lovlig indstevnte og ey mødende Jan Bucholt forelægges Lavdag til nestholdende Vaarting nestkom/m/ende Aar hvilcken forelæggelse Citanten tager beskreven og i lovlig tiid forkynder.

Lars Johannesen Slættebache haver Ved muntlig Stevnemaal til dette Ting ladet indstævne Anders Landaas for den Skade at erstatte som hands Hund 8te dage for Som/m/ertinget har forøvet i at dræbe 2de Smaler for ham, til Vidner udi den/n/e Sag haver hand under falsMaals bøder indstevnt Johannes Erichsen Tiener paa Nedre Natland g/amme/l 17 aar og Niels Salmonsens Øfre Natland, Niels Olsen Natland og Jan Andersen, til at Vidne om den skade Anders Landaases Hund har forøvet paa hands Creatuure.

Den indstevnte Anders Landaas mødte ikke hvorfor Stævne Vidnerne Lars Michelsen Myrdahl og Niels Larsen Ulsmoe fremstode og under Eed afhiemlede, det de lovlig til dette Ting har indstævnt Anders Landaas for hans Hund har dræbt Lars Johannesen Slættebaches 2de Smaler, ligesom og at anhøre de indstevnte og mødende Vidners Udsigende, og i alt at erstatte Sagens bekostning.

Lars Johan/n/esen Slettebache forlangte at de mødende Vidner maatte afhøres hvorpaa det første Vidne

Jan Andersen fremstoed og under Eeds aflæggelse, forklarede at hand havde seed at Anders Landaases Hund 8te dage for Som/m/ertinget huged Citantens Smaler og drepte den eene paa Landaas Marken ned med Vandet, og det andet at være bidt ihjel paa Slettebachs Marken, hvorpaa hand tillige med de 2de Vidner Niels Salmonsens Øfre Natland og Niels Olsen Natland og Citanten selv gick til Anders {Olsen} Landaas og forkyndte ham Skaden hands Hund havde forøvet paa de dræbte Creatuure hand Vilde ey Viide deraf da hand ingen læncke fra Ejeren havde faaed til Hunden, Videre havde hand ey at forklare uden at hand nemlig Anders Landaas sagde hand har og drebt Creatur for mig,

Det 2det Vidne Johannes Erichsen fremstod ligeleedis og ædelig forklarede ligesom det første, da hans udsigende kom i alt over et, untagen at hand ey havde Væred med de øvrige Vidner, da de gick til Anders Landaas

1744: 101b

sit Huus.

3. Niels Salmonsens Vidnede ligeleedis under Eed at have seed den sam/m/e tiid 8te dage for Som/m/ertinget at Lars Johannesen[s] Smale var ihjel bidt, men ey at have seed at Anders Landaases Hund sam/m/e havde giort, dog havde hand tillige med de 2de andre Vidner Væred hos ham \sc: Anders Landaas/ sam/m/e dag og forkyndt ham Skaden, hvorpaa hand svarede ey at kunde dertil, da hand haver havt bud i byen efter lænker men ey faaed dem,

Det 4de Vidne Niels Olsen Vidnede under Eeds aflæggelse ligeleedis som nestforrige Vidne.

Citanten Lars Johannesen forlangede at siden Vidnerne eedelig har aflagt deres Vidnesbyrd om denne Sags Rigtighed, kunde hand denne sinde ey videre forlange end laugdags forelæggelse for den ude blivende Anders Landaas til nestholdende Vaarting.

Eragted

Den Lovlig indstevnte og ey mødende Anders Landaas forelægges Lavdag til nestholdende Vaarting, hvilken forelæggelse Citanten Lovlig for ham haver at forkynde.

For Rætten histerede sig Niels Olsen Schage med Væmodig beklagelse det hans paaboende brugs Huuser paa Gaarden Schage under Matriculens No 61 udi Schiolds Skibbreede beliggende og Nordhorlehns fogderie Ved uløckelig Vaade Ild 8te dage for Paaske er blevne lagde udi Aske, og til sam/m/e at Legitimere frembragte hand 2de Vidner navnlig Mons Monsen Mitthun og Lars Larsen Øverstus som er hans nermeste Naboer. som begge under Corporlig Eed Vidnede at 8te dage for Paaske Midnats tiid optæntes en Ildebrand paa Niels Olsen Schages Huuser der bruger og styrer som selveyere 1 Løb 18 Mark Smør udi Gaarden Schage, og at alle hans tilhørende Huuser, untagen en floer og lade som fra de øvrige Huuser Var bestaaende, Vare gandske opbrente og lagde udi Aske, desuden blev sam/m/e tiid hans øvrige Ejendeele gandske opbrente, saa hand desaarsage i yderste Armod er geraaden.

Hvorom Niels Olsen Var Tingsvidne forlangende, i allerunderdanigst forhaabning at opnaae Skattefrihed efter 7de Aar efter Skatteforordningen,

Laug Rættet blev tillige adspurdt om det ey tillige Var enhver af dem bekiendt, hvor til de enstem/m/ig svarede det i alt forholdt sig med Vid-

1744: 102

nernes udsigende, hvorpaa Rætten bevilgede Tingsvidnet at Vorde ham beskreven meddeelt.

Fleere Sager Var ey indstævnte eller fremkom udi Rætte hvor for de sædvanlige Tingsvidner bleve til Attestation fremlagte og beløb Restancerne for indeværende Aars Skatter sig 319 rdr 4 mrk 13 sk Tienden 14 rdr 1 mrk 15 sk.

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar opnævnes af de gamle 1. Johannes Hauge 2. Lars Melleshaug 3. Halver Store Mitthun, 4. Jacob Gim/m/eland af de Nye 5. Niels Olsen Haucheland 6. Ole Arnesen Totland 7. Erich Rasmusen Lille Tvedt og 8. Magne Hansen Jellestad som alle tilholdes deres Laug Rettes Mænds [Eed] betiimelig at avlægge.

1744

1745

(1745: 102)

Waartinget Pro Anno 1745

Anno 1745 d/en 10de Martij blev Rætten til almindelig Vaartings holdelse med Mielde Skibbreede satt paa Tingstædet Nedre Mielde i Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de paa afvigte Aars Høsteting tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 97 findes tilførte.

Og blev da følgende Kongl/ig Allernaadigste forordninger og rescripter publicerede.

1. Patent om høyeste Rætt i Dane/mark for Aar 1745 dat: Fridrichsborg d/en 16 8ber 1744.

2. Anordning angaaende at ingen af hans Maj/este/ts Undersaattere som ere eller opholder sig i Herren hut Marienborg, eller andre saadan/n/e for sære Meeninger i adskillige Religions Poster, mistænkte Stæder, eller der have Været opdragen og studeret skal nyde

eller antages til noget Christligt Embede udi hans Maj/este/ts Riger og Lande dat:
Fridrichsborg d/en 20 Nov: 1744.

3. Forordning hvorefter alt med slagen sølv og Gold forarbejdet og udgiived frem/m/ed Tøy, samt baand, Palatiner, fruentimmer Torklæder og dislige forbydes at bruge og bæres dat: Christiansborg d/en 31 Dec: 1744.

4. Skatteforordningen for Aar 1745 dat: 31 Dec: 1744.

5. De forrig Aar forhen publicerede Placater om Reegenskabs betienteres Restancer i Dane/mark med de derudi andførtes Navne som endnu staaer til Rest dat: 11 Jan: 1745.

6. Ditto om Reegenskabs betienterne i Norge ej dat.

7. Kongl/ig Constitution til Alexander Wallace at Være Engels Consul i Bergen dat: 8 Jan: 1745.

8. Auctions Placat til de 2de Gaardeparter Noreide i Schiolds Skibbreede og Nedre Syslach i Lindaas Skibbreede som efter Rente Cam/m/erets ordre Ved Auction paa Tingstæderne hvorunder sam/m/e sorterer d/en 26 Martij og 2den April førstkom/m/ende skal bortsælges dat: 16 Febr: 1745.

1745: 102b

9. Deres Excellences StiftamptMand Mønichens og biskop Bornemans Resolution angaaende Skydtzen imellem Haugs og Stamnes Sogn hvorleedis sam/m/e skal forholdes dat: 26 febr: 1745.

10. Aflyst Lieutnant Rafns udgivne Pante Obligation til Sorenskriver Tønder dat: 26 Julij 1741 og d/en 4de Martij 1743 SorenskriVer Garman transporteret - og af Pante Boegen Fol: 210 udslettet.

11. Lieutnant Rafns udgivne Skiøde til Haldor Andersen Sognstad paa hands Huuse bestaaende paa Mitmieldes Grund dat: 6 Martij 1745 - fol: 290

12. Aflyst H/er/r Søren Bergendahls udgivne Obligation til Lars Andersen Haucheland stoer 50 rdr og d/en 2 april 1731 dateret og af Pantebogen fol: 97 udslettet.

13. Niels Olsen Haucheland, Michel Andersen Garnæs, Anders Olsen Hole Ole Marchusen Seims udgivne Skiøde til H/er/r Japhet Heggelund paa Huuser i Haugsviigen staaende dat: 4 Martij 1745. vid: fol: 290.

14. Kongl/ig Skiøde til Magne Michelsen paa ½ Løb Smør og ½ Tønde Malt udi Gaarden Nedre Kleppe dat: 19 Dec: 1744 vide Prot: fol: 290.

15. Magne Michelsens Tilstaaelse at Peder Aamundsen er Ejere for 18 Mark Smør ¼ Tønde Malt i Gaarden Nedre Kleppe dat: 10 Martij 1745 vid: Prot: fol: 290.

16. Karen Frimands udgivne børselsæddel til Anders Johannesen paa ½ Løb Smør ¼ Tønde Malt i Gaarden Espevold dat: 4 Martij 1745 med Rev: ej dat.

17. Skiftebrev forretted d/en 12 Nov: 1744 efter Anders Knudsen Søre Borge og Kari Sieursdatter vide Prot: fol: 290.

D/en 11te ejusdem blev Rættten igien med sam/m/e Laug Rætttes Mænd satt og frem kom til Publication

1. Niels Pedersen Aaseim med fleere deres udgivne Skiøde til Niels Andersen paa 26 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Havre dat: 10 Martij 1745 vide Prot: fol: 291.

2. Knud Johannesen Austa med de øvrige børns formyndere deres udgivne børsel sæddel til Niels Michelsen paa ½ Løb Smør i Skatteskyld udi Gaarden Søre Borge dat: 10 Martij 1745 med Revers ej dat

Udi Sagen indstevnt af Procurator Reutz paa fogden Hans Tiis Nagels Veigne Contra Madame Edvartsens blev efter Rættens paa avigte Aars Høste ting Lavdags forelæggelse

paaraabt, og mødte da paa Citantens Veigne Elling Lampe som frem lagde saavel den tagne Laugdags forelæggelse, som udviiser Ved Lieutnant Hiermans Paateigning af 8de Martij 1745 for sildig til forkyndelse

1745: 103

at Være Madame Edvartsen insinuered som og hands nemlig Citantens skriftlige forfattede Indlæg under 10 Martij som paastaar nye forelæggelse for Madame Edvarsen til nestholdende Som/m/erting.

Den forelagde Gulich Johannesen mødte godvillig for Rætten og aflagde sin forklaring for Rætten det hand efter sin anviiste bøkelsæddel dat: 11 Maij 1726 tilstaaer hos Madame Apollonia S/a/l/ig/ H/er/r Otthe Edvartsen at have bøkled sin forhen som Leylending brugende men nu efter Skiøde tilhørende Gaardepart i Gaarden Gierstad som skylder 1 p/un/d Smør ½ Tønde Malt, og derfor efter Lov betalt til bem/el/te Mad/a/me Edvartsen bøkkel efter Lov, ligesom hand og med sin Landskyld bog beviiser til Aar 1739 Aars Udgang at have betalt sin Landskyld og Aarlig 3die tage og sam/m/e til Mad/a/me Edvartsens betalt Videre havde hand ey at forklare.

Og som Madame Edvartsens ey efter paaraab mødte ey heller nogen paa hændes Veigne blev følgende i andleedning af det Citantens producerede Indlæg

Afsagt

Da den forelagde og ey mødende Madame Edvarsen formedelst forelæggelsens sildige forkyndelse ey har nødt fuld Varsel efter Lov til dette Vaarting at svare udi sin Sag, forelægges hende bem/el/te Madame Edvartsen atter nye Lavdags forelæggelse til nestanstundende Som/m/erting, hvilcken Rættens Kiendelse Citanten tager beskrevet og i Lovlig tiid seer til forkyndelse besørget.

For Rætten histerede sig KlockerEncken Anne Mentz boende i Haugs Viigen og med Væmodighed tilkiendegav, at Fogden Rasmus Smith i følge af det Høybydende Rente Kam/m/eres Anteignelse udi 1743 Aars Reegenskab d/en 32 Post haver hos hende giort Paafordring om de for Aar 1742, 43 og 44 ansatte og paakomne Nærings og Giest giver skatt nemlig 2 rdr Aarlig tilsam/m/en 6 rdr, af hændes ringe og efter afg/aaen S/a/l/ig/ Stiftbefalings Mand Undahl under dato 23 Maij 1722 privilegerede Giestgieverstæd, og som hun formeedelst Uformuendhed ikke har kundet til sin Nøtte forskaffe enten saa mange eller gode Vahre som de reysende eller andre trængende kunde behøve eller fornødig, hvorved hændes Næring stædse har aftaget, og desaarsage som en fattig Encke ey har kundet til subsistence (underhold, opphold, utkomme) ved bem/el/te privilegio seed sig forsiunet eller ernæred, Vil hun nu Ved Tilspørsel til Almuen inden Rætten {saavel} faae bevislig saavel sin ringe Næring som fattige Tilstand hun for nerværende Tiid er udi til at udreede denne paakom/m/ende Skatt, og om det ikke er Almuen

1745: 103b

Vitterlig at hændes Næring hid indtil ey har Været saa importable (vigtig) at sam/m/e til Skats svarelse deraf kunde ansees, ligesom hun og tilspurte Almuen om det ey fornødiges for de reysende i sær om Vinteren til og fra Voss at hændes Huus kunde til at logere udi Være høy nødvendig, det hun enhver endnu Vilde bevilge saa fremt den ansatte Skatt maatte ophøre, men i Vidrige fall Var høylig Aarsaged ganske og aldeelis at frasiige og nedlægge all Næring Ved Øhl og brende Viins fahlholdelse.

Almuen og den tilstædeværende {Almue} \Laug Ræt/ svarede*? at hun er en fattig forarmed Encke, og den Næring hun har af det hende bevilgede Gastgieverie har i mange

Aar Væred saa slet fordi faae og nesten ingen af Almuen hos hende har søgning at hun deraf ey har havt sit Ophold dersom Almuen ikke under tiiden med en Velvillig Gave havde ræcket hænde Haanden saa de med Sandhed kand siige at hændes ganske fortieniste neppe bliver saa stor som Skatten beløber, de forklarede Videre at Stæden er høyt fornøden for de reysende imellem Vos og Bergen i sær om Vinteren, naar den anden passage igien/n/em Nore fiorden til Voss formeedelst Iis er de reysende betagne, saa de nødvendig maae reyse hændes Huus forbie, der ligger 3 Miil fra Bergen paa den eene og 4 Miil til Voss paa den anden siide og paa hvilcken Vey i sær til Vaas ingen havn eller Herberge er at faae.

Hvorom Comparentinden forlangede dette Almuens Svar sig under et Lov skicket Tingsvidne beskreven meddeelt, som af Rættens hænde blev bevilget.

Og som ingen Sager efter Paaraab fremkom i Rætte blev
Restancen for 1744 aars Skatter oplæste som beløb 66 rdr 4 mrk 14 sk
Restancen for 1745 aar[s] 1ste termin beløber 248 rdr 5 mrk 15 sk.

Arne

1745 d/en 12 Martij blev Rættens til almindelig Vaartings holdelse med Arne Skibbreede satt paa Tingstædet Nedre Mielde i Over Værelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rættens tilnevnte Laug Rættens Mænd hvis Navne fol: 98 findes tilførte

Og blev for dette Skibbreede alle de Kongl/ige forordninger som Ved forrige Ting publicerede

1. StiftamptMand Mønichens og biskop Bornemans udgivne Resolution om Skydtzen imellem Haus og Stamnes Sogn dat: 26 febr: 1745.

2. Aflyst Hendrich Anthon Cramers udgivne Pante Obligation stoer 140 rdr dat: 22 Jan: 1740 efter Creditors \Berent Gundersens/ quittance af 22 Jan: 1745.

3. Claus Bischops udgivne Obligation til Berent Gundersen stoer 100 rdr dat: 22 Jan: 1745 vide Prot: fol: 290.

4. Anders Nielsen Helle og Johan/n/es Monsen Stanghelles udgivne Skiøde til Sorenskriver Johan Garman paa ½ Løb Smør i Gaarden Hane dat: 16 Nov: 1744 vide Prot: fol: 291.

1745: 104

5. Sorenskriver Johan Garmans udgivne Skiøde til Johannes Monsen Stanghelle paa 1 p/un/d Smør ¼ Tønde Malt udi Gaarden Stanghelle dat: 16 Nov: 1744 vide Prot: fol: 291.

6. Berge Halsteensen paa egne og Sødskendes Veigne udgivne børselsæddel til Jens Halsteensen paa 14 2/5 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Qvame dat: 12 Martij 1745 med Rev: ej dat

7. Jan Von der Veldes udgivne børselsæddel til Knud Stephensen paa 2 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Jordahl dat: 6 Martij 1745.

8. Mons Telvigen Knud Stephensen og Niels Rødland og Berge Halsteensens udgivne Skiøde til Johannes Halsteensen paa 1 p/un/d Smør ¼ Tønde Malt udi Gaarden Eichaas dat: 12 Martij 1745 vide Prot: fol: 291.

9. Hans Nielsen Mundahl, Ole Nielsen Taangeland Lars Nielsen Echelie (Espelie?) Johannes Echaas og Marcus Myrdahls udgivne Skiøde til Berge Bruraas paa 9 Mark Smør 6 Kander Malt udi Gaarden Bruraas dat: 12 Martij 1745 vide Prot: 291.

10. Jørgen Larsen Brøgers udgivne børselsæddel til Lars Johannesen paa 1 p/un/d Smør og 1/3 huud i Gaarden Yttre Horvig dat: 4 Martij 1745.

D/en 13de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd og blev da de fra sistholte Høsteting opsatte Sager paaraabte.

Sagen indstevnt af Procurator Johan Simon Kramer paa Madame Taanings Veigne Contra Ahasverus Jeeger er efter Citantens Rætten tilstillede Efterretning under Skrivelse af 11te hujus aldeelis imellem Parterne ophævet.

Dito Procurator Kramer paa Madame Gierdings opbudne boes Veigne Contra Ahasverus Jeeger.

Citanten haver formeedelst Lovlig forfald under Skrivelse insinueret sit skriftlige forsætt under 11te Martij 1745 udi Sagen Contra Ahasverus Jeeger som saaleedis lyder.

Den indstevnte Ahasverus Jeeger blev paaraabt men mødte ikke hvorfor følgende blev
Eragted

Da den indstevnte Ahasverus Jeeger ey for Rætten persohnlig møder til at avlægge den efter hands eeget skriftlige Indlæg under 26 aug: 1744 tilbudne benægtelses Eed mod Søgemaallet, Citanten og med bem/el/te hans Tilbud om at modtage og anhøre Eeden har Ved sit i dag i rette lagde forsætt acquiesceered, bliver den indstevnte Ahasverus Jeeger her Ved paalagt til nestkom/m/ende Som/m/erting persohnlig at møde for Rætten, saafremt hand trøster sig \dertil/ at deponere sin Eed at hand for det paastevnte intet er skyldig bleven, men sam/m/e med Virkelig Valuta i Pænge eller Vahrer haver afdraget og rigtig betalt, til hvilcken Eeds Anhørelse Citanten lovlig bliver tilvarslet.

1745: 104b

Erich Nielsen Yttre Arne fremstod for Rætten og forklarede det hand med mundtlig Stevnemaal haver til dette Ting indstevnt Niels Yttre Arne og \hans Hustrue/ Magdeli Nielsdatter, at møde sig i Rætten for at anhøre de Vidners Udsiigende sc: 1. Marie Johannesdatter Yttre Arne 2. Sygni Erichsdatter Qvame 3. Kari Bastesdatter Yttre Arnes deres eedelige forklaring om at have beskyldet Citanten at have taget af deres Søns Lars Nielsen Yttre Arnes Ransel 4 mrk i Pænge, den tiid Citanten tillige med deres Sønn Lars Nielsen Var udcom/m/anderede og i Nykiøbing udi Dan/mark beliggende, til Vedermaale haver hand og indstevnt Lars Nielsen hvilcke beskyldnings Ord af den indstevnte Magdeli Nielsdatter afvigte Som/m/er skal være talte, og af Niels Yttre Arne 14 dage for nestleeden Juul, og som hand i alt formoder at være uskyldig i denne paasagn forhaaber hand ialt en befrielses Dom.

De indstevnte mødte ikke hvorfor Stevne Vidnerne Niels Johannesen Arnetvedt og Michel Jensen Seim frem stode og under Eed afhiemlede, det de for 14 dage haver paa Gaarden Yttre Arne indstevnet Niels Yttre Arne fordi hand 14 dage for Juul haver sagt om Citanten Erich Nielsen det hand fra hans Sønn Lars Nielsen skal have af hans Ransel taget Pænge den tiid de begge som Soldatere Var ude i Kongens tjeniste og i *Nykiøben beliggende, ligesom de sam/m/e tiid indstevnede Magdeli Nielsdatter fordi hun afvigte Som/m/er skulle have talt sam/m/e Ord om Citanten nemlig at have taget Pænge af sin Sønn Lars Nielsens Skreppe og desuden kaldet ham Nyekiøbings Skreppe, ligesom de og til sam/m/e tiid og stæd haver til Vedermaale indkaldet Soldaten Lars Nielsen, og de i Stævningen omrørte 3de Vidner som alle under Lovens falsmaal er indstevnte til at Vidne hvad de om den/n/e Sag er vidende.

Citanten forlangede de mødende Vidner maatte afhøres hvorfor det første Vidne

Marie Johannes datter fremstod og efter at formaning til Vidnet Var skeed at Vogte sig Meeneed, forklarede Vidnet under Eed følgende at hun ey haver hørt Niels Yttre Arne eller Magdeli Nielsdatter at have beskyldt eller sagt noget om Citanten.

Det andet Vidne Sygni Erichsdatter frem stod og ligeleedis under Eed forklarede det hun ey haver hørdt at Niels Yttre Arne eller hans Hustrue Magdeli Nielsdatter noget haver talt;

Det 3die Vidne Kari Bastesdatter fremstod og ligeleedis under Eed forklarede det hun 14 dage for Juul hørte af Niels Yttre Arne det hand sagde at de var 2 om det som havde taget Pænge af hans Søns Ransel, men ikke navngave hvem sam/m/e havde Været og nægted hand Gud \paa/ at Viide hvem sam/m/e havde været, og at hand hos en

1745: 105

Karl paa Aasene havde faaed sam/m/e pænge tilbage, Videre vidste hun ey at forklare.

Anne Christiansdatter som er Citantens Moder fremstillede sig og forlangede hændes Vidnesbyrd maatte tilføres eftersom hun tillige Var indstevnt efter Stevnevidnernes tilstaaelse og Vidnet hun under Eed lige i alt med det 3die Vidne Kari Bastesdatter, saa deres udsigende var overensstem/m/ende.

Eragted

De indstevnte og ey mødende forelægges Lavdag til næste Som/m/erting.

Fleere Sager fremkom ey i rette efter Paaraab hvorfor
Afvigte Aars Skatter beløber 35 rdr 1 mrk 13 sk som rester ubetalt.
For indeværende Aars 1ste termin beløber 269 rdr 9 sk.

Ole Olsen Breestenlie haver Ved mundlig Stevnemaal ind stevnt Jon Hauland Rostienere paa Commerce Raad Gartners Gaard Hauland fordi hand haver \sagt ham at have/ taget Pænge fra Lars Yttre Arne den tiid de var i Nykiøbing og at hand \sc: Lars Yttre Arne/ haver givet 3 mrk til en Kierling for at faae dem tilbage. hvilcke Ord den indstevnte afvigte Som/m/er udi Vidners Paahør skal have talt til og om ham, til Vidner udi den Sag er indstevnt Niels Hauland Ingebor Olsdatter Breedsten og Mons Danielsen Flactvedt.

Den indstevnte Jon Hauland mødte ikke ey heller nogen af Vidnerne.

Stevne Vidnerne Niels Johannesen Arnetvedt og Michel Seim fremstode og eedelig afhiemlede det de med lovlig Varsel har indkaldet saa vel indstevnte Jon Hauland som de 3de i stevningen ommelte Vidne alle under falsMaal at møde for at udsiige hvad de haver hørt om de beskylninger Citanten er paaført af Jon Hauland.

Citanten forlangede de indstevnte og ey mødende forelagt til næste Som/m/erting.

Eragted

Den indstevnte og ey mødende Jon Hauland forelægges tillige med de lovlig indstevnte Vidner Laugdag til næste Som/m/erting, og det i følge af forordningens bydende under den Straf om Vidners udeblivelse. hvilcken forelæggelse Citanten tager beskreven og i lovlig tiid saavel for indstevnte Jon Hauland som Vidnerne Niels Hauland Ingebor Ols datter Breedsten og Mons Danielsen Flachted seer sam/m/e til forkyndelse besørget.

Hossanger

1745 d/en 16 Martij blev Rætten til almindelig Vaartings holdelse med Hossangers Skibbreede satt paa Tingstædet Bernes Tangen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 95 findes tilført

Og blev da de sam/m/e Kongl/ig Ordre som ved nestforrige Tingstæd publicered.

1745: 105b

1. Forordning anlangende hvorleedis med deres Midler og formue som for at begive sig *hem (hen) til de Mæhriske brøders Meenigheder reyse ud af Landet skal forholdes dat: 29 Jan: 1745.
2. Placat angaaende hvorleedis de paa delinquent og Tyvs Sagers Udførsel anvente bekostninger herefter i Norge skal lignes hvorved den om slige Sagers Udførsel d/en 19 Maj 1741 ergangne forordnings 6te Articul forandres dat: 12 febr: 1745.
3. Stiftamtmand Mønichens Constitution til Ole Hatland at Være Lænsmand udi Hossangers Skibbreede dat: 12 febr: 1745.
4. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Grimstad d/en 11 Nov: 1744 efter Marithe Rasmusdatter vide Prot: fol: 291.
5. Ditto forrettet paa Rachnes dat: 23 Nov: 1744 efter Lars Johannesen vide Prot: fol: 291.
6. Ditto forrettet paa Bircheland d/en 24 Nov: 1744 efter Anne Olsdatter vide fol: 291.
7. Sieur Olsen Mielstads udgivne Skiøde til sin Sønn Johannes Sieursen paa 18 Mark Smør 1 Mæle Malt udi Gaarden Søre Mielstad dat: 16 Martij 1745 vide Prot: fol: 291:

D/en 17de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd og blev da publicered

1. Anders Johannesen Hannistvedts udgivne bøkelsæddel til Erich Johannesen paa 2 p/un/d 6 Mark Smør ½ Tønde Malt i Gaarden Haashovde dat: 16 Martij 1745 med Rev: ej dat
2. Erich Johannesens udgivne bøkelsæddel til Knud Nielsen paa ½ Løb Smør ¼ Tønde Malt udi Gaarden Røsland dat: 16 Martij 1745 med Rev: ej dat.

Sager til dette Ting fremkom efter Paaraabning ey udi Rette hvorfor de sædvanlige Tingsvidner om Restancerne blev til Attestation fremlagde og beløb afvigte Aars Restance 29 rdr 2 mrk 3 sk for inde Værende Aar 1ste termin 241 rdr 14 sk.

Ligesom og 2de Tingsvidner det 1ste for 1743 og det 2det \for/ 1744 om Vejens længde blev attesterede og beløb det 1ste 26 $\frac{3}{4}$ Miil og det andet 27 $\frac{1}{2}$ Miil.

Echanger

D/en 18de ejusdem blev Rætten satt til almindelig Vaartings holdelse med Echangers Skibbreede paa Tingstædet Bernes Tangen i Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd som paa fol: 96 findes tilførte

Og blev da de sam/m/e Kongl/ig ordres og forordninger som Ved nestforrige Tingstæd publicerede.

1. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Fyllingen d/en 25 8ber 1744 efter afgangne Marithe Bastesdatter vid: Prot: fol: 291.
2. Karen Frimans udgivne Skiøde undertegned af SorenskriVer Johan Garman paa hændes Veigne til Mons Olsen paa ½ Løb Smør ½ tønne Malt udi Gaarden Dyrdahl dat: 18 Martij 1745 vide Prot: fol: 291.

3. Anders Nielsen Tofts udgivne bøkelsæddel til Ole Andersen Søre Qvinge paa 1 p/un/d 1/6 faaer i Gaarden Toft med Condition at hand aarlig giver 1 tønne Korn og foer til 1 Koe og 3 smaler dat: 18 Martij 1745 med Rev ej dat.

1745: 106

D/en 19de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rættes Mænd satt og frem kom efter Paaraab ingen Sager udi Rætte.

Fogden fremlagde Restancerne til attestation og beløb afvigte Aars skatte Restancer sig 44 rdr 2 mrk 7 sk, for indeværende Aars 1ste termins skatter 216 rdr 3 mrk 13 sk.

Sartor

D/en 23de ejusdem blev Rætten til almindelig Vaartings holdelse med Sartor Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Bochen i Overværelse af Deris Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten for dette Aar tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 99 findes tilført.

Og blev for dette Skibbreede alle de Kongl/ige Forordninger og Rescripter publicerede som Ved de forrige Ting stæder.

Dernæst publicered

1. Biskop Bornemans udgivne bøkelsæddel til Ole Erichsen paa ¼ Tønne Torsk udi Strømme Bispestoelen beneficered dat: 18 Martij 1745 med Rev: ej dat

2. Ditto hans udgivne bøkelsæddel til Niels Nielsen paa En halv fierding Torsk udi Gaarden Strøm/m/e dat: 28 Jan: 1745 med Rev: ej dat.

3. Hans Simensen Schage og Lars Torsen Schage paa Myndtlingen Kari Andersdatters Veigne deres udgivne bøkelsæddel til Peder Andersen paa 7 1/5 Mark fisk i Gaarden Bache dat: 23 Martij 1745 med Rev: ej dat

4. Lars Iversen Tøssøens udgivne bøkelsæddel til Johannes Andersen paa ½ Vog fisk udi Gaarden Tvedten dat: 23 Martij 1745 med Rev: ej dat.

D/en 24de blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Og blev da publicered

Michel Larsen Kortvedts, Henrich Nielsen og Ole Nielsen Foldneses udgivne bøkelsæddel til Gregorius Ingebrietsen paa 36 Mark fisk i Gaarden Kaabeltvedt dat: 23de Martij 1745 med Rev: ej dat

Fogden Rasmus Smith tilspurte LensManden og Laug Rættet 1. af hvem de 2de Krem/m/erleyer Haagelsundet og Solesviigen udi Aaret 1744 har Været beboet og styrdt, og 2do om Giestgiverne Tollev Gabrielsen udi Buchen von Raae og Lars i Kongshavn bruger anden Krøm/m/er og Strandsidder Næring end blott deres Gastgieverie.

Til det 1ste SpørsMaal svarede LensManden og Laug Rættet at uagted beboeren Jonas Ravel ey er af dette District men sorterer under Lyse Kloster Godtz {sorterende}, er det dem dog alle bekiendt at hand afvigte Aar 1744 har beboet og styrdt Gastgiever Pladtzen Haagelsundet, ligeleedis forklarede de at Mathis Rasmusens Encke beboer Pladtzen Sollesvig, men Krøm/m/erleyed Ved fiskebruget styres af en borger Mand i Bergen navnlig Hendrich Meyerhof. Til det 2det Spørsmal svarede de at Gastgieverne i Buchen og Kongshavn ey befatter sig i ringeste Maade med nogen slags handel, uden til de reysendes Nøtte at holde deres Giestgiverie Ved lige og i stand.

Fogden forlangede dette Svar sig meddeelt under Rættens attestation.

Ligeleedis blev og taget Tingsvidne om den øde Gaard Brattenborg at derfor til Skatts svarelse ey noget for afvigte Aar 1744 er indkom/m/en.

1745: 106b

Restancerne for afvigte Aar beløber 9 rdr 1 mrk 4 sk. for indeværende Aars Skatter beløber sam/m/e 175 rdr 3 mrk 4 sk.

Den af fogden over Tingskydtzen forfattede specification blev ligeleedis af dette Laug Rætt attesteret.

Schiolds Skibbreede!

D/en 26de ejusdem blev Rætten til almindelig Vaartings holdelse for Schiold Skibbreede satt paa Tingstædet Møllendahl i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 102 findes tilførte

Og blev da paa dette Tingstæd alle de Kongl/ige ordres og forordninger som Ved nestforrige Tingstæder publicerede.

Lars Johannesen *Stettebache (Slettebache) histerede sig for Rætten og gav tilkiende at Sagen indstævnt til afvigte Aars Høsteting Contra Anders Landaas Var imellem dem forligt, og saaleedis bliver ophævet.

Dernæst publicered

1. Johannes Watlofs udgivne Revers til Maren Jan von der Lippes om at holde sig i alt sin meddeelte børselsæddel under 5 Dec: 1744 efterretlig vide Prot: fol: 100 og Pante bogen fol: 289.

2. Niels Halversen Øvre Dyngeland paa egne og MedEjeres Veigne hans udgivne børselsæddel til Lars Johannesen paa 2 p/un/d 6 Mark Smør 1/16 deel huud udi Gaarden Soeviigen dat: 26 Martij 1745 med Rev: ej dat.

I følge af det høyløvlige Kam/m/er Collegii under 23 Jan: sist til hans Excellence H/er/r Stift og Befahlings Mand Høyædle og Velbaarne H/er/r Christian á Mønicen afladte Skrivelse og derpaa til Fogden Rasmus Smith ergangne ordre af 11 Febr., bliver i dag d/en 26de Martij 1745 Ved offentlig Auction paa Tingstædet Møllendahl Ved offentlig Auction optraadt og til den høystbydende paa nermere Kongl/ig allernaadigst approbation tilslagen Gaardeparten i Nordeide \i Nordhorlehn og Schiold Skibbreede/ beliggende som skylder 1 p/un/d 3 Mark Smør og Landskyld 18 Mark Smør 1 Mæle Malt og det paa følgende Conditioner forfatted af bem/el/te Deres Maj/este/ts foged Rasmus Smith saaleedis lydende.

1. At i fald bud skeer den høystbydende forbliver Ved sit bud inntil Kongl/ig Allernaadigst approbation indhændtes.

2do at den kjøbende for sit bud stiller nøyagtig Caution.

3tio at Køberen selv bekoster alle til det Kongl/ig Skiødets paagaende

Omkostninger uden Afgang i Købesummen.

Og som Tiiden og Stæden til denne Auctions holdelse Ved publicerede Placater saavel paa de nermeste Tingstæder paa Landet som ved byetinget i Bergen, som og paa Kierkebackerne udi Phanøe Gield alle og enhver er bekiendtgjort blev {ved} Auctionen over bem/el/te

Jordepart begyndt og saaleedis blev sam/m/e første Gang indsat for 10 rdr derefter Ved bud og over bud opløben til den summa 20 rdr 3 mrk, som af Lars Mellishaug skeede, derefter indfandt sig efter at nogen Tiid med auctionen blev opholdt Jacob Jacobsen Bynes som da paa Auctions Stædet blev den høyst bydende for den summa 22 rdr 1 mrk, for Købesummens rigtige betaling fremstillede sig inden Rættens Manden Ole Haugsdahl og Lars Mellishaug som Cautionister.

1745: 107

D/en 27de ejusdem blev Rættens Mand med sam/m/e Laug Rættens Mænd satt
Og frem kom til Publication

1. Hendrich Søren Biørøen, Jacob Jacobsen Bynes og Lars Monsen Lilletvedt alle paa deres Hustruers Veigne udgivne Skiøde til Mons Larsen paa 12 6/7 Mark Smør 5/56 deel huud udi Gaarden Soeviigen dat: 26 Martij 1745 vide Prot: 292.

2. Lars Halvorsens udgivne Skiøde til Niels Larsen paa 18 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Flesland dat: 26 Martij 1745 vide Prot: fol: 292.

3. Hendrich Halversen Søren Biørøens som Curator for Mons Larsen hands udgivne børsæl sæddel til Michel Paulsen paa 18 Mark Smør 1/8 deel huud i Gaarden Soeviigen dat: 26 Martij 1745 med Rev: ej dat

4. Mons Vinciensens Anders Thomesen og Mons Henrichsen Sørenides udgivne Skiøde til Lars Johannesen paa 13 ½ Mark Smør 9 Kander Malt udi Gaarden Nordeide dat: 27 Martij 1745 vide Prot: fol: 292.

5. Afløst Henrich Vessels udgivne Pante Obligation dat: 16 aug: 1738 til Sieg/neu/r Jørgen Lund stoer 104 rdr som siden bem/el/te Obligation til Casten Kierulf har transporteret der Ved sin paateignede declaration Af 4 Martij 1745 Renuncerer all sin Pante Rettighed saavidt den Ved Auction bortsolte og forhen til ham pandtsatte Kaabber Mølle angaaer, vide Udslættelsen i Pante bogen 157

Fogden som Ved den 10de Anteignelse Post udi hans 1743 Aars Reegenskab dens 3 Art: er paalagt at skaffe Registering og Vurderings forretning over en gift Kone i Sandviigen navnlig Anne Nielsdatter hendes yderste formue formeedelst hun udi Aaret 1742 udi hendes Mand Niels Johannesens fra værelse i Holland haver begaaet Leyer Maal med Lorentz Christophersen men som hand fornem/m/er at bem/el/te Qvinde Anne Nielsdatter her fra skal Være afreyst efter sigende til Holland saa haver hand til dette ting indkaldet 2de Mænd af Sandviigens beboere som hende haver kiendt og om hendes bortreyse er Vidende for herom at giøre inden Rættens deres Eedelige forklaring til et Tings Vidnes Erhvervelse.

Bem/el/te 2de Mænd Jørgen Jacobsen og Ole Johannesen begge i Sandviigen boende fremstillede sig og efter aflagde Eed forklarede at de saavel kiendte Anne Nielsdatter som med Niels Johannesen har Været gift og for 5 Aars tiid til Holland bortreyst som og at bem/el/te Qvinde Menniske i Leyermaal sig haver i hendes Mands fraværelse forseet, ligesom at det tilfulde er dennem Vitterligt at oftm/el/te Anne Nielsdatter nestforløben Sommer i Aaret 1744 med Skib til Holland er afreyst, i største Armod fra sine forældres Huus hvor hun opholte sig da Leyer Maalet af hende blev begaaet.

Fogden forlangede ovenm/el/te 2de Vidners forklaring sig beskrevet meddeelt.

1745: 107b

Procurator Claudius Emanuel Bart mødte for Guttorm Michelsen Tveteraas og gav tilkiende at hand til dette Ting Tiid og Stæd med mundtlig Stevning Ved Stevne vidnerne Lars Myrdahl og Niels Schiold Lovlig haver ladet indstævne Niels Hansen Store Tvedt at møde og Dom at lide til at indfri sin til Citanten under dato 5 Aug: 1743 udgivne Obligation paa Capital 39 rdr tillige med forfaldne Renter, samt at erstatte den/n/e Processes bekostning siden hand Ved mange gjorde Advarsler til Mindelighed ey haver Været at formaae Hvornest Citanten vilde fornem/m/e om den indstevnte mødte da hand der efter Sagen til doms Vilde proseguere.

Den indstevnte Niels Hansen Store Tvedt blev 3de gange paaraabt men {ingen} møtte ikke ey heller nogen paa hans Veigne hvorfor Stevne Vidnerne Lars Myrdahl og Niels Schiold frem stode og under Eed forklarede at de med Lovlig Varsel har indkaldet den indstevnte Niels Hansen at møde Citanten til dette Ting udi Rætte for den Gield hand efter Obligation er Citanten skyldig, sam/m/e at betale tillige med de paaløbende Omkostninger nøyagtig at erstatte.

Procurator Barth loed tilføre at som den indstevnte nu ikke møder, saa var hand foraarsaged at udbeede sig Rættens forelæggelse til nestanstundende Som/m/erting, til hvilken tiid Comparenten og Vilde i Rette lægge Original Obligationen som forlængst og i Rette Tiid er Vorden den indstevnte opsagt til betaling.

Eragted

Den indstevnte Niels Hansen Store Tvedt forelægges Lavdag til nestholdende Som/m/erting, hvilcken Lavdags forelæggelse Lovlig bliver at forkynde.

Fogden i følge den 2den Post af Anteignelserne udi hans Allerunderdanigste aflagde 1743 Aars Reegenskab tilspurte Laug Rættet og den til stæde Værende Almue, om dennem er bekjendt hvormange Aar det er siden at Mad/a/me Wessel haver begyndt med at rydde paa de 3de Lundgaarden underliggende Pladtzer Synnes kaldet, Hvortil Almuen tillige med Laug Rættet svarede, at Mad/a/me Wessel med rødningen paa bem/el/te Pladtzer Vel for 10 á 12 aar har gjort begyndelsen, men aarlig med stor bekostning har til denne tiid seed sam/m/e forbedred, hvilcked Svar fogden forlangede sig beskreven meddeelt.

Procurator Bart paa Citanten Clamer Moritzens Veigne producerede den Ved sistholdte Høsteting afsagde Lavdags forrelæggelse Contra Jan Bocholt.

Den forelagde Jan Bocholt blev paaraabt og mødte for Rættens, og tilstoed i alt Søgemaalets Rigtighed, rettelig at Være Citanten de paastevnte 10 rdr skyldig, som hand Ved Tiid og Leylighed agter at betale.

1745: 108

Barth paa Citantens Veigne paastoed Dom efter Stævnemaalet og hvis i rette lagt er, aller helst siden den indstevnte tilstaaer Søge Maalets Rigtighed samt Erstattning for den ibragte Processes bekostning med 4 rdr: - hvorefter

Dom blev afsagt

Da den indstevnte Jan Bucholt for Rættens selv har tilstaaet til Citanten Clamer Moritzen ret pligtig Gield skyldig at Være den summa 10 rdr som Citanten udi Skifte efter Anne Donnichen d/en 22de Aug: 1743 er henviist hos bem/el/te Jan Bucholt for sin Hiem/m/egifte at tage i Udlæg af den Sterboeden sam/m/e tiid til gode Kom/m/ende og efter Obligation dat: \6 april/ 1738 tilhørende Capital 50 rdr: som af bem/el/te Johan Bucholt Ved skiftets holdelse {har} \er/ Agnoscered rigtig at Være,

Altsaa kiendes og døm/m/es for Rætt at den indstevnte Jan Bucholt 15 dage efter denne Doms Lovlige forkyndelse ey allene betaler {de} til Citanten Clamer Moritzen den

paastevnte Capital med 10 rdr Courant, men end og i Processens Omkostninger, indbereigned dom/m/ens beskrivelse, 3 rdr, hvilket alt bør udreedes under Adfærd efter Loven.

Fogden fremlagde en forfatted Specification paa de udi Schiolds Skibbreede befindende Gæstgivere som efter den Kongl/ig Allernaadigste Skatte forordning og Antægnelserne udi 1743 Aars Regenskab aarlig bør svare i skatt 2 rdr nemlig Damsgaard Hans Pedersen, Haucheland Robbert, Calfaris Claus Moritzen, endnu bliver at anføre Møllendahl Jacob Giise som og holder Øhltapperie og med de andre af lige beskaffenhed kand ansees og taxeres for Aarlig 2 rdr til sam/m/en 8 rdr:

Fogden tilspurdte Laug Rettet og den tilstædeværende Almue om de Veed ikke fleere af deslige Giestgivere her i Skibbreedet som til aarlig Skatts svarelse kand anføres hvortil de enstem/m/ig svarede det ingen dennem bekiendt fleere findes her i Skibbreedet som til denne Skatts svarelse kand ansees.

Dernest blev Restancerne for afvigte Aars Skatter oplæste som beløber 93 rdr 1 mrk 4 sk - indeværende Aars 1ste termins Skatt beløber 443 1 mrk 1 sk.

Specificationen om Ting skydtzen blev ligeleedis af dette Skibbreedes Laug Rætt attestered.

Guulens Skibbreede

D/en 30te Martij blev Rætten til almindelig Vaartings holdelse med Guulens Skibbreedes Almue satt paa Ting stædet Schieljehavn i Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 87 findes tilførte

Og blev da for dette Skibbreede alle de Kongl/ige Ordres og befalinger oplæste som Ved nestforrige Tingstæd blev publicered

Dernæst publicered

1. Consistorial Rættens Dom afsagt d/en 14 Sep: 1744 imellem Dordi Olsdatter af Lindaas Præstegield og hændis ÆgteMand Knud Aamundsen Trodahl hvorved de bliver i Ægteskab skilt fra hinanden vide Prot: fol:

2. Skiftebrev forretted paa Gaarden Bersvig d/en 18 Nov: 1744 efter Ole Olsen vide Prot: fol: 292.

3. Magdalene á Mønichen S/a/l/ig/ Arnoldus de Fines udgivne bøkelsæddel til Lasse Iversen paa 1 p/un/d Smør udi Gaarden Svardahlen dat: 13 Nov: 1744 - Rev: fattes

1745: 108b

D/en 31te ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd og fremkom efter Paaraab ingen Sager udi Rætte

Hvorfor Fogden forlangede til sine Reegenskabers belæg følgende documenter attesterede

Fogden i følge den 30 Antegnelses Post udi hans allerunderdanigste aflagte 1743 Aars Reegenskab, tilspurte Laug Rettet og den tilstæde Værende Almue om Gaarden Kiellevold og Liehaugen ikke er en gaard som udi Matriculen under det Navn Kiellevold af skatt og Landskyld 3 Løber Smør staar anført. Hvor til de svarede, at Kiellevold og Liehaugen har altid Været en Gaard som udi Matriculen for 3 Løber Smør under det Navn af Kiellevold alleene findes tilført.

Fleere Strandsidder Sæder end Wichingvog hvor af svares 2 rdr Viste Almuen ey at angive til skatts svarelse.

Skydtz Listen blev ligeleedis Attestered.
Restancen for afvigte Aars Skatt beløber 24 rdr 2 mrk 5 sk - indeværende Aars 1ste
termins Skatt beløber 289 rdr 4 mrk 8 sk.

Lindaas Skibbreede

1745 d/en 2den April blev Rættten til almindelig Vaartings holdelse med Lindaas Skibbreedes
Almue satt paa Tingstædet Kiilstrøm/m/en i Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de
Rættten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 88 findes andførte,

Og blev da for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige forordninger og Rescripter
publicerede som Ved nestforrige Tingstæd.

Dernest publicered

Skiftebrev forrettet paa Gaarden Fyllingen i Echanger Skibbreede efter Marithe
Bastesdatter d/en 25 8ber 1744 hvis Sterboe har Været eyende i Gaarden Grimstad ½ Løb
Smør 1 ½ Mæle Malt som til Anders og Rasmus er tillige deeling udlagt vid: P: 292.

1. H/er/r Torgus Grøgaards udgivne børselsæddel til Isach Olsen Langøen paa Laxe
Varpet Horsøen kaldet med om liggende Holme at bruge som i hans formands Tiid navnlig
Hans Langøen dat: 29 Junij 1740 med Gienpart børselsæddel ej dat

2. H/er/r Jens Schreuders udgivne børselsæddel til Thomas Carsten og Lars Krosøen
[paa] et lidet Laxe fiskerie under bem/el/te Krosøens Land beliggende dat: 31 Martij 1745.

I følge af det høylovlige Cam/m/er Collegii under 23 Jan: sistleeden til hans Excellence
H/er/r StiftsbefalingsMand Høyædle og Velbaarne H/er/r Christian á Møinichen afladte
Skrivelse og derpaa til Fogden Rasmus Smith ergangne ordre af 11 Febr., bliver i dag d/en
2den April 1745 Ved offentlig auction paa Tingstædet Kiilstrømmen opaaabt og til den
høystbydende paa nermere Kongl/ig Allernaadigste Approbation tilslagen Gaardeparten udi
Gaarden Nedre Syslach beliggende i Nordhorlehns fogderie og Lindaas Skibbreede {af}
Skyldende i Skatteskyld 2 p/un/d 15 Mark Smør og i Landskyld 1 p/un/d 12 Mark Smør og 3
Mæler Malt, og det paa de sam/m/e Conditioner som Fogden under Auctionen over
Gaardeparten Nordeide \vid:/ pag: 106 har forfatted.

Og som denne beram/m/ede Auction er Ved Placaters publication saa Vel i Bergen paa
Tingerne og Kierkebackerne til alles Efterretning bleved kundgiort, bliver denne Part i
Syslach paa

1745: 109

ovenstaaende Conditioner soldt, og saaleedis indsættes for 9 rdr: derefter opløben Ved bud
og overbud til den summa 13 rdr 2 mrk hvilked bud Jørgen Michelsen Nedre Syslach gjorde,
for hvilcken summa Erich Thore lovede at Være Cautionist.

Publicered Giertrud S/a/l/ig/ Danchertsens udgivne børselsæddel til Ole Guthormsen Haugen
[paa] en Pladtz opHaugen kaldet skyldende ½ Vog fisk dat: 12 Jan: 1745.

Mons Iversen Schauge blev i stæden for Bertel Gudmunsen Østrem som er indstævnet at
Vidne i følgende Sag, indsatt som Laug Rættes Mand.

LensManden Michel Hundven mødte for Rættten og gav tilkiende at hand til dette Ting tiid
og Stæd med mundtlig Stevnemaal Ved StevneVidnerne Halver Hundven og Erich Qvalvog
haver indstevnt Ole Lagesen fordi hand med Hug Slag og haardrag har begiægned ham udi

Gastgiever Stuen efter at hand Var nedlagt og for nødvendigheds skyld Natten til d/en 14 Nov: afvigte Aar maatte tage Logement i Ole Lagesens Huus hvor\efter/ hand til endeel Gaarder hvorpaa Skifter skulle holdes agted om Morgenen at forføye sig, men om Natten formeedelst Ole Lagesens strænge Overfald og Medfart maatte til en anden Gaard Wigene kaldet i grusomt Veir begive sig, ligesom hand og til Vidner i sam/m/e Sag har under Lovens falsMaal Lovlig indkaldet Bertel Østrem og Magne Lechvold Deres eedelige Vidnisbyrd udi Sagen at aflægge for derefter at erholde over Ole Lagesen Dom efter Lov, samt skadesløs Processes Omkostninger.

Den indstevnte Ole Lagesen mødte ikke ey heller nogen paa hans Veigne, hvorfor Stævne Vidnerne Halver Hundven og Erich Qvalvog fremstoede og under Eed afhiemlede det de med Lovlig Varsel har indkaldet Ole Lagesen at møde Citanten Michel Hundven udi Rætte fordie hand med Hug Slag og haardgreb har begiægned Citanten bem/el/te Michel Hundven Natten til d/en 14 Nov: afvigte Aar da hand som en Reysende søgte Logement i hans Huus udi Kielstrøm/m/en ligesom og anhøre de 2de Vidners Bertel Østrem og Magne Lechvolds Udsiigende i denne Sag for derefter at anhøre Dom.

De indstevnte Vidner mødte for Rætten.

Citanten forlangede de mødende Vidner maatte afhøres. Og fremstoed det første Vidne

Bertel Østrem som efter Eeds aflæggelse Vidnede, det hand En fem Ugers Tiid for Juulen fløtede LensManden tillige med Skriverens Karl fra Fedie og kom til Kiilstrøm/m/en et par Tiimer for Aftenen hvor de for Storm og Uveir agtede at tage Natte Herberge, hvor da Ole Kiilstrøm/m/en silde paa Natten kom til dem ind i Stuen hvor LensManden Var og saae hand at Ole Kiilstrøm/m/en som Var Vred fordi Citanten Vilde tage Skriverens Karl i forsvar, tog LensManden i

1745: 109b

Skiegget saa haardt at nogle haar fulde med hans haand, og der efter Vilde drage ham ud paa dørren, som Ole Lagesen dog ey formaade Ved det LensManden spendte imod dørren. Derpaa lidt derefter da LensManden laae sig paa Gulvet for at søge Roelighed tog Ole Lagesen atter LensManden i Nacken og drog ham i haaret og holdt med den eene og slog med den anden Haand, uagted LensManden stædse bad om freed, men {maatte} da hand ey kunde blive i Roe maatte hand silde paa Natten reyse over til en Gaard Wigene, Vidnet blev tilspurdt om Citanten gjorde nogen Modstand hvortil det svarede at hand nemlig Citanten hverken havde givet Anleedning til slagsMaalet ey heller med sine hænder slaget imod. Videre havde Vidnet ey at forklare.

Det 2det Vidne Magne Lechvold frem stoed derefter og under Eeds aflæggelse Vidnede at hand sam/m/e Aften da LensManden kom fra Fedie, tillige med Ole Kiilstrøm/m/en kom udi Stuen hvor Lensmanden Var, og saae hand at Ole Lagesen saavel rev Citanten i Skiægget saa det hang i Haaret som Ole Lagesen siden kasted paa Gulvet, og derefter tog ham i Nacken og med bægge Hænder slog ham i hovedet da hand havde lagt sig paa Gulvet, ligesom hand og havde seet at Ole Lagesen vilde trække ham paa dørren efter foden, men LensManden satte sig derimod og slog med sin Støvel saa hand maatte slippe, dette Vidne blev og tilspurt om Citanten havde givet Anleedning til slagsMaalet eller giort nogen Modstand, hvortil Vidnet svarede det hand ey hørte eller saae Citanten havde givet Anleedning dertil ey heller slaget Ole Lagesen igien, Videre havde Vidnet ey at forklare.

Citanten forlangede Laugdag for den indstevnte og ey mødende Ole Lagesen.

Eragted

Den Lovlig indstevnte og ey mødende Ole Lagesen forelægges Lavdag til nest holdende Som/m/erting hvilcken forelæggelse Citanten tager beskreven og i Lovlig tiid besørger forkyndt.

Mons Monsen Nedre Syslachs udgivne Skiøde til Jørgen Michelsen paa ½ Løb Smør i Gaarden Nedre Syslach dat: 2 April 1745 vid: Prot: fol: 292.

Birgithe Margrethe Heiberg afgangne foged Johan Smeds udgivne Skiøde til Lars Olsen paa 1 p/un/d 23 ½ Mark Smør i Gaarden Haadne dat: 6 8ber 1744 vide Prot: fol: 292.

1745: 110

A/nn/o 1745 dend 3de April, da Eet Almindeligt Vaar skatte og Sage falds Ting blev holdet med Lindaas skibbr/eedes Almue paa Giestgiber stædet Kielstrømen, blev Rætten af mig Procurator Claudius Emanuel Barth beklæd, som sætte Dom/m/er, følgelig dend mig fra Hans Excellence H/er/r Stiftbefalingsmand Christian á Møinichen tilstillede Constitution dat: 25 Febr: Nestl/eeden udj Een Sag Ræist af Stædetz Sorenskriver Ædle Johan Garman, Contra Giestgiberen i bem/el/te Kielstrømen Ole *Lagen (Lagesen), og er bem/el/te Constitution, teigned paa H/er/r Sorenskriver Garmans Memorial af dato 17de Febr: nest forhen, som for Rætten blev op læst af følgende indhold. sam/m/e tiid blev Rætten beklæd med efterskrevne opnæfnte Eedsorne Laug Rættes Mænd Naf/n/l/ig/ Daniel Larsen Rongeve, Ole Pedersen Rebnor, Peder Jonsen Aaraas, Niels Hansen Dyrnes, Gudmund Andersen Hopland, Ole Larsen ibdm:, Gietmund Michelsen ibdm: og Jon Larsen Rebnor.

Hvor da for Rætten fremstode paa H/er/r Sorenskriver Garmans Veigne hans fuldmægtig Mons/ieu/r Erich Thore, som j Rætten producerede Velbem/el/te H/er/r Sorenskriverens til den/n/e Sags afhandling udstædde stevnemaal Contra Ole Lagesen, som til dette Ting er indvarsled Dom efter Sagens beskaffenhed at lide og efterskrevne Vidner at anhøre som tillige er indvarsled, Naf/n/l/ig/ Malene Anthonidatter, Lisbet Olsdatter, Michel Mathiesen Østrem, Bertel Østrem, Magne Lechvold og Erich *Schafer (Skaffer), med Videre Stevnemaaletz formeld, som for Rætten blev oplæst og lyder som følger.

Der nest blev Ole Lagesen 3de gange paaraabt, om hand Vilde møde, men hverken sielv eller ved fuldmægtig lod for sig møde.

Citantens fuldmægtig paastoed Vidnerne, saa mange som nu møder Eedelig afhørtd.

Stevne Vidnerne Halver Hundven og Erich QvalsVaag frem stoed for Rætten og efter aflagde Eed forklarede, at forrestaaende Stevning, lovlig er forkyndt og det for mere end 14 dage siden, for Ole *Lagen (Lagesen) udj hans huus og Egen paahør, liggesom og Stevningen sam/m/e tiid j bem/el/te Ole *Laegens (Lagesens) Egen paahør, saa vidt hans hustrue Malene Anthonidatter og Lisbet Olsdatter, der til Vidnisbyrd er indstevnt, blev forkyndt, efterdj de da ike var hiem/m/e men til Byen indreist.

Af Vidnerne møtte de 4re sidste Vidner, men de 2de første Naf/n/l/ig/ Malene Anthonidatter og Lisbet Olsdatter, møtte ike efter paaraabelse.

Derpaa blev fremkaldet Vidnerne som møder, der blev formanet at Vagte sig for meen Eed, Hvorda først fremstoed.

Michel Mathiesen boende paa Østrem sagde sig at være g/amme/l 30 Aar, efter aflagde Eed forklarede, at Hand ungefæhr end 5 ugger for Jul nestl/eeden, kom Ræisende med Sorenskriver Garmans Tiener Jens Biering Altenburg fra {Hans} \Vidnets/ fader, hvor hand havde holdet skifte, og kom de da efter afdage til Kielstrømen, hvor Altenburg med Vidnet gik op for at tage natte Herberge, siden Vejret Var undt, og da Var Ole Lagesen ike hiem/m/e, men da Altenborg nogen stund havde Været udj Ole Lagesens huses dagligstue, og havde sadt sig ned Ved Bordet at spise, kom Ole Lagesen hiem og da hand kom indad stue døren, blev hand først hilsed af Altenborg, hvortil hand indted svarede, men strax derefter brød ud med og sagde, fanden eller Diævelen /: end af disse 2de Var det :/ far j fudten,

skriveren, *Læsmanden (Lænsmanden) og skafferen med; Da Altenburg, som dertil indted svarede; havde spised, gik hand fra Bordet og Vidnet sadt Ved Kakelovnen, og da bem/el/te Altenburg kom frem paa Golvet, tog Ole Lagesen ham j skulderne og skuede ham an jmod Kakelovnen, og derpaa tog Een touge tamp, som hand havde under armen og slog bem/el/te Altenburg nogle slag over hovedet og over skulderne \med/, derefter skuede Ole Lagesen ham udigien/n/em døren, og noget der efter kom Altenburg indigien/n/em dend anden dør, da Ole Lagesen straxsen tog fadt paa ham igien og skuede ham ud af stue dørrn og ind j store stuen, og under ald den/n/e tom/m/ult, saa Vidnet ike at Altenburg gav mindste anledning til saadan med handling, og videre havde vidnet ej at forklare.

1745: 110b

Det andet Vidne Bertel Gudmundsen boende paa Gaarden Østrem sagde sig at være g/amme/l 36 Aar, efter aflagde Eed forklarede, at for ungefæhr 5 ugger for Jul nestl/eeden kom Vidnet med det forrige \Vidne/ og Altenburg Reisende fra Eet skifte og kom til Kielstrømen om aftenen efter afdage, for at tagge herberge, og der j Ole Lagesens daglig stue opgik, derefter Vidnet foer bort paa næste Gaard hvor Ole *Lagen (Lagesen) da Var, og noget efter at Ole Lagesen var hiem faren, foer Vidnet bag efter til Kielstrømen, og da hand j stuen op kom, saa hand at Ole Lagesen tog fadt j Altenburg og skuede ham hen jmod Kakelovnen, og derefter sprang hen og tog Een toug tamp som hang paa Veggen og der med gik til Kakelovnen hvor Altenburg stoed, men Vidnet saa ike /: formedelst een mengde af folk stoed om kring :/ at Ole Lagesen slog Altenburg dermed, derefter tog Ole Lagesen Altenburg og skuede ham ud ad Kiøken dørrn, og under ald den/n/e handel, saa Vidnet ike at Altenburg tilføyede Ole *Lagen (Lagesen) mindste forfang, Videre sagde Vidnet ej at kunde forklare.

3de Vidne Magne Rasmusen boende paa Gaarden Lechvold, sagde sig at Være g/amme/l 54 Aar, efter aflagde Eed forklarede, at for ungefær 5 ugger for Jul nestl/eeden, Kom Vidnet, om aftenen *sendt (sent) hiem til Kielstrømen med Ole Lagesen, og da hand j daglig stuen indkom, saa Hand, at Ole Lagesen havde fadt j Haaret paa Jens Biering Altenburg og skuede ham hen j mod Kakelovnen, og derfra sprang Ole Lagesen hen til Væggen og tog op paa Væggen, men saa ike hvad hand der tog, derefter gik Vidnet ud af stuen, og noget derefter, da Vidnet hørde at Altenburg og Ole *Lagen (Lagesen) Var tilsam/m/en igien j store stuen, gik Vidnet der ind og da saa hand at Ole Lagesen med bægge sine hænder havde fadt j Altenburgs haar og trekede, da Ole Lagesens hustrue og piige Gik jmellem og søgte at skille dem ad, og under ald den/n/e handel, saa eller hørde Vidnet ike, at Altenburg begiegnede Ole Lagesen, med nogen slags usikelihood, men alleene begiærede fred, og Videre sagde Vidnet ej at kunde forklare.

4de Vidne Erich Gudmundsen boende paa Qvalvaagen sagde sig at Være g/amme/l 30 Aar og tiener som skaffer her j skibbredet, efter aflagde Eed forklarede, at for ungefæhr 5 ugger for Jul nestl/eeden kom Vidnet med de 2de første Vidner og Altenburg Ræisende fra Eet skifte og om aftenen efter afdagge kom til Kielstrømen, hvor de *matte (maatte) tage Herberge formedelst uVejer og der j Ole Lagesens daglig stue opgik, derefter Vidnet foer bordt til næste gaard hvor Ole Lagesen da Var, og noget efter at Ole Lagesen var hiem faren, foer Vidnet bag efter til Kielstrøm/m/en, og da hand j stuen op kom saa hand at Ole Lagesen havde fadt j Altenburgs haar og skuede ham mod Kakelovnen, og derefter sprang bem/el/te Lagesen hen til Væggen og tog een tauge tamp og gik hen til Kakelovnen og slog Altenburg med sam/m/e over hovedet, j ansigtet og over skulderne, derpaa skuede Ole Lagesen, Altenburg ud igien/n/em Kiøke dørrn ud j Kiøkenet og noget efter kom Altenburg atter ind j stuen jgien/n/em dend anden dør, og saa snart hand var ind kom/m/en, skuede Ole Lagesen ham atter ud ad stue dørrn og ud j gangen, da Altenburg gik ind j stoerstuen, noget derefter

kom Ole Lagesen af dagligstuen og ud j gangen og da spendte hand med sin foed, paa stoerstue dørren, saa dend sprang op og derpaa j stoerstuen gik ind, men hvad der passerede saa

1745: 111

Vidnet ike; Noget derefter kom Altenburg ud af stoer stuen og gik ud paa Marken, og under ald den/n/e handel saa Vidnet ike, at Altenburg tilføyede Ole Lagesen mindste indpas hverken j ord eller gierning; Videre sagde Vidnet ej at kunde forklare.

Citantens fuldmægtig begjærede Lavdags forelæggelse for indstevnte Ole Lagesen til neste ting, liggesaa, at de 2de udeblevne Vidner Malene Antonidatter og Lisbet Olsdatter, under deris faldsmaals Bøder maae blive paalagt, Persohnlig til næste Ting at møde for at Deponere deris forklaring j den/n/e Sag.

Afsagt

Indstevnte Ole Lagesen, som til den/n/e Sag har nødt Lovlig Varsel, og nu ej har vildet møde, gives Lavdag til nest neststundende Som/m/erting, for da at frem føre sit forsvar. Liggeledes paalægges og de 2de Lovlig indstevnte Vidner \Malene Antonidatter og Lisbet Olsdatter/ der bægge under dette Ting og Jurisdiction Sorterer, til næste Rætt eller anstundende Som/m/er Ting, Personlig at møde, for at aflægge deris forklaring efter Stevnemaalet og hvis dem kand være Vilderligt, under Deris faldsmaals Bøder efter Loven og Kongl/ig forordning af 3 Martij 1741 hvilken Kiendelse Citanten for de indstevnte haver lovlig at lade forkynde.

Jonas Pedersen Aaraas mødte for Rætten og gav tilkiende det hand med mundtlig Varsel ved Stævne Vidnerne Jacob i Wigene og Ole Ulføen haver ladet indstevnet til dette Ting og Stæd Ole Kaarsen Sirseth og Elling Andersen Sirseth til at giøre deres forklaring paa hvad Maade benevnte Mænd haver faaed hands høvler og 2de Sildegarn som forleeden Aar Kyndelsmise Aften paa Søen bortkom, eftersom Citantens Naboer haver 4 á 5 Uger for sistleeden Juul funden Høvlerne og Garnene i de indstævntes Verge, ligesom Citanten under Lovens falsmaal har indstevnt Rasmus Sættre og Mons Sættre til Eedelig Vidnisbyrds Aflæggelse om de ikke har seet hands Høvler og Garn at Være udi Ole Kaarsen og Elling Andersen Sirsets Værg og hiem/m/e, som og Fuuse Sirset til at Vidne hvad Merke der stoed paa hans høvler, da hand af de 2de Vidner Rasmus og Mons Sættre blev tilkaldet at Være i Overværelse.

Procurator Barth mødte først for Ole Sirseth som høylig forundrer sig over at Citanten understaar sig at tillægge ham Sag og beskyldning i denne ham aldeelis uvedkom/m/ende Sag, hvorudi hand Veed sig gandske at Være uskyldig, i des anledning forbeholdt bem/el/te Ole Sirset sin Rætt og Lovlige tiltale til Citanten for ubeviislig og ubeføyd Søge Maal,

Comparenten mødte og paa Elling Sirsets Veigne, som Vel tilstaaer paa Lovlig Maade nestleeden Aars Vaarfiske paa Søen og i et indfaldende haardt Veyr at have fundet paa bunden liggende et silde garns sætning, hvilcket hand opsocknede og til Lands førte; og strax efter at hand med samme til Lands Var ankom/m/ed bekiendtgiorde hand for de nerværende der sam/m/e tiid laae paa fiske nemlig Ole Kaalaas og Johannes ibidem, hvilcke og Var nerværende da Garnet blev fundet, at hand saadant et Garn i Søen liggende

1745: 111b

havde fundet og optaget paa det Ejermanen sam/m/e igien kunde erholde. Derefter haver bem/el/te Elling Sirseth da hand til sit Huus hiemkom bekiendt for hans Grander Mons og Knud Staaberg samt Iver Finnesbøe at hand saadant et Garn havde fundet og at de det over alt Vilde bekiendt giøre paa det Ejermanen derefter kunde fra ham afhænte sit Garn, efterat nu

Citanten af disse for benevnte var bleven underrettet at hans Garn hos indstevnte Elling Var beroende har endnu ikke til dato endskiøndt hand derom har Væred anmodet Vildet kom/m/e at afhændte sam/m/e, der stædse har lagt og endnu ligger til den rette EjerMands tieniste, lige som ind stevnte Elling ey heller i ringeste Maader har brugt eller benøttet sig deraf; skulle nu Citanten ikke Vilde uden Videre Vidløftighed ophæve Sagen og an/n/am/m/e sit Garn tilbage, om det er hands og med Merke saadant kand beviise, da forbeholdt Comparenten sin Principal all fornøden og Lovlig forsvar til satisfactions Indtalelse for ubeføyet paaført Proces.

Citanten Jonas Pedersen declarerede at hand gandske Var fornøyet med at modtage sine Garn og høvler hos Elling Sirseth som selv har tilstaaet paa Søen at have fundet og bierget dem og til denne tiid i sin forvaring har havt, og som hand ey tvivler længere paa at jo bem/el/te Elling Sirseth betiimelig har oplyst og tilkiendegivet det saavel straxen da hand paa Søen fandt Garnene som siden da hand kom til sine Naboer, bør hand ey heller andet end i alt fra falde sin Sigtelse som den der i ringeste Maade ey skal kom/m/e de indstevnte til nogen Nackdeel eller Mistancke, ligesom hand og tilstoed at Ville betale alle de paa Stævningen og Sagens incam/m/ination medgaaende Omkostninger,

De indstevnte som persohnlig var tilstæde tilkiendegav hermed at Være fornøyeede og blev saaleedis begge parter inden Rætten foreenede, hvorved Sagen ophæves.

Fleere Sager frem kom efter Paaraab ey udi Rætte.

Dernæst fremkom fogden og tilspurdte Laug Rættet og den tilstæde værende Almue om det ikke er dem Vitterligt at de 2de her udi Skibbreedet beliggende Gaarder nemlig Bachebøe af skyld ½ Løb og Søre Fielsbøe 1 Løb Smør, som i lang tiid har ligget og endnu ligger øde, hverken efter Opbud til tinge eller i andre Maader har Været at faae beboed eller nogen tilbudet sig den for de Kongl/ige Skatters aarlige betaling til brug Ville antage, hvortil Almuen og Laug Rættet svarede at bem/el/te Gaarder over 40 á 50 Aar har lagt øde, og neppe kand Væntes at nogen enten

1745: 112

til beboelse eller til brug mod skatters svarelse sam/m/e antager.

Ligeleedis blev og under Tingsvidne attesteret at ey fleere Giestgieverier end \de 2de/ Kiilstrøm/m/en og Fedie her udi Skibbreedet findes.

Restancerne for afvigte Aars Skatter beløber 89 rdr 4 mrk 4 sk inde Værende Aars 1ste termins Skatter beløber 315 rdr 1 mrk 3 sk.

Ligeleedis blev og Specificationen over Skydtzen attesteret.

Del B av NHL Tb nr. 41 1743-1748

(1745: 112)

Herløe Skibbreede

1745 d/en 5te April blev Rætten til almindelig Vaartings holdelse med Herløe Skibbreede satt paa Tingstædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 91 findes tilført men i Peder Michelsens Bloms Stæd som er død blev Ole Monsen Tosviigen antagen

Og blev da for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Ordres og forordninger som Ved næstforrige Ting stæder publicerede.

Dernæst publicered

1. Margrethe S/a/l/ig/ Mathias Rasmusens udgivne bøkelsæddel til Peder Danielsen Kalveoogen paa 18 Mark fiskerleye udi Gaarden Turøen datert 4de April 1745 med Rev: ej dat.

2. Jens Larsen Kochs udgivne bøkelsæddel til Anders Iversen Leervigen paa ½ Løb Smør og ¼ deel tønne Malt udi den ham allernaadigst tillagde Klockergaard beliggende udi Mælands Sogn dat: 18 Febr: 1745 med Rev: ej dat.

3. Pether Christian Krogs udgivne bøkelsæddel til Simen Andersen paa 18 Mark Smør ½ Tønne Malt udi Gaarden Stien dat: 14 Nov: 1744 med Rev: ej dat

4. Aflyst Ole Clementsen Rongs udgivne Pante Obligation af dato 19de 7ber 1735 til Morten Olsen paa Capital 95 rdr efter Creditors paateignede Quittance af 27 8ber 1742 vide Prot: fol: 47.

5. Ligeleedis aflyst Maren Mathisdatter[s] udgivne Caution for bem/el/te Ole Clementsens udgivne Obligation til Morten Olsen paa sam/m/e Capital og under sam/m/e dato.

6. Pether Christian Krogs gjorde forbud til Leylændingerne paa Aschøen det sam/m/e ey maae oppebærge Lands Lod af frem/m/ede, men lade ham som i Ejerens Stæd er befuldmægtiget Afgiften deraf oppebærge vide Prot: fol: 295.

Procurator Emanuel Barth mødte for Siegn/eu/r Giert Hendrich Schriver som Ejere til Gaarden Nesse med underliggende Gastgiever og Kræm/m/er Leye Blomvogen kaldet og gav tilkiende at bem/el/te Siegn/eu/r Schriver har fundet sig høyst forarsaged til dette Ting tiid og stæd Ved mundtlig Stævnamaal at lade indkalde til Doms liidelse Ole Klementsens Anders Johannesen Ole Olsen og Johannes Rasmusen samtlige Opsiddere paa Gaarden Rong fordi de udi dette Aars indfaldende Vaar fiske tiid, som og forhen Citanten til største Skade og fornermelse som den der er berettiget Blomvogens Kræm/m/erleye og Gastgiever Stæd at forsiune ulovligen har gjort ham Indpas Ved Øhl og brendeviins Sahl samt Toback og brøds fahlholdelse, om hvilcken saadan deres ubeføiede Indgreb Citanten har fundet sig beføied for at over

1745: 112b

tyde dem sam/m/e efterskrevne Vidner at indkalde /: hvilcket de forbemelte Opsiddere paa Rong er Varslede at anhøre /: nemlig Niels Michelsen Wolle, Baste Tvedten, Thomas Toppe og Johannes Fosse, hvilke Vidner til forbem/el/te tiid og Stæd under deres falsMaals bøder er ind varslede at deponere deres eedelige forklaring betreffende den paastevnte, samt til fornødne Questioner at svare, hvorefter Citanten vil forvænte Dom over de sag givne følgerlig Sagens beskaffenhed samt Lov og Kongl/ige forordningers bydende, ligerviis er og bemel/te Sagvoldere Varsled at modtage Dom til at erstatte denne ibragte Processes Omkostning skadisløs, dernæst Comparenten Vilde fornem/m/e om de indstævnte mødte.

Ved Sagens incam/m/ination erfartes at 2de af de indstævnte sc: Ole Olsen og Ole Clementsen Rong selv satt Rættten som Laug Rætttes Mænd, hvorfor sam/m/e opstode og 2de andre nemlig Anders Hansen Hopland og Hans Gundersen Alvem som gamle Laug Rætttes Mænd i deres stæd blev antagne, udi den sag at besidde Rættten.

Ole Olsen og Ole Clementsen Rong mødte paa egne og deres Granders Anders Johannisen og Jan Rasmusens Veigne og Vedtog Lovlig at Være stevnt for Sagen stævnamaalet indeholder og tilstoede sam/m/e Mænd paa egne og deres Veigne som indstevnte Vare, det de ingenlunde kand nægte jo at have fahlholdet Øhl og brendeviin i 3 Aars tiid og

undertiden noget brød og nogle Marker Toback som deres tjenere til de trængende har soldt og begyndt med i Aar, ligesom de og har oppe baaret Pænge af de kjøbende som har kom/m/ed i deres Huus, og at de ingen sinde har Væred forbudet denne handel, men for Nødvændigheds Skyld til de folck som udi Vaarfiskets Tiid søger til deres Huus har de havt saadanne Vahre til fals,

Barth tilspurte de indstevnte og mødende hvor langt deres Gaard Rong ligger fra Blomvogens Gastgiever Stæd og Kræmmerleye. Rs de svarede en god halvfierdings Vey, og efter som der ey findes hos Gastgieveren de Vahre som de søgende behøver, har de væred aarsaged til at hielpe de reysende med nogle Vahre, og forlanger de mødende at Sagen maae udsættes til næste ting i henseende de 2de andre indstevnte Mænd nu ey møder.

Barth for Citanten Replicerede at for at Viise føyelighed imod de indstevnte som nu selv tilstaaer factum saa at hand des Aarsage ey finder fornøden at føre de indstevnte Vidner Vilde Accordere den forlangte Udsættelse, dog paa saadan Condition den hand forsickrer Rætten approberer ham, at de indstevnte til sam/m/e tiid Vorder paalagt at slutte Sagen paa sin Siide, og at de tillige belover imidlertid at entholde sig fra alt forprang som kand Være Citanten til skade, og naar Sagen saaledis til nestanstundende Som/m/erting igien falder i Rætte vil Comparenten have sin Principal Reserveret sin yderligere

1745: 113

Paastand til forventende Doms erholdelse.

Eragted

Den af begge Parter forlangte og tilstaaede Udsættelse til nestholdende Som/m/erting bliver af Rætten bevilged.

Niels Michelsen Møsches udgivne bøkelsæddel til Rasmus Viig paa 12 Mark fisk udi Gaarden Wiig dat: 5 April 1745 med Rev: ej dat

Assessor Lavvsens udgivne bøkelsæddel til Hans Iversen Nordrevig paa 1 p/un/d fisk udi Gaarden Nordrevig dat: 5 Jan: 1745 med Rev: ej dat

Assessor Johan Lavvsen Comparerede for Rætten og gav tilkiende at hand Var aarsaged til et tingsVidnes erholdelse i underdanig følge af det høy og Naadig Kam/m/er Collegii Antaignelses 32 post, over fogden over Nordhordlehn og Wosse fogderie S/igneu/r Rasmus Smithes Reegenskab pro Anno 1743 /: efter den Velbekiendte og nu meer end et Aar af fogden Jan Smithes Encke Arresterede Søvren Saxe hans Angivelse og nedsændte Remonstranes (innvendig, motforestilling) :/ har Com/m/uniceret ham nemlig fogden, at Comparenten Var angived af det Navn Kræmer Leye skatt for Herløe Sundet P/e/r (Pro) Anno 1742 og 1743 at betale med 4 rdr, med forbeholdenhed af høylovlig Decision om Ansaret skal gaae længere til bage.

Comparenten Assessor Lavvsen begierede derfor nerværende Ting søgende Almue at maatte tilspørgeres

1. Om dette Huus i Herløe Sundet ey er opsatt efter at hand udi Aaret 1731 Var kom/m/en i Ægteskab med hans Hustrue Anne Margrethe Lillianschiold

2. Om sam/m/e der opsatte Huus ikke allene er til Herløe Kierkes Almue ey allene høy nødvændig, naar Vinter dagene ere korte og Stormende Veyr indfalder, da der baade kand faae Huuselyd og føde af Øhl og brød til Levnets Ophold, og om dette huus ikke er saa uforbigiængelig høy fornøden Høst og Vaar, fornem/m/elig til de folk fra og til byen som søger deres Næring Ved Haved, at hand eene desaarsage der har opsatt Huuset for ey i sin eegen Gaard af slige Almuens og udroende fisker folck at have incom/m/odation

3tio Om hand paa dette Stæd i Herlø Sundet enten sælger Korn Vahre køber eller salter fisk til den ringeste fordeel for ham men at der eene sælges lidet føde til Ophold i trængende Nødsfald om Aaret.

4to Om ikke beboeren i Herlø Sundet med Qvinde som er indrøm/m/et ½ Løbs Leye af Herlø Gaard, er fri for alle slags Udgifter har fri Tørre skæur (skuur?), og naar fiskeriet tilgaar frie brende Lys og at all Reparation paa Huuse og brygge kom/m/er ham Assessor Lavsens selv til byrde saa og Consumption af Mand og Kone

Hvor paa efter at Manden Niels Johannesen haver Aflagt sin forklaring hand tillige med Almuens og Laug Rættes besvarelse under et Lov skicked tingsVidne Var begierende.

Til den 1ste Quæstion svarede samtlig Almuen at bem/el/te huus i Herlø Sundet Var af Comparenten Assessor Lavsens paa egen bekostning opsatt efter at hand i Ægteskab med sin frue var intraad.

Til den 2det frem satte Spørmaal svarede samtlige Almue, at bem/el/te

1745: 113b

opsatte Huus er høyst nødvendig saavel for Herlø Kirkes Almue naar sam/m/e Høst og Vaar søger til og fra Kierken da de formeedelst Uveyr ey kand kom/m/e til deres Gaarder, som og stædse nødvendig i sær for fiskeriets Skyld da ingen anden Gaard er i nerværelsen hvor Almuen som fisker kand søge til eftersom Herlø er en omflød Øe, og skulle Almuen ey faae i sam/m/e Huus Herberge Vilde det {ey allene} blive Almuen til Livsfortabelse naar Uveyr og Storm indfaldt, ligesom og ifald Leylighed i bem/el/te Huus ey var for Almuen saavel naar sam/m/e søgte Kierken som fiskeriet maatte de paa Comparentens Gaard søge tilflugt hvis Huuse ey kunde bierge eller modtage den Mængde, og kand Almuen, for billig Priis erholde hvad dem af Øhl brendevin brød og Toback behøver.

Den 3die fremsatte Qvestion besvarede de enstem/m/ig at Comparenten i ringeste Maader ey befatter sig med nogenslags Kiøbmandskab uden allene med Øhl lidt brendeviin og føde til Livsophold efter forhen gjorde tilstaaelse i nestforige Qvestion, hvortil Almuen høystnødvendig er trængende naar sam/m/e søger til huuset.

Til det 4de Spørmaal Replicerede Almuen at det er dem alle Vitterligt at Assessor Lavsens friholder beboeren Niels Johannesen {frie} for alle de andførte Udgifter og medgaaende Reparationer og desuden selv betaler af ham og Qvinde Consumption, hvilket og Manden bem/el/te Niels Johannesen som persohnlig mødte for Rætten forklarede efter Rættens Tilspørsel i alt rigtig at forholde sig, saa hand uden ringeste Afgifts svarelse allene Var forundt Huuseværelse i sam/m/e Huus.

Comparenten Assessor Lavsens indleverede ellers 2de hans Requisitioner til forrige \og nu/ afdøde Sogne Præst H/er/r Hans Meyer og itzige Sogne Præst H/er/r Wilhelm Friman hvorpaa hand har erholdet deres Attester {for} hvilket saavidt sam/m/e Attester \allene/ angaar, hand Var begierende udi dette Tings Vidne maatte incorporeres - hvorefter hand forlangde Tings Vidne af Rætten Attestered sig meddeelt.

D/en 6te ejusdem blev Rætten med samme Laug Rætt satt og blev da til Publication fremlagt

1. Sieg/neu/r Gert Henrich Schrivens udgivne Pante-Obligation stoer 100 rdr til S/igneu/r Herman Stoll dat: 20 Martij 1744 hvorudi Gaarden Nesse med Kræm/m/erleyed Blomvogen gives til forsickring vide Prot: fol: 293

2. Birgitte Elisabeth Rafn afgaaen Herman Stols udgivne Pante Obligation til borgemeester Danchert Fasmer paa Capital 400 rdr dat: 12 Martij 1745 vide Prot: fol: 293

1745: 114

3. Gert Henrich Schriters udgivne Pante Obligation til S/igneu/r Ludolf Kramer paa Capital 280 rdr Courant, hvor for ham pandtsættes som Anden Prioriteret efter Herman Staals Enke, Gaarden Nesse med Blomvogen med Videre bem/el/te Obligation er af d/ato 3die April 1745 vide Prot: fol: 293

4. Sorenskriver Johan Garmans udstædte Auctions Skiøde til Effe S/a/l/ig/ Johan Barthes paa Gaardene Nord-Sæhle og Notnes med tilhørende Pertinentier med forrige Ejere Rasmus Heltens Underskrift dat: 7de Dec: 1744 vide Skiøde Prot: fol: 295

5. Effe S/a/l/ig/ Johan Barths udgivne Pante Obligation til Michel Halversen Hielmen paa Capital 300 rdr hvorudi gives til forsickring Gaarden Nore Selle med underliggende plas Selvog med videre bem/el/te Obligation er af dato 26 Nov: 1744 vide Prot: fol: 295

6. Sorenskriver Garmans udstædte Auctions Skiøde til Jørgen Muncheberg paa Gaardene Øfre Kleppe - Nedre Kleppe og Kleppestøe med underliggende herligheder og Vedhørende pertinentier, hvilke Ejendom/m/e afdøde Cicilia S/a/l/ig/ Gunder Fessers Enke forhen har eyet og er sam/m/e af hændes Sterboes anordnede TilsiumsMand Christen Jørgensen Morsing tillige under skrevet sam/m/e findes dateret af 7de Dec: 1744 men den paaskrivt som efter bem/el/te Jørgensens forlangende er skeed er af 1 Martij 1745 vide Prot: fol: 293

7. Jørgen Muncheberg og Anders Artanders udgivne Pante Obligation til S/igneu/r Berent Gundersen paa Capital 700 rdr dat: 15 Dec: 1744 hvorudi Øfre Kleppe - Nedre Kleppe og Kleppestøe med Videre pantsættes vide Prot: fol: 294

8. Christen Jørgensen Morsings udgivne Skiøde til Deres Høyærværdighed Oluf Cosmusen Borneman paa Gaarden Strushavn med underliggende Herligheder dat: 8de 8ber 1744 vide Prot: fol: 294

9. Arnold Meyers udgivne Pante Obligation for Myndtlingen Johan Jørgen Mestmachers Arve Capital stoer 1036 rdr 1 mrk 6 ¼ sk til Oberformynderne i Bergen Hans Schultz og Elling Møller hvorudi Henøen gives til forsickring dat: 4de Dec: 1744 vide Prot: fol: 293

Effe S/a/l/ig/ Johan Barths Contra Rasmus Helt

Med skriftlig Stævne Maal som Procurator Reutz paa Citantindens Veigne producerede med paateigning at Være for den indstævnte d/en 2den Martij sistleeden lovlig forkyndt og for at beviise at Citantinden til den i stævne Maalet benevnte og af behørig Rættens Middel effectuerede Udviisnings eller Udfløttelses forretning har Været beføyet og berettiged frem lagde Comparenten først et Auctions Skiøde under Stædetz Sorenskrivers og indstævnte Rasmus Heltens hænder og forseiglinger som blandt andet vii ser at de tilkiøbte Ejendom/m/e burde af Selgeren Rasmus Helt Vorde røddig giordt, men uanseed at Citantindens Requisition til den paastævnte forretning hvilken Comparenten i lige Maade producerede Viiser at Helt er

1745: 114b

forelagt Tiid til mindelig og godvillig Udfløttelse saa Viiser dog forberørte forretning at bem/el/te Helt under adskillige forevændinger, nu at hand efter sin formeening af Citantinden først burde Være varsled nu at hand af Citantinden som en bevilning burde tillades imod Vederlag at forblive paa Stæden nogen Stund og endelig at hand til sist har giordt all Modstand imod Rættens Middel at udfløtte af bem/el/te Værelser, hvorom forretningen Pag: 8, 9, 11, 12 og 14 yderligere gjør forklaring; Thi Vilde Comparenten uden Vidløftig[hed] at deducere eller af Lov og billighed argumentere hvor beføyet hun aller hælst i det da anstundende Vaar fiskeriets tiid, hvor Citantinden ikke kunde taale at see sig fornermed af

den indstævnte med Salterie eller dislige haver været til sam/m/e sin udvirkede Udviisnings forretning have Sagen indladt under Rættens lovmæssige Paakiendelse til forretningens Confirmation og at indstevnte Helt vorder tilfunden at erstatte ikke allene dens bekostning efter beregning Pag: 17 og 18 med 12 rdr 1 mrk 14 sk, men end og denne Processes Omkostninger udi alt med 6 rdr at erstatte, hvorom hand udbad sig en lovmæssig Dom.

Procurator Barth mødte paa indstevnte Rasmus Heltens Veigne og gav tilkiende at bem/el/te Helt for at oplyse den/n/e Sags Sam/m/enhæng, og for at Viise det hand virkelig imod Lov og all retskaffen billighed er skeed forurettelse Ved det at Citantinden hans Søster har ladet ham Ved Rættens assistance og Magt af hands til hænde bortsoldte Huuse udkaste, har fundet sig høyst beføyet at begiegne hands Søster udi denne Sag Ved udstæd Contra Stævning hvorved bem/el/te Helt indkalder hænde med Laværge Sieg/neu/r Reutz til dette Ting efter Stævne Maalets Videre formæld at modtage Dom, samt at anhøre de 2de Vidners forklaringer nemlig Knud Johannesen Nord Sæhle og Rasmus Olsen ibidem, hvilcke Vidner tillige er indvarslede. Stævne Maalet som Var dateret 4de Martij sistleeden fremlagde Comparenten og derefter paastoed Vidnerne som var indstevnte eedelig afhørte.

Procurator Reutz nest at forbeholde sig sin korte Replique til den producerede Contra Stævning erindre ikkun for det første \at Vidnerne/ ikke bliver admitterede til nogen slags forklaring som kand stride imod den fremlagde forretning hvis paalidelighed udi alt i ingen Maade kand beskyldes, og Var der næst begierende at forretningen af Dom/m/eren maatte Ord fra Ord for Vidnerne oplæses og deres simple Svar *at (ad?) protocollum tilføres om ikke sam/m/e saaleedis rigtig er passeret.

1745: 115

Bart Replicerede at hand aldeelis ikke af de indstevnte Vidner attraaer nogen forklaring der skal stride imod den passerede forretning, hvilket og det producerede Stævne Maal tydelig udviiser, og altsaa Vil forvænte at Vidnerne til Eeds aflæggelse Vorder admitterede.

De indstevnte Vidner Knud Johannesen Nordsæhle og Rasmus Olsen tillige med Fogden Rasmus Smith mødte alle og Vedtoeg Lovlig at Være stevnt, og blev derpaa Vidnerne til Vidnesbyrds aflæggelse admitterede, den fremlagde Contra Stævning blev dernæst oplæst for Rættens.

Barth derpaa fremsatte følgende Questioner til Vidnerne naar de først haver aflagt deres Eed, nemlig om det ikke da den nu paaskadigede forretning paa Contra Citantens Gaard og boepæl som unødvændig efter Comparentens formeening Ved Varede fra d/en 9de Jan: nestleeden og indtil d/en 12te ditto samt efterfølgende dage indfaldt et saadant haart og ustadigt Veyerligt af Regn og Storm at det Var ugiørlig for Citanten med Hustrue som da lavede til barselsæng samt et lidet barn og all hans boehave til Søes dermed at fremkom/m/e til Bergen. 2do om der ikke og fra Nyt aars dag nestleeden og indtil forbem/el/te 9de Jan: stædse indfaldt et meeget haardt og stormende Veyerlig saa at det for Contra Citanten med saadan føring som hand havde Var fast ugiørlig at kom/m/e til Bergen med.

Det første Vidne Rasmus Olsen Nordsehle fremstoed og efter Eeds avlæggelse forklarede paa den fremsatte første question at det forholdt sig rigtig nok at Veyerliget i de sam/m/e dage var meeget haardt saa at ingen Mand var god for at kom/m/e derfra landet til byen, men om Citantens Hustrue lavede til barsel Viste hand ikke, Til det 2det Spørsmal svarede hand at det Var ey udi hands Minde hvorleedis Veyerliget i de dage faldt,

Det Andet Vidne Knud Johannesens eedelige forklaring til de 2de questioner var i alt med det første Vidnes Udsiigende overensstem/m/ende.

Procurator Reutz Wilde ikkun erindre til Questionerne dette, at det ikke kunde Være meere ugiørlig for Contra Citanten at fare paa Søen fra d/en 1ste til d/en 9de Jan:, end det var for Rættens Middel der reyste fra Bergen og ud til Selsvogen i de bem/el/te dage og ellers

tilspurdte Vidnerne 1. hvorlang Vey der er fra deres boepæl og til deres Kierke 2do om ikke Comparenterne eller andre af deres Naboer foer over Søen til Kierken saavel Nytaarsdag som den 5 Jan: indfaldende hellig 3 Kongers dag som og den paafølgende Søndag som var d/en 11 ditto og om de ikke Veed at adskillige baade og folck i indbem/el/te dage fra Nytaar af foer paa Søen kort eller lang Vey.

Bart Replicerede at det er et at fare over Søen paa en let og

1745: 115b

tom baad naar mand haver 3 á 4re Roers Karle til hielp, og det er et andet at kom/m/e frem med en Jægt hvorudi mand skal have Kone børn Tienere og sit boehave med, og i øvrigt indstillede til Rætten om Vidnerne kunde svare til de fremsatte Questioner eller ey thi om een der lidet kand skiøtte om sit Liv i Uveyr kand begive sig paa Søen kand vel ikke bepligte en anden der med sund fornuft anseer hvad fare hand sætter sig udi at sætte sit Liv i Vaage.

Det tillades Vidnerne at besvare de 2de fremsatte questioner til det første SpørsMaal svarede de at det er lidt over en Miil til deres Kiercke, til det andet spørsMaal svarede begge at de ingen af de 3 hellig dage var til Kierke men hiem/m/e i deres Huuse, og at de nok Veed at adskillige baade sam/m/e dage foer paa Søen men hvor langt eller hvem sam/m/e Var Viste Vidnerne ikke at gjøre forklaring om

For det 3die tilspurte Reutz Vidnet om de ikke Veed at der Var en Kypper ArbeidsMand ude paa Selsvog i indbem/el/te dage for hoved Citantinden.

Barth protesterede kraftigst imod den/n/e Questions besvarelse saavelsom fleere andre i fald de skulle vorde fremsatt siden Vidnerne efter Stævnemaalets formæld ikke er Varslede at avlægge anden forklaring end den de allerede har udsagt hvilcket og Sieg/neu/r Reutz i sin forrige Protocollation har Urgeret paa.

Reutz Replicerede at naar Rætten overveyer under *Hettes (Helses) Contra Stævning blandt andre indvændinger og saa denne at der ingen folck skulle være tilstæde paa Gaarden til at modtage Leverance som puur allene bestoed af nogle faae Nøgler til Værelserne, og ikke af minste slag inventario, saa forhaaber hand at Rætten til Sagens desto grundigere Oplysning og Parternes Rættes frem/m/e ikke betager ham Vidnernes Svar til den fremsatte Question som ikke i nogen Maade efter Comparentens forrige Protocollation strider imod forretningen i sig selv og at Sieg/neu/r Barthes Protocollation hvorved hand blotter sig ikkun selv naar hand siiger at der ingen folck paa Gaarden Var tilstæde af sig selv som ugrundet henfalder Refererede sig i øvrigt til Lovens 1ste bogs 7 Cap:

Barth Vedblev sin forrige Protestation og forsickrede sig at Vidnerne ey Vorder paalagt anden forklaring at avlægge end den de er stevnt at deponere, allerhælst da Sieg/neu/r Reutz selv Ved Protestation Urgerer paa at Vidnerne ey maae tillades at forklare andet end hvad som forretningen udviiser eller noget som derimod kunde ansees at præjudicere sam/m/e.

Eragted

Da den af hoved Citanten fremsatte 3die question ey er Vedkom/m/ende den forklaring Vidnerne er indstevnt at avlægge eller der

1745: 116

med har nogen Connexion, bliver imod \Contra/ Citant{ind}ens protestation Vidnerne ey admittered til anden forklaring at deponere end hvortil de efter Stævning er indkaldet, da Citanten til sin Sags yderligere Oplysning udi {sin} Contra Citantens Lovlige tilkaldelse fortfarer til Vidnesbyrds Erholdelse udi denne og andre dislige fornødne Qvestioner.

Reutz under forbeholdenhed gav sin paa anke i beleylig tiid imod Rættens Kiændelse Vilde ikkun skride til Hoved Sagen og til dens paadøm/m/ende ydmygst have sig Referered til sin forrige Procedur med den/n/e erindring til Contra Stævnamaalet. Imo Var det ligesaa lidet nødvendig for hoved Citantinden til at beskicke Rasmus Helt eller advare ham om huusernes røddiggjørelse som det Var Heltes Pligt eller nogen kunde forbinde ham til at opholde sig paa Gaarden Seele efter Nøglernes imodtagelse af hoved Citantinden og altsaa er den indvæending af ingen betydenhed Pro 2do den sam/m/e indvæending om Veyerligets haardhed og Ubeqvemhed blir Vel heller ikke af nogen betydenhed naar Vidnernes forklaring nøye betragtes, og over alt Viiser forretningen klarlig at Helt har Viist sig udi mange Maader uvillig, uagted alle de advarsler og den tem/m/elig tiid han/n/em af Rættens Middel er gived, og altsaa Vilde Comparenten ikke udlade sig med nogen Vidløftig besvarelse til Contra Stævningen saaleedis som den kunde Meritere da Comparenten kand slutte det ikke er Sieg/neu/r Barth saa meeget om at gjøre at overveye en Sag før hand taer den {anden} an, som det er at gjøre at skrive om en Mand for Pænge. Comparenten urgerede altsaa paa Dom efter sit forrige.

Barth for Contra Citanten Replicerede at hand finder Sagen af den beskaffenhed og betydenhed at hand ikke understaar sig saa løselig og simpel som af hoved Citantens fuldmægtig skeed er at indlade den til Doms men agter Ved sin Demonstration over Sagen at oplyse, det Contra Citanten er skeed fornermelse og altsaa bør have tilstreckelig satisfaction, og som til dette Ting som i dag skal sluttes Comparenten bekiendt er indstevnt mange Sager af Vidløftighed og betydenhed saa understaar Comparenten sig ikke at opholde Rætten med lang og Vidløftig Protocollation men disaarsage begierede Sagens Udsættelse til nestanstundende Som/m/erting da hand forsickrer med sit skriftlige Svar at fremkom/m/e, og tillige give Sieg/neu/r Reutz svar paa hands unøttige forestillelse.

Reutz protesterede paa endelig Dom i Sagen efter at hand fornem/m/er at Sieg/neu/r Barth agter at føre den i nødvendig Vidløftighed, som hand formeener Dom/m/eren følgelig lov betager ham.

Barth forsickrede sig ey med Rætten at Vorde overiiled

1745: 116b

og dernæst begierede Copie af hvis passeret er til besvarelse.

Eragted

Den forlangte Opsættelse til nestholdende Som/m/erting bevilges.

For Rætten fremstillede sig Lars Monsen Tostensviig og Ole Monsen ibidem og gav tilkiende at de nu i Lovrættes NerVærelse blev venlig forligt med hinanden om den Sag som i mellem dem i nogle Aaringer for Under og Ober Rættene haver svævet angaaende 4 Mark fisk udi Gaarden Tosviigen som Lars Monsen Tosviigens Hustrue Ingebor Mons Datter er bleven udlagt udi Arv paa skiftet efter hændes fader Mons Paulsen og hvilcke Ole Monsen har vildet egne sig Løsning til og at forliget er gjort paa den Maade, at Lars Monsen skal beholde sam/m/e 4 Mark fisk til brug og Ejendom uden Videre paatale af Ole og at sam/m/e skal blive uddeelt saasnart kee kand saa vel i Jord som huuse af Sorenskriver og Mænd paa fellis bekostning nemlig hver sin halvpart, hvormed Lars Monsens fader Mons Tosviigen og hands nemlig Larses Procurator Johan Reutz som nerværende i alt Var fornøyet, hvor imod den Sag angaaende Skiildsord som til dette Ting Var indstevnt efter et for Bergens byetings Rætt erhverved TingsVidne med alle blev frafaldet og *og (op) hæved med all anden deres Dispute med hvad Navn nævnes kand, saa de lovede paa begge sider efterdags at leve kiærlig og Vel med hinanden og at den første som opriipper noget nyt igien af hvad som nu er afgjort og aftalt, han/n/em skal Sagen staae lige fuldt aaben, og den skyldige desuden at bøde 10 rdr

til Herløe Sogns hospitals fattige, og er her under aftalt at det støcke af Udmarken som Lars allerede med hans fader har oprøddet skal blive dem allene tilhørende uden Anpart derudi for Ole, men at Ole derimod bliver udlagt Ved forretningen som skal skee at ligesaa stort støcke af Udmarken for et for ham beleylig Stød til at rødde paa, som Lars Monsen nu haver af sam/m/e bonite uden hensigt til Parternes Jordstørrelse saavidt Indengiers angaaer, og endelig at den Huuse Tomt som Lars nyelig har bygged paa skal blive udlagt paa hans Part.

Barth mødte for Hans Pedersen boende i Store Sandvigen og gav til kiende at hand til dette Ting Ved skriftlig Stevnesæddel dat: 2 Martij nestleeden lovlig haver indvarsled Ole Ørjansen Jordholmen og Hustrue Anne Johannisdatter til Doms lidelse fordi de udi dette Aars Vaarfiske

1745: 117

med Hug og Slag samt Skiolds Ord haver overfaldet Citanten med Videre Stævne Maaletz formeld samt at anhøre efterskrevne Vidners eedelige forklaringer som tillige er indvarslede nemlig Ole Knudsen Sæbøe Johannes Boge, Gregorius Yttre Sæbøe Elling Dahle og Lars Halversen, hvilcket Stævne Maal Citanten producerede og dernest vilde fornem/m/e om de indstevnte mødte

Procurator Reutz mødte for indstevnte Ole Ørjansen og Hustrue som begge tillige for Rætten Var tilstæde, og maatte beklage sig at endskiøndt de saavel i Gaard som i dag uden for Rætten adskillige gange haver søgt at kom/m/e til et skickeligt forliig med Citanten ikke fordi de finder sig skyldig udi Sigtelsen, men for at kiøbe sig fra Proces og Pænge spilde, har søgt at formaae Citanten til forliig og til den Ende ikke allene har anbudet ham 4 rdr til Erstatning for hans bekostning, men end og at give ham skriftlig Declaration at de intet ærrørigt paa hands Persohn har at siige eller har sagt, saa dog ikke dis mindre og siden de fornem/m/er at Citanten desuagted fortfarer med Sagen, saa vilde de for det første have fremlagt deres skriftlige Svar til Stævnamaalet som Comparenten producerede af den/n/e dags dato, og Vilde under all Vedbørlig Reservation {af} med Contra Stævning at udstæde i beleylig tiid afhøre og afvarte Vidnernes forklaring.

Barth paa Citantens Veigne Replicerede at hand for det første in totum benægter hvad som i det indleverede Indlæg er forestilled og 2do gav tilkiende at hand aldrig har Været imod det Citanten med den indstevnte kunde træde i mindelig forliig hvilcket Comparenten og har anvendt all fliid til og for at Viise føyelighed har overtalt sin Principal saavidt ham Ved kom/m/er at frafalde Sagen og Søgemaalet naar han/n/em ikkun blev betalt de anvænte og allerede medgaaende Omkostninger med Comparentens beløn/n/ing Reyse og Umage, Stævnepænge og Videre som dog baade har kosted og vil kaaste Citanten over 10 á 12 rdr hvorfor hand ikkun prætenderede 8 rdr, og som den indstævnte saadant føyelig bud har Refusered saa kunde Comparenten ey andet end prosequere og i den Anledning paastøed Vidnerne som alle møder maatte Vorde afhørt

Procurator Reutz fandt sig beføyed at protestere imod Vidnernes forklaringer efterdie der ikke nævnes i Stævne Maalet nogen Viss dag at det paastevnte skal Være passeret, hvilcket Comparenten formeener {dersom} bør skee dersom Rættergangen skal Være lovlig

Bart Replicerede at omendskiøndt den indstævntes fuldmægtig saavel Ved mundtlig procedur som skriftlige Indlæg har acqviescered med StævneMaalet, saa kand dog den frem satte ugrundede exception ikke i ringeste Maade kuld

1745: 117b

kaste Comparentens Principals Stævne Maal, thi det vil ankom/m/e paa Vidnernes Udsiigende naar den paastevnte Overlast er skeed hvilcked Citanten har undseed sig for at indføre paa det at det ikke skulle heedes at hand vilde ligge Vidnerne Ord udi Munden som Ved Kongl/ig forordning er forbudet. Vedblev altsaa at paastaae Vidnerne ført siden de nu for Rættens Comparerer allerhælst siden det skal befindes at der under Sagen Vedhænger bøder som hans Maj/este/ts Casse tilkom/m/er

Reutz formeente endnu at Stævne Maalet som in totum ulovgrundet bør afviises, først fordi det er skrevet og forfattet af en Uauthoriseret Persohn nemlig Diedrich Andersen Knappen som selv tillige er Stævne Vidne det Comparenten beviiste med Copie af Stævningen under bem/el/te Diedrich Andersens haand som Comparenten producerede tvert imod den Kongl/ige forordning af 19 aug: 1735 2do og fornem/m/elig at der ikke nævnes hverken dag tiid eller Stæd hvor det paastevnte skal Være passeret om det er skeed for Et halvt eller heelt Aar siden, thi vel haver Comparenten ved hans skriftlige Indlæg forestillet en tildragelighed som er passeret paa den indstevntes Gaard sistleeden Vaar fiske, men som sam/m/e ikke stæm/m/er over eens med den Sag og sigtelse som den indstevnte af Citanten uden at nævne dag eller tiid er gived saa ved blev Comparenten at protestere paa Stævne Maalets Afviisning indtil de indstevnte gives Lovlig og Real sigtelse da de paa lovlig Maade skal frem/m/e deres forsvar, ellers begierede Comparenten at Diedrich Andersen som for Rættens til stæde maatte til spørges om hand nægter at stevnemaalet og Copien med hans egen haand er skrevet.

Diedrich Andersen tilstoed saavel at have forfattet som skrevet Stævningen tillige med Copien deraf

Barth som med forundring har fornum/m/ed at Diedrich Andersen huusMand under Gaarden Holme tvert imod Kongl/ige forordninger understaar sig at tilføye de af Hans Maj/este/ts og Øvrigheden beskickedes Procurator indpas i deres Næring og fortieniste, for hvilcked Comparenten med de øvrige byens Procuratores forbeholdt sig deres tiltale for saadant øved Indgreb til afstraffelse efter fortieniste, men hvad sig Hoved Sagen egentlig angaaer da Vedblev Comparenten at paastaae Sagens fremgang, thi i fald noget formeedelst formaliteterne af Stævnemaalet skulle blive Comparentens Principal til Nachdeel tilføyed tog Comparenten sin Principal Reserveret hos Stevne Maalets Concipist Vichelskri-

1745: 118

Veren Diedrich Knappen at indtale skadesløse Erstatning

Reutz bemerkede endnu af Stævne Maalet følgende Ulovlighed 1mo er hverken Part eller Vidner indstevnt til noget vist ting eller Tingsted og 2do er hverken dag eller tiid naar Part eller Vidnerne skulle møde benevnt, og efterdi tidt berørte Stevning saaleedis er ulovlig /: undtagen hvad de siste Poster hvilcke Comparenten nu i dette Moment da hand kastede Øyne foran paa stevningen allerførst fornam :/ Refererede hand sig til sit forrige som Confus og ulovlig skrevne afviist

Eragted

Sagen afviises til nyt og Lovligere Stevnemaal, i henseende den i rette lagde Stevning saavel findes Confus og ulovlig som af en uvedkom/m/ende og uforstandig Concipist forfattet

Udi Sagen indstevnt af Gert Henrich Schriver Contra Opsidderne paa Gaarden Nesse efter forrige tiltale mødte Citanten Schriver og Ved Procurator Johan Reutz kortelig lod protocollere at Citanten Schriver Refererer sig til hvis Procurator Kramer tilforn har fremført med dette Tillæg at de indstevnte Leylændinger følgerlig Stævnemaalets Indhold maatte blive tilfunden deres herefter fangede Laxe Avl imod billig betalning til han/n/em som Ejere lige som det alle tiider tilforn til de forrige Ejere og deres fuldmægtiger er skeed at levere, og

hvilcked deres bøkelsædler den/n/em skal tilholde, det de indstevnte ikke kand fragaae og at de indstevnte maatte blive tilholdt at fremkom/m/e med deres Originale bøkelsædler

Bart mødte for de indstevnte Opsiddere paa Gaarden Nesse og sagde at hand Viselig forsickrer sig om at Procurator Reutz har læst loven og forstaaer den, thi der udi staar udtrøckelig at den der sigter bør beviise, Citanten paastaaer at Være berettiget til de indstevntes Laxe Avl men det benægter de in totum, thi de haver ikke paa anden Maade tilbøxled sig deres Jorder end loven formelder, hvilcked og de af den/n/em udstædde Reverser skal beviise i fald de dem meddeelte bøkelsædler paa en eller anden Maade skulle være dem bortkom/m/en, i øvrigt producerede Comparenten sit skriftlige Indlæg af Gaarddags dato tillige med det derudi paaberaabte bielag, hvorefter hand følgerlig de udi Indlægget andførte Omstændigheder ydmygst udbeeder sig Sagen tidsatt til nestanstundende Som/m/erting

Citanten begierede Copie af det indkomne og forlanger ligeleedis Sagen til næste Ting udsatt

Eragted

Den forlangte Udsættelse bliver efter Parternes forlangende {udsatt} \bevilged/ til nestholdende Som/m/erting

Dernæst publicered Gert Hendrich Schrivvers Protest imod sin eegen udgivne og i dag publicerede Obligation til Mad/a/me

1745: 118b

Elisabeth S/a/l/ig/ Herman Staals paa Capital 400 rdr: dat: 6 april 1745, hvorved den paaberaabte Reigning blev fremviist og med paateigning tilbage leveret, Protesten blev udi Skiøde Protocollen fol: 296 ordlydende indført.

Jacob Stephensen histerede sig for Rættten med Væmodighed tilkiende gav at hand som Opsidderen paa Gaarden Rafnanger i Herløe Skibbreede under Matriculens No 16 er beliggende og bruger i sam/m/e Gaard 1 p/un/d 16 ½ Mark i Skatteskyld og 18 Mark Smør 6 Kander Malt og ½ huud i Landskyld haver maatt fristed den uløckelig hændelse, det hans i boende og Gaardeparten til hørende fæe huuse ved Vaade Ild d/en 10de febr: indeværende Aar ere lagde udi Aske,

Til Vidnes byrd om denne uløckelige hændelse, haver Comparenten medtaget 2de sine nærmeste Naboer nemlig Anders Olsen Øfre Kleppe og Simen Stephensen Lyngbye for inden Rættten at deponere deres Eedelige Vidnis byrd om denne uløckelige hændelse og Vidnede bem/el/te Mænd under Eed, at det i alt forholdt sig rigtig efter Comparentens Udsiigelse nemlig at hans iboende Stue huus floer og Ildhuus hvorudi den anden Opsiddere paa bem/el/te Gaard var lodtagen, d/en 10de febr: indeværende Aar blev tillige med andre hands og børns Klæder med Videre føde til hans Creatuure som paa floren Var forvared altsam/m/en opbrendt og lagt udi Aske, som hand desaarsage i yderligste Armod er geraaden;

Om den/n/e hændelse kunde og den samtlige Almue Attestere, hvorfor Comparenten forlangede dette aflagde Vidnisbyrd maatte under et Tingsvidne Vorde sig beskrevet meddeelt i aller underdanigst forhaabning efter Ansøgning at erholde Kongl/ig Allernaadigst benaadning efter Skatte forordningen for 2de Aars skatter,

Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Rasmus Smith i anledning af d/en 29 Post udi hans Anteignelser for 1743 aars aflagde Reegenskap tilkiende gav at have efterspurdt om 17 støcker i Anteignelse Posten Specificerte Matroser som Admiral Rosenpalm udi Aaret 1725 formeeget i Kostpænger haver udbetalt og der ved {følg} det følgende Omstændigheder hvorom hand forlanger Almuen og Laug Rættes tilstaaelse, nemlig No 1. Anders Larsen

From/m/ereide anført for 1 rdr 78 sk hvortil Laug Rættet svarede sam/m/e gandske at Være forarmed og intet deraf kand betale No 2. Anders Knudsen Viig er for mange Aar fløttet til Hamre i Sartors Skibbreede og sam/m/e stæds boende 3. Ole Monsen Viig kand betale men mødte ikke efter indvarsling til tinge 4. Ole Clementsen ...nes(?) møder og tilstaaer ey at have betalt 5. Johannes Halversen Fosse er fløttet til Sagstad paa Lyse Klosters Godz 6. Ole Olsen Hopland boer i Sandvigen og herfra fløttet 7. Mons Olsen Alvøen er og boende i Sandvigen, 8. Arne Nielsen Hielmtved er fløttet til Ahlenfit Skibbreede og nu der boende 9. Daniel Iversen Strushavn

1745: 119

er forlængst død i Armod 10. Lars Rasmusen Toschøen er ligesaa forlængst død i Armod 11. Simen Stephensen Ravnanger sagde til fogden Lem at have betalt men Quittingen med andre Papirer er ham ved tyve haand fra staalet 12. Christen Pedersen Hatten er død hvis Encke nu haver faaet til ægte Magne Hatten, og sagde nogle Mænd at sam/m/e nu fordrende Pænge skal Være exequerede i den S/a/l/ig/ Mands levende live men i hvilcken fogeds tiid viste de ikke at giøre forklaring om. 13. Anders Jacobsen Rafnanger boer her i Skibbreedet men mødte ikke. 14. Michel Hansen Hagtoft fremviiste Lens Manden Anders Tvedtens Quitting af 17 Dec: 1728 at Pængerne er betalte 15. Mons Nielsen denne kiender ingen fordi ingen Gaards Navn hos ham er teigned 16. Paul Nielsen Dahle er død for 12 aar siden som Ung Karl og 17. Erich Michelsen Landeraae boende i Sartors Skibbreede og der er boende.

Om hvilken Almuens forklaring fogden forlangede sig Tings Vidne meddeelt.

Dernæst fogden tilspurdte LænsManden Laug Rættet og den tilstæde Værende Almue Af hvem de 2de Kræm/m/er Leye Floen og Sellevogen er beboet og styrt for Aar 1744. Hvortil Almuen svarede at Floen styres af en borgermand i Bergen navnlig Otthe Nevermand og Selvogen at være beboet og styrt af Rasmus Helt til 1744 aars Udgang

Ligeleedis tilspurdte fogden bem/el/te Almue om fleere Giestgiver Stæder eller Kræmer Leyer end de 5 andførte Stæder nemlig Henøen Blomvogen Hegøe Holmen Strudshavn og Herløesundet her udi Skibbreedet findes, hvortil de enstem/m/ig svarede at ingen fleere som den/n/em er bekiendt findes her i Skibbreedet som til Skatts svarelse kand anføres

Publiceret Anders Tvedtens udgivne bøkelsæddel til Aschild Iversen paa 18 Mark Smør 18 Kander Malt i Gaarden Gripsgaard dat: 6 april 1745 med Rev: ej dat

Restancen for afvigte Aars skatter beløber 55 rdr 4 mrk 12 sk for inde værende Aar beløber 1ste termins Skatter 203 rdr 4 mrk 13 sk.

Radø Skibbreede

1745 d/en 7de April blev Rættten til almindelig Vaartings holdelse med Radø Skibbreedes Almue satt paa Ting stædet Alvestrøm/m/en udi Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de Rættten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 94 findes tilført.

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Ordres og forordninger oplæste som Ved nestforrige Tingstæder.

Dernæst publicered

1. Hans Rødbergs udgivne Skiøde til Anders Johannesen Biørcheland paa ½ Løb 18 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Grindem dat: 27 Martij \1745/ vide Prot: fol: 296

2. Ditto hans udgivne Skiøde til Thomas Jacobsen Biørcheland paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Grindem dat: 27 Martij vid: Prot: fol: ej

3. Niels Sæbøes udgivne bøkelsæddel til Stephen Østensen paa ½ Løb Smør ½ Tønde Malt udi Gaarden Hole dat: 6 Nov: 1744 belover Rev: til Som/m/ertinget

1745: 119b

Sogne Præsten til Mangers Gield H/er/r Wilhelm Friman mødte for Rættten for i følge Cam/m/er Collegii Skrivelse af 8de Febr: 1744 angaaende et paa Præstegaardens Grund opbygde Huus Mands Huus at forlange Almuens fulde forklaring {og Omstændighed} saavel om Huus Mandens Tilstand som Videre derved Anecterede Omstændigheder,

Og fremsatt bem/el/te H/er/r Wilhelm Friman den 1ste Question om ikke bem/el/te Huus Mand Mathias Olsen af Com/m/issertation er tilladt af mine S/a/l/ige/ formænd i Mangers Præste Gield at opsætte sig et lidet Huus til Skiul og huus Leye paa Præste Gaardens Grund 2do Om hand enten har Ager eller Eng eller noget andet hvorved hand kand søge fordeel ved, allerhelst i sin svage og høye Alderdom der som en g/amme/l Dimitteret Soldat har staaet 12 Aar i hans Maj/este/ts Tieniste 3. Om hand bem/el/te huus Mand Mathias Olsen enten ved Arbeyd eller Afgift har erlagt noget af sam/m/e stæd enten til mig mine Formænd eller til Præstegaarden, som Mathias Olsen der persohnlig møder selv ombeedes Rættten Vil tilspørge ham 4to Om hand ikke i saa slæt og fattig tilstand befindes at hand med Hustrue neppe kand ernæres, og altsaa ikke formaae noget i skatt at udgive

Til det 1ste Spørs Maal svarede de at Mangers Sogne Præst Magist/e/r H/er/r Hans With af barmhiertighed tilstædet ham af Medlidenhed at opsætte sig et lidet Huus Mands boelig paa Mangers Præstegaards Grund, Til det 2det Spørsmal svarede Almuen at bem/el/te Huus Mand ey haver meer Grund til Ager og Eng end den hvorpaa hans Huus er staaende, og ey i ringeste Maade befatter sig med nogen handel af Kiøbmandskab eller dislige Ting hvorved hand i sin svage og skrøbelige Alderdom kunde see sig ernæred Til det 3die Spørsmal svarede Mathias Olsen som selv mødte for Rættten det hand ingen sinde har enten til itzige Sognepræst eller hands formænd i Kaldet svared ringeste Afgift, men nødt den tiid hand formaade at arbeyde dags Lønn hos Præsterne for sit Arbeyde, Til det 4de Spørs Maal svarede samtlig Almuen at den mødende Huus Mand Mathias Olsen er i saa yderlig fattigdom det hand ingenlunde kand til skats svarelse Vorde anseet.

Herom Var Comparenten forlangende Almuens Svar under et Lov skicked Tings vidne sig beskreven meddelt i forhaabning sam/m/e til befrielse for den fattige Huus Mand skulle efter Ansøgning tiene til beviis.

Arne Johannesens bøkelsæddel til Niels Johannesen paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Grindem dat: 7 April 1745 med Rev: ej dat

D/en 8de ejusdem blev Rættten med sam/m/e Laug Rætt satt

Og blev da Sagerne paaraabt om nogen havde noget i Rætte at incamminere

1745: 120

Jens Nielsen Yttre Helle haver Ved mundtlig stevnemaal til dette Ting Tiid og stæd Ved Stævne Vidnerne Lens Manden Niels Sæbøe og Skafferen Hans Wetthaas ladet indstævne Johannes Monsen Udhelle fordi hand afvigte Søndag 3 Uger tilforn og paa en Søndag udi

hands Svoger Arne Johannesens Huus hvor Citanten har sit til hold haver med Næve hug over faldet og slaget ham haardelig udi hans Ansigt, Ligesom hand og haver indstevnt ham til at andhøre de 2de Vidner Arne Johannesen Udhelle og hands bem/el/te Arnes Hustrue Kari Monsdatters eedelige forklaring om den/n/e Sag, som tillige under falsMaals bøder er indstevnet at møde, og endelig efter Vidnisbyrds Aflæggelse indstevnt bem/el/te Johannes Monsen Udhelle til at anhøre Dom for sit forøvede Slagsmaal til bøders Udreedelse, samt erstatning for paaførte Processes Omkostninger.

Den indstevnte Johannes Monsen Udhelle blev 3de gange paaraabt men mødte ikke ey heller nogen paa hands Veigne.

Hvorpaa Stevne Vidnerne Niels Sæbøe og Hans Wetaas fremstode og eedelige afhiemlede det de i Gaard 14 dage siden Var udi Johannes Monsens eget Huus paa Gaarden Udhelle og forkyndte ham i eget Paahør \Stævning/ fra Citanten Jens Nielsen Yttre Helle til dette Ting tiid og Stæd at møde for det forøvede SlagsMaal hand paa en Søndag havde begaaet med Citanten der for at lide Dom til bøders Udreedelse, samt at erstatte Processens Omkostning skadesløs, som og at anhøre de 2de bem/el/te Vidner

Citanten forlangede de 2de indstevnte og mødende Vidner nemlig Arne Johannesen Udhelle og Hustrue Kari Monsdatter maatte inden Rættens aflægge deres Eedelige forklaring i denne Sag.

Hvorpaa det 1ste Vidne Arne Johannesen Udhelle fremkom og efter at Vedbørlig formaning til Vidnet Var gjort om at Vogte sig for Meen eed, under Eed Vidnede følgende at {han} da Vidnet Arne Johannesen Udhelle tillige med Citanten og 2de børn satt i deres Stue og hørte paa bem/el/te børn skulle læse indkom Johannes Monsen Udhelle paa en Søndag Ved Middags tiider som nu kand Være 3 Uger sist Søndag Var, hvor paa Citanten gick ud af stuen, og raabte Johannes Monsen at hand skulle bie, thi hand Vilde tale med ham, hvortil Citanten svarede hand havde ey noget med ham at beskaffe, hvorpaa Johannes løb til dørren efter ham og Vilde slaget ham og Ved det hand Var saa hastig faldt Johannes paa Knæe, men Jens som slap ud af dørren holdt paa Klincken at Johannes ey skulle kom/m/e ud, men omsider luckede Jens atter dørren op og gik ind til ham i Stuen, hvor Citanten strax blev overfaldet af Johannes, efter at hand først havde kasted trøyen og sine haandNævlinger af, hvorpaa Vidnet tillige med de 2de børn løb ud

1745: 120b

for at kalde sine Naboer til hielp, men da Vidnet i saadan hast ey kunde faae nogen samled kom hand tillige med hans Hustrue Kari Monsdatter som hørte Citantens Raab i stuen atter ind, hvor de da begge saa at hand med Knøtt Næven sloeg Citanten udi Ansigtet 6 Slag og at bem/el/te Johannes toeg ofte efter sin Lom/m/e, og omsider fatted af Gruen en stor Steen som Vidnet toeg fra ham hvorimod Citanten greb til et Gryde Laag for at forsvare sig, og omsiider toeg Johannes i brystet, efter at hand længe havde beedet ham Være udi freed, og kasted ham i Gulvet, men da Johannes bad Citanten om at slippe ham op igien loed Citanten ham strax staae op igien uden at slaae ham i ringeste Maade, hvorefter hand bem/el/te Johannes toeg fatt paa ham og sloeg ham igien udi Ansigtet, hvorefter Johannes sin Sønn blev tilkaldet som Vilde med Ord see \sin fader/ Johannes hiem hæntet men h/an/d Vilde ikke, dog efter Vreeden Var stilt skiltes de omsiider fra hinanden, dernæst blev Vidnet tilspurdt om Citanten havde givet Aarsag til denne Ueenighed, hvortil Vidnet svarede det hand i ringeste Maade ey derom er Vidende, Videre havde Vidnet ey at forklare

Det 2det Vidne Kari Monsdatter frem stode dernæst og efter aflagt Eed Vidnede følgende At hun ey Vidste af denne Allarm førend hun af sin la..(?) hørte at Citanten raabte om Hielp, hvorpaa hun tillige med sin Mand gick ind i stuen, og da saa hun alt det forrige Vidne har forklaret som hun i alt Vidnede rigtig saaleedis at Være tildraget og passeret saa

hændes forklaring og udsiigende med det første i alt er overeens stem/m/ende. Videre havde dette Vidne ey at fremføre.

Citanten forlangede for den indstevnte Lavdag til næste Ræt

Eragted

Den Lovlig indstevnte og ey mødende Johannes Monsen Udhelle forelægges Lavdag til næste Som/m/erting hvilcken forelæggelse Lovlig for hannem bliver at forkynde

Fleere Sager frem kom ey udi Rætte, hvorfor Restancerne over afvigte Aars skatter blev oplæste og beløber sam/m/e 23 rdr 4 mrk 7 sk, for indeværende Aar beløber Skatterne 207 rdr: 1 mrk 9 sk.

Dernæst tilspurte fogden om her i Skibbreedet fleere Kræmmerleyer end Rosnes og Bøevogen befandtes hvortil blev svaret ney

Ahlenfit Skibbreede

D/en 9de ejusdem blev Rætten til almindelig Vaartings holdelse med Ahlenfit Skibbreede satt paa Tingstædet Alverstrømmen i Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de Rætten

1745: 121

tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 94 findes andført untagen Elling Titland som døde forinden hand aflagde sin Laug Rættes Mands Eed, i hvis stæd Niels Waatne som en gam/m/el Laug Rættes Mand blev antagen,

Og blev da for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige ordres som Ved næstforrige tingstæder publicerede.

Dernæst publiceret

1. Karen Frimans udgivne børsæddel til Arne Alvsen paa $\frac{1}{2}$ Løb 9 Mark Smør og $\frac{5}{8}$ deel huud i Gaarden Seim dat: 4 Martij 1745 med Rev: ej dat.

2. Rasmus Hansen Hopland Siri Smørdahl og Anders Aamundsen Erstads udgivne Skiøde til Niels Hopland [paa] $18 \frac{3}{4}$ Mark Smør $15 \frac{5}{8}$ Kande Malt i Gaarden Hopland dat: 9 April 1745 vide Prot: fol: 296

3. Karen Frimans udgivne børsæddel til Mons Andersen paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør udi Gaarden Totland dat: 15 Dec: 1744

4. Biskop Bornemans udgivne børsæddel til Anders Aamundsen paa 18 Mark Smør 15 Kander Malt udi Gaarden Erstad dat: 13 8ber 1744 med Rev ej dat

Sager fremkom ey efter Paaraab {ey} udi Rætte

Dernæst tilspurte fogden om Marchus Lax boende i Alvestrøm/m/en og Fridrich Cramer Giestgiver udi Brudknappen bruger nogen slags handel eller nærer sig af noget andet end deres Giæstgiverie hvortil Almuen svarede bem/el/te Giæstgivere ey befatter sig med nogen slags Handel.

Dernæst blev Restancen for afvigte Aars skatter oplæst og beløb sam/m/e 16 rdr 3 Mark 15 sk, for indeværende Aars skatter beløber 266 rdr 5 mrk

Skiftebrev forrettet paa Gaarden Fyllingen d/en 23 8ber 1744 i Echanger Skibbreede hvor Sterboden i Gaarden Echeland i Ahlenfit Skibbreede har Væred eyende $\frac{1}{2}$ Løb Smør 30

Kander Malt hvor Enckemanden har bekom/m/ed 18 Mark Smør 15 K: M: og Sønnerne Anders og Rasmus hver 9 Mark Smør 7 ½ K: Malt

Anno 1745 d/en 10de Junij indfandt jeg mig i følge det inden Rætten paa Vaartinget d/en 6te April indeværende Aar sluttede forliig imellem Lars Monsen og Ole Monsen Tostensvig, paa Gaarden Tostensvig, beliggende i Herløe Skibbreede og Nordhorlehns fogderie, for sam/m/estæds efter bem/el/te Tostensvigs Opsidderes forlangende at udsteene og uddeele til Lars Monsen de 4re Marker Fiskes Leye som {han/n/em med hands} \bem/el/te Lars Monsens/ Hustrue Ingebor Monsdatter er tilhørende og i Arv er bleven udlagt paa Skiftet efter hændes S/a/l/ig/ Fader Mons Paulsen,

Til denne Deelings Forretning haver Deres \ Kongl/ig / Maj/este/ts Foged Ved skriftlig opnevne under 5te hujus beskicked Paul Andersen Jan Rasmusen Ole Olsen Niels Jacobsen Rong Anders Paulsen og Friderich Nielsen Toft at være nerværende og forretningen tillige med mig at fuldføre, hvilcke Mænd til den/n/e beram/m/ede Tiid mødte og er tilstæde,

1745: 121b

Ved forretningen mødte Lars Monsen og declarerede at hand i alt Var fornøyet med det af hands Fader Mons Olsen og hands Procurator Johan Reutz paa hans Veigne sluttede forliig som og nu forlangede at denne Deelings forretning maatte fuldføres, og Var paa bem/el/te Lars Monsens Veigne ligeleedis tilstæde hands antagne Procurator Reutz som og paa Ole Monsens Veigne Procurator Barth, som tillige med hovedMændene forføyede sig ud paa Marken for at tage Ager og Eng udi Øyensiun til paafølgende deeling, som og at udsee et saadant beleylig Stæd til ind hægning udi Udmarken for Ole Monsen, som forliget ommælder.

Hvorefter Rætten tillige med Parterne og deres fuldmægtiger forføyede sig Vesten til Udmarcken Ved bøgierdet og blev da Ole Monsen udviist et støcke af Udmarken til Vederlag mod det støcke Mark Lars Monsen allereede har indhægnet, som {strecker sig} tager sin begyndelse fra Mons Olsens Veestre Gierde og i Videre Væst efter til Heggelvigen, derfra gaar Merket til Skieren kaldet hvor berget gierder, fra Skieren gaar merket Videre Øst efter til smalhuus hauen, synden for Mons Olsens opsatte Smalhuuset, hvilket merke ligeleedis gierdes af berglaget, derfra {gaar} nemlig Smalhuus hauen strecker Merket sig Nord efter til Nothellen langs Ved Gierdet, hvilcket støcke Udmark Rætten holdt uforuden enten Ved Udsteening eller Udhugning i berget at indhægne efter som Stædetz situation gjør kiendelige Merkeskiel som nu er navngivne

Lars Monsen indstillede til nermere Overveyelse om han/n/em ikke af dette nu beskrevne Støcke Udmark med billighed kunde forundes Een strim/m/el til at fløtte sit smalhuus paa fra det ubeleilige Stæd det nu staar paa som Rætten er bleven anviist

Barth for Ole Monsen Replicerede at h/an/d høyligen undres over det Lars Monsen Vil fremtuure med sin begierlighed, thi som hand paa Oles Siide har seed all føyelighed til freed og Eenigheds stiftelse saa forsickrede Comparenten sig og at Rætten Øyensiunlig seer at det støcke Udmark som Ole er tillagt ikke er saa godt som det deraf Lars allereede er udgierdet, thi Vilde hand forsickre sig at Rætten intet fratager ham af det som allerreede er udviist og i øvrigt Vilde forvænte hiem/m/e markens Uddeeling maatte Vorde foretaget.

Eragted

Rætten kunde ey bevilge Lars Monsens forlangende i at aftage

1745: 122

det forlangte stöcke Udmark i henseende det {Var et} \er et/ tem/m/elig godt stöcke Mark imod den øvrige slætte og ringe Udmark som med Myhre og field der ey modtager rydning og forbedring er til liden nøtte, henseende til Lars Monsens indhægnede Pladtz i alt er godt og med tiiden til beqvemere Jord kand opryddes og forbedres, hvorudover den allereede gjorde Uddeeling i sin fulde Værd efter Rættens skøn bliver Ved Magt staaende,

Hvorefter Rættens forføyede sig ud paa Marken og besaae først den Ganske Mark som Ole Monsen har havt i brug, og da i 2de lige Parter afdeelede bem/el/te Jord lige efter den Uddeeling som forhen haver Været imellem {afdøde} \afflöttede/ Vinciens Michelsen og bem/el/te Ole Monsen for derefter igien at udlodne af den eene halvepart som {afdøde} Vinciens Michelsen \forhen/ brugte 1/3die part som er den part af 4 Mark fisk Lars Monsen nu bliver udsteenet, og blev da paa det beleyligste Stæd under og omkring bem/el/te Lars Monsens nye opsatte Stue huus den første Teig udsteenet saaleedis nemlig at Merket fra en stor Steen der ligger Væsten fra Oles Stue strecker sig sydvæst langs Søe Veyen lige til Søen, og fra sam/m/e Steen nord Væst lige til Pynten af Gierdet og langs Søen nedeft, hvor hos observeres at de fornødne Nøste og Søe boe grunder følger enhver *Loseyere (Lods-) til Eyendom uden nogen Prætention eller Afgifts svarelse. Dernæst forføyede Vii os Væst efter op over en haug {og} som kaldes Tonhaugen og udsteenede fra en hiørne Steen som i Nordvæst blev hvorfra Merket strecked sig udi Veesten lige ud paa fieldet, og fra sam/m/e hiørnesteen paa berg klipperne lige sør ud til bægierdet, til sist forføyed Vi os Østen for Huuserne og ligeleedis udsteenede den 3die og sidste Teig som gik lige fra Østen til Væsten i lige linie op imod Gierdet hvor da Mons Olsens bøe mark paa den søndre Side gjør Skilsmisse, og udsteeningen mod Ole Monsens bøe paa den nordre Side.

Efterat Engen saaleedis efter nøyeste og bæste Skøn var udsteenet, begav Vii os til at eftersee alle de Agre som Ole Monsen stædse efter Vinciens Michelsens død har havt i brug, og da skønned Vii samtlig for billigt at tillægge Lars Monsen 15 Agre med store og smaae, nemlig 7 agre \beliggende/ paa bem/el/te Lars Monsens Fader Mons Olsens tilhørende Eng, og 8te Agre beliggende paa de 2de nye udsteenede Teiger som herefter bem/el/te Lars Monsen skal blive tilhørende, hvorefter igien nemlig de sistermelte 8te Ager stöcker, de 6 smaae Agre paa Tan haugen er beliggende og de 2de øvrige Nordvæst under bem/el/te Lars Monsens huus lige leedis paa hands egen udsteenede bøe.

Hvad Gaardens Korn Avl paa disse nu udbyttede 15 agre angaaer da blev Lars Monsen tilspurdt om hand mod at betale Ole Mon-

1745: 122b

sen for sit Arbeyde med spadning Arbeyde og Udsæd som efter Laug Rættens skøn i alt blev taxeret for 10 mrk, Vilde selv til Ind høstning modtage bem/el/te Agre, eller og først til foraaet sam/m/e antage, og saaleedis overlade Ole Monsen bem/el/te Agre for dette Aar til Indhøstning for af deres Avl at kom/m/e til sin betaling, Lars Monsen declarerede at Være fornøyd med det hans Svoger Ole Monsen indhøster bem/el/te sine nu paalodnede 15 Agere til betaling og Vederlag for sit anvænte Arbeyde og Udsæd, da hand aldeelis ey der med agter at befatter sig førend høst tiiden er overstanden

Dernæst toeg Vii udi Øyesium alle de af Ole Monsen brugte og beboede Huuser og forefandt saa mange Huuser til deeling at enhver i stæden for at tage en ringe Anpart i et hvert Huus hvorved Trætte og Ueenighed kunde imellem beboerne forarsages, sk..nde(?) (kunde?) endeel huuser heelt tillægges disse udsteenede 4 Mark fisk, og altsaa efter den Mellemlhandling og parternes forening blev følgende Huuser i alt af Ole Monsen afstaaet og lederet til Lars Monsen, uagted ey saamange burde den/n/e hands part tilhøre, nemlig Stuen og hosstaaende boe som allereede Lars Monsen har indrømmet sig til beboelse, dernæst En

skiaae eller h elade som staaer paa Oles Eng strax Ved Huuserne, dog paa den Condition at sam/m/e inden Micheli indev erende Aar bliver af bem/el/te Oles Grund bortfløttet, eller i Vidrige fall svarer til Ole Monsen 2 mrk Aarlig saalænge sam/m/e paa det eller andet ham tilhørende Grund Vorder bestaaende, og til sidst halvparten i en Nodebue ved Søen som hands bem/el/te Lars Monsens Fader er lodtagen udi, de øvrige paa bruget staaende og tilhørende Huuser bliver Ole Monsen, uden minste paa-anke eller Eftertale af Lars Monsen eller Arvinger til st dsverende Ejendom tilhørende

Videre havde ey nogen af Parterne at erindre hvorfor Omkostningerne allene bliver at bereigne, Sorenskriverens Diet P enge frem og tilbage 1 rdr 2 mrk, for forretningen 3 rdr 5 mrk 4 sk beskrivelsen in duplo med Stemplede Papier 1 rdr 1 mrk 8 sk Skydtz P enge frem og tilbage i alt 10 Miil 3 rdr 2 mrk, Fogden for Laug Rættes opn evnelse 1 mrk, de 6 Laug Rættes Mænd for deres Umage og fort ering 2 rdr: i alt 11 rdr 5 mrk 12 sk som efter det sluttede og nu Ved denne forretning atter Vedtagne forliig af begge Parter hver for sin halvedeel b r udreedes med 5 rdr 5 mrk 14 sk

Sommertinget Pro 1745

1745 d/en 12te Julij blev R tten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Hossanger Skibbreedes Almue satt paa Tingst -

1745: 123

det B rnestangen i Overv erelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de R tten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 95 findes tilførte udi de 2de fraværende Laug Rættes Mænd Ellev og Joen H vigens st d er antagne Seffin Fotland og Anders Hanistvedt,

Og blev da de Kongl/ige Ordres og bef hlinger een efter anden publicerede

1. Et Kongl/ig Rescript tilskrevet Deres Excellence Stiftamptmand   M nichen og biskop Borneman som indeholder 6 Poster om adskillige Mis bruger afskaffelse udi Religions Sagerne, som hidindtil af Separatisterne skal Være forøvede dat: 5 Martij 1745

2. Placat hvorved forbuddet paa frem/m/ede Jerngryders indførsel udi Dan/mark og Norge igien ophæves dat: 29 Martij 1745

3. Placat angaaende det octroyerede Gr ndlandske Compagnie hvorefter alle som udi bem/el/te Lotterie har paa deres indskudder nødt nogen Gevinst advares 6 Maaneder efter Publications dato at adressere sig til Stiftamptmand M nichen saafremt de ikke formedelst længere Udeblivelse sam/m/e deres Rettighed Ville have tabt og forspildt dat: 10 April 1745

4. Rescript hvorefter Land V rns folck naar sam/m/e Vil gifte sig ansees ligesom andre bønder folck, og ey behøver Sessions Tilladelse, lige som og at sam/m/e skal Være befriede for Leyermaals bøder naar de første gang i Leyermaal forseer sig dat: 10de April 1745

5. Rescript hvorved de Norske Undersotter forbydes str ngelig at de under Vilkorlig Straf sig fra all ulovlig Skov hugst og handel med de svenske Undersotter entholde, dat: 23 april 1745

6. Rescript hvor efter Landv rn folkene skal nyde de sam/m/e friheder som de andre Nationale Soldatere dat: 23de april 1745

7. StiftamptMand M nichens udgivne Placat og forbud om feede Vahrers Udførsel til frem/m/ede Stæder fra Bergens Stift dat: 31 Martij 1745

8. Stiftamptmand Mønichens Skrivelse til fogden Smith om at bekiendtgjøre at en Politie Meester i Christiania er beskicket hvorfor de paa Aggerhuus Stift handlende advares med rigtig Maal og Vægt at forsyne sig dat: 6 Majj 1745

9. Nærmere forbud og Extension af forordningen af 29 Martij 1745 paa Kiød huder etc: Indførsel til Dan/mark og Norge, fra de i henseende til Qvæg syge mistænkte Stæder dat: 21 Majj 1745

10. Kongl/ig forordning, hvorefter ingen frem/m/ed Caper er tilladt at opbringe noget skib eller fahrtøi En Miil nær Deres Maj/este/ts Kyster og de der uden for liggende Grunder og skier, som og ey at tillades at udløbe af de havne hvor hands fiendes Comfardie Skib er beliggende førend 24de Tiimer efter at bem/el/te Comfardie skib er udgaaet - dat: 18 Majj 1745

11. Stiftamptmand Mønichens Skrivelse til fogden om at eftersøge om en Dreng fra Gibbers Herred og Laangserud Sogn Ved Navn Lars Amundsen der skrives at Være fuld af Væxt Mørk og Koparet af Ansigt med sorte Øyenbryn og sort krøllet haar der fra Sverrig til Norge skal Være overrømt formedelst begangne Tyverie af en Kierke block dat: 29 Junij 1745

1745: 123b

Dernæst fremlagt til Publication

1. Niels Nielsen Haalands udgivne Skiøde til Mons Johannesen Schaar paa 18 Mark Smør og 18 Kander Malt udi Gaarden Haaland dat: 12 Julij 1745 vid: 296

2. Biskop Bornemans udgivne bøkelsæddel til Aarent Knudsen paa 18 Mark Smør 7 ½ Kande Malt udi Gaarden Echeland bispestolen beneficeret dat: 19 Junij 1745 med Rev: ej dat:

D/en 13de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rættes Mænd satt og blev publicered

1. Anders Johannesen Hannistvedts udgivne bøkelsæddel til Siver Larsen Eiterdahl paa 18 Mark Smør 16 Kander Malt udi Gaarden Løtvedt dat: 21 Junij 1745 med Revers af 13de Julij ej an (ejusdem anni = samme år)

Sager til dette Ting fremkom efter paaraab ey udi Rette.

Odelskatte Mandtallet for afvigte Aar 1744 blev oplæst og Confereret som Conform med det paa sistholte høste Ting examinerede rigtig befandtes

Restancerne paa 1ste og 2den termins Skatter beløber 292 - 5 - 2 sk

Dernæst tilspurte Fogden Rasmus Smith om det ikke er Laugrættet og den tilstæde Værende Almue om det ikke er dem bekiendt at de udi Aaret 1743 fra Sundhorlehn hidbragte Landstryger[e] ikke ankom her til Skibbreedet saasom

1. Lars Svenske med hustrue fra d/en 1 Julij de ankom og blev arresteret og hensad til d/en 6 aug: da de herfra med Pass blev fortsændt til den stæd hvor de hiem/m/e hørte

2. Anders Larsen med Hustrue fra 1 til 14 Julij da hand paa Bergens fæstning hvorfra hand Var bortløben, blev leveret

3. Niels Olsen fra den 1 Julij til 12 Sep: da hand efter Stiftamptmandens ordre herfra til Nordfiords fogderie blev bortskicked

4. Kari Olsdatter fra d/en 1 Julij til d/en 28 Nov: og hændes datter i lige tiid da de begge tillige med Erich Larsen herfra til Nordfiords fogderie blev bort sændt

5. Ole Pedersen med hustrue og 3de børn fra d/en 6 Julij til 24 ditto da h/an/d tillige med dem blev stillet paa frifod

6. Ole Ingebrichtsens fra 8te Julij til 23 Nov:

7. Jacob Olsen fra 8de Julij til d/en 15 aug: da h/an/d fra LensManden Niels Han/n/istvedt er bortrømt

Hvortil de samtlig eenstem/m/ig svarede at det sig saaleedis med deres Ankomst og hensiddelse hos LensManden i alle Maader forholder som fogden har omspurdt samt at Ole Ingebrichtsens som under No 6 er anført hans rette Navn var Ole Tørresen hvilken som en ledig giengere blev bortført til Bergen for derfra til Nordlandene hvor h/an/d hiem/m/e hørte at henreyste, herom var fogden Tings vidne beskreven meddeelt som bevilged blev.

Echanger Skibbreede!

D/en 13de ejusdem blev Rættens satt til almindelig Som/m/ertings holdelse med Echanger Skibbreede i Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de Rættens tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 96 findes tilførte,

Og blev da sam/m/e Kongl/ige

1745: 124

ordres og befalinger oplæste som ved nestførrige Tingstæd.

D/en 14de ejusdem blev Rættens med sam/m/e Laug Rættes mænd satt og blev da fremlagt til publication

1. Christen Johannesen Langedahlen, Lars Larsen og Sieur Larsen Løtvedt paa egne og Søster Brithe Larsdatters Væigne deres udgivne Skiøde til Lars Johannesen Eiterdahl paa 12 Mark Smør i Skatteskyld og 48 sk i Pænge i Landskyld dat: 14de Julij 1745 vide Prot: fol: 296.

2. Magne Biørge Niels Esem Knud Yttre Eide og Hans Fyllingsnes samtliges udgivne Skiøde til Knud Larsen Schaar paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Schaar dat: 14 Julij 1745 vide Prot: fol: 296.

3. Magne Andersen Biørge og Niels Heldahls udgivne børselsæddel til Johannes Michelsen paa ½ p/un/d Smør 1 Mæle Malt udi Gaarden Hielmaas dat: 14 Julij 1745 med Rev: ej dat.

Albert Susemil udi Bergen haver Ved mundtlig Stevnemaal ladet indstevne Aamund Søre Qvinge for Resterende Pænge efter Reining den summa 2 rdr 4 mrk 14 sk.

Paa Citantens Veigne mødte LensManden Magne Esem og forlangte i henseende den indstevnte Aamund Søre Qvinge ey møder Stevne Vidnerne maatte afhiemle Stevnemaalets Lovlige forkyndelse, hvorpaa Anders Nesbøe og Knud Nesbøe frem stode og under Eed afhiemlede det de meer end med 14 dages Varsel haver indstevnt Aamund Qvinge til dette Ting tiid og Stæd at møde Citanten Albert Susemille for pligtige halvsextende Mark for udborgede Kiøbmands Vahre, ligesom de og forklarede den indstevnte at have sagt i mindelighed at Ville betale sin giæld til Citanten uden at svare til nogen Stævning.

LensManden producerede Citantens Reigning under 9 Dec: afvigte Aar 1744 hvorefter Citanten anfører pr balance at tilkom/m/e hos den indstevnte 2 rdr 4 mrk 14 sk som saaleedis lyder,

Og som den indstevnte hverken selv eller Ved andre møder forlangte Comparenten Lavdag for den udeblivende

Eragted

Den Lovlig indstevnte og ey mødende Aamund Qvinge forelægges Lavdag til nestanstundende Høsteting hvilken forelæggelse i Lovlig tiid bliver af Citanten at forkynde.

Fogden histerede følgende Creditorer udi Leyermaal begiengeren Lars Enestrands forbrudte boe for inden Rættten at beædige deres udgivne præntioner og fremstillede sig Lars Qvamme og beædigede at have rigtig at fordre for Koe Leye og Laandte Pænge i alt 4 mrk 2 sk Ligeleedis fremstode Ole Toft, Mons Gelsviig, Lars Ascheland, Ole Jacobsen Hauge, Sieur Hauland som alle beedigede deres præntioner rigtig at Være og at ingen derfor har nødt ringeste Vederlag eller betaling derfor - De øvrige Creditorer mødte ikke men Siri Enestrand gav sit forfald af Skrøbelighed

1745: 124b

og sængeliggelse til kiende Ved Ole Toft som paa hændes Veigne mødte og forsickrede kravetz rigtighed, hvad den anden angivne Gield angaar som til Landskyld og tiende da udviiser den producerede Skatte og Landskyld bog sam/m/es Rigtighed.

Fogden Rasmus Smith gav tilkiende at som den $\frac{1}{4}$ deel Part af Gaarden Nedre-Aase No 20 her udi Echanger Skibbreede af Skatteskyld 22 $\frac{1}{2}$ Mark Smør i mange Aar har lagt øde og deraf udi Græsleye ikkun svared 1 rdr aarlig, hand da opbød den for Almuen om nogen er til sinds sam/m/e gaardepart at antage imod de aarlige Kongl/ige Skatters svarelse eller og give meer deraf i Gresleye aarlig end hidtil skeed er de sig da nu enten strax eller inden 8te dage sig hos fogden indfinder med deres tilbud.

Af Almuen anmeldede sig ingen til sam/m/e Jordepart at Vilde modtage, men svarede at ingen kunde yde større Afgift deraf i henseende den er saa meeget ringe, at den neppe kand svare den Eene Rixdaler mindre fald skatt deraf aarlig at svare.

Fogden Var herom Almuens Svar beskreven begierende.

Anders Nomedahl frem viiste en fæll af en skudt biørn som hand d/en 19de April indeværende Aar udi Steenslands Marken paa Modahlen har fældet, hvorom hands Naboer Ole Farrestvedt og Knud Farrestvedt bar Vidnisbyrd om.

Fogden betalte saavel for den/n/e som forrige paa Vaartinget d/en 5te April 1743 anviiste fell af Ole Farrestvedt 4 rdr.

Restancerne over de Kongl/ige Skatter beløber 318 rdr 5 mrk 10 sk som er for 1ste og 2den termin.

Mielde Skibbreede

1745 d/en 16de Julij blev Rættten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Mielde Skibbreedes Almue i Nerværelse af Deres Maj/este/ts foged og de Rættten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 97 findes tilførte

Og blev da de sam/m/e Kongl/ige Ordres og befalinger oplæste som Ved nest forrige Tingstæder.

Dernæst publicerede

1. Karen Friman S/a/l/ig/ Johan Garmans Enckes udgivne Skiøde til Sorenskriver Johan Garman paa *Espevod (Espevold) der skylder 1 Løb Smør ½ tønne Malt, Blom 2 Løber S/mør 2 Tønder Malt *udi havre* (Havre) ½ Løb Smør 2 ½ Mæle Malt, Vim/m/elvig ½ Løb Smør og Rødland 2 Løber Smør 1 Tønne Malt dat: 27 Martij 1745 vide Prot: fol: 296.

2. Skiftebrev forretted paa Gaarden Prestue efter afdøde Anders Johannesen vide Prot: fol: 297 d/en 19 Maij 1745

3. Ditto forretted d/en 19 Maij h: a: (hujus anni = dette år) efter Johannes Knudsen Solberg vide Prot: fol: 297

1745: 125

4. Ditto forretted paa Gaarden Bache efter Anne Nielsdatter d/en 11 Maij 1745 vide Prot: fol: 297

5. Johannes Johan/n/esen Aschelands udgivne børsæddel til Niels Johannesen Øfstemielde paa ½ Løb Smør 8te Kander Malt og toe skilling i Pænge i Gaarden Øfstemielde dat: 16 Julij 1745 med Rev: ej dat.

D/en 17de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rættes Mænd satt og blev fremlagt

1. Anders Arnesen Mæhles udgivne Skiøde til Ole Svendsen paa 1 p/un/d 14 ½ Mark Skatteskyld og i Landskyld 23 1/10 Mark Smør 1 Mæle 11 1/10 Kande Malt udi Gaarden Mæhle dat: 16 Julij 1745 vide Prot: fol: 297

2. Jens Flataas og Anders Olsen Soelbergs udgivne Skiøde til Arne Andersen paa 1 p/un/d Smør 2 ½ Mæle Malt udi Gaarden Soelberg dat: 16 Julij 1745 vide Prot: fol: 297

Procurator Reutz paa fogden Hans Thies Nagels Veigne
Contra Mad/a/me Apolonia S/a/l/ig/ H/er/r Otthe Edvarsens

Procurator Reutz haver under Dags dato Ved skriftlig Indlæg af 15de Julij insinueret tillige den paa Vaartinget afsagde Laugdags forelæggelse som i rette Tiide efter Stevnevidnerne Johannes Johannesen og Johan/n/es Michelsen Søre Aschelands paateigning for hendes bem/el/te Mad/a/me Edvartsens Boepæl i Nerværelse af hendes Sønn og Husholderske at bleven forkyndt og deraf meddelet Copie, da bem/el/te Mad/a/me Edvartsen sam/m/e Tiid Var fraværende i byen, hvilcken paateigning Stevnevidnerne eedelige forklarede,

Citanten haver og udi sit Indlæg paastaaed Dom udi Hoved sagen med processens Omkostning under protestation mod Sagens ophold

Procurator Johan Simon Kramer haver under skriftlig indlæg paa Mad/a/me Edvartsens Veigne dat: 16de hujus saaleedis lydende forlanged udsættelse til næste Ting for til sam/m/e tiid at udtage Contra Stevning paa sin Principalindes Veigne

Eragted

Den forlangte Udsættelse til Næst holdende Høsteting bliver efter begier bevilget.

Fleere Sager fremkom ey efter paaraab udi Rætte hvorfor Odels Mantallet tillige med Restancen bleve attesterede - Restancen for 1ste og 2den termin beløber 367 rdr 3 mrk 8 sk

Arne Skibbreede!

D/en 19de ejusdem blev Rætten til Som/m/ertings holdelse med Arne Skibbreede satt paa Ting stædet Nedre Mielde i Over værelse af Deres Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 98 findes tilførte undtagen at Johannes Mieldem er i *i stæden for Johannes Monsen Yttre Arne,

Og blev da for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige ordres oplæste som Ved nestforrige Ting.

1745: 125b

Dernæst fremlagt til Publication

1. Aflyst afg/angne Magnus Schiøttes udgivne Pante Obligation dat: 13 Julij 1726 stoer 200 rdr efter Creditors H/er/r Niels Legangers paateignede Quittance under 30 april 1745 vide Prot: 38.

2. Ligeleedis aflyst Magnus Schiøttes Pante Obligation dat: 6 Julij 1733 stoer 250 rdr efter Creditor H/er/r Gert Gielmeydens ved sin Svoger H/er/r Raadmand Montagnes paateignede quittance under 29 Jan: 1745 vide Prot: 39.

3. Publicered et skiftebrev forretted paa Gaarden Melcheraaen d/en 12 Maij 1745 efter afg/angne Ingebor Hansdatter vid: Prot: 297

4. Halsten Stephensens udgivne Skiøde til Mons Stephensen paa 18 Mark Smør 9 Kander Malt i Gaarden Øfre Selvig dat: 19 Julij 1745 vide Prot: 297

5. Jon Falchangers udgivne Skiøde til Mons Olsen paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Falchanger dat: 19 Julij 1745 vif: P: 298

6. Mons Rasmusen Sætterstøels paa egne og Døttres Veigne deres udgivne Skiøde til Anbiørn Nielsen paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt udi Gaarden Sætterstøel dat: 19 Julij 1745 vid: P: f: 298

7. Anders Olsen paa egne og Myndtling Anders Larsens Veigne Clemet Haugaas Værge for Johannes Olsen, Ole Larsen Værge for Niels Olsen, og Clemet Magnesen Haugland Værge for Ole Olsen deres udgivne Skiøde til Mons Danielsen paa 12 Mark Smør 7 ½ Kande Malt i Gaarden Bredsteen dat: 19 Julij 1745 vide Prot: 297.

8. Karen Frimans udgivne bøkelsæddel til Jacob Johannesen Sættre paa 1 p/un/d Smør 16 Kander Malt i Gaarden Tellevigen dat: 19 Julij 1745 med Rev: ej dat.

9. Skiftebrev forretted paa Gaarden Hauchaas efter Niels Hansen d/en 12 Maij 1745 vide Prot: fol: 297.

D/en 20de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rættes Mænd satt og paaraabt om nogen Sager Var at incam/m/inere

Erich Nielsen Yttre Arne fremlagde den paa sistholte Vaarting afsagde Laugdags forelæggelse for de sam/m/e tiid af ham indstevnte og ey mødende Niels Yttre Arne og Hustrue Magdeli Niels Datter hvilcke Lovlig er bleven forkyndt,

De forelagde Niels Yttre Arne og Hustrue Magdeli Niels Datter mødte for Rætten og gandske fragick aldrig at have beskylt Citanten for de Ting de ere af ham indstevnede for, ligesom de ey heller haver talt de Ord nogen sinde {de Ord} til hands beskiem/m/else, hvorpaa de eedelig Vilde

1745: 126

purgere sig fra;

Citanten forlangte Sagen udsatt til nestholdende Høsteting for ved Continuations Stævning at indstævne 2de Vidner udi den/n/e Sag af hvis forklaring hand forvænted Sagen paa sin Siide nermere at Vorde oplyst

Eragted

Denne Sag bliver til nest holdende Høste ting udsatt

Fleere Sager blev ey incam/m/inerede hvorfor Fogden forlangte Restancen attestered som beløber 457 rdr 5 mrk 4 sk.

Schiolds Skibbreede

1745 d/en 23 julij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Schiolds Skibbreede satt paa Ting stædet Møllendahl i Nerværelse af Deres Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 102 findes tilførte

Og blev da for det Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Ordres og befalinger oplæste som Ved nest forrige Ting stæder

Dernæst publiceret

1. Kongl/ig Skiøde udgived til Morten Michelsen paa 18 Mark Smør ½ Huud i Gaarden Taangeland dat: 19 Dec: 1744 vid: Prot: 298
2. Kongl/ig Skiøde udgived til Ole Erichsen paa 18 Mark Smør ½ Huud i Gaarden Taangeland dat: 19 Dec: 1744 vid Prot: 298
3. Skiftebrev forretted paa Gaarden Søre Tistad efter Michel Povelsen d/en 26 april 1745 vide Prot: 298
4. Ditto forretted paa Gaarden Mathopen d/en 28de April 1745 efter Anders Olsen vide Prot: fol: 298
5. Ditto forretted paa Ham/m/ersland efter Anne Hansdatter d/en 27de ej 298

Guttorm Michelsen Tveteraas Contra Niels Hansen St/o/re Tvedt Procurator Claudius Barth fremlagde den paa sistholdte Vaarting afsagde Laugdags forelæggelse for Niels Hansen Store Tvedt som Lovlig er bleven forkyndt af Lars Myrdahl og Erich Lille Tvedt.

Den indstevnte og forelagde Niels Hansen Store Tvedt mødte og Vedtoeg Stevning og Lavdags forelæggelse Lovlig at Være sig forkyndt.

Procurator Barth Replicerede at som den indstevnte nu for Rætten persohnlig møder og Vedstaaer Lovlig Varsel, saa for at befordre Sagen til endelig Dom i Rette lagde Comparenten indstevnte Niels Hansen Store Tvedtes udstædde Pante Obligation og forskrivelse dat: 5 aug: 1743 og tinglyst d/en 6te ditto paa Capital 39 rdr {til} hvoraf Rester Rente fra Obligations dato hvilcken Obligations Capital forlængst og nestleeden Aar for Debitor Lovlig er Vorden opsagt thi fandt Comparenten sig anleediget at tilspørge den indstevnte, om det ikke med Opsiielsen sig saaleedis rigtig forholder og om hand ikke Vedstaaer Obligationen at have udstæd.

Niels Hansen Store Tvedt Vedstoed saavel at Obligationen var sig opsagt som og at have udgived sam/m/e Obligation.

1745: 126b

Barth loed tilføre at som den indstevnte ey allene tilstaar fordringens Rigtighed men end og Obligationens Opsigelse da paastod Comparenten endelig Dom til den paastevnte Capital og Renters betaling saavel som Erstattning for denne kostbare ibragte Proces i det minste med 5 rdr

Niels Hansen St/o/re Tvedt blev tilspurdt om hand noget i Sagen havde at erindre, hvor til hand svarede at maatte indlade Sagen til Dom/m/erens Skøn.

Sagen optages til Doms til i Morgen formiddag.

Cancellie Raad Wollert Danchertsen Contra Ole Jonsen

Procurator Claudius Emanuel Bart inleverede en af Citanten Cancellie Raad Danchertsen skriftlig forfatted Stevne Maal under 3die Julij 1745 hvorved Forpagteren Ole Joensen til dette Ting er indkaldet at betale Citanten skyldig Værende 74 rdr 3 mrk som og at erholde een hos den indstevnte effectuerede Sequestrations forretning Confirmeret og stadfæstet med Videre som Stevnemaalet indbefatter Lige som og Kongl/ig Maj/este/ts foged Ædle Rasmus Smith til den/n/e tiid og Stæd med muntlig Varsel er indkaldet at Være til Vedermæle nerværende saavidt den af ham beskreven givne forretning betræffer.

Den indstevnte Ole Joensen mødte og blev Stevnemaalet oplæst, og haver Lars Myrdahl og Erich Lille Tvedt sam/m/e forkyndt for bem/el/te Ole Joensens boepæl, som ligeleedis Vedtager Stevnemaalets Lovlige forkyndelse ligesom bem/el/te Ole Joensen i alt tilstaaer Søgemaalets Rigtighed, og finder sig i alt skyldig til den paastevnte forpagtnings summa,

Fogden Var tilstæde og Vedstoed ligeleedis at være til Vedermæle i denne Sag indvarsled, saavidt hands holdte Sequestrations forretning angaaer.

Bart paa Citantens Veigne loed tilføre at som den indstevnte ey allene Ved Sequestrations forretningen har tilstaaet den paastevnte fordring Retmæssig at Være pligtig men end og nu sam/m/e for Rätten bekræfter, saa i rettelagde Comparenten den under Fogdens haand udstædde og d/en 21de April nestleeden passerende Sequestrations forretning og derefter saavel i følge af Stevne maalet som forbem/el/te forretning paastoed at den indstevnte ey allene maatte Vorde tilkiendt at udreede de paastevnte 74 rdr 3 mrk men end og de til forbem/el/te Sequestrations forretning medgaaende Omkostninger som er 4 rdr 3 mrk 8 sk saavel som og den/n/e Processes Omkostning i det minste med 4 rdr: og endelig at den passerende og i Rette lagde forretning Ved Dom maatte

1745: 127

Vorde Confirmeret og stadfæstet, hvorefter Comparenten indlod Sagen til Doms.

Den indstevnte Ole Joensen blev tilspurdt om hand havde noget Videre at erindre i Sagen, hvortil hand svarede Ney, og indlod Sagen til Doms

Hvorefter Dom skal afsiiges i Morgen formiddag.

24 blev Rätten med sam/m/e Laug Rætt satt

Dom afsagt Contra Niels Hansen St/o/re Tvedt

Da den indstevnte Niels Hansen Store Tvedt for Rätten ey allene har Vedstaaet sin til Citanten Guttorm Michelsen Tveteraas udgivne Pante Obligations Rigtighed, hvorefter hand befinder sig retmæssig Gield at Være skyldig den summa 39 rdr:, men end og tilstaaet at sam/m/e Obligations summa udi lovlig tiid er hannem Vorden opsagt

Altsaa kiendes og døm/m/es for Rætt, at den indstævnte Niels Hansen Store Tvedt ey allene bør indfri og betale til Citanten bem/el/te Guttorm Michelsen Tveteraas sin under dato 5 aug: 1743 udgivne og d/en 6te ditto tinglyste Pante forskrivning lydende foruden andre debtors effecter paa 2den prioritered Underpant udi bem/el/te Niels Hansens paaboende

Jordebrug i Gaarden Store-Tvedt, med Capital 39 rdr: tillige med Resterende Renter fra Obligationens dato til fuldkom/m/en betaling præsteres, men end og udi Processens Omkostning at betale 3 rdr som alt 15 dage efter denne Doms Lovlige forkyndelse \bør udreedes/ under Nam og Excecution udi ovenm/el/te pandtsatte Jordepart og de øvrige hands tilhørende effecter Ved Rættens Videre befordring efter Loven.

Dom afsagt Contra Ole Joensen

Siden den indstevnte Ole Jonsen i ringeste Maader hverken Ved den af Citanten Cancellie Raad Danchertsen forlangte og af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged passerede Sequestrations forretning ey heller nu for Rættens i ringeste Maader har nægted Søgemaaletz Rigtighed, men sam/m/e i alt tilstaaed,

Kiendes herved for Rætt at bem/el/te Ole Joensen ey allene til Citanten Cancellie Raad Danchertsen bør betale den paastevnte forpagtnings Afgift med 74 rdr: 3 mrk Courant, men end og erstatte saavel de medgaaende Omkostninger til Sequestrations Forretningen med 4 rdr 3 mrk 8 sk som og denne Processes Omkostning iibereigned Dom/m/ens Løsning med 1 rdr 3 mrk, som alt 15 dage efter Dom/m/ens Lovlige forkyndelse bør udreedes under Adfærd efter Loven, til den Ende bliver alt saa den passerede Sequestrations forretning i alt stadfæstet og Confirmeret til Creditors betaling og Afslag paa Gielden saavidt sam/m/e tilstrække kand.

Dernæst publicered Capitaine Philip Nicols udgivne Pante Obligation til Stadthauptmand Jan von de Velde for Capital 4300 rdr, for

1745: 127b

hvilcken Capital er pandsatt Gaarden Gradvahl med underliggende Pladtzer og Inventario alt efter Obligationens Indhold som udi Pante-bogen fol: 298 ordlydende er indført.

Lieutenant Johan Ferdinand August Pritzir mødte for Rættens og tilkiendegav at hands Fader Welædle H/er/r Major Pritzir haver ved Lænsmand og Mænd mundtlig ladet indstevne Erich Pedersen Mitthun som Lægs Mand for No 95 at møde til dette Ting Tiid og Stæd at stande til Ansvar for den Skade som hand har gjort eller ladet gjøre paa den Soldater Munderingen som i hans Huus Var beroende Ligesom at erstatte de medgaaende Omkostninger saavel til Munderingens istandsættelse som Videre efter sin giørende paastand under indlæg af 22de Julij inde Værende Aar.

Den indstevnte Erich Pedersen Mitthun som Vedtoeg Lovlig Varsel mødte for Rættens, og tilkiendegav det hand i 9 aars tiid først har Været Soldat derefter som Lægs Mand i 14 aars tiid, fra hvilcket Lægs Mand tieniste forrige foged Andreas Jessen for en 6 aars tiid haver dimittered ham, og i hans tiid igien indsatt som Lægs Mand Halver Øfstus, hvorudover hand finder sig uvidende herom hvad enten hand paa nyt er igien indsatt til Lægs Mand eller ey, men ere bleven af Schierchent Hans Hof tilbragt Munderingen efter at Halver Øfstus til Soldat blev udskreved, hvor den og til denne Tiid har Væred beroende, dette alt uagted for at undgaa Videre trætte erbyder bem/el/te Erich Pedersen ey allene at forfærdige den beskadigede Munderings Kiøle hvormed hand allereede har gjort sin fliid at see den udflecked, men til Overflod end og Vil sætte nyt forstøcke derudi, som og at anskaffe en nye Skiorte af lige bonite som den der siiges at Være til skade kom/m/en, men hvad Omkostningerne angaar kunde hand ey finde sig pligtig til at betale.

Lieutenant Pritzir paa Citantens Veigne Var fornøyet med Comparentens Tilbud om at istandsætte den beskadigede Munderings Kiøle, samt igien at forskaffe en nye Skiorte i stæden for den andre, men i øvrigt forlangede Erstatning for sin Umage i alt 2 rdr og for 2de

Under Officererne som Lieutnanten har medtaget til Tings for at Vidne om i hvad stand Munderingen Var Erich Pedersen Mitthun tillevered for deris

1745: 128

Umage bereigned Lieutnanten paa Citantens Veigne 4 mrk samt for Stevne Vidnernes Umage ved at stævne 1 mrk 4 sk og i øvrigt Refererer sig til det indlæg under 22de hujus som til den Ende af Comparanten produceres

Erich Pedersen Mitthun tilspurte fogden som Ved Rätten Var tilstæde om hands udsiigende ey rigtig forholdt sig nemlig ey at Være anordnet til Lægs Mand, Fogden svarede at hand ikke nægter det H/er/r Major Pritzir jo Ved dette Aars General Munstring har ladet ham foreviise den Munderings Kiole og Skiorte som foregives at Være beskadiget og forlanged at Erich Mitthun som i hands tancke anordnet Lægs Mand sam/m/e skulle betale, H/er/r Majoren erindrede Vel og at fogden sam/m/e tiid talte med ham derom og først forestillede at hand ikke udi den Ved fogderiet for sig befundne Lægs Roulle har kundet finde at Erich Mitthun til Lægs Mand har Væred anordnet, og ey heller af Erich Mitthun nogen Lægs seddel foreviist, men hand finder Vel udi omrørte Lægs Roulle at for Lægdet No 95 findes anteigned Halver Øfstus at Være Lægs Mand, og alt saa fogden ey siden hand til fogderiet var ankom/m/en har Vist andet eller ham anderleedis berettet at nogen forandring med Lægs Mand der var skeed 2do besaae hand med Majoren Munderings Kiolens Skade som bestoed udi nogle smaae lige som falmede pletter og meente at der for Kiolen ligevel kunde passere siden at Erich Mitthun ey til Lægs Mand har Væred anordnet og mand saa meeget mindre til dens eller Skiortens Erstattning kunde obligere ham, men saadant mindelig begier blev ey imodtaget, Videre havde fogden ey at tilføre uden at fogden producerte sin ved fogderiet forefundne Lægs Roulle, hvorudi Halver Øfstun allene som Lægs Mand staar andført.

Comparanten havde ey Videre at tilføre uden til det forhen andførte.

Den indstevnte blev tilspurdt om hand Videre havde til sin befrielse at anføre og derfor underkaster Sagen til paadøm/m/e.

Dom Afsagt

Da den indstevnte Erich Pedersen Mitthun godvillig for Rätten har tilbudet sig saavel at i standsætte den udi hands Huus til forvaring af Under Officeren Hans Hof til bragte Mundering som Skiorte der uden hands Villie og Vidende kand Være lidt bedervet og beskadiget Ved pletter,

1745: 128b

uagted hand ey af sin foresatte Øfrighed er anbefahled sam/m/e Lægs Mands tieniste paa nyt igien at antage, allerhælst hand derfra for en 6 aars tiid har Været af forrige Foged, som den der i en 14 aars tiid som Lægs Mand Ved sam/m/e {L Nom/m/e} Lægs Nom/m/er havde udtiendt, demittered og forafskeediget, hvorom fogdens inden Rätten gjorde declaration og tilstaaelse Vidner, der i alt er Conform med den \af fogden/ producerte Lægs Roulle,

Altsaa kiendes og døm/m/es for Rætt at bem/el/te Erich Pedersen Mittun 15 dage efter denne Doms Lovlige forkyndelse bør forderligst effectuere sit inden Rätten gjorde tilbud, saavel ved at lade den udplættede Munderings Kiole i standsætte i forsvarlig Stand, som og at lade forfærdige en nye Munderings Skiorte i stæden for den bedervede For de paastaaede Omkostninger bliver indstevnte Erich Pedersen herved aldeelis frifunden, som den der ey af sin foresatte Øfrighed er beskicked til Lægs Mand hvorimod Citanten forbeholder sin lovlige Regres til hvem hand bæst Veed og kand.

Fleere Sager frem kom ey udi Rette efter paaraabing

Fogden frem lagde 1. en forfatted Specification hvorpaa Var andført udi Schiolds Skibbreede Lars Kongshavn der efter Almuens svar ey befatter sig med nogen anden Næring uden at paaagte sit Giestgiverie at Vedligeholde til de Reysendes fornødenhed 2. Lige leedis en forfatted Liste over de i Skibbreedet befindende Giestgiver stæder nemlig Damsgaard Haucheland Mollendahl og Calfari der er ansatt aarlig at svare 2 rdr og det for 3 aar hvortil de lige leedis svarede at fleere end andført er ey befindes herudi Skibbreede.

Restancen for 1ste og 2den termin beløber 762 rdr: 5 mrk 6 sk.

Sartor Skibbreede

1745 d/en 27de Julij blev Rættten til almindelig Som/m/er tings holdelse med Sartor Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Buchen i Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de Rættten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 99 findes tilførte undtagen udi Afdøde Ole Hansen Schoges Stæd er antaged Ole Olsen Lerøen som forhen har aflagt sin Laug Rættes Mands Eed.

Og blev da de sam/m/e Kongl/ige ordres som ved nestforrige Tingstæder oplæste som ved nestforrige

Dernæst publicered

1. Stiftampt Mand Møinichens udgivne Privilegium paa Giestgiveriet Lochøen til S/igneu/r Hans Ravel dat: 21 Junij 1745 vide Prot: fol: 299

1745: 129

2. En opretted Contract imellem Lars Larsen Tønnevigen og Arent Johannesen hvorefter Lars Larsen Tønnevigen overgiver sig med sin Odel og Ejendom til Arent Johannesen for af ham at nyde sit Livs ophold dat: 18 Junij 1745, da bem/el/te Lars Larsen hederer sit brug til bem/el/te Arent Johannesen efter Contractens Videre indhold vide Prot: 299

Ole Johannesen Tøn/n/evigen som Leylændings Viis {er til} bœxler en fierde part i sam/m/e Gaard Tønnevigen hvortil Lars Larsen Tønnevigen er eyere, frem kom for Rættten, og declarerede at i henseende bem/el/te Lars Larsen Tønnevigen ey haver tilbudet ham at overgive sig og hands tilhørende Ejendeele paa sam/m/e Maade som nu Ved Contract skeed er til Arent Johannesen som er hands yngre broder, hvorved hand fornem/m/er at Odels Rættten tillige skal Være Arent Johannesen hederet alt saa Vilde Comparenten herved oplyse ey allene at Vilde paa sam/m/e Maade antage sin Morbroder Lars Larsen, som Arent *Larsen har forbundet sig til, men end og til kiendegive at hand efter bem/el/te sin Morbroder Lars Larsens Død er nærmeste Odelsberettiget til forbem/el/te hands nu tilhørende Jordepart i Gaarden Tønnevigen hvoraf hand bem/el/te Ole Johannesen bruger den halvepart og i alt er 52 Mark fisk.

Mad/a/me Vessels udgivne bœxelsæddel til Mons Jonsen paa 1 p/un/d 6 Mark fisk i Gaarden Kaarevigen dat: 17 Julij med Rev: ej dat

1. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Kaabbeltvedt d/en 29de April 1745 efter Anders Nielsen vide Prot: fol: 300

2. Ditto paa sam/m/e Gaard {efter Brithe Andersdatter} d/en 29de April 1745 vide Prot: holdet efter Mons Nielsen vide 300
3. Ditto sam/m/e Gaard efter Lars Nielsen d/en 29de ejusdem vide Prot: 300
4. Ditto forretted paa Gaarden Store Sangolt d/en 29de efter Giertrud Johannesdatter - 300
5. Ditto forretted efter Syneve Olsdatter paa Gaarden Landeraae dat 4 Maij 1745 vid: Prot: 300
6. Ditto forretted efter Lars Larsen paa Gaarden Langøen dat: 4 Maij 1745 vid: Prot: 300
7. Ditto forretted efter Anna Pedersdatter paa Gaarden Lerøen af 22de Junij 1745 - 300
8. Ditto forretted efter Ole Hansen paa Gaarden Schoge d/en 21de junij 1745 - vid: P: 300
9. Ditto forretted paa Madhopen i Schiolds Skibbreede d/en 28 april efter Anders Olsen P: 300
10. Ditto forretted paa Gaarden Søre Lie efter Lars Andersen d/en 29de April 1745 P: 300
11. Ditto forretted paa Madhopen i Schiolds Skib: d/en 28 april 1745
12. Anders Hansen Telnes paa sine Myntlingers Veigne udgivne Skiøde til Mons Pedersen paa 3 Mark fisk i Gaarden Søre Lien dat: 27 Julij 1745 vide Prot: 300

1745: 129b

13. Johannes Michelsens Tønnevigens udgivne bøkelsæddel til Lars Johan/n/esen paa 27 Mark fisk i Gaarden Tønnevig dat: 27 Julij 1745
14. Michel Knudsen Baches bøkelsæddel til Hans Michelsen paa ½ Vaag <NB> fisk i Gaarden Bache ej dat
15. Erich Michelsen Landeraas udgivne bøkelsæddel til Anders Johannesen paa ½ Vog fisk i Gaarden Angeltvedt ej dat
16. Ole Pedersen Lochøens udgivne bøkelsæddel til Mons Hansen Hitzøen paa 1 p/un/d fisk i Gaarden Hitzøen dog uden andeel i Laxe Vogen dat ej dat
17. Ole Iversen Hitzøens bøkelsæddel til Ole Pedersen paa 2 ½ Mark fisk nok 6 ½ Mark fisk som Myndtlingen tilhører i Gaarden Løchøen ej dat
18. Ole Clemensen Dyrøens og Erich Jensen Noreides paa Myndtlingers Veigne udgivne bøkelsæddel til Vinciens Villumsen paa 11 Mark fisk i Gaarden Noreide dat: ej dat

Niels Olsen Humelsund haver ved mundtlig Varsel til dette Ting indstevnet Thommes Andersen og Jon Andersen Glesnes fordi de skal have beskyldt Citanten Niels Hum/m/elsund for hand haver udbrød et stække udi Stem/m/e Gaarden som Glæsnes Mændene eyede, og skulle have nedstødt Muren under qvernehuset hvorved Qverne huset tillige med qvernen skulle Være nedfalden hvilcke beskyldning og paasagn de indstevnte dagen efter S/anc/te Hans Dag skulle have gjort om Citanten, til Vidner om det paatalte haver Citanten ladet indstevnet Mons Gregoriusen og Ole Kaarsen Glesnes alt under Lovens falsmaal til at deponere deres Vidnisbyrd.

Af de indstevnte mødte Thomes Andersen allene hvorfor Stevne Vidnerne Peder Olsen Hagenes og Mons Olsen Tøsøen fremstode og edelig afhiemlede det de længere end med 14 dages Varsel haver indstevnt de udeblivende saavel Jon Andersen Glesnes som de selv talte med, som og Vidnerne som de ey fandt selv men forkyndte Stevningen for Ole Kaarsens Hustrue og udi Monses Huus som siden Ved en Kone der udi huuset blev(?) bekiendtgiort

Dernæst fremstode den mødende Thom/m/es Andersen og efter tilspørsel om hand Vedstoed at have udi Vidners paahør beskyldet eller tiltalt Citanten for det Stevningen omformælder, hvortil hand svarede ey at kunde mindes hvad Ord hand havde tiltalt Citanten med, dernæst blev ham tilspurdt om hand Veed nogen Reede til at Citanten har forøvet denne Gierning paa stem/m/egaarden og nedbrudt Qverne huuset, hvor til hand svarede ey at Viide skiel eller reede

1745: 130

dertil, undtagen at hand har hørt sam/m/e paasagn af dem der skal eye Qvernen og Stem/m/egaarden, som hand trøsted sig at overbeviise naar sam/m/e af ham til tinge blev indstevnet, og saaleedis kunde hand ey fragaae paa dette Snack at have tiltalt Citanten,

Citanten som af den indstevnte Thomes Andersen har hørt hands tilstaaelse for Rættens nemlig ey at Viide ringeste Reede eller Skiæl til de Ord hand i ubetænksomhed skal have talt om ham, declarerede for Medlidenheds skyld ey at Vilde fuldføre denne Sag Videre enten mod ham eller hands broder Jon Andersen ligesom ey heller forlange Vidernes førelse, eftersom Thomes Andersen for sin forseelse haver gjort Citanten en offentlig Avbigt og fortrødt de Ord hand haver uden all eftertanke talt ham paa, hvortil Thomes Andersen udviiste sin tacknem/m/elighed Ved at beede Citanten om forladelse med Løfte her efter at erkiende hands Godhed, hvorved Sagen i alt bliver ophævet.

D/en 28de ejusdem blev Rættens med sam/m/e Laug Rætt satt

Og da ingen Sager efter Paaraab fremkom i Rættens fremlagde fogden følgende Tings Vidner til attestation 1. Om Tollev Gabrielsen \i Buchen/ befatter sig med nogen slags handel eller anden Næring end hans blotte Gastgiverie, hvor til de alle enstem/m/ig svarede ney. 2. tilspurte fogden om ikke kræm/m/er pladtzerne Haagelsundet og Solsviigen ligesom forrige Aaringer saa og for 1744 af Jonas Ravel og Mathias Rasmusens Encke har Været beboet og brugt Rsp: (Responderede = svarte) ja at \de/ baade beboer og bruger Stæderne og Næringen. 3. En Specification fremlagt over *Giestgiverne (-giveriene?) sc: (altså, d.v.s.) Bratholmen, Lóchøen, Glesnesholmen, med Lóchøen forklarede Almuen at Christian Ornings Encke afvigte Aar 1744 med sine smaae børn i største Armod gik derfra, og altsaa ey det ringeste har eyet til den aarlige skats svarelse.

Restancerne for indeværende Aars 1ste og 2den termin beløber 173 rdr 2 mrk 12 sk.

Guulens Skibbreede

1745 d/en 2den Aug: blev Rættens til almindelig Som/m/ertings holdelse med Guulens Skibbreede satt paa Tingstædet Schieljehavn i Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de Rættens tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 87 findes tilførte undtagen at udi Sieur Hansen Haustelands stæd som er svag, er igien antaget Lars Olsen Lillevatzøen,

Og blev da for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige ordres og Rescripter oplæste som ved nestforrige Tingstæder.

Nok publicered en Kongl/ig forordning hvorved Loven og de ergangne Kongl/ige Rescripter og forordninger til at forekom/m/e at hans Kongl/ig Maj/este/ts Undersaattere af den Evangeliske Luterske Religion ikke til den papistiske Lærdom *Lærdom bliver forførte Vorder fornyet og igien taget dat: 18 junij 1745.

1745: 130b

1. Birgithe Margrethe S/a/l/ig/ Smeds udgivne Skiøde til Mons Halversen paa ½ Løb Smør ½ faar udi Gaarden Store Matre dat: 21 8ber 1744 vide Prot: fol: 300.
2. Ingebor S/a/l/ig/ Lars Pedersens udgivne bøkelsæddel til Ole Andersen paa ½ Løb Smør i Gaarden Vatzvigen dat: 2 aug: 1745 med Rev: ej dat
3. Cathrine S/a/l/ig/ Mag/iste/r Stabels udgivne bøkelsæddel til Jon Olsen paa ½ Løb Smør 1 fierding Malt i Gaarden Flolie dat: 7 Dec: 1744 med Rev: ej dat
4. Hans Lems udgivne bøkelsæddel til Iver Lassesen paa 12 Mark Smørs Leye udi Gaarden Sande dat: 16 julij 1745 med Rev: ej dat
5. H/er/r Edvard Londemans udgivne bøkelsæddel til Otthe Jensen paa 18 Mark Smør udi Gaarden Nedre Østguulen dat: 6 Nov: 1744 med Rev: ej dat
6. Skiftebrev forretted paa Gaarden Aandeland efter Peder Knudsen dat: 24 Majj 1745 vide Prot: 300
7. Ditto paa Gaarden Nore Tvedt efter Ole Hansen dat: 25 Majj 1745 vide Prot: 300
8. Ditto paa Gaarden Nore Gulen efter Povel Pedersen dat: 25 Majj 1745 vide Prot: fol: 300

D/en 3die Aug: blev Rættten med sam/m/e Laug Rættes Mænd satt og blev fremlagt til Publication

1. Ole Olsen Lille Slire Lars Olsen Bersvig og Jon Johannesen Biørcheland paa egne og Mons Johannesen St/o/re Slires [veigne] udgivne Skiøde til Christen Aamundsen paa 27 Mark Smør og 18 Kander Malt udi gaarden Bersvig, nok er hand eye[n]de efter sam/m/e Skiøde 9 Mark Smør og 6 Kander Malt udi bem/el/te Gaard dat: 2 aug: 1745 vide Prot: fol: 300.

Dernæst blev Sagerne paaraabte

Mageli Svardahlen haver til dette Ting tiid og Stæd indstevnt Lasse Svardahlen fordi hand Vil tage Aabod af de huuse som hun forhen har beboed og bem/el/te Lasse Svardahlen som Leylænding her efter skal bruge, derfor at lide Dom,

Den indstevnte Lasse Svardahlen mødte og forklarede at Være af Hans Vestervig stevnt paa Encken Magdeli Svardahlens Veigne at møde herudi Rættten fordi hand Vilde fordre Aabod paa Enckens Huuser som hand har tillige med Jorden tilbøkled sig og forklarede hand at have faaet 2de Mænd til at besee de brøstfeldige Huuser der ansaae Aaboden først til

1745: 131

9 rdr og derefter afslaaet sam/m/e til 6 rdr., men har hand aldeelis ey faaet mindste skilling derfor, og ey heller taget sig noget til enten af Vahre eller Pængers Værd for de {udlag} af Vurderings Mændene paaskiøn/n/ede 6 rdr:

Encken blev derefter tilspurdt om hands udsigende ey rigtig forholdt sig, hvortil Citantinden svarede at den indstævnte Lasse Svardahlen i ringeste Maader hvercken har tiltaget sig noget af hændes Godtz mindre har paastaaet noget af hænde derfor skulle udlægges

Dernæst blev Citantinden tilspurdt hvad Aarsag hun har havt til at yttre den/n/e Proces eftersom hun dog ikke enten er frtaget eller berøvet noget for den Aabod hand nemlig indstevnte Lasse Svardahlen har Ved 2de Mænd ladet taxere, Citantinden svarede at have med Lasse Svardahlen Væred i alt forened udi 2de Mænds nerværelse forinden denne

Stævning fra Hans Vestervig blev udstæd, og har da som Venner siden den tiid Væred eenige, og om alt kom/m/ed Vel over eens, ligesom Citantinden og forklarede ey at have ombeedet Hans Vestervig til at udstæde denne Stævning mod Lasse Svardahlen, og altsaa forlangte at blive frietagen for at den/n/e unødvændige Sag er opkom/m/ed

Hans Vestervig som Var tilstæde erklærede at Være uvidende om det sluttede forlig, ligesom ey heller af Encken at Være ombedet at skulle stevne Lasse Svardahlen.

Parterne blev tilspurdt om de Videre i den/n/e Sag havde at erindre hvor til de svarede ney og optages altsaa Sagen til Doms til i Eftermiddag.

Hans Vestervig haver Ved mundtlig Varsel til dette Ting tiid og stæd indstevnt Lasse Svardahlen fordi hand \har/ brudt Kierke freed med ham sistleeden S/anc/te Hansdag da de paa Præstegaarden ved Nøsted Vare samlede hvortil hand haver indstevnt Gunder Sættenes og Michel Brandanger {dog ikke} at møde under Lovens falsmaal til at deponere deres Vidne, 2do for de Ord hand skal have talt til Rognald Vestervig og Lasse Glenjen da de arbejdede paa Glenjen om Citanten, nemlig at ønske at det kunde høve sig saaleedis at den indstevnte og Citanten kunde kom/m/e under 4re Øyne da de Vilde tale ved hin anden til Vidner om sam/m/e Sag er sam/m/e Mænd nemlig Rognald Vestervig og Lasse Glenjen, 3tio for de Ord Lasse Svardahlen har tiltalt Citanten med, da de begge i Elling Svardahlens Veeskygge Var nerværende til Vidner udi sam/m/e Sag er indstevnt Hans Glenjen og Elling Svardahlen.

Den indstevnte Lasse Svardahlen mødte og Vedtoeg Lovlig Stevnemaal, Ligesom og Vidnerne Gunder Sættenes, Rognald Vestervig Lasse Glenjen og Elling Svardahlen og Hans Glenjen, untagen

1745: 131b

*undtagen Michel Brandanger som ey mødte.

Hvorfor Stevnevidnerne Svend Lund og Arne Molle frem stode og eedelig afhiemlede det de Lovlig har indstevnt Vidnet Michel Brandanger til at møde her ved Tinget for at *at deponere sit Vidne om de Ord Lasse Svardahlen skal have talt til Citanten afvigte S/anc/te Hansdag, og det under Lovens fals Maal.

Lasse Svardahlen fremstod og forklarede at efterat Citanten kom til ham paa Gaarden Svardahlen og tiltalte ham saaleedis maaskee at Magdeli Svardahlen har født dig ligesaameeget som du har født hænde, hvortil hand svarede du taler som et Skern indtil du beviiser det ligesom hand og tilstoed at have spurdt Citanten om det er sandt hvad Citanten skal have sagt om ham nemlig at have fra Encken Mageli Svardahlen udtaget for Aaboden baade Gryte og Skierring, er det saa at Citanten sam/m/e skulle have sagt, sagde Lasse Svardahlen at hand skulle have løyet det til hand sam/m/e beviiste, til den siste Post i Stevningen forklarede Lasse Svardahlen at hand erindrede ikke om hand havde talt de Ord, og om saa skeed var declarered hand ey at have nogen Tancke dermed,

Citanten forlangede de indstevnte Vidner afhørte hvorpaa

Gunder Sætnes som det første Vidne fremstod og efter behørig formaning var givet ham at Vogte sig for Meeneed Vidnede under Eed følgende At da hand Var Ved Kierken S/anc/te hans dag neden Ved Nøsted kom Lasse Svardahlen og kalte Citanten til sig, og sagde hand nemlig Citanten skal om bøygden have sagt at Lasse skal have taget Aabod fra Encken Magdeli hvilket skal Være Løgn indtil du beviiser det, hvorpaa Hans Vestervig sagde til ham du bør betale Encken foer Leye for hændes Øg du har brugt hvortil Lasse svarede naar jeg skal betale fuld foster burde Enken ey laane den omkring til andre Gaarder for at bruges hvortil Hans Svarede jeg Vil ey tale meer derom den/n/e gang men begierer Kierkefreed og derpaa skiltes de fra hinanden uden at videre Ord faldt dem imellem.

Rognald Vestervig og Lasse Glenjen fremstode derefter og under Eed forklarede, nemlig den første Rognald Vestervig at da hand stoed paa Arbeide tillige med Lasse Glenjen og den indstevnte Lasse Svardahlen hørte hand bem/el/te Lasse Svardahlen sige at have hørt Citanten skulle til adskillige have sagt at hand nemlig Lasse Svardahlen skulle have ladet udvurdere Gryde og skierring hos Encken Magdeli Svardahlen for Aabodens skyld, og at ønske at maatte

1745: 132

*høve hinanden under 4re Øyne, Videre havde Vidnet efter tilspørsel ey at forklare,

Det andet Vidne Lasse Glenjen forklarede under eed lige det sam/m/e som nestforrige Vidne Rognald Vestervig da hand ey meere havde at Vidne om

Dernæst fremstod Elling Svardahlen og eedelig forklarede at Hans Vestervig kom dagen efter S/anc/te hans dag paa Gaarden Svardahlen og tiltalte Lasse Svardahlen som sad udi Vidnets Veeskygge for at arbeyde, og begierte at faae betaling for den Umage hand havde at gaae paa Mageli Svardahlens Veigne som var for en halv dags beløn/n/ing, hvortil Lasse svarede havde du Reipe Nacken at drages med saa fick du andet at Viide fordi du traær mig, hvorpaa skienderiet Videre yttred sig Ved det hand talte de Ord som hand forhen har tilstaaet og Vidnet om, nemlig at Magdeli Svardahlen meere har fød den indstevnte Lasse Svardahlen end Lasse har fød hænde, hvortil {Hans Svarede} Lasse svarede du taler som et skern til du beviiser det, hvorpaa Citanten sagde til ham du har brudt Kierkefreed og derpaa kom den Tale som Vidnerne forhen har forklaret nemlig at Lasse skulle have ladet Udvurdere Gryte og skierring fra Encken etc: hvortil Lasse svarede du skal have Løyet det som en Skielm til du beviiser der. Videre havde dette Vidne ey at forklare

Det siste Vidne Hans Glenjen fremstoed ligeleedis og under Eed forklarede. at de første Ord som bleve talte, Var at Citanten kom til Lasse Svardahlen der sad i Ellings Veehuus og tilbød forliig, hvortil Lasse svarede jeg Veed ey af noget forlig havde du rette Reipe Nacken Vilde her maaskee Vanke bytte, jeg Veed ey hvad du traær og tracker efter hvorpaa skenderiet yttred sig om det sam/m/e som forrige Vidne har forklaret, hvorpaa Lasse svarede du skal Være et skern til du beviiser det, og at hand skal sidde og gaae for en Skielm til hand beviiser ham at have ladet Udvurdere Gryde eller skierring fra Encken, hvorpaa Hans begierte at Lasse skulle betale foster for Enckens Øg Videre havde Vidnet ey at forklare Citanten forlangte det ude blivende Vidne forelagt

Eragted

Den indstevnte Michel Brandanger som fuld Varsel efter Lov har bekom/m/et og under falsmaal er indstevnt forelægges Lavdag til næste Høsteting alt under Straf efter udgangne Kongl/ig forordning om Vidners udeblivelse hvilken

1745: 132b

forelæggelse Citanten tager beskrevet og i lovlig tiid seer forkyndt.

Dom afsagt udi Sagen Contra Lasse Svardahlen

Da Encken Mageli Svardahlen under Sagens procedur ey allene har tilstaaet at Være bleved forened med Lasse Svardahlen for den Aabod hand Ved Mænd har ladet taxere paa de af hænde beboede, men nu han/n/em af Ejeren tilbøxlede bønder Huuse, saa at bem/el/te Lasse Svardahlen i ringeste Maader enten ikke har paastaaet mindre udtaget noget Vederlag derfor, som og for Rættens declarered ey at have ombeedet Hans Vestervig paa sine Veigne enten at stevne eller opvippe denne Sag mod indstevnte Lasse Svardahlen som forlængst imellem hænde og den indstevnte Var bleven bielagt,

Kiendes og døm/m/es for Rætt at Mageli Svardahlen der ey som Citantinde kand ansees bør for all Omkostning og tiltale Være befried, og følgelig den indstevnte Lasse Svardahlen sagisløs befunden, men derimod bør Hans Vestervig som efter egen tilstaaelse uden bem/el/te Mageli Svardahlens begier og samtøcke har indvikled sig udi denne saa unødige som ubeføede Trette og Rettergang betale som temere Litigans (en som fører unødig trætte) til justiz Cassen 1 rdr 12 sk, som alt 15 dage efter den/n/e doms lovlige forkyndelse bør udreedes under adfærd efter Loven.

Iver Clasen Nordahl haver Ved mundtlig Stevning indkaldet til dette Ting Tiid og Stæd Iver Kiellevold fordi hand afvigte Aars Som/m/er haver ved at ride paa hans hest sprengt ham ud, som og at bem/el/te Iver Kiellevold har tiltalt ham med onde og skiendelige Ord hvorom Vidner Erich Nordahl og Aslach Nordahl under falsmaal Straf er indkaldede til at avlægge deres Vidnis byrd, hvorefter hand forvæntede Dom i Sagen til skadens Erstatning med Videre efter giørende Paastand.

Den indstevnte Iver Kiellevold tillige med indstevnte Vidner mødte alle.

Indstevnte Iver Kiellevold fremstod \og forklarede/ at hand vel kunde tilstaae at have reedet Citantens hest forleeden Aars Som/m/er af sin Mark til et andet stæd udi hans saa kaldede udslette Mark som kunde være lidt over en halv fierdings Vey hvor hand slap ham paa Marken uden i ringeste Maader at Viide at hæsten noget Var kom/m/ed til skade ligesom hand ey heller Vidste om hæsten af hans folck efter den tiid Var reedet paa og desaarsage kom/m/ed noged til skade.

1745: 133

Citanten blev tilspurdt hvad tiid hand toeg hæsten til brugs efter at indstevnte Iver Kiellevold sam/m/e havde reedet, hvortil hand svarede 8te dages tiid derefter, da hand fornam at hæsten ey var saa god som tilforn, men ey at have ladet den besees at Være bederved Efter en 8te á 9 Ugers forløb blev atter hæsten reedet fra deres Eng og af Iver Kiellevolds dreng, og hensatt paa et andet stæd udi Udmarken, hvor 2de Soldater toeg ham i en Uhr, og efter at hand fra sam/m/e stæd førte ham med sig {paa} til Opsidderen Herman Kiellevolds huus hvor hand stoed Natten over, hvorfra Citanten førte hæsten hiem til sit eget huus i tancke den skulle blive til beedring hvor den over 14 dage blev staaende, men da sam/m/e hands hest ey Vilde *tære (fortære) foer, bragte hand hæsten til Iver Kiellevold, og bad hands Moder Vilde sige hands Sønn Iver Kiellevold, som ey var hiem/m/e at skulle foreenes med ham om Skaden, men da Iver Kiellevold nægtede hæsten huus og Citanten ey Vilde medtage sam/m/e bragte Iver Kiellevold hæsten op igien til Citantens Huus udi Vidners paasiun, hvor hand imellem huuserne gik og slang til de omsiider nemlig Opsidderne paa Nordahl udbragte hæsten til et stæd hvor Aslach Nordahl skiød sam/m/e ihiel

Citanten Iver Clasen Nordahl forlangte sine Vidner afhørte hvorpaa

1ste Vidne Erich Nordahl fremstod og under Eed forklarede ey at have seed hæsten af ham eller hands tiener at Være sprengt, og at have hørt Iver Kiellevold sige Citanten sit snapper fra mitt og jeg ey fra dit.

2det Vidnes udsigende Var ligesom det andet som under Eed forklarede at hand ey havde seed hæsten at være reedet af Iver Kiellevold eller hans dreng, men at bem/el/te Iver Kiellevold havde kaldet Citanten for Snap tre gange, Videre havde Vidnet ey at forklare.

Citanten fremstillede 2de Mænd sc: Herman Kellingvold og Ole Andersen Myhre der skal have seed Iver Kiellevolds dreng at have reedet Citantens hest, for at erholde deres forklaring i den/n/e Sag, og som Citanten sam/m/e Mænd til Vidner har indkaldet bliver deres Vidnisbyrd tillige modtaget. som Var at de begge havde seed Iver Kiellevolds dreng der er et

barn paa 9 à 10 aar at ride paa hæsten gandske sagte uden at hæsten deraf kunde have nogen skade.

Den indstevnte Iver Killeevold havde ey Videre at erindre uden at hand tillige med 2de sine Grander tilbage førte hæsten til Citantens huus med god førlighed efter at sam/m/e havde i hands Gaard fortæret et par børrer høe, som hand agtede Ved Contra Stævning naar hands Vidner derom blev indkaldet til næste ting at beviise, og desaarsage forlanged hand Sagen til Høsteting udsatt som blev bevilged

1745: 133b

Fogden Rasmus Smith haver Ved skriftlig Stevnemaal til dette Ting Tiid og Stæd paa Justitiens Veigne indstevnt Hans og Lars Glenjen at anhøre Vidnerne Ole Eide og Gievle Eides dreng navlig Ole Olsen som havde ført et fra Bergen afvigte Aar d/en 1ste Nov: til Trundhiems Tugt huus afsændt Qvindemen/n/iske Ved Navn Marithe Larsdatter udi de indstevntes Huus tillige med fulte breve og documenter, tillige haver hand og indstevnt Tosten Lund med Hustrue Helje Jørgensdatter Svend Lund med sin tieniste Pige Ragnilde Andersdatter samt Peder Undahl med Hustrue Marithe Monsdatter deels at anhøre Vidner og deels at giøre forklaring om bem/el/te Qvinde Men/n/iskes fremførsel til Undahl hvorfra hun er gaaed bordt og undviced alt efter beskaffenhed at lide dom, til Vedermaele er Læns Manden i Lindaas Skibbreede Michel Hundven indstevnt, som den der første Gang Qvinde Men/n/isket gaard fra Gaar haver afsændt bem/el/te Stevne Maal er af følgende indhold

De indstevnte mødte alle undtagen Tosten Lunds Kone der er svag og Ved sin Mand loed give sit forfald, dernæst og Peder Undahls Kone som Manden foregav at Være gam/m/el og svag og desaarsage ey kunde møde

Ole Eide og Gievle Eides dreng Ole Olsen fremstode for Rættten og declarerede at have frem bragt Qvinde Men/n/isket Marthe Larsdatter tillige med de hosfulte breve til Gaarden Glenjen hvor de udi Lasse Glenjens Huus overleverede saavel Qvinde Mennisket som en fange som og brevene der med de ord at sam/m/e skulle henføres til LensManden Peder Henrichsbøe, og talte hand tillige med Ole Olsen med Lasse Glenjen selv udi *hans (Hans) Glenjens Kones paahør som sam/m/e tiid Var i stuen, og ankom de med bem/el/te fange til Lasse Glenjen Ved Middags tiider

Dernæst blev Comparenterne tilspurdte hvad ordre de havde til den Gaard de hen bragte fangen om hændes Videre befording, hvortil de svarede at have givet de sam/m/e ordre som de havde bekom/m/ed nemlig at sam/m/e til nermeste Gaard fra Glenjen skulle bort føres

Lasse Glenjen tillige med Hans Glenjens Hustrue Anne Olsdatter blev fremkaldede, der begge tilstode at det forholdt sig rigtig at Ole Eide tillige med drengen Ole Olsen rigtig afleverede Fangen tillige med hos følgende brev, med tilhold at føre hende tillige med brevet til nermeste gaard, hvorpaa de tiilig \paa/ Morgen en da Hans Glenjen hiemkom tillige med Lasse Glenjen førte fangen til nermeste Gaard Vestervig men dog ikke at medbringe brevet Fogden tilspurdte Lasse og Hans Glinjen tillige med hans Kone

1745: 134

at som de have tilstaaet at de med Qvinde Men/n/isket fulte breve er lagt paa deres bord, hvor da sam/m/e breve ere afbleven; hvortil Lasse Glenjen svarede aldeelis ey at Viide hvor sam/m/e er afbleven, dog kand hand ey Viide om sam/m/e brev kand Være bortkom/m/ed imens hand Var ude og saa til sin baad Ved søen; Hans Glenjens Kone forklarede at hun som Var eene og havde 3 smaae børn at tage Vare, havde ey forstand at tage Vare paa brevet, men da sam/m/e skulle om Morgen en afføres efter at hændes Mand var hiemkom/m/et

spurdte de alle \fangen/ hvor brevene vare afblevne hvortil hun svarede ey at Vide deraf og trued hænde derom at levere sam/m/e tilbage, ligesom de og klædde hende ud af alle hændes klæder og ey fandt noget hos hænde, og havde hun ligeleedis Erinde i sit Huus under tiiden at udrette ved at gaae ud af Stuen, hvor det nok kunde vel maaskee ladet sig giøre at fangen kunde sneget sig ud i Ildhuuset hvor der brente paa fyrstædet, Hans Glenjen forklarede ey at Være hiem/m/e da fangen ankom; men kom først om Natten hiem og saa derefter tiilig om Morgen en fløttede hænde, dog forklarede de begge som førte hænde til nærmeste Gaard Vestervig at qvinde Men/n/isket Var en fange der havde brev med sig der paa deres Gaard Var bortkom/m/ed, og tilstoed Hans Vestervig til hvem fangen af Glenjens Opsiddere blev til leveret at Comparenternes Udsiigende befandtes rigtig, nemlig at advare ham om at brevet var hos dem bortkom/m/ed, siden er hun Gaard fra Gaard ført deels med pier deels med andre Koner da Mændene paa adskillige Stæder har Været fraværende, og fra og til de Gaarder som ey ligger Ved Søen udi nærmeste passage indtil hun omsiider med Svend Lunds tjeniste pige Ragnilde Andersdatter blev leedet til Gaarden Undahl hvor Tieniste Pigen bem/el/te Ragnilde ey fore fandt andre \end/ Peder Undahls gamle og skrøbelige Kone, til hvem hun ey Vidste at give forklaring hvad enten det medbragte Qvinde Men/n/iske Var en fange eller et andet fattigt Men/n/iske, Peder Undahl som ey Var hiem/m/e da Qvinde Men/n/isket blev af Svend Lunds Pige til bragt hands Kone forefandt ey heller sam/m/e fange, men blev beretted af sin svage og aldrig Kone at et Qvinde Men/n/iske var tilbragt hænde som hun sagde at have anseed for et qvinde Men/n/iske der kunde reyse om at sælge noget, hvilcken da hun bad sam/m/e gaae ind i Stuen sneg hun sig derfra.

Fogden som af alle Omstændigheder maatte fornem/m/e at mand for Mand har tractered hændes transport med skiødesløshed siden Qvinde Men/n/isket ingen breve har havt med sig saa at Opsidderne Lasse Glenjen og hans Naboes Kone Anne Olsdatter

1745: 134b

som ikke har taget brevene under forvaring for det mæste derudi er Aarsage, thi indstiller hand til Rættten hvorleedis de for saadan deres skiødesløse Omgang kand blive at ansee til Straf andre for Eftertiiden til exempel, hvorom hand Var dom begierende, samt extract af det inden Retten passerede forhør for sam/m/e at producere i Sagen mod LensManden Michel Hundven.

Dom afsagt

De indstevnte Lasse Glenjen tillige med Hans Glenjens Hustrue Anne Olsdatter haver tilstaaet begge at have seed at den med Qvinde Men/n/isket Marithe Larsdatter med fulde forseglede paque med Deres Excellence stiftampt Mand Møinichens skydspas er levert dem af Ole Eide og drengen Ole Olsen med forklaring og betydning hvad sam/m/e brevskaber havde at betyde, og Lasse Glenjen dog desuagted har foretaget sig anden forretning Ved at forlade fangen for at ned gaae til sin baad Ved Søen, og saaleedis formodentlig givet fangen selv leylighed til at forkom/m/e eller opbrende Documenterne, bør hand for sin skiødesløse Omgang hvorved adskillig ulempe siden er foraarsaged bøde til Sognets Skole Casse 2 rdr, ligesom Qvinde Mennisket \Anne Olsdatter/ der meere kand undskyldes for sin uforstandige behandling og Oppasning ved documenternes Eftersiun i det hun udi sin Naboes Lasse Glenjens fraværelse som eene paa Gaarden maatte oppase sine smaae børn, tilfindes herved ligeleedis til Sognetz Skole Casse at betale 4 mrk som alt 15 dage under Lovens tvang bør udreedes;

Hvad \de/ øvrige indstevntes Sag \er/ angaaende som efter egen forklaring ey har kundet forekom/m/e det undvigte Qvinde Menniskes bortløbelse i sær Peder Undahls svage og skrøbelige Kone der ey engang har faaed at Viide hvem dette qvinde Menniske har Været, bliver herved sagisløs befunden.

Dernæst tilspurte fogden om Ingebor i Shieljehavn befatter sig med anden Næring end hændes blotte Giestgiverie, hvortil samtlig svared Ney.

Dernæst om fleere en Brynild Vichinvog findes her i Skibbreede som af sit Gestgiverie kand skatte hvortil de ligeleedis svarede ney.

Restancen for indeværende Aars Skatter beløber 417 rdr 2 mrk 14

Lindaas Skibbreede

1745 d/en 5te Aug: blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Lindaas Skibbreedes Almue satt paa Tingstædet Kiilstrøm/m/en i Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 88 findes tilførte.

Og blev da for dette Skibbreede alle de Kongl/ige Ordres Rescripter og befalinger publicerede som ved nestforrige tingstæd

1745: 135

Dernæst publicered

1. Gertrud von der Lippe afg/angne Danchert Danchersens udgivne Skiøde til Jochum Danchertsen [paa] Gaarden Qvalvog skyldende 1 Løb og ½ Tønde Malt dat: 11 7ber 1744 vide Prot: fol: 301

2. Joachim Danchertsens freedlysning paa sine Øer og holmer som er under Fedie beliggende, samt ey at dræbe fugler paa sam/m/e Øer vide Prot: fol: 301 sam/m/e er dat: 10 Julij 1745.

3. Ane Margrethe S/a/l/ig/ H/er/r Christen Krogs paa sin Moders Veigne udgivne bøxelsæddel til Anders Gudmundsen paa 21 Mark Smør 1 Mæle og 9 Kander Malt i Gaarden Hopland dat: 3 Julij 1745 med Rev: ej dat.

D/en 6te ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rættes Mænd satt og blev til publication fremlagt

[1.] Skiftebrev forretted paa Gaarden Nedre Syslach efter Lars Aamundsen dat: 16 Martij 1745 vide Prot: fol: 301.

[2.] Ditto forretted paa Gaarden Wigene efter Lars Erichsen og Brithe Evarsdatter dat: 25 Majj 1745 vide Prot: fol: 301

3. Erich Olsen Møchingsvold Jacob Erichsen Vichene og Anders Michelsen Lille Lindaas deres paa egne og myndtlingers Veigne udgivne Skiøde til Mons Gudmundsen Røsnes paa 1 p/un/d Smør udi Gaarden Vigene dat: 6te Aug: 1745 vide Prot: fol: 301

Dernæst blev paaraabt de paastevnte Sager!

Mons Gudmundsen tienende hos Rasmus Olsen der er boende paa Gaarden Indre Lyren fremstoed for Rætten og gav tilkiende at hand til dette Ting tiid og stæd med muntlig Kald og Varsel Ved Stevne Vidner Lens Manden Michel Hundven og Halver ibidem lovlig har ladet indkalde Thomes Thomesen Indlyhren at møde og Dom at lide fordi hand udi nestleeden Vinter noget for Paaske haver med hug og slag overfaldet Citanten, til bøders Udreedelse efter Sagens befindende beskaffenhed samt Omkostningers Erstattning for dette

søgemaal skadesløs til Vidner om dette slagsMaal og tildragelighed i sig selv er til dette Ting ind varsled under Lovens falsMaal indkaldet Anders Pedersen Indre Lyren og Kari Sæbiørnsdatter, samt Ingebor Gudmundsdatter Indre Lyren for at avlægge deres eedelige Vidnisbyrd og forklaring desangaaende samt til fornødne questioner at svare, hvilcke Vidner at an og paahøre forbem/el/te Thomes Thomesen Indre Lyren er Varslet, hvor efter Citanten Vilde fornem/m/e om de indstevnte mødte

Den indstevnte Thomes Indre Lyren mødte og Vedtoeg lovlig Stevnemaal, af de indstevnte Vidner mødte ingen untagen Anders Pedersen Indre Lyren som og Vedtoeg lovlig Varsel

Hvorfor Stevne Vidnerne Michel og Halver Hundven fremstode og eedelig afhiemlede det de med meer end 14 dages Varsel haver under Lovens falsmaal indstevnt de udeblivende Vidner Kari Sæbiørnsdatter og Ingebor Gudmundsdatter at møde her til Tinge for at avlægge deres eedelige forkla-

1745: 135b

ring om det slagsmaal imellem Thomes Thomesen Indre Lyren og Citanten Mons Gudmundsen.

Citanten paastod at det mødende Vidne Anders Pedersen Indre Lyren maatte tages til eedelig forklaring om den/n/e Sag.

Vidnet Anders Pedersen fremstod derpaa og efter at formaning Var givet ham at Vogte sig for meeneed Vidnede under Eed følgende, at hand ey haver seed at Thomes Thomesen Indre Lyhren haver slaget Citanten ligesom hand ey Var hiem/m/e den Tiid der siges Citanten skal Være slaget,

Citanten forlangede forelæggelse for de udeblivende Vidner til næste Rætt

Eragted

De Lovlig indstevnte og ey mødende Vidner Kari Sæbiørnsdatter og Ingebor Gudmundsdatter forelægges til næstholdende Høsteting alt under den Straff og falsMaals bøder som forordningen af 3die Martij 1741 dicterer \for sam/m/e deres Vidnisbyrd at avlægge/ hvilcken forelæggelse Citanten tager beskreven, og i Lovlig Tiid besørger for Vedkom/m/ende forkyndt.

H/er/r Otthe Sundbye fremkom for Rættten og tilkiende gav det hand med skriftlig Stevning under 20 Julij sidstleeden haver til dette \Ting/ Tiid og stæd indstevnt H/er/r Torgus Grøgaard for pligtige Pænge 30 rdr 5 mrk som han/n/em for Aarene 1743 og 1744 tilgode kom/m/er, for Ved den Civile Rætt at imodtage beviisligheder og efter Sagens beskaffenhed Dom at lide, Stevnemaalet lyder saaleedis som Ved stevne Vidnernes paateigning befandtes Lovlig at Være forkyndt.

Den indstevnte H/er/r Grøgaard blev 3de gange paaraabt men ingen mødte paa hans Veigne

Hvorfor Stevne Vidnerne Michel Olsen Hundven og Erich Gudmunsen Qvalvogen fremstode, og eedelig afhiemlede det de for halvtreedie Uges tiid haver forkyndt denne Stævning for H/er/r Grøgaards Hustrue og deraf levert hænde en rigtig Copie til at overlevere den indstevnte

Citanten H/er/r Sundbye producerede sin forfattede Reining under 15 Dec: afvigte Aar 1744 hvorefter hand tilkom hos H/er/r Grøgaard de paastevnte 30 rdr 5 mrk, hvilcken Ved paateignede Erklæring under 25 Jan: indeværende Aar af H/er/r Grøgaard er approberet, men som sam/m/e ved mindelig Advarsel ey heller Ved Stiftsprou-

1745: 136

sten Thanches paateignede Resolution under 5te febr: dette Aar ey er til denne Tiid præstered, men Væred forarsaged at indstevne ham til denne Civile Rætt derfor, hvilcken Reigning med ovenmelte Paateigninger saaleedis er lydende, Vilde Citanten allene erindre om Lavdags forelæggelse for den udeblivende H/er/r Torgus Grøgaard.

Eragted

Den Lovlig indstevnte og ey mødende H/er/r Torgus Grøgaard forelægges Lavdag til næstholdende Høsteting hvilcken forelæggelse Citanten tager beskrevet og i Lovlig tiid seer forkyndt.

Procurator Bart mødte paa Hans Otthesens Veigne og producerede hans skriftlige Stevning af 29de Junij nestleeden hvorved hand som Kirke Ejere til Lyhrens Kierke til dette Ting Lovlig har indstevnt Opsidderne paa Gaarden Indre Lyhren navnlig Anders Pedersen, Thomes Thomesen, Lars Monsen, Anders Christiansen, Ole Rasmusen, Ole Monsen og Rasmus Nielsen at møde og Dom at liide til at betale ham Resterende Kirke tiende for de 3de Aaringer 1742 1743 og 1744 samt at erstatte Processens bekostning, ligeleedis er og til Vedermæhle indkaldet dette Stæds Klocker Sing/neu/r Niels Bagger.

Alle de indstevnte mødte og Vedtoeg Lovlig stevnemaal som og Klockeren Niels Bagger til Vedermæle i Sagen.

Barth derpaa for Otthesen i rette lagde hands skriftlige Indlæg af 4de hujus og tillige anviiste den derudi paa beraabte og af dette Stæds Klocker Sing/neu/r Niels Bagger under hans attestation beskrevet givne tiende bog saaleedis som forrige Kierke Ejer H/er/r Niels Schiot den af Almuen oppebaaren haver, hvilcken Viiser hvad Indre Lyhrens opsiddere til Kierken i Tiende aarlig har udlagt.

De samtlige Opsiddere paa Indre Lyhren tilstode her for Rættten at de med Mænds Vidne de 2de Aaringer nemlig 1742 og 1743 haver tilbødet Kierkens forpagtere Peder Ones og Rognald Einerssen Sletten 2de Tønder Korn som skal Være den rette Andeel Kierken udi Tiende tilkom/m/er hvilcket Kierkeforpagteren efter Maal ey Vilde modtage men paastoed at sam/m/e Tiende efter Vægt skulle ydes ligesom Stævningen af en hver fordres, for det siste Aar 1744 haver de til Rognald Sletten henført 6 Tønder Korn som Var tiende for alle de Resterende \3de/ Aaringer som ey heller bleve af forpagteren modtagne, men maatte med Mænds Vidne føre sam/m/e tilbage igjen til

1745: 136b

deres paaboende Gaard Indre Lyhren, hvor sam/m/e endnu er beroende og skal saasnart paafordres Vedkom/m/ende blive leveret,

Til det indleverte og producerte Indlæg som blev oplæst svarede samtlige, at de Vel haver til afgangne H/er/r Niels Schiot som forrige Kierke Ejere givet den paastaaende Tiende udi Korn og efter Vægt og det meer end deres Pligt tilkom, i henseende de til ham som deres siæle sørger havde en særdeelis Godhed og desaarsage forundt ham efter enhvers Leylighed meere end efter den Rætt de tilkom at tiende efter, hvilcket Tillæg og deres godvillige Gave de ey kunde formode skulle bleved anskrevet eller anført som en byrde eller paalæg for eftertiiden hvorudover de nu aldeelis ey kand eller Vil under gaae at yde til Kierken større Rettighed end hvis der udi Matriculen og Kierkestolerne er paabudet og befahled, ligesom de og forsickrer sig om til næste Ting at faae indkaldet saadanne Vidner der kand bekræfte at Kierketienden forinden H/er/r Schiøtte blev deraf Ejere, ey har Været høyere ydet end 2 Tønder Korn af den heele gaard, som efter Maal af forrige Kierke forpagtere blev modtaget, og desaarsage forlangede Sagen udsatt til næste Ting.

Bart paa Otthesens Veigne Replicerede at hand Vilde formeene at det anviiste Tiende Register er beviis og oplysning nok i den/n/e Sag, thi Vedblev Comparanten at paastaae

Dom, og de indstævnte følgerig Stevnemaalets formeld til tiendens betaling samt Processens bekostnings Erstattning.

Niels Bagger mødte og tilstoed at hands Udtog af forrige Præstes afg/angne Niels Schiøttes holdte tiende bog saaleedis Conform Var under hans haand meddeelt itzige Kirke Ejere Hans Otthesen.

De indstevnte forlanged Sagen opsatt til næste Rætt for til sam/m/e tiid at fremlægge deres beviiser og frem føre deres Vidner, hvorleedis Tienden forhen har Væred ydet.

Eragted

Den forlangte Opsættelse bliver efter de indstevntes Paastand bevilged til nest holdende Høste ting

1745: 137

Dend 6te Aug: da Eet Almindeligt Som/m/er skatte og Sageting blev holdet med Lindaas skibbr/edes Almue, blev Rættten af mig Pro: Claudius Emanuel Barth efter meddelt Constitution igien betiendt, udj Sagen Ræist af H/er/r Sorenskriver Garman Contra Ole Lagesen efter forrige tiltalle, og blev Rættten sam/m/e tiid beklæd med det ved Sagens incamination anførde Laug Rætt.

Hvor da for Rættten fremstoed H/er/r Sorenskriver Garmans fuldmægtig Mons/ieu/r Erich Thore som producerede Rættens forrelægelse for indstevnte Ole Lagesen og Vidnerne Mallene Antonidatter og Lisbet Olsdatter, hvorpaa findes teigned, Kalds Mændene j Bergen Ove Strangesens og Johan Lykens Attest, at bem/el/te forrelæggelse d/en 15de Maij sidstl/eden for Vidnerne j Bergen Lovlig er bleven forkyndt, ellers begierede Comparenten at Lensmanden Michel Hundven tillige med Erich \Qvalvaagen/ og Michel {ibid} \Olsen Hundven/ *matte (maatte) blive fremkaldede, for at giøre forklaring om berørte forrelæggelses forkyndelse, saavel for Ole Lagesen sielv, som forsaavidt Vidnerne angaar her paa stædet lovlig er bleven forkyndt.

Stevne Vidnerne Michel Michelsen Hundven, og Michel Olsen ib/i/d/e/m item Erich Qvalvaagen fremstoed for Rættten og efter aflagde Eed forklarede, at de haver med meere end 14 dages Varsel, forkyndt dend j Rættten lagde forrelægelse for indstevnte Ole Lagesen j Eegen paahør, saavelsom og saavidt Vidnerne betrefrer, forkyndt dend j Ole Lagesens husses stue, for hans hustrue, men det andet Vidne Lisbet Olsdatter Var icke tilstæde.

Indstevnte Ole Lagesen møtte for Rættten og tilstoed lovlig at være Stevnt, sagde dernest at hand indted andet til Sagen haver at svare end at hand begiærer med sin Contra partt at vorde forligt, siden hand fortryder hvad som er skied.

Det Eene indstevnte Vidne Mallene Antonidatter møtte, men det andet Vidne Lisbet Olsdatter efter paaraabelse indfandt sig icke, ellers sagde det mødende Vidne Mallene Antonidatter, at det andet udeblivende Vidne, formedelst Svaghed ej kunde møde, siden hun j Bergen har lagt og endnu ligger af svaghed til sengs.

Citantens fuldmægtig sagde at som Sagen ved de forhen førde Vidners Eedelige forklaringer, saaledes er oplyst, at Indstevnte Ole Lagesen den paastevnte tiid, uden aller mindste føye eller anledning og saaledes Voldelig her j huset som Eet Priviligered Giestgiberstæd, har overfaldet Citantens tiener Jens Altenburg, haardtrecked, skued og prygled ham med Een toue tamp, saa eragter Comparenten ufor nødén, at urgere paa de forrelagte Vidners forklaringer, men paastaaer, at Indstevnte Ole Lagesen j anledning af Lovens 6 Bogs 7 Cap: 8 Art: og 14 Cap: 1 Art: bør blive tildømt at udrede, 1mo simple slagsmaals bøder for haardtrekning og slag med Videre, for det andet Voldsbøder 3de førge tyves Lod Sølv til deeling jmellem Deris Maj/este/t, dend beskadigede Jens Altenburg og hans hosbonde Citanten H/er/r Sorenskriver Garman, for det 3de at erstatte den/n/e Processes

forvoldte Processes bekostning, med 3 Rdr ubereignet hvad Dom/m/eren for hans møye og Ræises bekostninger kand til kom/m/e og hvilcket Comparenten paastaaer Ole Lagesen tillige ved Dom bør til findes at erstatte.

Ole Lagesen blev tilspurdt om hand noget Videre til Sagen havde at svare, dertil hand Replicerede, at hand indted Videre haver at forrestille, end at hand begiærer forlig.

Dernest blev følgende bereigning for Dom/m/erens umage Ræisse og flötning giordt, efter Reglemanget af 24 Febr: 1708.

Flötning fra Bergen og til tingstædet Kilstrøm/m/en som er		
4 Mil, for 4re Mand á Millen 2 mrk er	1 Rdr	2 mrk
Diet penge paa Een Ræisse dag til tingstædet		4 -
Een dags forretning	3 -	
Flötning og diet penge til bage igien	2 -	

	tilsammen	7 Rdr
Liggeledes nu paa som/m/er tinget, flötning fortæring samt		
Een dags forretning	7 -	

	Sum/m/a	14 Rdr

1745: 137b

Derpaa blev da j den/n/e Sag, siden parterne indted videre havde at forrestille, saaledes for Rædt Kiendt, Dømt og Afsagt.

At Citanten H/er/r Sorenskriver Johan Garman har haft største føye at Ræisse og til Doms forfølge den/n/e Sag mod indstevnte Ole Lagesen paa sin tiener Jens Biæring Altenburgs Veigne, Ved udstæd Stevnemaal, som for den/n/e Rætt, Nest afvigte Vaar Ting blev anhengig giordt, erfahres fuldstendig, naar de samtlige j den/n/e Sag førde og afhørde Vidners udsigende vorder betragted, Hvoraf udfindes, at da bem/el/te Altenburg paa sin Principals H/er/r Sorenskriver Garmans Veigne Var udreist her j skibbredet, for at til endebringe, een deel skifter, og da hand fra Eet skifte stæd, formedelst paakom/m/ende Nadt og uVejer, motte tage herberge, om Aftenen silde j Kilstrøm/m/en hos dend indstevnte Ole Lagesen, der paa bem/el/te stæd er Privilered Giestgiber, ankom, som var 5 ugger for nest afvigte Jul; Og efter at bem/el/te Altenburg j stuen gandske fredelig var opkom/m/en og der nedsadt sig at spisse, blev hand efter maaltidet, og da hand fra bordet var opstegen /: efter at Indstevnte Ole Lagesen først havde brugt adskillige uanstændige og Lompne ord, der icke er paastevnt, under den/n/e Sag :/ meget jlde og utilbørlig begiegned, uden ringeste dertil given Anledning af oft bem/el/te og indstevnte Ole Lagesen, som da hiem kom, og efter \de/ samtl/ige \førde/ Vidners udsigende, med hug og slag, skuen og haard trecken (hårdtag), meget Voldsom over faldet; Thj Vidnerne forklarer fuldstendig, at Ole Lagesen som da \var/ hiem kom/m/en, ej alleene tog fadt j Altenburgs haard og rev ham og derefter skuede ham mod Kackelovnen, men end og med Een touge tamp, slog bem/el/te Altenburg over hovedet og skulderne og derefter skuede ham ud ad Kiøcken Dørren, og da Altenburg igien, igien/n/em dend andre dør indkom, blev hand atter af den Indstevnte udskued af stue dørren ud j forstuen; ja det som meere er, forklarer det Eene Vidne Magne Rasmusen ydermeere, efter at Altenburg j store stuen Var udgaaen, er Ole Lagesen atter der indkom/m/en og havde ham fadt j haaret, med Videre Vidnernes forklaringer og ud siggende, som Acten yderligere udvisser. Naar nu dend Indstevnte Ole Lagesens ulovlige forhold mod Altenburg vorder betragted, erfahres deraf fuldstendig, at bem/el/te Altenburg, som een fredelig indkom/m/en Giest, paa Eet Giestgiberstæd og herberggier huus, Voldsom er Vorden over faldet, og det af dend, der burde styre tilrette og af yderste formue stræbe at afvende ald skade og ulempe, som af

undskabs Mænisker, j hans huus kunde øves og j Verck stilles, og icke sielv, som her skied er, uden ringeste dertil given anledning, overfalde Ræssende folck, der j sit lovlige Ærinde blev nødsaget, at tagge Logement og Natte herberge mod betalling.

I slig anledning og følgerig Sagens beskaffenhed Døm/m/es for Rætt, at Indstevnte Ole Lagesen, for sin brugte uLovlige {og} omgang og Voldsom/m/e over fald med hug og slag, samt haar greb, øved paa Jens Biering Altenburg, bør, følgerig Lovens 6 Bogs 14 Cap: 1 Art:, at bøde sine Volds bøder, Nembl: 3de ferge tyve lod Sølv eller 60 Rdl, der efter Lovens 1 Bog 22 Cap: 4 Art: bør kom/m/e til deeling, og endelig for haard greb efter Lovens 6 Bog 7 Cap: 8 Art: at bøde til Hans Maj/este/t 3de Sex lod Sølv eller Nie Rixd:, item fordj hand har slaget Altenburg med Een toue tamp, der icke anderledes kand ansees, end stock hug, at bøde liggeledes efter forbem/el/te Lovens 6 Bog 7 Cap: 8 Art: 3de Sex lod Sølv eller 9 Rdl; Og endelig bør Indstevnte Ole Lagesen erstatte og betalle til Citanten H/er/r Sorenskriver Garman som den/n/e Sag paa hans tieners Veigne har udførdt og fra Rædt til anden forfuld, j hense[e]nde til dend bekostning som derved er med gaaen formedelst Een sætde Dom/m/er, med Videre, udj Processens bekostning - 17 Rdr, hvorjmod Citanten fornøyer Dom/m/eren efter dend bereigning som forhen j Acten findes til førdt med 14 Rdr.

Saaledes som Dømb[t] er, bør indstevnte Ole Lagesen at efterkom/m/e og udrede inden 15 dage efter den/n/e Doms lovlige forkyndelse under Videre adfærd efter Loven.

1745: 138

Ole Thomesen Opsidder paa Gaarden Solen beliggende under Matriculens No 6 udi Lindaas Skibbreede og Nordhorlehns fogderie, der udi sam/m/e Gaard bruger af Skatteskyld 21 ½ Mark Smør og af Landskyld 12 Mark S: 4 K: M: 1/6 Huud 1 sk i Pænge fremkom for Rættten med Væmodig Klage Maal det hans i boende bønder Huuse nemlig 1 stue; 1 boe med Loft; 1 Ildhuus; En skygge og 1 Kam/m/er ved uløckelig Vaadeild dagen for Marie besøgelses Aften som Var Onsdagen d/en 30te Junij indeværende Aar, alle bleve lagde udi Aske, foruden alle andre hands tilhørende Ejendeele der udi sam/m/e Huuse Var forvarede, hvoraf inted kunde eller blive bierged, ligesom hand og forklarede at afgangne Justitz Raad Frimans Arvinger Var Ejere til hands brugende Jordepart, og som hand fra all sin Velfærd er blotted, Vilde hand dog endnu stræbe af all Magt at see Gaardepartens Huuser igien opbygd, og i den Anleedning hos Deres Maj/este/ts Aller underdanigst anholde om Skattebefrielse for de 2de Aar Skatteforordningen allernaadigst tilsiiger, hvorefter hand tilspurdte Almuen og Laug Rættet om hands Udsigende ey i alt rigtig forholdt sig, hvortil samtlige eenstem/m/ig forklarede det Comparentens Udsiigende disværre i alt forholdt sig efter hands forklaring, og at det alle tilfulde noksom Var bekiendt, herom Var Comparenten et Lovskicked Tings Vidne beskreven begierende som bevilged blev.

Fogden Rasmus Smith anmeldte at hand paa *Justiens (Justitiens) Veigne til dette Ting med skriftlig Stevnemaal af dato 9de Junij som d/en 18de {for ham} er forkyndt haver indstevnt LensManden for Lindaas Skibbreede Michel Hundven fordi hand afvigte Aar d/en 1ste Nov: ey har efterlevet Stiftbefalingsmandens befahling udi Skydtpas fra sig til nærmeste Lens Mand at skydtze et til Trundhiems Tugthuus hendømt qvinde Menniske, med Videre efter Stevnemaaletz Indhold som lyder saaleedis.

De udi Stevnemaalet anførte nemlig Michel Hundven og Lars Storoxe haver begge den siste Ved paateigning af 12 Junij og den 1ste Ved paateigning af 18 ditto tilstaaed Stevnemaalets Lovlige forkyndelse.

LensManden Michel Hundven mødte for Rættten og efter fogdens tilspørsel om Stiftamptmandens Skydtpas der tillige med Qvinde Mennisket Marithe Larsdatter ey var

læst af ham og om ey sam/m/e lydte saaledis at bem/el/te Qvinde Menniske skulle føres fra Lænsmand til LensMand og fra Giestgiver til Giestgiver med behørig Vagt der hænde skulle befordre, forklarede det hand ey allene haver læst deres

1745: 138b

Excellence Stiftamtmand Mønichens Qvinde Mennisket med givne Pass, der tilholdt at sam/m/e Qvinde Menniske LensMand til LensMand skulle transporteres, som og at have meddeelt LensManden udi Ahlenfit Skibbreede Lars Storoxe sin Quittering {saas} for Qvinde Mennisketz rigtige Over Leverelse ligesom hand og maatte med fortrydelse tilstaae, at i stæden for at lade hænde lige til LensManden i Gulens Skibbreede transportere haver hand af Uforstandighed for at Menagere Almuen ladet hænde nemlig Qvindemen/n/isket tillige med hændes Doms documenter og medgivne Skydtz pass Gaard fra Gaard befordre, og haver hand til sin Undskyldning ey at anføre noget uden at beede om Moderation i den Straf hand efter fortieniste kand Meritere, ombeedende Rætten Vilde hensee noget paa hands slætte og ringe Tilstand.

Fogden tilspurdte LænsManden Michel Hundven om hand ikke for Rætten paa Gulens Skibbreedes ting har hørt og Veed at Ved den Leylighed Qvinde Mennisket Marithe Larsdatter fra ham Gaard imellem under Vegs paa Gaarden Glenjen er forkom/m/ed og borte bleved det med hænde følgende StiftsbefalingsMandens brev til Directionen i Trundhiem tillige med Skydtzpaset, samt at hun til sist fra Gaarden Undahl er undviiget,

Den indstevnte tilstoed at hand som til Vederermæhle ved det tagne forhør om denne Sag tilfulde herom var bekiendt

Procurator Barth paa LensManden Lars Storoxes Veigne producerte den Quittance han/n/em under dato 1 Nov: afvigte Aar Var af Michel Hundven for Qvinde Mennisketz Leverance meddeelt saaledis lydende.

Fogden forestillede at som det af hans egen tilstaaelse er bekiendt at Qvinde Mennisket, efter at hun til han/n/em fra Lens Manden Lars Storoxe Var leveret imod hands her udi Rætten producerte quittering, hvoraf saavel som af Skydtz paset hand havde Anledning hænde til ne[r]meste LensMand at transportere, fra han/n/em blev befordred Gaard imellem i den tancke at hun skulle bringes til LensManden i Gulens Skibbreede Peder Henrichsbøe og Ved hvilken Leylighed og formedelst hans efterladenhed udi at efterleve den for sig havende Ordre baade documenterne og endelig hun selv til sist er borte bleved og hun undvigt, hvorved {adskillige de} bønder hos hvem brevene blev forkomne kom i Uleylighed og blev straffed, bem/el/te

1745: 139

Qvinde Men/n/iske som Var medgiven 4 rdr til Underholdnings Pænge paa Reisen blev siden d/en 8de April paa Woss paagreben og Underholdning paa hænde bekostet til d/en 4de Junij da hun paa vey fra Bergen til Trundhiem blev transporteret paastoed fogden ey allene at Lensmanden alle disse paa hænde andVænte bekostninger efter sin derover indgivne Reigning af 5te hujus bedragende sig 8 rdr 3 mrk 3 sk bør erstatte men end og indstillede til Rætten at hand for denne sin efterladenhed udi at efter leve høy Øfrigheds befahling, skiøndt hands slette Tilstand er bekiendt med en taalelig Mulct maatte Vorde anseed, og i det øvrige indstillede Sagen under Dom.

Imod den producerte Reigning havde den indstævnte ey noget at erindre, uden at *soumittere (submittere = underkaste) Sagen til en mild og formedelst hands slætte Vilkaar taalelig Dom.

Og som intet af Parterne udi denne Sag Videre blev erindret

blev saaleedis Kiendt Dømt og Afsagt

Den indstevnte LensMand Michel Hundven haver for Rættten ey allene tilstaaet at have af LensManden i Ahlenfit Skib/breede Lars Storoxe mod egen Quittance modtaget Qvinde Mennisket Marthe Larsdatter der til Directionen udi Trundhiem efter hændes medfølgende Doms documenter og fra Deres Excellence Stiftamtmand Møinichens med givne Skydtz pass Lænsmand fra LænsMand skulle befordres og transporteres, men {til} end og til sin befrielse ey andet andført end sin Enfoldighed ey at efterleve de Ordres hannem som Lens Mand Var givet, paa fundament af en utitidig Ømhed at see Almuen soulageret fra det paabud den med andre Var pligtig i slige tilfælde at udrette.

Alt saa efter Sagens befundne Omstændighed og den der af flydende Uleylighed, hvortil den indstævnte har Været første Aarsag, som af egen tiltagen frihed ey har efter Høy Øvrigheds bydende forsiunet Qvinde men/n/isket bem/el/te Marthe Larsdatter med behørig Skytz til nærmeste Lensmand men ladet hænde skiødesløs gaard fra gaard fremreyse, hvorved saavel documenterne paa Gaarden Glenjen er bort komne, som omsiider Qvinde Men/n/isket paa Gaarden Undahl bortViiget, dog atter paa Voss igien funden,

Kiendes og Døm/m/es for Rætt, at den indstævnte Michel Hundven der ved sin mislige foranstaltning saaleedis har foraarsaged nye Udgifter paa Qvinde Men/n/isketz Anholdelse Underholdning og Varetægt, ey allene bør erstatte til Citanten Fogden Smith hands derover forfattede Reignings summa med 8 rdr 3 mrk 3 sk, men end og til Sognetz fattige Skoler at betale 2 rdr *som {formedelst den indstævntes slette Tilstand ansees} som alt 15 dage efter den/n/e Doms lovlige forkyndelse bør udreedes under Adfærd efter Loven.

1745: 139b

Og som fleere Sager efter paaraab ey frem kom fremlagde fogden til attestation 1. om fleere Giestgivere end Ole Lagesen i Kiilstrøm/m/en og Madame Danchertsen i Fedjø findes her i Skibbreedet hvor til Almuen svarede Ney.

Restancen paa indeværende Aars 1ste og 2den termin Skatters beløber 490 rdr.

Fogden tilspurte 1. Om det ikke er dem Vitterlig at en part udi Gaarden Smørdahl No 74 her i Skibb/reedet af Skatteskyld 1 p/un/d 12 Mark Smør frue Svanhielm tilhørende og i forudm tid af Arne har været brugt og beboet, i lang tid har ligget og endnu ligger øde, ubeboet, 2. Om ikke sam/m/e gaardepart udi fogdens formands tid indtil nu har Været accorderet at slaaes imod at derfor aarlig udi Engeslætte skatt er bleven betalt 1 rdr 1 mrk og om det Almuen er Vitterlig at meere deraf er svaret 3. Om nogen er tilsinds bem/el/te Gaardepart at Ville antage til brug enten imod aarlig Skatz Svarelse eller og at svare meer derfor aarlig, end hidtil betalt er de sig da nu derom Vilde anmælde, saa og om ikke bem/el/te Gaardepart af fogden i Aaringerne 1743 og 1744 ligesom for indeværende Aar har opbudet dem

Til 1 Spørsmåal svarede Almuen at det er dem bekiendt at den omspurte Gaardepart længe har lagt øde Paa 2det spørsmåal at Gaardeparten i mange Aar har Været accorderet til brug for 1 rdr 1 mrk og ey meer deraf givet. Og paa 3die spørsmåal svarede at den i de andførte Aaringer ligesom i Aar har Været opbudet men den er saa ringe og slætt, at adskillige som har brugt den 1 Aar har forladt den Et andet, og fogderne saaleedis neppe har kundet erholde den forrige accorderede Priis 1 rdr 1 mrk om Aaret. Mindre at nogen den for fuld skats svarelse Vil eller kand antage.

Fogden forlangte dette Svar beskrevet meddeelt.

Herløe Skibbreede!

D/en 9de ejusdem blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Herløe Skibbreede satt paa Tingstædet Alvestrømmen i Overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 91 findes tilførte undtagen at Ole Monsen Tosviigen i stæden for afdøde Peder Michelsen er til Laug Rættes mand antagen

For dette Skibbreede blev de sam/m/e Kongl/ige ordres oplæste som Ved nestforrige Tingstæd.

1. Dernæst blev til Udslættelse af Pantebogen frem lagt Cicilia S/a/l/ig/ Gunder Fessers d/en 18 7ber 1743 udgivne Pante Obligation stoer 1258 rdr 1 mrk 3 1/3 sk. hvorpaa fantes Berent Gundersens Quittance af 10 Junij 1745 paa Creditors Veigne. vide Prot: 262.

1745: 140

2. Ligeleedis aflyst President Krogs udgivne Pante Obligation til Adelus Montagne afg/angne Mag: Peder Bredahls paa Capital 300 rdr og udgivet d/en 10de Julij 1726, som af Værk page Peter Christian Krog er indfriet og betalt til Capitaine Ferry paa Creditorindens Veigne efter Quittance af 29de April 1745.

3. Justitz Raad og President udi Trundhiem Christian Krogs udgivne Pante Obliagtion til sin Sønn Verk page Peter Christian Krogh paa Capital 300 rdr: dat: Bachegaard d/en 2 Jan: 1745 vide Prot: 302

4. Mons Magnesen Huusebøes udgivne Skiøde til Ole Olsen Rong paa 11 1/5 Mark fisk i Gaarden Rong vide Prot: fol: 301

5. Peter Christian Krogs udgivne bøkelsæddel til Niels Knudsen paa et pladtz under Asch hoved gaard beliggende hvor af 12 dages Arbeyde til Aschs Ejere aarlig skal svares dat: 7 aug: 1745. med Rev ej dat

6. Assessor Lavsens paa sin Værsøster Birgitthe Lillianschiolds Veigne udgivne bøkelsæddel til Christen Michelsen paa 18 Mark fisk i Gaarden Tielstad dat: 21 april 1745 med Rev:

7. Ditto hands udgivne bøkelsæddel til Rasmus Michelsen paa 18 Mark fisk i sam/m/e Gaard Tielstad dat: 21 april 1745 med Rev:

8. Skiftebrev forretted paa Gaarden Moldeklev d/en 17de Majj 1745 efter afg/angne Michel Nielsen vide Prot: 302

9. Ditto forretted paa bem/el/te Gaard d/en 13 Junij ej an: efter afg/angne Siri Michelsdatter vide Prot: 302

10. Hans Jansen Willumsens udgivne Skiøde til Gellius Witter paa 1/6 deel Løb Smør 1/6 deel tønne Malt i Gaarden Sunde dat: 28de junij 1745 vide Prot: fol: 301.

11. Valentin Vedels Revers til Toldbetienten Hans Zacharias Flor om ikke at pantsætte eller bortsælge Gaarden Lille Bern, de hos S/a/l/ig/ fogden Smed deponerte Obligationer tillige med Schrivners udstædde Obligation samt Alvers Kierke uden bem/el/te Flors Minde indtil hand for sit Curatell (Kuratel = formynderskab, vergemål) for Christen Boller bliver fornøyet, dat: 5te April 1745 vide Prot: fol: 302,

12. Told Inspecteur Normans udgivne bøkelsæddel til Anders Andersen paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Nore Aaland dat: 3 Majj 1744.

13. Lars Andersen Bragstads udgivne skiøde til Johannes Larsen Sættre paa 27 Mark Smør 3 skiepper Malt i Gaarden Bragstad dat: 9 aug: vide Prot: fol: 302

1745: 140b

14. Lars Andersens Bragstads oprettede Contract med Johannes Larsen Sættre om Livs føde og Ophold for ham og hustrue dat: 9 aug: 1745 vide Prot: fol: 302

D/en 10de ejusdem blev Rættten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd

Henrich Jansen Ravnanger som Opsidder paa Gaarden Rafnanger i Herløe Skibbreede og Nordhorlehns fogderie som under Matriculens No 16 er beliggende hvoraf hand bruger 1 p/un/d 16 ½ Mark i skatteskyld og 18 Mark Smør 6 Kander Malt og ½ Huud i Landskyld hvortil H/er/r Justitz Raad og President Krogh er eyere histerede sig for Rættten og tilkiendegav at hans iboende Huuse nemlig Et Ildhuus, Kam/m/er og en Stue d/en 10de febr: indeværende Aar Ved uløckelig Vaade Ild er bleven lagde udi Aske, tillige med andre hands tilhørende Ejendeele som ey kunde bierges, hvorudover hand i yderste Armod er geraaden,

Om denne uløckelige hændelses tildragelighed tilspurdte Comparenten den samtlige Almue og Laug Rætt om det i alt ey saaleedis forholdt sig, hvortil de enstem/m/ig svarede at hands Udsiigende i alt medførte Sanhed, og at det alle Var dem bekiendt at den/n/e uløckelige Hændelse Var overgaaed den/n/e fattige Mand

{Om} Dette Almuens Svar Var Comparenten forlangende maatte sig under et beskreven Tings Vidne Vorde meddeelt for derefter at giøre Allerunderdanigst Ansøgning om Skatte friehed for de 2de Aar Skatte forordningen allernaadigst tillader, som herved under Rætten forsegling bliver efter forlangende Attestered.

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte.

Procurator Barth fremstoed for Rættten og gav tilkiende at hand efter ordre af Hans Pedersen og paa hans Veigne til dette Ting Tiid og Stæd Ved skriftlig Stævning af dato 9 Julij nestleeden lovlig haver ladet indkalde Ole Ørjansen Jordholmen tillige med hands Hustrue Anne fordi de udi nestafvigte Vaar d/en 20de febr: skal have over faldet Citanten med haartræcken Hug og slag samt ubeqvem/m/e og uanstændige Skiends Ord, til Vidner om bem/el/te passages tildragelighed er indkaldet Ole Knudsen Sæbøe Johannes Boge Gregorius Yttre Sæbøe, Elling Dahle og Lars Halversen alt til Doms lidelse saa vel i hoved sagen som betræffende Processens bekostning efter stævnemaaletz yderligere formeld, som Comparenten i Rætte lagde og lyder saaleedis.

Den indstævnte Ole Ørjansen tillige med Vidnerne mødte alle og Vedtoege Lovlig at Være indstevnede ligesom Ole Ørjansen tilstoed paa sin Hustrues Veigne at

1745: 141

Stevne Maalet for hændes og hands boepæl rigtig Var forkyndt

Bart paastoed Vidnerne eedelig afhørt.

Hvorpaa det 1ste Vidne Ole Knudsen Sæbøe blev frem kaldet og efter at behørig formaning Var givet Vidnet om at Vogte sig for Meeneed Vidnede efter følgende efter aflagde Eed - at da Vidnet bem/el/te Ole Knudsen Sæbøe der er 45 aar gam/m/el Var ude paa Vaar fisked ude Ved Jordholmen d/en 20 febr: indeværende kom Citanten Hans Pedersen og forlangte nogen Vaarsild tilkiøbs af Vidnet som og skeede i det hand solte til ham sild for 4 sk som hand bar ned udi sin baad, hvorefter Ole Ørjansens Kone kom ned paa bryggen og kaldte Citanten for en Smosk og en Kieltring en Rackerknægt som farer baade Vinter og Som/m/er og køber her, hvortil {Vidnet} Citanten Hans Pedersen sagde det er store Ord, og skiød derpaa Vidnet med fleere til Vidne derom, ligeleedis hørte Vidnet og

hænde at skielde Citanten for en brødtiv og en Canalie, der efter kom Ole Ørjansen hiem fra sine Liner, og efter at bem/el/te Ole Ørjansen havde talt med sin Kone og kom/m/et op paa bryggen, raabte Ole Ørjansen til Citanten at hand skulle kom/m/e til ham om hand Var en ærlig Mand, hvorefter Hans gik op til sit Logement og der afdrog sig sin Skind trøye og Skind hatt, og derefter tillige med sin Cam/m/erat gik til Ole Ørjansen udi sin undertrøye, og kunde hand ey see om noget imellem dem blev da foretaget siden de Var bagen for et Huus, og saae Vidnet at Ole Ørjansens Kone kom ned af sin Stue og fatted Citantens Kam/m/eRad i haaret ved Navn Simen, og der efter Vænte hun sig paa bryggen og trev efter en Tynde bund, og sloeg med tynde bunden, men hvem hun sloeg Vidste Vidnet ey at forklare, dog saae hand at tynde bunden gik i støcker, hvorefter hand saae at Citanten Hans Pedersen Vilde røm/m/e bort, men Ole Ørjansens Kone forfuldte Citanten og sloeg ham paa Skuldrene med et stöcke træ 2 á 3 slag, hvorpaa en anden byeMand kom og toeg Ole Ørjansens Kone fra Hans Pedersen, og saae hand ikke at Citanten enten toeg til Modværg ey heller skiendte igien, uden at hand sagde ingen skal forbyde mig at kiøbe en Ang sild; {Vi} Vidnet paa tilspørsel svarede at Ole Ørjansen holdt sam/m/e tiid Giestgiverie. og sagde ey Videre herom at Være Vidende.

Dernæst blev det 2det Vidne Johannes Boge frem kaldet der under Eed Vidnede det hand den sam/m/e tiid forrige Vidnet har forklared hørte Ole Ørjansen skielte Citanten saavel

1745: 141b

for en smaus, Kieltring Racker knægt, Canalie og at hand stæler eller taer brødet af hændes Mund, ligesom og at hand saae bem/el/te Ole Ørjansens kone sloeg med et stöcke træ som var en Alen lang og til anseelse som af en tynde bund, Citanten Hans Pedersen paa Skuldrene, som og at hun havde taged Simen i haaret, og i øvrigt lige efter forrige Vidnets forklaring, uden at Ole Ørjansen sagde de Ord jeg skal lære dig at kom/m/e paa min brygge, og blev der raabt at Citantens fæster paa baadene skulle løskastes men saae Vidnet ey at sam/m/e blev løst af nogen ligesom hand ey heller saae at Citanten enten toeg til Modværg eller skioldte igien uden at siige da Ole Ørjansen bad ham kom/m/e til sig, at svare jeg skal kom/m/e til dig som en ærlig Gudt. Og Viste dette Vidne ey heller af nogen anden Giestgiver paa den tiid end bem/el/te Ole Ørjansen.

Otthesen for Ole Ørjansens Procurator Johan Reutz mødte og til Vidnet satte følgende Questioner 1mo Om ikke Citanten Var i Skielderiet mod Ole Ørjansens Huustrue, da Ørjansen kom i Land, 2do om ikke Ole Ørjansen da hand kom til bryggen med sin baad siger med all stilhed og sagtModighed til Citanten Hans kom hid lad mig tale med dig 3tio Om ikke Hans derpaa kom løbende hen til Ørjansen kastede sin trøye af og toeg ham i brøsted og Ole ham igien dog uden at nogen af dem falt paa Jorden.

Til den 1ste qvestion svarede Vidnet den hand ey hørte Citanten bruge nogen Skioldsord, til det 2det Spørsmal svarede deponenten at hand ey kunde slutte Ørjansens Tiltale til Citanten var med sagtmodighed, hvorom hand ey kand give sin Meening, til det 3die svarede deponenten ligesom forrige Vidne, det Citanten gik til sit Logemente og der afdrog sine Overtrøye og skindhatt \eller hue/ og derefter gik til Ole, men saae Vidnet ey at de havde hin anden i brøsted

Det 3die Vidne Gregorius Yttre Sæbøe fremstod derefter og eedelig forklarede at hand sam/m/e dag da Trætten var imellem Citanten og Ole Ørjansens Kone, saae hand Ole Ørjansen sloeg Citanten Hans Pedersen med sin haand under Øre uden hand Vidste at Citanten havde givet Ole Ørjansen der til nogen Andleedning, ligesom Vidnet og forklarede at have seed Hans Pedersen kom/m/e til Ole Ørjansen sigende hvad Vilt du mig. der saa ofte

har havt bud efter mig hvorpaa som ovenmelt hand bem/el/te Ole Ørjansen sloeg Citanten under Øre, Videre havde dette Vidne hverken seed eller hørt, saasom Vidnet gik strax derfra
Det 4de Vidne Elling Dahle fremstoed dernæst og

1745: 142

Eedelig forklarede følgende, at hand sam/m/e tiid saae at Citanten bar en Kipe med sild, og raabte Ole Ørjansens Kone til ham 2 gange og sagde til ham hvad er det du smauser saa giør du altid du Canalie, ligesom hand og hørte hænde kalde ham du er en kieltring Rackerknægt brødetyv med fleere ubeqvems Ord, ligesom hun og trued ham, og ønsked at Være et Mandfolck saa vilde hun nok betale ham, imedens gik Konen i sit huus, og da Ole Ørjansen kom hiem og paa bryggen raabte Ole til Citanten kom hid er du en brav Karl paa bryggen, hvorpaa Citanten gik til huusMands huset og kasted sine Overklæder af, og kom paa bryggen til Ole, og tiltalte ham hvad godt vil i Ole Mand nu er jeg kom/m/en, hvorpaa Ole tog ham med den eene haand i Axelen, eller haaret, og sloeg med den anden haand, men hvad enten Ole træffed Citanten paa Skulderne eller Øret Vidste hand ikke, hvorefter Vidnet gik fra dem forinden de blev skildt fra hinanden, ligesom Vidnet efter tilspørsel sagde hverken at have hørt *Vidnet (Citanten) skielde igien eller tage til Modværge mod Ole Ørjansen, Videre havde deponenten ey at forklare.

Dernæst blev det 5te Vidne Lars Halversen tienende paa Gaarden Boge gam/m/el 20 aar frem kaldet, og efter at Eeden for han/n/em var oplæst og formaning givet at Vogte sig for Meen eed Vidnede med opragte fingre Eedelig følgende. At hand En Løverdags Aften sam/m/e tiid udi Vaar fiskes tiid de forrige Vidner har forklaret, saae at da Ole Ørjansen kom til bryggen og havde talt med hands Kone, raabte hand til Hans Pedersen at skulle kom/m/e til ham [paa?] bryggen da hand Vilde tale med ham, hvorefter Hans gik til huusMandens huus og der afførte sine Overklæder ligesom forrige Vidne forklaret haver, og der efter kom hand med de Ord jeg skal kom/m/e som en brav gutt, hvorpaa da de kom sam/m/en, saae hand Ole Ørjansen tog Citanten med den Venstre haand i haaret og slog ham med den høyre haand men Viste ikke hvor hand ram/m/ede ham enten under Øret eller paa Axelen, og da de Var saaleedis sam/m/en kom Konen ned, og tog Citantens Kam/m/erad og laae ham over Tønden, hvor efter hun gik fra ham, og tog en halv tønde botten, og gik til Hans og sloeg til Citanten med sam/m/e halv tønde botten og sloeg sam/m/e i støcker paa Hanses Pande, saa at det smaleste Støcke falt paa søen, og det \bredeste/ blev i hændes haand hvorpaa Citanten sagde til sin Cam/m/erat lad os gaae her fra, og efter at de begge gik bort fulte bem/el/te Ørjansens Kone efter Hans og slog ham 2 á 3 slag imellem skuldrene og fulte ham saaleedis sør efter Planckerne og kom Ole Ørjansen efter sin Kone, og kom da en *bye (byemand)

1745: 142b

efter Ole og toeg ham ifra dem, og ligeleedis fik Konen tilbage ligesom Vidnet og forklarede ey at have seed *Vidnet (Citanten) giort ringeste Modstand.

Til de fremsatte Qvestioner Refererer hand sig til sin forrige forklaring.

Procurator Otthesen for Ole Ørjansens Procurator Reutz Reserverte sin Indsiigelse imod de nu afhørte Vidners Udsiigelse og forklaringer i anledning af hands forhen giørde benægtelse og ellers begierede Sagen udsatt til nestholdende Høste ting til Contra Stævnings Udstædelse Barth paa Citantens Veigne protesterede imod den forlangte Udsættelse og derhos paastod at Rættens Ved kiendelse Vilde paalægge de indstævntes fuldmægtig denne Sag der er reen og klar, og hvorudi ingen Contra Stævning fornødiges nu straxen at slutte Sagen til doms

Otthesen Vilde formode at Rættens i Consideration at den ind stevntes fuldmægtig nu ikke er til stæde bevilger den begierte tiid og protestered imod overiilelse,

Eragted

Den af ind stevnte Ole Ørjansens fuldmægtig Hans Otthesen forlangte Opsættelse til næst holdende Høsteting bliver herved bevilged,

Dernæst blev til publication fremlagt

1. Stiftbefalings Mand á Mønichens udgivne Privilegium til Gert Henrich Schriver paa Kræm/m/er og borger Leyet Blomvog dat: 3de Julij 1745 vide Prot: fol: 303
2. Otthe Nevermands udgivne Skiøde til Ole Ørjansen paa ½ Løb Smør og 1 Vog fisk i Gaarden Fløen med paastaaende Huuse med Videre dat: 29 Julij 1745 vide Prot: fol: 302
3. Ole Ørgesen udgivne Pante Obligation til Mad/a/me Vessel for Capitall 300 rdr, hvorudi Pantsættes Gaarden Fløen med inventario etc dateret 30 Julij 1745 vide Prot: fol: 303
4. Valentin Vædels protestation imod den Obligation paa Capital 400 rdr som paa Vaartinget af borgemester Fasmer blev publiceret, der af Birgitthe Elisabeth Ravn skal være udgivet, sam/m/e protest findes dat: 23 Julij 1745 og indført udi Skiødeprotocollen fol: 303

Gerdt Hendrich Schriver Contra Nesses Opsiddere

Citanten Gerdt Hendrich Schriver æskede udi Rætte den fra sist holdte Vaarting opsatte Sag Contra Nesses Opsiddere

Barth mødte siden hand Ved Rætten Var nerværende og gav tilkiende at de samtlige Opsiddere paa Nesse siden Vaartinget sistleeden ikke haver givet Comparenten nogen

1745: 143

Videre ordre til denne Sags yderligere forfølning men tvert derimod som Comparenten ikke bedre er bekiendt overdraget deres anliggende til Procurator Reutz thi kunde Comparenten inted Videre til den/n/e Sag lade tilføre, men indstillede den til Rættens lovforsvarlige behandling

De ind stevnte Nesse Opsiddere blev 3de gange paaraabte men hverken selv eller Ved fuldmægtig mødte.

Citanten producerte sit skriftlig forfatted Indlæg under 9de Aug: 1745 med de derudi paaberaabte bielagger nemlig Attest under 19 Jan: 1745 om at S/a/l/ig/ Stolls efterleverske i alt approberer det Citanten af hændes S/a/l/ig/ Mand Herman Staal udgivne skiøde som og Copie af sam/m/e Skiøde d/en 20de Martij 1744 udgivet og d/en 13de April sam/m/e Aar publiceret, med paastand til sist at Dom maae falde i Sagen som et efter andet saaleedis er lydende.

Citanten declarerede ey videre i denne Sag at erindre uden efter sit indlæg at paastaae Dom, og som hand fornam at Tiiden formedelst andre indstevnte Sager der endnu skulle foretages til incam/m/ination ey kunde tillade at Sagen den/n/e Gang kunde paadøm/m/es, Vilde hand i alt uden at udsættelse Ting skulle beram/m/es forlange Sagen til nest holdende Høsteting maatte til Doms afsigelse Vorde optaget.

Eragted

Sagen optages til Doms til nest holdende Høste ting.

Efie Barth Contra Rasmus Helt

Procurator Hans Otthesen mødte Paa Efie Barthes fuldmægtiges Procurator Reutzes Veigne, og agted unødigt at besvare hvad Sing/neu/r Helt Vilde fremføre men paastoed Dom

Barth mødte paa Contra Citanten Heltes Veigne og producerte hands skriftlige og af Rasmus Helt undertegnede Indlæg af 9de hujus tillige med den derudi paaberaabte og af Contra Citanten paa anckede Udkastelses forretning hvorefter hand indlod Sagen til Doms

Begge Parters fuldmægtig declarerede at som Tiiden ey tillod at Dom den/n/e sinde {ey} kunde afsiiges eftersom andre Sager tillige er indstevnede, Vare de begge fornøiede at Sagen til nest anstundende Høsteting maatte optages \til doms/ uden at forlange Udsættelses Ting.

Eragted

Sagen optages til Doms afsiigelse til nestholdende Høste ting.

Dernæst publicered

Ole Olsen Rongs paa egne og med Ejeres Veigne gjorde freedlysning om at ingen maae skyde Ærfugl Maaser eller andre fugle eller oprøcke eller bortføre Løng fra deres Øer og holmer beliggende under deres tilhørende Gaard Rong sam/m/e freedlysning er dat: 10 aug: 1745 og udi Prot: fol: 303 indført.

1745: 143b

Stiftbefahlings Mand á Mønichens og biskop Bornemans udgivne Resolution til H/er/r Wilhelm Friman at Herløe Sogns Almue skal udgive og betale til Mangers Sognepræst Nattehold efter Loven dat: 27de febr: 1745. blev publicered og blev sam/m/e udi Skiøde protocollen fol: 303 indført.

Procurator Hans Otthesen mødte paa Citanten Inspecteur Normands Veigne og tilkiende gav det hand til dette Ting tiid og Stæd med skriftlig Stævnemaal under 8de julij inde Værende Aar haver indstevnt Arne Sieursen Langeland for Sagen stevnemaalet indeholder ligesom og under sam/m/e stevnemaal ind stevnt Mons og Ole Langeland til deres Eedelig forklaring udi denne Sag at deponere

Stevnemaalet blev derpaa oplæst og mødte alle de indstevnte som Vedtoege Lovlig Stevnemaal

Otthesen mødte paa Told Inspecteur Normans Veigne og fremlagde een af de indstevnte Vidners underteignede skriftlige Udsagn, hvilcken Comparenten begierede for den/n/em oplæst, og derefter tagen til eedelig forklaring sam/m/e document blev derefter oplæst, og frem stoed derefter

Ole Ellingsen Nepstad tienende paa Gaarden Langeland og efter at behørig formaning Var givet ham om at Vogte sig for Meened aflagde sin Eed at det af ham alt efter det skriftlige forfattede og for Rætten af ham nemlig Vidnet oplæste Vidnisbyrd saaleedis i alt forholdt sig, at den indstevnte Arne Sieursen Langeland saaleedis mod Citanten Told Inspecteur Norman har opført sig, alt efter bem/el/te skriftlige Udsagn, som Vidnet forklarede ey allene selv at have underteigned men end og for Rætten selv oplæste og er saaleedis lydende og af ham blev beædigen, meer havde Vidnet ey at Vidne efter Rættens tilspørsel i denne Sag, den indstevnte Arne Sieursen tilspurte Vidnet om ikke hand var udviist af Citanten at skyde hans høns ihjel, hvortil Vidnet svarede jo, at hand havde de ordre sam/m/e at skyde i fald de Var i haven, til de andre Qvestioner Refererde Vidnet sig til sin forrige forklaring

Derpaa fremstoed det 2det [Vidne] Mons Olsen ligeleedis tienende paa Gaarden Langeland med opragte fingre eedelig forklarede at det oplæste skriftlige Vidnisbyrd som hand med paaholden Penn har underteigned i alt rigtig forholdt sig, da sam/m/e for ham er bleven oplæst og i alt rigtig forholder sig, ligesom hands mundtlige Vidnesbyrd i alt Var Conform med det fremlagde skriftlige Vidnesbyrd i denne Sag som hand under eed forklarede rigtig at Være indretted, og Videre end som sam/m/e indbefatter

havde Vidnet efter tilspørsel ey at udsiige.

Otthesen derpaa gjorde sin Irette settelse over den indstevnte Arne Langeland at som det er med eenstem/m/ige Vidner han/n/em overtydet hvorleedis hand paa en hellig Sabat ikke har undseed sig for med syndig banden og skielsord at angribe hands Landrott og Jord Ejer H/er/r Told Inspecteur Nordman, saa paastoed Comparenten at Arne Langeland for saadan last og strafværdig Opførsel vorder dømt pligtig at giøre Told Inspecteuren inden Rættten en offentlig Afbeedelse samt for hans formastelige banden og skielsord at bøde noget til de fattige og Justitz Cassen, saavel som hellig dags brøde og ellers at erstatte Processens Omkostninger i det mindste med 5 rdr:

Arne Sieursen Langeland erklærede at Være Villig til den paastaaede Afbigt inden Rættten mod sin Ejere, og i øvrigt vil indlade Sagen til en mild Dom, da hand nødig Vil have Videre Trætte eller Rætter gang imod sin Jordrott af hvilken hand baade har nødt og endnu Vænter Godhed.

Otthesen Var Villig paa sin Principals Veigne at modtage den tilbudne Avbigt af den indstevnte Arne Sieursen hvorpaa bem/el/te Arne Sieursen bad sin Jordeyere om forladelse for de Ord hand haver tiltalt sin eyere med, som hand tilstoed i hastighed og ubesindighed at Være talte med hvilcken deprecation Otthesen paa Inspecteurens Veigne Var tilfreds, men for det øvrige paastoed Dom og blev da følgende

Dømt og afsagt.

Da Vidnernes forklaring i alt derudi kom/m/er over et, at ind stevnte Arne Sieursen med hidsig Overiilelse 2den Søndag efter Paaske haver begiegned Citanten og sin Jordrott H/er/r Inspecteur Normand, saavel Ved at bande som og med ubeqvem/m/e Ord at tiltale ham, for hvilcken utilbørlige Omgang Citanten Ved den paastaaede og af den indstevnte Leylænding Arne Sieursen Langeland allerede inden Rættten præsterede Afbigt har faaed satisfaction til fornøjelse, bliver den indstævnte Ved den/n/e Dom allene tilfunden for sin forargelige og usøm/m/elige Opførsel paa en hellig Dag, at bøde sine helligdags brøde med 3 Lod Sølv eller 9 mrk i Pænge, samt i Processens bekostning at betale til Citanten 2 rdr 3 mrk som alt 15 dage efter den/n/e doms lovlige forkyndelse bør udreedes under Medfart efter Loven.

Daniel Morup haver Ved Continuations Stævning efter forrige tiltale til dette Ting indkaldet afgangne Herman Staals Efter Mand i Egteskabet Valentin Weedel, saavel som til VederMæhle Cautionisterne Didrich Baleur og Gerdt Hendrich Schriver samt fogden afgangne Johan Smiths Efter Mand i Egteska[bet]

Sing/neu/r David Brøger tillige med Voldgifts Mændene Jørgen Lind og Christopher Petersen sam/m/e var datered 7de Julij 1745 og saaleedis \lydende/

Bart mødte for Baleur som declarerede forlængst at have opsagt og Ved Stevne Maal til bage kaldet den paa Staals Veigne udstædde Caution, hvorfor hand ey holder fornøden noget Videre til den/n/e Sag at svare, men lader det ankom/m/e paa hoved Mændene S/a/l/ig/ Staals Efter Leverske og Singn/eu/r Gert Henrich Schriver hvorleedis de Vil see den/n/e Sag til Endskab befordred

Bem/el/te Barth mødte og for Sing/neu/r David Brøger der er kom/m/ed i Egteskab med afgangne foged Smithes efterladte Encke, der i alt Refererede sig til sin formand i Egteskabet S/a/l/ig/ fogden Smithes udstædde forretning og i øvrigt holder sig til de for forretningen udstædde Cautioner.

Gert Schriver mødte ligeleedis og Vedtoeg sin Caution stoer 400 rdr i fald noget skulle briste enten af de hos afg/angne foged Smithes Encke deponerte 507 rdr eller Didrich Baleurs Caution

De andre og øvrige indstevnte der Ved deres paateigning paa stevnemaalet har teigned Stævnemaalets Lovlige forkyndelse nemlig Valentin Weedel at stevnemaalet d/en 8de Julij inde værende Aar er han/n/em bleven forkyndt og ligeleedis Christopher Jessen Petersen og Jørgen Lind mødte ikke.

Procurator Otthesen for Morup sagde at hvad Sing/neu/r Barth paa Baleurs Veigne har proponeret er noget som aldrig kand kom/m/e i Consideration og derfor ikke behøver besvarelse, og i henseende til at hoved Manden Valentin Wedel nu ikke møder og den/n/e sag har Vedvaret paa 3die Aar og imidlertiid Væred under Voldgift hvorom Comparenten anviiser en extract af Voldgifts forretningen med den paa Morups Siide antagne Voldgifts Mand Sing/neu/r Jørgen Lind givne Kiendelse og Opmanden H/er/r Assessor Steensens paa Requisition givne skriftlige Svar, saa maatte hand paastaae Valentin Wedel som nu haver Herman Staals efterladte Encke til Egte engang for alle paalagt at indkom/m/e med alt hvad hand kand have til sit forsvar, da og Comparenten paa Contra Citanten Morups Siide skal igien indlevere de forhen her i Rætte producerte documenter med hvis Videre som hand til Sagens Oplysning og Endskaabs befordring kand agte fornøden ligesaa begiere hand at Voldgifts Mændene maatte forelægges til nestholdende høsteting at møde.

Eragted

Den forlangte Laugdags [forelæggelse] for de ude blivende Valentin Vedel, Jørgen Lind og Christopher Jessen Petersen som lovlig er indstevne-

1745: 145

de bliver herved bevilged, og forelægges sam/m/e Lavdag til nestholdende høsteting, hvilcken forelæggelse tages beskreven og i lovlig tiid bliver at forkynde.

H/er/r Wilhelm Frimand Sognepræst til Mangers Sogn {og} frem kom for Rættten og tilkiendegav at af den ham allernaadigst benificerede og Mangers Præste boel tillagde Gaard Biørndahl kaldet beliggende under Matriculens No 100 i Herløe Skibbreede og Nordhorlehns fogderie beliggende der skylder af Skatt 1 p/un/d 22 ½ Mark Smør og Landskyld 1 p/un/d Smør 2 Mæler 6 Kander Malt, er Ved uløckelig Vaade Ild d/en 9de Majj indeværende Aar 2de Sægeboder 1 stue 1 Ildhuus 1 floer og 2de Smalehuuser samt et Veedhuus afbrendt og lagde udi Aske, saa at laden allene blev udi behold, hvorudover Comparenten holdt det fornøden, i henseende den forhen paaboende Leylænding Magne Nielsen strax fravigede Jorden og efter lod sam/m/e i Øde stand, herved at tilspørge Almuen og det tilstæde Værende Laug Rætt om ikke denne uløckelige Tildragelse forholdt sig saaleedis i Sandhed, for derefter at giøre Allerunderdanigst Ansøgning om Skatte befrielse efter forordningen, hvorpaa Almuen med Laug Rætted enstem/m/ig forklarede det disvære i alt rigtig for holdt sig, om dette Almuens Svar Var Comparenten sig Tingsvidne beskreven begierende som bevilged blev

Derpaa frem lagde fogden til Attestation 1. om der findes fleere Giestgiver *stædet (stæder) end Henøen, Blomvaagen, Hegøeholmen Strudzhavn og Herløe Sundet der bruger Næring og bør skatte af hvortil de svarede Ney 2. blev Almuen tilspurd om ikke kræm/m/er Pladserne Fløen af Otthe Nevermand og Sælvogen af Rasmus Helt som borgere til Bergen har væred styrdt og beboed for Aar 1744 hvortil de alle svarede jo

Restancen for inde værende Aars 1ste og 2den termins skatter beløber 347 rdr 3 mrk 14 sk

Radøe Skibbreede!

1745 d/en 11te Aug: blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Radøe Skibbreedes Almue paa Ting stædet Alvestrøm/m/en i Over Værelse af Deres Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 94 findes tilførte.

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Ordres og befahlinger oplæste som ved nest forrige Tingstæd.

Dernæst fremlagt til Publication

1. Giertrud S/a/l/ig/ Danchertsens udgivne Skiøde til Arnold Meijer (Meyer) paa Kræm/m/er og fiskeleyet paa Hennøen med Videre inventario dat: 24 Nov: 1744 vide Prot: fol: 303

2. Hans Rødbergs udgivne Skiøde til Rasmus Aamundsen paa ½ Løb Smør ½ Tønde Malt i Gaarden Grindem dat: 27 Mar/ti/j (Maij?) 1745 vid: fol: 304

1745: 145b

3. Ditto hands udgivne Skiøde til Gunder Johannisen Tosche paa 12 Mark Smør og 8 Kander Malt i bem/el/te Gaard Grindem dat: 27 Mar/ti/j (Maij?) 1745 vide Prot: 304

4. Johannes Monsen Møchings udgivne Skiøde til Knud Michelsen Tosche paa 18 Mark Smør og 1 Mæle Malt i Gaarden Møching dat: 10de Aug: 1745 vide Prot: 304

5. Knud Michelsen Tosches udgivne børselsæddel til Johannes Monsen paa 18 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Møching dat: 10de Aug: 1745 med Rev: ej dat.

6. Aflyst Friderich Kramers udgivne Pante Obligation stoer 400 rdr til Warner Hossevinchel dat: 18 7ber 1739 efter Creditors Paateignede quittance af 3de Julij 1745 og af Pante bogen udsletted vide P: 165

7. Lige leedis aflyst Friderich Kramers Pante forskrivning til Conrad Rosentreeder stoer 200 rdr dat: 1 8bris 1743 saa Vidt hæftelsen paa Jordegotzet angaaer; men ey Videre efter Creditors paateignede Reservation i debtors øvrige pandtsatte Ejendeele. vide Prot: fol: 275

8. Friderich Kramers udgivne Skiøde til Christopher Ravn Seconde Lieutenant Ved det første Vesterlensche National Infanterie Regimente, paa de paa Brudeknappen bestaaende Vaanings huuser tillige med Gaarden Bratougale skyldende 1 p/un/d 21 Mark Smør og 2 ½ Mæle Malt med Videre inventario dat: 5te junij 1745 vide Prot: 304

9. Lieutenant Christopher Rafns udgivne Pante Obligation til Warner Hosevinchel paa Capitall 400 rdr dat: 13de Julij 1745 vide Prot: fol: 304

10. Margrethe S/a/l/ig/ Major Storms udgivne børselsæddel til Johannes Monsen paa 1 p/un/d Smør 20 Kander Malt i Gaarden Helland dat: 21 Junij 1745 med Rev ej dat

11. Østen Willumsen Grindeims skriftlige deprecation for de Ord hand har tiltalt Arnold Meijer (Meyer) med dat: 11 aug: 1745 vide Prot: fol: 303

12. Anviist til Udslættelse Margrethe S/a/l/ig/ Storms udgivne Pante Obligation dat: 29 febr: 1736 til Anne Margrethe S/a/l/ig/ H/er/r Krogs paa Capital 100 rdr da sam/m/e er indfriet og betalt.

13. Margrethe Storms udgivne børselsæddel til Magne Monsen paa 12 Mark Smør og 12 Kander Malt udi Gaarden Nordang dat: 22 april 1745 med Rev: ej dat

14. Ditto hændes udgivne børselsæddel til Ole Torgiersen paa 13 ½ Mark Smør og 11 ¼ Kande Malt udi Gaarden Miøs dat: 22 april 1745 med Rev: ej dat

1745: 146

15. Hendrich Schrøders udgivne bøkelsæddel til Niels Knudsen paa 18 Mark Smør i Gaarden Søre Waagenes dat: 30 April 1745.

D/en 12te ejusdem blev Rættten med sam/m/e Laug Rættes Mænd satt

Jens Nielsen Yttrehelle Contra Johannes Monsen Udhelle

Citanten Jens Nielsen Yttrehelle producerte den paa sidst holdte Rættens Kiendelse og Lavdags forelæggelse for Johannes Monsen Udhelle som d/en 24 Julij indeværende Aar Ved paateigning af Niels Sæbøe og stevne Vidnerne fantes at Være forkyndt

Den forelagde Johannes Monsen Udhelle blev 3de gange paaraabt, men hvercken selv eller ved andre lod møde

Hvorpaa Stevne Vidnerne Anders Sæbøe og Niels Sæbøe frem stode og eedelig forklarede Lovlig at have forkyndt forelæggelsen for indstevnte Johannes Monsen lige efter deres paateigning.

Citanten fremstoed og forlangede Erstattning for sine ibragte Processes Omkostninger i det mindste med 6 rdr og frasagde sig i øvrigt sin Andeel udi de bøder han/n/em Ved Dom ellers kunde tilfalde at udrede, {og i øvrigt} \ligesom h/an/d til Slutning/ henstillede Sagen til paadøm/m/e.

Dømt og afsagt

Med de i denne Sag afhørte tvende Vidner Arne Johannesen Udhelle og Kari Monsdatter eedelig gjorde enstem/m/ige forklaringer, er den indstevnte Johannes Monsen Udhelle tilstreckelig overtydet, det hand {den tiid} paa en Sabatz dag uden at Citanten Jens Nielsen Yttrehelle dertil bevislig har gived nogen anledning, med Næve hug og slag har over faldet Citanten i hands eget Huus og saaleedis begaaed Vold Nu har Vel Citanten allene gjort paastand over bem/el/te indstevnte Johannes Monsen til Processens omkostningers Erstatning med 6 rdr, og i øvrigt fra faldet den Rett hand efter Lov bør have til de bøder som indstevnte Johannes Monsen i anledning af Sagens beskaffenhed maatte blive tildømt at udrede, eller sam/m/e anpart bøder efter givet, derved den indstevnte Johannes Monsen i Anledning af Lovens 1 bogs 22 Cap: 8de art: dog ikke for Videre bøder eller Straf befries.

Men døm/m/es for Rætt at indstevnte Johannes Monsen for hands Voldelig Overfald paa Citanten til Deres Kongl/ig Maj/este/ts Sagefalds Casse bør udrede 1mo toe tredie Parter af de udi Lovens 6 bogs 14 Cap: 1 art: dicterede Volds bøder som er 40 rdr: 2do for Næve hug efter Lovens 6 bogs 7 Cap: 9 art., 3de 6 Lod sølv eller 9 rdr, 3tio og fordi foromm/el/te Overfald er skeed paa en søndag efter Lovens 6 bogs 9 Cap: 22 art: at bøde hellig brøde 3 Lod sølv eller 9 mrk 4to samt at

1745: 146b

erstatte Processens Omkostning til Citanten med 3 rdr: alt inden 15 dage under exsecution efter Loven. Men skulle den indstevnte Johannes Monsens Omstændigheder ved den passerede exsecutions forretning befindes saaleedis som den Kongl/ig allernaadigste forordning af 6te Dec: 1743 om melder, observerer Vel Vedkom/m/ende exsecutor at Dom/m/en og Sagen til høy øvrigheds foranstaltning om afstraffelse paa Kroppen Vorder insinueret.

Fogden melte at hand til dette Ting havde ladet indstevne Ole Asbiørnsen Nordang for fortilig Sam/m/enleye derfor at lide Dom til bøders betaling som hand ey i mindelighed har Vildet erlægge,

Stevne Vidner som er Niels Sæbøe og Hans Wetaas fremstode og eedelige afhiemlede at de med mundtlig Varsel efter fogdens Ordre har indstevnt Ole Asbiørnsen Nordang at møde her i rette for fortilig Sam/m/enleye med sin Hustrue samt at erstatte den/n/e processes Omkostning, alt med lovlig Varsel i hands Hustrues paahør.

Den indstevnte mødte ikke efter 3de gangen paaraab

Fogden forlangede at efter som indstevnte Ole Asbiørnsen nu ey møder hand maatte da forelægges Lavdag til næste ting.

Eragted

Den indstevnte og ey mødende Ole Asbiørnsen Nordang forelægges Lavdag til nestholdende Høsteting

Fogden gav til kiende at hand Ved Lens Manden Niels Sæbøe og Niels Olsen Boge til dette Ting for fortilig sam/m/en Leye at have ladet indstevne Mons Monsen Willanger at lide Dom til bøders betaling med Processens bekostning, siden hand ey har vildet i mindelighed betale

Stevne Vidnerne afhiemlede at have med 14 dages Varsel indstevnt Mons Monsen Willanger for fortilig Sam/m/enleye \med sin Kone/ at møde til dette Ting, for at udrede bøder samt Processens Omkostning

Den indstevnte mødte ikke

Fogden erindred om Lavdag til neste Ting

Eragted

Den indstevnte og ey mødende Mons Monsen Willanger forelægges Lavdag til neste Ting

Fogden tilspurdte Laug Retted om der er flere Giestgiver stæder end Rosnes og Bøevaagen der til Skatt kand ansees hvortil de svarede Ney.

Restancen for 1ste og 2den termins Skatter beløber 322 - 4 - 6 sk

1745: 147

Ahlenfit Skibbreede

1745 d/en 13de Aug: blev Rätten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Ahlenfit Skibbreede satt paa Tingstædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Maj/este/ts Foged og de Rätten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 121 findes tilførte samt fol: 94

Og blev de *de sam/m/e Kongl/ige ordres og befalinger oplæste som ved nestforrige tingstæd.

Dernæst publiceret

De sam/m/e 4 Documenter nemlig aflyst 2de af Friderich Kramers udgivne Pante Obligation[er] den 1ste til Warner Hossevinchel og den 2den til Conrad Rosentræder, som og Friderich Kramers Skiøde paa Brudeknappen til Lieutenant Ravn og bem/el/te Rafns Pante Obligation til Warner Hossevinchel vide Justitz Protocollen fol: 145 No 6, 7, 8, 9.

1. Skiftebrev forretted paa Gaarden Nore Titland efter Elling Monsen d/en 26 Maj 1745 vide Prot: fol: 304

2. Ditto paa sam/m/e Gaard efter Ole Olsen dat: 26 Maij 1745 vid: 305
3. Karen Friman S/a/l/ig/ Garmans udgivne bœxelsæddel til Halver Larsen paa 1 p/un/d 3 Mark Skatte skyld og 18 Mark Smør 12 Kander Malt Land skyld i Gaarden Nore Kaapperdahl dat: 2 Maij 1745.
4. Erich Larsen Hopland, Anders Larsen Hopland Aamund Ryland og Ole Monsen Sporhelands paa egne og Myndtlingers Veigne udgivne Skiøde til Lars Larsen Melcheraaen paa ½ Løb og ½ Tønde Malt i alt dat: 9 April 1745 vide Prot: fol: 305
5. Marithe Larsdatters paa egne Ole Rasmusen Fyllingen paa Joen og Rasmus Larsens Veigne udgivne Skiøde til Lars Larsen Gausereide paa 1 p/un/d 12 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Gausereide vide fol: 305 - dat: 13de aug: 1745
6. Lars Larsen Gausereides Revers til Marithe Larsdatter paa 30 rdr dat: 13 aug: 1745 vide fol: 305
7. Lars Larsen Lechnesses udgivne Afkald til Værgen Lars Larsen Gausereide for Arve Capital 35 rdr 2 mrk 13 sk dat: 13 aug: 1745 vide Prot: fol: 305.

D/en 14de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt.

H/er/r Jonas Mechelborgs udgivne bœxelsæddel til Anders Nielsen Odderaas paa ½ Løb Smør i Gaarden Wolle dat: 26 Nov: *1745 (1744)

Og som ingen Sager efter paaraab fremkom i Rætten tilspurte fogden Almuen og Laug Retted om det er bekiendt at Marcus Lax og Friderich Kramer bruger nogen slags handel eller Næring uden deres blotte Gastgieverie? Hvortil de svarede enstem/m/ig Ney.

Restancen for 1ste og 2den termins Skatter beløber 356 rdr 1 mrk

1745: 147b

Høstetingene

[Sartor]

1745 d/en 1ste 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse med Sartor Skibbreede satt paa Ting stædet Buchen i overværelse af Deres Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 128 findes tilførte

Og blev da følgende Kongl/ige ordres oplæste.

1. Kongl/ig forordning anlangende hvorleedis de Informatores; som besvangrer og i Uære beligger de dem til Underviisning anfortroede Piige børn skal straffes Christiansborg Slott d/en 9 Julij 1745.
2. Ditto angaaende at alle og enhver skal sætte i en af de oprettede Encke-Casser, og at i fremtiden ingen skal nyde noget af General Post Cassen, med mindre det tilstreckelig beviises at deres Vilkaar har Væred saa slætte, at de det ey have kundet formaae dat: 16 julij 1745.
3. Kongl/ig Rescript til Stiftamptmand Møinichen hvorefter befahles at det undvigte og *deserte (deserterte) Mandskab fra Søs og Land Lægderne skal have 6 Ugers Varsel til hjemtinget og lige saa lang tiid naar Lavdag skal den/n/em fore lægges, ligesom og Stevningen skal dem forkyndes, hvor den undvigte sit siste Tilhold i Lægged eller districtet havt haver dat: 13 aug: 1745.

4. Stiftampt Mand Møinichens udstædte Placat af 28de 7ber 1745 hvorved forbyder alle og enhver at giøre nogen forprang men at bønderne selv skal indføre deres Vahre til byen.

1. Winciens Willumsens udgivne Revers paa sin bekomne bøxel sæddel under 27 Julij dat: 1 8ber 1745.

2. Jens Monsen Mitfieldes udgivne Skiøde til Brithe Andersdatter og Anne Monsdatter paa 9 Mark fisk i Gaarden Kaabeltvedt dat: 1 8ber 1745 vide Prot: fol: 306

3. Mons Thomesen Søreides Skiøde til Mons Thomesen paa 3 3/8 Mark Smør udi Gaarden Sangolt dat: 1 8ber 1745 vide fol: 306

4. Giertrud Monsdatter afg/angne Ingebrict Erichsens Encke og Michel Knudsen Baches udgivne Skiøde til Casten Ingebrigtsen paa 1 p/un/d 18 Mark i Gaarden Bielcherøen dat: 1 8ber 1745 vide Prot: fol: 305.

5. Albert Iversen Tvetens udgivne Skiøde til Mathis Michelsen paa 12 Mark fisk udi Gaarden Tveten dat: 1 8ber 1745 vide Prot: fol: 305.

6. Ole Olsen Noreides Skiøde til Niels Olsen paa 18 Mark fisk udi Gaarden Noreide dat: 1ste 8ber 1745 vide Prot: fol: 306

1745: 148

7. Johan/n/es Olsen Kleppes udgivne bøxelsæddel til Niels Monsen paa 1 p/un/d 3 Mark fisk i Gaarden Steensland dat: 1 8ber 1745 med Rev: ej dat

8. Willum Jensen Telles udgivne bøxelsæddel til Ole Olsen paa 2 p/un/d 6 Mark fisk i Gaarden Søre Fielde dat: 1 8ber 1745 med Rev: ej dat

9. Thomas Nielsen Gaulen paa egne og Myntling Anne Monsdatters Veigne og Elling Knudsen Kaabeltvedt paa sin Myndtling Anne Andersdatters Veigne deres udgivne bøxelsæddel til Jacob Jacobsen paa 28 1/2 Mark fisk i Gaarden Kaabeltvedt dat: 1 8ber 1745 med Rev: ej dat

10. Lars Jacobsen i Kongshavns udgivne bøxelsæddel til Mons Anbiørnsen paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Snechevigen dat: 28 7ber 1745 med Rev: ej dat

D/en 2den 8ber blev Rættten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd og blev til publication fremlagt

1. Ole Larsen Angeltvedts udgivne Skiøde til Iver Willumsen Vindenes paa 22 2/3 Mark fisk i Gaarden Windenes dat: 2den 8ber 1745 vide Prot: fol: 306

2. Iver Villumsens udgivne bøxelsæddel til Madtz Monsen paa 1 p/un/d fisk udi Gaarden Windenes dat: 2 8ber 1745 med Rev: ej dat

3. Jens Olsen og Rasmus Olsens Windenesses udgivne bøxelsæddel til Niels Pedersen paa 6 Mark fisk i Gaarden Polden dat: 2 8ber 1745

4. Anders Johannesens udgivne Revers paa sin af Erich Michelsen Landeraae meddeelte bøxelsæddel under 27 Julij 1745

5. Skiftebrev forretted efter Peder Monsen Løchøen dat: 2 8ber 1745 vide Prot: fol: 306

*7. Aflyst en Pante Obligation udgivet af Lars Andersen Lie til datteren Leene Larsdatter paa Capital 12 rdr dat: 30te April 1742 og sam/m/e efter formynderen Niels Lerøens paateignede Quittance af 2den 8ber h: a: af Pante bogen udslættet vid: Prot: 228

8. Anne Assersdatter og Knud Tøssøens udgivne Skiøde til Hans Larsen paa 1 p/un/d 9 Mark Smør skatte skyld indbereigned det Hans Larsen selv tilforn eyer i Gaarden Nore Lie dat: 2den 8ber 1745 vide Prot: fol: 306

Sager frem kom ey udi Rætte efter paaraab

1. Derefter fremlagde fogden en Specification over de taxerede Laxevogter som beløb 14 rdr 1 mrk udi flere Vogter er ey noget fisket hvoraf skattes kand
2. Dernæst blev det aarlige Tings Vidne med de 10 questioner for Almuen oplæst som rigtig blev besvaret.
3. Skydtz bereigningen
4. Over Giestgiver Stædet Buchen
5. Over de øvrige Kræm/m/erleyer Lochøen, Bratholmen, og Glesnesholmen

1745: 148b

Restancen for indeværende Aars skatter beløber 41 rdr 2 mrk 10 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar blev opnevnt af de nye 1. Rasmus Mitvedt, 2. Endre Lerøen, 3. Anders Fielde 4. Henrich Søre Eicherhovde 5. Jacob Snechevig af de gamle 6. Anders Nore Toft 7. Niels Iversen Løchøen og 8de Anders Bildøen.

Skiolds Skibbreede

1745 d/en 4de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse med Schiolds Skibbreede satt paa Tingstædet Møllendahl i overværelse af Deres Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 102 findes tilførte

Og blev da de sam/m/e Kongl/ige Ordres og Stiftamptmandens placat som Ved nest forrige Ting publicerede

Dernæst publicered

1. et Kongl/ig Skiøde udgivet til Johan Karhs d/en 29de April 1745 paa Gaarden Sæhle med tilhørende Herligheder vide Prot: fol: 307
2. Johan Karhses udstædte transport Skiøde paa Gaarden Sæhle dat: 12 Julij 1745 til Severin Weiner dat: 12 Julij 1745 vide Prot: fol: 307
3. Severin Weiners Fredlysning over Gaarden Sæhles under liggende Fiske Vande og Fæegange med Videre efter fred Lysningens Indhold dat: 4de 8ber 1745 som udi Skiøde Protocollen fol: 308 findes ordlydende indført
4. Consistorial Raad Gelmeydens udgivne bøxelsæddel til Niels Nielsen Borge [paa] ½ Løb Smør 2 Mæler Malt i Gaarden Espeland dat: 26 aug: 1745 med Rev: ej dat
5. Brithe Larsdatter afg/angne Anders Olsen Sølens Enckes udgivne Skiøde til sin Sønn Elias Andersen paa 12 Mark Smør 2 Kander Malt i Gaarden Sølen dat: 4de 8ber 1745 vide Prot: fol: 307
6. Wollert Danchertsens udgivne Caution til Deres Maj/este/ts for Cam/m/eraad og Stiftamptskriver Heibergs Oppebørsler for summa 1000 rdr: dat: 28 7ber 1745 vide Prot: fol: 307

Paa Hans Excellence StiftbefalingsMand Christian á Meunichens Veigne mødte hans fuldmægtig Lorentz Rotvidt som til oplæsning inden Rætten anviiste den ham af høy bem/el/te hands Excellence givne fuldmagt med paateigning til inde Værende Høste tinges bie Værelse udi Nordhorlehns fogderie saavidt mueligt er, bem/el/te fuldMagt blev inden Rætten oplæst tillige med den af dags dato paateignede fuldMagt

Dernæst blev Deres Excellence Stiftamtmand Meunichens udgivne Resolution paa Consumptions forpagterens forfattede Memorial

1745: 149

publicered angaaende at ingen bonde Karl maae befatte sig med nogen Handling at drive uden Consumptions erlæggelse 1, 2, a 3 rdr, sam/m/e Resolution er dateret d/en 7 Julij \1745/ og bliver fol: 308 udi Pantebogen indført, ligesom Requirenten Jacob Lange som er Consumptions forpagter paa Landet hands Memorial fantes dat: af 5 Junij 1744 og paa sam/m/e stæd i Protocollen er tilført.

Publicered Claudius Emanuel Barthes paa Consumptions forpagteren David Brøgers Veigne forfattede declaration at enhver bør tage sig Vare for at forøve nogen Overlast paa hands anordnede betientere enten i Ord eller Gierning, ey heller at indsnige eller forsvige de Vare hvor af Consumption bør ydes sam/m/e var dat: d/en 30 Sept: 1745 - som Videre udi Publications protocollen sees fol: 308

D/en 5te ejusdem blev Rættens igien satt med samme Laug Rættens Mænd og blev til publication fremlagt

1. Forordning anlangende hvorledes Ungdom/m/en, som, førend deres Confirmation og imidlertid de der til præpareres, begaar Leyermaal skal ansees og straffes, Drage d/en 2 Septembr: 1745.

2. Niels Halversen Øfre-Døngelands udgivne Skiøde til Ole Nielsen paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør og $\frac{1}{2}$ Tønde Malt i Gaarden Øfre Døngeland dat: 5te 8ber 1745 vide Prot: fol: 308

3. Ole Haugsdahl som formynder for Lars, Ole og Brite hands udgivne børselsæddel til Halver Nielsen Smøraas paa $\frac{1}{2}$ Løb 7 $\frac{1}{8}$ deel Mark Smør $\frac{1}{9}$ huud udi Gaarden Smøraas dat: 5te 8ber 1745 med Rev: ej dat.

4. Willadtz Danchers Odelslysning til Gaarden Landaas dat: 1745 d/en 28 Julij som fantes ved paategning til Laugtinget d/en 14de Septembr: 1745 at Være tinglyst vide Prot: fol: 309

Derefter blev Sagerne paaraabte.

Procurator Claus Blechingberg fremkom for Rættens og frem lagde et skriftlig udtagen og forfatted Stevnemaal for Citantinden Dircke S/a/l/ig/ Peter Kiegebeen Jessens Encke Contra Karen Jonsdatter S/a/l/ig/ Rasmus Møller dat: 20 7ber 1745 for Sagen stevnemaalet indbefatter, som blev oplæst og saaledes er lydende

Stevnemaalet Var og af Stevne Vidnerne Ove Strangesen og Johan Lytchen paategnet d/en 20 Septembr: Lovlig at Være forkyndt

Procurator Jacob Preus histerede sig for den indstevnte Karen Jonsdatter S/a/l/ig/ Rasmus Møllers som hændes antagne Laværge og haver derved Væred siden hændes Mands frafald Vedtagende Lovlig Varsel udinden dette søgeMaal, men udæskende hvad Citantinden eller fuldmægtig sam/m/e agtede at vilde deducere med, og hvorefter Comparenten Preus Vilde tage sine Messures til sin Principalindes forsvær.

Procurator Blechingberg for Citantinden producerede den indstevntes beviis hvorved hun forpligter sig for Consumption folcke og familie Skatt for de i

1745: 149b

Stevnemaalet mentionerede 3de Aaringer til Citantinden at betale de paastevnte 6 rdr, skulle den indstevnte enten in totum eller in partem sam/m/e beviis og derved nu gangne Accord

med Forpagtersken enten negere eller disputere, Reserverer Citantinden sig efter Præstens Mandtal at paasøge hvad den ind stevnte Videre kand blive pligtig efter Consumptions forordningen og hændes familie at yde, og saaledis Vil afvarte hvad den indstevnte sig Videre til Søgemaalet Vil erklære.

Preus paa de indstævntes Siide Replicerede at hand ey saa lige kunde Viide om det Var hands Principalindes skriftlige underskrevne Vedtægt, som nu af Sing/neu/r Bleginberg er bleven produceret men de det forhaabentlig efter Comparentens formeening Vil befindes Contrarium saa ud bad Preus Sagens Anstand til næste Rætt da hand ey allene skriftlig Vil deducere Sagen, men end og mueligens Ved Contra Stævning den begiægne, hvorfor og Preus efter Omstændighederne ey allene afvartede Com/m/unication af hvis nu fremlagt Var, men end og billig Anstand til hands Enckes forsvar.

Procurator Bleginberg Vilde formeene, at saa længe den indstevntes fuldMægtig /: der og siden hændes Mands frafald har Været Laværge og saa leedis maae have accurat Connesence om all hændes anliggende :/ bør og strax kunde Viide at explicere sig enten til benægtelse eller tilstaaelse om hændes i Rætte lagde beviis, thi saalænge hand ikke trøster sig til beviis at i Rætte [lægge]? at benægte eller dis urigtighed Ved paaberaabte Contra Stævning at afbeviise, saa kand den begierte Anstand ikke ansees at skulle tiene til andet end Sagens unøttige forhal, hvor paa Comparenten urgerede paa Sagens endelige expedition Ved Dom, samt tilstreckelig Erstattning tillagt for Sagens bekostning med 2 rdr:

Preus Replicerede at saalidet som det Var ham nemlig Comparentens Meening, at Sing/neu/r Bleginberg uden Limitation nu skulle Ville slutte den/n/e Sag som endnu ikke paa begge Parters siide er Vorden sluttet til Doms saa lidet formoder og Comparenten Preus, at Bleginbergs urgerende Paastand i minste Maade ey Reflecteres paa forinden den indstevntes forsvar er bleven hørt og derpaa at kom/m/e under paakiendelse, til hvilken Ende og Comparenten Preus haabede at Rætten ey over iiler hands Principalinde med Dom, forinden hun

1745: 150

Lov billig kand frem bringe hændes forsvar, og altsaa nest at Recom/m/andere Rætten den/n/e Sags Lovlige behandling toeg Preus paa sin Principalindes Veigne alle Lovens benaadninger forbeholden.

Eragted

Den af Procurator Preus paa den indstevnte Karen Jonsdatters S/a/l/ig/ Rasmus Møllers Veigne forlangte Opsættelse til næste Ting bliver af Rætten bevilged.

Procurator Claudius Emanuel Bart indleverede en af ham paa Citanten Iver Olsen Aarestads Veigne skriftlig forfatted Stevnemaal under 17 Septembr: inde værende Aar Contra Niels Rasmusen Harrebache for fordrende og Resterende 11 aars Huuse Leye med Videre efter Stevnemaalets formeld som lyder saaledis.

Procurator Preus mødte paa den indstevnte Niels Rasmusen Harrebaches Veigne og urgerede paa hvad Legitimation Citanten haver til den nu anhängig gjorde Søgemaal, som hands Principal kunde blive til belastelse og saa snart sam/m/e her i Rætten bliver fremlagt og Comparenten der af nyder Com/m/unication, saa vilde besagde Preus Viide at ram/m/e hands Principals forsvar.

Bart paa Citantens Veigne tilspurte den indstevntes fuldmægtig Procurator Preus, om hand ikke for det første maae tilstaae at hands Principal er sviger Sønn og paa hands Hustrues Siide eeniste Arving til afg/angne Anders Christophersen og Hustrue; dertil Preus svarede at saa snart Citanten beviiser Søgemaalet saa skal den/n/e question og om hand end havde fleere finde sin tilbørlige besvarelse. Barth for det 2det tilspurte Procurator Preus om hand

paa sin Principals Veigne trøster sig til at benægte det forbenevnte Anders Christophersen og Hustrue har beboet Citantens Huus ey allene de omtvistede 11 aar, hvorfor ingen Huuseleye er betalt, som og mange Aar forhen, og for ydermeere at oplyse Rættten, at afdøde Anders Christophersen har beboet Citantens Huus fra Aaret 1719 til 1732 og i sam/m/e tiid betalt Huuseleye derfor, saa anviiste Comparenten den imellem dem holdende huuseleye bog, hvoraf sees at huuseleyen til Aar 1732 er betalt, og som Kra-

1745: 150b

Vet ikke kand modsiiges eller disputeres saa paastod Comparenten Dom efter sit Stevnemaal, saavel i hoved Sagen som og for Processens Omkostning med 3 rdr:

Preus Replicerede at saa lidet som hand seer til den/n/e tiid at Citanten haver Legitimered sit Søgemaal, end og med anviisen chartech documenter (Charteke/charteque = I. Omslag til saksdokumenter, II. Ubetydelig skriftstykke), som endnu ikke til den/n/e Sags Act er bleven henlagt, saa lidet fandt Preus sig beføyet til Sing/neu/r Barthes sist gjorde Qvestioner at føye nogen slags Replique, men tog sam/m/e med meere af den/n/e Sag dependende under Vedbørlig Reservation til besvarelse, erindrede pro tempore at Sing/neu/r Barth først maatte paalægges Reellement at deducere sit søgeMaal 2do naar skeed er Comparenten Preus maatte nyde tilforladelig Udtog af Protocolen og 3tio i hvor om allting er eller ikke at Comparenten Preus nyder Lovlig Anstand til at ram/m/e sin Principals Gavn til neste rett og det under alle beneficia juris, thi Preus sagde at Være i det haab, at i hvordan Sing/neu/r Barth vil snoe den/n/e Sag, saa Vil forventelig Comparenten Preutzes Principal ikke blive med Rættten overiiled; og saaleedis for den/n/e sinde maatte Preus submittere hands Part rettens retviise Sentence.

Barth Vedblev endnu som før at paastaae Dom, siden den indstevnte ikke formaaer at modsiige eller Contradicere Søgemaalets Rigtighed.

Preus sagde at saavidt hands Principal om indberørte Søgemaal Comparenten haver indberettet, da imodstaar Comparentens Principal at søgemaalet aldeelis ikke hæfter paa ham eller og at hand beviislig til Ansvar der for er pligtig uden Citanten sligt nermere skulle maatte oplyse med Lov til den indstevnte Preuses Principals belastelse, og naar det sees, da Vil Preuses Principal Vel Viide at finde sig til betaling i hvis Rætt og Dom derudinden han/n/em mon/n/e tilforpligte, men imidlertid for unødigt Rettergang Vilde Comparenten Preus yderligere have Reserveret at frem/m/e Sagen paa hands Principals Siide til Satisfactions Erholdelse med Contra Stævning og altsaa indlod hand Sagen for denne Tiid til Rættens kiendelse

Barth bad ærbødigt at Rættten vilde paa lægge den

1745: 151

indstævntes fuldmægtig Reel at svare til de fremsatte Questioner da Sagen derved nyder fuldkom/m/en oplysning, at den indstevnte, som paa sin Hustrues Veigne som eeneste Arving efter afg/angne Anders Christophersen bliver pligtig at betale den paastevnte Huuseleye

Preus til sist {om i} erindrede Rættten om ikke de af Sing/neu/r Procurator Barth anviiste documenter bør henlægges og følge Acten paa det og Comparenten der af kunde nyde den Efterretning som til hands Principals Tarv maatte udkræves, aller hælst udi det at Comparenten Preus ikke mindre Væntede end at den/n/e Sag efter Omstændighederne Vorder udfløttet for at anhøre og til Doms at undergive hands Principals formeenende forsvar

Barth for at føye Procurator Preus fremlagde den anviiste {huu} quittance bog for Huuseleye og i det øvrige Refererede sig til sit forrige.

Eragted

Den af Procurator Preus forlangte Opsættelse til næste Rætt bliver af Rætten bevilged.

D/en 6te ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd!

Procurator Claudius Blechingberg fremkom for Rætten og fremlagde et af Johan Simon Kramer skriftlig forfatted Stevnemaal under 21 Septembr: 1745 paa Christian Halsteensens Veigne Contra Guri Roskone paa Øfre Ondeland for de ham tillagde beskyldninger, lige som og andhøre de 2de Vidner Rasmus Monsen og Chrispinus Jensens eedelige forklaring om denne Sag der under Lovens falsmaal tillige er indstevnede. Ligesom Lutzie Knudsdatter til Vedermehle i den/n/e Sag Var indstevned.

Den indstevnte Guri Roskone paa Øfre Ondeland blev 3de gange tillige med Lutzie Knudsdatter paaraabte. men ingen af dem mødte ey heller nogen paa deres Veigne begge de indstevnte Vidner mødte.

Stevne Vidnerne Johannes Lone og Niels Monsen Haucheland fremstode for Rætten og under Eed forklarede at de i dag 14 dage havde Ved muntlig Stevnemaal indkaldet den indstevnte Guri Roskone paa Øfre Ondeland at møde Citanten Christian Halsteensen til dette Ting tiid og stæd for den beskyldning hun havde tillagt ham at have med Lutzie Knudsdatter havt ublue Omgængelse samt at anhøre de 2de Vidner Rasmus Monsen og Chrispinus Jensens Eede-

1745: 151b

lige forklaring udi denne Sag, ligesom de og forklarede Lovlig at have indstevnt Lutzie Knu[d]sdatter til Vedermæle i denne Sag.

Vidnerne mødte og Vedtog Lovlig Varsel.

Procurator Bleginberg for Citanten mødte og i Rette lagde den til Vedermæle indstevnte Lutzie Knudsdatters beviis af 18 7bris sist leeden, og derefter begierede de histerede Vidner Rasmus Monsen og Chrispinus Jensen under Eed inden Rætten afhørt, paa efterfølgende Qvestioner 1mo Om de ikke haver hørt indstevnte Guri som er Ros kone paa Øfre Ondeland, at have beskylt Citanten Christian Halsteensen det hand skulle have belagt den til Vedermæle indstevnte Lutzie Knudsdatter som befindes at Være besvangred. 2do Om de ikke siden efter Citanten Christian Halsteensens begier Vidnisfast haver tilspurdt forbem/el/te Guri om hun saadan beskyldning endnu tilstoed og de tillige fore læste hænde, det nu her i Rætten frem lagde Lutzie Knudsdatters beviis om Christian Halsteensens Uskyldighed. 3tio Om ikke hun bem/el/te Guri endskiøndt det foromm/el/te beviis hænde Var bleven forelæst endnu Vedblev og for dennem bem/el/te udsændte Vidner sam/m/e beskyldning igientog og stadfæstede.

Derpaa blev det 1ste Vidne Rasmus Monsen boende paa Gaarden Ondeland [indkaldet]? og efter at Vedbørlig formaning Var Vidnet givet om at Vogte sig for meeneed under Eed forklarede til den første fremsatte Qvestion, at hand for 3 á 4 Ugers tiid hørte at Citanten Christian Halsteensen tilspurde Guri Roskone paa Ondeland om hun vilde tilstaae den beskyldning hun havde tillagt ham, hvortil hun svarede kand du siige dig frie for at have havt nogen Samqvem eller omgængelse med Lutzie Knudsdatter, hvortil Citanten svarede med hænde ey meere end med en anden, da hand med Spøgeri og Galskab kunde taget udi hænde, hvortil hun svarede jo kom i hue i bryllupet hvor hun laae under og du oven paa. Til den 2den Qvestion svarede Vidnet at hand Var over Værende da Citanten forlangede at hand Vilde høre paa om hun Vilde Vedstaae sin sam/m/e paasagn og beskyldning over ham, da bem/el/te og indstevnte Guri sam/m/e vedblev og

1745: 152

sagde aldeelis ey at Ville gaae fra sin[e] Ord om Citanten Christian Halsteensen, men ey læste det i Rette lagde og af Lutzie Knudsdatters beviis om Christian Halsteensens Uskyldighed, men dog hørte hand et document blev oplæst af saadan Indhold. hvorved den 3die Qvestion tillige er besvaret.

Det andet Vidne Chrispinus Jensen boende paa Gaarden Aandeland fremstoed dernæst, og ligeleedis efter aflagde Eed forklarede ligesom nestforrige Vidne Rasmus Monsen alt ligesom tilført er, og Var hands Vidnisbyrd i alt ligelydende og eenstem/m/ig.

Procurator Bleginberg for Citanten begierede forelæggelse for indstevnte Guri Roskone, saavel som Lutzie Knu[d]sdatter til neste Ting at svare til stevnemaalet til Sagens Videre expedition.

Eragted

De Lovlig indstevnte og ey mødende Guri RosKone paa Ondeland og Lutzie Knu[d]sdatter forelægges Lavdag til neste Ting, hvilcken forelæggelse tages beskreven og i Lovlig Tiid bliver at forkynde.

Publicered Sorenskriver Johan Garmans udgivne Skiøde paa sin broder Christopher Garmans Veigne til Diedrich Fasmer paa den halvepart i Gaarden Alvøen med under liggende Krud Værk og detz inventario dat: 25 Junij 1744 vide Prot: fol: 309 hvor sam/m/e ordlydende er indført.

Aflyst Niels Hansen Store Tvedts udgivne Pante Obligation til Guttorm Michelsen paa Capital 23 rdr dat: 5 aug: 1743 efter Creditors paateigning af 6te 8ber 1745 vide Prot: fol: 257.

Hans Nielsen St/o/re Tvedts udgivne Pante Obligation til Guttorm Michelsen paa Capital 31 rdr dat: 5 8ber 1745 vide Prot: fol: 309.

Fogden fremlagde følgende til Attestation

1. Om der findes fleere Giestgivere eller Kræm/m/erleyer end de i Specificationen andførte nemlig Damsgaard, Haucheland, Møllendahl og Calfari, hvoraf Skattes kand hvortil Almuen svarede Ney

2. Om Lars Kongshavn bruger anden handel end sit Giestgiverie hvortil de og svarede Ney

3. Om der noget udi de i Specificationen andførte silde Voge nemlig Søreidet, Dalvigen, Biørmedahl, Hetlevigen og Madhopens Silde Vog noget er fisket, hvortil og svartes ney, og at Hops 2de Qverner er gandske forfaldne at inted der paa dette Aar 1745 er malet

4. Blev tilspurdt om nogen forandring med Matriculen og Jordebogen udi dette Aar enten Ved Aftag eller paalæg er skeed i Skib/reedet, 2do om det benificerede Godtz ey er det sam/m/e som det Aar 1717 befandtes til det første svartes ingen forandring Var skeed, og til det Andet at deres Maj/este/ts Godtz var det sam/m/e, lige som at ey noget Vrag

1745: 152b

Var funden, ingen Sager findes, ey heller Peber svenne, Leedige Karle ey heller Store bøder til 60 Lod sølvs bøder tildømte deres Maj/este/ts, ey heller forlovs Pænge, eller bøxler forfaldne, og at skydtzen var dem af Sorenskriveren betalt til de 3de Tinge.

5. Om Aftaget paa Gaarden Unneland kand formedelst forbedring igien ophøre hvortil svartes Ney.

6. Skydtz bereigningen fra stæd til andet lige efter specificationen

7. Odels Mandtallet blev oplæst og uimodsagt
8. Restancen for indeværende Aars skatter beløber 570 rdr 2 mrk 3 sk

Til Slutning blev for tilkom/m/ende Aar følgende op nævnt 1. Lars Rødland 2. Niels Monsen Schiold, 3. Lars Nielsen Søreass 4. Lars Marcusen Borge 5. Niels Arnesen Nedre Totland 6. Halver Nielsen Smøraas 7. Rasmus Hansen Store Tvedt og 8. Ole Gregoriusen Flesland som alle til siiges betiimelig at indfinde sig for at av lægge deres Laug Rættes Mænds Eed.

Guulens Skibbreede

1745 d/en 11te 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse med Guulens Skibbreede satt paa Tingstædet Schieljehavn i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten til nevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 87 findes tilførte

For dette Skibbreedes Almue blev de sam/m/e Kongl/ige forordninger oplæste som Ved nestforrige Sartor og Schiolds Skibbreede, lige som og Stiftamptmandens Placat af 28 7ber 1745

Dernæst blev til Publication fremlagt

1. Birgithe Margaretha Heiberg afg/angne foged Johan Smeds udgivne Skiøde til Niels Olsen Fam/m/estad paa Gaarden Trodahl skyldende 1 b/ismerp/un/d Smør 1 faar dat: 28 7ber 1744 vide Prot: fol: 310

D/en 12te ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rættes Mænd satt og blev da til publication frem lagt

1. Sorenskriver Johan Garmans udgivne Auctions skiøde til Ole Bransdahlen paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Svardahlen dat: 11 8ber 1745 vide Prot: fol: 310.

2. Ditto udgivne Auctions Skiøde til Evind Johannesen paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Brandahlen ej dat vide Prot: ej fol:

3. Ditto Auc: Skiøde til Johannes Endresen paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Bransdahlen ej dat et ej fol:

4. Ditto Auct: Skiøde til Tørres Gregoriusen paa 9 Mark Smør i Gaarden Tønsberg ej dat et ej fol: Protocolli

5. Ole Jacobsen Bransdahlens udgivne Pante Obligation til H/er/r Thomas Som/m/er paa Capital 30 rdr dat: 11 8ber 1745 vide Prot: fol: 310.

6. Ole Ellingsen Slengesoels ud givne Skiøde til Otthe Joensen

1745: 153

paa 2 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Slengesoel dat: 11 8ber 1745 vide Prot: fol: 310.

7. Johannes Olsen Lille Mattres udgivne Skiøde til Jørgen Larsen paa 1 p/un/d Smør der efter Matriculen bør være 18 Mark Smør ¼ faar i Gaarden Lille Mattre dat: 11 8ber 1745 vide Prot: fol: 310

8. Iver Larsen Hop, Niels Larsen og Hans Jetmundsen Lie paa egne og Encken Mageli Iversdatter Tvedtens [Veigne deres] udgivne Skiøde til Erich Olsen tilsam/m/en paa 12 Mark Smør i Gaarden Tvedten dat: 11 8ber 1745 vide Prot: fol: 311

9. Hans Hansen Mømens udgivne børselsæddel til Niels Olsen paa 13 Mark Smør i Gaarden Aanneland dat: 27 Nov: 1744 med Rev: ej dat

10. H/er/r Thomas Som/m/ers udgivne bøkelsæddel til Gregorius Joensen Grimstad paa 1 p/un/d Smør udi Gaarden Grimstad Evenvigs Præsteboel benaadet dat: 11 8ber 1745 med Rev: ej dat

11. Hans Henrich Didrichsens udgivne bøkelsæddel til Ole Josephsen paa 16 ½ Mark Smør udi Gaarden Kielbye dat: 12 Dec: 1744

12. Anne Hansen S/a/l/ig/ Frimans udgivne bøkelsæddel til Hans Olsen Tongedahlen paa 2 ½ pund Smør i Gaarden Torsvigen dat: 5 8ber 1745 med Rev: ej dat

13. H/er/r Jens Schrøders udgivne bøkelsæddel til Niels Monsen Andvigen paa 18 Mark Smør og 6 Kander Malt i Gaarden Qvam/m/e Lindaas Præsteboel tilhørende dat: 26 junij 1745

14. Ditto hands udgivne bøkelsæddel til Claus Furrebotnen paa 18 Mark Smør udi Gaarden Furrebotnen ligeleedis Lindaas Mensal tilhørende dat: 31 julij 1745

D/en 13de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rættes Mænd satt og blev til publication fremlagt

Ludvig de Fines Odelslysning til 4 Gaarder nemlig Dahle, Slengesoel, Nerdahl og *Lille som hands Moder i Aaret 1740 Ved Auction har bort soldt dat: 13 8ber 1745 vide Prot: fol: 311

Derefter blev Sagerne paaraabte.

Iver Clasen Nordahl og Iver Torchelsen Kiellevold mødte for Rætten og tilstode at Være med hinanden forligte om Sagen indstevnt paa nestforløbne Som/m/erting hvorefter Sam/m/e der ved ophæves.

Ligeleedis fremstod Hans Vestervig for Rætten at have ophæved og frafaldet Sagen Contra Lasse Svardalen.

1745: 153b

Fleere Sager Var ey indstevnede til dette Ting.

Fogden frem lagde følgende documenter til attestation

1. Om fleere Giestgivere end Brynild Wichenvog findes der skatte kand, hvor til svartes Ney

2. Om Ingeborg Schieljehavn bruger anden Næring end hændes Giestgiverie, hvortil lige leedis svartes Ney.

3. Om Eides 2de underliggende Qverner er i brug og der udi Frøsetters Laxe Vog noget er fisked, hvortil Almuen svarede at Eides qværner er gandske øde liggende, og at der udi Frøsetters Laxekast intet er fisked, at der af nogen Skatt kand svares.

4. Til de sædvanlige 10 Qvestioner som Ved de forrige Tingstæder ligeleedis er oplæst for Almuen vide fol: 152 Var deres Svar ligesom de andre Skibbreeders untagen til d/en 8de Post svarede de at paa Gaarden Evenvig Præsteboelet beneficeret er hans Kongl/ig Maj/este/ts tilfaldne Afførsels Penge

5. Skydtz bereigningen blev ligeleedis attestered

Restancen for indeværende Aars skatter beløber 63 rdr 4 mrk 7 sk

Restancen for Kongens Tiende 5 rdr 1 mrk 13

Smaatiende 5 mrk 12 sk

Odels Mandtallet blev oplæst og blev sam/m/e uimodsagt

Dernæst blev Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar op nevnt. 1. Mons Jetmundsen Rørtvedt 2. Anders Mathisen Hosteland 3. Anders Olsen Riisnes 4. Ole Sieursen Halsvig 5. Knud Johannesen Sembøe 6. Truls Henriksen Nerdahl 7. Peder Paulsen Strøm/m/e og 8. Peder Dyrgrav som alle tilholdes deres Laug Rættes *Mænd (Eed) betiimelig at avlægge.

Lindaas Skibbreede

1745 d/en 14de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Lindaas Skibbreedes Almue paa Tingstædet Kiilstrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 88 findes tilførte

Og blev for dette Skibbreede alle de Kongl/ige Ordres og forordninger tillige med Stiftbefalings Mand á Meunichens udgivne Placat ligesom ved nest forrige Tingstæd publicered.

Dernæst blev fremlagt til Publication

1. Procurator Hans Otthesen Nideroses Pante Obligation til Mad/a/me Sophie S/a/l/ig/ Peder Jørgensens paa Capital 200 rdr dat: 22 Martij 1742 vide Prot: fol: 311

D/en 15de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og blev til publication fremlagt.

H/er/r Jens Schreuders udgivne børselsæddel til Johannes Fuuse-

1745: 154

-sen paa 1 Spand Smør 1 ½ Mæle Malt udi Gaarden Siirsætter, Lindaas Præsteboel beneficeret dat: 23 april 1745

H/er/r Otthe Sundbye fremlagde den paa sistholdende {afsagde} Som/m/erting afsagde Lavdags forelæggelse \for/ H/er/r Torgus Grøgaard som Ved de 2de Mænd Iver Maraas og Iver Treeland efter deres aflagde Eed Lovlig for H/er/r Grøgaard udi hands Huus er forkyndt.

Lars Erichsen \sigende sig/ tienende for H/er/r Grøgaard mødte paa den indstevntes Veigne og forlangte Udsættelse i denne Sag.

H/er/r Syndbye forlangede Dom udi denne Sag, og ikkun Refererede sig til de {t} Ved næstforrige Ting indgivne beviisligheder om sit Søgemaals Rigtighed, da \hand/ ey paa tvivlede Søgemalet i alt fandtes klar og rigtig til staaet, som og ham \at/ tilkiendes \Processens/ Omkostninger udi den/n/e Sag.

Eragted

Sagen optages til Doms til i Morgen formiddag K: 9.

Simen Monsen Østrem Kierke Værger for Østrems Kierke fremstoed for Rætten at tilkiende *gav (give) at hand med mundtlig Stevnemaal Lovlig har indstevnt til dette Ting tiid og Stæd H/er/r Torgus Grøgaard for at tilsvare og betale sig foerleye for 4 aars Tiid bem/el/te H/er/r Grøgaard bør betale ham for 2de Kierkens Kiør hand til Leye har for 5 aars tiid siden {har} hensatt hos bem/el/te H/er/r Grøgaard der i alt beløber 10 mrk, samt og at tilbage levere ham bem/el/te Kierkens 2de Kiør, siden hand nægter ey at have dem i sit Værge, under paaskud at have dem til andre overlevered, ligesom og at have ind stevnet H/er/r Grøgaard til

at anhøre Niels og Detlev Bersvig og Rasmus Bersvigs eedelige forklaring at sam/m/e har ført de 2de paastevnte Kiør til ham da sam/m/e blev af Citanten hensatt paa Leye, benevnte 3de Vidner er og under Lovens falsMaal indstevnte og mødte alle.

H/er/r Grøgaard blev 3de ganger paaraabt men ingen mødte. hvorfor Stevne Vidnerne bleve paaraabte som ey Var til stæde hvorfor Sagen udsættes til videre drift til i Eftermiddag.

Derpaa fremkom omsiider Ole Kaalaas og Lars Kaalaas som Stevnevidner udi denne Sag og efter aflagd Eed forklarede at de med Lovlig Stevne maal haver til dette Ting ind

1745: 154b

stevnt H/er/r Torgus Grøgaard at møde Citanten Simen Monsen Østrem udi Rætte for de 2de Leye Kiør at tilbage levere ham samt 4 Aars Leye deraf som er 10 mrk - samt at anhøre de Vidner Citanten agted at indstevne udi denne Sag, og talte Stevne Vidnerne med H/er/r Grøgaard selv i hands eget Huus.

H/er/r Grøgaard blev atter paaraabt men hverken selv eller Ved andre Loed møde.

Citanten forlangte de indstevnte Vidner Ditlev Aamundsen Rasmus Christiansen og Niels Olsen alle Opsiddere paa Gaarden eedelig afhørte, 1. om ikke sam/m/e Var med at henhøre de paastevnte 2de Leye kiør til Præsten H/er/r Torgus Grøgaard, 2do om ikke Præsten H/er/r Grøgaard sam/m/e 2de Kiør modtoeg fra dem udi sin forvaring og hvor længe det er siden den Tiid;

Hvorpaa det første Vidne Ditlev Aamundsen fremstoed og efter at behørig formaning Var ham givet at Vogte sig for Meeneed forklarede følgende under Eed, at hand for 4 á 5 aars tiid siden Var med at henhøre fra Simen Monsen Østrem 2de Leye Kiør til Sognepræsten H/er/r Torgus Grøgaard som Præsten bem/el/te H/er/r Grøgaards Hustrue modtog fra ham og de 2de andre Vidner som nu tillige ere indstevnede, da Vidnet tillige med de andre 2de Vidner sagde at disse 2de Leye Kiør var befahled dem af Simen Monsen Østrem at henhøre og levere til Præsten H/er/r Grøgaard, hvortil Præstens Kone svarede det er Vel, Videre havde hand ey at forklare.

Det andet Vidne Rasmus Christiansen forklarede under Eed lige i alt som det forrige Vidne nemlig at have ført de 2de Leye Kiør til H/er/r Grøgaard, og at hand tillige med det andet Vidne Niels Olsen blev af Præste Konen ombeedet at bringe dem op i floren, i øvrigt var hands Udsiigende i alt med forrige Vidnes forklaring overensstem/m/ende.

Det 3die Vidnes eedelige forklaring Var i alt lige lydende med de tvende Vidner Ditlev Aamundsen og Rasmus Christiansens gjorde forklaring saavel om at have tilbragt H/er/r Grøgaard de 2de Leye Kiør, som og at sam/m/e Var af ham mod tagne.

Citanten forlangte den indstevnte og ey mødende H/er/r Grøgaard fore lagt Lavdag til næste Ting.

Eragted

Den indstevnte og ey mødende H/er/r Torgus Grøgaard

1745: 155

forelægges Lavdag til næste Ting som af Øvrigheden bliver beram/m/et, hvilken forelæggelse tages beskrevet og i Lovlig tiid bliver at forkynde.

Publiceret Mad/a/me Giertrud S/a/l/ig/ Danchersens udgivne bøkelsæddel til Jens Jensen Stuuberg paa ½ Vog fisk som er Pladzset paa Fedjø Stuuberg kaldet dat: 4 Maj 1745.

2. Ole Bleges udgivne bøkelsæddel til Endre Kielsen paa 18 Mark Smør 21 Kander Malt i Gaarden Nordre Tvedt dat: 12 8ber 1745 med Rev: ej dat

D/en 16de ejusdem da Rætten med sam/m/e Laug Rætt Var satt blev udi Sagen indstevnt af H/er/r Sundbye Contra H/er/r Grøgaard følgende

Dom afsagt

Citanten H/er/r Otthe Sundbye haver Ved Stevnemaal Lovlig ind kaldet H/er/r Torgus Grøgaard for pligtig Gield efter formerte og til H/er/r Grøgaard under 15 Dec: afvigte Aar 1744 indgivne Reining, med summa 30 rdr 5 mrk, hvilcken paastevnte fordring Ved bem/el/te H/er/r Grøgaards paateignede Erklæring af 25 Jan: indeværende Aar ey bliver imodsaagt, da bem/el/te H/er/r Grøgaard belover saa snart mueligt er sam/m/e fordring at see præstered, men formeedelst mislig og indeholdte betaling har H/er/r Syndbye efter erhvervet Resolution Væred nødsaged erm/el/te sin fordring for denne Rætt at indtale, hvorfor efter Sagens befindende beskaffenhed, da kravet i alt er bleven uimodsaagt, bliver H/er/r Grøgaard i følge Lovens 5 bogs 13 Cap: 5 art: tildømt at betale til H/er/r Syndbye den paastevnte Gield med 30 rdr 5 mrk, tillige med denne forvolte processes bekostning indbereigned Dom/m/ens Løsning, med 3 rdr, som alt 15 dage efter denne Doms Lovlige forkyndelse bør udreedes under Medfart efter Loven.

Fogden Rasmus Smith gav tilkiende at hand til dette Ting haver ladet indkaldet 7 Mand af Fedjø Landet, navnlig Rasmus Huuse, Peder Eide, Mathis Udhaugen, Jon Madhouen, Christian Monsen Grenjen Jens Jensen Stuberg og Knud Hansen Wiigen som for nogen tiid siden der Ved Landet havde fundet endeel strandet Vragtalg for derom at giøre deres behørig og eedelig forklaring,

Og fremstoed da den første Mand navnlig Rasmus Huuse efter at de 6 andre Mænd bleve udviist, og efter aflagde Eed forklarede følgende - At hand tillige med de

1745: 155b

andre 6 mødende Mænd alle paa Fedjø Landet boende, begav sig til søestranden uden paa Fedjø Landet uden for en Viig og paa Søen efter at det Var dem af 3de Qvinder nemlig Marithe Hansdatter gift med Michel i Tangen, {Johanne} Marithe Larsdatter gift med Jens Jensen Stuberg og Brithe Mathauen gift med Joen Mathauen tilkiende givet og adVaret at de havde seet og fundet noget Talg eller smør som de ey Viste hvad sam/m/e skulle Være, og sam/m/e tillige med de øvrige intog udi deres baade da sam/m/e Talg Var udi løse støcker drivende paa Søen hist og her, som derefter blev bierged og op baaren udi Ole Olsens Søbøe hvor de fik hos ham overladt 3de nye tønder, og nedlagde sam/m/e løse talg udi og ey gik derfra forinden Tønderne blev tilslagne, og blev ey sam/m/e fuldpacket formedelst støckerne af Talg var ugievne, men i fald Talgen havde Væred i støcker hugged kunde sam/m/e have gaaed i 2de tønder, Dernæst tilspurte Rætten hvad Tiid den/n/e biergning skeede, hvortil Comparenten svarede nogle dage efter S/anc/te Hans dag inde værende Aar? paa Rættens SpørsMaal, blev og svared at {de nog} hand tillige med de øvrige biergere reyste til byen og angav det for Kongens foged Rasmus Smith at sam/m/e Talg var funden og blev den fundne Talg af biergerne anseed at Være til lidt over 8te Voger, som siden af Lænsmand og Mænd efter fogdens ordre blev atter opveyed, ligeleedis svarede Comparenten at hand tillige med de andre biergere ey havde eller Viste af meere, end hvad enhver til en liden prøve der af havde taget som kunde være 1 á 2 Mark Talg i alt, som hand med de andre Vilde foreviise Fogden i byen af meere bierged Talg Viste Comparenten ey at siige enten selv eller bekiendt om at andre haver bierged.

Derefter blev Peder Eide indkaldet som efter aflagde Eed forklarede at hand ey havde Væred med da de øvrige Mænd udreyste efter Talgen at indtage udi baaden men at hands Sønn blev udsændt til at hielpe de andre, men at hand tillige med de andre havde deraf faaet

en prøve, ligesom hand ey Viste at noget meer Var bierged end hvad der blev nedlagt i de 3 Tønder, og blev angived for Øvrigheden - Videre havde hand ey at forklare.

Ligeleedis blev den 3die Mand Mathis Udhaugen

1745: 156

fremkaldet som efter aflagde Eed forklarede tillige med de andre 7 Mænd, hvor af de 5 er tilstæde og de 2de hiem/m/e formedelst forfald tillige \med/ Peder Eides Sønn, at have paa Søen bierged den Løse talg, og sam/m/e henført til Ole Olsens Søs boed, hvor sam/m/e i 3de Tønder blev nedlagt udi hands over Værelse, og Var Comparentens forklaring udi denne Sag i alt overensstem/m/ende med den første afhørte Rasmus Huuses Udsiigende. saavel at biergningen sam/m/e tiid var skeed, som og at sam/m/e til Øvrigheden nogle dage derefter Var angived og at ey meere var bleven bierged enten af ham eller andre paa den eller anden tiid der efter.

De øvrige 4re Mænd Jon Madhauen Christian Monsen Grenjen, Jens Jensen Stuberg og Knud Hansen Wiigens eedelige forklaringer Var i alt over eensstem/m/ende med Rasmus Huuses og Mathis Udhaugens deponerede Vidnisbyrde, og at ey noget af dem eller andre dem Vidende Var bierged end hvis forklaret og tilstaaet er.

Fogden tilspurte de tilstæde værende biergere hvem af dem sam/m/e Talg blev indbragt til Bergen, hvortil Rasmus Huuse Christian Grinden Knud Tangen svarede at sam/m/e af dem blev efter fogdens ordre indbragt 14 dage for Michelsdag, og oplagt udi en Søs boe i Bergen Mad/a/me Danchersen til hørende, hvor de da tillige Var tilstæde da Byens Punder eller Veyer sam/m/e opveyede, og at tønderne Var lige som da de nedpackede dem Ved biergningen. Videre havde fogden ey at erindre Ved dette holte forhør, men forlangte sam/m/e under et beskreven Tingsvidne sig meddeelt.

Publiceret afgangne Sorenskriver Tønders udgivne Auctions Skiøde til Procurator Hans Ottesen paa Lindaas, Møching, Lyhre, Sandnes, Østrem og Fedjø Kierker med underliggende og tilhørende Rettigheder dat: 27 Julij 1741 tillige med Provsten H/er/r Pether Mathias Thanches paateigning som alt udi Pante og skiøde protocollen fol: 311 findes ordlydende indført.

1745: 156b

Procurator Hans Otthesen Contra Opsidderne paa Lyhren

Procurator Hans Otthesen mødte som Refererede sig til hans forrige og ellers sagde at lige saa urimeligt det er at en Mand der kunde havet givet en Koe til Kierken i en Kierke Ejers tiid Vilde fratage Kierken den sam/m/e naar en anden blev Kierke Ejer saa ubilligt er det i sig selv at de indstevnte nu(?) Vil betage Kierkernes itzige Ejere hvad Korntiende som af den/n/em Kierken er bleven tillagt og udbetalt i forrige Kierke Ejer H/er/r Niels Schiøttes Tiid, thi vilde Comparenten forvænte Dom om ikke nu saa dog til nestholdende Vaarting i hoved Sagen og angaaende Processens samt hands foraarsagede besværlige Reyses Omkostninger i det mindste erstatted med 16 rdr

De indstevnte Lyhres Opsidderne fremstode for Rætten og tilstode gierne at Vilde betale den Anpart til Kierken paa sam/m/e Maade som til Kongen ydes, og in natura Vil til Kierken betale efter Maal saameeget som Kierkestolen og Matriculen tilholder dem, til den Ende forlanged de samtlige at fogden af Tiende Mandtallet vilde meddeele dem fuldstændig Efterretning hvormeeget deres paaboende Gaard \indre/ Lyhren er taxered for, hvortil fogden svarede 6 Tønder; De indstevnte Lyhres Opsidderne declarerede gierne at Ville betale og

erlægge Citanten som Kierke Ejere Kierckens Anpart med 2 Tønder, som de efter forrige Tilstaaelse aarlig har tilbydet Kierke Ejerens forpagtere eller de som paa Kierke Ejerens Veigne har forpagtet Korntienden, men ey er af dem bleven modtaget, og er endnu som før Villig at erlægge Tienden paa den Maade som før er melt.

Otthesen tilspurte Vederparten om de kunde nægte, jo at have betalt til Kierckens forrige Ejere Korn tienden efter Vægt og saaleedis som den nestleeden Som/m/erting irette komne Specification ommelder, hvor til de svarede at have til Præsten efter foreening betalt ham efter Vægt og ey anseed om de har foræred ham meere end det Kierken med Rætte tilkom/m/er, dog svared Anders Pedersen Indre Lyren at hand siden hand kom til Gaarden hverken efter Maal eller Vægt har noget betalt da det er 4de Aar siden hand aarlig har udbødet Ti-

1745: 157

-enden men ey bleved af med den paa den Maade og efter Matriculens taxt,

Otthesen benægtede at Tienden saaleedes som den til hans formand har været ydet nogensinde er bleven tilbudet den/n/em som Tienden paa hands Veigne oppebærer eller han/n/em selv, men endnu som tilforen paastoed tiendens ydelse efter den af H/er/r Niels Schiøttes Sterboes tilsjuns Mand Sing/neu/r Niels Bagger ham meddeelte tiende Liste som bem/el/te Bager selv her inden Rætten har Vedgaaet at Være rigtig.

Opsidderne svarte at de ey veed hvad H/er/r Niels Schiøtt har opskrevet, da dennem ey derfor quittance er meddeelt, og sagde de som før at have foræred deres præst noget til overs {noget} Korn for hvilked de oppe bar høflighed igien; til sluttning erindred de at have stædse mødt udi Rætten og Væred hæfted fra andet Arbeide, hvorfor de gierne ønskede endskab paa denne Sag, dog for at faae deres Vidner til næste Ting instevnede hvorleedis Tienden af forrige Ejere er oppebæret nemlig i Maal, forlangede de Sagen til næste Ting udfløttet {Eragted}

Otthesen protesterede mod Udsættelse og paastoed Dom efter sit forrige.

Eragted

Den forlangte Udsættelse til næste Ting bliver bevilged de indstevnte til sine Vidners førelse.

Fleere Sager frem kom ey udi Rætte

Fogden frem lagde følgende documenter til attestation

Først det sædvanlige tings Vidne med de 10 questioner som af Almuen blev ligeleedis som de forrige Tingstæders Almue besvared, undtagen til d/en 3die Post at endeel Talg ved Fedjød Landet ungefær af 9 Voger Vægt, dette Aar er funden, hvorom og nermere Tings Vidne er tagen. og paa den 7de Post at Giest giveren i Kiilstrøm/m/en Ole Lagesen paa siste Som/m/erting udi en Slags Maals Sag er dømt at bøde sine Volds og 2de simple SlagsMaals bøder, samt at Niels Pedersen Koppen udi sit Egteskab har begaaet Leyermaal med Qvinde Men/n/isket Marthe Christophersdatter.

2. Om skydtzbereigningen fra stæd til andet efter Specificationens indhold som rigtig blev tilstaaet, som og at skydtz pengene er betalt

3. Om det ikke er dem bekjendt at anpart udi Gaarden Smørdahl herudi Lindaas Skibbreede af Skatteskyld 1 p/un/d 12 Mark Smør frue Svanhielm tilhørende i lang tiid har lagt og endnu ligger øde og ubeboet

2. Om ikke sam/m/e gaardepart baade udi fogdens formænds tiid og endnu

1745: 157b

har Væred accorderet at slaaes imod at derfor aarlig udi Engeslætte skatt er bleven betalt 1 rdr 1 mrk og om det Almuen er Vitterligt at mere deraf er svaret

3. Om ikke bem/el/te Gaardepart saavel dette som forrige Aaringer har Været opbuden om nogen den til brugs imod enten bøxel, aarlig skats svarelse eller mere afgift deraf at svare end hidtil betalt er, samt om nogen maatte blive tilsinds sam/m/e for følgende Aar at Ville antage, de sig da der om enten nu eller forinden Vaaren hos fogden Ville anmelde.

Til 1 spørgsmaal svarede Almuen at det er dem bekiendt at den omspurte Gaardepart længe har lagt øde

Paa 2det Spørgsmaal at gaardeparten i mange Aar har været accorderet til brugs for 1 rdr 1 mrk og ey mere deraf givet.

Og paa 3die Spørgsmaal svarede at den i de anførte Aaringer ligesom i Aar har Været opbuden, men den er saa ringe og slætt at adskillige som har brugt den et Aar har forladt den et andet og fogden saaleedes neppe har kundet erholde den forrige accorderede priis 1 rdr 1 mrk om Aaret, mindre at nogen den for fulde Skats svarelse vil eller kand antage.

4. Blev Tings Vidnet over Laxe og sildeVogerne examineret og blev Rongvehrs Laxe vogt ansatt for 4 mrk og Kaursoens for 2 mrk, udi Aaraas og Settenes samt Lerøens silde Voger er ey noged fisked udi.

5. Om fleere Giest givere \d: Kræm/m/erleyer/ end Kiilstrøm/m/en og Fedjø her befindes hvortil svartes Ney.

Restancen for inde Værende Aars skatter beløber 291 rdr 2 mrk 1 sk

Restancen for Kongs tienden beløber 24 rdr 3 mrk

Og smaaetienden 3 - 3 - 4

Odels Mantallet blev oplæst og uimodsagt.

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar blev opnevnt 1. Guttom Oxnes 2. Rasmus Sættre, 3. Jacob Vigene 4. Johannes UdKiilen 5. Johannes Waage 6. Erich Hodneland 7. Ole Andersen Øfre Qvam/m/e og Joen Hodne som alle tilsiiges deres Laug Rættes Mænds Eed betimelig at avlægge.

Herløe

1745 d/en 18de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Sartor Skibbreedes Almue i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten til nevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 91 findes tilførte

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige forordninger publicerede som

1745: 158

Ved de næstforrige Tingstæder.

Desuden blev og oplæst et brev tilskrevet Fogden fra StiftbefalingsManden under 12te 8ber inde værende Aar, hvorudi befales at eftersøge en Kiele flicker der fra sin Arrest i Laurvigen er deserteret, og beskriver sam/m/e at Være en maadelig høy persohn, Maver og Lang agtig af Ansigt, kort og flad Næse etc.

Dernæst publicered

1. Assessor Lausens bøkelsæddel til Halver Clausen Nordre Selle paa 9 Mark Smør og 4 ½ Kande Malt udi Gaarden Huusebøe dat: 28 aug: 1745 med Rev: ej dat
2. Sing/neu/r Hans Sems udgivne bøkelsæddel til Marcus Marcusen paa 1 Løb Smør udi Gaarden Øfre Hiertaas dat: 9 Julij 1745 med Rev: ej dat
3. Ide Maria S/a/l/ig/ Hermand Wulfs udgivne bøkelsæddel til Anders Olsen [paa] 1 p/un/d fisk i Gaarden Søre Toft og 1/3die Part udi Laxevogete dat: 3 8ber 1745 med Revers hvorefter Leylændingen forbindes at overlade til sin Ejere all sin fiske avl ej dat
4. Verck page Peter Krogs udgivne bøkelsæddel til Anfind Bottelsen Qvamme paa 1 p/un/d Smør 8 k: M: i Gaarden Bærland dat: 15 8ber 1745
5. Ditto hands udgivne bøkelsæddel til Rasmus Thomesen paa 12 Mark fisk udi Gaarden Brevig paa Oen Landet dat: 16 8ber 1745
6. Kongl/ig Allernaadigst forundte Privilegiun til Christian Dreyer paa Kræm/m/erleyet Jordholmen eller Heggøe holmen dat: 1 Julij 1745 vide Prot: fol: 312

\I Sagen af/ Efge S/a/l/ig/ Johan Barthes Contra Rasmus Helt og Helt med Contra Stevning er følgende

Dømt og afsagt

Efter at hoved Citantinden Efge afgangne Johan Barthes Var bleven Ejer af indstevnte Rasmus Heltes 2de Gaarde Nord Sæhle og Notenes tillige med dessens paastaaende Huusebygninger udi Nordhorlehns fogderie og Herløe Skibbreede beliggende, som bem/el/te Rasmus Helt d/en 3die 7ber nestleeden Aar 1744 Ved offentlig Auction udi Bergen og herberget Altona lod opbyde, og hoved Citantinden som derpaa blev høystbydende tilslaa, og hun nemlig hoved Citantinden ikke den udi Auctions Conditionerne til Ejendommens tiltrædelse Stipulerede tiid nemlig Nye Aars

1745: 158b

Dag 1745 kunde kom/m/e i Possession deraf i henseende at Rasmus Helt ey havde røddiggjort huuserne men Continuerede sam/m/e at beboe, søger hun under skriftlig Requisition af 7de jan: nestl/eeden Rettens Middels Assistance til at sætte hænde i Possession af Ejendom/m/ene, og Rasmus Heltes Ejendeele af Værelserne udtagen, saafremt hand ikke inden 24 tiimers forløb efter foregaaende mindelig Advarsel gjorde huuserne røddig med Videre, og ellers at Sequestrere saa meget af Heltes Ejendeele som forretningen og dens forfølgning kunde kom/m/e at koste.

Da nu Rasmus Helt den nestpaafølgende 9de jan: af Rættens Middel som sam/m/e tiid indfandt sig paa Gaarden Nordsæhle for at fyldegjøre hoved Citantindens forlangende blev tilspurdt om hand enten strax eller inden de ham i Requisitionen accorderede 24 tiimers frist, i mindelighed Ville røddig gjøre huuserne, og hand dertil, under et og andet paaskud, Viiste sig uvillig, har Rettens Middel strax gjort begyndelse med at lade Rasmus Heltes Godtz udføre og dermed Continuered d/en 11 og 12 Jan: da Værelserne ere blevne aldeelis røddige og Nøglerne hoved Citantindens fuldmægtig over leverede, og i øvrigt er til Omkostningerne Sequestreret 13 Tønder fransk salt i nye tønder indpacket samt 3 Eegetønder som alt er taxeret for 14 rdr.

Herpaa har hoved Citantinden Efge afgangne Jan Bartes, Ved Stevnemaal af 2den Martij sistleeden indstevnt Rasmus Helt for den/n/e Rætt for at modtage Dom til forbem/el/te forretnings stadfæstelse, og til Undgiældelse efter Loven for Modvillighed og trettekierhed, samt til forretningen og Processens Omkostningers Erstattning, og Ved Sagens incamination d/en 5 April nestl/eeden gjør paastand til Dom over forretningens Confirmation og erstattning saa vel for de paa forretningen som paa dens forfølgning anvente bekostninger i alt med 18 rdr 1 mrk 14 sk

Indstevnte Rasmus Helt herimod begiegnar hoved Citantinden og Sagen ved Contra-Stevning af 4 Martij nestleeden, som tillige med hovedstevningen d/en forbem/el/te 5 april falt i Rette, hvorudi hand forestiller 1. At hoved Citantinden hverken selv eller Ved andre, da Nye Aars Dag Var forbie, har indfunden sig til at ædske Leverance. 2. At Contra Citanten ey heller

1745: 159

Ved de tiider formedelst indfaldende stormende Veyr kunde kom/m/e fra Stædet, og endelig for det 3die at hand ikke trøsted sig til at forlade huuseværelserne, og lade dem staae øde og tom/m/e, forinden hoved *Citanten (Citantinden) eller nogen paa hændes Veigne udkom for at tage mod Leverance, og derfor søger at faae hoved Citantinden Ved Dom tilfunden at give ham nemlig Contra Citanten erstatning for den ham af hende formeentlige tilføyede forurættelse, hvorom Contra Citanten ellers udi indkomne Indlæg af 9 aug: sistleeden gjør udførlig paastand, og til hans sags formodentlige størke derudi anfører, foruden det som i Contrastevningen forhen er forestillet, det hoved Citantinden paa et falsk og urigtig foregivende har udvirket fra fogden den passerede forretning, i det hun i Requisitionen til fogden melder, at Contra Citanten ikke havde giordt hende Leverance, da dog sam/m/e af hende aldrig er esked, ligesaa at den Requirede forretning tog begyndelse en Løverdags eftermiddag, og at det saaleedis Var ugiørlig ja utilladelig for Contra-Citanten inden de forelagde 24 timer at udrøm/m/e huuset og frafløtte Stædet.

Nu er det Vel saa at hoved Citantinden udi hændes Requisition til fogden blandt andet skriver at Rasmus Helt endnu ikke havde giordt hende Leverance af deslig til kjøbte Ejendom/m/e eller over levered hende Nøglerne, lige saa at hoved *Citanten (Citantinden) ikke bevislig af Contra-Citanten har æsked Leverantz forinden saadant Ved Rættens Middel skeede, lige som det og Ved de af Contra Citanten indkaldede Vidner i Sagen aflagde Eedelig forklaringer er oplyst at Veyret i den tiid udkastelses forretningen passerede og nogle dage derefter Var saa haardt og stormende at ingen Mand kunde kom/m/e derfra Landet. Men herimod maae Concidereres at Contra Citanten Rasmus Helt som selv d/en 3die 7ber 1744 har ladet form/el/te Ejendom/m/e Ved offentlig auction bortsælge selv har forfatted og under skreved de Conditioner hvorefter eller hvormed Ejendom/m/ene skulle afhændes, og saaleedis selv, i sam/m/e Conditioner, hvilke i det producerede Auctions Skiøde ere indtagne, har fastsatt og stipulered En Viss tiid, paa hvilken Ejendom/m/ene kunde tages i possession af Kjøberen nemlig Nye Aars Dag 1745, og følgerig har Contra Citanten tillige indgaaet ligesom det og Var hands pligt, til den tiid at have Huuserne røddige, og udfindes det ikke af Auctions Conditionerne at Contra Citanten derom har betinget sig nogen For- eller Advarsel, hvorfor hoved Citantinden og ikke dertil de jure har Væred forbunden

1745: 159b

At nu huuserne til den fastsatte tiid ey har Væred røddige, men tvert imod af Contra Citanten indtil d/en 9 Jan: derefter Væred beboed det sees og erfares af den foromrørte Udviisnings forretning ligesom deraf tillige fornem/m/es at Contra Citanten fra begyndelsen af sam/m/e forretning har Vist sig uvillig at fløtte af huuserne under paaskud af det haarde Veyr item at hand formeente hoved Citantinden skulle lade ham for en føye tiid beboe huusene eller endeel deraf, efterdi saadant Var hoved Citantinden/ af Contra Citanten for tiiden Accorderet, saa Vel som og at hand nemlig Contra Citanten ikke kunde fløtte fra huuserne forinden hoved Citantinden indfandt sig for at modtage Leverance, for og at lade sam/m/e staae øde og tom/m/e, af hvilket dog intet kand {kom/m/e} tiene Contra Citanten til Undskyldning, thi at forretningen i en tiid da Uveyr indfaldt er bleven effectueret har Contra

Citanten selv foraarsaged i det hand ey til rette tiid eller derefter indtil forretningen begyntes /: da intet saa sterckt uVeyr bevislig har indfaldet at jo folk har kundet fare paa Søen /: har fløttet fra Stædet. Hoved *Citanten (Citantinden) har ey heller Væred bepligted at overlade Contra Citanten huuse værelser til brug eller beboelse efter den tiid, da hun selv skulle tage sam/m/e i Possession, lige som Contra Citanten og ikke efter Auctions Conditionerne har forbunden sig til Videre end at have huuserne røddig gjort for hoved Citantinden som Kiøber deraf til den bestemte tiid, og Var det siden hendes egen Sag at tage dem i opsiun; Contra Citantens hoved Aarsag til at blive Ved huuserne har ey heller Været den/n/e, thi Udviisnings forretningen formelder tydelig at hand reent ud har declareret ey at Ville udfløtte efterdi hoved Citantinden han/n/em ey derom mindelig havde advaret.

Efter saadan/n/e Omstændigheder er det da klart at hoved Citantinden har Væred nødsaget og beføyet til Ved Rættens Middel som skeed er at faae Contra Citanten Rasmus Helt obligeret til at udfløtte af hændes som forbem/el/t sig til handlede Ejendom/m/e for deraf at kom/m/e i possession. Og derfor bliver den af hoved Citantinden d/en 7 Jan: Requirede og Ved Rettens Middel den paafølgende 9de Jan: inde værende Aar effectuerede

1745: 160

Udkastelses eller Udviisnings forretning herved som lovlig Confirmeret og stadfæstet, ligesom og Contra Citanten Rasmus Helt herved tildøm/m/es at erstatte hoved Citantinden Efge S/a/l/ig/ Johan Barthes de paa sam/m/e forretning og dens forfølgning anvente bekostninger /: ubereigned Dom/m/ens Løsning og forkyndelse, med 18 rdr 1 mrk 14 sk som bør udreedis inden 15 dage efter den/n/e Doms Lovlige forkyndelse under exsecution udi de Sequestrede og andre Contra Citantens Ejendeele efter Loven.

Giørt Henrich Schriver Contra Ole Johannesen, Christen Olsen, Guttorm Simensen, Diedrich Michelsen og Johannes Nielsen Næsse

Dom afsagt!

Citanten Gerdt Henrich Schriver har med det hannem af afgangne Herman Staal d/en 20 Martij 1744 meddeelte og d/en 13 April sam/m/e Aar til et almindeligt Vaarting med Herløe Skibbreedes Almue publicerede Skiøde, beviist at hand med bem/el/te Herman Staals minde og samtøcke udi Aaret 1741 haver tiltræd Gaarden Nesse med all dens Vedhørende Herligheder, og der udi ovenm/el/te d/en 20 Martij 1744 er sadt i fuldkom/m/en Possession, og følgelig har hand tillige Væred berettiget at fordre og oppe bærge de jordrøttelige Rettigheder af sam/m/e Gaard for de paastevnte Aaringer 1742 og 1743, og de indstevnte 5 Leylændinger nemlig Ole Johannesen Christen Olsen, Guttorm Simensen, Didrich Michelsen og Johannes Nielsen Næsse ey havt nogen føye til som skeed er at disputere eller indeholde den deel som en hver af dem Leylendings Viis er pligtig af deres bøxlede Jordeparter efter Lov og sædvane til deres Jordrott som Virkelig er Citanten Gerdt Henrich Schriver at yde, thi de indstevntes paaskud, indvendinger og undskyldninger, nemlig at Gaarden Nesse den/n/em som Leylændinger først burde til bydes, forinden sam/m/e kunde sælges til en frem/m/ed hvilcked ey \skal/ være skeed, og at sælgeren Herman Staals Encke offentlig og til tinge har forbudet den/n/em til Citanten at yde nogen Rættighed af Gaarden, med Videre, er aldeelis af ingen betydenhed, og kand ey heller kom/m/e i nogen Consideration imod det Citanten meddeelte skiøde, som bevislig ikke paa nogen Maade Lovlig er bleven svækket eller kuldcast enten af de indstevnte Leylændinger selv eller

1745: 160b

andre.

Og derfor døm/m/es for Rætt, at de indstevnte Leylændinger paa Gaarden Nesse, Ole Johannesen Christen Olsen, Guttorm Simensen Didrich Michelsen og Johannes Nielsen enhver for sig til Citanten Gerdt Henrich Schriver som deres Ejer og Jordrot bør, naar først derudi er decourteret det som enhver af dem for Leverte Lax og Makrel hos Citanten tilkom/m/er :/ betale den paastevnte og Resterende Landskyld og jordrotelig Rettighed for de 2de Aar 1742 og 1743 efter Lov og som de af alders Tiid og til forrige Ejer har betalt, ligesom de og enhver for sig tilforpligtes til Citanten at betale udi Processens omkostning 1 rdr tilsam/m/en 5 rdr alt at udreedis inden 15 dage efter den/n/e Doms Lovlige forkyndelse under exsecution efter Loven.

Hvad angaaer at Citanten Gert Hendrich Schriver Ved Dom Vil have forbem/el/te indstevnte Leylændinger tilforpligtet, til han/n/em for billig betaling herefter at levere deres Laxe Avl, og ellers at undgielde for Mangel af saadan Leverance i endeel af den foregaaende tiid, da som Citanten ikke har produceret nogen slags forbindtlighed for de indstevnte Leylændinger enten til han/n/em eller forrige Ejere \saadan Laxeavl/ at præstere, Loven og ikke som Citanten til stærke allegerer, nogenstæds tilpligter en Leylænding deres fiske Avl til deres Ejere at afhænde, saa kand Rættens ey heller ansee Citanten i den/n/e Casu for andet end en frem/m/ed, eller tvinge de indstevnte Leylændinger til imod deres Villie at overdrage ham noget af den Velsignelse som Gud dem af haved Vil forunde, men det kom/m/er an paa dem selv, hvorleedis og til hvem de sam/m/e Vil afsætte.

D/en 19de ejusdem da Rættens Var satt blev til publication fremlagt

1. Deres Excellence Stiftbefalings Mand á Meunichens udgivne Privilegium til Ole Ørgesen paa Kræm/m/er handelen paa Gaarden Fløen dat: 4 aug: 1745 vide Prot: fol:

2. Johannes Johannesen Øfredahles udgivne børselsæddel til Erich Olsen paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Øfre Dahle dat: 19de Aug: 1745 med Rev: ej dat

1745: 161

Procurator Claudius Emanuel Bart frem stoed for Rættens og fremlagde et af ham paa Citanten Rasmus Heltes Veigne under 28de 7ber inde værende Aar forfatted skriftlig stevnemaal Contra Hans Longøen og Iver Matthisen begge opsiddere paa Gaarden Longøen for Sagen stevnemaallet indeholder ligesom under sam/m/e Stevnemaal under Lovens falsmaal er til Vidne indkaldet Jan Gielmen til eedelig forklaring at avlægge om hvor mange Laxe og tart der udi det af Leylændingerne nye optagne Laxe Vaag udi næstavigte og inde Værende Aars som/m/er er fangne.

Stevnemaallet fantes med de 2de Stevnevidner Elling Lampe og Ole Olsens paateigning d/en 2 8ber Lovlig at Være forkyndt og lyder sam/m/e Stevnemaal saaleedis.

De indstevnte mødte alle og Vedtoeg Lovlig stevnemaal

Barth for Citanten bad derpaa at det indstevnte Vidne maatte Vorde i Eed taget for at avlægge sin af ham æskede forklaring følgelig Stevne Maalets formeld.

Jan Hielmen blev derpaa fremkaldet og efter aflagde Eed med opragte fingre forklarede følgende. At hand inde Værende Aar 8te dage efter S/anc/te Hans dag da hand med sin Noed paa Longøens Land satt efter Lax udi den nye af de indstevnte oprøddede Laxe vog og efter Ejeren Rasmus Heltes begier agted at forsøge hvad derudi kunde fanges har hand tillige med de 2de indstevnte Hans Longøen og Iver Mathisen til sam/m/en ikkun for det heele Aars Avl bekom/m/ed 6 store Lax og 24 tarter, ligesom at have befalet bem/el/te de indstevnte at indreyse til Ejeren Rasmus Helt og tilbyde ham sam/m/e tilkiøbs, Videre havde hand ey at erindre uden at hand hørte af de indstevnte at sam/m/e Lax og tart til andre Var bortsoldt og at derfor var bekom/m/et 2 mrk 4 sk for hver Lax og 6 sk for tarten,

Barth tilspurte de indstevnte om de ikke tilstaaer at Vidnes forklaring med fører Sanfærdighed hvortil de begge svarede jo.

Barth derpaa lod tilføre at som det allereede er oplyst det søgemaal med fører Rigtighed saa paastoed hand paa Citantens Veigne at de indstevnte først Ved Dom maatte følgelig Lovens 3 bogs 14 Cap: 28 art: vorde tilholdt for eftertiden ey med dette nu oprøm/m/ede fiskerie sig at befatte med mindre de med deres Ejere Citanten derom accorderer og for det 2det

1745: 161b

at de pænge som for den fangne Laxeavl er udkom/m/en bør hiem falde Ejeren imod at hand avlægger til dem billig Arbeidslønn efter fortieniste, endelig og for det 3die at de indstevnte maatte Vorde tilfunden at betale den/n/e Processes bekostning i alt med 4 rdr og alt saa indlod Sagen til doms

De indstevnte sagde \Citanten/ ey at have {til dem} \nemlig Citanten/ selv forlanged deres Laxe Avl, til med har de faaed Lov til at oprøm/m/e dette nye fiskerie, som ey efter Vidnes forklaring har indbragt dem meere end forhen forklaret er; der neppe kand Være belønning for deres Umage og tiids spilde i en 14 dages Tiid, ligesom de ingenlunde er af Ejeren befahled derom at accordere sig med ham om nogen Afgifts svarelse deraf, det de dog agted at gjøre i fald noget derudi havde Væred fisked, og for eftertiden agter at gjøre; i fald Gud derved Vil give Velsignelse fremdeelis, hvorudover de Vil formode at den/n/e Sag ey kand kom/m/e dem til Nackdeel eller skade, da de kun har gjort det til et forsøg for dette Aar i Tancke baade til Ejerens og deres egen Nøtte.

Barth paa Citantens Veigne Replicerede at hand for at Viise føyelighed frafalder den Post betræffende Laxeavlens Confiscation naar de indstevnte derimod forpligter sig ey med fiskeriet at befatte sig, {med} for eftertiden, uden de med Citanten deris Ejere om sam/m/e Contraherer og fornøyer nu de anvænte Processes bekostninger efter den paastand som for hen er gjort, men i fald de indstevnte ey her til skulle lade sig beqvem/m/e Ved blev Comparenten sin forhen gjorde paastand til Doms erholdelse.

De indstevnte fandt sig ey i stand at fornøye de paastaaende Omkostninger og derfor tilbød at betale til Vaaren 2 rdr nemlig 1 rdr Pr/o persona

Barth derpaa frafalt Sagen.

Bart mødte for Hans Pedersen og æskede udi Rætte som paa næste forrige Som/m/erting blev incam/m/inered mod Ole Ørjansen og Hustrue Anne Jonsdatter betreffende Skielderie og slagsMaal, som til dette Ting med forelæggelse at slutte Sagen er Vorden udsatt paa de indstevntes begier, for imidlertiid at udvirke Contra Stevning, og Vilde Comparenten altsaa fornem/m/e siden de indstevnte ingen Contra Stevning har forkyndet hvad de til Sagens Sluttning kand have at tilføre.

1745: 162

Procurator Johan Reutz mødte for indstevnte Ole Ørjansen og hustrue, og forestillede at hand for ganske kort tiid siden har faaed Underretning om de Vidner som de indstevnte deals til sit formeentlige forsvar udi den/n/e Sag, og deals til at overbeviise Citanten den præjudice og fornermelse hvor af den/n/e Sag egentlig har reyst sig som hand i mange Aaringer tilforn haver til føyed de indstevnte udi deres Lovlige brug og Næring, og da det disformedelst saavel som og for andre forrettningers skyld har Væred Comparenten ugiørlig til dette Ting at kunde føre i Rætte sin paaberaabte Contrastevning, saa Var hand under all Lovlig forbeholdenhed af sine Principalers forsvar ærbødigt begierende at Rætten endnu

Vilde forunde ham tiid til førstkom/m/ende Vaar ting, da hand ufeilbar skal fremføre under den paa beraabte Contra Stevning deres Vedbørlige forsvar og paa det Rættten desto meere skal befinde, at det er bem/el/te hands Principalers fulde forsætt, Sagen med Contra Stevning at begiegne, da navngav hand disse Vidner, Jacob Alveim, Hans Nielsen, Paul, Michel g/amme/l Niels, Michel Iversen ibidem samt Ole og Anders Heggøen, og Vilde saaleedis formode at han/n/em den begierte tiid Vorder forundet, allerhælst at Sagen ikke er af større Vigtighed end at den i det aller høyeste kand føre endeel bøder af sig, som de ind stevnte alletiiider om det skulle kom/m/e, dertil er Sufficent at udreede.

Bart for Citanten Replicerede at det er Ved 10 Uger Siden da sagen seeniste Gang Var i Rette, og de ind stevnte paa det Fundament at udvirke sig Contra Stevning til dette Ting paa saadant deres Fundament nød Udsættelse, dette er da paa de indstevntes siide ikke efter kom/m/ed end skiondt upaaklagelig tiid og Rum der til har Væred, denne Sag og egentlig Consernerer hans Kongl/ig Maj/este/ts høye Intrader Ved for Ventende høye bøders Udreedelse efter Sagens beskaffenhed, hvorfra de ind stevnte gierne

1745: 162b

saa sig exciperede i fald det kunde lade sig giøre fra Rætt til anden og Aar til andet at bringe den/n/e sag i saadan Udhal og forqvackling at hands Maj/este/ts Casse der Ved skulle kom/m/e at lide skaer, men som Loven i første bogs 5 Cap: 7 og 8de Art: allernaadigst forbyder uforsvarlig Ophold sær hvor ting ikkun 2 á 3 gange holdes sær siden de indstevntes fuldmægtiges forestillelse om Contra Stevnings Udtagelse for at overtude Citanten at have øved forprang mod dem ikke Concernerer denne SlagsMaals og skiends sag, hvor Kongen kom/m/er at oppe bærge bøder med Videre, altsaa forsickrede Comparenten sig under alle lovlige forbeholdenheder at Rættten ikke giver tilladelse det Comparenten formeener at stride mod Lov til den forlangte Udsættelse, men endelig og uden Videre prolongation i Sagen afsiiger endelig Dom, til hvilken Ende fremsatte følgende Irettesættelse, naar hand først haver Viist hvorudi Sagen egentlig bestaar, og befindes den efter Comparentens formeening og Protocollens Udviis i følgende 1mo at det med de fremførte Vidner beviislig er afgiort at Citanten af den ind stevntes Hustrue offentlig og meget ublue er skieldet for en Smaus, Kieltring Raker knegt Canallie og brøtyv 2do at hun efter saadan udskielden har slaget den ind stevnte og hands i følge Værende Kam/m/eRad med et tynde botten i hovedet og over Skuldrene saa at det disaarsage kløVedes 3tio at Citanten og hans Cam/m/eRad er Vorden reven i haaret og 4to at den indstevnte Ole Ørjansen selv har slaget Citanten i Ansigtet samt trecked ham i haaret, hvilcket alt er skeed uden allerringeste der til given Anleedning af Citanten der er en fredelig Mand, thi fandt Comparenten sig beføyet at paastaae, at den indstevntes Hustrue for det første for saadan sin forøvede ublue Ære skienden følgelig Lovens 6 bogs 21 Cap: 2 og 6te art: Ved Dom bør straffes andre slige onde Qvinder til Afskrek, for det 2det at

1745: 163

den indstevnte tillige med hands Hustrue hver for sig, for deres øvede Klam/m/erie og slagsMaal samt haar træcken bør efter Lovens 6 bogs 7 Cap: 8 art: tilfindes at udreede bøder, og for det 3die at de disforuden for øved Voldsom Overlast maatte tilfindes at udreede deres Volds bøder siden Citanten laae paa sin Lovlige Reyse og de indstevnte ingen Overlast til føyede, og dernæst at de indstevnte maatte Vorde pligtig funden at betale denne processes bekostning med 12 rdr 5 mrk 2 sk efter fremlagde Reigning.

Procurator Reutz tog sine Principaler deres tiltale imod Procurator Barth under Sagens drift for hands utilbørlige Procedur og Irætte sættelse Reserveret, og Vilde for den/n/e gang ikke

op holde Rätten med Vidløftig Protocollation men nest at Referere sig til sit forrige begierede Copie af hvis nu i dag er passeret, og forventede saameget disto meere den begierte Tiid at blive bevilged siden Citanten nu først i dag og ikke tilforn har sluttet Sagen.

Barth Replicerede at den paaberaabte Contra Stevning aldeelis ikke meere kand pase sig i den/n/e Sag, end at mand Vilde paastaae det reignings Krav imod en reen og puur Obligation kunde Liquideres hvilcket er utilladelig; At Procurator Reutz paaberaaber sig ey for nerværende Tiid ey at kunde besvare Comparentens mundtlige Irætte *selse (sættelse) og fore stillelse har aldeelis ingen overeensstem/m/else med en Convenabel Procurators Conduite, thi bad Comparenten ydmygst at Rätten Vilde paalægge bem/el/te Procurator Reutz siden dette Ting og i Morgen Vedvares da at fremkom/m/e med sin endelige fore stillelse i Sagen saa fremt da ey Dom efter Sagens beskaffenhed skulle Vorde afsagt

Reutz Refererede sig til sit forrige

Eragted

Den forlangte og aarsag givne Opsættelse bliver Procurator Reutz bevilged til næst holdende

1745: 163b

Vaarting, paa det sam/m/e paa sine Principalers Siide ey skal vorde overiiled med Rätten at jo deres Sag som efter den gjorde *Irætteselse (-sættelse) findes af betydning til fulde kand lovlig vorde tractered derimod paa lægges det de Ind stevntes fuldmægtig til endelig Dom til sam/m/e Tiid at befordre Sagen uden Videre forventende Opsættelse

Publiceret Verk page Kroghs udgivne bøkelsæddel til Jan Johansen paa 18 Mark fisk i Gaarden Hetlevig dat: 15 8ber 1745 med Rev: ej dat

Ole Olsen Gaustad paa Encken Ingebor Olsdatters Veigne og Lars Holme som formynder deres udgivne bøkelsæddel til Anders Andersen [paa] 1 p/un/d Smør 15 Kander Malt i Gaarden Bragstad dat: 19 8ber 1745 med Rev: ej dat

Fogden Rasmus Smith gav tilkiende at hand paa Justitiens Veigne med skriftlig Stevnemaal haver indkaldet en dreng af Herløe Skibbreede Ved Navn Halver Johannesen Treet for begangne tyverie, lige som hand til Vidner haver indstevnt Ole Olsen Rong Paul Rong Jens Johannesen Rong Niels Michelsen Volle og Lens Manden Anders Tvedten hvis Vidnisbyrd fra faldes siden hand til Delinquentens forsvar er accordered, de øvrige at gjøre deres forklaring om den bekiendelse Delinquenten i deres nerværelse har aflagt. Lige leedis er til Vedermæhle indkaldet Ole Larsen Fløgsand, Jan Rasmusen Rong, Kari Simensdatter og Johannes Treet som de der ere frastolne efter Videre Stevnemaalets indhold som blev produceret, og findes d/en 22 Sept: nestafvigat at Være udstæd, og Ved paateigning saavel af Underfogden og Arrest forvareren Blom som de 2de Bergens byes anordnede Kals Mænd for Delinquenten lovlig forkyndt - hvorefter Delinquenten Halver Johannesen Treet Løs for Retten blev frem ført og blev stevningen for ham oplæst

Alle de udi Stevningen ommelte Persohner mødte og Vedtog alle at have faaed lovlig Varsel.

Udi Ole Olsen Rongs Stæd som er Laug Rættes Mand blev Michel Michelsen Blom beskicked at Være

1745: 164

i stæden siden bem/el/te Ole Olsen Rong til Vidne udi Sagen er indkaldet.

Delinquenten med sit anordnede forsvar Anders Tvedten fremstod for Rätten, og belovde Fogden sam/m/e Cons[t]itution \in copie/ til Actens følge at insinuere Rätten - Hvilket og nu skeede

Rätten tilspurgte den mødende Halver Johannesen Træet hvad Alder hand havde hvortil hand svarede 25 aar, og at Være Synden for byen paa en Gaard Tjønen i Schiolds Skibbreede og Nordhorlehns fogderie fød af faderen Johannes Halversen og Moderen Eli Sieursdatter men nu paa Gaarden Treet i Herløe Skibbreede boende, hvor hand hos sine forældre til sit 13de Aar har opholdt sig, og derefter taged tjeniste hos Rasmus Fromrei i 6 aar, derefter hos Michel og Andfin Turøen i 2de aar derfra hos sin fader igien opholdt sig et halvt aar, og der efter taged tjeniste hos Jan Rasmusen Rong i 2 aar, hvor fra hand inde værende Som/m/er reyste til byen og arbejdede en 14 dages tiid paa bryggen i Bergen, og 8te dage hos Morten Olsen sam/m/esteds i byen, siden den tiid har hand ey havt nogen tjeniste, men saaleedis op holdt sig i byen, ligeleedis forklared Delinquenten at da hand Var i Tieniste hos sin hosbonde Jan Rasmusen Rong brød hand bem/el/te sin hosbondes Kiiste og deraf borttog af en pung som derudi laae endeel pænge, men hvor mange det var Viste hand ey at erindre, dog sagde hand at der Var fleere pænge som blev efter i Pungen, {men} efter at hand tilforn havde staalet og opbrødt halv andet Aar tilforn drengen Ole Larsen Fløgsands Kiste og der af bort taget 2 rdr i pænge; ligesom Delinquenten til det forhen tilstaaede Tyverie hos Jan Rasmusen tilstoed at have taget en haand fuld pænge som i stor og mindre Myndt fantes i pungen, ligeleedis tilstoed hand det 3die begangne Tyverie af ham at Være skeed lige leedis fra Jan Rasmusen Rong inde værende Vaar, da hand ligeleedis op brød hands bem/el/te Jan Rasmusens Kiste og ligeleedis tog af en pung; nogle Pænge, som hand ey Vilde tilstaae hvor mange sam/m/e havde Væred, ligeleedis tilstod hand 4de gang at have med tyverie forseet sig ved det hand indeværende Som/m/er opbrød Kari Simensdatters Kiste der udi Jan Rasmusens Huus var

1745: 164b

bestaaende, siden hun var der udi Tieniste, og der af paa sam/m/e Maade med en Kniv at brecke laaset bort toeg pænger deraf som den berøvede Kari Simensdatter der ved Rätten møder declarerede at Være 17 rdr 3 mrk, tillige tilstoed hand fra hænde at have taged en sølv Ring af Værdie 3 mrk - og endelig haver hand til sist og begaaet det 5te Tyverie ved at tage fra sin fader Johannes Træet 5 á 6 rdr som laae udi et skrin paa loftet som ligeleedis udi Som/m/er af ham er berøvet. Rätten til spurgte ham hvortil alle disse bortstolne Pænge er af blevne, hvortil hand svarede at noget til Mad og dricke samt Klæder er bortødet, saa der aldeelis ey er noget i behold enten hos ham eller andre hvor hand sam/m/e kunde til forvaring have betroet, og at hand ey haver det ringeste uden en liden Kiste som staar hos en Mand i byen navnlig Geles Witter tillige med et par gamle Støvler, og forklared Delinquenten at derudi ey skal findes det ringeste, og ey at eye det allerringeste meer, ligesom Delinquenten ingen lunde Vilde eller kunde tilstaae fleere Tyverier at have enten paa Landet eller i byen begaaet

Jan Rasmusen Rong frem stod for Rätten og tilkiende gav at Delinquenten først gang havde taget henved 20 rdr i Pænge fra ham og \den/ 2den gang henved 9 rdr i Pænge af hvilke 2de Sum/m/er hand ey har faaet uden det som var i behold udi Delinquentens Kiste som hand ey Veed hvormeeget sam/m/e har Væred

Johannes i Træet sagde ligeleedis at hands sønns forklaring disvære var for sandt nemlig at bem/el/te Halver Johannesen haver bort staalet fra ham 6 rdr:

De {øvrige} indstevnte Vidners forklaring holdt fogden uforholden at lade tilføre, siden forseelsen af Delinquenten utvungen og frivillig Var tilstaaet

LensManden Anders Tvedten som beskicked forsvar for Delinquenten var tilstæde da følgende i rette settelse af fogden skeede at som det er af Delinquentens egen her for Rættens frivillige bekiendelse tilstaaet at hand 5 gange haver staalen paa diverse Tiider og stæder saa paa stod hand det Delinquenten efter Lovens 6 bogs 17 Cap: 37 art: samt efter følgende 40 art: bør lide og straffes hvilket hand saaleedis indstillede under Dom

1745: 165

Defensor Anders Tvedten tillige med Delinquenten indstillede Sagen til Rættens Lempfældigste Dom og Kongens Naade, da Defensor erklærede ey Videre paa Delinquentens Veigne herved at have at erindre.

Hvorfor Sagen til Doms optages til i Morgen formiddag.

Procurator Bart fremlagde paa Hans Otthesens Veigne som fuldmægtig for Daniel Morop udi Sagen af han/n/em paa afvigte Som/m/erting indstevnt Contra Valentin Vedel og i den anledning producerte Rættens forelæggelse og Lavdag for de ude blivende og forelagde nemlig Valentin Vedel, Jørgen Lind og Christopher Petersen som ved paateigning tillige fandtes Lovlig at Være forkyndt.

Hvorda mødte for indstevnte Valentin Veedel Procurator Reutz og anviiste Deres Kongl/ig Maj/este/ts Allernaadigste originale Com/m/issorium dateret Drage d/en 15 7ber sist leeden, hvorved afg/angne Herman Staals Sterboes Sager, hvoraf den/n/e er een er under given Com/m/issariers behandling til endelig rigtighed og afgjørelse af hvilket Com/m/issario Comparenten fremlagde een under hands haand Verificered extract til den sags oplysning som hand til den/n/e Act begierede henlagt, og i anledning deraf protesterede paa at den/n/e Sag til Com/m/issionen fra den/n/e Rætt Vorder henviist, ligesom og Comparenten Vedtoeg det snarest mueligt skee kand at udtage Com/m/issions Stævning, og sam/m/e saavel for Citanten som alle andre Vedkom/m/ende Vedbørlig at lade forkynde.

Bart paa Citantens Veigne Otthesen kunde ikke finde indstevnte Mad/a/me Staals og nu havende Mands brugte inventioner for saa gyldige at de kunde *stadse (standse?) den/n/e Sags frem gang til paadøm/m/ende, thi det Vil neppe af Com/m/issorio udfindes at denne Sag der ey allene for Værnetinget udi nogle Aar har Væred Ventilered, men end og forinden dette

1745: 165b

Com/m/issorium har Væred foreviist til Doms paa Citantens siide har Væred udagered foruden at den/n/e Sag under Voldgift i lang tiid har henhviiled, saa Refererede Comparenten sig til hvis forhen paa Citantens siide er forestilled og derefter under kraftigst protest paastoed endelig Dom udi Sagen

Procurator Reutz Ved blev sit forrige

Eragted

Da det fore viiste Kongl/ig Allernaadigste Com/m/issorium tillader at Ved den efter allerunderdanigst Ansøgning bevilgede Com/m/ission alle den S/a/l/ig/ Mand Herman Staals Creditors fordringer og Sager under hvad jurisdiction de end maatte sortere, skal Ved Dom afgjøres, afviises denne Sag, hvorudi Documenter ey er producered, fra denne Rætt til Com/m/issionens behandling, {men i fald sam/m/e Ved Stev} hvor sam/m/e til endelig Dom bliver befordred

Procurator Bart paa Giert Hendrich Schrivvers Veigne fremstod for Rættens og gav tilkiende at bem/el/te Schriver til dette Ting Ved skriftlig Stevne maal dat: 13 Sep: nestleeden underskrevet af hans Svoger Sing/neu/r Ludolf Kramer, har indkaldet Erich Olsen boende i

Bergen som i den/n/e Som/m/er udi det Citanten forunte Kræm/m/er Leyes District har indfundet sig og giort forprang derom at anhøre efterskrevne Vidners forklaringer, nemlig Niels Aamundsen, Niels Andersen og Mons Nielsen boende paa Dahle samt Jon Michelsen Ole Nielsen og Michel Michelsen boende paa Blom hvilcke Vidner efter Stevnemaalets formeld som Comparenten i Rette lagde tillige med den indstevnte Lovlig er indvarsled Alle de ind stevnte Vidner tillige med Erich Olsen mødte alle untagen Niels Andersen Dahle som gav sit forfald af Svaghed tilkiende, de øvrige 5 Vidner tillige med den indstevnte Erich Olsen vedtog alle Lovlig Varsel.

1745: 166

Barth tilspurte den indstevnte Erich Olsen, hvor hand i Bergen er boende og om hand er borger og sig deraf ernærer hvortil Erich Olsen svarede at boe i byen og under Compagnie Vagten sorterende, Barth fandt sig dernæst beføyet at til spørge den indstevnte for at forkorte Tings vidnet om hand ikke tilstaar at med den/n/e fiske handel saa leedis er omgaaet som stevne maalet indeholder Erich Olsen tilstoed sam/m/e tiid d/en 18de aug: at have ved Gaarden Bloms underliggende Land en halv Miil fra Kræm/m/er Leyet Blomvogen tilforhandlet sig en 4re Tønder stor Sild eller feed Som/m/er sild som kunde passere for godt Kiøbmands Godtz, og derfor gived Selgerne 11 rdr i Pænge, hvilcke kiøbte Sild hand udi sin baad indtog og indførte til Bergen, ligesom hand og tilstoed at Citanten Schriver sagde til ham med 3 Mænds Vidne at Ville lade henbringe den kiøbte Sild til Citantens brygge, hvortil hand svarede jeg har ey staalet den, thi Tyver og skielmer flaader mand, ligesom hand og hørte at Schriver bød Selgerne indtil 10 rdr: og en Potte brendeviin, men efter at bønderne ey Vilde giøre Kiøb med Schriver om de 10 rdr, gav hand dem 1 rdr til overs,

Barth fandt ufor nøden at indhændte Videre forklaring af de indstevnte og nu mødende Vidner, thi det ude blivende frafaldt hand, uden dette 1mo om de ikke begierede af ham den forbem/el/te tiid da dette silde kast skeede at hand paa Stædet Vilde indfinde sig for at byde paa sam/m/e og tilforhandle sig den 2do om ikke Schriver da hand kom til stæden forbød indstevnte Erich Olsen at hand ey maatte gaae ham i forkiøb da silden af ham fra 5 til 10 rdr blev opjaged

Derefter bleve Vidnerne frem kaldede og efter at behørig formaning Var dem givet at Vogte sig for Meened aflagde samtlige deres Eed - og besvarede samtlige at de hverken har beedet Erich Olsen eller Citanten at ind finde sig den tiid silde kasted skeede for at byde paa sam/m/e eller tilforhandle sig den, ellers svarede de tilforn at have givet bud derom, Til det Andet spørgsmaal svarede alle enstem/m/ige at de ey har hørt Citanten forbyde Erich Olsen at gaae sig i forkiøb, men Vel

1745: 166b

at Schriver forlangte 3 Mænd af dem paa Rættens Veigne Vilde hielpe sig at føre Erich Olsens baad til Citantens brygge, men at de 3 Mænd som blev forlanged ey føyede Citanten udi sit forlangende.

Barth begierede Tings Vidnet {beskreven} vedbørlig beskreven, paa det Schriver Vedbørlig kand intale sin Rætt mod den indstevnte, som bevilged blev.

Dend 20de 8b blev Retten igien sadt og Administreret paa Sorenskriver Johan Garmans vegne og i hands Lovlig forfald af hands fuldmægtig Erik Tohre efter deres Excellence H/er/r Stiftbefallingsmand Christian a Møinichens skriftl/ige Constitution af 18 hujus tegnet paa H/er/r Sorenskriverens Requisition af den foregaaende 17de dito. som for Retten blev oplæst.

Og blev da for Retten ført Delinqventen Halvor Johannesen Træet, som efter foregaaende af Retten til hannem gjorde erindring om at bekiende hands sandhed om de af hannem begangne tyverier, foruden hvad hand forhen har forklaret, tilstod at hand fra *hands Kari Simonsdatter tilligemed dend foromrørte Sølvring har staalet rede Penge 17 rdr 3 mrk. Ligeledes tilstod hand at dend første gang hand stal fra Jan Rasmusen Rong, tog hand Eendel rede penge, men hvor mange det egentl/ig var ved hand ike, dog er hand gandske wis paa at det var 10 rdl over og ike under \og anden gang fra samme mand rede penge 9 rdr/ fra hands fader Johannes Træet tog hand dend for ommelte tid 6 rdr de hand tælte og saaledes er wis paa hands udsigende i dend post, og meere Erklærede Delinqventen ike endten fra de forbenevnte Personer eller andre at have staalet, udbad sig elles til sluttning Een Naadig Dom.

Actor Fogden Smith Reffererede sig til hands forhen gjorde paastand, og derefter indlod Sagen til Dom.

Delinqventens forsvar Lænsmanden Anders Tvedt Reffererede sig iligemaade til hvis hand paa Delinqventens vegne igaar har ladet tilføre.

Og blev da af Sorenskriveren og Laugrettet saaledes for Rett

Dømt og afsagdt

Delinqventen Halvor Johannesen Træet har selv for Retten frievillig tilstaaet at hand paa diverse tider og stæder og fra adskillige Personer har begaaet tyverie og bortstaalet i aldt Reede Penge og vare til dend Summa 45 Rdr. hvorfors hand neml/ig bemeldte Delinqvent Halvor Johannesen Træet herved tildømmes følgel/ig Lovens 6 bogs 17 Cap: 37 art: for saadanne af hannem begangne tyverie, sig selv til velfortient Straf og andre til afskye og Exempel at Stryges til Kagen og have tyvs merke paa sin Pande, samt efter oven høyst allegerede Lovens 6 bogs 17 Cap: 40 art: og forordningen af 19 Mai 1741. at betale igield til Een hver af de frastaalne Personer neml/ig til Ole Larsen Fløysand 2 rdr. til Kari Simons Datter 18 rdr. til Jan Rasmusen Rong 19 rdr og til Johannes Træet 6 rdr tilsammen 45 rdr: og tvigiold 90 rdr. og hands hoved Lod til deres Kongl/ig Maj/este/ts at have forbrudt, hvad Tvigiolden angaar da bør samme følgel/ig allerhøystbemelte forordn/ing anvendes til de paa denne Sag og dends forfølgning \anvendte og/ medgaaende omkostninger.

1745: 167

Fogden herpaa fremlagde følgende Documenter om hvis indhold hand forlangede almuen maatte examineres og Tingsvidne om deres svar ham derpaa meddeeles

1. De udi det paa de foregaaende tingstæder \fremlagde tingsvidner/ fremsadte 10 qvæstioner og paa fol: 152 til førte qvæstioner hvortil Laugrettet og almuen svarede i aldt ligesom Laugrettet og almuen paa \Sartor/ Schibrede svaret haver

2. Dend over tingskydsen forfattede Specification hvis rigtighed saavel som skydsfolkenes rigtige betalling, almuen tilstod

3. Blev Laugrettet og almuen tilspurt om det her i Schibredet findes fleere Laxe eller Sildevoger hvoraf bør skattes, end de som udi den nu af fogden fremlagde Specification findes anførte? hvortil Laugrettet og almuen svarede nei

4. Om der findes flere gastgiæverier her i Schibredet som til nærings skatts svarelse kand ansees, end de fremlagde Specification indbefatter R/esponderede (svarede) Nei

5. Een Specification af fogden over Eendel Matroser som i aaret 1725 af S/a/l/ig/ Admiral Rosenpalm formeget i kostpenger har oppebaaret. hvorved almuen erindrede at den under No 11 anførte Simon Steffensen Rafnanger er gandske forarmet og ei formuende

Restancen blev for almuen oplæst og ellers beløber 208 rdr 4 mrk 9 sk neml/ig Kongl/ige skatter pro A/nn/o 1745. Restancen paa Deres May/este/ts anpart Korn- ost og

fisketiende her i Skibredet blev ligeledes oplæst og bedrager 10 rdr 1 mrk 8 sk og blev begge Restancer derefter tilligemed det meere forbemeldte af Retten attesteret

6. Odelsskatte mandtallet blev herpaa fremlagdt oplæst examineret og rigtig befunden

Til Laug Rettes mænd for anstundende Aar 1746 bleve opnevnt Hans Eide, Jan Gudmundsen Hielmen Halvor Mikelsen Henøen Mons Hellesundet Michel Gudmundsen Toschen {Niels} \Johannes/ Christiansen Toschøen, Baste Knudsen Tvedten og Mons Magnesen Bragstad

[Radøe Skibrede]

Anno 1745 d/en 21 8b blev Retten sadt i Alvestrømmen til Eet almindel/ig høsteting med Radøe Skibredes almue, og Retten Administreret paa Kongel/ig May/este/ts Sorenskriver Johan Garmanns vegne og i hands Lovlig forfald af hands Fuldmægtig Erik Tohre, samt betient af efterfølgende Eedsorne Laugretts mænd neml/ig de samme som paa fol: 94 er anførte Ved Retten var Deres Kongel/ig May/este/ts Foged Rasmus Smit nærværende.

Og blev da først publiceret de paa de forrige tingstæder publicerede og paa fol: 147 og 149 extraherede Kongel/ige anordninger og Rescripter

Dernest

1. Frue Storms bøkelsedel til Niels Monsen paa 9 Mark Smør 4 ½ kande Malt i gaarden Nodtvedt dattert d/en 12 8b 1745. tilligemed gienpart deraf med dend bøkxlendes forpligt af samme dato.

2. Skifte brev forrettet paa Gaarden Qvidsteen efter Johannes Børgesen d/en 22 Maj 1745

Dend 22 8b blev Retten igien sadt og følgende Documenter til publication fremlagdt

1. Erik yttre Sæbøes skiøde til Ole Torgersen Vaxtaule paa 11 3/7 Mark Smør 3 ¾ k/ande Malt 2 1/7 sk penge i gaarden yttre Sæbøe datteret 22 8b 1745. vide fol: 313

1745: 167b

2. Mons Steffensen Qvamme med fleere Deres skiøde til Anna Knudsdatter paa 8 marker Smør 10 2/3 k/ande malt i gaarden Kaalstad datteret 21 8b 1745

3. Michel Monsen Haalands bøkelsedel til Ole Larsen paa 18 Mark Smør 1 mæle malt i gaarden Møching datteret 21de 8b 1745 med Revers af samme dato

4. Commerce Raad Gartners bøkelsedel til Magne Monsen paa 1/8 Løb Smør 5/8 M/æle Malt i gaarden Miøs datteret 15 Juli anno 1745

5. Gienpart af Henrik Schreuders bøkelseddel til Niels Knudsen paa 18 Mark Smør i gaarden Søre Vaage med dend bøkxlendes paategnede Revers af 30 april 1745.

Endre Mællinge Comparerede for Retten og gav til kiende at hand med mundtlig Varsel har ladet Stevne \Erik Mællinge/ ved Stevnevidnerne Lænsmanden Niels Sæbøe og Ole Torgersen Vaxtaule for forøvet slag paa Comparentens Søn Mons, at møde [til] dette ting tid og stæd for om samme forøvende at anhøre de trende Vidner Ole Ystebø Elias Mælling og Christi Næsbøes Eedl/ige forklaringer og derefter at lide Dom. ligesom hand og til samme tid og stæd har ladet indstevne vidnerne under falsmaal efter Loven.

Dend indstevnte Erik Mællinge blev trende gange paaraabt men hand mødte ike ei heller nogen paa hands vegne.

Stevnevidnerne de forbemeldte Mænd afhiemlede under Eed at de har Stevnt ham neml/ig Erik Mællinge med meere end 14 dages varsel ligesaa at Vidnerne under deres faldsmaals bøder Lovlig er indstevnte.

Af vidnerne {mødte} Ole Pedersen Ystebøe og Christi Næsbøe mødte for Retten, og paastod Citanten at de til forklaring maa vorde Admitterede.

Herpaa fremstod Ole Pedersen Ystebøe og efter aflagdt Eed forklarede at Een dag nogen tid efter St hans dag, saae hand at Erik Mællinge stod og slog paa Een myhr og havde draget Een snoer imellem nogle Steene sammetid kom Citantens Søn Mons og tog i snoren for at drage dend til Een anden steen, hvorpaa Erik Mællinge gik til ham neml/ig Mons og sagde til ham hin og den skal fare i dig lader du ike snoren staa, og derpaa Erik efter at Mons havde sluppet snoren slog ham Eet slag \over ryggen/ med Eet Langorv skaft, og derefter Løb Mons og Erik efter, men vidnet saa ei at noget af Erik derved mod Mons blev forøved, og meere sagde vidnet ei at kunde forklare.

Det andet Vidne Christi Næsbøe som er huuskone og boer paa gaarden Næsbø fremstod dernest og under Corporl/ig Eed Vidnede i alt ligesom forrige vidne, med dette tillæg. at da Mons kom paa Myhren til Erik sagde hand til ham at hand ike slog ret eller paa de rette merker, Erik sagde io. Mons blev ved sit forrige og sagde hand skulle lære ham at slaa rett, og derpaa tog i snoren, Da Erik strax bandte ham sigende nu skal og dievelen besette dig og derpaa slog Mons Eet slag over ryggen med Eet Lang orv skaft.

Det tredie vidne mødte ike.

Citanten Renuncerer paa hands Vidnes byrd, da hand fornemmer at Sagen desuden tilstrekel/ig er oplyst, men hand forlanger at dend udeblivende Erik Mælling maa blive forelagt Laug dag til næste ting.

Afsagdt

Dend indstevnte Erik Mællinge forelægges Laug Dag til næst anstundende waarting.

Fogden S/igneu/r Rasmus Smith Contra Mons Monsen Villanger efter forrige tiltale. Citanten frem lagde Lavdags forelæggelsen, men som samme ei for den indstevnte er bleven forkyndt, saa forlangede Citanten hannem Lavdag paa nye forelagdt.

Afsagdt

Mons Monsen Villanger forelægges paa nye Lavdag til nestanstundende waarting.

1745: 168

Efter paaraab mødte ike fleere som ville gaae i Rette

Fogden herpaa fremlagde det for bemeldte \tingsvidne/ med de 10 indbefattede qvæstioner. som postvis for almuen blev oplæst og hvortil Laugrettet gav lige svar som almuen i Sartor og Herlø Skibreede, undtagen at Johannes Michelsen Udhelle paa nestl/eden Sommerting er tildømt at bøde 40 rdr. som er deres May/este/ts anpart Voldsbøder, saa og for Nævehug 9 rdr. samt 1 ½ rdr. helligbrøde. om hvilket ellers Sorenskriverens attest skal giøre nærmere forklaring.

2. Dernest fogdens forfattede optegnelse over miletallet paa de aarl/ige tingsReiser hvis rigtighed blev tilstaaet og attesteret.

3. Til qvæstionen om Laxe og Sildevogerne og om flere end fremlagde og oplæste fortegnelse ommelder findes her i Skibrede, svarede almuen ney

4. Til qvæstionen om giæstgiverier og kræmmerleyerne svarede almuen at her i Schibredet ei findes andre \end/ de forteignelsen inde holder

5. Odelskats mandtallet blev fremlagdt examineret og rigtig befunden
Restanzen over de Kongel/ige skatter for indeværende aars sidste Termin bedrager 104 rdr: 9 sk. som for almuen blev oplæst.

Ligeledes blev Restantzen over Deres May/este/ts anpart Korn ost og fisketiende for indeværende aar oplæst og bedrager samme 10 rdr 4 mrk 4 sk.

Til Laug Rettes mænd for anstundende aar 1746 opnevnes Ole Knudsen yttre Sæbøe, Niels Olsen Boge, *Johannesen (Johannes) Eriksen Boge, Ole Johannesen Boge, Niels Bastesen Boge, Lars Nielsen Vaageness, Magne Gundersen øvre Qvaleim og Hans Monsen Lille Tvedt

Ahlenfit Schibrede

Anno 1745 d/en 23 8b blev Retten sadt udi Alvestrømmen til Eet Almindel/ig høsteting med Ahlenfit Skibredes almue og Retten administreret paa H/er/r Sorenskriver Johan Garmanns Vegne af hands Constituerede fuldmægtig Erik Tohre og betient af de samme Laug Retts mænd som paa fol: findes anførte. Ved Retten var deres Kongl/ig May/este/ts Foged Rasmus Smit nærværende:

Og blev da først publiceret de paa de forrige tingstæder publ/icerte Kongel/ige ordres og andre Publicered Concernerende Documenter samt dend mig af H/er/r Stiftbefallingsmanden meddelte og forhen publicerede Constitution

Dernest

1. Knud Monsen Hofsdals og Ole Monsen Aarstvedt deres bøkelsedel til Rasmus Christiansen paa 20 ¼ Mark Smør udi gaarden Titland datteret 16 Mai 1745 med dend bøklandes Revers paa gienpart af bøkelseddelen under ej: d:

2. H/er/r Biskop Bornemanns bøkelsedel til Anders Jonsen paa Een halv Løb Smør og Een halv tønde maldt i gaarden Smørdahl datteret 17 Marti 1745, med dend bøklandes forpligt paa gienpart af bøkelseddelen af samme dato

3. A. Margaretha Sal/ig H/er/r Kroghs paa Justitz Raad Frimanns Enke Frues Vegne udstæde bøkelsedel til Ole Nielsen Seim paa 2 pund 14 markers Leye i gaarden Sporchland datteret 19de Februarij 1745. med dend bøklandes forbindtlighed paa Gienpart bøkelseddelen under samme dato.

4. Jacob Tveidts bøkelsedel til Lars Adschildsen paa 1 pund 9 Mark Smør i gaarden Herland datteret 26 Januarij 1745: - Rev: ./.

Dend 25de 8b blev Retten igien sadt og til Publication fremlagdt

1. Eet Skiftebrev forrettet paa Gaarden Hopland i Ahlenfit Skibrede efter afgangne Kisti Bergesdatter dend 25 Mai. som udi Pandtebogen paa fol: 313 er extrah/eret.

1745: 168b

2. Mons Gullichsen Fieldsendes bøkelsedel til Hans Haaversen paa 18 Mark Smør 3 kander malt i gaarden Nore Titland tilligemed dend bøklandes Revers paa gienpart af samme bøk sel sedel aldt datteret 25 Mai 1745.

3. Erich Olsen Ryelands bøkelseddel til Lars Aamundsen paa 1 pund Smør 1 fiæring malt og 1/3 part af Eet faar i gaarden Hopland, tilligemed dend bøklenes Revers paa gienpart af bøkelsedelen aldt af denne dags dato.

Efter paaraab mødte ingen flere som vilde gaa i Rette.

Monsieur Jørgen Vang paa Fogdens Vegne fremlagde til attestation et ved Radø tingstæd anførte Documenter, undtagen Specificationen over miletallets beløb fra tingstæd til andet. og blev de i samme Documenter af Fogden fremsadte qvæstioner af Laugrettet og Almuen efter at Eet hvert i sær lydelig var oplæst, besvarede, ligesom af Laugrettet og Almuen paa bemeldte Radø tingstæd svaret er.

Monsieur Vang tilspurte ellers almuen om Marcus Lax og Lieutenant Rafn, uden for dend Næring de har af deres privilegerede Giæstgiæverier, driver nogen aparte handel. R/esponderede (svarede) Neu.

Restancen over De Kongel/ige skatter for indeværende aars sidste Termin blev lydelig for almuen oplæst og eller renderer dend Summa 123 rdr 2 mrk 11 sk

Til Laug Rettes mænd for anstundende aar 1746 Denomineres Knud Jonsen Schotsund, Mons Nielsen ibm: Christian Olsen Møchesvold, Erik Olsen ibm: Iver Olsen ibm: Johannes Olsen øvre Møchesvold, Johannes Nielsen Storoxe og Jens Monstad.

Hossanger Skibbreede!

1745 d/en 27de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Hossangers Skibbreede satt paa Tingstædet Bernestangen i over Værelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 123 findes tilførte;

Og blev de sam/m/e Kongl/ige allernaadigste forordninger som og andre ordre oplæste som Ved de forrige Ting stæder.

Dernæst frem lagt til publication

1. H/er/r Jens Rennords udgivne bøkelsæddel til Ole Johannesen paa 1 p/un/d Smør og 1 kvarter Malt udi Gaarden Bircheland dat: 26 8ber 1745 med revers ej dat

2. Ditto hands udgivne bøkelsæddel til Magne Stephensen paa 2 p/un/d Smør udi Gaarden Lune KorsKierkens Præsteboel beneficered dat: 18 Sept: 1745 med Revers ej dat

3. Consistorial Raad Gerdt Gelmeydens udgivne Skiøde til Anders Haldorsen Kaland paa ½ Løb Smør 1 Mæhle Malt udi Gaarden Kaland dat: 27 8bris 1745 vide Prot: fol: 313.

D/en 28de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rættes Mænd satt og blev til publication fremlagt

1. Anders Hannistvedts udgivne bøkelsæddel til Mons Olsen Løtvedt paa 12 Mark Smør 4 Kander Malt i Gaarden Løtvedt dat: 27de 8ber 1745 med Rev: ej dat

2. Iver Nielsen Nonaas udgivne Skiøde til Anders Gudmunsen paa 4 ½ Mark Smør 4 ½ Kande Malt i Gaarden Nonaas dat: 27 8ber 1745 vide Prot: fol: 313 og 114.

3. Ole Knudsen paa egne og broder Arne Knudsens Veigne, Berge Toschedahl og Lars Larsen Elvigbottens udgivne Skiøde til Sieur Nielsen Rom/m/ereim paa 7 2/3 Mark Smør udi Gaarden Elvigbotten dat: 28de 8ber 1745 vide Prot: fol: 314.

Ole Aamundsen Grønaas haver til dette Ting tiid og stæd ladet ved Stevne vidnerne Baste Bernes og Anders Lastad ladet indstevne sin Naboe Lars Olsen Grønaas for at *jevne med sig* (utjevne eller dele seg imellem?) den jorde part hand formeener at have ringere i Jorden end som den indstevnte Lars Olsen Grønaas bruger hvortil hand Ved sin Ejere H/er/r Assessor Steensens skriftlige tilladelse under 28de 8bris *1740 (1745?) finder sig beføyet ved lovlig indstævning at indkalde sin Grande, som og at tiltale bem/el/te sin Naboe fordi hand skal have i Aar slaget over Merke steenene endeel høe, som og at have slaget meer høe paa den teig som den indstevntes formand har afstaaet til Citanten, end hand formeener den indstevnte Lars Olsen Grønaas burde have.

Den indstevnte mødte og Vedtoeg Lovlig Stevnemaal og sagde ey at have brugt meer end hands formand og Vilde formeene det hand bør benøtte sig af sit til bøjlede brug, saaleedis som hands formand har gjort da hand hverken har tiltaget sig noget, ey heller kand uden Rættens skøn afstaae noget af sit tilbøjlede Jordebrug.

Citanten forlangte at denne Sag maatte hen viises til Aastæden for at blive paadømt, da hand Vist Vilde formode, at der paa hands siide skal findes Rætt

Eragted

Da denne Sag ey kand Ved denne Rætt afgjøres eller til Doms blive udagered forinden lovlig besigtelse Ved Dom/m/er og Mænd er tagen henviises sam/m/e til Aastæden, hvor sam/m/e, efter at stævning er udtagen skal paakiendes, {og} \foruden haver/ parterne {gives tilkiende} \hos Dom/m/eren at informere sig,/ hvad tiid sam/m/e Aastæds Sag efter Aaretz og tiidens beram/m/else til nest kom/m/ende Aar kand Vorde beram/m/ed at foretages

Fogden fremlagde da sam/m/e documenter til attestation som Ved nestforrige Tingstæd og blev da i sam/m/e documenter af fogden fremsatte questioner af Laug Rætted og Almuen besvared

1745: 169b

som Ved de forrige Tingstæder Herløe og Ahlenfit.

Ligeleedis svarede Almuen efter tilspørsel at udi Hannistveds under liggende Qværn er ey mahlet meere end til eget fornødenhed og derfor ey noget deraf kand skatte.

Odels Mantallet blev oplæst og uimodsaagt

Restancen for indeværende Aars skatter beløber 92 rdr 6 sk

Ligeleedis tilspurte fogden om det Var Almuen Vitterlig at Gaarden Lastad siden dens Aftag i nogen Maade er bleven forbedret, saaleedis at den igien noget kunde paalægges hvortil alle svarede at Gaarden siden dens Aftag aldeelis intet er bleven forbedret men disværre siden den tiid alt formeget og i sær afvigte Aar Ved Vandløb er Vorden forriget

Og som ey nogen Videre havde i Rættten at frem føre blev Laug Rættens Mænd for tilkom/m/ende Aar op nevnet 1. Ole Langeland 2. Berge Haugstvedt 3. Niels Grimstad 4. Ole Grønaas 5. Johannes Geiterim 6. Aadne Geitrim 7. Johannes Søre Byseim og 8. Elling Litland.

1745 d/en 29de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Echanger Skibbreede paa Ting stædet Bernestangen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 96 findes til førte.

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige ordres oplæste som Ved nestforrige
*Tingstæsts Almue

Dernæst frem lagt til publication

1. Niels Bergesen Lilleoxes udgivne Skiøde til Elling Jonsen Byseim paa 1 p/un/d Smør 1 ½ Mæle Malt i Gaarden Kalsaas dat: 28 8ber 1745 vid: Prot: fol: 314

2. Hans Iversen Fyllingsnesses udgivne Skiøde til Ellev Aschildsen paa ½ Løb Smør ¼ Tønde Malt udi Gaarden Fyllingsnes dat: 29 8ber 1745 vid: prot: 314

3. H/er/r Haberdorphs udgivne bøxelsæddel til Knud Bertelsen paa ½ Løb udi Gaarden Qvinge som Domkierken er beneficeret, som paa den Maade er ham tilbøxled at Ejeren foregiver at forrige Leylænding Knud Johan/n/isen skal Være med Spedalsk syge besmittet, og tillader ham ikkun huusværelse paa sam/m/e Gaard inntil Vaaren, sam/m/e findes dat: 1 Sept: 1745 med Rev: ej dat

Leylændingen Knud Johan/n/isen mødte for Rætten og beklagede sig at hands brug ham uafvidende var borthøxled som hand vilde formeene Ejeren ey tilkom at giøre.

1745: 170

D/en 30te 8ber blev Rætten med sam/m/e Laug Rættes Mand satt Og blev da til Publication fremlagt

1. Magne Olsen Nøetvedts udgivne Skiøde til Johannes Magnesen paa 18 mark Smør 3 Kander Malt i Gaarden Noetvedt dat: 30 8ber 1745 vide Prot: fol: 314.

2. Stads Major Jan von de Veldes udgivne bøxelsæddel til Knud Olsen paa ½ p/un/d Smør i Gaarden Nyegaard dat: 9 Sept: 1745.

Fogden Rasmus Smith haver paa Justitiens Veigne til dette Ting i Continuation af forrige Stevnemaal anlagdt paa Vaartinget afvigte Aar 1744 mod Leyermaals begiengeren Lars Enestrand atter indstevnt bem/el/te Lars Enestrand til Doms Lidelse for begangne forseelse udi sit Egteskab med Qvinde Mennisket Botele Monsdatter, ligesom fogden forlangede at siden bem/el/te Lars Enestrand nu møder for Rætten han/n/em da maatte tilspørges om hands nemlig den instevntes Lars Enestrands Tilstaaelse, {nemlig} ey Var den sam/m/e som afsagt er bleven, da Sagen paa nestleeden Aars Vaarting d/en 17 Martij udi Qvinde Men/n/isket Botele Monsdatters lovlige Tilkaldelse blev incaminered mod ham, og om bem/el/te Lars Enestrand ey Vedblev i alt sin Tilstaaelse nemlig at have med Hænde ved Leyermaal forseet sig,

Lars Enestrand mødte for Rætten og efter Rættens tilspørsel, om hand Vedblev sin forrige Tilstaaelse at have begaaed Leyermaal med qvinde Mennisket Botele Monsdatter, svarede? {ja} at hand som en gift Mand med hands hustrue Dordi Olsdatter, alt formeet disværre \har/ forseet sig og begaaed Leyermaal med sin Tieniste Pige Botele Monsdatter, og som hand til denne Sag ey havde Videre at svare Vilde hand allene udbeede sig en mild Dom, da hands forseelse af hiertet fortryder ham.

Fogden i følge af den Kongl/ig Allernaadigste forordning af 6 Dec: 1743 producerede en over hands boe og Midler Registerings og Vurderings forretning dat: 2 Martij 1744 som af StiftbefalingsManden d/en 7 8ber indeværende Aar er approberet, som viiser at fællis boes

Midler andrager den summa 50 rdr 3 mrk 5 sk, og derimod den angivne af ham og Hustrue tilstaaede

1745: 170b

og af de fleeste Creditorer beedigede fordringer at beløbe 28 rdr 2 mrk 4 sk - saa der allene bliver til deeling 22 rdr 1 mrk 1 sk

Og da hand for Rætten atter har tilstaaet sin forseelse gjorde Fogden *Iretteselse (-settelse) over den skyldige Lars Enestrand efter allerhøyst bem/el/te allegerede Forordnings 22 art: og derefter forlangte Dom.

Dom afsagt

Da Leyermaals begiengeren Lars Enestrand saavel Ved Sagens incammination som nu herfor Rætten har tilstaaet sin forseelse nemlig at hand som en ægte gift Mand har begaaet aabenbar hoer med sin tieniste Pige Botele Monsdatter, bliver bem/el/te Lars Enestrand hvis formue, efter den producerede og efter Deres Kongl/ig Maj/este/ts Allernaadigste Forordning af 6te Dec: 1743 indrettede Forrettning findes saa ringe, herved tilfunden i følge Allerhøyst bem/el/te Kongl/ig forordning dens 22 art: \15 dage efter/ at betale dobbelte Leyermaals bøder med 24 rdr: og i dessen Mangel saavidt hands formue, {som} efter Registrations og vurderings forretningen der ey beløber høyere naar Gielden og hands Hustrues boes Lod fradrages end 11 rdr 8 ½ sk, ey kand tilstrecke, da at straffes paa Kroppen {efter} saa lang tiid og paa det stæd Deres Excellence StiftbefalingsManden behager at foranstalte hvilket alt 15 dage efter denne Doms Lovlige forkyndelse bør udreedes og fuldbyrdes under Medfart efter Loven.

Den opsatte Sag indstevnt af Albert Susemille Contra Aamund Søre Qvinge, declarered Citantens fuldmægtig Magne Esem at have frafaldet mod det Ole Toft derfor har sagt sig god for den indstevnte.

Fleere Sager fremkom ey for Rætten efter paaraab

Fogden frem lagde de sam/m/e documenter til attestation af dette Skibbreede, som Ved det nestforrige Tingstæd blev questionered om, og Vare Almuens Svar i alt som Hossanger og Ahlenfit Skibbreede untagen til d/en 7de Post at Lars Enestrand haver udi sit Egteskab begaaed Leyermaal med qvinde Men/n/isket Botele

1745: 171

Monsdatter. hvorfor hand i dag er dømt, tillige og at forlovspænge for Arvs Afførsel paa Gaarden Nore Quinge.

Ligeleedis blev og et ligelydende Tingsvidne om Gaardeparten Nedre Aase taget som fol: 124 findes ordlydende indført for nestforrige Aar.

Restancen for indeværende Aars skatter beløber 139 - 1 mrk 7 sk.

OdelsMantallet blev oplæst og blev uimodsagt.

Restancen for Kongetienden 6 rdr 1 mrk 6 sk

Smaaetienden 5 mrk 14 sk.

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar blev opnevnt 1. Aamund Olsen Aschevig 2. Johannes Hansen Aschevig 3. Anders Johannesen Eichnes 4. Ellev Erichsen Hegernes, 5. Hans Halversen Lied 6. Johannes Olsen Jordahl 7. Johannes Johan/n/esen Ascheland og

8. Iver Olsen Ascheland. som alle tilsiiges betimelig at avlægge deres Laug Rættes Mænds Eed.

Arne Skibbreede

1745 d/en 2den Nov: blev Rætten til almindelig Høste tings holdelse med Arne Skibbreede satt paa Tingstædet Nedre Mielde i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 98 findes til førte

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige ordres oplæste som Ved nestforrige Ting stæd.

Dernæst aflyst

Johanne Adelus S/a/l/ig/ Envold Kønigs udgivne Pante Obligation til Stadtz haupt Mand Gelmeyden paa Capital 450 rdr: efter Creditors paateignede Quittance af 4de Martij 1745 vid: Prot: fol: 315

2. Johan Størch Kønig paa sin Søster Anne Kristine Kønigs Veigne Deres udgivne Skiøde til S/igneu/r Henrich Crometij paa Gaarden Salhuus med paastaaende bygninger og Videre inventario dat: 30 Martij 1745 vide Prot: fol: 315

3. Henrich Crometis udgivne Pante Obligation til Consistorial Raad Gert Gelmeyden paa 400 rdrs Capital dat: 4de Aug: 1745 vide Prot: fol: 315

4. Ditto Crometis udgivne Pante Obligation til Procurator Johan Simon Cramer paa 200 rdr dat: 20 Martij 1745 vide Prot: fol: 315

5. Erich Monsen Stavenes sit udgivne Skiøde til Lars Erichsen paa 18 Mark Smør ¼ Tønde Malt i Gaarden Stavenes dat: 2 Nov: 1745 vid: fol: 315

1745: 171b

6. Consistorial Raad Gelmeydens udgivne bøkelsæddel til Ole Erichsen paa 21 Mark Smør og 9 Kander Malt i Gaarden Bresten Lien dat: 26 aug: 1745 med Rev: ej dat

D/en 3die ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd og blev da til Publication fremlagt

1. Sorenskriver Garmans auctions Skiøde til Jomfrue Birgithe Margrethe og Barbra Schiøtt paa Gaardene Aarstvedt, Moervigen, og Rølland dat: 3 Majj 1745 vid: Prot: fol: 316

2. Birgithe Margrethe og Barbra Schiøttes udgivne Skiøde til Niels Stephensen paa 2 p/un/d 6 Mark Smør udi Gaarden Rølland dat: 20 8ber 1745 vide Prot: fol: 316

3. Niels Stephensen Rødlands udgivne Pante Obligation til Birgithe Margrethe Schiøt og Barbra Schiøtt paa Capital 80 rdr dat: 20 8ber 1745 vide Prot: fol: 316 et 317

4. Johannes Johannesen Rødlands udgivne Pante Obligation til bem/el/te Birgithe Margrethe og Barbra Schiøtt paa Capital 80 rdr dat: 20 8ber 1745 vide Prot: fol: 316

5. Mons Andersen Miøtvedts Johan/n/es Sættre, Jacob Telvigen og Anders Johan/n/esens paa egne og fleeres Veigne deres udgivne Skiøde til Gudmund Iversen Midhorvigen paa 12 Mark Smør 4 Kander Malt i Gaarden Midhorvigen dat: 2 Nov: 1745 vide Prot: fol: 316

6. Marithe Hansdatter, Lars Andersen Melkraaen, Johan/n/es Anbiørnsen, Ole Olsen Toppe og Knud Andersen Søre Toppes udgivne Skiøde til Hans Iversen Angeltvedt paa ½ Løb Smør i Gaarden Melcheraaen dat: 2 Nov: 1745 vid: Prot: fol: 316

7. Niels Aaseim, Kari Larsdatter og Michel Larsens udgivne børselsæddel til Johannes Michelsen paa 18 Mark Smør 3 Kander Malt i Gaarden Seim dat: 2 Nov: 1745 med Rev: ej dat

8. Besse Thomesen Bjørdahls udgivne børselsæddel til Thoms Nielsen paa 18 Mark Smør i Gaarden Sædahlen dat: 2 Nov: 1745 med Rev: ej dat

9. Anna Helena S/a/l/ig/ Lems udgivne børselsæddel til Jon Aadesen paa ½ Løb Smør ½ faar og ½ Mæle Malt i Gaarden Sættre dat: 17 Martij 1745 med Rev ej dat

Jochum Von der Lippe haver Ved skriftlig Stevnemaal til dette Ting tiid og Stæd indstevnet Arne Rasmusens Hustrue navnlig Danele for hem/m/elig Undvigelse af sin Am/m/e tieniste d/en 8 Sept: indeværende Aar, til sam/m/e tiid

1745: 172

Var og indkaldet til VederMæle hændes Mand Arne Rasmusen, for Sagen stevnemaallet Videre indeholder sam/m/e fantes at Være dat: d/en 9 8ber 1745 af følgende formeld

De indstevnte blev 3de gange paaraabt men ingen mødte

Stevne Vidnerne LensManden Peder Arnetvedt og Niels Stephensen Rødland fremstode og eedelig afhiemlede, det de med 14 dages Varsel har Lovlig forkyndt og oplæst den frem lagde Stevning udi deres eeget paahør og udi deres eeget tilholds Stæd.

Citanten haver og insinuered Rættens sit skriftlige Indlæg under 30te 8ber 1745.

Eragted

Den Lovlig indstevnte og ey mødende Danele Arne Rasmusens Hustrue forelægges Lavdag til næste Ting, til hvilken Tiid bem/el/te Arne Rasmusen møder, hvilcken forelæggelse Citanten tager beskreven og i Lovlig tiid besørger forkyndt.

D/en 4de ejusdem blev Rættens igien satt med sam/m/e Laug Rættens Mænd og blev til Publication fremlagt

Mit Sorenskriver Johan Garmans udstædte proclama til afg/angne Ahasveri Jeegers Creditorer og Debitorer at møde i Sterbodens huus først kom/m/ende 7 Decembr: 1745 dat: Bergen d/en 2 Nov: 1745 da sam/m/e af Procurator Barth paa mine Veigne er forfatted vide Prot: fol: 317

Procurator Claudius Emanuel Barth mødte paa Sing/neu/r Conrad Baleurs Veigne og gav tilkiende at hand til dette Ting Ved Stevnevidnerne Jørgen Jacobsen og Thore Nielsen med skriftlig Stevnemaal dat: 12 8ber nestleeden lovlig har ladet indkalde Sing/neu/r Hendrich Anthon Cramer boende i Store Sandvigen at møde og Dom at lide til at betale skyldig Værende 19 rdr 2 mrk, samt at erstatte Processens Omkostning skadesløs, hvilcket Stevne maal Conparenten i Rette lagde, og dernæst Vilde fornem/m/e om den indstevnte mødte.

Den ind stevnte blev 3de gange paaraabt men møder ikke ey heller nogen paa hands Veigne

Stevne Vidnerne Jørgen Jacobsen og Thore Nielsen begge i Store Sandvigen boende fremstode og under Eed afhiemlede det de Lovlig har forkyndt denne Stevning udi Citantens eeget Huus, da hands Kone selv læste Stevningen.

Citanten i Rette lagde den indstevntes beviis for det paastevnte, og som hand ey møder begierede Comparen[ten]

1745: 172b

Laugdags forelæggelse for den indstevnte til nestanstundende Vaarting.

Eragted

Den Lovlig ind stevnte og ey mødende Friderich Anthon Cramer forelægges Lavdag til nestanstundende Vaarting, hvilcken forelæggelse Citanten tager beskreven og i Lovlig tiid besørger forkyndt

Fleere Sager fremkom ey efter paaraab udi Rette

Dernæst blev af fogden frem lagt de sam/m/e documenter til Attestation og blev sam/m/e i alt besvaret som Almuen Ved Schiolds Skibbreede svared haver nemlig paa Tings Vidnet indbefattende de 10 questioner.

Skydtzbereigningen blev ligeleedis attestered

Lige leedis tilspurte fogden om Almuen er Vitterlig at Gaarden Dahle siden dens Aftage i nogen Maade er forbedret saaleedis at den igien kand paalægges hvortil svartes at Gaarden siden dens aftage aldeelis intet er bleven forbedret men disværre af den saa sterk forbie rindende Elv endnu idelig aftager

Restancen for indeværende Aars Skatter beløber 84 rdr 3 mrk 15 sk

Odels Mantallet blev oplæst og blev uimodsagt

Laug Rættes Mænd for til kom/m/ende Aar blev opnevnt 1. Lars Larsen Yttre Brudvig 2. Mons Monsen Vaxdahl 3. Mons Johannesen Jebne 4. Simen Stavenes 5. Lars Erichsen Flactvedt 6. Hans Iversen Melcheraaen 7. Daniel Rasmusen Almaas og 8te Baste Olsen Yttre Arne som alle tilsiiges betimelig deres Laug Rættes Mands Eed at avlægge

Mielde Skibbreede

D/en 4de Nov: 1745 blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse med Mielde Skibbreede satt paa Ting stædet Nedre Mielde i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 97 findes til førte,

Og blev for dette Skibbreede alle de Kongl/ige Ordres og forordninger oplæste som Ved nestforrige tingstæder

Dernæst publicered

Apolone S/a/l/ig/ Otthe Edvarsens udgivne bøkelsæddel til Baste Andersen Everdahlen paa 27 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Nore Wallestrand dat: 30 Majj 1745 med Rev: ej dat

D/en 5te ejusdem blev Retten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd.

1745: 173

Og blev da til Publication frem lagt.

1. Sorenskriver Garmans udgivne bøkelsæddel til Mons Fabiansen paa 18 Mark Smør 15 Kander Malt i Gaarden Havre dat: 20 7ber 1745 med Rev: ej dat

2. Marithe Johannes datter Rongve paa egne og børns Veigne udgivne bøkelsæddel til Knud Rasmusen Schistad paa 19 Mark Smør 14 Kander Malt i Gaarden Rongve dat: 4 Nov: 1745 med Rev: ej dat \ sam/m/e brug skal være 33 Mark S: 22 K: malt /

3. Consistorial Raad Gelmeijdens udgivne bøkelsæddel til Sieur Præstue paa 1 p/un/d Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Præstue dat: 29 8ber 1745 med Rev: ej dat

Procurator Reutz paa Citanten fogden Nagels Veigne
Contra Madame Apolone S/a/l/ig/ Edvartsens Encke

Procurator Barth paa Mad/a/me Apolone S/a/l/ig/ Edvartzens fuldmægtig Procurator Cramer Seniors Veigne [mødte] og producerede en af ham i denne Sag udfærdigede Contra Stevning dat: 23 Sept: 1745, hvorved Citantens fuldmægtig Sing/neu/r Procurator Reutz Lovlig til dette Ting er Vorden indvarsled som bem/el/te Reutzes paa Stevningen teignede tilstaaelse nermere udviiser Dernæst i Rette Lagde Comparenten og et af Procurator Cramer skriftlig forfatted indlæg af den/n/e dags dato, tillige med 4re derudi paa beraabte bielager Lit: A: B: C: og D: hvorefter hand Vilde fornem/m/e hvad den indstevnte agter at svare til Sagen.

Procurator Reutz mødte ey selv persohnlig men til Rætten \lod/ insinuere sit skriftlige Indlæg under 3 Nov: 1745

Barth paa Contra Citantindens fuldmægtiges Veigne Replicerede at hand af det fra hoved Citantens fuldmægtig indkomne Indlæg erfarer at derudi anføres adskillige Poster og Omstændigheder som ikke tilforn under processen har Væred ventilerede, saa fandt Comparenten sig beføyet, paa Procurator Cramers Veigne at begiere den/n/e Sag udsatt til de forestaaende Vaarting, paa det hand imidlertiid kand besørge sig Copie af det frem lagde Indlæg

1745: 173b

for derefter med hands Principalinde at Conferere betreffende hvis derudi findes andført, hvor efter Procurator Cramer forsickrer Sagen til Vaartings til Doms at prosequere.

Eragted

Den forlangte Opsættelse bliver \Contra/ Citantindens fuldmægtig Procurator Cramer bevilget, med tilhold af Rætten at Sagen til næste Rætt og Vaarting bliver til Doms prosequered paa hands siide.

Fleere Sager fremkom ey udi Rætte.

Det sædvanlige Tings Vidne indbefattende de sam/m/e 10 qvestioner som til forrige Skibbreeders Almuer af fogden fremsatte bleve i alt ligesom \Ved/ nestforrige Skibbreede besvarede untagen til d/en 8de Post at for indeværende Aar er et skifte paa den beneficerede Gaard Prestun holdet, hvorfra endeel Arv er bleven afført, og hvoraf forlovs Pænge kand blive at svare, hvilcket Sorenskriverens attest nermere Vil udviise.

Odelskats Mantallet blev oplæst og uimodsagt.

Restancen for indeværende Aars skatter beløber 81 rdr 5 mrk

Restancen for Tienden beløber 1 rdr 4 mrk 14 sk

Laug Rettes Mænd for tilkom/m/ende Aar opnevnes 1. Anders Johannesen Rønhovde 2. Iver Loftaas 3. Mons Halleland 4. Halver Grove 5. Johannes Erichsen Blom 6. Carl Vichne 7. Baste Rongve og 8. Einer Rivenes

1745

1746

(1746: 173b)

Anno 1746 d/en 10de Martij blev i følge Deres Excellence og Høy Welbaarne H/er/r Stiftsbefalings Mand Christian á Meunichens under dato 16 Febr: 1746 Fogden Smith og mig Sorenskriver Garman tilstillede ordre et extra Ting satt udi St/o/re Sandvigen beliggende i Arne Skibbreede hvor da jeg Sorenskriver Garmann med tiltagne og opnevnte Laug Rettes Mænd 1. Michel Monsen Tuenes, 2. Johannes Gregoriusen Tuenes 3. Johannes Monsen Yttrearne 4. Jens Nielsen Tuenes 5. Iver Monsen Qvame 6. Niels Olsen Haugland 7. Ole Michelsen Tuenes og Mons Magnesen Yttrearne Comparerede for sam/m/e stæds at tage under paadøm/m/e den af fogden Rasmus

1746: 174

Smith paa Justitiens Veigne anlagde Sag Contra Qvinde Mennisket Elen Maria Olsdatter.

Hvorefter Deres Excellence StiftamptMandens ordre om dette Extra Tings beram/m/else blev af Fogden produceret og Lyder saaleedis

Derefter producerede Fogden Smith den udi denne Sag imod Qvinden Elen Maria Olsdatter udstædde Stevne Maal under 18 febr: nestleeden som Ved Stevne Vidnernes paateigning fandtes for Qvinde Mennisket Ellen Maria Olsdatter Rasmus Jansen, Gievle Jonsen, Gietmund Jonsens Hustrue Sygni og Johannes Jacobsens Hustrue Elie alle som Vidner at Være den 23de febr: forkyndt som og for Procurator Simon Kramer som hændes anordnede Defensor.

Stevne Maalet blev derefter oplæst, og mødte alle de i Stevne Maalet Mentionerede Vidner som tillige med Delinquentinden og Defensor Procurator Cramer Vedtoges lovlig at Være indstevnede.

Qvinde Mennisket Elen Maria Olsdatter som formedelst Skrøbelighed Var i sam/m/e Stue hvor tinget holtes sængeliggende svarede efter Spørsmåle i alt ligesom ved det af Fogden Rasmus Smith tagne forhør under 12te febr: 1746 udi de 2de Vidner Rasmus Jansen og Gievle Jonsens paahør forhen bekiendte og tilstaaet er bleven, hvilket forhør Fogden producerte, som inden Rätten blev for hælde oplæst og lyder saaleedis, og tilstoed hun hændes bekiendelse nu at Være i alt det sam/m/e som hun til de 4re fremsatte Qvestioner har tilstaaet og forklaret, ligesom hun og paa Rättens Videre Tilspørsel forklarede, det hun ey kunde Vist Viide hvad enten hændes fødte barn Var Levende eller dødt, og at hun en god Stund efter fødselen stoed og helte sig paa et Kar udi Kiøckenet forinden hun formedelst afmægtighed Var god for at optage barnet og sam/m/e i Kisten at forvare og hen legge lige som hun forklarede at barnet den tiid sam/m/e blev optaget da gandske Var kolt, og Var hun derefter udi et Cam/m/er Ved Kiøckenet til Løver dags eftermiddag beliggende uden at hun med noget Menniske talte, indtil en Mands Persohn fra byen udkom til hvem hun sagde at have faldet fra Loftet og slaget sig og i de 4re dage hun holdt sig hiem/m/e sagde hun til hvem

1746: 174b

der kom til hælde i Huuset det hun havde slaget sig Ved det fald hun fra Loftet havde faaet, Torsdagen derefter som Var 5 á 6 dage derefter gik hun til sin Naboe Kone der havde beedet hende der hen at kom/m/e, for hvilcken hun ey yttred sig andet end at have fallet, ligesom hun ey har Vedgaaet at have fød i dølsMaal for nogen, forinden hun for Præsterne og fogden bekiendte og angav den/n/e sin syndige Gierning som Var 8te dage efter at barne fødselen Var skeed - Paa Videre examination tilstoed hun Virkelig at have faldet af Loftet,

Defensor bad Rættens tilspørge Synderinden, 1. om hun Ved faldet fornem at hændes barselnød paakom og strax i det sam/m/e fødd sit barn 2. om hun falt i nogen besvimelse i det sam/m/e eller fornem barnet at Være fød førend hun saae det død liggende for sig 3. om hun enten forinden eller derefter skreg om Hielp og 4. Af hvad Aarsag hun afhienste sit døde barn i et Skrin.

Til den første qvestion svarede Delinquentinden at efter faldet kunde det efter hændes formeening Være 1 Tiimes tiid forinden hun fødte, til den 2den qvestion svarede hun at da hun fødte laae hun ey i besvimelse, men kom sig saavidt til Karret der stod i Kiøckenet, og derefter sanset sig ikke da hun fødte, ligesom hun ey fornem barnet at fødes eller Være fød forinden hun saae det død liggende paa Gulvet, Til den 3die qvestion svarede hun at hun skreæg om Hielp førend hun fødte, men da hun fødte havde hun ey kræfter der til Videre at raabe, til den 4de qvestion svarede hun det hun ey Vidste andet stæd at skiule det paa end Ved at hen lægge det udi en liden Kiste af frøgt for nogen sam/m/e skulle see.

Fogden producerede de 2de Stads Chirurgi Ulrich Friderich Lauv og Diedrich Lexau deres Attest under 14 febr: i hvad Tilstand dette døde barn Var funden sam/m/e er af denne Indhold

Fogden fra faldt Rasmus Jansen og Giegle Joensens eedelige bekræftelse paa den hos hændes holdte forretning siden hun sam/m/e selv for Rættens har tilstaaet

De 3de indstevnte Vidner Giegle Joensen, Gietmund Jonsens Hustrue Sygni og Johannes Jacobsens Hustrue Eli blev der efter paaraabte at Vidne hvad dem udi den/n/e Sag kunde Være Vidende, og efter at

1746: 175

Eeden af Lov bogen Var oplæst for Vidnerne fremstod det første Vidne

*Diefle (Giegle) Joensen og efter aflagde Eed Vidnede følgende at da hand en Torsdags Aften som var 2de dage forinden fogden holdt forhøret, var satt og ombeedet af H/er/r Fasting at holde Vagt over Delinquentinden bekiendte hun om fredags Morgen udi tilkaldelse og Nerværelse af de 2de andre indstevnte Venner det hun havde fød i døls Maal og at ingen Viste deraf ligesom og at Vidnet havde tilspurdt hændes om der ey Var Liv i barnet efter at det Var fød, hvor til hun svarede at barnet havde trecket 2 gange efter Aanden, hvorefter hun græd og begav sig ilde, ligesom hun og havde sagt for ham {og de} at have fallet fra Lofted, og skreg efter folck at kom/m/e sig til Hielp men ingen havde været tilstæde, Vidnet forklarede herom ey videre at Være Vidende, paa nermere tilspørsel explicerede Vidnet det Delinquentinden ey havde sagt de ord at have fød i døls maal, men at have fød da ingen folck Var til stæde, i det øvrige Vedblev hand sin udsiigende i alt saaleedis at forholde sig;

Dernæst blev det andet Vidne Sygni frem kaldet som under aflagde Eed Vidnede følgende, at da hun Natten til freedag holte Vagt hos Delinquentinden bekiendte hun for hændes det hun havde faldet fra Lofted og derefter fød et barn som hun havde nedlagt udi en Kiste som stod i Kiøkenet, og at hun havde sagt for hændes det hun havde skreget om Hielp men ingen Natters eller Aftens tiider Klocken 8te om Aftenen kunde faae, og at hun ey havde hørt hændes siige de Ord som Vidnet *Diefle Joensen har forklaret, det hun skulle have sagt sig at have hørt barnet efter fødselen 2de gange at have trecket paa Aanden, Videre havde dette Vidne ey at forklare.

Det 3die Vidne Eli fremstoed derefter og ligeleedis efter aflagde Eed Vidnede følgende, det hun {2de} En Søndag som skulle Være efter hændes Meening 2de dage efter at hun nemlig Delinquentinden har bekiendet sig at have fød barnet, kom til hændes da hun sagde at have faldet fra sit Loft, hvorfor hun høylig klagede sig, paa følgende freedags Morgen kom Vidnet atter til Delinquentinden, og da efter Tilspørsel, da der som et Røgte Var

udspred, bekiendte \strax/ Delinquentinden for hænde at barnet Var for 8te dage siden fød og af hænde forvaret udi en Kiste Videre sagde Vidnet sig herom ey at have hørt eller være Vidende om,

Fogden forestillede at hand for at Være i Vished

1746: 175b

om hændes Ved Undersøgnings forretningen gjorde bekiendelse om hændes barnefader Var den sam/m/e som hun havde angivet haver hos Skipper Axel Nepstad Requirered hands attest om den Navngivne Persohn Anders Andersen herfra Bergen til søes med ham Var udfahred hvad Tiid hand herfra er afgaaen og hvor hand siden efter sit Skibs forliis var afblevet, denne Requisition med paateignede attest producerede fogden til Actens følge og lyder saaleedis og da det saavel af hændes egen bekiendelse som de førte Vidner, at hun havde fød sit barn uden at have noget beskicked Middel til Hielp, og derfor sadte i Rette at hun efter Lovens 6 bogs 6 Cap: 8de art: bør lide og undgielde og derpaa afvartede Dom.

Procurator Johan Simon Cramer fremlagde den ham af Hans Excellence H/er/r Stifts befalings Mand á Meunichen under 16de passato tilkomne befahlning, hvor nest Comparenten sagde, at i hvorvel Loven haver lagt Døds straff over hver den som føder i døls Maal, og den/n/e tildragelighed med Elen Maria Olsdatter kand ansees af lige og selv sam/m/e beskaffenhed saa dog alligeVel, holdt Comparenten fornøden at erindre Retten om følgende Omstændigheder. 1. at bem/el/te Qvinde Menniske boede eenlig for sig selv og et støcke fra andre Naboer 2. At hun af Uforsigtighed er falden fra sit Loft og i det sam/m/e uvæntelig har fød eller bleven af med sit foster 3. At hun i det sam/m/e er henfalden til saa stor Afmægtighed saa hun ey kunde sandse sig selv 4. At hun efter nogen Tiid er kom/m/en sig og har seed sit foster død for sine Øyne samt disformedelst er kom/m/ed i frøgt for ulæmpe og i sam/m/e frøgt af pur taabelighed haver hiemt sit foster 5. At hun paa første tilspørsel bekiente sin barne fødsel og gjorde Anviisning paa barnet. Comparenten forhaabede at naar bem/el/te Poster tages i Overveyelse saa og at hun strax Ved formerkede Nød skreeg efter Hielp at da ikke med billighed kand Statueres om hænde enten at have Vildet eller Virkelig at have fød udi døls Maal, men at det heller er en Uløcke som Ved mislige Omstændigheder og fordi Mennisket Var eene og hielpes

1746: 176

løs er Vorden foraarsaget, og da det tillige er in Confesso af hændes bekiendelse at hun staaendes er bleven af med barnet uden at hun havde Magt at hielpe sig selv end siige fosteret, saa formeente Comparenten at den Skade som Chirurgi har Observeret paa barnet Ved et fald i fødselen, men ey af andet er bleven foraarsaget, aller helst da hverken af hendes Røgte eller udvortes Anseelse kand have minste formodning at hun er haard hiertet end siige at kunde have tyranniseret imod sit eeget Lives frugt, hvor til kom/m/er at fostereds hiem/m/else ey kand Være skeed af anden Aarsage end fordi Moderen af Taaelighed frøgtede for Skade eller Trengsel siden hun ikke kunde Viise fostered levende frem, Efter disse foranførte Omstændigheder Vilde Comparenten forhaabe, at indbemelte Elen Maria Olsdatter fra den i Loven determinerede Straf Vorder friefunden, og at Dom/m/en i saa Maade bliver forlindret, om hvilket Comparenten ellers udførligen Agtede at prosedere for Over Rætten, men for denne gang indstillede Sagen under Dom.

Fogden Refererede sig til sin forrige paastand og forVæntede Dom.

Eragted

Sagen optages til Doms til i Morgen Eftermiddag klokken 2 slett da Parterne møder Dom i denne Sag at anhøre

D/en 11te ejusdem blev Rættten igien med samme Laug Rættes Mænd satt, hvor da paa den beram/m/ede Tiid udi Delinquentindens og Actors Nerværelse følgende blev

Dømt og Afsagt

Det er af den indstevnte Elen Maria Olsdatters frivillige Tilstaaelse ey allene Ved det af Fogden Rasmus Smith med tiltagne Vidner holdte forhør under 12te febr: nestleeden som i Rette er produceret, men end og for denne anbefahlede Extra-Rætt atter igien tilfulde tilstaaet og bekiendt det bem/el/te Elen Maria Olsdatter som er 27 aar gam/m/el og Væred gift paa 7de Aar skal i sin Mands Berent Dyrings fraværelse paa frem/m/ede Stæder ey allene af en Matros Ved Navn Anders Andersen Væred besvangred, som efter den producerte Skipper Nepstads attest d/en 10de Majj sistleeden Aar 1745 er

1746: 176b

herfra Stæden udreyst, men end og at bem/el/te Elen Maria Olsdatter d/en 4de febr: nestleeden om Aftenen Klocken 8te haver fød et barn uden at nogen folck Var hos hænde tilstæde der i hendes barns Nød burde og kunde Være hænde behielpelig, ligesom og at hun selv uden at tilkalde nogen folk har dødt henlagt og forvaret sit fødte barn i en Kiste med Laas for, og derefter, ey allene da hun lavede til barsel, men end og efter hun havde fødet barnet dult sin Tilstand og begangne forseelse, indtil 8te dage efter at barnefødselen Var skeed, da hun saavel for Vidnerne efter deres eedelige forklaring som siden for Præsterne og Fogden sam/m/e har tilstaaet, samt selv gjort Anviisning paa den Kiste hvorudi barnet af hende Var nedlagt udi, og dertil leveret fogden Nøgelen som sam/m/e har aabnet, og ladet det dødfundne barn af de 2de Chirurgie besigtet. Nu er det Vel saa at bem/el/te Elen Maria Olsdatter, dog ikkun efter egen bekiendelse, har foregived sin hastig paakomne barne fødsel er Ved et fald fra sit Loft bleved foraarsaged, og at hun som eene i Huuset har skreged paa det folk i hendes barns Nød \kunde/ kom/m/ed hende til hielp, men naar dette udi hendes bekiendelse tillige betragtes, det hun ey udi en besvimelse af det foregivne fald strax paa Stæden, men En tiimes Tiid derefter da hun kom sig igien, har fødet barnet, som og at det fødte barn ligesaa snart af anden Aarsag, nemlig ey at blive forsiunet og formedelst kulde Ved at ligge paa Gulvet, som af faldet har kundet Crepere, Delinquentinden og selv udi sin bekiendelse er og kand Være tvivlsom om barnet levende kom til Verden, hvilket Chirurgorum Attest dog efter befundne teign ey drager udi Tvivl, alt saa kand de af Defensore fremsatte 5 Poster ey til hendes befrielse ansees af denne Rætt saa tilstreckelige, aller helst Delinquentinden efter egen bekiendelse hverken imedens hun bar sit foster har Vedgaaet, eller aabenbaret denne for sig som en gift Kone ublue og letferdige besvangrelse, ey heller efter barnefødselen Var skeed strax til kiendegivet noget Menniske denne syndige Gierning, enten i Eenrum at have født barnet eller og sam/m/e at have dødt henlagt udi Kisten, uagted dagen der efter saavel en Mands Persohn fra byen som det eene

1746: 177

Vidne Eli kom til hende udi Huuset, og hun selv 5 á 6 dage derefter besøgte sin Naboe Kone, hvoraf da viist er at formode det Delinquentinden stædse har Vildet denne syndige Gierning skulle blive dult og alle ubekiendt.

Alt saa efter saadan Sagens Omstændighed Kiender og Døm/m/er Vii hermed for Rætt at den indstevnte Elen Maria Olsdatter som i følge Lovens 6te bogs 6 Cap: 8 art: kand \og bør/ ansees, som den der i dølsmaal med sin barnefødsel har omgaaet, bør efter Aller høystbemelte Lovens 6 bogs 6 Cap: 7 art: miste sin Hals med Sverdet og hendes Hoved sættes paa en Stage, hendes Legeme i følge Forordningen af 9de aug: 1737 Ved Natmanden

nedgraves paa det anordnede Rætterstæd, samt hendes halve boes Lod i følge Loven til Kongen at Være forbrudt.

Aastæds Sag!

1746 d/en 19de April indfandt jeg mig paa Gaarden Sunde i Herløe Skibbreede beliggende tillige med de af Fogden Rasmus Smith opnevnte Laug Rettes Mænd hvis Navne paa Stevningen findes tilførte under bem/el/te Fogdens paateigning af 24de Martij inde Værende Aar hvilke alle persohnlig mødte, og det i anledning af et Stevne Maal af Sing/neu/r Gelius Witter udstæd under dato 18 Dec: nestleeden betreffende bem/el/te Witters Odels Løsning til den halvedeel udi denne Gaard Sunde som Sing/neu/r Valentin Veedel nu skal have i possession hvilket Stevne Maal med forkyndelses paateigning Citantens fuldMægtig Procurator Otthesen i Rætte lagde og blev oplæst.

Procurator Johan Reutz mødte for indstevnte Valentin Wedel og Vedtog at Være Lovlig stevnt, samt der hos Vilde fornem/m/e hvorleedis Citanten agter at beviise sin formeentlige Odels Rætt til denne Gaard, saavelsom og om hand Ved Lovlige Ting Lysninger i rette Tiid uden forsøm/m/else har præstered hvad Loven paabyder og en Odels Prætendent er pligtig til, thi Vel haver Citantens fuldMægtig for ungefær 14 dages tiid tilforn ladet anviise Comparenten som den indstevntes fuldMægtig en pænge Mangels Lysning af Aaret 1742 men som hand ikke har kundet holde sam/m/e til streckelig saa har hand ikke kundet findet sig beføyet til i Anledning af hands Svar paa Citantens beskikkelse under 6te Dec: afvigte Aar at søge nogen mindelig afhandling med Citanten om Gaardens afstaaelse, saa

1746: 177b

det dis aarsage efter Comparentens formeening Vil blive for Citantens eegen Reigning at hand har bekosted Rættens Middel derpaa Stæden om hand end skulle beviise sig Legitimered til Odelet, og at have tinglyst sin pænge Mangel i Tiide Og skulle det nu saa Være at Citanten til Odelet er berettiged og ingen forsøm/m/else har taget med sine pænge Mangels Lysninger, da kand inted andet til Dom og Løsning blive til følge end 1mo Citantens Moders Metthe Lucia S/a/l/ig/ Lieutenant Witters Skiøde til Diedrich Scharmer af dato 26 Majj 1722 der Viiser baade hvad Stand Gaarden Var udi da hun den fra sig bortsolte, saa og hvad derfor er givet nemlig 73 rdr 3 mrk, og 2do den Syns og besigtelses forretning som d/en 27 Majj 1723 af da Værende Sorenskriver S/a/l/ig/ Arnoldus de Fine og behørige Laug Rættes Mænd er forretted, hvorudi fuldstændig Specificeres saavel huusernes Værdie som Gaardens da Værende Tilstand, hvilke begge documenter Comparenten Reutz in originali producerede, hvorefter hand forbeholdt sig sin Videre procedur, naar hand først har fornummed og seed alle Citantens documenter

Procurator Otthesen derpaa frem lagde Citantens beskikkelse til den indstevnte af 6te Dec: 1745 med {Citi} Weedels fuldMægtig Sing/neu/r Reutzes paateignede Svar, og som Weedel ey har kundet fore Viise noget Lovlig Adkomst hvorefter hand kunde have Lovlig Ejendoms Rætt til den nu paastevnte Jordepart, saa har Citanten saameeget dismindre kundet Resolvere til nogen mindelig Afgiørelse som dog ikke af den indstevnte er bleven anbuden, naar derfor Weedel først har fremlagt hvad Skiøde, transport eller Ejendoms Dom hand kand have paa bem/el/te Jordepart skal Comparenten nermere besvare hvad Weedels fuldMægtig har ladet tilføre.

Reutz for indstevnte Weedel svarede at dersom Citanten ikke Vil holde den indstevnte Weedel berettiged til at Være Lovlig Ejere for den paastevnte Gaardspart da har hand slætt

ikke noget til Sagen at svare men hand faaer i saa fald stevne andre Ejere enten Diedrich Scharmers Arvinger eller andre til Sagen, som hand formeener er bædre berettiged.

Otthesen sagde at Rætten er noksom bekiendt hvorleedis indstevnte Valentin Weedel er kom/m/en i Egteskab med afgangne Herman Staals Encke, og

1746: 178

tillige med hænde taget denne jordepart i Possession, og sam/m/e pandsatt som Vel ikke kunde skee, med mindre hand der til maatte have nogen slags Ejendoms Rætt, thi Vedblev Comparenten sit forrige med paastand at den indstevnte eller fuldMægtig Vorder paalagt at frem Viise Lovlig Ejendoms Adkomst imidlertid og paa det hand ikke skal have noget at støde sig paa, da fremlagde Comparenten, H/er/r Cancellie Raad og Amts Mand Hans Lillianschiolds Skiøde af dato 15 febr: 1697 hvorved hand har skiødet til Citantens fader da Værende Fenrich Christopher Witter denne Gaard Sunde, skyldende 1 Løb Smør og ½ Tønde Malt, og at Citanten er den rette Odelsbaarne som eeniste Sønn haaber hand at {Citi} Weedels fuldMægtig selv tilstaaer at Være bekiendt, men i des Mangel begierede hand de indstevnte Odels Vidner afhørte.

Reutz svarede at hand for at forkorte processen gjerne tilstaaer at Citanten Gelius Witter er afgangne Fenrick Christopher Witters elste og eeniste Sønn, men at Comparenten eller hands Principal kand forpligtes til at producere andre Adkomst breve efter Citantens Paastand end de hand selv finder fornøden og har frem lagt til Sagens Oplysning derudi for haaber hand at finde Rættens biefald, ligesom hand heller ikke Videre kand svare forinden de paaberaabte Pænge Mangels Lysninger er lagt udi Rætte.

Ydermeere forklarede de indstevnte Odels Vidner Willum Tveidten og Olle Hilland det Citanten Gelius Witter er sin Fader fenrick Christopher Witters ælste og eeniste Sønn hvilket begge med deris Eed stadfæstede.

Otthesen dernæst forestillede at hvad sig Pænge Mangels Lysning angaaer da Vil hand derom have sig Referered til Lovens 5 bogs 3die Cap: 12 art: som tydelig melder at Pænge Mangels Lysning skal skee saa fremt Lovbydelse er fore gaaet, men da ingen Lovbydelse er skeed, hvilket den indstevnte heller aldrig skal kunde gotgiøre saa finder Citanten sig ikke pligtig noget document dis angaaende at frem lægge, og da hand fornem/m/er at den indstevnte eller hands fuldMægtig ikke formaaer tilstreckelig Adkomst paa Ejendom/m/en saa at frem lægge, ikke dismindre for ikke at føre Sagen i Langdrag fandt hand sig beføyet at fuldføre sin Sag,

1746: 178b

til hvilken Ende og i Anledning af den besigtelse forretning som Sing/neu/r Reutz har producered begierede at Jordeparten med Huuse og Jerdsgaard maatte tages i Øjesiun for at erfare i hvad Tilstand sam/m/e nu findes.

Reutz dertil svarede at den borgestue med sit Kam/m/er som da den fremlagde besigtelses forretning{en} blev passeret, fandtes paa denne part og Var af Verdie efter Vurderingen 8te Rdr tillige med det Ildhuus Vurderet for 2 rdr er nu ikke tilstæde men borttaget, hvorfor dessens Verdie som billigt Vil fradrages Løsningens Summa /: i fald Citanten Ved Dom som dog tvivles om siden hand ikke har fuldbyrdet Loven med at ting Lyse sin Pænge Mangel til Gaardens Indløsning skulle findes berettiged :/ med 10 rdr, men hvad Laden angaaer da findes den tilstæde Væntelig udi bædre Stand og af større Verdie, end den da befantes som alt Vil ankom/m/e paa Rættens Skiøn og taxation, og fleere Huuse Var der ikke da Scharmer traadde til Gaarden, Videre prosedur toeg hand sig forbeholden naar Citanten har prosequered sin Sag.

Rætten Vedtoeg at fuldføre den forlangte besigtelse, og blev Laden som denne part tilhører af Mændene befunden at Være 13 ½ alen lang og 11 alen bredde og af Værdie paaskønnet at Være Værd, i henseende den ey Var i Lovfør Stand, til 12 rdr; ..is(?) {desaarsage} den ey høyere blev taxered, fleere Huuser befandtes ey paa Jordeparten.

Derefter paastod Reutz at ifald Citantens fuldMægtig skulle intendere som hand uden for Protocollen har ladet sig merke med en eller anden slags Siun Grandskning eller Vurdering over Ager eller Eng og den tilstand eller bonite som den enten nu maatte befindes udi eller var for en tyve Aars tiid siden, hvorom ellers ingen Vidner er indstevnt, og meeget mindre Contraparten Varslet sam/m/e at anhøre, at da Sing/neu/r Otthesen bør blive tilholdt at føre sin paastand skriftlig til Protocollen til Comparentens besvarelse og Rættens paafølgende Eragtning, paa det at proseduren og behandlingen lovligen kand føres, thi som ingen af disse Laug Rættens Mænd Væntelig ey har Væred tilstæde da den siste besigtelse skeede saa kand disfølgelig saa meeget mindre give noged skøn i saa fald, uden efter Ord løsrøgte, som ikke i nogen Rettergang kand blive at Reflectere paa.

1746: 179

Otthesen Replicerede at den af Sing/neu/r Reutz forhen fremlagde besigtelse forretning er et fuldkom/m/en beviis paa at Jordeparten i sig selv har Væred i Lovfør Stand for saavidt Jødsel og dørkning angaaer i den stæd sam/m/e nu i mange Aar er Vorden udørked og ikkun uden mindste Jødsel eller Creatuure er bleven brugt til Høe slætte, i hvilken henseende Comparenten Refererede sig til Stevne Maalet grundende sig paa Lovens 5 bogs 3 Cap: 10 art: som i slutningen tilholder besidderen at an/n/am/m/e slige Pænge som Jorden kand vurderes for af skiellige Mænd, alt saa Vilde hand formode at Rætten i kraft deraf beseer hvorleedis Jordeparten findes beskaffen og sam/m/e følgelig Loven billig mesig vurderer, hvorom hand ellers Refererede sig til nestfølgende 16 art:

Rætten forføyed sig derefter ud paa Marken og besaae at paa denne omtvistede Jordepart{er} befandtes 18 støcker store og smaae Agere som gandske Var øde og med Gras overgroed som havde anseelse længe saaleedis at Være henlagt og ey dørked eller saaed, som og at der paa Marken fandtes mange fornødne Veiter at Være forstoppe og sam/m/engroed hvorved Skade end og for Marken er foraarsaged, og at bøe *hierdet (gierdet) hist og her findes brøstfældig, hvorudover Mændene efter saadan Jordepartens befindende Tilstand ey høyere sam/m/e kunde taxere end til 44 rdr indbereigned den taxerede Lade for 12 rdr.

Hvorpaa Citanten Gelius Witter følgelig Loven anviiste bemelte Pænge Summa, hvilke hos han/n/em skal staae færdig til Udtælning imod Vedbørlig skadisløs quittering og beViis af Pantebogen at inted hæfter paa indbem/el/te og nu til Odels Løsning paasøgte Jordepart, og i øfrigt indlod hand Sagen til Doms med erindring om Vederlag og erstatning for denne processes anvænte bekostning saaleedis at hand kand blive skadesløs

Procurator Reutz svarede at hand med den af Lav Rettes Mændene paa hands Principals Ejendom satte ringe og alt for ubillige Priis aldeelis inted har at bestille lige som hand heller ikke dermed i ringeste Maade paa dette Stæd Vil indlade sig i nogen Controverse med Citanten hvad enten Gaarden af andre Vurderings Mænd bør blive høyere taxered eller ikke, efter som det af Comparenten fremlagde Skiøde og intet andet bør blive den rette følge til Gaardens Indløsning /: saafremt Citanten ellers har Conserveret sin formeentlige Odel, som dog ikke sees :/ all den stund Citanten ikke beviser

1746: 179b

at Gaarden Virkelig er bleved forringed eller taged Skade efter den tiid at Diedrich Scharmer er bleved Ejere deraf og da Citanten ikke har beviist at hand paa nogen Maade har opfyldet Lovens bydende udi 5 bogs 3 Cap: 2, 3, 4, og 5te art: med at tinglyse sin Odels Rætt eller pænge Mangler saasnart hand blev myndig, og siden efter Lovens tilhold hvert tiende Aar, saa Vilde indstevnte Weedel formode ligesom hand og kraftigst paastoed, at hand for Citantens Tiltale med at afstaae ham Gaarden Ved Lovmæssig Dom bør frifindes og hannem nemlig Weedel at nyde Erstattning for denne ham paaførte proces imindste med 6 rdr, i øvrigt hvad sig Procurator Otthesens paastand angaaer, i det at hand af Lovens 5te bogs 3 Cap: 12 art: Vil argumentere at hands Principal Witter ikke havde nødig at tinglyse sin pænge Mangel fordi at den paasøgende Jordepart ey er bleven Lov bøden, da Vilde Comparenten formode at sam/m/e mod de af ham nemlig Comparenten allegerede Lovens Articler ikke kand kom/m/e i minste Consideration naar det betragtes, at en Odelspretendent er forbunden til Pænge Mangels Lysning om aldrig nogen Lov bydelse skeer, og at Diedrich Scharmer desuden aldrig haver soldt eller afhændet Gaarden fra sig, men allene Ved skriftlig tilstaaelse givet Wedels formand udi Egteskabet afg/angne Herman Staal tilladelse at giøre sig sam/m/e gaards part saa nøttig og gavnlig som hand bæst kunde til sin Capital 110 rdrs betaling foruden Renter, hvorom Comparenten ellers producerede bem/el/te Scharmers declaration paa Vedbørlig Stempled Papier af 22 Jan: 1733

Otthesen paa Citantens Veigne Referede sig til alt hvis af ham forhen er tilført, saavelsom til den af Mændene forrettede Vurdering som er grundet paa Lov, og at Citanten ikke har behøved nogen Pænge Mangels Løsning det Viiser ey allene den af Comparenten derom forhen Allegerede Lovens 12 art: men end og Citantens Moders til Scharmer udgivne Skiøde hvorudi hun har Conserveret Jordeparten sig selv til Odel i det at Scharmer er bleven forbunden til ingen anden end hænde at sælge sam/m/e Jordepart naar hand blev sindet den at afhænde, og Videre agted hand unødigt paa dette Stæd at svare.

Reutz igientoeg sin forrige prosedur, og i sær Refe-

1746: 180

rede sig til Lovens pag: 763 art: 5, og da de fremlagde documenter klarligen Viiser hvad der er gived for Gaarden og Citanten derimod ikke med minste autentique beviis har gotgiort, at Jorden i sig selv virkelig er i slettere tilstand nu end den Var da Scharmer antoeg den enten paa Ager eller Eng uden allene af Gisning eller Slutning af Citanten selv eller fuldMægtig, saa sagde Comparenten endnu at hand ikke med den meeget uskiellige Vurdering sig i minste Maader befatter, til sist erindrede Comparenten til Dom/m/erens Overveyelse de bekostninger som af Dierich Scharmer er anvændt til besigtelses forretningens fuldførelse med 8 rdr: 3 mrk 12 sk med formeening og paastand at siden sam/m/e bekostninger er anvændt til fellis bæste samt til Oplysning og Efterrettning for begge parter at sam/m/e bør blive Ejeren Weedel af Odels Prætendenten erstatted om hand ellers som før er sagt skulle have nogen Rætt til Odelen og ey sam/m/e forsømt at indtale, hvilket alt med meere hand indlod under Rættens forsvarlige Dom og behandling.

Otthesen sagde at det af Sing/neu/r Reutz nu tilførte finder i alt sin besvarelse af hvis Comparenten forhen har ladet protocollere, thi at Jorden har Væred upaaklagelig den tiid Scharmer den an/n/am/m/ede det Viiser besigtelses forretningen saa som derudi ingen paa anke (paa-anke) eller skades taxation findes Mentioneret, hvorvidt den af Reutz fremlagde Diedrich Scharmers saa kaldede Declaration kand ansees som Ejendoms beviis i sær da Herman Staal uden at lade Jordeparten anslaa til Auction selv har taget den i possession, hvad sig den 23 Aars gamle besigtelse forretnings bekostning angaar da holder Comparenten lige saa lidet fornøden dertil noget at svare, som den indstevnte ikke minste skiellig Adgang kand have derfor nu at søge Vederlag.

Procurator Reutz formeente jo at det er billigt at Citanten som Odels pretendent bør Ved Indløsningen om hand ellers har Rætt dertil erstatte den indstevnte alle beviislig Udlæg paa Gaarden og dens besigtelse. Øvrigens og da her ikke Disputeres om, enten at Gaardsparten i sig selv Var i god

1746: 180b

eller slett Tilstand da Scharmer antoeg den, men det fornem/m/elig er Citantens pligt Lovlig at godtgjøre hvorudi det bestaar at Jorden nu er slettere end den da Var saa Vilde Comparenten indstille om det er mueligt eller rimeligt at de af Lav Rettes Mændene ommelte 18 agres Efterliggelse eller udørkelse kunde have foraarsaged en saa stor og excessio forskiel udi Jordens Værd fra 73 rdr 3 mrk og til 44 rdr foruden 10 rdr Værd for de manglende Huuser, om hvilket alt med meere Comparenten toeg sig alle lovlige forbeholdenheder i sin tiid forbeholden.

Eragted

Sagen optages til Doms til i Morgen formiddag

D/en 20de ejusdem blev Rættten med sam/m/e Laug Rettes Mænd satt og blev udi Citanten Gelius Witter og Lens Manden Anders Tvedtens Nerværelse som Com/m/ittered paa den indstevnte Valentin Weedels Veigne Dom at anhøre følgende

dømt og Afsagt

Citanten Gelius Witter udi det for denne Sag udstødte Stevne Maal dat: 18de Dec: 1745 som for denne Aastæds Rætt er produceret, søger som ælste Sønn og Odelsberettiged efter sin Fader afg/angne Lieutenant Christopher Witter at indløse halvdeelen eller $\frac{1}{2}$ Løb Smør $\frac{1}{4}$ Tønde Malt udi Gaarden Sunde beliggende i Nordhorlehns fogderie og Herløe Skibbreede fra indstevnte Valentin Weedel, som Citanten anseer som itzige Ejere deraf, deels {bem} i henseende bem/el/te Weedel udi Egteskab har Succedered afg/angne Herman Staal til hvis broder afg/angne Thomas Staal denne Ejendom og nu paatalte Jordepart af forrige Ejere Diedrich Scharmer er Vorden pandtsatt, som siden til afg/angne Herman Staal Ved Arv eller paa anden Maade kand Være tilfalden skjøndt inted Adkomst derfor er fremlagt, deels og at bem/el/te Weedel med hustrue stædse har antaget bem/el/te paasøgte Jordepart i fuld possession og forsvar; Citanten ligeleedis for at Viise sig berettiged til Odelen har fremlagt sin afgangne Faders meddeelte Skiøde under 15de feb: 1697 og derom end Videre ladet afhøre sine indstevnte Odels Vidner, samt derefter paastaaet Indløsning efter Jordepartens nu befindende Tilstand efter foregaaende besigtelse og taxation paa Ager og Eng samt tilhørende Huuse; Hvorimod den indstevnte Valentin Weedels fuldMægtig ey allene Vil inferere det hand ey anseer Citanten efter Lov berettiged til Odels Løsningen, i henseende Pænge Mangels Lysning

1746: 181

i rette Tiide ey er paa Citantens siide i agt taget, men end og, skjøndt Citanten som til Odelen berettiged blev anseed, hands Principal indstevnte Valentin Weedel ingenlunde kand beqvem/m/e sig til ringere Løsnings Summa at modtage, end just den summa 73 rdr 3 mrk som findes \indført/ udi det af ham producerede Skiøde dat: 26 Majj 1722 som Citantens Moder Mette Lucia S/a/l/ig/ Lieutnant Witters til Kiøberen S/a/l/ig/ Diedrich Scharmer har udgivet, dog med decourt af 10 rdr for de 2de manglende Huuser, som efter den passerede besigtelses forretning dat: 27 Majj 1723 befandtes paa denne paasøgte Jordepart at Være bestaaende, men nu aldeelis borte, og endelig til sist haver og Weedels fuldmægtig formeenet, at Citanten og Odels pretendenten burde til hands Principal Veder lægge og

erstatte de af S/a/l/ig/ Scharmer anvænte og til nest Allegerede besigtelses forretning medgaaende Omkostninger; Nu er det Vel saa at Citanten i følge Lov ey har i rette Tiide Lyst sin Pænge Mangel, men naar det tillige betragtes at Lovbydelse ey er skeed, og at det ommelte Skiøde af Citantens Moder udgivet til Kiøberen Diedrich Scharmer udviiser den forbindtlighed Selger og Kiøber indbyrdes har indgaaed, nemlig at enhver til hinanden skulle afstaae sin halvepart i Gaarden Sunde naar nogen af dem blev tilsinds sin Jordepart at afhænde, hvilked ey beviises af nu afgangne Scharmer nogensinde at Være skeed, da hand efter den i rette lagde declaration under 22 Jan: 1733 til fuld behandling og dispensation har Overdraget Pandthaveren Herman Staal denne Jorde part for Lovlig deraf at søge sin Regres for tilgode kom/m/ende Capital og Rente,

Altsaa kand Rætten ey ansee Citanten som rette Odelsbaarne uberettiget til denne paa søgte Jordeparts indløsning; hvad sig Videre anbelanger, hvad enten denne paastevnte Jordepart for den udi Skiødet Mentionerede Summa 73 rdr 3 mrk eller dens nu befindende taxt bør løses og afstaaes, da i henseende denne paasøgte Jordepart er af Rætten befunden kiendelig at Være forværret ved det høet er bortført og 18 Agre igien lagt i øde og ubrugbar stand hvorved stoer bekostning Vil medgaae forinden sam/m/e kand kom/m/e i forrige brugbare Stand, det og ikke udi den passerede besigtelses forretning erfares saadan Skade paa Ager og Eng at Være tilføyed, som under taxation i Vidrige fald burde Væred Observered, altsaa ansees det i følge Lovens 5 bogs 3 Cap: 16 art: herved for Rætt, at den Odels berettigede Løsnings Mand Gelius Witter derfor nyder Refusion, og at Løsnings Summen i alt efter Jordepartens nu befindende Tilstand saavel hvad Jorden som huuset eller Laden angaaer

1746: 181b

ikkun bliver efter den paaskiønnede taxation 44 rdr, hvorfra afgaaer de 10 rdr for de manglende 2de Huuser som Citanten nyder Represahlie for hos den indstevnte Wedel, hvilke da i behold Værende Summa 34 rdr Citanten Gelius Witter til indstevnte Valentin Weedel bør udrede mod skadesløs quittance og alle slags paa Ejendom/m/en hæftende documenters udslettelse af Pante bøgerne, hvilket den indstevnte paa egen bekostning som hiem/m/els Mand bekoster og besørger Hvad de af den indstevntes fuldMægtig paastaaede Omkostningers erstatning angaaer for den forlængst passerede og oft omrørte besigtelses forretning da ansees sam/m/e som billig til belastelse for Citanten og des aarsage til kiendes. Derimod bør indstevnte Valentin Weedel til Citanten Gelius Witter erstatte og betale denne Aastæds forretnings bekostelse, nemlig for Stempled Papier 4 mrk 8 sk domsforseiglings pænge 5 mrk 4 sk halvanden dags forretning paa Aastæden indbereigned diet Pænge 5 rdr Skydtz frem og tilbage 1 rdr 2 mrk Fogden for Mænds opnevneelse 1 mrk Laug Rettes Mændene og Lens Manden for reyse fortæring og forretning 3 rdr i alt den Summa 11 rdr 12 sk, som allt bør efterkom/m/es og udreedes 15 dage efter denne Doms Lovlige forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Sommertingene Pro Anno 1746

[Mielde Skibbreede]

Anno 1746 d/en 13de Maj blev Rætten til almindelig Sommertings holdelse med Mielde Skibbreede satt paa Gaarden Nedre Mielde i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de til dette Aar udnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 173 findes tilførte,

som og Ved Laug Mandens givne beviiser legitimerer betiimelig at have aflagt deres Laug Rættes Mænds Eed,

Og blev for dette skibbreede følgende Kongl/ige Allernaadigste forordninger og ordres publicerede

1. Patent om høyeste Rætt i Dan/mark for Aar 1746 dat: 8 8ber 1745
2. Forordning anlangende hvorleedis Supplicantere som om Pensions Nydelse af General Post Cassen gjøre Ansøgning, sig med saadan/n/e deres Suppliquer haver at forholde dat: 22 8ber 1745
3. StiftamptMand Meunichens Notification til Fogden om Rente Kam/m/erets Ordre det ingen holstförster uden Først betienterne hof Jeeger Mestere von Langen er tilladt frie skyds dat: 17de Nov: 1745
4. Forordning angaaende forbudet Ophævelse paa alle slags Korn Vahres Udførsel af Norge til frem/m/ede stæder dat: 2 Dec: 1745

1746: 182

5. Placat angaaende Toldens og Consumptionens Nedsættelse paa ordinaire Portugishe Viine dat: 14 Dec: 1745
6. Forordning om Vaar Tingenes Ophævelse udi Christiansands Stift, Øvre Tellemarchen untagen, Bergens Stift over alt, men i Trundhiems Stift allene udi de fiire fogderier, Nom/m/edahl, Fosen, Normør og Romsdalen dat: 17 Dec: 1745
7. Forordning om Skatternes Paabud i Norge for Aar 1746
8. Rente Kam/m/eretz Placat om de Reegenskabs betientere i Dan/mark der er bleved Deres Maj/este/ts Casse skyldig for havte Oppebørsler dat: 21 Jan: 1746
9. Lige leedis Cam/m/eretz Placat om Reegenskabs betienterne i Norge som lige leedis er skyldig for havte Oppebørsler dat: 21 jan: 1746
10. Placat angaaende Toldens Nedsættelse paa frem/m/ed Smør, som udi Dan/mark og Norge indføres dat: 14 febr: 1746
11. StiftamptMand Meunichens Ordre til fogden om at oppebærge 2 sk af hver Mand her i Fogderiet til de af Sogndahls Meenigheds syge som i Hospitalet skal indlem/m/es dat: 9de febr: 1746
12. Lige leedis StiftamptMandens Notification til Fogden af et Kongl/ig Reschript af 12 passato der befahler at naar nogen tvistighed udi en eller anden Post imellem de Civiles og Militaires jurisdictioner maatte tildrage sig, da skal sam/m/e Ved Stædetz Stiftampt Mand og biskop sees bielagt, om ikke sam/m/e Ved den Com/m/anderende Chef og Vedkom/m/ende jurisdiction kand afgiores, førend nogen forspørsel til Cancellierne nedsændes dat: 5 Martij 1746
13. Forordning om en General Landetz havne Com/m/issions Oprettelse dat: 11 Martij 1746
14. Forordning hvorved den paa endeel stæder udi Norge brugende skadelige handel Lods brug kaldet aldeelis afskaffes dat: 24 Martij 1746
15. Forordning hvorvidt dovning og fri-Skyds tillades Officererne Ved National-Militien i Norge dat: 28de Martij 1746
16. Stiftampt Mandens Ordre til Fogden at indfordre paa dette Som/m/erting for Tyvs delinquenters bekostning af dette Nordhorlehn og Wosse fogderie efter hands giørende Repartition den Summa 271 rdr dat: 15 april 1746
17. Lige leedis Stiftampt Mandens Ordre til Fogden at indfordre den efter Repartitionens \bereignede/ Summa 440 rdr af Nordhor og Wosse Fogderie for frie Skyds for grense Com/m/issionen Norden fiels i Norge dat: 19de april 1746

Dernæst publicered følgende documenter

1. Skiftebrev dat: 28de jan: 1746 forretted paa Gaarden Wimelvig efter Halsten Nielsen vid: Prot: 317

1746: 182b

2. Mons Ellevsen Revem, Johannes Magnesen Revem, Erich Johannesen Kleveland og Johannes Tostensen Waatle alle som Værger for deres umyndige deres udgivne Skiøde til Johannes Andersen Anthun paa ½ Løb Smør 1 Mæle Malt udi Gaarden Nore Solberg hvorunder er beregnet Kiøberens med hands hustrue tilfaldne Arvedeel dat: 26 febr: 1746 vid: Prot: fol: 317

3. Ole Kleppes udgivne Skiøde til Michel Magnesen paa 1 p/un/d Smør udi Gaarden Hofden dat: 13 Majj 1746 vide fol: 317

4. Apolone S/a/l/ig/ Otthe Edvarsens udgivne bøkelsæddel til Johannes Christensen paa ½ Løb Smør i Gaarden Elvigen dat: 28 jan: 1746 med Rev: ej dat

5. Christen Andersen Søre Aschelands udgivne bøkelsæddel til Anders Schulstad paa 18 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Søre Ascheland dat: 13 Majj 1746 med Rev: ej dat

D/en 14de ejusdem blev Rættten igien satt med sam/m/e Laug Rettes Mænd og blev til publication fremlagt

1. Skiftebrev forretted paa Gaarden Rongved efter Rasmus Nielsen dat: 14 Nov: 1745 vid: Prot: fol: 317

2. Ditto forretted paa sam/m/e Gaard efter Dordi Larsdatter dat: 15 Martij 1746 vid: Prot: fol: 317

3. Ole Brudvigs udgivne bøkelsæddel til Johannes Olsen paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Schaftun dat: 13 Majj 1746 med Rev: ej dat

4. Sorenskriver Garmans udgivne bøkelsæddel til Thomas Larsen paa 1 p/un/d Smør 16 Kander Malt i Gaarden Aaseim dat: 28 febr: 1746 med Rev: ej dat

5. Commerce Raad Gartners udgivne bøkelsæddel til Stephen Larsen paa ½ Løb Smør 1 faars Leye udi Gaarden Rivenes dat: 28 jan: 1746

Den Sag som af Fogden Hans Thies Nagel har Væred indstevnt imod Mad/a/me Apolonia S/a/l/ig/ H/er/r Otthe Edvarsens og efter den indstevntes fuldMægtiges forlangende til dette Ting udsatt blev af Procurator Johan Reutz som paa Citantens Veigne indfandt sig for Rættten, nu æsked i Rette, og som bem/el/te Procurator Reutz ikke finder at den indstevntes fuldMægtig har havt nogen skiellig Aarsag til at søge Sagen til nu til ydermeere bekostning for Citanten udhalet, saa kunde hand ey andet end tage bem/el/te hands Principal alle lovlige Reservanda for Sagens Ophold Reserveret og hvad Hoved Sagen angaaer da Vilde hand formode som hand og kraftigst paastoed at den Ved endelig Dom bliVer afgiort, til hvilken Ende hand igientoege alt hvad hand forhen har forestillet og paastaaet, med Erindring at de Omkostninger som er paagaaed efter at hands Reigning blev indlagt, nemlig for Skydtz her til Tinget

1746: 183

1 rdr og Comparentens Sallarium for Reyse og Videre 4 rdr tilsammen 5 rdr Vorder ham nemlig hands Principal foruden den anden Reignings Summa skadesløs gotgiort

Mad/a/me Edvartsen blev 3de gange paaraabt men ingen mødte paa hændes Veigne

Rætten tilspurdte Procurator Reutz at siden denne siste Tingdag ey er tilstreckelig formedelst Sagens Vidløftighed og de mange documenters igiennem læsning at faae Dom udi Sagen afsagt, om da den ey til d/en 1ste Julij som er nogle dage over 6 Uger fra dato, til Doms kunde optages, aller helst de nu begynte Som/m/ertinge forinden den {tiid} \29 junij/ ey tager Ende.

I hvilken andledning bem/el/te Procurator Reutz declarerede at hand paa sin Principals Veigne ikke har noged imod at erindre, at Sagen til d/en 1 Julij førstkom/m/ende bliver paadømt, omendskiøndt det er nogle dage over de Ved Loven determinerede 6 Uger, siden Tingberam/m/elserne saaleedis findes indrettede at ingen Dom for inden herpaa det rette og sædvanlige Tingstæd kand blive afsagt.

Afsagt

Sagen optages til Doms til d/en 1ste Julij førstkom/m/ende da Parterne til sam/m/e tiid møder sam/m/e Dom at anhøre, ligesom Laug Rettet tilsiiges til sam/m/e Tiid at Comparere her paa Ting stædet for at sidde Rætten

Fleere Sager frem kom ey efter paaraab udi Rette,

Fogden frem lagde sin forfattede Restance over de Kongl/ige Skatters 1ste termin som beløber 223 rdr 3 mrk 5 sk

Arne Skibbreede!

1746 d/en 16de Maj blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Arne Skibbreedes Almue sat paa Tingstædet Nedre Mielde i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten for dette Aar opnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 172 findes tilførte som alle efter Laug Mandens givne Attester har aflagt deres Laug Rættes Mænds Eed

For dette Skibbreede bleve de Ved Mielde Skibbreede anoterede 17 Kongl/ige forordninger og StiftamptMandens ordres publicerede

Dernæst fremlagt til publication

1. Birgithe Margrethe Schiøtte og Barbra Schiøttes udgivne Skiøde til Anders Larsen Morvigen paa 1 p/un/d Smør og 16 Kander Malt i Gaarden Morvigen dat: 21 jan: 1746 vid: Prot: fol: 317

2. Ditto deres udgivne Skiøde til Ole Joensen Morvigen paa 1 p/un/d Smør 16 Kander Malt i Gaarden Morvigen dat: 21 jan: 1746 fol: 317

1746: 183b

3. Assessor Steensens udgivne børselsæddel til Knud Larsen paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Rødberg dat: 15 Dec: 1745

4. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Indre Hordvig d/en 29de Martij 1746 efter afg/angne Niels Andersen vid: Prot: 317

5. Ditto paa sam/m/e Gaard og Tiid forrettet efter Maria Niels datter vid: Prot: fol: 317

6. Aflyst S/a/l/ig/ Peder Hofmands udgivne Caution til Deres Maj/este/ts Casse for Summa 1000 rdr stillet for S/a/l/ig/ fogden Johan Smed dat: 12 Dec: 1739 efter det høy

lovlige Rente Cam/m/ers Tilladelse under dato 16 Dec: *1746 (1745) lydende som fol: 169 udi Pante bogen findes indført

7. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Garnes d/en 13 april 1746 efter afg/angne Marithe Jacobs datter vid: Prot: fol: 317

8. Birgithe Margrethe og Barbra Schiøttes udgivne Skiøde til Ole Nielsen paa 1 p/un/d Smør 16 Kander Malt i Gaarden Maarvigen dat: 21 Jan: 1746 vide Prot: fol: 318

9. Ditto deres Skiøde til Johannes Johannesen Røeland paa 2 pund 6 Mark Smør i Gaarden Røeland dat: 20 8ber 1745 vid: Prot: fol: 318

10. Ole Olsen Søre Toppes Skiøde til Ole Hansen Qvam/m/e paa 10 2/7 Mark Smør 4 4/7 Kande Malt udi Gaarden Nore Qvam/m/e dat: 16 Majj 1746 vide Prot: fol: 318

11. Ole Halsteensen, Johannes Halsteensen, Niels Stephensen Rølland, Johannes Johannesen Antvedts udgivne Skiøde til Berge Halsteensen paa 21 3/5 Mark Smør 18 kander Malt i Gaarden {Rødland} \ Søre Qvam/m/e / dat: 16 Majj 1746 vide Prot: 316 dette brug skal Være i Gaarden Søre Qvam/m/e

12. Halsteen Jordahl, Haaver Andersen Sættres som Værger for Niels Hansen Hauchaases børn deres udgivne Skiøde til Anders Monsen paa 1 pund 3 mark Smør og 6 Kander Malt i Gaarden Hauchaas dat: 16 Majj 1746 vid: Prot: fol: 316

13. Michel Andersen Garneses udgivne Skiøde til Knud Iversen paa 1 p/un/d 5 1/4 Mark Smør men efter Landskylden 18 Mark Smør 3 Kander Malt ¼ huud i Gaarden Garnes dat: 16 Majj 1746 vid: Prot: fol: 318

14. Stadtz Major von der Veldes udgivne Skiøde til Ole Iversen paa 2 Løber Smør ½ Tønde Malt i Gaarden Mellingen dat: 23 8ber 1745 vid: Prot: fol: 318

15. Ole Iversen Mellingens Skiøde til Ole Monsen paa 1 Løb Smør ¼ Tønde Malt i Gaarden Mellingen dat: 16 Majj 1746 v: P: f: 318

16. Jens Olsens Skiøde til sin fader Ole Jensen Ulvesetter paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Ulvesætter dat: 16 Majj 1746 vid: Prot: fol: 319

17. Skiftebrev forrettet d/en 9de febr: 1746 efter Aamund Bergesen paa Gaarden Hauchedahl vide Prot: fol: 319

18. Jens Aamundsen Berge Aamundsen, Joen Olsen Vesterlie Niels Jonsen Reistad Anders Larsen Morvigen paa deres Myntlingers Veigne deres udgivne Skiøde til Jens Olsen paa 18 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Hauchedahl dat: 16 Majj 1746 vide Prot: fol: 319

19. Giertrud Stephensdatter Ole Andersen Flatøen paa egne og broders Veigne Lars Flactvedt som Værge deres bøkelsæddel

1746: 184

til Anders Johannesen paa 2 p/un/d 5 Mark Smør i Gaarden Blindem dat: 16 Majj 1746 med Rev: ej dat

D/en 17de Majj blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rettes Mænd

Lens Mand Peder Arnetvedt paa Procurator Claudius Emanuel Barthes Veigne mødte og æskede udi Rette den nestl/eeden aars Høsteting incamminerede og af Conrad Balleur indstevnte Sag Contra Henrich Anton Cramer i Sandvigen, og som Citanten i forhaabning at den indstevnte i mindelighed skulle rette for sig ey har besørget den ergangne Lav dags forelæggelse beskreven og forkyndt saa begierede Comparenten at den indstevnte Henrich Anthon Cramer paa nye bliver forelagt til neste ting at møde

Eragted

Den indstevnte Henrich Anthon Cramer bliver til Høstetinget forelagt at møde at svare udi Sagen, hvilken forelæggelse tages beskrevet og af Citanten i lovlig tiid bliver at forkynde.

Lens Manden Peder Arnetvedt histerede sig for Rættten og til kiendegav at Mons Knudsen Øfstemielde som er fra værende og Ved byen henreyst paa Arbeyde haver for langed af ham at incamminere hands Sag som hand Ved muntlig Stevnemaal har ladet anlægge mod en Mand boende i Sandvigen navnlig Hans Hansen, for pligtige Pænge 9 rdr som Citanten for en 8te Aars Tiid har laant og forstragt den indstevntes Kone Brithe Jacobs datter forinden de kom sam/m/en i Egteskab, hvilken Summa indbereigned Renten beløber 9 rdr, ligesom Citanten til Vedermæle har ladet indstevne den indstevntes Hustrue Brithe Jacobs datter til dette Ting Tiid og stæd Dom at lide til Capitalens og Processens Omkostningers skades løse Erstatning.

Den indstevnte blev 3de gange efter Lov paaraabt men ingen mødte ey heller nogen paa deres Veigne

Stevne Vidnerne Aschil Weset og Jens Veseth frem stode og eedelig afhiemlede, det de for 14 dager siden Var udi Hans Hansens huus og for Citanten Mons Knudsen Øfstemielde {lod} forkyndte muntlig Stevning det Hans Hansen tillige med hands hustrue Brithe Jacobs datter skulle til dette Ting tiid og Stæd møde Citanten udi Rette for den Gield 10 rdr bem/el/te Hans Hansens Hustrue af Citanten Var laandt for 8te Aars tiid, og endnu ey havde betalt ham, og til kiendegav Stevnevidnerne det Hans Hansen ey Var hiem/m/e, men at de med hands Hustrue Brithe Jacobsdatter havde talt, som for dem tilstode at Være skyldig Citanten 9 rdr med 2 aars Rente

1746: 184b

Comparenten paa Citantens Veigne erindrede om Lavdag til næste Ting
Eragted

Den Lovlig indstevnte Hans Hansen med Hustrue Brithe Jacobs datter forelægges Lavdag til nestanstundende Høste ting, hvilcken forelæggelse Citanten tager beskrevet og i Lovlig tiid besørger forkyndt

Jochum von der Lippe Contra Danele Arne Rasmusens Hustrue
Ingen af Parterne mødte hvorfor sam/m/e til næste ting beroer

Sorenskriver Garman lader i følge Lov min Odels Ræt atter her ved Lyse til Gaarden Vaxdahl eftersom det er det 10de Aar siden min Værge haver til denne Gaard Lyset min Odels Rætt, og er endnu mit forfald pænge mangel.

Fleere Sager frem kom ey efter paaraab udi Rette hvorfor Restancen for dette Skibbreede blev tilkiende givet at beløbe 332 rdr 9 sk som af Rættten blev attesteret.

Skiolds Skibbreede

1746 d/en 20de Maij blev Rættten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Schiolds Skibbreede satt paa Ting stædet Møllendahl i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rættten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 152 findes tilførte som Ved Laug Mandens Attester beviiser at Være i Eedtagne

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige ordre og befalinger oplæste som Ved Arne Skibbreede fol: 181 og 182 findes tilførte

Dernæst frem lagt til publication

1. Skiftebrev forretted paa Gaarden Noreide dat: 13 Dec: 1745 efter Lars Ellingsen vide Prot: 319
2. Ditto forretted paa Gaarden Hauge d/en 10de Dec: 1745 efter Jacob Olsen vide Prot: 319
3. Uldrich Diedrichsens udgivne Pante Obligation til Assessor Von der Lippe paa Capital 90 rdr dat: 2 Dec: 1745 vide Prot: fol: 319
4. Aflyst Jaen Lermondts udgivne Pante Obligation til Jacob Boch paa Capital 250 rdr dat: 20 Aug: 1744 efter Creditors paateignede quittance i hvilken Anledning sam/m/e af Pante bogen er udsletted
5. Severin Abel, Jaen Lermondt og Christine Abel S/a/l/ig/ Lydtchens udgivne Skiøde til Jacob Boch og Jens Møller paa 1 ½ Løb Smør og 1 tønne Malt i Gaarden Søreide dat: 2 Aug: 1745 vide Prot: fol: 319
6. Assessor Von der Lippes udgivne Skiøde til Niels Johannesen Govigen og Ole Erichsen Olsviigen paa Een Huuse Vaaning staaende paa den Vestre Side mod fieldet paa hands tilhørende Gaard Brevigen dat: 6 8ber 1745 - vide fol: 319

1746: 185

7. Cancellie Raad Gelmeydens udgivne børselsæddel til Johannes Alversen Sædahl paa ½ Løb Smør ½ Tønne Malt i Gaarden Heldahl dat: 5 Majj 1746 med Rev:
8. Assessor Von der Lippes udgivne børselsæddel til Niels Johansen Govigen paa 1 p/un/d 18 Mark Smør i Gaarden Brevigen dat: 4 8ber 1745
9. Ditto hands udgivne børselsæddel til Ole Erichsen Olsviigen paa 1 p/un/d 18 Mark Smør i Gaarden Brevigen dat: 4 8ber 1745
10. Carl Michelsen Walles udgivne Skiøde til Michel Carelsen paa 9 ½ sk/illing buegild eller efter fogdens Annotation 1 p/un/d 12 27/100 Mark Smør 2 Mæler 9/*50 Kande Malt 31/400 st/ykk huud samt 1 79/200 skilling pænge i gaarden St/o/re Mittun dat: 20de Majj 1746 vide Prot: fol: 320
11. Skifte brev forretted d/en 20de Majj 1746 efter Erick Pedersen Mittue hvor efter hands eeniste Arving Michel Carlsen paa sin Hustruis Veigne tager i Arv 9 ½ sk/illing buegild eller efter fogdens Annotation 1 p/un/d 12 27/100 Mark Smør 2 Mæler 9/*10 Kande Malt 31/400 st/ykk huud samt 1 79/200 skilling pænge i Gaarden St/o/re Mittun vide Prot: fol: 321
12. Kari Monsdatter Lone, Mons Torsen Lars Nielsen Borge paa egne og myntlings Veigne Gregorius Mieldem paa egne og myntlingers Veigne deres udgivne Skiøde til Niels Torsen paa 1 p/un/d Smør 5 1/3 Kande Malt i Gaarden Lone dat: 20 Majj 1746 vide Prot: fol: 320
13. Kongl/ig Allernaadigst skiøde for Jacob Bynes paa 18 mark Smør 1 Mæle Malt af Gaarden Noreide dat: Christiansborg Slott d/en 24 Martij 1746 vid: Prot: fol: 320

D/en 21de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og blev til publication fremlagt

1. Jacob Ludtz udgivne Pante Obligation til Consistorial Raad Gert Gelmeyden paa Capital 400 rdr hvorudi hand pantsatte Gaarden Tarlebøe og sit iboende Huus i Bergen bestaaende dat: 11 8ber 1745 vide Prot: fol: 321

2. Halver Nielsen Lille Landaases Gave brev til sin Stivsønn Salemon Nielsen hvorefter hand giver en sølv Kande Vigtig (av vekt) 61 Lod *Lod (Sølv?) som er vurderet for 30 rdr 3 mrk dat: 20de Majj 1746 vide Prot: fol: 320

3. Severin Weiners udgivne Pante Obligation til Postmæster Peter Jørgensen paa Capital 600 rdr hvorudi pandtsættes Gaarden Sæle dat: 12te febr: 1746 vide Prot: fol: 322

4. Assessor von der Lippes udgivne bøkelsæddel til Uldrich Didrichsen paa 2de støcker Enge bund af Aarestads underliggende bøemark med Videre dat: 5 8ber 1745

5. Carl Walles udgivne bøkelsæddel til Niels Olsen paa 1 p/un/d 7 ½ Mark Smør i Gaarden Schiold dat: 4de Dec: 1744.

6. Skiftebrev forretted paa Gaarden Mellishaug d/en 25 Jan: 1746 efter Pigen Siri Michelsdatter vide Prot: fol: 322

Procurator Johan Reutz indfandt sig for Rættten og gav til kiende at hand til dette Ting Ved skriftlig Stevnemaal det hand producerede under dato 2den hujus havde ladet indstevne for H/er/r Assessor Londeman Opsidderne paa Gaarden Hornes i Phanøe Sogn af Phanøe Præste boels beneficerede Godtz navnlig

1746: 185b

Johannes Thomesen, Salmund Larsen, Lars Nielsen, Johannes Rasmusens og Mons Asersens Encker til at lide Dom, ey allene for deres ulovlige og utilladelige Skov hugster i de fremfarme Aaringer udi sam/m/e Gaards Skov men end og til at levere til Citanten som deres jord eyere saavel for den foregaaende som efterfølgende tiid hvad Landslod som er falden og kand falde for sam/m/e deres Gaards Land af den af frem/m/ede fangne fisk.

Af de indstevnte mødte alle untagen Mons Assersens Encke som Kalsmændene Ole Haugsdahl og Lars Myrdahl eedelige afhiemlede Lovlig at Være indstevnt; den frem lagde Stevning blev derefter oplæst og lyder saaleedis

De indstevnte Vedtoge Lovlige at Være stevnede, og declarerede aldeelis i en 4re Aars tiid ey at have faaed eller oppebaaret ringeste Lands lod, som og de formeener at hvad de med deres egen Noed kaster for deres bøkede Jordeparter de ey kand eller Vil deraf svare deres Landslod, ligesom de og formeener at i henseende forrige Jord Ejere ey har paastaaed Landslod af frem/m/edes fangst enten af dem eller deres formænd som Jorden er til bøkled formeened de alle at den ringe Gevinst skulle blive dem som Leylændinger tilhørende uden at levere noget til Jordeyeren.

Procurator Reutz paa Citantens Veigne tilspurte Opsidderen Jens Hornes hvortil hand haver brugt de 83 støcker Træer som i afvigte Aar 1745 efter den af Lens Mand og Mænd tagne besigtelse fandtes at Være afhuggen udi hands Jordepartes Skov, hvortil Jens Hornes svarede at hand tilstaaer at de 83 støcker træer er ham huggede og fælde i afvigte Aar, og at hand af sam/m/e til huusfornødenhed Ved at opbygge en Skin/n/e floer i stæden for den gamle {sam/m/e} har forbrugt alt undtagen 10 støcker træer hvoraf Michel Phane forpagter har hugget 5 støcker og hand selv 5 støcker til brendeveed som efter Citantens begier er af ham hugne og ferdig til bort førelse til Phanøe naar Citanten sam/m/e forlanger, ligesom hand og tilstoed paa hands part for 2 á 3 aar at Være hugged 48 Træer som hand til en Stue har forleeden Aar op brugt den gamle Stue var til ingen Nøtte og forfalden,

Leylændingen Salmund Larsen tilstoed ligeleedis efter tilspørsel at 77 træer var afvigte Aar af ham hugne, hvoraf Michel Phane har hugged 9 støcker og efter Citantens ordre 10 støcker af ham er hugne til brendeveed som endnu ligger i fieren til hands ordre, de øvrige Træer som hugne ere har hand nemlig Comparenten destinered til et nøst at opsætte af i stæden for det gamle, ligesom hand og for 2 á 3 \á 4/ aar siden har hugget i alle Aaringer henved 96 støcker hvoraf hand meener end og nogle i forrige Aaringer kand være feldede

som til deels er hugne efter Citantens Ordre saavel til Phanøe som andre Præste boletz Gaarder, som og af ham selv til hands egne Huusers Reparationer forbrugt.

Johanneses Encke tilstoed ligeleedis at have ladet hugge 45 støcker, hvoraf forpagteren Michel Phane og Citanten selv til brende Veed har faaed 10 støcker til sam/m/en det øvrige agter hun at bruge til huus fornødenhed, ligesom hun og tilstoed i de 4re foregaaende Aar at have hugged 40 støcker Træer, hvoraf hun har bygget en nye floer, hvoraf ½ Tylt blev efter Citantens ordre hugged af Dolvigs Mændene og nogle Træer nemlig 5 støcker hen kom til Phanøe for at bruges til Oplænger.

Den indstevnte Lars Nielsen tilstoed lige leedis at have hugged afvigte Aar 31 støcker hvor af Michel forpagter huggede 5 støcker og 6 støcker til brende veed er endnu i fieren beliggende, ligesom hand og tilstoed for 2, 3, á 4 aar at have ladet hugge 52 støcker, hvoraf en halv tylt blev hugged til Dolvigen og 5 støcker til Phanøe

Procurator Reutz erindrede om Lavdag til nestholdende Høste ting for udeblivende Mons Assersens Encke, da hand imidlertiid toeg Citanten forbeholden Sagens Videre Tarv at forestille og oplyse til paafølgende Dom

Eragted

Den Lovlig indstevnte og ey mødende Mons Assersens Encke fore lægges Lavdag til næste ting, hvilken fore læggelse Citanten tager beskrevet og i lovlig tiid til forkyndelse seer besørget

Iver Olsen Aarestad Contra Niels Rasmusen Harrebache efter forrige tiltale Procurator Barth paa Citanten Iver Olsen Aarestads Veigne mødte og Vilde fornem/m/e hvad den indstevnte til sit forsvar agter at forestille eller fremføre siden Citanten endnu ikke er Vorden forkyndt den Ved Høstetinget med truede Contra stevning

Procurator Jacob Preutz mødte for Rættten, og efter den kundskab hand haver faaed fra den/n/e ærede Rættes haand og ellers den information hand har taget af hands Principal om i bragte uskyldige Rættergang, lod ad Protocollum tilføre at hands Principal Niels Harrebache aldeelis ikke tilstaar Citantens Søgemaal, ey heller derfor at Være han/n/em pligtende minste pænge, og for distomeere at faae den/n/e Respective Rætt oplyst saavel om den/n/e indstevnte uskyldighed, som og at Citanten tager feyl i at den indstevnte Niels Harrebache enten har arvet eller kundet gieldet efter hands hustrues fader eller Moder, saa til følge af Comparentens forhen

giorde Reservation, da Comparenten og nu Var bleven oplyst nogen lunde om Sagens egenskab, begierede Sagens Udfløttelse til nestkom/m/ende Høsteting, da Comparenten Vilde frem/m/e Niels Harrebaches Rætt og forsvar formedelst Contra Stevning, hvilken Comparenten tilforn sig haver paaraabt, og Ved hvilken Contra Stevning Comparenten agter at beviise Niels Harrebaches Hustrues forældres Uformuenhed med udkrævende Vidner, nemlig Johan/n/es Olsen ved broen og Hustrue Margrethe Axelsdatter, Cathrine Pedersdatter boende i Sandvigen, Jens Monsen Aarestad og ellers fleere som Comparenten ikke nu saa lige kunde benevne, til hvilken Ende Comparenten Preus udbad sig den/n/e Sags Anstand til nestkom/m/ende Høsteting da hand agtede Ved paaberaabte Contra Stevning at see sin Principal frie giort Ved Lovmæssig Dom fra hævede og til dato og ubeviislige Søge Maal, liger viis som og Comparenten paa hands Principal Niels Harrebaches Siide aldeelis ikke agnosierer den i rette komne og saa kaldede quittance bog, thi den skal ligesaalet befindes

paa hands Merke til Ansvar, som den nogenlunde obligerer ham til søge Maalet, og hvad Citanten skulle maatte intendere uden Lov beklæd beviis at ville fremtone, altsaa vil det nu beroe paa denne Respective Rætt om Comparenten nyder Anstand til Sagens videre pleye og hands attraaende Vidners førelse, og udi hvilke deele Comparenten tog sig alle beneficia juris Reservede

Barth Replicerede at hand af Procurator Preutzes til førte Protocollation fornem/m/er det hand Vedstaaer at indstevnte Niels Harrebache har til ægte afgangne Anders Christophersen og afdøde Hustrues eeniste efterladte datter og alt saa Vil blive pligtig efter Lovens forskrift at betale den Gield som de Var pligtig. Comparenten har ey kundet fornem/m/e at indstevnte Niels Harrebache efter Lovens forskrift har frasagt sig paa egne og hands Hustrues Veigne Arv og Gield, altsaa bliver Comparenten af den faste formodning, at indstevnte Niels Harrebache omendskiøndt hand Vil paaskyde at hans Værforældre Var uformuende bør betale den paastevnte huuseleye tillige med denne foraarsagede Processes Omkostning, som Comparenten Ved Dom Væntede sig i det minste godtgiort med 4 rdr

1746: 187

alt saa protesterede Comparenten imod den nu paa nyt forlangte Udsættelse der allene hensigter til Sagens Udhal men paastod i følge den for Sagen udtagne Stevnemaal endelig og som forbemelt Dom uden Videre forhaling

Preutz derimod Sagde at omendskiøndt og imod formentlig og lov billig formeening Rætten ikke Vilde bevilge ham den forlangte Anstand, hvilken skeer allene til den Ende at Viise den indstevntes hustrues forældres Uformuenhed og at inted hos dem enten for hands deel eller andres var at hæfte, imod sagde Comparenten in totum Søge Maalet og uden at sam/m/e Lovlig bliver beviist eller oplyst {eller} af Citanten med Comparentens Principal og Hustrue, saa væntede Preutz en retmæssig frie kiendelses Dom, for Søge maalet, og lige saa at Comparentens Principal Ved Ultimat Dom bliver tillagt i det minste 6 rdr

Barth overlod til Rætten om Procurator Preutz kand nyde den for langte Anstand paa det hand ikke skal klage over at faae sin Principals Sag oplyst, men om saadant skulle skee, bad Comparenten at hand alVorlig maatte tilholdes ey længere end til Høstetinget med sin Contra Stevning at ude blive.

Eragted

Procurator Preutz paa sin Principals Veigne bliver bevilged Anstand til næste Ting med Tilhold at see Sagen til Doms befordred sam/m/e Tiid

Dirche S/a/l/ig/ Peter Kiegebehns Jessens Encke Contra

Karen Joens Datter S/a/l/ig/ Rasmus Møllers efter forrige Tiltale

Procurator Blechingberg mødte for Citantinden og Vilde fornem/m/e hvad hun efter seeniste begierte Opsættelse nu maatte have at erindre imod Søgemaalet og hendes i rette lagde beviis.

Procurator Preutz som Laværge for Karen Joens datter S/a/l/ig/ Rasmus Møllers Efterleverske, gav Retten til Efter rettning udi paafølgende Dom i den/n/e Sag, at besagde Karen Jons datter hverken kand læse eller skrive og saameget dismindre haver den paaberaabte Seddel underskrevet, ligesom hun og for Comparenten haver tilstaaet [ey]? at viide af dens indbefattende Indhold eller hvorleedis Citantinden kunde drage hende til formedelst en frem/m/ed P...(?)

1746: 187b

at obligere sig til de ting den indstevnte aldeelis enten ikke Var pligtig eller efter bekiendte uformuenhed kunde udreede, skrifte som fornem/m/elig Sagen bygger paa under hændis

saa kaldede haand er af hænde ikke under skreved; meged mindre er den med hændes Laværges Haand og Zeigl bekræftet, og hvor for efter Comparentens formeening sam/m/e beviis ikke kand staae prøve med Lov, thi paastoed Comparenten Preutz at hands Principalinde for ubeviislig Krav bliver frie kiendt og for unødigt Proces erstattet Omkostningerne af Citantinden i det minste med 4 rdr.

Procurator Blechingberg for Citantinden Replicerede at saa længe den indstevnte ikke persohnlig inden Retten benægter det frem lagde beviises indhold eller med quittering beviiser den derudi Mentionerede Consumption at have betalt, saa kand Comparenten ingenlunde fidere paa den løse benægtelse som Sing/neu/r Preutz enten under Navn af Laværge eller Procurator Vil fremføre for Ved kroglove at udVrie den skyldige fra hændes retmæssige Debit; thi Citantinden trøster sig alletiid eedelig at bekræfte at det fremlagde beviis med debtors Samtøcke er underskrevet og hændes Navn under teigned, og at den skyldige derimod for Militair execution er Vorden forskaaned, lige som det og i Vidrig fall vedkom Karen Jonsdatter at beviise med quittering at den i beviiset omm/el/te Consumption er betalt, og saaleedis Vilde Comparenten uden at indlade sig med Sing/neu/r Preutz /: den hvilken hand ikke tager for gyldig til at benægte en andens beviis :/ i Vidløftighed protestere paa en endelig Dom efter Lovens 5 bogs 1 Cap: 1ste og 4de Art: og efter sit udstædde stevnemaal til betaling for hoved Summen og Processens Omkostning

Preutz derimod sagde at Rätten klarlig befinder allerhælst af det urgerede og i rette komne saa kaldede beviis, at hands Principalinde hverken sam/m/e har skreved eller underskrevet, ey heller med noget hændes forsvar, hvorfor ey sam/m/e saameeged dismindre kand kom/m/e i Consideration, ikke disto mindre for

1746: 188

at Viise Rätten, uden at {Rätten} \Comparenten/ skulle viise allerminste Udhall eller forkrænkelse paa enten af Siderne gav hand til kiende at hand til hans Excellence Stiftbefalings Mand har indgived Enckens Memorial om hændes Trang og Tarv under decision til hændes formeentlige befrielse i denne passu, saasom Comparenten Var af den formeening at den/n/e Sag dependerede af høy bem/el/te Herres departement, allerhælst Karen Joensdatter imodstaar det i rette lagde beviis, lod hand det an kom/m/e paa Rätten om Sagen nu efter foranførte Omstændigheder skulle nu til Doms besluttet, eller og om Comparenten maatte nyde anstand til førstholdende Høsteting for imidlertiid paa beraabte Stift befalings Mands Resolution at obtinere

Eragted

Den forlangte Anstand til næste ting bliver den indstevnte bevilged til hvilken Tiid hænde paalægges persohnlig at møde for at bekræfte den benægtelse hændes fuldMægtig Procurator Preutz har fremført mod beviises Under skrift og Indhold,

Procurator Claudius Emanuel Barth mødte for Rätten paa Birthe afgangne Claus Mauritzens Enckes Veigne som beboer et under Lungaarden sorterende Enge pladtz Calfared kaldet og gav tilkiende at hun af Fogden Ædle Rasmus Smith under executions Tvang er affordred under Navn af Strand sidder eller Næring Skatt 2 rdr Aarlig fra Aaret 1742 af, og som hun efter hændes formeening ey kunde bepligtes at betale sam/m/e siden hun ingen Strandsidder handel eller Næring bruger har hun Ved Memorial nestleeden Aar ansøgt det høylovlige Rente Kam/m/er om befrielse for det sam/m/e, der igien Ved Skrivelse til fogden har bepligted hænde Ved Tingsvidne at godtgjøre det hun ingen saadan Strandsidder Næring eller handel bruger hvoraf efter Kongl/ig Anordning skattes bør sær siden hun til Lands Consumptions forpagteren betaler en anseelig Summa for Consumption for sig og de folck hun til sin Jorddørkning fornødiges, hvoraf hun for sig og sin familie har sin Underholdning,

Var alt saa af Rættens ydmygst begierende at den tingsøgende Almue tillige med Laug Rættens maatte tilspørges om hun bruger nogen slags strand sidder handel eller Næring hvoraf skattes bør, og om hun ikke tvert derimod eene og allene erneerer sig af sit til forpagtede Jorde brug og hvad derpaa aarlig kand avles som hun til gotfolk kand gjøre i pænge, hvortil Almuen svarede efter tilspørsel det Brithe afgangne Claus

1746: 188b

Mauritzens Encke boende paa Calfari Vel bruger et ringe Øhltapperie for brave folck som undertiiden kand gaae huuset forbie, som dog ey kand ansees af den importance at deraf skattes kand, da det ofte hænder sig at mange ey kand faae til fornødenhed hvad de behøver, desuden er sam/m/e stæd saa nær byen beliggende at dette stæd ey behøves til de reysendes Nøtte, og altsaa søger heller til byen der at købe end paa dette Stæd; ligesom Almuen og Laug Rættet forsickrede det bem/el/te Encke ingensinde har brugt anden slags Næring med Kiøb eller Sall af andre slags Vahre, og at det ofte hænder sig at naar noget Øhl brygges den største deel kand henligge hvormed hun ey kand blive af med, men bliver surt og bederved
Barth Var derpaa et Tings Vidne beskreven begierende og under Rættens forseigling sig meddeelt

Procurator Barth for Jacob Giise som har tilbøxled sig En halv Løbs Leye udi Jorden Møllendahl og af H/er/r Foged Smith kræves for Strandsidder eller Nærings Skatt fra Aaret 1742 aarlig 2 rdr fandt og fornøden af den/n/e Respective Rætt at begiere om tilladelse det Almuen og det Laug Rætt som Rættens beklæer maatte tilspørges om hand bem/el/te Giise nogensinde har brugt eller bruger nogenslags Strandsidder Handel eller anden Kiøbmandskab untagen at hand til forbiegaaende got folk under tiiden kand sælge et glas Øhl eller brendeviin, af hvilken saa kaldede Øhltapperie hand efter Land Consumptions forpagterens quittering den hand for Rættens anviiste aarlig betaler Consumption med 4 rdr.

Almuen svarede tillige med Laug Rættet at dennem bekiendt ey nogen Handel drives af Jacob Giise, uden allene hands Øhltapperie af Viin Øhl og brendeviin som fahlholdes for gotfolk der for deres fornøjelse udfarer eller Spasserer fra byen, men aldeelis ey er fornøden for nogen reysende Mand,

Barth forlangede Tingsvidnet sig beskreven meddeelt som bevilged blev

Publicered Sorenskriver Garmans Auctions Skiøde udstædet til Johan Gevert paa en Mølle staaende Ved Aarestads Elven for hvilcken Kiøberen har erlagt den Summa 1227 rdr til Panthaveren Berent Freuchen dat: 8 8ber 1745 vide prot: fol: 322

Johan Geverts declaration det hands Med Intressenters udi nestom/mel/te Mølle ere Mad/a/me Elisabeth S/a/l/ig/ Niels Hendrichsens for 5/16 Parter Mad/a/me Wessel for 1/8 Part Mad/a/me Sisele S/a/l/ig/ Peter Mols 1/16 part Jan/n/iche Dissingthuns for 1/32 Part og Henrich Fasmer for 1/8 part saa at hand selv ikkun derudi eyer 11/32 Parter og at sam/m/e Mølle for fellis deres pænge er af kiøbt dat: 21 Majj 1746 vide Prot: fol: 322

Fleere Sager frem kom efter paaraab ey udi Rette hvorfor Restancen for indeværende Aars skatter blev efterseet og befantes at beløbe 537 rdr 3 mrk 9 sk

1746: 189

Sartor Skibbreede!

1746 d/en 23de Maij blev Rætten satt til almindelig Som/m/ertings holdelse med Sartor Skibbreedes Almue paa det efter Deres Excellence Stiftsbefalings Mand á Meunichens ordre befahlede og fastsatte Tingstæd Tøsøen, i over Værelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 148 findes tilførte og befindes de nye opnevnte alle at have aflagt deres Laug Rettes Mænds Eed

For dette Skibbreede bleve alle de Kongl/ige Ordres og befahlinger publicerede som Ved de forrige Ting stæder

Ligeleedis blev publiceret Stiftsbefalings Mandens Ordre til Fogden angaaende Jonas Raverts privilegium at handthæve, paa det Almuen ey skal Være ubekiendt de ey med de Udfarere fra byen skal handle, saa længe de enten ikke selv vil indføre deres Vahre til byen eller og Ravert ey sam/m/e Vil købe fra dem dat: 10de Nov: 1745

Dernæst blev frem lagt til Publication

1. Assessor Steensens udgivne bøkelsæddel til Knud Vincentzen paa 14 $\frac{3}{4}$ deel Mark Smør i Gaarden Hamre dat: 7 Dec: 1745

2. Michel Knudsen Bache og Mons Knudsen Goltens udgivne bøkelsæddel til Lars Erichsen paa 1 p/un/d fisk i Gaarden Hum/m/elsund dat: 23 Maij 1746 med Rev: ej dat

3. Michel Knudsen Bache og Hans Nielsen Schoges udgivne bøkelsæddel til Elias Olsen paa 6 $\frac{1}{2}$ Mark Smør 5/24 huud i Gaarden Lerøen dat: 23 Maij 1746 med Rev: ej dat

4. Peder Hamres udgivne bøkelsæddel til Ole Monsen paa 2 p/un/d 6 Mark fisk i Gaarden Ham/m/ersland dat: 23 Maij 1746 med Rev: ej dat

5. Jens Michelsen Bache og Michel Knudsen Baches udgivne bøkelsæddel til Størch Kaarsen paa $\frac{1}{2}$ Vog fisk i Gaarden Vixøen dat: 23 Maij 1746 med Rev: ej dat

6. Knud Tøsøens udgivne bøkelsæddel til Lars Andersen Foldnes paa $\frac{1}{2}$ Vog fisk udi Gaarden Nordvigen dat: 20 Maij 1746 med Rev: ej dat

7. Assessor Londemans udgivne bøkelsæddel til Erich Andersen paa 2 $\frac{1}{2}$ sk(?) s(?) i Gaarden Knapschaug dat: 5 april 1746 med Rev: ej dat

8. Mons Hansen Hitzøen og Ole Rasmusen Waages udgivne Skiøde til Ole Pedersen Løchøen paa 2 $\frac{1}{2}$ Mark fisk i Gaarden Løchøen dat: 23 Maij 1746 vide Prot: fol: 322

D/en 24de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt og blev publiceret

Assessor Londemans udgivne bøkelsæddel til Rasmus Nielsen paa 3 mrk danske i Gaarden Spield dat: 2 Jan: 1746 med Rev: ej dat

Lens Manden Knud Tøsøen, Peder Hamre, Hans Schage, Lasse Berge Michel Knudsen Bache, Mons Knudsen Goltén, Jens Michelsen Bache Søren Michelsen Goltén, Johannes Olsen Øfregoltén, paa egne og øvrige Almues Veigne udi dette Skibbreede histerede sig for Rætten og gav tilkiende at have til dette Ting tiid og stæd

1746: 189b

Ved muntlig Varsel indstevnet Johannes Rasmusen Tøsøen Niels Iversen Tøsøen og Niels Johannesen Sælle som udi indeværende Aars Vaarfiske imod ergangne Domme ulovlig har brugt Torskegarn paa de {t} blandt de forbudne Stæder fiskepladtzer nemlig de første 2de indstevnte fordie de har udsatt deres Garn paa Stædet *texlen (Texlen) kaldet som udi Kaarsfiorden yderst i fiorden og hvor fiskestraaget er, findes og er beliggende og den siste indstevnte Niels Johannesen fordi hand ved Sæles landet i fiske løbet lige leedis har udsatt sit garn hvor Citanterne sam/m/e deres udsatte og ulovlig brugte garn har optaget og hiembragt

her til \Ting/stæden for sam/m/e til paakiendelse at indstevne, samt over de sag skyldige at hænte Dom

De indstevnte mødte alle og Vedtoeg Lovlig at Være stevnede for denne Sag, og tilstoede sam/m/e tiid i Vaarfiskens tiid inde Værende \Aar/ at have udsatt deres Garn paa fiskepladtzerne *texlen og Ved Sæls landet {at have udsatt deres Torskegarn}, som de ey kunde nægte jo at Være i det sædvanlige fiskeløb, og at de ey havde brugt saadant reedskab af Torskegarn i fald de ey havde seed andre udfarne fra frem/m/ede fogderier som og herfra Skibbreedet at have brugt saadant, ligesom de og tilstode at de garn som af Citanterne blev optagne Vare dem tilhørende, som i alt er 6 støcker Garn, der straxen blev henført til Lens Manden og siden herpaa ting stædet Tøssøen er beliggende

Citanterne producerede den ergangne Laug Mands Dom afsagt d/en 6 Julij 1703 hvorefter de samtlige Wilde formeene ey allene at de indstevntes forseelse og forbrydelse i at udsætte fiskegarn paa de forbudne Stæder og i de sædvanlige fiskestrog og indløb kunde udfindes, men end og hvad Andledning Citanterne med den øvrige Almue har havt til at optage de ulovlig brugte garn, som de efter Dom/m/ens indhold formeener sig rettelig at Være beføyet til, af hvilken Dom/m/e Citanterne fremlagde en Vidimered Copie efter at sam/m/e mod Originalen Var bleven Confereret, og forlanger Originalen igien af Rættens extraderet, i henseende de deraf agter at betiene sig udi andre Rætter hvor de agter at tiltale Vedkom/m/ende for ulovlig fiskereedskabs brugelse. Og som Citanterne haver af fogden faaet 2de Mænd opnevnte til at taxere de anholte og af dem optagne 6 støcker Torskegarn hvorover deres skriftlige forretning er forfatted, Wilde de formeene de sag skyldige i følge den producerede Laugtings Dom blev tilfunden sam/m/e garn at have

1746: 190

forbrudt, samt i Processens Omkostning skadesløs

De indstevnte havde ey Videre til deres befrielse at fremføre, da de ey kunde nægte denne Dom jo havde Været for saavidt den/n/em bekiendt i forrige tiider at Være gaaen, men ey af alle efterlevet, og af dem og alle overtrædet, hvorfor de Wilde henskyde deres Sag under Dom/m/erens Skøn.

Sagen optages til \Doms/ Afsigelse til i Eftermiddag

Henrich Anbiørnsen Nore Echerhovde haver til dette Ting indstevnt Niels Pedersen Biørøen og {Niels} \Einer/ Pedersen Nore Biørøen for ubeqvem/m/e Ord de har tiltalt Citanten med og udbad sig tiid til forinden den/n/e Sag blev Videre frem bragt paa en tiimes tiid - da parterne agted indbyrdes at foreene sig, hvorefter Parterne atter histerede sig for Rættens og declarered de indstevnte Niels Pedersen og Einer Pedersen det de ey havde Rætt og skiel til den paasagn de havde havt til Citanten og at de med hinanden Var saaleedis foreened at hvad Ord som talte kunde Være skulle aldeelis Være som utalte døde og magtesløse, og ingen lunde kom/m/e Citanten Henrich Anbiørnsen til ringeste Nack deel eller forkleinelse paa hands Navn og røgte, hvor med Citanten i alt Var fornøyet og saaleedis bliver Sagen ey Videre prosequered

Publiceret Andfind Monsen Trengereids udgivne bøxelsæddel paa sin Sønn Mons Andfindsens Veigne til Peder Andfindsen paa ½ Vog 4 ½ Mark fisk i Gaarden Trengereid dat: 24 Maj 1746 med Rev: ej dat

Dom afsagt

Contra Niels Iversen Johannes Rasmusen Tøssøen og Niels Johannesen Sæle

Da det af den producerte Laug Mands Dom og de derudi indragne Documenter, klarlig erfares, at det skadelige fiske brug med Torskegarn udi Vaarfiskeds og andre Tiider \er/ alle uden forskiel forbuden herudi Skibbreedet at bruge eller benøtte sig af, særlig paa de Stæder hvor fiskestraaget og indløbet i fiorderne falder; de indstevnte ey heller negter sam/m/e Doms Indhold jo har Væred dem og øvrige Skibbreedes Mænd bekiendt fra dislige skadelige fiske Reedsksabs brug at entholde sig, og frembringer allene til Undskyldning at Torskegarn af andre saavel uden som inden Skibbreedet har Væred brugte, hvilke fore givne Undskyldning aldeelis ey kand frietage de indstevnte fra den Straf ermelte Dom over en hver sag skyldig dicterer.

Altsaa kiendes og døm/m/es hermed for Rætt, at de indstevnte Johannes Rasmusen og Niels Iversen Tøssøen og Niels Johannesen Sæle, som alle efter egen tilstaaelse har udsatt deres Torskegarn ved *texlen og Sæls

1746: 190b

Landet som yderst i Kaarsfiorden og i fiske løbet ere beliggende som er af de forbudne Stæder, bør have deres 6 Torskegarn forbrudt eller deres Værdie som efter den fremlagde taxations forretning beløber 3 rdr 2 mrk, hvoraf deres Maj/este/ts Casse tilfalder halvparten med 10 mrk danske, og Citanterne som Angivere de øvrige 10 mrk, ligesom de indstevnte 15 dage efter denne Doms Lovlige forkyndelse haver til Citanterne at udreede denne Processes medgaaende Omkostninger ubereigned Dom/m/ens Løsning, i alt med 9 rdr, og bliver altsaa Citanternes foretagende som Garnene har Confisquered og til denne Rætt optaget, efter ovenm/el/te Laugtings Doms indeholdende tilladelse her ved som Lovlig anseet og approberet

Anders Thomesen Føllesøen, Niels Nielsen Kaartvedt og Peder Michelsens udgivne Skiøde til Michel Michelsen paa 14 92/140 Mark fisk i Gaarden Agotnes dat: 24 Maj 1746 vide Prot: fol: 322

Fleere Sager fremkom ey efter paaraab, og blev af fogden frem lagt Restancen over de Kongl/ige Skatters 1ste termin som beløber 113 rdr 2 mrk 4 sk

Anno 1746 d/en 11te junij blev i følge Deres Excellence Høy Velbaarne H/er/r Stifts befalings Mand á Meunichens Resolution af 24 Jan: indeværende Aar fuldt paa Almuen af Lindaas Skibbreedes Ansøgning under 29de Dec: afvigte Aar tagen en Lovlig besigtelses forretning over Lindaas Præstegaards bygninger og Huuser, hvilcken Resolution saaleedis er lydende

Til denne beram/m/ede forretning Var Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Rasmus Smith tilstæde med de af ham opnevnte 6 Laug Rættes Mænd sc: Knud Schare 2. Michel Titland 3. Ole Lille Oxe 4. Arne Møchelthun 5. Johannes Storoxe og Mons Storoxe alle af Ahlenfit Skibbreede og Seims Præstegield for at taxere hvad brøstfeldighed Præstegaardens huuse kand Være samt hvad det til Reparationer og Aabod behøves.

Fogden declarered det hand Ved den Constituerede Lensmand Peder Ones haver ladet Varsle Sogne Præsten H/er/r Torgus Grøgaard om denne beram/m/ede besigtelses forretning i dag skulle fremholdes og foretages, ligesom hand og til Overflød i dag Ved 3de Mænd Ole Groven, Erich Hodneland og Mons Møching loed ham atter tilsiige at møde Ved forretningen, hvilket dog ey skeede af ham at hand denne forretning bivaanede.

Af Præstegeldes Sogne Mænd Var til stæde, Iver Josepsen Frøset, Ole Einersen Riisnes, Gaute Regeraas, Ole Severaas, Anders Holsøen, Lars Totlandsdahlen, Erich Hodne-

1746: 191

land, Ole Groven, Mons Møching, Stephen Maraas, Jan Treeland Thomas Ones, tillige med Lens Manden Peder Ones, hvor vii da efter sam/m/e Anviisning besaae Præstegaardens tilhørende Vaaninger og bønder Huuse hvor da kom under taxation

1mo Den Syndre Lade

som befandtes brøstfeldig og behøver

2de Stav Leyer 2 staver 1 bete	3 rdr	
2 tølter Sper á 8 mrk	2 - 4	
Nyt bortag paa den Østre Side 10 tylter		
á 2 mrk 0 sk	3 - 2	
nok 14 tylter á 2 mrk 0 sk	4 - 4	
6 torvaltræer á 13 alen	1 - 1	
24 torvels Kroger	0 - 1 - 8	
40 Voger Næver i henseende der findes af \ S/a/l/ig/ /		
H/er/r Scrøder op lagt en 13 Voger Neever		
forrige Aar som hands Sterboe nyder gotgiort	6 - 4	
Arbeyds Lønn med Kiørsel og førsel	20 - 0	41 - 4 - 8

2do Smale Floren

befandtes gandske brøstfeldig saa at sam/m/e ansees gandske at nedrives og blev sam/m/e i den nu Værende Tilstand taxered for 1 rdr

Derimod Vil medgaae til en nye at opsætte i Stæden igien

som bliver 10 alen lang 7 alen breed

1 ½ Tylt {á 2 rdr} tim/m/er á 2 rdr	3 - 0	
1 ½ Tylt á 7 alen á 8 mrk	2 - 0	
2 tylt sper á 7 alen	0 - 4	
2 torveld á 10 sk	0 - 1 - 4	
2 beter	0 - 1 - 8	
6 Kroger	0 - 0 - 6	
14 Voger Næver	2 - 2	
10 tylter bord á 2 mrk til bortaget	3 - 2	
Arbeyds Lønn med bygning i alt	5 - 0	16 - 5 - 2

3tio Søre Floren

18 alen lang behøver

1 tylt tim/m/er 10 alne lang	2 - 0	
7 beter 10 alne lang á 1 mrk	1 - 1	
2 tylt planker á 10 alne á 2 rdr	4 - 0	
De g/amle beter bruges til tillaaser og Soler		
4 Torveld á 10 alen	0 - 2 - 8	
12 Kroger	0 - 0 - 12	
13 tylter bord á 2 mrk	4 - 2	
12 Voger Never foruden de 46 Voger		
S/a/l/ig/ Schreuder har oplagt	2 - 0	
½ tylt smaat Sper til Oplænger	0 - 1 - 4	
Arbeyds Lønn naar sam/m/e efter nøyeste		

Overlæg og menage skal skee	6 - 0	20 - 1 - 8
-----------------------------	-------	------------

4to Stabur Ildhuus og Veeskylge

alle under et tag der til behøves

½ tylt torveld á 12 alen	0 - 4 - 8	
--------------------------	-----------	--

24 Kroger	0 - 1 - 8	
-----------	-----------	--

1746: 191b

2 bielker 11 alen á 20 sk	0 - 2 mrk 8 sk	
---------------------------	----------------	--

2 ½ Tylt bord til Lofted i Staburet á 2 mrk 8	1 - 1 - 8	
---	-----------	--

40 Voger Never til alt Taget	6 - 4	
------------------------------	-------	--

2 beter til Skyggen á 14 sk	0 - 1 - 12	
-----------------------------	------------	--

1 tylt bord til Svalen	0 - 2	
------------------------	-------	--

16 tylter bord til bortag á 2 mrk	5 - 2	
-----------------------------------	-------	--

Arbeyds Lønn i alt	8 - 0	23 rdr- 1 - 12
--------------------	-------	----------------

5to Hiem/m/e Floeren

½ Tylt tim/m/er á 10 alen til Sviller	1 - 1	
---------------------------------------	-------	--

8 Planker á 10 alen	1 - 2	
---------------------	-------	--

4 torveld á 10 alen	0 - 2 - 8	
---------------------	-----------	--

12 Kroger	0 - 0 - 12	
-----------	------------	--

g/am/l/e/ bortag bruges til trog

7 tylter bord til bortag	2 - 2	
--------------------------	-------	--

20 Voger Neever foruden de 9 Voger

S/a/l/ig/ Schreuder har oplagt	3 - 2	
--------------------------------	-------	--

Arbeydslønn i alt da sam/m/e behøver Skruer	6 - 3	15 rdr- 1 - 4
---	-------	---------------

6to Skolen

behøver

4 tylter til Gulv og bortag á 2 mrk	1 - 2	
-------------------------------------	-------	--

1 nye dør	0 - 2 - 8	
-----------	-----------	--

Vinduerne Var nye som S/a/l/ig/ H/er/r Schrøder

har kosted og gived 3 rdr 1 mrk og befindes sam/m/e

som nødVændig ligesom og at Skorstenen findes

nyelig Reparered samt Videre bord og Arbeyde

paalagt som ansees med Arbeyde Spiger og Arbeyds

Lønn for Ovnen at ned \tage/ og op sætte 1 rdr

Arbeyds Lønn med Spiger	0 - 5	2 - 3 - 8
-------------------------	-------	-----------

7do En timret boe staaende under et tag med borgestuen

10 tylter bord til Gulv Lovt og bortag á 2 mrk	3 - 2	
--	-------	--

2 torveld á 10 alen	0 - 1 - 4	
---------------------	-----------	--

2 Soler á 12 sk	0 - 1 - 8	
-----------------	-----------	--

2 Sømndregler á 12 sk	0 - 1 - 8	
-----------------------	-----------	--

16 Voger Neever	2 - 4	
-----------------	-------	--

1 bielke 9 alen	0 - 1	
-----------------	-------	--

6 Kroger	0 - 0 - 6	
----------	-----------	--

2de Underslag á 12 sk	0 - 1 - 8	
-----------------------	-----------	--

Vinduerne at Reparere med 32 Ruder Vindue Post

og Jarn (Jern) samt at lægge i nyt blye	2 - 3	
Arbeyds lønn med Spiger	4 - 3	14 rdr- 1 - 2

8do Sommer Floren

som gandske er forfalden		
behøver i ringeste Maade Reparationer til		16 - 0 - 0
da sam/m/e som den nu er ey ansees høyere end til 3 rdr		

1746: 192

9no Den Vestre Lade

som er 19 alen lang og 8 alen bred og 4 alen høy kand		
ey ansees til Verd høyere end 7 rdr og naar sam/m/e		
skal Reparerer og opsættes Vil sam/m/e koste		
i det ringeste for		29 - 0 - 0

10mo Qverne huuset

behøver		
3 Tylter bord til bortag á 2 mrk	1 rdr	
6 Underslag á 8 sk	0 - 3	
4 Voger Næver á 1 mrk	0 - 4	
2 Torvelder á 7 alen	0 - 0 - 14	
4 Kroger	0 - 0 - 4	
6 Planker á 12 Alen til Slog	1 - 3	
2 støcker til lette og Grundtrær	0 - 1	
1 Qverne Kall	0 - 4	
1 tylt tim/m/er til Stam/m/erne	1 - 4	
1 tylt bolverk	0 - 2 - 8	
Arbeydslønn i alt	4 - 0	10 - 4 - 10

11mo Vaanhuuset

blev dernæst efterseed som befandtes paa den Vestre		
Søndre Side gandske at Være i Noverne forderved og		
bortrodned men som denne Skade uden at Huuset		
gandske saa godt som burde nedrives ey kunde		
taxeres Huuset og Ved Oplændinger og Kraae		
stocker er saavidt mueligt Være kand forhielpet og		
forbedred saa det naar behørig klædning der paa		
kom/m/er ansees en tiid lang at blive bestaaende		
blev allene den høyst nødvendige Reparation		
taxered og da Vil medgaae til bortag og udvændig		
paa Syndre og Nordre side i alt		
10 tylter á 2 mrk 4 sk	3 - 4 - 8	
til Gulv og Lofter neden og oven paa i		
Værelserne 27 tylter á 3 mrk	13 - 3	
Arbeydslønn for bordarbeydet med listing og		
Videre samt bortaget	12 - 0	
Spiger 1500 spiger á 20 sk	3 - 0 - 12	
1 tylt tilaaser	0 - 2 - 8	
3 Voger drobe Næver	0 - 3	33 - 1 - 12

12mo Nøsted Ved Søen

21 alens længde			
27 Voger Næver	4	-	3
4 tylter bord á 2 mrk	1	-	2
Arbeyds Lønn at forbedre det gamle	1	-	0

	6	-	5 - 0

13tio Havegierdet

som gandske Var borte og nedfalden hvor intet kand kom/m/e til Nøtte taxeres for	8	-	0 - 0
---	---	---	-------

14to Nok manglede det Torv huus

som Ved siste besigtelses forretning befantes herpaa
Gaarden, hvortil Aaboden blev udtagen af H/er/r
Schøttes Sterboe og som

1746: 192b

sam/m/e efter sam/m/e forretning er beskrevet
at Være 8te Alen lang 7 alen breed ansees sam/m/e
at beløbe med Materialier og Arbeydslønn i alt at
Vil koste naar noget af det gamle som fra de andre
Huuse kom/m/er til hielp

8 rdr

15 Gaarhuuset

fandtes ey heller og blev sam/m/e efter forrige
taxation ansat for en lige Summa som H/er/r
Niels Schøttes Sterboe har tilsvaret
H/er/r Grøgaard med

10 - 0 - 0

16 Børne Kam/m/ered

fandtes ey heller men som forrige forretning
udviiser at derpaa Aabod er udtagen saavel
til trævahre som Vinduer etc Almuen og
forklarede at sam/m/e Huus i H/er/r Grøgaards
tiid Var ned faldet, taxered Mændene at saadant
Huus som Var 7 alen i hver kandt Vil koste
i alt med bygning og indvendig indredning med
dør og Vinduer tag og bortag i alt
Forommelte Materialier at flaade og siden fra
Søen at opkiøre til Huuserne

20 - 0 - 0

24 - 0 - 0

Hvad Gierds Gaarden angaaer da declarered Almuen,
at forinden S/a/l/ig/ H/er/r Schrøder paatoeg sig at
Reparere sam/m/e hvortil Materialierne med Skier
stænger baand og Arbeyde beløb i det ringeste
16 rdr 5 mrk Var sam/m/e ulovlig, og som sam/m/e
endnu ey er i fuld stand behøver den endnu naar
oven staaende af H/er/r Grøgaard erstattes sterboen
med de 16 rdr 5 mrk,
desuden

3 - 1 - 0

som i alt bliver 20 rdr

Hvad Muurarbeydet med Skaarstenen angaaer da
ansees sam/m/e at behøve Reparation

0 - 3 - 0

Dog befindes derudi en Jarn Stang indlagt i stæden
for en træstang som H/er/r Schrøder selv har
bekostet

Hvad Ovnerne angaaer da befindes ikkun 2de
bielægger ovne Præstegaardens Huuse tilhørende den
eene i daglig stuen staaende der er brusten paa den
eene Side, og den anden i Skolen som er heel og god

Summa Reparations Omkostningerne foruden det ham
til S/a/l/ig/ Schrøders Sterboe bør erstattes af H/er/r Grøgaard

294 - 4 - 2

Hvortil kom/m/er denne besigtelses Omkostning som
saaleedis bliver at bereigne

1746: 193

Sorenskriverens Sallarium for en dags forretning

med diet Pænge for 2 dage

4 - 2

Stempled Papier

0 - 4 - 8

Forretningens beskrivelse

0 - 5 - 4

Skydtz frem og til bage 4 Miil á 4 Mænd

2 - 4

Laug Rettes Mændene á 2 mrk

2 - 0

Lens Manden dem at tilsiige

0 - 1 - 8

Fogden for Mends opnevne diet Pænge og

Skydtz efter hands paastand i alt

5 - 1

16 - 0 - 4 sk

I alt som H/er/r Grøgaard bør betale efter Høy
Øfrigheds nermere foranstaltning

310 rdr 4 mrk 6 sk

Fogden havde ey Videre mod denne forretnings Sluttning at erindre

Guulens Skibbreede

1746 d/en 13de junij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Guulens
Skibbreede satt paa Ting stædet Schieljehavn i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts
foged og de Retten til nevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 153 findes tilførte som
alle efter Laug Mandens Attester har af lagt deres Laug Rættes Mænds Eed,

For dette Skibbreede blev alle de Kongl/ige Ordres og befahlinger oplæste som Ved Schiolds
Skibbreede fol: 184 findes anoterede.

Dernæst publicered en Kongl/ig ordre at de Militaires Land soldatere skal i alle Civiles Sager
staae under den Civiles jurisdiction dat: 20 Majj 1746

Dernæst publicered

1. Anne Helena S/a/l/ig/ fogden Lems udgivne børsæddel til Ole Jørgensen paa 1
p/un/d Smør i Gaarden Glaasvigen dat: 4 Dec: 1745 med Rev ej dat

2. Ditto hendes udgivne børsæddel til Ole Rasmusen paa 1 p/un/d Smør udi
Gaarden Watsøen dat: 11te junij 1746 med Rev:

3. Cancellie Raad og Laug Mand Claus Baggers udgivne bøkelsæddel til Mons Joensen paa 20 ¼ Mark Smør i Gaarden Birchenes dat: 8de Dec: 1745 med Rev: ej dat
4. Biskop Bornemans udgivne bøkelsæddel til Iver Monsen paa 1 p/un/d Smør ¼ Vog fisk i Gaarden Hougsdahl dat: 15 Jan: 1746 med Rev: ej dat
5. Abel Lem S/a/l/ig/ Rector á Meunichens udgivne bøkelsæddel til Johan/n/es Larsen paa ½ Vog 18 Mark fisk i Gaarden Qversøen dat: 7 Jan: 1746 med Rev: ej dat
6. H/er/r Thomas Som/m/ers udgivne bøkelsæddel til Hans Hansen Nevedahl paa ½ Løb Smør 9 Mark fisk i Gaarden Nevedahl dat: 12 Junij 1746 med Rev: ej dat
7. Mons Johannesen Vedevisgs udgivne bøkelsæddel paa sin Myndtling Johanne Peders datters Veigne til Jetmund Joensen Øfre Obdahlen paa 12 Mark Smør i Gaarden Øfre Obdahlen dat: 12 8ber 1745 med Rev: ej dat

1746: 193b

8. Ingebor S/a/l/ig/ Lars Pedersens udgivne Skiøde til Berthe Cathrine Brede paa Giestgiveriet Schieljehavn og Gaarden Vasvigen skyldende 2 p/un/d Smør og ½ Vog fisk dat: 4 febr: 1746 vide Prot: fol: 324
9. Skifte brev forretted paa Gaarden Wichingvog d/en 4de 8ber 1745 efter afdøde Sara Paulsdatter vide Prot: fol: 323
10. Brynning Ehlers udgivne Skiøde til Erich Monsen paa 13 Mark Smør udi Gaarden Aandeland dat: 15 april 1746 vide Prot: fol: 323
11. Ditto hands Skiøde til Johannes Olsen paa 18 Mark Smør udi sam/m/e Gaard Aadneland dat: 29 Nov: 1745 vide Prot: fol: 323
12. Magdalene á Meunichens S/a/l/ig/ de Fines udgivne Skiøde til Lasse Halland paa 2 p/un/d og 18 Mark Smør udi Gaarden Halland dat: 2 Nov: 1745 vide Prot: fol: 323
13. Ditto hendes udgivne Skiøde til Truls Nerdahl paa 18 Mark Smør i Gaarden Halland dat: 29 Dec: 1745 vide Prot: fol: 323
14. Ditto hendes Skiøde til Torchild Iversen Oppedahl paa ½ Løb 9 Mark Smør i Gaarden Glenjen dat: 4 Martij 1746 vide Prot: fol: 323
15. Tørres Gregoresen Tønsbergs udgivne Skiøde til Hans Tørresen paa Gaarden Tønsberg skyldende 9 Mark Smør dat: 13 Junij 1746 vide Prot: fol: 324
16. Sørenskriver Garmans udgivne Auctions Skiøde til Lasse Iversen paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Svardalen dat: 13 junij 1746 vide prot: fol: 323
17. Ditto Auctions Skiøde til Hans Olsen paa ½ Løb 9 Mark Smør i Gaarden Glenjen dat: 13 junij 1746 vide Prot: fol: 323
18. Sørenskriver Garmans udgivne bøkelsæddel paa sin Moder Karen Frimans Veigne til Erich Olsen paa 8te Mark Smør i Gaarden Tvedt dat: 13 junij 1746 med Rev: ej dat
19. Hemming Monsen Randahl som Værge for Jon og Ole Hem/m/ingsen hands udgivne bøkelsæddel til Mons Aamundsen paa 18 Mark Smør ¼ faar i Gaarden Randahl dat: 13de junij 1746 {vide} med Rev: ej dat

D/en 14de ejusdem blev Retten igien satt med sam/m/e Laug Rætt og Publicered

1. Anne Helene S/a/l/ig/ Lems udgivne bøkelsæddel til Niels

1746: 194

Ellingsen paa 17 Mark Smør udi Gaarden Biørcheland dat: 12 April 1744 med Rev: ej dat

Sager blev paaraabt om nogen havde med sam/m/e at i rette kom/m/e hvorefter ingen dermed fremkom

Restancen blev derpaa af Fogden fremlagt til Attestation og beløb sam/m/e for dette Aars 1ste termin 227 rdr: 5 mrk 8 sk

Lindaas Skibbreede

1746 d/en 15de Junij blev Rætten til almindelig Som/m/erting holdet med Lindaas Skibbreede satt paa Ting stædet Kiilstrøm/m/en udi Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 157 findes tilførte som alle legitimerede Ved Laug Mandens Attester at Være i Eedtagne.

For dette Skibbreede blev de sam/m/e Kongl/ige Ordres og befahlinger oplæste som Ved de forrige Ting stæder

Dernæst publicered

Deres Excellence Stiftbefalings Mand á Meunichens Resolution under 17de febr: 1746 hvor efter Lindaas Skibbreedes Almue er tillagt af Radøe Skibbreede 200 Mand som skal kom/m/e dem i Skydtzen til hielp vide Prot: fol:

2. Isach Olsen Langøens udgivne Skiøde til {til} S/igneu/r Christen Jørgensen Maarsing paa Huusevaaninger med Videre bestaaende paa Gaarden Langøen Præsteboletz Godz udi Lindaas til hørende dat: 5 Martij 1746 vid: Prot: fol: 324

3. Cancellie Raad og Laug Mand Baggers udgivne bøkelsæddel til Aschild Olsen paa 12 Mark Smør 4 Kander Malt og 12 Mark fisk i Gaarden Østrem dat: 15 Dec: 1745 - med Rev: ej dat

4. Ditto hands udgivne bøkelsæddel til Ole Andersen paa 12 Mark Smør 4 Kander Malt og 12 Mark fisk i Gaarden Østrem dat: 15 Dec: 1745

5. Anne Hansen S/a/l/ig/ Justitz Raad Frimans udgivne bøkelsæddel til Baste Monsen paa ½ Løb Smør ½ huud og 1 Mæle Korn udi Gaarden Waage dat: 30 Martij 1746 med Rev: ej dat

6. Com/m/erce Raad Gartners udgivne bøkelsæddel til Aschild Olsen paa 1 p/un/d Smør ½ Tønde Malt udi Gaarden Gaulen dat: 28de Junij 1745

7. Anne Helena S/a/l/ig/ Lems udgivne bøkelsæddel til Aschild Olsen paa 20 Mark Smør udi Gaarden Gaulen dat: 16 Nov: 1745 med Rev: ej dat

8. H/er/r Jens Schrøders udgivne bøkelsæddel til Ole Johannesen Giertaas paa 1 p/un/d Smør 1 ½ Mæle Malt udi Gaarden Bervigen dat: 23de Dec: 1745

9. Sorenskriver Garman paa Drude S/a/l/ig/ H/er/r Otthe Findes Enckes Veigne udgivne bøkelsæddel til Jacob Knudsen paa 1 p/un/d 6 Mark Smør udi Gaarden Riise dat: 4 Dec: 1745

1746: 194b

10. Anne Hansen S/a/l/ig/ Justitz Raad Frimans udgivne bøkelsæddel til Knud *Andersens (Andersen) Østrem paa 1 Spand Smør ½ *Mælog (Mæle) Malt og ¼ Huud i Gaarden Solem og af Hauen at betale 1 ort dat: 24 April 1746 med Rev: ej dat

11. H/er/r Torgus Grøgaards udgivne bøkelsæddel til Mad/a/me Margarethe S/a/l/ig/ Christen Jørgensen Morsing paa den pladtz Langøen med underliggende Laxevarpe kaldet Horsøen dat: 22 April 1746

12. Afløst H/er/r Grøgaards udgivne {bøxelseddel} \Pante Obligation/ til Sørenskriver Michael Tønder dat: 20de Febr: 1740 efter H/er/r borge Meester Mathisens quittance for Capital stør 150 rdr med paaløbende Renter dat: 29 8ber 1745 vide Prot: 1..(?)
13. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Refsdahl d/en 23 Sept: 1745 efter afg/angne Tyri Jacobs datter vid: Prot: fol: 324
14. Ditto forrettet paa Gaarden Regeraas d/en 23 Sept: 1745 efter Agotte Jonsdatter Vide Prot: fol: 324
15. Ditto forrettet paa Gaarden Haadne d/en 23 Sep: 1745 efter Jacob Halversen vide Prot: fol: 324
16. Ditto forrettet paa Gaarden Monstad d/en 14 8ber efter Kari Niels datter vid: Prot: fol: 324
17. Ditto forrettet paa Gaarden Vig d/en 23 Sept: 1745 efter Knud Michelsen vide Prot: fol: 324
18. Raadmand Nagels udgivne bøxelseddel til Michel Nielsen Dyrdaahl paa 12 Mark Smør 1/6 tønde malt i Gaarden Førland dat: 18 Majj 1746 med Rev ej dat
19. Ditto hands udgivne bøxelseddel til Thomas Jonsen paa 9 Mark Smør 1/8 deel tønde Malt i Gaarden Førland dat: 3 8ber 1743 med Rev:
20. Ole Andersen Øfre Qvam/m/es som Værge for Knud Michelsens datter Anne hands udgivne bøxelseddel til Ole Olsen paa 18 Mark 3 Kander Malt i Gaarden Vig dat: 5 april 1746 med Rev ej dat

D/en 16de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt sat og blev til publication frem lagt

1. Kongl/ig Skiøde for bonden Lars Jonsen paa Gaarden Berge skyldende 1 Løb 1 p/un/d 12 Mark Smør 1 Tønde Malt dat: 8 Febr: 1745 vide Prot: fol: 324
2. Lars Jonsen Giøstens udgivne Skiøde til Knud Olsen paa halve parten i Gaarden nemlig 2 p/un/d 6 Mark Smør som ½ Tønde Malt i Gaarden Berge dat: 24 Majj 1746 vid: Prot: fol: 325

Dernæst blev Sagerne paaraabte

Procurator Hans Otthesen histerede sig for Rætten og declarede at møde for Citantinden Margrethe S/a/l/ig/ Christen Jørgensen og fremlagde et af hendes fuldMægtig udstædde Stevne Maal hvorved de paa Korsøen boende Mænd nemlig Thomas Nielsen Lars Kaarsøen Casten Bastiansen ere ind kaldede til dette Ting formedelst de ubeføyet skal have anmased sig Langøen underliggende Laxevepe og holmer

1746: 195

uanseet at Laxeverpet og holmene er Citantinden tilbøxlede af Sogne Præsten H/er/r Torgus Grøgaard, til den Ende indleverede hand den skriftlig forfattede Stevnemaal under 24 Majj sistleeden som med sine paateigninger om dens forkyndelse for Vedkommende lyder saaleedis

De indstevnte Korsøens Opsiddere mødte alle, som og forrige beboere Isach Olsen som til Vedermæhle er for Processens Skyld indkaldet, men H/er/r Torgus Grøgaard mødte ikke efter at 3de gange blev raabt paa ham, hvorfor Stevne Vidnerne Peder Ones og Erick Qvalvog frem stode og eedelig afhiemlede det de lovlig har indkaldet H/er/r Grøgaard til Vedermehle i den/n/e Sag efter deres forhen paa stevningen gjorde paateigning

Korsøens Opsiddere som Vedtog Lovlig stevne Maal, frem lagde den af S/a/l/ig/ H/er/r Jens Schreuder sig meddeelte bøxel seddel under 31 Martij 1745 som til Tinge for dette Lindaas Skibbreede d/en 2den April sam/m/e aar er publiceret, hvorefter de Ville formeene

de ulovlig ey er kom/m/ed til at bruge Korsøens under liggende Laxefiskerie som de efter bøkelseddelens Indhold har fæsted og bøkled, og at de fremfor andre bør nyde deres Jorde parters undeliggende Herligheder, som de nu desuden har for Sicker heds skyld og til Overflød tilbøkled sig, da de altiid agter at beviise at dette omtvistede Laxe værpe er først Separered og adskildt fra deres rette tilbøkledde Jord Korsøen for en 16 á 17 aars tiid udi Sognepræsten H/er/r Niels Schiøttes Tiid.

Otthesen for Citantinden Replicerede at den af de indstevnte fremlagde og af da værende Capellan H/er/r Jens Schrøder under dato 31 Martij 1745 udstædde bøkelseddel kand vel ikke kom/m/e i nogen Consideration, thi foruden det ey skal kunde gotgiøres at Capellannen kunde Være berettiget at bortbøkled noget af Præsteboletz beneficerede Godtz, som allene tilkommer Sognepræsten, saa har og de paastevnte Laxe Verper og holmer udi en 23 Aars tiid fuldt Langøen og dens Opsiddere, desuden producerede Comparenten Isach Olsen Langøens under dato 5 Martij 1746 udstædde og nu til dette ting publicerede Skiøde hvormed beviises at hun er bleven Ejer for Huusene paa Langøen og til den Ende tillige har faaed bøkelseddel for sam/m/e under Langøen beliggende Laxeверpe Horsøen og andre om liggende holmer af Sognepræsten H/er/r Torgus Grøgaard d/en 22 april nestleeden udstæd og lige leedis til dette Ting publicered

1746: 195b

Dernest fremlagde hand og bem/el/te Sognepræst H/er/r Torgus Grøgaards til Isach Olsen Langøen under dato 29 Junij 1740 og d/en 2den April 1745 tinglyste bøkelsæddel paa Laxe Verpet Horsøen kaldet med omliggende holmer til hvilke documenter hand sig vil have Refereret, Comparenten finder ey heller af Capellannen afg/angne Schrøders udstædde bøkelseddel at være benevnt det nu paa stevnte Horsøens Laxeверpe eller om liggende holmer, men allene taler om et lidet Laxe fiskerie under Korsøens Land beliggende, som ey kand have nogen forstaaelse med det Laxefiskende Horsøen som i saa lang som/m/elig tiid upaa anket har fuldt Langøens Opsiddere, ligesom og Citantinden til Sognepræsten H/er/r Grøgaard efter quittering af dato 22 april sistavigt har maatt betale og udi Kiøbe Summen decourtere paa Isach Olsens Veigne Leye eller Afgift af Langøens Grund samt Laxe Verpe Aarlig 2 rdr 3 mrk hvilken Quitting Comparenten frem lagde, hvoraf grandgivelig kand erfares at ikke saa stor Afgift kunde betales Aarlig af den blotte Grund hvorpaa Huusene staar, og altsaa skulle Comparenten formeene at de indstevnte Korsøe Mænd bør holde sig for den af dem udgivne bøkled til S/a/l/ig/ H/er/r Jens Schrøders Sterboe, men for egenraadig og ubeføyed Anmaselse paastaar Citantinden at de Vedbørilig Vorder anseed, og ellers at oprette hende den derved erlidde Skade og fiske spilde med 24 rdr og udi Processens Omkostninger Comparentens Reyse indbereigned med 8 rdr.

De indstevnte formeenede at H/er/r Schrøders bøkelseddel bør stande Ved Magt, da hand i den tiid Kaldetz administration var ham betroed har udgivet andre bøkelsedler, og at de som Opsiddere ingen sinde har modstaaet at svare all Rettighed af Langøen og detz under liggende Laxe Verpe ligesom de af Korsøen med under hørende Herligheder stædse og altiid har svaret alle slags Contributioner saavel Laxe Verpe skatt efter fiskeriets størrelse som aarlig bliver taxered, da de kand bevidne at forrige Langøens beboere aldrig har betalt ringeste Skatt eller Afgift enten som Huusmands eller Laxe Verpe skatt men Vel at have kundet til Sognepræsten betalt Afgift derfor, hvorved de Vil formeene at naar Langøen skulle Være Separered fra Korsøen burde de ey svare Skatt der for til Kongen, og at Langøens Opsiddere ey derfor burde frie tages; og som de ey denne sinde havde deres andre bøkelsedler tilstæde hvorudi Viises hvad de forhen har bøkled, hvorunder det Laxe Verpe Haavigen er blandt andre herligheder dem

tilbøxled, Vilde de til næste ting sam/m/e producere, ligesom de og til næste ting Vilde forlange deres Sag udsatt for at indkalde Vidner om hvad Tiid Langøen med underliggende Laxe Verpe er fra deres tilbøxlede Jord dennem frakom/m/ed

Isach Olsen som til Vedermæhle Var indkaldet tilstod saavel at have solt sine huuse til Citantinden som at have op sagt i dette Aar sin bøxlede Grund Langøen med underliggende holmer og Laxe Verpe til Sognepræsten H/er/r Grøgaard da hand formenede H/er/r Schrøder ey burde bøxle det som ham tilforn Var bøxled

Otthesen forlangte at siden H/er/r Grøgaard ey møder at han/n/em til næste ting maatte gives Lavdag.

Eragted

Saavel efter de indstevntes forlange[n]de til næste ting at føre og indstevne Vidner i denne Sag, som og i henseende H/er/r Grøgaard som til Vedermæhle i Sagen er indstevnt og ey møder bliver Sagen til nestholdende Høsteting ud sat, til hvilken tiid H/er/r Grøgaard forelægges Lavdag hvilken forelæggelse tages beskrevet og i lovlig tiid bliver at forkynde

Niels Nielsen Bager Klocker til Lindaas Præstegield og anordnet Tilsiums Værge i S/a/l/ig/ H/er/r Niels Schiøttes Sterboe fremstillede sig for Rættens og gav til kiende det hand med muntlig stevne Maal til dette Ting tiid og Stæd har ladet indkalde Sognepræsten H/er/r Torgus Grøgaard for Resterende 53 rdr 10 sk, som hand bem/el/te H/er/r Grøgaard er pligtig at betale til S/a/l/ig/ H/er/r Schiøttes Sterboe for de Vahre hand sig paa Auction har ladet tilslaae, og Citanten som anordnet Værge til kom/m/er at incassere

Otthesen paa H/er/r Grøgaards Veigne mødte og foruden at Citanten ikke skal kunde negte at hand jo længe før H/er/r Schrøders dødelige Afgang har havt ordre fra H/er/r Grøgaard at an/n/am/m/e de nu paa stevnte Pænge hos bem/el/te H/er/r Schrøder af Kaldetz Revenuer, saa har heller ikke Citanten følgerig Lovens 1ste bogs 2 Cap: 12 art: saaleedis som skee burde søgt Sagen at andrage Stifts prousten, hvorefter hand alt saa protesterede paa Sagens Afviisning, og ellers paastoed Erstatning for ubeføyet i bragte Omkostninger

Sagen bliver til næste Ting udfløttet i henseende Citanten efter tilspørsel ey haver noget beviis tilstæde at Sagen er Prousten fore bragt til Mindelig afgjørelse

Simen Østrem efter forrige Tiltale Contra H/er/r Grøgaard

Simen Østrem som Kirke Værge for Østrems Kierke æskede sin Sag udi Rette mod H/er/r Grøgaard som paa sistholte Høsteting af Rættens blev forelagt at møde

H/er/r Grøgaard Ved et skriftlig forfatted Indlæg under 14 Junij nestleeden {lod Ved} af sin fuldMægtig Procurator Johan Reutz forfatted som inden Rættens blev leveret, svarede udi Sagen efter sam/m/es Indhold som blev oplæst og lyder saaleedis

Citanten svarede til hands Indlæg ey Videre, end hand til de afhørte Vidners Udsiigende og Stevne Maalet Vil allene have sig Refereret, med paastand enten at nyde de sam/m/e 2de Kierkekiør som hand til Leye har hensat til H/er/r Grøgaard med de forfaldne 4 aars koeleye 20 sk af hver Koe Aarlig som beløber tilsam/m/e[n] 1 rdr 4 mrk, eller og kiørernes Værdie á 4 rdr støcket, samt i Processens Omkostning i det mindste med 2 rdr indbereignet Stemplede papier til Dom/m/ens Løsning, for hvilcket alt hand paastoed Dom til skadesløs Erstatning.

Retten tilspurte Simen Østrem om hand Veed noget af hvad enten de paasøgte Kirke kiør af Knud Fielanger er modtaget, eller og henvendt til H/er/r Schrøder, hvortil Citanten svarede om

alt at Være uvidende {og} - ligesom hand og benegtede det øvrige af H/er/r Grøgaard udi
Indlæg anførte blotte undskyldninger og paaskud, og erindrede allene om Dom
Sagen optages til Doms til i Eftermiddag

Lyhres Opsiddere Contra Lyhres Kierkes Ejere Hans Otthesen
Lyhres Opsiddere haver til dette Ting med muntlig Stevne Maal indkaldet følgende Vidner
under falsmaals bøder nemlig Magne Olsen Lyhren, Rasmus Magnesen Lechvold Halver
Knudsen Hundven, Ole Rasmusen Lyhren, Anders Christiansen Lyhren, Lars Lyhren og
Rasmus Olsen i Lyhren alle til at Vidne hvad de er Vidende om hvorleedis Kierketienden er
ydet da Kongen Kierkerne Var eyende, og om Tienden efter Maal eller Vægt er ydet og
an/n/am/m/et til Kierkernes forsvar og forrige Stiftsskrivere, til sam/m/e Tiid haver de ladet
stevne itzige Kierke Ejere og Citanten Hans Otthesen til anhøre oven staaende og angivne
Vidners Udsiigende.

De indstevnte mødte alle og Vedtog lovlig Stevnemaal ligesom Lyhres Opsiddere
producerte en extract undertegned

1746: 197

og verificered af biskop Bornemand og dat: 4 Junij nestleeden af Lyres Annexes
Kierkestoel, hvorved de Ville beviise at Kierkens tiende er af Kierke Værgerne allene aflagt
Rigtighed for efter Maal, og ingenlunde efter Vægt, og som Comparenterne forklarede
nyelig at have bekom/m/ed hos biskoppen {bekom/m/ed} den producerte extract, holdt de
ufornøden at føre deres Vidner,

Otthesen i anledning af den af Kierkestolen frem lagde extract sagde at Contra Citanterne
derved overtyder sig selv at da kongen Ejede Kierken Tienden da i Maal eller Tønde Viis er
bleven aflagt, men da Tienden derefter udi 23 aars tiid er tagen efter Vegt ligesom og
Comparenten har beviist paa lige maade at Være bleven Kiøber til Kierken og dens Revenuer
som og i saa lang tiid har Væred upaa anked, saa Referede hand sig til sit forrige og paastod
Dom, med tillæg udi Processens Omkostninger for denne Reyse 6 rdr

Contra Citanterne Referede sig til sit forrige Svar angaaende hvad de meer end deres
Rettighed har forundt deres Sogne Præst og sam/m/e tiid Værende Ejere som af en
Gavmildhed er skeed, som de formoder ingen kand tvinge dem til, og altsaa ingenlunde kand
betale meer end Kierkestolerne og Matriculen paa byder som i Maal og ingenlunde i Vægt
bør ydes, og som de er i denne paaførte Proces uskyldig paastaar de skadesløs Omkostning,
og saaleedis under kaster sam/m/e til Doms

Sagen optages til Doms til i Eftermiddag

Hvorefter saaleedis i Simen Østrems Sag Contra H/er/r Grøgaard blev
Dømt og Afsagt!

Citanten Simen Monsen Østrem som anordnet Kierke Værger for Østrems Kierke haver til
Tinge afvigte Aars høsteting indkaldet Sognepræsten H/er/r Torgus Grøgaard for at til svare
eller betale de 2de Kierkens til hørende Kiør, som efter H/er/r Grøgaards forlangende efter de
afhørte Vidners eedelige forklaring til Leye for en 5 aars tiid siden er hensatt hos indstevnte
H/er/r Grøgaard, med paastand tillige at faae 4 aars Leye for sam/m/e med skades løs
Processes Omkostning, mod sam/m/e Søgemaal haver H/er/r Grøgaard Ved sit Indlæg
den/n/e Rættes dag ey havt anden Modsagn end blotte og ubeviislige Undskyldninger som ey
kand kom/m/e under nogen slags betragtning, da H/er/r Grøgaard bør Være Citanten som
Leye Kiøerne har udi hands forsvar nedsat \hos./ igien ansvarlig derfor.

Alt saa kiendes og døm/m/es hermed for Rætt, at H/er/r Torgus Grøgaard ey allene bør til
Citanten Simen Østrem tilbage levere 2de forsvarlige Melcke Kiør eller dessens Værd med 8

rd, foruden og den forfaldne Koe Leye for 4 aar med 1 rdr 4 mrk, men end og erstatte og betale denne Processes Omkostning indbereignet Dom/m/ens Løsning med 2 rdr, som alt 15 dage efter den/n/e Doms lovlige forkyndelse bør under Medfart efter Lov fuldbyrdes og betales

1746: 197b

Dom afsagt

Citanten Procurator Hans Ottesen som Kierke Ejere for Lyhre Anex Kierke haver Ved Stevnemaal indkaldet Anders Pedersen Thomas, Lars Monsen, Anders Christiansen Ole, Lille Ole og Rasmus alle Opsiddere paa Gaarden Indre Lyhren for ved Dom at faae dem tilfunden at betale sig den Resterende Kierke tiende for Aarene 1742, 43 og 44 som de af deres paaboende Gaard er pligtig til, hvilken tiende hand i følge af det tiende Mandtal \som/ hannem af forrige Ejere H/er/r Niels Schiøttes Sterboes tilsiums Mand Klocker Niels Bager er over leveret, paastaar efter Stevne Maaletz indhold bør af bem/el/te Lyhres Opsiddere blive ham efter Vægt udbetalt og levered, som efter den i stevningen gjorde bereigning for enhver Opsidder i alt beløber 9 Voger 1 pund Korn; hvorimod de indstevnte {ey allene} har beviist at tienden Aarlig af dem er bleved den anordnede Kierke Værger tilbudet men ey modtaget formedelst sam/m/e efter Maal og ey efter Vigt blev presenteret, hvorudover sam/m/e Opsiddere var nød at hiem bringe Tiendekornet, da sam/m/e formeente sig ey at tilsvare meere end Matricul og Kierkestolen tilholder dem, nemlig af heele Gaarden 2 tønder Aarlig, hvilket bem/el/te Lyhres Opsiddere Ved forlangte Efterrettning saavel hos fogden af Matriculen som med extract af Kierkestolen har beviist deres Gaard at Være taxered og efter Maal bereigned for, naar Kongens og Præstens Tiende desuden af dennem svares, som indbereigned Kierkiens tiende i alt Var 6 tønder.

Alt saa efter saadan Sagens beskaffenhed kand Citantens fore stillelse saavel under Sagens procedur som udi det producerte Indlæg, nemlig at paastaae Tiendens ydelse efter Vægt at skee til sig, ligesom til forrige Kierke Ejere afg/angne Niels Schiøtte, ey komme udi Consideration naar de indstevnte derimod foregiver det de af Godhed for deres Sielesørger, som saavel oppebar Kierkens {og} som Præstens Tiende, har gived ham ved tiendens ydelse meere Korn end de med Rætte tilkom, hvilken godvillige Gavn ey kand obligere enten de sam/m/e tiendeydere mindre deres Eftermænd paa Gaarden til at betale mod sin Villie meer end Ræt med fører og Matricul tilholder,

I hvilcken henseende her med kiendes og døm/m/es for Rætt at de indstevnte til Citanten, som {ey} har til købt sig Kierken med sam/m/e Ræt Deres Maj/este/ts forhen havt haver, bør betale og levere de 3de Aars Resterende Tiende Korn med 6 Tønder havre Korn efter lovlig tiende Maal, eller i dessen Mangel deres Værd efter den for sam/m/e Aaringer af Øvrigheden ansatte Capituls taxt, som 15 dage efter den/n/e Doms lovlige forkyndelse under Med fart efter Lov bør efter kom/m/es Processens

1746: 198

Omkostning bliver paa begge sider op hæved

Dernæst publicered

1. Mathias Aamundsen Holmaases udgivne Skiøde til Rasmus Christiansen paa ½ Løb Smør 1 Mæle 6 Kander Malt i Gaarden Holmaas dat: 16 junij 1746 vide Prot: fol: 325

Fogden Rasmus Smith anmeldte at hand i følge Anteignelserne i hands Allerunderdanigste aflagde 1743 aars Reegenskab havde ladet sig af afg/angne foged Smiths efter Mand udi Egteskabet Ober Toldbetient David Brøger meddeele en Specification over en deel herudi Skibbreedet forhen øde liggende Gaarder nemlig 1. en part i Gaarden Smørdahl skyldende ½ Løb Smør, 2. En Part af Selgeli 2 p/un/d 18 Mark Smør og 3tio Nedre Syslach 2 p/un/d 15 Mark og 4to Kaalaas skyldende 1 p/un/d 16 ½ Mark, derom hand tilspurte Laug Rettet og den tilstædeværende Almue om det er dem bekiendt om den Part i Smørdahl virkelig har Været øde liggende udi Aaringerne 1740, 41, 42, hvortil Almuen svarede at den ey allene de Aaringer men end og tilforn har været øde 2det om de 2 p/un/d 18 Mark Smør udi Selgeli udi Aaret 1742 har lagt øde, hvortil Almuen svarede at denne Jordepart har Været beboet af Leylendingen Ole Nielsen men hvad enten sam/m/e har svared Skatt eller ey Veed de ey. 3tio om 2 p/un/d 15 Mark i Gaarden Nedre Syslach har lagt øde udi Aaret 1742 hvortil Almuen svared at i sam/m/e Aar er denne Jordepart slaaet for Skatten af Corporal Heggen som sam/m/e i nogle Aar tilforn paa sam/m/e Maade har brugt, hvorfra hand i Aaret 1743 om Vaaren udi Armod fragick, saa de ey er ubekiendt at skatterne jo for sam/m/e Aar stod til Restance, som siden den tiid ey kand Være betalte formedelst hands yderlige Armod. 4. om det 1 p/un/d og *16 Mark Smør i Kaalaas har været øde, hvortil Almuen svarede at i Aaret 1740 har S/a/l/ig/ fogden Smith ey faaet fuld skatt af Leylendingen Mons Halstensen som sam/m/e baade i den tiid og siden inntil nu har beboet, ligesom det er dem bekiendt det hand ey for Aaret 1741 og 1742 har aflagt noget paa sine Skatter men er i yderste Armod bestediget

Hvilken Almuens forklaring fogden forlanged sig beskrevet meddelt

Fogden gav til kiende det hand paa Justitiens Veigne til dette Ting med muntlig Varsel haver ladet indkalde Giest giveren udi Kiilstrøm/m/en Ole Lagesen, at lide Dom til bøders betaling for et slags Maal hand d/en 14 Nov: 1744 havde øvet paa Lens Manden Michel Hundven uagtet at begge Parter afvigte Aars Som/m/erting sig om Sagen havde forligt

Den indstevnte mødte og Vedtoeg lovlig Varsel

Fogden producerede Udtog af Protocollen over de udi Sagen førte Vidner som hand begierede i Acten indført

Den indstevnte Ole Lagesen forlangte Copie af sam/m/e Tings Vidne til besvarelse til næste Rætt, og i den anledning forlangede Sagen udsatt.

Fogden tilstoed den forlangte Anstand efter den indstevntes forlangende, hvorfor Sagen til næstholdende høste ting udsættes

1746: 198b

Fogden anmeldte det hand med muntlig Varsel til dette Ting har ladet indstevne Mons Gudmunsen tienende hos Rasmus Olsen Indre Lyhren saa og Thomas Thomesen indre Lyhren begge at svare til den imellem dem afvigte Aars Som/m/erting indstevnte og siden uforfulgte Slags Maals Sag derom at anhøre de sam/m/e tiid indstevnte og ey mødende Vidner Kari Sebiørns datter og Ingebor Gudmuns datter hvilcke begge nu ere stevnte under falsmaals straf deres Vidnesbyrd udi den/n/e Sag under Eed at forklare samt paa fornødne Spørsmal at svare. og de paagiældende derefter at lide Dom til bøders betaling efter Sagens Omstendighed

Af de indstevnte mødte Mons Gudmunsen og Rasmus Olsen Indre Lyhren, men ey de indstevnte Vidner

Hvorfor Stevne Vidnerne Peder Ones og Erich Qvalvogen frem stode og under Eed afhiemlede det de under falsmaals bøders straf lovlig til dette ting har indstevnt de ovenm/el/te Vidner Kari Sebiørns datter og Ingebor Gudmuns datter.

Thomas Thomesen Indre Lyhren tilstod at have tiltalt Mons Gudmunsen fordi hand havde spøget med hands Hustrue som laved til barsel, hvilcket hand ey kunde taale, og Veed hand ey hvad enten hand sloeg ham eller ey,

Fogden forlangede de ude blivende Vidner forelagt til næste Ting.

Eragted

De udeblivende og under falsMaals bøder indstevnte Vidner Kari Sebiørns datter og {Thomas Thom} Ingebor Gudmunds datter \som ey møder/ fore lægges begge under falsmaals bøder til næste ting [at møde], hvilken forelæggelse Citanten i følge forordningen tager beskreven og i lovlig tiid lader forkynde

Procurator Hans Otthesen frem stillede sig paa H/er/r Torgus Grøgaards Veigne og frem lagde et af bem/el/te Grøgaard udstædde Stevnemaal Contra hands tjeniste Pige Siri Brunsland samt hendes Moder Anne Brunsland og Stiv faderen Østen Brunsland formedelst bem/el/te tjeniste pige ulovlig skal være gaaed af sin tjeniste,

Stivfaderen Østen Brunsland mødte og Vedtoeg paa egen datters og Moders Veigne lovlig at Være stevned, og forklarede det hands datter Siri Brunsland formedelst paa komne Svaghed har Væred nød at gaae af sin tjeniste, og at hand har Vildet til bage levere Citanten de oppebaarne 2 rdr, men ey fik ham i tale, ligesom \ h/an/d / udi sam/m/e Ærende 3de gange har Væred

1746: 199

hos ham, men ey har Vildet lade sig finde, og at hand er Villig at betale Citanten de an/n/am/m/ede 2 rdr, naar hands datter Siri Brunsland nyder sin betaling for 2 ½ Uges tjeniste med 20 sk, saa hand udi denne paaførte Proces er uskyldig Ved det hand Ved 2de Mænd har tilbudet Citanten eller hands hustrue de paastevnte 2 rdr hvilket hand til næste ting agter at Legitimere med Lov skickede Vidner, som hand til sam/m/e tiid agter at indstevne og des aarsage forlangede Sagen udsatt

Otthesen for Citanten benegtede Østen Brunlands forestillelse angaaende hands Stiv datters svaghed, og om end skiøndt hand med Vidner kunde beviise at have tilbudet Citanten den oppe baarne halve Aars Lønn 2 rdr, saa Vil det dog ikke give til hoved Sagen, som følgerig Loven bliver den/n/e at hand og hands datter een for begge og begge for een bør betale den halve Aars Lønn tillige med de oppe baarne 2 rdr samt at erstatte Processens Omkostning i det minste med 6 rdr alt saa protesterede hand imod den begierte Udsættelse og urgerede paa Dom

Den indstevnte forlangede sine Vidner til neste ting indkaldet hvorved hand agter at beviise hvorleedis hændes datter udi Tienisten er beegnet,

Eragtet

Den forlangte Udsettelse bliver til neste ting bevilged

Fleere Sager frem kom ey efter paaraab udi Rette

Fogden frem lagde den over indeværende Aars 1ste termins Skatter forfattede Restance som beløber 345 rdr 5 mrk 6 sk

Ahlenfit Skibbreede!

1746 d/en 17de junij blev Rættten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Ahlenfit Skibbreede satt paa Tingstædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rættten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 168 findes tilførte hvilke med Attester fra Laug Manden beviiser i rette tiid at have aflagt deres Eed som Laug Rættes Mænd,

For dette Skibbreede blev de sam/m/e Kongl/ige ordres oplæste som Ved de forrige Tingstæder.

Dernæst publicered

Ober Told betienten David Brøgers udgivne {bøxelsæddel} \Skiøde/ til Knud Hansen Ryland paa ½ Løb Smør ½ Tønde Malt i Gaarden Smesdahl dat: 10 Jan: 1746 vide Prot: 325

D/en 18de ejusdem blev Rættten igien med sam/m/e Laug Rætt satt og blev til publication fremlagt

1. Jacob Tvetens udgivne bøxelsæddel til Berge Johnsen Qvamme paa ½ pund 9 Mark Smør udi Gaarden Nedre qvamme dat: 17 Junij 1746 med Rev: ej dat
2. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Sieurset efter afg/angne Marithe Michelsdatter d/en 29 Martij 1746 vide fol: 325
3. Ditto forrettet paa Gaarden Sieurset efter afg/angne Brithe Michelsdatter d/en 29 Martij 1746 passeret vide fol: 325

1746: 199b

4. Sorenskriver Garman paa sin Moder Karen Frimans Veigne udgivne bøxel sæddel til Knud Stephensen paa ½ Løb Smør ½ Tønde Malt i Gaarden Totland dat: 18 junij 1746 med Rev: ej dat

5. Gudmund Jonsen Berrefjord som anordnet Værge for myntlingerne Ingebor og Elsebe Erichsdøttres tilfalne fader som farfaders Arv som efter passerede Skiftebreve saavel efter \far/faderen Ole Jacobsen Rebnor d/en 18de Dec: 1739 som faderen Erich Olsen Rebnor beløber i alt til den Summa 29 rdr 5 mrk 2 sk, lader inden Tinge opbyde om nogen mod Sufficent Pandt og Renters svarelse Vil Laane 25 rdr 5 mrk som hand af Myntlingernes Udlæg har gjort og udbragt i pænge, og som ingen anmeldte sig paa oven staaende Condition at modtage Pængerne til Renters svarelse forlangede hand pengene maatte forseigled Leveres ham tilbage til forvaring som og for Rættten skeede

Sager til dette Ting frem kom ey udi Rette efter paaraab

Restancen over inde værende Aars 1ste termins Skatter beløber 250 rdr 1 mrk 6 sk

Herløe Skibbreede

1746 d/en 20de junij blev Rættten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Herløe Skibbreede satt paa Ting stædet Alvestrøm/m/en i overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rættten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 167 findes tilførte og haver alle efter Laug Mandens attester avlagt deres Laug Rættes Mænds Eed for dette Skibbreede

Bleve alle de Kongl/ige ordres og befalninger oplæste som Ved de forrige Ting stæder

Dernæst publicered

1. Biskop Bornemands udgivne bøkelseddell til Kam/m/eRaad Heiberg paa en halv Nøste Grund beliggende paa Gaarden Strushavn med Videre detz indhold dat: 26 Nov: 1745 vide Prot: fol:

2. Assessor Lausens udgivne bøkelsæddell til Anders Rasmusen Schiold paa 1 p/un/d fisk 1/8 faaer i Gaarden Alveim dat: 16 Martij 1746 med Rev: ej dat

3. Ditto hands udgivne bøkelsæddell til Ole Nielsen Sture paa 18 Mark fisk i Gaarden Schiold dat: 16 Martij 1746 med Rev: ej dat

4. H/er/r Gerdt Gelmeydens udgivne bøkelsæddell til Torgier Haldorsen paa 1 p/un/d Smør ½ Tønde Korn udi Gaarden Siurdahl dat: 29 Martij 1746 med Rev: ej dat

5. Verkpage Peter Krogs udgivne bøkelsæddell til Jacob Christiansen paa 3 Mark Smør 7 Mark fisk 1/12 faar i Gaarden Oen dat: 1 Martij 1746 med Rev: ej dat

6. Ditto hands bøkelseddell til Jens Johannesen paa 6 Mark Smør 14 Mark fisk og 1/6 deel faar i Gaarden Ohen dat: 1 febr: 1746 med Rev:

1746: 200

7. Ditto hands udgivne bøkelseddell til Rasmus Monsen paa 6 Mark Smør 1/12 huud 4 Kander Malt i Gaarden Fromrei dat: 21 jan: 1746 med Rev: ej dat

D/en 21de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt og blev til publication fremlagt

Lars Nielsens udgivne Revers til sin Jordeyer Diedrich Haslop for 16 rdr 14 sk, dat: 13 april 1746 vide Prot: fol: 326

Derefter blev paaraabt om nogen Sager til dette Ting Var ind stevnede

Hans Pedersen efter forrige tiltale Contra
Ole Ørjansen og Hustrue Anne Jons datter!

For Rætten mødte Procurator Claudius Emanuel Bart tillige med Hans Pedersen der begge declarerede at den Sag bem/el/te Hans Pedersen har reyst mod Ole Ørjansen og Hustrue aldeelis er ophæved, hvorføre Sagen her Ved fra faldes

Procurator Johan Reutz mødte for Rætten og ilige maade gav tilkiende at omendskiøndt hand til i dag havde ladet udstæde og forkynde Contra Stevning i Sagen til formeentlig Satis factions Intale for den haardhed og fornemelse hvorved Ole Ørjansen under proceduren og Ved i Rettesættelsen er tilføyed, saa dog declarerede hand det sam/m/e som Sing/neu/r Barth, at Sagen imellem parterne aldeelis er forligt og ophæved

Fogden erindrede at endskiøndt begge Parter imellem sig Sagen har forligt og ophæved, saa dog siden de i Sagen førte Vidner beviiser at imellem dem er skeed Slagsmaal saa paastoed hand hans Maj/este/ts slagsMaals bøders betaling af den skyldige udreedet, hvor om hand afvartede Dom.

Procurator Reutz for Ole Ørjansen svarede at hands Principal har skyed for Proces og ingen Dom har Vildet lade gaae over sig, i den hensigt har hand og afgiort Sagen med sin Contra part, men som hand dog ikke dismindre fornem/m/er at H/er/r foged Smith paastaar Slags Maals bøder af ham, for hvilke hand dog efter Sagens Omstendighed om Dom skulle afsiiges Vænter sig for skaaned, saa Vil hand dog ikke dismindre Vedtage udi mindelighed at betale

for sig til Kongens fischum 9 rdr med ydmygst formodning og kraftigst paastand at hannem eller hands Hustrue in genere ikke kand bepligtes til

1746: 200b

meere, naar det betragtes at Hustruen ey har begaaet andet, end hun er kom/m/en hændes Mand til Assistance og hielp /: hvilket er natuurlig i den tanke at han/n/em nogen haardhed af Hans Pedersen under den om vundne tildragelighed kunde blive tilføyed altsaa forsickred Comparenten sig siden det ikke findes i Lov forbudet at en Kone jo maae kom/m/e sin Mand til hielp naar han/n/em noget tilføyes, Ved Dom Videre at blive tildømt, for Videre end hvad hand godvillig har til budet at betale.

Barth paa Hans Pedersen[s] Veigne lod til føre at det ikke af Vidnernes forklaring skal udfindes, at bem/el/te Hans Pedersen har tilføyed den indstevnte eller Hustrue ringeste Overlast, forventede altsaa at fogden hverken gør paastand over ham til bøders Udreedelse, og langt mindre at nogen Dom over ham som Sages Løs Mand Vorder afsagt

Fogden Refererede sig til sit forrige og forventede Dom efter Sagens Omstændighed
Eragted

Sagen optages til Doms til i Eftermiddag!

Publiceret Ole Ørjensens udstædde Afbigt og Mortification paa de Ord hand med Hustrue Anne Jonsdatter har talt mod Hans Pedersen afvigte Aar 1745 dat: 21 junij 1746 som fol: 326 ordlydende findes indført

Dom afsagt udi Sagen Contra Ole Ørjansen og hustrue

Da det af de afhørte Vidners eedelige forklaring om den/n/e Sag, saavel udfindes at Citanten Hans Pedersen er af indstevnte Ole Ørjansen med Nævehug og haargreb ilde begiegned, som og af bem/el/te Ole Ørjansens Hustrue Anne Jons datter sam/m/e tiid bleved med en tønne baand slaget i hovedet uden at Citanten derimod har Opponeret sig eller gjort Modstand,

Altsaa bliver herved dømt for Rætt, at de indstevnte Ole Ørjansen med Hustrue Anne Jonsdatter bør i følge Lovens 6te bogs 7 Cap: 8 art: enhver for sig betale til Deres Kongl/ig Maj/este/ts Sage falds Casse trende 6 Lod Sølv eller 9 rdr som for dem begge bliver 18 rdr, hvilke bøder 15 dage efter denne Doms Lovlige forkyndelse under Medfart efter Lov bør udreedes, derimod bliver Citanten Hans Pedersen som ey har efter Vidnernes forklaring

1746: 201

grebet til Modværge eller slaget igien, her Ved sages Løs for bøders Udreedelse frie funden, og frie kiendt

Restancen for indeværende Aars Skatters 1ste termin beløber 327 rdr 3 mrk 9 sk

Radøe Skibbreede!

1746 d/en 22de junij blev Rættten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Radøe Skibbreedes Almue satt paa Ting stædet Alvestrømmen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rættten til nevnte Laug Rettes Mænd hvis Navne fol: 168 findes tilførte, og Legitimerede alle med Laug Mandens Attest i rette Tiide at have aflagt Deres Laug Rettes Mænds Eed

Og blev for dette Skibbreede alle de Kongl/ige Ordres og befahlinger oplæste som Ved nestforrige Ting stæder.

Dernest publicered

1. Skiftebrev forretted paa Gaarden Vichingvog d/en 4 8ber 1745 efter afg/angne Sara Pauls datter vide Prot: fol: 323
2. Magrethe S/a/l/ig/ Major Storms udgivne bøkelseddel til Mathis Jacobsen paa 12 Mark Smør 10 Kander Malt i Gaarden Helleland dat: 13 april 1746 med Rev: ej dat
3. Com/m/erce Raad Gartners udgivne bøkelseddel til Mons Monsen paa 13 ½ Mark Smør i Gaarden Wilanger dat: 8 aug: 1744
4. Ditto hands bøkelseddel til Mons Johannesen paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt udi Gaarden Hauland dat: 15 april 1746
5. Ditto hands bøkelseddel til Niels Olsen paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt udi Gaarden Hauland dat: 15 april 1746
6. Arnold Meyer[s] udgivne bøkelseddel til {til} Knud Nielsen paa 1 p/un/d Smør 8 Kander Malt i Gaarden Marøen dat: 16 april 1746 med Rev: ej dat
7. Ditto hands udgivne bøkelseddel til Hendrich Nielsen paa 15 Mark Smør 4 Kander Malt i Gaarden Marøen dat: 20 jan: 1746 med Rev: ej dat
8. Rasmus Aamundsen Tosches udgivne bøkelseddel til Johannes Paulsen paa 9 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Grindem dat: 8de jan: 1746 med Rev: af 22de junij ej. an
9. H/er/r Assessor Londemans udgivne bøkelseddel til Anders Rasmusen paa 18 Mark Smør ¼ tønne Malt udi Gaarden Soleim dat: 2 Jan: 1746 med Rev: ej dat
10. Aflyst Arnold Meyers Obligation udgivet til Christian Friel paa Capital 88 rdr dat: 7 Julij 1738 efter Creditors paateignede quittance for Capital og Renter, og er sam/m/e af Pantebogen dags dato udsletted vid: fol: 143
11. Deres Excellence Stiftbefalings Mand á Meunichens Resolution at 200 Mand fra Radøe Skibbreede skal kom/m/e Lindaas Skibbreede til hielp dat: 17 febr: 1746 vide Prot: fol: 326

1746: 201b

D/en 23de Junij blev Rætten med sam/m/e Laug Rettes Mænd satt.

Derefter publicered

Margrethe S/a/l/ig/ Major Storms udgivne bøkelseddel til Ole Michelsen paa 12 Mark Smør og 7 ½ Kande Malt i Gaarden Miøs dat: 14 Jan: 1746 med Rev: ej dat

Dernæst blev Sager paaraabte som til dette Ting Var indstevnte

Fogden paa Justitiens Veigne haver indkaldet Iver Soltvedt og Rasmus Titland fordi de efter Sognepræstens Angivelse afvigte Aars \lste/ pintze dag for prædicken Var gaaed fra Kierken og reyst bort uden bøgden i Verslige forretninger derom at lide dom til Hellig brødes og Kierkens forsøm/m/elses betaling

De indstevnte mødte og for at undgaae dom rettede begge i mindelighed for sig og betalte hver til fogden for hellig brøde og Kierkens forsømmelse 1 rdr 3 mrk 12 sk, som til sam/m/en for dem begge er 3 rdr 1 mrk 8 sk, hvorved Sagen ophæves

Erich Knudsen Udhelle mødte for Rættten og gav til kiende at hand til dette Ting med muntlig Stevnemaal Ved Stevne Vidnerne Niels Sæbøe og Ole Nielsen Sæbøe til dette Ting har indstevnt Rasmus Gundersen Indre Helle fordi hand afvigte Aar for Juulen Micheli Tiider har skieldet Citantens Hustrue Marithe Olsdatter for hver Mands Slatter bicke, lige som hand udi den/n/e Sag har indstevnt Johannes Rasmusen Inhelle og Peder Christensen ibidem Deres Edelige Vidnes byrd at aflægge.

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men ingen mødte,

Stevne Vidnerne blev paaraabt at afhiemle stevne maalet, men det eene Stevne Vidne Ole Nielsen Sæbøe Var ey tilstæde, og det andet Stevne Vidne Lens Manden Niels Sæbøe declarered det der ey er meere end 8te dage siden hand stevnede den ude blevne Rasmus Gundersen, hvis Aarsage Stevningen er ulovligt, og saaleedis bliver Sagen til nyt og lovligt Stevne maal af viist.

Fogden anmeldte at hand paa Justitiens Veigne med muntlig Varsel haver ladet indstevne Østen Willumsen Grindem og Mons Knudsen Grindem for forøvede

1746: 202

Slags Maal paa Gastgiever Stædet Floen som imellem dem passerede kort for Juulen afvigte Aar 1745 derom at anhøre de til i dag indstevnte Vidner Johannes Monsen Møching, Johannes Paulsen og Rasmus Rasmusen Grindem samt derefter at lide dom til bøders betaling.

Af stevne Vidnerne mødte ikkun Lens Manden Niels Sæbøe da det andet Stevne Vidne Hans Hansen Tveten ey var tilstæde at afhiemle Stevningen, {hvor} siden en af de indstevnte sc: Østen Willumsen ey møder, hvorfor Sagen til næstholdende Høsteting udsættes

Endre Mellinge efter forrige Tiltale Contra Erich Mellinge

Citanten Endre Mellinge i rette lagde Rættens afsagde fore læggelse for indstevnte Erich Mellinge som paa afvigte Aars Høste ting d/en 22 8ber sistleeden blev afsagt som Ved paateigning af Niels Sæbøe og Niels Boge fantes lovlig at Være forkyndt

Indstevnte Erich Mellinge mødte for Rættten og kunde til sin befrielse ey anføre noget uden at Submittere Sagen til en mild Dom.

Citanten æskede Sagen til Doms og forvæntede sine udlagde Omkostninger at blive erstattet med 2 rdr

Fogden bad at Ved Sagens Paadøm/m/e maatte erindres hvad bøder til hans Maj/este/ts Casse af Sagen maatte flyde.

Dømt og afsagt

Af de indstevnte Vidner Ole Pedersen Ystebøe og Kristi Nesbøes eedelige og overeensstemmende Vidnes byrd, erfares at indstevnte Erich Mellinge i Vreede med et Lang Orv skavt har slaget Citanten Endre Mellingens Sønn navnlig Mons Endresen et slag over Ryggen, uden at den slagne Mons Endresen har grebet til Værge eller giort Modstand

Altsaa kiendes og døm/m/es her med for Rætt at indstevnte Erich Mellinge ey allene bør til Citanten Endre Mellingen, som ansees beføyet at defendere sig sin fornermede Sønns partes {at defendere}, at betale denne forvolte Processes Omkostning med 1 rdr 3 mrk, men end og i følge Lovens 6te bogs 7 Cap: 8 art: betale til Deres Maj/este/ts Casse sine slags Maals bøder med 3de 6 Lod sølv eller 9 rdr, som alt 15 dage efter denne doms lovlige forkyndelse bør udredes under Medfart efter lov og forordning af 6te Dec: 1743 i Mangel af bøders betaling.

Derefter frem lagde fogden den forfattede Restance over inde Værende Aars skatter, som beløber 249 rdr 5 mrk 11 sk

1746: 202b

Hossangers Skibbreede

1746 d/en 25de junij blev Rættten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Hossangers Skibbreede satt paa Tingstædet Bernestangen i Overværelse af fogdens fuldmægtig Sing/neu/r Wang og de Retten til nevnte Laug Rettes Mænd hvis Navne fol: 169 findes tilførte untagen at udi Aadne Getrimis Stæd som har forfald møder Magne Hatland, hvad de nye Laug Rettes Mænd angaar da fremviisede alle med Laug Mandens Attester at Være i eedtagne,

For dette Skibbreede bleve alle Kongl/ige forordninger oplæste som Ved de forrige Ting stæder

Dernest publicered

Stiftbefalings Mand á Meunichens og biskop Bornemans udgivne Resolution angaaende den Skydtz Ham/m/ers Sogn som og præstegieldes øvrige Annexer bør yde til præsteskyds til Moe annex med Videre efter detz indhold dat: 29 Nov: 1745 - vide Prot: fol: 327

2. Skiftebrev forretted paa Gaarden Heldahl d/en 27de 8ber 1745 efter Sygni Aschilsdatter vide Prot: 326

3. Ditto forretted paa Gaarden Røsland d/en 29 Martij 1746 efter Ole Larsen vide fol: 327

4. Knud Fielschaals udgivne børselsæddel til Aschild Ingebrichtsén paa ½ Løb Smør ¼ Tønde Malt udi Gaarden Nore Møching dat: 27 april 1746 med Rev: ej dat

5. Stadtz Major Jan von der Veldes udgivne børselsæddel til Ellev Knudsen paa et Huus mands Pladtz {paa} \under/ Gaarden Ladvig, Ladvighauen kaldet dat: 27 8ber 1745

6. Helje Andersen Revems børselbrev til Lars Monsén paa 1 p/un/d 1 1/25 Mark Smør i Gaarden Lastad dat: 13de Majj 1746 med Rev: ej dat

7. Anders Haldorsén Kalans udgivne Skiøde til Anders Johannesén Hemvigen paa ½ Løb Smør 1 Mæhle Malt i Gaarden Kaland dat: 25de Junij 1746 vide Prot: fol: 326

8. Ingval Fielschaalnes og Anders Westre Kleppes med øvrige Med arvingers skiøde til Johannes Moén paa ½ pund Smør ½ Mæh/le Malt i Gaarden Moén dat: 25de junij 1746 vide fol: 326

D/en 27de ejusdem blev Rættten igien med sam/m/e Laug Rettes Mænd sat og blev paraabt om nogen Sager Var indstevnte.

Fogdens fuldmægtig Jørgén Vang fremstillede sig for Rættten og gav til kiende at hands Principal fogden Smith haver Ved Lens Mandén Ole Hatland paa justitiens Veigén ladet indkalde til dette Ting Niels og Jacob Holme fordi sam/m/e Mænd mod fogdens ordre har brugt et utilladelig Øhltapperie paa Deres Gaard Holme hvorpaa Hossanger Kierke er bestaaende, som giver Anledning at den Kierkesøgende Almue med fylderie og drukkenskab forseer sig imod Lov og Deres Maj/este/ts forordning,

1746: 203

for saadan utilladelig og selv til tagne frihed efter videre giørende paastand at lide Dom.

De indstevnte Niels og Jacob Holme mødte og Vedtoege lovlig at Være stevnede for Sagen stevne Maalet indeholder og tilstode begge at det Ved fogdens forbud var dem anbefahled at nedlegge det Øhltapperie de forhen har Væred Vandt at bruge naar Almuen søgte til Kierken, lige som de begge til stode at have undertiiden siden forbudet skeede brygget hver sin gang en eller tou gange en halv tønde Malt og sam/m/e for Almuen fahlholdet,

Comparenten forlangede Sagen til næste ting udsatt paa det hand til Sagens nermere Oplysning kand Ved sin Principal som nu er fraværende ved Skatternes Leverance i Bergen, faae Præstens Angivelse over de skyldige i Rætte producere til nermere Doms erholdelse.

Den forlangte Udsættelse til næste ting bevilges

Fleere Sager fremkom ey udi Rætte hvorfor den forfattede Restance blev frem lagt til Attestation som beløber 187 rdr 1 mrk 12 sk

Echanger Skibbreede!

1746 d/en 28de junij blev Rætten til almindelig Som/m/er tings holdelse med Echanger Skibbreede satt paa Ting stædet Bernestangen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 171 findes til førte, som og alle beviiste at have aflagt deres Laug Rettes Mænds Eed

Og blev for dette Skibbreede alle de Kongl/ige ordres og befahlinger oplæste som Ved nestforrige tingstæd

Dernæst blev og

1. Stifts befaling Mandens Resolution om Præste skydtzen til Moe bekiendtgjort denne Almuen

2. Jacob Olsen Tvetens udgivne Skiøde til Lars Nielsen Viche paa 9 Mark Smør 6 Kander Malt udi Gaarden Viche dat: 17 Junij 1746 vide Prot: 327

3. Consistorial Raad Gelmeydens udgivne Skiøde til Hans Knudsen Lied paa ½ Løb Smør ½ Tønde Malt dat: 10 febr: 1746 vid: Prot: fol: 327

4. Anne Helena S/a/l/ig/ foged Lems udgivne boxel sæddel til Christian Christiansen paa ½ p/un/d Smør 8 Kander Malt udi Gaarden Nesbøe dat: 17 april 1746 med Rev: ej dat

D/en 29de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Ræt sat og blev publiceret

Karen Friman S/a/l/ig/ Johan Garmans udgivne bøkelsæddel til Niels Johannesen Biørcheland paa 18 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Sandvigen dat: 19de april 1746 med Rev: ej dat

1746: 203b

2. Ingebor Sieursdatter afg/angne Iver Bertelsen Hopes efterladte Enckes udgivne Skiøde til sin Sønn Ole Iversen paa 21 Mark Smør 3 Kander Malt i Gaarden Hope dat: 29de Junij 1746 vide Prot: fol: 327

3. Halver Olsen Hølans udgivne Pante-Obligation til Mons Andersen Totland for Capital 30 rdr hvorfor til forsickring pant sættes 1 p/un/d Smør 16 Kander Malt i Gaarden Høland dat: 29de Junij 1746 vide fol: 327

Sager blev paaraabt men ingen mødte

Lars Nielsen Echanger haver Ved mundtlig Stevning til dette ting Ved de 2de Stevne Vidner Iver Olsen Kaalsaas og Anders Sebiørnsen Kaalsaas ladet indkalde Lars Andersen Myhr for pligtige Pænge 1 rdr som Citanten for halv femte Aar paa hands forlangende har laant ham til at Clarere og betale sine Skatter med, derfor at lide Dom til skades løs betaling og Processes Omkostning

Den indstevnte Lars Andersen Myhr blev 3de gange paaraabt men ingen mødte, ey heller nogen paa hands Veigne

Stevne Vidnerne blev paaraabte {hvorf} hvoraf ey heller nogen mødte - hvorfor Sagen til næste ting bliver udsatt, da den indstevnte Ved nyt Stevnemaal bliver at indkalde, dog paa Stevne Vidnernes egen bekostning

Fogden anmeldte at hand i følge Cam/m/er Collegii anteignelse havde at fremlægge en af afgangne fogden Smits eftermand i Egteskabet Over Toldbetient David Brøger ham med deelte Specification over endeel udi hands formands tiid her udi Nordhorlehns fogderie øde liggende Gaarder blandt hvilcke er udi dette Skibbreede en part udi Gaarden Nedreaas af Skatte skyld 22 ½ Mark Smør, hvorom hand til spurte Laug Rettet og den tilstæde Værende Almue, om bem/el/te øde part udi Aarene 1740, 41, og 1742 har lagt øde og om de Veed nogen Skatter der af er blevne betalt hvortil blev svared at denne Gaardepart ey allene disse 3 aar, men end og længe tilforn har lagt øde, hvoraf ey meere er svared end aarlig 1 rdr udi Gresleye, som Lens Manden Magne Esem stædse til Fogderne Aarlig har betalt, hvilcken Almuens forklaring fogden begierede sig beskreven meddeelt

Fogden fremlagde den forfattede Restantz for indeværende Aars Skatters 1ste termin som beløber 213 rdr 3 mrk 7 sk

1746: 204

1746 d/en 1ste Julij blev efter den paa Som/m/ertinget sidst gjorde foravskeedigelse i nerværelse af de tilforordnede Laug Rættes Mænd følgende Dom afsagt i Sagen indstevnt af Fogden Hans Thies Nagel Contra Appollonia S/a/l/ig/ H/er/r Otthe Eversens;

Paa ting stædet Nedre Mielde mødte Laug Rættes Mændene men ingen af Parterne for at anhøre Dom, og blev da udi bem/el/te Sag saaleedis

Dømt og afsagt

Ved den af Contra Citantinden Mad/a/me Appollonia S/a/l/ig/ H/er/r Otthe Edvarsens i rette lagde Copie af een d/en 16 Jan: 1732 afsagde Bergens Laugtings Doms final i Sagen imellem Birkedom/m/er Jens Christensen og Mad/a/me Bredahl Contra Mad: Munthe, er det oplyst at bem/el/te Birkedom/m/er Jens Christensen som Skifte forvalter efter forrige Sorenskriver udi Sundfiord afgangne Hans Svarskop, er tilfunden uopholdelig og skadesløs paa sin egen bekostning, at sam/m/en kaste boed, og i henseende at Gielden overstigede boens formue til Creditorernes bæste at drage Omsorg for boeds tilkommende, og paa Lovlig Maade det høyste skee kunde, at udbringe baade de løse og faste Ejendeele etc, og følgelig er den efter forbem/el/te afgangne Sorenskriver Hans Svarskop, af Birke dommer Jens Christensen som Constitueret Sorenskriver d/en 4 Junij 1727 begynte og d/en 27 Junij 1730 sluttede Skifteforretning, hvorom Sagen af ovenm/el/te Parter for Laugtings Retten har Været ført in totum underkiendt og til side satt, og skiftet efter nokbem/el/te afg/angne Sorenskriver Hans Svarskop saaleedis endnu uafhandled og aabenstaaende;

Thi bliver Hoved Citanten Fogden Hans Thies Nagel med hands for denne Rætt, efter titberørte og af ham nemlig {H/er/r} Cam/m/eraad og Foged Nagel frem lagde Skifte forretning incammineredt og mod Contra Citantinden Mad/a/me Apolonia afg/angne H/er/r Otthe Edvarsens formerede pretention, herved henviist i Sterboed efter afg/angne Sorenskriver Hans Svarskop, da Vedkom/m/ende Skifte forvaltere følgelig den ergangne Laugtings Dom Vel drager Omsorg for at skaffe ham Rett efter Loven

I Processens Omkostning til dømmes Hoved Citanten Cam/m/eRaad og foged Hans Thies Nagel at betale til Contra Citantinden Mad/a/me Apolonia S/a/l/ig/ H/er/r Otthe Edvarsens 6 rdr.

I det øvrige som Hoved Citanten fogden Nagel har Været aldeelis ubeføyet efter et saa lovstridigt document og for en uvedkom/m/ende Rætt at paaføre \C: C:/ (Contra Citanten) Mad/a/me Apolonia S/a/l/ig/ H/er/r Otthe Edvarsens proces, og efterdi hand bland andet

1746: 204b

søger hende for det som {hende} \hun/ dog efter foromm/el/te Skiftebrev om det end havde staaet Ved Magt aldrig Var pligtig til ham at betale, nemlig Landskylds Rettigheder af Gaarden Gierstad der Var hensadt som in Sequestro til den Uprioriterede Gields betaling, men fornem/m/elig da hun nemlig Contra Citantinden udi beskickelse af 3de febr: 1745 har for at evitere Proces anbudet sig til udi Mindelighed at betale de af hende fra Aaret 1730 til 1739 oppe baarne Landskylds Rettigheder og bøkler af berørte Gaard Gierstad, og hoved Citanten sam/m/me ikke har Vildet Acceptere, Saa bør hand Hoved Citanten Kam/m/eraad og Foged Hans Ties Nagel som temere litigans bøde til Justitz Cassen 1 rdr 3 mrk 12 sk - hvilke tillige med ovenstaaende 6 rdr hoved Citantens fuldMægtig Procurator Johan Reutz mod Regres til hands Principal \inden/ 15 dage efter denne Doms Lovlige forkyndelse bør udrede og betale under Excecution efter Loven.

Aastæds Sag

1746 d/en 13de julij blev efter foregaaende beram/m/else, og henvisning til Aastæden da Sagen for hiemtinget d/en 28de 8ber afvigte Aar 1745 blev i Rætte incam/m/inered af Citanten Ole Aamundsen Grønnaas Contra Lars Olsen Grønnaas bem/el/te Sag til afgiørelse og Slutning foretaget paa Gaarden Grønnaas beliggende i Hossanger Skibbreede og Nordhorlehns fogderie, hvor de af fogden tilnevnte Laug Rættes Mænd 1. Magne Hatland, 2. Johannes Geitrim 3. Elling Litland 4. Ole Langeland 5. Berge Haustvedt og Niels Grimstad tillige med Sorenskriveren og Lens Manden mødte,

Hvor da efter at Rætten Var satt Citanten Ole Aamundsen Grønnaas fremstillede sig for Rætten og gav til kiende det hand med muntlig Stevning Ved Stevne Vidnerne Ole og Anders Lastad har til denne Aastæds Rætt tiid og Stæd indkaldet sin Naboe og Grande Lars Olsen Grønnaas for at bekomme jevnet i Ager Eng og Huuse, som hand efter Rættens Skiøn formeener at have ringere end bem/el/te sin Naboe Lars Olsen i brug havt haver, som og at faae efterseed om ey den indstevnte Lars Olsen har ved høe slotten afvigte Aar kom/m/ed over Merke steenene, Citanten til fornemmelse, derfor Dom at lide til skades løs Omkostningers Erstattning

Ligeleedis producerede Citanten et fra sin Ejere Asses-

1746: 205

-sor Steensen under 8de julij inde værende Aar Sorenskriver Garmann tilskreved brev, hvorudi hand tillader den/n/e forretning maae foretages og fuldføres uden Videre hands Tilkaldelse og er sam/m/e af følgende Indhold

Den ind stevnte Lars Olsen Grønnaas mødte og Vedtoeg Lovlig Stevne Maal at Være sig forkyndt til denne Aastæds Rætt

Hvorefter Rætten forføyede sig ud paa Marken og befandtes at Citantens Ager og Eng Var ringere end den indstevntes Lars Olsens brugende Jordepart findes udi, hvorfor Laug Rettes Mændene efter bæste Skøn først nederst Ved Tenleemyhrene tog fra Citanten Ole Aamundsens Part et tem/m/eligt Vidt stække Marck hvorpaa lidt græs fantes dog med all derpaa staaende biørcke skov, som kaldes tenle Myhren, som blev lige til Gierds Gaarden udsteened saa merked nu gaar lige op i en Norvæst til Laden, derimod blev et smalt stække Marck med paastaaende Skov fra Udløe Lien og lige til humle Gaards Ageren udi det Søre hiørne og siden fra bem/el/te Agers søre hiørne til Ladens Nordre Hiørne, udsteenet og tillagt Ole Aamundsens Part, som Lars Olsen tilforn under sin Jordepart har brugt, hvorved jevnet i Høe Avling kunde Være lige, da Citanten ey derved bekom andet end et benere Merke og lidt beleyligere Markestække;

Derefter forføyede Retten sig op fra Geile Gaarden op over Egnene og op til Gierds Gaarden og lige fra Gierds gaarden lige ned igien til Geilen og udsteenede et stække Marck i lige breede oven og ned til, og sam/m/e til Ole Aamundsens Part henlagde, ligesom Retten og besaae Agrene og af en Ager kaldet Brechen toeg et lidet stække paa Østre Side op og ned igien/n/em, som kunde taxeres for 1 *strække Korns Avl, hvilket ligeleedis fra Lars Olsens Part blev taget og henlagt til Ole Aamundsens Jordepart,

Efter at sam/m/e besigtelse og skøn Var taget, samt jorde parterne og det stække Ager Var udsteened, proponered Citanten Ole Aamundsen om den indstevnte Lars Olsen Var hermed fornøyet da hand Vilde lade ham have Kaaret enten at modtage sin Part som Ved oven staaende Tillæg Var forbeedret, eller og at bem/el/te Lars Olsen Vilde beholde sin Part hvorfra ovenstaaende Marck og Ager stække var frtaget, hvortil den ind stevnte Lars Olsen declarerede at Være fornøyet med at beholde sin forrig brugende Jordepart, da hand ey kunde modsiige at Citantens Tillæg var ubillig, naar de herefter

1746: 205b

udi endrecktig kierlighed kunde som skickelige Naboer leve sam/m/e[n], og ey paa enten af Siderne give Anledning til nogen slags trette eller ueenighed,

Hvad Huuserne angaaer da blev ligeleedis imellem parterne Vedtaget, at Ildhuuset skal forblive til fellis og lige brug, hvor udi ey noget bør forvares uden hvad der i saadant Huus fornøden giøres, da dørerne bliver til begges Nøtte ligesom fornødiges

Hvad den Høeslette over Merkesteenene angaar som Citanten under Stevning har paastaaet Erstattning for, frafaldes sam/m/e, som det der kunde Være af Uvidenhed af den indstevnte Lars Olsen passeret, og bliver dette til Observation imellem begge Parter at Høe og Korn Avlingen for dette Aar bliver som dett forhen har Været, da enhver ey derudi faar forandring forinden tilkom/m/ende Aar 1747,

Hvad Omkostningerne for denne Aastæds forretning angaar da bliver sam/m/e saaleedis bereigned Sorenskriverens Salarium med diet Penge 3 rdr 4 mrk dom og forseiglingspænge 5 mrk 4 sk, fogden for Mænds opnevneelse 1 mrk Laug Rættes Mænd med Lens Mand 2 rdr, Stemplede Papier 4 mrk 8 sk til sam/m/en 7 rdr 2 mrk 12 sk foruden Skydtz som in natura er og bliver ydet, som parterne foreenede sig saaleedis at betale at Citanten betaler de 2de parter i Omkostningerne og Lars Olsen den Eene part, hvorved Sagen som saaleedis i mindelighed er foreened og afgjort bliver saaleedis ophæved og det gjorde forliig i alt Confirmered

Aastæds Sag!

1746 d/en 3die augustij indfandt jeg mig paa Gaarden Ryland i Herløe Skibbreede og Nordhorlehns fogderie, hvor Rætten blev satt i overværelse af de ved Lens Manden Anders Tvedten efter fogden Rasmus Smithes ordre opnevnte Laug Rættes Mænd, Ole Frechau, Michel Meeland, Johannes Molleklev, Johannes Tvedten, Haaver Meeland, Iver Hopland Mons Bragstad, og Baste Tvedten,

Hvor da for Rætten instillede sig H/er/r Assessor Johan Lauvsen tillige med antagne fuld Mægtig Procurator Claus Blegenberg og i Rette lagde den for Sagen udtagne skriftlig Stevne Maal af 8de julij sistleeden, paateigned sam/m/e dato at Være forkyndt for alle Vedkom/m/ende untagen for Anders Nedre Tvedten som forinden Stevningens forkyndelse Ved døden skal Være afgaaed Derefter hand frem lagde et skriftlig Indlæg af den/n/e dags dato /: hvilket hand begierede for Rætten oplæst /: tillige med det derudi paaberaabte Situations Chart, og den derudi allegerede og forhen

1746: 206

herpaa Aastæden passerede Syn og Grandsknings forretning af 15 Sep: 1732 paateigned at Være publicered d/en 20 Martij 1733. hvortil hand sig for det første Refererede og ellers for det første Vilde fornem/m/e om de paagiældende og til Vidnesbyrds aflæggelse som til Veder Mæle indstevnte Persohner møder.

Den frem lagde Stevning blev der efter oplæst og lyder saaleedis.

Alle de indstevnte saa vel Ole og Niels Vichebøe som Vidnerne og Ole Iden mødte og Vedtoege tillige med de øvrige Stevningen indeholder Lovlig Stevnemaal, ligeleedis blev og det fremlagde indlæg under dags dato oplæst.

Til det oplæste indlæg hvorudi Citanten haver tilbudet og fremsatt de 3de propositioner til forlig svarede Ole Iden som Ombuds Mand *? ingenlunde \at ville/ indgaae eller betiene sig af, men forlanger Sagen lovlig at blive prosecuted.

Citantens Procurator Claus Bleginberg forlangede de indstevnte Vidner afhørte, hvor da først fremstoed

Anders Lervigen sigende sig at Være over 80 Aar, og blev ham da tilspurdtt hvad hand om Mar[ke]skuellene imellem Ryland og Vigebøe kand Være Vidende efter saadan/n/e questioner som Citantens fuldMægtig loed fremsætte 1mo om hand ikke kand erindre at da hand tiende paa Vigebøe og Var henvend en Snees Aar gam/m/el Var her paa Aastæden en Markegangs forretning med 24 Mænd, 2do Om hand ikke Veed at hand sam/m/e tiid som en tiener blev hiemsændt til Gaarden for at hente Næver og Kull som skulle ligges under Merkesteene 3tio Om hand ikke sam/m/e tiid saa og fornem at en Markesteen blev ned satt i hauen mellem det stæd hvor nu H/er/r Assessor Lausens Qvern paastaar og det stæd hvor Vigebøes nu opbyggede Qvern staar 4to Om hand Veed hvor længe det er siden at Vigebøe Mændene har opsatt sam/m/e sist benevnte Qværn, og hvorlænge det er siden at det nye der til brugende Vandløb er udgraven 5to Om hand ikke Veed at Vigebøe Mændene tilforn medens deres Qværn stoed i sam/m/e Rensel som nu driver Assessor Lausens Qværn svarede halv Melder til Herløe Gaard.

Til den første Qvestion svarede Comparenten det hand vel kunde erindre sig at der Var i hands Ungdom 24 Mænd herpaa Aastæden i en forretning angaaende Elven, til den anden qvestion svared hand at hand hændet fra Gaarden Vigebøe Næver og Kull og leverte sam/m/e til sin husbonder Michel og Niels Vigebøe paa berget uden for Lausens Qverne huus, og gik hand overland med Næver og Kullet

1746: 206b

fra Gaarden Vigebøe, til det 3de svarede hand det hand ey kand erindre hvor den Merkesteen blev satt, til det 4de svarede hand det hand ey heller kand erindre sig hvad tiid Vigebøe Qvern er opsatt eller Elven af dem udgraved, til det 5te Spørs Maal svarede hand, det hand Vel Veed og kand erindre sig at Vigebøe Mændene stædse har svared Melder til Herløe Ejere uden nogen betaling, hvorpaa Vidnet aflagde sin {...der} Eed, det hands Udsiigende i alt forholdt sig rigtig

Dernæst fremstod det andet Vidne Ole Røsland sigende sig at Være henimod 60 Aar, for hvilken Procurator Bleginberg paa Citantens Veigne fremsatte efterfølgende Questioner eftersom hand er den som hidindtil har styrd H/er/r Assessor Lausens Qvern Imo hvad hand Veed at forklare om Vigebøes Opsidderes disputer som de haver ført mod Vandetz treckning 2do hvorvidt hand har hørt at de haver nægtet Malning til H/er/r Assessor 3. Om hand ikke tilstaar den tillige med LensManden Anders Tveten og Mons Eckland under dato 8de Sep: 1744 udstødde attestes indhold som Comparenten Bleginberg nu i Rette lagde med begier at sam/m/e til den/n/e qvestions paafølgende besvarelse han/n/em maatte forelæses;

Til det første Spørsmal svarede hand det hand havde hørt at Vigebøe Mænd, har paastaaet at Ville have halvt Vand til sin Qvern, ligesom Assessor Lausen til sin og Ryland og skulle have det halve Vand til begge qværner, og at Vigebøe Mænd ingenlunde Vilde tilstaae i sterk tørke at Lausens og Rylands Qvern skulle faae meer end et hievn døgen male, mod at Vigebøe Qvern fick det andet hievdøgen til det 2det Spørs Maal svarede Comparenten det hand ey har hørt at Vigebøe Mændene har nægtet Malningen for Assessor Lausen, men Vel at have Væred utaalmodig naar de har havt qodtz paa sin Qvern, og sam/m/e har maatt taget der af for at male Assessor Lausens, til den 3die Qvestion efter at Attesten Var oplæst bevidned hand dens indhold rigtig at forholde sig. - for det 4de blev ham tilspurt hvorlænge det er siden Vigebøe Mændene opsatte den Sluse som nu staar, hvortil Vidnet forklarede at det Var halvandet Aar siden afvigte fior Vaar. for det 5te blev hand tilspurt om hand ikke Veed at Vigebøe Opsiddere har udkast en steen Reys eller haug udi Elven for at hindre Vandløbet til Assessor Lausens og Rylans Stem og for at leede Vandet med større kraft til Vigebøe nu udgravede Vandløb, hvortil hand svarede det hand Vel er Vidende, at da Vigebøes Qverne huus blev forfløt-

1746: 207

-ted til det stæd det nu er bestaaende, blev den Reys eller haug af Vigebøe Opsiddere som da levede udkasted i Elven som hand kunde endnu gjøre Anviisning paa, denne Vidnetz udsigende og forklaring til de frem satte qvestioner blev lige leedis af ham beediget

Peder og Mons Echeland havde ey videre at forklare end allene gjorde Anviisning paa det nye udgravede Vand Løb til Vigebøe Qvern, og forklarede Mons Echeland det hand tient paa Gaarden Ryland da udgravningen skeede til Vigebøe Qvernen, ligesom og Peder Echeland sagde at have Væred tilstæde da sam/m/e Vandløb blev udgraved. i ligemaade begierede Procurator Bleginberg at dette Vidne maatte beedige den forhen fremlagde og af ham tillige underskrevne attest af 8te 7bris 1744, hvilket skeede da hand eedelig bekræftede sin underskrevne og nestbemelte attestens indhold, Peder Echeland under Eed aflagde det hands forklaring iligemaade Var rigtig

Dernæst frem lagde Procurator Bleginberg endnu een af Lens Mand Anders Tvedten og Anders Nedre Tvedten underskrevne Attest af 31 Julij 1743 og derefter Var begierendes at

Lens Manden Anders Tvedten efter at sam/m/e er Vorden oplæst denne tillige med den forrige Attestes indhold for Rætten maae beedige

Lens Manden Anders Tvedten efter at begge attester blev ham fore læste bekræftede under Eed deres Indhold at Være rigtig ligesom begge attester af ham Var underskrevne.

Fleere Vidner forlanged Citanten ikke ført, men hand histerede for Rætten Gaarden Rylands Opsiddere Hans og Peder, qv: (qvestionerede) om de ikke til deres qvern har fattedes Vand udi sterk tørke lige saa vel som og Assessor Lausens Qvern, naar derimod Vigebøe Opsiddere har havt Vand til deres Qvern igien/n/em det nye Vandløb, saavel dermed at kunde male for sig selv som frem/m/ede, hvortil de begge enstem/m/ig svarede at saavel deres nemlig Rylands Qvern som Lausens Qvern har fattes Vand i sterk tørke, naar Vigebøes Qvern har havt Vand nok til deres Qvern igien/n/em det nye Vandløb hvorved deres Qverner ey har kundet bruges;

Den til Vedermæle indstevnte Ole Iden paastoed at det halve Vand skulle tilhøre Vigebøe som af ældgam/m/el tiid

1746: 207b

har Væred, og det hand ingenlunde Vil tilstaae at Vigebøe Mændene skal male noget for Herløe Ejere herefter,

I saadan Anledning Vilde Assessor Lausen fornem/m/e om Ole Iden som Vigebøes Ejere Vil tilstoppe forsvarlig det nye udgravede Vandløb og forfløtte Vigebøes Qvern paa den gamle tomt og deraf svare halv Malning til Herløe Gaard saaleedis som af Gam/m/el tiid Væred haver /: efterdi Comparenten nu for Rætten har hørt at Ole Iden saadant omstændelig benægtede men paa tilspørsel ey Vilde have det tilført Rætten som fornam efter at den/n/e question blev af Comparentens fuldMægtig fremsatt til besvarelse, at Ole Iden absenterede sig fra Rætten med de Ord ey længere at Vilde her forblive paa Stæden som hand ey videre havde her at forrette, og saaleedis med sin Svoger gick ud af Dørren hvor Rætten holtes, lod Ved Lens Manden Anders Tvedten og 2de Laug Rettes Mænd Baste Tveiten og Iver Hopland sænde ham bud med tilsigelse igien at møde for Rætten {og} \for at/ besvare{de} det af Comparenten fremsatte Spørsmål, men som hand desuagted ey Vilde møde, forklared bem/el/te Mænd det hand aldeelis nægtede ey at Vilde for Rætten igien møde, og at hand Vilde begive sig paa Reisen og fare herfra Landet,

Efter lang Ophold mødte omsiider Ole Iden og blev den til førte qvestion oplæst for ham til besvarelse, hvortil Ole Iden svarede det hand Vel Vilde tilstoppe forsvarlig det nye udgravne Vandløb til Vigebøe Qvernen, og forfløtte Vigebøes Qvern paa den gamle Tomt; men ingen lunde svare Herløe Ejere halv Malning som af forrige Tiider havde Væred sædvanligt, med mindre Assessor Lausen frem lagde de beviiser, hvorefter hand fantes berettiged til sam/m/e at fordre eller paastaae, ligesom Ole Iden og declarered det hand eller hans Opsiddere paa Vigebøe aldrig har nægted at jo Assessor Lausen skulle have frie Malning paa hands eller Vigebøe Opsidderes Qvern til denne tiid, og at de altsaa ey kand eller Vil betale den Resterende Mæhllers Summa 1 rdr 3 mrk for de forløbne Aar, af aarsag hands Leylændinger eller hand aldrig har nægted at Ville male for Assessor Lausen, men formedelst hands Godtz er ey ført til Vigebøe Qvernen er sam/m/e ey skeed

Derimod frem stillede Citanten Anders Øbsen og Anders Soleim og begierede deres eedelige forklaring om de ikke ofteste i Assessor Lausens Erinde for at male paa Vigebøes Qvern af Vigebøes Opsiddere har maatt modtage Knur og skidne Ord og desformedelst ofteste skyd at male der saa ofte de Vel havde havt det nødigt.

1746: 208

Anders Soleim efter Eeds aflæggelse forklarede det da hand for et halv aars tiid da hand tienede Assessor Lausen stundom og under tiiden naar hand henførte Assessor Lausens Korn vahre til Vigebøe Qvernen, hørte nok at Vigebøe Mændene knurrede naar hand paastoed at Ville faae sit godtz maled uagted deres godtz Var paa qvernen som først maatte aftages, dog kunde Vidned ey siige andet at jo hands hosbondes H/er/r Assessor Lausens Godtz blev maled, naar det som \paa/ Qvernen Var, blev aftagen, dog kunde det undertiiden og hende at Vigebøe Mændene lad paa Qvernen en liden pose Korn efter at hand med sit Korn Var kom/m/ed til Qvernen, og undertiiden at Vigebøe Mændene og fantes saa villige at aftage det Korn dem eller andre tilhørte for, at faa Assessor Lausens Godtz maled, Videre havde dette Vidne \ey/ at udsiige.

Det andet Vidne Anders Øvsen frem stoed og under Eed forklarede ligesom nestforrige Vidne, untagen med dette tillæg at Vigebøe Opsiddere Niels sagde ey at Vilde male for Assessor Lausen i henseende bem/el/te Lausen mahled frem/m/ed Korn for frem/m/ede, og sit til hørende paa Vigebøe Qvern,

Videre paa stoed H/er/r Assessor Lausen at Vigebøes Opsiddere og Ole Iden maatte erklære sig om de ikke tilstaaer at Assessor Lausen paa egen bekostning har opsatt den store Stem i Øfre Skievlen (Skiellen), uden at Vigebøes Ejere eller itzige eller forrige Vigebøes Ejere derpaa har gjort nogen bekostning, hvortil Ole Iden med Vigebøes Opsiddere nægtede ey at have Contribuered noget til Stem/m/ens Opbyggelse, men at Lausen paa egen bekostning sam/m/e har indretted

Hvorefter Rætten begav sig ud Ved Qvernerne for at tage alting i Øyesiun, og befandtes Ved et tagen Maal paa Rylands og Vigebøes Grundstocke fra øverst af Vandet til nederst paa Grundstockene at Vigebøes Grundstock laae halvandet qvarter dybere end Rylands qverne stock nu ligger, lige som og at Rylands Qverne stock ingen lunde kand graves dybere formedelst hinder af under liggende berg, da der imod Vigebøes stem/m/e stock dybere og dybere formedelst den sandige grund kand nedlægges, og af Elven nedsenkes og undergraves hvorved Qverne Vandet naar tørt Veyr ind falder gandske betages Rylans Qverner og allene søger igien/n/em det nye opgravede Udløb og Stem/m/e til Vigebøes Qvern, ligeleedis befandt Rætten og at en tem/m/elig stor Steen Reyse Var oven for Udløbet til Vigebøes Qvern og paa den søndre Side oven for Vigebøes Stem/m/e udkasted i Elven og i dybaalen af Elven hvorigien/n/em Vandet til Rylans Qverne

1746: 208b

burde gaae, hvorved Vandetz førel[se] betages Rylands Qverne, lige som og Rætten Ved et taged Maal blev underretted at fra øverste Jord i den grøft som er op taged til at leede Vandet til Vigebøe qvern er 3 ½ Alen høyt forinden mand naar ned paa bunden af det nye op tagne Udløb udi den dybeste grøft, og er sam/m/e grøft af den beskaffenhed at den Tiid efter anden af Elven kand blive udgraved og dybere formedelst den udi bem/el/te Grøft befindende sandige og mudrige grund kand nedgraves og udrives; paa Markesteene Ved Elven kunde ingen af Parterne gjøre Anviisning, hvorfor sam/m/e ey heller af Rætten kunde tages i Eftersiun.

Citanten Assessor Lausen forlangede Sagen til i Morgen udsatt for at slutte Sagen skriftlig til Doms

Eragted

Den forlangte Opsættelse bliver bevilged, da Parterne haver her paa Aastæden at møde {her paa Aastæden} i Morgen formiddag

D/en 4de ejusdem blev Retten igien med sam/m/e Laug Rættes Mænd satt paa Aastæden.

Claus Bleginberg mødte og producerede sin skriftlige i Rettesættelse af denne dags dato som hand begierede for Rætten op læst og derefter Vilde hand begiere at Rætten foruden den Siun og Grandskning som i Gaard er skeed Vilde forfare og eftersee Slusens breede saavel til Rylans Qvern og Assessor Lausens Qvern, som begge modtager Vand igiennem een Sluse, dernæst og Slusens breede udi Vigebøes nye Stem, da der imellem skal findes liden eller ingen difference, og derefter kand skiønnes at Assessor Lausens tilbud om at nyde 2de dages Vand til hans og Rylans 2de Qverner, imod at Vigebøe Qvern ikkun nyder en dag ikke med fører nogen Ubillighed aller helst da Vigebøes Opsiddere skulle med alle Være frie saalænge saadan Vandetz deeling skeede at male for Herløe Gaard hvilken Malning kunde medtage en tem/m/elig Antall dage, som de i saa Anledning bleve befriede for, og ellers Vilde hand have sig Videre Reserveret hvad hand kand have at erindre til det frem lagde Chartes Rettelse og for bedrelse, hvilket han/n/em til fremlæggelse i Gaard er bleven overlevered og end nu ikke af Rætten med stædens beskaaffenheder Vorden Confrontered.

Det producerede indlæg blev for Rætten oplæst.

Procurator Barth mødte for Rætten, og gav tilkiende, at hand i denne Morgen stund af

1746: 209

Ejeren til Gaarden Vigebøe Ole Iden samt Opsidderne paa bem/el/te Vigebøe Ole og Niels Var formaaet at fare herud for at forsvare dem imod den af H/er/r Assessor Lausen efter deres tancker urettelig anlagde Sag, men som Comparenten nu maae fornem/m/e at Sagen i Gaard dags er Vorden tractered, samt siun og Grandskning behandlet foruden Vidløftig Indlægger som saavel i Gaard som i dag er Vorden indlevered, saa kunde hand som frem/m/ed om Sagen og forinden hand erholder Com/m/unication om hvis passeret er ikke indlade sig i nogen procedur til Sagens Afhandling, men under all Lovlig paa ancke i fald noget hands principaler til Nackdeel skulle Være passeret, maatte begiere Sagen udsatt paa en saa rum og beleylig tiid at hands Principaler kunde faae udvirked fornøden Contra-Stevning i fald det fornødigede, siden de maae fornem/m/e at Citanten uden Ejeren til Gaarden Vigebøe og detz Opsidderes tilladelse har foretaget sig at opsætte Qverne huus som skal befindes at Være fæsted paa Vigebøes Grund og Ejendom, foruden anden Uleylighed Ole Iden paa hands Jorder Ved uforsvarlig demming er Vorden tilføyet.

Procurator Bleginberg Replicerede at hand ikke kand Være derimod, at Ole Iden og fleere Vedkom/m/ende nyder den forlangte Opsættelse, med saa skiel at de selv bekoster Rættens Middel paa Stæden, men dog Vilde Comparenten begiere slusernes eftermaalning efter hands forrige paastand, og om det Vorder accorderet dem at faae Sagen udsatt da Vil hand udbeede sig Afritztningen af Rætten tilbage levered for sam/m/e at see for bedred her igien i Rette lagt

Barth Replicerede at Sagens Udfald Vil Viise hvem der skal blive pligtig funden at betale Rettens Gebyhr med Processens Omkostning, og i øvrigt Vedblev sin forrige paastand om Sagens Udsættelse til beleylig tiid.

Hvorefter Rætten forføyed sig ud og eftermaaled Slusernes bredde, og befantes at Slusen til Rylands og Assessor Lausens Qvern Var imellem 3 á 3 ½ kvarter breedere end Slusen til Vigebøe Qvernen.

Det af Procurator Bleginberg forlangte Afritznings Charte blev af Retten hannem til Rettelse tilbage leveret.

Og blev da til sluttning eragted

At denne Sag efter Procurator Barthes forlangende bliver til d/en 1 Sept: inde Værende Aar udsatt hvor Parterne her paa Aastæden haver at møde

1746: 209b

[Sartor Schibbreede]

Anno 1746 dend 3 oct: paa tingstædet Tøsøen blev Retten sadt til Et almindeligdt Høsteting med Sartor Sch: Almue og Retten administreret i H/er/r Sorenskriver Johan Garmanns forfald og fraværelse af hands Constituerede fuldmægtig Erik Tohre samt betient af efterfølgende Eedsorne Laug rettes mænd neml: Anders Nore Tofte, Rasmus Midtvedt. Endre Lerøen. Anders Bildøen, Niels Iversen Lochøen. Jacob Snechevig, Henrik Søre Ekrehovde og Anders Larsen Søre Fielde. Ved Retten var paa Deres Excellence H/er/r Stiftbefallings mand Christian a Møinichens vegne hands Fuldmægtig S/igneu/r Lorent Jacob Rodtvidt nærværende, ligesom og deres Kongel: May: foged S/igneu/r Rasmus Smith var tilstæde.

Og blev da først efterfølgende Kongel: allernaadigste forordninger tilligemed andre i rette komne Documenter publicerede

1. Deres kongel: May: allernaad: forord: af 8 aug: sidstl: om Sørge klæder at bære {Sørge klæder} for Sal: og Høylovl: ihue kommelse Kong Christian Dend Siette

2. Deres kongel: May:s allernaad: forord: af samme Dato om ringen med klokerne samt forbud paa Spil og leg

3. Placat angaaende hvad fremmet Salt herefter i Danmark og Norge maa indføres under dato 23 aug: 1746.

4. Deres Excellence H/er/r Stiftbefallingsmand a Møinichens ordre til fogden Smith under 13 aug: sidstl: om at indfordre af hver mand her i fogderiet til Arne-Post-broes Reparation.

H/er/r Stiftbefallingsmandens fuldmægtig tilspurde Almuen om den har noget over Fogden, Sorenskriveren eller Lænsmanden at klage, men Almuen svarede Eenstemmig Nei at de aldeelees intet har at klage

5. Mad: Margrethe Sal: Abraham Vessels bøkelsedel til Niels Olsen paa 9 Mark Smør i Gaarden Børnæs med Revers paa gienpart af bøkelseddelen begge dattert dend 28 7b. 1746.

6. H/er/r Henrik Stevners bøkelsedel til Niels Olsen paa 4 ½ mark Smør i gaarden Nedre Børnes

7. Eet skiftebrev pass: paa Gaarden Landeraae efter afgangne Brithe Torsdatter d: 27 Majj 1746.

8. Eet dito paa Gaarden Hamre efter afgangne Anne Knudsdatter passeret d: 25 dito samme aar

Dend 4. 8b. blev Retten igien sadt

Knud Larsen Tæhle har ved skriftl: stevnemaal under 10 7b. sidstl: Stevnet Præsten H/er/r Henrik Stevner for Sagen Stevnemaalet indbefatter, samt til vidner Niels Eriksen Lochøen Niels Nielsen Strømme Anders Nielsen Bildøen Mons Olsen Lerøen Mons Knudsen Goltén Ole Nielsen Øftvedte Tørris Jacobsen Telle Jon Jacobsen Telle Johanne Michelsdatter Telle Ole Monsen Telle Marithe Grimsdatter Telle Niels Torgersen Selsteene (Selstøe) Marithe Pedersdatter Soltem Aamund Grimsen Asbiørn Larsen huusmand Marithe Baardsdatter og Brite Persdatter. til vædermæle Citantens Huustrue Marithe Diderichsdatter.

Bemeldte stevnemaal blev oplæst og er af denne indhold:

Efter H/er/r Henrik Stevners paateigning paa Stevnemaalet er samme hannem dend 14. Sept: forkyndt og ham derav tillige Copie leveret

Citantens Huustrue Marithe Dirichsdatter mødte for Retten og tilstod Lovlig at være stevnt
Præsten H/er/r Stevner blev trede gange paaraabt men hverken hand selv eller nogen paa
hands vegne mødte.

Af vidnerne mødte Niels Eriksen Lochøen Niels Nielsen Strømme Anders Nielsen
Bildøen, i hvis Stæd fogden opnevnte til at betienne Retten som Laugrettes mand Ole Olsen
NorEide, Mons Olsen Lerøen, Mons Knudsen Golten Ole Nielsen Øftvedt Niels Torgersen
Sælsteene (Selstøe) Aamund Grimsen og Marithe Baards-datter

Lænsmanden og Peder Svendsen afhiemlede under Eed at de samtl: udi Stevnemaalet
benevnte Personer Lovl: og med 14 dages varsel er bleven stevnt lige efter deres paateigning
paa Stevningen

Procurator Cramer mødte for Citanten og paastod at saa mange af vidnerne som møder
maatte vorde antagne til Eedl: forklaring

1746: 210

Niels Eriksen Lochøen fremstod herpaa og efter aflagde Corporl: Eed forklarede: at
hand har kiendt Citanten fra hands ungdom af, men hand neml: vidnet er aldrig af Citanten
med nogen u-skikkelighed bleven beegnet hand er ei heller bekiendt at hand mod andre har
op ført sig anderledes end det een skikkelig mand sømmede, ligesaa at hand ofte har været i
Sælskab med hannem saavel i hands neml: Citantens huus som paa andre stæder men hand
har som før er meldt ikke erfaret nogen u-anstændig opførsel af Citanten, Vidnet forklarede
ydermeere at hand ikke har erfaret at Citanten har *begnet (beegnet) sin huustrue paa nogen
u-sømmelig maade ei heller at huustruen har opført sig u-skikkeligen mod *hende moed Cit:
men hand har vel hørt et bøyde røgte om at de ikke opførde sig mod hver andre som de burde
og videre vidste vidnet ei at forklare.

Niels Nielsen Strømme fremstod hernest og efter aflagde Corporl: Eed forkl: at hand
har kiendt Cit: fra hands ungdom af og at hand neml: Cit: er fød og opfødt paa samme
gaard som vidnet beboer, men har aldrig erfaret noget u-skikkeligt af Cit: begaaet, men hand
har tvert imod saavidt *vidt vidnet selv har erfaret opført sig skikkel: Vidnet har været i
sælskab ofte med Citanten. men i saadanne sælskabe ei heller fornummet noget u-skikkeligt
af hand, vidnet har ei heller hørt at hand mod andre har forøvet noget u-anstændigt. mod
hands huustrue skal Citanten efter byerøgte ikke have opført sig som hand burde og
huustruen ei heller mod hannem, men hand indtet har derav selv erfaret hvem der ellers af
dennem i saadan u-Eenighed er aarsage ved vidnet ikke ei heller vidste hand meere om
denne Sag at forklare

Mons Knudsen Golten fremstod hernest og efter aflagde Corporl: Eed forklarede:
aldt ligesom nest forrige vidner for saavidt Citant: opførsel mod sig selv og andre angaaer,
Vidnede ydermeere at da hand eengang for ongefær 10 a 12 aar siden i ærinde kom i Citant:
huus, hørde hand Citantens huustrue og Citantens var i skiænderie sammen men ordene
kand vidnet ei erindre, under saadan skiænden saa hand at Cit: huustrue spødtede Cit: i
ansigtet - Ligel: forklarede vidnet at hand eengang da hand var et barn har hørt dend
indstevnte Marithe Dirichsdatter skiænde hendes forrige Mand ud men ordene erindrer hand
sig ikke og videre sagde vidnet ei at kunde forklare.

Ole Nielsen Øftvedt fremstod hernest og aflagde sin Corporl: Eed paa at vidne sin
sandhed i denne Sag og der paa forklarede at hand {har} ikke har erfaret noget u-skikkel:
endten af Citanten eller hands huustrue, mod vidnet eller andre begaaet, men efter et bøyde
røgte skal de have levet i u-fredelighed med hinanden indbyrdes, efter bøyde røgte skal dend
indstevnte Marithe Dirichsdatter ikke {skal} have opført sig skikkel: mod hendes første
Mand. videre vidste vidnet ei at erindre

Niels Torgersen Selsteene (Selstøe) fremstod herpaa og efter aflagde Eed forklarede: NB. hand er dend indstevnte Marthe Dirichsdatters Søstersøn, at Citanten for ongefær 2 aar siden paa adskillige stæder har overskiændet vidnet fordi vidnet somme tid havde Citant: huustrue hos sig i sit huus, som havde Løbet fra Cit: men førend dend tid har Cit: alletider op ført sig skikkelig mod vidnet, Vidnet forklarede ellers at Knud Telle ofte har været i trætte med folk og været søgdt til tinge, og at hand eengang paa et barsel giæstebud har været i mundklammer med hands neml: Cit: grander og sammetid beskyldte Cit: een af granderne at søge seng med Cit: huustrue. I anledning af vidnets forkl: i den post tilspurdte Cit: sin huustrue hvor gammel hun er, dertil hun svarede at være 74 aar nestanstundende

1746: 210b

Mortens mis Vidnet forkl: ydermeere ikke at have seet Cit: endten med ord eller gierning at begegne sin huustrue u-høflig, hand har ei heller fornummet huustruen at opføre sig anderledes mod Citant: hand har vel hørt at hun neml: Cit: huustrue skal have talet hendes første mand imod - paa spørgsmaal forklarede vidnet at hand ofte har været i selskab med Cit: hand har ellers af andre hørt sige at Citant: og hands huustrue i Lang tid har levet i u-fredelighed sammen og videre ved vidnet ei at forklare

Aamund Grimsen mødte og aflagde sin Corporl: Eed om sandhed at udsige og vidnede derpaa: at for ongefær 2 aar siden paa Citantens forlangende fulgte vidnet og \en/ anden Person fra Sogn neml: Michel den tid tienende paa Glæsvær Citanten til hands huustrue som opholdte sig paa gaarden Sælstøen hos hendes Søster Søn nestoven meldte vidne, og hørde vidnet da at Citanten med adskillige ord søgte at bevæge sin huustrue til at følge sig hjem og at medbringe det gods som hun havde taget af deres hus blandt andre ord brugende disse veed om veed om Sulamitten, men foruden at huustruen stedse vegret sig for at følge med opregnede hun idel: samme ord som manden taledede hende til med og i det samme tog hun et røkke hoved i haanden som i vrede, men vidnet saae ikke endten slog nogen dermed eller truede nogen, Nogen tid derefter var vidnet atter med Citanten i Niels Selstøens huus, og hørte da vidnet at Citant: som var i een boe hos sin huustrue græd men vidnet ved ei hvad ord mellem dem same tid blev taldte, Vidnet har ellers ofte været i selskab med Citant: men intet u-skikkel: af ham fornummet hand har vel seet paa at Citanten eengang da hand var i klammerie med andre fik hug, af Citantens huustrue har vidnet ei heller fornummet nogen u-sømmelighed, men vel af et bøyde røgte at de levede i u-samdrægtighed, dog uden at have hørt hos hvem aarsagen skulle være og videre vidste vidnet ei at forklare.

Marite Baards datter tienende Mons Hansen Hidsøen vidnet efter aflagdt Eed: at hun nestl: aars i vaarfiske tientte Cit: i 6 a 7 uger, men i dend tid har vidnet ei seet eller hørt noget u-skikkeligt begaaet af Citanten mod sin huustrue eller af huustruen mod Manden ei heller har nogen af dem endten i dend tid vidnet tientte dem, før eller siden, beegnet vidnet paa nogen u-sømmelig maade, Vidnet veed og ikke at noget saadant mod andre af dem er forøvet, I dend tid da vidnet som melt tientte Cit: drog Citantens huustrue fra ham, men aarsagen hvorfor veed vidnet ei, noged efter saadan bortgang kom Cit: huustrue og i hands fraværelse i huuset, og borttog spøttene af Cit: vanter Een stomp (stamp?) og bøtte og gick bort med hund ville vel taget meere, men vidnet hindrede hende i hendes forsæt. Cit: huustrue krævede og af vidnet nøglen til kaaven ved stuen men hun fik dend ikke, i samme kaave var ellers forvaret Eendel kister bommer og madvarer, af andre har vidnet hørt sige at Cit: og hands huustrue levede u-samdrægtig med hverandre og videre vidste hun ei at forklare.

Anders Nielsen Bildøen aflagde hands Corporl: Eed og derpaa vidnet: at hand, som fra *bardom (barndom) af har kiendt Cit: ikke selv har erfaret nogen slags uskikkelighed af

Cit: endten mod vidnet eller andre ia end ikke mod sin huustrue at være begaaet Vidnet har vel hørt af andre at Cit: skulle været noged u-roelig mod andre og at hand med huustruen levede u-fredel:, det samme vidnede hand om huustruen neml: at hand med hendes første Mand ikke har levet sønderl: fredelig, og ikke heller med Citanten levet i god forstaaelse. og videre vidste vidnet ei at forklare

Mons Olsen Lerøen mødte hernest og under aflagdt Eedl: forklarede [Vidnet}: at hand i lang tid har kiendt Cit: og været i selskab med ham men hand har aldrig erfaret at Citanten endten mod vidnet selv, fremmede eller sin huustrue, har op ført sig paa nogen u-anstændig maade. af et bøyde røgte har vidnet fornummet at Cit: skulle være een Svir-gast. og at hand levede ufredel: med sin huustrue ligel: vidnede hand at have hørt Citantens huustrue at leve i u-fred med manden, men vidnet har ei erfaret det selv.

Procurator Cramer paa Citantens vegne, efter Citantens ordre og Declaration for Retten holdt u-fornøden at føre flere vidner for denne gang men begierede tings vidnet beskrevet efter hvis passeret og vil ellers lade det an komme paa hands beskylder at overtøye hannem deslige ting hvorfor

1746: 211

hand skulle være uværdig at Communicere med dend Christel: meenighed

Afsagdt

Tingsvidnet sluttes og bevilges beskrevet

Procurator Claudius Emanuel Barth fremstod for Retten paa S/igneu/r Hans Ravels vegne som efter Kongel: allernaadigst meddelt Privilegium er tilladt at drive kræmmerhandel og giæstgiverie paa kræmmerstædet Lochøen samt efter samme formeld er tilladt at drive handel med dend om kring boende almue af ½ mils Destance paa alle sider; men han har ugiærne maatt fornemme at den i bemeldte Destrict værende almue eller eendel deraf ikke har holdt sig efterrettl: det bemeldte Ravel allernaadigste meddelte privilegium men tvert derimod til udfarere og forprangere fra Bergen har af hændet deres fiske avl: og fra dem igien tilforhandlet sig varer, hvilket aldt har gived bemeldte Ravel anledning saadant for hands Excellence H/er/r Stiftbefallingsmand a Møinchen at andrage, som og Naadigst ved Resolution har tilholdt Almuen det Ravel allernaad: meddelte privil: bydende \at efterleve/ dette aldt u-agtet har dog eendel af almuen vedblevet deres forrige stivhed, mueligens efterdi de ei rett maa have forstaaet privilegii indhold, hvorfor Ravel fandt sig beføyet ydmygst at begiære af hands Excellence H/er/r Stiftsbefallingsmand a Møinichens fuldmægtig, som nu Retten paa høybemeldte hands herres vegne bieveaner, det hand ville behage at betyde almuen ei allene hvad straf de paadrager sig om de ikke efterlever det Ravel allernaad: meddelte privilegium og tillige anbefale dennem efterdags at drive den handel med Ravel som privilegierne dem foreskriver

I anledning af ovenstaaende lod høybemeldte hands Excellence H/er/r Stiftbefallingsmandens fuldmægtig S/igneu/r Rodtvidt for Retten frem kalde saa mange af de tilstæde værende Almues Mænd som inden det Ravel forundte kræmer leyes destrict er boende og dennem tilspurdte om de noget over Hans Ravel havde i een eller anden slags maade at klage være sig endten kiøb eller sal angaaende eller hands opførsel mod dem i andre maader baade ved at Creditere og paa forlangende at assistere dem med hvad vare de maatte fornødige og ikke sig i Bergen ville eller kunde tilforhandle alt for billig betalling, og ligel: igien for deres fiske avl: eller andre varer de ham ville af sette, dem fornøyel: at betale.

Dend tilstædeværende almue af det for ommeldte Destrict Erklærede sig herpaa at de ikke har noget over Hans Ravel at klage naar de for de varer de sælger til hannem nyder betalling efter markets gang, og naar saadant skeer, holdte de det for gandske nøttigt og som til een

lettelse for dem at saadan Mand som Ravel eller een anden paa Lochøen er boende, paa det de i nøds tilfælde kand bekomme hvad vare de i deres huus kand fornødige. Almuen svarede tillige paa S/igneu/r Rodtvidts qvestioner, at de ingensinde har været forlegen med deres varer, men at Hans Ravel alletider har modtaget hvad de har bragdt ham til forhandling, ligesom hand og stedse har været villig til at Creditere dem hvad varer de tid efter anden har kundet fornødige.

S/igneu/r Rodtvidt formenede hernæst ia alvorl: tilholdt dend vedkommende almue at holde sig det Hans Ravel af hands May: forundte privilegium allerunderdanigst efterretl: og ikke med forprangere omstrippende eller andre u-priviligerede at indlade sig udi handel endten i kiøb eller sal, ei heller udi andre maader med giæstgiverl: næring eller anden handel mellem sig selv ham til præjudice sig at befatte saafremt de ikke vil vendte derfor med vedbørige Straf bøder, ia warernes anholdelse og Confiscation at vorde anseet. I det øvrige Recommenderende Eenighed og samdrægtighed imellem borger og almue saa at ikke nogen betydel: eller for billig anseede klagemaaler skulle for aarsages, om hvilket hand paa S/igneu/r *Raverts side saa meget desto meere kand giøre sig forvisset i henseende til vedkommende i dag gjorde Declaration

Hans Ravel begierede det passerede beskreven.

1746: 211b

Publ: Hans Larsen Lids fæstesæddel til Torkil Tørresen paa et stække mark liggende paa Nore Lies bøe datteret 3 oct: 1746.

Ligeledes blev publ: Eet Document udstæd af Mons Frideriksen Leerøen til hands fader Friderich Monsen, hvorudi hand qvitterer faderen saavel for den arv ham efter hands Moder arvel: er tilfalden. som og qvitterer for den arv som efter faderens død kunde, ligesom hand og i øvrigdt overdrager til sine Søstere odelsretten til dend af faderen beboende gaard. Documentet er datteret dend 12 Sept: h: a. men da samme som for ermeldt indbefatter diverse Materier blev det fogden for Retten anviist som derpaa fandt fornøden samme at anholde for at indhændte høyøvrigheds betenkning hvad dermed skal foretages - hvorpaa og samme Document fogden af retten blev extraderet - vide fol 252

Ole Olsen Eies bøxel sedel udstæd dend 3 oct: h: a. paa hands myndtl: Ole Larsen[s] Vegne til Haldor Hansen paa 2 pund fisk i gaarden Schaalevig: med Rev: af samme dato

Hans Hansen Algerøen, Mathias Michelsen og Ole Olsen Eies bøxel sedel til Hans Olsen paa 32 marker fisk i gaarden Landeraae dateret 3: 8b. h: a. med Revers af samme dato

S/igneu/r Hans *Ravert (Ravel) har ved skriftl: Stevnemaal af 17 7b. sidstl: ladet Stevne Mons Mitfælde, Jens Fælde og Ole Møevigen fordi de tvert imod de ham neml: Citant: forunte privilegier paa kræmmer og giæstgiver stædet Lochøen paa Søn og helligdage holder øl til sals med videre Stevnemaalets indhold som er denne

Alle de indstevnte mødte og tilstode Lovlig at være Stevnet.

Stevningen blev herpaa oplæst og da de ord af Stevningen som indbefatter at ondt og Guds fortørnelse er øvet, fremstod een Mand for Retten Henrik Søre Bjørøen der aldels ei har med Sagen at bestille, og overlydt raabte det var Løgn at nogen guds fortørnelse var forøvet og endskiønt hand af dommeren blev formanet at entholde sig fra saadane beskyldinger Continuerede hand dog adskillige gange med samme ord.

Fogden som ved Retten var nærværende Reserverede sig tiltale til bemeldte Mand paa Justitziens vegne.

Adser Jensen Søre Ekkerhovd istemmede strax med forbemelte Henrik Søre Biørøen og sagde at de nock bemeldte ord i Stevningen vare u-sandfærdige og endskiøndt hand ligesom dend anden af dommeren blev formanet, ei at for u-roelige Retten med Allarm Continuerede hand end da sine ord neml: at det var usandfærdigt at noget ondt eller guds fortørnelse efter Stevnemaalets Indhold skulle være forøvet.

Fogden Reserverede iligemaade paa Justitziens Vegne denne Mand at tiltale.

Procurator Bart for Citanten Declarerede at de trende indstevnte har forligdt sig med Citanten og seet deres forseelse hos hannem afsonet hvorfor Comparenten frafaldt Sagen og sigtelsen

Flere som havde Sager at føre i rette indfandt sig efter paaraab ikke.

Thi blev af Fogden Qvestioner til Lænsmanden og Almuen fremsadte

No 1.

1. Om nogen forandring med skatte Matriculen og Jorde bogen dette aar endten ved aftag eller paaleg er skeed her i skibredet. R: (Responderede/svarede) Ney

2. Om hands Kongel: May:ts eget beholdene og benificerede gods ei er det samme som det i aaret 1714 befandtes og ei noget deraf siden dend tid forbyttet. R: Er det samme som forrige aar uden nogen forandring

3. Om noget Strandvrag paa havet eller ved strandsiden her i skibredet dette aar enten er funden eller bierget. R: Ney dennem bekient aldeles indtet

4. Om her findes Sauger hvorpaa bord skiæres og des formedelst til skats svarelse dette aar kunde ansees - R: Ney

5. Om nogen huusmand eller Strandsidder som bruger haandværk, øltapperie eller i andre slige maader sig ernærer og dog ikke til nogen kiøbstæd ere borgere sig her i skibredet opholder. R: Ingen uden trende bønder neml: 1 af gaarden Møevigen og 2 af Gaarden \Fielde/ som til almuen der søger kirken og kommer fra lange reiser trette og mødige, undertiden for betaling kand sælge een potte øl eller mere til nødtørft og Læskelse. bemeldte bønders navne ere disse Mons Midfælde Jens Monsen Midfælde og Ole Olsen Møevigen.

6. Om her findes Pebersvenne eller andre Ledige karle og bønder Sønner, som

1746: 212

hverken ere boesatte eller tienner udi aars tienniste, som bruger kiøbmandskab med hæster eller Slagtefæe eller andre saadanne varer. R: Ney

7. Om noget Arveløst forbrudt Odels eller kiøbe gods, hands kongl: May:tt dette aar er tilfalden item 6 og 10de Penge for uden rigs (udenrigs) førte midler eller nogen slags boes Loder. ligel: om nogen 60 eller 3de 40 Lod Sølvs, Slags maals bøder eller andre deslige Straf-bøder hands May:ts her i skibredet ere tildømte R: de er om saadant gandske uvidende

8. Om nogen forlovs-Penge for arvs afførsel dette aar er falden R: det er dennem gandske u-bekiendt

9. Om nogen første bøkler af hands kongl: May:ts beholdene gods dette aar her i Destrictet er falden R: de ved det ikke

No 2.

Hernæst tilspurte fogden Almuen om gastgiveren i Buchen Tollev Gabrielsen befatter sig med nogen handel eller anden næring end hands blotte gast giverie R: Ney

No 3.

Videre tilspurte fogden Almuen

1. om det ikke er dennem vitterligt at Bratholmen beboes af Matros Peder Mikkelsen
2. at Hagelsundet ligger under Liuse Closters gods.
3. at Solsvigens handel drives af Stadtz hauptmand Mejerhof i Bergen
4. Om her udi Skibredet er flere gastgivere eller kræmerleyer som til aarl: skats svarelse kand ansees, end Bratholmen der beboes af Peder Mikkelsen Lochøen \der/ af Hans Ravel styres. Glæsnesholmen der styres af Justitz Raad Carbiner Hagelsundet der beboes af Jonas Ravel. og Sollesvigen der styres af Stadtz hauptmand Meyerhof

Paa de 3de første spørmaaler svarede Laugrettet med samtl: til stædeværende at de bemeldte Pladser beboes og bruges af de anførte Personer og at Haagelsundet ligger under Liuse Closter og paa dend 4 post at der ingen flere giæstgivere eller kræmmere findes end anført er

No 4.

End videre blev Almuen tilspurt

1. Om Sorenskriveren ikke boer paa een gaard Mielde R: joe
2. om ikke veyens lengde fra tingstæd til andet er rigtig efter dend af fogden freml: Specification saaledes at veyen gandske omkring ere 27 mile R: ioe
3. Om ikke Sorenskriveren paa de aarl: tingreyser indeværende aar haver betalt skydspege 4 sk pr mil til hver mand R: io

No 5.

Efterfølgende Laxe og sildevoger blev paa fogdens forlangende af Laugrettet Taxeret til skats svarelse for indeværende aar neml:

No 8. Varøens laxevog med Schratholmen 3 mrk
 No 12. Søre Toft Laxe vog 1 mrk.
 No 13ten. Nore Toft 3 mrk.
 No 18 Vorlands huusmandssæde 3 mrk.
 No 19. Coursland udi Laxe vogen Slumpen 3 mrk.
 Glæsnæs No 20. dend anden halve part i Nøeteland 3 mrk.
 25 Mittvedt eller Ersholmen 2 mrk.
 26. Telles underliggende eene Plads Stalden 2 mrk
 No 35 Store Sanggolt dend 1/3 part af qvalvogen 1 mrk.
 37. Schouge de 2/3 Parter 2 mrk.
 41 Hitzøen de trende Laxe voger 1 rd.
 51 Algerøen af Krogenæs og Jellenæsset 1 rd 1 mrk.
 55 Noreides Sildevog 2 mrk.
 61. Vindenæs af 3 voger 2 mrk.
 69 Bildøen 2 mrk.
 71. Foldnæs 1 rdl
 95. Førland og Førde Sorterer under Liuse Closter.
 Schratholmen 2 mrk.
 Anschottett 2 mrk.

Odelskatte Mandtallet blev oplæst og derefter attesteret

Restancerne over de kongel: skatter for indeværende aars sidste Termin blev for almuen oplæst og derefter attesteret. den bedrager 22 rd 4 mrk 8 sk

Restancen over deres May:ts anpart korn tiende som bedrager 3 r 5 mrk 12 sk blev ligel: oplæst og attesteret.

Til at betiene Retten som Laug rettes mænd for anstundende aar 1747 blev udnevnte Ole Humelsund, Michel Michelsen Glæsnæs, Jens Johansen Nipen, Rasmus Andersen Foldnæs, Niels Nielsen Kaartvet, Niels Jensen Dyrøen Ole Iversen Tøsøen og Peder Knapskoug

Schiolds Schibrede

Anno 1746 dend 6 oct: blev Retten sadt paa Gaarden Møhlendahl til et alminneligt høsteting med Schiolds Skibreedes Almue, og Retten administreret af Deres Kongel: May:ts Sorenskriver Johan Garmanns Constituerede fuldmægtig Erik Tohre samt betient af de samme Laugrettes Mænd som Retten paa nestl: Sommerting betiennede og hvis navne paa fol: 152 findes anført. Ved Retten var nærværende paa Kongel: May:ts Foged Rasmus Smiths vegne hands fuldmægtig Mons/ieu/r Jørgen Vang

Og blev da først publ: de ved Sartor ting publ: Kongel: allernaadigste forord: samt det der bekiendtgjorde H/er/r Stiftamtmandens brev til fogden om Arne Post broes Reparation: bekost: Repartition paa Almuen. dernest

1. Malene Sal: Harbert Henriksens Obl: til Varner Hosemichel paa Capital 120 rdl med forpantning udi debitorjndens tilhørende gaard Hope. obl: er datteret d: 10de Julij 1743.

Dend 7de 8b. blev Retten igien sadt og publ:

2. Jacob Bynesses {quittering} børseddell til Anders Andersen paa 18 Mark Smør 1 Mæle Malt i gaarden NorEide datteret 20 Majj 1746.

3. H/er/r biskop Bornemanns børseddell til Anders Olsen paa ½ Løb 9 Mark Smør ½ huud i gaarden øvre Natland under dato 29de Juni 1746. med dend børselendes Revers af samme dato

4. Ditos børseddell til Anders Nielsen paa ½ Løb 9 marker Smør ½ huud i samme Gaard datteret 29 Juni 1746. med dend børselendes Revers paa gienpart af børseleddelen af samme dato.

5. Assessor Evard Londemanns børsedell til Ole Mikkelsen paa ½ Løb Smør ½ huud i gaarden Nedre Tistad under dato 7 Majj 1746 med dend børselendes paa gienparts børseleddelen tegnede Reverse af samme dato

6. Til udslettelse af Pante-bogen blev anvist Jacob Ludes obl: til Johan Jørgen Mestmacher paa Capital 500 rdl med forpantning i gaarden Tarlebøe datt: den 4 Juli 1739. og blev samme efter Vedkommendes paategnede quittering af Pante bogen udslettet. men som debitor ikke i rette tid og til næste ting har besørget dend udslettet; saa paastod fogdens fuldmægtig sig obligationen extraderet til vedbør: paatale hvilket og skeede

Hernest blev følgende Sager foretagne. Efter forrige tiltale

Iver Aarestad Contra Niels Harrebache.

Proc: Bart mødte paa Citantens vegne og ville fornemme hvad dend indstevnte nu agter at forestille siden hand fra ting til andet har nødt Sagens udsettelse for at fremføre sit forsvar.

Dend indstevnte Niels Harrebache mødte og gav til kiende at hands forsvar proc: Preus udi forretninger for nogen tid siden er reist til Sundfiord, og derfor formodede ligesom hand og paastod at Sagen til anstundende Sommerting maatte vorde udsatt, da den u-feilbarl: paa hands side skal vorde sluttet

Bart kunde ikke agnoscere dend forlangde udsettelse siden dend indstevnte tilligemed hands fuldmægtig har meer end overflødig tid og rum til at besørge sin Sags tarv men som dend indstevnte muel: seer at hand fra søgemaalet ei kand escapere agter hand Sagen i ufornoden vidtløftighed at hentrekke, for nu at godtgjøre at dend indstevntes wærfader

tilligemed hands afgangne huustrue har beboet Citantens til hørende huus til leye i de paastevnte aar, saa producerede Comparenten S/igneu/r Jacob Gises, Hans Monsens og Clamer Moritzens attest af gaar dags dato som tilfulde bevidner at forbemeldte afdøde Personer mod {...} leye har beboet Citant: huus bemeldte Doc: begierede Comparenten for Retten oplæst og dernest edskede dend indstevntes tilstaaelse om det sig saaledes ei i aldt rigtig forholder

Dend indstevnte Niels Harrebache, efterat Documentet var oplæst benægtede ikke at io hands afgangne værforEldre har beboet Citantens huus i dend beskrevne tid. hand tilstod og at have til ægte de afgangnes Eeniste barn og Datter, i det øvrige vedblev hand hands paastand om Sagens udsettelse ting.

Proc: Bart gav derpaa til kiende at afdøde Anders Christophersens huustrue til afdrag paa det paastevnte til Citanten har betalt ved arbeide og warer 2 rdl 1 mrk saa at dend endel: rest igien bliver 19 rdl 5 mrk for hvilke Comparenten nu kraftigst paastod følgel: Stevnemaalet og Sagens omstendigheder, Dom over dend indstevnte, som eeniste arving efter de afdøde og som dend, der uden Rettens midels nærværelse har træd udi de afdødes boe og til sig taged hvad efter dennem fandtes, og endel: tillige at vorde tilfunden at erstatte Citanten denne processes bekost: med 6 rdl siden hand selv har været aarsage i sagens udhal, protesterende mod lengere udsettelse udi een saa reen og klar gields Sag sær siden ikkun tvende gange om aaret

1746: 213

ting holdes. hvorfor Lov givernes hensigt ikke er at sager fra ting til andet under u-nøttige paaskud skal vorde udsadt

Afsagdt

Paa det indstevnte Niels Harrebache ikke skal have aarsage at beklage sig overilet med Retten, bliver Sagen paa hands forlangende til nestanstundende Sommerting udsadt, dog med alvorl: tilhold da at slutte Sagen paa sin side, thi i vidrig fald bliver dend med Dom efter hvis irette lagdt er, endel: expederet

Madame Keghebeens Contra Karen Jons datter

Procurator Barth [mødte] for Citantinden og vil fornemme hvad den indstevnte har til sagen at svare.

Dend indstevnte Karen Jonsdatter mødte for Retten og gav til kiende at hendes Laug værge og forsvar Procurator Preus er bortreist til Sundfiord, hun forlangede i dend leylighed Sagen til næste rett forfløttet, da hun, som nu tilstaaer gieldens rigtighed saaledes at dend producerede og hende nu anviste haandskrift er skreven og underskreven med hendes minde og efter hendes forlangende, har det haab imidlertid at blive foreenet med Citantinden

Barth i anledning af dend indstevntes gjorde tilstaaelse protesterede paa dom efter dend paastand som Citantindens fuldmægtig Procurator Blechingberg forhen haver ladet tilføre saavel i hovedsagen som omgaaende Processens omkostningers skadesløse erstatning

Afsagdt

Dend indstevnte Karen Jons datter bevilges Dend forlangede opsettelse til nestanstundende Sommerting, under alvorlig tilhold, da uden videre anstand at nyde, Sagen paa hendes side til slutning at besørge proseqveret

Assessor Londemann Contra opsidderne paa Gaarden HornNæs

Citantens fuldmægtig procurator Johan Reutz lod fremlegge hands skriftlig Indleg under gaar dags dato hvorudi hand forlanger Sagens anstand til nestanstundende waar- eller Sommer ting

Ingen af de indstevnte mødte ei heller nogen paa deres vegne

Afsagdt

Dend af Procurator Reutz forlangte opsettelse bevilges til nestanstundende Sommerting

Publ: deres Excell: Hr: Stiftbefallingsmand a Møinichens skrivelse til Sorenskriver Garmand under 23 aug: sidstl: angaaende at Sorenskriverne som skifterne forretter skal af de Arvel: som fra Hands May:ts eller benificeret gods endten af de myndige arvinger selv eller de umyndiges formyndere \til andet gods/ afføres forlovs Pengene af een hver Arv ved afførselen Decourtere med videre

Og som ingen fleere efter paaraab mødte som endten havde sager at føre i rette eller i andre maader med tinget at bestille, saa blev til Almuen med Lænsmanden og Laug rettet af Fogden fremsadt de samme qvæstioner som foran her i Protocollen under No 1. er anført og fremsadt til Almuen i Sartor Sch: og blev Almuens svar dertil Eenslydende med hvis Almue af sidstbemeldte Skibrede har svaret, undtagen at der til dend 5 post blev svaret reent Ney

Dernest og for det andet

Om det ikke er dem bekiendt at Damsgaards Houchelands, Møhlendals og Calfari beboere er de eeniste som her i fogderiet eller Sch: bruger øltapperie og til skatts svarelse kand

1746: 213b

ansee

R: (Responderede/svaret) io

De under Nr 4. fremsadte 3 qvæstioner

blev af denne almue besvaret ligesom af almuen i Sartor Sch:

Om noget udi indeværende aar er malet paa de trende Hops qværner og om der i nogen af de her i skibredet befindende Laxe eller Sildevoger er fisket noget og om vedkommende derfor til skatts svarelse kand ansees

R: Paa Hops qværner er indtet malet thi de ere alle i u-brugbar stand, undtagen den eene dog males der ei andet end til opsiderens egen fornødenhed. af Silde eller Laxe voger er indtet fisket undtagen i Een vog under Steenegaard beliggende og hvoraf Eierne H/er/r Cancellie Raad Danchertsen efter Laug Rettets skøn for indeværende \aar/ efter billighed kand svare skatt 4 rdl

Om giæstgiveren i Kongshavn bruger anden slags handel end det blotte giæstgiverie

R: Nei.

Om Almuen er bekiendt hvorleng dend eene 4de part i gaarden NorEide under Matriculens No 85 har lagdt øde

R: Siden 1740 til 1745. I aaret 1740 var dend beboet af Peder Jølsten men hand gik derfra formedelst armod

Odelskatts Mandtallet blev oplæst og derefter attesteret

Restancen over de Kongel: Skatters under Termin pro 1746. {blev} bedrager 496 rdl 2 mrk 13 sk blev ligel: attesteret.

Restancen over Deres Kongel: May:ts anpart Korn og smaat: (smaatiende) der bedrager Kongel: 15 r 2 mrk 4 s og smaat: 2 r 1 mrk 14 2/3 s: iligemaade

Til at betienne Retten som Laugrettes Mænd for anstundende aar 1747 blev af Retten Denomineret 1. Elling Rødland 2. Niels Jonsen {Rødland} \Grimen/ 3. Lars Lille Tvedt

4. Hans Monsen Espeland 5. Niels Birkeland 6. Niels Harrebache 7. Anthonius Schiold
8. og Povel Godvigen

Gullens Sch:

Anno 1746 dend 13 oct: blev Retten sadt paa gaarden Schierjehaun til et almindel: Høstetings holdelse med Gullens Skibredes almue og Retten administreret af deres Kongel: May:ts Sorenskriver Johan Garmanns fuldmægtig Erik Tore og betient af de samme Laugrettesmænd som retten sidstl: Sommering betiennede og hvis navne paa fol: findes anførte. Ved Retten var deres Kongl: May: foged *edt Rasmus Smit nærværende

Og blev da først publ: de ved forrige tingstæder publ: kongel: forord: og Stiftbefallingsmandens ordres.

Dernest.

1. Eet skiftebrev forrettet dend 25 Majj 1745 efter afg: Povel Pedersen Nore Gullen
2. Dito forrettet d/en 28 Juni indev: aar efter afg: Lars Einersens Nørland
3. Dito efter Mathias Jonsen Qværsøen dend 14 Juni forrettet.
4. Anna Hansen Sal: Justitz Raad Frimanns bøkseled til Mons Larsen paa 13 ½ Mark Smør i gaarden Hosteland tilligemed dend bøkseleds Revers aldt datteret 9 april 1746.
5. Magdalena a Møinichen Sal: Sorenskriver de Fines bøkseled til Ole Hosteland paa 18 Mark Smør 1 mæle maldt i gaarden Hosteland tilligemed Revers aldt datt: 1: 8b. 1746
6. Ditos skiøde til Elling Mogensen paa ½ Løb Smør i gaarden Myhr datt: 13 Juni 1746. med fuldte attest af Pantebogen

Den 14de Oct:

Blev Retten igien sadt. og da til publ: fremlagdt følgende Documenter

7. Gunnar Hansen Unnelands skiøde til Aslach Olsen paa 8 4/13 mark Smør 1 5/13 Mark fisk i gaarden Unneland datteret dend 13 oct: 1746. - med attest af Pandteb:
8. Anders Olsen Hellebustes skiøde til Lars Andersen paa 1 Løb Smør i Gaarden Berge med vedf: attest af Pandtebøgerne aldt af gaar dags dato
9. Jetmund Jacobsen Aanelands skiøde til Mons Jetmundsen paa 9 Mark Smør 6 Mark fisk ¼ faar i gaarden Rørtvedt, med attest. aldt af gaar dags dato
10. Hans Hansen Dahles skiøde til Hans Hansen paa 2 pund 9 Mark Smør i gaarden Dahle med attest som aldt er datteret dend 13 oct: 1746.
11. Iver Jacobsen Frøsetters skiøde til Ole Rasmusen Lille Slire paa 12 Mark Smør i gaarden Lille Slire med attest datteret 14 8b. 1746.
12. Magdalena Sal: Sorenskriver de Fines skiøde til Baattel Halvorsen paa ½ Løb Smør i gaarden Aarchnæs datteret 13 Juni 1746. med vedfuldte attest af Pandte

1746: 214

bøgerne datteret 13 oct: samme aar

13. H/er/r Thomas Sommers skiøde til Hans Olsen Tvedt paa ½ Løb Smør i gaarden Tvedten datteret 12 8b. 1746 med attest af Pandtebøgerne datteret 13 dito nestefter
14. Lars Jørgensen Hogsvæhrs skiøde til Ole Sonvatsen (Soevatsen) paa ½ Løb Smør i gaarden Hogsvæhr datteret dend 18 Januarij indeværende aar hvorved fuldte attest af Pandtebøgerne under 13 oct: dernest.

15. Anna Helena Sal: Lems bøkelseddel til Baard Jonsen paa 1 pund 6 Mark Smør i gaard: Andvigen datteret 28 Juni indev: Aar med dend bøkendes Revers paa gienpart af bøkelsedelen under samme dato

16. Iver Midbøes bøkelsbrev til Joen Aandeland paa 4 7/8 mark Smør i gaarden Aandeland datteret dend 13 oct: indev: aar, med Revers paa gienparts bøkelsedelen under samme dato

17. Ludvig Lems Penge mangels Lysning og rett til gaarden Merchisdahlen der skylder ½ Løb Smør datteret Bergen dend 10de oct: 1746.

Bryning Ehlers som boer udi Vichingvog fremstod for Retten og, i henseende at hand af fogden søges for 2 rdl aarl: i handelskat, for at faae oplyst det hand ei driver anden handel, end at hand i sit huus kand for betal: have til fals een ringe deel brendevin og øl, til nødvendig fornødenhed for reisende fornemmel: Nordfarer der undertiden, men ei uden yderste Nød og formedelst u-weyr og modvind kommer der i havnen hvor hand boer, tilspurdte Laugrettet med dend tilstædeværende almue, om dennem er bekiendt at hand bruger anden handel end for ermeldt.

Laugrettet tilligemed Almuen svarede. at Bryning Ehlers ikke driver \anden/ handel, hverken med købmands wahre eller andre ting end hvis af ham selv angived er neml: med drikkende warer til de reisendes fornødenhed og wæderqvægelse, ligesom og dend samtl: nærværende Almue paa Bryning Ehlers yderl: proposition tilstod at Stædet Vichingvog for reisende er høy-nødvendig. da der paa denne side af Fæns-fiorden og Nor kysten langs paa nogle mile ikke er havn hvor folk boer, og paa dend synden side er Fænds fiorden, som i indfaldende uveir er farl: og besværlig at komme over

Bryning Ehlers forlangede det passerede beskreven som blev bevilget

Fogden S/igneu/r Rasmus Smith haver med mundtlig Stevnemaal Ladet Stevne Peder Povelsen Nord gullen for fortil: sammenleye med hands kone Anna Tarralds-datter.

De indstevnte mødte ikke.

Stevnevidnerne Lensmanden Peder Henriksbøe mødte men det andet Stevne vidne Lars Nordgullen var ei tilstæde. hvorfor Fogden beordrede Lensmanden Sagen paa nye til anstundende Sommerting at indstevne

Dito haver med mundtl: Stevnemaal ind kaldet Baltzar Knudsen Holland for fortilig sammen leye med hands kone Kari Olsdatter.

Ingen af dem mødte.

Stevnevidnerne {forbemeldte Lænsmand og} Svend Lund og Joen Eedl: afhiemlede at de dem med meere end 14. dages warsel har lovlig stevnt for deres boepæl, Manden var \ei/ hiemme men koenen talte de selv med

Fogden begierede Laugdag forelagdt de indstevnte til næste [ting]

Afsagdt

Dend indstevnte Baltzar Knudsen gives Laugdag til nestanstundende Sommerting at svare til sagen

1746: 214b

Dito har ved muundtl: Stevnemaal Ladet Stevne Evind Brandsdalen for fortil: sammenleye med hands huustrue Ingeborg Olsdatter,

Den indstevnte mødte ikke.

Stevnevidnerne Svend Lund og Joen Kellingvold Eedl: afhiemlede at de med meere end 14 dages warsel har forkyndt Stevningen i dend indstevntes boepæl og i hands fraværelse for hands huustrue.

Fogden begierede Laugdag for den indstevnte til næste ting

Afsagdt

Dend indstevnte *Baltzar Knudsen Holland* (Evind Brandsdalen) forelægges Laugdag til anstundende Sommerting

Dito har med mundtl: Stevnemaal og ved Stevnevidnerne Svend Lund og Joen Kellingvold Ladet indstevne Claus Henriksbø formedelst fortilig sammenleye med hands huustrue Marite Ellingsd:

De indstevnte mødte ikke.

Stevnevidnerne, som er Lensmanden Peder Henriksbø og Hans Henriksbø; og er de første efter Lensmandens forkl: feil anførte - afhiemlede under Eed at de med meere end 14 dages warsel har stevnt Claus Henriksbø i hands huus og taldt med ham selv.

{Dend indstevnte mødte ikke}

Fogden forlangede dend Indstevnte forelagdt til anstundende Sommerting.

Afsagdt

Dend indstevnte Claus Henriksbø gives Laugdag til nestanstundende Sommerting at svare til Sagen

Og flere som endten haver Sager at føre i rette eller andet med tinget at bestille mødte ikke; thi blev til Laugrettet og almuen af Fogden frem sadt følgende Qvæstioner

Først

De under No 1. forhen i Protocollen anførte Qvæstioner, til hvilke denne almue og Laugrettet i alt svarede ligesom af almuen i Schiolds skibrede er svaret

For det andet

Om her i skibredet findes flere gastgivere end Bryning Vichingvog, som til aarl: skatts svarelse kand R: Ney, men om hand til skatts svarelse kand ansees eller ei indstiller de til dend høye øvrigheds for godt befindende, saasom hands nærring ei bestaar i andet end at hand sælge til de reisendes fornødenhed undertiden et glas øl og brendevin

For det tredie

Om Ingeborg Schierjehaun bruger anden handel eller næring end det blotte gæstgiverie. R: Ney

For det 4de

Om Eidsnæses underliggende 2de qværner og Frøsetters Laxekast dette aar har været i brug. R: Ney

De under No 4. fremsadte 3de Qvæstioner

Blev besvaret ligesom af Almuen paa forrige ting stæder

Odelskatte mandtallet blev oplæst og som rigtig attest:

Restancen over de Kongl: skatters sidste Termin for indev: aar der bedrager 51 rdl 5 mrk 13 sk ligel:

Restancen over Deres Kongl: May:ts anpart Korn og smaatiende bedragende 3 rdl 6 sk iligemaade.

Til at betienne Retten som Laugrettes mænd for anstundende aar 1747 opnevnes, Ole Rasmusen Vatsøen, Niels Bordøen, Jon Hansen Store Vatsøen Joen Joensen Grimstad Truels Olsen

Houge, Jevle Monsen Hougsdahl, Ole Joensen Hougsvæhr og Claus Slengesol

Lindaas Schibrede

Anno 1746 dend 17de october paa Giæst Giver Stædet Kilstrømmen blev Almindel: Høsteting holdet med Lindaass Skibredes Almue, og Retten administreret af deres Kongl: May:ts *May:ts Sorenskriver Johan Garmanns Constituerede Fuldmægtig Erik Tohre samt retten betiendt af de samme Laugrettes Mænd som retten sidstl: Sommerting betiennede og hvis navne paa fol: findes anførte. Wed Retten var deres Kongel: May:ts Foged S/igneu/r Rasmus Smith nærv:

Og blev da først publ: de samme Kongl: forordninger og H/er/r Stiftbefallingsmandens ordres som ved de forrige tingstæder er bleven publ: her tillige publicerede

Dernæst

1. Elling Magnesens skiøde til Anders Nielsen Kalland paa 1 pund 3 Mark Smør 16 (18?) kander malt 3/8 faar i Gaarden Kalland datteret 27. Maj 1746 herved fulgte attest af Pandte bogen under dags dato

2. Jørgen Michelsen Nedre Syslachs obl: til Jørgen Petter Møller paa Capital 24 rdl 3 mrk 6 sk. med forpantning udi Debtors Eiende anpart udi gaarden Nedre Syslach som skylder 2 pund 21 Mark Smør og 3 mæler malt. datt: 5 oct: 1746

3. Anders Vigs med fleres skiøde til Knud Steffensen paa 1 pund 3 Mark Smør 1 mæle 6 kander malt i gaarden Fonnebust datteret 15 Juni 1746. med Vedfulgte attest af Pandtebogen under dags dato

4. Giertrud Sal: D. Danchertsens bøkelsedel til Niels Hansen Moløen paa 18 Mark fisk i samme gaard datteret 3 Maj sidstl:

5. Ditos bøkelsedel til Knud Hansen paa ½ vog fisk i pladset Vig paa Fedie af samme dato

6. Ditos bøkelsedel til Peder Henriksen paa 13 ½ Mark Smør i gaarden Koppen under samme dato

7. Dito bøkelsedel paa 1 pund 3 Mark Smør udi Gaarden Huuse til Baard Thomesen Datteret 22. Ib: indeværende

8. Ole Bleges bøkelsedel til Johannes Jonsen paa 1 pund 1 1/3 Mark Smør i gaarden Haaneqvam Datteret 28 Juli 1746.

Dend 18 oct: blev Retten igien sadt men ingen mødte som noget havde at føre i rette

Dend 19 Dito blev Retten atter sadt

Rasmus Jacobsen udLyhren Comparerede for Retten og gav til kiende at hand med mundtl: Stevnermaal og ved Stevnevidnerne Thomas Ones og Jacob Qvalvogen har ladet Stevne opsidderne paa IndLyhren neml: gamle Anders Christiansen, Lars Monsen, Ole Monsen gamle Rasmus Nielsen Thomas Tomæsen og Rasmus Olsen fordi deres Smaler i Sommer og paa dend tid da kornet skulle skiæres havde op ædt Eendel af hands korn medens det stod paa ageren, og derfor at lide dom til skadens erstatt: efter dend ved Lænsmanden Peder Ones paa fogdens vegne, og medhavde

Mænd skeede Taxation, samt til processens omkostninger at Refundere ligel: er Lensmanden Peder Oness og de med havde mænd Erik Qvalvogen og Johannes Qvalvogen ind kaldede deres forretning om fornøden skulle eragtis med Eed at Stadfæste

Af de indstevnte mødte Lars Monsen, Rasmus Olsen og Thomas Thomæsen

Lars Monsen benægtede aldeles at hands Smaler nogen sinde har endten været paa Citantens ager eller opædt hands korn. Rasmus Olsen benægtede iligemaade at hands Smaler har opædt Citantens korn. Thomas Thomæsen sagde ligesaa ikke at afvide at hands Smaler har opædt korn paa Citantens ager - end sagde Thomas Thomæsen at hand ei kand benægte det hands Smaler har været paa Cit: ager, men dette benægtede hand at de er gaaed over hands egen gierdisgaard

Flere af de indstevnte mødte ikke undtagen Lensmanden Peder Ones og de forbemeldte tvende skions og besigtelses Mænd, som forklarede at \have/ været tvende gange efter Citantens forlangende, og paa hands ager for at besigtige den skade som hand neml: Citant: foregave at være tilføyet hands korn af Ind Lyhrens opsidderes Smaler. og skønnede de efter foregaaende besigtelse at skaden i mindste maader regnet kunde være 2 ½ tønne korns bedærvelse og hvilket de taxerede for 10 mrk danske det de nu med deres Eed her for Retten Stadfæstede

Citanten forlangede Laug dag for de udeblivende til næste Rett.

Afsagdt

De Lovl: indstevnte neml: Anders Christiansen, Ole Monsen og Rasmus Nielsen Ind Lyhren som ikke møder eller lader svare til Sagen, forelægges Laug dag til nestanstundende Sommer ting

Anders Michelsen Refsdal haver ved mundtl: Stevnemaal og Stevnevidnerne Erik og Jacob Qvalvog ladet indkaldet til Doms lidelse. Knud Berge fordi hand, baade har hugget træer i Citantens skov paa Refsdals grund, og samme tilligemed Eendel træer som Citanten selv havde nedfældet bortført og ellers i Citantens skov løsnet næver og dend afført. hvilket aldt skal være passeret for ongefær 2 aar siden. Til vidner i denne Sag er under Lovens falsmaal Indstevnte Anders Mikkelsen huusmand paa Gaarden Refsdal og bemeldte huusmands kone Inger Østensdatter og Knud Berge ligesaa Stevnet samme at anhøre

Citanten forklarede ellers at de indstevnte vidner har først gived ham Knud Berges forhold til kiende.

Dend Indstevnte Knud Berge mødte ikke ei heller nogen paa hands vegne

Stevnevidnerne afhiemlede under Eed det de hannem med meere end 14 dages warsel Lovlig har Stevnt for hands boepæl og taldte med ham selv.

Citanten forlangede Laugdag saavel for Knud Berge som for de tvende indstevnte vidner til næste rett.

Stevnevidnerne under forhen aflagde Eed afhiemlede det de med meere end 14 dages warsel har indstevnt forbemeldte vidner under Lovens faldsmaal

i deres boepæl og taldte med dem selv.

Afsagdt

Dend indstevnte Knud Berge gives Lav dag til nestanstundende Sommer ting, og forelægges de indstevnte vidner Anders Mikkelsen og huustrue Inger Østens datter, under deres faldsmaals bøder, til samme tid at møde for at bære deres Eedlig vidnes byrd i Sagen

Sager efter forrige tiltale.

Fogden Smith Contra Mons Gudmundsen og \Tomas Indre Lyhren/
Fogden producerede den afsagde Lavdags foreleggelse og derefter vil fornemme om nogen af de indstevnte endten Part eller vidner møder

Dend indstevnte Mons Gudmundsen mødte for Retten og {benægtede} sagde det hand ei videre med Sagen har at bestille.

Dend Sag givne Thomas Thomæsen Indre Lyhren mødte, og benægtede at have slaged Mons Gudmundsen.

De forelagde vidner Kari Sæbiørns datter og Ingeborg Gudmunds datter mødte Fogden forlangede dem afhørte og fremstod derpaa

Kari Sæbiørnsdatter som efter forhen aflagde Corporl: Eed forklarede: at ongefær for 2 aar siden saae vidnet at de indstevnte neml: Thomas Thomæsen IndLyhren og Mons Gudmundsen i Thomas Ind Lyhrens Stue var i slagsmaal sammen og slog hverandre eller rev *hinden (hinanden) i haaret. anledning dertil var denne. Mons Gudmundsen som tiente Thomas Ind Lyhren stod eengang og feiede gulved, i det samme kom Thomas Ind Lyhrens huustrue ind i Stuen og som af spøgerie eller med Lystighed tog Mons i hovedet og bøyede ham ned mod Jorden og da Mons ville bruge lige løstighed mod hende, kom Thomas som samme tid sad i Stuen, for at skille dem ad, og kom de neml: Mons og Thomas i haaret paa hverande uden at Vidnet kand sige hvem af dem der gjorde begyndelsen og videre vidste vidnet ikke at forklare

Hernest fremstod det andet vidne som sagde at være Thomas IndLyhrens Moder og heder Ingeborg Gudmunds datter, og efter at hun var bleven betydet om Eeden og hvad Straf dend som begaaer meenEed paadrager sig samt formanet at sige sin sandhed i denne sag, under aflagdt Corporl: Eed forklarede: at ongefær for 2 aar siden, saae hun at dend indstevnte Mons Gudmundsen og hendes Søn Thomas IndLyhrens huustrue paa en benk eller kragt (krakk) droges af lystighed med hverandre. derpaa kom Thomas og ville skille dem ad, men vidnet saa ikke at nogen af dem slog hverandre - og videre vidste vidnet ei at forklare.

Fogden Smith. som af de indstevnte sidste vidners forklaringer fornemmer at de indstevnte neml: Thomas IndLyhren og Mons Gudmundsen har haardddraget hverandre eller været i slagsmaal sammen, paastod at en hver for sig bør udreede deres slagsmaals bøder efter Loven samt at svare processens omkostninger

Dend indstevnte havde {havde} ei videre til Sagen at svare dog benægtede

1746: 216b

de at have slaged hverandre.

Afsagdt

Sagen optages til Doms til i eftermiddag

Fogden Smith Contra Ole Lagesen.

Ole Lagesen mødte og forlangede denne sag udsadt til nestanstundende Sommer ting da hand agter endten hos deres kongl: May:t eller anden høy-øvrighed at søge om forlindring i de bøder som hand ved forventende dom kand tilfindes formedelst hands opførsel, og imidlertid Lover hand og forpligter sig til nu og forinden tinget sluttes at stille H/er/r Fogden forsikring saaledes at hand i hvordan Sagen end maatte udfalde skal blive uden ringeste skade

Fogden efter saadan Declaration bevilgede dend indstevntes forlangende.

Afsagdt

Sagen udsettes til nestanstundende Sommerting

Fogden Smith har med mundtlig Stevnemaal ved Stevnevidnerne Erik og Jacob Qvalvogen ladet indstevne Joen Nielsen tiennende paa gaarden Hundven og Ingeborg Steffens datter formedelst begangne Leyermaal med hverandre indeværende aar.

For qvinde mennisket mødte Østen Brundslund og tilstod at hand lovlig er stevnt gav derhos til kiende at de indstevnte agter at ægte hverandre og i øvrigt Caverede for {at} de bøder som for fortilig sammenleye kand komme paa hendes del at være fogden ansvarl:

Joen Nielsen mødte ikke

Stevnevidnerne Eedl: afhiemlede at de hannem med 14 dages warsel Lovlig har stevnt.

Fogden forlangede Lav dag for dend udeblivende Joen Nielsen til næste ting.

Afsagdt

Indstevnte Joen Nielsen gives Lav dag til næstkommende Sommerting at svare til Sagen

Skafteren \Rasmus Lechvold/ efter Fogdens ordre har mundtl: ved Stevnevidnerne Jacob Vigene og Mons Aaraas Ladet Stevne Jacob Førland fordi hand i Sommer, ei efter tilsagen endten har villet skydse eller betale den i hands Stød leyede for Penge, at lide dom saavel til at betale Leyepengene som og at bøde for opsetsighed.

Dend indstevnte mødte ikke ei heller nogen paa hands vegne

Stevnevidnerne afhiemlede under Eed at de hannem med meere end 14 dages warsel Lovlig har Stevnt og taldt med ham selv, i hands huus

Citanten forlangede Laug dag for dend indstevnte til anstundende Sommerting

Afsagdt

Indstevnte Jacob Førland gives Laug dag til nestanstundende Sommerting for at svare til sagen

Udi Sagen Indstevnt af Fogden Smith Contra Thomas Thomæsen IndLyhren og Mons Gudmundsen bliver saaledes for rett

1746: 217

Dømt og afsagdt

Indstevnte Thomas Thomæsen IndLyhren og Mons Gudmundsen er ikke med tilstrekkelige og Lov faste vidner over bevist at have forøved noget slag paa hverandre; thi bliver de herved for Citantens Fogden Smithes tiltale i denne Sag aldeles frie funden

Fleere som havde Sager at føre mødte efter paaraab ikke

Publiceret

9. Ole Lagesens udgivne Obl: til Fogden Rasmus Smith paa Capital 30 rdl med forpantning udi Debtors paa Kilstrømmen bestaaende huuse med videre datteret dend 19 oct: 1746.

10. Ditos forpligt til Fogden Smith om ikke at afhænde nogen enten hands faste eller Løse Eiendeele førend bemeldte Fogden for de bødder som kand flyde af dend mellem Fogden paa Justitziens vegne og Ole Lagesen her for denne rett Ventileres datteret denne dag og inde værende Aar

11. Ole Nataases, Iver og Jon Haadnes bøkelsedel hvorudi de paa deres myndtl: Ole, Niels og Halvor Jacobsønners vegne til Erik Halstensen bøkler myndtl: efter deres fader Jacob Halvorsen Haadne arvel: tilfaldne anpart i gaarden Haadne som er 11 $\frac{3}{4}$ mark Smør, tilligemed dend bøklandes Revers paa gienparts bøkelsedelen aldt datteret denne dag

12. Til udslettelse af Pandte bogen blev fremlagdt Jonas Mechelborgs under 18. December 1733 til Madame Abel Margarethe Sal: H/er/r Christen Kroghs udgivne obligation paa Capital 150 rdl: Creditorindens qvittering tegnet paa obligationen dend 13 aug: sidstl: blev oplæst og bliver obl: derefter forsaavidt det her i skibredet beliggende pant angaaer, af Pandtebogen udslettet.

Og som ingen efter paaraab mødte som havde med tinget at bestille. saa blev de af fogden paa forrige tingstæder fremsatte og paa fol: 211 Special anførte qveesttioner for denne almue igientagne og deres svar til et hvert i sær saal: given

Til de under No. 1. fremsatte 9. qvæstioner svarede almuen ligesom almuen paa de andre tingstæder svaret haver

2det.

Om her er fleere giæstgiverier og kræmere her i skibredet som til skatts svarelse kand ansees end Madame Danchertsen og Ole Lagesen R: Ney

3.

Til de under No. 4. fremsatte og anførte trende qvæstioner svarede denne Almue ligesom de forrige

4.

Om der udi de her i skibredet befindende Laxe- og Sildevoger dette aar er fisket noget og om vedkommende derfor til skatts svarelse kand. [R:] Ikke uden i Rongværs Laxevog, og hvorfor de skønner at brugeren Martinus kand skatte 3 mrk

5

Om de tvende øde gaarder Bachebøe og Søre Fieldsbøe ikke over 40 a 50 aar har lagdt øde med videre R: io og haves der ingen apparence at samme nogensinde vil blive bebygget eller antaget

1746: 217b

6.

Om dend øde Part i gaarden Smørdahl var Almuens svar ligesom de forrige aar neml: at samme gaard endnu er øde at derfor ikke betales mere i Engeslette skatt end 7 mrk. og at fogden stedse og aarl: har opbudet den til tinge men ingen har indfunden sig som samme vil antage til beboelse

7.

Odelskatte mandtallet blev oplæst og attesteret

8

Restancen over de Kongel: skatters sidste Termin for indeværende aar som bedrager 357 rdl 2 mrk 5 sk blev ligesom oplæst og attesteret

9

Restancen over Deres Kongl: May:ts anpart Korn tiende og smaat: for indeværende aar blev iligemaade oplæst og attesteret, dend bedrager 24 rdl 5 mrk 8 sk.

Til at betienne \som/ Laugrettes mænd, tinget til anstundende aar 1747. udnevnes 1. Jetmund Jetmundsen Hopland, 2. Magne Hopland 3. Mons Sættre 4. Jacob Rasmusen Indre Kilen 5. Iver Olsen Haadneland 6. Niels Olsen Fammestad 7. Marcus Bensen Nedre Tvedt 8. og Østen Østensens Brundtland.

1746 d/en 21 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse med Ahlenfit Skibbreede satt paa Ting stædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rettes Mænd hvis Navne fol: 168 findes tilførte

Og blev de sam/m/e Kongl/ige forordninger og Stiftamptmandens Ordre oplæste som Ved nestforrige Tingstæder

1. Dernæst aflyst H/er/r Jonas Mechelborgs udgivne Pante Obligation dat: 18 Dec: 1733 til Margrethe S/a/l/ig/ H/er/r Christen Kraags paa Capital 150 rdr hvorudi Var pandtsatt Gaarden Mundahl skyldende 2 Løber, efter Creditors paateignede quittance dat: 13 aug: 1746 vide fol: 14:

2. H/er/r Morten Ruuses udgivne Skiøde til Magne Aschildsen paa 1 Løb Smørs Leye udi Gaarden Nedre Mundahl dat: 30 Julij 1746 vide fol: 330

3. Ditto hands udgivne Skiøde til Hans Nielsen paa 1 Løb Smør i sam/m/e Gaard Nedre Mundahl dat: 28de julij 1746 vid: fol: 330

4. Hans Nielsen Nedre Mundahls udgivne Pante Obligation til Ole Blege i Bergen paa Capital 90 rdr, for hvilken summa 1 Løb Smør i Gaarden Mundahl er pandtsatt dat: 28 julij 1746 vide fol: 330

5. Ludvig Lems Odelslysning til Gaarden Titland skyldende 1 Løb Smør 1 Tønde Malt dat: 10de 8ber 1746

6. Iver Christiansen Lie og Anders Tvedtens udgivne Skiøde til Erich Iversen Yttre Fosse paa 13 11/21 Mark Smør 6 6/7 Kande Malt i Gaarden Yttre Fosse dat: 20 junij 1746 vide fol: 330

7. H/er/r Haberdorphs udgivne bøkelsæddel til Elling Johannesen paa den 3die Part udi Gaarden Hilleland som i alt skylder 1 ½ Løb Smør 1 ¼ Tønde Malt dat: 2 Dec: 1745 med Rev:

1746: 218

8. Biskop Bornemans udgivne bøkelsæddel til Lars Larsen Fosse paa 18 Mark Smør 15 Kander Malt i Gaarden Erstad, dat: 28 jan: 1746 med Rev: ej dat

9. Anders Pedersen Indre Lyhrens udgivne bøkelsæddel til Hans Nore Fæste paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Nore Fæste dat: 10 aug: 1744 med Rev: ej dat

10. H/er/r Morten Ruus paa Assessor Steensens Veigne udgivne bøkelsæddel til Knud Eliassen Mæle paa ½ Løb Smør 6 Kander Malt i Gaarden Kienes dat: 19 April 1746 med Rev: ej dat

D/en 22de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og blev til publication fremlagt.

1. Magne Aschildsens udgivne Skiøde til sin Sønn Aschild Magnesen paa ½ Løb Smør udi Gaarden Øfre-Mundahl dat: 22 8ber 1746 vid: fol: 331

2. Ditto hans skiøde til {Halver Ellevsen} paa ½ Løb Smør udi sam/m/e Gaard Øfre-Mundahl dat: 22 8ber 1746 vid: fol: 331

3. Skifte brev forretted efter Brithe Olsdatter Seim d/en 22de 8ber 1746 vide Prot: fol: 331

4. Ditto forretted efter Kaare Klevedahl d/en 22de 8ber 1746 vid: fol: 331

5. Peder Ones Mons Grimstad og Jacob Kaaperdahl paa den u-myndige Rasmus Bergesens Veigne deres Skiøde til Rasmus Seim paa 3 Mark Smør 1 K: Malt og 1/24 st/ykk faar i Gaarden Hopland 2 ¼ Mark Smør 1 ½ K: M: og ¾ Kande Korn i Gervig - dat: 22 8ber 1746 vid: fol: 331

6. Ditto selgere til Kiøberen Ole Spurcheland paa sam/m/e Jordeparter af Skyld det sam/m/e som nest ovenstaaende Skiøde lyder paa og af sam/m/e dato 22 8ber 1746 vid: fol: 331

Joen Fosse som anordnet Værge for Myndtlingen Marithe Simensdatter for de Arver hænde efter faderen Simon Monsen d/en 14 Maj 1740 og efter farmoderen Siri Jonsdatter d/en 29 Maj 1743 er tilfalden, fremstilled sig for Retten, og gav til kiende det hand til sin Myntlings bæste har udbragt og soldt en deel Myntlingen paa lodned løsøre, som foruden \Jordegotz/ Kaabber og sølv som er usoldt, beløber 28 rdr 2 mrk - hvilke Pænge hand nu inden Rætten opbød, om nogen mod Sufficent Pant {sam/m/e} og for Renters svarelse Vilde modtage, men som ingen dertil anmeldte sig blev Pængerne under forseigling levered formynderen til bage igien.

Knud Andersen Midgaard fremstoed for Rætten og gav til kiende det hand med stevne Vidnerne Lars Storoxe og Besse Schare mundtlig har ladet stevne

1746: 218b

Magne Andersen Øfstegaard for Overfald Hug og slag som hand d/en 18de junij indeværende Aar paa en Søndag udi Citantens eget Huus er bleved begiegned og over faldet med derfor Dom at lide til bøders Udreedelse, samt tillige ind stevnt Magne *Knudsen (Andersen) til at anhøre Ole Rasmusen Midgaard og Lars Ellevsen Midgaard og Knud Andersen Midgaards Kone Marithe Johannes[datter] deres eedelige forklaring om denne Sag hvilke Vidner alle under fals Maal ere stevnede til dette Ting tiid og stæd at møde

Magne Andersen Øfstegaard med de 3de indstevnte Vidner mødte alle og Vedtog lovlig Stevnemaal

Citanten forlangte de ind stevnte Vidner afhørte og frem stoed

Ole Rasmusen Midgaard og efter Corporlig Eed Vidnede følgende at hand Søndags aften kom til Citantens Huus og fornam en stor tumult og larm udi Citanten Knud Midgaards Stue, hvor efter hand gik ind udi Stuen, da Knud Midgaards Kone og børn skreg uden for, og saae at Citanten laae inden for dørren paa Gulvet og Magne Andersen oven paa ham og havde \Cit:/ Knud Magne udi Haaret, hvorpaa Vidnet steg ud af dørren og raabte paa Lars Ellevsen Midgaard det hand og skulle see hvorleedis det var beskaffen, som derpaa kom i stuen og taledet til Magne Andersen og tilspurte ham hvad hand gjorde, hvorpaa den indstevnte stoed op af Gulvet, og Viste ham sin siorte at Være i støcker Reven samt haaret at Være reven af Knud Magnesen, ligesom og haaret laae paa Magnes Arme afrevet, Vidnet blev dernæst tilspurd om hand saae Citanten Var slaget til blods, hvortil Vidnet svarede det hand saae Knud ved det eene Øynebryn at Være blodig, men Vidste ey hvor hand havde faaed det, Videre Viste Vidnet ey at forklare.

Derefter blev det andet Vidne Lars Ellevsen Midgaard frem kaldet som efter aflagdt Eed Vidnede. det hand sam/m/e dag søndags Aften d/en 18 junij efter at hand Var kom/m/ed fra Kierken hørte i sin Stue et sterkt raab af Citantens Kone, hvorefter hand strax gik ud og kom ind i Citanten Knud Andersens Stue hvor hand inden for dørren saae Knud Andersen ligge paa Gulvet {og} \der holdt/ den indstevnte Magne Andersen

1746: 219

som laae oven paa udi haaret, og gik Vidnet til dem og rev Citanten Knud Andersens hænder af Magne Andersens haar, hvorpaa de begge stode op af Gulvet, og hørte Vidnet ey fleere Ord bleve talte imellem dem, Vidnet forklarede paa tilspørsel det hand saae Knud Andersen

Var blodig Ved det eene Øye, men Vidste ey hvor hand havde bekom/m/ed eller faaet det, dog saae hand ey noget haar at Være reved af Magnes hoved som forrige Vidne har forklaret.

Det 3die Vidne Marithe Johannesdatter Vidnede ligeleedis under Eed, det hun saae at Magne Andersen kom i stuen til hendes Mand Knud Andersen og sagde hvad er det for et huus du holder i dag, og derpaa sloeg til Citanten imellem skuldrene, og kastede Magne Andersen Citanten hendes Mand udi Gulvet, hvorpaa hun sprang ud og raabte sine Naboer til Hielp, som indkom og skilte dem ad, Videre havde Vidnet ey at forklare uden at hun havde seed sin Mand at Være blodig Ved Øyet

Magne Andersen Øfstegaard fremstoed og vilde ingenlunde tilstaae enten at have slaget Knud til blods eller reVet ham i haaret,

Citanten forlangede Sagen til næste ting udsatt til fleere Vidner at faae afhørte nemlig Berge Lechnes og Ellev Larsen Midgaard, hvorfor Sagen til næste Ting bevilges udsatt

Fleere Sager fremkom ey efter paaraab udi Rette hvorfor Fogden frem lagde

1

de forfattede 9 qvestioner som paa fol: 211 Speciel er tilført, og var almuens Svar der til ligesom Almuen udi nest forestaaende Skibbreede haver svaret

2

Om der udi de udi dette Skibbreede befindende Laxe eller silde Voger er fisket noget inde værende Aar hvoraf skatt kand svares; hvortil de svarede at de aldeelis intet haver fisket saa at deraf skattes kand

3

Om Almuen er bekiendt at Lieutenant Ravn og Marcus Lax bruger nogen slags Handel eller Næring uden deres blotte Giestgiverie, hvortil Laug Retten med samtlig Almue svarede Ney

4

Odelskatte Mantallet blev oplæst og attesteret

5

Restancen over de Kongl/ige skatters siste termin for inde Værende Aar der beløber 118 rdr 2 mrk 6 sk

6

Om den øvre part udi Gaarden Fischesetter som afvigte Aar 1745 blev overladt Ole Andersen til brug for de Kongl/ige Skatter deraf at svare med bedre og fordeelagtigere Vilkaar har Væred at faae overladt enten til Ole Andersen eller nogen anden, hvortil svarede Ney

1746: 219b

Laug Rettes mænd for tilkom/m/ende Aar 1747 bliver opnevnt 1. Jon Fosse, 2. Knud Johansen Soltvedt, 3. Erich Fosse, 4. Christian Fosse 5. Aamund Grøtvedt 6. Mons ibidem 7. Erich Ryland og 8. Sieur ibidem

Herløe Skibbreede!

1746 d/en 24de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse med Herløe Skibbreede satt paa Ting stædet Alvestrøm/m/en i Over Værelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten til nevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 167 findes tilførte

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige Ordre samt Stiftamptmandens breve publicerede som Ved nestforrige Skibbred

Dernæst fremlagt til publication

1. Birkedom/m/er Zacharias Fæsters udgivne Obligation til Stadtz Major Von der Velde for hvis hand for Svanoe (Svanø) Birchets Revenuer til 1747 aars Som/m/erting kand blive pligtig at svare, og er Gaarden Holme, Øfre og Nedre Tvedt givne til Underpant med 2den prioritets Rettighed sam/m/e obligation er dat: Bergen d/en 17 Sep: 1746 og udi Skiøde protocolen fol: 331 indført

2. Skiftebrev forretted paa Gaarden Nore Sæhle efter Niels Rasmusen dat: 4 Junij 1746 vid: fol: 331

3. Ditto forretted paa Gaarden Rong efter Jan Rasmusen d/en 2den junij 1746.

4. Assessor Lausens udgivne bøkelsæddel til Anders Gundersen Willanger paa 16 ½ Mark fisk 3 Kander Malt i Gaarden Blom dat: 28 jan: 1746 med Rev: ej dat

5. Ditto hands udgivne bøkelsæddel til Johannes Jacobsen Alveim paa 1 p/un/d fisk 1/8 deel st/ykk faar i Gaarden Alveim dat: 10 aug: 1746 med Rev: ej dat

D/en 25de 8ber blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt og blev til publication fremlagt.

1. Hans Jochim Jordans som Kors Kierkens Værge hands udgivne bøkelsæddel til Knud Haaversen paa 1 p/un/d Smør ¼ Tønde Malt udi Gaarden Nedre Tvedt dat: 14 8ber 1746 med Rev: ej dat

2. Thomas Larsen Rongs udgivne bøkelsæddel til Sønnen Ole Thomesen paa 12 ¼ Mark fisk i Gaarden Rong dat: 24 8ber 1746

3. Hans Jensen Rylands udgivne bøkelsæddel til Anders Johannesen paa ½ Løb Smør 6 Kander Malt i Gaarden Flygsand dat: 24 8ber 1746 med Rev:

4. Ditto hands udgivne bøkelsæddel til Niels Andersen paa ¼ Løb 3 Kander Malt i Gaarden Flygsand dat: 24 8ber 1746

1746: 220

Procurator Johan Friderich Kramer fremstillede sig for Rætten og producerede en af borger og Kiøbmand udi Bergen S/igneu/r Ludolf Cramer mod Velagte Sing/neu/r Ole Iden til Tings Vidnes Erhvervelse udstædde Stevnemaal dat: Bergen d/en 23 Septemb/e/r dette Aar hvorpaa findes teigned at sam/m/e Stevnemaal for samtlige derudi benevnte Persohner lovlig og i lovlig tiid er ankyndiget, derefter Vilde bem/el/te Cramer afvarte om nogen af de indstevnte enten Part eller Vidnisbyrd møder - Hvorefter Stevningen blev oplæst, og mødte de indstevnte Vidner Johannes Peersen Halver Fridrichsen og Sing/neu/r Geert Schriver,

Procurator Bleginberg mødte for indstevnte Ole Iden og sagde at forsaavidt Citanten Ved fuldMægtig har anført udi Stevne Maalet at Comparenten som Ole Idens fuld Mægtig reent skulle have benægtet at have underskrevet den omtvistede fuldMagt eller derom gandske at være uvidende, da kunde det Væred Comparenten en lætt Sag af hvis inden bye tings Rætten passeret er at overtyde Citanten og hands Consipist om denne forestillelses Usandferdighed men som den Post paa sit Stæd bliver at Ventilere saa har Comparenten ikke Vildet Contribuere til Tings Vidnetz Vidløftighed med ufor nødne Ting, saasom hand ikkun anseer den der Ved af Citanten brugte Fynte for en intique derved at udforcere nogen slags tilstaaelse om fuldMagten Ved Stevningens forkyndelse for at Vinde den paa teigning som af Kals Mændene uvedkom/m/elig er taged, som dog *intet til intet gjør* (intet tilintetgjør) hvad Ole Iden selv i egen hændig underskrevne Notorialiter insinuerede og inden Tinge

publicerede declarationer forhen forestilled er. Overalt og som den omstevnte fuldMagt efter den mellem parterne Verserende Sags beskaffenhed er et dødt document hvis Indhold ikke kand præjudicere Ole Iden enten til eller fra /: saasom Ole Iden forlængst har faaet de Pænge in Cassa som Ludolf Kramer havde løst efter sam/m/e at oppe bære /: men Ludolf Kramer til nogen leedis Skiul for sin Honeur søger at faae bestørked med Vidner efter den af Comparenten hannem under processen givne Tilladelse, saa kand det nu Være lige meget om Ole Iden og Comparenten paa hans Veigne nu

1746: 220b

Vilde tilstaae dens Rigtighed i alle Maader, ikke dismindre, saasom Comparenten kand fornem/m/e at Citanten har løst til Videre Vidløftighed og maaskee Satisfactions Indtale, fordi Ole Iden da hand saae at Cramer disponerede uden ordre over Oppe børselen, sam/m/e fuldMagt har Revocered, saa Vil Comparenten paa hands og egne Veigne søge at faae en lovlig procedur og da exciperede hand først imod Vidnet Gert Hendrich Skrifer, som Citantens Svoger i første leed og Hoved Giernings Manden der egentligen er den som har indretted og skreved samt formaaet Ole Iden paa den Maade ham bæst er bekiendt til at underskrive den omstevnte fuldMagt, hvilken formodentlig til dette Tings Vidnes Erholdelse herfor Rætten Vorder anvist. Comparenten gav og til kiende at Være formaaet at lyse Ole Idens til Vidne indstevnte Huustrues forfald udi hendes barselsæng og Vil indstille til Rætten, hvorvidt hun som interesserer i hændes Mands declarationer til Vidne mod sig selv skal admitteres eller ikke i øvrigt Vil hand observere de øvrige Vidners udsigende.

Procurator Cramer nest at Reserve Citanten Ludolf Cramer under den for bye tings Rætten Verserende hoved Sag for de i dag af Procurator Bleginberg under dette Tings Vidnes søgelse anførte uanstændige expressioner, /: hvis besvarelse paa denne Tiid ey er fornøden /: at indsøge lovlig Satisfaction begierede og af Rætten paa denne Tiid ydmygst paastoed, at de nerværende 2de danne Mænd som fuldMagten til Vitterlighed haver under skreved tillades Ved Eed at bekræfte at sam/m/e fuldMagt den Comparenten in Originali anviste, og verificered Copie til tings Vidnetz følge fremlagde; Virkelig af Ole Iden efter at den for hannem Var bleved oplæst er Ved staaet til staaet og agnosiered, samt derefter med god sund fornuft og uden at Være i fylde eller den tiid at Være beskienked med god Villie og paaholden Pen at Være underskreved, hvilken fremsatte qvestion saa vel som hvad Stevnemaalet kand give Anledning til

1746: 221

Comparenten i allerunderdanigst følge af deres Kongl/ig Maj/este/ts Allernaadigste Forordning af 3die Martij 1741 ydmygst til denne Rættes retsindige og lovforsvarlige examination Vil have indstilled, og saasart bem/el/te Vidner ere førte Vil Comparenten nermere besvare den mod indkalte Gert Hendrich Schriver saa ubeviislig frem satte exception hvorunder tillige findes urigtige gravamina ditto Scrivers egen Persohn Vedhæftende, saa vil og Comparenten i sin tiid tage til Anmerkning den lunkne og lovstridige exception nokbem/el/te Procurator Bleginberg for indkalte Vidne Anne Cathrine Vestrup frem satt

Hvorefter Johan/n/es Pedersen som til Vidne er indstevnt blev frem kaldet og efter at behørig formaning Var ham givet om at Vidne sin Sandhed i denne Sag, aflagde sin Corporlig Eed og Vidnede følgende det hand for et Aar og lidt derover blev sændet bud efter at komme til Ole Iden i hans Huus for at sætte sin haand under et Skrift som blev skreved udi Vidnetz Nerværelse af Gert Hendrich Skrifer hvis indhold Vidnet ey ret kand erindre sig, uden at det angik nogen Penge som skulle tilhøre Ole Idens Kone, og hørte hand ey at sam/m/e Pænge skulle inkræves af nogen, Retten tilspurte Vidnet om det document eller

brev som hand saae Gert Skrivers skrev i hands Nerværelse blev Ord for Ord forelæst ham, Vidnet svarede at det blev oplæst brevet, men erindrer ey hvad derudi stoed, og at hand med paa holden pen teignede sam/m/e document under, og forklarede Vidnet det hand saae Ole Iden med paa holden pen teignede sit Navn under sam/m/e skrift men Veed ey hvad enten Zignetet Var undertrøgt eller ey, Retten loed Vidnet see det frem lagde document eller fuldMagt for at eftersee om det Var det sam/m/e hvorpaa hans Merke Var teigned med paa holden pen, hvor til Vidnet sagde det ey ligner eller er det merke hand bruger, ey heller kand hand tilstaae at Papiret hvorpaa skreved Var, var saa stort som dette, ligesom hand ey Veed hvad enten det Var forseigled papier eller ey, omsiider fragik hand gandske det ey Var skreved paa forseigled papier - Udi ovenstaaende forklaring, blev af Vidnet den forandring, det hand hørte at de pænge som til hørte Ole Idens Kone skulle ind fordres men af hvem eller hvorfra de skulle kom/m/e

1746: 221b

Vidste Vidnet ey at forklare.

Cramer derpaa og i henseende til at hverken hands udstædde Stevnemaal ey heller den ad protocollum dicterede qvestion til Vidnetz examination endnu er tagen i Overveyelse og Vidnet som findes meget enfoldig fremsatte følgende qvestioner som hand rent og udi enfoldighed kand besvare hvilke qvestioner Comparenten hver for sig til Rettens examination vil overlade og sam/m/e bestaar udi følgende

1.mo Om ikke Vidnet fik bud fra Ole Iden at kom/m/e til ham da Vidnet stoed paa ditto Ole Idens Arbeyd hvortil blev af Vidnet svaret ja,

2do Om ikke Vidnet af Ole Iden blev begiært at underskrive en skrift efter hvilken Idens Hustrues Arvs Midler skulle indfordres og om ikke sam/m/e skrift blev skreved medens Vidnet Var nerværende. Vidnet svarede at Ole Iden begiærte at underskriVe en skrift tillige med ham, som lydde paa pænge men hvad slags pænge Viste hand ikke

Men 3tio om hand ikke hørte Ludolfs Cramer Navn herunder nævnes som skulle Være Gert Skrivers Svoger hvilken pengene skulle modtage, Vidnet svarede det hand hverken hørte Ludolfs Cramer eller Gert Skrivers Svogers Navn som pengene skulle indfordre derudi Skrifted at nevnes

I slig Anledning bad Cramer pro 4to /: enskiøndt det er ufor nøden siden Ole Iden og hustrue aabenbar har Vedstaaed fuldMagtens Rigtighed :/ at fuldMagten for Vidnet maatte oplæses om hand sig noged da deraf efter saa lang tiids forløb skulle kunde erindre. Vidnet benægtede aldeelis efter at fuldMagten blev oplæst for ham, at det skrift som blev den tiid oplæst for ham, hvorunder Vidnet teignede med paaholden pen sit merke ey Var saa Vidløftig og inde holdt ey det som nu i denne oplæste fuldMagt er staaende. Cramer fandt ufor nøden at tilspørge dette Vidne Videre end Pr (pro)

5to \om Ole Iden/ Var Ved gode sanser og fuld fornøft da hand med paa holden pen underskrev det skrift som Vidnet forhen har Vidnet om hvortil Vidnet svarede at Ole Iden Var ved sund fornøft og ædrue, da hand Var hos ham for at teigne den forhen omvundne skrift under.

Dernæst blev det 2det instevnte Vidne Halver

1746: 222

Fridrichsen fremkaldet og efter at Eeden Var ham fore læst aflagde sin Eed med opragte fingre og Vidnede følgende det Ole Iden for et Aars tiid siden havde bud til ham at kom/m/e i hans Huus, for at Være som et Vidne til stæde at sætte sit Navn paa et papier som gert Sriver skrev, og angik nogle penge Ole Idens Kone til hørende som hand hørte skulle være

hendes Arvepenge, og saae hand Gert Sriver toeg i Ole Idens haand og skrev et Skrift under, men Vidnet skrev ey selv sit Merke eller Navn under sam/m/e skrift enten selv eller ved at holde paa pennen, dog stoed hand Ved bordet da Ole Idens haand blev paa holdet af Gert Sriver som sagde det Schriver sagde at hand skrev hands Navn derunder som et Vidne, Vidnet forklarede paa tilspørsel det hand ey hørte at Ludolf Kramers eller Skrivers Svogers Navn blev nevnt som Pængerne skulle oppe bærge ligesom det og var Vidnet gandske ubekiendt hvad enten den i rette lagde fuldMagt Var det sam/m/e skrift Ole Iden med paa holdet pen underskrev eller ey, da hand ey har hørt saadant op læse førend nu her i Retten, og veed hand i ringeste Maade ey hvad der blev skreved af Gert Sriver, da der ey for ham noged blev oplæst, Vidnet forklarede til sluttning at Ole Iden Var baade ædrue og Ved god sunhed, da Vidnet Var sam/m/etiid hos ham nerværende

Cramer derpaa udbad sig af Retten at de 2de Vidner maatte tilspørge 1. om de ikke er Ole Idens huusMænd 2do om de nogen tiid enten før eller siden den af dem om vunne Tiid af Ole Iden er kreved eller kaldet til at Være nerværende som Vidner naar noget skrift af ham bem/el/te Ole Iden med paa holden pen er under skreved, og om ikke begge Vidnerne omvundne tiid paa et stæd og en tiid efter Ole Idens forlangende som om vundet {Var} Var nerværende. Vidnerne forklarede det de begge er Ole Idens huus Mænd, og at de hverken før eller siden den tiid da begge Var tilstæde hos Ole Iden aldrig til Vitterlighed noged med Ole Iden har undertegned noged brev, men deres tilkaldelse \den tiid/ angick allene Ole Idens hustrues penge som skulle indfordres

1746: 222b

Vidnerne begge tilstode efter tilspørsel det aldeelis ey saa meget blev oplæst for dem, da de Var nerværende, som fuldmagten der nu her i Retten er oplæst indeholder, Cramer dernæst paastoed at {det} den til Vidne lovlig indkalte Gert Hendrich Skriver efter Kongl/ig forordning af 3die Martij 1741 og Lovens forskrift bør frembære sit Vidnisbyrd. Hvor vidt det kand blive til Nøtte eller til Rette snoer det Vil ankom/m/e paa Vedkom/m/ende Dom/m/ere Øvrigens kunde hand ingen Grund finde udi den mod Skriver frem satte exception, thi ingen kand kaldes Vidne forinden hand Vidnesbyrd har aflagt til med er denne Tings Vidne Sag Skriver og hans Persohn aldeelis uvedkom/m/ende, men hand er allene kaldet til at beedige hvad hand har seed og hørt

Vidnet Gert Hendrich \Sriver/ antages til forklaring da det ankom/m/er paa Vedkom/m/ende Dom/m/eres Skøn hvorvidt hands Vidnesbyrd kand ansees eller ey

Hvorpaa Gert Hendrich Schriver fremstoed for Rætten og under Eed forklarede, det hand efter Concept har reenskreved den fuldMagt Ole Iden har gived sin Svoger Ludolf Cramer, som er den selv samme som nu i Retten in originali er anviist, og at sam/m/e er af Ole Iden med paa holden pen undertegned i Nerværelse af de 2de afhørte Vidner Johannes Peersen og Halver Fridrichsen {Nerværelse}, da Ole Iden Var ved sund fornuft og ædrue da fuldmagten blev oplæst for ham og med paa holden penn under teigned af ham. Cramer tilspurte dette Vidne om hand Veed at Citanten nogensinde enten af Ole Iden eller andre har begiert at faae ditto Idens hustrues Arve Midler til incassation forinden hand der til Ved omvundne fuldMagt blev Constituered, Schriver svarede det hand aldeelis er ham ubekiendt og den sag at Være ham ubeviist

Cramer derefter og siden hoved Sagen hvorefter Citanten under Dom Ventelig til gode kom/m/er henimod 150 rdr hos Ole Iden ikke kand hen hviile for atter Lav dag til Som/m/ertinget at indhente Ole Idens hustrues eedelige forklaring, saa fra falt Comparenten sam/m/e hendes forklaring paa den/n/e tiid, men tog sin Principal Reservered saafremt det fornødiges sam/m/e Ved Separat Tings Vidne at indhente, og alt saa forlangede det passerede

som et Tings Vidne sig beskreven meddeelt, saa og at original Stevningen Ved sam/m/e Tings Vidne maatte hæftes

1746: 223

efterdi Stevne Vidnernes paaskrift under Tingsvidne inden Bergens bye tings Rætt udi Vedkom/m/endes til kaldelse saavidt Ole Iden og hands Hustrues declaration betræffer bør stadfæstes, øvrigens udbad Cramer til sluttning i denne Tings Vidne Act andført de til dette Tingsvidnes Erholdelse anvente bekostninger som bliver følgende Stevning med Stempeld Papier 2 mrk 6 sk detz forkyndelse 1 rdr 3 mrk Skydtz hid til stæden 4 mrk Comparentens Sallarium 4 rdr diet penge 4 mrk stempeld papier til bielag 6 sk ditto til tings Vidne 1 mrk 8 sk samt H/er/r Sorenskriverens forseigling og beskrivelses penge,

Dernæst blev fremlagt til publication

Henricha Anthonetta afg/angne Obriste Anthon Jacob Couchérons og Etatz Raad og Ambt Mand Thomas Lillienschiolds afkald for oppebaarne Myntlings penge 340 rdr 1 mrk 15 9/17 sk som Assessor Lausen forhen har Verget for og til hører S/a/l/ig/ Couchérons børn \i Arv/ efter deres S/a/l/ig/ fader sam/m/e er dateret Kiøbenhavn d/en 20 junij 1746 og findes fol: 331 udi skiøde protocollen ordlydende indført

2. Assessor Lausen med Ole Olsen Iden og Opsiddere Ole Olsen og Niels Knudsen boende paa Gaarden Vigebøe deres skriftlig indrettede forliig om Rylands og Vigebøes Qverner dat: 5 aug: 1746 sam/m/e er til Vitterlighed af Procurator Bleginberg og Barth underskreVed vide Skiøde protocollen fol: 332

Fogden Rasmus Smith gav tilkiende at hand til nerværende Tiid haver ladet indkalde her af Herløe Skibbreede de 2de Mænd Ole Knudsen og Niels Olsen Søre-Selle, som nest avigte d/en 3die Sep: til Bergens Toldboed haver indbragt Et Ox hoved med fransk hvid Viin, som de berettede at have fundet paa Søen uden for Blomvogens Land der om her for Rætten at gjøre deres eedelige forklaring hvorleedis det med dessen findelse er tildragen.

Ole Knudsen Søre Selle frem stoed og under Eed forklarede at da hand tillige med Niels Olsen roede d/en 3die September nestleeden ud at fiske fandt de paa søen et børse skud fra yderste hav skier et Ox hoved flydende, som de fornæm efter at de havde prøvet det at Være hvid Viin, hvorefter de Natten efter sam/m/e Var bierget indreyste til Bergens Toldboed og efter at sam/m/e Var anmeldet fogden loed det indlægge i Toldbodens pack huus, og Videre af strand Vrag har de hverken før eller siden fundet,

Fogden forlangte herom et Tingsvidne sig beskreven meddeelt.

1746: 223b

D/en 26de ejusdem blev Rætten igien satt og frem kom ey efter paaraab nogen Sag udi Rette

Fogden frem lagde det sædvanlige Tingsvidne indbefattende de 9 qvestioner som for Almuen blev oplæst som i alt blev paa sam/m/e Maade besvaret som Almuen i Sartor svaret, untagen paa den 3die Post at et Ox hoved viin uden for Blomvogens Land dette Aar er funden. Hvad bøder som til hans Maj/este/ts Casse er falden og paadømt derover følger Sorenskriverens Extract af Ting Protocollen

En Specification over Silde Vogerne som i alt er taxeret for 8 rdr 4 mrk 8 sk, da fleere end andførte ere nemlig Kraagaas, Kleppe, Tvedt og Kallevogs silde vog, Davanger,

Frommereide, Turøens 2 Voger, Viigs, Rongs, Herlevers, Heggøens Alveims, Nottenes, Nore Selle, Hielmen, og Rylands Qvern ey ere fisket noget udi hvoraf Skatt kand svares samt at Florvogs Mølle aldeelis i Grund er ødelagt.

3

Om her er fleere Giestgiver og Krem/m/er Stæder end Hennøen, Blomvog, Heggøeholmen Strudshavn Herlø sundet og Floen i Skibbreedet, som kand skatte hvortil Almuen svarede Ney.

4

Odels Mantallet blev oplæst og attested

5

Restancen for de Kongl/ige Skatter beløber 251 rdr 7 sk

6

*Restanen (Restancen) for Kongens Anpart tiende beløber 13 - 4 - 15 sk smaae tiende 5 mrk 15 1/3 sk

Laug Rettes Mænd for tilkom/m/ende Aar blev opnevnt 1. Knud Michelsen Toschøen 2. Johannes Brashaug 3. Niels Kaursbøe 4. Gamle Lars Lansvig 5. Ole Schurtvedt 6. Peder Eicheland 7. Tollev Lervig og 8. Anders Anbiørnsen Bragstad.

Del C av NHL Tb nr. 41 1743-1748

(1746: 223b)

Radøe Schibrede

Anno 1746 dend 27. oct. blev Retten sadt paa Gaarden Alvestrømmen til et almindel: høstetings holdelse med Radøe skibredes Almue og Retten administreret paa deres Kongel: May:ts Sorenskriver Johan Garmanns vegne af hands Fuldmægtig Erik Tohre og betient af de samme Laugrettes mænd som Retten sidstl: Sommerting betiennede og hvis navne paa fol: findes anførte, med Retten var Deres Kongel: May:ts foged S/igneu/r Rasmus Smith nærværende

Hvornæst blev for almuen oplæst de ved forrige tingstæder publ: Kongel: forordninger og Stiftbefallingsmandens

1746: 224

ordres, der ellers paa de første tingstæder ere Specificerede

Dernæst.

1. Margaretha Risbrich afgangne Major Storms under 12 Julij sidstl: til Assessor Johan Lovsøn udgivne obl: paa Capital 100 rdl: med forpant: udi hendes og Søns Lieutenant Friderich Storms tilhørende og her udi skibredet beliggende Jordegods

2. Frue Majorinde Storms bøkelsedel til Erik Mikkelsen paa 1 pund Smør 20 kander malt i gaarden Helleland datt: 2 maj sidstl: med dend bøxlendes Revers paa gienparts bøkelsedelen af samme dato

3. Ditos bøkelseddel til Niels Andersen paa 4 ½ mark Smør 6 kander malt i gaarden øvre-Vaagenæs under 20 april sidstl: med Rev: af samme dato

4. H/er/r Villum Frimanns bøkelsedel til Jacob Larsen paa 18 mark Smør 12 kander malt i gaarden Indre-Morchen med vilkaar at forrige opsidder Christian Halversen hands Lives tid skal bruge halvparten, datteret 26. april sidstl: med Revers af samme dato.

Dend 28 oct: blev Retten igien sadt og da publ:

5. Lænsmanden Niels Sæbøes bøkelseddell til hands Søn Rasmus Nielsen paa 16 7/8 mark Smør 5/24 st/ykk faar i gaarden Indre Sæbøe med Sønnens Revers paa gienpart af bøkelsedelen aldt under gaar dags dato

Efter følgende Sager blev førte i Rette

Erik Knudsen Udhelle mødte og gav til kiende at hand til dette ting ved Stevnevidnerne Lænsmanden Niels Sæbøe og Berge Hansen Vettaas mundtl: har ladet Stevne Rasmus Gundersen Indhelle fordi hand har skieldet Citantens kone Marithe Olsdatter for sladderbikke til widner er ligel: indstevnt Peder Christensen Indhelle, Johannes Rasmusen Indhelle, Iver Ellingsen ibm. hvilke widners forklaringer bemeldte Rasmus Gundersen tillige er indstevnt at anhøre.

Rasmus Gundersen Indhelle mødte for Retten og gav til kiende: at hand ved Stevnevidnerne Lænsmanden Niels Sæbøe og Berge Vetaas mundtlig har ladet Contra Stevne hoved Citanten Erik Knudsen Indhelle tilligemed hands huustrue fordi de først har begyndt at skielde Contra Citanten, til vidner herom er indkaldede Lars Udhelle, Synneve Olsdatter, Johannes Mathiesen Indhellen og Peder Christensen Indhellen.

Begge saavel hoved som Contra Citanten tilstod af hverandre at være gived Lovlig warsel Stevnevidnerne afhiemlede under Eed at de samtl: vidnerer efter hoved og Contra Stevningerne Lovlig og under Lovens faldsmaal har Indstevnt.

Herpaa blev hoved Citantens vidner saa mange som ere tilstæde først til Eeds forklaring admitterede og fremstod da

Peder Christensen Indhelle som blev formanet at sige sandhed i sagen og vogte sig for meenEed, og derefter under Eed og Løfte om sandheds udsagn vidnede følgende - at ongefær ved Michaeli tider i fior da vidnet tilligemed de andre indstevnte widner var i et barsel-øl paa gaarden Indhelle hvor og saavel hoved Citanten og huustrue som Contra Citanten og hands huustrue vare tilstæde, hørte vidnet at Rasmus Gundersen da een amber med Dravle kom paa bordet sagde til de nærværende Udhelle mænd æd nu i morgen skal dokker gjøre haaegaren deres op, dette var dog taldt som i Løstighed, i det samme kom hoved Citantens kone og sagde til Contra Citanten, du kand nu slaa ryggen af kiørene mine som du har giordt før, derpaa sagde Contra Citanten gak fra mig du sladder bikke jeg vil ikke have med dig at bestille du har sladret nok paa mig alligevel

Det andet vidne Johannes Rasmusen Indhelle fremstod

1746: 224b

dernest og efterat behørrig formaning var gjort til hannem om sandhed at sige under Corporl: Eed forklarede: at hand dend samme tid og i samme samqvæm der ellers holdtes i widnets eget huus: hørte hoved Citantens huustrue sige til Contra Citanten, du kand nu slaa ryggen i tu paa kuene mine som du har gjort før, hvorpaa Contra Citanten sagde gak fra mig du sladder bikke ieg vil ei have med dig at gjøre gak hver mands slader bikke og videre vidste vidnet ei at forklare

Det tredie vidne Iver Ellingsen Indhelle blev derpaa frem kaldet og vidnede hand under Eed at den forommeldte tid hørte hand Contra Citanten sige til \ hov/ed / Citantens

huustrue gak fra mig Marithe du har nok sladret paa mig før sladder bikke og videre vidste vidnet ei at forklare

Vidner efter Contra Stevningen

Lars Udhelle mødte og under Corporl: Eed forklarede at hoved Citantens huustrue for omtrent 2 aar siden, sagde til vidnet og hands huustrue at dend lig kiste som Contra Citanten havde giordt til et barn paa Indhelle, var saa aaben at *holmen (halmen?) gik ud der igiennem og meere vidste vidnet ei at forklare.

2det widne

Johannes Mathiesen Indhellen fremstod og afl: Corporl: Eed om at vidne sin sandhed, og der paa forklarede at hand i samme barseløl som forhen er omrørt hørde at Erik Knudsen sagde, da een amber med dravle kom ind paa bordet, til de ved bordet værende, æd nu dravle de siger dog det er af deres haae hvor som er, og videre sagde widnet ei at kunde forklare; thi da hand fornam at der ville op komme klammeri gik hand bort

Det tredie widne er

Peder Christensen Indhellen som forhen efter hoved stevningen har deponeret sin forklaring hvortil hand sig Refererede, og videre ved hand ei om Sagen

Hoved Citanten herpaa forlangede Dom i sagen efter Loven

Contra Citanten som formeener Sagen ved de allereede førte widner at have oplyst. indlod dend under Dom

Afsagdt

Sagen optages til Doms til i morgen formiddag

Fogden Rasmus Smith har ved Lænsmanden og Berge Vetaas mundtl: ladet stevne Østen Grindem og Mons Grindem for forøvet slag paa hverandre i Floen sidste høst, til vidne er indstevnt Johannes Møching, Johannes *Palesen (Povelsen) Grindem, Rasmus Rasmusen Grindem Ole Floens huustrue og gamle Rasmus Knudsen Toske, begge de sidste vidner er efter Stevnevidnernes forklaringer boende i Herløe skibrede.

Begge de indstevnte neml: Østen og Mons Grindem mødte og tilstod at have faaet Lovlig warsel. saavel at anhøre vidnerne som at Lide Dom, de benægtede ellers at have slaaet hverandre.

Herpaa blev widnerne fremkaldede neml:

Johannes Møching fremstod og sagde Lovl: og under Lovens faldsmaal \at/ være indstevnt at vidne i denne sag og dernest under Eed forklarede følgende at ongefærl: ved denne tid i fior var Deponenten i Floen, og saa hand samme tid at de indstevnte Østen og Mons Grindem, da Deponenten ville gaae ind i stuen, kom igiennem døren fra stuen og at Østen samme tid slog Mons med knøtten næven 2 gonge. hand saae og at Østen var blodig i ansigtet men af hvem eller hvorl: hand saadan var tilred vidste vidnet ikke, hand saae og ikke at Mons slog Østen. efter vidnets beste vidende kom Mons først giennem døren forfuldt af Østen med slag som før er meldt og meere havde vidnet ei at forklare.

2det widne

Rasmus Rasmusen Grindem blev hernest frem kaldet. hand fremstod derpaa og vedtog Lovlig og under Lovens faldsmaal at være indstevnt for at vidne i denne sag, og vidnede hand under Eed, at omtrent ved denne tid i fior, var Deponenten i Floen, hvor hand saa

1746: 225

at dend indstevnte Mons Grindem efterat hand nogen tid for i veyen samme dag havde været i mund klammer med dend tillige indstevnte Østen Grindem om deris Jord og merker, med

knøtte næven slog Østen 2 slag i hovedet, hvorpaa de fik fatt paa hverande og kom til døren paa Stuen, da Østen tog Mons i Nakken og trøkkede ham ned mod Jorden og med det samme de skildtes ad og Mons vendede sig for at gaa fra Østen slog Østen ham neml: Mons med knøttet næve 2 slag i hovedet, vidnet saae og at Østen var blodig i ansigtet men samme blod var tilsiune førend vidnet saae Mons som meldt slog ham. hand ved ellers ikke paa hvad maade Østen blev blodig - og meere havde vidnet ei at forklare

Det 3die widne

Johannes Povelsen Grindem mødte ikke, Povel Jonsen Grindem som er widnets fader mødte og tilstod at hands Søn Lovl: og under Lovens faldsmaal er indstevnt at vidne sin sandhed i sagen, men hand gav derhos tilkiende at hands Søn er saa svag at hand denne gang ei kunde møde Personl:

Citanten forlangede det udeblivende widne Johannes Povelsen Grindem forelagdt til næste rett. og derhos Reservedt at indkalde de i Herløe skibrede som forbenevnte boende tvende widner Ole Floens huustrue og gamle Rasmus Tofte, for deres værneting til forklaring i Sagen om det skulle fornødiges

Afsagdt

Vidnet Johannes Povelsen Grindem forelægges Lavdag til nestanstundende Sommer ting, til hvilken tid hand under Lovens faldsmaal personl: for retten bør møde for at aflegge hands forklaring i denne Sag

Dend 29 oct: blev Retten atter sadt og da udi Sagen indstevnt af Erik Knudsen Udhelle imod Rasmus Gundersen Indhelle og bemeldte Gundersen med Contra Stevning saaledes for rett

Dømt og Afsagt

Af de i denne Sag førte og Eedl: afhørte widners forklaring, er Peder Christensen Indhelles og Johannes Rasmusen Indhelles enstemmende derudi: at hoved Citantens Erik Knudsen Udhelles huustrue, nestl: aars høst, i et barsel-samqvem paa Gaarden Indhelle har beskyldet Contra Citanten Rasmus Gundersen Indhelle, for at have slaaet ryggen itu paa hendes kiør, ligesaa at Contra Citanten Rasmus Gundersen Indhelle derpaa har skiældet hoved Citantens forbemeldte huustrue for Sladder-bikke hvilket sidste vidnet Iver Ellingsen tillige bestørker;

Thi dømmes for rett: at hoved Citantens Erik Knudsen Udhelles huustrue Marithe Olsdatter, og Contra Citanten Rasmus Gundersen Indhelle, for saadan deres usømmel: og uskikkel: opførsel mod hver andre og for denne gang, Een hver for sig bør bøde til hospitalet i Bergen Een Rdl: og bliver \de/ tillige af {Retten} \Dommeren/ alvorl: formanede, efterdags at entholde sig fra slig usømmel: beegnelse baade imod hverandre indbyrdes, som \og/ mod andre saafremt de vil undgaae anden og anseeligere Mulct.

De ord og beskyldninger som de neml: hoved Citantens huustrue og Contra Citanten har udøst mod hverandre, bliver, som i u-besindighed talde, og ellers u-beviste herved Mortificerede, og bør samme ikke komme endten af dennem paa navn og røgte til præjudice.

Det de ellers som forbemelt er tilfunden at udrede bør af dennem inden 15 dage efter denne Doms Lovl: forkyndelse betales under execution efter Loven.

Processens omkost: ophæves paa begge sider

1746: 225b

Fogden Rasmus Smith gav tilkiende det hand i underd: følge af hands Excellence H/er/r Stiftbefallingsmanden H/er/r Christian a Møinichens paa Lindaas skibredes Almues indgivne Memorial faldne Resolution datteret 17. *Teb: (Feb:) indeværende aar 1746 betreffende de gaarder af Radøe skibrede der for nærværende tid beboes af 200 mand som skal tillegges

Lindaas skibrede for at komme dem udi skydsen til hielp, med bemeldte Radøe skibr:
 Lænsmand Niels Sæbøe og den tilstædeværende almue haver afgjort at samme gaarder skal
 være efterfølgende som nærmest Lindaas skibrede beliggende hvilke fogden begierte i
 Protocollen indførte og derefter under Rettens forsegling sig beskrevet meddelte neml:

- No 43. øvre Manger. Ole, Johannes, Knud, Anders, Brite Olsdatter
45. Bircheland Thomas Jacobsen, Thomas Monsen, Niels, Jens,
46. øvre-Tvedt. Hans, Joen, gamle Johannes, Christian
47. Nedre Tvedt gamle Mikkell, unge Mikkell, Christian, Anders
48. Halland, Erik, Ole Andersen, Mathias, Knud Nielsen, Mikkell, Johannes
 Monsen, Ole, Johannes Nielsen, Mons Nielsen
49. Dalland Knud, Hans, Siver, Johannes, Ole
50. Sættre gamle Ole, Gudmund, unge Ole, Christian, Johannes,
51. Møching. Johannes, Ole,
52. Grindem Niels Johansen, Johannes, Rasmus, Willum, Østen, Johannes
 Povelsen, Povel, Mons, Hans,
53. Indre Helle Iver, Peder Henriksen, Johannes Mathiesen, Johannes Johansen,
 Rasmus, Peder Christensen, Rasmus Nielsen, Anders, Joen, Knud, Ole
 Knudsen
54. Udhelle Erik, Johannes Monsen, Lars, Henrik, Johannes Hansen, Arne
55. Haaland Mikkell, Niels, Johannes Olsen, Johannes Nielsen,
56. Nedre Vaagenæs Christen, Ole Knudsen, Ole Olsen, Niels, Steffen.
57. øvre Vaagenæs, Christen, Niels, Lars, Ole, Arne.
58. Nedre Qvaleim Joen, Mikkell, Knud, Ole Knudsen, Ole Olsen, Johannes.
59. øvre Qvalem gamle Mikkell, Magne, Mikkell Eriksen, Ole Monsen, Johannes
 Siverson, Johannes Johansen, Mons Monsen, Mons Olsen
60. Lille Tvedt Rasmus, Hans.
61. Hougland Niels Olsen, Niels Gudmundsen, Anders, Rasmus, Gudmund, Ole
 Johansen, Ole Monsen, unge {Mons} \Niels/ Olsen, Mons Johansen.
62. Bøe Ole Olsen, Magne, Erik, Joen, Knud, Johannes, Christian, Aamund.
63. Marøen. Anders, Johannes, Niels, Knud Iversen, Knud Jacobsen, Knud
 Nielsen, Iver, Mogens Siverson, Elling, Mons Olsen, Christian, Henrik,
- Arnold Mejer
64. Reigstad. Ole, Gudmund, Jacob
65. Indsylte Anders, Niels, Halvor, Magne, Steffen
66. Udsylte Joen, Gregus, Ole, Siver, Christian
67. Riisnæs Lars, Ole, Torgier.
68. Rosnæs Clemet
69. Vildanger Gunder, Rasmus, Magne, Hans, Christen, Ole, Mons, Knud,
70. Strømme. Anders, Rasmus, Niels, Gudmund
71. Miøs Niels, Peder, Ole, Siver, Magne, Joen, Jacob, Mons, Hans, Anders, Ole
72. Nordanger Mons Eriksen, Magne Monsen, Mons Rasmusen, Ole Asbiørnsen,
 Gregus Rasmusen, Magne Rasmusen, Ole Olsen, Rasmus Mikkelsen,
- Rasmus Knudsen
73. Soltvedt Knud, Niels Rasmusen, Berge, Niels Johansen, Iver, Nicolai
74. Gieere Mons Monsen, Knud Christiansen, Johannes Christiansen, Ole,
75. Ydstebøe gamle Mons, Mons Nielsen, Christian, Mons Christiansen, Willum,
 Erik, Ole,
76. Sletten Peder
77. Pletten Ole, Mikkell
78. Indstebøe, Mons, Erik, Niels, Ole

79. Mellingen. Erik, Endre, Elling
tilsammen 200 mand.

Dette som saaledes efter almuens forklaring og angivelse er anført bliver Fogden paa forlangende beskreven meddelt

Og som ingen flere efter paaraab indfandt sig som inden tinget noget havde at forrette, saa blev de ved forrige ting stæder af fogden fremsatte og foran førte 9 qvæstioner {9 qvæstioner} for denne almue igientaget og dertil af den svaret ligesom de forrige almuer svaret haver

2det

Om her i skibredet er flere kræmerleyer som til skatts svarelse kand ansees end
Rosnæs og Bøevogen R: Nei

3

Om der udi de her i skibredet værende Laxe- og Sildevoger dette aar er fisket noget hvorfor vedkommende bør skatte R: Ja i yttre Sæbøes Laxe vog og kand deraf skatte 6 sk. Hvidsteens Laxe vog 1 mrk. Birchelands Sildevog 2 mrk. Qvalems Laxe og Sildevog 3 mrk. Marøens 2de Sildevoger 3 mrk. i de øvrige indtet fisket.

4

Odelskats Mandtallet blev oplæst og attesteret

5.

Restancen over de Kongl: skatter sidste Termin for indeværende [aar]

1746: 226

der bedrager 92 rdl: 2 mrk 13 sk ligel:

Restancen over Deres Kongel: May:ts tiende for dette aar som bedrager 8 rdl: 4 mrk 13 sk og smaatienden 4 mrk 14 sk iligemaade

Til at betienne Retten som Laugrettes mænd anstundende aar 1747 blev udnevnt 1. Mons Sæbdal 2. Anders Manger 3. Steffen Mangersnæs 4. Elling Marøen 5. Ole Rigstad 6. Hans Vildanger 7. Christen Vildanger og 8. Rasmus Gregorisen Vildanger

Herpaa blev Retten opheved.

Hossanger Skibbreede

1746 d/en 25de Nov: blev Rætten til et almindeligt høstetings holdelse satt for Hossanger Skibbreedes Almue paa Tingstædet BernesTangen i overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 169 findes tilførte.

Og blev for dette Skibbreede publicerede alle de Kongl/ige forordninger og StiftAmbtMand Møinichens ordres som Ved nestforrige Tingstæder

Dernæst publicered

1. Birkedom/m/er Zacharias Fæsters udgivne Obligation til Stادت Major Jaen Von der Velde hvorudi hand har pantsat Hossanger og Moe Kierker med Videre dat: 17 Sept: 1746 vid: fol: 333

2. Ludvig Lems OdelsLysning til Gaarden Møgster skyldende 1 Løb Smør og ½ Tønne Malt dat: 10 8ber 1746

3. Michel Steens udgivne Skiøde til Anders Christophersen Tirevold paa 18 Mark Smør og ½ Tønne Malt udi Gaarden Tirevol dat: 23 Nov: 1744 vide fol: 332

4. Skiftebrev forretted paa Gaarden Hemvigen d/en 5te 8ber 1746 efter afg/angne Anders Johannesen vide fol: 332

5. Mag/is/t/e/r Jørgen Harboes udgivne bøkelsæddel til Torbiørn Jørgensen Øxeldahl paa 18 Mark Smørs Leye udi Gaarden Øxeldahl dat: 9 Dec: 1744 med Rev: ej dat

D/en 26de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og blev til publication fremlagt

1. Ole Larsen Børtvedts udgivne Skiøde til sin Sønn Ole Olsen paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Børtvedt dat: 25 Nov: 1746 vide Prot: 332.

2. Anders Andersen Eides udgivne Skiøde til Sønnen Ole Andersen paa 4 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Kleveland dat: 25 Nov: 1746 vide fol: 333.

3. H/er/r Stiftspraust Peter Mathias Thanches udgivne bøkelsæddel til Johannes Storsetter og g/amme/l Johannes Storsetter, Johannes Herland og Mons Etne paa et nyt optagen Laxe Værpe paa Bernes Landet paa indre Leden af Østhavn paa Næset, for hvilcket brug i aarlig Leye 4 fuldkomne ferske Lax hver Lax 1 b/ismer/p/und/ 6 Mark udi Vegt dat: 28 Junij 1746

4. Birkedom/m/er Fæsters udgivne bøkelsæddel til Joseph Olsen paa 9 Mark Smørs Leye udi Gaarden Tvedt dat: 15 Sept: 1746 med Rev ej dat

1746: 226b

5. Elling Litlands og Anders Knudsen Møching begge som formyndere for Anders Gudmunsen deres udgivne bøkelsæddel til Anders Olsen paa 18 Mark Smør 18 Kander Malt i Gaarden Nonaas dat: 25 9ber 1746 med Rev: ej dat

6. Mons Monsen Langeland Mons Ellingsen Berge Østvedt og Magne Heldahl de 2de sidste som formyndere deres udgivne bøkelsæddel til Ole Magnesen paa 18 Mark Smør 24 Kander Malt i Gaarden Langeland dat: 25 Nov: 1746 med Rev: ej dat

7. Consistorial Raad Gelmeydens udgivne bøkelsæddel til Baste Knudsen Midbrudvig paa ½ Løb Smør udi Gaarden Angelschaar dat: 29 Martij 1746 med Rev: ej dat

8. Knud Nielsen Røslund Jacob Byseim og Knud Fielschaal med de øvrige afg/angne Berge Rachnesses efterladte børns Verger deres udgivne bøkelsæddel til Knud Ellevsen paa 1 p/un/d Smør 1 Mæle 4 Kander Malt i Gaarden Rachnes dat: 14 Majj 1746 med Rev: ej dat

9. Afg/angne H/er/r Jonas Mechelborg paa Assessor Steensens Veigne hans udgivne bøkelsæddel til Jacob Haldorsen Byseim og Knud Ellevsen Rachnes paa et Laxe Varpes brug Ved Sandahls Næset, for hvilcket enhver aarlig erlægger 4 mrk 8 sk dat: 25de April 1746

Fogden Rasmus Smith æskede udi Rætte den af ham paa avigte Som/m/erting indstevnte og opsatte Sag Contra Jacob og Niels Holme - og fremlagde sit Ved Lens Mændene Magne Esem og Niels Hanistvedt for de indstevnte gjorde forbud om drickende Vahres Udtapning af dato 22 aug: 1742, dernæst producerede hand hans Excellence StiftsbefalingsMand á Møinichens under 12te Nov: 1745 om det sam/m/e Øhltappen ergangne ordre og Vilde hand fornem/m/e om de indstevnte møder

Efter paaraab mødte ingen af Holmes Opsiddere hvorfor Fogden forestillede at de sistavigte Som/m/er ting selv herfor Rætten haver tilstaaed at de baade for og efter forbudet uberettigede haver udtapped Øhl og brende Viin for den Kierke søgende Almue hvorved

Guds Tieniste er bleven Vandhelliget og Meenigheden forargede, paastaar derfor at de for saadan deres forhold tilbørlig at blive straffed, og derefter afvartede Dom.

1746: 227

Ole Aamundsen Grønaas fremstillede sig for Rætten og gav tilkiende det hand med muntlig Stevnemaal Ved stevneVidnerne LensManden Ole Hatland og Johannes Geitrim til dette Ting Tiid og stæd har indstevnt sin Naboe Lars Olsen Grønnaas fordi hand avigte Aars \Vaar/ skal have sagt til ham, da hand til raadde ham Lovlig at holde Gierde om sin bøe, som Citanten sagde den indstevnte ingen sinde havde efter kom/m/ed, det hand nemlig Citanten skal have Løyet det som en Tyv og en Skielm, ligesom hand til at anhøre Vidnerne Mons Søre Møching, og Iver Nielsen Nonaas som under fals Maals bøder er indstevnede, har indstevnet bem/el/te Lars Olsen Grønnaas, for derefter at erholde Dom over ham til Strafs Lidelse, samt Erstattning for ibragte Processes Omkostning.

Den indstevnte Lars Grønaas mødte ikke, men lod Ved Skafferen Baste Bernes tilkiendegive at have faaed fuld Varsel om denne sag samt Lovlig at Være stevnt

Stevnevidnerne Ole Hatland og Johannes Geitrim fremstode og under Eed forklarede det de med fuld Varsel har indstevnt Lars Olsen Grønnaas at møde her til Tinge for at anhøre de indstevnte Vidners Udsigende om hvorleedis hand i Vaartiiden indeværende Aar med skiels ord har begagnet sin Naboe Ole Grønnaas

Citanten forlangte de mødende Vidner Mons Søre Møching og Iver Nonaas maatte eedelig udsiige hvis den/n/em om denne Sag er Vidende.

Vidnet Mons Søre Møching fremstoed, og efter at behørig formaning Var ham givet at Vogte sig for MeenEed, udsagde efter aflagt Eed følgende, det hand i spade Tiiden nestleeden Vaar, da hand stoed for dags Lønn og spadde paa Lars Grønnaas sin Ager hørte hand Citanten Ole Grønnaas tiltalte sin Naboe Lars Grønnaas fordi hand ey Lovlig har holdt sine Gierder om bøen, hvorpaa Lars Grønaas svarede, det skal du have Løyet baade for en Tyv og for en Skielm indtil du beviiser det, hvorpaa Ole Grønnaas skiød Comparenten til Vidne og skiltes de saa fra hinanden, Videre havde Vidnet paa til spørsel ey at forklare.

Det 2det Vidne Iver Nielsen Nonaas forklarede under Eed følgende, det hand sam/m/e tiid hørte at Ole Grøn-

1746: 227b

-aas tiltalte den indstevnte Lars Grønnaas for at hand ey Lovlig holt sine bøgierder, samt sagde til ham du har aldrig holdt dine Gierder Lovlig og forsvarligt hvorpaa Lars Grønaas svarede det Løy du for en tyv og en skielm til du beviiser det, Videre havde dette Vidne ey at forklare da Comparenten strax skiltes fra dem.

Citanten forlangte den indstevnte og udeblivende Lars Grønaas forelagt til næste Ting
Eragted!

Den Lovlig indstevnte og ey mødende Lars Grønaas forelægges Lavdag til nestholdende Som/m/erting, hvilken forelæggelse Citanten tager beskrevet og i Lovlig tiid besørger forkyndt

Ole Aamundsen Grønaas haver Ved Muntlig Stevne maal Ved de 2de Stevne Vidner Ole Hatland og Johannes Geitrim til dette Ting {og} Tiid og stæd indstevnt Johanne Knudsdatter som haver til ægte Lars Olsen Grønaas fordi hun for 3 á 4 Ugers Tiid da LensManden Var paa Gaarden for at nedsætte endeel steene udi Ageren som efter den holte forretning Var Vedtaget at skulle skee, tiltalte hun Citanten at have med svig og bedragerie faaed det støcke

Ager fra hænde eller hændes Mands brug, og at Citanten med Svig og bedragerie allene ernærer sig. Ligesom hand og har indstevnt Lars Grønaas \til Vedermæhle/ at anhøre de indstevnte Vidner udi den Sag Ole Pedersen Svennem og Magne Olsen Grønnaas som under falsMaals bøder er indstevnede.

Den indstevnte Johanne Knu[d]sdatter med hændes Mand Lars Grønaas mødte ikke efter paaraab

Stevnevidnerne Ole Hatland og Johannes Geitrim fremstode og eedelig af hiemlede stevnemaalet, saaleedis at de i Lovlig tiid har indstevnt Johanne Knu[d]sdatter til at anhøre de indstevnte Vidners eedelige forklaring, om de ulovlige Ord hun har tiltalt Citanten med for 3 á 4 Ugers tiid.

Citanten forlanged sine Vidner afhørte.

Hvorpaa Vidnet Ole Pedersen Svennem frem stoed og efterat behørig formaning Var ham givet under Eed Vidnede

1746: 228

det hand 14 dage for helgemise Var paa Gaarden Grønaas hvor hand hørte den indstevnte Johanne Knu[d]sdatter sagde Lens Manden burde ey snøre hendes Mands Ager naar hand Var fraværende nemlig hendes Mand Lars *Nielsen (Olsen) Grønaas og at hændes Naboe Citanten Ole Grønaas havde havt fra hende og hendes Mand baade inden og uden Gierds, og at hand maatte føde sig med andet end bedrage sin Grande og at hand nemlig Citanten ey Var god at bygge Qverne Huus uden hand staal Til det, og at Citanten ey kunde faae bortag for sin Lade uden hand staal bortag der til udi hendes Skog, og at det skal hævnnes til Mange Med(?) paa han/n/em. Videre Vidste Vidnet ey at forklare da hand af Ole Grønaas blev skiødt til Vidne paa hendes talte Ord

Det 2det Vidne Magne Olsen som er 18 Aar tienende hos sin fader Citanten Ole Aamundsen Grønaas blev tilspurdt om hand havde Været til Alters hvor til blev svaret ja, frem stoed derefter og {efter} blev Eeden han/n/em fore Læst og behørig formaning givet at Vogte sig for meenEed - hvorpaa Vidnet aflagde sin eed, og forklarede i alt som nest forrige Vidne, dog med dette tillæg at den indstevnte Johanne Knu[d]sdatter havde tillige sagt og ønsked at det støcke Ager som Var udsteent maatte blive forbandet, saa hverken folck eller fæe deraf maatte trives, og at de maatte tære deraf med forbandelse Videre havde Vidnet ey at forklare uden at hun bante den som baade satte den første og siste steen ned

Citanten forlanged de ude blivende forelagde til næste Ting.

Eragted

Den Lovlig indstevnte og ey mødende Johanne Knu[d]sdatter med Lars Olsen Grønaas som hændes Mand der til Vedermæle er indkaldet i denne Sag, fore lægges begge Lavdag til nestholdende Som/m/erting hvilken fore læggelse tages beskrevet og i Lovlig tiid bliver af Citanten at forkynde.

Dom afsagt Contra Holmes Opsiddere

Da det af de indstevnte Niels og Jacob Holmes inden Rættens afvigte Som/m/erting aflagde tilstaaelse, ey allene erfares at det af fogden gjorde forbud om at nedlægge det utilladelig Øhlapperie Ved Hossanger Kierke som bem/el/te de indstevnte længe har øvet

1746: 228b

er dennem som andre Hossanger Almue bleven bekiendtgiort men end og des uagted af dem selv tilstaaed at de siden forbudetz forkyndelse for dem, har fahlholdet paa Sønn og hellige dage Øhl for den Kierke søgende Almue, bliver saavel Niels som Jacob Holme der begge

mod Sabatz forordningen har forseet sig i følge sam/m/e Allernaadigste forordning dat: 12 Martij 1735 dens 3die Art: herved til dømt hver for sig at udreede deres helligbøde med 1 rdr 3 mrk, og for Modtvillighed ey at efter leve det gjorde forbud om gandske at nedlægge deres utilladelige Kroehold for den kierke søgende Almue hver at betale 2 mrk danske til sognetz fattige Lem/m/er, hvilke bøder 15 dage efter denne Doms Lovlige forkyndelse bør udreedes under Medfart efter Lov og forordning

Fleere Sager fremkom ey udi Rette

Fogden fremsatte følgende Qvestioner

1

De under No 1 forhen i Protocollen fremsatte 9 qvestioner til hvilket Almuen og Laug Rettet svarede som Guulens Skibbreede haver svaret

2

Angaaende Hanistvedt qvernen forklarede Almuen at qverne steenene der til har i heele Aar Væred i støcker og der for intet mahled paa

3

Om Veyens Lengde fra Mielde til Bernes Tangen ey er 2 ½ Miil

4

Om Gaarden Lastad siden dens Aftag i nogen Maade er bleven forbedret saaleedis at den igien noget kunde paalægges hvortil svartes at den ey er bleven forbedret, men disværre vorden forringet

5

Odels Mantallet blev oplæst og uimodsaagt

6

Restancen for indeværende Aars skatter beløber 35 rdr 10 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar opnevnes 1. Anders Svennem 2. Lars Svennem 3. Jacob Byeim 4. Halver Heldahl 5. Niels Heldahl 6. Magne Heldahl 7. Erich Fielschaal og 8. Ingvald Fielschaalnes

Echanger Skibbreede

1746 d/en 28de Nov: blev Rætten til almindelig Høste tings holdelse med Echanger Skibbreede satt paa Ting stædet Bernes Tangen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten til nevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 171 findes tilførte,

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige ordre og Stiftamtmandens breve oplæste som Ved nestforrige Tingstæder

1746: 229

Dernæst fremlagt til publication

1. Birkedom/m/er Fæsters udgivne Pante Obligation til Städtz Major Von der Velde hvorudi hand Pantsætter blandt andre sine eyendeele Moe Kierke, dat: 17 Sep: 1746 vide fol: 333

2. Skiftebrev forretted paa Gaarden \Indre Eide/ d/en 20 Sep: 1745 efter afg/angne Mons Monsen vide Prot: fol: 333

3. Pether Krogs udgivne bøkelsæddel til Daniel Josephsen paa 17 ½ Mark Smør 5/12 faar udi Gaarden Søre Aschelands dat: 19 Nov: 1746

4. H/er/r Haberdorfs udgivne bøkelsæddel til Erich Christophersen paa ½ Løb Smør udi Gaarden Nordre Qvinge Dom Kierken beneficered dat: 20 julij 1746

5. Pether Krogs udgivne bøkelsæddel til Knud Knudsen paa 1 p/un/d 9 Mark Smør 5/6 faar i Gaarden Søre Aschelands dat: 19 Nov: 1746

6. Ditto hans udgivne bøkelsæddel til Peder Andersen paa 1 p/un/d Smør 2/3 faar udi sam/m/e Gaard Søre Aschelands dat: 19 Nov: 1746

D/en 29de ejusdem blev Rættens med sam/m/e Laug Rætt satt og blev til publication fremlagt

1. Ole Olsen Hopes udgivne Skiøde til sin Sønn Ole Olsen paa 12 3/8 Mark Skatteskyld og 10 ½ Mark Smør 1 ½ Kande Malt Landskyld i Gaarden Hope dat: 28 Nov: 1746 vide fol: 333.

2. Johannes Nielsen Egemos udgivne Skiøde til Johannes Monsen Store Ourdahl paa 1 pund Smør i Gaarden Egemoes dat: 28 Nov: 1746 vide fol: 333.

3. Christen Sieursen Indre Eide paa egne og Brithe Sieursdatters Veigne Aamund Aschevig paa Ragnilde og Hans Olsen Aaderaases Veigne deres udgivne Skiøde til Johannes Aschevig paa 10 Mark Smør 3 1/3 Kande Malt i Gaarden Aschevigen dat: 28de Nov: 1746 vide fol: 333

4. Johannes Aschevigs udgivne Skiøde til sin svoger Corporal Iver Almelie paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Aschevigen dat: 28 Nov: 1746 vide fol: 333

5. Aflyst Gudmund Johannisen Haadnisdahls udgivne Pante Obligation til H/er/r Gert Gelmeyden paa Capital 50 rdr efter Creditors paateignede quittance af 19 8ber h: a for Capital og Renter Vide Udslettelsen i Panteb: fol: 227

6. Børge Johan/n/esen Eisnes og Ole Børgesens udstædte bøkelsæddel til Lars Børgesen paa 13 ½ Mark Smør 9 Kander Malt i Gaarden Eisnes dat: 28 9ber 1746 med Rev: ej dat

7. Baste Bernes Værge for Ole Iversen, Iver Nielsen Aschgaard Værge for Baste Iversen, Knud Aschelands Værge for Syneve og Siri og Ole Lie Værge for Erich Iversen deres udgivne bøkelsæddel til Mons Sieursen paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Indre Hindenes dat: 28 Nov: 1746 med Rev ej dat

1746: 229b

8. Christen Sieursen Eide og Knud Sieursen Fielschaal deres udgivne bøkelsæddel til Mons Andersen Svennem paa 1 p/un/d 3 2/3 Mark S: 9 ¼ K: M: i Gaard: Indre Eide dat: 28 Nov: 1746 med Rev: ej dat

9. Magne Hindenes Ellev Fittie som formyndere og Magne Fyllingsnes deres udgivne bøkelsæddel til Mons Monsen paa 19 1/52 Mark Smør 3 15/32 Kande Malt i Gaarden Indre Eide dat: 28 Nov: 1746 med Rev: ej dat

10. Biskop Bornemans udgivne bøkelsæddel til Mons Larsen Echenes [paa] 1 p/un/d Smør 8 Kander Malt 1/6 faar i Gaarden Echanger dat: 28 Jan: 1746 med Rev: ej dat

Berge Aamundsen Nevedahl som beskicked Værge for Myntlingerne Rasmus Iversen og Marthe Iversdatters Arv tilsam/m/en beløbende efter Skiftebrev passeret efter Anne Monsdatter d/en 8de april 1737 til 3 rdr 4 mrk 6 sk fremstillede sig for Rættens og anviiste sam/m/e Pænge, om nogen til Renters svarelse og Pant Vilde modtage, men som ingen anmeldte sig blev pængerne ham under forseigling tilbage leveret.

Udi Ellev Heggernes Stæd som er beslægtiged til Magne Rom/m/ereim hvis Sag skal foretages blev antaged til Laug Rettes Mand Ole Lie og udi Johannes Aschevigens Stæd som var upaselig blev Ole Toft antaget.

Fogden Rasmus Smith forestillede at hand haver ind kaldet en bonde Mand af Echanger Skibbreede Ved Navn Magne Sieursen boende paa Gaarden Rom/m/ereim, og Encke qvinden Agotthe Larsdatter som med hinanden Leyer Maal skal have begaaet, og bad Fogden dennem for Rætten fore kaldet derom deres forklaring at avlægge til et Tings Vidnes Erhvervelse.

Den indkalte Magne Sieursen Rom/m/ereim fremstod for Rætten, til kiende givende at Være 43 aar g/amme/1 og \haver/ Væred udi Ægteskab 15 aar med sin Hustrue Marithe Jacobs Datter, der for Et Aars tiid siden Ved Døden er afgangen, til stoed dernæst at Agotthe Lars Datter som i en 2 aars tiid har opholdt sig udi hans Huus er hands Stivdatter og hands afdøde Hustrues Marithe Jacobs Datters rette Datter, er af ham disværre bleven besvangred, og saaleedis at have brugt med hænde ublue Omgiengelse;

Derefter blev qvinde Mennisket Agotthe Larsdatter Confronteret for Rætten som

1746: 230

for Rætten udsagde at Være henved 32 aar gam/m/el og udi 6 aar at have Væred i Ægteskab med Johannes Olsen Otterstad som for 4 aars tiid siden Ved Døden er afgaaet, i hvilken tiid hun Var 1 aar paa Gaarden Otterstad og siden den Tiid stædse op holdt sig hos sin Stivfader Magne Rom/m/ereim saavel da hændes Moder Marithe Jacobs datter Levede som siden hændes død, tilstoed dernæst at Være bleven svanger og frugtsom/m/elig af sin Stivfader Magne Rom/m/ereim, og kand Vænte sig over Juule tiider nestkom/m/ende at falde i Barselsæng, ligesom og at Være Marithe Jacobs Datter kiødelige og rette Datter som hændes Stivfader Magne Rom/m/ereim forhen har havt til ægte

Magne Rom/m/ereim efter tilspørsel sagde at det Var 3 aar siden hands Stivdatter Agotthe Larsdatter kom udi hans Huus.

Fogden tilspurte Comparenten Magne Rom/m/ereim om hand havde nogen rette og kiødelige børn, hvortil hand svarede, Ney til sam/m/e spørsmaal svarede Agotthe Larsdatter at have en Sønn 3 aar gam/m/el avled med Johan/n/es Otterstad

Fogden holdt ufor nøden Videre at tilspørge dem men forlangede hvis passeret er sig af Rætten beskrevet meddeelt, som blev billiget

For Rætten havde ey fleere noget at forrette, hvorfor fogden fremsatte de paa fol: 211 Specificerte questioner som i alt som forhen ved nestforrige ting stæd blev besvared

2

Opbød fogden den $\frac{1}{4}$ part i Gaarden Nedreaas No 20 som længe har lagt øde og ikkun Væred svared 1 rdr i Græs Leye af. Af Almuen anmeldede sig ingen, da de foregav deraf neppe kunde svares 1 rdr end sige fuld skatt

3

Odels Mantallet blev oplæst og uimodsaagt

4

Restancen for inde Værende Aars skatter beløber 174 rdr 5 mrk 15 sk

Restancen for Kongens Korn tiende beløber 4 rdr 4 mrk 4 sk

Laug Rettes Mænd for tilkom/m/ende Aar bliver op nevnt 1. Johannes Iversen Totland 2. Ole Olsen Eichnes 3. Joen Olsen Eisnes 4. Anders Kalsaas 5. Ole Erichsen Elvig 6. Hans Stephensen Elvig 7. Erich Nielsen Hope og 8. Johannes Nore Qvinge.

Mielde Skibbreede

1746 d/en 2den Dec: blev Rættten til almindelig Høstetings holdelse satt med Mielde Skibbreedes Almue paa Ting stædet Nedre Mielde i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rættten til nevnte Laug Rætttes Mænd hvis

1746: 230b

Navne fol: 173 findes tilførte untagen at udi Iver Løftaas sin Stæd som har forfald er Aschild Olsen Løftaas i Stæden antagen,

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige ordres oplæste som ved nestforrige Ting stæder

Dernæst publicered

[1.] Birkedom/m/er Festers udgivne Pante Obligation til Stadtz Major Von der Velde hvor udi ham pant sættes Haugs Mielde, Gierstad og Brudvigs Kierker med pertinentier dat: 17 Sep: 1746 med Videre som i Pantebogen fol: 333 findes og sees ind ført

2. Skiftebrev forretted efter Christen Monsen Indre Eide i Echanger Skibbreede d/en 21 Sep: 1745 vide fol: 333

3. Ditto forretted efter Johannes Johannesen Øfstemielde d/en 11 Maij 1746 vide fol: 333

4. Ditto forretted efter Elling Ellingsen Søre-Soelberg d/en 22 Sept: 1746 vide fol: 333

5. H/er/r Gert Gelmeydens udgivne børselsæddel til Erich Johannesen paa ½ Løb Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Bircheland dat: 6 Julij 1746, med Rev: ej dat

D/en 3die ejusdem blev Rættten igien satt med sam/m/e Laug Rettes Mænd

Og blev til publication frem lagt.

1. Ole Bleges udgivne børselsæddel til Elling Larsen paa 18 Mark Smør og 12 Kander Malt i Gaarden Koppen dat: 22 Sep: 1746 med Rev: ej dat

2. Ole Aamundsen Grønaas Magne Andersen Indre Brudvig og Ellev Andersen Kleveland som formyndere for Elling Marithe og Rangele deres udgivne børselsæddel til Elling Olsen paa 18 Mark Smør 1 Mæle 3 Kander Malt i Gaarden Søre Soelberg dat: 3 Dec: 1746 med Rev: ej dat

De 5 Opsiddere paa Gaarden Vaatle beliggende i Mielde Skibbreede og Nordhorlehns fogderie navnlig Ole Olsen Johannes Tostensen, Elling Monsen, Fabians Knudsen og Johannes Michelsen fremstode alle for Rættten med begier at deres udslotte Mark Norden for Gaarden maatte fredlyses for alle nær og langt fra boendes ulovlige og utilladelig brug for eftertiiden derudi at bruge, enten Ved at opsætte udi bem/el/te Mark bocker kied eller smaler, hvor Ved dem stor Skade bliver aarlig tilføyed.

1746: 231

Denne deres gjorde fredlysning formoder samtlige bliver Vedkom/m/ende til en Advarsel for eftertiden at entholde sig fra deres Ejendom at prejudicere og i den Anledning forlanged herom en extract sig af Protocollen meddeelt

Hvorefter blev paaraabt hvad Sager til dette Ting er indstevnt

Hvortil Johannes Thorsen Forpagter paa Præstegaarden Haugs anmeldte det hand paa Consistorial Gelmeydens Veigne møder og Vilde have en Sag incaminered mod Niels Monsen Vefle som af bem/el/te H/er/r Gelmeyden til dette Ting er indstevnet Ved muntlig Stevne Maal af de 2de Skaffere Aschild Daltvedt og Rasmus {Daltvedt} \Haugber/, men som den indstevnte Niels Monsen Vefle ey møder Stevne Vidnet Rasmus Haugsber ey heller er til stæde for at afhiemle Stevnemaalet, bliver Sagen til nyt Stevnemaal afviist

Fofden frem lagde til attestation det sædvanlige Tings Vidne under de 9 questioner som i alt blev besvaret som Almuen Ved Echanger har svaret

2

Fremlagt en Specification, hvorpaa Hausvigen Var anført som nu beboes af Jan Harbitz, sam/m/e bruger ey saa stor Næring at der af skattes kand, men stædet er høyst nødvendig til de reysendes fornødenhed Almuen svarede der ey Var fleere Stæder eller giestgivere og at af sam/m/e ey kand taales nogen Skatt at svare

3

Odels Mantallet blev oplæst og uimodsaagt

4

Restancen for inde Værende Aars skatter beløber 58 rdr 2 mrk 13 sk

5

Restancen for Kongl/ig tiende beløber 2 rdr 5 mrk 3 sk

Laug Rettes Mænd for tilkom/m/ende Aar opnevnes 1: Anders Olsen Reistad 2. Gaute Iversen Burcheland 3. Ole Nielsen Søre Kleppe 4. Mons Monsen Rongve 5. Johannes Jonsen Nore Vesetter 6. Aschild Larsen ibidem 7. Elling Aamunsen Grove og 8. Anders Nielsen Hafre.

Arne Skibbreede

1746 d/en 5te Dec: da almindelig Høsteting blev satt for Arne

1746: 231b

Skibbreede paa Ting stædet Nedre Mielde i overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rættens tilnevnte Laug Rettes Mænd hvis Navne fol: 172 findes tilførte

Blev først de Kongl/ige forordninger og befahliger oplæste som Ved nestforrige Ting stæder Dernæst

1. Kongl/ig Placat angaaende det udi Norge anordnede General Forst Amts Ophævelse dat: Jægersborg Slot d/en 31 8ber 1746

2. Kongl/ig ergangne Rescript til StiftamptMand Møinichen angaaende førstAmtes Ophævelse og at directionen Ved Skovene er enhver Stift eller AmbtMand anbefahled som Ved Fogderne og med hielp af Lens Mændene der Ved skal have indseende dat: 31 8ber 1746

3. Patent om høyeste Rett i Dan/n/e Mark for Aar 1747 dat: Jægersborg Slott d/en 14de 8ber 1746

Dernæst blev til Publication frem lagt

1. Skiftebrev forretted paa Gaarden Yttre Sognstad d/en 3die Junij 1746 efter afg/angne Anders Monsen vid: fol: 334

2. Aflyst Elling Ellingsens udgivne Pante Obligation til Forstanderen for Bergens Latinsche Skole Claus Chron for Capital 50 rdr, som siden til Søren Thode efter hans quittering af 20de Aug: indeværende Aar er betalt vide fol: 235

3. Sorenskriver Garmans Auctions Skiøde til Ole Ellingsen paa et huus staaende i Store Sandvigen dat: 9 aug: 1746

4. Ole Ellingsens udgivne Pante Obligation til Søren Thode for 50 rdr for hvilken Summa hans tilkiøbte Huus pant sættes dat: 1 aug: 1746 vide fol: 334

5. Ole Olsen Steens udgivne Pante Obligation til Diedrich Carl Hagelsteen paa Capital 100 rdr dat: 28 Maj 1746 vid: fol: 334

6. Claus Bisops udgivne Pante Obligation til Marcus Marcusen som beskicked Værge for sine umyndige børn paa Capital 50 rdr dat: 8de 8ber 1745 vide fol: 334

7. Marthe S/a/l/ig/ Hans Monsens udgivne Skiøde til Torsten Eynersen paa sit huus staaende paa Pladzet/ Holmen i store Sandvigen dat: 28 Martij 1746 vid: fol: 334

8. Karen Frimans udgivne bøkelseddel til Torsten Eynersen paa en huuse grund og hos liggende Engepladzt i Store Sandvigen dat: 20 Nov: 1746

1746: 232

9. Anders Risnes som beskicked Værge for Myntlingen Guri Anders Datter hands udgivne bøkelsæddel til Anders Thomesen paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Yttre Sognstad dat: 5 Dec: 1746 med Rev: ej dat

10. Ludvig Lems Odelsløsning til Gaarden Yttre Haarvig skyldende 2 Løber Smør 2 huuder dat: 10de 8ber 1746 vide fol: 235

11. Afgangne Fogden Lems udgivne Caution til det Kongl/ig Rente Kam/m/er for hvis der paa hands allerunderdanigste Reegenskaber kunde mangle dat: 12 april 1724 blev efter Kam/m/eRaad Heibergs paateigning af 22de julij 1738 beraabende sig paa Cam/m/er Collegii ordre af 21 junij nestleeden at extradere sam/m/e til Fogden Lems Sterboes Arvinger aflyst og af Pante bogen udsletted vide fol: 335

D/en 6te ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og blev til publication fremlagt

1. Ole Christopher Ellingsens udgivne Pante Obligation til Ludvig Rasmusen paa 23 rdr 3 mrk 6 sk og dets for paa 2den priorite pantsatt sit huus i Sandvigen staaende dat: 17 Sep: 1746 vide fol: 335

2. Aflyst Barbra S/a/l/ig/ Comers Raad Schøttes udgivne Pante Obligation paa 300 rdr Capital dat: 22 aug: 1737 efter Creditorinden Sara S/a/l/ig/ Paulus Gelmeydens quittering af 30 julij 1746 og af Pantebogen udsletted vide fol: 125

3. Aflyst Johannes Johannesens Rødlands udgivne Pante Obligation til Birgithe Margrethe og Barbra Schiøtte paa Capital 80 rdr dat: 20 8ber 1745 efter Creditorindernes paateignede quittencer, udsletted af Pante bogen fol: 317

4. Aflyst Niels Stephensen Rødlands udgivne Pante Obligation til Birgithe Margrethe og Barbra Schiøtte paa Capital 80 rdr dat: 20 8ber 1745 efter Creditorindernes paateignede quittencer udsletted af Pante bogen fol: 317

5. Jørgen Larsen Brøchers udgivne bøkelsæddel til Lars Knudsen paa 1 Løb Smør 1 huuds Landskyld i Gaarden Hordvigen dat: 26 8ber 1745

6. Mons Telvigen, Mons Olsen Falchanger, Knud Midhorvig beskicked Værger for Anders, Marithe, Marie og Brithe deres udgivne bøkelsæddel til Jens Jansen paa 21 1/5 Mark Smør i Gaarden Indre Hordvigen dat: 6 Dec: 1746 med Rev: ej dat

7. Karen S/a/l/ig/ Johan Garmans udgivne bøkelsæddel til Simon Aamunsen paa en Engepladtz i Sanvigen beliggende som Abraham Hansen forhen har beboet dat: 10 Julij 1745

8. Afg/angne Johan Garmans udgivne bøkelsæddel til Mons Olsen paa

1746: 232b

en Engepladtz i Sandvigen beliggende som Joen Halversen forhen har beboet dat: 24 Majj 1727

9. Kors Kierke Værge Hans Jochim Jordans udgivne bøkelsæddel til Mons Olsen paa ¼ Løb Smør ¼ Tønde Malt i Gaarden Søre Toppe dat: 5 april 1746

Erich Herfindahl fremstod for Rætten og forlanged hands og børns Odels Rætt maatte inden Rætten ting Lyses at Være til 1 p/un/d 12 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Yttre Bouge som nu er udi Eje og brug af Ole Olsen Boge, og af hands Hustrues Brithe Pedersdatter som ælste Datters fader Peder Nielsen Boge for nogen Tiid uden Lov bydelse er bortsolt thi Vilde Comparenten Erich Herfindahl have saavel sin egen paa Hustrues Veigne som sine børns Rett Reserveret, og giver nu sit forfald tilkiende at Være pengeMangel

D/en 7de ejusdem blev Rætten \satt/ med sam/m/e Laug Rætt og blev de indstevnte Sager paaraabt

Jørgen Jacobsen paa Procurator Bartes Veigne indleverede Rettens forelæggelse afsagt d/en 17 majj sistleeden for indstevnte Anthon Cramer, som Ved Stevnevidnerne Jørgen Jacobsen boende i Sandvigen og af Jens Johannesen boende i Bergen skal Være forkyndt, men som Jens Johannesen ey møder for Rætten for at afhiemle Laug dags forelæggelsen tillige med \den mødende/ Jørgen Jacobsen, siden den indstevnte Anthon Cramer ey møder, bliver Sagen til næste ting udsatt, da Citanten haver igien Lovlig at forkynde ham forelæggelsen i Sagen at svare til næstholdende Som/m/erting

Mons Øfstemielde indleverede udi Retten den paa nestleeden Som/m/erting afsagde forelæggelse for Hans Hansen boende i Sandvigen med Hustrue Brithe Jacobsdatter som Ved Knud Haaversen og Anders Olsen Lovlig er forkyndt, som begge eedelig afhiemlede at have talt med Brithe Jacobsdatter udi hændes Huus og forkyndet forelæggelsen for hende da hændes Mand Hans Hansen Var fraværende, og Lovede hun at indberette hændes Mand forelæggelsens indhold saa snart hand hiemkom.

De indstevnte og forelagde blev 3de gange paaraabt Og frem stod Jørgen Jacobsen som er Brithe Jacobs-

1746: 233

datters broder og til stoed at hands Søster bem/el/te Brithe Jacobs datter Virkelig hos Citanten har til laans bekom/m/ed 10 rdr for 8te á 9 aar siden da hun tienede som Amme paa Haugs Præstegaard, hvilke Pænge bem/el/te hands Søster laante [hos]? ham til fornødne Udgifter, men af *ham (hun?) til hændes Mand Hans Hansen Et halvt Aars tiid derefter igien er betalte saa bem/el/te Hans Hansen er og bliver derfor rette Debitor men hvorvidt derpaa af ham \sc: Hans Hansen/ er betalt, er Comparenten uvidende om

Citanten Mons Øfstemielde til stoed at derpaa ovenstaaende Summa 10 rdr er Vel betalt udi Pænge for en 5 aars tiid siden 1 rdr af Brithe Jacobs datter, men derimod har Citanten ladet hænde efter forlangende bekom/m/e 2de Par skoe for 1 rdr siden den Tiid, saa den fulde Summa bliver 10 rdr som hand paastoed tillige med denne Processes skadesløse Omkostning maatte blive de indstevnte Ved Dom tilfunden at betale.

Eragted

Sagen optages til Doms til i Eftermiddag

Udi Lars Erichsen Flactvedts Stæd som havde 2de Sager at føre i Rette blev Erich Andersen Jordahl som Laug Rettes Mand anordnet at sidde Rættten.

Lars Erichsen Flactvedt haver Ved muntlig Stevnemaal Ved Stevne Vidnerne Lens Manden Peder Arnetvedt og Michel Jensen Seim ladet indkalde til dette Ting Tiid og stæd Stephen Anbiørnsen Blindem, Hans Tollevsen, Johannes Monsen Blindem og Stephen Andersen tienende for nerværende Tiid paa Gaarden Gaubaas fordi sam/m/e Mænd afvigte Vinter haver ulovlig hugget i hands paa boende Gaard Flactveds Skov, ligesom og til at an høre {Mons} Daniel Johannesen Flactvedt og Mons Andersen Flactvedts forklaring som har besigtiget de indstevntes tilføyede Skade Ved ulovlig Skov hugst udi Citantens Skove marker, ligesom og at anhøre Mons Lies eedelige forklaring der har seet at bem/el/te Blindems Opsiddere har fra hands Skov baaret Veed paa Ryggen, derfor at lide Dom til strafs lidelse efter Loven samt erstatning for forarsagede Processes Omkostninger.

Af de indstevnte mødte allene Stephen Anbiørnsen

1746: 233b

Blindem, tillige med de indstevnte Vidner Daniel og Mons Flactvedt samt Mons Lie alle under Lovens falsmaal at forklare og Deponere sit Vidnisbyrd

Stevne Vidnerne Peder Arnetvedt og Michel Jensen Seim frem stode, og eedelig afhiemlede Stevne maalets lovlige forkyndelse for de udeblivende for Sagen Stevnemaallet inde holder

Stephen Anbiørnsen frem stoed for Rættten sigende det Var ham uvidende om hands folck der har Vogted fæe i Flactvedts Udmark som grændser imod Blindems Udmark kand have hugget noget udi Citantens Skove marker da hand sam/m/e Aar undertiiden paa Arbeyde har Væred fraværende.

Citanten forlanged de indstevnte Vidner under Eed afhørte, hvorpaa

Det 1ste Vidne Daniel Johannesen Flactvedt fremstoed og under Eed forklarede at der{hve} Ved 130 stuer Older og birke stuer fantes afhugne foruden andet smaat bracke som de ey kunde faae tall paa, som alt afvigte Aars Vinter Var nedfeldet og bort ført,

Det 2det Vidne Mons Andersen Flactvedts Udsigende Var i alt med nestforrige Vidnes forklaring overeens stem/m/ende, og at de ofte har seet forrige Aaringer sam/m/e ulovlige Skov hugst at Være øvet af Blindems Opsiddere, dog havde de ey seed den gang at Blindems Opsiddere enten huggede eller bort førde Skov af Flactvedts Skov.

Det 3die Vidne Mons Lie forklarede under Eed, at have seed 4 eller 5 Mennisker som alle hørte til paa Gaarden Blindem at kom/m/e sig, der kom fra Qverner i Møde med hver sin børre RisVeed paa Ryggen, og iblandt sam/m/e folck var Johannes Monsen Flactved der bar en liden but paa Axelen og havde Øxen i haanden, til hvilken hand talte og spurte om hand eller de andre hugger derpaa de Marker, hvortil hand ey svarede men allene smilede, Videre havde Vidnet ey at forklarede, da hand ey Viste at navngive de øvrige som bar Vedden paa Ryggen uden Stephen Andersen som tiener paa Gaubaas, men den tiid tienende hos sin Moder paa Gaarden Blindem, og mødte hand bem/el/te Veed dragere just da de kom af Citantens Skov, og begav sig paa Veyen til Blindem.

Citanten forlanged de udeblivende til næste Rætt forelagt
Eragted
De lovlig ind stevnte og ude blivende Hans Tollevsen

1746: 234

Johannes Monsen Blindem og Stephen Andersen nu tienende paa Gaarden Gaubaas forelægges alle til næste ting at møde i Rætte for at svare i Sagen hvilken fore læggelse Citanten tager beskreven og i lovlig tiid besørger forkyndt.

Lars Erichsen Flactvedt haver Ved muntlig Stevne Maal indkaldet Stephen Anbiørnsen Blindem fordi hand Ved ubeqvems og Skiolds Ord har begiegned ham Ved S/anc/te Hans Dags Tiider nestleeden udi Bergen da de mødte hinanden paa Gaden, men som Parterne begge møder for Rættten og forlanger Sagen maae blive forligt paa den Maade at Stephen Anbiørnsen foruden at betale all Citanten paa førte Omkostning saa Vel Ved Vidners Indkaldelse med Videre, erklærer ham for Rættten at Være en skickelig mand paa hvis gode Navn og Røgte hand ey har noget end alt hvis søm/m/eligt og skickeligt kand Være at siige, Stephen Anbiørnsen lovede derpaa i alt at fornøye Citanten Lars Erichsen sine Omkostninger, undskyldende sig dernæst hvad Ord der Var talte af ham, Var talte i Druckenskab, og at hand ey Vidste ringeste Skiel eller Grede dertil som hand og Lovede for Eftertiiden med all høflighed føyelighed og skickelighed at opføre sig saa fremt dette forlig skal staae Ved Magt og sam/m/e Sag paa nye ey Vorde reyst mod ham, og saaleedis bliver sagen ophæved

Publiceret Karen Frimans udgivne bøkelsæddel til Elling Rasmusen paa en Enge pladtz streckende sig i længde 98 alen og i bredde 30 alen og i Sandvigen beliggende dat: 16 8ber 1742

Udi Sagen indstevnt af Mons Knudsen Øfstemielde Contra
Hans Hansen og Hustrue Berthe Jacobs Datter er følgende
Dom afsagt

Da indstevnte Hans Hansen hvercken efter Stevning eller Forre læggelse har Vildet møde, for at svare til den paasøgte Gield hands Hustrue Berthe Jacobs datter har bundet hos Citanten Mons Øfstemielde forinden

1746: 234b

de med hinanden er kom/m/ed i Egteskab, men Ved sin Udeblivelse har Agnoscered Søge Maalet; Hands Hustrue Berthe Jacobsdatter og har saavel for Stevne Vidnerne til staaet Fordringen, som og hendes broder Jørgen Jacobsen i dag for Rættten har attestered som Vel Vidende Kraves Rigtighed.

Alt saa kiendes og dømmes for Rætt, at Hans Hansen ey allene paa sin Hustrues Berthe Jacobsdatters Veigne bør betale Citanten Mons Knudsen Øfstemielde de paastevnte Pænge 10 rdr, men end og i Processens Omkostning betale ham indbereigned Dom/m/ens Løsning 2 rdr som alt 15 dage efter denne Doms Lovlige forkyndelse bør udreedes under Medfart efter Loven

Og som fleere Sager ey fremkom udi Rette frem lagde Fogden

1

Tings Vidnet indbefattende de 9 quæstioner som forhen Ved Sartor skibbreede er til førte som i alt blev besvaret som af Almuen i Sartor Skibbreede

2

Dernæst tilspurt Almuen om Tellevigs Laxe Vog hvad sam/m/e kand skatte, hvortil svartes at der udi ey er fisked saa meeget at deres Garneslid mindre deres Umage er betalt og derfor ey deraf kand skatte meer end 3 mrk

3

Angaaende Gaarden Dahle om sam/m/e efter dens Aftag er bleven forbedret, hvortil svartes Ney, og at sam/m/e disVærre snarere af den forbi løbende Elv forverres

4

Odelskatts Mantallet blev oplæst og attestered

5

Restancen for indeværende skatter beløber 86 rdr 11 sk

Korntienden beløber 5 mrk 11 sk

Laug Rettes Mænd for tilkom/m/ende Aar 1747 blev følgende opnevnt 1. Jens Danielsen Boge 2. Niels Nielsen Jabne 3. Knud Halstensen Yttre Boge 4. Mons Monsen Løetvedt 5. Aschild Johannesen Bredsteen 6. Johannes Iversen Teigland 7. Lodvig Olsen Yttre Horvig og 8de Albert Andersen Qvamme

1746

1747

(1747: 234b)

Anno 1747 d/en 6te febr: indfandt jeg mig paa Gaarden Fyllingen i Echanger Skibbreede og Nordhorlehns fogderie for sam/m/estæds i følge Jordrotten Aschild Reistads forlangende med de af fogden opnevnte 6 Laug Rettes Mænd

1747: 235

sc: Elling Yttre Eide 2. Erich Yttre Eide, 3. Aamund Aschevig 4. Anders Nedre Eichnes, 5. Johannes Ascheland og 6. Iver Ascheland at tage under besigtelse Opsidderen Johannes Olsen Fyllingens i boende Huuse, som Ejeren bem/el/te Aschild Reistad foregiver at Være i nedfald og brøstfeldig Tilstand for derefter at lade sam/m/e til Vedbørlig Aaboed taxere efter Lov,

Hvorefter Vii samtlig forføyede os til et hvert Huus i sær og befandt brøstfeldigheden paa efter følgende Huuse - nemlig

Det første Huus er Nøsted hvor til Vil medgaæ til sam/m/e at i standsette

8 Kipper Næver á 2 mrk 4 sk	3 rdr	0	0			
til troe og sper	1	0	0			
til Arbeyds Lønn	1	0	0	5 rdr	0	0

2do Laden med hos hæftede Stald						
til Næver Troe Sperr og arbeyslønn i alt				2	0	0

3tio Floren med hos staaende Skygge der til behøves

10 Kipper á 2 mrk 4 sk	3	4	8			
2 Tylter troe Ripler á 2 mrk	0	4	0	4	2 mrk	8

4to en liden boe 9 alen lang 7 alen breed der til behøves					
3 Kipper Næver á 2 mrk 4 sk	1	0	12	1	0 12
5to Loftet over boerne dertil behøves at oplægge 2de Render som findes nye paa stæden med Næver og Arbeydsløn i alt				1	0 0
6to Borgestuen befandtes i god Stand undtagen der fantess nogle *draber (draaber) som med 1 Kippe Næver kand Repareres	0	2	4		
7de Skyggen Ved borgestuen derudi fattes en Sperr	0	0	8		
8de For en 4de Part udi et ildhuus som er nedfalden paastaar Ejeren 2 rdr som Mændene billigede og der for udføres	2	0	0		
				16	0 0

Hvortil kom/m/er denne besigtelses Omkostning at
 beregne, nemlig Sorenskriverens diet Penge og Skydtz Pænge
 frem og tilbage fra \og til/ Aastæden 1 ½ Miil tilsam/m/en
 3 Miil á 8 sk pr. Miil til 4 Mand 1 rdr 4 mrk for en dags
 forretning 2 rdr for forretningens beskrivelse Stempeld
 papier med Videre 1 rdr 2 mrk 4 sk fogden for Mænds
 Opnevne 1 mrk Lens Manden at tilsiige Laug Rettet
 2 mrk de 6 Laug Rettets Mænd 1 mrk 8 sk Pr. persona
 1 rdr 3 mrk som til sam/m/en bliver

7 0 0

Opsidderen Johannes Olsen erindrede

1747: 235b

Ved denne forretning det hand til sin brugende Jordeparts forbedring i sin tiid haver opsatt
 93 favner steenGaard som af Mændene blev synet at Være i forsvarlig Stand og i ringeste
 Maader ey kand taxeres for ringere end 12 sk Pr. favn som da beløber sig til 11 rdr 3 mrk 2
 sk desuden forklarede hand saavel at have af Udmark intaget til boe marck og Gresning et
 anseeligt stöcke Marck som udi maadelig Aar forskaffer ham 8 Les høe som og at have
 opbrudt nye Ager hvorpaa 3 á 4 Tønder kand avles, hvorved hand haaber Jorden anseelig er
 bleven forbedret, og i den anledning formoder Ejeren i yderste Maade ey Urgerer paa sine
 præntioner som efter den ergangne besigtelse kand tilkom/m/e ham at betale for Aaboden,
 Videre blev til denne forretnings Skuttning ey anmeldet, da Ejeren ey modsagde
 Opsidderens til førsel saavel om Gerds Gaarden som Jordens forbedring - hvorfor denne
 forretning sluttess

Extra-Ting

1747 d/en 7de Febr: indfandt jeg mig paa Ting stædet Bernes Tangen i følge Deres
 Excellence H/er/r Stiftsbefalings Mand á Meunichens skriftlige Ordre under 16 jan: inde
 værende Aar, for sam/m/e stæds at holde Extra Rætt over 2de af fogden Rasmus Smith paa
 Justitiens Veigne indstevnte Leyer Maals begiengere nemlig Magne Sieursen Rom/m/erem
 og Qvinde Mennisket Agothe Larsdatter, og blev Retten sam/m/etiid af efter følgende og
 opnevnte Laug Rettets Mænd betient sc: 1. Erich Yttreide 2. Aamund Aschevig 3.
 Johannes Ascheland 4. Anders Echnes 5. Hans Lie 6. Johannes Jordahl 7. Iver Aschelan

og 8. Elling Yttreide som alle ere uvillige Mænd og de paa gieldende ey i ringeste Maade beslægtiged

Deres Excellences Bevilning om Extra Tings holdelse udi bem/el/te Sag er saaleedis lydende.

Hvor da for Rættens frem stoed paa Kongl/ig Maj/este/ts Foged Sing/neu/r Rasmus Smithes Veigne hands fuldmægtig Jørgen Vang, som i Rette lagde Velbem/el/te fogeds til denne Sags Afhandling udstædte skriftlige Stevnemaal Contra Magne Sieursen Rom/m/ereim og Agothe Larsdatter som til dette Ting er indvarsled Dom efter Sagens forefindende beskaffenhed at lide

1747: 236

saa er og indstevnt Delinquenternes anbefalede Forsvar Magne Esem med Videre Stevne Maalets formeld som findes at Være dateret d/en 18de Jan: 1747 som for Rættens blev oplæst.

Lens Manden Magne Esem som af Deres Excellence H/er/r Stiftsbefalings Mand er beskicked til de indstevnte Delinquenters Forsvar fremlagde bem/el/te sin Constitution teigned paa det beskrevne Tingsvidne som paa avigte Aars Høsteting blev udi bem/el/te Delinquenters Sag taget, og i øvrigt Vedtoeg Lovlig at Være stevnt

De indstevnte Delinquenter Magne Sieursen Rom/m/ereim med Stivdatter Agothe Larsdatter mødte begge for Rættens til kiende givende Lovlig til dette Ting Tiid og Stæd at Være indstevnt for Sagen Stevne Maalet indeholder.

Actors fuldmægtig producerede et d/en 29 Nov: 1746 tagne forhør over Contra Citanterne som hand begierede for Rættens maatte Vorde oplæst, sam/m/e lyder saaleedis

Til det forelæste forhør havde Comparenterne ey noget til forandring at til føre, da saavel Magne Sieursen Romereim tilstoed at Agothe Larsdatter Var hands Stivdatter hvormed hand havde begaaet den syndige blodskam og barne Avling, som og Agothe Larsdatter atter til stoed for Rættens af sin Stivfader bem/el/te Magne Rom/m/ereim at Være bleven besvangred og allerede 8te dager for Juulen nestleeden Aar \at have/ fød det barn som hun i Utugt har avled med bem/el/te sin Stivfader, bem/el/te hændes fødte barn levede ikkun 8te dage, da sam/m/e er \død/ bleven begravet i øvrigt var begge Delinquenternes tilstaaelse om deres begangne forseelse i alt med deres forhen aflagde forklaring paa nestleeden Høste ting overensstem/m/ende

Actors fuldmægtig sagde at som Sagen Ved det forhen i Rættens frem lagde document og Contra Citanternes egen bekiendelse og tilstaaelse er oplyst saa holdt hand ufornøden Videre at lade tilføre men paastoed Dom over Magne Sieursen Rom/m/ereim og Agothe Larsdatter i Anledning af Lovens

1747: 236b

6te bogs 13 Cap: 14 art:

Lens Manden som beskicked forsvar for Delinquenterne fremstoed, og tilkiendegav det hand mod de indstevntes Udsiigende og frivillige Tilstaaelse ey havde noget til forsvar at fremsætte, uden at Submittere Sagen til en Naadig Dom, i henseende denne af Delinquenterne forøvede Gierning Var deels af Taabelighed paa Qvinde Menniskets Side, deels af Uforstand paa Magne Sieursens Side bedreved og begaaen ligesom det og er (var?) røgte om det Magne Siursen ey altiid har Væred Ved fuld samling, hvis aarsage hand paa deres Veigne Vil under kaste Sagen til Guds og Kongens Naade der kand formilde Straffen.

De indstevnte Delinquenter blev til sluttning atter tilspurdt om de Videre til deres forsvar havde at erindre, hvortil de svarede Ney, og underkasted Sagen til Doms, ligesom

Delinquenten Magne Sieursen paa Tilspørsel svarede det hand undertiiden Vel har Væred
svag i hovedet, men dog ingensinde rasende eller gandske af med sin forstand

Actors fuldMægtig Refererede sig til sit forrige og paastoed Dom

Dom afsagt!

Det er tilfulde nocksom beviist saa Vel Ved det paa afvigte Aars høsteting d/en 29 Nov:
nestleeden Aar tagne forhør som i dag er produceret og for delinquenterne oplæst, som og
Ved de indstevnte delinquenters igientagne Tilstaaelse bekræfted, det Magne Sieursen
Romereim er Stivfader til Agothe Larsdatter med hvilcken hand har begaaed blodskam
hvilcken Synd dismeere er for alle bleven bekiendt Ved det indstevnte Agothe Larsdatter
allereede har fød det barn som hun efter egen frivillig Tilstaaelse med bem/el/te sin Stivfader
Magne Sieursen Rom/m/ereim i Utugt har avled.

Thi bliver her Ved af os for Rætt kiendt og dømt, det saavel Stivfaderen Magne Sieursen
Rom/m/ereim som hans Stivdatter Agothe Larsdatter der begge imod Guds og Kongens Lov
har begaaed blodskam bør i følge Lovens 6te bogs 13 Cap: 14 Art: begge

1747: 237

straffis paa deres Liv, og kroppene naar de hals hugne ere kastes paa en Ild og opbrendes;
Hvad enhver deres boeslodder angaar, da bør sam/m/e i følge Lov efter Sagens beskaffenhed
at Være til deres Maj/este/ts Casse hiem falne.

Johan Garmann Sorenskriver udi Nordhorlehn Giør Vitterlig at Anno 1747 d/en 8de febr: er
efter Deres Excellence Høy Vel baarne H/er/r Stifts befalings Mand Christian á Meunichens
Høy Respective befaling paa Velærværdige H/er/r Jens Bruns Requisition af 7de Dec:
afvigte Aar 1746 saa formeldende holdet besigtelse paa Præstegaarden Hammer for at
eftersee de brøstfeldige Huuser som Almuen paaligger efter Lov at Vedligeholde, hvorda til
sam/m/e forretnings foretagelse Compare\re/de sex af Kongl/ig Maj/este/ts Foged Rasmus
Smith opnevnte Laug Rettes Mænd af Haugs Gield og Mielde Skibbreede, nemlig Lens
Manden Ole Hatland, 2. Sieur Prestue 3. Ole Olsen Waatle 4. Johannes Nielsen Søre
Aschelund 5. Brynild Mitmielde og Mons Einersén Øfstemielde, som bem/el/te Huusers
brøstfeldighed til Aabods og Reparations paaleggelse Vedbørlig skal besigtige og taxere,
ligeleedis mødte paa Fogden Rasmus Smithes Veigne hands fuldMægtig Jørgen Vang der til
kiende gav sin Principal at have til denne besigtelses forretning indvarsled nogle Mænd af
hvert Kierke sogn som alle under Hammers Præstegield er sorterende, denne besigtelse at
bivaane, for der efter at tilsvare hvis dem og øvrige Almue tilkom/m/er at udreede, og mødte
af bem/el/te Mænd følgende nemlig af Hammers Sogn, Ole Børtvedt, Haaver Haaland, Ole
Sandahl Lars Nepstad, Lars Lechnes, Ole Fyllingen af Hossanger Sogn Aschild Heldahl,
Johannes og Erich Hoshovde Lars og Ole Echnes af Seims Sogn Arne Møcheltun Ole
Lille Oxe Iver Storoxe, Jacob Rødland, Anders Elsaas Jens Monstad af Mellands Sogn
Hans og Jens Hesdahl, Ole Hiertaas Ole Biørnstad Johannes Molleklev og Erich Dahle;
Sunds Sogn Knud Nore Soltvedt Niels Alver og Jacob Tvedten

H/er/r Jens Brun som af Velædle H/er/r Assessor Jacob Steensen er beskicked Vicarius til
at forvalte og administrere Præstekaldet udi Hammers Præstegield fremlagde en forhen
under 21 Maj 1731 af Sorenskriver Arnoldi de Fine og Mænd passeret

1747: 237b

besigtelses og taxations forretning, hvilcken Specificerer hvad Huuse Sogne præsten og Almuen for sig hver bør holde Ved lige, efter bem/el/te forretnings indhold desangaaende som saaleedis lyder og blev da bem/el/te forretning hvad de anførte Huuser og Værelser angaar fuldt saaleedis nemlig at først blev taget under Siun

1mo Borgestuen hvortil Vil medgaae naar sam/m/e forsvarlig skal i standsættes

4 Tylter bord til bordklædning i søre gavelen á 2 mrk		1 rdr	2 mrk	0
1 bielke udi Vedstaaende lille Kam/m/er 7 alen lang		0	0	12
4 Torvald á 10 alen lang á 10 sk	0	2	8	
1 Rende 7 alen lang	0	1	0	
4re nye Vinduer med ram/m/er at indsætte som ey befindes efter seeniste besigtelse at Være indkomne bliver Ved forrige taxation		4 rdr	1 mrk	0
Næver til Taget med Øps og andet at forbedre 25 Voger á 20 sk er	5	1	4	
1 forsætte 8 alen lang		0	2	0
Hvad Ovnen i bem/el/te Stue angaaer hvor til i forrige besigtelse Var udlagt 11 rdr: findes i ringeste Maader ey at Være Repareret siden den tiid og dismere brøstfeldighed nu undergiven bliver igien ansatt for		12 rdr	0	0
Og holder Vii det uraadeligt at den hos staaende og forfaldne bagerovn \ey/ bliVer paa sam/m/e stæd bestaaende for den fare der af kand entstaae at sam/m/e staar indmuret ved træe Væggen. Arbeyds Lønn til ovenstaaende at istandsætte untagen Muur arbejdet paa Ovnen som under de 12 rdr er ind begreben bliver i alt	4	0	0	27 rdr 4 mrk 8 s

2do melder den fremlagde forretning der Refererer sig til 2de forhen passerede forretninger den 1ste dat: 8 Septembr/is 1705 og den 2den 1709 d/en 29 april at i stæden for Herre Kam/m/er er af Almuen bekaasted et Vaanhuus udi Ost og Vest Ved Søen bestaaende til hvilken Vaanings Vedligeholdelse Almuen udi begge besigtelser har svared Aabod; {ligesom} hvilcke 2de allegerede forretninger ey blev Ved denne forretning frem

1747: 238

lagde da H/er/r Bruun declarered sam/m/e ey at Være i sit Værge beroende, men som Vii befandt at den heele bygnings Værelser Var efter den seeniste fremlagde besigtelse forretnings Udviis taxered Almuen til Aabods Svarelse, og anseed som Almuen tilhørende at Vedligeholde, tog vii under Øjesiun et hvert udi Bygningen forefindende Værelse nemlig

1 stor rød Maled stue, hvorudi er 40 Vinduer som Var meeget brøstfeldig og i henseende sam/m/e ey er med de udlagde 16 rdr til sam/m/es i standsættelse kiendelig forbedrede er brøstfeldigheden dis større og altsaa nu til at slaae i nyt blye og endeel nye Karmer og Ram/m/er at forferdige behøves den Summa		20 rdr	0	
0				
Gulvet i stuen at forbedre med Arbeyd og Materialier	2	0	0	
3 Oplenninger paa søndre Side ude paa Stue Væggen á 12 sk	0	2	4	
8 Hage spiger til sam/m/e Oplenninger á 1 mrk	1	2	0	

	23	4	4
3tio Salen oven paa sam/m/e Stue fattes endnu i Vestre brøst			
3de 13 alens stocker á 2 mrk	1	0	0
14 Vinduer med Karrmer, blye, Ruder og ram/m/er at forbedre	8	0	0
Bord til Lofted at forbedre 6 tylter á 2 mrk 8 sk	2	3	0
Til Gulvet 2 Tylter á 2 mrk 8 sk	0	5	0
1 Oplenning i det syndre hiørne	0	1	0
12 smaae hagespiger dertil á 8 sk	1	0	0
Svalen uden for hvorfra mand til Alle Overværelser har indgang behøves			
til Gulv bordklædning oven paa da sam/m/e ansees nødvendig for			
paastaaende Veyrs skyld 20 Tylter bord á 2 mrk	6	4	0
9 standere 4 alen lang som staar nest Jorden		0	4
8			
1 Soele paa 36 alen eller 3 støcker á 12 alen á 24 sk	0	4	8
1 Under slag á 24 alen eller 2 støcker á 12 alen á 20 sk	0	2	8
1 Løsholt á 36 alen eller 3 støcker á 12 al: á 1 mrk	0	3	0
1 Soele paa den øverste Sval á 36 alen	0	4	8
1 Løsholt á 36 alen	0	3	0
4 standere á 6 alen á 12 sk	0	3	0
De gamle standere bruges til Stikbielker under Sval Gulvet			

	24 rdr	2	0

1747: 238b

4. Daglig Stuen grøn Maled derudi befindes Vinduer nye indsatte efter forrige			
taxations holdelse og allene fattes paa dem til Ruder		0	1
8			
At liste om Vindues Karmene som findes Aabne omkring i alt			
dertil vil medgaae med spiger Lister og Arbeyds Lønn	1	2	0
Den Jern bielegger Ovn fandtes paa den ene side sønder brusten og			
tynd saa det nok var nødvendig en nye i stæden kunde Vorde opsætt,			
og den gamle efter dens Værd at blive soldt og bliver altsaa en nye			
naar sam/m/e anskaffes af Verdie at ansee	10	0	0

	11 rdr	3 mrk	8
hvorfra da kand afgaae hvis der for den gamle kand udbringes som til den nye igien at			
opsætte med sine skruer og Videre kand anvendes			
5. Kielleren under Stuen findes ey anden brøstfeldighed uden			
at muuren omkring er udfalden hist og her og at krampen til Dørre			
Laaset faar ind mures som i alt at i standsætte Vil behøve	1	2	0
6. Oven over sam/m/e Stue er et Kam/m/er med Nie			
Vinduer guult maled som behøver et nyt Gulv hvortil medgaar			
7 Tylter bord á 2 mrk 8 sk	2	5	8
Vinduerne at Reparere		1	0
0			
Efte bem/el/te forretnings Udviis er udlagt til en Ovn som			
sam/m/e tiid og forhen er befunden at Være nødvendig	16	0	0

	21	1	8
--	----	---	---

Der endnu ikke er anskaffet skøndt pengene derfor er andført, udi forrige forretning

7. Nest Ved Daglig stuen er et Lidet Cam/m/er Ved den Østre Side derudi findes 4re Vinduer nye indsatte dog mangler lidt Jern beslag til sam/m/e og 2 ruders

	0	1	12
--	---	---	----

1747: 239

1 tilaas til Gulvet 4 alen lang	0	0	8 s
---------------------------------	---	---	-----

Nok befindes udi bem/el/te Cam/m/er en liden Vinovn med paastaaende Muur pibe som Ved forrige forretning er anseed allerede brøstfeldig og farlig, hvis aarsagen til sam/m/e at forferdige og forsvarlig at indrette er udlagt

	6	0	0
--	---	---	---

som ligeleedis ey befindes at Være anvændt

	6 rdr	2	4 s
--	-------	---	-----

8. Oven over er et lidet Cam/m/er med Skorsteen og 4re Vinduer som gandske og aldeelis Var forfaldne og saaleedis nye Vil forskaffes der med Ram/m/er Karmer og ruders ansættes for

	4	0	0
--	---	---	---

9. Udi Kiøckenet Ved Daglig stuen fandtes Otte Vinduer gandske forfaldne saavel med Ram/m/er Ruders og Karmer og bliver sam/m/e af nye at forferdige taxeret for

	8 rdr	0	0
--	-------	---	---

10. Et lidet Kam/m/er over Kiøckenet der til Vil medgaae til Gulvet at Reparere 3 Tylter á 2 mrk 8 sk

	1	1	8
--	---	---	---

4 Vinduer at forbedre med Ram/m/er og Videre

	1	0	0
--	---	---	---

	2	1	8
--	---	---	---

Hvorefter Vii forføyede os ud omkring bygningen som befantes at Være 36 alen i Længde og 13 alen i bredde foruden Svalerne som efter Skoge Maal er beregnet hvorda paa den Nordre Side behøvedes til bortag 8 tylter bord á 2 mrk 4 sk

	3 rdr	0	0
--	-------	---	---

og i stæden for det skuer som nu gaar langs Ved bygningen der gandske er forgaaet og alt for bekosteligt af nyt at op sætte og ansees unødvendig, bliver allene 1 tylt sidebord til Vandboer over Vinduerne at anskaffe, hvis Verdie bliver

	3 rdr	0	0
--	-------	---	---

Paa den Vestre Side behøves ligeleedis udi Gavelen 6 tylter á 2 mrk 4 sk

2	1	8
---	---	---

som og ½ tylt side bord i stæden for skured over Vinduerne

	1	3
--	---	---

Hvad Taged angaaer da blev sam/m/e efter nøyeste Overslag skønnet hvor meget der saavel til at føre Torvetaget i forsvarlig Stand med Næver Render

1747: 239b

spiger Vinskeer Torvald Kroger arbejds Lønn med Vilde medgaae, som efter nøye Udregning Vilde beløbe til 46 rdr, thi blev Almuen tilspurdt om de heller Vilde tillægge en liden Andeel for at oplægge et forsvarligt Pandetag, hvorved Reparationer for Eftertiiden kunde spares og adskilligt af det gamle Tag som Næver og troe kunde {spares} kom/m/e til gode paa de 2de huuser borgestuen og Stalden, hvilke Materialier ellers Vilde beløbe til 15 rdr, hvortil Almuen erklærede at Være fornøyet med at pandetag maatte oplægges og dets

bekostning at blive taxeret, thi blev Omkostningerne efter deres forlangende bereigned			
saaledis 5000 Pander á 7 rdr (pr. 1000)	35 rdr	0	0
70 Tylter bord til suetag á 2 mrk	23	2	0
500 Legter	5 rdr	0	0
2000 Legte spiger á 24 sk (pr. 100)	5	0	0
800 ditto á 20 sk	1	4	0
3 par Render á 15 alen á 1 rdr	3	0	0
1 ditto paa Sveben	0	3	0
2 belsperrer á 13 alen á 1 mrk 8 sk	0	3	0
200 Rende spiger á 1 sk	2	0	4
Arbeyds Lønn til taget i alt at forferdige med Sveb paa Vestre side	30	0	0
1 stort Jern hengsel til Porten	0	3	0
200 spiger til Vandboer boer klædning med Videre hvad det			
udvændige angaar á 20 sk	0	2	8
500 spiger á 24 sk som til indvendigt arbeid behøves	1	1	8
Til indvendig og udvendig Arbeyds Lønn for bord Arbeydet som			
saaleedis er bereigned for hver tylt at høvle pløye og nedlegge 1 mrk 8			
Pr. tylt og for bortag 1 mrk Pr. tylt med det øvrige Arbeide i alt	16	0	8
Til at forbedre skorstenene inden og uden for taget	1	0	0
Til Slutning blev besigtiget Stalden eller fæhuuset som behøvede følgende			

Reparation

2 Svill stocker á 11 alen á 2 mrk	0	4	0
4 bielker á 10 alen lang á 1 mrk	0	4	0
8 oplænger á 4 alen á 10 sk	0	5	0
2 tylter Sper á 9 alen á 4 mrk Tylten	1	2	0

1747: 240

5 støcker Torvald á 12 sk	0	3 mrk	12 s
15 Kroger á 1 sk	0	0	15
Til 12 Voger øvse Næver á 24 sk	3	0	0
Da den øvrige behøvende Næver faaes af det			
store Vaanings Tag tillige med det manglende tror			
(troe) Arbeyds Lønn til dette Huus at Reparere			
tillige med det brøstfeldige fenlag i alt	6	0	0
11 s			13

For Materialiers fremførsel saavel fra byen som			
fra fiorderne og lige paa Stæderne hvor sam/m/e			
skal forbruges anføres i alt	14	0	0
Til tiere til Renderne og det nye bortag Vil			
medgaae 1 Tønde med 1 Vog brunrod	3	4	0

Summa taxationens beløb	295 rdr	1 mrk	7 s
herfra afgaar for de 25 Voger Næver som skulle tilgaae til			
borge stuens i stand sættelse, siden sam/m/e tages af den gamle			
paa Vaan huuset befindende Næver	5 rdr	1	4

Bliver saa igjen	290 rdr	0	3
Hvortil kom/m/er denne besigtelse forretnings Omkostninger			

Sorenskriverens Reise fra sit huus til Aastæden						
med 4 Mænd frem og tilbage som er 2 Miil	0	4 mrk	0			
2de dages diet Penge	1	2	0			
Dagens forretning	3	0	0			
Forretningens beskrivelse	0	5	4			
Stempled papier	0	1	8			
De 6 Laug Rættes Mænd for forretning og						
fortæring og reyse á 4 mrk	4	0	0			
Fogdens fuldMægtig lod anføre for sin Principal						
for Mænds Opnevne for Skytz diet Penge og						
at bivaane denne forretning i alt	6	4	0	16	4	12
	-----			-----		
Tilsam/m/en i alt				306 rdr	4 mrk	15 s

De til stæde Værende Almues Mænd forlangede at deres paastand maatte til føres, nemlig ingen lunde at kunde paatage sig alle oven staaende Huuser at Reparere mindre at Vedligeholde for eftertiden

1747: 240b

hvorfor alle ønskede at de Huuser som Almuen efter Lov er paalagt at Vedligeholde maatte Separeres, og at en hver for sig og efter kom/m/ere kunde Viide hvad de med Rette til kom/m/er at svare Aabod for, sam/m/e Mænd declarered paa tilspørsel det de Vel er Vidende at den taxerede Borgestue og Heste stald er Almuen tilhørende og følgelig af dem bør Vedligeholdes, men hvormeget af Vaanhuuset som skal Være i stæden for Herre kammer er dem tilhørende er de uvidende om, da de formeener sam/m/e bygning er alt for stor at blive reigned for et Herre Kam/m/er, og alt saa ey vil undergaae hvis (det som) deres formænd har undergaaed nemlig at Vedlige holde det gandske Vaanings huus, og som den/n/e Sag Vil Videre beroe paa Høy øvrigheds foranstaltning Vil de alle paa nermere Resolution forvænte hvad sam/m/e paabyder, dog forlanged de deres Tilbud maatte tilføres nemlig godvillig at Ville paatage sig den heele bygning saavel Under som Over værelser untagen den store stue med over Værende Sahl, hvortil da bliver bereigned saavel Taget som det udvændige bortag som sam/m/e Værelser tilhører, hvilket deres godvillige Tilbud de til Høy øvrigheds gunstige betenckning Vilde have indstilled

Fogdens fuldMægtig havde til denne forretnings Slutning ey videre at erindre.

Johan Garmann forordned Sorenskriver udi Nordhorlehn Giver hermed tilkiende at Anno 1747 d/en 14de Martij i følge Deres Excellence H/er/r Stifts befalings Mand á Meunichens skriftlige Resolution under 19de 8ber nestleeden Aar teigned paa Sogne Præsten H/er/r Willum Frimans indgivne Memorial under 12 8ber 1746 som begge saaleedis er lydende indfandt jeg mig paa Præstegaarden Manger i Nordhorlehns fogderi beliggende tillige med de af fogden Rasmus Smith som Compare/re/de \Ved/ forretning, opnevnte uvillige og Eedsorne Laug Rettes Mænd sc: 1. Ole Hatland 2. Erich Hoshovde 3. Johannes Hoshovde 4. Haaver Haaland 5. Erich Fielschaal og Ole Børtved alle af Hossanger Skibbreede og Hamers og Haugs Præstegield,

Hvor Vii da i følge ermelte ordre skal tage under lovlig taxation og besigtelse alle paa Mangers Præstegaars staaende Huuse saavel de Præsten som Almuen efter Lov Vedkom/m/er at Vedligeholde.

Til denne beram/m/ede forretnings holdelse haver Fogden Rasmus Smith Ved Lens Manden Niels Sæbøe og Anders Tvedten ladet indvarsle Præstegieldetz Almue fra *et ethvert Sogn enten selv eller Ved Com/m/itterede paa deres Veigne at Være tilstæde, og mødte følgende paa Stæden, nemlig 8te Mænd af hoved Sognet Manger, nemlig 1. Gunder Nore Solen 2. Ander[s] Biørcheland 3. Jacob Kartvedt 4. Johannes Boge 5. Niels Rasmusen Kaalstad 6. Gunder Taasche 7. Halver Taasche og 8. Hans Dahlan af Sæbøe Sogn 1. Erich Vetaas 2. Berge Soleim 3. Michel Titland 4. Ole Yttre Sæbøe 5. Anders Ascheland 6. Ole Vogstol 7. Halver Qvidsten af Bøe Sogn 1. Knud Udhelle, 2. Michel Olsen Øfre Qvaleim 3. Ole Monsen Bøe 4. Ole Isachsen ibidem 5. Rasmus Knudsen Norang 6. Peder Møes 7. Jon Sylte 8. Jan Hielmen 9. Halver Henne 10. Knud Nore Selle 11. Mons Nøtenes 12. Iver Vichen og af Herløe Sogn 1. Niels Fromrei 2. Rasmus Fuschan 3. Ole Baarsen Fuschang 4. Ole Rong 5. Ole Nielsen Blom 6. Ole Heggøen 7. Ole Brevig 8. Jacob Lansvig 9. Niels Kaurbøe

H/er/r Willum Frimand fremlagde en af afg/angne Sorenskriver Arnoldus de Fine og Mænd passerede besigtelses forretning dat: 2 aug: 1729 til Eftersiun og oplysning for denne Rætt, og derpaa Var forlangende saavel besigtelse paa Præstegaardens som Almuens Vedkom/m/ende og tilhørende Huuser til sikkerhed for eftertiiden saavel paa Præstens som Almuens Siide

Og saaleedis blev forretningen begynt Ved besigtelse fra et huus til andet som følger

Det første Huus som blev tagen under Siun som efter den fremlagde besigtelses forretning er anseed at Være Præstegaarden tilhørende Var

1. den Store Stue paa Nordvest Side af Gaarden rødmalet med 2de fag Vinduer til Gaarden ongefær 11 alen lang 10 á 11 alen bred uden Skorsteen og Kackelovn dertil behøves 14 Tylter bord á 2 mrk paa søndre Side	4 rdr	4 mrk	0
2 Render 13 alen lang á 1 rdr	2	0	0
paa Svalerne paa Nordre og Vestre side			
9 Tylter á 2 mrk	3	0	0
2 tylter tim/m/er á 4 rdr	8	0	0
½ Tylt Torvald á 8 alen	0	4	8
24 Kipper Næver á 2 mrk 8 sk	10	0	0
1 sole paa Nordre Side	0	3	0

1747: 241b

for at hiemføre med førsel og Kiørsel	6	0	0	
Arbeyds Lønn til dette Huus at i standsætte	22	0	0	
1 Vindue Karm med Vedhørende Ram/m/er og at lade Vinduerne i blye indlægge	2	4	0	59 rdr 3 mrk 8 s

2. En Stue østen for med 2de fag Vinduer fattes indvændig ey noget og er de udvændige Reparationer indbefatted under ovenstaaende og nest benevnte Stue, da begge ere under et tag

3. Portstuen 9 ½ alen lang 8 alen breed med 3de par Vinduer der til behøves

½ tylt timmer	2 rdr	0	0
4 Torvald á 9 alen	0	3	0

2 Render á 9 alen á 4 mrk	1	2	0		
18 Tylter bord til bord klædning á 2 mrk 4 sk	6	3	4		
1 oplænge paa siden til Gaarden	0	1	0		
2 hacke spigre	0	1	8		
24 Kipper Næver á 2 mrk 8 sk	10	0	0		
Arbeyds Lønn	12	0	0		
Kiørsel og førsel	3	0	0	39	4 mrk 12
Vinduer med Karm og Videre	-----				

4. Et Kam/m/er Vesten for den Store					
Stue tilforen senge boed kaldet 9 alen lang					
7 alen breed uden Ovn, item et Cam/m/er derhos					
3 alen breed og 9 alen langt behøver 15 Tylter					
bord til \gulv og/ Klædning á 2 mrk 4 sk	5	3	12		
½ tylt tøm/m/er	2	0	0		
½ tylt telaaser 10 alen		0	5	0	
2 Render 14 alen	2	0	0		
2 Torvald á 13 alen	0	3	0		
16 Kipper Næver á 2 mrk 8 sk	6	4	0		
førsel og Kiørsel	4	0	0		
Arbeyds Lønn til alt at i standsætte	6	0	0	27	3 mrk 12

5. Et stave Ildhuus med hosføyed			
Skygge begge med bordtag, ild huuset 12 alen			
lang 10 alen breed og skyggen 12 alen lang 5			
alen breed			
4 soeler 13 alen	2	0	0
4 Overlæg 13 alen	2	0	0
4 sperrelag á 13 alen	1	3	0
5 bielker 11 alen	1	4	0
4 standere á 8 alen	2	0	0
6 ditto á 8 alen	2	0	0
1 tylt 9 alen bielker	2	0	0
1 ½ tylt Sperr á 9 alen	1	3	0
2 torvald á 13 alen	0	3	0

1747: 242

18 tylter bord á 2 mrk til bordtag	6 rdr	0	0		
20 Kipper Næver á 2 mrk 8 sk	8	2	0		
Arbeyds Lønn	20	0	0		
Kiørsel og førsel	6	0	0	55	3 mrk 0

6. Den store Lade 16 alen breed 39 alen			
lang fattes indvendig			
6 Stav Leyer á 15 alen á 2 rdr	12	0	0
12 Staver á 4 mrk	8	0	0
6 beter á 13 alen á 4 mrk	4	0	0
4 tylter Spere á 15 alen á 2 rdr 3 mrk	10	0	0
6 stöcker torvald á 15 alen á 1 mrk 8	1	3	0
1 liden Rende over Dörren	0	1	0

18 tylter bord til bordtag á 2 mrk 8 sk	7	3	0		
40 Kipper Næver á 2 mrk 8 sk	16	4	0		
De gamle Materialier bruges til soler Standere, Sømndregler med Videre					
Arbeydslønn i alt at i standsætte	30	0	0		
Førsel og Kiørsel	10	0	0	99	5 mrk 0

7. Hestestalden er gandske forraadned og brøstfeldig og behøves at nedrives, der til medgaaer					
3 ½ tylt tim/m/er á 12 alen lang [á] 4 rdr	14	0	0		
4 bielker á 7 alen á 12 sk	0	3	0		
10 tylter bord til bordtag med Videre á 2 mrk	3	2	0		
8 Kipper Næver á 2 mrk 8 sk	3	2	0		
Arbeydslønn	12	0	0		
Kiørsel og førsel	2	0	0	35	1 mrk 0

8. 1 gam/m/elt huus til høns Gies og Svin kand forbedres med	1	0	0		
9. En Smale floer af Tøm/m/er 8 alen lang og breed med overværende Lem sam/m/e at i standsætte behøves	3	0	0		

10. Et tøm/m/er Nøst i Mangers Vaagen staaende behøves					
1 sole 11 alen lang	0	2	0		
1 tylt boelverck til Langsoler	1	3	0		
12 oplænger á 8 sk	1	0	0		
6 tylter bord udvendig á 2 mrk	2	0	0		
8 tylter indvændig á 2 mrk	2	4	0		
Steen muuren paa Vestre Side		0	3	0	
2 par skruer at Veye det op med	0	1	0		
1 Kipper Næver	0	2	8		
Arbeyds Lønn i alt med træe og muur Arbeyd	4	0	0	12 rdr	3 mrk 8

Og som det allereede Var silde paa Aftenen blev denne dags forretning sluttet

1747: 242b

D/en 15de ejusdem blev besigtelsen atter foretaget og blev for det

11te Et Torvehuus beseed som i syndre Marcken er bestaaende 12 alen langt og 14 alen bredt, til hvis Reparation Vil medgaae

2 Soler 12 alen lang á 1 mrk 3 sk	0	3	0		
1 ditto 14 alen	0	1	8		
2 staver 4 alen lang	0	2	0		
1 stav Leye 12 alen	0	2	0		
2 Torvald á 12 alen	0	2	0		
8 tylter bord á 2 mrk	2	4	0		
8 Kipper Næver á 2 mrk 8 sk	3	2	0		
1 hængsel paa Dørren	0	0	12		
Arbeyds Lønn	3	0	0	10	5 4

12. Qverne huuset findes i god Stand og behøves ey nogen Paalæg

13. Det gamle Smale huus som Ved forrige besigtelse er anseed af ingen Verdie fantes ey at Være igien opbyggt

14. I lige Maade den gamle drengboe findes ey heller der forhen er anseed af ingen Verdie og siden gandske bort reved

Dernæst blev tagen udi Eftersiun de 3de huuse Loven til holder Almuen at Vedlige holde, og forrige holte besigtelse anseer at Være Almuen til hørende, nemlig

1. En Vaaning bestaaende af Kiøcken spiise Kam/m/er Stue og Senge Kam/m/er Skorsten udi Kiøckenet dog uden Kakelovn i Stuen og senge kam/m/eret som forrige forretning melder ey at tilhøre Almuen, hvilke Ovne Almuen efter tilspørsel ey heller tilegnede sig, ansaae de opnevnte besigtelses Mænd at Være gandske udøgtig og ey Værd at paalægge de behøvende Reparationer i henseende tim/m/er Væggene paa de 3de Sider gandske er forgaaen og Kneppingerne paa den søndre og Østre Kandt er bortraadnede, lige som Tag bortag og Gulv indvendig gandske er forfalden, thi skønnnes det nøttigst at sam/m/e gamle bygning

1747: 243

i den stand sam/m/e nu befindes som efter nøyeste taxation ey kand ansees høyere end 20 rdr bliver i Grund ned taget, og en nye bygning i stæden opsatt der enten efter sam/m/e indretning eller nøttigere overlæg kand Vorde opbyggt dog at sam/m/e i Vidde og længde ey bliver større nemlig 26 alen lang og 10 alen bred - og bliver altsaa Omkostningerne til den nye taxered

12 Tylter Tøm/m/er á 4 rdr	48 rdr	0	0
16 bielker á 2 mrk	5	2	0
3 tylter sper á 8 alen á 4 mrk	2	0	0
16 Knee á 8 sk	1	2	0
4 storm baand	0	2	0
4 Render á 15 alen	4	0	0
4 torvald á 14 alen	1	0	0
Arbeyds Lønn til bygningen naar der bliver som tilforn 8te Kneppinger	28	0	0
til Loft og Gulv 28 Tylter á 2 mrk 8 sk	11	4	0
18 tylter bord til bord Klædning á 2 mrk 8 sk	7	3	0
32 Spigre til Kneerne á 12 sk	4	0	0
400 Eege Nagler á 12 sk	0	3	0
40 Kipper Næver Vilde behøves men som det befantes at den forskiel ey kand Være stor blev det skønnet saavel af Mændene som Ved kom/m/ende at det Var nøttigere at oplægge Pandetag - og Vil da der til medgaae			
3000 Tagsteen á 7 rdr 3 mrk (pr. 1000)	22	3	0
300 Legter	3	0	0
Sye tags bord 50 tylter hvoraf tages Recker	16	4	0
spiger til Lægter og Rekker 1500 á 24 sk	3	4	8
3000 spiger til indvendig og udvendig			
Arbeyd á 20 sk	6	1	8
Arbeyds Lønn til alt bord Arbeyd indvendig og udvendig foruden Vindue og Dørrer	40	0	0
3 Tylter til tillaaser og oplænger á 2 rdr	6	0	0

5 Karmer med sine Vinduer	20	0	0			
1 nye dør til Kiøckene	1	0	0			
Laas og hengsler kand tages af de gamle						
Skorstens Arbeyde	4	0	0	236	5	0

2. Borgestuen dertil behøves i henseende sam/m/e er gandske forfalden \og/ af nye naar opsættes

5 ½ Tylt tim/m/er á 4 rdr	22	0	0
2 tylter speer á 10 alen	2	0	0
2 bielker á 13 alen	1	0	0

1747: 243b

2 Render á 16 alen	2 rdr	0	0
2 torvald á 16 alen á 1 mrk 8 sk	0	3	0
tillaaser {og Ve.} 8 støcker	1	2	0
2 bruntroe á 13 alen á 1 mrk 8 sk	0	3	0
34 Tylter til bortag Troe og Gulv á 2 mrk	11	2	0
24 Kipper Næver á 2 mrk 8 sk	10	0	0
Førsel og Kiørsel	10	0	0
Arbeis Lønn i alt for bygning og Videre Arbeid	24	0	0
100 spiger	0	1	4
200 Eege Nagler	0	1	8
til Ovn en at i standsætte	1	0	0

Hvorfra afgaaer hvad den gamle borgestue udbringes til sc: 10 rdr 76 0 12

3. Koestalden 24 alen lang 11 alen breed befandtes i fuldkom/m/en stand - da Almuen til sam/m/es Opbygning har for 9 á 10 aar Contribueret den Omkostning

Og beløber altsaa Reparations Omkostningerne paa Præstegaardens egentlig Vedkom/m/ende Huuse til 344 5 12 sk

Og paa Almuens Huuse som forrige forretning udviiser er anseed at

Være dem tilhørende 312 rdr 5 mrk 12 sk

hvorfra afdrages for den

g/am/l/e/ bygning som i

Stæden for Herre Kam/m/er

{kand} er bleven anseed 20 rdr

og for den g/am/l/e/ borge

stue NB er forhen afdraget 10 rdr

30 rdr
bliver alt saa til Ansvar for Almuens huuse 292 5 12

= 637 rdr 5 mrk 8

Den til stæde Værende Almue declarerede at som det efter tagne besigtelse er udfunden hvad deres paatagne Huuser til Opbygning og omkostning Vil beløbe nemlig den Summa 283 rdr 5 mrk 12 sk er de Villige enten efter Repartition at opbygge og erstatte disse Omkostninger imod igien at frafalde den Sedvane at give det haandoffer som er i stæden for

den Aarlige Reparation til deres \som/ Almues tilhørende Huuse, eller og at tillægge til denne Reparation straxen En Marck Pr. persona og lade den sædvane med haandoffer her efter som tilforn at Vedblive, og saaleedis i fald dødsfald skulle paa kom/m/e da efter deres Kierlighed at kom/m/e med en nye ind samling Vedkom/m/ende Sterboe eller Efter kom/m/ne Præst til hielp naar Huuserne i Grund skal nedrives og igien opbygges

1747: 244

Herpaa tilstoed Sognepræsten H/er/r Willum Friman at Ville modtage det af Almuen gjorde tilbud, samt imod erholte tilhielp at Ville Reparere Huusernes brøstfeldighed, som siden af Almues Mænd skal Vorde besigtiged hvortil anvendes, hvorimod formodes det Almuen efter deres her gjorde Tilstaaelse Vil Ved forefaldende Paastand af Tøm/m/er Verketz Opbyggelse blive min Encke eller Sterboe behielpelig i fald sam/m/e hænde til Last skulle kom/m/e efter den/n/e forretnings tilhold

Fogden som Ved Rættens Var tilstæde havde mod denne foreening imellem Almuen og Sognepræst efter Tilspørsel af Rættens ey noget at erindre, ligesom hand til forretningens slutning ey Videre havde at erindre

H/er/r Friman declarerede selv at Ville erstatte denne forretnings Omkostninger

1747 d/en 15de Martij da jeg paa Præstegaarden Manger Var nerværende Anviiste Sognepræsten H/er/r Wilhelm Frimann et sig fra Deres Excellence H/er/r Stiftsbefalings Mand á Meunichen tilskrevet brev under 11 febr: inde Værende Aar hvorudi er mig som Sorenskriver og de af fogden opnevnte Mænd sc: 1. Ole Hatland 2. Erich Hoshovde 3. Johannes Hoshovde 4. Haaver Haaland 5. Erich Fielschaal og 6. Ole Børtvedt [befaled]? at tage en Lovlig besigtelse over Mangers Kierkes Opbyggelse og forsvarlige i stand sættelse, hvilcken ordre saaleedis er lydende {..... tillagt .. følgende .tt.....}

Hvorefter Vii samtlige i følge af Sogne Præsten H/er/r Willum Friman som gjorde Anviisning paa den nye opbyggede muurede Kierke, og i overværelse af en anseelig Mængde Almues Mænd tog under besigtelse først Mangers nye opbyggede Kierke saavidt udvændig angick, og da forefandt Vii at sam/m/e Kierke Var i fuldkom/m/en og forsvarlig stand saavel hvad Muur Arbeidet angaaer som pande tag og torn, hvorudi dog ey befandtes meer end en liden Klocke der formedelst sin slette Liud formeenes enten at Være kom/m/ed til skade eller og at Være slet lydende formedelst Malmens Ringhed, hvad det indvendige Arbeyde angaar forefandt Vii lige leedis sam/m/e i forsvarlig Stand saavel hvad Gulv Loftet, Stoler, Vinduer, Pulpitur, som Funten Koret Prædicke stolen og Alter Tavlen Angaaer, dog for Zirats (Pryd, pynt) Skyld fattedes paa Altertavlen de Kaabber støcker hvortil Rum er loved at skildre paa, som pleyer i andre Kierker findes Kierken til Ornament, som og farve over alt paa de stæder, hvor brugeligt er, da prædickestolen allene og lidt over Kordørren med Grund farver Var anstrøgne, i lige Maade befandtes Dørren med sine Laase og hengslet i fuldkom/m/en stand - ligesom Vii og blev anViist et af bord opbygged Kalckhuus, som endnu paa Kierkegaarden Var bestaaende

1747: 244b

Hvad Kierckens behøvende Ornamenter angaar declarered H/er/r Frimand at sam/m/e Var i fuld stand som Kalck og disk Mese hagel med tilhørende Alter Klæder, og Daabe becken af Kaabber fortinnet, og som videre ey denne sinde Ved denne forretning Var at erindre blev Almuen tilspurdt om de paa Kierckens forsvarlige i standsættelse haver noget at paasige,

hvortil de enstem/m/ig declarered i alt at Være fornøyet og saaleedis som oven ført at forholde sig

Som/m/er Tingene Pro Anno 1747

[Echanger Schibbreede]

1747 d/en 9de Maij blev Som/m/erting holdet med Echanger Skib/breede paa Tingstædet Bernes Tangen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten paa avigte Aars høsteting tilnevnte Laug Rettes Mænd hvis Navne fol: 230 findes tilførte, og beviiser sam/m/e Mænd Ved Attester fra Laug Manden at Være i Edtagne

For dette Skibbreede blev følgende Kongl/ige forordninger publicerede

1. En Placat angaaende det udi Norge anordnede General-Forst Amts Ophævelse dat: Jægersborg Slott d/en 31te 8ber 1746

2. Forordning om Skatternes paabud i Norge for Aaret 1747 og efterfølgende Aaringer indtil det anderleedis allernaadigst befahles dat: 13 Dec: 1746

3. Forordning angaaende hvilke Slags Delinquent Sager i Dan/mark og Norge bør lignes paa Almuen, naar execution efter domme i Delinquent Sager maaskee, og hvor meget daglig til Delinquenters Underholdning maae bereignes og gotgiøres med Videre dat: 13 jan: 1747

4. Freds Articuler imellem Kongen af Dannemarch og Norge etc: og Deyen af Republiquen Algier Slutted Aar 1159 paa d/en 22de dag udi Maaneden Regib Stemmende overeens med d/en 10 Aug: Aaret 1746 efter Christi fødsel

5. Forordning hvorved Placaten af 25 april 1735 I visse Poster forandres dat: 27 Martij 1747

6. Stiftampt Mand á Meunichens ordre til Fogden Smith at bekiendtgjøre paa Kierke backerne og paa Tinget det Land Consumptionen folcke og Familie Skatten over alt udi Bergens Stift er for de 3de Aar 1747, 1748 og 1749 tilslaget under forpagtning Lorentz Jacob Rotvidt, bem/el/te ordre er dat: 28 Febr: 1747

7. Lige leedis bem/el/te Stiftampt Mandens Com/m/unication til Fogden af et Kongl/ig Rescript af 24 Febr: 1747 hvorudi befales 1. at hvad gamle documenter og breve der til Historiers og Sprogets forbedring kand tiene skal til det Danske Selskab til det Nordiske Histories forbedring in originali nedsændes 2. Lige leedis andre pergaments breve skal indsendes og til Det Danske Cancellie indsendes 3. Rettens betientere

1747: 245

skal af deres Papirer og documenter give dette Selskab efter forlange imod skadesløs betaling Udskrifter med Videre dat: 20 Martij 1747

8. Stiftampt Mandens Ordre til fogden dat: 29 april 1747 at enhver jordbrugende Mand skal svare til Delinquentes Omkostninger 2 sk Pr. Mand for {indeværende} Aar 1746

9. Bem/el/te Stiftampt Mandens Ordre til fogden dat: 14 april 1747 hvor Ved paabydes at Skatterne for Bergens Stift efter forordningen af 17 Dec: 1745 skal for eftertiiden saaleedis erlægges, at de 2de terminer som før til Vaar og Som/m/er tingerne forfalt, *betales paa Sommertingerne forfalt*, betales paa Som/m/er tinget, men den 3die termin ligesom tilforn paa høste tinget.

10. Stifamt Mandens Resolution paa H/er/r Bruuns memorial angaaende Ham/m/ers Præstegaards bygningers Reparationer beløbende til 306 rdr 4 mrk 15 sk at sam/m/e af \Sognetz/ Almuen skal betales dat: 3 Maj 1747

Dernæst blev fremlagt til publication

Ole Knudsen Tunems Odels og penge Mangels Lysning paa sin hustrues Veigne til en Jordepart i Gaarden Indre Eichenæs som hans hustrues farfader tilforn har eyet dat: 15 april 1747

Fogden Rasmus Smith Loed for Retten histere 2de for 14 dage Ved Lehns Manden Magne Esem \i Ech: Sk: og Nordhorlehns F:/ paagrebne Løse Persohner nemlig en Mands og Et qvinde Menniske som intet pass eller beviis har havt at frem viise, og begierede hand bem/el/te Persohner for Rætten maatte af høres hvem de ere og hvorfra de ere komne, med Videre

Mandspersohnen blev derpaa for Rætten frem kaldet foregivende sig at Være fød paa Gaarden Saue i Suldahls Præstegield og Saue Sogn udi Stavangers Lehn og Ryfylche fogderie navnlig Ole Aamundsen, Videre efter Tilspørsel af Retten forklarede hand det hand Ved Karsund paa en Gaard Haue som huusMand har opholdet sig, og udi Egteskab 9 á 10 aar Levet med sin Hustrue Ingebor Aschiltsdatter som endnu Lever, og tillige med hands 2de børn endnu opholder sig Ved Karsund, ligeleedis tilstoed hand at det Qvinde Menniske hand nu er i følge med navnlig Ingeri Torchiltsdatter er af ham afvigte Aars høst blev besvangred, og at hand desaaarsage fra Karsund med hende er bortviget, af Aarsag det ey skulle blive bekiendt at Leyer Maal af ham som en Egte Mand Var skeed med hende, Videre declarered hand at have 4 Uger for Paaske reyst fra Haue og taget en baad fra Ingeri Torchiltsdatters fader Torchil Sørhaug hvorpaa hand tillige med den paagrebne Ingeri Torchilts datter havde reyst indtil de omsider {de} her i Skibbreedet {t..ll} ere blevne andholte, Videre sagde hand sig

1747: 245b

intet ondt at have forøvet, men her og der paa Veyen opholdt sig i tancke for at faae noget at arbeyde hos got folck, lige leedis sagde hand sig intet pass at kunde frem Viise, hvercken for sig eller det i følge havende Qvinde Men/n/iske Ingeri Torchilts datter

Derpaa deponerede i lige Maade Ingeri Torchiltsdatter sin forklaring, det hun Var Torchild Sør Haugs (Sørhaugs) datter fød i Schiols Præstegield i Ryfylche fogderie og Stavanger Lehn, og at hun Vel Var Vidende at nerværende Ole Aamundsen af hvilken hun nu er besvangred er en Egte gift Mand og at hands Kone Ingebor Aschilts datter tillige med hands 2de børn endnu opholder sig Ved Karsund, om deres Undvigelse og hidreyse paa den medtagne baad til hørende Torchild Sørhaug Var hendes udsigende i alt med den Confronterede Ole Aamundsens aflagde forklaring, overensstem/m/ende; Videre declarered hun ey at have noget ondt begaaet siden hun kom i følge med denne Ole Aamundsen, men Vel forhen og for en 6 aars tiid med en anden at have begaaet Leyer Maal, da hun i Øhlen hos en Encke Mand navnlig Johannes Espeland Var i tieniste, for hvilcke sin forseelse hun foregiver at have betalt sine bøder og for H/er/r Morten Ruus staaed aaben bare Skrift for 5 aars tiid siden.

Fogden forlanged dette forhør sluttet og sig af Rætten beskreven meddelt, som blev bevilged

Publiceret H/er/r Jens Bruuns paa Assessor Steensens Veigne hands udgivne bøkelseddel til Joen Andersen Møchstor (Møgster/Myster) paa 9 Mark Smør 3 Voger Næver i Gaarden Moe strøm/m/en dat: 21 Martij 1747

D/en 10de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rettes Mænd satt og blev til publication frem lagt

1. Anders Andersen Biørge's udgivne Skiøde til Magne Andersen Biørge paa 16 Mark Smør 5 ½ Kande Malt i Gaarden Biørge dat: 9de Majj 1747 vide fol: 335
2. Magne Andersen Biørge's udgivne Skiøde til Niels Andersen Myhr paa 8 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Heggertvedt dat: 9 Majj 1747 vide fol: 335
3. Sieur Monsen Yttre Hindenesses udgivne Skiøde til Ole Sieursen paa 23 5/8 Mark Smør 10 ½ Kande Malt indbereigned det hand paa sine børns Veigne tillige selger i Gaarden Yttre Hindenes dat: 10 Majj 1747 vide fol: 335

Fogden Smith haver til dette Ting indkaldet samtlige Creditorer udi Magne Rom/m/ereims til hans Kongl/ig Maj/este/ts forbrudte boe, nemlig Ole Børtvedt som fordrer 3 mrk, Johannes Nøtvedt 4 mrk, Skole Mesteren Rasmus Ellingsen for tilgode havende Lønn 1 mrk 4 sk og Ellev Fyllingsnes for fordrende 2 mrk, for inden tinge at be eedige (be-ee-dige) deres i boen ommelte pretentioner, de indstevnte mødte og alle under Eed Legitimerede deres fordringer

Publiceret Ole Fam/m/estads Lars Qvam/m/e paa egne og Ole Lies Veigne Hans Lie paa egne og Johannes Nore Qvinge paa Knud Nore Qvinges Veigne deres udgivne Skiøde til Iver Nielsen paa 9 3/5 Mark Smør 1 3/5 K: Malt og 4/15 st/ykk faar i Gaarden Asgaard som med de 2 2/5 Mark Smør 2/5 K: M: og 1/15 faar Kiøberen selv har arvet bliver 12 Mark Smør 2 K: *K: (Malt) og 1/3 faar dat: 10 Majj 1747 vide Prot: fol: 336

1747: 246

Restancen for Kongl/ige Skatters 1ste og 2den termins Skatter beløber 459 rdr 1 mrk 3 sk

Hossanger Skibbreede

1747 d/en 12 Majj blev Retten til Almindelig Som/m/ertings holdelse satt paa Ting stædet Bernes Tangen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rettes Mænd hvis Navne fol: 230 findes tilførte untagen de 2de Erich Fielschaal i hvis Stæd Aamund Øfstues er tilstæde, og Halver Heldahl som paa sine Veigne har Johannes Hoshofde tilstæde,

For dette Skibbreede blev de sam/m/e forordninger og befalinger som Ved nestforrige Ting stæd oplæste og publicerede

Dernæst fremlagt til publication

1. Skiftebrev forretted paa Gaarden Rachnes d/en 29 Martij 1746 efter afg/angne Berge Rachnes vide fol: 336
2. Ditto forretted paa Gaarden Indre Eide efter Christen Monsen dat: 21 Sep: 1745 vid: fol: 336
3. Ditto forretted paa Gaarden Heldahl efter Sieur Nielsen dat: 6 april 1747 vide fol: 336

4. Johannes Olsen Hemvigens dispensation til sin Sønn Lars Johannesen efter hands død at blive Ejere for 18 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Hemvigen mod 36 rdrs erlæggelse til sine Medarvinger dat: 12 Majj 1747 vide fol: 336

*6. Anders og Niels Han/n/istvedts udgivne Skiøde til Peder Johannesen paa 9 Mark Smør 7 Kander Malt i Gaarden Tvedten dat: 12 Majj 1747 vide fol: 336

7. H/er/r Jens Rennords udgivne bøkelseddel til Ole Olsen paa 2 p/un/d Smør i Gaarden Lohne dat: 22 Martij 1747 med Rev: ej dat

Johannes Knudsen Simenes fremlagde til aflysning og Udslættelse af Pante bogen sin i Aaret 1741 d/en 20 8ber udstædde og d/en 13 april 1742 publicerede Pante Obligation til Magne Rom/m/ereim med declaration sam/m/e at have indfriet og betalt for 2de Aars tiid siden, men ey at have faaet der for af Creditor paa Obligationen nogen quittering.

Fogden forlangede det Comparentens Udsigende maatte beædiges, som og de 2de fremstillede Vidner Sieur Knudsen Simenes og Torbiørn Olsen Mellesdahlen edelig maatte af høres om de ere Vidende at betalningen til Magne Rom/m/ereim er skeed; hvorpaa Johannes Knudsen Simenes tillige med Vidnerne beedigede saavel at betalningen for 2de Aars tiid siden Var skeed som og at Obligationens fulde Summa nemlig 24 rdr tillige med de paaløbende renter var til Magne Rom/m/ereim betalte i Vidnernes Nerværelse og Obligationen derefter bleven Johannes Knudsen extraderet i deres paasiun.

Ole Eses som Værge for Anne og Mageli Andersdatter hands udgivne bøkse seddel til Ole Olsen paa 12 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Yttre Eisnes dat: 12 Majj 1747 med Rev: ej dat

1747: 246b

D/en 13de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og blev til publication fremlagt.

1. Johannes Johan/n/esen Noraas Halver Grove Arne Geitrim og Anders Aaseim deres Skiøde til Elling Litland paa 16 5/7 Mark S: 13 13/14 K: M: i Gaarden Noraas dat: 12 Majj 1747 vide fol: 336

2. Jorne Arnesdatter Peder Tveten og Ole Byseims bøkelseddel til Lars Olsen paa 18 Mark Smør 9 Kander Malt i Gaarden Røsland dat: 12 Majj 1747 med Rev: ej dat

Dernæst blev paaraabt hvad Sager der til dette Ting er instevnte

Ole Grønaas som paa sistleeden høsteting havde indstevnt Lars Grønnaas tillige med hands \hustrue/ Johanne Knu[d]sdatter declarerede at have forligt Sagen med de begge, ligesom og Lars Grønaas fremstoed og tilkiendegav at hvis der af ham og Hustrue Johanne Knu[d]sdatter Var talt i ringeste maader ey maatte kom/m/e Citanten til Nackdeel og at hand herefter som en fredelig Naboe skulle tillige med sin Hustrue og tienere opføre sig mod Ole Grønaas hustrue og børn, og ingenlunde lade saadan Ueenighed meere yttre sig hvilcket og Ole *Grønnas (Grønaas) paa sin og tilhørende hans folcketz Veigne Lovede, hvorved Sagen da ophæves

Fleere Sager fremkom ey i Rette efter paaraabning

Fogden fremlagde til sidst sin forfattede Restance over de Kongl/ige Skatters 1ste og 2den termin der beløber i alt 381 rdr 3 mrk 8 sk

Mielde Skibbreede

1747 d/en 15de Maij blev Rætten til almindelig Som/m/erting holdet med Mielde Skibbreede i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten for inde værende Aar til nevnte Laug Rættes Mænd som fol: 231 findes tilførte,

For dette Skibbreede blev de sam/m/e Kongl/ige forordninger og ordres oplæste som Ved nestforrige Ting stæd

Publicered Stiftampt Mand á Meunichens Resolution paa H/er/r Bruuns Memorial angaaende Præste Skydtzen til Moe annex dat: 4de April 1747

1. Ole Bastesen Kierche Brudvigs udgivne bøkelsæddel til Marcus Nielsen paa 1 p/un/d 6 Mark Sm: 10 K: Malt i Gaarden Schaftun dat: 15 Maij 1747 med Rev: ej dat

2. Ditto hands udgivne bøkelsæddel til Iver Aschildsen paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Loftaas dat: 15 Maij 1747 med Rev:

3. Berge Litland og Erich Rachneses udgivne bøkelsæddel til Mons Erichsen paa 22 ½ Mark Smør 16 Kander Malt eller Skatteskyld 1 p/un/d 9 ¾ Mark Smør i Gaarden Wichne dat: 15de Maij 1747 med Rev: ej dat

1747: 247

4. H/er/r Gert Gelmeydens udgivne bøkelsæddel til Knud Rasmusen Niaastad paa ½ Løb Smør 18 Kander Malt i Gaarden Niaastad dat: 8 Martij 1747 med Rev: ej dat

5. Ditto hands fæstesæddel til Sergiant Johan Harbitz paa hans paaboende Huusegrund samt 2de smaae Marckestøcker det 1ste støcke 10 alen i længde og bredde, det andet 10 alen i bredde og 11 alen i længde dat: 13 Dec: 1746 med Rev: ej dat

6. Johannes Nore Ascheland med de øvrige anordnede Værger for afg/angne Johannes Øfstemieldes efterladte børn deres udgivne bøkelsæddel til Michel Andersen Berge paa 18 Mark Smør 4 Kander Malt i Gaarden Øfstemielde dat: 15 Maij 1747 med Rev: ej dat

7. H/er/r Gert Gelmeydens bøkelsæddel til Stephen Olsen Echeland paa 4 ¼ sk/illing eller 1 p/un/d ¾ Mark Smør i skatteskyld i Gaarden Schaar dat: 5 April 1747 med Rev: ej dat

8. Skiftebrev forretted efter Iver Røscheland d/en 29 april 1747 vide fol: 337.

D/en 16de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Publicered Iver Gautesen Burcheland og Ellev Johannesen Lones udgivne Skiøde til Rasmus Burcheland paa 9 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Burcheland dat: 15 Maij 1747 vid: fol: 337

Sager fremkom ey udi Rette efter paaraabning

Fogden fremlagde til Attestation den forfattede Restance over de Kongl/ige Skatters 1ste og 2den termin der beløber 402 rdr 12 sk

Arne Skibbreede

1747 d/en 16de Maij blev Rætten til Almindelig Som/m/ertings holdelse med Arne Skibbreede satt paa Ting stædet Mielde i over Værelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten for dette Aar opnevnte Laug Rættes Mænd som fol: 234 findes andførte

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongelige Ordres oplæste og publicerede som Ved nestforrige Ting stæder

Lige som de 2de Stiftampt Mands Resolutioner angaaende Præstegaarden Ham/m/ers Huuser som Skydtzen til Moe

Dernæst publiceret

1. Johannes Sieursen Hauges bœxelsæddel til {Sivert} \Joen/ Monsen paa 27 Mark Smør i Gaarden Midbrudvig dat: 16 Maij 1747 med Rev: ej dat

2. Skiftebrev forretted paa Gaarden Nesse i Schiolds Skibbreede d/en 9 Dec/em/br/is 1745 efter afg/angne Brithe Nielsdatter vide fol: 337

D/en 17de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rett satt og blev til publication fremlagt

1. Anders Monsen Hauchaases udgivne Obligation til *Sven nem* paa Capital 44 rdr hvorfor Debitor pandtsætter sin paaboende Jorde part Hauchaas skyldende 2 p/un/d 6 Mark Smør 12 Kander Malt dat 16 Maij 1747 vide Prot: fol: 337.

1747: 247b

2. Michel Andersen Garneses udgivne bœxelsæddel til Corporal Knud Iversen paa 1 p/un/d 6 $\frac{3}{4}$ Mark Smørs skatteskyld i Gaarden Garnes dat: 16 Maij 1747 med Rev: ej dat

Lars Erichsen Flactvedt efter forrige tiltale Contra Blindems Opsiddere, af de paa sistholte Som/m/erting forelagde Opsiddere mødte Johannes Monsen ikke, med de 2de andre Hans Tollefsen og Stephen Andersen;

Hans Tollefsen forklarede at det er ham uvidende hvad enten hans dreng der er i tieniste hos ham som en Smale dreng, har hugget lidt ris Veed eller ey den paastevnte Tiid, som er mod hands Villie da hand *hand til sin egen Gaard har Skov nok, og ey behøver at gaae til fremmede

Stephen Andersen tilstoed at have hugget endeel brackeVeed udi Citantens Skov undertiiden naar hand gick og Vogtede Qvæget, men hvormeget det Var Vidste hand ey, men Older stuer har hand ey hugget; ligeleedis tilstoed hand af Citanten eller andre Flactvedts beboere ey at have der til faaed forlov at hugge i deres Skov nogensinde, Videre havde hand til sin Sags forsvar ey at erindre

Og blev da Sagen sluttet og Citanten tilspurdt om hand Videre havde at erindre, hvortil hand svarede ney, lige som hand ey heller Vidste hvad den Skade kunde beløbe som Stephen Andersen efter egen tilstaaelse kunde have for sin deel gjort ham udi hands tilhørende Skov, ved utilladelig Skovhugst.

Sagen optages til Doms til i Efter Middag

Helge Johannesen som er troeloved med Alida Joensdatter haver Ved muntlig Varsel til dette Ting Tiid og Stæd indstevnt Ole Nielsen Indre Arne, der inde sidder med hands troelovede Alida Joensdatters Arv, til ham at gjøre fuld Rigtighed for den Arv hænde efter hendes Fader Joen Christensen i Aaret 1727 d/en 14de Maij er tilfalden, samt efter hendes Lodseddels indhold enten at skaffe ham paa hændes Veigne 2de Kiør i forsvarlig Stand med sine Aarlige Leyer fra Skifte brevetz dato til denne tiid á 20 sk for hvert Aar af hver Koe, eller og renter af de i Skiftebrevet taxerede 6 rdr i sam/m/e tiid for bem/el/te Kiør, som og in

natura at levere ham den udlagde børre for 4 mrk taxered, samt en Gied med Kid eller dessens Værd med paaløbende renter, lige som og 2de Aars Klær for Alida Joensdatter for den tiid hun Var i Tieniste hos ham, som er 2 skiorte 4 mrk i alt alt til ham at udrede med denne Processes Omkostning

1747: 248

Stevne Vidnerne Peder Arnetvedt og Michel Seim haver denne Stevning forkyndt og sam/m/e nu her for Rættens eedelig afhiemlede lovlig for den indstevnte Ole Nielsen Indre Arne at have forkyndt.

Ole Nielsen Indre Arne mødte, og tilstoed at Alida Joensdatters Arv haver i en 15 aars tiid staaed hos ham, og hand der med som Myntlingens Stivfader indesatt, da ingen Værges udi Ole Hoeles stæd er anordnet, som ved døden afgick førend hand kom til Mands og antoeg bruget paa Indrearne, og efter hans minde 1 aar efter Skiftet Var holden frafalt, ligesom hand og forklarede det hand gierne havde ønsked at en Værges Var bleved beskicked til hvem hand havde kunde giort Leverance for Myntlingens Arve Midler som i hans Værges har Været og endnu en deel er beroende, hand forklarede og gierne at Ville svare til de 2de i Lodseddelen anførte Kiør nemlig 3 rdr støcket med 3de Aars Leye, eller og 4 rdr støcket uden Videre Leye, hvad børren angaaer Vil hand ey in natura levere, men betale dessens Værd efter Vurderingen \sc: 4 mrk/, hvad Gieden angaaer da Var sam/m/e borte førend hand kom til Gaarden og altsaa Vil svare til dessens Værd efter skiftebrevet's taxt nemlig 3 mrk, lige som hand ey Vilde tilstaae at Citantens forlovede Alida Joensdatter skulle have saa mange Klær til gode, da hand ey rettere Veed end hun jo aarlig har faaed aarlig sine Klær, untagen en halv trøye for 2 mrk og 1 par skoe for 2 mrk

Citanten paastoed efter Stevnemaalet de 2de Aars Klær for Alida Joens datter, som hand ved de 2de Mænds attester nemlig Erich Larsen og Anders Jensens Vidnes byrd agtede til neste Ting at beviise udi Ole Nielsens Hustrues lovlige tilkaldelse som derom bedre kand Være Vidende

Sagen udsættes til næste Ting

Ole Waatle som fuldMægtig paa Kierke Ejerens Birkedommer Zacharias Fæsters Veigne haver til dette Ting tiid og Stæd indstevnt Thomas Johannesen Huus Mand og boende paa Romsloe at møde i Rætte for at tilsvare og betale 7 aars Resterende Skatt {nemlig} eller \Kierke/ Tiende nemlig 8 sk aarlig der beløber 4 mrk 8 sk, som hand efter mindelig paaforordning ey har Vildet til ham paa Kierke Ejerens Veigne betale.

Den indstevnte mødte ikke, hvor for Stevne Vidnerne Peder Arnetvedt og Michel Seim fremstode og eedelig afhiemlede det de lovlig har forkyndt bem/el/te Stevning udi Thomas Johannesen og hands hustrues paa hør.

Citanten forlanged den ude blevne forelagt til næste Rætt

1747: 248b

Eragted

Den Lovlig indstevnte og ey mødende Thomas Johannesen forelægges Lavdag til førstholdende høsteting, hvilcken forelæggelse Citanten i rette Tiid besørger forkyndt

Dom afsagt udi Sagen Contra Blindems Opsiddere

Da det Ved de 2de første afhørte Vidners nemlig Daniel Johannesen og Mons Flactvedts paa Høstetinget eedelig aflagde forklaring allene er beviist hvormange Older og birkestuer, der den paastevnte Tiid er nedfældede udi Citantens tilhørende Skov, men ey af hvem saadan

Skovhugst er skeed, det 3die Vidne Mons Lie ey heller Ved sit aflagde Vidnesbyrd directe navngiver andre end Johannes Monsen og Stephen Andersen Blindem, hvilcken siste som her for Rætten selv tilstoed undertiiden at have hugged lidt riisveed uden Citantens Minde, som ey heller af Citanten Viides hvor høyt eller ringe sam/m/e kand taxeres.

Altsaa kiendes og døm/m/es for Rætt at de indstevnte Blindems Opsiddere nemlig Stephen Anbiørnsen, Hans Tollevsen og Johannes Monsen bør for Citantens ubeviislige Sigtelse i denne Sag aldeelis friekiendes, men Stephen Andersen, som sig skyldig har erklæred, anseed for sit utilladelige foretagende i Citantens Skov at hugge, med 1 rdrs strafs bøder til Sognetz fattige, med Tilhold for eftertiiden under høyere straffs Lidelse, fra saadant utilladeligt foretagende at entholde sig, samt til Citanten Lars Erichsen Flactvedt at betale udi denne Sags forarsagede Processes Omkostninger 1 rdr 2 mrk som alt 14 dage efter denne Doms Lovlige forkyndelse under Adfærd efter Lov bør udreedes

I Rætte havde ey nogen af den til stæde værende Almue Sager fleere at frem føre

Fogden frem lagde til Attestation den forfattede Restance over de Kongl/ige Skatters 1ste og 2den termin der beløber 491 rdr 2 mrk 6 sk

Publiceret et Skiftebrev forretted paa Gaarden Schaaldahl i Schiolds Skibbreede efter Ole Olsen d/en 26 Sept: 1746 vide fol: 337

Sartors Skibbreede

1747 d/en 25de Majj blev Rætten til Almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Sartors Skibbreedes Almue paa Ting stædet Tøsøen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 212 findes tilførte, og beviiser Laug Mandens Attester at bem/el/te Mænd har aflagt deres Laug Rættes Mænds Eed

For dette Skibbreede blev de sam/m/e Kongl/ige forordninger

1747: 249

og Ordres oplæste som Ved nestforrige Tingstæder og paa fol: 244 findes andførte

Publicered en Kongl/ig Placat angaaende forbud paa frem/m/ed Kobber Victriols indførsel i Dan/mark og Norge dat: 18 april 1747

1. Skiftebrev forretted paa Gaarden Bielcherøen d/en 18 Nov: 1746 efter afg/angne Christi Mons datter vide fol: 337

2. H/er/r Edvard Londemans udgivne bøkelsæddel til Jens Michelsen paa ½ pund 1 ½ Mark Smør udi Gaarden Sikenstad dat: 8 april 1747 med Rev: ej dat

3. Margrethe S/a/l/ig/ Abraham Vessels udgivne bøkelsæddel til Otthe Andersen paa 15 Mark Smør i Gaarden Glesnes dat: 18 Majj 1747 med Rev: ej dat

4. Skiftebrev forretted paa Gaarden Hitzøen d/en 26 Sept: 1747 efter afg/angne Guri Johannesdatter vide fol: 337

5. Anders Tørresens udgivne Skiøde til Peder Olsen Førland paa ½ Vog fisk i Gaarden Midtvedt tilligemed 1/6 part i Laxe Vogen Ersholmen samt nogle ringe Anparter i Laxe Vogerne Selsteen Schage og Malmen, samt paa sin Moder Marithe Andersdatters Veigne sælger Anders Tørresen 1/18 part i Laxe Vogen Ertsholmen dat: 25 Majj 1747 vide fol: 337

6. Ole Iversen Hitzøens udgivne bøkelsæddel {halv} til Niels Monsen paa halvparten udi 21 Mark fisk i Gaarden Lochøen dat: 25 Majj 1747 med Rev: ej dat

7. Peder Monsen Store Sangolt som Værge for Vincens og Michel Pedersen hands udgivne bøkelsæddel til Johannes Vincensen paa 9 Mark Smør i Gaarden Store Sangolt dat: 25 Majj 1747 med Rev: ej dat

8. Søren Michelsen Nedre Goltten og Mons Olsen Lerøens som formynder for Anne Mons datter deres udgivne bøkelsæddel til Thomas Rasmusen paa 1 p/un/d fisk i Gaarden Midtvedt dat: 25 Majj 1747 med Rev: ej dat

Anders Joensen Haue i Strandvigs Skibbreede og Sundhorlehns fogderie haver Ved muntlig Stevne Maal Ved Stevne Vidnerne Lehns Manden Knud Tøsøen og Peder Svensen Tøsøen til dette Ting Tiid og Stæd ladet indkalde Knud Aamundsen Humelsund at til svare og forsvare de Ord hand bem/el/te Knud Aamundsen har brugt mod Citanten inde Værende Aar, da de var samlet udi Vaarfiskes tiider paa Vixøens Land tet ved Gaarden Humelsund, ligesom Citanten i lige Maader haver indstevnt bem/el/te Knud Aamundsen for denne Rætt at anhøre Mons Erichsen Store Lie og Ole Schiørsan og Lars Iversen Trellevig, de 2de første af Sundhorlehns fogderie og den siste heraf Sartors Skibbreede, deres Eedelige forklaring {at anhøre} om de Ord den indstevnte sam/m/e tiid har tiltalt Citanten med hvilke Vidner alle under Lovens fals Maal er indstevnte, alt efter Vidnernes aflagde forklaring at anhøre Dom til Vedbørlig Satisfactions Erholdelse samt erstatning for ibragte Processes Omkostninger

1747: 249b

Den indstevnte Knud Humelsund blev 3de gange paaraabt men mødte ikke ey heller nogen paa hands Veigne

Stevne Vidnerne Knud Tøsøen og Peder Svensen Tøsøen fremstode og eedelig afhiemlede forestaaende Stevne Maal af dem begge i rette Tiid at Være forkyndt Knud Aamunsen Humelsund udi hans eget paahør at an og tilsvare de Ord hand i Vaarfiskes Tiid har tiltalt Citanten med samt at anhøre de forestaaende 3de Vidners eedelige forklaring udi denne Sag, nemlig at have truet Citanten at Ville gjøre op om ham og de andre Mænd der laae udi deres Huus

De indstevnte Vidner mødte alle og Vedtoeg lovlig Varsel udi denne Sag at aflegge eedelig Vidnesbyrd

Citanten forlanged Vidnerne afhørte, hvorpaa fremstoed

1ste Vidne Mons Erichsen Store Lie af Stransvigs Skibbreede og Sundhorlehns fogderie og boende paa Gaarden Store Lie sorterende under Rosendahls Godtz, og efter behørig formaning af Rættten Var skeed om at Vogte sig for Meen Eed, under Eed aflagde følgende Vidnesbyrd, det indstevnte Knud Humelsund udi inde værende Aars Vaarfiske har sagt at Ville gjøre op om os i staaen liggende Mænd, da Vidnet tillige med andre stoed i deres egne Ved Hum/m/elsund opbygde Huusedørre og bem/el/te Knud Hum/m/elsund droeg fra dem i sin baad, Rættten til spurte Vidnet hvad Aarsagen Var til saadanne Ord den indstevnte Knud Humelsund har talt, hvortil hand svarede at de ord der af den indstevnte blev talt havde sin oprindelse, af det nogle Mænd af deres fogderie tillige med andre af Sartors Skibbreede anden Natten tilforn havde optaget Knud Humelsunds tilhørende Torskegarn som Vidnet forklarede at Være paa et forbuden Stæd *Tleesen (Fleesen?) kaldet, udsatt, og som Vidnet formeener at bem/el/te Knud Humelsund havde ham selv nemlig Vidnet derfor mistænckt at have Væred i Lav med de andre Mænd som Garnene optoeg, sagde den indstevnte de forhen omvundne Ord nemlig at gjøre op om de Mænd som Var i stuerne, men navngav hverken Citanten eller andre, mange eller faae, dog retted hand til Vidnet og det

følgende Vidne Ole Schiørsand sin tale saa andre og kunde høre derpaa, Videre havde dette Vidne efter Tilspørsel ey at forklare.

2det Vidne Ole Schiørsand g/amme/l 26 aar og tienende hos sin Fader paa Gaarden Schiørsand i Strandvigs Skibbreede Fuuse Sogn og Sundhors fogderie fremstod dernæst og under aflagd Eed Vidnede følgende \forklaring/ uden nogenslags forandring med nest forrige aflagde Vidnes udsiigende untagen at Knud Humelsund ey Directe talte de ord til ham men overlydt sagde at Ville gjøre op om de Mænd i Stuerne, uden at navngive enten Citanten eller andre ligesom dette Vidne formeenede, at Aarsagen til saadan/n/e af Knud Humelsund talte Ord havde sin oprindelse af

1747: 250

de optagne og bem/el/te Knud Humelsund tilhørende Torskegarn som nogle af de Mænd udi Stuerne havde tillige med andre anden dagen tilforn optaget for ham. Videre havde dette Vidne ey at forklare

3die Vidne Lars Iversen boende paa Trellevig i Sartors Skibbreede efter aflagde Eed forklarede, at da Vidnet reyste nogle dage {reyste} paa baad med Knud Humelsunds fader Aamund Humelsund til Kierke, fortalte bem/el/te Aamund Humelsund det hands Sønn den indstevnte Knud Humelsund skulle have tiltalt de Mænd som Var i stuerne, og Sundhorlehns fogderie tilhørende, det hand Vilde gjøre op om dem, men hvad Aarsagen uden de af bem/el/te Mænd optagne Toskegarn der til kunde Være Viste hand ikke, Vidnet forklarede ellers ey videre om denne Sag at Være Vidende og at tiiden da Aamund Humelsund fortalte ham hvad Ord hands Sønn havde talt til de Sundhorlehns Mænd Var udi Vaarfiskets tiid passerede

Citanten forlangede den indstevnte Knud Humelsund forelagt til nestholdende Høsteting
Eragted

Den Lovlig indstevnte og ey mødende Knud {Tøsøen} \Humelsund/ forelægges Lavdag til nestholdende Høsteting

Peder Endresen Hamre haver Ved muntlig Stevne Maal Ved de 2de Stevne Vidner Knud og Peder Svensen Tøsøen ladet indkalde Aamund Magnesen Humelsund, fordi hand i afvigte Vaarfiske inde Værende Aar har udi hands fra Værelse dog i Vidners Paahør sagt at det var et tyve stöcke som Citanten havde begaaet i at optage hands nemlig indstevnte Aamund Humelsund[s] Torskegarn ligesom hand under Stevne Maalet har indkaldet bem/el/te Aamund Magnesen Hum/m/elsund til at anhøre {Peder} Samson Joensen For, Elling Nielsen Opsal, og Engel Nielsen Gerrevig alle af Sundhorlehns fogderie deres Eedelige forklaring om de talte og paastevnte ubeqvems Ord, og efter Sagens beskaffenhed at anhøre Dom, med Processens Omkostnings skadesløse betaling.

Den indstevnte Aamund Magnesen blev 3de gange paaraabt men mødte ikke

Stevne Vidnerne Knud og Peder Svensen Tøsøen fremstode og eedelig afhiemlede at ovenstaaende Stevne maal i Lovlig tiid Var forkyndt udi Aamund Magnesens Huus der selv ey Var tilstæde, men i hands Sønn Knud Hum/m/elsunds Paahør.

De 3de indstevnte Vidner mødte alle Vedtagende alle lovlig Varsel at have bekom/m/et.

1747: 250b

Citanten forlanged de mødende Vidner afhørte

1ste Vidne Samson Joensen For boesiddende i Stransvigs Skibbreede og Sundhorlehns fogderie fremstod og efter aflagd Eed forklarede, at da hand tillige med andre Mænd af Sundhorlehns fogderie laae til Vaarfiske paa Vixøen Ved Humelsund

indeværende Aar, og var paa Gaarden Hum/m/elsund {og} kom Knud Humelsund til ham spørgende om Vidnet ey havde Væred ude og optaget noget Torskegarn i Natt, hvortil Vidnet [svarede]? skal jeg troe der er noget Gud give Jeg Vidste der Var noget, hvorpaa hand svoer at skulle ram/m/e dem engang igien, Vidnet tillige med andre gick derefter paa Gaarden Humelsund hvor Vidnet da talte med indstevnte Aamund Humelsund angaaende nogle Ord hands Sønn bem/el/te Knud havde talt mod Vidnet med fleere hvorpaa Aamund Humelsund \svarede/ de stæler mine Torskegarn uden at navngive hvem der sam/m/e havde gjort Videre havde dette Vidne ey at forklare.

2det Vidne Elling Nielsen Opsal boende i Stransvigs Skib/breede og Sundhorlehns fogderie Vidnede under Eed det hand tillige med andre Mænd af Sundhors fogderie gik paa Gaarden Hum/m/elsund for at tilspørge Aamund Hum/m/elsunds Sønn af hvad Aarsag hand havde tiltalt de samtlige Mænd med de ord at Vilde binde om dem hvortil hand \sc: Aamund/ svarede det er ubilligt at mine Toskegarn er optagne af Eder, og om Peder Hamre stoed her Vilde jeg siige hand har staalet det som en tyv, Vidnet forklarede det nogle af Sundhorlehns Mænd tillige med Peder Hamre {af} Var med at optage hans Garn som Vidnet selv tilstoed for Aamund Hum/m/elsund, hvorpaa de Ord som meldt da blev talte udi Peder Hamres fraværelse hvorpaa hand nemlig Vidned blev skiødt til Vidne

3die Vidne Engel Nielsen Gervig Ligeleedis af Strandvigs Skibbreede forklarede under Eed lige som nestforrige Vidne Elling Nielsen saavel om Tiiden som Stæden hvor de ord bleve talte af Aamund Hum/m/elsund da Vidnet med fleere talte med bem/el/te Aamund Hum/m/elsund, at det var et tyve stække at opdrage hans Garn Natte tiider og ham uvidendes de skulle enten om Aftenen naar hand satt Torske garne ud eller toeg dem op om Morgenens taged dem fra ham, og det skal jeg siige Peder Hamre det første jeg finder ham, hvilke Ord blev talte i Peder Hamres fraværelse, Videre

1747: 251

havde dette Vidne ey at forklare.

Citanten forlanged den indstevnte Aamund Humelsund til næste Rætt forelagt
Eragted

Den Lovlig indstevnte og ey mødende Aamund Hum/m/elsund forelægges Lavdag til næstholdende høsteting hvilken forelæggelse Citanten tager beskrevet og i Lovlig tiid besørger forkyndt

Publiceret Niels Larsens Mageskiøde til Mons Larsen hvorved bem/el/te Mons bekom/m/er 9 Mark fisk i Gaarden Algerøen mod 8 17/24 Mark fisk i Gaarden Landeraae dat: 25 Majj 1747 vide fol: 337

Mons Larsens Mageskiøde til Niels Larsen paa 8 17/24 Mark fisk i Landeraa mod 9 Mark fisk i Algerøen dat: 25 Majj 1747 vide fol: 337

D/en 26de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Mænd igien satt og blev til Publication fremlagt.

1. Niels Gudmunsen Dahle, Hans Hansen Vaage og Anfind Monsen Trengereis udgivne Skiøde til Peder Nielsen paa 1 p/un/d 3 Mark fisk i Gaarden Kallestad vide fol: 338 dat: 26 Majj 1747

2. Lars Larsen Berges udgivne børselsæddel til Peder Nielsen paa 22 ½ Mark fisk i Gaarden Kallestad dat: 26 Majj 1747 med Rev: ej dat

3. Margrethe S/a/l/ig/ Mathis Rasmusens udgivne børselsæddel til sin Svoger Knud Nielsen paa 10 Mark Smør i Gaarden Sollesvig dat: 26 Majj 1747 med Rev: ej dat

4. Aamund Grimsens udgivne Skiøde til Jens Ulvesen Børnes paa 2/15 parter i Laxe Vogen Erts holmen og tillige Ole Grimsens Odels skiøde til bem/el/te Kiøbere for bem/el/te Anpart dat: 26 Maj 1747 vide fol: 339

5. Margrethe S/a/l/ig/ Abraham Vessels udgivne Skiøde til sin Svoger H/er/r Justitz Raad Carbiner paa Krem/m/ergaarden Glesvehr med underliggende Herligheder af Jorde gotz Huuser Qvæg og inventario med Videre efter Skiødets indhold dat: 16 jan: 1747 vide fol: 338

6. Kongl/ig Maj/este/ts Allernaadigst givne Confirmation til Justitz Raad Carbiner og Hustrue paa Glesvers Gastgieverie dat: 10 Martij 1747 vide Prot: fol: 338

Mons Olsen Steensland og Iver Larsen Bache haver Ved muntlig Stevnemaal til dette Ting Tiid og Stæd ladet indkalde Ved Stevnevidnerne Orje Thoersen Kaurssland og Lasse Lassesen Berge, Anders Torgiersen Kaarevigen for de Ord hand afvigte Aars Høst halvanden Uge for sistleeden Høsteting sist udi Septembr/is Maaned afvigte Aar 1746 paa Glesnes Holmen

1747: 251b

har talt om Citanterne der efter Vidners udsiigende af Citanterne formeenes at Være utilbørlig af den indstevnte udsagde, til Vidner udi denne Sag om hvad ubeqvems Ord den indstevnte har talt har Citanterne under Lovens Fals Maal ladet indkalde Mons Michelsen Bache og Jens Michelsen Bache, lige som og bem/el/te Citanter har indstevnt Anders *Thoersen Kaarevigen til bem/el/te Vidners eedelige forklaring at anhøre, og efter Sagens beskaffenhed at lide Dom samt erstatte denne Processes paaløbende Omkostninger

Den indstevnte Anders Thorgiersen Kaarevigen blev 3de gange paaraabt men mødte ikke ey heller nogen paa hands Veigne

Stevne Vidnerne fremstode og under Eed afhiemlede det de med fuld Varsel i hands nemlig Anders *Thoersen Kaarevigens Huus og i hands eget paahør har forkyndt forestaaende Stevning alt efter sam/m/e Indhold

Citanterne forlangede de mødende Vidner afhørte

Vidnet Mons Michelsen Bache mødte og Vedtoeg fuld Varsel i denne Sag at have erholdet for at deponere sit Vidne, og efter at behørig formaning Var givet ham at Vogte sig for Meen Eed Vidne[de] under Eed følgende at den indstevnte Anders Torgiersen Kaarevigen halvanden Uge for sistleeden holte Høste ting for Sartors Skibbreede haver udi Vidnetz paahør tiltalt Citanten Mons Olsen Steensland med saadanne Ord, de har staalet fra mit land, hvilke Ord blev af den in stevnte talt da Vidnet sam/m/e tiid Var nerværende paa Glesnes Holmen, Videre havde dette Vidne ey at forklare, lige som Vidnet ey kunde giøre forklaring om at Citanterne havde tiltalt ham nemlig Anders Kaarevigen noget usøm/m/eligt

2det Vidne Jens Michelsen Bache mødte i lige Maade tilstoed at have bekom/m/ed fuld Varsel, og efter aflagde Eed forklarede at da hand med fleere Var til Glesnes Holmen indkaldet for at opsætte 2de Jegte gick hand med de øvrige Mænd i Giestgiver Stuen hvor de alle blev skienkede med lidt Øhl, hvor der da faldt en Samtale mellem Citanten Mons Olsen Steensland og den indstevnte Anders Torgiersen Kaarevigen, saa Vidnet til sist hørte at siden hand nemlig Mons Olsen Steensland ey havde givet ham rigtig Landslod efter hands tecke af den kastede fisk ved hands til hørende Land, sagde hand de Ord, de haver staalet fra mit Land, hvilke Ord blev talte i Vreed hue,

Retten tilspurdte begge Vidnerne om de siuntes at den indstevnte Anders Torgiersen Kaarevigen talte disse Ord udi druckenskab eller da hand Var ædrue, hvortil Vidnerne svarede det de ey kunde siige at den indstevnte Var overstadig drucken, men dog ey heller at Være gandske ædrue, saa at hand var imellem begge deele

1747: 252

Videre havde Vidnerne ey at forklare ey heller Citanterne at tilspørge dem om, men forlanged forelæggelse for den udeblevne Anders Torgiersen Kaarevigen til næste Ting
Eragted

Den Lovlig indstevnte og ey mødende Anders Torgiersen Kaarevigen forelægges Lavdag til nestholdende Høste ting, hvilken forelæggelse Citanterne i Lovlig tiid besørger forkyndt

Fogden Smith gav tilkiende at det paa afvigte Aars Høste ting anholte Skiøde udstød af Mons Friderichsen Leerøen dat: 12 Sept: 1746 som udi Protocollen fol: 211 findes andført haver Hans Excellence H/er/r Stiftsbefalings Mand á Meunichen Ved Skrivelse af 25de hujus bevilget Casseret og fordi Udgiiveren sam/m/e af Taabelighed mislig haver udstød, er hand for Straf befried

Restancen over de Kongl/ige Skatters 1ste og anden termin beløber 251 rdr 2 mrk 9 sk

Skiolds Skibbreede

1747 d/en 29 Majj blev Rætten til Almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Schiolds Skibbreede paa Ting stædet Møllendahl i overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten for dette Aar tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 213 findes tilførte undtagen i Povel Godvigens Stæd som Lyser sit forfald af Svaghed, møder Niels Larsen Ulsmoe der forhen har aflagt sin Laug Rættes Mands Eed, de nye op nævnte Mænd frem viiste Laug Mandens attester om at Være i Eedtagne.

For dette Skibbreede blev de sam/m/e Kongl/ige forordninger og ordre oplæste som Ved nest forrige Tingstæds skibbreedes Almue

Dernæst publicered

1. Skiftebrevet forretted paa Gaarden Grimstad d/en 27 Sep: 1746 efter afg/angne Iver Rasmusen vid/e fol: 339
2. Lige leedis et Skiftebrev holdet paa sam/m/e Gaard Grimstad d/en 27 Sep: 1746 efter afg/angne Brithe Michelsdatter vid: fol: 339

Lieutenant Johan Ferdinand August Pritzier mødte for Rætten tilkiendegivende det Hans Fader Major Pritzier haver Ved muntlig Stevnemaal ladet indkalde til dette Ting Tiid og Stæd Malene Hope som beskicked Legs Kone for Legdet No 99 udi hans allernaadigst forunte Compagnies district, for inden Rætten at til kiende give om ikke de, efter frem læggende forfattede og af bem/el/te H/er/r Major Pritzier underskrevne Specification, anførte Munderings Sorter Virkelig befantes paa hændes Gaard forinden sam/m/e Gaards huuse Ved

1747: 252b

uløkelig Ildebrand bleve opbrendte, og om bem/el/te Mundering ey sam/m/e \tiid/ tillige med andre hendes tilhørende Ejendeele ey bleve lagde udi Aske, ligesom bem/el/te H/er/r Major Pritzier har ind varsled Haaver Nielsen og Ole Pedersen begge tienende paa Gaarden Hope i Schiolds Skibbreede for at aflægge tillige deres Eedelige forklaring om ikke all Lægget tilhørende Munderings Sorter var paa Gaarden og i hændes huuse beliggende da

Ildebrand Skade skeede d/en 24de Martij inde værende Aar \og/ overgick deres Ejer Kones Gaard

Den indstevnte Malene Hope mødte ikke men Ved sin paateigning af dags dato tilstoed at alle de Munderings Sorter som paa den af H/er/r Majoren forfattede Specification ere anførte fantes udi hændes som Legs Kones forvaring da ildebrands skade over gick hændes huuse, untagen et par Skoe spender,

Lieutenant Pritzier paa sin faders Veigne Var fornøyet med hændes declaration og lovede at søge Soldaten for de manglende skoe spender, til hvilken Ende hand til Actens følge producerede den ommelte Specification med Legs Konens paateignede Tilstaaelse som et efter andet saaleedis er lydende

De ind stevnte 2de Vidner mødte og eedelig forklarede at de begge Vel Var Vidende at de anførte Munderings Sorter som Specification inde holder og for dem inden Rætten er oplæst, Virkelig var paa Gaarden Hope, og sam/m/e tillige med deres Ejerkones til hørende Huuse og eyendeele paa bem/el/te Tiid d/en 24 Martij inde værende Aar opbrente saa intet deraf kunde berges.

Lieutenant Pritzier forlanged dette forhør maatte sig af Rætten beskrevet Vorde meddeelt

Publicered

1. Obriste Lieutenant Jan Von de Veldes og Berent Gundersens udgivne Skiøde til Lars Olsen Hielmeland paa 1 ½ Løb Smør 1 Tønde Malt i Gaarden Nestue med Videre dat: 25 Maj 1747 vid: fol:

2. Assessor Von der Lippes bøkelseddel til Ingebriert Davidsen paa 18 Mark Smør udi Gaarden Gillestad dat: 23 Dec: 1746

3. Ditto hans bøkelsæddel til Ole Olsen paa 1 p/un/d Smør Nessed kaldet dat: 23 Dec: 1746.

1747: 253

Øfven Tostensen Huusmand boende paa Phanøe Ham/m/er haver Ved muntlig Stevnemaal til dette Ting tiid og Stæd ved Stevne Vidnerne Jens Hansen Aadland og Hans Monsen Espeland ladet ind stevne Mons Monsen Mithue fordi hand har lagt til hands nemlig Citantens baad at beseet et taug, sigende der hos de ord slige Karer som farer Land og Strand er Værd at faae en Snert paa sig, til Vidner om disse Ord har Citanten ind kaldet Mons og Christen Sahlbuen af Sundhorlehns fogderie at Vidne bemelte Ord afvigte Aars høst efter Micheli Tiider at Være talte Ved Heenaalen Ved Steenslandet da de alle paa Søn Var ude for at fiske lige som bem/el/te Mons Mithue er indvarslet bem/el/te Vidner at anhøre.

Den ind stevnte Mons Monsen Mithue med de ind stevnte Vidner mødte og Vedtøge \alle/ Lovlig at Være til denne Rætt ind varslede.

Mons Monsen Mithue fremstoed for Rætten tilkiende givende at hand kom udi en baad farendes til Citantens baad for at kiøbe noget fisk hos ham, hvor hand da blev vahr et taug at ligge i Citantens baad som havde lignelse til et Taug som instevnte Mons Monsen Mithue havde mist, hvorpaa bem/el/te Mons Mithue tilspurte ham, hvor hand nemlig Citanten bem/el/te Taug havde bekom/m/ed, hvor (har?) du kiøbt det i byen hvortil hand svarede Ney, men jeg har kiøbt det af min Fader, hvortil Mons Mithue svarede jeg havde tænckt du kunde have kiøbt det af en reysende Mand siden sam/m/e er ligt til mit Taug som jeg har mist, hvortil Citanten svarede det kand jeg ey svare til, og som de da skiltes med baaden fra hinanden sagde Citanten saadanne Karle feiler noget som far og snatrer om Land, og da Citanten gjorde sig Vreed paa ham sagde hand \Mons/ hvorfor har du taget humle baand af min baad. og saaleedis skiltes de fra hin anden.

Citanten forlanged de ind stevnte Vidner tillige afhørte

Mons Sahlbuen af Sundhorlehns fogderie boende paa Gaarden Sahlbuen frem stoed og efter behørig formaning Var ham givet at betæncke hvad Eed betyder aflagde sin Eed med opragte fingre og udsagde følgende, det hand udi sin baad saae at Mons Mithue laae til Citanten Øven Taastensens baad, og der toeg i sine

1747: 253b

hænder et Taug som laae i Citantens baad, og allene beseed sam/m/e og strax laae det igien udi Citantens baad, uden at høre hvad Mons Mithue tiltalte Citanten, enten det var undt eller godt, da Vidnets baad laae et støcke derfra, Videre havde dette Vidne efter tilspørsel ey at forklare.

2det Vidne Christen Sahlbuen blev dernest frem kaldet, og efter behørig formaning Var af Rættten givet ham om Eedens Vigtighed, vidnede efter aflagd Eed følgende, lige som nest forrige Vidne med dette tillæg det hand hørte Mons Mithue \io/ sagde til Citanten, de er Værd noget saadanne Karler som farer Land og strand, Land og strand explicerede Vidnet sig ey at have hørt, men i den stæd frem med Landet, Videre havde dette Vidne ey at forklare

Den indstevnte forlangede Sagen til neste Rætt udsatt Reserverende sig Contra Stevning til neste Rætt at udtage.

Eragted

Den forlangte Udsættelse til høstetinget bevilges

D/en 30te ejusdem blev Rættten med sam/m/e Laug Rætt satt og blev til publication fremlagt

1. Lars Olsen Hielmelands udgivne Pante Obligation til Berent Gundersen paa Capital 200 rdr hvorfor Debitor pandtsætter sin tilhørende Gaard Nestue af Skyld 1 ½ Løb Smør 1 Tønde Malt med Videre inventario dat: 29 Majj 1747 vide Prot: fol: 339

2. Lars Halversen Mellishaug's udgivne Skiøde til Mons Larsen paa 2 p/un/d Smør 2 giedskind udi Gaarden Mellishaug dat: 29 Majj 1747 vide fol: 339

Dernæst blev de indstevnte Sager paaraabte

Madame S/a/l/ig/ Kegebens Contra Karen Jonsdatter

Procurator Claus Bleginberg mødte paa Citantindens Veigne og i henseende at Karen Jonsdatter afvigte høsteting her inden Rættten har tilstaaet den paastevnte Gield og paaberaabt sig mindelig foreening med Citantinden, men siden den tiid derom ingen slags foreening hos Citantinden Væred paasøgende, saa paastoed Comparenten Sagen expidered med Dom og den indstevnte derved til funden saavel at indfrie det af hænde tilstaaede beviis, som at erstatte Citantinden Sagens

1747: 254

bekostning efter de af hænde forvolte Udsættelser med 5 rdr.

Sagen optages til Doms til i Eftermiddag siden den indstevnte Karen Jonsdatter efter 3de ganges paaraab ey møder ey heller nogen paa hendes Veigne, og Sagen ey længere bør taale udættelse

Procurator Claus Bleginberg mødte og i Rette lagde en af Commerce-Assessor Jaen Von der Lippes Fuldmægtig Procurator Barth udstæd StevneMaal af 10de Majj sistleeden, hvorved indkaldes Johannes Olsen Haaland for Videre end tilladelig Udbygning af en Qvern paa

Citantens under Gaarden Aarestad beliggende Grund med videre efter StevneMaaletz indhold, Stevningen blev oplæst og lyder saaleedis

Den indstevnte Johannes Olsen Haaland mødte og Vedtoeg Lovlig StevneMaal, og tillige fremlagde sit skriftlige indlæg af \gaars/dags dato saalydende.

Procurator Bleginberg for Citanten paastod, at Johannes Olsen Haaland bør i Rette lægge de hannem af forrige Aarstads Ejer Magister Ole Storm meddeelte bøkelsædler, samt at Johannes Olsen Haaland dernæst efter StevneMaalet bør lide Dom efter Sagens og hands Tilstaaelses beskaffenhed

Den indstevnte frem lagde efter Citantens FuldMægtiges paastand 2de sig af forrige Ejere Mag/ist/er Ole Storm meddeelte bøkse sedler den 1ste dat: 6 junij 1720 og den anden dat: 13 Sept: 1722 begge med paateigninger at Være publicerede, og saaleedis er lydende

Rættens tilspurte den indstevnte om hand Videre til denne Sag havde at svare uden for sit skriftlige indlæg, hvortil Johannes Olsen Haaland Replicerede, Ney men allene til sit fremlagde indlæg Refererede sig.

Eragted

Sagen optages til Doms til i Eftermiddag

Iver Aarestad frem stod for Rættens tilkiendegivende at den Sag som mod Niels Harrebache for Resterende Pænge Var anlagt er bleven forliget, og saaleedis ey æsker sam/m/e til Doms Videre, hvilcket Niels Harrebache inden Rættens og tilstoed

Publicered Rasmus Nielsen Harrebaches udgivne Skiøde til Sønnen Niels Harrebache paa 1 Løb Smør som er Gaarden Harrebache dat: 30 Maij 1747 vide fol: 339

1747: 254b

Dom afsagt

Udi Sagen instevnt af Madam S/a/l/ig/ Kegebehns Contra Karen Jonsdatter Da indstevnte Karen Joensdatter S/a/l/ig/ Rasmus Møllers Efter Leverske afvigte høsteting her inden Rættens har tilstaaet og agnosceret det af Citantindens fuldMægtig producerede Beviis, hvorefter den indstevnte har forpligtet sig at betale til Citantinden Dirche S/a/l/ig/ Peter Kiegebehn Jessens Efterleverske for Resterende Consumption Familie og folke Skatte for de 3de Aaringer 1741, 42, og 1743 den accorderede Summa 6 rdr,

Altsaa kiendes og døm/m/es her med for Rætt, at indstevnte Karen Joens datter ey allene til Citantinden Dirche S/a/l/ig/ Kegebehns Encke bør betale den paa stevnte og for Rættens tilstaaende Summa med 6 rdr, men end og, formedelst de saa ofte forlangte opsættelser hvorved Citantinden er paaført større \Udgifter/ at betale i \ den/n/e / Processes Omkostning 4 rdr hvilcket alt 15 dage efter denne Doms Lovlige forkyndelse bør udreedes under Medfart efter Loven

Udi Sagen indstevnt af Assessor Von der Lippe

Contra Johannes Haaland er følgende

Dom afsagt

Det er ey mindre af den indstevnte Johannes Haalands fremlagde skriftlige Indlæg tilstaaet, at den nye tilbygning hvorudi et par Qverne Steene er oplagt uden Citantens Minde er opsatt, som af de i Rette lagde bøkelsædler beviist at den indstevnte ingen tilladelse der til kand have havt, siden bem/el/te bøkelsædler ikkun giver ham tilladelse til 2de Qverners brug, {men} ey til fleere; Men som den indstevnte udi bem/el/te sit Indlæg foregiver saadant foretagende at udviide ved tilbygning sit Mølle huus {af Taabelighed} at Være skeed, i formeenende paa sin

bøxlede Grund at have en slags friehed dertil, aller helst intet forbud skeede af Ejeren da bygningen blev anlagt og opført, og dernest saa snart hand nemlig indstevnte Johannes Haaland fornam Citantens som sin Ejeres Misfornøvelse over sin utilladelige friehed da at have til budet Citanten i rette Tiid at ned rive bemelte tilbygning, hvilket andragende Citantens FuldMægtig ey har modsagt;

Thi kiendes og døm/m/es her med for Rætt at indstevnte Johannes Haaland bør i følge Citantens Paastand og den indstevntes Tilbud

1747: 255

grundende sig paa Lov og billighed, ey allene paa egen bekostning bortage den nye tilbygde bygning hvorudi det 3die par Qverner er oplagt, og saaleedis ryddig giøre Grunden men end og udi Processens bekostning betale til Citanten Assessor Jaen Von der Lippe 2 rdr ubereigned Dom/m/ens Løsning, hvilket alt 15 dage efter denne Doms Lovlige forkyndelse bør efterleves og betales under Medfart efter Loven, Skulde den indstevnte inden forelagde Tiid ey fuldbyrde Dom/m/ens bydende naar sam/m/e ham ankyndiges, og imidlertid ey erholder Ejersens Minde at bem/el/te bygning for Afgifts Svarelse maae blive bestaaende, betaler den indstevnte 2 rdr til Bergens Hospital i bøder disforuden.

Dernæst publicered

Raadmand Hans Risbrichs paa sin broder Sønn Volquardt Risbrichs Veigne lader tinglyse hands Penge Mangel og Odels Rætt til Gaarden Gravdahl med underliggende Herligheder og pertinentier dat: 29 Majj 1747 som ord lydende i Protocollen fol: 340 findes indført

Fogden anmeldte at den af Jacob Lude i Bergen d/en 7 8ber 1746 herudi Rætten til Udslættelse frembragte Obligation vide Prot: fol: 212 som formedelst for sildig Udslættelse til paatale er bleven anholdet haver hans Excellence Stiftsbefalings Mand á Meunichen ved skrivelse af 25 hujus for Videre straf befriet eftersom hand Ved byetings Rætten, hvor sam/m/e Obligation til Udslættelse forhen har Væred indlagt, sam/m/e sin forseelse med Mulct har forsohnet.

Fleere Sager frem kom ey udi Rette efter paaraab

Fogden fremlagde den over Skatternes 1ste og 2den termin forfattede Restance beløbende 868 rdr 1 sk

Guulens Skibbreede

1747 d/en 9de Junij blev Som/m/erting holdet med Guulens Skibbreede paa Ting stædet Schieljehavn i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged, og de Rætten til nevnte Laug Rettes Mænd hvis Navne fol: 214 og 215 findes tilførte som og alle med Attester beviiser at have aflagt deres Laug Rættes Mænds Eed

For dette Skibbreede blev de sam/m/e Kongl/ige forordninger og ordres oplæste som Ved nestforrige Tingstæder

Aflyst en af Magdalena á Meunichen afgangne Sorenskriver Arnoldi de Fines d/en 15 junij 1739 til S/a/l/ig/ fogden Lems Sterboe udgivne Pante Obligation stoer 594 rdr 3 mrk efter Creditorindens paateignede Quittance af 18 Maij 1747 vide Pante bogen fol: 155

1747: 255b

Dernæst fremlagt

En af Thomas Ruus d/en 30 Septembr/is 1746 udgivne transport og Overdragelse til Johan Pettersen Fasmer og Cornelis Jansen Foormand paa et Kræmer Leye og handel forhen af bem/el/te Ruus brugt paa Biørholmen Laugstolen benificered med Videre documentets indhold som fol: 339 findes ind ført

2. Kongl/ig udgivne Confirmation {og Confirmation} paa det Johan Petersen Fasmer af Stiftsbefalings Mand H/er/r Christian á Meunichen meddeelte Privilegium paa et Kræm/m/er Leye og Giestgiverie paa Øen Biørchholmen udi Nordhords fogderie i Bergens Stift dat: 17de Febr: 1747 vide fol: 339

3. Catharine S/a/l/ig/ Mag/is/t/e/r Nicolai Stabels udgivne Skiøde til Johannes Olsen paa Gaarden Sætenes skyldende 4 p/un/d Smør dat: 7de April 1747 vide fol: 340

4. Johannes Olsens udgivne Pante Obligation til Cathrine S/a/l/ig/ Stabels paa Capital 31 rdr dat: 7 april 1747 vide fol: 340

5. Kongl/ig Skiøde til Hans Pedersen Riisøen paa 1 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Riisøen dat: 13 Sept: 1746 vide fol: 340

6. Magdalena á Meunichens udgivne Skiøde til Lars Erichsen paa 2 p/un/d Smør i Gaarden Halland dat: 18 Maij 1747 vide fol: 341

7. H/er/r Mathias Stabels udgivne bøxel sæddel til Gregorius Iversen paa 21 Mark Smør udi Gaarden Knarvigen dat: 20 Dec: 1746 med Rev: ej dat

8. Cancellie Raad Bagers udgivne bøkelsæddel til Hans Mathiasen paa 22 ½ Mark Smør i Gaarden Bremnes dat: 12 april 1747 med Rev: ej dat

9. Joen Jonsens udgivne Skiøde til sin Sønn Jon Jonsen paa 18 Mark Smør ¼ faar i Gaarden Randahlen dat: 9 Junij 1747 vide fol: 340

D/en 10de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd og blev til publication fremlagt

1. Ole Johannesen Nørlands udgivne Skiøde til Johannes Olsen paa 20 Mark Smør i Gaarden Norland dat: 9 Junij 1747 Vide fol: 341

2. Niels Olsen Fam/m/estads udgivne Skiøde til Ole Johannesen Norland paa Gaarden Troedahl skyldende 1 p/un/d Smør 1 faar dat: 9 Junij 1747 vide fol: 341.

1747: 256

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte

Ole Olsen Eide og Ole Sieursen Eide haver ved muntlig Stevne Maal til dette Ting Tiid og Stæd Ved Stevne Vidnerne Peder Henrichsbøe og Svend Lund Ladet ind stevne Hans og Lasse Glennien fordi de indeværende Aar udi Vaarfiske Tiiden ulovlig har hugget i deres Udmarck og tilhørende Skov, ligesom de og under Lovens falsMaal har indstevnt Erich og Anders Steene til Vidner udi denne Sag som og bem/el/te Glenjens Opsiddere Hans og Lasse til bem/el/te deres Vidnesbyrd at anhøre, og efter Sagens Omstændigheder derfor at lide Dom, samt at erstatte denne Processes Omkostninger.

De indstevnte Glenjens Opsiddere tillige med de indstevnte 2de Vidner mødte alle og Vedtoege alle Lovlig Varsel

Glenjens Opsiddere forklarede det de Vel har hugget nogle Træer, men som det er dem uvidende at Citanterne tilhører de Marketeiger hvorpaa sam/m/e Træer er hugne formeener de ingen ulovlig hugster at have forøvet, da bem/el/te Glenjens Opsiddere har feldet nogle Træer inden for de Markesteene som til Skilsmise imellem Citanternes og deres Gaarder af ældgamle Tiider ere opsatte, og er deres forlangende at naar de gamle Merker opleedis, denne Sag paa Aastæden nermere bliver examineret.

Citanterne blev tilspurdt, hvad de imod de indstevntes Udsiigende havde at siige hvortil de svarede at ihenseende Sagen paa Aastæden faaer afgjøres, Vil de lade det derpaa ankom/m/e, og imidlertid faae deres jordEjere tilkaldet udi Sagen; ligesom Citanterne ey heller efter tilspørsel forlangede de indstevne Vidner afhørte, foregivende sam/m/e Vidner ey kunde forklare hvad enten de ned hugne Træer Var feldede paa Eides eller Glenjens med Rette tilhørende Skoveteiger, siden der tvistes hvor de rette Merkesteene bør Være men Reserverede sig at faae til Aastæden indkalte behørige Vidner som om Merkesteene og Skilsmis imellem Gaardene kand bære fuld Vidnis byrd.

Eragted

Naar Parterne paa enten af Siderne forlanger Aastæds Sagen at foretages, skal saasnart behørig Stevne Maal udstædes, af Dom/m/eren beram/m/es Tiiden saavel til besigtelses forretningen paa Aastæden, som denne Sags Videre paadømme.

1747: 256b

Fogden Smith efter forrige Tiltale Contra Peder Paulsen NordGuulen, Claus Henrichsbøe og Evind Brandsdahlen alle for fortiilig Sam/m/en Leye med deres Hustruer men som LehnsManden har forsømt at tage Præstens Attest herom forlanged Fogden Sagerne til næste ting udsatte paa det de Requirerende attester kand produceres

Fogden anmeldte det hand til dette Ting Ved Stevne Vidnerne Hans Frøset og Gievle Haugsdahl ved Muntlig Stevne Maal har indkaldet til dette Ting Lasse Jørgensen Sandnes for fortiilig Sam/m/enleye med hans Hustrue Christi Anders datter,

De indstevnte mødte ikke efter 3de gange Paaraab skeede efter dem.

Stevnevidnerne fremstode og forklarede det de ey har stevnt bem/el/te Lasse Jørgensen, hvorfor Sagen til nyt StevneMaal afviises

Fleere Sager fremkom ey efter Paaraab udi Rette

Fogden fremlagde den forfattede Restance over de Kongl/ige Skatters 1ste og 2den termin der beløber 429 rdr 5 mrk 10 sk

Publiceret Johan Frimans udgivne Skiøde til H/er/r Willum Friman paa en Part i Gaarden Totland som i Arv er taget for 7 rdr 72 sk dat: Kongsberg d/en 15 febr: 1746 vide fol: 341

Lindaas Skibbreede

1747 d/en 13de junij blev Som/m/er ting holdet med Lindaas Skibbreede paa Ting stædet Kiilstrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rættens tilnevnte

Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 217 findes anførte untagen udi Mons Sættres Stæd som er svag blev Jacob Vigene som forrige Aars Laug Rættes Mand i stæden antagen

For dette Skibbreede blev de sam/m/e Kongl/ige forordninger Rescripter og Stiftampt Mandens ordre oplæste som Ved de forrige Ting stæder

Dernæst publicered

StiftbefalingsMand á Meunichens Constitution til LensManden i Ahlenfit Skibbreede Lars Storoxe til tillige at Være Lehns Manden i Lindaas Skibbreede dat: 12 Nov: 1746 vide fol: 341

1. Publicered et Skiftebrev forretted paa Gaarden Lillehopland d/en 12 Jan: 1747 efter Dordi Monsdatter vide fol: 343

2. H/er/r Peder Harboe Frimands udgivne Skiøde til H/er/r Willum Friman paa en part i Gaarden Fielland vurderet for 5 rdr 12 sk dat: 6 april 1747 vide fol: 342

3. H/er/r Niels Leganger paa sin Sviger Moder Drude S/a/l/ig/ H/er/r Otte Findes Veigne hands udgivne Skiøde til H/er/r Willum Friman paa en part i Gaarden Nedre Schodven
1747: 257

taxeret for 31 rdr 3 mrk 10 sk, og en part i Gaarden Hauchaas taxeret for 23 rdr: dat: 5 aug: 1746 vide fol: 342

4. Christopher Frimands udgivne Skiøde til H/er/r Willum Friman paa 2de Parter i Gaarden Hauchaas, den eene paaloddet ham for 17 rdr 2 mrk og den anden hans broder Johan udlagt for 9 rdr 3 mrk 12 sk, dat: 17 Dec: 1746 vide fol: 342

5. Anne Hansen S/a/l/ig/ Frimans udgivne Skiøde til H/er/r Willum Friman paa en Anpart udi Gaarden Nedre Schodven taxeret for 8 rdr 2 mrk 6 sk dateret 19 Sep: 1746 vide fol: 342

6. Iver Monsens udgivne Skiøde til sin Sønn Niels Iversen paa 1 pund 6 mrk Smør i Gaarden Knarvigen dat: 13 junij 1747 vide fol: 342

7. Anne Hansen S/a/l/ig/ Frimans udgivne bøkelsæddel til Michel Baarsen Monstad paa 21 Mark Smør 1 Mæle 2 Kander Korn i Gaarden Synnevog dat: 17 Jan: 1747 med Rev: ej dat

8. Giertrud S/a/l/ig/ Danchersens udgivne bøkelsæddel til Ole Olsen paa 13 ½ Mark Smør udi Gaarden Kopper dat: 19 april 1747

9. Ditto hendes udgivne bøkelsæddel til Mons Jensen paa 13 ½ Mark Smør i ditto Gaard Kaapper dat: 22 Dec: 1746

10. Ditto hendes udgivne bøkelsæddel til Rasmus Mathiasen paa 21 Mark fisk i Gaarden Blaastachen kaldet dat: 21 april 1747

11. Anne Hansen S/a/l/ig/ Frimans udgivne bøkelsæddel til Halvor Jacobsen paa 12 Mark Smør 1 Mæle 2 Kander Korn i Gaarden Synnevog dat: 4 aug: 1746 med Rev: ej dat

12. Ditto hendes udgivne bøkelsæddel til Peder Monsen Ystebøe paa 21 Mark Smør 14 Kander Malt i Gaarden Synnevog dat: 16 Dec: 1746 med Rev: ej dat

13. Skiftebrev forretted paa Gaarden Syslach d/en 14 Jan: 1747 efter Agotthe Nielsdatter vide fol: 343

14. Isach Isachsen Langøens udgivne Skiøde til Lauritz Wendelsen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør i Gaarden Severøen dat: 4 Maj 1747 vide fol: 343

D/en 14de ejusdem blev Rætten igien med samme Laug Ræt satt fremlagt til publication

1. H/er/r Jørgen Egelsdorfs udgivne bøkelseddell til Baste Josephsen Løtvedt paa $\frac{1}{2}$ Løb 6 Mark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Løtvedt Lindaas Præsteboel tilhørende dat: 10 Dec: 1746.

2. Anne Hansen S/a/l/ig/ Frimans udgivne bøkelsæddel [til] Mons Stephensen Niøten [paa] $\frac{1}{2}$ pund Smør 4 Kander Korn $\frac{1}{6}$ huud og af hauen 1 Mark dat: 22 Martij 1747 med Rev: ej dat

1747: 257b

3. Brithe Sieursdatter afg/angne Lars Jonsen Giøstens udgivne Skiøde til Sieur Aadsen paa $\frac{1}{2}$ Løb 18 Mark Smør og $\frac{1}{2}$ Tønde Malt udi Gaarden Berge dat: 4 febr: 1747 vide fol: 343

4. Ole Nielsen Tufte, Ole Verchland og Anders Strøm/m/es udgivne Skiøde paa deres hustruers og Myntlings Veigne deres udgivne Skiøde til Lars Halversen paa 10 $\frac{4}{5}$ Mark Smør 7 $\frac{1}{5}$ Kande Malt i Gaarden Fielsende dat: 14 junij 1747 vide fol: 343

5. Niels Tvetaae paa egne og Myntlings Veigne og Ole Dahle udgivne Skiøde til Johannes Andersen paa 10 $\frac{1}{2}$ Mark Smør 17 $\frac{1}{2}$ Kande Malt i Gaarden Tvetaae dat: 14 junij 1747 vide fol: 343

6. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Fielsende d/en 31 8br 1746 som paa som/m/er tinget er publiceret vide fol: 343

7. Ditto forrettet paa Gaarden Tvetaae d/en 28 junij 1746 efter Sander Andersen vide fol: 343

Fogden Smith æskede udi Rætte den fra Høste tinget opsatte Sag Contra Ole Lagesen og Vilde fornem/m/e hvad hand i Anledning af sin siste begierte Udsættelse til sin befrielse haver erholdet.

Ole Lagesen mødte og declarered endnu ikke at have faaed noget at fremviise Rætten til sin formeente befrielse, for ræsten forlanged hand Copie af hvis passeret Var, men i henseende Ole Lagesen tilforn har nødt Udsættelse kunde fogden ey bevilge Videre Anstand eller Opsættelse, men i Anledning af de førte Vidner satte i Rætte, at ind stevnte Ole Lagesen for de i hans huus mod Lensmanden øvede Overfald bliver til funden efter Lovens 6te bogs 14 Cap: 1 art: at bøde sine Volds bøder samt for haargreb og Jordskuf efter for allegerede bogs 7 Cap: 8 art: at bøde, og til den Ende begierede Dom.

Ole Lagesen havde ey Videre at erindre men indlod Sagen til doms

Eragted

Sagen optages til doms til i Eftermiddag

Fogden declarered at den afvigte høsteting imod Jon Nielsen Hundven og Ingebor Stephensdatter Maraas for begangne Leyer Maal instevnte Sag, nu frafalder efter som hand fornem/m/er de begge har egtet hverandre, og lover deres for tiilig Sam/m/en Leye bøder at betale.

Anders Michelsen Refsdahl æskede Sagen udi Rætte mod den forelagde Knud Berge, der tillige med de 2de forelagde Vidner Anders Michelsen og Inger

1747: 258

Østens datter nu møder for Rætten.

Knud Berge fremstoed for Rætten og aldeelis nægtede ikke at have hugget Skov paa Citantens tilhørende Grund, ligesom ey at have bort ført de Træer Citanten siger at have

hugget, lige som ey at have løsnet Næver i Citantens Skov ey heller sam/m/e bort ført hverken den paastevnte Tiid for 2 aar siden ey heller før eller siden.

Citanten forlanged de indstevnte Vidner afhørte og fremstod

Anders Michelsen som er det 1ste Vidne tilstoed at have faaed fuld Varsel og forelæggelse at deponere sit Vidne i denne Sag og efter at behørig formaning var ham givet om at vogte sig for Meen Eed Vidnede efter aflagd Eed følgende, at hand for 2 aars tiid siden kom med sin Kone Inger Østens datter Ved disse tiider om Som/m/eren ved Citantens Merkes gaard gaaende, hvor hand saae og blev Var at indstevnte Knud Berge stoed Ved et træ som Var staaende paa Anders Refsdahls tilhørende Mark og løsned Næver, som hand Vel kunde see da det Var ner hos, dog blev hand ey var hvormeget hand havde tilforn losed, men Vel af flere træer var aflosed dog uden at Viide hvad enten Knud Berge havde gjort det eller ey, men hvad enten hand nemlig Knud Berge har hugget eller bortført nogen Træer fra Citantens Skov Viste hand aldeelis intet at forklare om, Videre havde Vidnet efter tilspørsel ey at Vidne

Det 2det Vidne Inger Østens datter fremstoed og ligeleedis efter givne formaning om at Vogte sig for Meen Eed efter aflagde Eed Vidnede følgende ligesom nest forrige Vidne forklared haver, da hændes Udsiigende i alt Var overensstem/m/ende med hændes Mands Anders Michelsens forklaring, baade om tiiden naar de havde begge seed ham nemlig Knud Berge at løse Næveren af Træet, som og at flere træer nyelig Var aflosed Næver, men om det Var skeed af den indstevnte Vidste Vidnet ey at forklare lige som ey at have seed nogen Skov at være ned hugget eller bortført af Knud Berge Citanten til hørende.

Knud Berge forlanged at denne Sag maatte til Aastæden henviises for at eftersee om Anders Michelsen tilhører den mark hvorpaa Vidnerne har seed ham at lose Næver af Træerne, da hand formoder at det skal beviises at den stæd hvor hand har taget Næveren er Berge Gaard til hørende, og ey Refsdahls Grund eller Marck tilhørende.

Eragted

Sagen henviises til Aastæden, da indstevnte

1747: 258b

Knud Berge kand naar Stevning udstædes faae Tiden beram/m/ed til Sagens foretagelse paa Aastæden af mig som Dom/m/ere.

Rasmus Jacobsen Udlyhren efter forrige tiltale Contra endeel Lyhres Opsiddere Af de forelagde mødte Anders Christiansen og Ole Monsen som negtede aldeelis at de Smaler som haver bedervet Citantens Ager haver Væred dem tilhørende, og at Ole Monsen ey heller dertil har givet Anledning ved det hands Gierde har Væred i god stand, ligesom Anders Christiansen og forklarede.

Den forelagde Rasmus Nielsen indre Lyhren mødte ikke hvorfor Stevnevidnerne Magne Lechvold og Rasmus Lechvold blev frem kaldet og forklarede lovlig at have forkyndt ham forelæggelse til denne Rætt,

Anders Christensen {Rasmus Nielsen} indre Lyhren lyste den forelagde Rasmus Nielsens forfald af Svaghed saa hand ey kunde kom/m/e, hvorfor Sagen til næste Rett opsættes

Udi Sagen indstevnt af fogden Smith Contra Ole Lagesen er følgende

Dom Afsagt.

Af de 2de enstemmige Vidner Bertel Østrem og Magne Lechvolds eedelig inden Rætten d/en 2den April 1745 aflagde forklaring er tilstreckelig oplyst at Giestgiveren Ole Lagesen d/en 14 Nov: 1744 udi sit eget huus med Hug Slag og haargreb Voldelig har overfaldet Lehns

Manden Michel Hundven, som desarsage for Rættten har Citered den sagskyldige Ole Lagesen til Vedbørlig Satisfactions Erholdelse samt bøders Udreedelse efter Loven Men som Sagen derefter af Citanten er bleven uforfuldt og Sagen mellem parterne forligt, har Fogden Smith paa Justitiens Veigne igien \til/ nestleeden Som/m/erting anlagt og reyst Sagen mod den efter bem/el/te Vidners forklaring skyldig anseede Ole Lagesen alt efter Sagens beskaffenhed for det i hans eget huus mod Lens Manden Michel Hundven øvede Overfald at lide Dom til bøders Udreedelse efter Loven

Thi kiendes og døm/m/es her med for Rætt, at uagted forrige Citant Michel Hundven har Cedered (avstått) sin Andeel udi de {bøder} Voldsbøder ham som foruretted i følge Lovens 1 bogs 22 Cap: 4 art: kunde tilkom/m/e ved det Sagen af ham er eftergived, bør dog Ole Lagesen af de forbrudte Voldsbøder i følge mer bemelte Deres Maj/este/ts Lovs 6 bogs 14 Cap: 1 art: og 1 bogs 22 Cap: 4 art: betale de toe tredie parter med tvende fyrre tyve Lod Sølv eller 40 rdr, og endelig for Haargreb og Jordskuf efter

1747: 259

allegerede 6te bogs 7 Cap: 8 art: at bøde til Deres Maj/este/ts Casse 3de sex Lod Sølv eller 9 rdr, som alt 15 dage efter denne doms lovlige forkyndelse bør udreedes under exsecution efter Lov og Kongl/ig udgangne forordning af 6te Dec: 1743.

Dernæst blev til publication fremlagt

1. Knud Andersen Fieldangers udgivne Skiøde til Johannes Lassesen paa 1 pund Smør 1/3 huud i Gaarden Fieldanger dat: 17 9ber 1746 vide fol: 344

2. Ditto hands udgivne Skiøde til Ingebrigt Samuelsen paa 1 pund 8 Mark Smør 4/9 huud i ditto Gaard Fieldanger dat: 17 Nov: 1746 vide fol: 343

Fogden i Anledning af Deres Excellence H/er/r Stiftsbefalings Mand á Meunichens Ordre af nu afg/angne biskop Borneman Conjunctim under skrevet dat: 13 april 1747 grundende sig paa bonden Joseph Joensens Memorial om en hans med spedalskhed behæftede Sønn Joen Josephsen {om} hands indlem/m/else i Hospitalet, men som hand ey her i Sognet eller Lindaas Præstegield er at finde tilspurte fogden Laug Rettet og den tilstæde Værende Almue om de om bemelte Joseph Joensen Veed at give nogen oplyslig forklaring, hvor hand er fød, om hand sig i Præstegieldet har opholdt og hvorlænge det er siden hand herfra er bortfløttet, om denne hands Sønn Joen Josephsen her i Præstegieldet er fød og endelig om de Veed at bem/el/te dreng Joen Josephsen da hands fader herfra bøyden er bortfløtt med nogen slags Spedalskhed har været behæftet,

Af Almuen fremstoed 3de Mænd Ole Lagsen Magne Lechvold og Østen Brunslund og forklarede Østen Brunslund det Joseph Joensen er fød i Sogns fogderie paa Gaarden Hauland, og opholdt sig, da hand for en 16 aars tiid siden kom hid til bøyden og boede paa Kaarsøen, en 9 á 10 aar hvorfra hand for 5 á 6 aar fløttede herfra til Bergen, hvor hand siden har boed, Ved faderens bortreyse til byen, blev hans Sønn Joen Josephsen antaget som et barn paa Gaarden Midbøe i Evenvigs Sogn og Guulens Skibbreede, hvor det forblev ikkun et Aar, inntil det igien for 4 á 5 aar siden reyste til byen og til sin fader, og veed ey Comparenten hvad enten barnet med spedalsk syge *hvar befenget eller ey da sam/m/e reyste til byen, hvilket og den øvrige Almue og Laug Rætt tilstoed saa at forholde sig saa vel at Joseph Joensen Var ey fød her i bøygden, som og at være herfra fløttet til byen i Armod

Fogden forlanged denne Almuens declaration sig beskrevet meddeelt.

Fogden fremlagde til attestation den over Skatternes 1ste og 2den termin forfattede Restance beløbende 566 rdr 5 mrk 11 sk

1747: 259b

Herløe Skibbreede

1747 d/en 16 junij blev Rættten til almindelig Som/m/ertings holdelse med Herløe Skibbreede satt paa Tingstædet Alvestrøm/m/en i Over Værelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rættten for dette Aar tilnevnte Laug Rætttes Mænd hvis Navne fol: 223 findes tilførte,

For dette Skibbreede blev de sam/m/e Kongl/ige forordninger oplæste som Ved nestforrige Ting stæder som og Stiftampt Mandens Ordre til fogden som alle fol: 244 findes extraherede

Ligesom og Stiftampt Mandens Resolution angaaende Ham/m/ers Præstegaards Huuses Reparation dat: 3 Majj 1747 blev publicered

Dernest blev til Publication frem lagt følgende documenter

1. Blev aflyst Jørgen Munchenberg og Anders Artanders udgivne Pante Obligation til Berent Gundersen paa Capital 700 rdr dat: 15 Dec: 1744 efter som Creditor Berent Gundersen Ved sin paateignede quittance af 3 jan: 1747 derfor har nødt fornøyelse vide fol: 294.

2. Jørgen Munchenbergs udgivne Skiøde til S/igneu/r David Frich paa Gaarderne Øfre og Nedre Kleppe, og Kleppestøe med Videre Inventarium efter skiødets formeld dat: 2 Januarij 1747 vide fol: 344

3. David Frichs udgivne Pante Obligation til Berent Gundersen dat: 3 jan: 1747 paa Capital 700 rdr hvorfor hand pandt setter ovenstaaende 3de Gaarder Nedre og Øfre Kleppe samt Kleppestøe med Videre efter Obligationens indhold som fol: 344 findes indført

4. Rasmus Heltes udgivne Pante Obligation til Johan Lampe paa Capital 25 rdr dat: 4de April 1747 vide fol: 345

5. Aflyst en Obligation udgivet af Herman Stoll til Mad/a/me Cathrine Osie de Fines lydende paa Capital 50 rdr: hvorfor Alversunds Kierke har været pant satt dat: 26 Sep: 1743, og som bem/el/te Obligations Summa til Justitz Raad de Fine som Creditorindens Sterboes Tilsius Mand er betalt efter hans quittering af 2den Sept: 1746 bliver sam/m/e af Pantebogen udsletted vide fol: 370

6. Karen Friman S/a/l/ig/ Johan Garmans udgivne Skiøde til Anders Tveten paa 2 p/un/d 12 Mark Smør 32 Kander og 2/3 deel faar udi Gaarden Erstad dat: 23 jan: 1747 vide fol: 345

7. Efge S/a/l/ig/ Jan Bartes udgivne bøkelsæddel til Otthe Johannesen paa 18 Mark fisk i Gaarden Nore Selle dat: 10de Dec: 1746.

1747: 260

8. Peter Krogs udgivne bøkelsæddel til Haaver Svensen paa 18 Mark $\frac{1}{2}$ faar og $\frac{1}{2}$ Mæle udi Gaarden Aasbøe dat: 20 Dec: 1745 med Rev: ej dat

9. Ditto hans udgivne bøkelsæddel til Ole Olsen paa 9 Mark Smør $\frac{1}{8}$ huud 6 Kander Malt i Gaarden Fromrei dat: 28 jan: 1747 med Rev: ej dat

10. Commerce Assessor Johan Lausens udgivne bøkelsæddel til Rasmus Michelsen paa 18 Mark fisk i Gaarden Fielstad som hands Versøster Birthe Lillienschiold er tilhørende dat: 4 Majj 1747 med Rev: ej dat

11. Ditto hands udgivne bøkelsæddel til Erich Olsen Blom paa 12 Mark Smør 4 ½ Mark fisk og 3 Kander Malt udi Gaarden Blom dat: 22 9ber 1746 med Rev: ej dat
12. Ditto bøkelsæddel til Johannes Johannesen Floen paa ¼ part \sc: 18 Mark fisk/ udi Gaarden Schiold dat: 29 april 1747 med Rev: ej dat
13. Ditto hans bøkelsæddel til Niels Thomesen paa ¼ part udi Gaarden Schiold som er 18 Mark fisk dat: 29 april 1747 med Rev: ej dat
14. Peter Krogs udgivne bøkelsæddel til Knud Monsen paa 16 Mark fisk udi Gaarden Breivig dat: 31 jan: 1747 med Rev: ej dat
15. Gert Hendrich Schriters udgivne Pante Obligation til Ludolf Kramer paa Capital 420 rdr dat: April 1747 vide fol: 345
16. En Laug tings doms afsigt dømt af forrige Laug Mand Hendrich Koch d/en 19 Sep: 1694 udi Sagen indstevnt af Nedre Kleppes Opsiddere Contra Opsidderne paa Kraagaas angaaende en under Gaardene liggende fiske Vog sam/m/e doms final er udi Skiøde protocollen fol: 345 ordlydende indført
17. Karen Frimans udgivne Skiøde til Haaver Johannesen Meeland paa 1 p/un/d 6 Mark Smør 16 Kander Malt 1/3 deel faar i Gaarden Erstad dat: 23 jan: 1747 vide fol: 345
18. H/er/r Jens Bruun paa Assessor Steensens Veigne hands udgivne bøkelsæddel til Anders Andersen paa 2 p/un/d Smør 16 Kander Malt i Gaarden Meeland dat: 7 Febr: 1747
19. Lars Hansen Lansvig Jacob Hansen ibidem Ole Hegøen og Peder Monsen Lansvig samtlige Værger deres udgivne bøkelsæddel til Ole Pedersen paa 16 1/5 Mark Smør 5 2/5 Kande Malt i Gaarden Kaurbøe dat: 15 junij 1747 med Rev: ej dat
20. Assessor Lausens bøkelsæddel til Ole Pedersen paa 6 Mark Smør i Gaarden Kaurbøe dat: 2 Majj 1747 med Rev: ej dat

D/en 17de ejusdem blev Rættten med sam/m/e Laug Rætt satt og blev til Publication fremlagt Deres Maj/este/ts Kong Friderich den femtes allernaadigste

1747: 260b

Confirmation paa sin Fader S/a/l/ig/ og Høylovlig Kong Christian den 6tes under dato 1 julij 1745 udgivne Privilegium for Christian Dreyer af Bergen paa Handel og Kræmmerleyed Jordholmen i Nordhors fogderie beliggende bem/el/te høy Kongl/ig Allernaadigste Confirmation er dat: 18 Nov: 1746 vide fol: 345

Procurator Claus Bleginberg mødte for Christian Dreyer Borger og privilegered Kræm/m/er paa Jordholmen og i Rette lagde et skriftlig Stevne Maal mod Anders og Ole Heggøen fordi de efter fogdens Opnevneelse have Veigred sig at gjøre hannem Assistance til Arrest forbud eller andre Maader over Udfarere og forprangere i det han/n/em Allernaadigst privilegerede district, hvortil Vidne Var indkaldede Niels Sæbøe LensMand for Radøe Skibbreede Elling Jensen og Hans i Stechen til Vedermæhle Gregorius Larsen og Anders Andersen, og paa Justitiens Veigne H/er/r Fogden Rasmus Smith, samt H/er/r Politie Meester Hendrich Mathiesen, Stevnemaalet Var dat: 10de april 1747 og af Stevne Vidnerne Mathis Tveiten og Niels Volle paateigned, som inden Rættten eedelig afhiemlede det de saavel for de i byen udi Stevningen ommelte Persohner, d/en 16 Majj nestleeden som og dagen derefter paa Landet Lovlig og i rette Tiid har forkyndet denne fremlagde Stevning, og deraf paa forlangende levered Anders og Ole Heggøen Copie af Stevne Maaled.

Af de indstevnte mødte Gregorius Larsen og Anders Andersen og blev Stevne Maalet oplæst - ligeleedis lod de indstevnte Anders og Ole Heggøen som ey persohnlig mødte frem lægge et skriftlig forfatted Indlæg under 2 Junij inde værende Aar skrevet af Procurator Reutz og tillige af dem underskrevet som for Rættten blev oplæst og lyder saaleedis

Procurator Bleginberg Reserverede sig Ved eedelig i Rette sættelse at besvare det fra Anders og Ole Heggøen indkomne forsætt, saa vel som hvis fra Gregorius Larsen og Anders Andersen skriftlig maatte ind kom/m/e.

Gregorius Larsen mødte ikke selv persohnlig men Anders Andersen indleverte paa sin og bem/el/te Gregorii Larsens Veigne et skriftlig forsætt forfatted af Procurator Johan Simon Kramer dat:

1747: 261

19de junij dette Aar, som for Rættten blev oplæst og lyder saaleedis

Procurator Bleginberg i henseende til det fra Procurator Kramer som Matrosernes hæftige forsvar udi deres lovstridige forprang mod saavel Byens og Christian Dreyers privilegier som den af ham selv allegerede forordning indkomne skriftlige exception fandt fornøden at Replicere, at bem/el/te Kramers force har forblindet han/n/em at hand ikke har kundet af Stevne Maalet udfinde Sagen Virkelig at Være nevnt for saavidt Gregorius Larsen og Anders Andersen Vedkom/m/er, saaleedis at Citanten Vil overtyde Heggøe Mændene at Virkelig nogle fra byen udkomne Jægter i Citantens district haver kjøbt fersk Vaarsild og i deres Jegter og baader bortført til byen, og som Citanten af de den tiid i districtet liggende ikke fleere haver kiendt end Gregorius Larsen og Anders Andersen saa er det Aarsagen at de Nominatim til Vidnernes hørelse om den Post ere kaldede, thi ellers kunde Vidnerne ikke tillades udi saadan deres forklaring dennem Ved Navn at berøre, og saaleedis formeener Comparenten at Stevne Maalet udi den Post ikke mangler noget i sin lovformelighed, hvorføre hand paastoed at Vidnerne til eedelig forklaring maatte antages.

Eragted!

De indstevnte Vidner admitteres til eedelig forklaring udi denne Sag siden de \til Veder-mæhle/ indstevnte persohner har Været tilstæde da de indstevnte Heggøe Mænd nægtede at Være Citanten assisterlig ved arrestens giørelse paa de frem/m/ede ankomne Jægter.

Af de indstevnte Vidner mødte Niels Sæbøe, Elling Jensen og Hans i Stechen ligesom og Johannes og Niels Boge, Vedtagende alle Lovlig Varsel

Det 1ste Vidne Niels Sæbøe fremstoed og efter behørig formanig til Vidnet var giort at Vogte sig for Meeneed aflagde sin Eed med opragte fingre og Vidnede følgende At da Vidnet d/en 30 jan: sistleeden laae paa fiske paa Jordholmen havde Christian Dreyer bud efter ham og forlangede det Vidnet som Lens Mand og de 2de Mænd Anders og Ole Heggøen skulle udreise til de baader eller jægter som Vare komne fra byen, for paa sam/m/e jægter at giøre Arrest paa Citantens Christian Dreyers egen bekostning og Ansvar, hvortil Heggøen Mændene svarede Vii kand ikke som selv har selt Sild til de udkomne bye Mænd, giøre arrest paa Vores egen Sild som Vii har solt; hvorpaa Dreyer tilspurte dem nemlig Heggøe Mændene Vil i da nægte Øvrigheds Ordre, hvortil de svarede, ney Vi farer ikke

1747: 261b

Procurator Bleginsberg spurte Vidnet 1mo Om ikke Anders og Ole Heggøen baade af Citanten og Vidnet omstendelig blev betydet at de til saadan forretning af fogden Var udnevnet, og om ikke saadant nogle dage tilforn Vidnet Vitterligt Var den/n/em bekient giort. 2do om ikke Vidnet hørte Anders og Ole Heggøen blandt andet under deres Nægtelse spurte hvad fogden Vel Ville giøre dem 3tio om ikke Christian Dreyer benevnte Stædet hvor de bye Mændene skulle eftersøge fornem/m/elig under Heggøen hvor deres egen boepæl var, og om sam/m/e Heggøen er meere end et got rifle skud fra Christian Dreyers boepæl

4to om ikke Christian Dreyer formedelst saadan Negtelse maatte fare til byen og besørge sig anden Anstalt hos fogden til Assistance 5. Om ikke Vidnet fornam at Christian Dreyers Arbeisfolck imidlertiid maatte gaae ledige og ingen Sild kunde faae til kiøbs 6. Om ikke Vidnet lige leedis fornam at adskillige fra byen udkomne baade og Jægte i de paa 1 fierdings distance om Citantens Krøm/m/erleye beliggende havne intoge og bortførte fersk Vaarsild som der i districtet blev opkiøbt 7. om hand ikke der iblandt kiente Gregorius Larsen og Anders Andersen at have ladning i en stor Jegt eller baad paa 12 á 16000 og dermed ubehindred bortreyste

Til den 1ste Qvestion svarede Vidnet at det blev sagt til Heggøe Mændene saavel af Citanten som Vidnet at de til saadan forretning var opnevnt, og at det ofte Var talt om til dem at de skulle holde saadan forretning men ey begiert at fuldføre noget førend den dag dog erindred Vidnet sig ikke hvad enten fogdens ordre om deres opnevntelse blev den dag oplæst for Heggøe Mændene eller ikke, til den 2den Qvestion svarte Vidnet det hand ey erindred sig om Heggøe Mændene lod falde de Ord, til den 3die qvestion svarede Vidnet, det hand ey rettere erindred sig at Citanten jo benevnte Stædet sc: Heggøen hvor bye Mændene laae, og at Heggøen er det nærmeste Stæd Ved Jordholmen, hvor de kand næsten see og høre lyd fra hinanden naar der tales høyt; til det 4de SpørsMaal sagde Vidnet det Citanten en halv tiimes tiid derefter at Heggøe Mændene nægtede ham at gjøre forbudet reyste til byen for at besørge sig anden Anstalt hos fogden, til den 5te qvestion svarede Vidnet det hand saae ikke at Citantens folk ganske Var leedig, men kunde faaet meere sild til kiøbs naar Citanten

1747: 262

havde Vilde givet for Silden ligesaa meeget som de andre bye Mænd, til det 6te svarede hand ja at hand nok fornam det, til det 7vende spørsMaal svarede Vidnet det hand ey kiente eller saae de 2de Navngivne persohner.

Videre havde Vidnet ey at forklare ligesom Bleginberg ey fandt fornøden Videre at qvestionere.

2 Vidnet Elling Jensen boende i Bergen fremstoed og efter aflagd Eed Vidnede følgende, at da hand d/en 30 jan: indeværende Aar af Citanten blev opkaldet udi hans Stue hvor Heggøe Mændene Lens Manden og det 3die indstevnte Vidne Hans i Stechen Var samlede, hørte Vidnet Citanten at forlange Heggøe Mændenes assistance til at efterleve fogdens ordre om Arrest giørelse paa nogen baade eller fartøyer i Heggøen beliggende, hvortil de {ney} svarede Ney fogden har med os ey at bestille, og da Lens Manden sagde til dem Vil i nægte fogdens ordre, svarede de som melt fogden har ey med os at bestille;

Til den 1ste qvestion {svarede} fremsatt for dette Vidne ligesom for nestforrige Vidne, svarede Vidnet, det han/n/em Vel Var Vidende at Heggøe Mændene længe havde Vist at de {sku} Vare af fogden opnevnte, ligesom de Aaret tilforn Var med Citanten paa saadan forretning ude Ved Alveim dog uden at fuldføre nogen Arrest forretning; til den Anden Qvestion svarede Vidnet det hand hørte Heggøe Mændene siige hvad vil fogden Vel giøre os toe fredelige Mænd, til den 3die qvestion som og den 4de svarede dette Vidne som nestforrige Vidne Niels Sæbøe, til den 5te qvestion blev svaret at formedelst bye Mændene stedse gjorde Overbud kunde Christian Dreyers folck ey kiøbe sild eller faae fult Arbeid, uden hvad de paa Christian Dreyers eget Garn kunde fange, til det 6te spørsmaal svarede Vidnet i alt ja, til den 7de qvestion svarede det hand saae saavel Gregorius Larsen som Anders Andersen at have en silde Ladning udi en stor baad som der ved stæden Var kiøbt, men hvormegen Sild derudi Var Viste Vidnet ikke, ligesom Vidnet og fornam at sam/m/e Mænd ubehindred dermed bort reyste.

3die Vidne Hans i Stechen fremstoed og eedelig forklarede til det 1ste Qvestion ligesom forrige Vidner untagen med den forskiel det Vidnet som i stuen Var tilstæde hørte allene Citanten og ey Lens Manden sagde at det Var fogdens ordre, men ey at Viide at det tilforn var Heggøe Mændene bekiendt det sam/m/e Mænd var opnevnte til saadan forretning, til den Anden Qvestion svarede Vidnet hand ey hørte at Heggøe Mændene sagde de Ord, hvad har fogden med os at gjøre, Til det 3die blev svart det Vidnet ey

1747: 262b

hørte hvor Dreyer vilde hen, men i det øvrige tilstoed qvestionen om at Heggøen ey ligger længere fra Jordholmen {til} 3tio hørte Vidnet Dreyer *reyse strax reyste til byen men ey at Viide udi hvilcket Erinde, til det 5te svarede Vidnet, det Dreyer kunde faaed sild til Kiøbs naar hand Vilde gived derfor saa meeget som andre derfra byen var udkomne for at kiøbe sild, og Veed Vidnet ey som reyste der fra hvad enten hans folck gick leedig for Arbeyd eller ikke til det 6te svarte Vidnet som nest forrige aflagde Vidne til den 7de qvestion svarede Vidnet, det hand kiente og saae Gregorius Larsen fare der ved Landet, men ey veed hvad enten hand kiøbte Sild eller ikke, men Anders Andersen fornam hand ikke

Procurator Bleginberg som nermere har erkyndiget sig at de øvrige 2de Vidner om den paastevnte Negtelse intet skal Være Vidende, men alleniste om hans nemlig Christian Dreyers indreyse til Bergen saa forlanged hand allene deres Vidnesbyrd om de 4re siste qvestioner.

Det beroer til i Efter middag med de 2de Vidners førelse

Da Rættten atter Var satt fremstoed det indstevnte

4de Vidne Niels Boge og efter aflagd Eed forklarede til 4 qv: det ham Vel Var Vidende at Citanten indreyste til Bergen for at faae behørig Anstalt føyed hos fogden at faae Mænd opnevnte i stæden for Heggøe mændene som havde nægted, siden Citanten selv sagde ham hvad Erinde hand havde til byen just for den Aarsag skyld, ligesom Vidnet og efter Citantens hiemkomst blev Vidende det Fogden havde opnevnt Vidnet selv og Johannes Boge. til den 5te Qvestion svarede Vidnet, det hand ey saa Citantens Folck kiøbe nogen Sild imens Christian Dreyer var i byen, siden hand ey havde til sin Gesel givet høyere ordre for silden at give end 1 mrk, og tilbød Vidnet bem/el/te hans Gesel Sild til kiøbs, men da sam/m/e ey vilde give meer end 1 mrk da andre bye Mænd bød Vidnet 20 sk paa havnen blev sam/m/e ey solt til ham nemlig Dreyers folck, men til andre bye Mænd som gav Vidnet 20 sk derfor; til det 6te Spørmaal svarede Vidnet ligesom forrige Vidner det 7de Spørmaal blev besvaret saaleedis at Vidnet saa saavel Gregorius Larsen som hand kiente som og Anders *Nielsen (Andersen), men ey fornam at sam/m/e Mænd kiøbte Sild eller og ladde den i noget fartøyt

5te Vidne Johannes Boge efter aflagde Eed Vidnede i lige Maade lige leedis som nestforrige Vidne Niels Boge, da dette Vidnes Udsiigen til de 4re siste qvestioner i alt kom over eens med det som af

1747: 263

Niels Boge forklaret og Vundet er.

Procurator Bleginberg i henseende til hand behøvede Vidnernes forklaring udskreven tillige med Gienpart af de indkomne skriftlige forsætter, saa og derforuden dagen behøves til fleere Sagers examination Var foraarsaged at begiere Sagen udsatt til først holdende Høsteting, da hand sam/m/e efter beskaffenhed skriftlig skal slutte, til sam/m/e tiid begierede hand

forelæggelse for her Politie Meester Hendrich Mathiesen som i dag ikke møder, i fald hand maatte fornøden noget til denne Rettergang at erindre.

Eragted

Den forlangte Udsættelse bevilges til nestholdende Høste ting, til hvilcken Tiid den lovlige indstevnte men ey mødende Politie Meester Hendrich Mathiesen forelægges Lavdag, i fald hand fornøden eragter noget til den/n/e Rettergang at erindre.

Procurator Claus Bleginberg i rette lagde en skriftlig Stevning af Christian Dreyer Borger og Kræm/m/er paa Jordholmen under 10de April sistleeden udstød Stevne Maal mod Gunder Østensen og Sivert {Monsen} Olsen som d/en 8 febr: indeværende Aar skal være befunden udi hans privilegerede district at have opkøbt fersk Vaar sild samt mod Hendrich von Horn som efter deres Angivelse dennem havde udreedet, fordi at bem/el/te Gunder Østensen og Sivert Olsen skal have foragted den Ved Rættens Middel paa deres indehavende Sild effectuerede Arrest til Arrestens Confirmation og Videre Undgiældelse samt Sildens Confiscation; til Vidner Vare indkaldede Niels og Johannes Boge Elling Jensen og Peder Jacobsen, og paa Justitiens Veigne H/er/r Fogden Smith og Politie Meester Mathiesen til Vedermæhle, hand i Rette lagde og den Ved Lehnsmændene over Radøe Skibbreede Niels Sæbøe for bem/el/te dato med Vidnerne Niels og Johannes Boge effectuerede og af H/er/r fogden Smith beskreven givne Arrestes forretning, hvilket hand begierede for Rættens oplæst, og de indstevnte Vidner om sist bem/el/te forretnings-Indholds Rigtighed til eedelig forklaring antagne.

De indstevnte Gunder Østensen og Sivert Olsen mødte ikke efter at 3de ganges paaraab ey heller Politie Meesteren. De instevnte Vidner mødte alle ligesom og Hendrich von Horn lod indlevere et skriftlig forsætt af 16 junij nest leeden

1747: 263b

Mathis Tveiten og Niels Wolle fremstode og eedelig afhiemlede det de lovlige har forkyndt for alle Vedkom/m/ende saa vel i byen som uden boende denne skriftlige Stevning nemlig d/en 16 Maj for de i byen boende og dagen derefter for Vidnerne, og blev af dem denne Stevning forkyndt for Gunder Østensens {og Sivert} hustrue da hand selv ey Var hiem/m/e, men for Sivert Olsen i hans eget paahør, lige som og anviist Stevne Maalet til Politie Meesteren. Stevne Maalet med den fremlagde Arrest forretning samt Hendrich Von Horns indgivne forsætt lyder saaleedis

Procurator Bleginberg fandt uforvarende for nærværende Tiid til den indkomne exception Videre at Replicere end at hand havde Væntet at de indstevnte Matroseres og Hendrich von Horns Consipist havde læst af lovens 1ste bogs 19 Cap: 21 art: at Arrestere skal forfølges til den jurisdiction hvor de ere behandlede, og Vedkom/m/ende der at bør svare til Sagen endskiøndt det ikke er deres Vernetning, og saa meget dismindre havde hand forventet, at hand havde fremkom/m/et med saa inapte (Eng. inapt = uskikket, upassende) expression, da end og Vidnerne som om Arrestens {forklaring} behandling skal gjøre forklaring sorterer under denne jurisdiction, hvor alle Vedkom/m/ende bør møde Vidnerne forklaringer at anhøre efter lovens 1ste bogs 2 Cap: 22 Art: endskiøndt det ikke er Vedkom/m/endes Vernetning, og saaleedis formeener hand intet at Være, som kand hindre de indstevnte Vidners Antagelse til forklaring om Arrestens behandling, i det øvrige skal Comparanten Vel i agt tage paa Citantens Veigne naar engang sluttelig i Rette sættelse skeer hvorvidt en hver efter Sagens beskaffenhed for denne Rætt kand Vorde dømt, men for nærværende Tiid alleneste begierede Vidnerne til forklaring antagne.

Eragted!

De indstevnte Vidner admitteres til eedelig forklaring om Arrestens behandling

Det første Vidne Niels Boge fremstoed og efter aflagde eed Vidnede efter at Arrest forretningen for Rættten blev oplæst, at alt hvis udi sam/m/e forretning er andført og beskrevet i alle Maader rigtig forholder sig, untagen det hand ey hørte hverken Gunder Østensen eller Sivert Olsen at have brugt dyre Eder og forpligtelser at de ikke skulle eller Vilde holde arresten som dem i Kongens Navn Var forkyndt, men Vel at have hørt at Gunder Østensen sagde jeg holder ikke den arrest som Lensman-

1747: 264

-den har giort; ligesom og Vidnet forklarede at have seed Citanten Dreyer 2de gange at have løsed landtovet eller fæsted paa deres baad som arresten var giort paa, hvilcket Tov Gunder Østensen igien fæstede og belagde paa Kolderen, da hand nemlig Gunder ey vilde fare fra Dovøen hvor Jegten \eller baaden/ tilforn laae, men om Sieur Olsen sloeg tovet af baaden Viste Vidnet ey at forklare noget lige som hand ey heller hørte det Sieur Olsen negtede Arrestens holdelse, men i det øvrige forklarede Vidnet det ingen af de indstevnte Vilde tillade Citantens folck at føre baaden til sin brygge, men at Gunder Østensen med ilske belagde Tovet paa Jegten 2de gange. Hvorefter Vidnet med Christian Dreyer hjemreyste til Jordholmen, hvor da blev sam/m/e dags Aften anteigned hvis passeret var, Videre havde Vidnet ey at forklare

Retten erfarede at hvad det 1ste Vidne som under Navn af Niels Boge er andført, er talt og Vidnet af Johannes Boge, saa navnet allene mislig er andført.

Det 2det Vidne Niels Boge, og ligeleedis under Eed forklarede den fremlagde Arrestes forretnings Inholds Rigtighed, og med sam/m/e forskiel som nestforrige Vidne forklaret har, da hand sagde at det Vel kunde Være Gunder Østensen bante hvilcket hand ey hørte, men Vel at see ham Vred og at tale Vreede Ord i øvrigt kom hands Udsigende med Johannes Boges forklaring i alt over et

Det 3die Vidne Elling Jensen efter aflagde Eed Vidnede ligesom de forrige Vidner, at hvis der udi Arrest forretningen er anført rigtig saaleedis at forholde sig, saa vel som og at have hørt Gunder Østensen med Vreede at have negtet Arrestens holdelse, ligesom og *Sivert (Sieur) Olsen der dog ey skielte saa meget som den anden.

4de Vidne Peder Jacobsen boende i byen forklarede at have Været til stæde da Arrest forretningen skeede paa de indstevntes Jægt, og at alting som bem/el/te forretning inde holder saaleedis som anført er rigtig fore holder sig og i øvrigt vedblev nestforrige Vidnes Udsigende.

Procurator Bleginberg begierede forelæggelse for Gunder Østensen og Sivert Olsen som ikke møder til førstkom/m/ende høsteting, samt Henrich von Horn til sam/m/e tiid at erklære sig directe om hand Vedstaar at de for hans Reigning til Silde køb har Væred udreedede, ilige Maade at H/er/r Politie Meester Mathiesen til sam/m/e tiid maatte gives Lavdag i fald hand noget til Sagen havde at erindre.

Eragted

Da der endnu af Citantens fuldmægtig ikke er fremsatt nogen Paastand til Dom over indstevnte Hendrich von Horn saa kand der og ikke paa den/n/e tiid blive skøn/n/et og kiendt hvorvidt hand bem/el/te von Horn for den/n/e Rett og jurisdiction i den her paa-

1747: 264b

-stevnte Sag bør lide dom eller ikke, men saa snart Citanten med sin i Rettesettelse er fremkom/m/en skal om den post og Henrich von Horns des angaaende indkomne indlæg under 16 junij sistleeden fremførte exceptioner Vedbørlig blive interloqueret, imidlertid gives *de (den) indstevnte Henrich Von Horn Lavdag til næste Ting til directe at explicere

sig om de 2de indstevnte Persohner Gunder Østensen og Sivert Olsen af ham og for hands Reigning er udsændte til her udi fogderietz og under Citantens Allernaadigst forunte Kræm/m/erleyes district at kiøbe eller til forhandle sig Sild, Ligeleedis forelægges de indstevnte og ey mødende Gunder Østensen og Sivert Olsen til bem/el/te Tiid at møde deres forsvar i Sagen at frem føre, som og Politie Mesteren Hendrich Mathiesen gives Lavdag i fald hand noget til denne Sag eragter at have erindret.

Procurator Bleginberg i Rette lagde en Stevning af Christian Dreyer under 10 Aprilis sistleeden udstød til en Arrestes Confirmation over 6983 støcker fersk Vaarsild som Anders Torgiersen og Ole Vredre den 3die febr: nest tilforen ere blevne antrofne med i deres baad at have intaget udi det ham Ved Kræm/m/er Leyed Jordholmen allernaadigst forunte district, til Vidne Niels Olsen Boge og Jens Johansen Hole, og til Doms lidelse efter Sagens beskaffenhed Ole Brevig og Johannes Tosche som Silden efter de skyldiges beretning til dennem skulle have soldt, endelig Ole Brevig for pucken og bruttallering i følge af ubekiente med sig havende persohner Natte tiide paa Citantens brygge medens hand Var i Arbeide med den Arresterede Silde Opførsel i sine Værelser, og endelig Var tilkaldet paa Justitiens Veigne Ædle H/er/r foged Rasmus Smith, saa vel som Politie Meester Hendrich Mathiesen.

Af de indstevnte mødte alle untagen Ole Wrede og til Vedermæhle indkalte Politie Meester Mathiesen.

Stevne Vidnerne Mathis Tveten og Niels Wolle frem stode og eedelig afhiemlede det de efter paateigningen lovlig har forkyndt Stevne Maalet for alle Vedkom/m/ende Ligesom og for Ole Wredes Hustrue, da hand selv var fraværende, lige som og at have dagen derefter indstevnt de paa Landet boende og i denne Stevning ommelte Persohner, som og at have anviist denne Stevning for Politie Meester Mathiesen bem/el/te Tiid d/en 16 Majj sistleeden. Stevne Maalet blev der næst oplæst og lyder saaleedis

Anders Torgiersen mødte for Rættens og fremlagde et skriftlig af Procurator Johan Simon Kramer under dato 19 Junij 1747 forfatted indlæg og tillige af ham og indstevn-

1747: 265

-te Ole Vredre underskrev som for Rættens blev oplæst og lyder saaleedis.

Procurator Bleginberg fandt intet udi den paa de indstevntes side fremkomne forestillelse, som kunde hindre de i Stevne maalet navngivne Vidners forklaringer, hvorimod ingen insiigelse skeer, hvorfors hand paastod at den passerende Arrestes forretning hvilcken hand nu fremlagde inden Retten maatte oplæses, og de indstevnte Vidner derefter, saa vel til dens indholds beædigelse som Videre forklaring betreffende Ole Brevigs forhold maatte antages, men forinden saadant skeer ønsked hand at høre hvad Ole Brevig som hand seer for Rættens er nærværende haver at frem føre, paa det hand der efter sine qvestioner til Vidnerne kand indrette.

Ole Brevig mødte og Vedtoeg Lovlig Varsel og derefter forklarede at hand tillige med sin Kam/m/erad om formiddagen d/en 3die febr: sistleeden kasted udi de instevnte Anders Torgiersen og Ole Vredes baad, som ved Brevigs Landet en god fiering synden fra Jordholmen \var/ beliggende, 1100 støcker sild, hvorom Comparenten Ole Brevig tillige med hans Kam/m/erad ey var Accordet med de indstevnte som sam/m/e Vilde kiøbe af dem, hvor meged hand derfor skulle have, hvorpaa Comparenten atter udreyste til sine Garn for at eftersee om noget Videre Var fanget, men da Comparenten hiem kom fra Stæderne hvor deres Garn stod fandt hand hverken de indstevntes baad hvorudi de 1100 sild Var kasted ey heller en anden liden baad som de indstevnte tog og reyste efter sin baad paa, men da hand hiemkom i sit huus hørte hand nemlig Comparenten at de indstevntes baad Var taget fra hands Land Brevig og skulle fare bort til Jordholmen, hvorpaa Comparenten tillige med 5

andre Mænd reyste paa en baad til Jordholmen og der sam/m/e stæds om Aftenen Klocken 8 ankom, hvor de da strax kom i tale med Citanten og tilspurte ham, hvorfor hand havde taget deres sild fra Brevigs Land der var indlastet i de indstevntes baad, og hvad Aarsagen Var da hand Viste sig ey til Citanten at Være noget skyldig og det ey var hans Land, hvor til hand nemlig Citanten svarede ney det er Presidenten tilhørende, hvorefter Comparenten forlangede at Citanten Vilde foreviise sig Kongl/ig Privilegium med Haand og Zeigl under, men imens hand dette forlangte gick Citanten bort, og da hand ey fick Svar derpaa af Citanten, uden at hand allene sagde det er til pass at silden er bortaget, og hand derpaa tilspurde Procurator Bleginberg som Citantens fuldMægtig og paa bryggen hos dem staaende om at foreviises

1747: 265b

Citantens forunte Privilegier, svarede Bleginberg jeg har ikke løst mine boxer, hvorpaa Comparenten skiød endeel Matroser og Skatte bønder til Vidne, og sagde der nest kort i vørrer ikke meer paa Kongens eller Kongens skatte bønder at i taler Det Ved jeg ikke. Comparenten benægtet i det øvrige at Være ankom/m/ed til Citantens brygge med større Manskab end med 5 Mand til sig, og ey i andet Erinde end spørge om den bortagne sild, og hvad Rett Citanten der til kunde have

Procurator Bleginberg paa Citantens som egne Veigne benegtede hvad Ole Brevig om hands med Citanten og Comparenten førte discours uden Sandhed Vidløftig har digtet, hvilcket paa de indstevntes og fleere Vidners Udsiigende Vil ankom/m/e, men begierede at Arrest forretningen for Niels Boge og Jens Johannesen maatte oplæses, og de om dens Indhold til forklaring antages, hvorefter hand sig Videre Qvestioner Reserverer.

Arrest forretningen blev derfor oplæst for Niels Boge og Jens Johannesen Boge, som under Eed beedige at den producerte og forelæste Arrestes forretning i alt befindes Rigtig og at alt som der udi anført rigtig er beskrevet og dem som Vidner underskrevet paa Stæden Jordholmen sam/m/e dags Aften, at Arrest forretningen passerede.

Derefter paastoed Comparenten Vidnerne Separerede, og under deres aflagde Eed paa efter følgende Qvestioner examinerede 1mo om ikke Vidnet saa og hørte at Ole Brevig sam/m/e Aften en toe og 3 tiimer efter Afdage medens de endnu stoed og optalte den arresterede Sild kom paa Christian Dreyers brøgge med en deel Mandfolck og havde nogle efter liggendis i baaden 2do Om hand ikke med stor Iver pucken og brauten spurte hvad det var de havde giort og bortaget baaden med Sild fra hans Land og hvad Adgang der til havdes, 3tio Om hand ikke baade af Lens Manden Niels Sæbøe og af Christian Dreyer blev betydet at den sild de optalte Var arresteret efter fogdens ordre, paa Christian Dreyers Ansvar og skulle Ved Lands Lov og Rætt forsvares 4to Om ikke Comparenten da Christian Dreyer og Lens Manden ikke længere Vilde bruge Mund med Ole Brevig *mens (imens) gik op i stuen, nedkom paa bryggen og spurte hvad der var for en Larm og hvor alle disse Men/n/isker ville hen, 5to Om ikke Ole Brevig derpaa spurte

1747: 266

efter brev og beviis for det som var giort, og Comparenten derpaa til bød at gaae med op i Stuen saa skulle hand faae alt sam/m/en at see, 6to Om ikke Ole Brevig dertil svarede, Eg gaaer ikke op her skal du viise mig dem, og derpaa af Comparenten fik til Svar der at løse sine boxer og fremtage sine documenter \var ey hands leylighed/ 7mo Om ikke Comparenten da Ole Brevig derpaa med stor Larm og Iver skiød til Vidne til sist sagde, hør got folk her er skeed en Arrest Ved Rettens Middel den skal Ved Lans Lov og Rett forsvares, og der bliver du Ole Brevig til stevnt, og der kand frem føre hvad du haver at siige,

og ikke her paa saadan Maade staae og larme medens Vii endnu er i Arbeyde med det arresterede Godtz 8do Om ikke {Vid} Comparenten spurte Videre, hvad det Var for Mandskab hand havde med sig og begierede at Viide deres Navne, men blev svared de havde saa mange Navne, 9no Om ikke Comparenten derpaa, greb efter Lyset, Lysede den foreste Mand i Øynene og raabte om der Var nogen som kiendte ham 10mo Om ikke Ole Brevigen derpaa med megen høy røst raabte nogle gange, i baad alle Mand, sprang i sin baad sloeg Ild med sit fyhr staa, og atter raabte saa kom Kare, i baad alle Mand, og saaleedis bortfore uden at Ville Være bekiendt hvad Mandskab hand havde med sig.

Niels Boge under forrige aflagde Eed forklarede det hand baade saa og hørte Ole Brevig at Være paa Citantens Brygge da det Var mørkt, og medens de stoed og optælte den Arresterede Sild, lige som hand og Veed og saa at Ole Brevig med toe andre Mænd kom paa land men om der Var fleere i baaden efterliggende Viste hand ikke da hand ey saa Ole Brevigens baad Til den 2den qvestion svarede Vidnet det hand ey hørte Ole Brevig tale de ord som qvestion indeholder, men Vel at høre ham tale med Bleginberg nogle Ord som til seenere qvestioner skal forklares, 3tio svarede Vidnet det hand ey havde hørt hverken Lens Manden Niels Sæbøe eller Citanten Dreyer at have betydet ham nemlig Ole Brevig de Ord 3die qvestion indeholder 4to benægtede Vidnet at have hørt at Bleginberg/ haver talt eller raabt de ord da hand nedkom paa bryggen nemlig hvad det var for en larm og hvor alle disse Mennisker Ville hen, og som der Var en mengde Mennisker paa bryggen, og Vidnet anteigned hvad sild der blev optælte hørte hand ey grandgivelig Bleginbergs Ord den tiid, 5to svarede Vidnet det hand hørte Ole Brevig høyt tilspurte Bleginberg efter brev og beviis

1747: 266b

for det som giort Var, men ey hørte Bleginbergs Ord igien til Ole Brevig, da Bleginberg ey var saa høy røstet som Ole Brevig, og Vidnet ey stoed saa ner 6to svarede Vidnet hand ey hørte Ole Brevig sagde ey at Ville gaae op i Stuen men Vel at Bleginberg sagde i for være saa god og bie til jeg løser mine boxer, hvortil Ole Brevig svarte det hører i paa hvorleedis hand svarer en fattig Skatte bonde, hvor til Bleginberg svarte ney ikke saa jeg bærer Kongens privilegium i mit inderste boxe eller og hand sagde jeg har dem i min inderste boxe kunde Vidnet ey vist siige hvad af deelerne hand sagde, til den 7vende qvestion negtede Vidnet ey at have hørt noget af de anførte og af Bleginberg talte Ord, formedelst den eene talte i Munden paa den anden den 8de qvestion blev ligeleedis benægtet ey at have hørt noget af. Til d/en 9de qvestion svarede Vidnet det hand saa et Lys blev nedbaaret paa bryggen, men hvem sam/m/e Var eller hvem der blev lyst under øyne, saa eller Veed Vidnet intet at siige om, da hand Vænte Ansigtet til de der talte silden og Ryggen til dem som stoed paa bryggen ey heller hørte hand Bleginbergs Raab om nogen kiente den som qvestion melder blev lyset, Til det 10de Spørsmal svarede Vidnet det hand vel hørte Ole Brevig sagde kom/m/e lad os fare eller roe Vor Vey, men hvad enten Kare eller folck Viste Vidnet ey at forklare men hvad enten hand den Tiid gick strax i baaden eller ey Viste hand ikke, lige som hand ey heller saa Ole Brevig slaae Ild med sit fyhr staa i baaden eller og raabte meer end engang da hand stoed tet neden med Søen, ligesom Vidnet ey merkte at Ole Brevig vilde være det Mandskab bekiendt der Var med ham, da hand ey hørte at nogen derom spurte ham, Videre Viste Vidnet ey efter tilspørsel at forklare.

Det 2det Vidne Jens Johannesen Hole efter at Eeden blev ham forelæst Vidnede til den fremsatte første qvestion, at hand ikke saa Ole Brevig kom/m/e til bryggen med nogen untagen 2de Mænd saa hand da de var komne paa bryggen og hørte hand Ole Brevig tale om Aftenen men hvad tiid det var Viste hand ikke, dog var det gandske mørkt, da de havde allereede optalt Silden i Jegten men Vidnet gick dog ey der fra, men om der var nogen Mænd i Ole Brevigens baad efterliggende Viste Vidnet ikke, 2do forklared Vidnet at Ole Brevig

talte høyt, dog hørte Vidnet ey bem/el/te Ole Brevig tale de Ord den 2den question indeholder, om den

1747: 267

3die qvestion Vidnede Comparenten ey viide noget af, lige leedis svarede Vidnet ey at Viide noget om den 4de qvestion at have hørt, ligesom og ey at have hørt noget af det 5te qvestion indbefatter, til den 6te qvestion svarede ey at have hørt Ole Brevigs Ord til Bleginberg om ey at vilde gaae op i Stuen men vel Bleginberg at nevne boxer men hvad fleere Ord viste hand ikke, da Ole Brevig forlangte at see Kongens brev; Til den 7vende qvestion svarede Vidnet det hand vel hørte Ole Brevig skiød til Vidne om Bleginbergs Ord men ey Videre af de Ord bem/el/te Bleginberg videre talte den 8de question Viste Vidnet aldeelis ey noget at have hørt eller Veed om, om den 9de question kunde Vidnet ey heller efter tilspørsel forklare noget, da det sagde sig derom ey noget at erindre, til den 10de qvestion forklarede Vidnet ligeleedis ey at kunde svare da hand forinden Ole Brevig reyste var oppe i Dreyers Stue og ey saa eller hørte naar bem/el/te Ole reyste fra bryggen

Procurator Bleginberg som med største forfærdelse havde fornum/m/ed hvor urimelig disse Vidner haver Viist sig partiske i deres udsiigende til Ole Brevigs faveur Reserverede sig i sin Tiid at gjøre nermere Anviisning paa deres forklaringer i sig selv til Rættens paafølgende Overveyende, og ellers begierede Lavdags forelæggelse for H/er/r Politie Mesteren til førstholdende høsteting til hvilken tiid hand fleere Vidner agter at føre.

Eragted

Den til Sagen indstevnte Politie Meester Hendrich Mathiesen forelægges Lavdag til nestholdende Høste ting

Fogden fremlagde til attestation den forfattede Restance over de Kongl/ige Skatters 1ste og 2den termin der beløber 489 rdr 4 mrk 14 sk

Fleere Sager frem kom ey udi rette, hvorfor Tinget ophæves

Radøe Skibbreede

1747 d/en 19de Junij blev Rætten til Som/m/er tings holdelse satt med Radøe Skibbreede paa Ting stædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rettes Mænd hvis Navn fol: 226 findes anførte for dette Skibbreede

Bleve alle de Kongl/ige Ordres og Stiftamptmandens Ordre oplæste som Ved nestforrige Ting stæder

1747: 267b

Dernæst fremlagt til publication

1. Arnold Meyers udgivne Pante Obligation til Inspecteur Abraham Norman dat: 27 Majj 1739 blev til Udslettelse af Pantebogen i Rettelagt da Creditorindens quitterin under 30 Nov: 1746 der paa teigned fantes vide fol: 166

2. H/er/r Willum Frimans udgivne bøkelsæddel til Jon Jonsen paa 6 1/3 Mark Smør og 7 1/3 Kande M: udi Gaarden Udsylte dat: 18 Jan: 1747, Mangers Præsteboel beneficeret

3. Ditto hands udgivne bøkelsæddel til Jacob Østensen paa 1 p/un/d 8 Mark Smør udi Gaarden Mangersnes dat: 15 Nov: 1746

4. Afg/angne Biskop Bornemans udgivne bøkelsæddel til Michel Jacobsen paa 18 Mark Smør 1 kvarter og 6 Kander Malt i Gaarden Strøm/m/e dat: 24 Martij 1747 med Rev: ej dat

5. Ditto hands udgivne bøkelsæddel til Mons Fusesen paa 18 Mark Smør 1 kvarter og sex Kander Malt i Gaarden Strøm/m/e dat: 10 jan: 1747 med Rev: ej dat

6. Frue Storms udgivne bøkelsæddel til Magne Johansen paa 9 Mark Smør $\frac{3}{4}$ Mæhle Malt i Gaarden Nordanger dat: 29 april 1747 med Rev: ej dat

7. Com/m/erce Raad Gartners udgivne bøkelsæddel til Erich Nielsen paa 7 $\frac{1}{5}$ Mark Smør $4\frac{4}{5}$ K: Malt i Gaarden Bøe dat: 13 Dec: 1746

8. H/er/r Willum Frimans udgivne bøkelsæddel til Niels Pedersen paa 18 Mark Smør 8 Kander Malt i Gaarden Reistad dat: 29 april 1747 - Mangers Præsteboel til hørende

For Rætten histerede sig Magne Olsen, Peder Larsen, Johannes Andersen og Gudmund Halvorsens Encke Siri Olsdatter alle opsiddere paa Gaarden Ulvatten i Radøe Skibbreede og alle beklagede sig stoerlig det deres paa boende Gaards Huuser alle, untagen en Lade som fra de øvrige Huuse Var Separered og stoed for sig selv, Ved ulyckelig Ildebrand for 7 Ugers Tiid siden ere lagde udi Aske, ligesom det øvrige deres boehave og Creatuure for Magne Olsen sam/m/e tiid tillige blev op brendte, og fra Ildens Vaade ey reddede, til Vidner om denne uløckelig hændelse var indkaldet Iver Johannesen Soltvedt og Magne Johannesen Nordanger som eedelig forklarede, det Comparenternes Udsiigende i alt forholdt sig saaleedis i Sanhed, og at alle Gaardens bygninger untagen høladelen som alle Opsidder-

1747: 268

-ne har til fellis brug, bleve {for} Søndags Morgen efter beedagen opbrente og lagde i Aske, i lige Maade forklared Vidnerne at Comparenternes Udsiigende lige leedis medførte Sandhed, det lidt eller intet af deres boehave blev reddet, men at Magne Olsens Creatuure af stort og smaatt i alt 21 støcker blev sam/m/e tiid op brente Dernæst blev Matriculen Confereret for hvad Skyld denne op brente Gaard Ulvatten beliggende i Radøe Skibbreede under No 35 er anført, og befantes sam/m/e Gaard da at skyldte udi Skatt 1 Løb 2 pund 2 Mark Smør, og i Landskyld 1 Løb 9 Mark Smør 1 Tønde 6 Kander Malt, hvoraf Mangers Præsteboel Allernaadigst er benificeret 9 Mark Smør 6 Kander Malt, og afgangne Major Storms Frue Margrethe Risbrich det øvrige nemlig 1 Løb Smør 1 Tønde Malt at eye.

Comparenterne forlangte dette Tings Vidne slutted {og}

Tilsist tilspurte Rætten den øvrige Almue om det ikke alt som oven ført forholder sig, hvortil alle tillige med Laug Rettet enstem/m/ig svarede io, hvorfor dette Tingsvidne udstædes og under Rættens forseigling stadfæstes.

Publiceret et skiftebrev forretted paa Gaarden Indre Tougle efter afg/angne Marithe Hans Datter d/en 22 Nov: 1746 vide fol: 345.

D/en 20de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rættes Mænd satt og blev følgende underteignede documenter publicerede

1. Michel Halversen Hielmens bøkelsæddel til Iver Ellingsen [paa] 6 Mark Smør 8 Kander Malt udi Gaarden Indre Helle dat: 20 junij 1747 med Rev: ej dat

2. Ole Monsen Tostensvigs udgivne bøkelsæddel til Niels Johannesen paa 9 Mark Smør 5 Kander Malt udi Gaarden Midthelle dat: 31 April 1747 - mangler Rev:

Fogden Smith efter forrige tiltale Contra Østen og Mons Grindem
Fogden frem lagde den paa sistleeden høste ting afsagde og beskreven givne Lavdags
forelæggelse for Vidnet Johannes Povelsen Grindem som nu persohnlig møder Vedtagende
saavel lovlig Stevne Maal som forelæggelse til denne Rætt at svare og aflægge sit
Vidnesbyrd, ilige Maade mødte begge de indstevnte Østen og Mons Grindem for at anhøre
dette Vidnes udsiigende

Fogden forlangede dette nu mødende Vidne afhørt hvorpaa

Vidnet Johannes Povelsen Grindem fremstoed og efter at behørig formaning Var ham
af Rættens givet at Vogte sig for Meen Eed, aflagde sin Eed og Vidnede følgende det hand
Var paa Floen afvigte Aars høst et Aar siiden hvor Vidnet da hørte at Østen og Mons
Grindem havde nogle Ord imellem sig angaaende deres Jordemarke

1747: 268b

og til sist blev vrede paa hinanden, hvorefter Vidnet saa at Østen og Mons Grindem fattede
hinanden udi haaret, og kunde Ole Floens Kone og Pige ey skille dem ad fra hinanden men
omsiider kom Mons Grindem først ud af dørrn da Østen skudde ham for sig igien/n/em
dørrn, og uden for dørrn sloeg \hand sc: Østen/ Mons Grindem 2de slag i hovedet med sin
haand, og saa Vidnet den tiid ikke at Mons sloeg igien eller toeg til Modværge, dog kunde
Vidnet ey erindre sig hvad enten Østen Var blodig i Ansigtet eller ey, hvorefter de skiltes fra
hinanden og reyste hver paa sin baad derfra Videre havde Vidnet efter tilspørsel ey at
forklare.

De indstevnte blev tilspurdt om de Videre til Sagen havde at svare, hvortil de begge svarede
at da slagsMaalet skeede Var de begge beskienkede, og forlangede Østen Grindem sagen
udsatt til næste ting for at føre fleere Vidner udi Sagen til sin formeente befrielse nemlig Ole
Fløens hustrue Anne og Rasmus Tosche begge i Herløe Skibbreede boende.

Eragted

Den forlangte Opsættelse bevilges til næste ting da indstevnte Østen Grindem paalægges at
indkalde de navngivne 2de Vidner nemlig Ole Fløens Hustrue og Rasmus Tosche for deres
Værneting, som der ved formeener sig ved deres Vidnesbyrd at blive beskiermed, efter
hvilcken Sagens Omstændighed da skal døm/m/es i Sagen.

Fogden Smith forestillede at hand til dette Ting Tiid og Stæd haver ladet med muntlig Varsel
ved Stevne Vidnerne Lehns Mand Niels Sæbøe og Berge Vettaas {haver} ind stevne Ole
Asbiørnsen Nordanger for øvede Klammerie {imod de} samt Knivdrag imod Rasmus
Monsen Lilletvedt skeed udi en barsel Gilde hos Ole Møching derom at anhøre efter
skrevne Vidner Ole og Johannes Møching Christian og Gudmund Sættre og derefter Dom at
lide.

Den indstevnte Ole Asbiørnsen Nordanger mødte og tilstoed Vel at kunde Være stevnet udi
sit huus i lovlig tiid, men ey derom at Være Vidende forinden afvigte Freedag da hand
hiemkom fra Aschøen hvor hand i 3 Ugers tiid har havt at arbejde,

Stevne Vidnerne fremstode og eedelig afhiemlede det de for 3 Ugers tiid siden d/en 27 Maj
sistleeden haver forkyndt ovenstaaende muntlige Stevning udi Ole Asbiørnsens Hustrues
paahør, da hand nemlig Ole Asbiørnsen

1747: 269

ey var tilstæde, men efter hans hustrues forklaring var tilforn henreyst til Aschøen, ligesom
alle Vidner under falsMaal var indkaldede

Fogden forlangede de indstevnte Vidner fremkaldede deres Vidnesbyrd i Sagen at aflægge. hvorpaa det

1ste Vidne Ole Møching fremstoed og Vedtoeg lovlig Varsel, og efter aflagd Eed Vidnede, at da hand {for} 8te Uger for juulen havde indbudet den indstevnte Ole Asbiørnsen Nordanger med andre Mænd udi et Barselgilde hos sig, og da hand med de andre havde faaet sig mad og endnu sadt Ved borde hørte hand den indstevnte Ole Nordanger kom i Mund kiæckling med Rasmus Monsen Lilletvedt, som nu til Vædermæhle tillige møder for Rætten, og da Ole Nordanger talte over borde jeg har faret baade Øste og Norefjelds og det har staaet 3 gange om at jeg skulle fare af landet men andre ligger hiem/m/e i Asken, hvileke Ord hand talte i Almindelighed og ey til nogen i særdeelighed, hvor til da Rasmus Monsen Lilletvedt, som sad tvert over bordet og karved Tobach med en Kniv, efter at hand havde lagt dugen for sig afsiide paa bordet, {og} sad Kniven paa spidsen i bor[det] det hand holdt i haanden, og sagde til Ole Nordang, hvad er det for Aske du meener, hvortil Ole svarede det seer i paa hand drager Kniv til mig, hvortil Rasmus svarede det løgst du, du er ey god for at formeene mig at karve en pibe toback, Ole derpaa toeg strax til sin Kniv, og sagde til Rasmus drager du kniv til mig, saa skal dievelen kom i dig, og i det hand vilde reyse sig op recked hand sig over bordet med kniven i haanden imod Rasmus, hvorudi hand blev hindred af de hos siddende Johannes \Møching/ og Mathis Sættre som holt ham om Armene indtil Vidnet kom og toeg over Knivs bladet med sin Hue og brød bladet af saa Ole Nordang allene beholdt skafted tilbage i haanden, og sagde Ole Nordang med Eed da Vidnet Vilde tage kniven fra ham, der skal ingen tage Kniven fra mig, efter saadan tumult da Ole Nordang med Magt Vilde fra bordet blev bordet ned Veltet med Maden paa, og da Vidnet som melt fick Kniven fra Ole Nordang maatte hand gaae hen til sin Kone der laae i barselsæng og af forskreckelse henfalt i besvimelse, saa hand ey videre kand i den/n/e Sag erindre sig hvad tildraget er, Vidnet blev til spurdt om det fornam Rasmus Monsen gjorde nogen Modstand eller tiltalte ham Videre, hvor til Vidnet svarede Ney. Vidnet forklarede end Videre at efter denne tumult var stilled og alle af Stuen *ud

1747: 269b

udgaaed untagen Rasmus Lilletvedt og hands Kone tilligemed Johannes Sættres Kone, kom Ole Nordang 1 eller halvanden Tiimes tiid der efter udi Vidnetz Stue igien og da hand saa Rasmus Lilletvedt sidde Ved bordet sagde Ole kand Vii ikke blive forligt, hvor til Rasmus sagde fanden forliges med dig, jeg har intet at forlige mig for, hvorpaa Ole atter svarede kand Vii da ikke blive forligt skal dievelen kom/m/e i dig, og trev saa et gammelt kiørel og kastede efter Rasmus med, som dog gick over Rasmus sit hoved og ey træffed ham, atter trev Ole til en anden Kiørel Stav men hvad enten hand {kasted} \sloeg/ eller stødte Rasmus dermed i mellem skuldrene Viste hand ey Vist, dog beholt Ole Staven til bage i haanden, siden toeg Ole, Rasmus i haaret og rev ham af bencken ned paa Gulvet, hvor de da fra hinanden blev adskilte, Vidnet forandrede udi sin forklaring at Staven falt af Oles haand da hand toeg Rasmus i haaret, Videre havde dette Vidne ey at forklare.

Det 2det Vidne Johannes Møching frem stoed dernæst og efter Eeds aflæggelse forklarede det hand med fleere sam/m/e tiid var i barsel Gilde hos Ole Møching, hvor hand over borde hørde Ole Nordanger og Rasmus Lilletvedt havde en tale for sig med hinanden, men hvorom Viste Vidnet ey at udsiige, lige som hand og saa Rasmus karved Toback paa boret, {og} \men/ Viste ikke om Rasmus satt Kniven i bordet da hand karvede Tobacken eller ikke, dog hørte Vidnet Ole sige til Rasmus drager du Kniv til mig skal den onde eller dievelen fare i dig, hvorpaa Ole som sad oven for borde reyste sig op i Vreede og Vilde gaae frem da hand sad oven om bordet Ved Væggen men uagted Vidnet som sad ham nermost paa siden tillige med Mathis Johannesen Sættre Vilde hindre ham derudi og holde ham, rev hand

bordet ned da Maden stoed paa og kom frem, dog saa Vidnet ikke hvad enten Ole havde Kniv i haand eller ikke; Vidnet forklarede dernæst at da Ole Var fremkom/m/en paa Gulvet, gick Vidnet ud, og strax derpaa kom nogen uden for til Vidnet som sagde nu dræber Ole Nordang Gudmund Sættre, men da Vidnet ey saa Gudmund Sættre udi den Stue hvorfra hand nyelig var gaaet gick Vidnet i sin egen Stue, hvor hand *fatt (fant) Gudmund Sættre siddende, Videre havde dette Vidne

1747: 270

ey at forklare

3die Vidne!

Christian Sættre fremstoed og under aflagd Eed udsagde at hand med fleere sad til bords med Ole Nordang og Rasmus Lilletvedt den om vudne tiid, hvor hand baade saae Rasmus Lilletvedt karve Toback og hørte Ole Nordang skyde til Vidne at Rasmus Lilletvedt trecked Kniv til ham, som Vidnet tillige med fleere sagde til Ole Nordang at Være Løgn i det øvrige Var dette Vidnes Udsiigende over ensstem/m/ende med Johannes Møching det Ole Nordang rev bordet ned og Vilde hen til Rasmus der sad uden for, men hvad enten hand havde Kniv i haanden eller ey Viste Vidnet ikke, dog saae Vidnet Ole Møchings hue som Var i sønder skaaret, af det hand nemlig Ole Møching havde taget med den over Ole Nordangers Kniv, {dog} Vidnet blev tilspurdt om det saae Ole Møching rev kniven af Ole Nordangs haand hvortil svartes Ney Vidnet forklarede dernæst at da Ole Nordang Var fra bordet frem kom/m/en blev der en stor tumult paa Gulvet og raabte de nu dræber Ole Nordang Gudmund Sættre, hvorpaa Vidnet da gick ud af Stuen og saae Gudmund Sættre for sig skiden og ilde medfaret, Vidnet paa tilspørsel sagde det hand hverken saae eller hørte at Rasmus Lilletvedt gav minste Anledning til Ole Nordangs foretagende.

4de Vidne

Gudmund Sættre fremstoed og efter aflagde Eed Vidnede at hand med {de} andre Vel Var i Ole Møchings stue og spiste med Ole Nordang og Rasmus Lilletvedt, men hvad Tretten kom af eller hvorleedis tilgick Veed Vidnet som declarered sam/m/e tiid at Være lidt beskiencked og drucken ey at Viide eller kunde giøre Reede for, dette Veed Vidnet dog, at der yppedes Klam/m/erie og Ole Nordang Var kom/m/ed frem for bordet, det Vidnet da lagde sine hænder paa Ole Nordangs {skyldre} \brøst/, og bad Ole Nordang at Være freedelig, hvor paa Ole Nordang strax kasted ham i Gulvet, og erindred Vidnet sig ikke hvad enten Ole Nordang sloeg *sig (ham?) eller ikke, hvorom andre Vidner bædre kand give oplysning, siden Deponenten selv tilstoed at Være beskiencket.

Fogden sagde at hand endnu haver 3de Vidner som nu er ham sagt at have Væred nerværende Ved barselgildet hvilcke ere Johannes Hansen og hans hustrue Anne

1747: 270b

samt Mathis Johansen Sættre, som om den tildragelighed kand Vidne, begierede derfor Sagen udsatt til nest holdende Høsteting, for sam/m/e tillige med den sagskyldige Ole Nordanger at indstevne.

Eragted

Sagen bevilges paa Citantens forlangende udsatt til næste Ting.

Og som ey fleere Sager for Rætten Var indstevnte frem lagde fogden den forfattede Restance over de Kongl/ige Skatters 1ste og 2den termin beløbende 399 rdr 3 mark 8 sk.

Ahlenfit Skibbreede

1747 d/en 21 junij blev Rættten til almindelig *Høstetings (Sommer-) holdelse med Ahlenfit Skibbreede satt paa Ting stædet Alvestrømmen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rættten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 219 findes anteignede,

For dette Skibbreede blev alle de Kongl/ige forordninger Stiftampt Mandens Ordre og Resolutioner angaaende Ham/m/ers Præstegaards huuse, samt om Skytzen til Moe publicere[de] som Ved Ting stædet Hossanger.

1. Aflyst Herman Staals udgivne Pante Obligation til afg/angne Mad/a/me de Fine paa Capital 50 rdr dat: 1743 og extrahered fol: 259 under Herløe Ting stæd og af Pantebogen fol: 270 udsletted

2. Publicered Johannes Joensen Sieursætters udgivne Skiøde til Aschild Magnesen Mundahl paa ½ Løb Smør i Gaarden Sieursetter dat: 4 Majj 1747 vide fol: 346

3. Anders Nielsen Aaderaases udgivne Skiøde til Niels Larsen Næsse paa 9 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Næsse dat: 21 junij 1747 vide fol: 346

4. Skiftebrev forretted paa Gaarden Hærland d/en 20 Sep: 1746 efter afg/angne Ole Sieursen vide fol: 346

5. Jacob Elsaas Værge for Sieur Olsen og Sieur Vigene Værge for Mageli deres udgivne bøkelsæddel til Berge Aschildsen paa 10 ½ Mark Smør 8 ¾ Kande Malt i Gaarden Herland dat: 21 junij 1747 med Rev: ej dat

6. Skiftebrev forretted efter Eli Andersdatter Hopland d/en 21de junij 1747 vide fol: 346

7. Erich Iversen Fosse, Ole Knudsen Nepstad og Hans Næsse samtlige Værger bøkler til Ole Baarsen i alt 1 p/un/d 14 4/7 Mark Smør udi Gaarden Lie, dat: 21 junij 1747 med Rev: ej dat

1747: 271

Anne Monsdatter Leerøen for nerværende tiid tienende i Alvestrømmen hos Marcus Lax fremstoed for Rættten og tilkiendegav at have med sin itzige Hosbondes tilladelse og Raad førsel til dette Ting Tiid og Stæd ved Muntlig Stevning ladet Ved Stevne Vidnerne Lars Storoxe og Besse Schare inkalde Peder Alver fordi hand med hug og slag ilde har begiegned hænde 4re Uger for nestleeden Paaske, da hun som Tieniste Pige tienede bem/el/te Peder Alver derfor at lide Dom, ligesom og at have indstevnt bem/el/te Peder Alver til anhøre følgende Vidner Niels Alver, Ingebor Haaversdatter Alver, Anne Villumsdatter Tveten, Magne Halversen Alver og Halver Aamunsen Alver, Christen Willumsen Tveten og Erich Monsen Tiore, Arne Tveten som alle under Lovens falsMaal er indkaldede.

Den indstevnte Peder Alver mødte og Vedtoeg Lovlig Varsel til at anhøre ovenstaaende Vidners forklaring og anmeldte dernæst Ved Contra Stevning at have indkaldet Anne Monsdatter til den/n/e Rætt fordi hun udi hans Tieniste har Væred sig som husbonde og hands hustrue som MadMoer ulydig, og har nægted ey at Ville giøre det Arbeyde hænde af Contra Citanten blev befahled 2do fordi hoved Citantinden Anne Monsdatter afvigte Vinter engang i fasten har forskrecked ham da hand kom paa Søe Veyen, i det hun sagde skynd dig gaae hiem dit barn giør Mord paa sig, og er barnet ey meer end 1 aar gam/m/el og 3tio fordi hun skal have sagt da Contracitanten formaned hænde at skicke sig Vel i sin Tieniste hun da haver sagt Ney de vil tage Livet af mig, til Vidner om denne Sag haver Contra Citanten indstevnt Niels Willumsen Alver, Halver Erstad, Magne Halversen Alver, Ingebor Haavars datter Alver, Ole Alver, Knud Soltvedt, Arne Tvedt som ey er stevnt, men dog vil

møde Berge Hilland ey heller stevnt men dog Vil møde og ligeleedis indstevnt Anne Monsdatter sam/m/e Vidnesbyrd at anhøre.

Stevne Vidnerne Lars Storoxe og Besse Scharre afhiemlede hoved Citantindens Stevne Maal, saaleedes at de i lovlig tiid har indstevnt saavel Berge Alver, som Vidnerne untagen de 3 siste Vidner som Lars Storoxe ey har stevnt men det andet stevne Vidne Besse Schare som og Ole Alver

Ole Alver fremstoed og eedelig afhiemlede det hand Lovlig har indstevnt de 3de siste Vidner og at alle Vidner under Lovens fals Maal er indkaldede.

1747: 271b

Stevne Vidnerne udi Contra Citantens Sag Var Ole Alver og Besse Schare som eedelig afhiemlede at have indstevnt Anne Monsdatter ey paa den Maade Contra Citantens Stevne Maals 1ste post inde holder, men Vel for Keckels skyld og blev intet Vist af Stevne Vidnerne afhiemled hvorleedis de havde stevnt, da de begge derudi Var mislige, omsider forklarede Vidnerne at de 2de øvrige Poster i Contra Citantens Stevne maal \ey/ rigtig heller Var forkyndt for Anne Monsdatter, hvor for Stevne Maalet afviises, da Stevne Vidnerne ey heller har indstevnt Arne Tvedt og Berge Hilland som Vidner {og} eller Anne Monsdatter til sam/m/e Vidnesbyrd at anhøre

Hoved Citantinden forlangte sine Vidner afhørte

1ste Vidne

Niels Alver frem stoed og efter aflagde Eed Vidnede følgende, det hand Var søskende barn med Peder Alvers hustrue og boende paa Alver, og forklarede at da hand ved de Tiider nemlig 4 Uger for nestleeden Paaske kom en Morgen gandske tiilig og Vilde gaae til sin Møgdonge for at bortkiøre Møg, hørte Vidnet et stort skrig og Raab, hvorpaa Vidnet i det sam/m/e mødte indstevnte Peder Alver kiørende et Møglas fra sin floer og tilspurte Vidnet ham da hand nemlig Peder Var kom/m/ed et sten kast fra {floer} sin egen floer, hvad er det for et skrig og Raab, hvortil Peder svarede Tøsen min har slaget sig, hvorpaa Peder kiørte bort med Lassed, og som Vidnet gick sin Vey bort, raabte Citantinden Vidnet og da Vidnet gick til hende, spurte hand nemlig Vidnet hvorleedis har du slaget dig, hvortil Anne svarte min hosbonde har slaget mig, og laae Citantinden da paa \floers/ Kloppen sam/m/e stæds hvor Peder havde taget Møggen og læssed af, Vidnet forklarede dernæst det hand hørte Citantinden siige hendes hosbonde havde slaget hende nu da hand Var og læssede Møggen paa slæden, lige som Vidnet og saae at Anne Monsdatter var ganske blodig under det eene Øye og at der dryppede blod af Øyet udi hendes haand. efter tilspørsel forklarede Vidnet ydermere at der ingen Var hos Anne Monsdatter da Vidnet fandt hende saa liggende paa den om vudne Stæd og at hand ey havde over en steenkast at gaae da hand hørde hendes første Raab, Vidnet sagde i lige Maade det Anne Monsdatter sam/m/e tiid sagde, da hand

1747: 272

spurte hende hvor hun havde slaget sig, min hosbonde har slaget mig 2 slag imellem Skuldrene og det 3die i Ansigtet, og i mens Vidnet saa talte med Anne Monsdatter kom 2de Tøser navnlig Ingebor Alver og Anne Villumsdatter Tveten og hialp hende derfra, hvorda Vidnet forlod dem og gick sin Vey, Vidnet blev dernæst tilspurdt om hand Viste at nogen var tilstæde da hand fant Anne Monsdatter saa liggende hvor til hand svarede Ney, ligesom og at alle derpaa Gaarden den tiid havde Arbejd at kiøre Møg ud

2det Vidne

Ingebor Halversdatter tienende hiem/m/e hos sin Moder paa Alver fremstoed og efter at Eeden Var oplæst Vidnede efter aflagd Eed følgende, det hun den omvudne Tiid tiilig om

Morgenen stoed udi sin Moders ildhuus, hvor hun da hørte et høyt Raab som hun kiendte Var Anne Monsdatters Mæle hvorpaa hun strax sprang ud og kom indstevnte Peder Alver i Møde med et Møge Las, den hun strax tilspurte hvad er det for et skrig, hvortil Peder svarede Anne har slaget sig paa Kloppen, Vidnet sagde hun maae have brekket enten haand eller fod siden hun skriger saa felt, hvorpaa Peder gik bort med Lasset, og Vidnet {kom} tillige med Anne Willumsdatter gick strax til Anne Monsdatter hvor de fandt hænde liggende paa floers Kloppen, og da Vidnet spurte hænde nemlig Anne Monsdatter hvordan det Var beskaffed med hænde, svarede Citantinden hosbond har slaget mig 2 slag imellem skuldrene og Et slag under Øyet med Knøtte Næve, ligesom Vidnet og saae at Anne Monsdatter ganske Var blodig under Øyet, og at blodet drøppede der af udi Citantindens haand, og fornam de ingen der om kring at Være tilstæde untagen Niels Alver som kom i sam/m/e Øye blick til Citantinden; Vidnet efter tilspørsel forklarede at der fast ingen tiid kunde reignes imellem hun hørte Citantindens Raab og hun mødte indstevnte Peder Alver, som og at hun kom til Citantinden, da Ild huuset fra Peders floer ey er længere end 2 steenkast derfra, Vidnet forklarede Videre herom ey at Være Vidende.

3die Vidne!

Anne Villumsdatter tienende hos Niels Alver g/amme/l 27 Aar frem stoed og efter aflagd Eed Vidnede i alt som nest forrige Vidne, untagen det hun ey talte med Peder Alver, men kom til Anne og fandt hænde som om vudnet er liggende paa Kloppen, og Var hændes Vidne i det øvrige med næstforrige over et stem/m/ende, derefter gick hun bort.

4de Vidne

Magne Halversen Alver efter aflagde Eed Vidnede det

1747: 272b

allene hørte et høyt skriig af Citantinden hvorpaa hand strax løb og saae Niels Alver for sig at gaae til Citantinden {lige} der laae paa Peder Alvers floers Kloppe, men Vidnet havde hverken seed eller talt med Peder ey heller hørte hvad Citantinden talede med Niels Alver Videre Viste Vidnet ey at forklare

Citantinden holdt uformøden at afhøre de indstevnte Halver Aamundsen Alver, Christen Willumsen Tveten og Erich Monsen Tiore, men allene forlangte Arne Tveten til sist afhørt

Arne Tveten fremstoed og efter aflagd Eed Vidnede det hand om denne Sag ey Var noget Vidende uden den om vundne tiid paa sin Gaard Tveten at have hørt et Skrig, som Vidnet ey viste hvis Raab det Var.

Den indstevnte Peder Alver havde mod Vidnernes udsiigende ey noget at indvende eller at tilspørge dem om, da hand declarered sig gandske uskyldig og benegtede at have slaget Citantinden;

Citantinden forlangte Sagen til i Morgen udsatt for nermere at Conferere med sin hosbonde

D/en 22de ejusdem blev Rættten igien satt med sam/m/e Laug Rætttes Mænd

Publiceret

1. H/er/r Haberdorfs udgivne bøkelsæddel til Lars Larsen Lechnes paa 1/4de Part udi Gaarden Øfstegaard da den heele Gaard skylder 1 Løb Smør 1 Tønde Malt 1 Mæle Korn og er denne ¼ Part Lars Larsen bøkled afstaaet og opsagt af Erich Haldorsen dat: 12 jan: 1747 med Rev: ej dat.

2. H/er/r Haberdorfs givne bøkelsæddel til Erich Haldorsen paa ¼ Part i sam/m/e Gaard Øfstegaard, som hand efter forrige bøkelsæddel under 22 febr: 1743 tillige med den 2den ¼ Part der nu er opsagt til Lars Larsen, tilforn har bøkled dat: 25 jan: 1747 med Rev: ej dat

Sagerne blev der næst foretagne

Og fremstoed Anne Mons datter og i Rette lagde et af hændes nu Værende Hosbonde paa hændes Veigne under skreved Indlæg af dags dato som for Rætten blev oplæst og er saaleedis lydende

Hvorefter Dom/m/eren i betragtning Sagen det udkræver og at der viss formodning af Vidnernes forklaring er at den sigtede er og kand Være skyldig paalagde i følge Lovens 1ste bogs 14 Cap: 6 art: den indstevnte Peder Alver at giøre benegtelses Eed hvor til den indstevnte Peder Alver svarede det

1747: 273

hand hvercken Var beqvem eller Vilde giøre Eed, Dom/m/eren tilspurte Videre den indstevnte Peder Alver om hand uden Videre Stevne Maal vilde i følge Lovens 1 bogs 14 Cap: 7 Art: da modtage og anhøre den sigtende Anne Monsdatters Eed nu her for Rætten angaaende denne Sags Rigtighed, hvortil den indstevnte Peder Alver erklærede foruden foregaaende Stevne Maal i dag at anhøre den sigtende Anne Monsdatters Eed i fald hun trøster sig til sam/m/e Eed at avlægge, thi blev Eeden hænde nemlig Anne Monsdatter paalagt at giøre.

Anne Monsdatter frem stoed derpaa og efter at behørig formaning Var hænde givet at Vogte sig for Meen Eed aflagde sin Eed med opragte fingre det hun den om Vundne tiid 4 Uger for paaske da hun Var i hands nemlig Peder Alvers tieniste, er bleven af Peder Alver slaget 2 slag imellem skuldrene og 1 slag under Øyet saa der kom blod ud, og at bem/el/te Peder havde slaget hænde med Knøtte Næven,

Fogden bad at siden Sagen ved Anne Monsdatters aflagde Eed er afgjort, da Ved Sagens paadøm/m/e efter Lovens 6 bogs 7 Cap: 2, 6, og 8te Art: hans Maj/este/ts bøder maatte blive erindrede.

Anne Monsdatter Refererede sig til sit indgivne Indlæg
Eragted

Sagen optages til Doms til i Efter middag

Knud Andersen Midgaard efter forrige tiltale Contra Magne Andersen Øfstegaard Citanten Knud Andersen Midgaard frem stoed for Rætten og til kiende gav det hand Vel forlanged Sagen til dette Som/m/erting udsatt for at indkalde de 2de navngivne Vidner nemlig Berge Lechnes og Ellev Larsen Midgaard, men som sam/m/e Vidner ey Var nerværende da Citanten blev slaget og altsaa ey noget om den/n/e Sag er Vidende, frafalder hand deres Vidnesbyrd og slutter Sagen til Doms paa sin Siide efter de 3de afhørte Vidners forklaring, med paastand om Processens Omkostning med 1 rdr 3 mrk

Magne Andersen Øfstegaard mødte i lige Maade og havde ey Videre til Sagens sluttning at tilføre men indlod Sagen til Doms.

Fogden bad at de bøder Deres Maj/este/ts kunde tilkom/m/e Ved Sagens paadøm/m/e maatte erindres

1747: 273b

Og blev saaleedes for Rætten

Dom Afsagt

Det er af de aflagde 3de Vidner Ole Rasmusens MidGaards, Lars Ellevsen Midgaars og Marithe Johannesdatters eedelige og enstem/m/ende forklaring til fulde bleven oplyst, det

samtligé Vidner d/en 18 junij sistleeden Aar en søndags Aften har efter en stor Allarm hørtés, kom/m/ed og seed Citanten Knud Andersen Midgaard liggende udi sin Stue paa Gulvet, {under} og \at/ indstevnte Magne Andersen Øfstegaard laae ovenpaa, \og/ de{r} \begge/ havde hinanden i haaret lige som Vidnerne og saae at Citanten Var blodig Ved det eene Øye.

Thi kiendes og døm/m/es efter den/n/e Sags beskaffenhed her med for Rætt, at i henseende Citanten kand ansees at have lidt Overfald i sit eget huus paa en Søndag og bleven af indstevnte Magne Andersen med Overmast begiegned \der/ som et Nødværge kand i følge Lov ansees, frie kiender Citanten for bøders Udreedelse. Derimod bør indstevnte Magne Andersen, som Vidnerne ey directe omvidner at have slaget Citanten til blods, allene i følge Lovens 6te bogs 7 Cap: 8 art: betale 3de 6 lod sølv eller 9 rdr og desuden efter bem/el/te 6 bogs 9 Cap: 22 art: desuden helligdays brøde med 3 lod sølv eller 1 rdr 3 mrk samt desuden til Citanten Knud Andersen Midgaard at erstatte denne Processes Omkostning ubereigned Dom/m/ens løsning med 1 rdr 3 mrk, som alt 15 dage efter den/n/e Doms lovlige forkyndelse bør udreedes under excecution efter Lov og forordning af 6 Dec: 1743.

Udi Citantindens Anne Monsdatters Sag Contra Peder Alver er følgende

Dømt og Afsagt

Da de 3de afhørte Vidner Niels Alver, Ingebor Halversdatter og Anne Willumsdatter Ved deres eedelig aflagde og enstem/m/ige forklaringer har givet tilstreckelig formodning at den sigtede Peder Alver med hug og blodslag har ilde med handled Citantinden Anne Monsdatter den om vudne tiid, har dog Sagen udfordred at Dom/m/eren har paalagt den sigtede Peder Alver med sin egen Eed at fra lægge sig Sigtelsen, men som den sigtede ey vilde saadan benægtelses Eed i følge Lovens 1 bogs 14 Cap: 6 art: aflægge, men Vedtaget uden foregaaende Stevne Maal i dag for Rættén at anhøre den sigtende Anne Monsdatters Eed, blev den sigtende Anne Monsdatter efter den 7 Art: i sam/m/e Lovens bog og Cap: paalagt Eeden som Citantinden aflagde saaleedis, det hun den omvundne

1747: 274

tiid 4 Uger for sistleeden Paaske er bleven af sin hosbonde Peder Alver med Knøtte Næve slagét 2 slag imellem Skuldrene og 1 slag under Øyet {hvor ved blod udkom} saa der kom blod ud

Thi kiendes og døm/m/es efter saadan Sagens beskaffenhed her med for Rætt at den indstevnte Peder Alver som skyldig befunden bør for sin utilbørlige haarde Medfart mod Citantinden Anne Monsdatter i følge Lovens 6te bogs 7 Cap: 2 Art: bøde for blod eller saar slag 3de 3 lod sølv eller 4 rdr 3 mrk og efter sam/m/e bogs og Capituls 8 art: bøde desuden trende sex lod sølv eller 9 rdr, ligesom og for forarsagede Processes Omkostning til Citantinden Anne Monsdatter at erlægge 2 rdr, som alt 15 dage efter denne Doms Lovlige forkyndelse under excecutions Tvang efter Lov bør udreedes og betales

Fleere Sager frem kom ey udi Rette hvorfor Fogden til sist frem lagde den forfattede Restance over de Kongl/ige Skatters 1ste og 2den termin, beløbende 440 rdr: 5 mrk 14 sk

Høste Tinget Pro 1747

[Mielde Skibbreede]

1747 d/en 2den 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Mielde Skibbreede paa Ting stædet Nedre Mielde i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten for dette Aar tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 231 er andførte, untagen at i Gaute Iversen Burchelands Stæd som Ved Svaghed er forhæftet, er antagen Niels Hansen Søre Borge som forhen har aflagt Laug Rættes Mands Eed.

Og blev derefter de af Fogden frem lagde ordre publicerede

1. Deres Excellence StiftamtMand Møinichens Skrivelse til Fogden Smith af Nordhord og Wosse fogderie at incassere efter Repartition 220 rdr til Grense Skydsen Norden fields for Aaret 1746 dat: 19 Sept: 1747.

Dernæst fremlagt til publication

1. Birkedom/m/er Zacharias Fæsters udgivne Pante Obligation til Stadtz Major Jaen Von der Velde paa Capital 1766 rdr 2 mrk dat: 25 febr: 1747 vide fol: 346 som fantes annectered med den af ham d/en 17de Sept: 1746 udgivne interims Obligation som d/en 2den Dec: sam/m/e Aar her for Skibbreedet er publiceret og udi Skiøde bogen fol: 333 er indført

D/en 3die ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rætt og blev til publication fremlagt.

1. Fabian Holgersens udgivne Skiøde tillige med Niels Michelsen som Selgere deres skiøde til Knud Bergesen Søre Borge paa 1 p/un/d Smør 16 Kander Malt i Gaarden Søre Borge hvor under er begrebet den Part Selgeren selv er eyende dat: 2 8ber 1747 vide fol: 346

1747: 274b

2. Magne Andersen Børges udgivne børselsæddel til Hans Nielsen paa 18 Mark Smør 10 Kander Malt i Gaarden Nore Borge dat: 2 8ber 1747 med Rev: ej dat.

3. Consistorial Raad Gelmeydens udgivne børselsæddel til Baste Nielsen paa ½ Løb Smør i Gaarden Haugsberg Haugs Præsteboel beneficeret dat: 3 julij 1747 med Rev: ej dat

4. Skiftebrev forretted paa Gaarden Børtvedt udi Hossanger Skibb: d/en 15 April 1747 efter afg/angne Ole Larsen vide fol: 346

Efter paaraabning fremkom ey nogen Sag for Rætten

Fogden fremlagde til Attestation følgende bielager til sit Reegenskab nemlig

1

Det sædvanlige Tingsvidne indbefattende 9 qvestioner som fol: 211 findes ordlydende tilført, som i alt lige som afvigte Aar blev besvaret af dette Skibbreedes Almue.

2

Fremlagt en Specification, hvorpaa Haugsvigen fantes annotered der beboes af Johan Harbitz, om hvis Næring og brug blev lige som næstleeden Aar besvared vide fol: 231.

3

OdelsMantallet blev oplæst og uimodsagt.

4

Specificationen om Veyens Længde fra Stæd til andet som i alt som forrige Aar besvartes

5

Restancen for inde Værende Aars skatter beløber 64 rdr 2 mrk 13 sk

Laug Rættes Mænd for tilkommende Aar 1748 blev opnevnt 1. Anders Aschildsen Haus 2. Johannes Vefletvedt 3. {Mons} Knud Søre Vesetter 4. Ole Olsen Vatlø 5. Joen Vichne 6. Helje Vaatlø 7. Aschild Iversen Røscheland og 8. Iver Bragvatten, som alle advares betimelig at avlægge deres Laug Rættes Mænds Eed.

Arne Skibbreede

1747 d/en 4de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Arne Skibbreedes Almue paa Ting stædet Nedre Mielde i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten til nevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 234 findes tilførte,

For dette Skibbreede blev den sam/m/e Deres Excellence Stiftampt Mandens ordre angaaende Grense skydtzen publiceret som Ved nest forrige Ting stæd.

Dernæst publiceret

1. Sing/neu/r Jaen Frøchens udgivne Skiøde til Reebeslageren Jens Jaensen paa en Reeberbahne med tilhørende huuse og inventario bestaaende i Store Sandvigen dat: 18 aug: 1747 vide fol: 347

2. Jens Jansens udgivne Pante Obligation til Jaen Frøchen

1747: 275

paa Capital 900 rdr dat: 19 aug: 1747 vide fol: 347

3. Ole Monsen Mellingens udgivne Pante Obligation til Jomfrue Schiøtterne Birgithe Margrethe og Barbra Schiøtte paa Capital 60 rdr dat: 29 Maj 1747 vide fol: 347

4. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Biørcheland d/en 16 aug: 1747 efter afg/angne Mons Joensen vide fol: 347

5. Mons Hansens bevilnings seddel at {bøx} Anders Pedersen maatte bøxle en huuse grund i Sandvigen, som og at Anders Pedersen forpligter at Være Mons Hansen til Tieniste i sin Alderdom dat: 27 Nov: 1745

D/en 5te ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret

1. Et skiftebrev forrettet paa Gaarden Myhrdahl d/en 16 aug: 1747 vide fol:

2. En af Zacharias Fæster udgiven Pante Obligation til Stادت Major Von der Velde paa Summa 1766 rdr 2 mrk dat: 25 febr: 1747 vide fol: 346

3. Anders Nielsen Helles udgivne bøxelsæddel til Knud Larsen Vaxdal paa 1 p/un/d 16 ½ Mark Smør skatteskyld i Gaarden Vaxdahl dat: 4 8ber 1747 med Rev: ej dat

4. Consistorial Raad Gelmeydens udgivne bøxelsæddel til Johannes Jonsen paa 1 p/un/d Sm: ½ Mæle Korn i Gaarden Fosmarchen Haugs Præsteboel beneficeret dat: 2 8ber 1747 med Rev: ej [dat]

Fogden Rasmus Smith gav tilkiende at hand til dette Ting haver ladet indstevne Joen Monsen Midbrudvig i henseende at hands Hustrue Anne Larsdatter for nogen tiid siden er borte bleven uden at nogen Veed hvor hun er afbleven, derom at gjøre forklaring hvorleedis og hvad der til hændes bortgang kand Være Aarsag, ligesaa er og indstevnt efterskrevne paa Gaarden boende og tilholdende Naboer, Erich, Lars, Knud og Hendrich Midbrudvig, ligesom og Niels Monsen og Anne Mons Datter som Søkende og tienere hos broderen Joen Monsen

item Joen Monsens Stiv Moder Marithe Monsdatter alle at giøre deres forklaring om hvad de om hændes bortgang og borte blivelse kand Være Vidende.

Alle de ind stevnte mødte, og frem stoed først

Joens Monsen og efter tilspørsel svarede, det hand aldeelis ey er Vidende hvor hands Kone den hand i et Aars tiid har havt til ægte og afled et barn med er afbleved, thi da hand for ungefær en sex Uger tiid siden skilltes hiem/m/en fra med hænden og reyste til sin Verfader Lars Johansen Grøsdahl boende i Samnanger i Ous Præste giæld kom der bud med hands broder

1747: 275b

Niels Monsen, og loed ham Viide det hands Kone paa Løverdags Morgen Var bleven borte i hands fra værelse, da hand 3 dage tilforn skiltes fra hende, hvad Aarsagen til hændes borte blivelse kunde Være declarered Comparenten aldeelis at Være uvidende om, da hand udi sit Ægteskab med hænden har leved Christelig og kierlig, og aldrig har fornummed hos hænden minste misforstaaelse.

Samtlige Gaardens 4re Opsiddere frem stode og efter tilspørsel svarede, det Tieniste drengen Niels Monsen tiiligt om Morgen kom til dem, med beretning at Anne Lars Datter sam/m/e Natt tilforn Var bleven borte og ingen Vidste hvor hun Var henkom/m/en, og som de dagen derefter søgte alle stæde saavel paa Landet som Ved Søen og fandt hænden ikke loed de drengen Niels Monsen tillige med Lars og Jens Brudvig henreyse til Grøsdahlen for at lade den bortkomnes Mand Joen Monsen Viide hvad tildragelighed der udi hands fraværelse Var skeed med hands Kones borte blivelse, ligesom de samtlige ingen Aarsag Viste at foregive til hændes bortgang, da de ingensinde har fornum/m/ed andet end hun i sit Ægteskab med Joen Monsen har leved skickelig og fornøyet

Dernæst fremstoed Niels Monsen og paa tilspørsel forklarede, det hand tienede sin broder *Niels (Joen) Monsen *Yttrevig (Midbrudvig?), og Var ude i den stue Aftenen tilforn som Anne *Monsdatter (Larsdatter) sam/m/e Natt væntelig er gaaed ud fra da hun er bleven borte, hvor hand da saavel dagen tilforn som om Aftenen talte med hænden og fandt hænden Vel til Helbreed untagen det hand hørde en ringe misforstaaelse og trette skulle være forefaldet imellem den borte blevne Anne Larsdatter og hans Stiv Moder Marithe Monsdatter, som hand dog ey rettere Vidste blev ved nermere samtale imellem dem afgjort og foreenet, og som hand saae alle gick til sængs saavel Anne *Monsdatter (Larsdatter) der lagde sig udi en seng med sit spæde barn, som og hands Søster Anne Monsdatter og Stiv Moder Marithe Monsdatter der laae i den anden seng, gick hand ud og lagde sig ned til hviile udi et andet Huus der paa Gaarden staaende, indtil om Morgen da hands Søster Anne Monsdatter kom til ham og spurte om hand ey Vidste hvor Anne Lars Datter Var afbleven, hvorpaa hand saa vel søgte i alle Huuserne efter hænden, som og spurte Naboerne om ingen havde seed hænden, og da ingen Viste derom at give Efterretning reyste hand dagen derefter til Grøsdahlen til sin broder Joen Monsen, og derom gav ham kundskab, hvorpaa saavel Joen Monsen som Lars Johannesen Grøsdahl fulte til bage sam/m/e Søndag for alle at leede efter hænden. Videre havde Comparenten ey at forklare

1747: 276

Anne Monsdatter fremstoed dernæst og \eedelig/ forklarede det hun Vel laae i sam/m/e stue den Natt Anne Larsdatter blev borte, men hverken Vidste naar eller hvor hun blev af, siden hun sov og ey blev var det hun Var ude af stuen forinden hun tiilig om Morgen savnede hende, og saa det spæde barn ligge allene udi Sængen, hvorpaa hun strax gick til sin broder Niels Monsen og sagde ham det Anne Lars datter Var ey at finde, hvorfor

de begge strax leedte efter hænde i det øvrige gick hændes forklaring ud paa det sam/m/e som Niels Monsen forklaret har.

Marithe Monsdatter fremstoed til sist og var hændes forklaring i alt overensstem/m/ende med Anne Monsdatters udsiigende, saavel at hun ey fornam naar Anne Lars Datter gick ud af stuen eller hvor hun er afbleven da hun sov om Natten, og fornam ey det Anne Lars Datter Var borte af Stuen førend om Morgen

De samtlige Naboer forklarede at sam/m/e Natt hun blev borte indfalt et sterckt Vandløb, og Vil de formode at siden {hun} \Anne Larsd:/ dagen tilforn toede Klær i Elven, at det da Vel kunde hænde sig at hun for at redde sam/m/e der hængede Ved Elven mueligens Natte tiide kunde Være udgaaen og saaledis kom/m/ed til skade og paa Elven bleven udtagen.

Fogden havde til dette forhørs sluttning Videre ey at erindre.

D/en 6te ejusdem blev Rætten igien satt og som de til sistleeden Som/m/erting paastevnte Sager imidlertid er forligte fremkom ey Videre Sager for Rætten den/n/e sinde

Fogden frem lagde til attestation

1

Det sædvanlige Tingsvidne indbefattende 9 qvestioner som fol: 211 findes tilført, som i alt ligesom af nestforrige Mielde Skibbreede haver svaret.

2

Blev fremlagt en Specification Over de herudi Skibbreedet befindende Laxe og Silde Voger, som af Laug Rætted blev angivet og taxered nemlig Telvigs Laxe Vog er dette Aar lidet fisked udi og derfor ey kand taales at skatte meer end 3 mrk, Udi Arnevaagen som er en usædvanlig fiske Vog er dette Aar falden nogenleedis god sildefangst, hvoraf de kand taale at skatte 3 rdr tilsam/m/en 3 rdr 3 mrk

3

Om aftaget paa Dahle gaard holdet 4 Julij 1725 er svaret ligesom forrige Aar, at Gaarden siden dens aftag intet er bleven forbedret, men disværre af den forbiløbende Elv endnu noget aftaget

1747: 276b

4

Odels Mantallet blev lige leedis oplæst og uimodsagt

5

Restancen over de Kongl/ige Skatter for inde Værende Aar beløber 178 rdr 2 mrk 9 sk

Laug Rettes Mænd for tilkom/m/ende Aar denomineres 1. Anders Larsen Morvig 2. Knud Torchelsen Midhorvig 3. Ole Monsen Hiorteland 4. Mons Andersen Flactvedt 5. Lars Tuenestvedt 6. Fabian Holgersen Romsloe 7. Erich Samuelson Trengereide og 8. Ole Johannesen Schulstad.

Guulens Skibbreede!

1747 d/en 9de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt paa Ting stædet Schierjehavn med Guulens Skibbreede, i overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 214 og 215 findes tilførte,

Og blev for dette Skibbreede publicered den sam/m/e Deres Excellence Stiftampt Mand Meunichens Ordre angaaende Grense Skydtzen som Ved nestforrige Tingstæden.

Dernæst publicered

1. Borge Meester Hendrich Foermans udgivne Skiøde til Iver Hendrichsen paa 1 p/un/d 12 Mark Smør i Gaarden Korsvold dat: 5 Aug: 1747 vide fol: 347
2. H/er/r Friderich Arentzes udgivne bøkelsæddel til Bendix Lassen paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Brandanger dat: 3 8ber 1747 med Rev: ej dat
3. Cancellie Raad Baggers eventuelle frelse sæddel til Bryning Rolfsen Eilers om at nyde til bøkse naar enten den gamle Bryning Ehlers Ved Døden af gaar eller godvillig oplader Kræm/m/ersædet Wiching Vog under Gaarden Bremnes beliggende dat: 15 Sep: 1747 vide fol: 347
4. Skifte brev forrettet paa Gaarden Liehaug d/en 12 junij 1747 efter afg/angne Taral Olsen vide fol: 348

D/en 10de ejusdem blev Rættten med sam/m/e Laug Rætt satt og blev til Publication fremlagt.

1. Peder Hansen Riisøens udgivne Skiøde til Johannes Olsen paa ½ p/un/d 3 Mark Smør i Gaarden Riisøen dat: 9de 8ber 1747 vide fol: 347
2. Sieur Knudsen Store Mattres udgivne Skiøde til Niels Haagnesen paa 18 Mark Smør ¼ faaer i Gaarden Store *Matte (Mattre) dat: 9 8ber 1747 vide fol: 348
3. Divert S/a/l/ig/ Hans Hendrich Didikens udgivne Skiøde til Ole Eide paa Gaarden Merchesdahl skyldende 12 Mark Smør dat: 4 8ber 1747 vid: fol: 348

1747: 277

4. H/er/r Thomas Som/m/ers udgivne bøkelsæddel til Niels Monsen Tveten paa 2 p/un/d Smørs Leye udi Gaarden Nore-Høvigen dat: 9 8ber 1747 med Rev: ej dat
5. Jan Meyers udgivne bøkelsæddel til Thoer Olsen paa 1 p/un/d 3 Mark smør i Gaarden Nordguulen dat: 13 Majj 1747 med Rev: ej dat
6. Anne Helene S/a/l/ig/ Fogden Lems udgivne bøkelsæddel til Iver Olsen paa 22 ½ Mark Smør udi Gaarden Kiellevold dat: 4de 8ber 1747 med Rev: ej dat
7. Divert S/a/l/ig/ Hans Hendrich Didichens udgivne bøkelsæddel til Ole Olsen paa 17 Mark Smør udi Gaarden Kielbye dat: 9 Sept: 1747

D/en 11te ejusdem blev Rættten igien satt med sam/m/e Laug Rettes Mænd, og blev til publication fremlagt

1. Hans Olsen Haugsdahls udgivne Skiøde til Iver Jørgensen paa 18 Mark Smør i Gaarden Dahle da Kiøberen selv har arvet 9 Mark i sam/m/e Gaard dat: 10 8ber 1747 vide fol: 348
2. Skiftebrev forrettet efter afg/angne Ole Michelsen Indre Haugsdahl d/en 10de 8ber 1747 vide fol: 348

Fogden anmeldte at den paa sistleeden Som/m/erting af ham andlagde Sag Contra Lasse Jørgensen Sandnes bliver ophæved, da den indstevnte har forliget Sagen

Fogden forlangede at Sagerne mod Peder Paulsen Nordguulen Claus Henrichsbø og Evind Bransdahlen atter til næste Ting maatte udsættes, da hand mangler de behøvende Attester fra Sogne Præsten paa rette Maade indrettede, {saale} da hand uden Præstens Under skrift har bekom/m/ed en Attest som ey denne sinde af ham kand produceres i Rette

Fleere Sager fremkom efter Paaraab ey udi Rette

Fogden fremlagde til Attestation følgende bielager til sit Reegenskab

1

Specificationen indbefattende de sædvanlige 9 Qvestioner som lige leedis som Ved
nestforrige Tingstæd blev besvaret

2

Tilspurte fogden om Eides underliggende 2de Qverner og Frøsetters Laxe kast dette Aar har
Været i brug at noget deraf kand skattes Resp: Eides Qværn er i saa slet Stand at der neppe
k/an/d Mahles til Gaards fornødenhed og den 2den Qvern er rent udgaaen, udi Frøsetters
Laxe kast er intet fisked, og altsaa ingen af deelene kand svare nogen skatt

3

Angaaende Giestgiveren Bryning Vichingvogs Næring og brug blev lige det sam/m/e svaret
som nestleeden høsteting

1747: 277b

4

Angaaende Ingebor i Schieljehavns Næring blev det sam/m/e svaret som paa sistleeden
høsteting

5

Om Veyens Længde blev det sam/m/e som paa Høste tinget svaret

6

Odels Mantallet blev oplæst og uimodsagt

7

Restancen paa inde Værende Aars skatter beløber 87 rdr

Laug Rettes Mænd for tilkom/m/ende Aar bliver 1. Salemon Kiettelvig 2. Joen Sande 3.
Christopher Sande 4. Ole Siversen Eide 5. Gievle Joensen ibidem 6. Johannes Thorsen
Hosteland 7. Joen Monsen Andvig og 8. Claus Lassesen Kløvtvedt

Lindaas Skibbreede

1747 d/en 12te 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Lindaas
Skibbreede paa Ting stædet Kiilstrøm/m/en i overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts
Foged og de Rætten til nevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 217 findes tilførte,

For dette Skibbreede blev lige leedis StiftamptMandens ordre angaaende Grentze skydtzen
publicered

Dernæst publicered

1. Skiftebrev forretted paa Gaarden Wichene d/en 5te junij 1747 efter afg/angne
Anne Larsdatter vide forl: 348

2. Ditto forretted paa Gaarden Wabøe efter Anne Monsd: d/en 15 julij 1747 vide fol:
348

3. Margrethe S/a/l/ig/ Morsings udgivne bøkelsæddel til Hans Pedersen paa ¼ deel
Løb i Gaarden Aaraas dat: 3 8ber 1747

4. Ditto hendes udgivne børselsæddel til Rasmus Magnesen paa $\frac{1}{4}$ deel Løb eller 3 s/killings brug i Gaarden Aaraas dat: 12 8ber 1747 med Rev: ej dat

D/en 14de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rættes Mænd satt og fremkom da til Publication

Magne Rasmusen Lechvolds udgivne Skiøde til sin Sønn Michel Magnesen paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt og 18 Mark fisk i Gaarden Lechvold dat: 13 8ber 1747 vide fol: 348

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte

For Rætten fremstoed Anders Christensen og Lars Monsen paa egne og øvrige Lyhres Opsidderes Veigne og fremlagde en under 18 Sept: 1747 ved Procurator Johan Simon Cramer udstædt Stevne Maal Contra Procurator Hans Otthesen Nideros, som Ved bem/el/te Hans Otthesens paateigning af 28 Sept: 1747 fantes Lovlig at Være forkyndt, men som saa vel Stevnings tiiden findes at Være for kort da 14 dages Varsel i stæden for Maanedes Varsel er brugt, Stevnevid-

1747: 278

-nerne ey heller er tilstæde at afhiemle Stevne Maalet, Procurator Otthesen og i Retten har fremsændt sin skriftlige exception under 3 8ber nestleeden \af følgende Indhold/ bliVer Sager til nyt Stevne Maal afvist.

Rasmus Jacobsen Udlyhren efter forrige tiltale Contra de øvrige

Opsiddere paa Gaarden Indre Lyhren.

Citanten saavel som de indstevnte fremstode og declarerede deres Sag paa denne Maade Var ophæved ved at have fornøyet den Skadelidende saavel for sin Skade som Omkostning hver med 3 mrk, hvorved Sagen ophæves

Fleere Sager frem kom ey udi Rette.

Fogden frem lagde til Attestation følgende

1

Til de efter Skatteforordningen frem satte 9 qvestioner blev lige det sam/m/e svaret som Ved nestforrige ting stæder untagen til d/en 7 qvestion blev denne forandring, at Gastgiveren i Kiilstrøm/m/en Ole Lagesen paa seeniste Som/m/erting udi en slagsMaals Sag er dømt at betale sine Volds og Slags Maals bøder

2

Angaaende Silde og Laxe Voger blev ingen anden angiven end No 9 Aaraas og Sættenes Silde vog, hvor udi tem/m/elig er fisket og kand skatte 3 mrk

3

Angaaende Kræm/m/erleye og Giestgiverie blev ey fleere anmeldet end Ole Lagesen og Mad/a/me Danchers som hver svarer 2 rdr

4

Specification om Veyens Længde blev umodsagt

5

Angaaende den øde part i Gaarden Smørdahl blev svaret det sam/m/e som sist leeden høste ting vide fol: 217.

6

Det sam/m/e blev og af Almuen svaret om Bachebøe og Fielsbøe vide fol: 217

7

Odels Mantallet blev oplæst og uimodsagt.

8

Restancen paa indeværende Aars skatter beløber 327 rdr 3 mrk 1 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar bliver opnevnt 1. Carsten Bastiansen Korsøen
2. Lars Corsøen 3. Elias Langøen 4. Magne Kiellegalven 5. Johannes Børilden 6.
Rasmus Olsen Indlyhren 7. Sieur Brunslund og 8. Iver Treeland som alle til siiges
betimelig at aflægge deres Laug Rættes Mænds Eed

Herløe Skibbreede!

D/en 16de 8ber blev Rætten til almindelig Høste tings holdelse satt med Herløe Skibbreedes
Almue paa Ting stædet Alvestrøm/m/en i overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged
og de Rætten til nevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 223 findes til førte,

Og blev den sam/m/e Ordre angaaende Grentze Skydtzen publicered som ved nestforrige
Ting stæd.

1747: 278b

Dernæst fremlagt til publication

1. Birkedom/m/er Zacharias Feesters udgivne Pante Obligation til Stadtz Major Jaen
Von der Velde paa Capital 1766 rdr 2 mrk dat: 25 febr: 1747 vide fol: 346

2. Aflyst Søe Capitain Lorentz de Ferrys udgivne Pante Obligation stoer 400 rdr til
Jaen Von der Velde lydende blandt andet paa Pantet i Gaarden Frechau efter Creditors
paateignede Quittance den første af 30 april 1745 og den anden af 10 Aug: 1747 hvilcke
begge udi Pantebogen fol: 214 findes til førte hvis Aarsage sam/m/e og af Pante bogen
udslættes

3. Lige leedis aflyst bem/el/te Capitaine de Ferrys udgivne Pante Obligation til Justitz
Raad Thomas de Fine som til Mad/a/me de Fine er transporteret paa Resterende Summa 600
rdr, og som bem/el/te Capital er indfriet og efter Justitz Raad de Fines Quittance til ham
betalt, bliver denne pante Obligation af Pante {Obl} Protocollen ud sletted vid: fol: 214

4. Capitaine Lorentz de Ferrys udgivne Skiøde til Cancellie Raad og Laug Mand
Claus Bager paa Gaarden Frechau skyldende 1 Løb Smør 1 Tønde Malt med Videre paa
staaende Vaanings og bønder Huuse dat: 15 aug: 1747 vide fol: 348

5. Peter Christian Kroghs udgivne børselsæddel til Niels Johannesen paa et nyt
optaget og opryddet stække Jord Norden for Asche gaard paa Aschøen som bem/el/te Krogh
selv giver Navn af Søndre Hanevigen dat: 22 Dec: 1746 med Rev: ej dat vide fol:

6. Assessor Lausens udgivne børselsæddel til Mons Børndahl paa ½ Løb Smør 6
Kander Malt i Gaarden Schintvedt dat: 24 9ber 1746 med Rev: ej dat

7. Ditto hands udgivne børselsæddel til Niels Nielsen Ryland paa 1 p/un/d Smør i
Gaarden Ryland dat: 24de 9ber 1746 med Rev: ej dat:

8. Hans Veinvigs udgivne børselsæddel til Niels Larsen paa ½ Løbs Leye udi
Gaarden Floervog dat: 15de junij 1747 med Rev: ej dat: at Niels Larsen leverer til Ejeren
den halve deel af Lands Lodden naar noget i Vogen eller for Landet fiskes

1747: 279

9. Assessor Von der Lippes udgivne bøkelsæddel til Rasmus Rasmusen paa 9 Mark Smør 6 Kander Malt 2 ¼ Mark fisk i Gaarden Follisøen dat: 8 Martij 1747

D/en 17de ejusdem blev Rættens igien med sam/m/e Laug Rettes Mænd satt untagen udi Johannes Brashaug's Stæd som Var upasselig blev Jaen Gudmunsen Hielmen i hans stæd antagen

Fogden Rasmus Smith haver til dette Ting ved skriftlig Stevne Maal ladet indkalde Hans Siversen Davanger, som forhen haver havt til ægte Elsebe Nielsdatter og nu igien haver til ægte Guri Jaens Datter, item og indkaldet Malene Nielsdatter som kiødelig Søster til Hans Siversens første afdøde Hustrue Elsebe Nielsdatter, fordi de med hinanden har bedrevet blodskam og avled et barn sam/m/en begge for saadan deres Gierning at lide Dom saa haver Citanten og indkaldet bem/el/te delinqventeres af Hans Excellence H/er/r Stifts befalings Mand á Møinichen anordnede Forsvar Lehns Manden Anders Tvedt, tillige med de 2de Mænd Niels Wolle og Simen Stie i hvis Nerværelse formelte delinqventer deres bekiendelse om denne syndige Gierning haver aflagt for sam/m/e at beædige om fornødenhed det udfordrer.

Til den ende producerede Fogden den under 16 Sep: sistleeden udstædte Stevne Maal, som hand begierede oplæst og er af følgende indhold

Ilige Maade fremlagde Citanten bem/el/te delinqventeres d/en 5de Aug: sist leeden gjorde bekiendelse

De indstevnte Hans Sieursen Davanger og Malene Nielsdatter mødte begge ufængslede for Rættens tilkiende givende Lovlig at Være forkyndet dette oplæste Stevne Maal

Delinqventernes beskickedede forsvar Anders Tvedt mødte og frem lagde den af Deres Excellence H/er/r Stifts befalings Mand givne Constitution under 22 Sept: 1747 som saaleedis lyder

De 2de Vidner om delinqventernes første bekiendelse nemlig Niels Wolle og Simen Stie mødte ligeleedis

1747: 279b

Hans Sieursen Davanger tilstoed efter Tilspørsel for Rættens det hand paa Gaarden Davanger i Herløe Skibbreede og Nordhorlehns fogderie i en 8te Aars tiid har Været boende og først havt til Egte sin afdøde Hustrue Elsebe Nielsdatter der for en 6 aars tiid siden ved Døden afgick i hvilked ægteskab hand med hælde afled et barn som er Død, siden er hand i nyt Egteskab indkommed med sin nu Levende og her for Retten mødende Hustrue Guri Jaensdatter, med hvilken hand har avled 2de endnu levende børn og det 3die gaar hands Hustrue bem/el/te Guri Jans Datter frugtsom/m/elig med, Retten tilspurte dernæst Hans Sieursen Davanger om hand haver besvangret Malene Nielsdatter og hvor nær hun er ham beslegtiged, hvortil Hans Sieursen svarede det hand disverre i Druckenskab og af uforstandighed har besvangret Malene Nielsdatter der er kiødelig Søster til hands første afdøde Hustrue Elsebe Nielsdatter, hvilcken syndige Gierning af ham er forøvet da bem/el/te Malene Niels Datter Var i tieniste paa sam/m/e Gaard Davanger hos hands Naboe Ole Davanger, ligesom hand og tilstoed det Var ham tilfulde bekiendt at den af ham besvangrede Malene Nielsdatter saavel var hands første Kone Elsebe Niels Datters kiødelige Søster, som og at bem/el/te Malene Nielsdatter endnu ikke har Været til Confirmation, ligesom hand og paa tilspørsel forklarede sig at Være 30 aar gam/m/el, og formeener hand hælde nemlig Malene Nielsdatter at Være henved 27 aar gam/m/el

Dernæst frem stoed Malene Nielsdatter tilkiende givende sig at Være 23 aar gam/m/el, og at have tiendt paa Gaarden Davanger hos Opsidderen Ole da hun af sin Søster Elsebe Nielsdatters Mand Hans Sieursen Davanger er bleVen besvangred og afled det drengebarn Niels Hansen som hun for 8te dage siden har fød

1747: 280

og nu for Rætten møder med, hun tilstoed i lige Maade det hun ey har Væred til Confirmation men af uforstandighed har ladet sig forleede til denne ublue Gierning at blive af sin kiødelige Søsters Mand Hans Sieursen Davanger krencked og besvangred

Lens Manden Anders Tvedt som delinqventernes beskickedede forsvar forestillede allene, at som delinqventerne selv har tilstaaed deres begangne forseelse, Vilde hand ikkun Submittere Sagen til en mild Dom, og under kaste dem Videre Kongl/ig Naade, da hand til deres Forsvar ey Videre havde at erindre.

Fogden holdt uforholden at de 2de indstevnte Vidner Niels Volle og Simen Stie eedelig skulle bekræfte den bekiendelse som delinqventerne forhen udi deres overværelse har giort siden de sam/m/e selv her for Rætten udførligere har bekiendt. men for det øvrige som begge delinqventer Hans Sieursen Davanger og Malene Nielsdatter denne med hinanden begangne blod skam frivillig og utvungen her for Retten har tilstaaet og intet paa deres siide af deres defensor har Været at indvende, bliver hands paastand denne at de efter Lovens 6te bogs 13 Cap: 14 Art: bør straffes Derpaa forvæntede Citanten Dom.

*Denfensor Anders Tvedten Referered sig til sit forrige og tillige med Delinqventere Submitterede Sagen under Dom

Eragted

Sagen optages til Doms Afsiigelse til i Morgen formiddag

Publiceret

Et Skiftebrev forretted paa Gaarden Alveim d/en 25 april 1747 efter afdøde Rasmus Nielsen vide fol: 349

2. Lens Mand Anders Tvedtens udgivne bøkelsæddel til Willum Aschildsen paa ½ Løb Smør 1 ½ Mæle Malt ½ faar i Gaarden Haatoft dat: 17 8ber 1747 med Rev: ej dat

3. Gelius Witters tilstaaelse at den lille Sængeboe Niels Colbensen paa Gaarden Sunde har opbyggt er Leylændingen tilhørende dat: 12 8ber 1747 vide fol: 349

1747: 280b

4. Gunder Joensen Taasche og Knud Johannesen Nore Selles udgivne Skiøde til Michel Gundersen paa 7 7/32 Mark Smør udi Gaarden Taasche dat: 17 8ber 1747 vide fol:

5. Gunder Joensen Tosche Knud Johannesen Nore Selle Johannes Knudsen og Haldor Qvidsteens udgivne Skiøde til Ole Johannesen Tosche paa nogle smaae parter i Gaarden Taasche dat: 17 8ber 1747 vide fol: 349

D/en 18de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt

Og blev udi den af Fogden Smith paa Justitiens Veigne indstevnte Sag Contra Delinquenterne Hans Siversen Davanger og Malene Niels Datter der begge igien for Rætten blev fremstilled følgende

Dom afsagt

Det er ved de indstevnte Hans Siversen Davangers og Malene Nielsdatters egne frivillige og utvungne forklaringer til fulde inden Rætten bleved oplyst og tilstaaet, at bem/el/te Hans

Siversen Davanger, end og i sit nu Værende Egteskab har besvangred den indstevnte og efter egen bekiendelse sag skyldige Malene Nielsdatter, som er kiødelig Søster til hands første for en 6 aars tiid siden afdøde Hustrue Elsebeth Niels Datter, hvilcken deres forøvede blodskam end ydermere beviises Ved det deres sammen avlede barn kaldet Niels Hansen allereede for en 8te dags tiid siden er fød og af Moderen bem/el/te Malene Nielsdatter her for Rætten bleven frem Viist, og som begge saavel Hans Siversen Davangers som Malene Nielsdatters tilstaaelse er uniform derudi at have Ved Leyermaal forseed sig som saa nær beslægtede med hin anden, deres beskickedede Defensor Anders Tvedten ey heller har til deres formeente befrielse anført noget som valable kand ansees, bliver efter Citantens Irettesettelse og Sagens Omstændighed af os samtlige for Rætt kiendt og dømt, at saavel Hans Siversen Davanger som Malene Nielsdatter der begge imod Lovens 3die bogs 18 Cap: 9 Art: den 4de Post har handled og udi forbuden Leed forseed sig mod Guds og Kongens Lov, bør i følge aller høyst bem/el/te Deres Maj/este/ts Allernaadigste Lovs 6te bogs 13 Cap: 14 art: for denne deres begangne blodskam misse deres Hoveder med Sverd, da begge deres Leegemer, efter henrettelsen, bliVer i følge Forordningen af 9 Aug: 1737 i Kierke Gaarden uden nogen Ceremonie begravet; Hvad enhver deres hovedlodder angaaer bør sam/m/e i følge Lov Være til Deres Maj/este/ts Casse hiem falden.

1747: 281

Dom/m/eren tilspurte de mødende delinqventer efter at hosstaaende Dom lydelig inden Rætten for dem Var forkyndt, i følge forordningen af 13 Jan: 1747 dens 3die art:, om de begierer deres Sag til høyere Rætt ind stevnt, hvortil de begge saavel Hans Siversen Davanger som Malene Nielsdatter svarede jo, at Vilde til Laugtinget appellere denne deres Sag.

Procurator Bleginberg paa Citantens Veigne efter
forrige tiltale Contra Anders og Ole Heggøen!

Fremlagde Rættens seeniste forafskeedigelse paateigned for H/e/r Politie Mæster Mathiesen forkyndt af Lens Mand Anders Tvedten og Jacob Olsen Tveten tillige med Mons Brynildsen Niaatvedt d/en 12 Sep: sistleeden lige efter den af Lens Manden skrevne paateigning

Den forelagde Politie Meester Mathiesen mødte ikke, hvorfor bem/el/te Stevne Vidner under *Eeed afhiemlede Laugdags forelæggelsen Lovlig Var ham forkyndt d/en 12 Sept: sistleeden.

Procurator Bleginberg derefter forestillede at indstevnte Anders og Ole Heggøen baade Ved skriftlig forestillelse af 2den julij sistleeden her i Rette lagt d/en 17de ditto haver tilstaaet at have været nerVærende Ved Citantens boepæl Jordholmen den omstevnte tiid, saa de have kundet Assistere hannem med Arrest forbud samt Videre Forretninger efter Fogdens Opnevne men og at de dertil efter de passerte Vidners forklaringer haver Været uvillige thi paastoed Comparenten at bem/el/te Ole og Anders Heggøen først bør erstatte Citanten den Skade som hand haver lidt Ved det at Gregorius Larsen og Anders Andersen med en deel opkiøbt Sild udi hans district ubehindred haver bortseigled i det minste med 16 rdr, samt Citantens derover foraarsagede Reyse til Bergen til anden foranstaltning hos Fogden at Obtinere og Comparentens Møye og flødtning derudinden at Assistere i det minste med 12 rdr: og endelig denne Processes bekostning med Comparentens tvende Reyser med fløttning Kost og tæring 6 rdr: men hvad sig betræffer bem/el/te ind stevntes forbrydelse, og Rættens Nægtelse imod fogdens dennem til justitiens hanthævelse tillagde ordre, da overlader Citanten saadant til fogdens

1747: 281b

egen I Rettesettelse og foranstaltning, og saaleedis paa sin Siide indlader Sagen til Doms.

Fogden Rasmus Smith bad at Ved Sagens paadøm/m/e maatte erindres lige som hand og paastaaer at Anders og Ole Heggøen der haver nægtet at efterkom/m/e hands Anordning udi den forefaldende og af Christian Dreyer forlangede Arrest forrettninger hvor iblant nu denne paaklagede forrettning saameegen Uleylighed har entstaaet, at de for denne Gang bør betale til Sognetz fattige i det minste hver 1 rdr: andre til excempel for efter følgende tiid, og saaleedis slutted Sagen til doms

Anders og Ole Heggøen mødte ikke

Procurator Bleginberg derefter forestillede at som Uveyr har forhindret Comparenten at frem kom/m/e til dette Tingstæd alt hen til i dag som siste Tingdag for dette Herløe Skibbreede saa det er formodentlig at Rættens formedelst andre efter staaende og uagerede Sager ikke kand over kom/m/e sam/m/e nu inden dette Ting at overkom/m/e til paadøm/m/ende, men at kunde behøve dertil at beram/m/e et udi forordningen af 19de aug: 1735 bevilged extra eller Udsættelses ting, saa declarered Comparenten paa Citantens Veigne at efterdi hannem er bekiendt at denne Rættes beram/m/ede Høstetinge Vedvarer alt til den 9de Decembris førstkom/m/ende, og saa leedis fra denne dato over den tiid som Lovens 1 bogs 5 Cap: 8 art: tillader Dom/m/ere med dens afsiigelse at tardere, saa Ville Citanten være fornøyet med, at med Doms Afsiigelse maatte beroe, indtil saadan Rættens Lovlige forfald Var expirered, dog ikke længere end at Sagen Ved Dom maatte Vorde expidered efter Lovens 1 bogs 3 Cap: 4 art: inden dette Aars S/anc/t Thomas Dag, og at Acten der efter saa tiilig kunde Være beskreven at Citanten sig der af i fornøden til falde (tilfelde) udi anstundende Vaar fiskerie 1748 kunde betiene.

Eragted

Da den af Citantens fuldMægtig Procurator Ble-

1747: 282

-ginberg tilførte declaration i alt medfører Rigtighed saa Vel om hands Hindring for Uveyr saa silde at kom/m/e her til tinge for at agere denne og fleere Sager, lige som Dom/m/eren Ved efter staaende Tinge har til d/en 9de Dec/em/br/is/ Lovlig forfald bliver denne Sag til Doms Afsiigelse optaget til Udsættelse Tinget som til d/en 13de Dec: førstkom/m/ende herved berammes at holdes paa Ting stædet Alvestrøm/m/en.

Procurator Bleginberg paa Citanten Christian Dreyers Veigne Contra Gunder Østensen og Sivert Olsen efter forrige tiltale mødte og paastod Kals Mændenes Afhiemlig om forelæggelsens forkyndelse, hvilcken hand med Lens Manden Anders Tvedtens paateigning i Rettelagde

De brugte Kals Mænd Jacob Tveiten Mons Brynildsen Niaatvedt fremstode og under Eed afhiemlede denne forelæggelse d/en 12te Sept: sistleeden at Være forkyndt saavel for Poletie meester Mathiesen Hendrich Von Horen Gunder Østensen og Sivert Olsen og sam/m/e af Lens Manden i deres Nerværelse for Vedkommende udi Vedkom/m/endes Huuse og i deres paahør oplæst.

Af alle de forelagde mødte ingen ey heller nogen paa deres Veigne efter 3de ganges paaraab

Procurator Bleginberg dernæst forestillede at som Gunder Østensen og Sivert Olsen d/en 8 febr: sistleeden ere blevne antroffen udi Citantens district at have opkiøbt færsk Sild efter den indstevnte Arrestes forrettning 7500 taxeret til 20 sk Pr hundrede, og efter Vidnernes forklaring beviist at de skyldige baade have paaberaabt sig at Være udreedede af borgeren Hendrich von Horn saa og at have foragted og brudt Arresten, saa satte Comparenten i Rette

at Gunder Østensen og Sivert Olsen maatte tilfindes 1mo Efter de Bergens bye
Allernaadigst forunte Privilegiers 4de og 11te Poster hvilcke Comparenten under H/er/r
Stifts befalings Mand á Møinichens Vidimation i Rette lagde maatte tilfindes at have forbrudt
7500 Vaarsilds Værd med 20 sk Pr hundrede, og efter forbem/el/te byens privilegier at bøde
til Deres Maj/este/ts

1747: 282b

eller byens Casse 10 rdr, og at den paa stevnte arrestes forretning Ved Dom maae Vorde
kiendt Lovlig, og de indstevnte skyldige tilfundne at erstatte Arrestens og dens forfølgelses
samt der til behøvede Procurator bekostning i det minste med 12 rdr: og at Hendrich Von
Horn som efter Vidnernes forklaring er befunden efter de skyldiges foregivende dennem at
skulle have udreedet, maatte henfindes som en Bergens Borger at til tales af Bergens Poletie
Rætt til strafs Lidelse efter byens Privilegiers 11te Art.: Til ydermeere bestørkelse at de
indstevntes og tilhængeres Andragende for Deres Kongl/ig Maj/este/ts er hen viist til Lands
Lov og Rætt i Rette lagde Comparenten under H/er/r Foged Smithes Vidimation extract af
Notifications Listen {af} over de fra Bergens Stift til Deres Kongl/ig Maj/este/ts indkomne
og in julio sist afvigte i Geheime Conceil foretagne Ansøgninger, hvilket hand begierede for
Rættens oplæst, og sluttelig begierede Procurator Bleginberg, at hands forestillelse
betræffende Sagens paadøm/m/e efter 6 Ugers forløb Ved Udsættelses Ting i denne Sag ord
lydende maatte indrages.

Den producerede Extract af Notifications Listen blev oplæst for Rættens, og lyder saaleedis
saa vel som Christian Dreyers ting lyste privilegier

Eragted.

Denne Sag bliver efter Citantens forrige og ligelydende declaration optaget til Doms til
Udsættelses Tinget som den 13de Dec/em/br/is/ førstkom/m/ende er beram/m/et at holdes her
paa Ting stædet Alvestrøm/m/en

Procurator Bleginberg paa Citantens Veigne efter forrige tiltale Contra Anders Torgiersen og
Ole Wreede, fremlagde Rættens seeniste forafskeedigelse paateigned for H/er/r Poletie
Meester Hendrich Mathiesen d/en 12 Sept: sistleeden og da Poletie Meesteren efter
forelæggelsen ey møder fremstoed Stevne Vidnerne Jacob

1747: 283

Olsen Tveidten og Mons Brynildsen Niaatvedt og eedelig afhiemlede det Lens Manden
Anders Tvedt i deres Nerværelse har for Poletie Meester Mathiesen forkyndt denne
forelæggelse den Tiid paateigningen af 12te Sept: udviiser

Derefter Procurator Bleginberg forestillede at som Ole Wrede og Anders Torgiersen Ved
den d/en 3die febr: passerede og her i Rette lagde Arrestes forretning samt eedelige Vidner
samt egen skriftlig tilstaaelse af 19 Junij sist leeden ere overtydede at have udi Citantens
privilegerede district opkiøbt de under Arrest forretningen i deres Lostings baad befundne
6983 støcker Vaarsild Vurdered Pr hundrede 20 sk, som ikke benægtes efter foregivende til
deels at Være opkiøbt hos Ole Knudsen Breevig og Johannes Olsen Tosche, saa paastoed
Comparenten at de efter byens privilegier 4de og 11te Poster dem hand under H/er/r Stifts
befalings Mandens fuldMægtiges Vidimation i Rette lagde, maatte tilfindes 1. at have
forbrudt sildens Verdie efter taxation, 2. den passerede Arrest confirmered og de skyldige
tilfundne at erstatte Arrestens og dens forfølgelses bekostning samt Comparentens Reyser
Kost og tæring med 12 rdr Til ydermeere bestørkelse at de indstevntes og tilhængeres
Andragende er henviist til Lands Lov og Rætt, i rette lagde Comparenten under H/er/r Foged

Smithes Vidimation extract af Notifications Listen over de fra Bergens Stift til Deres Kongl/ig Maj/este/ts indkomne og in julio sist afviget i Geheim Conseil foretagne Ansøgninger, hvilket hand begierede for Rætten oplæst, og sluttelig begierede Procurator Bleginberg, at hans forestillelse betræffende Sagens paadøm/m/e efter 6 Ugers forløb ved Udsættelses Ting i denne Sag ord lydende maatte indrages vid: fol: 281

Den producerede Extract af Notifications Listen blev oplæst for Rætten og lyder saaleedis, saavelsom Christian Dreyers ting lyste privilegier

Da det der foruden befindes at Ole Knudsen Brevigen og Johannes Olsen Taasche /: som er

1747: 283b

ubenægtet /: har handled tvert imod de Christian Dreyer forunte og publicerede Privilegier udinden at handle med forprangere udi Sahl, saavelsom og at Ole Knudsen Brevig i særdeelighed d/en 3die febr: da Arresten blev effectueret som en forMand har indfunden sig paa Citanten Christian Dreyers fortog, hvor Seqvestrations Rætten blev Continueret Ved den Arresterede Silde optelning, og der med tumult og Ulyd raaben og bulder søgt at afskrecke de Mænd som Ved Arrest forretningen Var udnevnte uden at beviise sig sam/m/e tiid der at have havt eller udrettet noget andet lovligt Ærinde, men som af den i Rette lagde Notifications Liste kand erfahres, Virkelig er en formand for de hav bønder som ønsker og har ansøgt at faae den udi nogle Aar mod byens og Kræm/m/erens privilegier i brug komne Uskick til sin og andre lige sindede ubillige berigelse forfægtet og saaleedis efter all formodning sam/m/e tiid søgt at faae de til forretningen op nevnte Mænd og andre Vedkom/m/ende fra deres Lovlige og til Rættens paakiendelse indstillede forretninger afskreckede, saa paa stoed Comparenten at Ole Brevigen og Johannes Olsen Tosche for deres handel med Uprivilegerede i districtet maae tilfindes at bøde efter Sagens beskaffenhed i det minste pro persona 4 Lod Sølv, og at Ole Brevigen i særdeelighed maae tilfindes at undgielde efter Lovens 1ste bogs 12 Cap: 3 art:

Ole Brevigen mødte og frem lagde et under 14de 8ber sistleeden af Procurator Johan Simon Cramer forfatted skriftlig indlæg saa lydende.

Procurator Bleginberg formeente at siden Ole Brevigen haver havt fuldkom/m/en tiid fra Sistholte Som/m/erting at faae Contra Stevning udvirket saa protesterede Comparenten paa

1747: 284

Videre Anstand og forlangte Dom!

Ole Brevigen Refererede sig til det frem lagde Indlæg og forlangte Sagen til næste Ting udsatt

Eragted

Sagen udsættes efter indstevnte Ole Brevigs forlangende til nest holdende Som/m/erting

Procurator Johan Friderich Cramer fremstoed og i Rette lagde en under 13 Sept: nestleeden mod Dierich Michelsen Nesse fra Sing/neu/r Gerdt Hendrich Schriver udstædde Stevne Maal, hvorudi efter stevne Maaletz indhold er kaldet til Vidne Hendrich Olsen, Halver Ellingsen, Barbra Pedersdatter og Niels Davanger, samt til Veeder Mæle Ole Johannesen Nesse og Marie Nielsdatter Nesse

Stevne Vidnerne Baste Tvedten og Mons Brynildsen Niaatvedt fremstode efter at den indstevnte Dierich Michelsen Nesse og Vidnerne var paaraabte af hvilcke Vidner ey fleere mødte end Halver Ellingsen og Barbra Pedersdatter, ey heller nogen af de til Vedermæhle indstevnte Persohner

Kramer declarerede at Dierich Michelsen saa velsom Ole Johannesen Nesse og Marie Nielsdatter lovlig ere kaldede Hendrich Olsen[s] forklaring at anhøre, men da bem/el/te Hendrich Olsen er i lovlig forfald saa vilde Comparenten der om i agt tage hvad der til slutning kand tiene til sin principals Tarv, og ellers for det første paastoed Stevne Vidnernes afhiemling samt til stæde værende Vidners eedelige forklaring

Stevne Vidnerne under Eed afhiemlede det de med 14 dages Varsel lovlig har forkyndt den i Rette lagde og oplæste Stevning for Dierich Michelsen Nesse, for Ole Johannesen Nesse og Marie Nielsdatter som til Vedermæhle ere indkaldede lige som og for Halver Ellingsens tilholdstæd da i sin værende tieniste paa Blomvog, for Barbro Pedersdatter, lige som og for Niels Davangers Hustrue, da Manden ey var hiem/m/e.

Hvorefter det første Vidne

Halver Ellingsen fremstoed og efter at behørig formaning var ham givet at Vogte sig for Meen Eed aflagde sin Eed med opragte fingre at Ville Vidne sin Sanhed efter at Eeden Var for begge Vidnerne oplæst

1747: 284b

Cramer derpaa saavel for dette som de øvrige indstevnte Vidner ydmygst bad at Rættens Vilde tilspørge den/n/em og indhente deres forklaring paa den/n/e qvestion Om Vidnet ikke efter Pintze tiider dette Aar hørte at Diedrich Michelsen Nesse tilstoed det hand i selskab med Ole Johannesen Nesse og Marie Nielsdatter Nesse for Gert Hendrich Schrivvers Land paa Juvigen havde optaget en Humre (Hummer) Teine taget dobelet der fra og nedsiunket Teinen.

Vidnet svarede det hand efter Pintze tiider i Gert Hendrich Schrivvers Stue paa Blomvogen hørte at Diedrich Michelsen Nesse paa tilspørsel af Gert Schriver tilstoed at have op taget en humre Teine bem/el/te Schriver til hørende, beliggende Ved Juvigens Land som under Blomvogens Ejendom er sorterende, ligesom Vidnet og hørte bem/el/te Diedrich Michelsen sam/m/e tiid at tilstaae det hand bem/el/te Michelsen havde taget dubbelet af teinen, og at det af ham blev hiem ført, dog hørte hand ham tillige at forklare det der var 2 støcker smaae boer ender paa humre teinen, da bem/el/te Michelsen toeg den op og lagde den paa et andet Stæd ude paa Søen, men ikke at hand havde nedsiunket Teinen; lige leedis hørte Vidnet og bem/el/te Michelsen at siige at saavel de til Vedermæhle indkalte Ole Johannesen Nesse og Marie Nielsdatter Var sam/m/e tiid paa baad med ham, da humre Teinen af ham blev op tagen, Vidnet forklarede paa Tilspørsel det hand efter sigelse har hørt at Humreteinen skulle være borte.

Det Andet mødende Vidne Barbra Pedersdatter tienende hos Citanten Schriver aflagde lige leedis sin Eed og Vidnede til den fremsatte qvestion lige det sam/m/e som nest forrige Vidne Halver Ellingsen.

Cramer derefter begierede Lavdag for ude blevne Diedrich Michelsen Ole Johannesen og Marie Nielsdatter Nesse, desuden forelægges under fals Maal for Niels Davan-

1747: 285

-ger til næste Rætt at aflægge forklaring efter Stevne Maalet og de øvrige indstevnte parter at anhøre Hendrich Olsens forklaring saa fremt hand til beram/m/ende tiid sig skulle indfinde.

Eragted

Den indstevnte og ey mødende Diedrich Michelsen Nesse, Ole Johansen og Marie Nielsdatter forelægges Lavdag til næst holdende Som/m/er ting til bem/el/te tiid bliver under fals Maals straf Niels Davanger forelagt sit Vidnes byrd udi denne Sag at aflægge, da Parterne tillige kand anhøre hvis Hendrich Olsen i fald hand indfinder sig har at forklare.

Procurator Cramer forlangte at den Bergens byetings Doms final dømt imellem Citanten {Ludolf} Ole Iden og Contra Citanten Ludolf Cramer d/en 19de Junij 1747 for Rætten maatte oplæses, som og skeede da en Conform Copie der af blev leveret til Indførsel udi publications protocollen

Procurator Bleginberg som Ved Rætten Var ner Værende declarerede at denne Sag verserer under Ventilation for Ober Rætten, og Vil blive af langt anden betydenhed end Dom/m/en indbefatter.

Arnold Meyers udstædde bøkelsæddel til Anders Rasmusen p/aa 8 Mark Smør i Gaarden Hennøen dat: 3 8ber 1747 med Rev: ej dat

Fogden frem lagde til Attestation følgende

1

Specification indbefattende de 9 qvestioner efter skatte forordningen som i alt blev besvaret som ved Mielde tingstæd untagen paa d/en 3die post at Ved Henø Landet dette Aar er funden 2de gamle Skibs baader, og paa den 7de Post at Hans Siversen Davanger udi sit Egteskab har begaaet Leyer Maal udi forbuden Leed med qvinde Mennisket Malene Niels Datter

2

Specification om Laxe og silde Voger blev fremlagt hvorpaa til skatts svarelse ey flere kunde anføres efter Almuen og Laug Rettes sigelse end Krogaas 2 mrk, Heggøen 1 rdr og Notenes 2 mrk til sam/m/e[n] 1 rdr 4 mrk

3

Ligeleedis en forfatted Specification over Kræm/m/er Leyerne som er Hennøen, Blomvog, Strudshavn og Fløen, da de øvrige foregives at Være borgere til byen

1747: 285b

4

Odels Mantallet blev oplæst den forandring der i Aar er skeed

5

Restancen for inde værende Aars skatter beløber 301 rdr 2 mrk 5 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar blev op nevnt 1. Anders Volle 2. Ole Hiertaas 3. Niels Hopland 4. Mons Olsen Niaatvedt 5. Johannes Frechau 6. Niels Molleklev 7. Lars Grasdahl og 8. Haldor Haatoft. som alle tilsiiges i Rette tiid at aflægge deres Laug Rættes Mænds Eed

Radø Skibbreede

[1747] D/en 19de ejusdem blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse med Radø Skibbreede satt paa tingstædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten til nevnte Laug Rettes Mænd hvis Navne fol: 226 findes tilførte

For dette Skibb/reede blev den sam/m/e Ordre angaaende Grentze Skydtzen publicered som ved nestforrige.

Dernæst publicered

Et Skifte brev forretted paa Gaarden Hielmen i Herløe Skibb/reede efter afg/angne Tygone Maria Bartrum d/en 27 April 1747 vide fol: 349

2. Ditto forretted paa Gaarden Kaalstad d/en 13 junij 1747 efter afg/angne Haldor Aamundsen vid: fol: 350

3. Biskop Bornemans udgivne bøkelsæddel til Mons Knudsen paa 21 Mark Smør $\frac{1}{4}$ [Tønde?] Malt i Gaarden Soltvedt dat: 11 april 1747 med Rev: ej dat

4. Magrethe S/a/l/ig/ Storms udgivne bøkelsæddel til Erich Monsen paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør $\frac{1}{2}$ Tønde Malt i Gaarden Nordre Tiore dat: 16 Maj 1747 med Rev: ej dat

D/en 20de ejusdem blev Rættten igien med sam/m/e Laug Rætt satt publicered

Magrethe Storms udgivne Bøkelsæddel til Jacob Gundersen paa $\frac{1}{2}$ p/un/d Smør 6 Kander Malt i Gaarden Notvedt dat: 2 Maj 1747 med Rev: ej dat

2. Ditto hændes udgivne bøkelsæddel til Isach Christensen paa $\frac{1}{2}$ p/un/d Smør 16 Kander Malt i Gaarden Waagenes dat: 31 Martij 1747 med Rev: ej dat

3. Otthe Erichsen med fleeres udgivne Skiøde til Johannes Erichsen Boge paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Boge dat: 19 8ber 1747 vide fol: 350

1747: 286

Fogden Smith efter forrige tiltale Contra Østen og Mons Grindem

Fogden Smith Vilde fornem/m/e om Østen Grindem møder og med de siste Som/m/erting paaberaabte 2de Vidners ind stevning haver efter kom/m/et det hvor for hand Sagen har begiert udsatt

Østen Grindem blev 3de gange paa raabt, men mødte ikke ey heller de af ham paaberaabte Vidner

Fogden siden hand fornem/m/er at Østen Grindem ikke møder eller at have indkaldet de til hands formeentlige befrielse siste Som/m/erting navngivne Vidner Vilde dermed slutte Sagen og satte imod de 2de indstevnte udi Rætte at som de begge har Væred sammen udi Klam/m/erie og efter de førte Vidners Udsiigende snart den eene snart den anden slagne hinanden saa de begge udi Slags Maal ere skyldige at de efter Lovens 6te bogs 7 Cap: 8 art hver for sig bør bøde deres slags Maals bøder, og saaleedis indstillede Fogden Sagen til Doms.

Mons Grindem som mødte havde til Sagens sluttning ey Videre at erindre men Submitterede sam/m/e til Doms

Eragted

Sagen optages til Doms til i Eftermiddag

Fogden Smith efter forrige tiltale Contra Ole Nordang

Æskede Sagen udi Rætte og Vil vente om de indstevnte Vidner Johannes Hansen hands Hustrue Anne som Mathis Johansen Sættre møder for at avlægge deres Vidnisbyrd.

De indstevnte Vidner efter paaraab mødte ikke.

Stevne Vidnerne Niels Sæbøe og Berge Hansen Wetaas fremstode og under Eed afhiemlede det de med Lovlig Varsel og under fals Maals bøder har indstevnet de ommelte 3de Vidner og i deres paahør forkyste Stevnemaaleet nemlig udi den af Fogden Smith Contra Ole Nordanger at aflægge deres Vidnisbyrd lige som de til Vedermæhle sam/m/e tiid med Lovlig Varsel har indkaldet Ole Nordanger.

Ole Nordanger mødte og declarered det hand ey kunde faae uagted hand bad Lehns Manden og Loved

til Stevnevidnerne betaling, nogen som paa hands Veigne Vilde indkalde følgende Vidner, nemlig Hans Ødegaard, Ole Møching, Niels Soltvedt og Siri Tvedten Ved hvis Vidnesbyrd hand agter at oplyse sin formeente befrielse for denne Sag, og desaarsage nu forlangede Anstand i Sagen til næste Som/m/erting til sine *Vidnernes indkaldelse

Eragted

Den forlangte Udsættelse bliver til næstholdende Som/m/erting Comparenten Ole Nordang tilstædet efter den forebragte og sandfærdige paaberaabning, da hand uden Videre Paaskud behørig haver at see Vidnerne i alle Vedkom/m/endes tilkaldelse lovlig indkaldede, til bem/el/te tiid forelægges de ind stevnte og ey mødende Vidner Johannes Hansen hans hustrue Anne og Mathis Johannesen Sættre alt under fals Maals straf \deres Vidne udi Sagen at aflægge/ hvilcken forelæggelse Citanten tager beskreven og for {Vidn} de forelagde Vidner i Lovlig tiid besørger forkyndt.

Dom afsagt udi den indstevnte Sag Contra Østen og Mons Grindem!

Da Vidnerne Johannes Møching og Rasmus Grindem paa sistleeden Høste ting, og Johannes Pedersen Grindem sistleeden Som/m/erting inden Rættens eedelig har aflagt deres Vidnes byrd om at de indstevnte Østen og Mons Grindem begge har forøvet Slags Maal paa hinanden den omvudne tiid og Stæd, hvor Vidnerne som nerværende har seet saavel Østen som Mons Grindem at haartrækkes, og Østen Grindem at Være blodig, og at Mons Grindem efterat det første Slags Maal var forbie, og da hand Vilde gaae ud, i hovedet med Knøtte Næve at Være bleved slaget af Østen Grindem.

Thi kiendes og døm/m/es efter Sagens beskaffenhed her med for Rætt, at som de indstevnte begge i det første Slags Maal kand ansees lige skyldige, bør saavel Østen som Mons Grindem hver for sig i følge Lovens 6te bogs 7 Cap: 8 art udreede deres slags Maals bøder

Pr persona med 18 Lod sølv eller 9 rdr; desuden bør Østen Grindem som atter med Knøtt Næve har slaget den indstevnte Mons Grindem i hovedet da hand Vilde og var udgaaet af Stuen ydermere betale for Nævehug i følge Høyst bem/el/te Lovens bogs sam/m/e Capitul og Articuls Indhold 18 Lod Sølv eller 9 rdr, hvilke bøder de indstevnte 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse bør udreede under Adfærd efter Lov, men i dessens Mangel der for i følge forordningen af 6 Dec: 1743 at straffes paa Kroppen.

Publiceret afg/angne biskop Bornemans udgivne bøkelsæddel til Rasmus Andersen paa 6 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Strøm/m/e dat: 24 Martij 1747 med Rev: ej dat

Og som ingen fleere efter paaraab indfandt sig som inden Rættens Videre havde at forrette fremlagde fogden til besvarelse af Laug Rættets de sædvanlige 9 qvestioner som i alt blev lige som af Almuen paa Mielde besvaret untagen paa den 7de Post, at Østen og Mons Grindem denne dag er dømt sine simple Slags Maals bøder nemlig Østen 2de og Mons Enkelte.

2

Om her er fleere krem/m/erleyer som til skatz svarelse kand ansees end Bøevogen og Røsnes R: (Responderede/svarte) Ney

3

Om der er fisked i fleere fiske Voger end Hvidstens som er ansatt for 1 mrk 8 sk. R: Ney

4

Odels Mantallet blev oplæst og attesteret

Restancen beløber for indeværende Aars skatter 155 rdr: 11 sk

Laug Rættes Mænd for tilkom/m/ende Aar opnevnes 1. Ole Nielsen Indre Sæbøe 2. Endre Mellingen 3. Willum Østebøe 4. Mons Rasmusen Nordang 5. Sieur Møes 6. Gudmund Hauland 7. Rasmus Iversen Hauland og 8. Knud Jacobsen Marøen

Ahlenfit Skibbreede!

D/en 21de ejusdem blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Ahlenfit Skibbreede paa Ting stædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 219 findes tilførte

For dette skibb/reede blev den sam/m/e ordre om Grentze skydtzen publiceret som Ved nestforrige ting stæder.

1747: 287b

Dernæst publiceret

1. Erich Iversen Yttre Fosses udgivne Skiøde til Ole Baarsen paa 16 5/7 Mark Smør udi Gaarden Nore Lie dat: 17 8ber 1747 vide fol: 350

2. Skiftebrev forretted paa Gaarden Nore Lie d/en 2 Maij 1747 vide fol: 350

3. Ditto forretted paa Gaarden Elsaas d/en 8 Julij 1747 vid: fol: 350

4. Ditto passeret paa Gaarden Espeland d/en 2 Maij 1747 vid: fol: 350

5. Ditto holdet paa Gaarden Sellevold d/en 1 Maij 1747 vid: fol: 350

6. Ditto holdet paa Eicheland d/en 2 Maij 1747 vid: fol: 350

7. H/er/r Haberdorfs udgivne bøkelsæddel til Magne Andersen Øfstegaard paa 2 p/un/d 10 ½ Mark Smør i Gaarden Øfstegaard dat: 23 junij 1747 med Rev: ej dat

8. Kierke Værger Ole Steens udgivne bøkelsæddel til Niels Olsen paa ¼ Løb Smør ¼ tønne Korn ¼ faar udi Gaarden Sellevold dat: 6 junij 1747

*7. David Brøgers udgivne bøkelsæddel til Hans Knudsen paa ½ Løb Smør og ½ tønne Malt udi Gaarden Bøgevold dat: 7 Martij 1747

8. Halvor Mundahl Knud Hofsdahl og Helge Revems udgivne bøkelsæddel til Ole Knudsen paa 18 mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Hofsdahl dat: 14 april 1747.

9. H/er/r Jens Bruuns udgivne bøkelsæddel til Baste Andersen Burcheland paa 1 p/un/d Smør ½ Tønne Malt i Gaarden Volle dat: 15 Mart: 1747

10. Com/m/erce Raad Von der Lippes udgivne bøkelsæddel til Magne Haaversen [paa] ½ Løb Sm: ¼ tønne Malt i Gaarden Øfre Tvedt dat: 16 8ber 1747

11. Mons Larsen Vichenes udgivne bøkelsæddel til Iver Larsen paa ½ Løb Smør ½ Tønne Malt i Gaarden Søre Aase dat: 3 8ber 1747 med Rev:

D/en 23de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætts Mænd satt og blev til publication frem lagt

1. Jacob Olsen Tvedtens udgivne bøkelsæddel til Ole Halversen paa 2 p/un/d 4 Mark Smør i Gaarden Nedre Qvam/m/e dat: 25 Jan: 1747 med Rev: ej dat

2. H/er/r Willum Frimans udgivne bøkelsæddel til Jacob Jacobsen paa 1 p/un/d Sm: 8 Kander Malt i Gaarden Hauchaas dat: 7 April 1747 med Rev: ej dat

3. Jacob Kaaperdahls udgivne Skiøde til Myntlingen Rasmus Børgesen paa 4 ½ Mark
Sm: 3 7/8 K: M: 3/64 faar i

1747: 288

Gaarden Hopland dat: 21 8ber 1747 vide fol: 350.

Sager til dette Ting fremkom ey udi Rette

Fogden fremlagde til Attestation følgende

1

De sædvanlige 9 qvestioner forfatted efter Skatte forordningen som i alt lige som nestforrige Skibbreede blev besvaret untagen til d/en 7de Post at Magne Andersen Midgaard og Peder Alver som paa Som/m/ertinget er dømt at bøde deres slags Maals bøder

2

Udi Rylands og *og Næsses Silde Voger er dette Aar intet fisked

3

Om Giestgiverne Marcus Lax og Lieutenant Rafn blev svaret det sam/m/e som paa sistleeden høsteting

4

Odels Mantallet blev oplæst og Attestered.

5

Restancen over de Kongl/ige Skatter for inde Værende Aar beløber 127 rdr 2 mrk 13 sk

Laug Rættes Mænd for til kom/m/ende Aar 1748 opnæfnes, 1. Ole Halversen Schotsund 2. Halver Aamunsen Alver 3. Ole Andersen Levestad 4. Aschild Halversen Sieursetter 5. Halver Bastesen Fischesetter 6. Jens Nore Aase 7. Anders Gervigen og 8. Børge Gervigen

Echanger Skibbreede!

1747 d/en 24de 8ber blev Rætten til almindelig Høstetings holdelse satt med Echangers Skibbreedes Almue paa Ting stædet Bernes Tangen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 230 findes til førte untagen udi Hans Stephensen Elvig og Erich Nielsen Hopes Stæd som er fraværende er igien antagen Ole Iversen Hope og Ole Johannesen Tofte som forhen har aflagt deres Laug Rættes Mænds Eed,

For dette Skibbreede blev den sam/m/e {Kongl/ige} Stiftampt Mandens ordre publicered angaaende Grentze skydtzen som Ved nestforrige ting stæd.

Publicered et Skiftebrev forretted paa Gaarden Yttre Eisnes d/en 10 Maij 1747 vide fol: 351

Fogden Rasmus Smith fremstillede for Rætten endeel paagrebne Landstrygere som for faae dage her i Skibbreedet ere forefundne til examination

1747: 288b

hvoriblandt

den første Var en persohn navngivende sig at Være Peder Pedersen i {de} 23 aar at have tient under Guarnisonen i Trundhiem, deels under Comando af Obriste Von Krogen men fra Kongens tieniste dimitteret 1727, hans føde stød foregiver hand at Være i Nordmørs fogderie i Tingvolds Præstegield og paa Gaarden Jordolle hand frem lagde og foreviiste et i stöcker reven pass som Seigled og underskriften ey var til siune at kiende hvem sam/m/e har underskrevet, Comparenten forklarede dernæst at have {havt} sin nerværende Hustrue navnlig Wendeline Simensdatter bekom/m/ed til ægte i Trundhiem, men hvor længe det er siden hand kom i Egteskab veed hand ikke, med hænde har hand avled 14 børn hvoraf 3 ere døde, de 3 børn er nu i følge med ham og de øvrige ere i tieniste nemlig 2de hos Fogden Hans Thies Nagel og de øvrige til deels i Sundfiord nemlig hos Peder Nes og en anden hos en Mand paa Grov, Videre Veed hand ey hvor hans børn ere, siden hands dimission har hand udi en 20 aars tiid holdt sig oppe udi Bergens Stift snart hissed og snart her, og ernæred sig med at bøde Kieler og at tigge sit brød snart i en snart en anden bøygd Dernæst blev Comparenten tilspurdt om hand nogen Attester havde med sig, hvortil hand svarede Ney Udi hands Udsigende Var hand i øvrigt gandske mislig og med unøttige Ord udviiste største Grovhed for Rætten, af anseelse er hand en 45 til 50 aar gam/m/el. Ole Elvig som en Almues Mand med fleere sagde det de har kiendt Comparenten som en Landløber med sit følge i nogle Aar, og at hand til deels med tyverie deels med trudsler tvungen sig føde og Ophold, blandt andet har hand paa Gaarden \Elvig/ som beViises kand staalet en Sax, hvortil Comparenten svarede det i alt havde sin Rigtighed, nemlig for en 4 aars tiid sam/m/e at have taget, men igien leveret Ejer Manden sam/m/e Sax tilbage. Videre blev Comparenten tilspurdt om hand i følge med de øvrige paagrebne Landløbere længe havde Været, hvortil hand svarede at paa Gaarden Dalseide kom en af saadanne folck en ung dreng med et qvinde Menniske som hand tilforn ey kiente og ey veed at navngive, med hvilke de da reyste til Gaarden Rom/m/ereim hvor de alle bleve paagrebne, og alle her til Tinget hidbragte den med havende baad foregiver hand at Være laant

1747: 289

sig af Ole Olsen Fløepold i Sulen udi Sundfiords fogderie, Vagten som hidbragte Comparenten forklarede {ey} at de ved hans paagribelse saae ikke at have noget med sig untagen 2de smaae pultede poser hvorudi laae noget g/amme/l/t/ jernskrab og nogle pialter som ved Retten blev efterseed saa at Være

Peder Pedersens angivne Hustrue fremstod og efter tilspørsel sagde sig at heede Wendeline Simensdatter fød paa Gaarden Algerøen i Sunds Gield og Nordhors fogderie veed ey hvor gam/m/el hun er, siger sig at have Været gift i 28 aar, om hændes barn Var hændes Udsigende det sam/m/e som Mandens dog gandske mislig og ustadig, ligesom hun forklarede udi Sundfiords fogderie udi Florens Kierke sogn at Være sam/m/en vied af Sognepræsten H/er/r Brandrup for en 28 Aars tiid siden med bem/el/te Peder Pedersen, om hændes Ophold stød i all den tiid Viste hun aldeelis ey at giøre nogen Reede eller Rigtighed, Rætten til spurte hænde hvor hændes med havende børn ere døbte hvortil hun svarede de 2de ælste medhavende børn at Være døbte paa Floren af Sognepræsten H/er/r Brarup den eene 14 aar og det andet barn 4 aar, det minste barn halv aar gam/m/el er døbt i Fiels Kierke i Sunds Præstegield men Veed ey Præstens Navn som sam/m/e døbte, paa Algerøen foregav hun at ligge i barsel sæng med det siste barn, men Veed ey Mandens Navn hvis stuen hørde til, skiøndt det Var sam/m/e stue hvor hun selv Var fød udi, Attester fra Præster havde hun ey at fore Viise, men efter til spørsel sagde at have sist gaaed til Alters for H/er/r Thomas i Evenvigs Sogn for 1 aars tiid siden, om den baad hun med sin Mand er hidkom/m/en paa Var hændes forklaring den sam/m/e som nestforrige Peder Pedersens, lige som hun om de øvrige \Landløbere/ forklarede det sam/m/e som nest forrige.

Peder Pedersen blev derefter indkaldet igien, og tilspurdt, hvad Præster der har døbt hands børn hvortil hand svarede at det ælste medhavende barn gam/m/el 16 aar som kaldes Marie Pedersdatter er fød paa et stæd Hitteren paa Nordmør døbt af H/er/r Peder Schanius

1747: 289b

det andet barn g/amme/l 4 aar og kaldes Dorthé er fød i Wadts Værn paa Gaarden Jørnevigen er døbt af Capellanen paa Woss hvis Navn hand ey Veed, det siste barn Ved Paasketiider fød paa Gaarden Algerøen er døbt i Fiels Kierke, men Præstens Navn Ved hand ikke, det siste hand tillige med sin Kone Var til Alters Var for et Aars tiid siden hos H/er/r Brarup i Floren udi Sundfiord

For Rætten blev frem stilled en Ung dreng navn givende sig at kaldes Jens Jensen g/amme/l 15 á 16 aar fød i Stavangers Lehn paa en Gaard Haucheland, veed ikke enten Fogderietz eller Præstegieldet at navngive da h/an/d i sin Ungdom med sine forældre er fløtted derfra til et stæd Eispollen i Sunds Gield og Sartors Skibbreede hvor hans forældre begge ere døde, siden har hand tient paa Nordmør i 3 á 4 aar siden tiendt paa Gaarden Domedahl hos Opsidderen Peder et halvt aars tiid, siden paa Gaarden Tvedten tient hos Ingebrict Tvedten {bem/elt} i 1 aar bem/el/te Gaarder beretter h/an/d i Sunds Sogn at være beliggende, siden hand fra sin tieniste paa Tvedten for et Aars tiid eller meer er bortkom/m/en har hand deels paa Woss deels i Dahlerne med betlerie opholdt sig, uden at antage sig nogen tieniste, har efter egen tilstaaelse ey foretaget sig noget usøm/m/eligt untagen paa Gaarden Weaae i Arne Skibbreede at have hos Opsidderen Helge bedraget nogle pænge og en sølv Ring da hand lovede at Ville hielpe hans svage Kone, men som Veaae Opsiddere droeg efter ham naaede de Comparenten og toeg fra ham saavel pængerne som Ringen. om det med havte Qvinde Menniske sagde hand ingen kundskab at have da hun paa Dahlseide kom først til ham;

Det paagrebne Qvinde Menniske Af Navn Beathe Knu[d]s Datter fremstoed og ey vilde gjøre til staaelse enten om hændes Alder eller fødestæd, dog af anseelse siuntés hun at være 20 Aar, hun foregiver i Tellemarchen at have gaaed til Alters udi Tinns Præstegielt men hvad Præsten heeder Veed hun ikke og er der 6 aars tiid siden, er bleven for et aars tiid siden eller meer besvangred af en dreng Ole Nielsen i Sundfiors fogderie og blev hendes barn døbt i Evenvigs Kierke af H/er/r Sommer da hun gjorde barsel paa en Gaard Sande i Guulens Skibbreede, siden har hun efter at hændes barn er død og begravet i Odde Kierke i Haranger fiorten dage for St: Hans dag indeværende Aar flacket og faret snart her og der, til hun fra Wos kom til Dalseide, hvor hun kom i følge med Jens Jensen og saaleedis med ham blev bekiendt, hvor de

1747: 290

med hinanden reyste til Veaae, hvor Jens Jensen giøgled pænge fra Opsidderen Helge, og er hun uvidende om alt hvis da passerede.

D/en 25de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og blev til publication fremlagt.

1. Ole Hansen Fieldes udgivne Skiøde til Lars Nielsen paa 9 Mark Smør i Gaarden Fielde dat: 24 8ber 1747 vide fol: 351.

2. H/er/r Bruns paa Assessor Steensens Veigne hands udgivne boxel sæddel til Knud Aschilsen paa 18 Mark Smør 3 Voger Næver i Gaarden Farrestvedt dat: 3 Maj 1747

3. Ditto hands udgivne bixelsæddel til Ole Olsen paa 12 Mark Smør 2 Voger Næver i bem/el/te Gaard Farrestvedt dat: 20 April 1747

4. Skifte brev forrettet paa Gaarden Mulen d/en 10 junij 1747 efter afg/angne Pernille Biørnsdatter vide fol: 351

5. Niels Olsen Sættre Knud Larsen Schaar og Johannes Nielsen Egemoes udgivne Skiøde til Johannes Nielsen Sættre paa 9 ½ Mark Smør i Gaarden Sættre dat: 25 8ber 1747 vide fol: 351.

Derefter blev de indstevnte Sager paaraabte.

Johannes Nielsen Egemoe frem stoed for Rættten tilkiende givende med muntlig Stevnemaal Ved Stevne Vidnerne Johannes og Ole Store Ourdahl at have ladet indkalde Ole Hansen Fielde at møde til dette Ting Tiid og stæd at lide Dom, fordi hand med Slag blodhug og skiends Ord \med Videre/ ilde har handled mod Citanten, afvigte Som/m/er noget efter S/anc/te Hans Tiider indeværende Aar, til Vidner om denne Sag er under Lovens fals Maal ligeleedis af Citanten indstevnt Sieur og Weemund Feten Lars Larsen og Gudmund Olsen begge tienende paa Gaarden Feten, lige som Ole Hansen Fielde er indkaldet bem/el/te deres eedelige forklaring at anhøre.

Ole Hansen Fielde tillige med de 4re anførte Vidner mødte alle Vedtagende Lovlig at Være ved Stevne Maal indkalte.

Det første Vidne Sieur Feten fremstoed og efter at behørig formanig Var ham givet at Vogte sig for falsk Eed, udsagde efter aflagd Eed følgende, det hand som er imod 70 aar gam/m/el og boer paa Gaarden Feten der er nærmeste Gaard til Egemoe saae Citanten Johannes Egemoe om Morgenens Klocken 10 slett kom til sig paa Gaarden Feten blodig i Ansigtet og paa Klæderne, beklagende sig sam/m/e dag af Ole Fielde at Være slaget et huul i Panden med en bryne steen, og saae hand bem/el/te Johannes at see ilde ud, og som meldt meget blodig

1747: 290b

hand fornåm og at indstevnte Ole Fielde reyste med en Kløv hest til Søes, og da Johannes Egemoe forlangte Comparenten Vilde tiltale Ole Fielde derfor, fuldbyrdet hand og Citantens begier, og kom i tale med Ole Fielde der svarede Vidnet jeg tilstaaer at have slaget Johannes Egemoe og skal forsvare hvad jeg har gjort, hvilket de 3de Vidner og sam/m/e tiid som alle var paa en tiid og Stæd nerværende saae og hørte, Videre Vidste dette Vidne ey at forklare.

2det Vidne Weemund Feten fremstoed og efter at Eeden Var oplæst og Vidnet aflagde sin Eed med opragte Fingre forklarede følgende ligesom nest forrige Vidne Sieur Feten, da hands Udsiigende i alt Var eens lydende da Vidnet efter til spørsel aldeelis ey meere kunde forklare

3die Vidne Lars Larsen tienende paa Gaarden Feten foregivende sig at Være 30 aar gam/m/el frem stoed og efter Corporlig aflagd Eed Vidnede ligesom nestforrige aflagde Vidner, med dette tillæg at 2de tiimer efter at Johannes Egemoe kom paa Gaarden Feten og da de forhen aflagde Vidner gick fra Ole Fielde som tilstoed at have slaget Citanten blodig i Ansigtet hørte Vidnet at Ole skiendede Citanten Johannes Egemoe for en Morder en Pracker en Troldkone Mand, men hørte ikke at Johannes skielte ham igien, hvilke Ord Gudmund Olsen tillige anførte, Videre Viste dette Vidne ey at forklare

4de Vidne Gudmund Olsen tienende paa bem/el/te Gaard Feten aflagde lige leedis sin Eed og Vidnede lige det sam/m/e som Vidnet Lars Larsen, saa vel at have seed Johannes Egemoe blodig slaget i Ansigtet, som og hørt Ole Fielde at til staae sam/m/e at have øvet, lige som og at Ole Fielde at sielde Johannes Egemoe ud for en Racker, en Morder en Trold Kone Mand, uden at Johannes Egemoe svarede Ole Fielde noget der til. Videre havde dette Vidne ey heller om denne Sag at forklare.

Ole Fielde fremstod og declarerede den om vundne tiid at have slaget Citanten blodig i Ansigtet med en bryne steen, men Veed ey hvad enten hand i Vreede har ladet de skiels Ord falde mod

1747: 291

Citanten eller ikke, og havde \hand/ Videre ey til Sagens sluttning at erindre.

Citanten forlangde denne Processes Omkostning maatte paakiendes

Fogden erindrede at Deres Maj/este/ts bøder Ved Sagens paadøm/m/e maatte Observeres.

Eragted

Sagen optages til Doms til i Morgen formiddag

D/en 26de ejusdem blev Rættten med sam/m/e Laug Rætt satt

Og udi Sagen indstevnt af Johannes Egemoe Contra

Ole Fielde i begge Parters Paahør følgende

Dom afsagt.

Foruden at de 4re inden Rættten afhørte Vidner enstemmig har under Eed forklaret, at indstevnte Ole Hansen Fielde den omvundne Tiid for dem alle har tilstaaet, at Være den der har slaget Citanten Johannes Egemoe med en bryne steen saar og blodig i hovedet, som og at af bem/el/te Vidner Lars Larsen og Gudmund Olsen desuden har andhørt de usøm/m/elige Skiels Ord den indstevnte Ole Fielde sam/m/e dag har brugt og tiltalt Citanten Johannes med, da saa Vel Parterne som Vidnerne paa Gaarden Feten Vare samlede, har den indstevnte Ole Fielde bem/el/te Vidners forklaring saa vidt Slags Maalet angaaer ey modsagt men i alt tilstaaet, og ligesom den indstevnte ey anderleedis for Rættten har nægtet at have ladet mod Citanten falde de om vundne Skiels Ord, end formedelst paakomne Vreede ey at Viide, hvad enten sam/m/e Vare talte, eller ey.

Thi kiendes og døm/m/es her med efter Sagens beskaffenhed for Rætt, At den sagskyldige Ole Fielde for saadant sit forøvede Slags Maal, bør i følge Lovens 6te bogs 7 Cap: 8 art bøde til Deres Maj/este/ts Casse 18 Lod Sølv eller 9 rdr og desuden efter høyst bem/el/te Lovens bogs og Capituls 2 art: for blodslag 9 Lod Sølv eller 4 rdr 3 mrk - tillige bør og Ole Fielde for sine mod Citanten i Ubesindighed udøste uanstændige Ord, bøde for denne Gang til Hospitalet i Bergen 4 rdr, da hand tillige af Dom/m/eren alvorlig formaner efter dags at entholde sig fra slig usøm/m/elig begiengelse enten mod Citanten Johannes Egemoe eller andre, saa fremt hand Vil undgaae anden og anseeligere Mulct. De Ord den indstevnte Ole Fielde har brugt mod Citanten, bliver som i Ubesindighed talte og ellers ubeviiste herved Mortificerede, da sam/m/e ingenlunde bør kom/m/e Citanten paa Navn og Røgte til minste præjudice. Det Ole Fielde ellers som for bemelt er til funden at udreede bør af ham tillige

1747: 291b

med 1 rdr 3 mrk i Processens Omkostning inden 15 dage efter denne Doms Lovlige forkyndelse betales under execution efter Loven, men i dessens Mangel i følge Forordningen af 6 Dec: 1743 derfor at straffes paa Kroppen.

Dernæst publicered

1. Zacharias Feesters udgivne Obligation til Stadtz Major von der Velde stoer 1766 rdr 2 mrk dat: 25 febr: 1747 vide fol

2. Anders Andersen Indre Eides udgivne Skiøde til sin Sønn Johannes Andersen paa 17 1/10 Mark Smør 6 4/5 K: Malt i Gaarden Indre Eide dat: 26 8ber 1747 vide fol: 351

3. Johannes Andersen Indre Eides udgivne Pante Obligation til sin Fader Anders Andersen paa Capital 38 rdr: dat: 26 8ber 1747 vide fol: 351.

Fogden frem lagde til Attestation følgende

1

Specification med de sædvanlige 9 qvestioner som ialt blev besvaret som Ved Mielde Skibb/reede untagen paa den 6te Post angav Almuen, Huus Manden Elling i Vaagen der bruger adskilligt smaae kiøb Mandskab med slagte fæe Næver barck og saadant meer til Handelskats svarelse 2 rdr og paa den 7de Post at Ole Hansen Fielde er dømt denne dag at bøde sine slags Maals bøder

2

Søre og Nore Qvinges Qverner ere af Vandflod udbrudt saa de ere ubrugelige Nedre Echanger er et qvernehuus med 2de Qverner skiøndt ikkun lidet derpaa kand mahles, ansættes de dog for qverne skatt 2 mark

3

Angaaende den Øde part i Nedreaas Var fogdens tilbud og Almuens Svar det sam/m/e som paa sistleeden Høsteting

4

Odels Mantallet blev oplæst og uimodsagt.

5

Restancen for indeværende Aars skatt beløber 154 rdr 1 mrk 8 sk

Laug Rættes Mænd for til kom/m/ende Aar 1748 bliver opnevnte 1. Ole Miøanger 2. Knud Knudsen Nore Qvinge 3. Iver Nielsen Aasgaard 4. Iver Monsen Hegertvedt 5. Iver Olsen Kaalaas 6. Iver Olsen Fyllingsnes 7. Niels Olsen Lie og 8. Niels Fusesen Børndahl.

Hossanger Skibbreede!

[1747] D/en 27de ejusdem blev Rætten til almindeligt Høstetings holdelse satt med Hossanger Skibbreedes Almue paa Ting stædet Bernestangen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navn fol: 228 findes til førte

For dette Skibb/reede blev den sam/m/e ordre angaaende Grentze skydtzen publicered som Ved nestforrige ting stæd.

1747: 292

Dernæst publicered

1. H/er/r Morten Ruuses udgivne Skiøde til H/er/r Benjamin Olrich paa de huuse og bygninger som paa Gaarden Lille Hammer er bestaaende dat: 2 8ber 1746 vide fol: 351

2. Anders Jensen Møxters udgivne Skiøde til Magne Andersen paa 1 p/un/d Smør 8 Kander Malt i Gaarden Møxter dat: 25 8ber 1747 vide fol: 352

3. Zacharias Feesters udgivne Pante Obligation til Städtz Major Von der Velde stoer 1766 rdr 2 mrk dat: 25 febr: 1747 vid: fol: 346

4. Ole Kleveland og Lars Lechnes Værger for Rasmus og Brithe Andersdatter deres udgivne bøkelsæddel til Jacob Gulichsen paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Kleveland dat: 27 8ber 1747 med Rev: ej dat

D/en 28de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt [satt] og blev til publication fremlagt

1. H/er/r Gert Gelmeydens udgivne bøkelsæddel til Rasmus Nordaas paa 18 Mark Smør 15 Kander Malt i Gaarden Nordaas dat: 8 Martij 1747 med Rev: ej dat

2. Peter Christian Krogs udgivne bøkelsæddel til Lars Iversen paa 1 p/un/d Smør ¼ Tønde Malt udi Gaarden Flataas dat: 21 Martij 1747 med Rev: ej dat

Johannes Johannesen Biørcheland haver til dette Ting tiid og stæd med muntlig Stevne Maal ladet indkalde Johannes Hansen Indre-Bernes for pligtige Koe Leye i en 7 aars tiid á 20 sk \af en Koe/ som hands Hustrue Marithe Olsdatter i Arv efter sine forældre har bekom/m/ed, og hos bem/el/te Johannes Hansen Indre Bernes paa Leye har Væred bestaaende, og som Citanten efter mindelig paaforordning ey har kundet bekom/m/e de nu paastevnte pænge, forVænter hand Dom over den skyldige med Erstatning for i bragte Omkostninger.

Den indstevnte Johannes Indre Bernes mødte ikke efter 3de ganges paaraabning

Stevne Vidnerne Baste Sieursen Bernes og Anders Nielsen Bernes fremstode og eedelig afhiemlede Stevne Maaletz lovlige forkyndelse, da de lovlig med 14 dages Varsel har indkaldet Johannes Indre Bernes udi hans eget paahør og i den indstevntes eget boepæl

Eragted

Den lovlig indstevnte og ey mødende Johannes Hansen Indre Bernes forelægges Lavdag til næste ting, hvilken forelæggelse bør hannem i rette tiid forkyndes

1747: 292b

Fleere Sager fremkom ey udi Rette, hvorfor Fogden til Attestation fremlagde følgende

1

Angaaende de 9 qvestioner i anledning af Skatte forordningen blev det sam/m/e som af Mieldes Skibbreede svaret

2

Hannestvedts qvern derom forklarede, at være dette Aar udi ubrugbar Stand og derpaa aldeelis intet malet

3

Angaaende den aftagne Gaard Lastad blev det sam/m/e som paa Høstetinget afvigte Aar svared.

4

Odels Mandtallet blev oplæst og attestered

5

Restancen for indeværende Aars skatter beløber 118 rdr 4 mrk 11 sk

Laug Rættens Mænd for tilkom/m/ende Aar 1748 opnevnes 1. Aschild Røsland 2. Ole Lohne 3. Erich Rachnes 4. Lars Rachnes 5. Ole Olsen Børtvedt 6. Aschild Jellevig 7. Rasmus ibidem og 8. Ole Johannesen Nore Mielstad.

Anno 1747 d/en 20de Nov: indfandt jeg mig paa Haugs Præstegaard i Mielde Skibbreede og Nordhorlehns fogderie beliggende for samme stæds med de af Kongl/ig Maj/este/ts Foged Rasmus Smith opnevnte taxation og besigtelses Mænd sc: 1. Johannes Hoshovde 2. Erich Hoshovde 3. Erich Fielschaal 4. Niels Svennem 5. Ole Børtvedt og 6. Haaver Haaland i

følge Sogne Præsten H/er/r Arnoldus von Westen Syløvs skriftlige Requisition til Deres Excellence H/er/r Stiftsbefalings Mand á Møinichen og bem/el/te Herres derpaa teignede Resolution af 21de Sept: inde værende Aar, at tage under taxation og besigtelse de paa Haugs Præstegaard bestaaende brøstfældige Huuse og bygninger, der \saa/ Vel er Almuen som Vedkom/m/ende Præst efter Lov befahlet at Ved lige holde, bem/el/te Requisition med ovenmelte Resolution er tillige med min Sorenskriver Garmans paateignede beram/m/else som efter Consistorial Raad Gelmeyden og H/er/r Sylov paateigninger er dem anviist d/en 6 8ber sistleeden er alt lydende som følger

Ved Forretningen Var til stæde Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Rasmus Smith, tillige med de af Sognetz Mødende Mænd sc: af Haugs Sogn 1. Lehns Manden Peder Arnetvedt, Jens Mioldem, Ole Seim, Lars Monsen Nore Røddland og Haldor Nielsen Indre Arne, Anders Sundland, Johannes Ascheland, Af Brudvigs Sogn Thomas Hane, Ole Brudvig, Lars Midbrudvig, Magne Yttre Brudvig

1747: 293

af Stamnes Sogn Ole Buchesten, Ingebrict Øje, Mathis Brørvig og Johannes Moen, Af Gierstad Sogn Lehns Mand Ole Hatland, Johannes Gerstad, Sieur Prestue og Halver Kielland af Mielde Sogn Mons Øfstemielde Sieur Einersen ibidem Aschild Veset,

Paa H/er/r Consistorial Raad Geelmeydens Veigne som fraværende mødte Procurator Hans Otthesen Nideros lige som og H/er/r Sylov indstillede sig Ved denne forretning, alle for at i agttage hvis enhver tilkom/m/er til denne besigtelse at observere

Procurator Otthesen dernæst paa H/er/r Consistorial Raad Geelmeydens Veigne fremlagde den forrige besigtelses forretning passeret d/en 15 julij 1723 af hvilcken hand begierede i denne forretning in dragen hvad som insigneret findes pag: 14, 15, 16, 17, 20, 21, 22 og 27, hvoraf erfares hvad som Præstegaarden ey har Været eller er tilhørende, men af H/er/r Consistorialen til S/a/l/ig/ H/er/r Schavenii Encke er Vorden betalt, hvor om hand ellers anviiste afg/angne Schavenii Enckes quittance af 31 Jan: 1724, i hvis anledning H/er/r Consistorial Raaden til H/er/r Sylov under dato 2 8ber inde værende Aar har overlevered sin skriftlige tilbydelse for de bygninger og andre ting som Præstegaarden ikke tilhører og indbefatter 1 Nye bielægger i daglig stuen for 17 rdr 2 mrk 2 sk En Vindovn paa røde Kam/m/eret 9 rdr 1 mrk 6 sk, for beslaget til bielæggeren og Vindovnen 2 rdr indbereigned ovnernes opsættelse og føddernes bekostning, 1 Kackelovn i børne stuen 7 rdr, 1 Kackelovn i H/er/r Hans Hiortes Stue Kaldet 8 rdr 1 Kackelovn i bispestuen 4 rdr: 1 Kackelovn i Stor stuen 12 rdr, En ind muured Kaabber brygger Kiedel 18 rdr:, 1 huus hvorudi er 2de Stuer nemlig H/er/r Hans Hiortes Kam/m/er og bispestuen 40 rdr: Nøsted ved Kierken 8 rdr: saa og et nyt smale huus som af Mændene kand blive taxered,

Lige saa frem lagde Otthesen en Specification over hvis Reparation H/er/r Consistorial Raaden har ladet giøre paa Præste gaardens huuse og bygninger som Comparenten for saavidt paa den første side findes beskrevet begierede i Acten verbaliter indragen, men hvad paa den anden Siide findes udslettet kand forbigaaes, og som den forrige besigtelses forretning af H/er/r Consistorial Raad Gelmeyden skal udviise, at S/a/l/ig/ Schavenii Encke og Arvinger har nødt Vederlag for hvad forbedring som den S/a/l/ig/ Mand til Præstegaardens Nøtte og i stand sættelse har anvænt

1747: 293b

saa vil H/er/r Consistorial Raaden formode at skee sam/m/e skiel, i øvrigt skal det befindes at Præste Gaardens huuse og bygninger er i Lovfør Hævd og forsvarlig Stand, og hvad ringe som endnu kunde Være brøstfeldig er Consistorial Raaden Villig at bekoste, sluttelig

begierede Comparenten H/er/r Sylovs positive Svar, hvad enten hand for den ansatte Priis de Ejendeele som Præstegaarden ikke tilhører behager at beholde eller ikke, paa det Consistorial Raaden derefter kunde tage sine Messures sam/m/e at forfløtte eller til andre afhænde

H/er/r Sylov Replicerede at i hvorvel hand behøvede de foran Specificerede Ovner med Videre kunde hand dog ikke forbinde sig at give H/er/r Consistorial Raad Gelmeyden saa den Summa derfor, som hand selv for 23 á 24 aar siden derfor selv har givet da bem/el/te Ovner med Videre Ved brug i saa lang tiid er bleven forringet og alt saa bør nu ey saa høyt som forhen betales, dog erbyder hand sig at tage af disse opnevnte taxations Mænd derover en Vurdering, hvorefter hand Vil Contentere ham derfor efter billighed, i sær hvad de 2de stuer nemlig H/er/r Hans Hiortes og bispestuen tillige med Nøsted er angaaende der efter forrige holte besigtelses forretning ikkun er taxeret til sam/m/en for 46 rdr

Otthesen formeente at H/er/r Consistorial Raad Gelmeydens tilhørende Ejendeele som af ham selv er betalte og bekostede ikke kand være nogen taxation under given men Vil fornem/m/elig ankom/m/e paa hvorvidt begge parter derom kand foreenes i mindelighed, hvilket og om Huuserne er at forstaae.

Hvorpaa Vi begave os udi Parternes hos og Nerværelse først til Almuens tilhørende Huuse; som efter den frem lagde taxations forretning Var tilført at Være følgende.

Imo Den saa kaldede Herre Stue rød maled med hos staaende Kiøcken med Skaarsteen og ovenpaa-Værende Stuuder Kammer og Sahl alt under et tag blev efterseed hvad sam/m/e til Reparation udvændig behøvede

2 Render á 20 alen lang á 9 mrk	3 rdr	0 mrk	0 sk
Bortag til den Vestre Side 12 Tylter á 2 mrk 8 sk	5	0	0

1747: 294

Bortag til Søre siden samt til Luger Vinskeeder samt Vandboer

saavidt Almuens huus er til hørende 18 tylter á 2 mrk 8 sk	7	3	0
--	---	---	---

Paa Østre siden Ved Stuben 2 tylter bord til Klædning at forbedre den gamle med á 2 mrk 8 sk	0	5	0
--	---	---	---

Et støcke Rende paa Stuben	0	1	0
----------------------------	---	---	---

Paa Nordre siden til Gavelen 5 Tylter bord á 2 mrk 8 sk	2	0	8
---	---	---	---

Indvendig udi Herrestuen fantes ey noget brøstfeldig da Vinduer Gulv og Loft fantes i forsvarlig Stand, og befandtes derudi at Være staaende en bielægger Ovn som var brusten paa begge siider og langs efter under bunden, som Consistorial Raad Gelmeydens fuldMægtig Procurator Otthesen forhen har forklaret ey at Være præstegaarden tilhørende, Almuen eller Sognetz Com/m/itterede Mænd blev tilspurdt om dem er Vidende at denne Ovn udi denne Herrestue er dem til hørende, hvortil de svarede det aldeelis Var dem ubekiendt, dog Vilde de formode som og billigt bør Være at der til dette Almuens tilhørende bør Være en forsvarlig Ovn, som de formeener Consistorial Raad Geelmeyden Vel burde og kunde anskaffed da hand aarlig i 24 aars tiid har nødt til Reparationer paa deres Huuse 2 sk Pr Mand der til en anseelig Summa opløber, som ey kand allene Være paa Huuserne anvændt, hvorfor der af Mændene blev paaskiøn/n/ed at til dette Almuens huuse Værelse og saa kaldede Herrestue bør anskaffes

1 Nye Ovn der mindste Vil koste med at opsætte Forstuen eller Gangen uden for Herre stuen og Kiøkenet	14 rdr	0	0
---	--------	---	---

2 Soler á 12 alen lang og 4 bielker til Gulvaaser á 24 sk	1	3	0
5 tylter bord til Gulvet á 2 mrk 8 sk	2	0	8
Udi Kiøkened behøvedes			
3 tylter bord til Gulved á 2 mrk 8 sk	1	1	8
6 Soler á 5 alen á 8 sk	0	3	0
Arbeydslønn til Render at oplægge			

1747: 294b

bordarbeyde at forrette ansættes i det ringeste for	9 rdr	0	0
Spiger til Renderne og bordtaget 250 á 4 om en skilling	0	3	14
250 á 5 om en skilling	0	3	2
30 á 1 sk støcket	0	1	14
For Materialernes hiemførsel	2	0	0
Tiere til Renderne og Malning da bortaget for {det 2det} hen			
har Væred rødt Maled Vil i det ringeste koste	9	0	0
Det 2det Almuen tilhørende Huus borgestuen			
40 Voger Næver á 20 sk	8	2	0
8 tylter bord til Gulv á 2 mrk	2	4	0
1 tylt tillaaser á 10 alen	2 rdr	0	0
4 torvald á 8 alen á 10 sk	0	2	8
8 Kroger	0	0	8
Til Svalen Ved den Østre Side til Soler og Stander Verk			
½ Tylt stocker á 9 alen á 12 sk	0	4	8
1 Sole paa Vestre side á 16 alen	0	3	0
Bortaget saavel paa Østre som Vestre side der fantes forraadnet			
bliver det gamle bortag som endeel godt befindes i blandt \det paa			
Herre stuen/ hertil brugt i stæden for nydt bortag der ellers			
Vilde behøves.			
Til dette Huus at føre i Stand Vil udi Arbeyds Lønn medgaae i alt	9 rdr	0	0
Det 3die Huus som forrige besigtelses forretning anfører			
under Almuens tilhørende Huuse i stæden for en hæstestall			
behøver Reparation			
1 Svil paa Nordre side 9 alen	0	1	8
2 tylter Plancker til Gulvet á 9 mrk	3	0	0
1 ½ tylt Soler á 12 sk støcket	2	1	8
Bortaget forbedres af det øvrige bortag som tages fra			
Herrestuen hvad Taget angaar declarered forpagteren sam/m/e			
at Være i god Stand			
Den {tilstød} Arbeyds Lønn til floren tillige med Materialiers			
fremførsel til borgestuen og floren i alt	6	3	0

Summa Reparations bekostninger paa Almuens til hørende huuse	94 rdr	0 mrk	14 sk
--	--------	-------	-------

1747: 295

Almuen blev om den taxerede Summa underretted hvad Summen paa Reparationerne over deres tilhørende huuse beløber, hvortil de svarede at som de med Consistorial Raad Geelmeyden stædse har Været Contraheret, mod det de hver Mand aarlig har til ham betalt 2 sk at deres til hørende Huuse stædse skulle Være Aabodsfør efter Lov formeener de lige

som de herved paastaar at denne Reparations Omkostninger ingen lunde bør kom/m/e dem men Consistorial Raad Geelmeyden til Ansvar som derfor i saa mange Aar har nødt meer til Reparations Omkostninger end deres Huuse har behøved

Comparenten Otthesen tilstoed at Consistorial Raaden har af heele Gieldetz Almue oppebaaret de forommelte 2 sk Pr Mand der til Reparations Omkostninger paa Almuens tilhørende Huuse aarlig af dem er bleven betalt, men haver dog erfaret af Consistorial Raaden ey har Været der med fornøyet, og klaget at sam/m/e 2 sk Pr Mand ey var tilstreckelig nok.

Almuen svarede de aldrig har fornum/m/ed at Consistorial Raaden ingen sinde har klaget at de 2 sk var for lidt, og altsaa ey har hoved Contracten til denne Tiid, da de end og for dette Aar har svaret bem/el/te 2 sk hver Mand til Reparationen til Consistorial Raaden forinden hand reyste her fra Kaldet.

Derefter blev os anviist følgende Huuser der egentlig er Præstegaarden til hørende

1mo Et fæe huus eller saa kaldet Smale huus af længde 8 alen og 7 alen i bredde, som i Mangel af bortag og Veiter ved den Nordre Side fantes gandske brøst feldig og behøver til Reparation følgende

2 tylter Tim/m/er til den Nordre og synden siide

å 9 alen langt å 2 rdr	4 rdr	0	0			
8 Voger Næver å 20 sk	1	4	0			
2 torvald å 9 alen å 12 sk	0	1	8			
1 tylt boer til dør og Vinskeder	0	2	0			
6 torvalds Kroger	0	0	6			
4 ½ tylt til bordtag paa Søndre og Nordre side å 2 mrk	1	3	0			
Arbeyds Lønn til at ombygge bordklæde og i fuld stand at Reparere	3	0	0	10	4	14 sk

1747: 295b

Det hosstaaende lidet smale huus som Consistorial Raaden selv har opbyggt paa øde toft blev efter forlangende besigtiget og taxeret \og/ da sam/m/e formedelst Mangel og bortag Var begyndt at forraadne blev det ey høyere Vurderet end 4 rdr 3 mrk

2. Laen blev dernæst efterseed og befantes brøstfeldigheden at behøve

16 tylter bord til bortag å 2 mrk	5 rdr	2 mrk	0			
1 Sole paa Nordre Siden til Underslag å 12 alen	0	1	0			
5 standere til Underslaget 3 å 6 alen å 8 sk	0	1	8			
Til Arbejdsloønn til bordklædningen at opsætte med det Videre	1	3	0	7 rdr	1	8 sk

Hvad Taget angaaer declarered forpagteren sam/m/e at Være i god Stand, da sam/m/e formedelst Høet laae derudi ey kunde sees om derpaa fantes brøstfeldighed

3. Staburet, hvorpaa fantes en Naglefast

borre (børre?), fattes følgende Reparation

7 tylter bord klædning å 2 mrk	2	2	0			
2 tylter til Gulv i Svalen	0	4	0			
Arbeyds lønn til bordene at høvle og opslaae	1	3	0	4	3 mrk	0

4. Mad stuen med hos staaende spiseboe med overværende Klæde Cam/m/er der under et Tag med Herrestuen er Ved siden bestaaende fantes udvændig brøst feldig og behøver

2 Render á 12 alen	1	3	0		
1 tylt Vand boer	0	2	0		
Bord klædning paa Vestre Siden 6 tylter á 2 mrk	2	0	0		
4 tylter bord til Sue Taget paa det Ved sam/m/e					
siide staaende Vedhuus	1	2	0		
1 sole til sam/m/e Veed huus á 12 alen	0	1	0		
1 ditto til sam/m/e brug á 6 alen	0	0	10		
8 sperre á 7 alen á 6 sk	0	3	0		
1 tylt Lægter	0	0	12		
200 spiger á 20 sk	0	2	8		
Hvad indvendigt angaaer paa denne bygning da					
befantes paa Klæde Kammeret hvor et fast nagled					
Skab stoed ikkun at mangle					
4 Vindue Ram/m/er ganske forraadned og 12					
ruder brusten der i alt at bringe i stand med					
nogle manglende lister ansættes for	1	3	0		
Arbeydslønn for at i standsætte	5	0	0	12 rdr	5 14

1747: 296

Men i fald den bygning hvorudi bispestuen og H/er/r Hans Hiortes Stue er indbegreben skulle fra det stæd det nu staar nogen sinde blive forfløtted behøves for denne neststaaende bygning saavel i stæden for den Nordre siide

10 Tylter bord til Klædning i Gavelen á 2 mrk	3	2	0		
6 Oplænger á 10 alen á 8 sk	0	3	0		
som og paa den Østre Siide for slag Regn som da					
formedelst bygningens fra tagelse da meer end tilforn					
Vilde tilføye tim/m/eret skade					
6 tylter bord á 2 mrk	2	0	0		
2 Oplænger á 8 alen á 8 sk	0	1	0		
Spiger 200 á 20 sk	0	2	8		
Arbeydslønn til bordarbeydet	3	0	0	9	2 mrk 8 sk

som kand undværes at udreede i fald det nu staaende Huus bliver herefter som tilforn paa sam/m/e stæd beroende.

Formedelst Dagen Var forløben og det Var silde ud paa Aftenen blev denne dags forretning sluttet, som i Morgen betiimelig igien foretages

D/en 21de ejusdem tiligt om Morgenens blev atter med besigtelses Forretningen Continueret og forefandt Vii da følgende Værelser at behøve den taxerede Aabod

5. Hæstestalden befantes i forsvarlig stand inden og udentil

6. I stæden for den i forrige forretning anførte Skygge som Var nedreven fantes en tilbygning Ved Østre Side af Ildhuused som nyelig er opsatt dog fattedes endnu bortag dertil som af det Casserede bortag af Staburet og Store buen og de øvrige Huuse kand tiene, dog taxeres Arbeyds Lønne at bordklæde Skyggen

0	4 mrk	0	0	4	0
---	-------	---	---	---	---

7. Ildhuuset behøver udi Nordre gavlen
5 tylter bord á 2 mrk

1	4	0
---	---	---

6 Oplænger á 9 alen á 8 sk	0	3	0			
Arbeydslønn	1	0	0	3	1	0

Udi sam/m/e Ildhuus fantes en bager Ovn som Præstegaarden er tilhørende og mangler
30 Muur steen og lidt kalck 0 3 mrk 0

Nok burde udi Ildhuuset efter forrige besigtelse findes en tørk helle præstegaarden tilhørende, som Comparenten forestiller {t..} formeedelst ubrugelighed skal findes og være underlagt {des} de 2de som nu sees at Være til stæde og af Consistorial

1747: 296b

Raaden selv bekostet for 13 mrk som meenes at blive af Sylov godtgjort, Rættten eragted at som der bør være tørckhelle til præstegaarden kand Comparenten Otthesens forestillelse ey gielde Videre end til at tillægge disse af ham saa kaldede 2de heller til et equivalent mod de ved Consistorial Raaden selv opbrugte og forbrente tørk helle, hvorfor det bliver derved at ingen nye taxeres siden disse forefindes.

8. Store buen behøver med hosstaaende Svale

8te tylter bord á 2 mrk til bordtag	2	4 mrk	0			
2 Kipper Næver	0	5	0			
1 Sole 11 alen paa Vestre side	0	1	0			
3 standere á 6 alen	0	1	2			
1 Sole 15 alen paa søre siden	0	2	0			
Dørre jern	0	1	8			
3 Vinduer med Karm og Ram/m/er	1	3	0			
100 Spiger	0	1	4			
1 torvald á 11 alen	0	0	12			
3 Kroger	0	0	3			
Arbeyds Lønn i alt	3	0	0	9 rdr	1 mrk	13

9. En Stue Sophi *Sems (Lems?) kaldet som nu bruges til børne Kam/m/er blev udVendig besigtet at behøve

6 tylter bord til bortag paa Søre siden á 2 mrk	2	0	0			
Bortaget forbedres af det gamle paa den Østre side						
Flickerie paa Vinduerne	0	2	0			
1 Svill á 11 alen	0	1	8			
1 Sole til Nore siden á 14 alen		0	2	0		
½ tylt Sømndregler á 6 sk	0	3	0			
3 tylter bord til det Nordre bortag á 2 mrk	1	0	0			
Indvendig Vinduerne forbedres med 6 ruder	0	1	8			
Løfttet paa Svalen						
1 tylt bord	0	2	0			
1 stöcke stock med Skaarstenen á 2 al/en	0	0	8			
Arbeyds Lønn for alt at i stand sætte	7	0	0	12	0	8

Ved siden af sam/m/e stue et lidet Vasker huus og et spis Kam/m/er af biøn Arbeyde tilsatt udi Vasker huuset behøvede

1 nye Karm med 2de Vinduer og ram/m/er	1	3	0			
1 ditto med 1 Vindue	0	3	0			
3 tylter bord til Gulv i sam/m/e Vasker huus og spis Kam/m/er á 2 mrk	1	0	0			

At skruer sam/m/e op i den Østre kant og forbedre Laget	0	2	0			
Til Lofted over borstue Gangen						

1747: 297

2 Knær med 4 hagespiger	0	4 mrk	0			
2 ½ tylt bord á 2 mrk	0	5	0			
Spiger 100 á	0	1	4			
Arbeyds Lønn	1	2	8	6	2 mrk	12

10. Daglig Stue med vedhørende Kam/m/ere og Kieldere behøvede indvändig						
3 tylter bord til Gulvet á 2 mrk	1	0	0			
som paalægges til Aabod i henseende Gulvet er meer end halvdeelen udslidt og pløyningen i støcker og forslidt hist og her						
Vinduerne at forbedre med ruder og 4 nye						
\Ege/ Ram/m/er	2	0	0			
1 ½ tylt bord til Gangen for daglig stuen	0	3	0			
6 tylter bord til Søre Siden indbereigned						
Vindskederne á 2 mrk 8 sk	2	3	0			
1 Sole paa Vestre siden 15 alen	0	2	0			
6 standere á 6 alen á 12 sk	0	4	8			
3 tylter bord á 2 mrk 8 sk	1	1	8			
2 tylter bord til Arcken og Vandboer paa begge sider á 2 mrk	0	4	0			
1 ½ tylt bord til Nore gavelen á 2 mrk 8	0	3	12			
3 Render á 12 alen	2	1	8			
1 ditto paa 15 alen	1	3	0			
200 spiger á 24 sk	0	3	0			
200 ditto á 20 sk	0	2	8			
40 Rende spiger á 2 om Skilling	0	1	4			
Arbeids Lønn i alt	6	0	0	20	3	0

11. Et stave Nøst Ved Vestre Ende af Herre Cam/m/eret staaende fattedes						
4 Løs holter á 12 alen	0	3	0			
Det manglende bortag tages fra det gamle bortag af daglig stuen						
Arbeyds Lønn i alt	1	0	0			
2 tylter smaatt boelverk til Lunner	1	2	0	2	5	0

Foruden de foran førte Huuse Værelser forrige besigtelse anmelder, sagde H/er/r Sylov at her paa Præstegaarden endnu befindes følgende fornødne Huuse nemlig 1 Udlade paa Tofften eller Lechnes staaende 1 ditto paa Glas stenen, 1 Smalhuus op i Gierdes Gaarden, lige som og en sætter boe udi Trengerei dahlen som stædse har fult Præstegaarden at Vedlige holde, thi forlangte hand bem/el/te huuse lige leedes til Aabods taxation maatte besigtiges da hand i tiiden derefter kunde blive ansvarlig i fald sam/m/e ey befantes i Lovfør Stand

1747: 297b

Otthesen Replicerede at lige saalidet som forrige besigtelse forretning udviiser at H/er/r Consistorial Raad Gelmeyden paa sam/m/e huuse har faaet nogen Leverance da hand Præste Gaarden tiltrædte lige saa lidet fandt hand sig pligtig sam/m/e nu at levere enten i god eller slætt tilstand men om H/er/r Sylov sig deraf agter at benytte Vil det Vel ankom/m/e paa ham selv sam/m/e at Vedlige holde og forbedre.

H/er/r Sylov Vedblev sin forrige paastand om de oven melte Huuser at forlangte besigtede, da hand ey er Aarsag udi at H/er/r Consistorial Raaden kand have forseet sig ikke at paastaae Aaboden da sam/m/e efter hands formeening med de øvrige Præstegaardens Huuse burde besigtiges, hvorefter H/er/r Sylov tilspurte den nu Præstegaardens bønder Huuse i brug havende Forpagter Johannes Thoersen om hand ikke holt *for (fornøden)? at alle de ennu utaxerede og foran Specificerede Huuse før og i hands Tiid er og endnu bliver brugte til Gaardens fornødne brug og nøtte, hvor til hand svarede jo at ingen af dem kand undværes, og at der paa Sætteren findes 3de smaae huuse, nemlig 1 Melkeboe, 1 sænge boe og 1 Ildhuus som alle aarlig bruges, men nu for nerværende tiid findes meget brøstfeldige, de 2de næsten til nedfals og ubrugbare.

Fogden som anhørte H/er/r Syløvs Paastand fandt ligeleedis fornøden at urgere paa bem/el/te og nest anførte Huusers besigtelse, uagted den af Comparenten Otthesen fremsatte exception

Eragted!

Som det udfindes at de 2de Udlader og 1 Smale huus er her paa Præstegaardens Grund bestaaende og af enhver \Præst/ som Præstegaarden lader bruge nødvendig behøves, alt saa kand ey samme forbigaaes jo at Vorde besigtiget, og den derpaa befindende brøstfeldighed at blive taxeret, men hvad de paa Setteren staaende 3de huuse som lige leedis efter Forpagterens Angivelse findes nesten til nedfals, da kand sam/m/e ikke denne sinde da Setteren 1 Miil Veys er fraliggende, Vorde besigtiget, men faar til en beleyligere \tiid/ udsettes {tiid} for at vorde efterseed og taxeret, i fald mindelig forening imellem Parterne ey kand træffes

Og blev altsaa taget under Siun

1. Smalhuuset i Gierds gaarden bestaaende som behøver

1747: 298

1 ½ tylt Tim/m/er á 8 *rdr (mrk)	2	0	0		
2 Torvald 7 alen	0	1	0		
8 Voger Næver á 20 sk	1	4	0		
1 tylt bord	0	2	0		
½ tylt spær á 5 alen	0	1	8		
Arbeyds Lønn	3	0	0	7	2 mrk 8

2. Udladen paa Lechnes behøver

10 tylter bord á 2 mrk	3	2	0		
12 Voger Næver á 20 sk	2	3	0		
2 Torvald á 11 alen	0	2	0		
6 Kroger	0	0	6		
1 stav 3 alen	0	0	12		
50 spiger	0	0	10		
Arbeyds Lønn	3	0	0	9	2 12

3. Udladen paa Glassteenene behøver

1 tylt bord	0	2	0			
4 Voger Næver á 20 sk	0	5	0			
2 torvald	0	1	0			
4 Kroger	0	0	4			
Arbeyds Lønn	0	3	0	1	5	4

Til Materialiers Hiemførsel for alle de udfordrende Trævahre Næver og						
bord til alle præstegaarden til hørende huuse				9 rdr	0	0
200 Eege Nagler á 10 sk				0	1	4
100 Tagsteen				0	5	0

Have Jeeret paa Vestre side hvor boer plancke Verck er staaende mangler til Reparation

2 tylter bord á 1 mrk 8 sk	0	3	0			
4 Løs holter á 12 sk	0	3	0			
6 Paaler á 4 alen á 8 sk	0	3	0			

Søre siden Var gierdet store støcker gandske nedfalden og forraadnet behøver naar alt det gamle bruges iblandt

1 ½ tylt paaler á 8 sk (pr. påle)	1	3	0			
1 ½ Rye holt á 12 alen á 4 mrk	1	0	0			
500 Eene staur á 3 mrk	2	3	0			
1 tylt paaler á 8 sk (pr. påle)	1	0	0			
1 tylt Rye holt	0	4	0			
600 furre skie á 3 mrk	3	0	0			

Den østre part for haven

1 tylt Lægter	0	0	12			
½ tylt boer	0	1	0			

Havedørren imellem buen og vasker huuset

2 paaler	0	1	0			
1 tylt boer	0	1	8			
Arbeydslønn til Jerdetz i stand sættelse	3	0	0	14	5	4

1747: 298b

Borregaarden var saa vel paa Nordre som Søndre siden indgieret med tralleverk og porter paa begge sider af H/er/r Gert Gelmeyden Repareret og opført dog nu igien meeget brøstfældig, og kunde naar en anden port paa Menagerligere Maade indrettet Være til lige saa stor nøtte som den nu paa søndre side indrettede Port befindes udi, der som til \et/ due huus er Apteret tillige.

Angaaende de 2de stuer nemlig bispestuen og den saa kaldede H/er/r Hans Hiortes Stue som og tillige det Ved Kierken staaende Nøst declarered Comparenten Hans Otthesen at hand efter forspørsel hos Consistorial Raadens frue Kieriste og med hændes Samtøcke er bleven foreened med H/er/r Sylov at tilstaae ham bem/el/te bygninger for 46 rdr siden differencen ikkun er 2 rdr mindre end hvis Consistorial Raaden har paastaaet, hvorved H/er/r Sylov Var tilfreds, og saaleedis frafalder siden disse bygninger paa sam/m/e stæd som tilforn bliver staaende, de inden Linien anførte 9 rdr 2 mrk 8 sk som i Vidrige fald behøvedes til at beklæde den bygning paa Nordre side hvortil Aaboden Var taxered.

Otthesen Vedblev sin forrige proposition angaaende den af ham frem lagde Reparations Liste over de forbedringer som hand paa Præstegaarden haver anvendt og som Mændene har beseed alle Værelser saa skulle hand formode at de saadanne forbedringer og

tilbygninger har beseed og forefunden, lige som og derunder er bleven erfaret at 3de af Præstegaardens huuse Vaaninger i stæden for forrige gamle torvetager er arbejdet med suetag og pander paa lagt, thi vilde hand vænte Mændenes betenckning om hvad forskiellen kand Være imellem Torve og pandetag item at hand Vorder tillagt Vederlag for dislige forbedringer, og hvad som kand forfløttes og H/er/r Sylov ikke for betaling Vil beholde Reserveres Consistorial Raaden selv at benøtte sig af, dernæst toeg hand og Consistorial Raaden Reserveret hands Vedbørlige paa anke over hvis Aabods taxation kand Være meer end nødvendighed det udfordrer, til hvilken Ende hand denne forretning forlanged sig beskrevet med deelt.

Den frem lagde Reparations Liste blev efter Otthesens forlangende examineret, og skøn/n/ed af taxations Mændene at Være urimelig opført, thi hvis got befindes er Ved denne forretning forbigaet paa nyt

1747: 299

at Vorde taxeret, og en stor deel som meldes endnu at Være nydt efter Consistorial Raad Gelmeydens ubevislige forestillelse er dog anderleedis af os befunden nemlig at Være brøstfeldig, hvad Consistorial Raaden for sin egen Com/m/odite (makelighed) kand have indrettet er os ubekiendt da ingen derpaa har gjort Anviisning under forretning hvad sam/m/e har Været thi at anføre bekostning paa trapper og underklæde Lofter for Varme skyld er noget som ey kand siunes kand paastaaes Vederlag for, da alt saadant ansees burde for hands tiid Været, og om det nu havde mangled kunde Citanten æsked det fornødne anskaffed, hvad andet af træ boeskab med Videre som ey Naglefast af os er forefunden at tilhøre præstegaarden er noget urimeligt af os at taxere til Afgang udi den {...} af os taxerede Aabod, da H/er/r Consistorial Raad dermed kand handle som sine effecter hvis ham løster, den forlangte skøn om de 3de bygninger der med pandetag forefindes kand Vii ey anden give, end at sam/m/e pandetage i den stand de nu findes formedelst de med Mosse er begroed og opmorkede og efter anseelse *har (er)? alle reede imod 20 aar gamle i ringeste Maader ey kand ansees bedre end forsvarlige Torvetage, der af begyndelsen naar nyt oplægges lidet differer imellem pandetage, desuden er tagene ey saa store eller kostbare, thi det største over Herrestuen hvor til Almuen \har/ Contribuered Reparations Omkostningerne Aarlig, har snarere profitered Consistorial Raaden endeel pænge, i det hand for idelige {Ved} Udgifter ved et Torvetags Ved lige holdelse i all den tiid er bleven menagered, for Ræsten {kand} \er/ det øvrige bleven af vores allereede holte besigtelses forretning besvaret

H/er/r Sylov havde til Slutning efter tilspørsel ey videre at erindre, uden at Referere sig til denne i disse 2de dage holte forretnings tilhold at æske den udlagde Reparations Omkostning sig af sin Antecessor (forgjenger) Consistorial Raad Gelmeyden tilleveret naar brøstfeldigheden skal Redresseres (gjenoprettes, settes i fornyet stand) og i stand sættes ligesom og at den/n/e forretnings bekostning bliver Consistorial Raaden, som skyldig kand ansees, under den/n/e forretning bepligtet sam/m/e at udreede, I øfrigt holdt hand ufornøden Videre at besvare Otthesens forestillelse, da hand anseer sam/m/e Ved Mændenes Skøn

1747: 299b

og besvarelse i alt med sin Meening og agtede besvarelse at Være Overeensstem/m/ende

Og bliver altsaa denne forretnings taxerede Summa som i alt beløber saavel hvad Aaboden over Almuens som Præstegaardens Huusebygninger angaar til Summa 228 [rdr] 5 mrk 3 sk endnu tillagt denne besigtelses Omkostning som her Specificered

Sorenskriveren for 2de dages forretning	5 rdr	0	0
2de dages diet Pænge	1	2	0

Forseiglings pænge	0	1	4
Forseigled papier	0	1	8
Beskrivelsen	0	4	0
Fogden for forretningens bivaanelse á 2de dage tillige med diet Pænge	6	2	0
De 6 Laug Rættes for 2de dags forretning paa deres egen kost, reysedage indberigned á 1 rdr	6	0	0
Lehns Manden for Mændenes tilvarsling	0	2	0

	20 rdr	0	12

Summa Summarum 248 rdr 5 mrk 15 sk:

Hvilcken oven staaende Summa H/er/r Consistorial Raad Gelmeyden herved tilfindes at bør udbetale og til sin Successor (etterfølger) H/er/r Sylov naar fornødiges at Reparationerne skal vorde foretaget {efter denne for} at udrede 15 dage efter denne forrettning Lovlige forkyndelse.

Skiolds Skibbreede

1747 d/en 4de Dec/em/br/is/ blev Rætten til almindelig Høsteting holdet med Schiolds Skibbreede paa Ting stædet i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 213 findes tilførte, untagen udi Povel Goevigens Stæd, som er død, er igien antaget Niels Ulsmoe

Og blev for dette skibbreede den Ordre angaaende Grentze Skydtzen ligeleedis notificered som Ved forrige Ting stæder

Dernæst blev til publication frem lagt

1. H/er/r Christen Tundboes udgivne bøkelsæddel til Michel Marcusen paa ½ Løb Smør i Gaarden Borge dat: 8 Maij 1747 med Rev: ej dat
2. H/er/r Consistorial Raad Gelmeydens udgivne bøkelsæddel til Peder Erichsen paa ½ Løb Smør i Gaarden Schaaldahl Haugs Præste boel tilhørende dat: 26 Martij 1747 med Rev: ej dat
3. Assessor Londemans udgivne bøkelsæddel til Ole Anders-

1747: 300

-sen Solen paa 2 p/un/d i Smør og Malt udi Gaarden Haucheland dat: 27 Maij 1747 med Rev: ej dat

4. Ditto hans udgivne bøkelsæddel til Michel Arnesen paa 3 Spand Smør ½ Tønde Malt udi Gaarden Øfre-Bratland dat: 27 Maij 1747 med Rev: ej dat

5. Ditto hans udgivne *Skiøde (bøkelsæddel?) til Lars Torgiersen paa 1 Løb Smør 1 huud og 2 Mæler Malt udi Gaarden Kirche-Bircheland Bergens Lectorat og Phanøe Præsteboel benaadet dat: 22 april 1747 med Rev: ej dat

6. Ditto hans udgivne bøkelsæddel til Magne Hansen Søre Jellestad paa 1 Spand Smør ¼ huud og 3 Kander Malt i Gaarden Søre Jellestad dat: 3 Junij 1747 med Rev: ej dat

7. Ditto hands udgivne bøkelsæddel til Lars Arnesen Øfre Totland paa 1 Løb 2 2/5 Mark udi Smør og Malt i Gaarden Øfre Mitthun Phanøe Præsteboel tilhørende dat: 22 april 1747 med Rev: ej dat

D/en 5te ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og blev til publication frem lagt.

1. Niels Monsen Huges udgivne Skiøde til Peder Nielsen Hauge paa 2 p/un/d 3 Mark Smør i Gaarden Hauge dat: 5 Dec: 1747 vide fol: 352
2. Mons Rasmusen Knappens udgivne Skiøde til Anders Nielsen paa 6 $\frac{3}{4}$ Mark Smør 3 Kander Malt $\frac{1}{16}$ huud i Gaarden Grimstad dat: 5 Dec: 1747 vide fol: 352
3. Niels Rasmusen Harrebaches udgivne Pante Obligation til Hans Peter Berrig paa Capital 40 rdr derfor Pantsat Gaarden Harrebache dat: 2 De/cem/br/is/ 1747 vide fol: 352
4. Mons Olsen Hope som Værge for Brithe Iversdatter hands udgivne bøkelsæddel til Anders Nielsen paa 10 $\frac{1}{8}$ Mark Smør 4 $\frac{1}{2}$ Kande Malt $\frac{3}{32}$ støcke huud i Gaarden Grimstad dat: 5 Dec: 1747 med Rev: ej dat
5. Assessor Londemans udgivne bøkelsæddel til Rasmus Olsen paa 1 spand Smør udi Biørgen Lectoratet tilhørende dat: 4 Jan: 1747 med Rev: ej dat
6. Biskop Bornemans udgivne bøkelsæddel til Gabriel Andersen paa en liden huusMands plads Solem Liens Bache kaldet dat: 28 jan: 1747

Derefter blev Sagerne paaraabte og som Niels Harrebache er stevnt til Tinge at svare udi en Sag blev Lars Myhrdahl i hands stæd igien antagen

For Rætten frem stoed Procurator Emanuel Barth og gav tilkiende at hand paa H/er/r Commerce Assessor von der Lippes Veigne Ved stevnemaal dat:

1747: 300b

15 Nov: sistleeden, hvilcket hand i Rette lagde, til dette Ting tiid og Stæd Lovligen Ved Stevne Vidner Iver Aarestad og Jochum Fløen haver ladet indstevne Niels Harrebache, Anders Kaabeltvedt og Ole Tarlebøe fordi de haver brugt ulovlig og for dem uberettiged hugster udi Gaarden Aarestads tilhørende UdMarker, saavel udi Isdahlen som andre stæder alt til Doms Lidelse følgelig Stevne Maaletz formeld, og for yderligere i fald de sam/m/e skulle benægte disangaaende at anhøre efterskrevne Vidners eedelige forklaringer, nemlig Iver Aarestad, Sieur Aarestad og Helge Johannesen Kalvedahlen, hvorefter de indstevnte 3de gange blev paaraabt, men ingen uden Niels Harrebache og Vidnerne mødte, og blev da Stevnemaalet oplæst og af Stevne Vidnerne Iver Aarstad og Jochom Fløen under Eed afhiemled det de for de udeblivende Anders Kaabeltvedt og Ole Tarlebøe lige efter deres paateigning paa stevne Maalet i lovlig tiid har forkyndt Stevne Maalet i deres eget paahør, lige som og forkyndt bem/el/te Stevne Maal for Niels Harrebaches fader da bem/el/te Niels Harrebache Var fraværende

Niels Harrebache mødte og aldeelis benægtede ey at have hugget udi Citantens Skov.

Bart i henseende til at Stevne Vidnerne har afhiemled at de indstevnte har nødt Lovlig Varsel, saa Var hand begierende at de lovlig indstevnte Vidner maatte Vorde til Eedelig forklaring admittered følgelig Stevne Maaletz formeld

Hvorefter det første Vidne Iver Aarestad fremstoed og efter behørig formaning Var ham givet at Vogte sig for Meeneed aflagde sin Eed med opragte fingre og Vidnede følgende - det hand i mange Aar har seed og fornum/m/ed at Niels Harrebache og Anders Kaabeltvedt adskillige gange har hugget udi Aarestads tilhørende Udmarks Skov saavel om Som/m/eren som høsten men ey seed Ole Tarlebøe, meer end en gang at hugge paa bem/el/te Aarestads Udmark, af den liden Olderskov saavel i Isdahlen som og andre stæder høyt og lavt

1747: 301

uagtet Vidnet som Aarestads forpagter stædse har adVaret de indstevnte fra saadan utilladelig Skovhugst at entholde sig, lige som Vidnet forklarede at de stæder som de indstevnte har

feldet Skov paa er Aarestads rette Ejendom; Barth tilspurte Vidnet om ikke den Skov hugster som af de indstevnte er skeed har foraarsaged at Gaarden Aarestads Ejere og dens beboere maae fra frem/m/ede til kiøbe sig fornøden brendeveed Vidnet svarede at nu i Aar har hand Været nød at kiøbe brende Veed i Mangel af hand ey kand finde fornøden Skov, hvorudi de indstevnte ved deres iidelige Skov hugst har Været Aarsag

Det 2det Vidne fremstoed og lige saa efter foregaaende formaning om at betæncke Eedens Vigtighed, Vidnede efter aflagd Eed følgende, det hand navnlig Sieur Aarestad der i 7 aars tiid har tient paa Gaarden Aarestad hvor hand endnu opholder sig, har for en 6 aars tiid siden seed Anders Kaabeltvedt hugge nogen biørkeveed i Isdahls bottene og sam/m/e med hæst bortført, efter \den/ tiid har hand og seed bemelte Anders Kaabeltvedt adskillige gange haver hugget i sam/m/e stæder høyt og lavt i Isdahlen og sam/m/e bortført men Tiiderne hvergang det er skeed Veed Vidnet ey at erindre sig, ey heller hvor meeget det kand Være, dog veed Vidnet det vel har Været en halv snees Kløver i det minste, og er denne Skov sickert feldet og hugget af Anders Kaabeltvedt paa Aarestads Marken, om Ole Tarlebøe noget har hugget Viste Vidnet efter tilspørsel ey at forklare, men Niels Harrebache har hand for en 6 aars tiid seed høyt i fieldet at have hugget nogle træer, som hand nemlig Niels Harrebache sagde at Være paa sin egen Ejendom feldede; dog Veed Vidnet ey rettere end det stæd som Niels Harrebache huggede Skoven jo skal Være Aarestads Ejendom tilhørende - til den fremsatte qvestion svarede dette Vidne at Aarestads Skov merkelig er forringet Ved denne Skov hugst af de indstevnte saa Aarestads beboere derved lider skade paa fornøden brende Veed

Det 3die Vidne Helge Johansen Kalvedahlen boende i Kalvedahlen frem stoed og under Eed forklarede

1747: 301b

det hand paa et stæd Ulrichs bottnen kaldet Aarestads UdMark tilhørende har seed stæderne hvorpaa Skov er hugget for en 3 Aars tiid, men ey seed enten de indstevnte eller deres folck sam/m/e at have hugget, ligesom hand siden den tiid Vel har seed adskillige stæder at være hugget Skov paa men ingensinde kom/m/ed over at see nogen af de indstevnte sam/m/e Skov hugst at have forøvet, til den fremsatte qvestion Vidste Vidnet ey at give noget svar paa.

Barth i henseende til de 2de indstevnte Anders Kaabeltvedt og Ole Tarlebøe ey møder Var hand foraarsaged at begiere forelæggelse for dennem til anstundende Som/m/erting, da hand tillige forbeholder sig yderligere Oplysning i Sagen at frem føre og tillige at formere sin I Rette sættelse til Doms.

Eragted

De indstevnte Anders Kaabeltvedt og Ole Tarlebøe som Lovlig Varsel har bekom/m/ed og ey møder forelægges Lavdag til nestanstundende Som/m/erting hvilcken forelæggelse Citanten i Lovlig tiid tager beskreven og for Vedkom/m/ende lader forkynde

Otthe Nevermand fremstoed for Rættens tilkiendegivende det hand Ved Stevne Vidnerne Lars Myrdahl og Jens Aaland til dette Ting tiid og Stæd haver ladet indkalde Ole Thorsen Tjønen for pligtig Giæld 1 rdr 9 sk efter Reigning for Crediteret Kiøb Mands Vahre, som den indstevnte efter mindelig Advarsel ey har Vildet betale, der for at lide Dom tillige og erstatte Processens Omkostning

Den indstevnte Ole Thoersen Tjønen blev 3de gange paaraabt men mødte ikke.

Stevne Vidnerne Lars Myrdahl og Jens Aaland fremstode og under Eed afhiemlede Stevne maaletz rigtighed, da de i Lovlig tiid og i den indstevntes paahør forkynte ovenstaaende Stevning

Citanten forlanged den indstevnte og ey mødende Ole Thorsen Tjønen forelagt til næste Ting

Eragted

Den Lovlig indstevnte og ey mødende Ole Thorsen Tjønen forelægges Lavdag til næstholdende Som/m/erting,

D/en 6te ejusdem blev Rættten med sam/m/e Laug Rætt satt

Publiceret

Gedsche S/a/l/ig/ Jonas Viismans Enckes udgivne Skiøde til sin Sønn Jonas Wiisman paa en halvedeel udi hændes Ejende Anpart i Stampe Møllen bestaaende paa Aarestads Grund dat: 4 Dec: 1747 vide fol: 352

2. Biskop Londemans udgivne bøkelsæddel til Vilhelm Johannesen paa 12 Mark Smør udi Gaarden Schare dat: 28 Nov: 1747 med Rev: ej dat

3. Ditto hands udgivne bøkelsæddel til Niels Olsen paa 12 Mark Smør i bem/el/te Gaard Schare dat: 28 Nov: 1747 med Rev: ej dat

Og som ingen fleere fremkom der for Retten havde noget at udrette, fremlagde Fogden til attestation det sædvanlige Tings vidne angaaende de 9 efter skatte forordningen forfattede Qvestioner som i alt lige som af Almuen i Mielde Skibbreede blev besvaret.

Dernæst fremlagt en Specification over Giestgiverne i dette Skibbreede nemlig Damsgaard, Haucheland, Møllendahl og Calfari, at der ingen fleere findes hvortil Almuen svarede Ney.

3

Svarede Almuen paa tilspørsel at Hops 3de Qverner, ere alle i ubrugelig stand at intet derpaa kand mahles udi alle de udi Examinationen andførte Laxe og silde Voger ey heller udi Steene Gaards Silde Vog er dette Aar ey noget fisked hvoraf nogen Skatt kand svares.

4

Om Giestgieveren Lars i Kongs Havn bruger anden handel end blot Giestgiverie Rs Ney

5

Om Veyens Længde er det sam/m/e som ved sist holte høste ting besvared

6

Om Aftaged paa Unneland blev svared at Gaarden Unneland ey er forbedred siden den tiid saa Aftaged kunde ophøre

7

Odels Mantallet blev attesteret og uimodsagt

8

Restancen for inde Værende Aars skatter beløber 648 rdr 5 mrk 8 sk

Laug Rætttes Mænd for tilkom/m/ende Aar opnevnes 1. Lars Nielsen Borge 2. Ole Pedersen Næsse, 3. Lars Nielsen Ulsmoe, 4. Hans Olsen Jellestad 5. Sieur Johansen Gim/m/eland 6. Anders Olsen Søviggen 7. Mons Mathob og 8. Joen Biøndahl

1747 d/en 7de Dec/em/br/is/ blev Rætten til almindelig høstetings holdelse satt med Sartors Skibbreedes Almue paa Ting stædet Tøsøen i overværelse af Fogdens Fuldmægtig Sing/neu/r Wang og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 212 findes tilførte,

Og blev for dette Skibbreede den sam/m/e Ordre om Grentze skydtzen publiceret som Ved forrige tingstæder.

Dernæst publicered

1. Justitz Raad Carbiners udgivne Pante Obligation til Assessor Johan Lausen paa Capital 600 rdr og derfor pant satt ham Kræm/m/erleyed Glesver dat: 18 julij 1747 vide fol: 353

2. Fornyet og igien paa nyt publiceret Mathias Rasmusens udgivne Pante Obligation til Frue Edel Holberg dat: 26 junij 1727, i henseende Debtors Encke Margrethe S/a/l/ig/ Rasmusen til Creditorindens Arving og Sønn Contraleur Gran bem/el/te sin S/a/l/ig/ Mands udgivne Obligation Ved sin paateigning af 22 april 1746 har fornyet {vide fol}

3. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Midsjøe i Herløe Skibb/reede efter afg/angne Iver Rasmusen dat: 31 8ber 1747 vide fol: 353

4. Ditto forrettet paa Gaarden Øfre Børnes dat: 1 Junij 1747 efter afg/angne Anne Olsdatter Vid: fol: 353

5. Ditto forrettet paa Gaarden Nipen d/en 2 junij 1747 efter afg/angne Marithe Nielsdatter vide fol: 353

6. Margrethe S/a/l/ig/ Abraham Vessels udgivne bøkelsæddel til Anders Thomesen paa 23 ¼ Mark Smør i Gaarden Glæsnes dat: 1 Dec: 1747 med Rev: ej dat:

D/en 8de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og blev til Publication følgende aflagt

1. Aflyst Tollev Gabrielsens udgivne Pante Obligation til afg/angne Biskop Borneman dat: 14 Nov: 1739 paa Capital 800 rdr efter Creditorindens paateignede quittance hvorfor sam/m/e af Pante bogen er Vorden udslettet vide fol: 170.

2. Carsten Ingebrichtsens udgivne skiøde til Michel Knudsen Bache paa 1 97/200 Mark fisk i Gaarden Golten 1 4/5 Mark fisk i Vixøen, i Nortoft 3 1/5 Mark fisk i Gaarden Hom/m/elsund 4 4/5 Mark i Gaarden Leerøen 7 1/5 Mark Smør 1/15 huud tilsam/m/en kiøbt for 23 rdr dat: 6 Dec/em/br/is/ 1747 vide fol: 355

1747: 303

3. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Strøm/m/e d/en 5 junij 1747 efter afg/angne Niels Nielsen vid: fol: 353

4. Ditto forrettet paa Gaarden Noreide efter Knud Ellingsen dat: 3 junij 1747 vide fol: 353

5. Ole Thomesen Algerøens udgivne bøkelsæddel til Thomas Olsen paa 17 1/3 Mark fisk i Gaarden Algerøen dat: 7 Dec: 1747 med Rev: ej dat

6. Biskop Londemans udgivne bøkelsæddel til Michel Nielsen Fielde paa 13 ½ Mark Smør udi Gaarden Sikenstad dat: 30 Nov: 1747 med Rev: ej dat

7. Tollef Gabrielsens udgivne Skiøde til Albert Bringmand paa Giestgiever Stædet Buchen med tilhørende huuse og pertinentier efter Skiødetz UdViis dat: 27 Martij 1747 vide fol: 353

8. Lars Jacobsen Kongs Havns udgivne bøkelsæddel til Thomas Michelsen paa 1 p/un/d Smør i Gaarden Snechevig dat: 19 april 1747 med Rev: ej dat

9. Albert Jansen Bringmands udgivne Pante Obligation til nu afdøde biskop Borneman paa Capital 600 rdr for hvilken Summa debitor pandtsætter Giest giver stæden Buchen med til hørende pertinentier dat: 1ste April 1747 vide fol: 354

Derefter blev paaraabt om nogen Sager til denne Rætt Var indstevnt

Anders Joensen efter forrige tiltale Contra Knud Aamunsen Hum/m/elsund fremstoed for Rætten og tilkiende at Være med bem/el/te Knud Aamunsen Humelsund i alt foreenet og saaleedis forlanged Sagen at Vorde ophævet

Peder Hamre som Citant mod Aamund Magnesen Humelsund fremstoed lige leedis for Rætten declarerende at frafalde sit for Sagen udtagne Stevne Maal da hand med bem/el/te Aamund Humelsund i alt er bleven forligt og foreened

Mons Olsen Steensland og Iver Larsen Bache fremstoed lige leedis for Rætten og tilkiende gav at have frafaldet deres Søgemaal mod indstevnte Anders Kaarevigen og med ham at Være foreened

1747: 303b

D/en 9de ejusdem blev Rætten igien satt Og som ingen mødte der havde Sager for Rætten at frem føre frem lagde Fogdens fuldMægtig følgende til Attestation

1

De efter Skatte forordningen indrettede 9 qvestioner som fol: 211 findes tilførte blev i alt af Almuen paa lige Maade besvaret som af Almuen ved Mielde Skibbreede.

2

Tilspurt Almuen om Giestgiveren i Buchen Albert Brichman befatter sig med nogen handel eller anden Næring uden hans blotte Giestgiverie Rs Ney

3

Om Bratholmen ey beboes af en enrøllered Matros Peder Michelsen R Joe (Jon?) og at her ikke findes fleere Kræm/m/erleyer end Glesnes Holmen, uden de som drives af Borgere i Bergen Rs foruden Glesnes findes og Lochøen og Sollesvig hvis handel drives Ved 2de borgere i Bergen

4

Om Veyens Længde og Sorenskriverens skydtz betaling blev det sam/m/e som paa afvigte Aars høsteting svaret

5

Efterfølgende Laxe og silde Voger blev af Laug Rettet til Skatz Svarelse taxered

No 12 Søre Toft Laxe Vog lidet fisked 2 mrk,

No 13 Nore Toft af Aadne Holmen 1 mrk,

No 19 Kaurslund med Slumpen 3 mrk,

Mitvedt eller Ertz Holmen 2 mrk

Telles under liggende Pladtz Stalden 3 mrk

Store Sangolt den 1/3 part af Qvalvog 1 mrk

Schauge den 2/3 parter 2 mrk,

Algerøen, af Krogøen og Ileneset 3,

Bildøens silde Vog 10 rdr

Foldnes silde vog 4 rdr

Waage silde Vog 1 rdr

Schratholmen Laxe Vog 1 mrk
tilsam/m/en 17 rdr 5 mrk

6

Odels Mantallet blev oplæst og uimodsaagt.

[7]

Restancen for indeværende Aars Skatter beløber 33 rdr 1 mrk 9 sk:

Laug Rættes Mænd for til stundende Aar 1748 blev opnevnt 1. Mons Michelsen Leerøen 2. Jens Bache 3. Salmon Søre Toft 4. Erich Sælstøen 5. Niels Nielsen Landeraae 6. Michel Vindenes 7. Elling Kaabeltvedt og Ole Strøm/m/e som alle til siiges betimelig at af lægge deres Laug Rættes Mænds Eed

1747 d/en 13de Dec/em/br/is/ blev Rætten satt paa Ting stædet Alvestrømmen og efter den paa sistleeden Høste ting afsagde Kiendelse i overværelse af det samtlige Laug Rætt som for indeværende Aar har Væred denominerede til Rættens betiening,

Og blev da udi den af Citanten Christian Dreyer Contra Heggøens Opsiddere indstevnte Sag udi bem/el/te Ole og Anders Heggøens Nerværelse tillige og Procurator Bleginbergs Nerværelse

følgende Dom for Rætten afsagt

Da her for Rætten af de 2de Vidner Niels Sæbøe og Elling Jensen eedelig er forklaret, saavel at de indstevnte Ole og Anders Heggøen for længst om fogden Smithes Opnevnlse til dem \har været vidende nemlig de/ at blive Citanten Dreyer paa anmodning Assisteerlig naar enten Arrest eller Forbud behøvedes at Vorde foretaget, til at hemme og forhindre

1747: 304

de fra Bergens bye udkomne Udfarere at opkiøbe og udi deres medhavende Fahrtoyer at indlade fersk Vaar sild udi Citanten Allernaadigst forunte privilegerede district som og at benevnte Heggøe Opsiddere haver undslaget og nægted bem/el/te Fogden Smithes Anordning /: skiøndt sam/m/e dem saavel af Citanten som Lehns Manden Niels Sæbøe atter blev dem betydet :/ da en af Citanten fornøden befunden og Requireret Arrest forretning d/en 30te jan: indeværende Aar skulle Ved de indstevnte som Vidner til Arrest forretningen Vorde Ved Heggøens Land effectuered, Over hvilcken de indstevntes Vegerlighed Citanten foregiver ey allene at Være bleved hindred at fuld føre den agtede forretning, men end og foraarsaged Ved indreyse til Bergen hos Fogden at see sig med andre Mænd i deres Stæd forsiunet, kand de indstevntes fore givende udi deres i Rette lagde Indlæg nemlig, saavel at Være tilforn om Fogdens Opnevnlse uvidende, som og at Være anordnede Loser der efter Forordningen af 5 Martij 1725 for dislige Civiles Ombudder ere befriede, ey blive de indstevnte til nogen formentlig befrielse for denne gang, først i betragtning at de indstevntes Nægtelse om ey tilforn at Være Vidende om Fogdens Opnevnlse Ved Vidnernes aflagde forklaring er Vorden Refuteret, 2do at de indstevnte hverken for Rætten ey heller nogen sinde for Fogden som dem opnevnte har beviist eller anmeldet sig som Lodser, der ellers for saadanne Forretninger bør og Var bleven befriede.

Thi kiendes og dømmes hermed for Rætt at de indstevnte, i følge Fogdens Paastand, {hver for sig,} i henseende de stiltiende har Acquiscered med Fogdens opnevnlse indtil de længe derefter og den omvudne Tiid sam/m/e har nægted da de af Citanten blev anmodet at fuldføre den fornødne Arrest, at bøde til Bergens Hospital 7 rdr: og des uden til Citanten Hans Christian Dreyer at betale denne Processes Omkostning med 8 rdr hvorunder tillige er

bereigned saavel Dom/m/erens Diet og Reyse pænge som Laug Rettes Mændenes Reyse til dette Udsættelses Ting der i allt bliver 4 rdr: hvilcket alt Ole og Anders Heggøen som lige skyldige 15 dage efter denne

1747: 304b

Doms Lovlige forkyndelse hver for sin halvedeel bør udreede under Medfart efter Loven. I øvrigt anseer og frie kiender Rætten de indstevnte Ole og Anders Heggøen for Citantens yderligere gjorde Paastand og Irette sættelse, i henseende Citanten ey har beviist {hos} Lehns Manden Niels Sæbøe som in Loco Var tilstæde at have forlanged andre Mænd at Vorde af ham paa fogdens forvæntende approbation opnevnte, der i de vegerlig befundnes stæd, som Vidner Ved den agtede Arrestes forretning strax kunde udviiset den fornødne Assistance

Udi Citanten Christian Dreyers anlagde Sag Contra Gunder Østensen og Sivert Olsen er følgende

Eragtning afsagt.

Citanten Christian Dreyer har udi sit for Sagen ud tagne Stevne Maal saavel anseet de indstevnte Gunder Østensen og Sivert Olsen, som Tienere og de, der under Arrestens Ankyndelse har declarered sig af Hendrich Von Horn, som en Bergens borger med \baad/ og Pænge at Være udreedede for at opkiøbe Ved Davøens Land Sorterende og beliggende udi Citantens allernaadigst forunte Kremmer Leye Jordholmens district en deel fersk Vaar sild, der efter Arrest Forretningens Udviis blev af Mændene \anseed for/ 7500 støcker Sild og taxerede 20 sk Pr 100, som og udi bem/el/te Stevne Maal tillige sigtet og anseed bem/el/te Hendrich Von Horn som den Arresterede, dog siden af de indstevnte Gunder Østensen og Sivert Olsen bort førte Silde rette Ejere, alle til Doms Lidelse for denne Rætt, imod dette Søge Maal har Von Horn udi sit Indlæg af 16de junij sistleeden her i Rettelagt d/en 17de Junij indeværende Aar excipered saaleedis at hand forlanger Søge Maalet sig Vedkom/m/ende at Vorde henviist til sit behørige Verneting, hvor hand som en Bergens borger formeener og paastaar denne Sag bør tracteres og paadøm/m/es, hvilcket Citantens Fuld Mægtig udi sin i rettesettelse d/en 17 8ber sistleden af denne Rætt og har forlanged ved henviisning til Bergens Politie Rætt at maatte skee.

1747: 305

I saadan Anleedning kand og bør denne Arrest Sag ey for denne Rætt til Confirmation eller Sildens Confischation paakiendes forinden Hoved Sagen hvoraf sam/m/e dependerer Vorder for Hendrich Von Horns rette Vedhørende Værne ting først paadømt, hvorefter denne Rætt oplyses hvad enten de indstevnte Gunder Østensen og Sivert Olsen som udsænte Tienere af Hendrich von Horn eller som hoved Mænd og selv skyldige kand Vorde anseede og efter beskaffenhed paadømte saavel for Arrestens brydelse som Videre Undgiældelse efter Citantens Paastand, hv{is}or {Aarsage} udover denne Arrest Sag til nest holdende Sommer ting udsættes, da Citanten imidlertid henviises Ved Lovlig Stevne Maal at anhängig gjøre Hoved Sagen for Hendrich Von Horns Competente Verneting i Bergen.

1747

1748

(1748: 305)

Anno 1748 d/en 11te Martij indfandt jeg mig paa PræsteEncke Gaarden Mitmielde i følge Consistorial Raad H/er/r Gert Geelmeydens skriftlig gjorde Requisition under 8de febr: sistleeden for sam/m/estæds med de af Kongl/ig Maj/este/ts Foged Rasmus Smith opnevnte 6 taxations Mænd sc: 1. Ole Olsen Waatle 2. Anders Johannesen Sundland 3. Anders Olsen Aaseim 4. Johannes Nielsen Søre Ascheland 5. Mons Einersen Øfstemielde og 6. Brynild Magnesen Mitmielde at tage besigtelse over endeel sammestæds bestaaende bønder Huuse som den afdøde Præste Encke Kirsten Pedersdatter Giødvald S/a/l/ig/ H/er/r Claus Schavenii til sin døds dag har ladet styrt og brugt; om denne beram/m/ede forrettning holdelse, er efter den paateigning 2de Kals Mænd har teigned paa Requisitionen saavel Stiftspræst H/er/r Ole Tidemann som Sterboetz tilsuens Mand Hans Vordeman Varslede under 9de og 10de febr: sistleeden, hvilken Requisition med benevnte paaskrifter lyder saaleedis.

Joachim Christian Geelmeyden anmeldte det hand paa sin Fader Consistorial Raad Geelmeydens Veigne møder men ey at have ordre til at gjøre Anviisning paa noget Huus som besigtes skal, ey heller at fremføre nogen Paastand uden om forretningens fremgang.

Rættens tilspurte om den her paa Gaarden forhen Værende forpagter Dag Knudsen ey er tilstæde, hvortil blev

1748: 305b

svaret, det hand paa nerværende tiid Var fraværende og bortreyst til Woss, end Videre blev tilspurdt om nogen enten paa Skifteforvalternes Veigne Sterboens Curator eller Successor i Kaldet H/er/r Syløvs Veigne møder, hvortil ligeleedis ingen indfandt sig - hvorpaa Rættens Var foraarsaged at give følgende

Eragtning

Siden Reqvirenten Consistorial Raad Geelmeydens Sønn declarerer ey at Være beordred at gjøre os Anviisning paa de Huuse Enckegaarden tilhører og af os skulle Vorde besigtiget, Forpagteren som bem/el/te Huuse i brug har havt ey heller er tilstæde, Vedkom/m/ende paagiældende til denne forrettnings forsvar og Ansvar ey heller Lovlig kand ansees at Være til kaldede, mindre efter Varsel indfinder sig saa begge Parter savnes, kand forretningen denne sinde ey fuldføres formeedelst ovenstaaende Aarsager skyld, men i den stæd siden Rættens betientere er foraarsaged at indfinde sig paa Aastæden uden at fuldføre den Reqvirente forretning som i Mangel af Reqvirentens Anviisning ey kand skee bliver denne Aastæds Omkostninger lige fuldt bereigned

Extra Ting!

1748 d/en 19de Martij blev i følge Deres Excellence H/er/r Stifts befalings Mand á Møinichens ordre og foranstaltning under 27 Nov: sistleeden Aar Extra Rætt holdet paa Echanger Skibbreedes Tingstæd, hvor Rættens da blev satt i Overværelse af Kongl/ig Maj/este/ts Foged Rasmus Smithes fuld Mægtig Sing/neu/r Jørgen Vang, og de Retten tilnevnte Laug Rættens Mænd sc: Aamund Hansen Lie, 2. Anders Olsen Svennem 3. Johannes Knudsen Øfre Echanger 4. Niels Johannesen Heldahl 5. Ole Nielsen Lie 6. Halver Johannesen Heldahl 7. Lars Olsen Svennem og 8. Niels Andersen Myhr

Hvor da først Deres Excellences Ordre blev oplæst som saaleedis er lydende

Hvorefter da for Rættens fremstoed paa Kongl/ig Maj/este/ts Foged Sing/neu/r Rasmus Smithes Veigne hands fuldMægtig Jørgen Vang som i Rette frem lagde til følgende Sags afhandling Velbem/el/te H/er/r Fogeds udstædde skriftlige Stevnemaal dat: Bergen d/en 27de

febr: sistleeden Contra Peder Pedersen med sin saa kaldede Hustrue Wendeline Simonsdatter og 3de børn som til dette extra Ting ere indkaldede Dom at at liide efter Sagens forefindende beskaffenhed saa er og ind stevnt Delinqventernes anbefahlede

1748: 306

Forsvar Lehns Manden Magne Esem med Videre Stevne Maaletz formeld der inden Rættten blev oplæst og med stevne Vidnernes paateigning saaleedis er lydende.

De ind stevnte mødte alle Vedtagende Lovlig Varsel lige efter paateigningens Udviis

Lehns Manden Magne Esem som beskicked defensor for de indstevnte delinqventer mødte og fremlagde den ham af fogden under 27 febr: sistleeden tillagde Constitution at udføre delinqventernes Sag Lov forsvarlig sam/m/e er saaleedis lydende

Citantens fuldMægtig Producerede det over delinqventerne d/en 24 8ber 1747 tagne forhør som for Rættten maatte oplæses efter hands forlangende og den forventende Act tilføres og der hos begierede at Rættten vilde formane de indstevnte at gjøre en nermere og sandfærdigere bekiendelse siden mand har Efterrettning om at det mæste af deres forrige Udsiigende er urigtig

Peder Pedersen fremkom derefter for Rættten løs og uden fængsling og paa tilspørsel efter nermere examination med det fremlagde forhør under 24 8ber sistleeden forklarede Videre det hand Var en demittered Soldat fra Kongens tieniste i Aaret 1727, da hand under gvarnisons Compagniet i Trundhiem i 23 aars tiid havde staaed, forklarede lige som forhen at Være fød i Normørs fogderie og Tingvolds Præstegield paa Gaarden Jordølle, at Være ægtegift med nerværende Wendeline Simensdatter i Trundhiem som hand i 17 aars tiid forklarer at have havt til ægte i det øvrige Vedblev hand i alt sin forrige aflagde bekiendelse saavel om sine børn som Videre som forhøred udviiser, untagen at hand i Stæden i første forhør har meldet at have Været sist til Alters hos H/er/r Brarup i Floren forklarer hand nu det Var hos H/er/r Casten Dyrus, som er næsten 3 aars tiid siden.

Jørgen Vang fremlagde Fogden Hans Thies Nagels forklaring over de indstevnte, til besvarelse paa den Underrettning fogden Smith desangaaende har æsked under dato 22 Jan: sistleeden for at overbeviise de indstevntes forrig gjorde urigtige bekiendelse, ligesom og H/er/r Brarups Skrivelse under 8 jan: inde værende Aar begge saa lydende

Peder Pedersen forklarede det hand ey erindred det ret hvorlænge det Var siden hand var til Alters, da det vel kunde Være længere tiid end hand havde anmeldet, i øvrigt vedblev hand sin forrige aflagde forklaring, og Vilde aldeelis ey tilstaae at have her eller andenstæds forseet sig i noget ligesom hand efter det producerede document fra Fogden Nagel tilstoed at hand med sin Kone og børn blev af Bøygde Vægteren

1748: 306b

bordjaget af Sundfiords fogderie afvigte Som/m/er da hand kom til Evinvigs Gield og siden den tiid har hand her i fogderiet atter med tryglen opholdet sig til hand omsiider blev paagreben, og i Arrest hos Lehns Manden anholdt, for Reesten Vedblev hand at fogden Nagel da hand blev bortjaget af fogderiet antoeg sig 2de af hands børn som hand udsatt hos folck da hand bort reyste {da hand Var} \i øvrigt var Comparenten/ mislig, hvad Gaarderne kaldes, i hands udsiigende.

Wendeline {Pede} Simensdatter blev der efter indkaldet som Ved dette af Peder Pedersen aflagde forhør Var Separeret, og forklarede følgende det hun paa Gaarden Algerøen var fød af forældre der bettled sit brød her og der, og sam/m/e stæds kom saaleedis reysende, siden den tiid kom hun til Trundhiem hvor hun Var i tieniste paa et og andet Stæd, til hun kom i Egteskab med Peder Pedersen \og Copulered/ i Trundhiems Kierke for en 18

eller 19 aars tiid siden, og i Ægteskab avled med ham 14 børn, hvoraf de 3de ere nu til stæde og de øvrige 3 ere Norden for i tieniste, nemlig hos fogden Nagel og paa de andre Gaarder nemlig Ness og Hvideblich i Sundfiords fogderie, Om hændes Altergang Viste hun ey at erindre sig hvorlænge det er siden, da hun forklarede at den siste gang hun Com/m/unicerte Var paa Floren for H/er/r Carsten Dyrus som nu er død, i det øvrige fragick hun aldeelis sin forrige gjorde forklaring paa Høste tinget sagde selv, sam/m/e, at Være urigtig af hælde forklaret, da hun Var svag i hovedet, om hændes børns daab sagde hun at den ælste nemlig Marie var døbt i Trundhiems Stift men Præstegaarden eller Præstens Navn Viste hun ikke, dog omsiider sagde hun det var H/er/r Peder Schanius, det andet barn Dorthe er døbt paa Vatzvern af Capellanen paa Vos ligesom det tredie yngste barn i Fiels Sogn og Sunds Præstegield, og saaleedis er i Visse ting det første forhør imodsaagt og i Visse poster her for Rættens atter tilstaaet.

Den ælste deres datter Marie kaldet blev lige leedis tilspurdt om hun Viste at de indstevnte og her for Rættens mødende ere hændes forældre, hvortil hun svarede ja, tilstod ligeleedis hun var 15 á 16 aar, og ikke uden en 8te dages tiid at have Væred hos nogen uden Fogden Nagel i tieniste, men i øvrigt fra et stæd til andet følged med sine forældre hvor de har omreyst.

Actors fuld Mægtig satt i Rætte over de indstevnte at siden de efter egen bekiendelse saa lang tiid med betlerie har omflacket Landet og udi det holte forhør vexered Rættens med deres usandfærdige bekiendelse baade om deres Copulation barnedaab og Altergang med Videre, paastaaes at de foruden den Arrest de har udstaaed endnu nogen tiid med fængsel paa Vand og brød at straffes efter Dom/m/erens got befindende, og endelig at forviises

1748: 307

fra dette Fogderie til Tingvolds Præstegield i Nordmørs fogderie hvor Peder Pedersen siiger sig at Være fød for der herefter at opholde og ernære sig at hand ey meer skal omflacke Landet til byrde, derefter paa stoed dom.

Defensor Magne Esem forestillede at da hand ey har fornummed de indstevnte har i disse Grendser eller dette fogderie øvet nogen Misgierning men allene med Lediggang og tryglerie omløbet, overlader hand til Rættens Kiendelse hvorleedis sam/m/e kand Vorde anseede til Strafs lidelse

De indstevnte efter tilspørsel af Rættens havde ey videre til Sagen at erindre uden at submittere sam/m/e til en mild Dom,

Eragted

Sagen optages til Doms afsiigelse til i Efter Middag

For Rættens Comparerede paa H/er/r foged Rasmus Smithes Veigne hans fuld Mægtig Jørgen Vang som i Rættens producerede Velbemelte H/er/r fogeds til denne Sags Afhandling udstædde Stevne Maal Contra Jens Jensen og Beathe *Knusdatter som til dette extra ting er indvarsled Dom efter Sagens beskaffenhed at lide, i lige Maade er ind varsled Delinqventernes anordnede forsvar Magne Esem alt efter Stevne Maaletz videre formeld som for Rættens blev oplæst

Af de indstevnte mødte allene Beathe Knusdatter med sit beskickedes forsvar Magne Esem der fremlagde sin under 27 Febr: sistleeden Constitution fra Fogden for hælde at gaae i Rætte.

Stevne Vidnerne Ole og Magne Hatland frem stode og \ædelig/ forklarede at Jens Jensen Var allerede Kyndelsmisse Aften d/en 2den febr: undviget af sin Arrest saa de ey har kundet for ham forkynde dette Stevne Maal som først d/en 27de febr: findes at Være dateret.

Citantens fuldmægtig maatte ugiærne Ved Stevne Vidnernes forklaring erfare at den {indstevn} i stevne Maalet navngivne Jens Jensen af sin arrest er undviget, og der for Var forarsaged at fra falde Stevne Maalet forsaavidt hannem angaaer, dog Vil Comparenten have sin til tale til ham om hand her efter antræffes, Reserveret dernæst fremlagde Citantens fuldmægtig det inden Rættens d/en 24 8ber 1747 over Delinqventinden tagne forhør \som/ blev forlangt for Rættens at Vorde oplæst og acten tilført

Beathe Knusdatter blev der efter fore læst det forrige aflagde forhør som hun i alt Vedblev at Være af hende rigtig udsagt og forklaret, end Videre gjorde Rættens hændes følgende qvestioner om hun ey Viste hændes føde stæd, hvortil hun svarede Ney, da hændes Moder døde

1748: 307b

med hændes paa barselsæng, og hændes fader Knud Olsen som med tryglerie ernæred sig døde i hændes Alders 6 aar, om hændes Alder Viste hun ey at give kundskab meenende at Være 2 á 23 aar gam/m/el og stedse om reyst og omstripped snart synden snart Norden for Bergen siden hun kom fra Tellemarchen for en 6 aars tiid siden, om hændes besvangrelse af en dreng i Sundfiord gjorde hun som forhen lige bekiendelse, lige som om hendes øvrige Vandel og Omløb her i Bergens Stift, efter tilspørsel befantes og at hun noget lidt kunde læse i bog men forklared lidt udi sin Christendom at have faaed Kundskab eller Lærdom, i øvrigt Vedblev hun i alt \den/ forige bekiendelse aldeelis ingen Kundskab at have havt til Jens Jensen, som nu er borttrømt, forinden de kom til Dahlseide paa Woss. Videre Vilde hun ey til staae at have mishandlet

Citantens fuldmægtig satt i Rætte over den ind stevnte Beathe Knusdatter at da hun som et ungt Men/n/iske fra sin barndom paa egen haand har omflacked og ey beViist enten sin føde eller Ophold stæd, at hun nogenstæds haver tient eller søgt tieniste, siger sig selv saa Vankelmødig og saare lidet kand læse i bog og mindre i sin Christendom er oplyst har nu i Voxende Aar omflacked med Mandfolck og avled barn, og saaledis slaget sig aldeelis i Ørkesløshed og et liderligt levnet, hun da for saadan hændes Opførsel bliver hendømt til saadant Stæd, hvor hun kand arbeyde og oplæres i sin Christendom, for derefter siden at hensættes i tieniste til fremdeelis at fortiene sit brød, hvorefter Comparenten paastoed Dom.

Defensor Magne Esem frem stoed for Rættens tilkiendegivende det hand ey havde Videre til Undskyldning at bringe fore for indstevnte Beathe Knusdatter, som ey Var overbeviist at have her i fogderiet begaaet nogen Misgierning, untagen Ved bettlerie og leediggang tigget sit brød, uden at indlade hændes Sag til en mild dom

Udi Sagen Contra Peder Pedersen og Vendeline Simonsdatter blev følgende
Dom afsagt!

Det er ey mindre Ved det paa afvigte Aars høsteting holte forhør, som nu for denne bevilgede Extra Rætt tilfulde bleven erfaret, at de indstevnte Peder Pedersen og hans angivne Hustru Vendeline Simonsdatter, der her i Nordhorlehns Fogderie og Echanger Skibbreede d/en 23 9ber nestleeden Aar er Vorden som løsgængere og betlere tillige med deres 3de børn anholte, stedse og i lang tiid nu fra et Stæd nu til andet, har omstripped uden at have havt nogen Viss boepæl, eller at have kundet anvise noget beviis eller pasbord nogenstæds fra hvorleedis deres forhold og Opførsel har Været, ligesom det og formedelst bem/el/te indstevnte Persohners mislige Udsiigende og den forskiel der findes imellem deres forrige og nu herfor Rættens aflagde forklaring noksom er Vorden oplyst i hvad Poster de ere overtydede at have sagt Løgn og Usandhed, hvis aarsage de har paadraget sig større Mistancke

1748: 308

med Løgn at have og herefter at kunde end ydermeere besvige alle fore kom/m/ende folck,
Thi kiender og døm/m/er Vii efter Sagens Omstændighed hermed for Rætt, at siden de
herfor Rætten indstevnte Persohner nemlig Peder Pedersen og hans angivne Hustru
Vendeline Simensdatter allerede har i fængsel Væred nesten 5 Maaneder Arresterede, hvor
ved de har udstaaed den største Straf, som deres Forseelse som Løsgiangere der dog intet er
over beviist nogen slags Misgierning at have forøvet her i fogderiet, kunde meritere, bør de
dog begge endnu en 14 dager paa Vand og brød Udi Arrest straffes og hensidde, og siden
saasnart Øfrig hedens Pass dem kand Vorde meddelt, begive sig Veyen langs til Trundhiems
Stift og Tingvolds Præstegield i Normørs fogderie, hvor de paa Lovlig Maade som et Stæd
hvorfra Peder Pedersen har angivet sig at Være fød og kom/m/en fra, kand paa en ærlig og
søm/m/elig Maade see sig for sig og sine medhavende børn opholdet og ernæred.

Dømt og Afsagt

Af indstevnte Beathe Knusdatters førte forklaring paa nestleeden Høsteting som for denne
Extra Rætt i alt med hændes Udsigende er funden Conform, erfares hændes Opførsel og
Leve Maade stædse har Væred slett og ringe, da hun fra sin Ungdom af med betlerie og
tryglen heller har vildet omløbe fra et til andet fogderie end som et ungt og frisk Menniske
antage tieniste hos brave folck, hvorudover hun og Ved liderligt og løsagtigt levnet kand
være fra en last til anden henfalden, men da der endnu kand Være haab om hændes
forbedring naar hun fra saadan Omstripping og leediggang blev hindred, hun og mangler den
Kundskab i sin Christendom hun burde have, som efter hændes egen forklaring bekræftes
hun ey {af nogen} \tilstreckelig/ har havt. Beathe Knusdatter ey heller har angivet hvor
hændes fødestæd har Væred, foregivende hændes forældre der dog har Været omvankende
betlere og mueligens Løsgiangere i hendes spæde Ungdom at Være bortdøde, hvorudover
Rætten ey til hændes føde stæd kand hiem Viise hende

Altsaa kiender og døm/m/er Vii hermed for Rætt, at indstevnte Beathe Knusdatter ey allene
for sin slette Opførsel som et omløbende qvindfolck der intet beviis eller Attest med bringer,
men end og som et Vandkundigt ungt Menniske bør for 1 aars tiid hendøm/m/es enten til
Trundhiems Tugthuus, eller og til Manufactuur huuset i Bergen, alt efter Deres Excellence
H/er/r Stifts befalings Mand á Møinichens nermere for got befindende og foranstaltning paa
hvilket Stæd hændes straf skal udstaaes, da hun paa et af de Stæder{ne} med Arbeyde kand
føres fra lediggang, og {saaleedis} Ved Underviisning nyde forfrem/m/else i sin
Christendom.

Sartors Skibbreede!

1748 d/en 14 Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Sartors
Skibbreedes Almue paa Ting stædet Tosøen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts
Foged og de Rætten for indeværende Aar tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 303
findes tilførte untagen i Ole Strøm/m/es Stæd som ved døden er afgangen er i stæden
antagen Povel Monsen Folnes som for mange Aar siden er i Eed tagen og som Laug Rættes
Mand forhen har været i Rætten.

Hvorefter først de Kongl/ig allernaadigste ordre og med fleere Øfrigheds befallinger blev
publicerede sc:

1. Kongl/ig forordning og patent om Høyeste Rætt i Dan/n/emark for Aar 1748 dat:
13 8ber 1747

2. Et af Stiftsbefalings Mand á Mønichen Verificeret Kongl/ig Allernaadigst Rescript at Land Værn Compagnierne i freedelige tiider i henseende til deres Jurisdiction og Comando skal i alle tilfælde Sortere under de Regimenter hvor af de ere blevne oprettede dat: Jægersborg d/en 6 8ber 1747

3. Stiftsbefalings Mand á Mønichens givne Relation til Sorenskriver Garman om et Kongl/ig Rescript dat: 3die Nov: 1747 at naar Sager for Rættens fremkom/m/er udi Bergens Stift, imod saadan/n/e Qvindes Persohner som efter Lovens 6 bogs 13 Cap: 9 art: bør straffes til Kagen Dom/m/eren da i stæden for dicterte Straf skal fastsætte Straffen over den skyldige til Visse Aars Arbeyde i Bergens Manufactur Huus dat: 27 Nov: 1747

4. Ditto Stifts Ambt Mandens Ordre til Fogden Smith at efterlyse om endeel fra Sverrig undvigte Persohner fra Aar 1739 sig i Amtet opholder, da de bør arresteres og Stiftsamt Manden tilmeldes for at indhænte nermere Kongl/ig Resolution dat: 22 jan: 1748

5. Rente Kam/m/erets ergangne Ordre til fogden Smith om af Søe Lægderne herefter at indfordre ligesaavel \som/ af Land Lægderne 1 rdr Pr Lægd 2. Under Officerernes og Tamburernes Stand Qvarteers Pænge af hver fuld Gaard 29 ½ sk og det af Matriculens gandske Summa med Videre dat: 27 Jan: 1748

6. Capituls taxten for Aar 1747 dat: 20 Nov: 1747

7. Stiftsbefalings Mand á Mønichens Relation til fogden Smith af det høylovlige Rente Kam/m/ers skrivelse af 10 Febr: 1748 at ingen hugst i de beneficerede Skove for Videre end de dermed Beneficerede til egen fornødenhed efter Loven ere bevilgede Vorder foretaget, inntil nermere Allernaadigst Anordning dat: 29 febr: 1748

8. En forteignelse paa Markederne for Aar 1748

9. Kongl/ig Allernaadigst Concession hvorved hendes Maj/este/ts Dronning Lovise er over dragen frie disposition over Perle fangsten i Norge dat. 11 april 1748

10. Stiftsamt Mand Mønichens Relation af Stiftsamt Mand Von Rappes Skrivelse om at eftersøge en dilingvent Ved Navn Anders Olsen eller Anders hofding (Hofding) der fra en Lehns Mand Jens Hiermin er af sin Arrest undvigst dat: 30 april 1748 med Videre hans beskrivelse af Statue og Klædedragt hvorom fogden Smith fuldkom/m/en er underrettet, bem/el/te Persohn er 2den Paaske dag disserteret

11. Ditto Stiftsamt Mandens Relation, af Stiftsamt Mand Barners Skrivelse til Fogden Smith at lade eftersøge en d/en 11te Martij undvigst diserteur Ved Navn Rasmus Høgh som af Statue og Klæde Dragt omstændelig beskriVes dat: 19 april 1748

Der næst blev til publication fremlagt følgende documenter!

1. Til Udslættelse og Mortification fremlagt en af Justitz Raad Carbiner til Assessor Lausen udgiven Pante Obligation stoer 600 rdr og dat: 12 julij 1747, som efter Creditors paateignede qvittance af 20 jan: 1748 fantes at Være indfriet og betalt hvorfor sam/m/e af Pante bogen udslættes

2. Lars Larsen Tynnevigens udgivne Skiøde til Ole Johannesen Tønnevigens paa 54 Mark fisk i Gaarden Tønnevigens dat: Bergen d/en 9 Dec: 1747 vid: fol: 354

3. Frue Bispinde Bornemans udgivne bøkelsæddel til Anders Olsen paa 1 p/un/d 3 Mark fisk i Gaarden Waage Bergens bispe stoel beneficeret dat: 10 jan: 1748 med Rev: ej dat

4. Margrethe S/a/l/ig/ Abraham Vessels udgivne bøkelsæddel til Schuur Schuursen paa 1 ½ Vog fisk i Gaarden Trellevigens dat: 4 Maj 1748 med en gienpart af sam/m/e indhold ej dat (ejusdem datum = samme dato)

5. Skiftebrev forretted paa Gaarden Leerøen d/en 29 8ber 1747 efter afg/angne Casten Andersen vid: fol: 354

6. Ditto forretted paa Gaarden Nesse d/en 20 Nov: 1747 efter afg/angne Niels Olsen vid: fol: 354

7. Frantz Jacob Wulfs udgivne Skiøde til Endre Nielsen Leerøen paa Gaarden \Søre/ Echerhof skyldende 24 Mark Smør 12 Mark fisk dat: 15 jan: 1748 vide fol: 354 med sam/m/e skiøde fulde bem/el/te Wulfs og Petter Lexaus qvittance at købe Summen 65 rdr Var rigtig betalt af sam/m/e dato og Var sam/m/e med et støche Stempeld papier belagt som af Rætten blev paateigned der til at henhøre

1748: 309

8. Thomas Stephensen Algerøens udgivne Skiøde til Stephen Thomesen paa 12 Mark fisk i Gaarden Algerøen dat: 14 Majj 1748 vide fol: 355

9. Stephen Erichsen Agotnes udgivne Skiøde til Erich Stephensen paa 21 5/8 Mark fisk i Gaarden Agotnes dat: 14 Majj 1748 vide fol: 355

10. Ingebor Marie S/a/l/ig/ biskop Bornemans udgivne børselsæddel til Niels Pedersen paa ½ fiering torsk udi Gaarden Telnes dat: 20 jan: 1748 med Rev: ej dat

11. Ditto hændes udgivne børselsæddel til Ole Andersen paa ½ fiering torsk i ditto Gaard dat: 10 Febr: 1748 med Rev: ej dat

12. Peder Hamres udgivne børselsæddel til Endre Jacobsen paa 3 spand eller 2 p/un/d 6 mark fisk i Gaarden Ham/m/ersland dat: 14 Majj 1748 med Rev: ej dat

13. Thomas Stephensen Algerøens udgivne børselsæddel til Stephen Thomesen paa 6 Mark fisk udi Gaarden Algerøen dat: 14 Majj med Rev: ej dat

14. H/er/r Jens Rennords udgivne børselsæddel til Ole Willumsen paa ½ Vog fisk i Gaarden Dyrøen dat: 4 Majj 1748 med Rev: ej dat

15. Justitz Raad Carbiners udgivne Skiøde til sin Sviger Moder Margrethe S/a/l/ig/ Abraham Wessels Encke paa Kræm/m/er Leyet Glesnes med alle paa staaende huuse bygninger og tilhørende pertinentier, med underliggende Gaarder Tellebogen Trellevigen Østveten, Hum/m/elsund, Kaarevigen, Eie, Dom/m/edahl og Nordre Børnes dat: 9 febr: 1748 vide fol: 355

D/en 15de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rættes Mænd satt og blev de ind stevnte Sager paaraabte

Anders Anbiørnsen Snechevig opholdende sig hos sin Fader Anbiørn Snechevig og staaende i Kongl/ig Maj/este/ts tieniste som Land Soldat Ved Liv Compagniet fremstoed for Rætten og tilkiendegav at have til dette ting Tiid og Stæd Ved muntlig Stevne Maal ladet indstevne Jacob Jacobsen Kaabbeltvedt fordi hand afvigte Paaske Aften i byen haver over skielt ham og beskylt Citanten for begaaed tyverie mod sig, bem/el/te Anders Anbiørnsen anmeldte og at have indkaldet Vidner, men som sam/m/e ey har nødt fuld Varsel efter Lov untagen Ole Johannesen Seim som møder hvis Vidnesbyrd tillige Jacob Jacobsen Kaabbeltvedt er indstevnt at anhøre, forlangte Citanten Sagen udsatt til næste Ting for at faae begge Vidner samlede til en tiid at aflægge deres Vidnesbyrd til denne Sag.

Den indstevnte Jacob Jacobsen mødte tilkiende givende at have indstevnt Vidner paa sin siide men da hand ey heller har indstevnt Anders Anbiørnsen til sam/m/e Vidner at anhøre forlangte hand Sagen til næste ting udsatt da hand med Contra Stevning til Vidners Anhørelse Lovlig skal faae ham indkaldet, og saaleedis bliver Sagen til næste ting udsatt

Lars Samuelsen paa sin Principal Citantens H/er/r Justitz Raad Johan Carbiners Veigne mødte for Rætten og producerede et for Bergens bye tings Rætt d/en 22 passato erhvervede afhiemlings tings Vidne tillige med derhos hæftede Original Stævning af hvilken alt

tilstreckelig beviises at Saggivne Bertel Nielsen Schov til dette ting og denne Respective Rætt Lovgemæs er bleven stevnet og kalt at tage til Gien mæhle og forsvar angaaende den udi forbesagde Stevning navn givne Sag og Sigtelse samt dernæst Dom at lide efter Lovens forskrift med bekostningers Erstattning. Videre producerede

1748: 309b

Comparenten Lars Samuelsen den udvirkede Arrest og forbuds forretning Vedbørlig beskreven og forseigled d/en 28 febr: inde Værende Aar passeret for Ringiells Osen Ved Tellevogen beliggende under dette Skibbreedes district, End Videre producerede hand høybem/el/te sin Principal H/err Justitz Raad Carbiners Ved Procurator Jan Simon Cramer til en bem/el/te Bertel Schau udferdigede beskickelse dat: Bergen d/en 9 Maij nestleeden med bem/el/te Schauens paateignede Giensvar til hvilken documenter nok bem/el/te Comparent Lars Samuelsen for det første Ville have sig Referered.

Den indstevnte Bertel Schau blev derefter 3de gange paa raabt men mødte hverken selv ey heller nogen paa hans Veigne

Comparenten Lars Samuelsen forlangte Laugdag til næste ting for den udeblivende
Eragtet

Som den indstevnte Bertel Nielsen Schov efter det i Retten producerede og for bye tinget i Bergen erhvervede Afhiemlings tings Vidne lovlig til dette ting Ved Stevne Vidnerne Ludtchien og Blomberg har faaed fuld Varsel til dette Ting, og ey møder, forelægges bem/el/te Bertel Nielsen Schov Lav dag til nestholdende Høste ting, hvilken Forelæggelse Citanten tager beskreven og i lovlig tiid besørger forkyndt

Christen Lille Sangol fremstoed for Rætten tilkiendegivende at have til dette ting tiid og Stæd med muntlig Stevne maal ladet indkalde Hans Kaurslan fordi hand udi Vaarfiske tiid inde Værende Aar har skiendt Citanten for en hund og en tyv derfor at lide dom tillige med Erstattning for paaløbende Processes bekostninger til Vidner om denne Hans Kaurslan udsagde Skiells Ord har Citanten lige leedis ladet under fals Maal indstevne Thomes Lassesen Østvedten og Albert Iversen Søre Tvedt til hvis Vidnesbyrd at anhøre Hans Kaurslan tillige er til dette ting indstevnt.

Hans Kaurslan mødte Vedtagende lovlig Varsel, og benægtede aldeelis sigtelsen ey at have talt de Ord til Citanten Christen Lille Songol, som hand og formodede ey Ved Vidnis byrd skal Vorde ham overtudet.

Citanten forlangte de indstevnte og mødende Vidner afhørte hvorpaa de indstevnte Vidner fremstode og blev Eeden for dem af Lov bogen oplæst, og efter at den behørige formaning Var Vidnerne givet, aflagde det

1ste Vidne Thomes Lassesen Østtveten sin Eed med opragte fingre og udsagde følgende, det hand i Vaarfiske tiiden indeværende Aar da hand Var Ved Søen og Ved sit eget paaboende Land Østtvedten, hørte hand Hans Kaurslan som Var i sin egen baad med Johannes Andersen Tvedten, raabe til Christen Lille Sangol som Var i en anden baad i lav med Albert Iversen Søre Tvedt, efter at hand hørte dem tale med hinanden, men alle Ord Viste hand ...t ey, untagen følgende at Hans Kaurslan raabte til Christen Lille Songol, du er en tyv, det er ey Ole Monsens Pengepung at rutle i, hvorpaa Vidnet fornam at Christen Lille Sangol blev Vreed dog ikke at have hørt

1748: 310

Citanten skielde igien, da Vidnet vilde ikke høre længere derpaa men roede bort, Videre havde Vidnet ey at forklare uden at hand hørte Hans Kaurssland en halv tiimes tiid derefter bad Citanten om forladelse for de ubesindig udtalte Ord

Det 2det Vidne Albert Iversen Søre Tvedt frem stoed og efter aflagde Eed Vidnede det hand i Vaarfiske tiiden indeværende Aar Var paa baad med Citanten Christen Lille Songol og da hørte hand Hans Kaurssland ved Østtvedtens Land raabe og skielde Citanten for en tyv, det er ey Ole Monsens Penge pung at rutle udi og da Hans Kaurssland rode bort derfra sagde hand til Christen du din hund der du er, og efter en halv tiimes forløb kom Hans Kaurssland tilbage i sin ba[a]d, og bad Christen Lille Songol om forladelse for de talte skiels Ord, men Vidnet hørte ikke at Christen Sangoll svarede Hans Kaurssland nogen usøm/m/elige Ord, Videre havde Vidnet ey at forklare.

Hans Kaurssland havde ey denne sinde at tilspørge Vidnerne uden dette om de hørte ham {t...} nævne Christen med Navn, Vidnerne svarede Ney, men at Hans Kaurssland talede med Citanten og ey meente andre end ham som alt af deres Samtale kunde forstaaes

Hans Kaurssland forlangte Sagen til næste ting udsatt til sit nermere forsvar, og forlanger det passerede beskreven

Eragted

Den forlangte Udsættelse bevilges til næstholdende Høsteting

Publiceret Engel Olsens udgivne bøkelsæddel til sin Sønn Ole Olsen paa 13 ½ Mark fisk i Gaarden Gietanger dat: 15 Majj 1748 med Rev: ej dat

Fogden Smith anmeldte det hand til dette ting Ved muntlig Varsel har ladet indstevne Iver Larsen Bache her af Skibbreedet fordi hand som gift Mand haver besvangret sin tieniste Pige Brithe Andersdatter som strax efter sin barselsæng Ved døden er afgaaed herfor at lide dom i følge forordning af 6 Dec/em/br/is/ 1743, og til den Ende forlanged Fogden at Iver Bache som nerværende maatte fremkaldes og examineres.

Iver Larsen Bache mødte Vedtagende lovlig at Være stevnt, ligesom hand og til stoed udi sit Værende Egteskab med sin levende Hustrue Malene Michelsdatter, at have besvangred sin tieniste Pige Brithe Andersdatter, som strax efter hændes barselsæng er død tillige med det i Utugt avlede og til live frem komne barn som ikkun 2de dage levede, bem/el/te Iver Larsen forestillede dernæst at som hands formue og boes lod er ringe der alt i hands paaboende Gaards fornødne Inventario af qvæg og dislige bonde Redskab er bestaaende Vilde hand dog formode en Opt[e]igning af Fogden, for de bøder ham efter Lov kunde tilfindes, blev accorderet;

Fogden producerede den over Leyer Maals begiengerens boe passerede Registerings og Vurderings forretning af 22 jan: 1748 som udviiser at fellis boe ikkun opløber til 46 rdr 5 mrk 6 sk fra hvilcken Summa de angivne Creditorers Fordringer 19 rdr 3 mrk i fald sam/m/e herfor Rættens befindes rigtig, Vil afgaae, {tilspurte d} Fogden tilspurte Iver Larsen Bache at siden hand begierer Opt[e]igning, hvad hand da i det høyeste kand taale at svare i stæden for sine bøder, hvor til Iver Bache svarede taalede hand ey i fald hand kunde nyde Venners Assistance at give meer end 14 rdr, Fogden formeente at hand vel kunde see leylighed til at betale 16 rdr da hand derimod kunde vænte sig for videre tiltale og straf befried, hvilcket Iver Bache til sist samtøckte og erbød sig for sin forseelse at betale den Summa 16 rdr: hvormed fogden fandt sig fornøyet og frafaldt sin Paastand over indstevnte Iver Bache at hænte Videre Dom.

De indstevnte Creditorer i Iver Baches boe fremstode følgende nemlig Brithe Bache som under forklarede til Iver Bache at have laant i Reede Pænge 2 rdr 2. Kari Steensland ligeleedis beedigede sit indgivne Krav for tieniste Lønn at Være 2 rdr, 3. Lars Samuelsen i lige Maade

1748: 310b

beedigede sit Krav for Crediterede Vahre at beløbe 7 rdr: fleere indfandt sig ikke persohnlig for Retten

Peder Hamre paa egne og Michel Knudsen Bache Knud Hamre og Otthe Andersen Glesnes med fleeres Veigne fremstod for Rætten og anmeldte det de 4re først anmeldte Mænd haver Ved muntlig Varsel til dette ting ladet indstevne Ole Johannesen Tønnevig for utilladelig brug med sine Torskegarn i inde værende Aars Vaarfiske tiider paa Trellevig Osen, alt til Doms erholdelse til de af ham brugte og af Citanterne anholte Torske Garns Confischation og forbrydelse efter erhvervede gamle Dom/m/e og Resolutioner,

Ole Johannesen Tønnevig mødte og Vedtoeg Lovlig Varsel og fremlagde en under 4 Majj 1748 af Procurator Claus Bleginberg udferdigede Contra Stevning, som Ved Stevne Vidnerne Peder Otthesen Dom/m/edahl og Niels Tosøens paateigning først d/en 6te Majj sistleeden fantes at være for Vedkom/m/ende forkyndt,

De indstevnte forestillede at som de ey fuld Varsel efter Lov har bekom/m/ed som Contra Citanten Ole Johannesen Tønnevig og selv tilstoed, paastoed de som Rætten og i følge Lov billige de denne Contra Stevning til Lovligere forkyndelse afviist

Hoved Citanterne tilspurte den indstevnte Ole Johannesen Tønnevig om de anholte Garn som nu til Tinge er hidbragt ikke er endeel ham tilhørende, og om hvor mange sam/m/e ere, tillige og om hand ey sam/m/e udi Vaarfiske tiiden inde Værende Aar har brugt i Trellevig Osen, som er et indløb fra Korsfiorden, som er et indløb for fisken, hvortil Ole Tønnevig svarede at 2de torskegarn er ham tilhørende 3de tilhører hands fader og 2de sin broder som var i lav med hinanden paa en baad, bem/el/te hands broder boer i Sundhorlehns Fogderie paa en Gaard Søreide kaldet, tilstoed ligeleedis at have brugt bem/el/te Garn i Vaarfisket inde værende Aar paa et Stæd kaldet Tønnevigs {Osen} Klubben eller Vigs Osen som er et indløb af Korsfiorden hvor fisken har sit indløb, end Videre tilspurte Citanterne om det Stæd hvor hands torskegarn Var udsatt ey er et sædvanligt fiskepladtz for den Almue som med Angel og Krog pleyer at fiske, og om hand ikke har havt udi sine Torskegarn 200 favner til Kahl tov; den indstevnte benægtede at det ey er et sædvanligt fiske pladtz, dog tilstoed hand at for en 5 aars tiid blev der fisked med Angel af adskillige, ligesom og dersam/m/estæds udi dette Aar for og efter hand brugte sine torskegarn blev fisked med angel af en og anden Almues Mand, og brugte hand ey længere saadant brug end i 5 Nætter da sam/m/e blev anholte, og at hans Kahl taug Var 100 favner tov i hvert garn som er en sætning \bestaaende/ af 3 torskegarn i den eene og 4re garn i den anden Sætning og er et hvert garn imellem 30, 40 á 50 favner langt

Citanterne anmeldte ligeleedis at de Ved Sagens incam/m/ination har forglemt at angive det Johannes Michelsen Tønnevig tillige

1748: 311

under dette muntlige Stevne Maal er indkaldet og stevnet for sam/m/e Sag nemlig ovenstaaende og tilførte Stevne Maal indbefatter, hvorfor Johannes Michelsen Tønnevig 3de gange blev paaraabt da hand ey mødte

Ole Johannesen Tønnevig som hands Sønn lysede sin faders forfall at bem/el/te Johannes Michelsen er svag og sengeliggende og paa hands og egne Veigne fremlagde et af Procurator Bleginberg under 4 Majj sist leeden forfatted indlæg som blev læst og saaleedis lyder

Rætten fandt fornøden at tilspørge Ole Tønnevig om hand forlangede Stevne Maalet som tilført er afhiemled, hvortil hand svarede jo og fremstod Stevne Vidnerne Peder

Dom/m/edahl og Bendix Christensen ibidem og under Eed afhiemlede det de i alt har forkyndt forestaaende Stevne Maal for Johannes Michelsen Tønnevig som var sengeliggende, men ey talte med Ole Tønnevig som var udreyst paa fiskerie dog talte de med hans hustrue og forkynste hænde Stevningen saaleedis nemlig at møde til dette Ting Citanterne for det utilladelige brug de havde havt med sine torskegarn alt til doms lidelse og Garnenes forbrydelse

Citanterne frem lagde en under dags dato passeret Vurderings forretning over de til tinge hidbragte og af dem anholte torske Garn som udviiser at de 7 omtvistede Garn tillige med Kahl tovene er Vorden i alt taxerede for 4 rdr:

Citanterne som af det indleverede Ole Tønnevigs fremlagde Indlæg erfarer hans Paastand om Sagens Udsættelse til næste ting, Vilde sam/m/e paa Ole Tønnevigs eget Ansvar samtøcke, dog forbeholdt de sig sin nermere forestillelse i fald Contra Stevning paa hans siide udtages.

Eragted

Den forlangte Udsættelse til nest holdende Høsteting bliver af Rætten billiget og Ole Tønnevig tilladt.

Peder Hamre paa egne Michel Knudsen Bache Knud Hamre og Otthe Andersen Glesnes Veigne frem lagde en paa deres Veigne af Procurator Jan Simon Cramer skriftlig forfatted Stevne Maal under 23 april 1748 Contra Niels Andersen, Elias Nielsen Anders Joensen og Colbeen Olsen Førland, samt Anders Knudsen Bachesund, Mad/a/me S/a/l/ig/ Jonas Raverts Encke og Arent Johannesen Søreide alle paa Kloster Godtzet og [i] Sundhorlehns fogderie beliggende for Sagen Stevnemaalet indbefatter, bem/el/te Stevne Maal fantes d/en 25de og 26de April for Vedkom/m/ende at Være forkyndt efter stevne Vidnernes paateigning.

Varsels Mændene Peder Otthesen og Bendix Christensen Dommedahl fremstode, og forklarede det de sam/m/e tiid d/en 25de og 26de april \først/ har forkyndt stevnemaalet {for}, men som Rætten erfarer at der paa Varselet mangler 12 dage, bliver Stevne Maalet til Lovligere forkyndelse i følge Lovens 1 bogs 4 Cap: 8 art: som de der uden ting Lavet og birket er boende og bør have 4 Ugers Varsel, her ved afviist.

Fleere Sager frem kom ey udi Rette, hvorfor Restancen over de Kongl/ige Skatters 1ste og 2den termins Skatter blev frem lagt der beløber 218 rdr 4 sk

1748: 311b

Skiolds Skibbreede

1748 d/en 17 Maj blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt paa Tingstædet Møllendahl i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 302 indført untagen i Joen Biøndahls Stæd som er Præstens Medhielper og desaarsage ey møder blev opnevnt Lars Myrdahl som forhen har aflagt sin Laug Rettes Mands Eed, ligesom de øvrige alle frem viiste Laug Mandens attester om deres i Eed tagelse

For dette Skibbreede bleve alle de Kongl/ige forordninger Rescripter og Stiftampt Mands Ordre oplæste som Ved Sartors tingstæd vide fol: 305.

Dernæst fremlagt til publication

1. Baltzer Ritschers udgivne Pante Obligation til Sing/neu/r Morten Olsen paa Summa 29 rdr dat: 27 april 1748 vide fol: 355

2. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Lohne d/en 23 Jan: 1748 efter afg/angne Giertrud Monsdatter vid: fol: 355

3. Sorenskriver Garman som fra H/er/r Kam/m/er Raad og Stiftamtskriver Jesper Heiberg Com/m/erce Raad Von der Lippe og Danchert Danchertsen under Skrivelse af 4 Febr: 9de og 18 Martij sistleeden er notificeret at sam/m/e efter Kongl/ig Dispensation har forrettet et Samfrænde Skifte efter Cancellie Raad Wollert Danchersens afgangne Frue Christiana Benedicta Manich imellem bem/el/te Cancellie Raad Danchersens paa den eene og hands i Egteskab med den afdøde frue avlede 2de døttre Ingebor Benedicta og Wenchie Elisabeth Danchersen paa den anden siide, publiceret det bem/el/te 2de umyndiges Arv efter nest bem/el/te Skiftebrev er 5000 rdr for dem begge, som skal beroe i Cancellie Raad Danchersens boe og Midler af løse og faste, som den der efter Lov er anseet at Være sine børns Værge efter Lov, med Videre Skifte forvalternes des angaaende Skrivelser som udi Skifte protocollen findes tilførte og i Pante bogen extraheret fol: 355

4. Biskop Londemans udgivne bøkelsæddel til Ole Rasmusen paa 2 b/isperpund (pund) 18 Mark Smør i Gaarden Nedre Bratland dat: 2 ap: 1748 med Rev: ej dat

5. Ingebor S/a/l/ig/ biskop Bornemans udgivne bøkelsæddel til Svend Johansen paa 2 p/un/d Smør ½ huud i Gaarden Giemmeland Bispestoelen beneficeret dat: 12 jan: 1748 med Rev: ej dat

6. Ole Rasmusen Bratlans udgivne Skiøde til Niels Larsen paa 12 Mark Smør 1/8 huud i Gaarden Sædahlen dat: 17 Majj 1748 vide fol: 355

7. Ole Rasmusen Bratland Iver Bynes og Paul Dolvig samtlige Værger deres udgivne bøkelsæddel til Niels Larsen paa 1 p/un/d 3 Mark Smør 9/32 huud i Gaard Sædahl dat: 17 Majj 1748 med Rev: ej dat

8. Abel Rasmusen Gillestad som Værge paa Lars Monsens Veigne, og de øvrige Arvingers som mindre Lods Ejeres Veigne udgivne bøkelsæddel til Rasmus Larsen paa 21 Mark Sm: 12 Kand: Malt i Gaarden Haucheland dat: 17 Majj 1748 med Rev: ej dat

9. Lars Halversen Melles Haugs givne bøkelsæddel til Halver Michelsen paa 2 p/un/d 6 Mark Smør 1/16 huud i Gaarden Søvviig dat: 17 Majj 1748 med Rev: ej dat

1748: 312

10. Karen Friman S/a/l/ig/ Garmans Enckes udgivne Skiøde til Niels Baarsen Lund paa en halv Løb 7 7/8 Mark Smør 18 6/7 Kande Malt udi Gaarden Øfstuen dat: 10de April 1748 vide fol: 356

D/en 18de ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd fremlagt til Publication

1. Peder Knudsen Schiolds udgivne Skiøde til Anthonius Mathiesen Schiol[d] paa 18 Mark Smør ¼ tønne Malt 1/16 huud i Gaarden Schiold med Videre inventario dat: 17 Majj 1748 vide fol: 356

2. Til Udslettelse af Pante bogen er i Rette fremlagt en af Hans Monsen d/en 15 Majj 1741 udgivne Pante Obligation til Commerce Raad Jacob Krøpelin paa Capital 500 rdr, med paateigned qvittance af Creditore for Capital og Renter dat: 5 Martij 1748, hvorfor sam/m/e aflyses og af Pantebogen udslettes - vid: 217

3. Hans Monsen Møllers udgivne Pante Obligation til Warner HosseVinchel stoer 600 rdr hvorudi hand pandtsetter benevnte og Specificerede Ejendom/m/e dat: 5 Dec: 1747 vide fol: 356

4. Ole Bleges Concession og tilstaaelse at Warner Hossevinchel skal have prioritets Rætt for sin til Hans Monsen udlaante Capital 600 rdr, uagtet Ole Blege i hænde haver en ældre publicered Pante Obligation paa Pantet dat: 5 Dec: 1747 vide fol: 356

5. Biskop Londemans udgivne bøkelseddel til Lars Michelsen Grimstad paa 1 p/un/d 18 Mark Smør udi Gaarden Mathoep dat: 25 Nov: 1747 med Rev: ej dat

Welædle og Høyærværdige H/err Biskop Assessor og Lector samt Sogne præst til Phanøe Præste Gield H/err Edvard Londeman havde Ved muntlig Kald og Varsel til dette ting ladet indstevne Sing/neu/r Hans Monsen til Doms Lidelse for til gode kom/m/ende Præstelige Rettigheder af Offer og tiende Pro Anno 1733 til 1747 inclusive,

Paa Citantens Veigne mødte Procurator Reutz og Vilde fornem/m/e om den indstevnte møder og Vedtager lovlig Varsel

Den indstevnte Hans Monsen mødte og Vedtoeg lovlig Varsel, tilstoed ey at have Væred Vegerlig at betale H/er/r biskop Londeman saavel tiende som Offer, hvilcket hand og skriftlig beskickelses Viis har tilbudet ham for 7 aars tiid siden og siden Ved samtale erbødet sig til det sam/m/e, dog saaleedis nemlig at betale tiende af sin bøkede Gaard Soleim in natura, og Aarlig offer 4 mrk for sig og familie, ligesom hand for det første Aar har H/er/r Londemans qvittering ey meere at have ydet udi offer, og erbyder hand sig naar paa eskes til høstens tiid endnu at betale for alle de forløbne Aar at betale ham tienden in natura som og {og} Offer for sam/m/e Aar, dog aarlig 4 mrk

Hans Monsen declarerede ligeleedis at 2de af hans Mølle tienere haver desuden betalt H/er/r Londeman for tilladelse Sedler at gaae til Alters i Domkierken hver 2 mrk Aarlig

Procurator Reutz for Citanten deels i henseende til at

1748: 312b

Citanten for nerværende tiid er begreben i Vigtige forretninger paa Rosendahl og alt saa ikke i byen tilstæde deels og fordi at Comparenten ikke er bleven forsiuned fra Velbem/el/te sin Principal med nogen Special Reigning over det paastevnte, fandt sig beføyed siden den indstevnte har mødt med sit forsvar at begiere denne Sag forfløttet til først holdende høste ting da hand imidlertid toeg sin Principal Reserveret Vedbørlig tilsvar og indsigelse efter fornødenhed mod den indstevntes tilførte, hvoraf dog intet noget findes beviist ligesom hand og begierede Com/m/unication deraf af Retten beskreven

Hans Monsen Reserverede sig til næste Rættens dag at *producerede saavel afg/angne Biskop Bornemans som H/er/r Londemans passerede Qvitancer til hand og formænd for de erlagde præstelige Rettigheder

Sagen bliver efter Citantens forlangende forfløttet til neste Ting

Procurator Barth æskede udi Rætte den af Assessor Von der Lippe Contra Niels Harrebache, Anders Kaabeltvedt og Ole Tarlebø instevnte Sag, og fremlagde Rættens afsagde forelæggelse for de ude blevene Anders Kaabeltvedt og Ole Tarlebø som af Iver Olsen og Jochom Jonsen efter deres paateigning fantes at Være forkynt

Anders Kaabeltvedt mødte allene, da Ole mødte ikke som er efter Stevne Vidnernes forklaring reyst fra Gaarden og Soldat Ved Obriste Lingaards Regimente

Bem/el/te Anders Kaabeltvedt tilstoed at hand for en 5 aars tiid har hugget lidt Older Veed udi Aarestads eyende Mark naar Nøden har drevet ham der til som og øverst i fieldet og Ulrichs bottnen at have taget nogle børre af raaden og nedblæste eller af Snee ned brudte træer end og siden den tiid hvilcket hand med andre derom boende har giort, derimod benægted hand siden den tiid og de 5 Aar ey at have hugget minste Older veed udi Aarestads tilhørende Skov og neden for fieldet; Anders Kaabeltvedt sagde at som hans Gaard ingen

Skov er tilhørende nødes hand hos frem/m/ede at beede om en børre Veed, hvilcket hand lover herefter at giøre, og ey tilforn om beedet Aarestads Ejere dog har hand fra Hauland og andre stæder faaet sin fornødne brendeveed

Barth loed tilføre at som indstevnte Ole Tarlebøe der nu fra Jorden Tarlebøe er affløttet ikke møder det eene stevne Vidne som forelæggelsen har forkyndt nu i dette moment er bortgaaed, den indstevntes forseelse ey er saa stor som de indstevntes, saa frafalt Comparenten for nerværende tiid at paastaae nogen dom over ham, men forbeholdt Citanten i beylelig tiid naar saadant skulle eragtes. Hvad sig de 2de andre indstevnte nemlig Niels Harrebache og Anders Kaabeltvedt betrefter, da som det med de førte Vidner som og de indstevntes egen tilstaaelse er gotgiort at de udi Aarestads Udmark ey allene har hugget og bortført brendeveed men end og bort taget de ned felte og nedblæste træer altsaa kunde Comparenten finde sig beføyet til at paastaae den Straf over den/n/em som Lovens 6 bog 17 cap: 27 og 28 art: dicterer, men for at Viise at det ikke er Citantens Øye merke, da paastoed Comparenten at de forbem/el/te indstevnte Persohner efter deres stand og Vilkaar med Mulct til justitz Cassen og de fattige bør ansees, ja og erstatte Citanten den Skade de har til føyet hans Ejendom i de mange efter hinanden følgende Aar de saadan Skov hugst har øvet i det minste hver 10 rdr: og endelig hver for sig at erstatte Processens Omkostning

1748: 313

med Rettens Gebyhr Dom/m/ens beskrivelse og dens med Stevning og Lavdags forkyndelse samt Procurator Sallarium for 2de dage at opreyse her til tinget tilsam/m/en 6 rdr for dem begge, hvorefter Comparenten Sagen til forsvarlig Dom indstillede.

Anders Kaabeltvedt blev af Rættens tilspurdt om hand Videre til sit forsvar i denne Sag har at tilføre, hvortil hand svarede ney men Vedblev i alt sit forrige tilførte.

Hvorefter følgende for Rættens blev i Parternes Nerværelse
Dømt og afsagt!

Da det saavel af de afhørte Vidners eedelige forklaring som af de indstevntes egen tilstaaelse er oplyst, at de indstevnte Niels Harrebache og Anders Kaabeltvedt for 5 aars tiid siden og formodentlig oftere da der til deres paaboende Jorder ey findes Skov, har benøttet sig af Aarestads Udmarks Skov saavel af smaae Older træer neden for fieldet som øverst paa fieldet de af gamle og nedblæste træer, hvortil de ey har beviist nogen sinde at have havt Citantens som Aarestads Ejere tilladelse om dessens bortførelse,

Thi anseer Vii samtlige ligesom Rættens herved kiender og døm/m/er for Rætt, at de indstævnte Niels Harrebache og Anders Kaabeltvedt som Ved saadan deres utilladelige Skov hugst, hvorved de {sam/m/e indstevnte} har Contribuered til Aarestads Udmarks Skov kand Være bleven forringet, og saaleedis foraarsaged Citanten til denne Sags paatale, bør \begge/ til Citanten Assessor Von der Lippe 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse erstatte denne forVolte Processes Omkostning med 5 rdr, nemlig hver med 2 rdr 3 mrk, {og desuden} For den øvrige Citantens Paastand om Mulct og Skades Erstatning bliver de indstevnte befriede, i henseende det ikke er Vorden for Rættens beviist, naar og hvormeeget skov der af de indstevnte er hugget, hvis Værdie til Skadegield burde i følge Lovens 1 bogs 22 Cap: 17 art: være bleven taxered, dog bliver de indstevnte alvorlig af Rættens formanede, de for eftertiiden entholder sig fra Videre saadan Skov hugst at foretage, saa fremt de agter at undgaae med større straf, naar de anden gang forseer sig, at Vorde anseede.

Publicered Assessor Von der Lippes udgivne bøkelsæddel til Hans Johansen paa ½ Løb Smør udi Gaarden Goevigen dat: 27 Martij 1748

Fleere fremkom ey som for Rættens Videre havde at frembringe

Fogden frem lagde den forfattede Restance over de Kongl/ige Skatters 1ste og 2den termin der beløber 1061 rdr 8 sk hvorunder afvigte Aars Restance er indbereigned

Guulens Skibbreede!

1748 d/en 21 Maij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt paa Tingstædet Schieljehavn i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten tilnævnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 277 findes tilførte som alle beviiser med Laug Mandens Attest at Være i Eed tagne,

For dette Skibb/reede blev alle de Kongl/ige Ordre og Stiftambt Mands ordre oplæste som Ved Sartors Skibb/reede fol: 308 ere ekstraherede

Dernæst publicered

1. Hans Mordemands udgivne Skiøde til Ales Erichsdatter S/a/l/ig/ Mons Jonsens Enke paa 2 p/un/d 6 Mark Smør i Gaarden Nerdahl dat: 8 jan: 1748 vide fol: 356

2. Hans Nagels udgivne Skiøde til Friderich Monsen Stoendahlen i Utvers Skibb/reede paa Gaarden Furrenes skyldende 1 p/un/d 6 Mark Smør dat: 14 Dec: 1747 vid: fol: 356

3. Hans Lems udgivne bøkelsæddel paa sin Myntlings Veigne til Bæsse Olsen paa 12 Mark smør i Gaarden Sande dat: 5 Martij 1748 med Rev: ej dat

4. Anne Helene S/a/l/ig/ Lems udgivne bøkelsæddel til Hans Knudsen paa 1 p/un/d 7 ½ Mark Smør i Gaarden Kiellingvold dat: 28 Martij 1748 med Rev: ej dat

5. Justitz Raad Jacob Steensens udgivne bøkelsæddel til Iver Clementsen paa 18 Mark Smør 6 Mark fisk i Gaarden Fivelsdal dat: 22 april 1748

1748: 313b

6. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Nordguulen d/en 11te 8ber 1747 efter afg/angne Brithe Nielsdatter vid: fol: 357

D/en 22 Maij blev Rætten med sam/m/e Laug Rætt satt og blev da frem lagt til Publication

1. Bertel Parelus paa Ole Opheim Haugs Veigne hans udgivne bøkelsæddel til Baltzer Knudsen paa ½ Løb Smør dat: 14 april 1748 med Rev: ej dat

2. Lars Ellingsen Miømnes udgivne Skiøde til Lars Larsen paa 18 Mark Smør 1/6 faar i Gaarden Miømnen dat: 22 april 1748 vide fol: 357

3. Ingebor Jacobsdatter S/a/l/ig/ Lars Peersens Enckes udgivne Pante Obligation til Søren Brede paa Capital 50 rdr dat: 22 Maij 1748 vide fol: 357.

Fogden æskede udi Rætte de fra forrige ting indstevnte Sag Contra Claus Henrichsbøe, Peer Nordguulen og Even Brandsdahl, og som hand i den bekomne Præstes Attest finder en Mangel at hand dis formedelst sam/m/e ey kand *producerede begierede derfor Sagen udsatt til næste ting

Og som fleere Sager ey fremkom i Rætte frem lagde Fogden den forfattede Restance over de Kongl/ige Skatter beløbende 467 rdr: 1 mrk 10 sk

Lindaas Skibb/reede

1748 d/en 24de Maj blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Lindaas Skibb/reedes Almue paa Ting stædet Kiilstrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rætten til nevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 278 findes tilførte som alle med Attester fra Laug Manden beviiser at have aflagt deres Laug Rættes Mands Eed

For dette Skibbreede blev alle de Kongl/ige forordninger og Øfrigheds Ordres oplæste som Ved nestforrige Sartors Ting stæd.

Dernæst fremlagt til Publication

1. Ole Steens paa sin Moder Ingebor Busches Veigne udgivne Skiøde til Lars Monsen Indlyhren paa ½ Løb som er Gaarden Lille Hovde dat: 27 Martij 1748 vide fol: 357

2. Aflyst en af Ole Lagesen d/en 21 April 1741 udgivne Caution for afgangne Foged Johan Smedt efter Rente Kam/m/eretz d/en 16 Dec: 1746 dertil givne tilladelse, og Com/m/unication det bem/el/te fogden Smiths Sterboe for det siste Regenskab Pro Anno 1742 Vedbørlig Rigtighed har aflagt, og med Kongl/ig Allernaadigst qvitantz er bleven forsynet, og ey noget Videre til Hans Maj/este/ts Casse findes skyldig i hvis henseende bem/el/te Caution af Ting Protocollen udslettes

3. Anne Hansen S/a/l/ig/ Justitz Raad Frimans udgivne børselsæddel til Rasmus Nielsen paa 19 ½ Mark Smør 19 ½ Kande Malt i Gaarden Hopland dat: 15 Maj 1748 med Rev:

Simon Monsen Østrem Kierke Værger for Østrems Kierke frem stød for Rætten og til kiende gav det hand med muntlig Varsel Ved Stevne Vidnerne Magne Lechvold og Rasmus Aaraas til dette Ting har ind stevnt H/er/r Torgus Grøgaard til Confirmations Doms anhørelse om at betale sig de Resterende Koe Leye og de 2de Leye kiør eller deres Værd tillige med Processens Omkostning lige efter den d/en 16 junij 1746 {afsagde} her for Rætten afsagde Under Rættes Dom, som hand til denne Tiid ey hos ham har ladet exeqvere, i Tancke den ind stevnte H/er/r Grøgaard desuagtet for ey at bringe sig Ved Dom/m/ens forkyndelse og execution i større Omkostninger, men da bem/el/te Grøgaard ey derudi har Vildet fundet sig, er Citanten formedelst bem/el/te Dom er overstaaet Ved denne udtagne Stevning forarsaget at søge fornyelses og Confirmations Dom.

Stevne Vidnerne Magne Lechvold og Rasmus Aaraas fremstode og eedelig afhiemlede Stevne Maaledts lovlige forkyndelse, da de taledes for 14 dage med ham H/er/r Torgus Grøgaard i hans

1748: 314

eget huus, og forkynste ham ovenstaaende muntlige Stevne Maal fra Simen Østrem nemlig efter den afsagde Dom at levere Citanten de Resterende Koe Leye, tillige med de 2de Kiør eller dessens Værd samt at erstadte Processens Omkostning.

H/er/r Torgus Grøgaard blev 3de gange paaraabt men mødte ikke

Citanten forlangte den lovlig stevnte og ey mødende H/er/r Torgus Grøgaard forelagt til næste Ting.

Eragtet

Den lovlige indstevnte og ey mødende H/er/r Torgus Grøgaard forelægges Lav dag til nestholdende Høsteting hvilcken forelæggelse Citanten Simen Østrem tager beskreven og i lovlige tiid besørger forkynt

D/en 25de ejusdem blev Rættten med sam/m/e Laug Rætt satt og blev til publication fremlagt.

1. Johanne Christine S/a/l/ig/ H/er/r Niels Schiøttes, H/err Otthe Syndbye, Wilhelm Grove paa egne og Medarvingers Veigne udgivne Skiøde til Botel Andersen paa 1 p/un/d Sm: 12 Kander Malt i Gaarden Sletten dat: 12 Martij 1748 vide fol: 357

2. H/er/r Jørgen Egelstorfs udgivne bøkelsæddel til Torchild Tollacsens Reikeraas paa ½ Løb Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Tveiten Lindaas Præsteboel tilhørende dat: 15 febr: 1748

3. Vores Allernaadigste Konges Friderich den femtes udgivne Confirmation paa høyst Salig Konge F 4te udgivne og af høyst salig Konge C 6te Confirmerede bevilnings brev det Gertrud afg/angne Danckert Danckersens Efterleverske og hendes Arvinger maae her efter fremdeelis nyde den handel, som falder paa fiske Væhret Fedie udi Bergens Stift dat: Kiøbenhavn d/en 5 Dec/em/br/is/ 1746 og ordlydende i Skiøde bogen fol: 357 indført

Procurator Barth mødte for Klockeren til Lindaas Præstegield Sing/neu/r Niels Bager hans Veigne, og gav tilkiende at hand til dette ting tiid og Stæd Ved de 2de stevne Vidner Rasmus Aaraas og Halver Synevog lovlige haver indvarsled Sognepræsten til forbem/el/te Præstegield H/err Torgus Grøgaard at møde og anhøre de 2de Vidner Niels og Lars Fielsendes eedelige forklaringer, betreffende hands Opførsel som hand Viiste saa Vel i Ord som Gierning d/en 16 aug: nestleeden Aar mod Citanten da hand efter Capellanen her til Gieldet H/err Otthe Syndbyes forlangende tillige med de 2de forbem/el/te Vidner kom til H/err Grøgaards huus og boepæl for at forkynde en af Velbem/el/te H/err Syndbye udstæd Stævning til Provste Rættten, i det at Velbem/el/te H/err Grøgaard offentlig og uden Andseelse da hand saaleedis i sin lovlige forretning ankom til H/er/r Grøgaards huus offentlig udskieldede Citanten /: foruden fleere Ord som faldt imellem dem -: for en Tyv og Skielm, ja bad de til stæde Værende og forbem/el/te 2de Mænd sam/m/e at drage til Minde og paahøre og som Citanten saadan ublue paasagn der læderer hands Ære og honeur ikke kand lade upaataalt hensvinde sær da den indstevnte efter Provstens Advarsel ikke har Vildet søgt denne Sag i Mindelighed sluttet har hand til dette ting tiid og stæd Ved de for bem/el/te Stevne Vidner under Lovens fals Maal lovlige indvarsled de forbem/el/te 2de Vidner Niels og Lars Fielsende for under Eed at forklare hvad som den forbem/el/te tiid passerede imellem Citanten og den indstevnte, samt ellers at svare til fornødne fremsættende qvestioner alt til et Lovligt Tings Vidnes erholdelse, hvorefter og naar sam/m/e er Vorden erholdet Citanten forbeholder sig at udstæde Stevning mod den indstevnte til Doms, for ey allene efter beskaffenhed at erholde Satisfaction, men end og folgelig Lov, Dom til Afstraffelse samt Processens Omkostningers Erstatning.

Den indstevnte H/er/r Torgus Grøgaard blev 3de gange paaraabt, men mødte ikke ey heller nogen paa hands Veigne.

Stevne Vidnerne Rasmus Aaraas og Halver Synevog frem stode og eedelig afhiemlede det de for 14 dage siden lovlige har indstevnt H/er/r Grøgaard at anhøre Klockeren Niels Bagers frem førende Vidner nemlig Niels og Lars Fielsendes eedelige Vidnes byrd

om de Skiels Ord hand nemlig Grøgaard tiltalede Klockeren med den tiid bem/el/te Klocker forkynte ham paa H/err Syndbyes Veigne en Stevning, ligesom de og forklarede lovlig at have under fals Maal indstevnt de mødende Vidner Niels og Lars Fielsende.

Barth dernæst lod tilføre for at Viise det hans Principal Sing/neu/r Niels Bager ikke inclinerer for Proces og trette og langt mindre har attraaet at føre den indstevnte i saadan fortræd som hand selv formedelst sin Viiste Vrang Viished Vælter sig udi, saa fremlagde Comparenten hans Principals Velbem/el/te Niels Bagers skriftlige Requisition af 4 Sept: nestleeden Aar til høyærværdige H/err Stiftspræst over Bergens Stift H/err Ole Tideman hvorved Citanten ansøger om denne Sags mindelige afgjørelse og at han/n/em til Satisfactions Erholdelse maatte gives af den indstevnte og efter Omstændigheder anstændig udkrævende Erklæring, hvilken Requisition derefter den indstevnte er tilstillet samt med formaning advaret at see Sagen slettet, men af hans Ved Procurator Reutz givne Giensvar af 26 8ber nest efter som paa Requisitionen findes teigned sees at hand aldeelis ikke til freed og forligelighed inclinerer, men giver Anledning til at Citanten skal over tyde ham den af ham brugte ublue og ærrørige Paasagn, i slig Anledning fant Comparenten sig beføyet at paastaae de indstevnte og nu mødende Vidner eedelig afhørte, siden den indstevnte er lovlig indkaldet at anhøre deres forklaringer.

Derefter blev de mødende Vidner frem kalte og efter at behørig formaning Var dem af Rætten gived om at Vogte sig for Meen Eed og betydet Eedens Rigtighed, frem stoed det første Vidne

Niels Monsen Fielsende og efter aflagd Eed Vidnede følgende at da Vidnet tillige med Klockeren Niels Bager og det 2det Vidne Lars Fielsende kom til H/er/r Grøgaard afvigte Aars høst førend Kornet blev skaaret, for at forkynde fra H/er/r Syndbye en Provste Rættes Stevning for bem/el/te H/er/r Grøgaard, hørte hand at Klockeren Niels Bager sagde som den der kunde læse skrift Vi har en stevning at forkynde Eder H/er/r Grøgaard paa H/er/r Sundbyes Veigne og derpaa leverte ham en Copie af Stevne maalet, hvorpaa blandt anden Samtale Den Vidnet ey ret kunde erindre som H/er/r Grøgaard talte, skielte H/er/r Grøgaard Citanten Niels Bager med disse Ord du er en tyv og en Skielm, hvor til bem/el/te Bager ey svarede, men hand med Vidnet som ey kom i H/er/r Grøgaards huus, men stod uden for maatte gaae sin Vey,

Barth tilspurte Vidnet 1mo om ikke H/er/r Grøgaard efter at de omvudne og af ham udtalte grove Ord og beskyldninger Var udsagt ikke selv sagde til Vidnet og det 2det Vidne der hører i paa hvad jeg siger om ham nemlig Bager, 2do om Citanten Bager under denne handel og da hand som melt var at forkynde Stevningen brugte nogen uanstændig eller usøm/m/elig Opførsel enten i Ord eller gierning mod H/err Grøgaard, og 3tio om Vidnet ikke saa at H/err Grøgaard med sund fornuft og forstand ja uden at Være beskienket udtalte de forhen omvudne Ord.

Vidnet til 1ste qvestion svarede jo, det hand med det andet Vidne blev skiødt til Vidne af H/er/r Grøgaard selv 2do svarede Vidnet det hand ey saae eller fornåm Klocker Bager brugte ringeste usøm/m/elig Opførsel enten i Ord eller Gierning mod H/er/r Grøgaard til den 3die qvestion Replicerede Vidnet det hand ey fornåm andet *en (end) H/er/r Grøgaard Var ivrig, men ey kunde skiønne om hand var drucken eller rusende, og at Vidnet talede med H/err Grøgaard da

1748: 315

disse Omvudne Ord bleve talte Middags tiider,

Videre fant Comparenten ey fornøden at tilspørge Vidnet, ligesom Vidnet efter tilspørsel ey havde Videre at forklare

Det 2det Vidne Lars Halversen Fielsende fremstoed derefter og ligeleedis efter behørig formaning Var ham af Rættten gived at Vogte sig for Meen Eed aflagde sin Eed med opragte fingre og udsagde ligesom nestforrige Vidne Niels Monsen Fielsende saavel om tiiden da hand med Klockeren og det bem/el/te Vidne Var hos H/er/r Grøgaard for at forkynde den ommelte Stevning, som og at have hørt bem/el/te H/er/r Grøgaard som bekom Copie af bem/el/te Stevning hvormed hand gick ind i sin stue, atter kom/m/e ud paa Gaarden, da Stevne Vidnerne og Klockeren Vilde gaae bort, efter dem, og sagde til Klockeren Niels Bager du er en tyv og en skielm og det hører de 2 Mænd paa som Vare stevne Vidner, til de 3de frem satte qvestioner Var dette Vidnetz udsiigende, i alt med det forrige afhørte Vidnetz forklaring, overensstem/m/ende

Barth derpaa paa Citantens [Veigne]? begierede hvis passeret er under Eet Lov skicket tings Vidne sig beskrevet meddeelt det skyndigste skee kand, paa det hand derefter som en Embeds Mand der paa Ære og Reputation er Vorden læderet kand Ved stevne Maal til Doms Erholdelse Vinde Satisfaction samt afstraffelse over den indstevnte, det snarest giørligt er Eragted

Det forlangte Tings Vidne bliver af Rættten bevilged beskrevet saa snart mueligt Være kand.

Procurator Barth mødte paa Sing/neu/r Jochum Danchersens Veigne som Ejere tillige med hans Moder Mad/a/me Danchersen til Fedie Land og derpaa liggende Gaarder og Huus Mands Sæder alt følgelig derpaa meddeelte Skiøde og Kongl/ig Allernaadigst meddeelte Privilegier til Kræm/m/er Handels frie og ubehindret nydelse ved bem/el/te Fedie fiske Væhr og desuden 1 Miil uden for bem/el/te Fedie Land i Circumference at nyde og bruge Handel med den omboende Almue, og gav tilkiende at bem/el/te Sing/neu/r Danchersen paa egne og Moders Veigne som lovlig berettiged at oppebærge Tiende af den fiske Avl som Ved bem/el/te Fedie Land og under detz district fanges, til dette Ting tiid og Stæd lovlig Ved Stevne Vidner Christian Holmen og Knud Blaastachen har ladet indkalde en paa bem/el/te Fedie Land og paa deres eyende Jorder som Leylænding boesatt bøxel Mand navnlig Mathias Uthauen fordi hand meget dristig udi nestavigte Vaarfiske har bort ført Et quantum af 3100 fersk Vaarsild som hand Ved bem/el/te Land fangede og det til Stædet Sevre-Sundet liggende ungefær fra Fedie ½ Miil, hvor hand sam/m/e til en fra Bergen udfarende forpranger har bortsolt, uden først at erlægge den af bem/el/te Sild gaaende tiende til Citanten som da paa Stædet Fedie Land opholdt sig, ligesom hand ikke heller efter de Citanten og hans Moder forunte Kongl/ige Privilegier paa Kræm/m/erhandelen, som her for denne Rætt er Vorden publiceret, forinden hand dermed bortfoer har tilbudt Citanten eller hands Kiøbsvend sam/m/e med Videre Stevne Maaletz formeld, samt at anhøre de i stevningen benevnte Vidner, nemlig Mageli Uthauens og Syneve Christians datters eedelige forklaringer betræffende det forbenevnte samt endelig at erstatte Processens Omkostning skadesløs samt for øved tiende Svig og udviist Gienstridighed imod Citanterne meddeelte Privilegium paa Kræm/m/erhandelen efter Lov og forordninger at Vorde afstraffed, bem/el/te Stevning som fantes dat: 13 april 1748 fremlagde Comparenten til Actens følge.

Den indstevnte Mathis Uthaugen tillige med de 2de i stevningen navngivne Vidner mødte Vedtagende lovlig Varsel

Mathias Uthaugen tilstoed det hand den paasøgte tiid har

1748: 315b

bort ført og udi Sefre Sundet til en bye Mand solt 3150 fersk Vaar sild, men ingenlunde i den tanke at Ville besvige den derafgaaende fiske tiende, den hand Agtede dagen efter at Ville betale og yde til Citanten naar hand fick sild igien, hvilket hand og tilbød dagen efter at Ville

med sild in natura betale den hand og havde med sig udi sin baad, men ey af Citanten blev modtaget skøndt hand bad Citanten derom.

Barth i henseende til at den indstevnte nu herfor Rætten møder og ey allene tilstaaer det af ham begangne tiende Svig men end og at hand tvert imod Privilegiernes bydende ikke har tilbudt Citanten den foromm/el/te Sild forinden hand den til Udfarere og i Fedie Kræm/m/erleyes district liggende forprangere bortsolt saa holdt Comparenten uforuden at paastaa de indstevnte Vidner afhørt men sam/m/e nu frafalt

Dernæst fremlagde Comparenten for at gotgiøre det hans Moder og hand er berettiget at oppebærge den Ved Fedie Landet faldende fiske tiende, saavel Kongens Kierkens som Præstens Anparter fiske tiende forpagterens Sing/neu/r Hans Schultez Kierke Ejere Sing/neu/r Hans Otthesens og Sogne Præsten her til Lindaas Gield H/er/r Egelstorfs Attester teigned paa Citantens Moders Requisition af 21de hujus, hvorved de tilstaaer at forbem/el/te deres tiende anparter hænde til Oppebørsel for de Aaringer 1747, 48 og 49 er overdraget, hvilket og for den samtlige paa Fedie Landet boende og der til fiske liggende Almue betiimelig er Vorden bekiendt giort, og som den indstevnte ikke til sit forsvar har kundet frem ført andet for at besmøkke det af ham øvede tiende Svig end at hand dagen efter agtede /: men Væntelig om Citanten imidlertid kom under Vehr med at hand havde øvet det begangne tiende Svig men helles ikke :/ at erlægge tiende af den bortførte og i districtet til uberettigede bortsolte Sild, saa kand saadant lidet eller ikke hielpe ham til befrielse, sær naar Lovens 2 bogs 12 Cap: 3 art: betragtes der udtrøckelig befahler at fiskerne bør erlægge Ved fiske Værerne førend de dermed maae drage bort og sam/m/e forhandler til nogen anden den af fisken gaaende tiende, ligesom og den paa følgende 7 art: at naar nogen falskelig tiender da skal hand ey allene have forbrudt treddobbelt som forsveget Var, men end og have forbrudt sin gaard eller bøxel Rætt da som det er uimodsagt at den indstevnte har øvet tiende svig og bortsneget sig med den forhen omtalte quantum fersk Vaarsild ja sam/m/e tillige til frem/m/ede som forbem/el/t bortsolt, saa paastod Comparenten at de forsvegne 3150 sild eller detz Værd Pr hundrede 1 mrk danske bør døm/m/es Confischable og Citanten hiemfalden tillige med den af bem/el/te sild gaaende tiende tredobbelt, som den indstevnte alt bør tilpligtes at udreede, og endelig siden Citanten og hands Moder er hands rette Ejer og hosbonde, den indstevnte da bør have sin bøxel Rætt forbrudt, item siden den indstevnte har solt den forbem/el/te sild til uberettigede, uden først at tilbyde Citanten sam/m/e og altsaa dristelig handled imod det forbem/el/te privilegium dat: 30 April 1725 og siden Confirmed af Vores itzige Allernaadigste Konge d/en 5 Dec: 1746 som desuden og ofte for Fedie Almues beboere er Vorden bekiendt giordt ikke een men adskillige gange da fandt Comparenten sig beføyet nu tillige at paastaae at hand ved Dom bør tilpligtes for saadan sin Viisende Gienstridighed og haarnackenhed en tilstreckelig Mulct saavel til de fattige som Justitz Cassen og endelig i henseende den indstevnte ikke i Mindelighed har søgt at see Sagen afgiort, da at blive pligtig kiendt at erstatte den/n/e bekostelige Processes bekostning, saasom Stevningen med dens forkyndelse Dom og forseiglings Pænge Stemplede Papier til den forventende Dom med dens forkyndelse, Comparentens Sallarium for at reyse her ud til Stæden Sagen at procedere og endelig hans fløttning fra Bergen her til Stæden som er 4 Miil og til bage igien

1748: 316

tilsam/m/en med 10 rdr: og altsaa indlod Sagen til Doms, dog var hand fornøyet med i henseende til tiidens Knaphed at med Doms Afsiigelse naar Sagen nu Vorder optagen beroer til anstundende Høsteting.

Mathis Uthauen havde ey Videre at tilføre sigende det hand ey havde ond tancke med den omstevnte Sild at besvige tiende af, og at hand derudi har begaaet en forseelse ey at yde

tienden førend hand bortførte den, men dagen strax derefter sam/m/e at Ville svare, som ey blev modtaget, dog Var hand bekiendt at tienden burde ydes paa Fedie Landet til Citanten eller hands handels forvalter, ligesom og at Være bekiendt om de Kongl/ige Allernaadigste *Citantindens (Citantens) Moder forunte Privilegier

Barth Replicerede at dersom den indstevntes brugte undskyldninger skulle finde stæd da blev derved gived største anledning til tiende og anden svig agtig Omgang at øve, men som Lov giverne i slige tilfelde ikke giver saadan/n/e ubeviislige Undskyldninger ringeste biefald, saa blev Comparenten sin forrige paastand til Doms.

Den indstevnte Refererte sig til sit forrige

Eragted

Sagen optages til Doms til først kom/m/ende Høsteting siden Tiiden ey tilstrecker formedelst efterstaaende Sager og det er siste tingdag alt over Middag

Procurator Barth mødte paa Sing/neu/r Jochum Danchersens Veigne som Ejere tillige med hans Moder Mad/a/me Gertrud Danchers til Fedie Land Kræm/m/erleye og de paa bem/el/te Land liggende Jorder og Huus Mans pladtzer og gav tilkiende at hand Ved skriftlig Stevne Maal af 10de febr: nestleeden som Comparenten i Rettelagde til dette Ting tiid og Stæd lovlig haver indkaldet Peder Henrichsen boende paa Gaarden Kopre Mad/a/me Danchersen og Citanten tilhørende fordi hand tvert imod skriftlig forkyndt forbud haver mod tilladelse og tvert imod Lovens bydende intaget til Leye og til huuse hos sig udi nestavigte Vaarfiske efterskrevne Persohner Mons Rørtvedt, Hans Lie, Jens Lie, nok Hans Lie Ole Lie og Ole Rørtvedt hvilke Persohner tillige til Veder mæhle ere indvarslede for saadan sin Adfærd Som efter Lov at modtage samt at erstatte Processens Omkostning skadesløs.

Den indstevnte Peder Henrichsen Kopre mødte men ey nogen af de i stevningen navngivne og til Veder mæhle indstevnte Persohner,

Stevne Vidnerne Knud Vigen og Christian i Holmen fremstode og Eedelig forklarede det de har indstevnt de benevnte Persohner alle til Veder mæhle i denne Sag da sam/m/e Mænd Vare ude paa Fedie Landet og i Peder Henrichsens huus logerende til at møde til dette Ting, da Vidnerne ey rettelig kunde oplæse den skriftlige Stevning dog betydet dem hvorfor de til Veder mæhle Var indstevnte

Barth lod tilføre at hand hverken agter at paastaae nogen Dom over de til Veder mæhle indkalte ey heller forelæggelse siden den indstevnte nu selv persohnlig møder ja Væntelig og tilstaar Sigtelsens Rigtighed.

Peder Henrichsen Kopre tilstoed at bem/el/te Mænd kom en Aftens tiid og forlangte Huus, da hand sam/m/e Mænd og logerede hvilket hand ey formeener kunde nægtes dem, og forblev de i hans huus i 3de dage, hvorefter sam/m/e Mænd drog til Citanten og gav ham til kiende hvor de var herbergered, hvad det i Stevningen paaberaabte forbud som af Lehns Mand skal Være gjort declarered den indstevnte ey at have hørt det,

1748: 316b

oplæse, men siden hørt det at det Var forbuden at intage nogen uden Ejerens tilladelse.

Barth til beviis at den indstevnte ikke har Væred ubekiendt om det skeede forbud kunde Vel fremlægge det skriftlige forbud som Ved Lehns Mand og Mænd er forkyndt men som den indstevnte tillige med hans Grande Hans Nielsen Huuse \der/ formedelst sam/m/e forseelse ved aparte Stevne Maal er indstevnt nu er Vorden forligt og det saaleedis at de til stædetz fattige hvor de boer samt Stevningens med forkyndelsens bekostning hver 1 rdr saa holdt Comparenten uforneoden at fremlægge sam/m/e document men declarerede Sagen ophævet siden de indstevnte har lovet efter Lovens forskrift som lydige Leylændinger mod

deres Ejere at opføre sig saa fremt de ikke saa Vel for dette som andet kand Vorde afstraffede.

De indstevnte Var fornøiede med oventilførte tilbud

Publicered Ole Olsen Severaas paa Mons Iversens Veigne og Anders Monsen Løfaas paa Myntlingen Anders Monsens Veigne deres udgivne Skiøde til Ole Halversen paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør og $\frac{1}{2}$ tønde Malt i Gaarden Wabøe dat: 25 Maj 1748 vide fol: 357

Og som ey flere Sager frem kom for Rættten frem lagde fogden den forfattede Restance over de Kongl/ige Skatters 1ste og 2den termin, der beløber 676 rdr: 2 mrk 9 sk

Herlø Skibbreede!

1748 d/en 27 Maj blev Rættten til almindelig Som/m/erting holdet paa Ting stædet Alvestrøm/m/en for Herlø Skibbreede i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rættten til nevnte Laug Rætttes Mænd hvis Navne fol: 285

Og blev for dette Skibbreede de sam/m/e Kongl/ige forordninger og ordre oplæste som Ved nestforrige tingstæder.

Dernæst fremlagt til Publication

1. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Midsio d/en 31 8ber 1747 efter Iver Rasmusen vide fol: 358

2. Ditto forrettet paa Lansvig d/en 4 Nov: 1747 efter Mons Peersen vid: 358

3. Ditto forrettet paa Hesdahl d/en 28 Martij 1748 efter Anne Halsteensdatter vide fol: 358

4. Jan Gudmunsen Hielmens egen declaration det hand er Ejer til den Gaard Hielmen skyldende 2 Voger 1 p/un/d fisk som ham som eeniste Arving efter sin Fader Gudmund Halversen er tilfalden efter allegerede Skiøder dat: 3 Nov: 1747 vide fol: 358

5. Assessor Lausens udgivne bøkelsæddel til Mons Johannesen paa $\frac{1}{4}$ Løb udi Gaarden Bratz Haug dat: 2 Maj 1748 med Rev: ej dat

6. Pether Christian Krogs udgivne bøkelsæddel til Elias Nielsen paa 1 p/un/d Smør 8 Mark fisk i Gaarden Store Fuschanger dat: 16 jan: 1748 med Rev:

7. Ditto hans bøkelsæddel til Ole Olsen paa 1 Vog fisk i Gaarden Lille Fuschanger dat: 30 Martij 1748 med Rev: ej dat

8. Ditto hans bøkelsæddel til Arne Rasmusen paa 12 Mark Smør $\frac{1}{3}$ deel huud i Gaarden Øfre Rafnanger dat: 31 8ber 1747 med Rev: ej dat

9. Assessor Lausens givne bøkelsæddel til Niels Nielsen Sylte paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør i Gaarden Rysland dat: 13 Maj 1748 med Rev: ej dat

10. Ditto Lausens paa sin Vørsøster Birgithe Lillianschiolds Veigne hands udgivne bøkelsæddel til Otthe Johannesen paa $\frac{1}{2}$ Vog fisk i Gaarden Tielstad dat: 16 Martij 1748 med Rev: ej dat

1748: 317

11. Ditto hands udgivne bøkelsæddel til Niels Olsen Selle paa 16 $\frac{1}{2}$ Mark fisk 3 Kander Malt i Gaarden Blom dat: 6 april 1748 med Rev: ej dat

12. Ditto Ejeres udgivne bøkelsæddel til Olle Johansen Selle paa 16 $\frac{1}{2}$ Mark fisk 6 Kander Malt i ditto gaard Blom dat: 23 8ber 1747 med Rev: ej dat

Procurator Barth mødte for Sing/neu/r Christian Dreyer og æskede den Sag i Rette af hannem nemlig Dreyer efter forrige tiltale Contra Gunder Østensen og Sivert Olsen, samt Hendrich von Horn samt til Vederløse Poletie Meester Mathiesen og dernæst gav tilkiende at det endnu ikke for Poletie Kam/m/eret er afgjort følgelig den/n/e Rættes seeniste givne Eragtning hvorvidt Hendrich von Horn forøvet forprang mod Bergens byes forunte Privilegier skal ansees, alt saa Var Comparenten nødsaged at begiere denne Sag forfløttet til nestanstundende Høsteting, i forhaabning da at blive ferdig med at slutte Sagen til Doms.

Eragted!

Den forlangte Opsættelse til næstholdende høsteting bliver af Retten biefalt

Procurator Barth mødte paa Hans Christian Dreyers Veigne og æskede den Sag af ham indstevnt efter forrige tiltale og Udsættelse i Rette Contra Anders Torgiersen og Ole Wrede samt Ole Brevig og Johannes Tosche. og dernæst Vilde fornem/m/e om de indstevnte \som/ har forlangt denne Sag til dette Ting udsatt nu møder og agter at forestille, thi i Vidrig fald fant Comparenten sig beføyet at paastaae endelig Dom i Sagen.

De indstevnte blev 3de gange paaraabt men ingen mødte og svared de ey var til tinge ankomne.

Barth lod tilføre at som de indstevnte hverken selv møder ey heller for sig lader møde Veyret ikke heller hindrer dem at kom/m/e her til ting stædet med den øvrige Almue de desuden og fra 17 junij nestleeden Aar da denne Sag blev incam/m/ineret har havt tiid og frist nok at besørge deres forsvar og til dette ting at frem kom/m/e med hvad de fornøden kunde eragte siden det er deres pligt naar Sagen efter paaraabelse Vorder foretagen, da at frem kom/m/e med hvad de fornøden kand eragte, og ikke Dom/m/erens eller Citantens Pligt at oppebie dem til yderste Sluttning af Tinget, altsaa fant Comparenten sig høyligst beføyet kraftigst at protestere paa endelig Dom i denne Sag efter hvis forhen passeret og paastaaet er dog med tillæg for Processens bekostninger for denne Rættergang samt Comparentens Reyse her til ting stædet med 4 rdr. forhaabende udi denne hans Lov billige Paastand at nyde Dom/m/erens biefaldelige Assistance, sær naar Lovens 1 bogs 4 Cap: 24 art: samt nestpaafølgende 5 Cap: 7, 8, og 9 Art: bydende Vorder tagit i Overveiyelse, og det eftertænckes at den forlangte Udsettelse allene har hensigtet til Udflugt siden intet fra de indstevnte Vorder i Rette ført, ellers frem lagde Comparenten nu det seeniste Rættes dag omtalte og Christian Dreyer allernaadigst meddeelte Privilegium stadfæsted nu af Vores naadigste Konge stadfæsted af 18 Novembr: 1746, hvoraf Copie blev frem lagt og Originalen til Conference frem viist. Og som Comparenten i andre forretninger maae begive sig herfra Ting stædet Vilde hand haabe at Sagen i det minste til Doms afsiigelse Vorder optagen

1748: 317b

paa det hans Principal ey skal gives Anledning at klage over Sagens Udhal, men skulle Dom/m/eren ikke formedelst andre paatrængende Sagers expedition finde Leylighed til nu at afsiige Dom Var hand fornøyet med at Comparere til hvad tiid Dom/m/eren behageligst determinerer enten Ved Udsættelses ting eller anstundende Høsteting Doms afsiigelse at anhøre.

Eragted

Siden den indstevnte Ole Brevig seeniste Rættes dag har Ved i Rette produceret Indlæg under 14 8ber sistleeden Aar paaberaabt sig at frem kom/m/e til dette Ting med Contra Stevning i den/n/e Sag og desaarsage nødt Udsættelse til dette ting som af Øfrigheden er beram/m/ed at holdes saavel i dag som i Morgen, da i henseende hand efter paaraab ey møder og dog kand kom/m/e til i Morgen udsættes Sagen til i Morgen, da Videre af Rætten

skal skjønnnes om denne Sag til Doms skal optages, eller formedelst frem lagt Contra Stevning længere bør udsættes til Citantens nærmere besvarelse, alt formedelst den Aarsag skyldt at Ole Brevig ey med føye skal klage det hand til \sin/ sags forsvar har mangled noget af Rættens assistance

Strax derefter kom Ole Brevig tillige med fuldMægtig Procurator Kramer Senior som i Rette lagde bem/el/te Ole Brevigs udstædde Contra Stævning tillige med afhiemlings tingsVidne enhverVed for Bergens byetings Rætt d/en 29 april sistleeden, disligeste producerede bem/el/te Cramer derefter begge enroullerede Matroser Ole Wrede og Anders Torgiersen deres udstyrede Contra Stævning i denne Sag saavelsom og et derom for Bergens bye tings Rætt d/en 22de passato erhvervede {Tings Vidne} Afhiemlings tings Vidne, Videre producerede Comparenten en Ober hofrettes Doms Afsigt passeret d/en 20 Dec/em/bris nestleeden udi den Sag imellem Sing/neu/r David Frich og Sing/neu/r Hans Ravert med fleere, saaleedis Conditionered som sædvanlig uden verification, dog Comparenten tilsændt fra hans fuld Mægtig Procurator Tyrholm i Christiania, sluttelig anviiste Comparenten begge forbem/el/te Matrosers enroullerings Patent, det eene for Ole Jensen Wrede af dato 3 april 1741 og det andet for Anders Torgiersen dato 19 Martij 1740 som Comparenten bad for Rættens maatte paateignes, og som nu af hvis i Sagen passeret er tydelig nok erfahres at bem/el/te Matroser intet ondt forøvede ey heller gjorde Hoved Citanten noget indgreb udi hans handel eller Herlighed, men alleniste Var udfaren udi Vaarfisked som den/n/em Ved Kongl/ig forordning er tilladt og købt henved 7000 Sild, hvilcke hoved Citanten Ved Rættens Middel lod dem fratage under Arrest, samt desforuden paaførte dem Proces tiids spilde og bekostning, saa var deres ærbødigste Paastand at besagde Arrest maatte Ansees ubeføyet og hoved Citant Sing/neu/r Dreyer at blive tilfunden, ey allene at betale dem den fra tagne Silde Værdie, men og til nogen leedis Reparation

1748: 318

for ubeføyet Arrest, samt derved volte skade og fortræd at fornøye dem i det billigste med 30 rdr og erstatte Sagens bekostning billigst med 10 rdr, dernæst angaaende Ole Knudsen Brevigen forrestillede Comparenten at som hannem ey allene under Arrest er fratagen 1100 støcker Vaarsild og hand desuden haardelig men uden Aarsag er bleVen beskylt samt paaført svare bekostninger, saavel ved Reyser til byen som til tinget til Rættens og Procuratorer da paastoed formelte Ole Knudsen Brevig at arresten maatte kiendes ubeføyet, hans fratagne Sild eller dens Værd han/n/em Restitueres, og hoved Citant Sing/neu/r Dreyer desuden tilfindes for tilføyet Skade, ubillig Arrest uforskylte belastelser med Videre at give bem/el/te Ole Brevig nogenleedis Sattisfaction med 24 rdr, samt for hans Reyser *tispilde erstatte ham 12 rdr, som alt Comparenten til Lovgrundet Dom Vilde have indstillet, ellers blev forbem/el/te producerede Patenter til Acten frem lagt.

Procurator Barth som endnu Ved Rættens Var tilstæde forbeholdt hans Principal all lovlig paa ancke over Rættens seeniste Eragtning, og ellers Replicerede saa vidt Ole Wrede og Anders Torgiersens incam/m/inerede Stevning anbetroffer, at omendskiøndt de i hans Maj/este/ts tjeniste som Søe Matroser er enroullerede, saa skal de dog aldrig kunde gotgiøre, at have nogen tilladelse at øve nogen slags forprang med Kiøb og Sahl udi Citantens allernaadigst forunte Krem/m/er Leyes district med de der boende bønder imod det Citanten allernaadigst forunte Privilegii formeld, efter hvilcket hand eene er tilladt og ingen anden at drive handel med de i districtet boende bønder, saalænge de ikke selv agter til Bergen at indføre og forhandle deres fiske Avl, men at Contra Citanterne Ole Wrede og Anders Torgiersen er tilladt at udfare i fiskeriets tiider og Ved fiskerie og egne brugen[de] Garn at ernære sig har Comparenten hverken formeent dem eller andre, men at bruge nogen

Kiøbmandskab med hans Krem/m/erleyes districtes bønder formeener Comparenten at Være ganske utilladelig; hvad sig den anden Contra Citant Ole Knudsen Brevig betræffer da er hand følgelig Citantens privilegiers tilhold pligtig at tilbyde og sælge til Citanten hans fiske Avl og andre Vahre for billig betaling og efter Marcknes pris saalænge hand ikke agter den selv til Bergen at indføre, og alt saa har hand været ubeføyet ja formasted sig mod det forbem/el/te Privilegii bydende, at sælge det omtvistede quantum Sild til de øvrige Contra Citanter Ole Wrede og Anders Torgiersen uden først at tilbyde Citanten den

1748: 318b

som gjerne Var Villig sam/m/e mod billig betaling at modtage altsaa kunde Comparenten ikke see at bem/el/te Ole Brevig uden Undgieldelse og Strafs Lidelse for sit øvede forhold kand slippe foruden hvad hand ellers for hans Opførsel kand have fortient. Hvad sig betreffer den fremlagde Copie uden Verification afsagt for den Kongl/ig Ober hof Rætt udi en Sag imellem David Frich med fleere paa den eene og Hans Ravel med fleere paa den anden siide, da Vedkom/m/er sam/m/e aldeelis ikke denne Sag, ligesom den og desuden er paaskadiget og Ved høyeste Rættens Appellations Stævning til forandring indstevnt, saa agtede Comparenten desangaaende ey Videre at melde uden hand bemærkede af sam/m/e det byens borgere Vel er tilladt udi de almindelige fiske tiider paa NB fiskerie at ud fare NB naar de ingen forbuden handel med bønderne driver, hvoraf sees at de indstevnte tvert der imod har handled siden de med bønderne har drevet Kiøb Mandskab og i districtet afkiøbt dem deres Avl eller Vahre, som de Var pligtig naar de den ikke selv til Bergens bye Vilde indføre at tilbyde og sælge Citanten, i slig Anledning Refererede Comparenten sig til den forestillelse og paastand som paa Citantens siide forhen og i dag er frem satt og der efter paastoed Dom udi Sagen saavel mod de der har øvet forprang som bønderne der har solt den omtvistede Sild

Kramer erindrede af Ober hof Rættens Doms Afsigt 2den Post at David Frich som Ved 2de enroullerede Søe Mænd havde til forhandled sig 15000 sild er bleven frie kiendt for Hans Raverts tiltale paa fundament af Bergens byes privilegiers 4de Post, Videre erindrede Comparenten at hoved Citanten Sing/neu/r Dreger (Dreyer) er tilladt at bruge den sædvanlige Kræm/m/er handel paa Jordholmen med den udi en halv Miils Circumference om kring boende Almue, hvorfra hverken byens privilegium i Almindelighed eller enroullerede Matrosers Privilegium i særdeelighed er bleven tilsiidesadt og som aldrig for Dreyers tiid saadant Røre været haver som i denne passu foretaget er, saa sluttede Comparenten, at Dreyer ikke har observeret sit privilegium efter forrige Sædvane, men paafunden nye Leges for Almuen og Matroserne, sluttelig erindrede Comparenten Kramer, at Ole Knudsen Brevig ingen sinde har Været i Gield hos Dreyer og altsaa ikke kand siiges at være ham pligtig, ligesom og

1748: 319

bem/el/te Ole Brevig aldrig kand formode det kunde forbydes ham sin fiske Avl fersk at sælge end siige at afhænde til byen Ved Leylighed 1100 fersk Vaarsild som i denne passu skeed er, thi Vilde Comparenten have sig Referered til sit forrige

Barth nest at referere sig til hvis forhen paa Dreyers Veigne er tilført formeente at det Dreyer allernaadigst meddeelte privilegium bør staae Ved Magt og efterleves, ja at det ikke heller af nogen kand forandres eller til siide sættes, og naar saa skeer da er det til fulde forhen oplyst at de indstevnte Matroser tvert imod detz bydende har handled og øved forprang, ligesom og at bønderne uden først at tilbyde Citanten sin fiske Avl har solt sam/m/e udi districtet og tæt ved hans Kræm/m/er sæde uden først at tilbyde ham den, altsaa agted hand unødig videre at svare men indlod Sagen under lovforsvarlig Dom.

Kramer paa sine partes Var tilfreds med at udi Doms afsiigelsen beroer med til Høste tinget, hvilket Barth tillige biefalt

Eragted

Sagen optages efter Parternes forlangende og samtøcke til Doms afsiigelse til næstanstundende Høsteting

Procurator Kramer Senior paa Gert Hendrich Schrivvers Veigne frem lagde denne Rættes afsagde Laugdags forelæggelse Vedbørlig beskreven som for samtlige de indstevnte lovlig Var forkyndt,

Diedrich Michelsen Nesse, Ole Johannesen Marie Nielsdatter og det forelagde Vidne Niels Davanger mødte alle Vedtagende alle lovlig at Være indvarslede

Diedrich Michelsen Nesse forestillede det hand den paastevnte tiid om Natten da hand tillige med Marie Nielsdatter og Ole Johansen Nesse kastede med Nott efter Mort og teinen laae i Søen inden for deres udsatte Not, optog hand bem/el/te teine da deres udsatte Not skulle treckes i Land, i henseende bem/el/te teine laae dem til hinder og ellers havde bederved deres Nodt, ligesom Comparenten forklarede at det Stæd hvor de kastede som er det rette silde Kast og hvor teinen laae er Juvigens silde kast og det eeniste stæd Ved deres Gaard hvor de pleyer og kand kaste, og at de laae bem/el/te teine en favn dybte uden for Landet, da de med Noden havde trecked ham et støcke men siden som meldt kastede Teinen over Noten, og da Var de 2de dobler paa, men det 3die tog den indstevnte af, da det Var hans eget.

Procurator Cramer forlangte det forelagde Vidne Niels Davanger afhørt som derpaa frem stod og efter behørig af Retten given formaning om at Vogte sig for Meened aflagde under Eed følgende Vidnes byrd, det hand ey har seed eller hørt noget om denne Sag, da hand Vel Var paa *Blomvo

1748: 319b

pintzedags tiider eller St hans dags tiider men formedelst hand Var biisende(?) \den tiid/ viste Vidnet ey ringeste at forklare Sagen Vedkommende,

Kramer efter Citantens egenhændige brev dat: 25 hujus benægtede 1mo at Diedrich Nesse nogensinde har havt deel i Juvigen saa som bem/el/te Juvigen er Schrivvers beholdne Ejendom 2do benægtede fremdeelis at Schrivvers hum/m/ertein har ligget i Veyen for deres Not eller at Diedrich Nesse eyede den eene dobbel, men at Være Schriver tilhørende med det øvrige ubemeldet at Diedrich Nesse og hans selskab uden *Ankomst (Adkomst) om Natte tiide kastede efter fisk udi Citantens Viig, og som oft bem/el/te Diedrich Nes udi mange haande tilfelde tilføyer Citanten sin Jordrott største fortræd og fornermelse ligesom hand og nu efter egen Udsagn som Vidners deponerede forklaringer Ved Hum/m/er teinens Optagelse og Spolering forsetlig tilføyede sin Jordrott baade Skade og fortræd, saa Vilde Citanten Schriver ærbødigst have paastaaed at fornevnte Diedrich Nesses brug som er 2 skillings Leye maatte blive ham fra kiendt, og Citanten igien som Jordrot tillagt, saavel som og at maatte tilfindes denne sags Omkostning i det billigste med 10 rdr Omkostning

Diedrich Nesse forlangede Sagen udsatt til næste ting for at beviise med sin bøxel sæddel det hand er en Leylending og berettiged til at kaste Ved sit bøxlede Land ligesom hand til sam/m/e tiid Reserverede sig at indstevne Ved Contra Stevning Vidner til sit forsvar

Eragted

Sagen bliver efter den indstevnte Diedrich Nielsens forlangende udsatt til næste ting.

Publiceret

M: de Svanenhielm paa sin frue Kieriste Cicilia Lilienschiold og børns Severin og Jonas Svanenhielms Odelslysning og pænge Mangels Lysning til Gaarden Herløe med dens tilliggende herligheder dat: Svanøegaard d/en 12 jan: 1748 vide fol: 358

2. Erich Michelsen Landeraas udgivne bøkelsæddel til Paul Olsen paa 1 p/un/d fisk i Gaarden Midsioe dat: 14 Majj 1748 med Rev: ej dat

3. Lehns Mand Anders Tvedtens paa Ejeren Hans Rylands Veigne hans udgivne bøkelsæddel til Mons Bergesen paa ½ Løb Smør 18 Kander Malt i Gaarden Flyxand dat: 28 Majj 1748 med Rev: ej dat

D/en 28 blev Rættten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd

Publiceret

Hans Jacobsen Muurtvedts udgivne Skiøde til Johannes Johannesen Stanghelle paa ½ Løb Smør udi Gaarden Muurtvedt dat: 23de April 1748 vide fol: 358

Fogden Smith anmeldede det hand til dette Ting med muntlig Varsel har ladet indkalde samtlig Creditorer udi Hans Sieursen Davangers Sterboe for at beædige deres indgivne præntioners Rigtighed og mødte af bemelte indstevnte, mødte Niels Davanger, Helje Espetvedt, Sieur Kiergaard, Marthe Nielsdatter som ey har Været til Alters tilstoed sit Krav dog uden at blive i Eedtagne, som og Anders Andersen der alle inden Rættten beædigede deres Krav,

1748: 320

Fogden fremstillede til Examination et qvinde Menniske som afvigte d/en 14de hujus her udi bøygden som et løst og leedigt Menniske er paa greben og til Lehns Manden Anders Tvedt henbragt udi arrest

Og fremstoed bem/el/te Qvinde Menniske for Rættten som angav sig at heede Chistine Tørresdatter som af anseelse Var imellem 30 á 36 aar sagde at Være fød i Findmarken i Loppens Sogn i H/er/r Peder Krops Præstegield af forældre Tørres Knudsen og Lisbeth Olsdatter som boer paa en Gaard Wasdahlen kaldet, kom/m/ed fra FindMarken med sin Mand Evert Olsen som i Findmarken var fød og var de ægteviede med hin anden i Hasvig Kierke udi Loppens Gield for en 14 aars tiid boende med sine forældre i Findmarken 8 aars tiid og siden reyste med baad Veyen langs til Bergen, hvor hændes Mand Var drager en tiid og siden antoeg Tieniste som Soldat Ved Guarnisonen, i deres Ægteskab har de havt 4 børn de 2de er i Landet der henne og de 2 andre er hidbragte med dem, og er det eene paa en Gaard i Sartors Skibbreede Windenes kaldet, det andet som er paa 4de aaret bragte hun med sig for Rættten, hændes mand foregiver hun at Være for 3 aars tiid siden død under Bergens Arrest huus, siden hændes Mands død har hun opholdt sig med tryglen paa Aschøens Land, Rættten tilspurte hænde om hun ey har Været paa en Gaard her i Skibbreedet kaldet Refschaar hvortil hun svarede jo nemlig toe gange og sist i høst, men ey kand mindes om hun har været der i Aar, det siste tilhold stæd har været i Tveite Vogen noget efter juel siden har hun i følge med Metthe som er en gam/m/el Kierring gaaed og beedet sit brød og var med hænde paa Refschaar men tiiden vilde hun ey tilstaae end Videre blev hende til spurdt om hun ey talte med et qvinde Menniske Gertrud Larsdatter og hændes Moder Margrethe Erichsdatter i Tvette vogen som Var den Morgen efter at tyverie paa Refsgaard var begaaet, hvortil hun svarede hun talte med dem, men Viste ikke om tyveriet Natten tilforn Var begaaet paa Refschaar, dog forklaret hun det hun sam/m/e Morgen kom fra byen til Tvettevogen i følge med Johannes {Helle} Johannesen Tendre, Boldevin Hansen slotz soldat

desuden en Karl hvis Navn hun ey {kiendte} Viste dog gick hand i hviide Vandmols klær talede Østerlands Maal desuden Var med hænde Johannes Tendres Kone som boer i Hetlevigen som er et lidet stöcke fra Tvetevogen, og reyste hun baade med dem til og fra byen fornam ikke de havde nogen føring til byen men foregav de skulle levere den Karl som fulgte med, den hun ey Viste at nav[n]give til festningen og blev den Karl efter dem i byen, ligesom de ey heller havde nogen føring med sig tilbage, silde paa Aftenen laae de fra byen og kom Klocken 9 til Tvetevogen hvor hun talte \med/ de 2de til Vedermaehle mødende Gertrud Larsdatter og Margrethe Erichsdatter. Videre tilspurte Rættens hænde om hun ey har Været paa Frechaug og tigget og hvor hun siden var og opholte sig, Christine Tørresdatter {hvortil hun} svarede at have reyst til Gaarden Nesse og siden gaaed i bøyden dog tilstoed hun i sam/m/e tour at have Væred paa Refschaar og lagt sig ind udi Mons Refschaars Stue tillige med Metthe som Var henved 14 dages tiid for den tiid tyveriet blev begaaet,

Fogden frem lagde en af H/er/r Selmer til Aschøens Meenighed hende meddeelte Skrifte seddel \som viiser hænde/ dat: 1747 dominii 26 Post Trinit, at have Væred til offentlig Skriftemaal beraabende sig paa H/er/r Peder Krop i Loppens Sogn i Vest Findmarken at have væred fra Sacramentes brug en 4 aars tiid, og desaarsage her i Aschøens Kierke staaed Skrift, hvilcke gamle skrifte seddel H/er/r Selmer skal have i sit Værges efter hændes siigelse,

Christine Tørresdatter sagde at have for en 4 aars tiid Været i Findmarken med sin afdøde Mand Evert Olsen og der væred hos H/er/r Krop admitteret til Alters dog uden at staae Skrift.

Fogden som fandt fornøden at see Sagen nermere Ved Vidner forestillet forlangte den/n/e examination sluttet

1748: 320b

Fogden Smith gav tilkiende at have til dette Ting med muntlig Varsel ladet indkalde 2de her i Skibbreedet paagrebne og arresterede Qvindes Persohner af hvilcke den eene kalder sig Moder *af af Navn Margrethe Erichsdatter og den anden hændes datter navnlig Gertrud Larsdatter til examination saavel om deres Omstripping og forhold som og i henseende til et paa Gaarden Revsgaard Natten til Torsdagen d/en 15de febr: sistleeden forøvet tyverie i fald de noget derom er Vidende eller har Været med i Gierningen.

De indstevnte fremstillede sig med tilstaaelse lovlig at være Varslede, hvorpaa den gamle Kone Margrethe Erichsdatter afsiigende at Være over 80 aar fremstoed og udsagde det hun i en 30 aars tiid har boed i Bergen og i Sogn at Være fød, fra byen hvor hun havde sit huus det hun for 1 aars tiid solte at have gaaed i denne bøygd hos got folck at beede om sit brød som et fattig Menneske, hvor hun da antreffed uformodentlig sin datter Gertrud Larsdatter der kom fra Trundhiems tugthuus hvor hun fra Bergens byetings og hofrettens dom blev Paadømt for noget over 3 aar siden henreyste, med bem/el/te sin datter har hun da som melt gaaed i bøygden og intet ondt giort, ligesom hun paa tilspørsel aldeelis ey Veed noget om det forøvede tyverie paa Gaarden Refschaar da hun Var den Natt paa Gaarden Tvetevogen i Herløe Skibbreede som er 2 ½ Miil derfra,

Gertrud Larsdatter blev ligeleedis fremstillet siigende lige det sam/m/e at Være kom/m/ed for noget over et Aars tiid siden fra Trundhiems tugthuus, men paa Veyen ved Gaarden Tosche blev hende af Johannes Arnesen som hun for længst har Været kiendt med, men paa hidreysen fra Trundhiem end mere da hun af ham blev besvangret med det barn hun siden har fød for et halvt Aars tiid siden, bleven berøvet den med bringende Attest fra Tugt huuset i Trundhiem om at hun efter Dom/m/ens Indhold havde udstaaet sin Straf med Arbeide sam/m/e stæds i 2de Aar, om det forøvede tyverie paa Refschaar sagde hun sig gandske at Være uvidende om da hun sam/m/e Natt tyveriet skeede Var med sin Moder paa Gaarden

eller huusmandspladtzet Tvetevogen, hvor Morgenens derefter den herfor Rættens examinerede Christine Tørresdatter kom til dem Klocken 9 formiddag tillige med en Slotz Soldat Boldevin Hansen og bem/el/te Boldevins Søster Metthe Hansdatter som reyste sam/m/e Nat 3de gange over Osen eller Sundet til Hetlevig hvor Johannes Johannesen Tendre skal Være boende.

Fogden tilspurte Laug Rættet og den til stæde værende Almue om de haver kiendt de nu her for Rættens mødende Qvinde Mennisker Margrethe Erichsdatter og Gertrud Larsdatter, at have *omvælked her i bøgden og betled deres brød eller om de Veed at nogen uskickelighed i den tiid har været forøved samt om de have nogen Mistancke paa dem at de enten kand have været Medvidere eller {i} Giernings folck udi det paa Gaarden Refsgaard forøvede tyverie.

Endeel af Almuen svarede at det er dem bekiendt de har med betlerie erneret sig fra et til andet stæd og at ingen kand sige dem noget ondt paa, ey heller holde dem mistænckt for det forøvede tyverie paa Gaarden Refschaar

1748: 321

Fogden havde til den/n/e examination ey videre at erindre, men forlangte hvis passeret er sig beskreven meddeelt.

Og som fleere Sager ey fremkom i Rette fremlagde fogden de for dette Aars 1ste og 2den termins Restance over de Kongl/ige Skatter som beløber

Radøe Skibbreede!

1748 d/en 29de Maij blev Rættens til almindelig Som/m/ertings holdelse satt paa Ting stædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rættens tilnevnte Laug Rættens Mænd hvis Navne fol: 287 findes tilførte bem/el/te Mænd Viiste med Attester fra Laug Manden at Være i Eedtagne untagen Ole Nielsen Indre Sæbøe som Var fra Værende i hvis stæd Anders Wetaas blev antagen,

For dette Skibbreede bleve alle de sam/m/e Kongl/ige forordninger og ordres oplæste som Ved nestforrige tingstæder.

Dernæst blev til publication fremlagt følgende documenter

1mo Aflyst Margrethe Risbrichs S/a/l/ig/ Major Storms udgivne Pante Obligation til Assessor Lausen dat: 12 julij 1746 stoer 100 rdr, Efter bem/el/te Lausens qvittering af 26 april 1748 hvorfor sam/m/e af Pante bogen udslættes

2. Sara Helena S/a/l/ig/ Grans udgivne transport til Assessor Lausen paa 2de af frue Majorinde Storm til frue Grans udgivne Obligationer den eene stor 400 rdr dat: 29 Aug: 1738 den anden paa Capital 100 rdr dat: 30 Dec: 1741, hvilcke bem/el/te Transport efter Assessor Lausens paateignede qvittance af 26 April 1748 findes betalte vid: fol: 358

3. Ovenstaaende Obligation stoer 400 rdr dat: 29 Aug: 1738 tillige med den anden stor 100 rdr og dat: 30 Dec: 1741 udgiven af bem/el/te frue Storm til afg/angne frue Gran blev tillige i Rættens anvist og af Pante bogen udslætt paa de behørig stæder.

4. Margrethe Majorinde Storms, Friderich Storm og Capitaine Nicol paa sine børns Veigne deres udgivne Skiøde til Assessor Lausen paa følgende Gaarder Nordanger 2 Løber Smør 3 Tønder Malt, Notvedt 2 L: S: 1 ½ Tønde Malt, Helleland 2 Løber, 2 ½ T: M: Nedretvedt 1 Løb 1 ½ T: M: Østre Solen 1 Løb ½ tønne Malt, Tolles Haug 1 Løb 1 ½ tønne M: Nore Tiore 1 Løb 1 tønne M: Sæbdahl ½ Løb ½ tønne M: Ø Waagenes 1

Løb 2 tønder Malt Ulfvatten 1 Løb 1 tønne M: Søre Lie ½ Løb 3 Mæhler Malt, Haustad ½ Løb ½ tønne Malt 1 faar, udi Miøs 1 ½ Løb 1 ½ tønne 1 ½ Mæle Malt tilsam/m/en 15 Løber Smør 17 Tønder 4 ½ Mæle Malt 1 faar dat: 26 april 1748 vide Skiøde protocolen fol: 358

5. Assessor Lausens udgivne Pante Obligation til Capitain Nicol paa hans børns Veigne for den Summa 352 rdr 3 mrk dat: 26 april 1748 vide fol: 359

6. Hans Sem paa Mad/a/me Sara Helene S/a/l/ig/ Contraleur Grans Veigne hans udgivne bøkelsæddel til Sieur Østensen paa 18 Mark Smør ¼ deel faar i Gaarden Frø Toule dat: 15 jan: 1748 med Rev: ej dat

7. Magrethe Storms udgivne bøkelsæddel til Anders Magnesen paa 1 p/un/d Smør 16 Kander Malt i Gaarden Ulvatten dat: 5 Majj 1748.

D/en 30te ejusdem blev Rætten igien satt med sam/m/e Laug Rættes Mænd

Publiceret

og aflyst Lieutnant Rafns udgivne Pante Obligation til Warner Hossevinchel paa Capital 400 rdr dat: 13de Julij 1745 efter bem/el/te Creditors paateignede qvittance saavel for Capital som Rente dat: 8 Majj 1748 og udi Pantebogen fol: 304 indført.

2. Jacob Førbechs udgivne Pante Obligation til Sing/neu/r Warner Hossevinchel paa Capital 400 rdr dat: 8 Majj 1748 som udi Skiøde bogen fol: 359 ordlydende er indført.

3. Rasmus Aamundsen Tosches udgivne bøkelsæddel til Michel Olsen paa 18 Mark Smør 10 Kander Malt i Gaarden Yttre Helle dat: 30te Majj 1748 med Rev: ej dat

1748: 321b

Fogden Smith æskede udi Rætte den Ved sist holte Høsteting udsadte Sag Contra Ole Nordang og vilde fornem/m/e om de forelagde Vidner Johannes Hansen med hans Hustrue Anne møder, thi det 3die Vidne Mathis Johannesen Sætre som er til søes og seigler fra falt hand

De 2de forelagde Vidner Vedtagende Lovlig at Være Varslede ligesom og den sag Voldende Ole Nordanger som Ved Rætten indfandt sig og til Vedermæhle Var indstevnt bem/el/te Vidner at anhøre.

Hvorpaa

Johannes Hansen Sætre som første Vidne fremstoed og efter behørig formaning Var ham gived og Eeden for alle til stædeværende Vidner oplæst aflagde sin Eed med opragte fingre og Vidnede følgende. det hand sam/m/e tiid i Barsel Gilde var hos Ole Møching som forrige Vidner har forklaret som er nestkom/m/ende Høst en 2 aars tiid, hvor Ole Nordang var tilstæde og kom i trette med Rasmus Monsen Lilletvedt da de satt over borde, og da bem/el/te Rasmus karvede sig toback med en Kniv hørte Vidnet Ole Nordang siige det seer i nemlig de om kring siddende *kand (hand) trecker Kniv til mig, hvortil næsten alle som sad omkring bordet [svarede] det lög du Ole Nordang hand karvet sig en pibe toback, og da det snack Var ude saa hand Johannes Møching holt Ole Nordang i den høyre og Mathis Johannesen udi hans Venstre haand som hand fornam at styre bem/el/te Ole Nordang der var Vreed, og at bordet blev omveltet og Maden falt over Gulvet, og da alle stod fra boret og Ole Nordang tillige med de øvrige kom paa Gulvet, hørte hand at der blev Raabt der dræber hand Gudmund Sætre, og som der var mørkt Ved stue dørren saae hand ikke Ole, ey heller kand have Minde til nu, hvad enten hand saae eller hørte meer om den/n/e Sag, videre havde dette Vidne ey at forklare da Vidnet tillige med fleere gick ud af dørren.

Det 2det Vidne Anne Mathisdatter Johannes Sættres Kone frem stod dernæst og efter aflagde Eed Vidnede det hun den omvundne tiid og stæd hørte over borde Ole Nordang og Rasmus Monsen Lilletvedt Være i trette og at Ole siige til Rasmus de have rodtet i Asken, hvortil Rasmus svarede {jeg har Været i Christiania} hvor har du været, Ole sagde jeg har været i Christiania, Rasmus igien svarede har du ey været længere gir jeg dig den døden og dievelen, hvorpaa Ole sagde nu seer i hand trecker Kniv til mig, de om bordet siddende svarede det er Løgn Ole Nordang, Manden sidder og karver sig toback hvorpaa Vidnet saae at Johannes Møching fattede Ole Nordang Ved den eene haand og Mathis om den anden \haand/ som Ole holt {i haanden} \Kniven udi/ og recked over bordet til Rasmus som sad frem/m/en for bordet, og blev Mathis efter Vidnetz forklaring beskadiget af Kniven saa der løb blod paa bem/el/te Mathis sin haand, i det sam/m/e kom Ole Møching og tog over Ole Nordangs Kniv med sin hue og brød Knivs bladet af saa Ole Nordang allene beholt skaftet i haanden

1748: 322

derpaa blev bordet omveltet, og fremkom da alle paa Gulvet og i saadan Larm gick Vidnet ud og viste ey hvad der siden forøvedes siden da alle folck af stuen Var udgaaet gick Vidnet igien i stuen hvor barselkonen der ner Var død laae, hvor da Rasmus Monsen Lilletvedt sad i stuen tillige med sin Kone, hvorpaa Ole Nordanger atter indkom i sam/m/e stue siigende til Rasmus er Vii nu ey gode Venner, Rasmus svarede den Onde Være Venn med dig, derpaa toeg Ole Nordang et gam/m/elt træfad og kastede efter ham dog saae hun ey det træffed ham, toeg der efter en Kiørel stav og kastede bag i Ryggen paa Rasmus og fattet omsiider Ole Nordang bem/el/te Rasmus i haaret og kasted ham i Gulvet og sloeg ham med sin Næve 2de slag imellem skuldrene, Og afstyrede Rasmus sin Kone og Vidnet tillige større uløcke i det de fick drage ham nemlig Ole Nordang paa dør, Videre havde Vidnet ey at forklare uden at forklare det Ole Møching Var i stuen og tog Vare paa sin Kone der laae i barselsæng og syg og forskrecked da denne siste Larm holtes.

Ole Nordang fremstilled sig for Rættens tilkiendegivende, det hand efter Rættens bevilgede Anstand sist holte høsteting, haver Ved muntlig Contrastevning Ved Stevne Vidnerne Niels Sæbøe og Berge Hansen Wetaas til dette ting tiid og stæd indstevnt Rasmus Monsen Lilletvedt for Skiolds ord og Voldsgierning som hand mod Contra Citanten udi Barsel Gildet hos Ole Møching da de Var samlet har over faldet og øvet mod ham, ligesom til at anhøre Vidner i denne Sag nemlig Niels Soltvedt, Ole Møching, Siri Tvedt, Anders Tvedt og Magdeli Nordang hands nemlig Contra Citantens hustrue hvilcke alle for Rættens møder.

Stevne Vidnerne Niels Sæbøe og Berge Hansen Wetaas fremstoed og afhiemlede det de har allene indstevnt de nu for Rættens mødende Vidner at Vidne hvad dem er Vidende udi Sagen indstevnt af Fogden Smith Contra Ole Nordang, samt tillige indkaldet Rasmus Monsen Lilletvedt bem/el/te Vidner at anhøre alt med muntlig Contra Stevning paa Ole Nordangs Veigne og efter hans forlangende

Det 1ste Vidne Ole Møching fremstoed og under forhen aflagd Eeds Kraft Referered sig til sit forrige aflagde Vidnes byrd i denne Sag, da hand ey Veed Videre enten at forandre eller der til lægge som da passerede den tiid barselgilde holtes hos ham og i hans huus, Rættens tilspurte om hand \Contra Citanten/ Videre havde at spørge Vidnet i denne sag hvortil Ole Nordang svarede Ney

Det 2det Vidne Niels Soltvedt blev dernæst fremkaldet at Vidne under Eed sin Sanhed i denne Sag som efter aflagd Eed udsagde det hand den omvundne tiid og paa sam/m/e stæd i Ole Møchings huus da barselgildet holtes Var til stæde og ansaae ey den forrige tumult forinden bordet blev omrevet, og kom bordet for brysted af ham og klem/m/ed ham an i Væggen, og reddet Ole Møchings lille barn som gick paa Gulvet, og faldt hand baglengs ned i

en Vandbøtte, om siider satt hand ved Sengen og hørte hand Ole Nordang raabe det hører i paa de har kaldet mig for en Skielm, men Vidnet hørte hverken Rasmus eller andre kalde Ole Nordang med saadan/n/e Skiels Ord, Videre havde dette Vidne ey at svare ey heller tilspurte Contra Citanten

1748: 322b

Vidnet meer,

Det 3die Vidne fremstoed navnlig Siri Monsdatter som er gift med Contra Citantens broder Anders Asbiørnsen Tvedt, og under Eed aflagde følgende ligesom hun forklarede det hun ey med bordet Veed noget hvad da blev øvet, men Vel da de var fra bordet staaed raabte Ole Nordang det hører i paa de kalder mig for en skielm, men hørte ikke Rasmus kalte ham, Vidnet saa og at da Ole Nordang inkom anden gang i stuen og bad Rasmus om forliig svarede hand nemlig Rasmus ney og sad i boers Enden, hvorpaa Ole fatted Rasmus i haaret og kasted ham i Gulvet efter at hand tilforn havde kasted til Rasmus med en skaal og slaget ham med en kiørel stav hvorpaa Vidnet gick bort,

De 2de siste Vidner Anders Tvedt som Var Contra Citantens broder declarered ey at Være tilstæde men paa sin egen paa boende Gaard, og altsaaey Viste der om noget, ligesom og Magdeli Nordang som er Contra Citantens hustrue havde ey Videre at forklare end at hun skulle have hørt Rasmus sige til Ole din skielm.

Contra Citanten blev tilspurdt om hand fandt Videre fornøden at qvestionere Vidnerne hvortil hand svarede Ney.

Fogden forestillede at da det af de saavel forhen som i dag i den mod Ole Nordang anlagde sag afhørte Vidners forklaringer enstem/m/ig er beviist at Ole Nordanger udi barselgilde udi Ole Møchings huus inden for bordet med Kniv i haanden og siden efter da hand Var kom/m/ed paa Gulvet overfaldet saavel Gudmund Sættre som Rasmus Lille tvedt med Videre efter Vidnernes Udsiigende paastoed hand at Ole Nordanger saadan sit forhold med bøder efter Loven tilstreckelig Vorder anseed

Ole Nordang havde ey Videre til sit forsvar at erindre men indstillede Sagen under en mild Dom

Eragtet

Sagen optages til Doms til i Eftermiddag.

Og blev der efter da Rættens igien var satt følgende

Dom afsagt!

Da den af Kongl/ig Maj/este/ts Foged Rasmus Smith paa Justitiens Veigne, indstevnte Ole Asbiørnsen Nordanger, {tilstreckelig,} af de saavel paa afvigte Aars, som indeværende Aars og i dag holte Som/m/ertinge førte og afhørte Vidner, {er overtydet} Ole Møching Johannes Møching, Christian og Gudmund Sættre Johannes Sættre og Anne Mathisdatter Sættre tilstreckelig er overtydet, hvilcke bem/el/te Ole Asbiørnsen Nordanger ved Contra indstevnte og for Rættens i dag afhørte Vidner i ringeste Maade ey har kundet afbeviise da de i alt vare overeens stem/m/ende herudi, det indstevnte Ole Asbiørnsen Nordanger da hand i barselgilde hos Ole Møching paa sam/m/e gaard Møching hvor Vidnerne Var nerværende, Var indbudet, og mens de sad til bords og spisede, søgte bem/el/te Ole Nordang efter {op} begyndt {Mund} samtale med Rasmus Lilletvedt havde i Vreede yttred sig, Videre at yppe Klam/m/erie

1748: 323

og slagsMaal, først i det hand toeg Kniv i haanden reyste sig op og recked sig over bordet til Rasmus Lilletvedt som sad tvers over paa den anden siide i tancke dermed at giøre skade, som blev dog forekom/m/ed i det de ved Ole Nordangs side hossiddende 2 Mænd Ole og Mathis Møching trev ham om hænderne den eene Ved at holde haanden hvorudi Kniven Var dend anden Ved at tage med sin hue om Kniven saa sterckt at bladet blev brødt fra Skafted som den indstevnte endnu holt fast i haanden, dernæst efter at dette Klam/m/erie end og mod Gudmund Sættre paa Gulvet, da bordet var omrevet, af indstevnte Ole Nordanger, atter Var øvet og igien endt, og alle fløgtede af stuen untagen den syge barselkone der af forskreckelse nesten Var død, kom bem/el/te Ole Nordanger efter 1 tiimes forløb udi Stuen igien hvor Rasmus Lilletvedt sad i freedelig tancke, og der atter yppede med ham nye trette overfalt ham, kasted ham, rev ham i haaret {og} kasted ham i Gulvet og ilde medhandlede og tilreede ham inntil 2de i stuen Værende Koner fick ham bort og ud af Dørren.

Efter saadan Sagens Omstændighed og Vidners yderligere og i visse poster enstem/m/ige forklaringer, kiendes og døm/m/es hermed for Rætt, at den indstevnte Ole Asbiørnsen Nordanger som i Vreede og forsætt at skade Rasmus Lilletvedt ved sin dragne Kniv bør ey allene for sin utilbørlige Omgang i følge Lovens 6 bogs 7 Cap: 15 art: bøde trende 5 Lod sølv som er 7 rdr 3 mrk, men end og som den der atter og anden gang har forfuldt og opsøgt Rasmus Lilletvedt i stuen hvor hand sad, for Videre at giøre ham overlaster, i følge Lovens 6te bogs 9 Cap: 5 art: og bem/el/te bogs 14 Cap: 1 art: at betale sine Volds bøder med trende fyrre tyve Lod Sølv eller 60 rdr, samt desuden for øved haargreb, jordskuf og Nævehug paa erm/el/te Rasmus Lilletvedt ifølge høystbem/el/te Lovens 6te bogs 7 Cap: 8 art: endnu bøde trende 6 Lod Sølv eller 9 rdr som tilsam/m/en beløber 76 rdr 3 mrk, hvilcke ermelte bøder den indstevnte Ole Asbiørnsen Nordanger 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse bør udreede under adfærd efter Loven, men i dessen Mangel derfor i følge Forordning af 6 Dec: 1743 at straffes paa Kroppen.

H/er/r Willum Friman Sogne Præst til Mangers Præstegield fremstod for Rættten og lod tilføre at hand til dette Ting har ladet med muntlig StevneMaal indkalde Leylendingen {Mathias} \Elling/ Mathiasen Halland for ulydighed mod sig som Ejer Ved at nægte den forlangte skydtz udi afvigte Aar 1747, hvor paa hand til nærmere Oplysning i Sagen har ladet indstevne følgende Vidner Palme Haland Herman Halland Anders Schiset, Johannes Øfre Manger og Rasmus Christiansen under falmaal at møde deres Vidnes byrd at aflægge den sagskyldige derfor at lide Dom efter Sagens beskaffenhed, og bem/el/te Vidners forklaring at anhøre

Den indstevnte Elling Mathiesen mødte tillige med de i stevningen benevnte Vidner
*Vedtagen alle lovlig Varsel

1748: 323b

Elling Mathiesen Halland svarede det hand afvigte Aar 1747 som Leylænding og beboere paa en af Mangers Kierke tilhørende Jord Halland haver Været 4 gange i fløttning for sin Ejere, nemlig selv engang og 2de gange Ved at Leye en anden Karl navnlig Haaver Jacobsen, den første i Aaret som Halver paa hans nemlig Ellings Veigne aflagde Var hellig 3 Kongers Dag, den anden fløttning Var i Vaar fisketz tiid da hand Var selv ude paa fiskerie, og hands Kone leyede bem/el/te Haaver i fløttning efter Ejeren som Var i byen og siden hand biede i byen efter Ejeren fra Mandag til Løverdag hørte hand \siden/ Ejeren havde lovedet det skulle reignes for 2de fløttninger siden de biede saa længe i byen efter ham, den siste fløttning aflagde Comparenten selv tillige med Ejerens egen dreng, saa hand i sigtelsen ey finder sig skyldig.

Dernæst frem lagde H/er/r Willum Friman et skriftlig indlæg under 29 Majj sist leeden som blev oplæst

Det første Vidne Palme Haland frem stoed og efter aflagd Eed Vidnede, det ham er Vidende at Elling Mathiesen Halland afvigte Aar 1747 aflagde selv 1 fløttning til byen for Citanten sin Ejere og dernæst leyede Haaver Jacobsen 2de gange for sig i fløttning bem/el/te Aar 1747, og at skydtzen den ene gang da Haaver skydtzede Varede fra Mandag til Løverdag som Elling reignede for 2de fløttningers gotgiørelse, og Veed Vidnet ey hand nemlig Elling har nægtet anden fløttning end den eene som skulle Være for den lange tiid de laae i byen, H/er/r Friman spurte Vidnet om det ikke Var ham Vidende at den første fløttning Elling gjorde 1747 Var Resterende fløttning for 1746, Vidnet svarede ja hand Viste at den fløttning stod den indstevnte til rest saavel som sig der boer paa sam/m/e Gaard, ligesom Vidnet sagde hand Veed at Ejeren 3 gange tilsagde Elling afvigte høst at skydse, men Elling svarede Ney jeg har \giort/ fløttning for dette Aar Videre Viste Vidnet ey at forklare

Det 2det Vidne Herman Halland fremstoed og under Eed forklarede at ham er det sam/m/e bekiendt og Vidende som nest forrige Vidne forklaret haver om Skydtzens giørelse for Aar 1747 til den første frem satte qvestion Var dette Vidnes Udsiigende med nestforrige førte Vidnes Udsiigende over ensstem/m/ig til det andet spørgsmaal svarte Vidnet, det ham ikkun er Vidende at Elling har nægtet Ejeren fløttning beraabende sig paa at have aflagt sine fløttninger for det Aar, {om ikke} H/er/r Friman spurte Vidnet om hand ey Veed at foruden det Elling med Kost er udreedet fra Citantens huus naar hand har fløttet hand da den gang hand nogen tiid blev opholdet i Bergen {blev}, fick med de andre daglig dagpænge, Vidnet svarede at da kosten blev ende de førte med sig, gav Præsten dem kostpænge den tiid de biede

1748: 324

efter Præsten i nogen tiid men i sistningen blev de hindred af Uveyr, Videre havde Vidnet ey at forklare

3 Vidne Anders Schiset Vidnede under Eed lige med det forrige Vidne Herman Halland untagen dette det hand ey viste hvor ofte Elling har nægtet skydtzen, men Vel at Elling engang skydtzede efter siigelse og 2de gange at have leyed for sig, den eene gang Var da de saa længe Var i byen, og sagde Præsten jeg vil see til hvad jeg kand giøre nemlig gotgiøre 2de fløttninger for den/n/e til qvestionerne svarte Vidnet det hand stod til Rest med en fløttning og altsaa tencker og Veed Vidnet at Elling ligeleedis Rested en fløttning for 1746 til den siste qvestion var Vidnetz Udsiigende enslydende. Videre havde dette Vidne paa tilspørsel ey at forklare

4 Vidne Johannes Øfre Manger aflagde i ligemaade sin Eed, og Vidnede, det hand efter Juel inde Værende Aar tilsagde Elling at fare i fløttning for sin Ejers, hvortil hand svarede jeg har giort ligesaa mange fløttninger som hans øvrige Landbønder og Veed Vidnet, Elling som er indstevnt ey efter tilsiigelse mødte, Videre havde dette Vidne ey at forklare.

5 Vidne Rasmus Christiansen tienende hos Citanten H/er/r Friman forklarede eedelig det hand tillige *tillige med Johannes Øfre Manger var hos Elling for at tilsige ham for Ejeren at gaee i fløttning siigende denne skydtz skal reines for Aar 1747 skjøndt hand sagde ham til i dette Aar 1748, hvor til Elling svarede jeg meener jeg har giort fløttningerne for 1747, Vidnet bad ham kom/m/e hvor til Elling svarte ja men kom dog ikke, saa Præsten leyede en anden i stæden

Elling Mathiesen sagde at efter de 2de Vidners sist gjorde tilsiigelse havde hand kom/m/ed ned til Præsten, men da hand maatte see at faae sin baad ud af Isen og af Vogen, blev hand

hindred, dog vedblev hand sit forrige ey at Vide rettere end fløttningerne paa den Maade som af ham tilstaaed er for 1747 er aflagt, og altsaa forlanged Sagen Udsatt

Dom/m/eren fandt fornøden da Citanten æskede Sagen til Doms, at udsætte Sagen til neste Ting paa det at den indstevnte kunde fremviise sin Landskylds bog som bem/el/te Elling nu ey havde til stæde, hvor af erfares hvor leedis hand til Kierkens Ejere forhen har aflagt alle jordrottelig Rettigheder, siden Elling Mathiesen foregiver forinden nu, da itzige Kierke Ejere paastaar fløtningen for nogle Aar siden, ey at have ydet de forrige Ejere fløttning men betalt alt udi en Summa. og bliver altsaa sagen til næste Ting udfløttet

Fleere Sager frem kom ey efter paaraab udi Rette

Fogden frem lagde den over Skatternes 1ste og 2den termin forfattede Restance beløbende 406 rdr 2 mrk 11 sk

Ahlenfit Skibbreede

1748 d/en 31 Majj blev Rætten til almindelig Som/m/er tings holdelse satt med Ahlenfit Skibbreedes Almue paa tingstædet Alvestrøm/m/en i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts foged og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 288 findes anførte

For dette skibbreede blev de sam/m/e Kongl/ige forordninger og ordres oplæste som Ved nestforrige Ting stæder

Dernæst blev frem lagt til Publication følgende documenter.

1748: 324b

1. Sara Helena S/a/l/ig/ Contraleur Christian Holbergs udgivne Skiøde til Ole Blege paa {...} Hammers hoved Kierke samt Seims Annex Kierke dat: 3 julij 1747 med paateigned Copie af den Clausul af deres Maj/este/ts Forordning af 25 febr: 1733 som i alle Kierke skiøder indføres bør

2. Ole Bleges qvittering til Ole Hofsdahl teigned paa en imellem bem/el/te Ole Hofsdahl og forrige Ejere oprettede forpagtning Contract om Revenuernes Oppebørsel af Ham/m/ers og Seims Kierker dat: 30 april 1737 som d/en 17 Julij sam/m/e Aar er publiceret hvilcken Ole Bleges qvittering er dat: 30 jan: 1748 og i Pante bogen fol: 360 indført.

3. Brithe Monsdatter Fosse, Ole Sellevold med fleere deres udgivne bøkelsæddel til Rasmus Monsen paa 24 12/35 Mark Smør 12 12/35 Kande Malt i Gaarden Fosse dat: 17 april med Rev:

4. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Fosse d/en 6 8ber 1747 efter Morten Mortensen vid: fol: 360

5. H/er/r Jens Bruun paa Justitz Raad Steensens Veigne hands udgivne bøkelsæddel til Christen Willumsen paa ½ Løb 9 Mark Smør 18 Kander Malt i Gaarden Tveten dat: 1 Dec: 1747

6. Publiceret Jacob Torbechs udgivne Pante Obligation til Warner Hossevinchel stoer 400 rdr dat: 8 Majj 1748 vid: fol: 359

7. Knud Fosse, Jon Fosse og Niels Echelands med fleere deres givne Skiøde til Anders Olsen paa 25 5/16 Mark Sm: 11 ¼ K: Malt foruden hvad Kiøberen *Ejeren (Ejer?)

8 7/16 Mark Sm: 3 $\frac{3}{4}$ K: M: tilsam/m/en 1 p/un/d 9 $\frac{3}{4}$ Mark Sm: 15 K: M: i Gaarden
Espeland dat: 31 Maj 1748 vid: fol: 359

8. Kongl/ig Skiøde til Ole Andersen paa 1 p/un/d 12 Mark Sm: og 12 Mæler Malt udi
Gaarden Fischesetter dat: Jægersborg d/en 16 8ber 1747 vid: fol: 360

Og som ingen Sager frem kom for Rætten blev den af Fogden frem lagde Restance over
Skattnes beløb atteret der beløb 549 rdr 11 sk

Echanger Skibbreede!

1748 d/en 6te junij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Echanger
Skibbreedes Almue paa Tingstædet Bernestangen i overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts
Foged Rasmus Smithes fuld Mægtig Jørgen Vang og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd
hvis Navne fol: 291 findes tilførte untagen i Iver Olsen Kaalaases Stæd er Mons Larsen
Echanger antagen og af Laug Manden i Eed tagen,

For dette Skibbreedes Almue blev de sam/m/e Kongl/ige ordre og forordninger oplæste som
Ved nestforrige tingstæder.

Dernæst publiceret

Kors kierkens Kierke Værger Ole Steens udgivne børsæddel til Niels Jacobsen paa
1 p/un/d Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Kielkalv (Kikall) dat: 13 Dec/em/br/is/ 1747

2. Birgithe S/a/l/ig/ Hans Bangs som forpagterske af Bergens Hospitals Godtz
hændes udgivne børsæddel til Ole Olsen paa 18 Mark Smør $\frac{1}{4}$ tønde Malt i Gaarden
Maalvigen dat: 16 Maj 1748 med Rev: ej dat

3. Anne Hansen S/a/l/ig/ Justice Raad Frimans udgivne børsæddel til Hemming
Monsen Møching paa 1 p/un/d Sm: 1 Mæle 4 Kander Malt i Gaarden Hølleland dat: 10 jan:
1748 med Rev: ej dat

1748: 325

4. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Biørndahl d/en 7 Nov: 1747 efter afg/angne
Marthe Erichsdatter vid: fol: 360

5. Johannes Erichsen Biørchelands udgivne Skiøde til Sieur Nielsen Biørndahl paa 9
Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Biørndal dat: 6 junij 1748 vide fol: 360

6. Lars Halversen Fielsendes udgivne Skiøde til Iver Olsen Esem paa $\frac{1}{2}$ Løb Smør
12 Kander Malt i Gaarden Fyllingsnes dat: 6 junij 1748 vid: fol: 360

7. Aflyst Johannes Andersen Indre Eides udgivne Pante Obligation til sin Fader
Anders Andersen Indre Eide paa Capital 38 rdr, eftersom bem/el/te Summa efter Creditors
paateignede qvittance af 6 junij 1748 er Vorden betalt, og blev altsaa erm/el/te Obligation af
Pante bogen udslettet vid: fol: 351

8. Ole Johan/n/esen Toftes udgivne børsæddel til Ellef Larsen Aschelund paa 12
Mark Smør $\frac{1}{12}$ deel faar i Gaarden Tofte dat: 6 junij 1748 med Rev: ej dat

9. Ole Nielsen Biørge Odels og Penge Mangels Lysning til 9 Mark Smør 3 $\frac{3}{4}$
Kande Malt i Gaarden Biørge som Ole Aamundsen Biørge med sin hustrue Anne
Arnesdatter i Skifte d/en 6te Martij 1747 er tilfalden dat: 6 junij 1748

10. Provsten H/er/r Ole Tidemans udgivne børsæddel til Joen Nielsen paa $\frac{1}{2}$ Løb
Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Rommereim dat: 17 Maj 1748 med Rev: ej dat

D/en 7de ejusdem blev Rætten med sam/m/e Laug Rættes Mænd satt og frem kom til publication

1. Gudmund Johansen Indre Eisnes paa egne og MedEjeres Veigne hands udgivne bøkelsæddel til Elling Olsen paa en Pladtz og huuse Grunder udi Lam/m/eholmen kaldet beliggende under Indre Eisnes tilhørende Ejendom dat: 6 junij 1748 med Rev: ej dat

2. Berge Halversen Lechnes og Aschild Halversen Sieursets udgivne bøkelsæddel til Joen Myhr paa 18 Mark Smør i Gaarden Heltvedt dat: 6 junij 1748 med Rev: ej dat

3. Ole Olsen Esem og Iver Olsen Fyllingsneses udgivne Skiøde til Mons Olsen paa ½ Løb 4 ½ Mark Smør 18 K: Malt hvor under Kiøberens egen Arvede Anpart er indbereigned i Gaarden Esem dat: 7 junij 1748 vide fol: 360

Der efter blev paaraabt om nogen Sager til dette ting var indstevnt

Paa Fogden Sing/neu/r Rasmus Smithes Veigne frem stoed for Rætten hans fuld Mægtig Jørgen Vang og gav til kiende at Velbem/el/te h/er/r Foged ved muntlig Stevne Maal haver ladet indkalde Aamund Magnesen Gillesvig for fortiilig Sam/m/enleye med sin hustrue til doms lidelse og bøders udreedelse efter Loven,

Den indstevnte blev 3de gange paaraabt men mødte ikke, men som ey mødte meer end det eene stevne Vidne bliver Sagen til nydt stevne Maal udsatt til næste Ting.

Lehns Mand Magne Esem som Forpagter af Kongens og Præstens anpart Korn og smaaetiende haver til dette Ting tiid og stæd med muntlig Varsel ladet indkalde Lars Brynildsen Fyllingen for Resterende 5 aars tiende til 1747 aars Udgang der aarlig beløber 2 mrk 8 sk og hver tredie Aar desuden 6 sk som tilsam/m/en bliver den Summa 2 rdr 1 mrk 1 sk derfor at lide dom til tiendens betaling samt Erstattning for paaløbende Processes bekostning.

Den indstevnte Lars Brynildsen Fyllingen blev 3de gange paaraabt og mødte ikke,

Stevne Vidnerne Ole Nedre og Mons Øfre Echnes fremstode og eedelig afhiemlede det de med 14

1748: 325b

dagers Varsel lovlig har indstevnt Lars Brynildsen Fyllingen til dette ting at møde Lehns Manden Magne Esem for hvis hand er pligtig i tiende Rettighed at svare, derfor at lide Dom i fald hand udi mindelighed ey afbetalte den Resterende tiende til Citanten Magne Esem, dog ey at melde enten for hvor mange Aar eller hvor meeget tienden beløb sig, men allene for alt hvis hand paa tienden Restede.

Eragted

Den lovlig indstevnte og ey mødende Lars Brynildsen Fyllingen forelægges Lavdag til næstholdende høsteting, hvilken forelæggelse i lovlig tiid Citanten besørger forkyndt

Derefter fremlagde Jørgen Vang den af ham forfattede Restance over de Kongl/ige Skatters 1ste og 2den termin der beløb 415 rdr 6 sk.

Hossanger Skibbreede!

1748 d/en 7de Junij blev Rætten satt til almindelig Som/m/ertings holdelse med Hossanger Skibbreedes Almue paa tingstædet Bernestangen i Overværelse af fogdens fuldMægtig Jørgen Vang og de Retten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 229 findes tilførte

untagen udi Erich Rachnes sin Stæd er Anders Larsen Mielstad opnevnt og i Eedtagen, og i Ole Olsen Børtvedts stæd blev antaged Haldor Fotland som forlængst har aflagt sin Laug Rættes Mands Eed

For dette Skibbreede blev alle de Kongl/ige forordninger og andre Ordres oplæste som Ved nest forrige Ting stæder

Dernæst publicered

1. Anders Andersen Eides udgivne Skiøde til sin Sønn Johannes Andersen paa 4 Mark Smør 8 Kander Malt 8 skilling i pænge dat: 6 junij 1748 vid: fol: 361

2. Sara Helena S/a/l/ig/ Grans udgivne Skiøde til Ole Blege paa Ham/m/ers og Seims Kierker dat: 3 julij 1747 vide fol: 359

3. H/er/r Jens Bruns udgivne bøkelsæddel til Hans Joensen paa ½ Løb Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Dahle Ham/m/ers Præste boel tilhørende dat: 13 April 1748

4. Andreas Garmans udgivne Odels skiøde til Ole Johannesen hans hustrue og Arvinger til 1 p/un/d 21 Mark Smør 22 Kander Malt i Gaarden Nore Mielstad dat: 14 febr: 1748 vide fol: 361

5. Ditto hands Odel og Pænge Mangels Lysning paa sin umyndige datter Anne Magrethes Veigne til 2de Jordeparter Nore Mielstad skyldende [Smør] 1 Løb malt 36 Kander i Søre Mielstad [Smør] ½ Løb Malt ½ tønne dat: 21 Majj 1748 vide fol: 361

6. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Langeland d/en 6 April 1748 efter afg/angne Ole Johansen vide fol: 361

7. Ditto forrettet paa Gaarden Miøs d/en 22 april 1748 efter Mons Nielsen Miøs vide fol: 361

D/en 8de ejusdem blev Rætten igien med sam/m/e Laug Rætt satt og blev til publication fremlagt

8. Anders Christophersen Tirevolds udgivne Skiøde til Ole Rasmusen Eisnes paa 18 Mark Smør ½ tønne Malt i Gaarden Tirevold dat: 7 Junij 1748 vid: fol: 361

9. Elling Olsen paa egne og øvrige Medarvingers Veigne Ander[s] Torgersen Jon Vestre Kleppe med fleere deres udgivne Skiøde til Aschild Torgersen paa 1 p/un/d Sm: 1 Mæle Malt i Gaarden Røslund hvorunder er indbereigned den Part Kiøberen selv er eyende dat: 8 junij 1748 vide fol: 361

10. Berge Olsen Hannestvedts udgivne Skiøde til Ole Olsen paa 4 Mark Smør 2 Kander Malt i Gaarden Hanestvedt dat: 8 junij 1748 vid: fol: 361

1748: 326

11. Mageli Rasmusdatter Langelands udgivne bøkelsæddel til Elling Olsen paa 18 Mark Smør 6 Kander Malt i Gaarden Langeland dat: 7 Junij 1748 med Rev: ej dat

12. Stiftsprovst H/er/r Ole Tidemans udgivne bøkelsæddel til Mons Wemmensen paa 18 Mark Smør 15 Kander Malt i Gaarden Yttre Bernes dat: 17 Majj 1748 med Rev: ej dat

13. H/er/r Jens Bruns udgivne bøkelsæddel til Ole Sævresen paa 28 4/5 Mark Sm: 14 2/5 Kande Malt i Gaarden Kalleklev dat: 17 Jan: 1748 med Rev: ej dat

14. Hans Joensen Dahles Revers og forpligt til hans Værfader Anders Larsen Dahle, det bem/el/te hans Værfader og Værmøder Aarlig saalænge de lever skal nyde Ophold paa hans tilbøkede Gaard, føde for 2de Kiør og 2 smaler og 1 tønne Korn, dat: 8 junij 1748

For Rætten fremstoed paa Fogden Sing/neu/r Rasmus Smithes Veigne hans fuld Mægtig Jørgen Vang og til kiendegav det Velbemelte H/er/r Foged Ved muntlig Stevne Maal at have

indstevnt Erich Olsen Rachnes for begaaed Leyer Maal udi sit Egteskab med Qvinde Mennisket Kari *Knusdatter Møching til Doms Lidelse efter Lov og forordning, ligesom og til Veder Mæhle indkaldet det besvangrede Qvinde Menniske bem/el/te Kari Knusdatter hændes over ham inden Rætten giørende bekiendelse at anhøre og dom lide

Den indstevnte Erich Rachnes møtte ikke efter 3de ganges paaraab.

Stevne Vidnerne Anders Knudsen og Anders Nielsen fremstode og eedelig afhiemlede Stevne Maalet, det de for 3 Ugers tiid Var i Erich Rachnes huus og forkynste ovenstaaende Stevne Maal, men ey taledede med ham selv da bem/el/te Erich Rachnes allerede Var bortreyst til Sogn.

Den indstevnte Kari Knusdatter mødte, og tilstoed {at Være} af Erich Olsen Rachnes der \er/ en gift Mand at Være besvangred, og at have nestleeden Nye Aars dag fød det barn som i Utugt af dem begge er afield, tilstoed ligeleedis det bemelte barn er død, og at hændes Vilkaar til bøders Udreedelse er aldeelis intet,

Fogdens fuldMægtig forlangede Sagen mod Kari Knusdatter udsatt til næste ting, og Lavdag for den ude blevne Erich Rachnes til næste Rætt.

Eragtet

Den lovlig indstevnte Erich Rachnes forelægges Lavdag til næst holdende Høsteting, ligesom Sagen mod Kari Knusdatter lige leedis til neste ting forfløttes.

Og som fleere Sager ey fremkom udi Rætte fremlagde Fogdens fuld Mægtig den forfattede Restance over de Kongl/ige Skatters 1ste og 2den termin der beløber 368 rdr: 5 mrk blev attestered

Arne Skibbreede

1748 d/en 11te junij blev Rætten til almindelig Som/m/ertings holdelse sat med Arne Skibbreede i Overværelse af deres Kongl/ig Maj/este/ts Fogeds fuld Mægtig Jørgen Vang og de Rætten tilnevnte Laug Rættens Mænd hvis Navne fol: 276 findes tilførte

For dette Skibbreede blev de sam/m/e Kongl/ige forordninger og Reschripter oplæste som ved nest forrige ting stæder

Dernæst publicered

Anders Niensens boende paa Nobiskroe hands udgivne Skiøde til Knud Nielsen Møller paa et huus i St/o/r/e/ Sandvigen beliggende dat: 11 Nov: 1745 vid: fol: 361 et 362

2. Knud Nielsen Møllers udgivne Pante Obligation til Sieur Olsen Store Sandvigen paa Capital 60 rdr: dat: 27 Martij 1748 vid: fol: 362

1748: 326b

3. Anne Olsdatter afg/angne Hans Jørgensen Hørops Enckes udgivne Skiøde til Berge Danielsen og Elling Rasmusen paa et Nøst bestaaende udi St/o/r/e/ Sandvigen dat: 3 Majj 1748 vid: fol: 362

4. Niels Larsens Afkald til Værgen Anders Olsen at have bekom/m/ed sin Arv med 16 rdr 3 mrk 2 sk dat: 3 Majj 1748 vid: fol: 362

5. Karen Frimans udgivne fæstesæddel til Berge Danielsen paa en liden huusegrund 18 Alen i Længde og 11 alen i bredde beliggende i St/o/r/e Sandvigen dat: 3 Majj 1748

6. Ligeleedis hændis fæstesæddel til Berge Danielsen og Elling Rasmusen paa Nøstegrunden 16 alen i Længde og 11 alen i bredde i bem/el/te Sandvigen liggende dat: 3 Majj 1748

7. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Herland d/en 23 Nov: 1747 efter afg/angne Fabian Monsen vid: fol: 361

Procurator Barth mødte som fuldMægtig *af (for) H/er/r Consistorial Raad og Sogne Præst til Ous Præstegield Velærværdige H/er/r Gert Geelmeyeden og gav tilkiende at hand følgerlig ordre Ved skriftlig Stevne Maal dat: 24 Majj nestleeden haver indkaldet Sing/neu/r Hendrich Crometij Ejere og beboer af Gaarden Salhuus til dette ting at møde for Dom at liide til at indfrie sin under dato 4de Aug: 1745 udgivne Obligation og Pante forskrivelse stoer 400 rdr tillige med Resterende Renter, samt at erstatte denne Processes Omkostning skadesløs med Videre stevne Maalet indbefatter.

Stevne Vidnerne Michel Seim og Johannes Michelsen Seim fremstode og eedelig afhiemlede det de Lovlig og i rette tiid har forkyndt Stevne Maalet udi Hendrich Crometijs Huus, som ey selv var tilstæde, men talte med hans Kone som selv læsede stevne Maalet igiennem, og lovede at indberette sin Mand naar hand hiemkom stevne Maaletz indhold.

Niels Jonsen Horvig og Jon Rasmusen Hordvig fremlagde fra Sing/neu/r Hendrich Crometij et skriftlig Indlæg under 10de junij sist leeden som er af følgende Indhold

Barth i henseende til at den indstevnte ey allene tilstaaer Geldens Rigtighed, Obligationens Opsigelse samt lovlig indvarsling saa holdt hand ufornöden at æske nogen forklaring af de i stevne Maalet benevnte Persohner som Obligationen haver opsagt, men Vilde slutte Sagen til Doms, og til den Ende i Rette lagde den indstevntes udgivne Originale Obligation dat: 4 aug: 1745 efter hvilcken Citanten paa de paastevnte 400 rdr med de paaløbne Renter er given første Priorite i Gaarden Salhuus med paastaaende Huuse og Vedhørende Herligheder, og fantes paa sam/m/e Obligation afskreven Renter at Være betalt til 4de Aug: 1746 saa at Renten nu ubetalt Rester fra bem/el/te 1746 d/en 4 aug: og inntil en-

1748: 327

delig og skadesløs betaling erholder, Comparenten paastoed altsaa Dom over den indstevnte, saavel til Capitalens Udreedelse af Pantet som de inntil fornøvelig betaling erholdes paaløbende Renter følgerlig Obligationens formeld, og endelig Erstattning for denne ibragte og paa førte Processes Omkostning siden mindelig betaling ey har Været at erholde, saaleedis Stempled Papier til Stevningen 6 sk stevningens forkyndelse 2 mrk 4 sk dom og forseiglings penge 5 mrk 4 sk stempled Papier til den forventende dom 4 mrk 8 sk Dom/m/ens forkyndelse 2 mrk 4 sk Comparentens Skydtz fra Bergen og hertil ting stædet som er 3 Miil samt tilbage igien 1 rdr, og endelig Comparentens Sallarium for stevningen at forfatte og til forkyndelse besørge for sin Reyse og Under holdning her til ting stæden Sagen til Doms at proseqvere og besørge med videre 4 rdr. som gjør tilsam/m/en 7 rdr 1 mrk 14 sk og som Obligation forsickrer Citanten om at nyde skadesløs betaling saa forventede Comparenten og at de forbem/el/te Omkostninger Vorder got giordt og approberede og altsaa indlod Sagen med paastand om endelig Dom til Pængernes betaling saavel udi Pantet som andre Debtors Ejendeele.

Sagen optages til Doms til i Morgen formiddag

D/en 11te junij blev Rættten igien med sam/m/e Laug Rætt satt og blev da følgende for Rættten

Dømt og afsagt!

Som den af Citantens fuld Mægtig producerede Pante Obligation udgivet af indstevnte Henrich Danielsen Crometij d/en 4de Aug: 1745 ey allene udviiser det Consistorial Raad Geelmeyeden til bem/el/te Crometij har laandt en Capital 400 rdr for hvilcke ham er givet Pant med 1ste Prioritets Ræt i Gaarden Salhuus med Videre Vedhørende Herligheder inntil bem/el/te Capital med dessens Opløbende Renter er Vorden betalte, men end og at bem/el/te Crometij Ved sit frem lagde Indlæg ey allene har tilstaaed Gieldens Rigtighed men og Obligationens Opsigelse i lovlig tiid, og dog ikke til denne tiid har prestered betalning efter sin forskrivelses Indhold,

Thi kiendes og dømmes her med for Rætt at indstevnte Hendrich Danielsen Crometij ey allene til Citanten Consistorial Raad Geelmeyeden bør betale Obligationens fulde Capital med 400 rdr med Resterende Rente fra 4de Aug: 1746 som \nu allereede/ beløber for 1 aar 10 Maaneder 6 dage til 36 rdr 5 mrk 15 sk og end Videre opvoxer til Obligationen indfries, men end og erstatte denne Processes Omkostning med 5 rdr 2 mrk som alt 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse bør udreedes under lovlig Nam og Exsecution udi ovenm/el/te og specificerede Gaard Salhuus og dens tilhørende Herlighed og pertinentier ved Rettens Videre befordring efter Loven.

1748: 327b

Publicered

Marcus Knudsen Myhrdahls udgivne Skiøde til Mons Larsen paa 18 Mark Smør 12 Kander Malt i Gaarden Myhrdahl dat: 10 Junij 1748 vid: fol: 362

2. Johannes Clementsens udgivne Skiøde til Johannes Larsen paa 18 Mark Smør 9 Kander Malt i Gaarden Bircheland dat: 10 junij 1748 vid: fol: 362

Fleere Sager fremkom ey for Rætten efter paaraaben

Fogdens fuldMægtig frem lagde den forfattede Restance over de Kongl/ige Skatters 1ste og 2den termin beløbende 541 rdr 11 sk

Mielde Skibbreede

1748 d/en 11te Junij blev Rætten til Almindelig Som/m/ertings holdelse satt med Mielde Skibbreede paa Tingstædet Mielde i Overværelse af Fogdens fuld Mægtig Jørgen Wang og de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 274 findes tilførte,

For dette Skibbreede blev alle de Kongl/ige forordninger og øvrige Ordres oplæste som Ved de forrige tingstæder!

Dernæst blev

Aflyst en af Anne Mentz udgiven Pante Obligation til sin Sønn Jens Hierman dat: 12 Nov: 1734 paa Capital 36 rdr da sam/m/e af bem/el/te Hiermand fantes at Være qvittered

2. Anne Mentzes udgivne Skiøde til Sergiant Johan Harbitz paa hændes tilhørende huus i Hausvigen bestaaende dat: 17 Sept: 1745 vide fol: 362

3. Deres Excellence Stifts befalings Mand á Møinichens givne Resolution til Johan Harbitz at bruge et ringe Giest giver stæd i Haugsvigen dat: 12 aug: 1747 vide fol: 362

4. Elling Olsen Langelands udgivne Skiøde til Mons Johannesen Gerstad paa 18 Mark Smør 1 Mæle 3 Kander Malt i Gaarden Soelberg dat: 7 Junij 1748 vid: fol: 363

5. Ole Grønaas, Magne Brudvig og Ellef Klevelands paa deres Myntlingers Veigne deres udgivne bøkelsæddel til Mons Johannesen Gerstad paa 18 Mark Smør 1 Mæle 3 Kander Malt i Gaarden Soelberg dat: 7 junij 1748 med Rev: ej dat

6. Commerce Raad Gartners udgivne bøkelsæddel til Ole Olsen Vatlø paa 1 p/un/d 3 Mark Smør ¼ faar i Gaarden Vatlø dat: 13 april 1748

7. Bispede Bornemands udgivne bøkelsæddel til Johannes Simonsen paa ½ Løb Smør 1/6 huud 1 Mæle Korn i Gaarden Reista dat: 13 febr: 1748 med Rev: ej dat

8. Biskop Londemands udgivne bøkelsæddel til Joen Rasmusen Schiøstad paa ½ Løb og 6 Mark Smør 1 kvarteer Malt i Gaarden Litthuen dat: 27 Maj 1748 med Rev: ej dat

1748: 328

D/en 12te ejusdem blev Rættens igien med sam/m/e Laug Rætt satt og blev publiceret

1. Ole Bastesen Kierchebrudvigs Skiøde til Ole Olsen Schafthun paa 1 p/un/d 4 4/5 Mark Smør 9 3/5 Kande Malt i Gaarden Schafthun dat: 11te junij 1748 vide fol: 363

2. Jens Magnesen Fladaas Erich Kleveland og Lars Hauge paa egne og umyndiges Veigne deres udgivne Skiøde til Peder Andersen Vefletvet paa 16 2/9 Mark Smør 8 5/6 Kande Malt i Gaarden Vefletved Indbereigned den Part Kiøberen selv har arvet, dat: 12 junij 1748 vide fol: 363

3. Sorenskriver Garmans meddelte Extract og Udtog af endeel fremlagde Skiftebreve hvorefter Carl Wichne arver efter sin Fader Mons Larsen 3de jordeparter dat: 12 junij 1748 vid: fol: 363

4. Skiftebrev forrettet paa Gaarden Nore Borge d/en 10 Jan: 1748 efter afg/angne Anne Erichsdatter Vid: fol: 363

Og som ingen Sager til dette Ting Var indstevnt, ey heller nogen for Rættens Videre havde at forrette, fremlagde Fogdens fuld Mægtig den over Skatternes 1ste og 2den termins Skatter forfattede Restance der beløber 371 rdr 3 mrk 13 sk

Extra Ting!

1748 d/en 18de julij blev i følge Deres Excellence H/er/r Stifts befalings Mand Christian á Møinichens skriftlige Ordre under 6 junij sistleeden extra Ting beram/m/et og Rættens satt paa Ting stædet Bernestangen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rættens tilnevnte Laug Rættes Mænd 1. Lars Nielsen Nedre Echanger 2. Johannes Knudsen Øfre Echanger 3. Johannes Sieursen Bernes 4. Ole Olsen Lohne 5. Aschild Tørresen Røslund 6. Johannes Bergesen Yttre Eide 7. Niels Andersen Myhr og Michel Hansen Nedre Echanger,

Hvor da for Rættens frem stoed Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Rasmus Smith og gav tilkiende det hand i følge Deres Excellence H/er/r Stiftsbefalings Mand á Møinichens oven allegerede ordre til denne i dag bevilgede Extra Rætt Ved skriftlig Stævning under 28 junij sist leeden haver med Lovlig Varsel ladet indstevne en afvigte Aar d/en 23 8ber her i bøygden paagrebne Landløber ved Navn Jens Jensen fordi hand nogen tiid før action imod ham blev anlagt er bortrømt derfor saavel som for hans Omstripping Vedbørlig at Vorde afstraffet, til sam/m/e tiid er og indstevnt hans anordnede Forsvar Lehns Manden Magne Esem Sagen paa hans Veigne at forsvare, høyst bem/el/te Deres Excellences bevilning om Extra Rætts holdelse, samt den af fogden fremlagde Stævning er begge saaleedes lydende

Den indstevnte Jens Jensen frem stoed for Rættens ustocket og uden Jern, og tilstoed lovlig for denne Extra Rætt som

1748: 328b

i dag holdes at Være indstevnt for hvis Stevne Maalet indeholder

Lehns Manden Magne Esem mødte ligeleedis og frem lagde Deres Excellences Stiftampt Mandens skriftlige Ordre under 27 febr: sistleeden hvorefter hand til defensor for bem/el/te Jens Jensen er Vorden Constituered, og til kiendegav ligeleedis at have til dette extra Ting faaed Lovlig Varsel

Derefter blev den mødende Jens Jensen atter examinered, som i alt om sin føde stæd, Alder, {Forældres Navne} og Ophold stæd gjorde sam/m/e forklaring som Ved det tagne forhør under 24 8ber sistleeden Aar hand inden Rættens aflagde, som efter at sam/m/e \forhør/ blev ham forelæst sagde hand det i alt Var sandt uden minste forandring. Fogden tilspurte end Videre den indstevnte hvad Aarsag hand havde til at desertere fra sin Arrest, hvortil hand svarede det Peder Pedersen som Var i sam/m/e Arrest forførte ham dertil tilstoed dernæst at saa snart hand forloed dette fogderie reyste hand igiennem Hollands Dahlen i Sundhorlehns Fogderie og derefter til Qvindherrit til Etne og omsiider ude Ved Bøm/m/el fiorden hvor hand blev paagreben og atter udi sin Arrest indsatt, imidlertiid hans flugt Varede Var hand hist og der og betlede sit brød uden at antage sig nogen tieniste, og har hand siden hand undvigte sin tieniste fra Gaarden Tvedten som Var i fior Vaar som er halvanden Aars tiid stædse fra et til andet stæd omstripped og med Leediggang og betlerie uden at antage tieniste seed sig ernæred

Fogden producerede en fra Sognepræsten i Sunds Præstegield H/er/r Hendrich Steiner indhæntede Attest under 2 jan: sistleeden hvorvidt hand om bem/el/te Jens Jensens forhold har Været bekiendt, siden hand Ved det første forhør har angivet sig udi Sunds Gield at have opholdet sig fra en tiid, og er sam/m/e attest af følgende indhold

Bem/el/te Jens Jensen tilstoed attestens Rigtighed i alle Maader og at hand fra Slottens begyndelse og Kornskaaren løb om med Christence Jensdatter som hand forlod i Masfiorden, siden kom hand nemlig Jens Jensen atter i lav med et løst Qvinde Menniske nemlig Pernille Olsdatter paa Woss som hand aflede et barn med, og skiltes hand med den sistbem/el/te Pernille i Sundhorlehns fogderie og Veed hand ikke hvor hun er af

1748: 329

bleved ey heller om barnet er i live eller dødt, Delinqventen tilstoed end Videre det hands forældre har Væredt omstrippende betlere der nu paa et nu paa et andet stæd har om flacked og at hand ey Veed paa hvad stæd de ere døde, har ey heller formeedelst sin Ustadighed som den der ey har Været i halvanden Aars tiid i tieniste hos nogen, Været til Confirmation og Alters, men Vilde ingenlunde tilstaae Videre end hvis forhen af ham tilstaaet er om det bedragerie paa Gaarden Veaae hand foretog sig

Fogden som ey Videre fandt fornøden at qvestionere den indstevnte Vilde afvarte hvad defensor til den indstevntes forsvar kunde til føre

Lehns Manden Magne Esem forestillede at som hand har hørt delinqventens egen tilstaaelse om hands forhold og fornum/m/ed af den producerede Præstes Attest det hand med Leediggang og tryglen har omflacked fra et til andet stæd, havde hand ey noked derimod at erindre, men anstilled Sagen til en mild Dom.

Fogden svarede at siden Jens Jensen og hans anordnede defensor intet til sin Sags forsvar haver frem ført og det saavel af hans egen bekiendelse som den producerede Sognepræst H/e/r Steiners attest befindes at hand fra sin Ungdom deels med sine forældre og siden efter

deres død paa egen haand har flacked omkring i Landet snart med et qvindfolck snart med et andet af hvilcke hand med Pernille Olsdatter har afled barn og uvisst om de andre og med ham er blevene besvangred det ey heller er beviist at hand haver tient hos nogen for kost og Lønn untagen efter H/er/r Steiners attest hos Peder Dom/m/edahl efter Jens Jensens Udsiigende 1 Aar og nogle Uger hos Albert Tvedt hvorfra hand af tienisten er bortløben og da hand sin tiid med Leediggang saaleedis haver bortdreven saa paastoed fogden at bem/el/te Jens Jensen efter Lovens 3 bogs 21 Cap: 16 art: bør straffes med Arbeyde udi fængsel saa lang tiid hand haver opholdt sig med Leediggang og det saa meeget meere siden hand fra sin Arrest hos Lehns Manden Ole Hatland er undvigt, indstillede altsaa Sagen under Dom.

Den indstevnte Jens Jensen med det andordnede forsvar Magne Esem havde paa Rættens tilspørsel ey Videre at forestille{de}, men sluttede Sagen til Doms, Refererende sig til sit forrige

Hvorefter følgende for Rætten i parternes paahør blev

1748: 329b

Dømbt og afsagt

Af den indstevnte Jens Jensens egen frivillige tilstaaelse saavel Ved det inden Rætten d/en 24de 8ber sistleeden Aar tagne forhør, som atter i dag for denne bevilgede extra Rætt, erfares det bem/el/te Jens Jensen, som for halvanden Aars tiid fra sin siste tieniste paa Dom/m/edahl i Sunds Præstegield i Nordhorlehns fogderie bortløb stedse som et løst Mandfolck snart fra et snart til et andet og langt fra liggende Stæd i følge med andre lige sindede løse qvinde Mennisker har omflacket Landet igiennem, uden at Ville antage tieniste hos nogen der med kost og Lønn kunde see ham paa en søm/m/eligere Maade ernæred, formedelst hvilcken sin utilbørlige Omgang hand i følge Forordning af 9de febr: 1684 {ey anderleedis} som en Løsgiemger bør ansees, og som bem/el/te Jens Jensen efter egen tilstaaelse des uden Ved forøved bedragerie paa Gaarden Veaa, tryglen, Løstaghed med det med sig havende løse qvinde Menniske Pernille Olsdatter og Ventelig fleere laster har forseet sig, og til sist Ved sin Undviigelse fra Arresten hos Lehns Manden Ole Hatland paadraged sig større straf,

Kiender og døm/m/er Vii hermed for Rætt, at bem/el/te Jens Jensen ey allene for den tiid hand har entholdt sig fra at tiene, da hand dog intet fattes paa Sundhed og Leegemetz Kræfter, men end og for begangne usøm/m/eligheder og Arrestes brydelse bør ifølge Lovens 3 bogs 21 Cap: 16 art: og forordning af 27 Nov: 1739 arbeyde Ved Bergens fæstning udi Jern 3de Aar, hvilcket alt 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse bør efterkom/m/es under Videre Medfart efter Lov og Kongl/ig Allernaadigste forordninger

Aastæds Sag!

Anno 1748 d/en 30 julij indfandt jeg mig paa Gaarden Schaar beliggende i Mielde Skibbreede og Nordhorlehns Fogderie hvor Rætten da betiimelig om Morgen blev satt i Nerværelse af de af Lehns Manden Johannes Ascheland paa Fogden Smithes Vaigne opnevnte Laug Rættens Mænd sc: Erich Klæveland, Erich Hauge, Anders Houge Erich Eide, Rasmus Eide og Johannes Rønhovde,

Hvor da for Rætten frem stillede sig Anders Joensen Schaar som er Leylænding og Opsiddere paa ermelte Gaard Schaar som til Haugs Mensal Godtz er henhørende, og anmeldte det hand til den/n/e

1748: 330

dag tiid og stæd Ved muntlig Stevne Maal Ved de 2de Stevne Vidner Aschil Dahltvedt og Erich Johannesen Hauge haver ladet indstevne sin Naboe og Grande Mons Johannesen Schaar for at jevne med sig dend Urætt hand haver saavel i Ager som Eng, da bem/el/te Mons Johannesen efter Citantens formeening har bædre Part skøndt deres Jordebrug lige høyt er skyld satt, hvilcken jevning hand paastaar Ved Rættens Skøn og Grandskning skal Vorde ham tillagt, og Mons Johannesen Ved Dom frasagt

Stevne Vidnerne Aschild Dahltvedt og Erich Johannesen Hauge frem stode og under Eed afhiemlede det de med muntlig Stevne Maal meer end for 14 dager siden har lovlig indstevnt Mons Johannesen Schaar at møde til dette Aastæds Ting Citanten Anders Schaar som har Urætt paa sin Ager og Eng for at Være tilstæde naar besigtelse paa Gaarden \skeer/ og Jordebrugende skulle besigtiges og grandskes, ligesom de efter Rættens tilspørsel forklarede fleere ey at have indstevnt

Dom/m/eren fandt fornøden at tilspørge Citanten først om hand ikke har tillige ladet indstevne sin Jord Ejere som for nerværende tiid er Sogne Præsten H/er/r Sylov, hvortil Anders Joensen Schaar svarede Ney, lige leedis tilspurte Rætten bem/el/te Anders Schaar om hand ey har ladet indstevne Stephen Olsen Schaar som er Leylænding paa denne Gaard og paa bruget med Mons Johannesen Schaar, og om den Jordepart bem/el/te Stephen Schaar bruger efter hands tancke ey skulle tillige besigtiges til paa følgende Aftag i fald den bædre befandtes end billigt og Rætt Var, hvortil Citanten svarede det hand ey har stevnet Stephen Olsen Schaar til Over og Nerværelse Ved denne agtede besigtelses forretning, skøndt hand er en rigtig Leylænding herpaa Gaarden og har den Jordepart i brug af hvilcken hand paastaar jevnet til sit brug som er ringere, end Videre efter Rættens tilspørsel declarered Anders Joensen at der paa sin og de 2de øvrige Leylændingers Jordeparter allereede Var slaget og indhøstet tem/m/elig meeget høe.

Eragtet!

Da det saavel af Citantens som Stevne Vidnerne egen tilstaaelse og afhiemling erfares at hvercken Jordrotten eller Opsidderen Stephen Olsen Schaar er tilkaldet til denne Siun og Grandsknings forretning som Lovens 1ste bogs 4 Cap: 1 art: udtrøckelig befaler om Rættergang maae have fremgang, kand og bør Rætten ey foretage sig nogen Grandskning uden Vedkom/m/endes lovlige tilkaldelse, thi bliver denne Sag til nyt Stevne Maal af Viist, og Citanten som Mislig har omgaaed med Stevningen og forvoldet Rættens Middel til at indfinde sig paa Aastæden uden at nogen forretning kand Vorde fremholdet

1748: 330b

herved tilpligtet at betale denne Aastæds bekostning

Extra Ting!

1748 d/en 4de Sept: blev i følge Deres Excellence Høy Welbaarne H/er/r Stifts befalings Mand Christian á Møinichens Skriftlige Ordre under 9de Augustij sistleeden extra Rætt satt paa Herløe Skibbreedes Tingstæd Alvestrøm/m/en i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged Rasmus Smithes fuldMægtig Jørgen Wang og de Rætten for dette Aar tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 285 findes tilførte og blev da den af bem/el/te Jørgen Wang frem lagde ordre om Extra Tingetz holdelse for Rætten oplæst og lyder saaleedis

Hvorda for Rætten frem stoed paa H/er/r Foged Smithes Veigne hans fuld Mægtig Jørgen Wang som i Rette producerede Velbem/el/te H/er/r Fogeds til denne Sags afhandling udstædde Stevne Maal Contra Christine Tørresdatter Johannes Tendre og Hustrue item

Dorthea Joensdatter og Metthe Johannesdatter som til dette extra Ting er indvarslede Dom efter Sagens beskaffenhed at lide og Vidner at anhøre, saa er og ind kaldet Mons Refskaar saavel paa Spørs Maal at svare om fornødiges som i Retten at frem føre enten Vidnesbyrd eller anden lov gyldig beviis om hvad han/n/em egentlig er fra staaen og til hvad Verdie, end og er indstevnt delinqventinden Christine Tørresdatters anordnede forsvar Lars Storoxe og endelig Boldevin Hansen med det Videre Stevne Maals formeld af dato 16 aug: 1748 som med sine paateigninger for Vedkommende indstevnte saaleedis er lydende.

Stevne Vidnerne Niels Wolle og Mons Bragstad frem stode og eedelig afhiemlede det de lige efter deres paateigning lovlig har forkyndt for Arrestantinden Christine Tørresdatter det frem lagde skriftlige Stevne Maal, lige som og sam/m/e læst udi Tvetevogen for Dorthe Joensdatter og datter Metthe Hansdatters siste tilholdstæd som er borttrømt som og i Hvidthofdenesset for Johannes Tendres tilhold stæd som lige leedis er borttrømt, bem/el/te Stevne Maal fantes og at Være forkyndt \saa vidt/ for Deres Excellence og Commendant General Lieutenant Weinman saa vidt den til Veder Mæhle indstevnte Boldevin Hansen er angaaende

1748: 331

men d/en 17 aug: sistleeden for Boldevin Hansen udi hans Arrest lovlig forkyndt efter den Vagthavende Ober Officeer Bryggers paateigning

Af {alle} de indstevnte mødte saavel Delinqventinden Christine Tørresdatter med sit anordnede forsvar Lehns Mand Lars Storoxe som og Mons Refskaar saa Vel som bem/el/te Mons Refskaars Hustrue Anne Johannesdatter og Tieniste Pige Marithe Michelsdatter som i fornødne tilfelde paa fremsatte qvestioner af Fogden \at tilsvare/ er indkaldet at Være tilstæde.

Jørgen Wang i anledning af Stevne Vidnernes gjorde forklaring erfarede at Johannes Tendre med Hustrue item Dorothea Joensdatter og Metthe Hansdatter er undviget og borttrømt saa frafaldt hand Stevne Maalet for saavidt dem Var betreffende under Reservation og tiltale til dem i fald de herefter skulle oppedages.

Citantens fuldMægtig frem lagde et d/en 6te og 17 julij paa Bergens fæstning over Boldevin Hansen holte forhør og Christine Tørresdatters derudi gjorde bekiendelse om at have Været med i det paa Gaarden Refskaar forøvede Tyverie hos Mons Refskaar, og om ikke benevnte Christine Tørresdatter denne for Krigs forhøret aflagde bekiendelse og for denne Rætt tilstaar, hvilcket forhør hand forlangede for Rætten oplæst saavidt hændes Udsiigende angaaer.

Derpaa fremstoed Christine Tørresdatter for Rætten som utvungen og frivillig tilstoed i alt sin forrige for Krigs Rætten under 17 julij sistleeden aflagde bekiendelse, som for hændes ordlydende blev oplæst og er af følgende indhold. lige som hun for denne Rætt end nøyere blev tagged under examination om hun ikke Veed meere at forklare om det forøvede tyverie, hvor de fra staaen Koster er afblevne, som Johannes Tendre dog efter hændes Anviisning udbar udi Kisten fra Mons Refskaars Stue, hvortil hun svarede aldeelis ey at have faaed nogen Andeel der udi untagen udi Pængerne som da ey kom meer paa hændes part *en (end) 1 rdr 3 mrk 4 sk, thi hvad sølv og Klæderne angaar som hun efter første forhør tilstoed at have paa sin part faaed, leverede hun til Johannes Tendre som skulle lade smelte sølvet og selge det, og detz Værd siden bevare (levere?) hændes, ligesom og de klæder hun fick paa sin part at forvare til hændes, men siden Johannes Tendre bortreyste har hun hverken faaed noget af sølvet eller Klæderne til bage, Videre blev

1748: 331b

hænde tilspurdt om hun ikke kiendte igien den her for Rættens mødende Mons Refskaars Hustrue hvor til Delinqventinden svarede jo, og at hun bem/el/te Delinqventinde havde sam/m/e Natt tyveriet skeede talet til bem/el/te Mons Refskaars hustrue som nægtede at lucke dørren op, det hun Var et fattigt Menniske som havde en gam/m/el Kone allene med sig som begierede om Huus og Natte værelse, men da bem/el/te Kone (Mons Refskaars hustrue) svarede havde du kom/m/ed om dagen skulle du faa Værelse hvortil Delinqventinden foregav en og anden Undskyldning, indtil Boldevin og Gunder Joensen breckede med en Øx dørren op, da Delinqventinden i følge med de øvrige Johannes Tendre, Boldevin og Gunder gick ind i stuen, hvor hun da gjorde Anviisning paa den Kiste, som stoed under Sængen, og Johannes Tendre siden udbar, og siden som forklaret er blev sønder hugget og aftaget hvad der udi befantes, dagen derefter da de kom i Tvetevogen hos Johannes Tendre blev det forefundne godtz deelt imellem dem, dog paa den Maade at alt sølvet skulle {den} smeltes af Johannes Tendre og saaleedis i byen til Guldsmeede selges, naar sam/m/e da Var solt skulle de udbragte pænge Vorde deelt samtlige imellem, end Videre forklarede Delinqventinden det hun Aftenen efter de Vare komne fra Refskaar og da de Var samlede i Hvidhofnesset saae hun en klump af det smeltede sølv, lige som Delinqventinden tillige med Boldevin og Metthe reyste til byen sam/m/e Aften og Johannes Tendre med hustrue paa en baad alle for at selge sølvet, men som Johannes Tendre da de alle fremkom til byen foregav at Guldsmeeden havde bort taget sølvet fra ham og havde sagt til ham det bem/el/te Johannes Tendre ingen Pænge skulle faa derfor forinden hand beviiste, hvor hand havde faaet bem/el/te sølv, og hvem hand selv Var, reyste hun igien tilbage med dem til Tvetevogen End Videre blev Delinqventinden tilspurdt om hun ey Vidste Guldsmeedens Navn hvortil hun svarede Ney, da Johannes Tendre og Boldevin allene skulle selge det. Videre Vilde Delinqventinden ey tilstaae, men i alt Vedblev sin forhen Ved Krigs Rættens gjorde forklaring og bekiendelse om det forøvede Tyverie, hvorudi hun saavel har Været Medvidere som Lodtagen, dog efter forgivelse af de øvrige igien betrooken \og bedraget/ saa hændes Lod er bleved den

1748: 332

ringeste, lige som bem/el/te Delinqventinde efter tilspørsel sagde aldeelis ingen fleere Medvidere end angivne ere, at Være afvidende, og til sit forsvar ey havde andet at fore stille uden at Være af de øvrige forført til denne handel og forseelse at begaae.

Mons Bastesen Refskaar fremlagde en under 3 Septembr: sistleeden forfatted og under hands haand underskrevet og forseigled Specification over de frastaalne effecter hvis Verdie hand i billigste Maade har selv vurderet at have kostet sig og i Arv at Være tagne til Summa 69 rdr 2 mrk 12 sk, hvilcken Specification for Rættens blev oplæst, og af bem/el/te Mons Bastesen Refskaar ey allene tilstaaet rigtig at Være forfatted, saaleedis som hand med sin Eed trøster sig at bekræfte om fornøden gøres men end og af Comparentens hustrue Anne Johannesdatter tilstaaet at alt som paa Specificationen er tilført og nu for Rættens oplæst alt sam/m/en at Være i Kisten da den blev om Natte tiider fra dem bort staalet og berøvet.

Delinqventinden Christine Tørresdatter efter tilspørsel om hun ey tilstoed at alt det anførte Var udi Kisten da sam/m/e af hænde og de øvrige blev bortstolen, hvortil hun svarede at alle de Sorter af Sølv Pænge og Klæder der udi fantes, men om sam/m/e Var af den Verdie Viste hun ikke.

Citantens fuld Mægtig sagde at som Sagen Ved Delinqventindens egen bekiendelse og tilstaaelse saavel for den/n/e Rætt som og forhen for Krigs forhøret at have Været med udi det begaaede og forøvede indbrud og tyverie paa Gaarden Refschaar ja den som først har givet Anledning paa *de{t} bortstaaene *Kister, saa eragtede Comparenten ufornøden at indhente Videre forklaring men paastaar at indstevnte Christine Tørresdatter i anledning af

forordningen af 4de Martij 1690 bør at lide og undgielde, og hvorefter hand indlod Sagen under Dom

Delinquentindens anordnede forsvar *Lenhns Mand Lars Storoxe fremstoed, som forestillede det hand {Ved} ikke mod delinquentindens egen bekiendelse har til hændes forsvar at fremføre noget, dog Vilde hand forvænte at der en mildere Dom udi hændes Sag bliver af Rættens afsagt, i henseende hun som et qvinde Menniske er bleven forført, og Været i Lav med fleere som dette tyverie har begaaet,

1748: 332b

Efter tilspørsel af Rættens havde Delinquentinden ey Videre at forestille{lse} men indlod Sagen til en mild Dom.

Citantens fuldMægtig Referered sig til sit forrige og paastod Dom.

Eragted

Sagen optages til Doms til i Efter Middag,

Hvor da følgende {Dom} i Parternes Paahør for Rættens blev

Dømt og afsagt!

Saavel af det for Krigs Rættens under 17 julij sistleeden som og for denne bevilgede Extra Rætt, har indstevnte Christine Tørresdatter frivillig og utvungen tilstaaet ey allene i følge med et andet qvinde Menniske og som omløbende betlere at have Væred paa Gaarden Refskaar, hvor hun da Væntelig udsaae Leylighed til det tyverie at øve som siden af hændes med fleere en 3 Ugers tiid derefter blev begaaet, det hun ønsked sig at eye den Kiste som stoed under Sængen i Mons Refskaars Stue, men end og som den der Virkelig har Væred med og udi Gierningen udi det Natten til d/en 15 febr: inde Værende Aar hos Mons Bastesen paa bem/el/te Gaard Refskaar gjorde indbrud {om Natten} og forøvede tyverie, da hun atter anstilled sig som et fattigt Menniske og silde paa Natten banckede paa dørrn med Forlangende at nyde Natte Værelse, men da bem/el/te hændes begier af Mons Bastesens Hustrue blev nægted, og dørrn af de i følge med sig havende 3de Mands Persohner med Øx blev opbrecked, haver hun først indgaaed i Stuen og efter tagen \og given/ information at ingen Mandfolck Var der inde, untagen Konen som laae i Sengen og et andet Qvinde Men/n/iske som gick paa Gulved, kom de 3de Medhavende Mandspersohner ind i Stuen, for hvilcke hun anviiste den Kiste der stod under Sængen som de siden udbar og bortrøvede, udi hvilcke nestbem/el/te Kiste adskillige Sorter af Sølvtoy pænge og gangklæder fandtes, som siden blev hændes og de 3de øvrige Mændspersohner imellemdeelt, hvis Verdie den fra staaelne Mons Refskaar efter forfatted og i Rette lagt Specification og vurderings Liste har anseet til verdie af 69 rdr 2 mrk 12 sk: hvilket ey af Delinquentinden er vorden modsagt. Efter saadan Sagens Omstændighed udfindes klarlig at instevnte Christine Tørresdatter saavel efter egen tilstaaelse som og efter den Overtydelse Soldaten

1748: 333

Boldevin Hansen for Krigs Rættens ved allegerede forhør mod Delinquentinden har aflagt bør ansees som tyv, da hun til det forøvede tyverie har givet saa vel de i følge værende Mandspersohner anslag som og udi tyve Kosterne selv bleven Lodtagen.

Thi kiender og døm/m/er Vii her med for Rætt at indstevnte Christine Tørresdatter, som ikke enten selv har tilstaaet eller er vorden overbeviist at have giordt indbrud i Stuen, men allene Ved løgnagtig forestillelse om at Være et fattigt Menniske forlanged dørrn opladt, bør i følge Lovens 6te bogs 17 Cap: 37 art: som Medvidere og tillige skyldig og Lodtagen i et stort tyverie kagstryges og have tyvs merke paa sin Pande, samt i følge oven høyst allegerede

Lovens 6 bogs 17 Cap: 40 art: og forordning af 19 Maj 1741 at betale Igiæld til den fra staaende Mons Refskaar, hvilken Igiæld ey rettere kand skønnes i henseende 4 Persohner i tyveriet har Været impliceret som og tyve Kaasterne har deelt sig imellem jo bør blive ¼ part af det bortstaaende Godtzetz Værd som da bliver 17 rdr 4 mrk 3 sk, hændes hovedlod til Deres Maj/este/ts at Være forbrudt, hvad Igiælden angaar da bør sam/m/e følgelig aller høyst bem/el/te Forordning anvendes til de paa denne Sag og dens forfølgning med gaaende Omkostninger, hvilcket alt 15 dage efter den/n/e Doms lovlige forkyndelse bør efter kom/m/es under Medfart efter Loven.

Efter Dom/m/erens tilspørsel om Delinqventinden Var fornøyet med denne for Rætten afsagde Dom, svarede hun ney og declarered til Laugtinget at appellere.

Lindaas Skibbreede

1748 d/en 8de 8ber 1748 da Rætten til almindelig høstetings holdelse med Lindaas Skibbreedes Almue Var satt i nerværelse af de Rætten tilnevnte Laug Rættes Mænd hvis Navne fol: 278 findes tilført

Blev den Sag, \som/ Citanten Joachim Danchersen paa sistleeden Som/m/erting havde indstevnt Contra Mathias Uthaugen, og til dette Høsteting Var optaget til Dom, formeedelst Citantens SkriVelse til Dom/m/eren under 16 hujus som [saa]leedis er lydende ophæved, i henseende Citanten forlangede ingen Dom maatte falde eftersom hand med den indstevnte i Mindelighed er Vorden foreened og forligt

Simen Østrem Contra H/er/r Torgus Grøgaard efter forrige tiltale

Simen Østrem fremlagde den for Rætten sistleeden Som/m/erting afsagde Laugdags forrelæggelse for H/er/r Grøgaard, som af Kalds Mændene Magne Lechvold og Mons Sættre eedelig blev afhiemled lovlig at Være forkyndt for H/er/r Grøgaard,

Den forelagde H/er/r Grøgaard blev 3de gange paaraabt men mødte icke ey heller nogen paa hans Veigne

1748: 333b

Citanten Simen Østreim Refererede sig til Stevnemaalet og paastoed den udi denne Sag d/en 16 junij 1746 afsagde Under rettes Dom i alt Confirmeret og stadfæsted;

Thi blev altsaa for Rætten følgende

Dom afsagt

Da den af Citanten Simon Østreim indstevnte Sag Contra H/er/r Grøgaard allerede er paadømt for denne Rætt d/en 16 junij 1746 saaleedis at H/er/r Grøgaard efter Sagens beskaffenhed er Vorden tilfunden at udlevere eller betale til Citanten Simen Østrem enten 2de forsvarlige Kiør eller dessens Værd med 8 rdr, foruden den forfaldne Koeleye for 4 Aar med 1 rdr 4 mrk, men end og erstatte og betale Processens bekostning ubereigned Dom/m/ens Løsning med 2 rdr, altsaa bliver herved bem/el/te Dom /: som formedelst Citantens Forsøm/m/else i rette tiid ey er vorden forkyndt og excequered :/ herved i alt Confirmeret fornyet og stadfæsted, saaleedis at den indstevnte H/er/r Torgus Grøgaard 15 dage efter denne fornyelses Doms Lovlige Forkyndelse, bør under Medfart efter Lov sam/m/e fuldbyrde og betale.

Herlø Skibbreede!

1748 d/en 15de 8ber da Rættten til almindelig Høstetings holdelse med Herlø Skibbreedes Almue Var satt paa Tingstædet Alvestrømmen i Overværelse af Deres Kongl/ig Maj/este/ts Foged og de Rættten tilnevnte Laug Rætttes Mænd hvis Navne fol: findes tilførte,

Hvorda efter den paa afvigte Som/m/erting og Parternes Samtøcke afsagde Rættens kiendelse, følgende Dom i Citanten Hans Christian Dreyers Sag Contra Anders Torgiersen og Ole Wrede samt Ole Brevig og Johannes Tosche blev for Rættten

Afsagt.

Ved Stevne Maal under 10de April sistleeden Aar 1747, som i Rette d/en 17 juni ejusdem anni forfalt, haver Hoved Citanten Hans Christian Dreyer som borger i Bergen, og tillige privilegeret Kræmmer paa Jordholmen til dette Ting indstevnt Anders Torgiersen og Ole Wrede begge staaende i Deres Kongl/ig Maj/este/ts Søetieniste som enroullerede Matroser fordi de d/en 3die febr: samme Aar udi Citantens Allernaadigste forunte Kræm/m/er Leye Jordholmens district haver opkiøbt og i deres medførende baad indladet 6983 støcker fersk Vaarsild, som efter den af Citanten Requirerte og Ved Lehns Mand og Mænd passerede Arrestes forretning af sam/m/e dato er bleven Seqvestrede og dessens Verdie anseet for 20 sk Pr 100; bem/el/te Arrestes forretning som siden af Kongl/ig Maj/este/ts Foged Rasmus Smith er

1748: 334

Vorden Ratificeret og d/en 12 april sam/m/e Aar beskreven udstæd søger Hoved Citanten Ved Dom at Vorde Confirmeret, og Ved gjorde i Rette sættelse paastaar den under Arrest anholte {taxation} Sild efter taxation at Være forbrudt, samt de skyldige tilfundne at erstatte Arrestens og dens forfølgelses bekostning i alt med 16 rdr:

Under bem/el/te Stevne Maal haver og Hoved Citanten Hans Christian Dreyer indstevnt 2de bønder nemlig Ole Brevig og Johannes Olsen Taasche, som de derimod det ham \ Kongl/ig / allernaadigst forundte Privilegii bydende og i hans Krem/m/erleyes district haver handled, i det de til Anders Torgiersen og Ole Wrede som af Citanten ansees som Forprangere haver soldt ovenbem/el/te qvantum Vaarsild, for saadan deres Sahl, og in Specie Ole Brevig som den der Ville yppe Klam/m/erie og tumult Natte tiide da den Arresterede Sild paa Citantens brygge blev optaldd, derfor efter Vidnes forklaring og Sagens beskaffenhed at lide Dom, begge til bøders Udreedelse med 4 Lod Sølv pro persona og Ole Brevig desuden at undgielde efter Lovens 1ste bogs 12 Cap: 3 art:

De indstevnte saavel Anders Torgiersen og Ole Wrede som Ole Brevig begiegnen Hoved Citanten og Sagen med Contra Stevninger, de første nemlig *Matronernes (Matrosernes) dat: 13 april og Ole Brevigs dat: 20de April 1748 hvilcke begge Ved hos hæftede Tings Vidner erhvervede for Bergens bye tings Rætt d/en 22 og 29 april findes eedelig afhiemlede, hvilcke nestbem/el/te Contra Stevninger begge d/en 29 Majj inde Værende Aar 1748 falt i Rette, hvorudi Contra Citanterne Anders Torgiersen og Ole Wrede 1. Udi Stevne Maalet forestiller, at de i Stæden for at have forvæntet Kongl/ig Allernaadigst Decision paa deres Allerunderdanigste indgivne Supplique betreffende Hoved Posten i denne Sag, da allernaadigst at Være henviist for Lands Lov og Rætt at udføre den 2do fremlagde Deres Fuldmægtig bem/el/te Matrosers enroullerings Patenter, hvorefter de ey allene Vilde formeene men end og paastaa sig som enroullerede Matroser i følge Forordning af 30 Sept: 1739 at Være tilladt udi Vidløftige Fiskerier at udfare, og saaleedis ey at have noget ondt øvet, ey heller gjort hoved Citanten noget Indgreb udi sin Handel, Ved det de opkiøbte det qvantum Sild som Hoved Citanten Ved Rættens Middel loed dem fratage under Arrest, 3tio Vilde de ey allene paastaa den gjorde Arrest som ubeføyet at Vorde underkiendt, men end

og Citanten tilfunden at give dem Satisfaction for paaførte tort og Nærings Spilde med 30 rdr., Erstattning

1748: 334b

for den fratagne Sild efter lovlig Værd og for i bragte Processes Omkostning 10 rdr:

Den anden Contra Citant Ole Brevig paa ancker i lige Maade udi ovenm/el/te sin frem lagde Contra Stevning det Hoved Citanten ey allene under Arrest passeret d/en 3die febr: 1747 har hiemført 1100 støcker Vaarsild /: de hand aldeelis nægter ey at have soldt, men allene indskibed i de andre Contra Citanter Anders Torgiersen og Ole Wreedes baad for at indføres til byen /: men og at bem/el/te Hoved Citant paasøger Ved Dom at tilvinde sig sam/m/e, samt hannem tilfunden at udreede bøder for sin ulovlige Handel og øvede Formastelse imod Rættens Middel, da dog Contra Citanten Ole Brevig formeener sig ikke at Være forbunden allene til Hoved Citanten at sælge sin fiske Avle, hos hvem hand ey nogen sinde har Været i Gield, men heller efter sit gode tycke at selge eller til byen sam/m/e at lade Ved Leylighed afsænde som i denne passu foregiver at skal Være skeed, hvis Aarsage Contra Citanten paastaar Ved sin gjorde i Rettesættelse Arresten paa sin tilhørende Sild 1100 støcker i talet Ved Dom maae Vorde som ubeføyet anseed, den fratagne Sild eller dens Værd Restitueret, og Hoved Citanten tilfunden for tilføyet Skade, ubillig Arrest, uforskylte belastelser med Videre at give sig Satisfaction med 24 rdr, samt for Reyse og tids Spilde at erstatte ham 12 rdr.

Efter saadan Sagens Omstændighed og Parternes Vidløftige Forestillelse paa begge Siider, bliver det fornem/m/elig at iagttage, at Hoved Citanten Hans Christian Dreyer med et saadant Kongl/ig Allernaadigst Privilegio er benaadet, der ey allene forbyder alle og enhver under hvad prætext det end Være kunde at bruge nogen Handel med det districts Almue som inden en halv Miils Circumference paa alle kanter fra Kræm/m/er Leyed Jordholmen er benaadet, men end og tilholder bem/el/te Almue med Hoved Citanten som allene privilegeret, at handle baade udi Kiøb og Sahl, naar som helst bem/el/te Almue selv i Bergen deres Vahre efter byens privilegier ey vilde eller kunde afhænde, og der igien sig de fornødne Vahre tilkiøbe, Og som den holte Arrest forretning udviiser at den Sild som Contra Citanterne Anders Torgiersen og Ole Wrede i sin tilhørende baad havde indskibed, er bleven Ved Brevigens Land, som er En fierdings Vey fra Krem/m/er Leyed Jordholmen, arresteret, bliver det imodsagt Contra Citanterne jo i Hoved Citantens allernaadigst forunte Krem/m/er Leyes district har tilforhandled sig erm/el/te Sild, anlangende den Frihed Contracitanterne beraaber sig paa som

1748: 335

enroullerede Matroser at være tilladt saadan handel at drive i fiskerietz tiid, da anseer denne Rætt bem/el/te Contra Citanter formeening og giørende paastand at Være stridende mod Hoved Citantens allernaadigst forunte Privilegio, thi skjøndt der i Forordningen af 30 Sept: 1739 den 11 art: siiges at Enroullerede Matroser maae i Vidløftige Fiskerier ernære sig, findes der dog ingen Videre explication enten i Bergens byes aller bem/el/te Forordning, hvorledis saadan Næring skal forstaaes, enten Matroser i Fiskerietz Tiid for Contante Pænge maae kiøbe Sild hvor og paa hvad Stæd dem løster, for igien at selge sam/m/e til Byens borgere, som praxis Viiser i lang tiid har Været brugt, eller og det allene er Matroserne tilladt med egne fiskegarn at fange Silden som for alle i Almindelighed siunes at Være tilladeligt, hvis Aarsage denne Rætt ey heller til nogen Parternes Raisonement kand give biefald; Men i henseende høystbem/el/te Allegerede Forordnings 3die Art: utrøckelig befahler og tillader bem/el/te enroullerede Matroser at ernære sig paa hvad Maade de bæst Veed og kand, naar de

ikke gjøre dem noget indpass, som med et eller andet sær Privilegio allernaadigst ere beneficerede, bliver det {at paaskiønne} uimodsigeligt, at siden Contracitanterne efter egen tilstaaelse handled med de bønder, som udi Hoved Citantens Krem/m/erleyes district er boende, og af dem opkøbt det omtvistede Qvantum Vaarsild, de da Ved saadant deres Forkiøb har gjort Hoved Citanten indpass udi sit allernaadigst enhver Vede Privilegio;

Thi bliver i følge de fremlagde Bergens byes Privilegiers 4de og 11te Post herved for Rætt kiendt og dømt at den passerede Arrest bør i alt Være Confirmeret, den arresterede Silde Værdie som efter taxation beløber á 20 sk Pr 100 til Summa 14 rdr 3 mrk 4 sk til Deres Maj/este/ts Casse at Være forbrudt, og som bem/el/te arresterede Sild hos Hoved Citanten har henligget og til erm/el/te taxerede Summa bleven udbragt bliver sam/m/e Summa af Citanten Hans Christian Dreyer til Kongl/ig Maj/este/ts Foged Rasmus Smith at erlægge som der for aflægger Vedbørlig Reegenskab, ligesom Contra Citanterne oft bem/el/te Anders Torgiersen og Ole Wreede begge for deres utilladelig Handel bør til Deres Maj/este/ts Casse bøde til sam/m/en 10 rdr og til hoved Citanten Hans Christian Dreyer betale Arrestens og dens forfølgelses bekostning i alt med 8 rdr:

Hvad sig den anden Contra Citant angaar som sigtes tillige med Johannes Tosche for ulovlig handel, i det de til de andre Contra Citantere Ole Wrede og Anders Torgiersen skal have soldt det Qvantum Sild i tallet 6983 som siden blev arresteret, da i hvorvel de indstevnte ey directe har tilstaaet saadan handel eller Sahl at have brugt, bliver Sigtelsen dog ikke af nogen af dem aldeelis nægtet mindre deres Uskyldighed afbeviist, thi lad Være Ole Brevig foregive at have i Ole Vredes baad allene indskibet

1748: 335b

1100 støcker Vaarsild uden derom at have sluttet nogen Accord eller Kiøb, beviiser hand dog ikke derved enten sam/m/e hands forestillelse er rigtig, eller at hand gandske er frie for tillige med Johannes Tosche at have soldt til Contra Citanterne det øvrige qvantum Sild som tillige blev arresteret, men i den stød paadrager Ole Brevig sig Mistancke at Være skyldig udi Sigtelsen først i det hand \selv/ Maintinerer og paastaaer sig at Være tilladt at sælge sin fiske Avl til hvem hand got siunes og ey forbunden til Kræm/m/eren, som med Privilegio er benaadet, sam/m/e at tilbyde, siden hand ey udi Gield hos ham er bunden 2do Ved det Kiøberne Anders Torgiersen og Ole Vrede tilstaaer Ved Brevigs Land at have købt henved 7000 sild, hvorunder de 1100 støcker maae Være indbereigned, eftersom det arresterede qvantum Sild ey beløb høyere end til 6983, af hvilcke 2de Omstændigheder Contra Citanten Ole Brevigs indVænding og forestillelse ey bliver bestørcked men langt meere svecked og kuldcast,

Efter saadan Sagens beskaffenhed ansees det for Rætt, at saavel Ole Brevig som Johannes Tosche der begge mod Citantens aller naadigste forunte Privilegii bydende til frem/m/ede Kiøbere bemlig Anders Torgiersen og Ole Vrede inden Jordholmens Kræmmerleyes district haver soldt Silden uden først at tilbyde Citanten som Priviligeret Kræm/m/er sam/m/e, bør hver for deres utilladelig Sahl bøde til Deres Maj/este/ts Casse 4 Lod Sølv eller 2 rdr: Derimod bliver Ole Brevig for den øvrige Citantens paaførte men ubeviiste Sigtelse at have Været Stiftere til den tumult som af Citanten foregives at Være skeed da den Arresterede Sild blev optaldt, aldeelis befried og sagis løs hiemfunden, hvad enhver er tildømt bør 15 dage efter denne Doms Lovlige forkyndelse udreedes og betales under Medfart efter Loven.

Gert Hendrich Schriver efter forrige tiltale Contra Diedrich Michelsen Nesse.
Gert Hendrich Schriver mødte for Rættten og lod tilføre at bem/el/te Diedrich Nesse til seeniste ting begierede Opsettelse i Sagen for at Vilde retfærdig gjøre sig, og nu til dette ting aldeelis udebliver uden nogen slags forsvar i den/n/e hands ubillige Gierning, altsaa Refererer

Comparenten sig til Procurator Johan Simon Cramers i Rette settelse, men der hos er at observere at bem/el/te Cramer var uvidende at bem/el/te Diedrich Nesse Var en Leylænding paa Gaarden Nesse, ligesom og at Juvigen ligger under sam/m/e Gaard hvilcke begge deele Comparenten selv tilstaar.

1748: 336

Hvad Omkostningerne anbelanger maae endnu til bem/el/te Cramers paa Comparentens Veigne anførte Reigning anføres for hands Møye med Kost og tæring item fløttning fra Blomvog til Alvestrøm/m/en 1 rdr 3 mrk, i øfrigt udbad Comparenten Rætten Ville observere at factum er giort, saavel efter hands egen tilstaaelse samt Vidnernes forklaring hvornest Comparenten udbad og paastoed Sagen maatte optages til Dom, end Videre tilstoed Comparenten at Diedrich *Nielsen (Michelsen) \ey/ den omvundne tiid har kasted med Not efter fisk men pleyer ligesaa vel som andre Gaardens Leylændinger kaste udi Juvigen Videre havde Comparenten ey at erindre men Referered sig til det forrige med paastand om Dom.

Diedrich Michelsen blev 3de gange paaraabt men mødte ikke ey heller nogen paa hands Veigne

Eragtet

Sagen optages til Doms til i Eftermiddag!

Hvor da for Rætten følgende Dom blev

Afsagt

Citanten Gerdt Hendrich Schriver haver Ved Stevne Maal under 13de Sept: sistleeden Aar 1747 indstevnt Diedrich Michelsen Nesse, fordi hand af Søen Ved Juvigens Land skal afvigte Aar Ved Pintze tiider optaged og Spolered en Hum/m/erteine Citanten tilhørende, hvilcked hand Ved indstevnte og førte Vidner søger at beviise, og Ved i Rettesettelse for saadan hans formastelse paastaar at bem/el/te Diedrich Michelsen maae frakiendes hands brugende og bøjlede Jordepart, og Citanten hands Jordrot tillægges samt erstatte denne Processes Omkostning, Nu forklarer Vidnerne Halver Ellingsen og Barbra Peders datter, der begge har tient hos Citanten, ey andet, end hvis de har hørt indstevnte Diedrich Michelsen Nesse selv har sagt, nemlig at have optaget Hum/m/erteinen deraf taget dubbelet, og henlagt den paa et andet Stæd paa Søen, hvilcket den indstævnte selv for Rætten har tilstaaet men der hos foregivende at have fløttet bem/el/te Teine, der laae ham til Hinder udi fiskekasted, da hand udsatt sin Nott for at fiske Mort udi Juvigen, som under hands Jordebrug tillige med de øvrige Opsiddere paa Gaarden \Nesse/ beboende er Sorterende, og som hand saaleedis Var berettiged at kaste paa det Stæd formeened hand sig intet ulovlig at have øved; og som Citanten selv for Rætten har tilstaaed saavel at den indstevnte er en bøjel Mand paa Gaarden Nesse som og at Juvigen ligger under ditto Gaard kand Rætten ey biefalde Citantens første forestillelse at det var bem/el/te Diedrich Michelsen utilladt sam/m/e stæds at fiske mindre ansee den indstevntes forseelse af saadan betydenhed, at hands bøjlede Jord desaaarsage skulle forbrydes og til Jordrottens fordeel henfalde.

Thi kiender og døm/m/er Vii efter denne Sags beskaffenhed her med for Rætt

1748: 336b

At i henseende Citanten med lovfaste Vidner ey har over tydet den indstevnte Diedrich Michelsen enten af Onskab eller frit forsætt at have paaført Citanten sin Jordrott nogen beviislig Skade eller fiske spille, men Vel at bem/el/te Michelsen dog efter egen tilstaaelse har borttaget Et {sit} Dobbelt paa den omtvistede Hum/m/erteine, hvorved mueligens naar

Dobblet blev borte, at Hum/m/erteinen kand Være nedsiuncket, altsaa bør bem/el/te Diedrich Michelsen som efter paaberaabt Contra Stevning ey har afbeviist dobbelet Var sig tilhørende men uden Citantens Vidende bortaget det ey allene til Citanten Gert Henrich Schriver i følge Lovens 5 bogs 11 Cap: 14de og 22de Art: betale den fulde Hum/m/er teines Verdie som af os, naar den end havde Været nye, ey kand ansees høyere end til 16 sk, men end og desuden efter Allegerede Articler betale 1 Lod sølv til Kongen og 1 Lod sølv til Citanten, samt erstatte denne Processes Omkostning i alt med 3 rdr hvilcket alt 15 dage efter denne Doms lovlige forkyndelse bør udreedes under Medfart efter Loven.

* * * * *